HIVATALOS ÉRTESÍTŐ 33. szám

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE

2011. május 27., péntek

Tartalomjegyzék

I. Utasítások

57/2011. (V. 27.) HM utasítás a honvédelmi tárca 2012–2015. évekre vonatkozó rövid távú tervének kidolgozásáról 6129
58/2011. (V. 27.) HM utasítás a külföldi szolgálati helyen megvásárolt gyógyászati készítmény árának és felhasználásának megtérítéséről szóló 21/2010. (II. 19.) HM utasítás módosításáról 6140
59/2011. (V. 27.) HM utasítás a belföldi reprezentációról szóló 83/2004. (HK 24.) HM utasítás módosításáról 6140
60/2011. (V. 27.) HM utasítás a ruházati illetménynorma 2011. évi összegeinek megállapításáról 6141
15/2011. (V. 27.) KüM–NGM együttes utasítás az egységes állami külgazdasági külképviseleti rendszer működtetéséről 6157
16/2011. (V. 27.) KüM utasítás a válsághelyzet esetére megállapított különpótlékról 6163
19/2011. (V. 27.) NGM utasítás a nemzetközi és egyéb külföldi pénzügyi intézményekkel való együttműködés eljárási rendjéről 6164
16/2011. (V. 27.) NEFMI utasítás miniszteri biztos kinevezéséről 6166
17/2011. (V. 27.) NEFMI utasítás miniszteri biztos kinevezéséről 6167
30/2011. (V. 27.) NFM utasítás a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium gazdálkodásával kapcsolatos folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzésről 6168
31/2011. (V. 27.) NFM utasítás a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjéről 6190
12/2011. (V. 27.) LÜ utasítás legfőbb ügyészi utasítások módosításáról 6201
1/2011. (V. 27.) OMMF utasítása az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség elnöki normatív utasítások előkészítésének és kiadásának eljárási rendjéről 6205

II. Személyügyi hírek

A Legfőbb Ügyészség személyügyi hírei 6212

V. Közlemények

4/2011. (V. 27.) SZTNH közlemény a 20. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Verseny kiállításán bemutatásra kerülő találmányok, védjegyek, formatervezési és használati minták kiállítási kedvezményéről, illetve kiállítási elsőbbségéről 6213
A belügyminiszter közleménye megyei területrendezési tervek módosításával kapcsolatos támogatási döntés megváltoztatásáról 6213
A közigazgatási és igazságügyi miniszter közleménye hatályát vesztett igazságügyi szakértői igazolványokról 6214
A Nemzeti Adó- és Vámhivatal közleménye a 2011. június 1-je és június 30-a között alkalmazható üzemanyagárakról 6214

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság közzétételei
Határozatok
Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával (Magyar Telekom RM12) 6215
Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával (Invitel RM12) 6227
Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával (UPC RM12) 6237
Piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (4. piac) 6247
Piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (5. piac) 6427
Közlemények
Tájékoztatás a piacfelügyeleti eljárásokban a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2011. március hónapban közzétett érdemi határozatokról 6563
Tájékoztatás elektronikus hírközlési szolgáltatások nyilvántartásba történő bejegyzésének a tényéről 6565
Tájékoztatás elektronikus hírközlési szolgáltatások nyilvántartásból való törlésének a tényéről 6566
A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának közleménye elveszett törzskönyvekről 6567

VI. Hirdetmények

Önkormányzatok mérlegbeszámolói
Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzatának 2010. évi egyszerűsített beszámolója 6568
Pártok mérlegbeszámolói
A Kereszténydemokrata Néppárt 2010. évi pénzügyi beszámolója 6572
Alapítványok mérlegbeszámolói
Az Emberbarát Alapítvány 2010. évi egyszerűsített éves beszámolója 6573
A Szabadságharcosokért Közalapítvány 2010. évi pénzügyi beszámolója 6574

I. Utasítások

A honvédelmi miniszter 57/2011. (V. 27.) HM utasítása a honvédelmi tárca 2012–2015. évekre vonatkozó rövid távú tervének kidolgozásáról

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 52. § (1) bekezdésének f) pontja alapján a honvédelmi tárca 2012–2015. évekre vonatkozó rövid távú tervének kidolgozására az alábbi utasítást adom ki:

1. Az utasítás hatálya

1. § (1) Az utasítás hatálya a Honvédelmi Minisztériumra (a továbbiakban: HM), a honvédelmi miniszter közvetlen alárendeltségébe, közvetlen és fenntartói irányítása, valamint felügyelete alá tartozó szervezetekre, a parlamenti államtitkár felügyelete alá tartozó szervezetekre, illetve a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) katonai szervezeteire (a továbbiakban együtt: honvédelmi szervezetek) terjed ki.

(2) A honvédelmi tárca 2012–2015. évekre vonatkozó rövid távú tervének (a továbbiakban: rövid távú terv) kidolgozása során a jelen utasításban nem szabályozott kérdésekben a honvédelmi tárca védelmi tervező rendszere felső szintű tervezési szabályainak alkalmazásáról szóló 98/2009. (XII. 11.), valamint a HM Védelmi Tervező Bizottság feladatairól és működési rendjéről szóló 114/2010. (XII. 29.) HM utasítások rendelkezéseit kell alkalmazni.

2. Értelmező rendelkezések

2. § Az utasítás alkalmazásában:

a) Feladattervező szervezet: azon honvédelmi szervezet, amely felelős a feladattervezésért, illetve az azokhoz rendelt erőforrások tervezésének és felhasználásának szakmai irányításáért. Az egyes feladatok tervezői illetékességét a feladatcsoportok jegyzéke határozza meg.

b) Erőforrás-tervező szervezet: azon honvédelmi szervezet, amely a feladattervező szervezet szakmai irányítása mellett végzi az erőforrás-tervezéssel kapcsolatos feladatokat.

c) Feladattervezés: a honvédelmi szervezetek stratégiai célok elérését biztosító tervidőszaki feladatainak reális, teljes és pontos felmérése és részletes meghatározása.

d) Forrásszükséglet: azon pénzeszközök, melyek a honvédelmi szervezet részére a 6. § (1) bekezdés a) pontjában előírt feladatok maradéktalan végrehajtásához szükségesek.

e) Determinált tételek: a szerződéses kötelezettségvállalással terhelt feladatok, a törvényi és nemzetközi kötelezettségek, valamint az alapvető működőképesség fenntartásához szükséges keretek.

f) Feladatcsoportok jegyzéke: a rövid távú terv és a forráskorlátok nélküli feladatterv struktúráját meghatározó, a honvédelmi tárca tervidőszaki feladatait átfogó stratégiai szintű dokumentum, melyet a HM Védelmi Tervezési Főosztály (a továbbiakban: HM VTF) ad ki a tervezési időszakra vonatkozóan.

g) Forráskorlátok nélküli feladatterv: a feladatcsoportok jegyzéke alapján összeállított szöveges részből, valamint nagybani erőforrás-tervező táblázatból álló tervezési okmány.

3. Tervezési alapelvek

3. § A rövid távú terv összeállításának célja:

a) a miniszteri irányelvek a védelmi tervezéshez (2012–2021) című dokumentumban meghatározott célkitűzések tervidőszaki feladatainak végrehajtása;

b) a tárca részére a jogszabályokban és közjogi szervezetszabályzó eszközökben meghatározott, illetve a tárca felső szintű vezetésének döntéseiből eredő kötelező jellegű, valamint a korábbi évek során halasztott, a tervidőszakban forráskorlátokon belül végrehajtható feladatok megtervezése;

c) tervezési alapinformációk és összhang biztosítása a tárca származtatott tervei számára.

4. § A tervezési időszakban rendelkezésre álló források elosztásának tárca szintű fontossági sorrendje (prioritása) az alábbi:

a) a 2012–2015. évekre megállapított költségvetési létszám alapján az illetmény és illetmény jellegű juttatások, valamint azok járulékainak maradéktalan tervesítése;

b) a logisztikai, kiképzési, infrastrukturális és a fejezeti kezelésű feladatok (NATO Reagáló Erők (a továbbiakban: NRF) és Battle Group; hozzájárulás a NATO-költségvetéshez, a NATO Biztonsági Beruházási Programhoz, az EU védelmi célú közös finanszírozású védelmi alapjaihoz, illetve a hadigondozásról szóló törvényt végrehajtó közalapítványhoz) tervezése során – a takarékos gazdálkodás szigorú szem előtt tartásával – az alapvető működésfenntartási feltételek biztosítása;

c) a nemzetközi szerepvállalásból eredő kötelezettségek teljesítése;

d) a hadfelszerelési, az infrastrukturális és az egyéb fejlesztések megvalósítása;

e) a fejezeti kezelésű előirányzatok egyéb feladatai.

5. § (1) A rövid távú terv a tervidőszak feladatait bemutató – a feladatcsoportok jegyzéke alapján összeállított – szöveges részből és összegzett erőforrástáblából áll, továbbá annak mellékletét képezi az adatbázis formátumú Részletes Erőforrásterv (a továbbiakban: RET).

(2) A rövid távú tervet a honvédelmi miniszter, a honvédelmi szervezetek abból származtatott, tovább részletezett terveit pedig az illetékes szolgálati elöljáró (hivatali felettes) hagyja jóvá.

4. A rövid távú terv kidolgozásának folyamata

6. § (1) A rövid távú terv összeállítása három fázisban történik. Az első fázisban a feladattervező szervezetek forráskorlát nélküli tervezést hajtanak végre, melynek során kidolgozzák a tervidőszakban végrehajtásra tervezett feladatokat tartalmazó – a feladatcsoportok jegyzéke szerint összeállított – forráskorlátok nélküli feladatterveiket, melyben megtörténik a feladatok forrásszükségleteinek és fontossági sorrendjének (szakmai prioritásainak) megállapítása is. A forráskorlátok nélküli feladatterv az a)–b) pontok alapján kerül összeállításra.

a) A feladattervező szervezetek a forráskorlátok nélküli feladattervük összeállítása során a honvédelmi szervezet létrehozásáról rendelkező jogszabályban és az alapító okiratban annak szakmai alapfeladataként meghatározott, illetve a tárca felső szintű vezetésének döntéseiből eredő kötelező jellegű, valamint a korábbi évek során halasztott feladatokat veszik alapul. Ezek alapján meghatározzák a tervidőszakban végrehajtásra tervezett feladataikat (feladat leírása), a végrehajtás ütemezését, valamint indokolják azok szükségességét. A feladattervező szervezetek az erőforrás-tervező szervezetekkel együttműködve meghatározzák a közvetlen erőforrásigénnyel rendelkező feladatok forrásszükségletét, azokat az erőforrás-tervező szervezetek átvezetik a HM Gazdasági Tervezési Főosztály (a továbbiakban: HM GTF) által kiadott nagybani erőforrás-tervező táblázatba.

b) A HM védelemgazdaságért felelős helyettes államtitkára (a továbbiakban: HM VGHÁT), a HM védelempolitikáért és védelmi tervezésért felelős helyettes államtitkára és a Honvéd Vezérkar főnökének helyettese (a továbbiakban: HVKFh) a tárcaszintű prioritásokkal összhangban szakterületi fontossági sorrendet állíttatnak össze, melyet tájékoztatásul megküldenek a HM VTF részére. A fontossági sorrend (prioritás) összeállítása során a feladattervező és az erőforrás-tervező szervezetek végrehajtják a szükséges egyeztetéseket. Ezt követően a feladattervező szervezetek a szakterületi fontossági sorrend (prioritás) figyelembevételével – a rendelkezésre álló források feladatokhoz történő hozzárendelése érdekében – a végrehajtásra tervezett feladataikat a szakterületek sajátosságainak megfelelő (1-től 5-ig terjedő) kategóriákba sorolják, ahol az 1. szám a legfontosabb feladatot jelöli.

c) A HM GTF az erőforrás-tervező szervezetek nagybani erőforrás-tervező táblázatai alapján jelentést készít a honvédelmi miniszternek a tárca tervidőszaki forrásszükségletéről.

(2) A rövid távú tervezés második fázisában a HM GTF a Nemzetgazdasági Minisztérium (a továbbiakban: NGM) által kiadásra kerülő, tervidőszakra vonatkozó gazdaságpolitikai elképzelésen alapuló költségvetési irányelvek, továbbá a tervidőszaki forrásszükséglet és a tárca prioritásainak figyelembevételével elkészíti az elsődleges forrásallokációt

(a továbbiakban: EFA), melyet a HM Védelmi Tervező Bizottság (a továbbiakban: HM VTB) állásfoglalásával a honvédelmi miniszternek jóváhagyásra felterjeszt. A jóváhagyott EFA alapján a HM GTF megküldi az elsődleges keretszámokat az erőforrás-tervező szervezeteknek, melyek a feladattervező szervezetekkel együttműködve végrehajtják a tervidőszakra vonatkozó forráskorlátokon alapuló nagybani tervezést.

a) A feladattervező szervezetek az erőforrás-tervező szervezetekkel együttműködésben a forráskorlátok nélküli feladattervben szereplő feladatok erőforrás-szükségleteit összevetik a részükre biztosított keretekkel és kimutatják a különbséget. Figyelembe véve a tárca felső szintű vezetésének döntéseiből eredő kötelező jellegű feladatokat, az erőforrás-tervező szervezetek – együttműködve a feladattervező szervezetekkel – a kiadott keretek tükrében áttekintik a determinált feladataikat, valamint azt, hogy ezek halasztása milyen jogi, illetve katonai-szakmai következményekkel járhat.

b) A prioritási sorrend figyelembevételével a feladattervező szervezetek meghatározzák azokat a tervidőszaki feladatokat, melyekhez a HM GTF által kiadott keretszámok ismeretében forrásokat rendelnek, szem előtt tartva az erőforrások ésszerű és hatékony elosztását. A források optimális elosztásának biztosításához az erőforrás-tervező szervezetek egyeztetéseket folytatnak a feladattervező szervezetekkel a tervidőszaki célok maradéktalan teljesülése érdekében. Ezek eredményét az erőforrás-tervező szervezetek átvezetik a pontosított nagybani erőforrás-tervező táblázataikba.

c) A feladattervező szervezetek meghatározzák az erőforráskorlátok miatt forrásokkal nem, vagy csak részben alátámasztott feladatok csökkentett tartalommal történő végrehajtásának, halasztásának, törlésének következményeit, elemzik azok kockázatait, továbbá megvalósíthatósági változatokat, illetve megoldási javaslatokat dolgoznak ki a rendelkezésre álló kereteken belül.

d) A tárcaszintű, illetve az (1) bekezdés b) pontja alapján megállapított szakterületi fontossági sorrend (prioritások) érvényesítése érdekében a felső szintű döntést igénylő kérdések vonatkozásában egyeztetésre (HM VTB ülés) kerül sor. A HM VTB ülés előkészítése érdekében a HM VGHÁT és a HVKFh az alárendeltségükbe tartozó szervezetek felé – a c) pont szerinti feladataik vonatkozásában, vertikálisan és horizontálisan egyeztetett – összegfoglaló szakterületi jelentések elkészítésére intézkednek. Az egyeztetésen a HM VTB a felső szintű döntést igénylő kérdésekben – az elmaradó feladatok fontossági sorrendjét tartalmazó kimutatással együtt – állásfoglalást alakít ki és terjeszt fel a honvédelmi miniszternek. A felső szintű egyeztetés eredményeit a Nagybani Erőforrás Terv (a továbbiakban: NET) rögzíti.

e) Az NGM által kiadásra kerülő – a 2012–2015. évi költségvetési tervező munkát megalapozó – Tervezési Körirat rendelkezéseiből kiindulva a HM GTF összeveti a NET összeállítása során alkalmazott forrásprognózist a költségvetési lehetőségekkel. Eltérés esetén – a korábbi HM VTB állásfoglalás figyelembevételével – javaslatot tesz a NET módosítására, amelyet felterjeszt a honvédelmi miniszternek jóváhagyásra. A jóváhagyott NET alapján a HM GTF összeállítja a HM fejezet költségvetési javaslatát.

(3) A harmadik fázisban a feladattervező szervezetek az erőforrás-tervező szervezetekkel együttműködve, a részletes erőforrás-tervező táblázatokban biztosított keretek figyelembevételével részletesen kidolgozzák – a rövid távú terv feladatcsoportjainak jegyzéke struktúrájában – a tervidőszakban ténylegesen végrehajtandó (végrehajtható) feladataik tartalmát, valamint az erőforrás-tervező szervezetek elkészítik a részletes erőforrásterveiket. A HM GTF tervezési adatbázist állít össze az erőforrás-tervező szervezetek által a NET alapján kitöltött részletes erőforrás-tervező táblázatok adataiból.

7. § (1) A rövid távú tervezés folyamatában – felső szinten – a feladattervezési tevékenységet a HM VTF, az erőforrás-tervezési tevékenységet a HM GTF koordinálja.

(2) A feladattervező szervezetek a feladattervezéssel kapcsolatos dokumentumokat a HM VTF-re, az erőforrás-tervező szervezetek erőforrásterveiket a HM GTF-re küldik meg.

(3) A feladattervező és erőforrás-tervező szervezetek a rövid távú tervezés folyamatában egyeztetnek a szakmai követelménytámasztó, együttműködő szervezetekkel.

(4) A honvédelmi szervezetek a hatáskörükbe tartozó intézményi erőforrás-szükségleteiket önállóan tervezik. A központi és központosított, valamint a természetbeni ellátás körébe tartozó erőforrás-szükségleteiket az illetékes központi ellátó szervezetektől, vagy a tárca felső szintű gazdálkodószervezetétől igénylik.

(5) A gazdálkodószervezettel és önálló költségvetéssel nem rendelkező honvédelmi szervezetek logisztikai és infrastrukturális erőforrás-szükségleteit – az általuk szolgáltatott adatok alapján – az utaltsági rend szerint illetékes ellátó szervezetek, valamint az illetékes felső szintű gazdálkodószervezet tervezi.

(6) A Honvéd Vezérkar főnöke (a továbbiakban: HVKF) közvetlen alárendeltségébe tartozó katonai szervezetek és az MH Összhaderőnemi Parancsnokság (a továbbiakban: MH ÖHP) feladattervezéssel kapcsolatos dokumentumaikat a HVK Haderőtervezési Csoportfőnökség (a továbbiakban: HVK HTCSF), erőforrásterveiket a HVK Logisztikai Csoportfőnökség (a továbbiakban: HVK LCSF) részére terjesztik fel. A HVK HTCSF és a HVK LCSF a HVKF jóváhagyásával a (2) bekezdés alapján megküldi azokat a HM VTF, a HM GTF, valamint az illetékes felső szintű gazdálkodószervezetek részére.

(7) Az MH ÖHP és a HVKF közvetlen alárendeltségébe tartozó szervezetek erőforrás-tervezése az MH ÖHP-n mint középszintű gazdálkodást irányító szervezeten keresztül kerül végrehajtásra.

(8) A rövid távú terv összeállításában részt vevő erőforrás-tervező, feladattervező, valamint együttműködő szervezeteket az 1. melléklet tartalmazza.

5. A rövid távú terv kidolgozásának ütemezése

8. § (1) A HM Védelempolitikai Főosztály együttműködve a HVK Hadműveleti Csoportfőnökséggel és az MH ÖHP-vel, a tervidőszak éveire vonatkozóan, műveleti területenkénti bontásban meghatározza a béketámogató és válságkezelő műveletekre tervezett állomány létszámát, melyet megküld a HM GTF és a HM VTF részére.

(2) A HM VTF és a HM GTF a feladattervező és az erőforrás-tervező szervezetek részére a tervezés első fázisát megelőzően tervezői értekezletet tart, ahol pontosítja a tervezés menetét.

(3) A HM GTF a tervezői értekezletet követően megküldi az erőforrás-tervező szervezetek részére a forráskorlát nélküli erőforrásterv összeállítása során használandó nagybani erőforrás-tervező táblákat. A feladattervező szervezetek a 6. § (1) bekezdése alapján összeállított forráskorlátok nélküli feladatterveiket 2011. május 12-ig megküldik a HM VTF-re, az erőforrás-tervező szervezetek a feladatok erőforrás-szükségletét tartalmazó nagybani erőforrás-tervező táblákat pedig a HM GTF-re.

(4) A HM GTF 2011. május 18-ig elkészíti az EFA-t, amelyet a HM VTB állásfoglalásával jóváhagyásra felterjeszt a honvédelmi miniszternek.

(5) A HM GTF – a jóváhagyott EFA alapján – 2011. június 6-ig az erőforrás-tervező szervezetek részére kiadja az erőforráskereteket a NET-tervezetek összeállítása érdekében.

(6) A feladattervező szervezetek az erőforrás-tervező szervezetekkel együttműködésben végrehajtják a tervidőszakra vonatkozó forráskorlátokon alapuló tervezést. Az erőforrás-tervező szervezetek a pontosított nagybani tervezőtáblázataikat (NET-tervezeteiket) – a 7. § (2) és (6) bekezdéseivel összhangban – 2011. június 21-ig megküldik a HM GTF részére.

(7) A HM VGHÁT és a HVKFh az alárendeltségükbe tartozó tervező szervezetek felé intézkednek a forráskorlátok közötti tervezés során azonosított problémák vonatkozásában vertikális és horizontális egyeztetések lefolytatására. Az egyeztetések során nem kezelhető, felső szintű döntést igénylő kérdésekről a HM VGHÁT és a HVKFh összefoglaló szakterületi jelentést készíttetnek, melyet 2011. június 28-ig megküldenek a HM VTF részére.

(8) A HM VTF az összefoglaló szakterületi jelentést, a HM GTF pedig a tárca NET-tervezetét a HM VTB elé terjeszti. A HM VTB ülésen a forráskorlátokból adódó és az egyes szakterületeken jelentkező döntést igénylő kérdések – a döntéshez szükséges javaslatokkal és megvalósíthatósági változatokkal együtt – kerülnek előterjesztésre.

(9) A HM GTF az NGM által kiadott Tervezési Körirat rendelkezései alapján véglegesíti a HM tárca NET-jét és annak felső szintű jóváhagyását követően – külön HM utasításban szabályozott eljárás szerint, a tervező szervezetek adatszolgáltatása alapján – összeállítja a tárca költségvetési javaslatát, melyet felterjeszt a honvédelmi miniszternek jóváhagyásra.

(10) A HM GTF az NGM részére benyújtott költségvetési javaslat alapján pontosítja a NET-et, majd a részletes erőforrás-tervezés végrehajtása céljából 2011. szeptember 5-ig megküldi a tervezési keretszámokat az erőforrás-tervező szervezetek részére.

(11) A feladattervező szervezetek kidolgozzák a rövid távú terv feladatcsoportjainak tartalmát és 2011. szeptember 30-ig megküldik a HM VTF-re.

(12) Az erőforrás-tervező szervezetek végrehajtják a részletes erőforrás-tervezést és a kitöltött részletes erőforrás-tervező táblázatokat 2011. szeptember 30-ig megküldik a HM GTF részére. A HM GTF az adatszolgáltatások alapján összeállítja az adatbázis formátumú RET-et.

(13) A HM VTF 2011. október 28-ig összeállítja a rövid távú tervet, majd a HM VTB állásfoglalásával jóváhagyásra felterjeszti a honvédelmi miniszternek.

(14) A HM VTF a jóváhagyott rövid távú tervet elektronikus adathordozón 2011. december 9-ig megküldi a 2. § a) és b) pontjaiban meghatározott szervezeteknek, amely szervezetek azt a tervezési és utaltsági rend szerint az alárendelt szervezeteik részére kivonatolt formában továbbküldik.

(15) A 2012. évre vonatkozó költségvetési törvény elfogadását követően a HM GTF az erőforrás-tervező szervezetek bevonásával szükség szerint pontosítja a RET-et.

6. Záró rendelkezés

9. § Ez az utasítás a közzétételt követő napon lép hatályba és 2012. március 31-én hatályát veszíti.

Dr. Hende Csaba s. k.,
honvédelmi miniszter

1. melléklet az 57/2011. (V. 27.) HM utasításhoz

A rövid távú tervezésben részt vevő tervező és együttműködő szervezetek

Hazai személyi kiadások és munkaadókat terhelő járulékok			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Hazai személyi kiadások és munkaadókat terhelő járulékok	HM KPH	HM KPH	HM TKF, HVK HTCSF

Hadfelszerelés- és egyéb fejlesztés			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Szakági hadfelszerelés-fejlesztési feladatok, K+F program, Cyber védelmi alapképesség, lőkísérleti és vizsgáló állomás, logisztikai és pénzügyi azonosító rendszer	HM FHH	HM FHH	HVK HTCSF, MH HEK, MH GEOSZ, HVK HDM CSF, HVK HIICSF, MH ÖHP, HVK LCSF
Egészségügyi szakterületi fejlesztési programok.	MH HEK	MH HEK	MH ÖHP
NSIP	HM FHH	HM FHH	
Nyelvi képzés (EG 0356)	HVK SZCSF	HVK SZCSF	HM FHH
HM Térképészeti NKft. programjai	HM HVF	HM HVF	HM Térképészeti NKft., MH GEOSZ, MH MDK, HM NEFEH
MANS 2010 +	HM TKF	HM TKF	HM FHH
RSR	MK KFH	MK KFH	
Drogprevenciós program	MH HEK	MH HEK	
Kontrollingrendszer kialakítása	HM KSZF	HM KSZF	
KGIR-fejlesztés	HM KPH	HM KPH	

Infrastrukturális fejlesztés, infrastrukturális működés-fenntartás			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Katonai védelmi beruházási feladatok és egyéb központi beruházási feladatok	HM FHH	HM FHH	
Lakhatástámogatás, lakásépítés	HM FHH	HM HVF	

Infrastrukturális fejlesztés, infrastrukturális működés-fenntartás			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Laktanya-rekonstrukciós program	HM FHH	HM FHH	
Környezetvédelmi beruházási és üzemeltetés-fenntartási feladatok	HM FHH	HM FHH	
Őrzés-védelmi beruházási feladatok	HM FHH	HM FHH	HVK HDMCSF, HVK HIICSF
Élőerős őrzés-védelem	HM FHH	HM FHH	HVK HDMCSF
Technikai őrzés-védelmi rendszerek üzemeltetés-fenntartási feladatai	HM FHH	HM FHH	HVK HDMCSF, HVK HIICSF
Elhelyezési tender feladatai	HM FHH	HM FHH	
Központi infrastrukturális üzemeltetés-fenntartási feladatok	HM FHH	HM FHH	
Hazai gyakorlatok elhelyezési biztosítása	HM FHH	HVK KIK CSF	HVK LCSF, MH ÖHP
HM I. objektum karbantartási és felújítási feladatai	HM FHH	MH TD	
Nyugdíjasotthon kapacitás bérlet	HM FHH	HVK SZCSF	
Ország mozgósítási feladatok	HM FHH	HM FHH	
Csapatoknál jelentkező infrastrukturális üzemeltetés-fenntartási feladatok	MH katonai szervezetek (MH ÖHP-n keresztül)	MH ÖHP	HM FHH, HVK LCSF

Hazai gyakorlatok és kiképzések			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Hazai gyakorlatok és kiképzések (termelői logisztika – központi)	HM FHH	HVK KIKCSF	
Hazai gyakorlatok és kiképzések (fogyasztói logisztika – központi)	MH LEK, MH VEK, MH KKK (MH ÖHP-n keresztül)	HVK KIKCSF	MH ÖHP, HVK LCSF, HM FHH
Hazai gyakorlatok és kiképzések (fogyasztói logisztika – csapat)	MH katonai szervezetek (MH ÖHP-n keresztül)	HVK KIKCSF	MH ÖHP, HVK LCSF, HM FHH

Logisztikai és intézményi működés-fenntartás			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Termelői logisztika körébe tartozó logisztikai működési-fenntartás (központi)	HM FHH	HM FHH	HM HVF, HVK LCSF
Fogyasztói logisztika körébe tartozó logisztikai működési-fenntartás (csapat)	MH katonai szervezetek (MH ÖHP-n keresztül)	MH ÖHP	HM FHH, HVK LCSF
Fogyasztói logisztika körébe tartozó logisztikai működési-fenntartás (központi)	MH LEK, MH VEK, MH KKK, MH HEK, MH TD (MH ÖHP-n keresztül)	MH ÖHP	HM FHH, HVK LCSF, MH GEOSZ
Intézményi működés	HM FHH	HM FHH	
Kiemelt intézményi feladatok	HM FHH	HM FHH	
Nemzetközi banki műveleti tevékenység	HM FHH	HM FHH	
NSIP Programiroda tevékenysége	HM FHH	HM FHH	

Logisztikai és intézményi működés-fenntartás			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Intézményi működés	HM KPH	HM KPH	
HM I. objektum intézményi működés	MH TD Obj. Üz. Ig.	MH TD Obj. Üz. Ig.	HM igazgatás szervei, MH ÖHP
Intézményi működés	Honvédkórház – ÁEK	Honvédkórház – ÁEK	
Tudományszervezési feladatok	HM HPF	HM HPF	
Katonasuli program	HM HPF	HM HPF	
Intézményi működés (humán feladatok)	HM HPF	HM HPF	
Intézményi működés (egyéb humán feladatok)	HVK SZCSF	HVK SZCSF	
Intézményi működés (protokolláris és rendezvényszervezési feladatok)	HM PRI	HM PRI	
Vendégházak működtetése	HM PRI	HM PRI	HM KPH
Intézményi működés (kommunikációs feladatok)	HM Sajtóiroda	HM Sajtóiroda	
Intézményi működés	HM TLSZ	HM TLSZ	
Intézményi működés	HM HIM	HM HIM	
Hadisírgondozás	HM TKHH	HM TKHH	
Intézményi működés	HM NEFEH	HM NEFEH	
Intézményi működés	HM HH	HM HH	
Intézményi működés	HM BEH	HM BEH	
Intézményi működés	HM VH	HM VH	
Intézményi működés	MK KBH	MK KBH	
Intézményi működés	MK KFH	MK KFH	
Intézményi működés	ZMNE	ZMNE	HVK LCSF, MH LZ
Intézményi működés	KAT ÜGY	KAT ÜGY	

Fejezeti finanszírozású feladatok			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
HM KGIR központi feladatok	HM KPH	HM KPH	
HM KPH központi feladatok			
A fejezeti előirányzatokkal összefüggésben a Magyar Államkincstár által nyújtott szolgáltatások díjai			
Szociálpolitikai juttatások és családalapítási előleg	HM KPH	HM KPH	
MH pénzügyi dologi kiadások	HM KPH	HM KPH	
Munkáltató által fizetett SZJA	HM KPH	HM KPH	
Magyar Atlanti Tanács támogatása	HM TKHH	HM TKHH	
Budapesti Honvéd Sportegyesület támogatása	HM TKHH	HM TKHH	

Fejezeti finanszírozású feladatok			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetsége támogatása	HM TKHH	HM TKHH	
Magyar Futball Akadémia Alapítvány támogatása	HM TKHH	HM TKHH	
Érdekképviseletek támogatása (HOSZ, HODOSZ, BEOSZ)	HM TKHH	HM TKHH	
Ernyőszervezetek támogatása (HTBKOSZ, HNYKOSZ, MEASZ, MATASZ, MHKHSZ, HOSOSZ, HKE)	HM TKHH	HM TKHH	
Katonai Emlékpark Közhasznú Nonprofit Kforint.(Pákozdi Katonai Emlékhely) támogatása	HM HVF	HM HVF	HM TKHH
Magyar Hadtudományi Társaság támogatása	HM TKHH	HM TKHH	
Sporttevékenység támogatása pályázatok alapján	HM TKHH	HM TKHH	
Társadalmi szervek támogatása kulturális pályázatok alapján	HM TKHH	HM TKHH	
Társadalmi szervek támogatása hadisírgondozó pályázatok alapján	HM TKHH	HM TKHH	
Hozzájárulás a hadigondozásról szóló törvényt végrehajtó közalapítványhoz	HM TKHH	HM TKHH	
Nemzetközi egyezményekben előírt kötelezettségek alapján kötendő közoktatási megállapodás feladatai	HM TKHH	HM TKHH	
Központi kulturális, PR- és médiafeladatok	HM Sajtóiroda	HM Sajtóiroda	
Esélyegyenlőségi feladatok	HM HPF	HM HPF	
MH Szociálpolitikai Közalapítvány és az általa ellátott feladatok támogatása	HVK SZCSF	HVK SZCSF	
Iskolarendszeren kívüli képzések	HVK SZCSF	HVK SZCSF	

Fejezeti finanszírozású feladatok			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Iskolarendszerű képzések	HVK SZCSF	HVK SZCSF	
Katasztrófavédelem	HM TKF	HM TKF	HM FHH, MH HEK, MH MDK, MH LEK, MH GAVIK, MH 93. PS vvz., ZMNE, Honvédkórház – ÁEK, MH ÖHP HM VH, HVK LCSF
HM Zrínyi Kommunikációs Szolgáltató NKft. támogatása	HM HVF	HM HVF	HM Zrínyi Kommunikációs Szolgáltató NKf., HM Sajtóiroda

Fejezeti finanszírozású feladatok			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
HM Rekreációs és Kulturális NKft. támogatása	HM HVF	HM HVF	HM Rekreációs és Kulturális NKft., HM HPF, HM Sajtóiroda, HM TKHH, HM PRI, HM NEFEH
HM Térképészeti NKft. támogatása	HM HVF	HM HVF	HM Térképészeti NKft., MH GEOSZ
Monostori Erőd NKft. támogatása	HM HVF	HM HVF	Monostori Erőd NKft., HM HPF, HM TKHH

Nemzetközi feladatok			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Nemzetközi tanfolyamok	HM KPH, HM FHH, HM PRI	HVK SZCSF	
Regionális nyelvi képzés	HM KPH, HM PRI	HVK SZCSF	
Kanadai repülőhajózó-képzés (NFTC) logisztikai biztosítása	HM PRI, HM FHH	HM FHH	
Kanadai repülőhajózó-képzés (NFTC) pénzügyi biztosítása	HM KPH, HM PRI	HM KPH	
Cseh repülőhajózó-képzés	HM KPH	MH ÖHP	MH 59. SZDRB
Nemzetközi gyakorlatok és kiképzések	HM FHH, HM KPH	HVK KIKCSF	MH ÖHP
Gripen pótlólagos kiképzés	HM KPH, HM FHH, HM PRI	HVK KIKCSF	MH ÖHP
Válságkezelési és béketámogató műveletek pénzügyi biztosítása	HM KPH, MK KFH	MH ÖHP	MH 64. BSZJLE, HM PRI
Válságkezelési és béketámogató műveletek logisztikai és infrastrukturális biztosítása	MH 64. BSZJLE, MH HEK, MH LEK, MH VEK, MH KKK, MH TD (MH ÖHP-n keresztül), HM FHH	MH ÖHP	HVK LCSF
Felajánlott alegységek (NRF, BG)	HM KPH	MH ÖHP	
Multilaterális együttműködési feladatok	HM KPH, HM PRI	HM VPF	
Kétoldalú kapcsolatok feladatai	HM KPH, HM PRI	HM NEFEH	
Nemzetközi képviseletek	HM KPH, HM FHH	HM VPF	MH ÖHP
Nemzeti támogatás	HM KPH, HM FHH, HM PRI	HM FHH	
NATO-, EU-hozzájárulások	HM KPH	HM KPH	
AN-26-os repülések nemzetközi pénzügyi biztosítása	HM KPH	MH ÖHP	MH 59. SZDRB
AN-26-os repülések nemzetközi logisztikai biztosítása	MH 59. SZDRB (MH ÖHP-n keresztül), HM FHH	MH ÖHP	HVK LCSF
C-17 személyzet (HAW és VNC) kiadásai	HM KPH, HM PRI	MH ÖHP	HVK LCSF
Nemzetközi feladatok kiszolgálásának fel nem osztható költségei	HM PRI	HM PRI	

Nemzetközi feladatok			
Feladat	Erőforrás-tervező	Feladattervező	Együttműködő
Fegyverzet-ellenőrzés	HM KPH, HM PRI	HM NEFEH	
Nemzetközi fejezet szintű közgazdasági és pénzügyi ellenőrzések	HM KPH, HM PRI	HM KPH	
Nemzetközi fejezet szintű államháztartási belső ellenőrzések	HM KPH, HM PRI	HM BEH	
Válságkezelő és béketámogató műveletek parancsnoki, felügyeleti ellenőrzések	HM KPH, HM PRI	MH ÖHP	

A mellékletben alkalmazott rövidítések

Rövidítés	Jelentés
ÁEK	Állami Egészségügyi Központ
BEOSZ	Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége
BG	Harccsoport
HAW	Nehéz Légiszállító Ezred
HKE	Honvéd Kulturális Egyesület
HM	Honvédelmi Minisztérium
HM BEH	HM Belső Ellenőrzési Hivatal
HM FHH	HM Fegyverzeti és Hadbiztosi Hivatal
HM HH	HM Hatósági Hivatal
HM HIM	HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum
HM HPF	HM Humánpolitikai Főosztály
HM HVF	HM Hadfelszerelési és Vagyonfelügyeleti Főosztály
HM KPH	HM Közgazdasági és Pénzügyi Hivatal
HM KSZF	HM Kontrolling és Szabályozási Főosztály
HM NEFEH	HM Nemzetközi Együttműködési és Fegyverzet-ellenőrzési Hivatal
HM PRI	HM Protokoll és Rendezvényszervező Igazgatóság
HM TKF	HM Tervezési és Koordinációs Főosztály
HM TKHH	HM Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal
HM TLSZ	HM Tábori Lelkészi Szolgálat
HM VH	HM Védelmi Hivatal
HM VPF	HM Védelempolitikai Főosztály
HNYKOSZ	Honvédségi Nyugdíjas Klubok Országos Szövetsége
HODOSZ	Honvédségi Dolgozók Szakszervezete
HOSOSZ	Honvéd Sportegyesületek Országos Szövetsége
HOSZ	Honvéd Szakszervezet
HTBKOSZ	Honvédség és Társadalom Baráti Körök Országos Szövetsége
HVK HDM CSF	HVK Hadműveleti Csoportfőnökség
HVK HIICSF	HVK Híradó, Informatikai és Információvédelmi Csoportfőnökség

Rövidítés	Jelentés
HVK HTCSF	HVK Haderő-tervezési Csoportfőnökség
HVK KIK CSF	HVK Kiképzési Csoportfőnökség
HVK LCSF	HVK Logisztikai Csoportfőnökség
HVK SZCSF	HVK Személyzeti Csoportfőnökség
K+F	kutatás-fejlesztés
KAT ÜGY	Katonai Ügyészség
KGIR	Költségvetési Gazdálkodási Irányítási Rendszer
MANS 2010+	MH légiforgalom-szervezési rendszerének korszerűsítését célzó program
MATASZ	Magyar Tartalékosok Szövetsége
MEASZ	Magyar Ellenállók és Antifasiszták Szövetsége
MH	Magyar Honvédség
MH 59. SZDRB	MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis
MH 64. BSZJLE	MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred
MH 93. PS vvz.	MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóalj
MH GAVIK	MH Görgey Artúr Vegyivédelmi Információs Központ
MH GEOSZ	MH Geoinformációs Szolgálat
MH HEK	MH Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ
MH KKK	MH Katonai Közlekedési Központ
MH LEK	MH Logisztikai Ellátó Központ
MH LZ	MH Ludovika Zászlóalj
MH MDK	MH Műveleti és Doktrinális Központ
MH ÖHP	MH Összhaderőnemi Parancsnokság
MH TD	MH Támogató Dandár
MH TD Obj. Üz. Ig.	MH TD HM Objektumok Üzemeltetési Igazgatóság
MH VEK	MH Veszélyesanyag Ellátó Központ
MHKHSZ	Magyar Huszár és Katonai Hagyományőrző Szövetség
MK KBH	Magyar Köztársaság Katonai Biztonsági Hivatal
MK KFH	Magyar Köztársaság Katonai Felderítő Hivatal
NFTC	Kanadai repülőgép- és helikoptervezető-kiképzés
NKft.	Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság
NRF	NATO Reagáló Erők
NSIP	NATO Biztonsági Beruházási Program
RSR	Rövidhullámú Stratégiai Rádióelektronikai Rendszer
SZJA	személyi jövedelemadó
VNC	nemzeti beosztások
ZMNE	Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

A honvédelmi miniszter 58/2011. (V. 27.) HM utasítása a külföldi szolgálati helyen megvásárolt gyógyászati készítmény árának és felhasználásának megtérítéséről szóló 21/2010. (II. 19.) HM utasítás módosításáról

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 52. § (1) bekezdés f) pontja alapján a külföldi szolgálati helyen megvásárolt gyógyászati készítmény árának és felhasználásának megtérítéséről szóló 21/2010. (II. 19.) HM utasítást a következők szerint módosítom:

1. § A külföldi szolgálati helyen megvásárolt gyógyászati készítmény árának és felhasználásának megtérítéséről szóló 21/2010. (II. 19.) HM utasítás (a továbbiakban: Ut.) 3. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az (1) bekezdés alapján megvásárolt gyógyászati készítmény beszerzésével és felhasználásával kapcsolatban felmerült, indokolt és jóváhagyott költségek az MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred nevére, címére kiállított számlák ellenében számolhatók el. A felmerült költségekről készült számlaösszesítőt az adott év október 15-ig az MH HEK részére kell megküldeni. A felmerült kiadások fedezetét a számlaösszesítő alapján az MH HEK az MH 64. Boconádi Szabó József Logisztikai Ezred részére keretátadással biztosítja."

2. § (1) Az Ut. 1. § a) pontjában a „Honvédelmi Minisztérium Fejlesztési és Logisztikai Ügynökségre, a Honvédelmi Minisztérium Közgazdasági és Pénzügyi Ügynökségre" szövegrész helyébe a „Honvédelmi Minisztérium Fegyverzeti és Hadbiztosi Hivatalra, a Honvédelmi Minisztérium Közgazdasági és Pénzügyi Hivatalra" szöveg lép.

(2) Az Ut. 1. § b) pontjában a „köztisztviselőkre és közalkalmazottakra" szövegrész helyébe a „kormánytisztviselőkre és közalkalmazottakra" szöveg lép.

3. § Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Dr. Hende Csaba s. k.,
honvédelmi miniszter

A honvédelmi miniszter 59/2011. (V. 27.) HM utasítása a belföldi reprezentációról szóló 83/2004. (HK 24.) HM utasítás módosításáról

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 52. § (1) bekezdés f) pontja, valamint 97. § (1) bekezdése n) pontja alapján a következő utasítást adom ki:

1. § A belföldi reprezentációról szóló 83/2004. (HK 24.) HM utasítás (a továbbiakban: Ut.) 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az utasítás 1. és 2. számú mellékleteiben meghatározott normákat 2011. május 1-jétől 2011. december 31-éig 30%-kal csökkentett mértékben kell figyelembe venni."

2. § (1) Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba.

(2) Az Ut. 5. § (2) bekezdése és ezen utasítás 2012. január 1-jén hatályát veszti.

Dr. Hende Csaba s. k.,
honvédelmi miniszter

A honvédelmi miniszter 60/2011. (V. 27.) HM utasítása a ruházati illetménynorma 2011. évi összegeinek megállapításáról

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 52. § (1) bekezdés f) pontja alapján, a Hvt. 97. § (1) bekezdés n) és o) pontjaiban foglalt feladatok végrehajtása érdekében – figyelemmel a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 127. §-ára, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 79. § (1) bekezdésére – a ruházati illetménynorma 2011. évi összegeinek megállapításáról a következő utasítást adom ki:

1. § (1) Az utasítás hatálya a Honvédelmi Minisztériumra (a továbbiakban: HM), a honvédelmi miniszter közvetlen alárendeltségébe, közvetlen és fenntartói irányítása, valamint felügyelete alá tartozó szervezetekre, továbbá a Magyar Honvédség katonai szervezeteire, és e szervezetek hivatásos és szerződéses katonai és közalkalmazotti állományára terjed ki.

(2) Az utasításban foglaltakat alkalmazni kell a katonai ügyészségek érintett állományára.

2. § A ruházati illetménynorma 2011. évi összegeit az 1. melléklet tartalmazza.

3. § (1) A 2011. évi hivatásos utánpótlási ruházatiutalvány-füzetben 111 000 forint (tábornok részére 124 000 forint) keretösszeget kell előrenyomtatni, és a kiállításra jogosult által hitelesíttetni.

(2) A szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi beosztású állomány részére, a szerződéses év fordulónapján kiadásra kerülő 2011. évi szerződéses utánpótlási ruházati utalványfüzetben, a 2011. évre vonatkozóan 126 000 forint utánpótlási illetményt kell bejegyezni, és a kiállításra jogosult által hitelesíttetni.

4. § (1) A 2011. évi hivatásos utánpótlási ruházati utalványfüzetben előrenyomtatott és a 3. § (1) bekezdése szerint hitelesített 111 000 forint (tábornok részére 124 000 forint) keretösszegen felül, utalványszelvény kitöltése nélkül,

a) a hivatásos tábornok részére 20 000 forint,

b) a hivatásos főtiszt, tiszt, zászlós és tiszthelyettes részére 15 000 forint

előleget kell kifizetni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti előleg kifizetését követően, a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével, a hivatásos utánpótlási ruházati utalványfüzet „Feljegyzések" részében „Keretösszegen felül 15 000 forint (tábornok részére 20 000 forint) készpénzben kifizetve." megjegyzést kell bejegyezni, és a kiállításra jogosult által hitelesíttetni.

(3) A szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi beosztású állomány részére – a 3. § (2) bekezdése szerint hitelesített 2011. évi utánpótlási illetmény terhére – utalványszelvény kitöltésével 15 000 forint előleget kell kifizetni.

(4) A 2010. évre előrehozott vagy az utasítás hatálybalépése előtt kiadott – 126 000 forinttal (tábornok esetében 144 000 forinttal) érvényesített – 2011. évi utánpótlási illetményt tartalmazó hivatásos és szerződéses utánpótlási ruházati utalványfüzet keretösszegéből a 2011. évi utánpótlási illetmény terhére 15 000 forint előleget (tábornok részére 20 000 forintot) kell utalványszelvény kitöltésével kifizetni.

(5) Amennyiben a 2010. évre előrehozott vagy az utasítás hatálybalépése előtt kiadott utánpótlási ruházati utalványfüzettel ellátott igényjogosult nem rendelkezik a (4) bekezdés szerinti 15 000 forint (tábornok részére 20 000 forint) előlegkifizetéshez szükséges fedezettel, számára csak a keretmaradvány összege fizethető ki.

(6) A katonai nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével az (1), továbbá a (3)–(5) bekezdés szerinti előleg kifizetése csak azon igényjogosult részére teljesíthető, aki átvett, érvényes 2011. évi utánpótlási ruházati utalványfüzettel rendelkezik.

(7) Az (1), (4) és (5) bekezdés szerinti előleg kifizetését a személyügyi és a ruházati szolgálat által szakmailag ellenőrzött jegyzék alapján kell teljesíteni.

(8) Az utasítás hatálybalépésének napján, vagy amennyiben az előleg kifizetésére való jogosultság később keletkezik, a jogosultság keletkezésének napján egy hónapot meghaladó időtartamú külföldi szolgálatot teljesítő vagy külföldi tanulmányokat folytató (a továbbiakban: külszolgálaton levő) tábornok, hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi beosztású állomány részére az (1), (3)–(5) bekezdés szerinti előleg kifizetése kérelem alapján történik. Az előleg kérelmezése a külszolgálat időtartama alatt vagy a befejezésétől számított 30 napon belül, de legkésőbb 2013. november 30-ig lehetséges. Amennyiben a kérelem 2011. június 30-ig nem kerül beadásra, vagy az igényjogosulti feltételek fennállásának hiányában elutasításra kerül, a hivatásos állomány részére a 2011. évi

utánpótlási ruházati utalványfüzet keretösszegét 15 000 forinttal (a tábornok részére 20 000 forinttal) kell megnövelni és a kiállításra jogosult által hitelesíttetni.

(9) A katonai nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével az (1), (3)–(5) bekezdés szerint folyósított előleg felhasználását igazoló számlával az igényjogosultnak 2011. június 30-ig, azt követő kifizetés esetében 30 napon belül kell elszámolni. Az adott naptári évre szóló, Magyarországon kiállított számlát az állományilletékes katonai szervezet (az 1 évet meghaladó időtartamra külföldi beosztásba vezényelt tábornok, hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi beosztású állomány esetében a ruházati ellátásért felelős katonai szervezet) nevére és címére kell kiállíttatni.

(10) Az (1), (3)–(5) bekezdés szerint kifizetett előleget az igényjogosult a Magyar Honvédség Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 9/2005. (III. 30.) HM rendelet melléklet (a továbbiakban: Öltözködési Szabályzat) 52/A. pontjában, 68. pont a) alpontjában és 69. pont c) alpontjában meghatározott, a szolgálatteljesítéséhez szükséges

a) az igényjogosult nemének és az Öltözködési Szabályzat előírásainak megfelelő fehérnemű (így különösen a férfi esetében: atlétatrikó, alsónadrág, nő esetében: kombiné, kombi dressz, trikó, melltartó, sportmelltartó, alsó),

b) az egyéni higiéniát biztosító tusolópapucs, valamint

c) sportruházat (így különösen hosszú ujjú szabadidőfelső, hosszú szárú szabadidőalsó, sportkabát, kétrészes sportruha, melegítő, tréningruha, jogging, szabadidőruha, edzőpóló, sporttrikó, sporting, sportpóló, edzőnadrág, sportnadrág, sportzokni, sportcipő, speciális edzőcipő, futócipő, futballcipő, kosárcipő, szabadidőcipő, továbbá egyéni védőfelszerelés, különösen boka-, térd-, combvédő gumi) vagy a használat tekintetében hasonló rendeltetésű termékek vásárlására és pótlására fordíthatja.

(11) Az (1), (3)–(5) bekezdés szerint kifizetett előleget az igényjogosult nem számolhatja el tisztításra, mosatásra és méretre igazításra.

(12) Amennyiben az igényjogosult a meghatározott határidőig az (1), (3)–(5) bekezdés szerint kifizetett előleggel nem, vagy csak részben számol el, a katonai szervezetet ellátó pénzügyi szolgálatnak gondoskodnia kell az elszámolás után fennálló összegből az adó- és járulék – következő havi illetményéből történő – levonására.

5. § (1) A hivatásos katonanői állomány részére – a 3. § (1) bekezdése szerint hitelesített 2011. évi utánpótlási illetmény terhére – utalványszelvény kitöltésével további 15 000 forint előleget kell kifizetni.

(2) A szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi beosztású katonanői állomány részére – a 3. § (2) bekezdése szerint hitelesített 2011. évi utánpótlási illetmény terhére – utalványszelvény kitöltésével további 15 000 forint előleget kell kifizetni.

(3) A 2010. évre előrehozott vagy az utasítás hatálybalépése előtt kiadott – 126 000 forinttal érvényesített – 2011. évi utánpótlási illetményt tartalmazó hivatásos és szerződéses utánpótlási ruházatiutalvány-füzet keretösszeg maradványából – a 4. § (4) bekezdés szerinti előlegkifizetést követően – a hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi beosztású katonanő részére további 15 000 forint előleget kell utalványszelvény kitöltésével kifizetni.

(4) Amennyiben a 2010. évre előrehozott vagy az utasítás hatálybalépése előtt kiadott utánpótlási ruházati utalványfüzettel ellátott hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi beosztású katonanő – a 4. § (4) bekezdés szerinti előlegkifizetést követően – nem rendelkezik a (3) bekezdés szerinti 15 000 forint előlegkifizetéshez szükséges fedezettel, számára csak a keretmaradvány összege fizethető ki.

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerinti előleg kifizetése csak azon igényjogosult részére teljesíthető, aki átvett, érvényes 2011. évi utánpótlási ruházati utalványfüzettel rendelkezik.

(6) Az (1), (3) és (4) bekezdés szerinti előleg kifizetését a személyügyi és a ruházati szolgálat által szakmailag ellenőrzött jegyzék alapján kell teljesíteni.

(7) Az utasítás hatálybalépésének napján, vagy amennyiben az előleg kifizetésére való jogosultság később keletkezik, a jogosultság keletkezésének napján, külszolgálaton levő tábornok, hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi, tiszthelyettesi beosztású katonanői állomány részére az (1)–(4) bekezdés szerinti előleg kifizetése kérelem alapján történik. Az előleg kérelmezése a külszolgálat időtartama alatt vagy a befejezésétől számított 30 napon belül, de legkésőbb 2013. november 30-ig lehetséges.

(8) A katonai nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével az (1)–(4) bekezdés szerint folyósított előleg felhasználását igazoló számlával az igényjogosultnak 2011. június 30-ig, azt követő kifizetés esetében 30 napon belül kell elszámolni. Az adott naptári évre szóló, Magyarországon kiállított számlát az állományilletékes katonai szervezet (az 1 évet meghaladó időtartamra külföldi beosztásba vezényelt tábornok, hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi,

tiszthelyettesi beosztású állomány esetében a ruházati ellátásért felelős katonai szervezet) nevére és címére kell kiállíttatni.

(9) Az (1)–(4) bekezdés szerint kifizetett előleget az igényjogosult az Öltözködési Szabályzat 68. pont c) alpontjában meghatározott testszínű harisnya és harisnyanadrág vagy a használat tekintetében hasonló rendeltetésű termék vásárlására és pótlására fordíthatja.

(10) Az (1)–(4) bekezdés szerint kifizetett előleget az igényjogosult nem számolhatja el tisztításra, mosatásra és méretre igazításra.

(11) Amennyiben az igényjogosult a meghatározott határidőig az (1)–(4) bekezdés szerint kifizetett előleggel nem vagy csak részben számol el, a katonai szervezetet ellátó pénzügyi szolgálatnak gondoskodnia kell az elszámolás után fennálló összegből az adó- és járulék – következő havi illetményéből történő – levonására.

6. § (1) A 2011. évi hivatásos és szerződéses alapfelszerelési ruházati utalványfüzetben bejegyzett és érvényesített keretösszegből, utalványszelvény kitöltésével, próbaidőt követően a katonanő részére 17 000 forint előleget kell kifizetni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti előleg kifizetése csak azon igényjogosult részére teljesíthető, aki átvett, érvényes 2011. évi alapfelszerelési ruházati utalványfüzettel rendelkezik.

(3) Az (1) bekezdés szerint folyósított előleg felhasználását igazoló számlával az igényjogosultnak 2011. június 30-ig, azt követő kifizetés esetében 30 napon belül kell elszámolni. Az adott naptári évre szóló, Magyarországon kiállított számlát az állományilletékes katonai szervezet nevére és címére kell kiállíttatni.

(4) Az (1) bekezdés szerint kifizetett előleget az igényjogosult katonanő az Öltözködési Szabályzat 68. pont a) és c) alpontjában meghatározott, a szolgálatteljesítéséhez szükséges

a) az igényjogosult nemének és az Öltözködési Szabályzat előírásainak megfelelő fehérnemű (így különösen kombiné, kombi dressz, trikó, melltartó, női alsóneműi), valamint

b) testszínű harisnya és harisnyanadrág vagy a használat tekintetében hasonló rendeltetésű termékek vásárlására fordíthatja.

(5) Az (1) bekezdés szerint kifizetett előleget az igényjogosult nem számolhatja el tisztításra, mosatásra és méretre igazításra.

(6) Amennyiben az igényjogosult a meghatározott határidőig az (1) bekezdés szerint kifizetett előleggel nem vagy csak részben számol el, a katonai szervezetet ellátó pénzügyi szolgálatnak gondoskodnia kell az elszámolás után fennálló összegből az adó- és járulék – következő havi illetményéből történő – levonására.

7. § (1) A szerződéses legénységi állomány részére 2011. évben egyszeri alkalommal, próbaidőt követően, külön jegyzék alapján 10 000 forint előleget kell kifizetni az alábbiak figyelembevételével:

a) ha a szerződéses legénységi állományú katona jogviszonya évközben keletkezik a próbaidő letelte után a teljes összegre jogosult,

b) amennyiben a szerződéses legénységi állományú katona próbaideje 2011. év végéig nem telik le kifizetésre nem jogosult,

c) teljes összegben jogosult a szerződéses legénységi állományú katona a kifizetésre akkor is, ha próbaidejét letöltötte, de jogviszonya az utasítás hatálybalépésének időpontja előtt megszűnt, vagy annak megszűnési időpontja ismert,

d) amennyiben a teljes összegű előleg kifizetése jogszerűen történt, a szerződéses legénységi állományú katona jogviszonyának év közbeni megszűnése miatt a kifizetett összeget visszakövetelni nem kell.

(2) Az (1) bekezdés szerinti előleg kifizetését a személyügyi és a ruházati szolgálat által szakmailag ellenőrzött jegyzék alapján kell teljesíteni.

(3) Az utasítás hatálybalépésének napján, vagy amennyiben az előleg kifizetésére való jogosultság később keletkezik, a jogosultság keletkezésének napján, külszolgálaton levő szerződéses legénységi állomány részére az (1) bekezdés szerinti előleg kifizetése kérelem alapján történik. Az előleg kérelmezése a külszolgálat időtartama alatt vagy a befejezésétől számított 30 napon belül, de legkésőbb 2013. november 30-ig lehetséges.

(4) Az (1) bekezdés szerint folyósított előleg felhasználását igazoló számlával az igényjogosultnak 2011. június 30-ig, azt követő kifizetés esetében 30 napon belül kell elszámolni. Az adott naptári évre szóló, Magyarországon kiállított számlát az állományilletékes katonai szervezet nevére és címére kell kiállíttatni.

(5) Az (1) bekezdés szerint kifizetett előleget az igényjogosult az Öltözködési Szabályzat 52/A. pontjában, 68. pont a) alpontjában és 69. pont c) alpontjában meghatározott, a szolgálatteljesítéséhez szükséges
   a) az igényjogosult nemének és az Öltözködési Szabályzat előírásainak megfelelő fehérnemű (így különösen a férfi esetében: atlétatrikó, alsónadrág, nő esetében: kombiné, kombi dressz, trikó, melltartó, sportmelltartó, alsó),
   b) az egyéni higiéniát biztosító tusolópapucs, valamint
   c) sportruházat (így különösen hosszú ujjú szabadidőfelső, hosszú szárú szabadidőalsó, sportkabát, kétrészes sportruha, melegítő, tréningruha, jogging, szabadidőruha, edzőpóló, sporttrikó, sporting, sportpóló, edzőnadrág, sportnadrág, sportzokni, sportcipő, speciális edzőcipő, futócipő, futballcipő, kosárcipő, szabadidőcipő, továbbá egyéni védőfelszerelés, különösen boka-, térd-, combvédő gumi) vagy a használat tekintetében hasonló rendeltetésű termékek vásárlására és pótlására fordíthatja.

(6) Az (1) bekezdés szerint kifizetett előleget az igényjogosult nem számolhatja el tisztításra, mosatásra és méretre igazításra.

(7) Amennyiben az igényjogosult a meghatározott határidőig az (1) bekezdés szerint kifizetett előleggel nem vagy csak részben számol el, a katonai szervezetet ellátó pénzügyi szolgálatnak gondoskodnia kell az elszámolás után fennálló összegből az adó- és járulék – következő havi illetményéből történő – levonására.

8. § (1) Az utánpótlási illetményből az Öltözködési Szabályzat rendelkezéseitől eltérő öltözet viselésének beszerzésre csak az Öltözködési Szabályzat 15. pontjában meghatározott esetekben fizethető ki készpénz.

(2) A katonai nemzetbiztonsági szolgálatok szakmai, támogatási, együttműködési, biztonságvédelmi és kapcsolattartási feladataiban részt vevő hivatásos állomány differenciált kiegészítő illetménye a ruházati utánpótlási illetmény 60%-ig terjedhet. A differenciált kiegészítő illetmény megállapítását, valamint a ruházati utánpótlási és differenciált kiegészítő illetménykifizetési, elszámolási, valamint nyilvántartási rendjét, módját, továbbá a katonai egyenruházaton felül elszámolható cikkek listáját a szolgálatok főigazgatói önállóan szabályozzák.

(3) A Katonai Ügyészségek részére történő kifizetés mértékét és a katonai egyenruházaton felül elszámolható cikkek listáját a katonai főügyész önállóan szabályozza.

(4) A katonai nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével az Öltözködési Szabályzat 15. pont a), bc), bd), be) és c) alpontjaiban meghatározott esetekben utánpótlási illetményből történő kifizetés esetében a folyósított előleg felhasználását igazoló számlával az igényjogosultnak 2011. június 30-ig, azt követő kifizetés esetében 30 napon belül kell elszámolni. Az adott naptári évre szóló, Magyarországon kiállított számlát az állományilletékes katonai szervezet nevére és címére kell kiállíttatni. A kifizetés mértékét és a katonai egyenruházaton felül számla ellenében elszámolható cikkek listáját az elrendelő szervezet vezetője határozza meg.

(5) Az (1), (3)–(4) bekezdés szerinti kifizetés csak azon személyek részére lehetséges, akik az Öltözködési Szabályzat 15. pont d) alpontjának előírásai szerint rendelkeznek az Öltözködési Szabályzat 45–48. pontjaiban meghatározott öltözeti változatokkal. Az öltözetek meglétét a szervezetek vezetői kötelesek ellenőrizni.

(6) A katonai nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével az (1), (3) és (4) bekezdés szerinti előleg kifizetése csak azon igényjogosult részére teljesíthető, aki átvett, érvényes 2011. évi utánpótlási ruházatiutalvány-füzettel rendelkezik.

(7) Amennyiben az igényjogosult a meghatározott határidőig az (1)–(4) bekezdés szerint kifizetett előleggel nem vagy csak részben számol el, a katonai szervezetet ellátó pénzügyi szolgálatnak gondoskodnia kell az elszámolás után fennálló összegből az adó- és járulék – következő havi illetményéből történő – levonására.

9. § Az ellátó katonai szervezet parancsnokának a 2011. évi utalványfüzet kiadását igazoló 2010. évi „utalvány új ruházati utalványfüzetre szelvényekkel" (záró szelvényekkel) és a kifizetéseket tartalmazó ruházatiutalvány-füzetből kiemelt „ruházati anyag átvételi utalványszelvényekkel" a tábornoki, főtiszti, tiszti, zászlósi és tiszthelyettesi beosztást betöltő hivatásos és szerződéses állomány ruházatiilletmény-gazdálkodásának egyes szabályairól szóló 14/2009. (HK 5.) HM VTISZÁT-intézkedés 24. pontja alapján kell elszámolnia.

10. § A honvédségi közalkalmazottak ruházati költségtérítéséről szóló 17/1994. (HK 9.) HM utasítás 2. § (3) bekezdése, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 79. § (2) bekezdés előírásainak megfelelően a honvédségi közalkalmazottak 2011. évi ruházati költségtérítésének keretösszegét bruttó 80 500 forintban állapítom meg, melyet a közalkalmazott részéről adó- és járulékfizetési kötelezettség terhel. A ruházati költségtérítés összegének felhasználásáról számlával nem kell elszámolni.

11. § (1) A 3. §, a 4. § (1), (3)–(5) bekezdés, az 5. § (1)–(4) bekezdés, valamint a 6. § (1) bekezdés szerinti juttatások nem illetményesek az 1 évet meghaladó illetménynélküli szabadság időtartamára, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 263. §-a szerint a szolgálati idő számítása szempontjából figyelembe nem vehető 1 évet meghaladó időtartamra.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetek előtti, illetve leteltét követő időszakra a 3. §, a 4. § (1), (3)–(5) bekezdés, az 5. § (1)–(4) bekezdés, valamint a 6. § (1) bekezdés szerinti juttatásokat időarányosan kell számolni, illetve kifizetni.

12. § A hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi és tiszthelyettesi beosztású állomány részére az alapfelszerelési illetménye terhére biztosítandó cikkek listáját a 2. és 3. mellékletek tartalmazzák.

13. § (1) Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba, rendelkezéseit 2011. január 1-jétől kell alkalmazni.

(2) A honvédségi közalkalmazottak ruházati költségtérítéséről szóló 17/1994. (HK 9.) HM utasítás (a továbbiakban: Ut.) 2. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A ruházati cikkeket, illetőleg lábbelit a katonai szervezet által folyósított költségtérítés terhére a közalkalmazottak szerzik be.”

(3) Az Ut. 7. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(2) A végrehajtással kapcsolatos részletkérdések rendezéséről a HM központi pénzügyi szervének vezetője saját hatáskörében intézkedik.”

(4) A ruházatiilletmény-norma 2009. évi összegeinek megállapításáról szóló 20/2009. (III. 27.) HM utasítás 2011. december 31-én hatályát veszti.

(5) Ez az utasítás 2013. december 31-én hatályát veszti.

Dr. Hende Csaba s. k.,
honvédelmi miniszter

1. melléklet a 60/2011. (V. 27.) HM utasításhoz

Ruházati illetménynorma a 2011. évre

Megjegyzés: A ruházati illetmények tervezésekor és a költségvetési előirányzatok lehívásakor az 54813, az 54814, az 543112, az 543111 és az 5521991 tervezési tételeken +25%-os áfával kell számolni.

Hivatásos és főtiszti, tiszti, zászlósi és tiszthelyettes beosztású szerződéses állomány ruházati illetménye

Jogosult állomány		Jogcímkód	Illetmény összege (forint)
Tábornok	Főtiszti állományból alapfelszerelés kiegészítése	21 101	125 000
	Polgári életből	21 102	580 000
Hivatásos és szerződéses állomány alapfelszerelési illetménye			
Főtiszt, tiszt, zászlós és tiszthelyettes	ZMNE főiskolai kari állományából	21 111	570 000
	Tiszthelyettesi iskola állományából	21 112	570 000
	Más fegyveres testülettől	21 113	570 000
	Polgári életből	21 114	570 000
	Hivatásos a próbaidőszak időtartamára	21 115	305 000
Főtiszt, tiszt, zászlós	Tiszthelyettesi állományból alapfelszerelés kiegészítése	21 160	100 000
Hivatásos és szerződéses állomány utánpótlási illetménye 1 évre			
Tábornok		21 201	144 000
Főtiszt, tiszt, zászlós, tiszthelyettes		21 202	126 000

Megjegyzések:

1. A ht. és szerz. főtiszti, tiszti, zászlósi és tiszthelyettesi beosztású állomány utánpótlási ruházati illetmény 1 havi átlaga: 10 500 forint
2. A tbk. utánpótlási ruházati illetmény 1 havi átlaga: 12 000 forint
3. A honvédelem érdekében munkát végző nyugállományú katona 2011-re tervezhető ruházati illetménye: 10 000 forint

Ellátottak ruházati kiadása
Tervezési tétel: 54813

Jogcím			Jogcímkód	Normakód			Megjegyzés
				1.	2.	3.	
				Illetmény (forint)			
				Alapfel-szerelés	Utánpótlás		
					1 évre	1 napra	
Honvéd tisztjelölt állomány (1)			21 400	352 000	162 260	444,55	
Honvéd tiszthelyettes-jelölt állomány (1)			21 410	195 720	83 440	228,60	
Szerződéses legénységi állomány	Próbaidőre (2)		21 420	226 060	–	–	
	Próbaidőt követően	Általános és harckocsizó	21 421	–	89 320	244,71	
		Ejtőernyős	21 422	117 020	99 260	271,95	
		Repülőgép-szerelő	21 423	86 860	88 140	241,48	(1) Testtel érintkező fehérneműés tusolópapucs vásárlásra készpénzben kifizethető előleg: Alapfelszerelési illetményből: ffi: 10 000 forint, nő: 12 000 forint Utánpótlási illetményből: ffi: 6000 forint, nő: 8000 forint
Szerződéses főtiszt, tiszt, zászlós és tiszthelyettes próbaidőre			21 430	175 980	–	–	
A katonai szervezet készletéből 90 M hadi- (gyakorló) ruha cseréjére jogosult hivatásos és szerződéses állomány	Általános és harckocsizó		21 450	–	22 800	–	
	Ejtőernyős		21 451	–	24 000	–	
	Repülőgép-szerelő		21 452	–	21 800	–	
	Repülőhajózó		21 453	–	22 800	–	
	Magassági öltözetet viselő		21 454	–	22 800	–	
	Hadihajós		21 455	–	24 000	–	(2) Csak kiképzést végrehajtó szervezet számolhatja fel.
Díszelgő öltözet kiegészítő illetmény	Díszzászlóalj állomány	Ht. és szerz. ti., tts. állomány	21 460	219 840	86 834	237,90	
		Legs. beo. szerz. állomány	21 461	200 840	80 934	221,74	(3) A 132/2008. (HK 1/2009.) HM VTISZÁT intézkedés alapján.
	Katonazenekar állomány	Férfi (3)	21 470	106 980	106 980	–	
		Nő (3)	21 471	98 600	98 600	–	
Önkéntes tartalékos állomány	Védelmi tartalékos (FBŐ)		21 480	116 160	68 740	188,33	
	25 napos alapkiképzés		21 481	209 320	–	–	
	15 napos éves kiképzés		21 482	–	21 890	–	
Honvéd koronaőr állomány			21 490	490 000	97 500	–	

Ruházati kiegészítő és felszerelési anyagok
Tervezési tétel: 54814

Jogcím		Jogcímkód	Normakód			Megjegyzés
			1.	2.	3.	
			Illetmény (forint)			
			Alapfelszerelés	Utánpótlás		
				1 évre	1 napra	
Őr (fűtetlen őrhelyenként)		21 620	27 540	9 180	25,15	(1) Utánpótlás csak az igénybevétel napjaira számítható fel. (2) Szerződéses és legénységi állomány laktanyai elhelyezése esetén felszámítható. (3) Az MH 1. HTHE hajóin lévő fekhelyekre is. (4) A 12/2008. (HK 5.) HM VTISZÁT intézkedés alapján.
Motorkerékpár		21 630	14 140	4 240	11,62	
Fekhelyek	Gyengélkedőszobai ágy	21 640	7 520	4 440	12,16	
	Eü. vizsgáló, kezelő, fizikoterápiás fekhely	21 641	1 440	1 440	3,95	
	Tiszti, tiszthelyettesi ügyeleti, szolgálati fekhely (3)	21 642	6 880	8 180	22,41	
	Polgári őr fekhely	21 643	7 520	4 440	12,16	
	Nőtlen tiszti, átvonuló-, nővér- stb. szállás, illetve KORK fekhelyei után (1) (2)	21 644	6 880	8 180	22,41	
Szolgálati kutya felszerelése	Őrkutya, robbanóanyag-kereső kutya	21 650	24 960	3 740	10,25	
	Kiképzési csoportonként (4 vagy több kutya után)	21 651	15 000	5 000	13,70	
Tiszti étkezde átlag ebédadag szám alapján		21 660	2 000	1 000	2,74	
Repülőhajózó (4)		21 670	357 300	75 250	206,16	
Felderítő		21 671	8 100	2 700	7,40	
Rendész		21 672	19 260	12 900	35,34	
Rendész kiegészítő felszerelés		21 673	57 880	25 560	70,03	
Forgalomszabályozó, diszpécser és ellenőr		21 674	28 600	12 400	33,97	
Forgalomszabályozó, diszpécser és ellenőr kiegészítő felszerelés		21 675	14 560	5 780	15,84	
Hajófedélzeten szolgálatot teljesítő		21 676	5 140	2 570	7,04	
Vasútállomás katonai parancsnok		21 677	12 500	3 750	10,27	
Szállítmánykísérő		21 678	12 500	3 750	10,27	

Kiképzési irodaszer
Tervezési tétel: 543113

Jogcím	Jogcím-kód	Normakód		Megjegyzés
		2.	3.	
		Illetmény (forint)		
		Utánpótlás		
		1 évre	1 napra	
Tábornok	11 100	4 000	10,96	(1) A tanév kezdetekor készpénzben kifizethető. Nem honvédségi ösztöndíjasnak, levelező és tanszervásárlási kedvezményben részesülő polgári felsőfokú tanintézetben tanuló hallgatónak nem illetményes. Kizárólag a képzést végző tanintézet számíthatja fel. (2) Tanfolyamonként a kiképző katonai szervezetnél számítható fel.
Hivatásos és szerződéses főtiszt, tiszt	11 110	3 200	8,77	
Nemzetvédelmi Egyetem hallgatója (1)	11 111	2 000	5,48	
Főtiszt, tiszt, továbbképző iskolai hallgató (1)	11 112	2 000	5,48	
Honvéd tisztjelölt állomány (1)	11 113	2 000	5,48	
Hivatásos és szerződéses zászlós, tiszthelyettes	11 120	2 400	6,58	
Honvéd tiszthelyettes-jelölt állomány	11 121	1 600	4,38	
Szerződéses legénységi állomány	11 130	800	2,19	
Önkéntes védelmi tartalékos (FBŐ)	11 131	200	0,55	
Önkéntes tartalékos 25 napos alapkiképzésre	11 132	60	–	
Önkéntes tartalékos 15 napos éves kiképzésre	11 133	60	–	
Szaktanfolyamon lévő szerződéses legénységi állomány után kiegészítés (2)	11 141	400	–	
Műszaki rajzoló (állománytáblás)	11 150	9 600	26,30	
Köztisztviselő	11 160	3 200	8,77	
Honvédségi közalkalmazott	11 170	1 600	4,38	

Írószer, egyéb irodaszer
Tervezési tétel: 543113

Jogcímkód	Illetmény		Jogcímkód	Illetmény	
	Típus	Egy évre (forint)		Típus	Egy évre (forint)
11 201	I.	2 460	11 205	V.	24 600
11 202	II.	5 240	11 206	VI.	46 200
11 203	III.	9 540	11 207	VII.	69 200
11 204	IV.	17 000	11 208	VIII.	227 000

Vegyes nyomtatvány
Tervezési tétel: 543112

Jogcímkód	Illetmény		Jogcímkód	Illetmény	
	Típus	Egy évre (forint)		Típus	Egy évre (forint)
11 301	1.	250 000	11 304	3.	19 500
11 302	2.	60 000	11 305	4.	6 000

Irodai papír
Tervezési tétel: 543111

Jogcímkód	Illetmény		Jogcímkód	Illetmény	
	Típus	Egy évre (forint)		Típus	Egy évre (forint)
11 401	I.	3 920	11 405	V.	25 500
11 402	II.	5 760	11 406	VI.	45 200
11 403	III.	10 600	11 407	VII.	74 140
11 404	IV.	18 800	11 408	VIII.	244 540

Megjegyzés: A típusbesorolásokat és a szorzószámokat a HM FHH HFI hadtáp osztályvezetője 2011. június 30-ig az alakulatok részére megküldi.

Textiltisztítás, javítás, karbantartás, szolgáltatás
Tervezési tétel: 5521991

Jogcím		Jogcímkód	Normakód		Megjegyzés
			2.	3.	
			Illetmény (forint)		
			Utánpótlás		
			1 évre	1 napra	
Szerződéses legénységi állomány		12 000	17 680	48,44	(1) Csak az igénybevétel időtartamára számolható fel. (2) Legénységi beosztású szerződéses állomány laktanyai elhelyezése esetén is. (3) Az MH 1. HTHE hajóin lévő fekhelyekre is illetményes. (4) Külön terv szerint.
Önkéntes tartalékos állomány	Önkéntes védelmi tartalékos (FBŐ)	12 010	17 680	48,44	
	25 napos alapkiképzés	12 011	1 200	–	
	15 napos éves kiképzés	12 012	720	–	
Fekhelyek	Gyengélkedőszobai ágy	12 020	13 250	36,30	
	Kórházi ágy	12 021	34 320	94,03	
	Eü. vizsgáló, kezelő, fizikoterápiás fekhely	12 022	34 320	94,03	
	Tiszti, tiszthelyettesi ügyeleti, szolgálati fekhely (1) (3)	12 023	47 840	131,07	
	Polgári őr fekhely	12 024	13 250	36,30	
	Nőtlen tiszti, nővér- stb. szállóban, szálláson, valamint Kiképzési-Oktatási és Regeneráló Központ fekhelyei után (1) (2)	12 025	–	62,40	
Tiszti étkezde átlag ebédadagszám alapján		12 030	–	15,60	
Honvéd tisztjelölt állomány		12 040	17 680	48,44	
Honvéd tiszthelyettes-jelölt állomány		12 041	17 680	48,44	
Díszzászlóalj állomány		12 060	6 240	17,10	
Katonazenekar állomány		12 061	6 240	17,10	
Honvéd Koronaőr állomány		12 062	12 480	34,19	
Általános egyéni védőeszköz-karbantartás (4)		12 080	–		

Munka- és védőruházat
Tervezési tétel: 54811

Jogcím	Jogcímkód	Normakód			Megjegyzés
		1.	2.	3.	
		Illetmény (forint)			
		Alapfel-szerelés	Utánpótlás		
			1 évre	1 napra	
Általános egyéni védőeszköz (1)	13 888	–			(1) Külön terv szerint.

Ruházati költségtérítés

Jogcím	Jogcímkód	Normakód	Megjegyzés
		2.	
		Illetmény (forint)	
		Utánpótlás	
		1 évre	
Honvédségi közalkalmazott (1)	13 999	80 500	(1) A 17/1994. (HK 9.) HM utasítás alapján.

2. melléklet a 60/2011. (V. 27.) HM utasításhoz

A hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi és tiszthelyettesi beosztású férfiállomány részére alapfelszerelési illetménye terhére biztosítandó cikkek listája

Fsz.	Megnevezés	Me.	Általános	Ejtőernyős	Repülő-szerelő	Légierő
1.	90 M nyári gyakorlósapka/gyakorlókalap	db	1	0	0	1
2.	90 M téli gyakorlósapka	db	1	0	0	1
3.	Barettsapka zöld szerelék nélkül	db	0	1	0	0
4.	93 M ejtőernyős téli sapka	db	0	1	0	0
5.	93 M repülőszerelő nyári sapka	db	0	0	1	0
6.	93 M repülőszerelő téli sapka	db	0	0	1	0
7.	Csősál	db	1	1	1	1
8.	90 M gyakorlózubbony	db	2	0	0	2
9.	90 M gyakorlónadrág	db	2	0	0	2
10.	90 M gyakorlókabát	db	1	0	0	1
11.	90 M gyakorlókabát-bélés	db	1	0	0	1
12.	93 M ejtőernyős nyári zubbony	db	0	2	0	0
13.	93 M ejtőernyős nyári nadrág	db	0	2	0	0
14.	93 M ejtőernyős téli zubbony	db	0	1	0	0
15.	93 M ejtőernyős télizubbony-bélés	db	0	1	0	0
16.	93 M repülőszerelő nyári zubbony	db	0	0	2	0
17.	93 M repülőszerelő nyári nadrág	db	0	0	2	0

Fsz.	Megnevezés	Me.	Általános	Ejtőernyős	Repülő-szerelő	Légierő
18.	93 M repülőszerelő téli zubbony	db	0	0	1	0
19.	93 M repülőszerelő télizubbony-bélés	db	0	0	1	0
20.	2000 M gyakorlózubbony hu.	db	2	2	2	2
21.	2000 M gyakorlónadrág	db	2	2	2	2
22.	93 M esővédő zubbony húzózáras	db	1	1	1	1
23.	93 M esővédő nadrág	db	1	1	1	1
24.	93 M téli ing	db	1	1	1	1
25.	93 M téli alsó	db	1	1	1	1
26.	Póló gyakorlóruhához	db	3	3	3	3
27.	Nyári gyakorlózokni	pár	3	3	3	3
28.	Téli gyakorlózokni	pár	2	2	2	2
29.	Kötött téli kesztyű	pár	1	1	1	1
30.	Szakmai sál	db	1	1	1	1
31.	2008 M általános bakancs	pár	1	1	1	1
32.	Nyári bakancs (HAIX Airpower P6)	pár	1	0	1	1
33.	Ejtőernyős bakancs (HAIX Airpower P6)	pár	0	1	0	0
34.	90 M hevederöv rugózáras	db	1	1	1	1
35.	Evőeszközkészlet	db	1	1	1	1
36.	Bocskai sapka köznapi szerelve	db	1	1	0	0
37.	Bocskai sapka társasági szerelve	db	1	1	0	0
38.	Köznapi sapka	db	1	1	0	0
39.	Köznapi sapka kék repülős	db	0	0	1	1
40.	Tányérsapka társasági sötétkék szerelék nélkül	db	0	0	1	1
41.	Nyaksál barna	db	1	1	0	0
42.	Nyaksál fekete (1)	db	1	1	1	1
43.	Köznapi öltöny tropikál	db	1	1	0	0
44.	Köznapi öltöny tropikál sötétkék	db	0	0	1	1
45.	Tropikál pantalló	db	1	1	0	0
46.	Tropikál pantalló sötétkék	db	0	0	1	1
47.	Társasági zubbony	db	1	1	0	0
48.	Társasági zubbony repülős	db	0	0	1	1
49.	Társasági pantalló	db	1	1	0	0
50.	Társasági pantalló sötétkék	db	0	0	1	1
51.	Posztóköpeny	db	1	1	0	0
52.	Posztóköpeny sötétkék	db	0	0	1	1
53.	4/4-es ballonkabát	db	1	1	0	0
54.	4/4-es ballonkabát sötétkék	db	0	0	1	1
55.	3/4-es ballonkabát	db	1	1	0	0
56.	3/4-es ballonkabát sötétkék	db	0	0	1	1
57.	Köznapi ing hosszú ujjú	db	1	1	0	0

Fsz.	Megnevezés	Me.	Általános	Ejtőernyős	Repülő-szerelő	Légierő
58.	Köznapi ing rövid ujjú	db	1	1	0	0
59.	Köznapi ing hosszú ujjú kék	db	0	0	1	1
60.	Köznapi ing rövid ujjú kék	db	0	0	1	1
61.	Társasági fehér ing hosszú ujjú	db	1	1	1	1
62.	Bokazokni barna	pár	3	3	0	0
63.	Bokazokni fekete (1)	pár	1	1	3	3
64.	Köznapi félcipő barna	pár	1	1	0	0
65.	Köznapi félcipő fekete	pár	0	0	1	1
66.	Társasági félcipő fekete (1)	pár	1	1	1	1
67.	Nyakkendő fekete társasági (1)	db	1	1	1	1
68.	Nyakkendő barna köznapi	db	1	1	0	0
69.	Nyakkendő fekete köznapi	db	0	0	1	1
70.	Gyakorlópulóver	db	1	1	0	0
71.	Gyakorlópulóver sötétkék	db	0	0	1	1
72.	Téli bőrkesztyű barna	pár	1	1	0	0
73.	Téli bőrkesztyű fekete (1)	pár	1	1	1	1
74.	Nyakkendőtű	db	1	1	1	1
75.	Deréköv barna	db	1	1	0	0
76.	Deréköv fekete (1)	db	1	1	2	2
77.	Sapkajelvény barettsapkára hímzett	db	0	1	0	0
78.	Hímzett névfelirat zöld tépőzáras	db	4	4	4	4
79.	Hímzett névfelirat sötétkék tépőzáras	db	0	0	4	4
80.	Hímzett gyakorlóparoli tépőzáras	pár	2	2	2	2
81.	Hímzett rendfokozati jelzés pólóra	db	2	2	2	2
82.	Hímzett államjelzés tépőzáras	db	2	2	2	2
83.	Hímzett államjelzés sötétkék tépőzáras	db	0	0	1	1
84.	Topánalátét	db	2	2	0	0
85.	Repülősapkadísz	db	0	0	1	1
86.	Sapkajelvény kerek	db	0	0	1	1
87.	Társasági sapkazsinór	db	0	0	1	1
88.	Szúrósgomb	db	2	2	2	2
89.	Paroli köznapi öltönyre	pár	1	1	1	1
90.	Paroli társasági öltönyre	pár	1	1	1	1
91.	Csillag 15 mm	db	4	4	4	4
92.	Vállzsinór (2)	db	2	2	2	2
93.	Hivatásos állományt kifejező jelvény	db	5	5	5	5
94.	Névkitűző	db	2	2	2	2
95.	Rendfokozati jelzés posztóköpenyre	pár	1	1	1	1
96.	Paroli posztóköpenyre	pár	1	1	1	1
97.	Végzettséget igazoló jelvény	db	2	2	2	2

Fsz.	Megnevezés	Me.	Általános	Ejtőernyős	Repülő-szerelő	Légierő
98.	Fegyvernemi jelvény	pár	3	3	3	3
99.	Hímzett köznapi rendfokozati jelzés	pár	3	3	0	0
100.	Hímzett köznapi rendfokozati jelzés sötétkék	pár	0	0	3	3
101.	Hímzett társasági rendfokozati jelzés	pár	1	1	1	1

Megjegyzés:
(1) Általános és ejtőernyős beosztású tiszthelyettes részére barna színben biztosítandó
(2) Tiszthelyettes részére nem illetményes

3. melléklet a 60/2011. (V. 27.) HM utasításhoz

A hivatásos és szerződéses főtiszti, tiszti, zászlósi és tiszthelyettesi beosztású katonanő-állomány részére alapfelszerelési illetménye terhére biztosítandó cikkek listája

Fsz.	Megnevezés	Me.	Általános	Ejtőernyős	Repülő-szerelő	Légierő
1.	90 M nyári gyakorlósapka/gyakorlókalap	db	1	0	0	1
2.	90 M téli gyakorlósapka	db	1	0	0	1
3.	Barettsapka zöld szerelék nélkül	db	0	1	0	0
4.	93 M ejtőernyős téli sapka	db	0	1	0	0
5.	93 M repülőszerelő nyári sapka	db	0	0	1	0
6.	93 M repülőszerelő téli sapka	db	0	0	1	0
7.	Csősál	db	1	1	1	1
8.	90 M gyakorlózubbony	db	2	0	0	2
9.	90 M gyakorlónadrág	db	2	0	0	2
10.	90 M gyakorlókabát	db	1	0	0	1
11.	90 M gyakorlókabát-bélés	db	1	0	0	1
12.	93 M ejtőernyős nyári zubbony	db	0	2	0	0
13.	93 M ejtőernyős nyári nadrág	db	0	2	0	0
14.	93 M ejtőernyős téli zubbony	db	0	1	0	0
15.	93 M ejtőernyős télizubbony-bélés	db	0	1	0	0
16.	93 M repülőszerelő nyári zubbony	db	0	0	2	0
17.	93 M repülőszerelő nyári nadrág	db	0	0	2	0
18.	93 M repülőszerelő téli zubbony	db	0	0	1	0
19.	93 M repülőszerelő télizubbony-bélés	db	0	0	1	0
20.	2000 M gyakorlózubbony hu.	db	2	2	2	2
21.	2000 M gyakorlónadrág	db	2	2	2	2
22.	93 M esővédő zubbony húzózáras	db	1	1	1	1
23.	93 M esővédő nadrág	db	1	1	1	1
24.	93 M téli ing	db	1	1	1	1
25.	93 M téli alsó	db	1	1	1	1
26.	Póló gyakorlóruhához	db	3	3	3	3

Fsz.	Megnevezés	Me.	Általános	Ejtőernyős	Repülő-szerelő	Légierő
27.	Nyári gyakorlózokni	pár	3	3	3	3
28.	Téli gyakorlózokni	pár	2	2	2	2
29.	Kötött téli kesztyű	pár	1	1	1	1
30.	Szakmai sál	db	1	1	1	1
31.	2008 M általános bakancs	pár	1	1	1	1
32.	Nyári bakancs (HAIX Airpower P6)	pár	1	0	1	1
33.	Ejtőernyős bakancs (HAIX Airpower P6)	pár	0	1	0	0
34.	90 M hevederöv rugózáras	db	1	1	1	1
35.	Evőeszközkészlet	db	1	1	1	1
36.	Női kalap barna szerelék nélkül	db	1	1	0	0
37.	Női kalap fekete szerelék nélkül (1)	db	1	1	2	2
38.	Köznapi sapka	db	1	1	0	0
39.	Köznapi sapka kék repülős	db	0	0	1	1
40.	Női nyaksál barna	db	1	1	0	0
41.	Női nyaksál fekete (1)	db	1	1	1	1
42.	Köznapi női zubbony barna	db	1	1	0	0
43.	Szoknya köznapi barna	db	1	1	0	0
44.	Női pantalló köznapi barna	db	1	1	0	0
45.	Köznapi női zubbony sötétkék	db	0	0	1	1
46.	Szoknya köznapi sötétkék	db	0	0	1	1
47.	Női pantalló köznapi sötétkék	db	0	0	1	1
48.	Női társasági zubbony	db	1	1	0	0
49.	Szoknya társasági	db	1	1	0	0
50.	Női társasági zubbony sötétkék	db	0	0	1	1
51.	Szoknya társasági sötétkék	db	0	0	1	1
52.	Női köpeny béléssel	db	1	1	0	0
53.	Női köpeny béléssel sötétkék	db	0	0	1	1
54.	Női ballonkabát	db	1	1	0	0
55.	Női ballonkabát sötétkék	db	0	0	1	1
56.	Köznapi ing hosszú ujjú női	db	1	1	0	0
57.	Köznapi ing rövid ujjú női	db	1	1	0	0
58.	Köznapi ing hosszú ujjú kék női	db	0	0	1	1
59.	Köznapi ing rövid ujjú kék női	db	0	0	1	1
60.	Társasági fehér ing hosszú ujjú női	db	1	1	1	1
61.	Női cipő barna	pár	1	1	0	0
62.	Női cipő fekete (1)	pár	1	1	2	2
63.	Női nyakkendő köznapi	db	1	1	0	0
64.	Női nyakkendő köznapi fekete	db	0	0	1	1
65.	Női nyakkendő társasági fekete (1)	db	1	1	1	1
66.	Gyakorlópulóver	db	1	1	0	0

Fsz.	Megnevezés	Me.	Általános	Ejtőernyős	Repülő-szerelő	Légierő
67.	Gyakorlópulóver sötétkék	db	0	0	1	1
68.	Téli bőrkesztyű barna	pár	1	1	0	0
69.	Téli bőrkesztyű fekete (1)	pár	1	1	1	1
70.	Deréköv barna	db	1	1	0	0
71.	Deréköv fekete (1)	db	1	1	2	2
72.	Sapkajelvény barettsapkára hímzett	db	0	1	0	0
73.	Hímzett névfelirat zöld tépőzáras	db	4	4	4	4
74.	Hímzett névfelirat sötétkék tépőzáras	db	0	0	4	4
75.	Hímzett gyakorlóparoli tépőzáras	pár	2	2	2	2
76.	Hímzett rendfokozati jelzés pólóra	db	2	2	2	2
77.	Hímzett államjelzés tépőzáras	db	2	2	2	2
78.	Hímzett államjelzés sötétkék tépőzáras	db	0	0	2	2
79.	Sapkajelvény társasági dísz/kerek	db	1	1	0	0
80.	Repülősapkadísz	db	0	0	1	1
81.	Sapkajelvény ovális	db	1	1	0	0
82.	Paroli köznapi zubbonyra	pár	1	1	1	1
83.	Paroli társasági zubbonyra	pár	1	1	1	1
84.	Csillag 15 mm	db	4	4	4	4
85.	Vállzsinór (2)	db	2	2	2	2
86.	Hivatásos állományt kifejező jelvény	db	5	5	5	5
87.	Névkitűző	db	5	5	5	5
88.	Rendfokozati jelzés posztóköpenyre női	pár	1	1	1	1
89.	Paroli posztóköpenyre női	pár	1	1	1	1
90.	Végzettséget igazoló jelvény	db	2	2	2	2
91.	Fegyvernemi jelvény	pár	3	3	3	3
92.	Hímzett köznapi rendfokozati jelzés	pár	3	3	0	0
93.	Hímzett köznapi rendfokozati jelzés sötétkék	pár	0	0	3	3
94.	Hímzett társasági rendfokozati jelzés	pár	1	1	1	1

Megjegyzés:

(1) Általános és ejtőernyős beosztású tiszthelyettes részére barna színben biztosítandó

(2) Tiszthelyettes részére nem illetményes

A külügyminiszter és a nemzetgazdasági miniszter 15/2011. (V. 27.) KüM–NGM együttes utasítása az egységes állami külgazdasági külképviseleti rendszer működtetéséről

A köztisztviselők tartós külszolgálatáról szóló 104/2003. (VII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 9. §-ának (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján, továbbá figyelembe véve az egységes állami külgazdasági külképviseleti rendszer működtetésével összefüggő feladat- és hatásköröket, a külgazdasági szakdiplomata kiválasztásának, felkészítésének, szakmai irányításának, valamint a Külügyminisztérium (a továbbiakban: KüM), a Nemzetgazdasági Minisztérium (a továbbiakban: NGM), továbbá a külgazdasági szakdiplomata közötti kapcsolattartásnak a Korm. rendeletben nem szabályozott területeire vonatkozóan az alábbi együttes utasítást adjuk ki:

Az utasítás hatálya

1. § 1. Az utasítás hatálya a Magyar Köztársaság külképviseletein kormánytisztviselőként tartós külszolgálatot teljesítő külgazdasági szakdiplomatákra (a továbbiakban: szakdiplomata) és asszisztensekre, valamint a szakdiplomaták kiválasztására, felkészítésére, külszolgálatára, szakmai irányítására és szakmai értékelésére, a munkáltatói jogok gyakorlására, az általuk ellátandó külképviseleti feladatokra, valamint az egységes állami külgazdasági külképviseleti rendszer elhelyezésére és pénzügyi, működési feltételeire terjed ki.

2. A szakdiplomaták kormány-tisztviselői jogviszonya létesítésében, a kormány-tisztviselői besorolásban és az ahhoz kapcsolódó alapilletmény, illetménykiegészítés és pótlékok megállapításában, a besorolás, a fizetési fokozat változásában a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény, valamint a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.), a külszolgálat ideje alatt a munkáltatói jogok gyakorlásában, valamint a járandóságok és juttatások tekintetében a 104/2003. (VII. 18.) Korm. rendelet, a jelen utasítás,valamint a KüM Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 14/2010. (X. 29.) KüM utasítás (a továbbiakban: SzMSz) az irányadó.

3. A szakdiplomata a külképviselet személyi állományának tagja. Feladatai ellátása során az 1. § 1. és 2. pontokban hivatkozott jogszabályok és az SzMSz mellett maradéktalanul be kell tartania a KüM egyéb utasításaiban és szabályzataiban, továbbá a szakmai alaputasításában, a munkaköri leírásában, a külképviselet vezetőjének egyedi utasításaiban, a külképviselet ügyrendjében, helyettesítési és ügyeleti rendjében, valamint egyéb szabályzataiban foglaltakat.

A szakdiplomata feladata

2. § 1. A szakdiplomata feladata az üzleti kapcsolatok elősegítése, így különösen a befektetésösztönzés, az exportfejlesztés, a piacépítés, a közvetlen regionális gazdasági kapcsolatok élénkítése és ennek érdekében az érintett államigazgatási intézményekkel, vállalatokkal, szakmai érdekképviseleti szerveikkel való kapcsolattartás. Ellátja továbbá az általános gazdaságdiplomáciai feladatokat.

2. A külgazdasági asszisztens feladatköre különösen a vezető szakdiplomata tevékenységének segítése, a vezető szakdiplomata szakmai felügyelete mellett ellátja a szakmai alaputasításban és munkaköri leírásban meghatározott feladatokat (így többek között: külgazdasági háttéranyagok, tárgyalási előkészítők önálló összeállítása, gazdasági sajtó figyelése, összefoglalók készítése, befektetői és kereskedelemfejlesztési rendezvények koordinálása, rendezvényeken, illetve a programok utómunkálataiban való közreműködés, gazdasági információk gyűjtése).

3. A szakdiplomaták, a szakmai alaputasításban rögzített szakdiplomáciai feladataik ellátásának elsődlegessége mellett, a munkaköri leírásban rögzített diplomáciai, illetve konzuli feladatokat is ellátnak.

A szakdiplomata kiválasztása, felkészítése, külszolgálata

3. § 1. Az NGM a KüM-mel való egyeztetés után dönt arról, hogy mely állomáshelyen indokolt szakdiplomatát alkalmazni. A külképviseleti rendszer szakmai, technikai és operatív működését a KüM és az NGM félévente helyettes államtitkári szinten áttekinti. A szakdiplomata-hálózat állomáshelyeit, aktuális létszámát (esetleges növelését, csökkentését vagy átcsoportosítását) az NGM és a KüM évente, a tárgyév január 31-ig külön megállapodásban rögzíti.

2. Szakdiplomata csak kormánytisztviselő lehet. Amennyiben a szakdiplomata álláshely betöltésére kiválasztott személy nem kormánytisztviselő, az NGM a kiválasztott személlyel a külszolgálat, valamint a felkészülés és a záró beszámolás idejére határozott idejű közszolgálati jogviszonyt létesít. Amennyiben a kiválasztott személy kormánytisztviselő, de nem az NGM-mel, illetve a KüM-mel áll közszolgálati jogviszonyban, a külszolgálat, valamint a felkészülés és a záró beszámolás idejére határozott időre áthelyezésre kerül az NGM, illetve a külszolgálat idejére a KüM állományába. A szakdiplomata KüM-be történő határozott idejű áthelyezésének – a külügyi-diplomáciai felkészülésre, valamint a külszolgálattal kapcsolatos adminisztratív feladatokra figyelemmel – a kihelyezés időpontját megelőzően legalább egy hónappal korábban kell történnie.
3. A külképviseletek szakdiplomata álláshelyeit az NGM jogosult betölteni. Az NGM a teljes kiválasztási eljárást a KüM – egyetértési joggal rendelkező – képviselőjének bevonásával bonyolítja le.
4. A szakmai felkészítés az NGM feladata, a külügyi-diplomáciai felkészítést a KüM biztosítja. A szakmai és a külügyi-diplomáciai felkészítésre a KüM és az NGM egymással egyeztetett feladattervet készít. A felkészítéshez szükséges időtartamról a szakdiplomata jelölt szakmai gyakorlata, külügyi tapasztalata és az ellátandó feladatok ismeretében, a KüM egyetértésével, az NGM dönt.
5. A KüM az áthelyezett szakdiplomata részére az NGM-ben megállapított alapilletményt, illetménykiegészítést és illetménypótléko(ka)t folyósítja a KüM gyakorlata szerinti egyéb járandóság és juttatás mellett. A KüM állományába való határozott idejű áthelyezés az NGM-ben megállapított köztisztviselői besorolással – azonban korábbi esetleges vezetői megbízatás figyelmen kívül hagyásával és 100%-os beállási szinten – történik.
6. A szakdiplomata munkakör fontos és bizalmas munkakörnek minősül. Tartós külszolgálatra rendelésre ezért csak a C típusú nemzetbiztonsági ellenőrzés lefolytatását és biztonsági kockázat nélküli lezárását követően kerülhet sor. A nemzetbiztonsági ellenőrzést az NGM kezdeményezi, eredményéről a KüM-öt haladéktalanul tájékoztatja. A szakdiplomata a Ktv. szerinti vagyonnyilatkozatra kötelezett, külszolgálata alatt a vagyonnyilatkozatot a KüM-ben teszi.
7. A szakdiplomata tartós külszolgálatra rendeléséhez – a tartós külszolgálatról szóló Korm. rendelet 16. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételeken túl – az alábbi feltételek teljesítése szükséges:
   a) az állomáshelyen elismert munkanyelvből „C" típusú felsőfokú államilag elismert – vagy jogszabály által azzal egyenértékűvé nyilvánított – nyelvvizsga;
   b) az NGM és a KüM illetékes részlegei által igazolt felkészítés megtörténte (pl. konzuli vizsga);
   c) külügyi szakmai alapvizsga legalább „megfelelt" eredménnyel történő letétele;
   d) közigazgatási alapvizsga eredményes letétele;
   e) érvényes személygépkocsi-vezetői engedély, gépjármű-vezetői gyakorlat;
   f) eredményes munkaalkalmassági vizsgálat, amelyet az NGM végez.

   A külgazdasági asszisztensekre a fenti rendelkezéseket azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy esetükben az a) pontban meghatározott nyelvi követelmény vonatkozásában középfokú „C" típusú államilag elismert nyelvvizsga elegendő.

   Az esetleges hiánypótlásra a pályázat elnyerésétől számított, illetve a jelen utasítás hatálybalépésekor külszolgálatot teljesítő diplomaták esetében az utasítás hatálybalépését követő egy naptári év áll rendelkezésre.
8. A külszolgálattal kapcsolatos munkajogi és pénzügyi kérdéseket – ideértve a külszolgálat várható időtartamát, a kihelyező okirat módosítása esetén a megszüntetés és a kihelyezés visszavonásának, valamint az áthelyezés feltételeit – a KüM, az NGM és a szakdiplomata háromoldalú megállapodás keretében írásban rögzítik.
9. Az NGM a tartós külszolgálat meghosszabbításáról, vagy annak lejártáról, a váltás módjáról, a tervezett váltást megelőzően 8 hónappal egyeztetést kezdeményez a KüM-mel.
10. A szakdiplomaták kirendelésével, működésével, berendelésével kapcsolatban felmerülő problémás, a normál ügyintézési menetben kezeltektől eltérő ügyek koordinálására az NGM és a KüM egy-egy, felhatalmazással bíró kapcsolattartót jelöl ki. A két tárca között felmerülő vitás kérdéseket először a kapcsolattartók egyeztetik.

Munkáltatói jogok gyakorlása

4. § 1. A szakdiplomata felett a munkáltatói jogkört a KüM-be való áthelyezést megelőzően a nemzetgazdasági miniszter gyakorolja. A KüM-be való határozott idejű áthelyezés és a tartós külszolgálat időtartama alatt a szakdiplomata felett a

munkáltatói jogokat – így különösen a kihelyezés, a kihelyezés tartalmának módosítása, a kihelyezés visszavonása, fegyelmi eljárás indítása – a KüM és az NGM közigazgatási államtitkára együttesen gyakorolja.

2. Munkáltatói intézkedést, döntést mind a KüM, mind az NGM jogosult – a másik félhez írásban intézett nyilatkozatával – kezdeményezni. Javaslattételi jog a képviselet vezetőjét is megilleti.
3. A másik fél köteles a kezdeményezett munkáltatói intézkedésről, döntésről való álláspontját a kezdeményező félnek 15 napon belül írásban jelezni.
4. Munkáltatói intézkedés, döntés csak mindkét minisztérium együttes jóváhagyásával hozható. A munkáltatói intézkedést, döntést tartalmazó iratot a KüM készíti el és jóváhagyásra, illetve aláírásra megküldi az NGM-nek.

A szakdiplomata irányítása

5. § 1. A külképviselet egységes működtetése érdekében a külképviselet valamennyi dolgozójának irányítását a külképviselet-vezető látja el.

2. A szakdiplomata a külképviselet munkájában munkaköri leírásában rögzítettek szerint vesz részt. A biztonsági szolgálat és az ügyelet ellátására a szakdiplomata a külképviselet működési rendje szerint köteles.
3. A szakdiplomatát a tartós külszolgálat megkezdésekor szakmai alaputasítással és munkaköri leírással kell ellátni. A szakdiplomata szakmai alaputasítását az NGM készíti el és arról, valamint annak módosításáról tájékoztatja a KüM-öt. A munkaköri leírás elkészítése és módosítása az NGM egyetértését követően a KüM feladata. A szakdiplomata kiérkezését követően az állomáshelyen írásban veszi át a feladatokat a korábban ugyanazon feladatkört ellátó szakdiplomatától. Amennyiben a szakdiplomata megérkezésének időpontjában a korábban ugyanazon feladatkört ellátó szakdiplomata már nem tartózkodik az állomáshelyen, a feladatok átadás-átvétele a külképviselet vezetője által kijelölt munkatárs közvetítésével, írásban történik.
4. A szakdiplomaták szakmai írásbeli utasításairól az NGM a képviseletvezetőt egyidejűleg tájékoztatja. A szakdiplomata az utasítás végrehajtásáról a képviseletvezető egyidejű tájékoztatása mellett jelent az NGM-nek. A képviseletvezető biztosítja a szakdiplomatának az NGM-mel való folyamatos kapcsolattartás feltételeit, elősegíti a munkaköri leírásban és a szakmai alaputasításban foglalt feladatainak végrehajtását.
5. A szakdiplomata, a munkaköri leírásában meghatározott diplomáciai, illetve konzuli feladatokat látja el, alapelvként munkaidejének legfeljebb 25%-ában. A munkaköri leírás a szakdiplomata számára – indokolt esetben – ettől eltérő arányokat is megállapíthat. A KüM részére történő munkavégzés nem hátráltathatja a szakdiplomata szakmai alaputasításban és munkaköri leírásban meghatározott feladatainak napi elvégzését.
6. A külgazdasági asszisztens és külgazdasági helyi alkalmazott szakmai irányítását a szakdiplomata látja el. Azokon az állomáshelyeken, ahol több szakdiplomata is dolgozik, az NGM határozza meg a szakmai szervezeti felépítést és jelöli ki a vezető szakdiplomatát. Az NGM által kijelölt vezető szakdiplomata közvetlenül irányítja a beosztott szakdiplomatákat.
7. A szakdiplomaták vonatkozásában a képviselet-vezető tájékoztatásával az NGM feladata az operatív munkák kiadása, a kiadott feladatoknál a prioritási sorrend meghatározása, a munkaidő-gazdálkodás kérdésének meghatározása, a szakdiplomaták munkájának mérése és a számonkérés rendszerének működtetése a külképviselet vezetőjével egyeztetve.
8. A szakdiplomata munkáját segítő helyi alkalmazottak tekintetében a munkaviszonyból eredő munkáltatói jogokat a külképviselet vezetője gyakorolja, és ő köteles a munkáltatót terhelő kötelezettségek teljesítésére.
   8.1. A szakdiplomata munkáját segítő helyi alkalmazott munkaviszonyának létesítésére, módosítására és megszüntetésére vonatkozó KüM döntés csak az NGM egyetértésével hozható. A munkáltatói jogokat illető intézkedések tekintetében a külképviselet vezetője a vezető szakdiplomata, illetve a szakdiplomata véleményének figyelembevételével dönt. Vita esetén a KüM és az NGM soron kívül egyeztet. A munka közvetlen felügyeletére vonatkozó jogkör a vezető szakdiplomatát, illetve a szakdiplomatát illeti meg.
   8.2. A szakdiplomata a külképviselet alkalmazottainak munkavégzésre vonatkozóan – a külgazdasági asszisztens és szakdiplomata munkáját segítő helyi alkalmazott esetét kivéve – utasítást nem adhat. Amennyiben feladatainak ellátásához segítségre van szüksége, az igénybevételről a külképviselet vezetőjével egyeztet.

9. A szakdiplomata az illetékes külföldi hatóságoknál a tevékenységét érintő kérdésekben jár el, külföldi szervek képviselőivel illetékességi körén belül tárgyal. Diplomáciai jelentőséggel bíró lépést a szakdiplomata az NGM-mel és KüM-mel történt előzetes egyeztetést követően tehet. Diplomáciai jelentőséggel bíró lépés különösen: a Magyar Köztársaság nevében megbeszélések, tárgyalások, rendezvények kezdeményezése, azokon való részvétel, nemzetközi szerződés tervezetének átadása, javaslattétel tárgyalások folytatására, a fogadó ország hasonló kezdeményezésének elfogadása.
10. A képviselet-vezető biztosítja a szakdiplomatának a külgazdasági feladatkörbe tartozó, a képviselet-vezető által folytatott tárgyalásokon, rendezvényeken, megbeszéléseken és egyéb eseményeken való részvételt, beleértve az esetleges kiküldetéseket is. Amennyiben a szakdiplomata a képviselet-vezető által folytatott tárgyalásokon, rendezvényeken és egyéb eseményeken nem vett részt, az NGM-et érintő kérdésekben a képviselet-vezető gondoskodik az NGM és a szakdiplomata tájékoztatásáról.
11. A szakdiplomata a külszolgálatban eltöltött minden év március 31. napjáig részletes írásos jelentést készít, melyet elküldés előtt bemutat a képviselet-vezetőnek, aki írásban értékeli a szakdiplomata – szakmai tevékenységi körén kívüli – munkáját. A szakdiplomata az évenkénti külpiaci hét alatt beszámol az NGM-nek és a KüM-nek.
12. A külszolgálat befejezésekor a szakdiplomata a teljes időszakot átfogó, összefoglaló jelentést készít, amelyet bemutat a képviselet-vezetőnek. A szakdiplomata a képviselet-vezető által láttamozott jelentését a hazatérését követő 30 napon belül megküldi az NGM és a KüM részére. A jelentés, illetve a beszámoló különösen a szakdiplomata szakmai alaputasításában, valamint munkaköri leírásában rögzített, vagy egyéb úton kapott feladatai teljesítésére terjed ki.
13. A szakdiplomata az NGM által meghatározott jelentési rend szerint készíti egyéb jelentéseit az NGM részére, és azokat a képviselet-vezető egyidejű tájékoztatása mellett juttatja el az NGM-nek.

Az egységes állami külgazdasági külképviseleti rendszer működtetésének pénzügyi és személyi feltételei

6. §

1. A szakdiplomata személyi juttatásait, a működéséhez szükséges dologi kiadások és beszerzések fedezetét a KüM az érvényben lévő vonatkozó szabályzatok szerint biztosítja. A KüM fejezeti költségvetését érintő, kormányzati szintű, központi, kötelező költségvetési módosítások a szakdiplomaták előirányzatait is arányosan érintik. A módosítások állomáshelyekre lebontott konkrét mértékéről az NGM egyetértésével, a KüM dönt.
2. A szakdiplomaták létszámkeretének KüM–NGM közös döntés alapján történő növelésével járó szakdiplomata-álláshely létesítése esetén, az NGM átadja a szakdiplomata státuszt, és egyszeri jelleggel biztosítja a szakdiplomata működésének fedezetéhez szükséges forrást. Szakdiplomata-álláshely fentiek alapján történő megszüntetése esetén a KüM átadja a státusz fedezetét szolgáló forrásokat az NGM-nek.
3. Az NGM jogosult a szakdiplomata munkavégzéséhez szükséges dologi kiadások, valamint beszerzések többletforrását, többleteszközt kiegészítő jelleggel évközi előirányzat-átadással a KüM részére átadni. Az NGM forrásból beszerzett eszközök használatára elsősorban a szakdiplomaták jogosultak, azonban szükség esetén, ideiglenesen, a szakdiplomaták szakmai feladatainak ellátását nem akadályozva, használatuk a külképviselet általános működésébe bevonhatók.
4. Az évközi előirányzat-átcsoportosításból az állomáshelyeken kifizetett, majd később visszavételezett forgalmi adó összegével a KüM negyedévente megemeli az átadott keretösszeg maradványát.

A szakdiplomaták munkahelyi elhelyezése és lakáskörülményei

7. §

1. A szakdiplomatát és a külgazdasági asszisztenst a KüM szolgálati besorolásának, illetve az adott állomáshely sajátosságainak megfelelő szolgáltatások és ellátás illeti meg. Az NGM jogosult figyelemmel kísérni a szakdiplomaták élet- és munkakörülményeinek alakulását és a zavartalan munkavégzéshez a külképviselet más beosztott diplomatáihoz hasonló feltételek biztosítását. Amennyiben ezek a feltételek nem felelnek meg a szakdiplomata feladatkörének, diplomáciai rangjának, az adott országra meghatározott biztonsági követelményeknek, az NGM kezdeményezheti a KüM-nél a feltételek módosítását. A szakdiplomaták és asszisztensek élet- és munkakörülményeit befolyásoló módosító elképzeléseket a KüM az NGM-mel előzetesen egyezteti.

2. A KüM a szakdiplomata részére az adott állomáshelyen irodahelyiséget biztosít. A szakdiplomata az általa használt irodát a vonatkozó előírások (pl. munkarend, biztonsági előírások) szerint – szükség esetén munkaidőn túl is – használhatja. A KüM gondoskodik az irodák és közvetlen környezetük állagának megőrzéséről, ellátja a karbantartási és felújítási munkálatokat. Átalakítások, átköltöztetések csak a KüM és az NGM közötti előzetes írásban egyeztetett megállapodás alapján hajthatók végre.
3. A szakdiplomatákhoz rendelt helyi alkalmazottak munkaszerződéseinek megkötésére, azok módosítására, megszüntetésére a KüM-ben hatályos szabályok vonatkoznak. A külgazdasági szakdiplomatákhoz rendelt helyi alkalmazottak bérének fejlesztéséről az NGM-mel egyeztetve a KüM jogosult dönteni.
4. Amennyiben a szakdiplomata munkaköri feladatainak ellátásához szükséges tárgyi eszközök beszerzését, vagy lakása, irodahelyisége esetleges cseréjét igényli, azt a külképviseleten kell kezdeményeznie a külképviselet működési rendjének (1/2007. KüM utasítás), valamint a lakás-, illetve helyiségbérleti szerződésben foglaltaknak megfelelően, betartva a KüM-ben meghatározott szolgálati utat. A felmerült igényről a KüM tájékoztatja az NGM-et és a kérdésben az NGM egyetértésével dönt.
5. Az engedélyezett beszerzések, valamint az irodahelyiség- és lakáscsere az érintett szakdiplomata közreműködésével, a szakdiplomata megalapozott igényeinek figyelembevételével valósulnak meg, de a beszerzéseket, illetve a cserét nem a szakdiplomata végzi.

A szakdiplomaták munkaeszközökkel való ellátottsága

8. § 1. A szakdiplomata részére feladatainak elvégzéséhez a KüM hivatali gépkocsit külön személyi használatra nem biztosít, kiemelt fontosságú állomáshelyeken az NGM biztosít (a gépkocsihasználat egyéb módját lásd 4. és 5. pontban).
   1.1. Az NGM – a KüM véleményének figyelembevételével – jogosult dönteni a szakdiplomaták munkavégzéséhez szükséges gépkocsi beszerzéséről, amortizációs pótlásáról, a gépkocsi gyártmányáról, típusáról, kategóriájáról, valamint felszereltségéről. Az NGM az általa igényelt gépkocsik beszerzésének fedezetére a KüM részére forrást biztosít. A KüM csak az NGM hozzájárulásának birtokában selejtezheti a gépjárműveket. A KüM jogosult a szakdiplomata jelzése alapján baleset-megelőzési szempontból a gépjárműveket leállítani, és erről az NGM-et soron kívül értesíteni.
2. A gépkocsik fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos valamennyi költség – a városon kívüli üzemanyag és kenőanyag kivételével – a KüM-öt terheli. A szakdiplomata munkaköréhez tartozó minden hivatali kiküldetés üzemanyagköltsége a szakdiplomata elkülönített előirányzatát terheli. A magáncélú használat elszámolása a 18/2006. KüM utasítás vonatkozó pontjai szerint történik.
3. A szakdiplomata munkavégzéséhez használt hivatali gépkocsi vezetésére a KüM gépkocsivezetőt nem biztosít. A szakdiplomata az esetleges gépkocsivezető-igénybevételről a külképviselet vezetőjével egyeztet.
4. Személyhez kötött hivatali gépkocsi hiányában a szakdiplomata és asszisztens magángépkocsijának hivatali célú használata után a KüM köteles a 18/2006. KüM utasítás szerinti térítést megfizetni a használó szakdiplomatának és asszisztensnek. A szakdiplomata és asszisztens továbbá jogosult a külképviselet szolgálati és szolgáltató gépjárműveit is igénybe venni a többi diplomata és adminisztratív, technikai munkatárssal azonos feltételek mellett.
5. A KÜM gépkocsivásárlás céljára kamatmentes munkáltatói kölcsönt nyújthat a Korm. rendelet 27. §-ában foglaltaknak megfelelően.
6. A KüM a szakdiplomaták és asszisztensek részére korlátozott mobiltelefon-használatot biztosít. A helyi alkalmazottak hivatali célú mobiltelefon használatára nem jogosultak.
7. A szakdiplomata mobiltelefon-használatára a külképviseleteken foglalkoztatott, mobiltelefon-használati jogosultsággal rendelkező diplomatákra vonatkozó szabályok az irányadók. Regionális szakdiplomata esetében a KüM, a hatályos mobiltelefon használatáról szóló KüM utasításban foglalt összeg erejéig, az akkreditált ország mobiltelefon-szolgáltatója által kibocsátott SIM kártyát is biztosít.
8. A KüM a szakdiplomaták részére hivatali célra a külképviseleten korlátozás nélkül biztosítja a vonalas telefon-, VPN-, illetve internethasználatot.

9. Az NGM által biztosított forrásból beszerzett hivatali gépkocsival Magyarországra történő hazatérésre és az állomáshelyre történő visszautazásra vonatkozó döntéséről előzetesen az NGM a KüM-öt tájékoztatja, melyet a KüM az állomáshelynek közvetlenül engedélyez. Egyúttal a haza-, és visszautazással kapcsolatosan felmerülő költségek fedezetét a 9 § 1. b) pontban megjelölt előirányzat terhére biztosítja.

A szakdiplomata működésének pénzügyi feltételei

9. § 1. A külképviseleti pénztárnaplóban „elkülönített előirányzat"-ként kell kezelni a szakdiplomatához, vagy a szakdiplomatákhoz együttesen rendelhető alábbi éves kiadások fedezetét
   a) személyi juttatások (külképviseleten számfejtett napidíjak),
   b) dologi kiadások (kiküldetési költségek, üzemanyagköltségek, reprezentáció és egyéb dologi kiadások).
   Az a)–b) pontban meghatározott előirányzatok összegéről, valamint az egyes állomáshelyek és jogcímek szerinti felosztásról, tárgyév január 29-ig az NGM és a KÜM külön megállapodást köt.
   Az előirányzatok felhasználásáról az állomáshelyen negyedévente összesített elszámolás készül, melyet a külképviselet a szakdiplomata rendelkezésére bocsát. A szakdiplomata a negyedéves elszámolást továbbítja az NGM-nek.
   Amennyiben az NGM az általa meghatározott keret módosításáról, az állomáshelyek és/vagy jogcímek közötti átcsoportosításáról, zárolásáról az adott állomáshely vonatkozásában év közben dönt, úgy arról értesíti a KüM-öt. A KüM a szakdiplomaták részére haladéktalanul, de legkésőbb 3 munkanapon belül intézkedik az állomáshelyen a keretösszeghez való hozzáférés lehetőségéről.
2. Az „elkülönített előirányzatként" kezelt keretek felhasználása tekintetében a külképviselet – így különösen a külképviselet vezető – döntési joggal nem rendelkezik. A külgazdasági szakdiplomáciai egység az előirányzatok felhasználása során köteles betartani a KüM bizonylatkezelésre vonatkozó szabályait, melyet a KüM ellenőrizni jogosult.
3. Az „elkülönített előirányzatok" vonatkozásában az utalványozás jogát a szakdiplomata gyakorolja, az utalványozási jogot gyakorlók személyéről az NGM a tárgyév január 31-ig tájékoztatja a KüM-öt.
4. Amennyiben az adott állomáshelyre több szakdiplomata kerül kihelyezésre, az NGM kijelöli a vezető szakdiplomatát, illetve megjelöli az esetleges utalványozási jogkörrel rendelkező helyettesét. A vezető szakdiplomata gyakorolja az „elkülönített előirányzatok" tekintetében az utalványozási jogot, dönt a rendelkezésükre álló hivatali gépkocsik igénybevételének kérdésében.
5. A szakdiplomata ideiglenes hazarendeléséről, átutaztatásáról a két minisztérium egyeztet, figyelembe véve azt a szabályt, hogy mindig az a szerv köteles viselni a haza-, vissza-, illetve átutazás költségét, az esetlegesen felmerülő szállásköltséget, az egyéb kapcsolódó költségeket, amelyik kezdeményezésére történik a hazarendelés, illetve átutazás.
6. Amennyiben a szakdiplomata átutaztatására más tárca megkeresésére, illetve érdekében kerül sor, az átutazáshoz kapcsolódó költségeket a megkereső harmadik tárca viseli.
7. Az NGM által kezdeményezett, kiemelt program, rendezvény megszervezéséhez szükséges forrást az NGM biztosítja. Egyéb külgazdasági tartalmú, célú, közös rendezvények esetén a szakdiplomata és a képviselet vezetője egyeztet a költségviselés megosztásáról.
8. A KüM fedezi az éves külpiaci értekezletre történő hazautazással kapcsolatosan felmerülő költségeket, a szakdiplomata azonban köteles éves rendes szabadságát úgy időzíteni, hogy a szabadság az értekezlet időpontjával egybe essen. Ezzel összhangban, a külképviselet vezetője köteles a szakdiplomata rendes szabadságát az éves külpiaci értekezlet időpontját figyelembe véve kiadni.

Záró rendelkezések

10. § 1. Jelen utasítás a közzétételt követő napon lép hatályba.

2. Jelen utasítás hatálybalépésével egyidejűleg az egységes állami külgazdasági külképviseleti rendszer működtetéséről szóló 8/2005. (XI. 18.) KüM–GKM együttes utasítás hatályát veszti.

Martonyi János s. k.,
külügyminiszter

Dr. Matolcsy György s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

A külügyminiszter 16/2011. (V. 27.) KüM utasítása a válsághelyzet esetére megállapított különpótlékról

A köztisztviselők tartós külszolgálatáról szóló 104/2003. (VII. 18.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 26. § (11) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az alábbi utasítást adom ki:

1. § A Líbiában tartós külszolgálatot teljesítő kihelyezettek részére a fogadó államban kialakult válsághelyzetre tekintettel – a 2. §-ra figyelemmel – 50%-os különpótlékot állapítok meg. A különpótlékra a kihelyezettek 2011. február 15-étől visszavonásig jogosultak.

2. § A különpótlék alapja a kihelyezetteknek a Korm. rendelet 24. § (1) bekezdésében meghatározott ellátmánya.

3. § Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit 2011. február 15-től kell alkalmazni.

Martonyi János s.k.,
külügyminiszter

A nemzetgazdasági miniszter 19/2011. (V. 27.) NGM utasítása a nemzetközi és egyéb külföldi pénzügyi intézményekkel való együttműködés eljárási rendjéről

A nemzetközi pénzügyi kapcsolatokért való felelősség körében a nemzetközi és egyéb külföldi pénzügyi intézményekkel való együttműködés eljárási rendjét – az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § g) pontjában és 75. § (7) bekezdés d) pontjában, a Nemzetgazdasági Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2010. (X. 5.) NGM utasítás 23. § (1) bekezdés h) pontjában és 58. § (1) bekezdés e) pontjában, valamint a Magyar Köztársaságnak a nemzetközi pénzügyi és fejlesztési intézményekkel való együttműködésével, tagságával összefüggő aktuális szabályozási feladatokról szóló 2237/2002. (VIII. 9.) Korm. határozat 7. pontjában foglaltak alapján, figyelemmel a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (2) bekezdésében foglaltakra – az alábbiak szerint állapítom meg.

Az utasítás hatálya

1. § (1) Jelen utasítás az alábbi nemzetközi és egyéb külföldi pénzügyi intézményekkel (a továbbiakban: nemzetközi pénzügyi intézmény) kapcsolatos együttműködésre terjed ki:

a) Európai Beruházási Bank: EIB,
b) Európa Tanács Fejlesztési Bank: CEB,
c) Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank: EBRD,
d) Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank: IBRD,
e) Nemzetközi Pénzügyi Társaság: IFC,
f) Északi Beruházási Bank: NIB,
g) német Újjáépítési és Hitelbank: KfW.

(2) Jelen utasítás a magyar állammal vagy a magyar állam garanciavállalásával megvalósuló támogatási, hitel- és garanciaszerződései megkötésére, módosítására, valamint az állami garanciavállalás nélkül megvalósuló beruházásokhoz a magyar állam képviseletében megküldendő nyilatkozat kiadására vonatkozó szabályokat állapítja meg.

Szerződéskötés

2. § (1) A nemzetközi pénzügyi intézmények és a magyar állam között kötendő támogatási, hitel- és garanciaszerződés (a továbbiakban: szerződés) létrehozására irányuló egyeztetéseket – a Kormány által preferált területeken, a költségvetés éves finanszírozási tervével összhangban – a Nemzetgazdasági Minisztérium adó- és pénzügyekért felelős államtitkárának vagy pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkárának jóváhagyásával a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály kezdeményezi.

(2) Amennyiben a nemzetközi pénzügyi intézmény azt kifejezetten igényli, a kezdeményezésre – a szerződés alapján finanszírozandó beruházás (a továbbiakban: beruházás) költségvetési tervezéséért felelős szerv (a továbbiakban: kedvezményezett) illetékes vezetőjének bevonásával előkészített – szándéklevél alapján kerül sor. A szándéklevél – a költségvetés éves finanszírozási tervével összhangban – a magyar államnak a beruházás megvalósításához kapcsolódó finanszírozási igényét fejezi ki, mely nem minősül a magyar állam által vállalt kötelezettségvállalásnak. A szándéklevél kiadására a Nemzetgazdasági Minisztérium adó- és pénzügyekért felelős államtitkára vagy pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkára jogosult.

(3) A szerződéseknek a nemzetközi pénzügyi intézmény által javasolt szövegtervezetét a Nemzetgazdasági Minisztériumon belül az illetékes főosztályokkal és közigazgatási egyeztetés keretében az érintett tárcákkal, intézményekkel a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály egyezteti (a továbbiakban: hazai egyeztetés).

(4) A hazai egyeztetés alapján kialakuló álláspontot és észrevételeket a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály megküldi a nemzetközi pénzügyi intézménynek, szükség esetén – amennyiben indokolt a kedvezményezett vagy más szakértők bevonásával – tárgyalásokat kezdeményez.

(5) A lefolytatott egyeztetések, illetve tárgyalások eredményeként kialakult szerződéstervezet szövegét a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály javaslatára a Nemzetgazdasági Minisztérium adó- és pénzügyekért felelős államtitkára vagy pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkára hagyja jóvá. A szerződés parafálására, majd aláírására ezt követően kerül sor.

(6) A szerződést a nemzetgazdasági miniszter, illetve akadályoztatása esetén az általa meghatalmazott személy írja alá.

(7) A szerződésekről a Nemzetgazdasági Minisztérium – a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály által elkészített anyag alapján – honlapján tájékoztatást tesz közzé.

(8) A magyar állam garanciavállalásával megvalósuló szerződés megkötésében e §-ban foglaltak figyelembevételével a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály közreműködik, azt a nemzetgazdasági miniszter, illetve akadályoztatása esetén az általa meghatalmazott személy írja alá.

Szerződésmódosítás

3. § A nemzetközi pénzügyi intézményekkel megkötött szerződések módosítására a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály – szükség esetén a 2. § (3) és (4) bekezdése szerinti eljárás lefolytatása után – tesz javaslatot. A magyar állammal megkötött, illetve a magyar állam garanciavállalásával megkötött szerződés módosításának aláírására, illetve ellenjegyzésére a Nemzetgazdasági Minisztérium adó- és pénzügyekért felelős államtitkára vagy pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkára jogosult.

A szerződés alapján finanszírozott beruházások megvalósítása

4. § (1) A beruházás megvalósításáért, valamint – a kincstári számlavezetés és finanszírozás, a feladatfinanszírozási körbe tartozó előirányzatok felhasználása, valamint egyes államháztartási adatszolgáltatások rendjéről szóló 46/2009. (XII. 30.) PM rendelet 69. § (1) bekezdésének megfelelően – a szükséges adatszolgáltatások biztosításáért a kedvezményezett a felelős.

(2) A beruházás megvalósításának és a szerződéses kötelezettségek teljesítésének figyelemmel kísérése a Nemzetgazdasági Minisztérium, ezen belül – szükség szerint az érintett szakfőosztály bevonásával – a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály feladata.

(3) A beruházás megvalósításához kapcsolódó számlavezetési és pénzforgalmi feladatokat az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvényben szabályozottak szerint a Magyar Államkincstár végzi. Az adósságszolgálat törlesztése az Államadósság Kezelő Központ Zrt. feladata.

Az állami garanciavállalás nélkül megvalósuló beruházásokhoz a magyar állam képviseletében kiadandó nyilatkozat

5. § (1) A nemzetközi pénzügyi intézmények által finanszírozott – állami garanciavállalás nélkül – Magyarország területén megvalósuló beruházások esetében a nemzetközi pénzügyi intézmények ún. egyetértő nyilatkozat (a továbbiakban: nyilatkozat) kiadását kérhetik a nemzetgazdasági minisztertől.

(2) A nyilatkozat a nemzetközi pénzügyi intézmények alapokmányaival, az együttműködést szabályozó keretmegállapodásokkal összhangban a beruházás megvalósításával történő egyetértést, valamint a beruházás megvalósítására vonatkozó jogszabályokat tartalmazhatja.

(3) A nyilatkozat kiadását a Nemzetgazdasági Minisztérium szakmailag illetékes főosztályai, a beruházásban érintett tárcák, intézmények bevonásával a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály koordinálja.

(4) A nyilatkozat kiadása a Nemzetközi Pénzügyi Főosztály javaslata alapján történik. A nyilatkozat kiadására a Nemzetgazdasági Minisztérium adó- és pénzügyekért felelős államtitkára vagy pénzügypolitikáért felelős helyettes államtitkára jogosult.

(5) A nyilatkozat kiadásáról a Nemzetgazdasági Minisztérium honlapján tájékoztatást tesz közzé.

Hatálybalépés

6. § Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba, egyidejűleg a nemzetközi és egyéb külföldi pénzügyi intézményekkel való együttműködés eljárási rendjéről szóló 11/2006. PM utasítás hatályát veszti.

Dr. Matolcsy György s. k.,
nemzetgazdasági miniszter

A nemzeti erőforrás miniszter 16/2011. (V. 27.) NEFMI utasítása miniszteri biztos kinevezéséről

A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 38. § (1) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva az alábbi utasítást adom ki:

1. § A Ksztv. 38. § (2) bekezdés b) pontja alapján a mai levéltári helyzet áttekintésére, a kapacitások felmérésére, a Magyar Országos Levéltár teljes körű szakmai átvilágítására kiterjedő feladatok ellátására 2011. május 1. napjától 2011. november 1. napjáig dr. Gyimesi Endrét miniszteri biztossá nevezem ki.

2. § A miniszteri biztos feladatkörében

a) levéltárak fenntartóival, tulajdonosi jogkör gyakorlóival, a Magyar Országos Levéltár főigazgatójával, vezetőivel konzultációt folytat,

b) az áttekintés alapján javaslatot tesz

ba) a fejlesztési igények európai uniós pályázatokkal történő összhangba hozatalára,

bb) e-levéltár, levéltári digitalizáció megvalósítására,

bc) hazai levéltári rendszer működtetésének esetleges megújítására.

3. § A miniszteri biztos tevékenységét a nemzeti erőforrás miniszter a kultúráért felelős államtitkár útján irányítja.

4. § A miniszteri biztos tevékenységét a Nemzeti Erőforrás Minisztérium keretében működő Miniszteri Kabinet segíti.

5. § A miniszteri biztost a Ksztv. 38. § (7) bekezdése szerinti helyettes államtitkári illetmény és juttatások illetik meg.

6. § Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba.

Dr. Réthelyi Miklós s. k.,
nemzeti erőforrás miniszter

A nemzeti erőforrás miniszter 17/2011. (V. 27.) NEFMI utasítása miniszteri biztos kinevezéséről

A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 38. § (1) bekezdésében foglalt jogkörömben eljárva az alábbi utasítást adom ki:

1. § A Ksztv. 38. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány (a továbbiakban: közalapítvány) megszüntetésével összefüggő feladatok ellátása céljából 2011. június 1-jétől hat hónapos időtartamra dr. Kriza Zsigmondot miniszteri biztossá nevezem ki.

2. § A miniszteri biztos az 1. §-ban meghatározott tevékenysége körében:
- felügyeli és koordinálja a közalapítvány megszüntetésével összefüggő feladatok végrehajtását;
- felel annak biztosításáért, hogy a megszűnt közalapítvány egyes feladatai a jövőben hatékonyabb formában kerüljenek ellátásra [ide nem értve a Magyar Köztársaság Művészeti Alapjának megszüntetéséről és a Magyar Alkotóművészeti Alapítvány létesítéséről szóló 117/1992. (VII. 29.) Korm. rendelet szerinti ellátások folyósításával kapcsolatos feladatokat];
- koordinálja a Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. megalapításával és a 2011. évi működéséhez szükséges források felmérésével, illetve biztosításával összefüggő tevékenységek ellátását;
- koordinálja a Képcsarnok Kft. és az Akadémiai Nyomda Kft. további működéséhez szükséges feltételek meghatározását érintő feladatokat.

3. § A miniszteri biztos tevékenységét a nemzeti erőforrás miniszter, a kultúráért felelős államtitkár és a gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkár útján irányítja.

4. § A miniszteri biztos tevékenységét a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Miniszteri Kabinet Titkársága segíti.

5. § A miniszteri biztos a Ksztv. 38. § (7) bekezdése alapján helyettes államtitkári illetményre és juttatásokra jogosult.

6. § Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba.

Dr. Réthelyi Miklós s. k.,
nemzeti erőforrás miniszter

A nemzeti fejlesztési miniszter 30/2011. (V. 27.) NFM utasítása a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium gazdálkodásával kapcsolatos folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzésről

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium gazdálkodásával kapcsolatos folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzésről az alábbiak szerint rendelkezem:

I. FEJEZET

AZ UTASÍTÁS CÉLJA, HATÁLYA

1. § (1) Jelen utasítás a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) gazdálkodásával kapcsolatos vezetői ellenőrzési tevékenység hatékonyabb végzését segítő eljárások, módszerek alkalmazását segíti elő. Az utasítás hatálya kiterjed az állami vezetőkre, valamint a minisztérium – kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény (a továbbiakban: Kjtv.) szerinti – kormánytisztviselőire és az egyéb foglalkoztatási jogviszonyban lévő munkatársakra (a továbbiakban: munkatársak).

(2) A belső kontrollrendszer a kockázatok kezelésére és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, amely azt a célt szolgálja, hogy a költségvetési szerv megvalósítsa a következő fő célokat:

a) a költségvetési szerv a működése és gazdálkodása során a tevékenységeket (műveleteket) szabályszerűen, valamint az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 91. § (1) bekezdésében meghatározott követelményekkel összhangban hajtsa végre;

b) teljesítse az elszámolási kötelezettségeket;

c) megvédje a szervezet erőforrásait a veszteségektől (károktól) és a nem rendeltetésszerű használattól.

(3) A költségvetési szerv vezetője a költségvetési szerv működésének folyamatára és sajátosságaira tekintettel köteles kialakítani, működtetni és fejleszteni a szervezet belső kontrollrendszerét, ezen belül a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés (továbbiakban: FEUVE) rendszert, melynek elemei a kockázatkezelés rendszerének kialakítása, az ellenőrzési nyomvonal kialakítása és működtetése, valamint a szabálytalanságok kezelésével kapcsolatos eljárásrend kialakítása.

(4) Jelen utasítás hatálya alá tartozik a kockázatkezelés, valamint az ellenőrzési nyomvonal kialakításnak és alkalmazásának minisztériumi szintű feladatai. A szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjéről külön NFM utasítás rendelkezik.

II. FEJEZET

A FOLYAMATBA ÉPÍTETT, ELŐZETES, UTÓLAGOS ÉS VEZETŐI ELLENŐRZÉS CÉLJA ÉS HATÁLYA

2. § (1) A belső kontrollrendszer létrehozásáért, működtetéséért és fejlesztéséért a költségvetési szerv vezetője a felelős az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatók figyelembevételével. Olyan szabályzatokat kell kiadni, folyamatokat kialakítani és működtetni a szervezeten belül, amelyek biztosítják a rendelkezésre álló források szabályozott, szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását.

(2) A belső kontrollrendszernek biztosítania kell, hogy:

a) a minisztérium valamennyi tevékenysége és célja összhangban legyen a szabályozottsággal, szabályszerűséggel, és az Áht. 91. § (1) bekezdésében meghatározott követelményekkel (gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség);

b) az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodásban ne kerüljön sor pazarlásra, visszaélésre, rendeltetésellenes felhasználásra;

c) megfelelő, pontos és naprakész információk álljanak rendelkezésre a minisztérium működésével kapcsolatosan;

d) a belső kontrollrendszer harmonizációjára és összehangolására vonatkozó jogszabályok végrehajtásra kerüljenek, a módszertani útmutatók figyelembevételével.

(3) A minisztériumnak a belső kontrollrendszere keretében, a kontrolltevékenység részeként biztosítania kell a FEUVE-t, amely magában foglalja:

a) a pénzügyi döntések dokumentumainak elkészítését (ideértve a költségvetési tervezés, a kötelezettségvállalások, a szerződések, a kifizetések, a támogatásokkal való elszámolás, a szabálytalanság miatti visszafizetések dokumentumait is);

b) a pénzügyi kihatású döntések célszerűségi, gazdaságossági, hatékonysági és eredményességi szempontú megalapozottságát;

c) a költségvetési gazdálkodás során az előzetes és utólagos pénzügyi ellenőrzést, a pénzügyi döntések szabályozottsági és szabályszerűségi szempontból történő jóváhagyását, illetve ellenjegyzését;

d) a gazdasági események elszámolásának (a hatályos jogszabályoknak megfelelő könyvvezetés és beszámolás) kontrollját.

Az a), c) és d) pontokban felsorolt tevékenységek feladatköri elkülönítését biztosítani kell.

III. FEJEZET

A KOCKÁZATKEZELÉS RENDSZERÉNEK KIALAKÍTÁSA

Jogszabályi háttér, fogalom, célmeghatározás

3. § (1) A minisztérium kockázatkezeléssel kapcsolatos feladatai a következők szerint foglalhatók össze:

a) A minisztérium vezetője köteles a kockázati tényezők figyelembevételével kockázatelemzést végezni és kockázatkezelési rendszert működtetni.

b) A kockázatelemzés során fel kell mérni és meg kell állapítani a minisztérium tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatokat.

c) A kockázatkezelés rendjének kialakítása során meg kell határozni azon intézkedéseket és megtételük módját, melyek csökkentik, illetve megszüntetik a kockázatokat.

(2) A minisztérium működésében rejlő kockázatos területek kiválasztását az államháztartásért felelős miniszter által kiadott módszertani útmutató segíti.

(3) A kockázat a minisztérium gazdálkodása tekintetében mindazon elemek és események bekövetkeztének a valószínűsége, amelyek hátrányosan érintik működését, célkitűzéseit. A kockázatelemzés olyan objektív módszer az ellenőrizendő területek kiválasztására, amely meghatározza a pénzügyi irányítási és ellenőrzési rendszerekben rejlő kockázatokat.

(4) A vezetés feladata, hogy képes legyen válaszolni a szervezet azokra a kockázatokra, amelyek lényegi befolyással lehetnek a működésére és elősegítse az eredeti célok elérését, ezzel együtt minimálisra csökkentse az ezeket veszélyeztető külső és belső tényezők bekövetkezésének esélyét, lehetséges hatását. Ezt a vezetés és a szervezet kockázatkezeléssel érheti el.

A minisztérium működését befolyásoló lehetséges kockázatok típusai

4. § (1) Lehetséges külső kockázatok:

a) infrastrukturális: az infrastruktúra (a működéshez szükséges tárgyi feltételek) elégtelensége vagy hibája akadályozhatja a normális működést.

b) gazdasági: banki árfolyamváltozások, kamatlábváltozások, infláció negatív hatással lehetnek az előirányzott tervek megvalósulására.

c) jogi és szabályozási: a hazai és uniós jogszabályok változásai korlátozhatják a feladatok végrehajtását és nem várt megkötéseket okozhatnak.

d) környezeti: környezetvédelmi megszorítások vagy elemi károk hatással lehetnek a tervezett feladatok megvalósulására.

e) politikai: kormányváltás esetén a kitűzött célok változhatnak, amely folyamatban lévő programok, fejlesztések támogatását befolyásolhatja, akadályozhatja.

f) elemi csapások: tűz, árvíz vagy egyéb elemi csapások hatással lehetnek a kívánt tevékenység elvégzésének képességére. Védelmi tervek, szabályozások elégtelennek bizonyulnak.

g) csalás, lopás: eszközvesztéssel jár.

(2) Lehetséges pénzügyi kockázatok:

a) költségvetési: a jogszerűen igényelt támogatások finanszírozására nem elegendő a rendelkezésre álló forrás.

b) bevételi: a tervezésnél számításba vett források nem vagy csak részben teljesülnek, ezért a kiadások visszafogása válik szükségessé.

c) kiadási: a nem kellően fegyelmezett gazdálkodás következtében egyes működési kiadások indokolatlanul megnőnek.

d) likviditási: a pénzellátási terv bevételi és kiadási oldalának eltérései miatt ideiglenes tőkehiány vagy kamatfizetési kötelezettség keletkezik, emiatt már teljesített feladatok finanszírozása késik.

e) hitelezési: annak a valószínűsége, hogy valamely feladat megvalósulásában közreműködő harmadik fél nem fog fizetni és emiatt behajthatatlan követelések keletkeznek, ami más területeken forráshiányt okoz.

f) felelősségvállalási: a döntések felfelé tolódása a szervezeti hierarchia szintjein növeli a bürokrácia veszélyét.

g) fejlesztési: a tervezett fejlesztési-beruházási célok megvalósításának költségigénye az előirányzott pénzügyi forrásokat meghaladja.

(3) Lehetséges tevékenységi kockázatok:

a) információs: a döntéshozatalhoz nem áll rendelkezésre megfelelő (mennyiségi, minőségi) információ, amelynek következményeként téves döntéseket hoznak.

b) stratégiai: a nem megfelelő információk vagy szakmai hiányosságok miatt helytelen stratégia kerül kidolgozásra és jóváhagyásra.

c) projekt: a megfelelő kockázatelemzés, hatástanulmány nélkül készült projekttervezet megvalósítása nem történik meg határidőre a tervezett minőségben és költségszinten.

d) működési: elérhetetlenek, megoldhatatlanok a célkitűzések, illetve a célkitűzések csak részben valósulnak meg.

e) tevékenységek végzése: az egyes célok elérése érdekében megvalósított eljárások megfelelőségének és minőségének hiányosságai.

f) belső infrastrukturális: irodahelyek, munkakörülmények, egészségügyi és biztonsági követelmények, telekommunikáció nem megfelelősége, ami akadályozza az adott tevékenység ellátását.

(4) Lehetséges emberierőforrás-kockázatok:

a) szakemberek: a hatékony működést korlátozza a szükséges létszámú, megfelelő képesítésű és gyakorlatú szakemberek hiánya, fokozott leterheltsége.

b) vezetők: a hatékony működést korlátozza a nem megfelelő felkészültségű és gyakorlatú vezetői gárda, a vezetők fokozott leterheltsége.

c) szervezet: a hatékony működést akadályozza a nem kellően feladatorientált, funkcionálisan, illetve területileg túlzottan tagolt szervezet.

d) pszichikai: a rossz emberi kapcsolatok, vezetői tulajdonságok, informális tájékozódás túlsúlyba kerülése miatt a munkatársak nem képesek megfelelő színvonalon teljesíteni feladataikat.

e) emberierőforrás-igény: a hatékony működést korlátozza a folyamatok ember- és időigényének figyelmen kívül hagyása.

f) információáramlás szervezettségének hiánya.

A gazdálkodásban lévő kockázatok okai és megszüntetésük módjai

5. § (1) A kockázatok elsődleges okai – együtt vagy külön-külön – a következők lehetnek:

a) véletlenszerűen bekövetkező események,

b) hiányosan rendelkezésre álló információk,

c) az ellenőrzés hiánya vagy nem megfelelő hatékonysága a szervezetben,

d) szervezet tevékenységének nem megfelelő szervezése.

(2) A gazdálkodási folyamatok kockázatkezelése állandóan és folyamatosan alkalmazott ciklikus tevékenység, amely a vezetői feladatok szerves része. A következő lépésekre tagolható:

a) a kockázatok azonosítása és az azonosításra alkalmas keretek meghatározása,

b) a kockázatok értékelése,

c) a szervezet, illetve a vezetés számára elfogadható kockázati szint meghatározása,
d) a kockázatokhoz kapcsolódó lehetséges reakciók azonosítása,
e) a kockázatokra adható válaszok megvalósíthatóságának mérlegelése, a tervezett intézkedések hatékonyságának, gazdaságosságának előzetes értékelése,
f) a válaszintézkedések beépítése a gazdálkodási folyamatokba, továbbá megvalósulásuk rendszeres figyelemmel kísérése és ellenőrzése.

A kockázatok azonosítása

6. § (1) A kockázatkezelés stratégiai szemléletű kezelésének alapvető feladata a kockázatok beazonosítása a minisztérium fő céljaival összhangban. Jelen utasítás szerint két megközelítést lehet alkalmazni: a kockázatvizsgálat vagy a kockázati önértékelés.

(2) A kockázatkezelés alkalmazása hatékonysága érdekében a gazdálkodási feladatokban részt vevő szakmai kezelők felügyeletét ellátó felsővezetők (államtitkárok, helyettes államtitkárok, kabinetfőnök) kijelölik az adott kockázatok folyamatgazdáit, általában saját felelősségi körükön belül. Az egyes szervezeti egységeken belül a különböző vezetői szinteken dolgozó munkatársak felelnek a kockázatok felismeréséért, kezeléséért, a különböző szervezeti egységek közötti kapcsolatok folyamatos biztosításáért.

(3) A kockázatvizsgálatra fő folyamatonként a folyamatgazda jogosult munkacsoportokat létrehozni (szervezeten belül vagy részben szervezeten kívüli tagokból), hogy felmérjék a szervezet tevékenységeinek kapcsolódását a fő célokhoz és meghatározzák a kapcsolódó kockázatokat. A munkacsoportok fő munkamódszere az érintett területek munkatársaival folytatott interjú, amely alapján kialakítják a szervezet kockázati térképét.

(4) A kockázati önértékelés módszerének alkalmazása során a kijelölt folyamatgazdák vezetésével a költségvetés területén dolgozó minisztériumi munkatársak – beosztástól függetlenül – részt vesznek a tevékenységek kockázati szempontú vizsgálatában. A folyamatgazdák mérlegelési hatásköre alapján erre két módon kerülhet sor: kérdőívek segítségével vagy tapasztalt szakértők által levezényelt munkamegbeszélések során.

(5) A különböző szakterületeken felmért kockázatok folyamatgazdáinak részvételével a gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkár (a továbbiakban: gazdasági helyettes államtitkár) felügyelete alatt FEUVE Bizottság működik. A FEUVE Bizottság vezetője az Ellenőrzési Főosztály vezetője, tagjai államtitkárságonként egy-egy kijelölt folyamatgazda, a Költségvetési Főosztály vezetője vagy az általuk kijelölt egy-egy munkatárs (állandó tagok). A FEUVE Bizottság munkájába bárkit meghívhat. A FEUVE Bizottság tagjait a gazdasági helyettes államtitkár bízza meg.

(6) A FEUVE Bizottság feladata, hogy beazonosítsa a minisztériumot fenyegető legnagyobb kockázatok területeit és meghatározza, hogy a szervezet hogyan reagáljon a feltárt kockázatokra. Az egységes módszerek és szemlélet kialakítása megkönnyíti az eljárás eredményes alkalmazását. A kockázatokat rendszeresen újra kell értékelni. Ez esetben a FEUVE Bizottságnak koordináló és nyomon követő szerepe is van, amely során folyamatosan meghatározhatja és értékelheti a kockázatkezelés aktuális helyzetét.

(7) A FEUVE Bizottságot legalább évente egy alkalommal, február 28-ig a gazdasági helyettes államtitkár hívja össze.

A kockázatok értékelése

7. § (1) A kockázatok felmérésének alapvető célja a már beazonosított kockázatok mérése és jelentőségük szerinti sorba rendezése annak alapján, hogy mekkora az egyes kockázatok bekövetkezésének valószínűsége és bekövetkezés esetén milyen mértékű az okozott kár nagysága. A pénzügyi-gazdálkodási kockázatok bekövetkezésének következményei általában jól számszerűsíthetők és mérhetők, szemben más kockázatokkal (pl. emberi erőforrás, hírnév, informális kapcsolatok), amelyek hatása csak szubjektív módon értékelhető.

(2) A várható kockázatok teljes körének összegyűjtését követően az egyes kockázatokat – azok bekövetkezésének valószínűsége és a szervezetre gyakorolt hatása alapján – kockázati térképen kell ábrázolni.

(3) A kockázati térkép kialakításának főbb lépései:
a) a folyamatok áttekintése, valamint a lényegesebb, éppen ezért értékelendő kockázati elemek meghatározása,
b) a kockázati elemek értékelése,
c) a kapott eredmények megvitatása és a végleges értékelés kialakítása,
d) kockázati térkép elkészítése.

(4) A szervezet kockázati értéke a fő folyamatokra külön-külön elkészített kockázati mátrixok összegzéseként állítható össze.

(5) A minisztérium gazdálkodását legjobban jellemző, pénzforgalmi és kockázatviselési szempontból is meghatározó legfontosabb folyamatok a következők:

1. Az NFM Igazgatás költségvetési előirányzatainak tervezése, teljesítése

Részfolyamatok:

a) költségvetési javaslat összeállítása, elemi költségvetés készítése,
b) költségvetés alakulásának évközi figyelemmel kísérése, előirányzat-módosítások, átcsoportosítások,
c) teljesítés igazolása, ellenjegyzés, utalványozás,
d) bevételi előirányzatok teljesítésének nyomon követése,
e) kiadási előirányzatok teljesítésének nyomon követése,
f) nyilvántartás, számbavétel, adatszolgáltatás.

Folyamatgazda: Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály Igazgatási Osztályának vezetője

2. Az NFM fejezetébe tartozó intézményi költségvetési előirányzatok tervezése megvalósítása

Részfolyamatok:

a) az intézmények működési, felhalmozási költségvetési javaslatainak feldolgozása, értékelése,
b) az intézmények költségvetési beszámolóinak összesítése, értékelése, előirányzat-maradványok megállapítása, felhasználása.

Folyamatgazda: Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály Intézményfelügyeleti Osztályának vezetője

3. Az NFM fejezeti kezelésű előirányzatainak tervezése, megvalósítása

Részfolyamatok: előirányzatok tervezése, megvalósítása alcímenként, kiemelt jogcímcsoportonként.

Folyamatgazdák: a szakmai felügyeletet gyakorló helyettes államtitkár/kabinetfőnök döntése szerint írásban kijelölt főosztályvezető vagy más vezető besorolású munkatárs.

(6) Az (5) bekezdésben felsorolt folyamatok irányításával, kezelésével, megvalósításával kapcsolatban az egyes minisztériumi szervezeti egységek feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzat (a továbbiakban: SzMSz), valamint a költségvetési előirányzatok felhasználását szabályozó jogszabályok, belső szabályok, eljárási rendek írják elő. Az egyes fő- és a kockázatviselés szempontjából meghatározó részfolyamatokra a (11) bekezdés szerint javasolt kockázati mátrixot a kijelölt folyamatgazdáknak kell elkészíteniük, a folyamat egészében közreműködő munkatárs(ak), adott esetben más szervezeti egységek munkatársa(i) bevonásával.

(7) A kockázati tényezők összehasonlításának objektívvé tétele érdekében a bekövetkezés valószínűségét, illetve a kockázat bekövetkezésének szervezetre gyakorolt hatását (az esetlegesen okozott kár nagyságát) kategóriákba kell sorolni. Emellett a kockázatok a szervezet működésére gyakorolt hatásuk szerint különböző súlyozással vehetők figyelembe, amely az arányokat eltérítheti.

(8) A bekövetkezés valószínűsége szerint alkalmazható kategóriák:

a) nagyon kicsi (bekövetkezés 10% alatt),
b) kicsi (bekövetkezés 10–40% között),
c) közepes (bekövetkezés 40–75% között),
d) nagy (bekövetkezés 75% felett).

(9) A bekövetkezés valószínűsége nagymértékben függ az adott folyamat, tevékenység, szakterület szabályozottságától, a meglévő szabályzatok alkalmazásának körülményeitől, valamint a szervezet és a szervezetben dolgozó vezetők és beosztott dolgozók felkészültségétől, hozzáállásától, a folyamatba épített ellenőrzés működésétől. Ennek objektív megítélésére alkalmas az 1. melléklet szerinti javaslat.

(10) A kockázat bekövetkezése esetén okozott kár nagysága szerinti kategóriák:

a) nagyon kicsi (a lehetséges kár kevesebb, mint 1 M Ft),
b) kicsi (a lehetséges kár eléri az 1 M Ft-ot, de nem éri el a 10 M Ft-ot),
c) közepes (a lehetséges kár eléri a 10 M Ft-ot, de nem éri el a 25 M Ft-ot),
d) nagy (a lehetséges kár eléri a 25 M Ft-ot, de nem éri el az 50 M Ft-ot),
e) nagyon nagy (a lehetséges kár eléri vagy meghaladja az 50 M Ft-ot).

(11) Egy adott folyamat kockázati mátrixa a következő:

Valószínűség	Hatás				
	1 (nagyon kicsi)	2 (kicsi)	3 (közepes)	4 (nagy)	5 (nagyon nagy)
1 (nagyon kicsi)					
2 (kicsi)					
3 (közepes)					
4 (nagy)					

(12) A kockázat összesített mértékét a kétféle pontozás szorzata adja. E szerint:
a) 1–5. pont között a kockázat mértéke: alacsony
b) 6–10. pont között a kockázat mértéke: közepes
c) 11–15. pont között a kockázat mértéke: nagy
d) 16–20. pont között a kockázat mértéke: nagyon nagy.

Az elfogadható kockázati szint meghatározása, vezetői feladatok

8. § (1) A feltárt kockázatokkal kapcsolatos reakciókat, intézkedéseket az adott szervezet által elviselhetőnek ítélt kockázati szint meghatározásával együtt kell eldönteni. A kiválasztott fő folyamatokra (valamilyen követelmény szerint kiválasztott, kockázati szempontból különös jelentőségű részfolyamatokra vagy tevékenységekre is) a szervezeti egységek vezetői meghatározzák az elfogadható kockázati szint mértékét és a szükséges intézkedéseket.

(2) A minisztériumban a FEUVE Bizottságon belül a Bizottság vezetője a gazdálkodás szempontjából egymással kapcsolódó szakterületeken vagy a hasonló típusú folyamatokra az érintett folyamatgazdák bevonásával állandó vagy eseti munkacsoportokat hozhat létre. A FEUVE Bizottság vagy az annak keretében létrehozott eseti munkacsoportok az egyedileg elkészített kockázati mátrixok összegzésével a kockázatokat veszélyességük szerint sorba rendezik és minősítik.

(3) A kockázatos területek együtt történő értékelése segíti a szubjektív elemek döntésekre gyakorolt hatásának mérséklését és a megfelelő kockázati stratégia kialakításának elengedhetetlen feltétele. A kockázati stratégiában a IV. fejezetben meghatározott ellenőrzési nyomvonallal együttesen kerülnek meghatározásra azok a különösen kockázatos folyamatok, tevékenységek, amelyek folyamatos figyelemmel kísérése és hatásuk mérséklése érdekében a szervezeteknek megfelelő időben és módon válaszintézkedéseket kell tenniük.

(4) A belső ellenőrzés stratégiai, középtávú és éves terveiben hasonló módon történik az ellenőrzési feladatok kockázatelemzéssel történő kiválasztása. Ezért a FEUVE és a belső ellenőrzés összhangját, harmonizációját a minisztérium hosszú és rövidtávú céljainak megvalósítása érdekében biztosítani kell.

(5) A kockázati reakciók a kockázati stratégia részeként a szervezeten belül a következő alapesetek szerint történhetnek:
a) a kockázat átadása más szervezetnek (felsővezetői döntés alapján lehetséges, hogy más szervezeti struktúrában, pl. feladatok átadásával kevésbé kockázatos módon is folytatható a tevékenység),
b) kockázat elviselése (a szükséges válaszintézkedések aránytalanul nagy költségei miatt a kockázatos tevékenységet a szervezet folytatja, de hatását, következményeit folyamatosan figyelemmel kíséri és próbálja mérsékelni),
c) kockázat kezelése (célja, hogy megfelelő intézkedésekkel a kockázatokat elfogadható szintre csökkentsék).

(6) A kockázatokra adható válaszok, javasolt intézkedések megvalósíthatóságának mérlegelése érdekében az Ellenőrzési Főosztály egységes kockázat-nyilvántartást működtet. A nyilvántartás minden megállapított kockázatra kiterjedően tartalmazza:
a) annak minősítését, fontosságát, az egyes kockázatok prioritását,
b) a kockázat kezelésére javasolt intézkedések felsorolását,
c) a folyamatba épített ellenőrzések tervezésére vonatkozó információkat,
d) a kockázatkezelésért felelős munkatárs nevét, beosztását.

(7) Mivel a kockázati környezet állandóan változik, a kockázatkezelési folyamat fontos része szükség szerint, de legalább évente egyszer a folyamatos és rendszeres felülvizsgálat, a szervezet kockázati környezetének aktualizálása, továbbá a megváltozott feladatokhoz alkalmazkodás, az új kihívásoknak való megfelelés, a szükséges válaszlépések megtétele. Ennek végrehajtásáért valamennyi szervezeti egység vezetője a hatáskörébe tartozó feladatok vonatkozásában felelős. Az intézkedésekről a FEUVE Bizottság vezetőjét a tárgyévet követő év január 31-ig a minisztérium valamennyi szervezeti egysége vezetőjének tájékoztatnia kell.

IV. FEJEZET

AZ ELLENŐRZÉSI NYOMVONAL KIALAKÍTÁSA ÉS MŰKÖDTETÉSE

Jogszabályi háttér, fogalom, célmeghatározás

9. § (1) A költségvetési szerv vezetője köteles olyan kontrollkörnyezetet kialakítani, amelyben
a) világos a szervezeti struktúra,
b) egyértelműek a felelősségi, hatásköri viszonyok és feladatok,
c) meghatározottak az etikai elvárások a szervezet minden szintjén,
d) átlátható a humánerőforrás-kezelés.

(2) A költségvetési szerv vezetője köteles elkészíteni és rendszeresen aktualizálni a költségvetési szerv ellenőrzési nyomvonalát, amely a költségvetési szerv működési folyamatainak szöveges vagy táblázatba foglalt, vagy folyamatábrákkal szemléltetett leírása, amely tartalmazza különösen a felelősségi és információs szinteket és kapcsolatokat, irányítási és ellenőrzési folyamatokat, lehetővé téve azok nyomon követését és utólagos ellenőrzését.

(3) A FEUVE-rendszeren belül az ellenőrzési nyomvonal kialakításának legfontosabb követelménye, hogy a folyamatokban a kockázati pontokkal együtt pontosan meg kell jelölni azokat az ellenőrzési pontokat, ahol a munkafolyamatba épített, illetve a vezetői ellenőrzést el kell végezni. Meg kell határozni azt is, hogy az ellenőrzést kinek, mikor, milyen módszerrel, milyen hatáskörrel kell végezni és ennek keretében az ellenőrzést végző milyen intézkedéseket hozhat vagy kezdeményezhet.

(4) A rendszert alkotó legfontosabb folyamatok kapcsolódási pontjain is ki kell alakítani az ellenőrzési pontokat annak érdekében, hogy a feladat- és hatáskörök pontos meghatározásával elkerülhetők legyenek az esetleges hatásköri túllépésekből eredő problémák.

(5) Az ellenőrzési nyomvonal a folyamatokra vonatkozó egyes tevékenységeket, a tevékenységek jogi alapját, felelősét, ellenőrzését, nyomon követését, a kapcsolódó dokumentumokat öleli fel az alábbiak szerint:
a) a minisztérium működésének, egyes tevékenységeinek egymásra épülő eljárásrendjeit egységes folyamatként mutatja, tartalmazza az ellenőrzési pontok összességét;
b) kialakításával a minisztérium gazdálkodására jellemző valamennyi tevékenység, szervezet és funkció együttes koordinálására kerül sor;
c) valamennyi résztvevő számára írott és átlátható formában válik feladattá az eljárások és módszerek betartása, miközben a referenciák, dokumentumtípusok és maguk az eljárások is standardizáltakká válnak,
d) megmutatja a szervezet folyamatba épített ellenőrzési rendszerének hiányosságait, így felgyorsítja a pénzügyi irányítás folyamatainak megfelelő átalakítását, és a működtetés színvonalának növekedését segíti elő,
e) segítséget nyújt a követendő eljárásoktól való eltérések feltárásában és a felelősség megállapításában,
f) a minisztérium áttekinthető és rendszerezett dokumentálása révén hozzásegíti az ellenőrzést végzőket a rendszer, illetve a véletlenszerű kockázatok beazonosításához.

(6) A felelősségi szintek terén:
a) az ellenőrzési nyomvonal egy standardot jelent, eljárások együttesét, amelyek alapján meghatározhatók valamennyi folyamatban az ellenőrzési pontok, felelősök,
b) az ellenőrzési nyomvonal segítségével könnyen és gyorsan azonosítható a hibás működés és a hibás működésért felelős személy,
c) megmutatja, hogy a teljes folyamat minősége az egyes résztevékenységekért felelős közreműködőkön is múlik.

(7) A szervezeten belüli együttműködés erősítése terén:
a) a különböző szervezeti egységek kapcsolatában nagyobb rugalmasság, jobb együttműködés, koordináció várható az ellenőrzési nyomvonal kialakításától,
b) az ellenőrzési nyomvonal eljárások, ellenőrzések együttesét jelenti, ami a minisztérium gazdálkodásának egészét lefedi, teljes feladatellátására kiterjed, vagyis a működtetés jobbításának fontos eszköze.

(8) A szervezeti működés terén:
a) a megbízható ellenőrzési nyomvonal kialakításának jelentősége abban áll, hogy segítségével feltérképezhetők a szervezet folyamataiban rejlő működési kockázatok,
b) a hibásan kialakított ellenőrzési nyomvonal gátolhatja a szervezet folyamatainak pontos ismeretét, az ellenőrzési pontok elégtelensége vagy átfedések kialakulása működési zavarokhoz vezethet.

Az ellenőrzési nyomvonal elkészítése

10. § (1) A minisztérium legfontosabb működési folyamatai az alapvető célok elérése érdekében az SzMSz-ben kerülnek kialakításra és ennek megfelelően kell azokat működtetni. Az ellenőrzési nyomvonalat ezekhez a működési folyamatokhoz (gazdasági eseményekhez) kell hozzárendelni.

(2) Az ellenőrzési nyomvonal készítésének kötelezettsége felöleli a minisztérium gazdálkodását jellemző összes fő folyamatot. A megfelelő irányítási szinteken folyó szabályozott tevékenységek részletes információkat nyújtanak az adott folyamatra vonatkozó gazdasági eseményekről, műveletekről, a műveletekben részt vevő személyekről és azok felelősségéről, a pénzügyi tranzakciókról, a folyamatot kísérő dokumentumokról.

(3) Az ellenőrzési nyomvonal kialakítása a minisztérium teljes gazdálkodási tevékenységére vonatkozik, a szervezetét, struktúráját jellemző működési folyamatokkal, illetve a folyamatokat működtető folyamatgazdákkal együtt, vagyis azon személyekkel, akik az egyes szervezeti részlegeken belül elsődlegesen felelősek az adott folyamat végrehajtásáért.

(4) Az ellenőrzési nyomvonal kialakításának első lépése, hogy a 7. § (5) bekezdésében kijelölt folyamatgazdák határozzák meg a fő folyamatokat. A szervezet működési folyamatait a főfolyamatok mentén kell csoportosítani, majd a főfolyamatokat megfelelő módon, oszthatóságuk alapján részfolyamatokká kell bontani. A működési folyamatok szabályozottságára lehet alapozni az ellenőrzési pontok, nyomvonalak elkészítését.

(5) A kijelölt folyamatgazdák kockázatkezeléssel és az ellenőrzési nyomvonal elkészítésével és aktualizálásával kapcsolatos feladatait a munkaköri leírásokban is rögzíteni kell.

Az egyes gazdasági eseményekkel kapcsolatos ellenőrzési nyomvonal kialakításának gyakorlati megvalósítása

11. § (1) Az ellenőrzési nyomvonal kialakításánál alapkövetelmény, hogy a folyamatgazdák olyan tevékenységcsoportokat alakítsanak ki, amelyek több elemi tevékenységet képesek leírni. Figyelembe kell venni az intézményrendszer többszintű működését, az egyes vezetési szintek feladat- és funkcióbeli sajátosságait, a szintek hierarchiájában végbemenő pénzfolyamat-, illetve dokumentumáramlást.

(2) Valamennyi szintjén az adott vezető felelőssége és kötelessége, hogy:

a) felismerje és értékelje a felelősségi körébe tartozó területen előforduló helytelen gazdasági tevékenység bekövetkezésének lehetőségét,

b) megalkossa azon elvek, belső szabályzatok, működési standardok, módszerek elemeit, amelyek alapján elkerüli, korlátozza, illetve megszünteti a beazonosított kockázatokat,

c) konkrét gyakorlati eljárásokat alakítson ki, amelyek ösztönzik a munkatársakat feladataik fegyelmezett végrehajtására,

d) a kialakított FEUVE-rendszer eredményességét fenntartsa és folyamatosan tökéletesítse,

e) a belső ellenőrzés jelentései alapján az intézkedési tervet, a rendszer javítására vonatkozó javaslatokat megvalósítsa.

(3) A minisztérium gazdálkodását legjobban jellemző pénzforgalmi és kockázatviselési szempontból is meghatározó fő- és részfolyamatokat az utasítás 7. § (5) bekezdése tartalmazza. A fő folyamatok irányításával, kezelésével, megvalósításával kapcsolatban a minisztériumi szervezeti egységek feladatait az SzMSz, valamint a költségvetési előirányzatok felhasználását meghatározó jogszabályok, belső szabályozások, eljárási rendek írják elő.

(4) Az ellenőrzési nyomvonal táblázatos formában történő ábrázolása minden esetben kötelező. Komplex tevékenységet végző szervezetek esetében az átfogó jellegű folyamatokból kell kiindulni, majd azokat alábontva alakíthatók ki az egyszerűbb fő-, illetve részfolyamatok.

(5) A folyamatgazdának – a táblázatos forma mellett – kötelezően el kell készítenie a tevékenységek szöveges leírását is, amely magában foglalja az ellenőrzési nyomvonal kialakításának célját, feladatait, jogszabályi környezetét, a fontosabb tevékenységek ismertetését és sorrendjét, a társszervezetekkel való kapcsolódási pontokat, a keletkező dokumentációk tartalmát, valamint a kockázatelemzés alapján kiválasztott ellenőrzési pontokat. Ezáltal meghatározásra kerül a nyomvonal minimális tartalma, amely a különböző szervezeti egységek szakmai sajátosságainak megfelelően igény szerint tovább bővíthető, illetve a nem értelmezhető rovatok elhagyhatók.

(6) A táblarendszer fejlécét valamennyi eseményleírásánál az alábbiak szerint kell összeállítani:
1. Sorszám
2. Tevékenység/feladat megnevezése
3. Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés
4. A feladatok tartalmi leírása
5. Keletkező dokumentum/Fellelhetési hely
6. Felelős(ök)
7. Határidő
8. Kockázat
9. Ellenőrzési pont
10. Ellenőrzésért felelős
11. Jóváhagyás/aláírás
12. Pénzügyi teljesítés
13. Könyvvezetésben való megjelenés
14. Ellenőrzés gyakorisága

(7) Az NFM gazdálkodási folyamataira jellemző ellenőrzési nyomvonalak táblázatos és szöveges formában történő megjelenítésére az utasításhoz módszertani ajánlásként csatolva a 2/a–b. melléklet részeként két példa került elkészítésre. Ezeknek megfelelő formában kell elkészíteni a minisztérium területén az adott szakterület működését jellemző valamennyi fő folyamatra az ellenőrzési nyomvonalakat, összhangban a III. fejezetben ismertetett 1. számú melléklet felhasználásával összeállított kockázati mátrix táblázatokkal.

(8) Az egyes szervezeti egységek feladatait tekintve lényeges, hogy a különböző nyomvonalak az adott szervezet működési sajátosságait maximálisan vegyék figyelembe.

(9) Az ellenőrzési nyomvonalakat, illetve a folyamatok kockázati mátrixát az adott előirányzat felhasználását, működését, illetve szakmai kezelését érintő változásokat követően haladéktalanul – az előzőekben foglaltak hiányában legalább minden költségvetési évben a költségvetési gazdálkodást érintő jogszabályok és belső normák megjelenését követő 30 napon belül – aktualizálni kell, amelynek megvalósításáért a keretgazda szervezeti egység vezetője felelős. Az aktualizált ellenőrzési nyomvonalakat, illetve kockázati mátrixot meg kell küldeni az Ellenőrzési Főosztály vezetője részére.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

12. § (1) Jelen utasítás a közzétételét követő 5. napon lép hatályba.

(2) A minisztérium költségvetésében meghatározó jelentőségű gazdálkodási folyamatok szakmai irányításáért felelős államtitkároknak az utasítás hatálybalépését követő 30 napon belül ki kell jelölniük területük folyamatgazdáit – a III. fejezet 7. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – és döntésükről tájékoztatniuk kell a FEUVE Bizottság vezetőjét.

(3) A kijelölt folyamatgazdáknak az utasítás hatálybalépését követő 60 napon belül kell aktualizálniuk a felelősségi körükbe tartozó folyamatok kockázati mátrixát a III. fejezet 7. § (11)–(12) bekezdésében foglaltak szerint és ellenőrzési nyomvonalát a III. fejezet 10. §-ának előírásai szerint. Az elkészült anyagokat egyeztetésre meg kell küldeni az Ellenőrzési Főosztály vezetője részére.

(4) Jelen utasítás hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium gazdálkodásával kapcsolatos folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzésről szóló 6/2009. (II. 20.) KHEM utasítás.

Dr. Fellegi Tamás s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

1. melléklet a 30/2011. (V. 27.) NFM utasításhoz

A gazdálkodási folyamatok kockázatelemzése a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumban

	A vizsgált kockázati tényezők megnevezése és minősítése	A.	B.
1.	Vannak-e fenntartások a vezetés tisztességével kapcsolatban (súlyszám: 5%)		
	– feltételezhető-e politikai nyomás gyakorlása a vezetőkre	N	I
	– feltételezhető-e a vezetés magánjellegű érdekeltségének az érvényesülése	N	I
	– feltételezhető-e a klientúraépítés szándéka	N	I
2.	Vannak-e fenntartások a vezetők kompetenciájával szemben (súlyszám: 5%)		
	– rendelkeznek-e a vezetők megfelelő szakmai képzettséggel	I	N
	– megvan-e a vezetők szükséges szakmai tapasztalata	I	N
	– megfelelő-e a döntési hatáskörök megoszlása	I	N
3.	Voltak-e az elmúlt 2 évben jelentősebb változások a vezetésben (súlyszám: 10%)		
	– főosztály-vezetői szinten	I	N
	– középvezetői szinten	I	N
4.	Vannak-e fenntartások a beosztottak kompetenciájával szemben (súlyszám: 10%)		
	– rendelkeznek-e a beosztottak megfelelő szakmai képzettséggel	I	N
	– rendelkeznek-e beosztottak a szükséges szakmai tapasztalattal	I	N
	– tapasztalható-e jelentősebb fluktuáció a beosztottak körében	N	I
5.	A szervezeti struktúra megfelelően segíti-e az optimális döntések meghozatalát (súlyszám: 20%)		
	– a szervezet szélességi és mélységi tagoltsága megfelelő-e	I	N
	– a döntési hatáskörök telepítése megfelelő-e	I	N
	– rendelkeznek-e a munkatársak munkaköri leírással	I	N
	– megfelelő-e az egyes szervezeti egységek elhelyezése, a kommunikáció lehetősége	I	N
	– megfelelőek-e az egyes szervezeti egységek elhelyezésének tárgyi, technikai feltételei	I	N
	– történt-e számítógépprogram-csere egy éven belül	N	I
6.	Megfelelő-e az alaptevékenységek szabályozottsága (súlyszám: 25%)		
	– az SzMSz megfelelően tartalmazza-e a szervezeti egységek felelősség-, döntés-, hatásköreit	I	N
	– rendelkeznek-e a vizsgált gazdálkodási folyamatokra megfelelő belső szabályzatokkal	I	N
	– belső kapcsolatok átláthatósága biztosított-e	I	N
	– formális és informális kapcsolatok aránya megfelelő-e	I	N
	– biztosított-e a dokumentumok zárt útja a rendszeren belül	I	N
	– a tranzakciókhoz teljeskörűen biztosítottak-e a szükséges információk	I	N
7.	A gazdálkodási tevékenység feltételei megfelelőek-e (súlyszám: 25%)		
	– összhangban vannak-e a hatáskörök és felelősségek	I	N
	– a vezetőknek lehetőségük van-e motivációs eszközök alkalmazására	I	N
	– tapasztalható-e aránytalanság a kiemelt előirányzatok között	N	I
	– átláthatók és ellenőrizhetők-e a gazdálkodási folyamatok	I	N
	– tapasztalható-e túlfinanszírozás a feladatoknál	N	I

	A vizsgált kockázati tényezők megnevezése és minősítése	A.	B.
	– tapasztalható-e alulfinanszírozás a feladatoknál	N	I
	– megfelelő-e a funkcionális kapcsolat a társhatóságokkal	I	N
	– a korábbi ellenőrzések tapasztalatai kedvezőek voltak-e	I	N

A kockázat bekövetkezésének valószínűsége kiszámítható a pozitív hatásúnak ítélt minősítések (A. jelű oszlop) száma és a minősítési csoportismérvek súlyszámai alapján. Minél nagyobb a pozitív elemek aránya, annál kisebb (%-ban) a kockázat bekövetkezésének valószínűsége (alkalmazása a III. fejezet 7. §-ának (8)–(9) bekezdései és (11)–(12) bekezdései szerint).

2/a. melléklet a 30/2011 (V. 27.) NFM utasításhoz

NFM fejezethez tartozó intézmények költségvetésének tervezése, teljesítése (2–14. cím) (ellenőrzési nyomvonal minta)

1. Költségvetési kapcsolat:
   Fejezet: XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
   Cím: 2–14. Intézmények költségvetésének tervezése, teljesítése

2. Az intézményi előirányzatok felett szakmai felügyeletet gyakorol: gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkár (a továbbiakban: gazdasági helyettes államtitkár)

3. Az intézményi előirányzatok tervezését, végrehajtását koordináló szervezet: Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály Intézményfelügyeleti Osztálya

4. Intézményi előirányzatok végrehajtásáért felelős szervezetek: a fejezethez tartozó intézmények

5. Folyamatgazda: az Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője

6. Közreműködő szervezetek:
   Gazdasági helyettes államtitkár titkársága
   Költségvetési Főosztály
   Humánpolitikai Főosztály
   Jogi Főosztály
   Szakmai államtitkárságok, szakmai főosztályok
   Magyar Államkincstár
   Nemzetgazdasági Minisztérium

7. Kapcsolódó jogszabályok:
   – 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról (Áht.)
   – 2000. évi C. törvény a számvitelről
   – 1992. évi XXII. törvény a Munka Törvénykönyvéről
   – 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
   – 2010. évi LVIII. törvény a kormánytisztviselők jogállásáról
   – 2007. évi CVI. törvény az állami vagyonról
   – a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX törvény
   – 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről (Ámr.)
   – 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségeinek sajátosságairól

– 46/2009. (XII. 30.) PM rendelet a kincstári számlavezetés és finanszírozás, a feladatfinanszírozási körbe tartozó előirányzatok felhasználása, valamint egyes államháztartási adatszolgáltatások rendjéről
– a fejezetet irányító szerv és annak vezetőjének hatáskörébe utalt jogok gyakorlásáról szóló miniszteri utasítás
– a minisztérium közbeszerzéseinek szabályozásáról szóló miniszteri utasítás
– az NFM feladatkörébe tartozó szakmai jogszabályok, utasítások
– Belső szabályzatok

8. A folyamatok céljai, feladatai:
A miniszter jogszabályokban előírt szakmai feladatait jelentős részben a felügyelete, illetve irányítása alá tartozó intézményhálózaton keresztül – az egyes költségvetési szervek alapító okiratában meghatározott módon – látja el. A szakmai feladatellátás pénzügyi feltételeit egyrészt – részben vagy egészben - az éves költségvetési törvényben meghatározott támogatás-előirányzat, másrészt a költségvetési szerveknél jogszabály alapján keletkező intézményi működési, felhalmozási, illetve támogatásértékű bevételek biztosítják.

9. A programok működése:
Az intézmények éves költségvetése keretszámainak, létszámának, személyi juttatásainak, dologi és felhalmozási kiadásainak meghatározása a tervezésről szóló jogszabályok, valamint az NGM tervezési köriratában foglaltak szerint, a költségvetés tervezési metodikájának megfelelően történik.
A jogszabályokban előírt követelmények teljesítése igényli az intézményektől a belső források átcsoportosítását és a korlátozott lehetőségek figyelembevételével különböző szervezési intézkedések meghozatalát. A működési és felhalmozási kiadások, valamint pénzeszközátadások tervezését a rendelkezésre álló források alapján végzik, a korábbi döntésekkel elrendelt előirányzat-zárolásokkal is számolva.
A jogszabályban rögzítettek szerint történik az előirányzatok tervezése, az elemi költségvetés és beszámoló készítése, illetve a zárszámadáshoz szükséges információk összefogása, feldolgozása, egyeztetése, értékelése és ellenőrzése, az előirányzat-módosításokkal kapcsolatos operatív és koordinációs feladatok ellátása.

10. Kockázatelemzés:
Jelen utasítás III. fejezet 7. §-ának (8)–(9) bekezdései és 1. számú melléklete szerint elvégezve az értékelést, a folyamat kockázati szempontból a …… bekövetkezés valószínűségi kategóriába és az utasítás 7. §-ának (10) bekezdésében ismertetett okozható kár szerint is ……. kategóriába tartozik.
Összességében a kockázati mátrix: az utasítás III. fejezet 7. §-ának (11) bekezdése szerint a folyamat kockázata …… mértékű.

NFM fejezethez tartozó intézmények költségvetésének tervezése, teljesítése (2–14. cím)
(ellenőrzési nyomvonal minta)

Sor-szám	Tevékenység/ feladat megnevezése	Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés	Feladatok tartalmi leírása	Keletkező dokumentum/ Fellelhetési hely	Felelős(ök)	Határidő	Kockázat	Ellenőrzési pont	Ellenőrzésért felelős	Jóváhagyás/ Aláírás	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés	Ellenőrzés gyakorisága
I. Tervezés folyamata													
1.	Szakmai igényfelmérés, előkészítés	Áht., Ámr., NFM feladatkörébe tartozó szakmai jogszabályok, belső szabályzatok	A következő évi költségvetés elkészítését megelőzően a szakmai koncepciók, valamint a megvalósításukhoz szükséges, továbbá az intézmények működéséhez rendelkezésre álló szervezeti, anyagi, személyi feltételek és azok változtatása szükségességének összehasonlító felülvizsgálata. E folyamat részeként az intézmények szakmai feladatainak részletes áttekintése, az ellátásához szükséges igény felmérése, a kiadások és bevételek intézményenkénti részletes előzetes tervjavaslatának szöveges indokolással történő elkészítése és az előtervezés számadatainak szakmai felülvizsgálata, szükség esetén jogszabály módosítás kezdeményezése.	Az intézményenkénti és szektor összesen fejezeti indokolás táblázat, a tervezett előirányzatok intézményenkénti szöveges indokolása és az összehasonlító elemzés eredményéről vezetői tájékoztató, jogszabály-módosítás szükségessége esetén az előkészített tervezet / Fellelhetőség: Intézményfelügyeleti Oszt., fejezeti irattár, szakmai felügyeletet ellátó érintett főosztály	NFM Intézményfelügyeleti Oszt., intézmények vezetői által kijelölt munkatársak, az egyes intézmények szakmai felügyeletét ellátó szervezeti egység munkatársai	Gazdasági helyettes államtitkár* által megállapított határidő szerint	Az összehasonlító elemzés elkészítésének időpontjában a nemzetgazdasági szintű fejlesztési irányok szükséges ismeretének esetleges hiánya.	Az előtervezés fejezeti indokolás táblarendszere, a szakmai felügyeletet ellátó szervezeti egységek által a tervezés évére vonatkozóan összeállított szakmai és az intézmények működtetésével kapcsolatban tervezett változások koncepciói.	Intézmények vezetői, Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője, a szakmai felügyeletet ellátó szervezeti egységek vezetői, szükség esetén a Jogi, illetve a Humánpolitikai Főosztály vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente

Sor-szám	Tevékenység/ feladat megnevezése	Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés	Feladatok tartalmi leírása	Keletkező dokumentum/ Fellelhetési hely	Felelős(ök)	Határidő	Kockázat	Ellenőrzési pont	Ellenőrzésért felelős	Jóváhagyás/ Aláírás	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés	Ellenőrzés gyakorisága
2.	NGM tervezési köriratának közreadását követő és annak alapján megvalósuló irányító szervi intézkedések	Áht., Ámr.,	A Kormány által elfogadott irányelvek, illetve a Nemzetgazdasági Minisztérium Tájékoztatója alapján a fejezet irányítása alá tartozó költségvetési szervek részére a költségvetési javaslat kidolgozásához az általánosan és kötelezően alkalmazandó tervezési követelmények, módszertan és előírások meghatározása, a tervezett kiadások, bevételek, támogatások értékeinek kötelező, illetve irányszám jellegének, valamint az engedélyezett létszámkeretnek meghatározása, az éves költségvetés elkészítéséhez az intézmények részére a tervezési körlevél átadása.	Tervezési körlevél/Fellelhetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézmény-felügyeleti Osztály vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár által megállapított határidő szerint	Az engedélyezett létszámkeret változtatására vonatkozó igény esetén a hatályos szabályozás szükséges módosítása végrehajtásának hiánya.	Tervezési tájékoztató	Intézmény-felügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente
3.	Tervezési javaslat elkészítése	Áht, Ámr., NFM feladatkörébe tartozó szakmai jogszabályok, belső szabályzatok	Az egyes intézmények által összeállított éves költségvetési javaslatnak az előírt feltételek teljesülésének szempontjából történő szakmai és számszaki irányító szervi felülvizsgálata.	Az NGM által előírt számítástechnikai rendszerben előállított Tervezési űrlapok, szöveges indoklás / Fellelhetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézmény-felügyeleti Oszt., intézmények vezetői által kijelölt munkatársak	NGM tervezési körirat szerint	A benyújtott forrásigény nem teljes körű megalapozottsága (dokumentumok hiánya)	Tervezési javaslat, szakmai koncepciók dokumentumai	Intézmények vezetői, Intézmény-felügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője, gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente
4.	Tárgyalás	Áht., Ámr.,	Az elkészített intézményi költségvetési javaslatok felülvizsgálata eredményének az intézményekkel közösen történő vezetői szintű áttekintése és egyeztetése.	Emlékeztető az intézményenkénti tervtárgyalásokról/ Fellelhetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézmény-felügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője, intézmények vezetői, az egyes intézmények szakmai felügyeletét ellátó szervezeti egység vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár által megállapított határidő szerint	Az intézmények által igényelt többlet költségvetési támogatás igény teljesíthetőségének, illetve az intézményi működési bevételek tervezhető összegét meghatározó jogszabályoknak a tervezés ideje alatt történő módosítása hatálybalépésének hiánya.	Tervezési javaslat, szakmai koncepciók dokumentumai	Gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente a tervezés időszakában

Sor-szám	Tevékenység/ feladat megnevezése	Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés	Feladatok tartalmi leírása	Keletkező dokumentum/ Fellelhetési hely	Felelős(ök)	Határidő	Kockázat	Ellenőrzési pont	Ellenőrzésért felelős	Jóváhagyás/ Aláírás	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés	Ellenőrzés gyakorisága
5.	Az adatbázisnak az NGM-be történő benyújtása előkészítése	Áht., Ámr.,	Az elkészített költségvetési javaslatoknak az NGM által előírt táblarendszerben és számítástechnikai program segítségével történő feldolgozása, valamint az adatbázisnak a fejezeti összesítések elkészítéséhez való továbbítása. Az éves költségvetés szöveges indokolásának elkészítése.	Az NGM által előírt tervezési táblarendszer adatai, valamint az 1051-es szektor éves költségvetési javaslatának szöveges indokolása / Fellelhetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője által kijelölt munkatársak	NGM tervezési körirat szerint	Nem kellően részletezett a megküldött táblázatok kitöltése, nem készülnek el határidőre a részletes indoklások	Tervezési javaslat	NFM Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente a tervezés időszakában
6.	Kincstári költségvetés készítése	Áht., Ámr., tárgyévi költségvetési törvény	A költségvetési törvényben meghatározott keretszámok alapján az előzetes és végleges kincstári költségvetés elkészítésének ellenőrzése, az NGM által előírt számítástechnikai program segítségével történő feldolgozása	Intézmény(ek) kincstári költségvetése / Fellelhetőség: Intézmény-felügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézményfelügyeleti Oszt., intézmények vezetői által kijelölt munkatársak	Áht. szerint	Az intézmények nem ismerik meg időben a keretszámaikat, illetve nem tartják be a határidőt	Kincstári költségvetés	Intézmények vezetői, Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente

Sor-szám	Tevékenység/ feladat megnevezése	Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés	Feladatok tartalmi leírása	Keletkező dokumentum/ Fellelhetési hely	Felelős(ök)	Határidő	Kockázat	Ellenőrzési pont	Ellenőrzésért felelős	Jóváhagyás/ Aláírás	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés	Ellenőrzés gyakorisága
7.	Elemi költségvetés elkészítése	Áht., Ámr., tárgyévi költségvetési törvény, NGM tájékoztató, belső szabályzatok	A költségvetési törvényben elfogadott intézményenkénti kiadási és bevételi előirányzatokkal egyező módon a szakfeladatok szerinti kiadások, bevételek és a támogatás kiemelt előirányzatokon belüli tételeket tartalmazó intézményi elemi költségvetések kidolgozása, amely magába foglalja a feladatellátást jellemző mutatószámok körét és értékeit is. Az elemi költségvetés irányító szervi tartalmi és formai ellenőrzése, valamint az NGM által előírt számítástechnikai rendszerben történő feldolgozása és a fejezeti összesítés elkészítése érdekében történő továbbítása.	Elemi költségvetés /Fellelhetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézményfelügyeleti Oszt., intézmények vezetői által kijelölt munkatársak	Ámr. szerint	Az elemi költségvetések feldolgozására előírt számítástechnikai rendszer működtetésében keletkező akadályok, a határidő be nem tartása	Elemi költségvetés	Intézmények vezetői, Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője, gazdasági helyettes államtitkár	Közigazgatási államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente
II. Teljesítés folyamata													
1.	A felhalmozási kiadási előirányzatok finanszírozása	Áht., Ámr., tárgyévi költségvetési törvény, belső szabályzatok	A felhalmozási kiadások teljesítményarányos finanszírozási terve elkészítése, a Magyar Államkincstárhoz történő benyújtása.	Előirányzat-felhasználási, finanszírozási táblázatok / Fellelhetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézményfelügyeleti Oszt., intézmények vezetői által kijelölt munkatársak, Költségvetési Főosztály	Áht., Ámr. szerint	A kivitelezővel történő szerződés-kötés - amelyben a megvalósítás üteme meghatározásra kerül - hiánya. Téves tervezés.	Dokumentáció, táblázatok	Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály és Költségvetési Főosztály vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Havonta
2.	Havi támogatási keretek igénylése, megnyitása	Ámr., 46/2009. PM rendelet	Az előirányzat-felhasználási keret havonkénti felülvizsgálata és a Magyar Államkincstár részére a 46/2009. (XII. 30.) PM rendelet szerinti formában, illetve tartalommal történő támogatási keretek elkészítése	PM rendelet 20. számú (előirányzat-felhasználási keret) és 22. számú (teljesítményarányos támogatási előirányzat-finanszírozási terv) melléklete	NFM Intézményfelügyeleti Oszt., intézmények vezetői által kijelölt munkatársak, Költségvetési Főosztály	Havonként a MÁK által meghatározott időpontig	Támogatási keret nem teljes körű	Támogatási keret	Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Havonta

Sor-szám	Tevékenység/ feladat megnevezése	Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés	Feladatok tartalmi leírása	Keletkező dokumentum/ Fellelhetési hely	Felelős(ök)	Határidő	Kockázat	Ellenőrzési pont	Ellenőrzésért felelős	Jóváhagyás/ Aláírás	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés	Ellenőrzés gyakorisága
3.	Intézmények időközi mérlegjelentései	Áht., Ámr., Sztv., 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet, belső szabályzatok	Az intézmények időközi mérlegjelentéseinek ellenőrzése és feldolgozása	Intézmények negyedéves mérlegjelentései / Fellelhetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	Intézmények vezetői által kijelölt személyek, Intézményfelügyeleti Osztály	Ámr. szerint	A könyvelés szabályszerűsége nem megfelelő; a határidők be nem tartása	Intézmények negyedéves mérlegjelentései, iktatási rendszer	Intézmények vezetői, Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője	Gazdasági helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	A nyilvántartó rendszerben rögzített könyvviteli adatok	Negyedévente
4.	Féléves és éves beszámolók készítése	Áht., Ámr., Sztv., 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet, belső szabályzatok	Az intézmények féléves és éves költségvetési beszámolási tevékenysége végrehajtásának koordinálása, a kapcsolódó felügyeleti szervi intézkedések előkészítése, a beszámolók elkészítésére vonatkozó körlevél közreadása. Az intézmények által összeállított költségvetési beszámolóknak a jogszabályi előírások, az irányító szerv előírásainak teljesülése, valamint az előírt mellékletek rendelkezésre állása, továbbá az előírt mellékleteknek, valamint a beszámoló űrlapjainak tartalmi és számszaki irányító szervi felülvizsgálata, az előírt egyeztetések végrehajtása. A felülvizsgált ellenőrzött beszámolók feldolgozása, a fejezeti összesítések elkészítéséhez az adatbázis továbbítása	Féléves és éves beszámoló / Fellelhetőség: K11 programban rögzített állomány, papíralapon Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	Intézmények vezetői által kijelölt személyek, Intézményfelügyeleti Osztály	Ámr. szerint	A könyvelés szabályszerűsége nem megfelelő; az intézmények nem tartják be a határidőket	Számviteli nyilvántartási rendszerben rögzített adatok, átadott könyvelési adatok, iktatási rendszer	Intézmények vezetői, Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője, gazdasági helyettes államtitkár	Közigazgatási államtitkár	Nem értelmezhető	A nyilvántartó rendszerben rögzített könyvviteli adatok	Évente
5.	Zárszámadás készítése	Áht., Ámr., 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet, NGM zárszámadási körirat, belső szabályzatok	Az előírt táblázatok kitöltése és a szöveges indoklás elkészítése, adat- és információszolgáltatási kötelezettség teljesítése	Szöveges indoklás, előírás szerint kitöltött táblázatok / Fellehetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézményfelügyeleti Oszt., intézmények vezetői által kijelölt munkatársak	A zárszámadási körirat szerinti ütemezésben	Elkészített táblázatok és szöveges anyagok egymással való koherenciája, megadott belső határidők	Elkészített táblázatok és szöveges anyagok	Intézmények vezetői, Intézmény-felügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője, gazdasági helyettes államtitkár	Közigazgatási államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente

Sor-szám	Tevékenység/ feladat megnevezése	Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés	Feladatok tartalmi leírása	Keletkező dokumentum/ Fellelhetési hely	Felelős(ök)	Határidő	Kockázat	Ellenőrzési pont	Ellenőrzésért felelős	Jóváhagyás/ Aláírás	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés	Ellenőrzés gyakorisága
6.	Előirányzat-maradvány elszámolás	Áht., Ámr., 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet, NGM zárszámadási körirat, belső szabályzatok	Az intézmények összesített előirányzat-maradványáról elszámolás készítése az NGM által előírt formában és adattartalommal, az ezzel kapcsolatos irányító szervi intézkedés előkészítése. A fejezet összesített előirányzat-maradványának az államháztartásért felelős miniszter által történő jóváhagyását követően a költségvetési szervek előirányzat-maradványának jóváhagyásra történő előkészítése, a jóváhagyott maradványról az intézmények értesítése	Maradványelszámolás / Fellehetőség: Intézményfelügyeleti Osztály, fejezeti irattár	NFM Intézményfelügyeleti Oszt., intézmények vezetői által kijelölt munkatársak	NGM körirat szerint, illetve NGM jóváhagyástól függően	Nem minden kötelezettségvállalás kerül összesítésre	Számviteli rendszer kötelezettségvállalási nyilvántartása, szerződések, intézmények által készített adatszolgáltatások	Intézmények vezetői, Intézményfelügyeleti és Igazgatási Főosztály vezetője, gazdasági helyettes államtitkár	Közigazgatási államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente

Magyarázat:

* Gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkár (a továbbiakban: gazdasági helyettes államtitkár).

2/b. melléklet a 30/2011. (V. 27.) NFM utasításhoz

NFM fejezeti kezelésű előirányzatok tervezése, megvalósítása
A közúti közlekedésbiztonság egyes állami feladatai
(2. alcím, 2. jogcímcsoport)
(ellenőrzési nyomvonalminta)

1. Költségvetési kapcsolat:
   Fejezet: XVII. Nemzeti Fejlesztési Minisztérium
   Cím: 16. Fejezeti kezelésű előirányzatok
   Alcím: 2. Ágazati célelőirányzatok
   Jogcímcsoport: 2. A közúti közlekedésbiztonság egyes állami feladatai

2. Az előirányzat felett szakmai felügyeletet gyakorol: közlekedésért felelős helyettes államtitkár

3. Az előirányzat szakmai kezelője: Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály

4. Keretgazda-szervezet: Gépjármű-közlekedési és Logisztikai Osztály

5. Folyamatgazda: Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály vezetője

6. Közreműködő szervezetek:
   Közlekedésért felelős helyettes államtitkárság
   Miniszteri Kabinet Kommunikációs Főosztálya
   Nemzeti Közlekedési Hatóság (a továbbiakban: NKH),
   Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (a továbbiakban: KKK)
   Közbeszerzésért felelős helyettes államtitkárság
   KTI Közlekedéstudomány Intézet Nonprofit Kft. (a továbbiakban: KTI)
   Költségvetési Főosztály
   Jogi Főosztály

7. Kapcsolódó jogszabályok:
   – 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról (Áht.),
   – a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény, a közúti közlekedésbiztonság egyes állami feladatainak teljesítéséhez szükséges pénzügyi forrásokról és azok felhasználásának módjáról szóló 188/1996. (XII. 17.) Korm. rendelet
   – az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet (Ámr.),
   – 46/2009. (XII. 30.) PM rendelet a kincstári számlavezetés és finanszírozás, a feladatfinanszírozási körbe tartozó előirányzatok felhasználása, valamint egyes államháztartási adatszolgáltatások rendjéről
   – az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásáról szóló miniszteri rendelet (miniszteri rendelet)
   – a szerződések megkötésének és nyilvántartásának szabályairól szóló miniszteri utasítás
   – a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium fejezet 2011. évi egyes fejezeti és központi kezelésű előirányzatainak felhasználásáról szóló 10/2011. (II.18.) NFM utasítás (fejezeti utasítás)
   – a fejezet irányító szerv és annak vezetője hatáskörébe utalt jogok gyakorlásáról szóló miniszteri utasítás
   – a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium szerződései megkötésének és nyilvántartásának általános szabályairól szóló miniszteri utasítás
   – belső szabályzatok

8. A folyamat célja, feladatai:
   Az előirányzat célja az ország közlekedésbiztonságának javítása, a közúti balesetek megelőzése. Az előirányzat felhasználható a közúti közlekedésbiztonság egyes állami feladatainak teljesítéséhez szükséges pénzügyi forrásokról és azok felhasználásának módjáról szóló 188/1996. (XII. 17.) Korm. rendeletben meghatározott célokra, feladatokra.
   E rendelet alapján készülő, és miniszteri szinten jóváhagyott éves Közlekedésbiztonsági Akcióprogram határozza meg a képződő forrás terhére vállalható kötelezettségek szakmai céljait (részfeladatokat), a megvalósításért felelős szervezeti egységeket és a rendelkezésre álló kereteket.
   Az előirányzat felhasználásával kapcsolatos feladatok végrehajtásában az NFM Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztálya, az NFM Miniszteri Kabinet Kommunikációs Főosztálya, a Nemzeti Közlekedési Hatóság (a továbbiakban: NKH), a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ (a továbbiakban: KKK) és a KTI Közlekedéstudomány Intézet Nonprofit Kft. (a továbbiakban: KTI) működik közre.

9. A program működése:
   Az előirányzat megosztása az intézkedési tervben meghatározott feladatok és a 10/2011. (II. 18.) NFM utasítás szerint az alábbi:
   a) NFM Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztálya (55%),
   b) NFM Miniszteri Kabinet Kommunikációs Főosztálya (5%),
   c) NKH (20%),
   d) KKK (20%).
   Amennyiben az év során többletbevétel képződik, azt a KKK a közúti közlekedésbiztonsági intézkedési tervben meghatározott 2. prioritású feladatokra használhatja fel.
   A szakmai kezelő és az NFM Miniszteri Kabinet Kommunikációs Főosztály – a fejezeti utasításban foglaltak szerint – az előirányzat terhére az utasítás rendelkezései szerint vállalhat kötelezettséget. Az NKH és a KKK az előirányzat felhasználása során saját belső kötelezettségvállalásra vonatkozó szabályaik szerint járnak el.
   A bevételi előirányzat NKH-t és a KKK-t illető részének pénzeszközátadás formában történő átutalásáról a tárgyhót követő hónap 15. napjáig a Költségvetési Főosztály intézkedik.
   A KTI a miniszteri rendeletben meghatározott feladatokat kizárólagos joggal látja el.

10. Kockázatelemzés:
    Jelen utasítás III. fejezet 7. §-ának (8)–(9) bekezdései és 1. számú melléklete szerint elvégezve az értékelést, a folyamat kockázati szempontból a ..... bekövetkezés valószínűségi kategóriába és az utasítás 7. §-ának (10) bekezdésében ismertetett okozható kár szerint is ..... kategóriába tartozik.
    Összességében a kockázati mátrix: az utasítás III. fejezet 7. §-ának (11) bekezdése szerint a folyamat kockázata ..... mértékű.

A közúti közlekedésbiztonság egyes állami feladatai (16. cím, 2. alcímszám, 2. jogcímcsoportszám) (ellenőrzési nyomvonal minta)

Sor-szám	Tevékenység/ feladat megnevezése	Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés	Feladatok tartalmi leírása	Keletkező dokumentum/ Fellelhetési hely	Felelős(ök)	Határidő	Kockázat	Ellenőrzési pont	Ellenőrzésért felelős	Jóváhagyás/ Aláírás	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés	Ellenőrzés gyakorisága
1.	Közlekedésbiztonsági Akcióprogram alapján az éves intézkedési terv elkészítése, elfogadása	188/1996. (XII. 17.) Korm. rendelet, NFM utasítás a fejezet irányító szerv és annak vezetője hatáskörébe utalt jogok gyakorlásáról	A rendelet alapján képződő forrás terhére vállalható kötelezettségek szakmai célok (részfeladatok), a megvalósításért felelős szervezeti egységek és a rendelkezésre álló keretek meghatározása, az éves közlekedésbiztonsági intézkedési terv összeállítása, elfogadása	Tárgyévi közlekedésbiztonsági intézkedési terv / Fellelhetőség: Közlekedésért felelős helyettes államtitkárság, Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály	NKH, KKK, KTI, Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály	Közlekedésért felelős helyettes államtitkár által megállapított határidő szerint	A Közlekedésbiztonsági Akcióprogram tárcaközi egyeztetése	A jóváhagyott Közlekedésbiztonsági Akcióprogram alapján elfogadott közlekedés-biztonsági intézkedési terv	Közlekedésért felelős helyettes államtitkár	Miniszter	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente
2.	Az intézkedési terv részfeladatainak felosztása, költségkalkuláció hozzárendelése	NFM rendelet az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásáról, 10/2011. (II.18.) NFM utasítás	Az előirányzat részfeladatokra történő tervezése, az előirányzat terhére elvégzendő feladatok tételes felhasználási javaslatok kidolgozása	Részletes tárgyévi közlekedésbiztonsági intézkedési terv /Fellelhetőség: Közlekedésért felelős államtitkárság, Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály	NKH, KKK, KTI, Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály	Közlekedésért felelős helyettes államtitkár által megállapított határidő szerint	A Közlekedésbiztonsági Akcióprogram tárcaközi egyeztetése	A jóváhagyott Közlekedésbiztonsági Akcióprogram alapján elfogadott közlekedésbiztonsági intézkedési terv	Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály vezetője	Közlekedésért felelős helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente
II. Felhasználás folyamata													
1.	Éves előirányzat-felhasználási terv készítése, megküldése a Költségvetési Főosztály részére	10/2011. (II.18.) NFM utasítás	Az előirányzatok terhére történő kötelezettségvállalásnak az előirányzat-felhasználási terven kell alapulnia az utasítás 3. számú melléklet szerinti tartalommal	Tárgyévi várható kiadások és bevételek alakulása és előirányzat felhasználási terv / Fellelhetőség: Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály, Költségvetési Főosztály	Gépjármű-közlekedési és Logisztikai Osztály kijelölt munkatársai	Tárgyév január 6-ig	Az éves előirányzat-felhasználási terv nem teljes körű, pontatlan	Tárgyévi várható kiadások és bevételek alakulása és előirányzat felhasználási terv	Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály vezetője	Közlekedésért felelős helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente
2.	Előirányzat-felhasználási ismertető kitöltése, megküldése a Költségvetési Főosztály részére	10/2011. (II.18.) NFM utasítás	A feladatfinanszírozási körbe nem tartozó előirányzat felhasználásának megkezdése előtt kitöltésre kerül előirányzat-felhasználási ismertető (utasítás 2. számú melléklete)	Előirányzat-felhasználási ismertető / Fellelhetőség: Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály	Gépjármű-közlekedési és Logisztikai Osztály kijelölt munkatársai	Legkésőbb február 28-ig	Pontatlan adatok kerülnek az ismertetőbe	Előirányzat-felhasználási ismertető	Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály vezetője	Közlekedésért felelős helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Évente
3.	A folyamatosan képződő bevétel felosztása az Intézkedési Terv végrehajtásában közreműködő szervezeti egységek részére	NFM rendelet az egyes fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásáról, 10/2011. (II.18.) NFM utasítás	A bevételi előirányzat NKH-t és KKK-t illető részének pénzeszköz-átadás formában történő átutalása	Pénzügyi teljesítések bizonylatai/Fellelhetőség: Költségvetési Főosztály	Költségvetési Főosztály, Fejezeti Osztályának kijelölt munkatársa	A tárgyhónapot követő hónap 15. napjáig	Pénzügyi utalások időbeni csúszása	Havi kimutatások, pénzügyi bizonylatok	Kijelölt érvényesítő, illetve utalvány ellenjegyző	Kijelölt utalványozó	Vonatkozó banksámla egyenlegének csökkentése	Ügyletek rögzítése a számviteli nyilvántartásban	Havonta

Sor-szám	Tevékenység/ feladat megnevezése	Jogszabály, egyéb normatív rendelkezés	Feladatok tartalmi leírása	Keletkező dokumentum/ Fellelhetési hely	Felelős(ök)	Határidő	Kockázat	Ellenőrzési pont	Ellenőrzésért felelős	Jóváhagyás/ Aláírás	Pénzügyi teljesítés	Könyvvezetésben való megjelenés	Ellenőrzés gyakorisága
4.	A feladatok elvégzéséhez szükséges szerződések, szerződéskötések előkészítése	NFM utasítás a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium szerződései megkötésének és nyilvántartásá-nak általános szabályairól	A szakmai kezelő és az NFM Miniszteri Kabinet Kommunikációs Főosztály az utasításban foglaltak alapján az előirányzat terhére az utasítás rendelkezései szerint vállalhat kötelezettséget. Az NKH és a KKK az előirányzat felhasználása során saját belső kötelezettségvállalásra vonatkozó szabályaik szerint járnak el.	Aláírt szerződések / Fellelhetőség: Fejezeti irattár	NKH, KKK, KTI, Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály munkatár-sai	A feladatok ütemezése és a bevétel alakulása szerint	A bevétel késése	Bevételi keret és a szerződésállomány	Gazdasági helyettes államtitkár*	Közlekedésért felelős helyettes államtitkár	Nem értelmezhető	Forrás SQL program	Havonta
5.	Havi adatszolgáltatás készítése, továbbítása a Költségvetési Főosztály részére	10/2011. (II.18.) NFM utasítás, 46/2009 (XII.30.) PM rendelet	Az előirányzat felhasználásának várható alakulásáról, illetve finanszírozásáról adatszolgáltatás összeállítása PM rendelet szerinti tartalommal	Havi adatszolgáltatás / Fellelhetőség: Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály, Költségvetési Főosztály	Gépjármű-közlekedési és Logisztikai Osztály kijelölt munkatár-sai	Tárgyhót követő 4. napig, illetve a tárgyhónapot megelőző hónap 17. napjáig	Határidők nem teljesítése, nem teljeskörű adatszolgáltatás	Havi adatszolgáltatások	Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály vezetője	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Nem értelmezhető	Havonta
6.	Részfeladatok teljesítése, időközi megvalósulások	Vállalkozási, Megbízási szerződések, NFM utasítás a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium szerződései megkötésének és nyilvántartásá-nak általános szabályairól	A szerződésekben foglaltak szerint	Teljesítésösszesítők, Teljesítésigazolások / Fellelhetőség: Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály, Költségvetési Főosztály	NKH, KKK, KTI, Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály munkatár-sai	A szerződésekben foglaltak szerint	A szerződések szerinti határidők nem teljesítése	A szerződések-ben foglaltak szerint	A szerződés-ben foglaltak szerint a teljesítésigazolók	Értékhatár szerint az egyes fejezeti és központi kezelésű előirányzatok felhasználásáról szóló NFM utasítás alapján	Részkifizetés, bankszámla egyenlegének csökkentése	A nyilvántartó rendszerben rögzített könyvviteli adatok	Negyedévente
7.	Záró teljesítések, pénzügyi elszámolások	Vállalkozási, megbízási szerződések, NFM utasítás a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium szerződései megkötésének és nyilvántartásá-nak általános szabályairól	A szerződésekben foglaltak szerint	Teljesítésösszesítők, teljesítésigazolások, az éves intézkedési terv megvalósulásának értékelése Fellelhetőség: Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály, Költségvetési Főosztály	NKH, KKK, KTI, Gépjármű-közlekedési és Vasúti Szabályozási Főosztály munkatár-sai	A szerződésekben foglaltak szerint	A szerződésekben foglaltak nem teljesítése	Vállalkozási, megbízási szerződések, NFM utasítá-sokban foglaltak szerint	Értékhatár szerint a 10/2011. (II.18.) NFM utasítás alapján	Értékhatár szerint a 10/2011. (II.18.) NFM utasítás alapján	Zárókifizetés, bankszámla egyenlegének csökkentése	A nyilvántartó rendszerben rögzített könyvviteli adatok	Évente

Magyarázat:

* A gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkár (a továbbiakban: gazdasági helyettes államtitkár).

A nemzeti fejlesztési miniszter 31/2011. (V. 27.) NFM utasítása a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjéről

1. § Az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet 156. § (3) bekezdése alapján a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét jelen utasítás mellékleteként adom ki.

2. § Jelen utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba, egyidejűleg hatályát veszti a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjéről szóló 41/2009. (XII. 4.) KHEM utasítás.

Dr. Fellegi Tamás s. k.,
nemzeti fejlesztési miniszter

Melléklet a 31/2011. (V. 27.) NFM utasításhoz

A szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje

Az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ámr.) 156. § (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium vagy NFM) működése és a kezelésébe tartozó előirányzatok működtetése során esetlegesen előforduló szabálytalanságok megelőzésére, a szabálytalanságok kezelésére, a szabálytalanságok ismételt előfordulásának megelőzésére a jelen eljárásrendet kell alkalmazni.

I. A szabálytalanságok kezelési rendjének célja, tartalma

Az eljárásrend célja annak elősegítése és megszervezése, hogy a Minisztérium működésével kapcsolatosan felmerülő szabálytalanságok kezelése egységes rendszerben történjen, a felelősség megállapítása, a szükséges intézkedések foganatosítása megtörténjen. Az eljárásrend ennek érdekében rögzíti azokat a fogalmakat, eljárásokat, intézkedéseket, amelyek biztosítják a Minisztérium működése során előforduló szabálytalanságok megelőzését, a feltárt szabálytalanságok megfelelő kezelését.
A szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje része a folyamatba épített, előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzésnek (a továbbiakban: FEUVE). A FEUVE-rendszer tartalmazza mindazon elveket, eljárásokat és belső szabályzatokat, amelyek alapján a Minisztérium érvényesíti a feladatai ellátására szolgáló előirányzatokkal, létszámmal és a vagyonnal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás követelményeit.

II. A szabálytalanság fogalma, alapesetei

1. A szabálytalanság fogalma
   A szabálytalanság valamely hatályos jogszabály, közjogi szervezetszabályozó eszköz, a Minisztérium belső szabályzata (a továbbiakban együtt: szabályozások) szándékos vagy gondatlan megszegésével elkövetett olyan tevékenység vagy mulasztás, amely az államháztartás működési rendjét, a költségvetési, illetve vagyongazdálkodást, az állami feladatellátás bármely tevékenységét sérti vagy veszélyezteti.
   A szabálytalanságok fogalomköre széles, a korrigálható kisebb mulasztások, munka közben előforduló hiányosságok elkövetésétől kezdve ide tartoznak a súlyosabb fegyelmi, büntető-, szabálysértési ügyek, illetve kártérítési eljárás megindítására okot adó cselekmények. A szabálytalanságok lehetséges típusaira vonatkozó példálózó jellegű felsorolást jelen eljárásrend 1. számú melléklete tartalmazza.

2. A szabálytalanságok alapesetei
   a) A szabálytalanságok az elkövetés módja szempontjából:
      – szándékosan okozott szabálytalanságok (félrevezetés, csalás, sikkasztás, vesztegetés, szándékosan okozott szabálytalan kifizetés stb.),
      – gondatlanságból okozott szabálytalanságok (figyelmetlenségből, hanyag magatartásból stb.).

b) A szabálytalanság gyakoriságát tekintve:
   – egyszeri,
   – ismételt,
   – rendszeres (legalább 3 alkalommal elkövetett szabálytalanság).

Az eljárási rend a szükséges intézkedéseket az elkövető szándéka szerint nem különbözteti meg. A szándékosság kérdése a megfelelő szankciók, illetve az esetleges további hatósági intézkedések kezdeményezésekor vagy kiszabásakor értékelhető és mérlegelhető.

III. A szabálytalanságok megelőzésével és kezelésével kapcsolatos felelősség

A szabálytalanságok megelőzése és kezelése (az eljárási rend Ámr. előírása szerinti kialakítása, a szükséges intézkedések meghozatala) a miniszter felelőssége, akinek e felelőssége és feladata a szervezeti struktúrában meghatározott szervezeti egységek vezetői hatáskörének, felelősségének és beszámoltathatóságának szabályozottságán keresztül valósul meg.

A szabálytalanságok megelőzése elsősorban a szabályozottságon alapul. A szabályozottság biztosítása, a szabálytalanságok bekövetkezésének megakadályozása a Szervezeti és Működési Szabályzatban (a továbbiakban: SZMSZ) meghatározott vezetők feladata és felelőssége. Ennek érdekében alapvető kötelezettségük, hogy

– a jogszabályoknak megfelelő szabályozások alapján működjön a szervezet, és ennek érdekében a szükséges, feladatkörükhöz tartozó szabályozások előkészítésre kerüljenek,

– a szabályozottságot, illetve a szabályok betartását minden vezető folyamatosan figyelemmel kísérje,

– szabálytalanság észlelése esetén minél gyorsabban szülessen kellően hatékony intézkedés annak érdekében, hogy a szabálytalanság megszüntetése, a hibás belső szabályozás javítása megtörténjen,

– a helytelen alkalmazási gyakorlat megszüntetése mellett a személyi vagy intézményi felelősség megállapításra kerüljön, a szükséges intézkedések megvalósuljanak.

A Minisztérium működését érintő, folyamatosan karbantartott és aktualizált belső szabályzatok az NFM intranetén találhatók.

A szabálytalanságok kezelése a teljes vezetői kör közvetlen támogatását és bevonását igényli. Alapvető követelmény, hogy minden szervezeti egység vezetője felelős a feladatkörébe tartozó szakterületen észlelt szabálytalanságok feltárásáért, dokumentálásáért, megelőzéséért, továbbá a felelősségre vonással és a hiányosságok megszüntetésével kapcsolatos intézkedések kezdeményezéséért és megvalósításuk ellenőrzéséért.

A kormánytisztviselők és az egyéb foglalkoztatási jogviszonyban lévő munkatársak (a továbbiakban együtt: munkatársak) konkrét feladatát, hatáskörét, felelősségét a munkaköri leírások tartalmazzák.

Az észlelt szabálytalanságok jelzése a szolgálati út betartásával a vezető felé és megszüntetésük érdekében javaslatok tétele, valamint az elrendelt intézkedések megvalósítása valamennyi munkatárs feladata és kötelessége. A hivatali (szolgálati) utat az NFM SZMSZ-e szerint kell értelmezni.

A szabálytalanság kezelésében semmilyen módon nem vehet részt a szabálytalansággal érintett munkatárs.

A szabálytalanságok kezelésének gyakorlatát az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) 121/B. §-ában foglaltak szerint az Ellenőrzési Főosztály éves ellenőrzési programja keretében ellenőrzi.

IV. A szabálytalanságok észlelése, feltárása

A szabálytalanságok észlelése a folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés rendszerében történhet a Minisztérium vezetői és munkatársai, az ellenőrzést végző belső és külső szervek, valamint egyéb külső személy részéről. A szabálytalanságok kezelése a különböző esetekben a következőképpen valósul meg.

1. A Minisztérium munkatársa észleli a szabálytalanságot
   a) Amennyiben a szabálytalanságot minisztériumi munkatárs észleli, soron kívül köteles értesíteni – a hivatali út betartásával – a közvetlenül felette álló vezetőt.

b) Amennyiben a munkatárs úgy ítéli meg, hogy közvetlen felettese az adott ügyben érintett, akkor a vezető felettesét, annak érintettsége vagy különösen súlyos, esetleg szándékos szabálytalanság észlelése esetén a szakterület szerint illetékes felsővezetőt kell értesítenie.

c) Az a) vagy b) pontban foglaltaknak megfelelően értesített vezető feladata a feltárt hiányosság kivizsgálása és – amennyiben saját hatáskörben megoldható – az annak megszüntetéséhez szükséges intézkedések megtétele.

d) Ha a szabálytalanságról – a) vagy b) pontban foglaltaknak megfelelően – értesített vezető a szabálytalanságot valósnak vélelmezi, de úgy ítéli meg, hogy az saját hatáskörben nem szüntethető meg, köteles értesíteni a szervezeti hierarchiában felette álló vezetőt – a szabálytalanság súlyosságától függően szükség szerint a minisztert –, mellékelve a kapcsolódó dokumentumokat és csatolva az ügyre vonatkozó véleményét, az ügy kivizsgálására vonatkozó javaslatát.

e) A szabálytalanság d) pont szerinti jelentésekor – amennyiben rendelkezik információval – ki kell térni arra, hogy:
– mi a szabálytalanság pontos tartalma,
– mely szabályozástól/szabályozásoktól való eltérésről van szó,
– elévülési időn belül észlelték-e a szabálytalanságot,
– a szabálytalanság mely területet érint,
– milyen következményei lehetnek a Minisztériumra nézve,
– van-e enyhítő körülmény (pl. a határidő-túllépést váratlan, vagy elhárítatlan külső akadály okozta, egyszeri szabálytalanság),
– van-e súlyosbító körülmény (korábbi hasonló jellegű szabálytalanság, rendszeresen visszatérő szabálytalanság),
– a szabálytalanság gyanúja dokumentumokon alapuló, vagy helyszíni ellenőrzés keretében merült-e fel,
– korrigálható-e a szabálytalanság,
– pénzbeli juttatást érintő szabálytalanság esetén van-e reális lehetőség a visszakövetelésre – amennyiben igen, megtörténtek-e az ahhoz szükséges intézkedések,
– amennyiben kártérítési igény merül fel, foganatosították-e az ahhoz szükséges intézkedéseket,
– amennyiben nem a folyamatba épített ellenőrzés során észlelték a szabálytalanságot, vizsgálni kell, hogy a folyamatba épített ellenőrzés miért nem tárta fel a hiányosságot.

f) Valamennyi felettes vezető és a miniszter érintettsége esetén a Nemzetgazdasági Minisztériumot kell értesíteni. A jelentést tevő személlyel szemben nem alkalmazható semmiféle hátrányos elbánás, jelentéséért – kivéve a szándékosan valótlan tartalommal megtett jelentést – felelősségre nem vonható.

2. Minisztériumi vezető észleli a szabálytalanságot

A vezető által észlelt szabálytalanság esetén először ugyancsak saját hatáskörben, az SZMSZ szerint meghatározott feladat-, hatáskör és felelősségi rendnek megfelelően kell a szabálytalanság megszüntetése érdekében a szükséges intézkedést meghozni.

Amennyiben ez nem lehetséges, a vezető az ugyancsak a szervezeti hierarchiában felette álló vezetőt, különösen súlyos esetben, vagy abban az esetben, amikor a felette álló vezető a szabálytalanságban érintett, a szakterület szerint illetékes felsővezetőt tájékoztatja.

A szabálytalanság kezelése során a IV. 1. d)–f) pontjai szerint kell eljárni.

3. A Minisztérium Ellenőrzési Főosztálya észleli a szabálytalanságot

Amennyiben az Ellenőrzési Főosztály éves ellenőrzési programja, vagy soron kívül elrendelt ellenőrzései vagy tanácsadói tevékenysége során tapasztal szabálytalanságot, a költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 193/2003. (XI. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ber.) rendelkezéseinek megfelelően jár el.

A belső ellenőrzés által történt feltáráskor külön kell vizsgálni az alábbiakat:

– miért nem tárta fel a FEUVE-rendszer a szabálytalanságot és az azt lehetővé tevő tényezőket,

– amennyiben a FEUVE-rendszer feltárta a szabálytalanságot vagy az azt lehetővé tevő tényezőket, az érintett szervezeti egység vezetője miért nem tette meg a megelőzéshez, illetve a káros következmények csökkentéséhez szükséges intézkedéseket,

– ha a szükséges intézkedéseket megtette a vezető, miért nem érte el a kívánt hatást,

– volt-e korábban olyan vizsgálat, amelynek fel kellett volna tárnia a szabálytalanságot, született-e (amennyiben nem, mi volt az oka) írásos jelentés.

4. Külső ellenőrzési szerv észleli a szabálytalanságot
Külső ellenőrzési szerv (pl. Állami Számvevőszék, Kormányzati Ellenőrzési Hivatal, Európai Számvevőszék stb.) által végzett ellenőrzés gazdálkodással kapcsolatos szabálytalanságra vonatkozó megállapításait az ellenőrzési jelentés tartalmazza.
A büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja esetén az ellenőrző szervezet működését szabályozó jogszabályi előírások alapján jár el.
5. Külső személy (szerződéses partner, intézmény, állampolgár) észleli a szabálytalanságot
Amennyiben külső személy jelzi a szabálytalanságot, a szervezeti egység vezetőjének a bejelentést érdemben kell megvizsgálnia, és írásban kell visszaigazolást adni a szabálytalanságot bejelentő személy felé. Egyebekben az eljárás megegyezik a Minisztérium munkatársa által észlelt szabálytalansági eljárással.

V. A szabálytalansági vizsgálat lefolytatása, szabálytalanság megszüntetése

A minisztériumi vezetők felelősek a Minisztérium SZMSZ-ében előírt hatásköri feladataiknak megfelelően a szükséges intézkedések megtételéért és végrehajtásáért. Amennyiben a szabálytalanság megszüntetése érdekében szabálytalansági vizsgálat lefolytatása szükséges, annak kezdeményezéséért – a IV. pontban foglaltak figyelembevételével – az érintett minisztériumi vezető a felelős.

1. A szabálytalansági vizsgálat lefolytatása
A szabálytalansági vizsgálatot a V.2.2. pontban meghatározott határidőn belül kell lefolytatni. Amennyiben az ott meghatározott idő kevésnek bizonyul, a határidő meghosszabbítását a vizsgálatot folytató – az indok és a javasolt határidő megjelölését tartalmazó – javaslatára a szakterület szerint illetékes felsővezető, a felsővezető érintettsége esetén a miniszter engedélyezi. A Szabálytalansági Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) eljárása esetén a határidő meghosszabbítását a miniszter engedélyezi. A szabálytalansági vizsgálat időtartama annak meghosszabbítása esetén sem haladhatja meg a szabálytalanság észlelésétől számított 20 munkanapot.
A szabálytalansági vizsgálat eredménye lehet:
– annak megállapítása, hogy nem történt szabálytalanság és a szabálytalansági eljárás intézkedés nélküli megszüntetése (pl. hibás észlelés stb.);
– szabálytalanság megtörténtét megállapító és intézkedést elrendelő döntés;
– további vizsgálat elrendelése – a felelősség megállapítása, vagy a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges – további információ megszerzése céljából.
A szabálytalansági vizsgálatot lefolytató a vizsgálat lezárását követő 10 munkanapon belül intézkedési javaslatot dolgoz ki a hasonló szabálytalanság megszüntetése érdekében.

2. Szabálytalanság megszüntetése

2.1. Önellenőrzéssel, azonnal javítható szabálytalanság esetén
A munkatárs által önellenőrzéssel észlelt, illetőleg a FEUVE-rendszeren belül kiszűrt, külön vezetői intézkedést nem igénylő, azonnali javítással megszüntethető szabálytalanság esetén a javítást haladéktalanul el kell végezni és arról a szervezeti egység vezetőjét tájékoztatni kell. Ezeket az eseteket a szabálytalanságok nyilvántartásában nem kell szerepeltetni, ugyanakkor célszerű, ha a szervezeti egység munkaértekezletein a hasonló munkakörben dolgozók egymással megosztják az ezzel kapcsolatos tapasztalataikat.

2.2. Vezetői intézkedést igénylő – kiemelt és nem kiemelt – szabálytalanság esetén
Az érintett szervezeti egység vezetőjének a szabálytalanság észlelését követően 5 munkanapon belül intézkednie kell a szabálytalanság megszüntetése, a szabálytalanság által okozott károk megelőzése, minimalizálása, illetve a szabálytalanság folytatásának megakadályozása érdekében.
A szabálytalanság minősítése a szervezeti egység vezetője által készített jelentésben foglaltak alapján a szervezeti hierarchiában felette álló vezető, kiemelt jelentőségű szabálytalanság gyanúja esetén a miniszter hatáskörébe tartozik. Ezen szabálytalanságok nyilvántartása a szabálytalanság minősítésének függvénye.

a) Kiemelt jelentőségű szabálytalanság
Kiemelt jelentőségű, így különösen a pénzügyi következményekkel járó, a Minisztérium működésének zavartalanságát súlyosan sértő, munkaügyi, illetve adatszolgáltatási, nyilvántartási, bejelentési, tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával szándékosan elkövetett, valamint a gondatlanságból okozott 200 000 forintot

meghaladó vagyoni hátránnyal járó szabálytalanság gyanúja esetén a minősítésre vonatkozó döntés meghozatala és az intézkedések foganatosításának megindítása a miniszter hatáskörébe tartozik.

A vizsgálat lefolytatása és a döntés meghozatalának megalapozása érdekében a Minisztériumban Bizottság működik.

A bizottság állandó és ideiglenes tagokból áll. A bizottság elnöke a gazdasági ügyekért felelős helyettes államtitkár. Állandó tagjai a Jogi Főosztály és a Humánpolitikai Főosztály vezetői, vagy az általuk kijelölt munkatárs, valamint a közigazgatási államtitkár által kijelölt munkatárs. A vizsgált szabálytalansággal érintett szakterület vezetője vagy az általa delegált munkatárs a bizottságban ideiglenes tagként vesz részt. A bizottság ülésén állandó meghívottként tanácskozási joggal részt vesz az Ellenőrzési Főosztály képviselője.

A bizottság állandó és ideiglenes tagjait (a továbbiakban együtt: tag vagy tagok) a közigazgatási államtitkár bízza meg. Az állandó tagok kijelölése 2 évre szól, kijelölésük meghosszabbítható. Az ideiglenes tag(ok) kijelölése az adott vizsgálat lefolytatásának időtartamára szól.

Tag nem lehet olyan munkatárs, akivel szemben szabálytalansági, etikai, fegyelmi, szabálysértési vagy büntetőeljárás során korábban elmarasztaló döntés született vagy kijelölésekor ellene ilyen eljárás van folyamatban.

A Bizottsági tag megbízatása megszűnik, ha

– ellene szabálytalansági, etikai, fegyelmi, kártérítési, szabálysértési vagy büntetőeljárás indult,
– a Minisztériummal fennálló közszolgálati jogviszonya megszűnik,
– tisztségéről lemond,
– 30 napot meghaladóan távol marad a munkavégzés helyétől,
– kijelölésének időtartama – állandó tag esetén meghosszabbítás hiányában – lejárt,
– a közigazgatási államtitkár megbízását visszavonja,
– meghal.

Amennyiben a tag megbízatása a fentiek szerint szűnik meg, helyére az általános szabályok szerint 5 munkanapon belül új tagot kell jelölni. A tag megbízatásának megszűnése és az új tag kijelölése között eltelt időtartam, továbbá az ideiglenes tag kijelölésének időtartama a szabálytalanság kivizsgálásának határidejébe nem számít bele.

A Bizottság titkársági feladatait a Gazdasági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár Titkársága látja el.

A Bizottság a jelen eljárásrend keretei között maga állapítja meg ügyrendjét, amelyet a miniszter hagy jóvá.

A Bizottság határozatképes, ha az ülésen a tagok több mint fele jelen van. Ha a Bizottság ülése nem határozatképes, legfeljebb 3 munkanapon belül az ülést változatlan napirenddel újra össze kell hívni, amely a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

Minden tag egy szavazattal rendelkezik. A Bizottság a döntéseit egyszerű szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

A Bizottság hatáskörébe a szabálytalanság kivizsgálásával kapcsolatos feladatok tartoznak. A szabálytalanság kivizsgálását követően a Bizottság javaslatot tesz a miniszternek a szükséges intézkedés megtételére, így különösen a szabálytalanság megszüntetésére, a hasonló esetek megelőzése érdekében szükséges intézkedések meghatározására, a felelősség megállapítására.

A Bizottság a szabálytalanság vizsgálatába bárkit bevonhat, aki az adott ügyben releváns információval rendelkezhet, indokolt esetben külső szakértőt is igénybe vehet. A Minisztérium minden munkatársa köteles a Bizottsággal való együttműködésre, a vizsgálat szempontjából lényeges információk, dokumentumok átadására.

A Bizottság munkájában nem vehet részt, aki elfogult, vagyis akitől az ügy tárgyilagos megítélése nem várható el.

Kiemelt jelentőségű szabálytalanság megalapozott gyanúja esetén az érintett szervezeti egység vezetője a IV. fejezet 1. d) pontjában foglalt jelentési kötelezettségével a szabálytalansági vizsgálat megindítására – a szabálytalanság észlelésétől számított – 3 munkanapon belül köteles intézkedni és 5 munkanapon belül munkaértekezletet is összehívni. A munkaértekezleten valamennyi, a szabálytalansággal érintett szakterület munkatársának jelen kell lennie. Kiemelt jelentőségű szabálytalanság esetén a vizsgálatot a szabálytalanság észlelésétől számított 15 munkanapon belül kell lefolytatni.

A kiemelt jelentőségű szabálytalanságokról minden esetben nyilvántartást kell vezetni.

A kiemelt jelentőségű szabálytalanság kivizsgálására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, az ugyanolyan vagy hasonló jellegű nem kiemelt jelentőségű szabálytalanság ismételt vagy rendszeres elkövetése esetén.

b) Nem kiemelt jelentőségű szabálytalanság

Nem kiemelt jelentőségű szabálytalanság esetén, a szabálytalansággal érintett szervezeti egység vezetője a kivizsgálást saját hatáskörben – a szabálytalanság észlelésétől számított – 5 munkanapon belül köteles elvégezni. Nem járhat el a szervezeti egység vezetője, ha az ügyben elfogult. Ebben az esetben a szervezeti hierarchiában felette álló vezető jár el. A szabálytalanság kivizsgálását követően tájékoztató jellegű munkaértekezletet kell tartani az érintett munkatársak számára. A munkaértekezleten fel kell hívni a résztvevők figyelmét a hasonló szabálytalanságok elkerülése érdekében szükséges intézkedésekre.

Ebben az esetben a szervezeti egységek vezetői feladataikat főfelelősi rendszerben látják el, mely szerint a fő felelős – az ügyben feladatköre szerint érdekelt más szervezeti egységek álláspontjának ismeretében – önállóan dönt és viseli döntése felelősségét.

A saját hatáskörben hozott intézkedésekről és azok eredményeiről a VIII. fejezet szerint tájékoztatni kell a Minisztérium Ellenőrzési Főosztályának vezetőjét.

2.3. Belső vagy külső ellenőrzés esetén az intézkedések meghozatala az alábbiak szerint történik:

a) Belső ellenőrzés, vagy szakmai ellenőrzés által megállapított szabálytalanság esetén az ellenőrzött szervezeti egység által készített – a megállapításokra vonatkozó, jóváhagyott – intézkedési tervet az ellenőrzött szervezeti egységnek kell végrehajtania.

b) A külső ellenőrzési szerv által megállapított szabálytalanság esetén a vizsgálati jelentésben foglalt szabálytalanságokra vonatkozó, az ellenőrzéssel érintett szakterület által kidolgozott intézkedési tervet végre kell hajtani.

3. Jogkövetkezmények kezdeményezése

A jogkövetkezményekről való döntés a nem kiemelt jelentőségű szabálytalanság esetén a szervezeti egység vezetőjének, a többi esetben a miniszter feladata.

A jogkövetkezmény jellege szerint lehet:

– jogi jellegű (fegyelmi, szabálysértési vagy büntetőeljárás megindítása),

– pénzügyi jellegű (pénzbeli juttatás, kifizetés részben vagy egészben történő felfüggesztése, visszakövetelése, behajtása, kártérítési eljárás indítása),

– szakmai jellegű (belső szabályozás módosítása, szigorításának kezdeményezése, betartásának fokozott ellenőrzése stb.).

Büntető- vagy szabálysértési ügy gyanúja esetén a szükséges intézkedések meghozatala az arra illetékes szervek értesítését is jelenti annak érdekében, hogy megalapozottság esetén az illetékes szerv a megfelelő eljárásokat megindítsa. Az eljárások megindításának kezdeményezésére – a miniszter által átruházott hatáskörben – a közigazgatási államtitkár jogosult.

Az egyes eljárásokra irányadó fontosabb jogszabályokat jelen eljárásrend 2. számú melléklete tartalmazza. A szabálytalanságra vonatkozó megállapítások alapján a Minisztérium feladat szerinti illetékes szervezeti egységének minden esetben intézkedési tervet kell kidolgoznia.

VI. A szabálytalanságokkal kapcsolatos intézkedések, eljárások nyomon követése

Az érintett szervezeti egységek vezetőinek feladata a szabálytalanságokkal kapcsolatos intézkedések, eljárások nyomon követése során:

– az elrendelt vizsgálatok, a meghozott döntések, illetve a megindított eljárások figyelemmel kísérése,

– a vizsgálatok során készített javaslatok, intézkedési tervek megvalósulásának ellenőrzése,

– a feltárt szabálytalanságok alapján a további szabálytalansági lehetőségek beazonosítása, szükség esetén a belső szabályzatok, illetve jogszabályok módosításának kezdeményezése.

Amennyiben az intézkedések végrehajtása során megállapításra kerül, hogy a foganatosított intézkedések nem elég hatékonyak és eredményesek, az Ellenőrzési Főosztály javaslatára a miniszter írásban értesíti a szabálytalansággal érintett szakterület vezetőjét, valamint annak felettesét a további intézkedések meghozatala érdekében.

VII. A szabálytalanságokkal kapcsolatos intézkedések nyilvántartása

A keletkezett iratanyagot és egyéb, elektronikus formában rögzített információt az SZMSZ-ben, az ügyrendekben, valamint a belső szabályzatokban foglalt, rendes ügymenet során keletkező dokumentumoktól elkülönítetten kell kezelni annál a szervezeti egységnél, ahol a szabálytalanság történt.

Valamennyi szervezeti egység vezetőjének feladata a szabálytalanságokkal kapcsolatos intézkedések (eljárások) saját szakterületén történő kezelése során:

– a szabálytalanságokkal kapcsolatban keletkezett iratanyagok nyilvántartásának naprakész és pontos vezetése,

– az észlelt szabálytalanságokhoz kapcsolódó írásos dokumentumok gyűjtése, elkülönített nyilvántartása, gondoskodás azok iktatásáról,

– a megtett intézkedések és az azokhoz kapcsolódó végrehajtási határidők nyilvántartása,

– a pályázati úton felhasználásra kerülő források, költségvetési előirányzatok tekintetében figyelembe venni a Nemzeti Fejlesztési Terv operatív programjai, az EQUAL Közösségi Kezdeményezés program és a Kohéziós Alap projektek támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról szóló 360/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet VII., a 2007–2013. programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet V. fejezet 34. Szabálytalanságkezelés című pontjában, valamint a transzeurópai közlekedési hálózat projektjeihez juttatott TEN-T-támogatás felhasználásáról szóló Korm. rendeletben, illetve az egyéb támogatási programokban meghatározottakat.

Ha a miniszter a szabálytalansággal kapcsolatban rendelkezésére álló információk alapján fegyelmi vagy kártérítési eljárás lefolytatását rendeli el, akkor a szabálytalansággal érintett szervezeti egység vezetője köteles a szabálytalansággal összefüggésben keletkezett dokumentumok másolatát 3 munkanapon belül megküldeni a Humánpolitikai Főosztálynak.

A Humánpolitikai Főosztály előkészíti, koordinálja és nyilvántartja a miniszter által elrendelt, a szabálytalanságokkal kapcsolatos fegyelmi és kártérítési ügyeket. A fegyelmi és a kártérítési eljárásban keletkező dokumentumok nyilvántartása során gondoskodik azok elkülönített, naprakész és pontos vezetéséről.

Ha a szabálytalansággal kapcsolatban rendelkezésére álló információk alapján szabálysértési vagy büntető feljelentés szükséges, akkor a szabálytalansággal érintett szervezeti egység vezetője köteles a szabálytalansággal összefüggésben keletkezett dokumentumok másolatát 3 munkanapon belül a közigazgatási államtitkárnak, valamint a Perképviseleti Főosztálynak továbbítani.

A Minisztérium részéről kezdeményezett szabálysértési és büntetőügyeket a Perképviseleti Főosztály tartja nyilván.

A fegyelmi vagy kártérítési eljárás határozatát a Humánpolitikai Főosztály tartja nyilván a szabálytalansággal érintett munkatárs személyi anyagában. A szabálysértési, valamint a büntetőeljárás során hozott jogerős határozatokról külön nyilvántartást vezet.

A szabálytalanságokkal kapcsolatos nyilvántartás formáját jelen eljárásrend 3. számú melléklete tartalmazza.

A belső és külső ellenőrzésekhez kapcsolódó intézkedési terv végrehajtását az ellenőrzött szervezeti egység vezetője a Ber. 29/A. §-a alapján éves bontásban – az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutató figyelembevételével – tartja nyilván. A nyilvántartást a jelen eljárásrend 4. számú melléklete tartalmazza.

VIII. Jelentési kötelezettség

Valamennyi szervezeti egység vezetője az általa vezetett szervezeti egységen belüli szabálytalanságokról, a saját hatáskörben hozott intézkedésekről és azok eredményeiről, a belső és külső ellenőrzési szervek megállapításai, javaslatai alapján végrehajtott intézkedésekről vagy elmaradásuk okáról évente egy alkalommal – a tárgyévet követő év január 31-éig – (szükség szerint azonban soron kívül is) jelentést állít össze a Minisztérium Ellenőrzési Főosztálya részére.

A Ber. 31. §-a szerinti jelentések elkészítése és az államháztartásért felelős miniszter részére történő megküldése az Ellenőrzési Főosztály feladata.

1. számú melléklet az eljárásrendhez

Néhány példa a szabálytalanság típusaira (nem taxatív, példajellegű felsorolás)

Szabálytalanság típusa	Példa a szabálytalanságokra
Szabályozottsággal kapcsolatos	– az egyes területek tevékenységére vonatkozó szabályzatok hiánya, illetve azok aktualizálásának vagy testre szabásának elmaradása;
Lebonyolítással kapcsolatos	– a feladatok elvégzésének elmaradása, nem előírásszerű ellátása; – az előírt határidők be nem tartása; – pénzbeli juttatásoknál a juttatás rendeltetéseként a szabályozásban rögzített céloktól való eltérés;
Pénzügyi	– pénztárban jelentkező pénztárhiány; – jogtalan kifizetések (pl. előirányzat nélküli vagy azt meghaladó elszámolás, jogalap nélküli pénzbeli juttatás folyósítása); – a szabályozásban meghatározottat meghaladó összeg kifizetése, folyósítása; – a szabályozásban foglalt feltételeknek meg nem felelő elszámolások befogadása;
Számviteli	– a szabályozásban előírtaknak megfelelő számvitel vezetésének elmulasztása; – olyan számvitel vezetése, amelyből a pénzmozgás, a pénzbeli juttatások tényleges felhasználása vagy a bevételek forrása a bizonylatok alapján nem, vagy csak nehezen követhető;
Irányítási-vezetési	– az ellenőrzési nyomvonal kidolgozásának vagy a FEUVE – azon belül a kontrollfunkciók – kialakításának, aktualizálásának elmulasztása vagy nem megfelelő működtetésük; – az egymással összeférhetetlen funkciók szervezeti és funkcionális szétválasztásának elmaradása; – a beszámoltatási rendszer működtetésében jelentkező hiányosságok;
Informatikai	– az informatikai rendszer hiányosságai (pl. egyes modulok vagy bizonyos kontrollpontok és kontrollfunkciók hiánya, a hozzáférés nem megfelelő korlátozása), azok kihasználása; – adatbevitel, illetve adatmódosítás nyomon követhetőségének hiánya, pontatlansága; – az adatkezelésre, adatvédelemre vonatkozó szabályok megsértése; – számítástechnikai rendszerhiba miatt bekövetkező szabálytalanságok, azokon belül kiemelten a túlfizetések, hibás levonások; – a programrendszer szabályozás szerinti működésének ki nem alakítása, a működtetés elmaradása vagy hiányos jellege; – az ügyviteli folyamatokat, valamint a szakmai és informatikai hibajavításokat érintő programmódosítások végrehajtásának elmaradása vagy késedelmes teljesítése;
Dokumentációs, nyilvántartásbeli	– nem megfelelő, nem megfelelően vezetett vagy nem a kellő tartalmú (az utólagos reprodukálást lehetővé nem tevő), a nyomon követést és a vezetői ellenőrzést nem, vagy nem kellően segítő, vagy nem az előírások szerint részletezett, illetve szervezetileg vagy helyileg szétszórt, ezért nehezen követhető nyilvántartás, dokumentáció;
Adminisztratív jellegű	– számszaki hibák; – indokolatlan késedelem a szakmai feladatok vagy a kifizetések teljesítésekor; – adatok téves megállapítása (pl. hibás besorolás, az ügyintézőnek felróható okból tévesen levont adók, járulékok); – pontatlan, valótlan, bizonylatokkal nem kellően alátámasztott adatok bevitele az informatikai nyilvántartási rendszerbe; – az adatbevitel késve történő végrehajtása vagy elmaradása; – bizonylatok, megállapodások, szerződések módosítása annak megfelelő dokumentálása (pl. a javítások leszignálása) nélkül; – bizonylatok visszadátumozása; – az egyes bizonylatok tartalma közötti vagy azokon belüli ellentmondások;

Szabálytalanság típusa	Példa a szabálytalanságokra
Közbeszerzéssel kapcsolatos	– a közbeszerzésre vonatkozó szabályok megsértése; – hibás előkészítés; – a közbeszerzés elhagyása vagy nem a tényleges érték szerinti megoldásnak megfelelő lebonyolítása; – egyenlő elbánás elvének megsértése (pl. szállítóspecifikus feltételek kiírása); – megfelelő dokumentálás elhanyagolása
Ellenőrzéssel összefüggő	– a feltárt hiányosságok illetékesek felé történő továbbításának elmaradása; – kötelező ellenőrzési tevékenységek elhanyagolása; – elfogultság; – vonatkozó szabályok megsértése; – a kockázatelemzésen alapuló mintavételezés elhagyása; – ellenőrzési tervtől való engedély nélküli eltérés; – belső ellenőrzési kézikönyv figyelmen kívül hagyása; – függetlenség csökkenése irányába ható bármely tevékenység; – intézkedések nyomon követésének (monitoringjának) elmaradása;
Monitoringgal összefüggő	– kötelező monitoringtevékenységek elhanyagolása; – elfogultság;
Összeférhetetlenséggel kapcsolatos	– az összeférhetetlenségi szabályok megsértése; – a szabályozás szerint kötelezően szétválasztandó munkakörök, funkciók elkülönítésének elmulasztása;
Titoktartással kapcsolatos	– a minősített adatok kezelésére vonatkozó szabályok megsértése; – a számítástechnikai rendszerrel össze nem függő adatkezelési és adatvédelemmel kapcsolatos szabálytalanságok;
Tájékoztatással kapcsolatos	– szabályozásban foglalt jelentéstételi, információadási kötelezettség vagy az arra előírt határidők be nem tartása; – a jelentésekben nem a valós helyzetet tükröző tények, adatok vagy mutatók szerepeltetése;

2. számú melléklet az eljárásrendhez

Az egyes eljárások irányadó fontosabb jogszabályok

– a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény
– a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény
– a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény
– a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény
– a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
– a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII.
– a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény
– a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény

3. számú melléklet az eljárásrendhez

A szabálytalanságokkal kapcsolatos intézkedések nyilvántartása

Sor-szám	A szabálytalanság észlelésének időpontja	A szabálytalanság típusa	A szabálytalanság rövid leírása	A kapcsolódó írásos dokumentum megnevezése	A végrehajtott intézkedés leírása	Az elrendelt intézkedés végrehajtásának határideje	Az intézkedés tényleges végrehajtásának dátuma	A végrehajtott intézkedés eredménye	Az érintettek megnevezése, beosztása	Az esetleges kár mértéke

4. számú melléklet az eljárásrendhez

Nyilvántartás az ellenőrzésekhez kapcsolódó intézkedések végrehajtásáról

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Intézkedés sorszáma	Ellenőrzési jelentés iktatószáma	Ellenőrzési jelentés hivatkozási száma	Ellenőrzést végző szerv, illetve szervezeti egység megnevezése	Az ellenőrzés címe	Ellenőrzött időszak	Ellenőrzési javaslat	A javaslat alapján előírt intézkedés	Az intézkedést tartalmazó intézkedési terv		Az intézkedés		Az intézkedés teljesítése (dátum/nem)	A megtett intézkedések rövid leírása (folyamatban lévő esetében is)	A határidőben végre nem hajtott intézkedések oka	A teljesülések kapcsán tett lépések	Megjegyzés
								iktatószáma	jóváhagyó neve (beosztás és szervezeti egység)	felelőse (beosztás és szervezeti egység)	végrehajtásának határideje					

A legfőbb ügyész 12/2011. (V. 27.) LÜ utasítása legfőbb ügyészi utasítások módosításáról

A Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény 19. §-ának (6) bekezdése alapján a következő utasítást adom ki:

1. § A talár általános bevezetéséről és viseléséről szóló 10/1999. (ÜK. 10.) LÜ utasítás 4. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) Az Üsztv. 44. §-ának (4) bekezdése szerinti hivatali öltözéket (talárt) az ügyésznek (ügyészségi titkárnak) a tárgyaláson – ha a legfőbb ügyész eltérően nem rendelkezik – akkor kell viselnie, ha a bíróság vagy az eljáró tanács elnöke talárt visel.

(2) A hivatali öltözékkel (talárral) kapcsolatos teendők ellátása (a talárszükséglet felmérése, elkészíttetés, tisztíttatás, nyilvántartás) a szolgálati hely szerint illetékes pénzügyi feladatokat ellátó szervezeti egység feladata.

(3) A Legfőbb Ügyészség önálló szervezeti egységeinek a vezetői – a Gazdasági Hivatal osztályvezetőjén keresztül – javaslatot tehetnek az elhasználódott talárok selejtezésére, amelyről a gazdasági főigazgató dönt.

(4) A fellebbviteli főügyészségeken és a főügyészségeken – a helyi ügyészségekre kiterjedően is – a pénzügyi feladatokat ellátó szervezeti egység vezetői javaslatot tehetnek az elhasználódott talárok selejtezésére, amelyről a fellebbviteli főügyész, illetve a főügyész dönt."

2. § Az ügyészi szervek tűzvédelmi szabályzatáról szóló 18/2003. (ÜK 9.) LÜ utasítás 5. §-a és az azt megelőző cím helyébe a következő rendelkezés lép:

„A tűzvédelmi előadó, tűzvédelmi felelős intézkedési joga

5. § (1) A tűzvédelmi előadó, illetőleg felelős (a továbbiakban együtt: tűzvédelmi felelős) részére minden ügyészségi alkalmazott köteles a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatást megadni.

(2) A tűzvédelmi felelős a feladatkörében a jogszabályok és a Szabályzat rendelkezéseinek megtartására – a tűz-, illetve robbanásveszély megelőzésére – jogosult az ügyészségi alkalmazottakat, illetőleg az ügyészségi területen tartózkodó más személyeket figyelmeztetni.

(3) Azokban az esetekben, amikor közvetlen tűzveszély áll fenn, illetve élet vagy testi épség kerül közvetlen veszélybe, a tűzvédelmi felelős jogosult és köteles a veszélyhelyzetet előidéző tevékenység befejezésére azonnali hatályú utasítást adni, illetőleg a veszélyhelyzet megszüntetése érdekében szükséges halaszthatatlan intézkedéseket megtenni. Ezekről az intézkedésekről a munkáltatói jogkört gyakorló vezetőt – a tűzvédelmi felelős intézkedésekor a tűzvédelmi előadót is – haladéktalanul tájékoztatni kell.

(4) Ha a figyelmeztetés, illetőleg az utasítás nem jár eredménnyel, a tűzvédelmi felelős az ügyészségi alkalmazottal szemben fegyelmi vagy kártérítési eljárás megindítását kezdeményezheti.

(5) Amennyiben a tűzvédelmi felelős eljárása sérelmet okoz, az érintett vagy képviselője a tűzvédelmi felelős felett munkáltatói jogkört gyakorló vezetőnél – halasztó hatállyal nem bíró – panaszt tehet.

(6) A panaszt a munkáltatói jogkört gyakorló vezető a Legfőbb Ügyészség tűzvédelmi előadója álláspontjának ismeretében bírálja el, szükség esetén megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket és egyéb intézkedéseket kezdeményez."

3. § A Magyar Köztársaság ügyészsége szervezetéről és működéséről szóló 25/2003. (ÜK. 12.) LÜ utasítás (a továbbiakban: SZMSZ) 9. §-a (1) bekezdésének f) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A legfőbb ügyész közvetlen felügyelete alatt áll:)

„f) Belső Ellenőrzési Önálló Osztály."

4. § (1) Az SZMSZ 11. §-a (1) bekezdésének e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Főosztály)

„e) szervezi a hazai és a külföldi ügyészi küldöttségek utazását, továbbá az ügyészeknek és az OKRI kutatóinak hivatalos külföldi utazásait; végzi a protokoll feladatokat,"

(2) Az SZMSZ 11. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Főosztály szervezeti tagozódása:

a) Európai Uniós és Nemzetközi Jogi Osztály,

b) Nemzetközi Továbbképzési és Fordítói Osztály."

5. § Az SZMSZ 11/B. §-a a következő f) ponttal egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi f)–i) pont megjelölése g)–j) pontra változik:
(Az Önálló Osztály)
„f) végzi az informatikai biztonsági ellenőrzési feladatokat,"

6. § Az SZMSZ 33/A. §-ának (3)–(4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(3) A Személyügyi, Továbbképzési és Igazgatási Főosztály – a javaslat indokoltsága esetén – a dokumentumot a Kabinetnek bemutatja, majd az Adatvédelmi és Biztonsági Önálló Osztálynak adatvédelmi ellenőrzés céljából megküldi.
(4) A Kabinet egyetértése és az adatvédelmi ellenőrzés után a közzétételről a Számítástechnika-alkalmazási és Információs Főosztály gondoskodik."

7. § (1) Az SZMSZ 1. mellékletének 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„2. Az alapító okirat kelte, száma: 2011. január 25.; Gazd.: 168/2011."

(2) Az SZMSZ 1. mellékletének 9. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„9. A költségvetési szerv által ellátott alaptevékenységek szakfeladatrendi besorolása:

842331 ügyészségi tevékenység
722014 jog- és államtudományi alapkutatás
722015 jog- és államtudományi alkalmazott kutatás
722016 jog- és államtudományi kísérleti fejlesztés
743000 fordítás, tolmácsolás
889943 munkáltatók által nyújtott lakástámogatások
842360 kárpótlási, kárrendezési, kártalanítási tevékenység
842160 nemzetközi szervezetekben való részvétel
842122 külügyi szakdiplomáciai tevékenység"

(3) Az SZMSZ 2. mellékletének 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
„2. Az alapító okirat kelte, száma: 2010. február 23.; 2/2010. (II. 26.) HM-LÜ együttes határozat; 2010. augusztus 30.; 18/2010. (X. 4.) HM-LÜ együttes határozat"

(4) Az SZMSZ 3. melléklete helyébe a melléklet lép.

8. § A közérdekű adatok szolgáltatásáról szóló 4/2006. (ÜK. 1.) LÜ utasítás (a továbbiakban: Ut.) 1. §-ának a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A Közérdekű Adatszolgáltatási Szabályzat)
„a) a közvélemény pontos és gyors tájékoztatása érdekében a közérdekű adatok az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvényben (a továbbiakban: Eitv.) és más törvényekben meghatározott körének elektronikus úton bárki számára személyazonosítás és adatigénylési eljárás nélkül, folyamatos és díjmentes közzététele a Magyar Köztársaság ügyészségének internetes honlapján;"

9. § Az Ut. 3. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(1) A Magyar Köztársaság ügyészsége az Eitv. és más törvények szerinti közzétételi kötelezettségeit saját, külső szolgáltatótól bérelt tárhelyen üzemeltetett honlapon (www.mklu.hu) teljesíti."

10. § (1) Az Ut. 4. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a jelenlegi (2)–(3) bekezdés számozása (3)–(4) bekezdésre változik:
„(2) A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény 17/C. §-a alapján közzéteendő adatok felelőse a Gazdasági Főigazgatóság, továbbá a fellebbviteli főügyészségek, főügyészségek és az OKRI a saját közbeszerzéseikre vonatkozásában."

(2) Az Ut. 4. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(4) A fellebbviteli főügyészségek, a főügyészségek és az OKRI adatszolgáltatási kötelezettségeik teljesítéseként a megfelelő adatokat – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – a Legfőbb Ügyészség illetékes intézményi adatfelelőséhez továbbítják, aki ellátja a szükséges koordinációs feladatokat, rendszeresen frissíti az adatokat, és továbbítja azokat az intézményi adatközlő számára."

(3) Az Ut. 4. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:
„(5) A (2) bekezdésben megjelöltek az ott megjelölt adatokat közvetlenül a Számítástechnika-alkalmazási és Információs Főosztálynak küldik meg.”

11. § (1) Ez az utasítás a közzétételét követő napon lép hatályba.

(2) a) Az ügyészi szervek munkavédelmi szabályzatáról szóló 2/2002. (ÜK 3.) LÜ utasítás 2. §-a (1) bekezdésében a „Legfőbb Ügyészség Adatvédelmi és Műszaki Biztonsági Önálló Osztálya” szövegrész helyébe a „Legfőbb Ügyészség Adatvédelmi és Biztonsági Önálló Osztálya” szöveg, a 3. §-ának (1) bekezdésében „(a továbbiakban együtt: tűzvédelmi felelős)” szövegrész helyébe „(a továbbiakban együtt: munkavédelmi felelős)” szöveg, a 8. §-ának (2) bekezdésében „a Önálló Osztály” szövegrész helyébe „az Önálló Osztály”;

b) az ügyészi szervek tűzvédelmi szabályzatáról szóló 18/2003. (ÜK 9.) LÜ utasítás 2. §-ának (1) bekezdésében a „Legfőbb Ügyészség Adatvédelmi és Műszaki Biztonsági Önálló Osztálya” szövegrész helyébe a „Legfőbb Ügyészség Adatvédelmi és Biztonsági Önálló Osztálya” szöveg, 2. §-ának (2) bekezdésében „A Főigazgatóság” szövegrész helyébe „Az Önálló Osztály”;

c) az SZMSZ 13. §-át megelőző cím „Ellenőrzési” szövegrésze helyébe „Belső Ellenőrzési”;

d) az Ut. 2. §-a (1) bekezdésének c) pontjában és 11. §-ának (1) bekezdésében a „Legfőbb Ügyészség Adatvédelmi és Műszaki Biztonsági Önálló Osztálya” szövegrész helyébe a „Legfőbb Ügyészség Adatvédelmi és Biztonsági Önálló Osztálya”

szöveg lép.

(3) Hatályát veszti

a) az ügyészségi alkalmazottak egyes költségtérítéseiről és juttatásairól szóló 8/1996. (ÜK. 7.) LÜ utasítás 67. §-a, valamint

b) az ügyészi szervek tűzvédelmi szabályzatáról szóló 18/2003. (ÜK 9.) LÜ utasítás 6. §-ának (4) bekezdésében az „elméleti és gyakorlati” szövegrész, a 7. §-ának (2) bekezdése és 14. §-a.

(4) Ez az utasítás a hatályba lépését követő napon hatályát veszti.

Dr. Polt Péter s. k.,
legfőbb ügyész

Melléklet a 12/2011. (V. 27.) LÜ utasításhoz

3. melléklet a 25/2003. (ÜK. 12.) LÜ utasításhoz

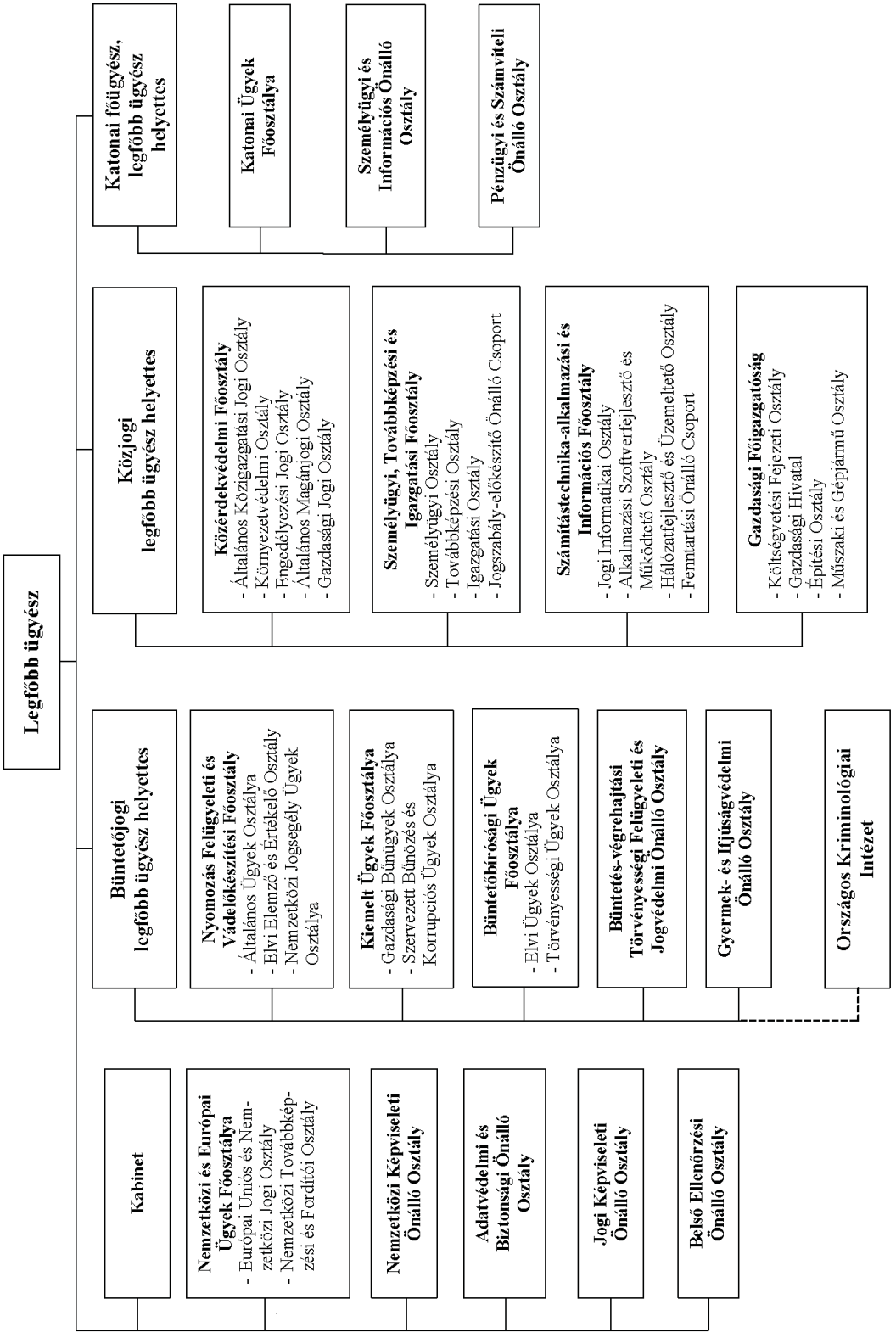

Az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség elnökének 1/2011. (V. 27.) OMMF utasítása az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség elnöki normatív utasítások előkészítésének és kiadásának eljárási rendjéről

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (2) bekezdésére figyelemmel és az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőségről, valamint a munkavédelmi és munkaügyi hatóságok kijelöléséről szóló 314/2010 (XII. 27.) Korm. rendelet 2. § (8) bekezdésében foglalt hatáskörömben eljárva az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség (a továbbiakban: OMMF) elnöki normatív utasítások (a továbbiakban: OMMF normatív utasítás) előkészítésének és kiadásának eljárási rendjével kapcsolatban a következő utasítást adom ki:

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. Az utasítás hatálya

1. § (1) Az utasítás tárgyi hatálya az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség elnöke által a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 23. § (2) bekezdése alapján kiadható OMMF normatív utasítások kiadásának rendjére terjed ki.

(2) Az utasítás személyi hatálya az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőségre és az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőségről, valamint a munkavédelmi és munkaügyi hatóságok kijelöléséről szóló 314/2010 (XII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kormányrendelet) 2. § (8) bekezdésében meghatározott szakmai irányítás keretében a fővárosi és megyei kormányhivatalok munkavédelmi és munkaügyi szakigazgatási szerveire (a továbbiakban: szakigazgatási szerv) terjed ki.

2. Értelmező rendelkezések

2. § Ezen utasítás alkalmazásában

a) Szakmai Előkészítő: az OMMF szervezeti egysége, valamint az egyes önálló feladatot ellátó kormánytisztviselő, akinek az OMMF mindenkor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata az OMMF normatív utasítással szabályozni kívánt tárgykört a feladat- és hatáskörébe utalja;

b) Jogi Szervezeti Egység: az OMMF mindenkor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata alapján az OMMF normatív utasítások előkészítéséért és az ezzel kapcsolatos jogi feladatok ellátásáért felelős szervezeti egység;

c) Informatikai Szervezeti Egység: az OMMF mindenkor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata alapján az OMMF informatikai rendszerével kapcsolatos hálózatbiztonsági, fejlesztési és üzemeltetési feladatok ellátásáért felelős szervezeti egység;

d) Szakmai Szervezeti Egységek: az OMMF mindenkor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata alapján a munkavédelmi hatósági, irányítási, felügyeleti faladatokat, valamint a munkabaleseti nyilvántartási rendszer kezelését ellátó és a munkaügyi hatósági, irányítási és felügyeleti feladatokat ellátó szervezeti egységek;

e) Véleményező: a Szakmai Előkészítő javaslatának figyelembevételével a Jogi Szervezeti Egység által a véleményezési eljárásba bevont, az OMMF mindenkor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott önálló feladatot ellátó kormánytisztviselő vagy szervezeti egység, továbbá a Kormányrendelet 2. § (8) bekezdésében meghatározott szakmai irányítás keretében kiadott OMMF normatív utasítás esetén a szakigazgatási szerv.

3. Alapelvek

3. § (1) Az OMMF normatív utasítás megalkotásakor biztosítani kell, hogy az OMMF normatív utasítás jogszabállyal ne legyen ellentétes, továbbá összhangban álljon más OMMF normatív utasítással.

(2) Az OMMF normatív utasításoknak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie.

(3) Az OMMF normatív utasításokban az OMMF szervezeti egységeire és az egyes önálló feladatot ellátó kormánytisztviselőkre minden esetben az OMMF mindenkor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott feladat- és hatáskör alapján kell hivatkozni.

4. § (1) Az OMMF normatív utasítás megalkotására, módosítására és hatályon kívül helyezésére jogszabályváltozás okán, az OMMF elnökének utasítására, az OMMF elnökhelyettesei, szakigazgatási szervek és a Szakmai Előkészítő javaslatára kerülhet sor.

(2) Az OMMF normatív utasítások módosítására az azok megalkotására vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

5. § Az OMMF normatív utasítás hatálya kizárólag akkor terjed ki a szakigazgatási szervekre, ha a Kormányrendelet 2. § (8) bekezdésében meghatározott szakmai irányítás keretében kerül kiadásra.

II. Fejezet

Az OMMF normatív utasítások megalkotása, elfogadása és közzététele

4. Szakmai előkészítés

6. § (1) A Szakmai Előkészítő az OMMF normatív utasítás tervezetét önállóan, illetve amennyiben szükségesnek tartja, más szervezeti egységek bevonásával készíti el.

(2) Amennyiben az OMMF normatív utasítás tervezete valamely más szervezeti egységre aránytalanul nagy többlet kötelezettséget ró, akkor a Szakmai Előkészítő kizárólag ezen szervezeti egység egyetértésével terjesztheti elő a Jogi Szervezeti Egység részére az OMMF normatív utasítás tervezetét.

5. Az OMMF normatív utasítás szakmai és jogi szempontú véleményezése

7. § A Szakmai Előkészítő a 6. §-ban foglaltak szerint elkészített tervezetet és az utasítás 1. melléklete szerinti adatlapot kitöltve – elektronikus formában is – a Jogi Szervezeti Egység elé terjeszti.

8. § (1) A Jogi Szervezeti Egység a 7. §-ban rögzített időponttól számított 3 munkanapon belül megvizsgálja a tervezetet figyelemmel arra, hogy az OMMF normatív utasítás

a) feleljen meg az általános jogelveknek, a hatályos jogszabályoknak, illetve összhangban álljon az OMMF normatív utasításokkal, az OMMF Szervezeti és Működési Szabályzatával,

b) elkészítésében minden olyan szervezeti egység részt vett, amelyre az OMMF normatív utasítás tervezete aránytalan többlet kötelezettséget ró.

(2) Amennyiben a Jogi Szervezeti Egység megállapítja, hogy a Szakmai Előkészítő tervezete nem felel meg az (1) bekezdésben foglalt követelmények valamelyikének, vagy a Szakmai Előkészítő nem küldte meg az 1. mellékletben megjelölt kitöltött adatlapot, úgy a tervezetet a Szakmai Előkészítő részére visszaküldi. A Jogi Szervezeti Egység a visszaküldést köteles részletesen megindokolni.

9. § (1) Amennyiben a Jogi Szervezeti Egység megállapítja, hogy a Szakmai Előkészítő tervezete megfelel a 8. § (1) bekezdésben foglalt követelményeknek, abban az esetben azt a 7. §-ban meghatározott időponttól számított mindösszesen 5 munkanapon belül elektronikus formában megküldi a Véleményezők részére.

(2) A Jogi Szervezeti Egység a Szakmai Szervezeti Egységeknek mint Véleményezőknek minden esetben megküldi az OMMF normatív utasítás tervezetet, ha annak hatálya kiterjed a szakigazgatási szervekre.

(3) A Szakmai Szervezeti Egységek indokolt esetben dönthetnek úgy, hogy azt az OMMF normatív utasítás tervezetet, melynek hatálya kiterjed szakigazgatási szervekre, véleményezésre megküldik a szakigazgatási szerveknek. A vélemények összegzése és a végleges szakmai álláspont kialakítása a Szakmai Szervezeti Egységek feladata.

10. § (1) A Véleményezők kötelesek az OMMF normatív utasítás tervezetének megküldésétől a Jogi Szervezeti Egység által meghatározott határidőn belül – amely nem lehet több 10 munkanapnál – a részletesen megindokolt, szakmai észrevételeiket a Jogi Szervezeti Egység részére – elektronikus formában is – megküldeni.

(2) A Véleményező az OMMF normatív utasítás tervezettel kapcsolatos véleményének előterjesztésére – részletes írásbeli indokolás mellett – jogosult póthatáridőt kérni a Jogi Szervezeti Egységtől. A póthatáridő tartama nem haladhatja meg az 5 munkanapot.

(3) Amennyiben az (1) bekezdésben foglalt határidőn vagy a (2) bekezdésben meghatározott póthatáridőn belül a Véleményező az észrevételeit nem küldi meg, abban az esetben azt úgy kell tekinteni, mintha a Véleményező nem tett volna észrevételt. Erről a Jogi Szervezeti Egység a Szakmai Előkészítőt tájékoztatja.

11. § (1) A Jogi Szervezeti Egység a 10. § (1) bekezdése szerinti észrevételeket a saját észrevételeivel együtt legfeljebb 3 munkanapon belül az utasítás 2. mellékletét képező adatlappal együtt – elektronikus formában is – köteles a Szakmai Előkészítő részére megküldeni.

(2) Amennyiben a Véleményezők nem javasolnak módosítást az előterjesztett OMMF normatív utasítás tervezet szövegével kapcsolatban, vagy az általuk tett észrevételek csupán technikai, stilisztikai jellegűek, valamely helyesírási vagy elírási hibával kapcsolatosak, abban az esetben – a felsorolt hibák kijavítása mellett – a Jogi Szervezeti Egység az OMMF normatív utasítás tervezetét az (1) bekezdésben meghatározott adatlappal együtt felterjeszti az OMMF elnökének aláírásra.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakról a Jogi Szervezeti Egység az OMMF normatív utasítás tervezetének az OMMF elnökéhez történő felterjesztésével egyidejűleg az (1) bekezdésben meghatározott adatlap megküldésével tájékoztatja a Szakmai Előkészítőt.

6. Vélemények összegzése

12. § (1) Amennyiben a Véleményezők a 10. § (1) bekezdés szerint érdemi észrevételt tettek, abban az esetben a Szakmai Előkészítő köteles az észrevételeket figyelmesen megvizsgálni, értékelni és az elfogadott észrevételeket a tervezetbe beépíteni.

(2) Amennyiben valamely észrevétellel részben vagy egészben nem ért egyet, köteles az észrevételt tett Véleményezővel egyeztetést lefolytatni, és az egyeztetés eredményéről a Jogi Szervezeti Egységet írásban tájékoztatni.

(3) A Szakmai Előkészítő az (1)–(2) bekezdésben foglaltakat a Jogi Szervezeti Egység által megküldött észrevételek beérkezésétől számított legfeljebb 5 munkanapon belül köteles lefolytatni és az OMMF normatív utasítás tervezetét a Jogi Szervezeti Egység részére, az OMMF normatív utasítás módosítása esetén a módosítással érintett OMMF normatív utasítás egységes szerkezetbe foglalt szövegével együtt, megküldeni.

13. § (1) Amennyiben a 12. § (2) bekezdésében foglalt egyeztetés nem járt sikerrel, abban az esetben a Szakmai Előkészítő a Jogi Szervezeti Egységnél írásban, a Véleményezők észrevételeinek ismertetése mellett kezdeményezi egy egyeztető bizottság összehívását. A véleménykülönbségek feloldására és a tervezetbe történő beépítésére legfeljebb további 10 munkanap áll rendelkezésére.

(2) A Jogi Szervezeti Egység a kezdeményezéstől számított 3 munkanapon belüli időpontra köteles az egyeztető bizottságot összehívni. A bizottság ülésén részt vesznek a Szakmai Előkészítő mellett az érintett Véleményezők is. A bizottság ülését a Jogi Szervezeti Egység javaslatára az OMMF elnöke által kijelölt OMMF elnökhelyettese, vagy más vezető beosztású kormánytisztviselő (a továbbiakban: Vezető) vezeti le, a bizottság titkári feladatainak ellátásáról a Jogi Szervezeti Egység gondoskodik. A bizottsági ülésről emlékeztető készül.

14. § (1) Amennyiben a Szakmai Előkészítő és a Véleményezők között fennálló véleménykülönbséget nem lehet feloldani, abban az esetben a bizottsági ülésen a Vezető dönt az észrevételnek az OMMF normatív utasításába történő beépítéséről vagy figyelmen kívül hagyásáról.

(2) A Szakmai Előkészítő köteles az egyeztető bizottsági ülés eredményeként megszületett döntést az OMMF normatív utasítás szövegtervezetébe beépíteni és a kész tervezetet a Jogi Szervezeti Egység részére – elektronikus formában is – megküldeni.

7. Az OMMF normatív utasítás aláírása

15. § (1) A véleményezést követően a Szakmai Előkészítő által megküldött OMMF normatív utasítás elkészített tervezetét a Jogi Szervezeti Egység legkésőbb 5 munkanapon belül megvizsgálja, hogy az összhangban van-e az általános jogelvekkel, a hatályos jogszabályokkal, az OMMF Szervezeti és Működési Szabályzatával, más OMMF normatív utasításokkal, valamint megfeleljen a jogszabályszerkesztés követelményeinek.

(2) A Jogi Szervezeti Egység a (3) bekezdésben foglalt szignálást megelőzően jogosult a szerkesztési követelmények érvényesülése érdekében kisebb (helyesírási, stilisztikai, technikai) javításokat saját hatáskörében elvégezni.

(3) A felterjesztést megelőzően az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül a Jogi Szervezeti Egység a végleges tervezetet megküldi a Véleményezők részére annak szignálása érdekében.

(4) A (3) bekezdés szerinti szignálást követően az OMMF normatív utasítás tervezetét és az utasítás 3. mellékletét képező adatlapot felterjeszti az OMMF elnökének aláírásra.

16. § (1) Az OMMF elnöke dönt az OMMF normatív utasítás kiadásáról. Egyetértése esetén az OMMF normatív utasítás tervezetet aláírásával elfogadja, és azt megküldi a Jogi Szervezeti Egységnek, hogy gondoskodjon annak közzétételéről.

(2) Az aláírást követően a Jogi Szervezeti Egység az OMMF normatív utasítást naptári évenként folyamatosan vezetett számmal látja el.

(3) A Jogi Szervezeti Egység gondoskodik az eredeti OMMF normatív utasítás törzspéldányának nyilvántartásba vételéről és megőrzéséről.

8. Kivételes eljárás

17. § Az OMMF elnöke jogosult dönteni OMMF normatív utasításnak az utasításban foglalt eljárási rendtől eltérő kiadásáról (kivételes eljárás).

9. Az OMMF normatív utasítások közzététele

18. § (1) Az elfogadott és az OMMF elnöke által aláírt OMMF normatív utasításnak a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter által kijelölt felelős szerkesztő vagy helyettese részére – elektronikus formában is – történő továbbításról a 16. § (1) bekezdésében rögzített időponttól számított legkevesebb 3 munkanapon belül a Jogi Szervezeti Egység gondoskodik. Az OMMF normatív utasítás közzétételére a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 32/2010. (XII. 31.) KIM rendeletben foglaltak szerint kerül sor.

(2) Az Informatikai Szervezeti Egység az OMMF normatív utasításnak a Magyar Közlöny mellékletét képező Hivatalos Értesítőben történő közzétételt követően haladéktalanul gondoskodik az OMMF normatív utasításnak az OMMF hivatalos honlapján és belső informatikai rendszerében történő megjelenítéséről.

III. Fejezet

Záró rendelkezések

10. Hatálybalépés

19. § (1) Ez az utasítás a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Hatályát veszti az elnöki utasítások előkészítésének és kiadásának rendjéről szóló 22/2010. OMMF utasítás.

Dr. Bakos József s. k.,
elnök

1. melléklet az 1/2011. (V. 27.) OMMF elnöki utasításhoz

I. ADATLAP

1. Az OMMF normatív utasítás címe:

2. Új OMMF normatív utasítás kiadása / OMMF normatív utasítás módosítása[1]

3. Az OMMF normatív utasítás előterjesztésének indoka:

4. Az előterjesztett OMMF normatív utasítással a következő OMMF normatív utasítás módosítása szükséges:

5. Az OMMF normatív utasítással egyetértésre jogosult szervezeti egység(ek):

Szervezeti egység megnevezése	A szervezeti egység egyetértőként történő bevonásának indoka

6. Az OMMF normatív utasítás véleményezésébe bevont véleményezők:

Szervezeti egység megnevezése	A szervezeti egység Véleményezőként történő bevonásának indoka

Budapest, …….

Szakmai Előkészítő

[1] A megfelelőt kérjük aláhúzni.

2. melléklet az 1/2011. (V. 27.) OMMF elnöki utasításhoz

II. ADATLAP

A Véleményezőknek a …….. szóló OMMF normatív utasítás tervezetével kapcsolatos észrevételeinek összegzése:

Szervezeti egység megnevezése	Észrevételt tett (érdemi/nem érdemi)	Észrevételt nem tett	Határidőben észrevételt nem tett

Budapest, …….

Jogi Szervezeti Egység

3. melléklet az 1/2011. (V. 27.) OMMF elnöki utasításhoz

III. ADATLAP

1. Az OMMF normatív utasítás címe:

2. Új OMMF normatív utasítás kiadása / OMMF normatív utasítás módosítása[1]

3. Az OMMF normatív utasítás előterjesztésének indoka:

4. Az előterjesztett OMMF normatív utasítással a következő OMMF normatív utasítások kerülnek módosításra:

5. Az OMMF normatív utasítással egyetértésre jogosult szervezeti egység(ek):

Szervezeti egység megnevezése	A szervezeti egység egyetértőként történő bevonásának indoka

6. Az OMMF normatív utasítás véleményezésébe bevont Véleményezők:

Szervezeti egység megnevezése	A szervezeti egység Véleményezőként történő bevonásának indoka

7. Az egyeztető bizottsági ülés megtartásra került/nem került.[2]

Budapest, ……

Jogi Szervezeti Egység

[1] A megfelelőt kérjük aláhúzni.

[2] A megfelelőt kérjük aláhúzni.

II. Személyügyi hírek

A Legfőbb Ügyészség személyügyi hírei

Emlékgyűrű adományozása

A legfőbb ügyész Szem. 12.882/503/2011. és Szem. 17.760/503/2011. számokon hozott döntéseivel – szakmai életútjuk elismeréséül –

Győri Györgyné dr. főosztályvezető-helyettes ügyésznek és
dr. Dobozi József legfőbb ügyészségi ügyésznek

ÜGYÉSZSÉGI EMLÉKGYŰRŰT

adományozott.

V. Közlemények

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnökének 4/2011. (V. 27.) SZTNH közleménye a 20. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Verseny kiállításán bemutatásra kerülő találmányok, védjegyek, formatervezési és használati minták kiállítási kedvezményéről, illetve kiállítási elsőbbségéről

Az 1995. évi XXXIII. törvény 3. §-ának b) pontja, az 1997. évi XI. törvény 53. §-a (1) bekezdésének c) pontja, a 2001. évi XLVIII. törvény 40. §-a (1) bekezdésének c) pontja és az 1991. évi XXXVIII. törvény 36. §-ának (1) bekezdése alapján közzéteszem, hogy a 2011. június 8-a és 9-e között Budapesten megrendezendő 20. Ifjúsági Tudományos és Innovációs Tehetségkutató Verseny kiállításán bemutatásra kerülő találmányokat, védjegyeket, formatervezési és használati mintákat az említett jogszabályokban meghatározott kiállítási kedvezmény, illetve kiállítási elsőbbség illeti meg.

Dr. Bendzsel Miklós s. k.,
a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala elnöke

A belügyminiszter közleménye megyei területrendezési tervek módosításával kapcsolatos támogatási döntés megváltoztatásáról

A területrendezési előirányzat felhasználásának részletes szabályairól szóló 12/2010. (IV. 7.) NFGM rendelet alapján a megyei területrendezési tervek módosításának támogatására 2011. augusztus 13-án a Csongrád Megyei Önkormányzat számára jóváhagyott 7 630 000 Ft bruttó támogatási összeget 6 500 000 Ft-ra módosítom.

Budapest, 2011. április 29.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

A közigazgatási és igazságügyi miniszter közleménye hatályát vesztett igazságügyi szakértői igazolványokról

Bartos Péterné SZ 271 750. számú, Bartucz Győző SZ 271 197. számú, Fábián János SZ 270 818. számú, Fitos Szilárd 5266. számú, Gergó Sándor SZ 271 396. számú, Gombkötő Ferenc 0497. számú, Grünfelder Zoltán József 007289. számú, Györe Imre 2192. számú, Győri László SZ 272 268. számú, Hajba Lászlóné SZ 271 425. számú, Hoffmann Vilmos SZ 272 525. számú, Horváth János SZ 270 736. számú, Juhász Jánosné 0976. számú, Kenyeres Mihály 5484. számú, Kiss László SZ 270 095. számú, Kolozsi János Attila SZ 272 216. számú, Kovács Ferenc SZ 271 604. számú, Lőrincz Sándor 3422. számú, Molnár Ferenc 5416. számú, Molnár Zsuzsanna SZ 270 657. számú, Nagy Pál Jenőné 2154. számú, Olajos István SZ 271 511. számú, Ottlakánné Kulcsár Erzsébet 6140. számú, Pótor József SZ 271 625. számú, Pribil Vencel Róbert 009271. számú, Titkos Gáborné Sziklai Teréz Margit SZ 271 781. számú, Tóth Lajos 3427. számú, Varga György SZ 271 363. számú, Vinkovits Béláné SZ 270 732. számú, Virág Júlia SZ 271 521. számú és Vogl Antal SZ 271 427. számú igazságügyi szakértői igazolványa az igazságügyi szakértői igazolványokról szóló 19/2006. (IV. 24.) IM rendelet 5. §-ának (2) bekezdése alapján hatályát vesztette.

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal közleménye a 2011. június 1-je és június 30-a között alkalmazható üzemanyagárakról

A személyi jövedelemadóról szóló – többször módosított – 1995. évi CXVII. törvény 82. § (2) bekezdése arra kötelezi a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt, hogy havonta tegye közzé a tárgyhónapban a fogyasztási norma szerinti üzemanyagköltség-elszámolással kapcsolatosan alkalmazható üzemanyagárat.

Ólmozatlan motorbenzin:	
ESZ 95 ólmozatlan motorbenzin	389 Ft/l
Gázolaj	379 Ft/l
Keverék	417 Ft/l
LPG-autógáz	221 Ft/l

Ha a személyijövedelemadó-törvény hatálya alá tartozó magánszemély az üzemanyagköltséget a közleményben szereplő árak szerint számolja el, nem szükséges az üzemanyagról számlát beszerezni.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság közzétételei

Határozatok

Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával (Magyar Telekom RM12)

A határozatban üzleti titkokként megjelölt adatok a HF/4529-5/2011. sz. határozatban szerepelnek.
Ügyiratszám: HF/4529-6/2011.

HATÁROZAT

A Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság (székhelye: 1013 Budapest, Krisztina krt. 55.; cégjegyzékszáma: 01-10-041928, a továbbiakban: Szolgáltató) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítom meg:

Havi díjak – nem csupasz DSL szolgáltatás esetén:

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Árrés*	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Egyéni	1280 / 128	nincs	1 éves		1 983
Egyéni	1280 / 128	nincs	nincs		3 720
Egyéni	5000 / 500	0	1 éves		1 400
Egyéni	5000 / 500	1,8	nincs		3 346
Egyéni	5000 / 500	nincs	1 éves		2 080
Egyéni	5000 / 500	nincs	2 éves		3 760
Egyéni	5000 / 500	nincs	nincs		3 244
Egyéni	15000 / 900	nincs	1 éves		3 388
Egyéni	15000 / 900	nincs	2 éves		5 427
Egyéni	15000 / 900	nincs	nincs		5 732
Egyéni	25000 / 5120	nincs	1 éves		3 493
Egyéni	25000 / 5120	nincs	2 éves		6 802
Egyéni	25000 / 5120	nincs	nincs		5 098
Üzleti	1280 / 128	nincs	1 éves		2 828
Üzleti	1280 / 128	nincs	2 éves		3 381
Üzleti	1280 / 128	nincs	nincs		6 098
Üzleti	2560 / 192	nincs	1 éves		3 017
Üzleti	2560 / 192	nincs	2 éves		3 622
Üzleti	2560 / 192	nincs	nincs		10 153
Üzleti	4480 / 256	nincs	1 éves		6 066
Üzleti	4480 / 256	nincs	2 éves		5 325
Üzleti	4480 / 256	nincs	nincs		15 334

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Árrés*	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Üzleti	5000 / 500	nincs	1 éves		2 800
Üzleti	5000 / 500	nincs	2 éves		3 577
Üzleti	5000 / 500	nincs	nincs		6 351
Üzleti	8096 / 512	nincs	1 éves		4 175
Üzleti	8096 / 512	nincs	2 éves		6 913
Üzleti	8096 / 512	nincs	nincs		18 051
Üzleti	10000 / 500	nincs	1 éves		3 960
Üzleti	10000 / 500	nincs	2 éves		5 357
Üzleti	10000 / 500	nincs	nincs		18 112
Üzleti	15000 / 900	nincs	1 éves		5 445
Üzleti	15000 / 900	nincs	2 éves		6 781
Üzleti	15000 / 900	nincs	nincs		11 129
Üzleti	18432 / 1024	nincs	1 éves		14 649
Üzleti	18432 / 1024	nincs	2 éves		12 649
Üzleti	18432 / 1024	nincs	nincs		33 149
Üzleti	25000 / 5120	nincs	1 éves		11 079
Üzleti	25000 / 5120	nincs	2 éves		9 260
Üzleti	25000 / 5120	nincs	nincs		45 825
Üzleti	1024 / 1024	nincs	1 éves		30 242
Üzleti	1024 / 1024	nincs	2 éves		23 242
Üzleti	1024 / 1024	nincs	nincs		84 842
Üzleti	2048 / 2048	nincs	1 éves		48 000
Üzleti	2048 / 2048	nincs	2 éves		41 200
Üzleti	2048 / 2048	nincs	nincs		123 700

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Havi díjak – csupasz DSL szolgáltatás esetén:

A csupasz DSL szolgáltatás felára a nem csupasz DSL szolgáltatáshoz képest 1 518 Ft.

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Egyéni	1280 / 128	nincs	1 éves	3 501
Egyéni	1280 / 128	nincs	nincs	5 238
Egyéni	5000 / 500	0	1 éves	2 918
Egyéni	5000 / 500	1,8	nincs	4 864
Egyéni	5000 / 500	nincs	1 éves	3 598
Egyéni	5000 / 500	nincs	2 éves	5 278
Egyéni	5000 / 500	nincs	nincs	4 762
Egyéni	15000 / 900	nincs	1 éves	4 906

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Egyéni	15000 / 900	nincs	2 éves	6 945
Egyéni	15000 / 900	nincs	nincs	7 250
Egyéni	25000 / 5120	nincs	1 éves	5 011
Egyéni	25000 / 5120	nincs	2 éves	8 320
Egyéni	25000 / 5120	nincs	nincs	6 616
Üzleti	1280 / 128	nincs	1 éves	4 346
Üzleti	1280 / 128	nincs	2 éves	4 899
Üzleti	1280 / 128	nincs	nincs	7 616
Üzleti	2560 / 192	nincs	1 éves	4 535
Üzleti	2560 / 192	nincs	2 éves	5 140
Üzleti	2560 / 192	nincs	nincs	11 671
Üzleti	4480 / 256	nincs	1 éves	7 584
Üzleti	4480 / 256	nincs	2 éves	6 843
Üzleti	4480 / 256	nincs	nincs	16 852
Üzleti	5000 / 500	nincs	1 éves	4 318
Üzleti	5000 / 500	nincs	2 éves	5 095
Üzleti	5000 / 500	nincs	nincs	7 869
Üzleti	8096 / 512	nincs	1 éves	5 693
Üzleti	8096 / 512	nincs	2 éves	8 431
Üzleti	8096 / 512	nincs	nincs	19 569
Üzleti	10000 / 500	nincs	1 éves	5 478
Üzleti	10000 / 500	nincs	2 éves	6 875
Üzleti	10000 / 500	nincs	nincs	19 630
Üzleti	15000 / 900	nincs	1 éves	6 963
Üzleti	15000 / 900	nincs	2 éves	8 299
Üzleti	15000 / 900	nincs	nincs	12 647
Üzleti	18432 / 1024	nincs	1 éves	16 167
Üzleti	18432 / 1024	nincs	2 éves	14 167
Üzleti	18432 / 1024	nincs	nincs	34 667
Üzleti	25000 / 5120	nincs	1 éves	12 597
Üzleti	25000 / 5120	nincs	2 éves	10 778
Üzleti	25000 / 5120	nincs	nincs	47 343
Üzleti	1024 / 1024	nincs	1 éves	31 760
Üzleti	1024 / 1024	nincs	2 éves	24 760
Üzleti	1024 / 1024	nincs	nincs	86 360
Üzleti	2048 / 2048	nincs	1 éves	49 518
Üzleti	2048 / 2048	nincs	2 éves	42 718
Üzleti	2048 / 2048	nincs	nincs	125 218

A havi díjak kialakítása nem csupasz és csupasz DSL szolgáltatás esetén

Az árrés a Szolgáltató releváns kiskereskedelmi költségei (a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásán felül szükséges tevékenységek költségei), valamint a releváns nagykereskedelmi költségei figyelembevételével került megállapításra.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Szolgáltató által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.
A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás megállapított ára alapértelmezésben annyi adatforgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló szolgáltatás, ezt az értéket a fenti táblázat "Forgalmi korlát (GB)" oszlopában szereplő érték mutatja. A forgalomfüggetlen hozzáféréseknél a "nincs" jelzés szerepel.
A forgalomfüggő nagykereskedelmi szolgáltatások esetében többletforgalmi díj csak az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatás havi díjába foglalt forgalmat meghaladó forgalom esetén érvényesíthető.
A forgalomfüggő nagykereskedelmi szolgáltatások esetében a többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott nettó többletforgalmi díjat.
A Szolgáltató e kötelezettségének úgy is megfelelhet, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjelemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a Szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy az ne haladja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott nettó többletforgalmi díjat, és a kiskereskedelmi forgalomkorlátos csomagban foglalt forgalommal együtt számított havi nagykereskedelmi szolgáltatási ár a jogosult szolgáltatóra nézve ne legyen kedvezőtlenebb, mint a retail minus alapon számított, kiskereskedelmi szolgáltatással megegyező forgalmat tartalmazó, fenti táblázatban meghatározott díj.

Egyszeri díjak – hálózat-végződtető berendezéssel:

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Üzleti	1280 / 128	nincs	1 éves	8000
Üzleti	1280 / 128	nincs	2 éves	0
Üzleti	1280 / 128	nincs	nincs	8 000
Üzleti	2560 / 192	nincs	1 éves	8 000
Üzleti	2560 / 192	nincs	2 éves	0
Üzleti	2560 / 192	nincs	nincs	30 000
Üzleti	4480 / 256	nincs	1 éves	0
Üzleti	4480 / 256	nincs	2 éves	0
Üzleti	4480 / 256	nincs	nincs	30 000
Üzleti	5000 / 500	nincs	1 éves	8 000
Üzleti	5000 / 500	nincs	2 éves	0
Üzleti	5000 / 500	nincs	nincs	8 000
Üzleti	8096 / 512	nincs	1 éves	8 000
Üzleti	8096 / 512	nincs	2 éves	0
Üzleti	8096 / 512	nincs	nincs	30 000
Üzleti	10000 / 500	nincs	1 éves	8000
Üzleti	10000 / 500	nincs	2 éves	0
Üzleti	10000 / 500	nincs	nincs	30 000

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Üzleti	15000 / 900	nincs	1 éves	8 000
Üzleti	15000 / 900	nincs	2 éves	0
Üzleti	15000 / 900	nincs	nincs	8 000
Üzleti	18432 / 1024	nincs	1 éves	0
Üzleti	18432 / 1024	nincs	2 éves	0
Üzleti	18432 / 1024	nincs	nincs	30 000
Üzleti	25000 / 5120	nincs	1 éves	0
Üzleti	25000 / 5120	nincs	2 éves	0
Üzleti	25000 / 5120	nincs	nincs	30 000
Üzleti	1024 / 1024	nincs	1 éves	0
Üzleti	1024 / 1024	nincs	2 éves	0
Üzleti	1024 / 1024	nincs	nincs	0
Üzleti	2048 / 2048	nincs	1 éves	0
Üzleti	2048 / 2048	nincs	2 éves	0
Üzleti	2048 / 2048	nincs	nincs	0

Egyszeri díjak – hálózat-végződtető berendezés nélkül:

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Egyéni	1280 / 128	nincs	1 éves	0
Egyéni	1280 / 128	nincs	nincs	7920
Egyéni	5000 / 500	0	1 éves	0
Egyéni	5000 / 500	1,8	nincs	7920
Egyéni	5000 / 500	nincs	1 éves	0
Egyéni	5000 / 500	nincs	2 éves	0
Egyéni	5000 / 500	nincs	nincs	7920
Egyéni	15000 / 900	nincs	1 éves	0
Egyéni	15000 / 900	nincs	2 éves	0
Egyéni	15000 / 900	nincs	nincs	7920
Egyéni	25000 / 5120	nincs	1 éves	0
Egyéni	25000 / 5120	nincs	2 éves	0
Egyéni	25000 / 5120	nincs	nincs	7920

Az egyszeri díjak tekintetében nincs különbség a csupasz és nem csupasz DSL szolgáltatás között.

A megállapított – a táblázatokban szereplő – nagykereskedelmi ár – mind hálózat-végződtető berendezés igénybevétele esetén, mind a nélkül – a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A Szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a jelen határozattal megállapított értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávos (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. E díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.
A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a Szolgáltatónál függhetnek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A Szolgáltató által alkalmazott sávos díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.
Sávos kedvezmények alkalmazása esetén, amennyiben a jelen határozatban foglalt nagykereskedelmi ár az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján került megállapításra, és a Szolgáltató az adott időszakban is sávos, azaz a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított díjkedvezményeket alkalmazott, úgy a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi ár az adott (legnagyobb kedvezményű) sávnak megfelelő maximum árként értelmezendő. Ennek megfelelően a Szolgáltató az adott sávhoz tartozó minimális nagykereskedelmi végpontszámot el nem érő szolgáltatók esetén alkalmazhat a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is, de az alkalmazott sávos díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.
Az alkalmazott sávos kedvezmények mértékét a Szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.
A Hatóság a Szolgáltató által alkalmazott sávos kedvezmények alapján kialakított árrendszer fenti szempontoknak való megfelelőségét piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.
Az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján megállapított árú hozzáférések a következők: üzleti titok.

A Szolgáltató a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket jelen határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejárta után, a szerződés meghosszabbításakor - értve ez alatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.
Amennyiben a Szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávos kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.
A nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított sávos díjkedvezmények rendszerét, azok összes feltételét nyilvánosságra kell hozni a nagykereskedelmi akciók esetén is.
A Szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatás elemek költségeit jogosult az igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.
A Szolgáltató ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatáselemek költségeit téríttetheti meg. Amennyiben az adott szolgáltatáselemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a Szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése nem indokolt. Nem számítható fel külön díj azon szolgáltatáselemek költségei után sem, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.
A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybevétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjelem árát a Szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.
Amennyiben a Szolgáltató jelen határozat kihirdetését követően sávszélesség-migrációt hajt végre, úgy az új sávszélességekre is vonatkozik a kapcsolódó eredeti sávszélességekre meghatározott maximális nagykereskedelmi ár.
A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökéhez (a továbbiakban: az Elnök) három példányban

benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.
A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) a korábbi 12. számú, „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás" megnevezésű piacon DH-23398-31/2007. számú határozatával (a továbbiakban: JPE Határozat) a Szolgáltatót jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.
A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 108. § (1) bekezdés a) és b) pontjában biztosított jogkörével élve a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte a Szolgáltatót, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a JPE Határozat I. sz. mellékletében (a továbbiakban: Melléklet) rögzített módszertan szerint meghatározott, retail minus módszer alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.
A Melléklet V. pontjában foglalt rendelkezés alapján a Szolgáltató köteles a Melléklet szerinti számításait felülvizsgálat érdekében rendszeresen elvégezni, és annak eredményét, az azzal kapcsolatos számításait, a számítás alapjául szolgáló adatokat az Elnök számára benyújtani.
E rendelkezésnek megfelelően a Szolgáltató a 2010. július 1. és 2010. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan e kötelezettségének 2011. február 1-jéig köteles eleget tenni.
A Szolgáltató 2011. február 1-jén HF/4529-1/2011. számon az országos IP bitfolyam hozzáféréshez kapcsolódó retail minus árképzéshez szükséges alapadatokat, és kapcsolódó dokumentációt nyújtott be.
A tényállás tisztázása körében a Szolgáltatót a HF/4529-2/2011. számú végzéssel hiánypótlásra és adatszolgáltatásra köteleztem, valamint nyilatkozattételre hívtam fel, amelyre a Szolgáltató 2011. február 21–én a HF/4529-3/2011. számú beadvánnyal válaszolt, majd a 2011. február 28-án érkezett HF/4529-4/2011. számú beadvánnyal az adatszolgáltatást önkéntesen felülvizsgálta.
A Szolgáltató a 175 000- Ft összegű igazgatási szolgáltatási díj megfizetését felhívásra igazolta.

A szolgáltatott adatokat és számításokat áttekintettem és az Eht. 10. § (2) bekezdése alapján, az Eht. 10. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott hatáskörben eljárva, a Szolgáltató által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapítottam meg, az alábbi indokok alapján:
A Melléklet meghatározta, hogy a Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértéke a Szolgáltató által benyújtott adatok, valamint a Mellékletben foglalt egyéb szempontok alapján kerül megállapításra, a Szolgáltató, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy, az Elnök által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.
Rögzítette továbbá, hogy a Szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a megállapított nagykereskedelmi árnál alacsonyabb árat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.
A Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértéke a Mellékletben foglaltak szerint, a Szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy, az Elnök által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségeként került megállapításra. A retail minus ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: Ni = Ci-Zi.
Az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a Szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vettem figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (Ei) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (Fi) az árrés mértékét csökkentették. Azaz Zi = Ei-Fi volt.

A Szolgáltató által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása a következő módon történt:

Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak
A Melléklet I. részének 4. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Szolgáltató a JPE Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadtam el, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Szolgáltató által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke. A havi kiskereskedelmi átlagár a forgalomfüggő díjazású kiskereskedelmi hozzáférések esetében tartalmazza a havi díjak mellett az időszak során kiszámlázott forgalmi díjak átlagos értékét is.
A Szolgáltató az egyszeri díjakat tekintve mind nagykereskedelmi, mind kiskereskedelmi kínálatában eltérő kedvezményeket alkalmazott a hálózat-végződtető berendezéssel, illetve hálózat-végződtető berendezés nélkül (más néven "szereld magad" konstrukcióban) biztosított hozzáférésekre, így azok kiskereskedelmi átlagára eltér. Ezért a két hozzáféréstípust az egyszeri díjak meghatározása során szükséges volt külön kezelni. A Szolgáltató a havi díjakat illetően nem alkalmazott eltérő árakat a két hozzáféréstípusra.

A társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak
A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Szolgáltató a Melléklet II. részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat elfogadtam.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei
A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Szolgáltató a Melléklet III. részében foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket elfogadtam.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei
A Szolgáltató által a nagykereskedelmi értékesítéshez kapcsolódóan a Melléklet III. részének megfelelően kimutatott addicionális költségeket elfogadtam.

A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak
A havi díjak esetében az árrés a Szolgáltató által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az addicionális nagykereskedelmi költségek különbségeként, a retail minus alapú ár a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként került megállapításra.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak
Az egyszeri díjak esetében az árrés meghatározására nem került sor, mivel a Melléklet III. részében foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani. Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.
A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása
A Melléklet IV. része értelmében, amennyiben a retail minus alapú ár meghaladná a Szolgáltató által a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott nagykereskedelmi árat, akkor a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó nagykereskedelmi ár a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott minimális ár értékével megegyezően kerül megállapításra.

Az egyes hozzáféréstípusok korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi áraként a havi díjak tekintetében a jogosult szolgáltatónként számított féléves átlagárak közül a legalacsonyabbat határoztam meg.
Az egyszeri díjakat illetően a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árat a minimális havi díjhoz tartozó egyszeri díjjal egyezően állapítottam meg.
A jelen határozat rendelkező részében megállapított, a Szolgáltató által alkalmazandó nagykereskedelmi ár a havi díjak esetében a retail minus alapú ár és a legalacsonyabb nagykereskedelmi ár közül az alacsonyabb érték, az egyszeri díjakra vonatkozóan pedig a megállapított havi díjhoz tartozó egyszeri díj.

A csupasz DSL szolgáltatás árának meghatározása
A Szolgáltató földrajzi piacán a vezetékes gyorsjelentés adatai alapján a DSL fővonalak és a teljes fővonalszám időszaki átlagos állományának átlaga (nyitó és záróérték számtani átlaga) üzleti titok % volt.
A teljes hurokátengedés hatályos díja a csupasz DSL felár megállapításának időpontjában 1.883 Ft/hó, a részleges hurokátengedés hatályos díja 412 Ft/hó. A hatályos részleges hurokátengedési díj részét képező szűrő egységköltség üzleti titok Ft/hó.
A Melléklet IV. részének a csupasz DSL árának megállapításáról szóló részében előírt számítási módszer alapján a fenti adatokból a csupasz DSL felár összegeként 1.518 Ft/hó adódik.
A csupasz DSL szolgáltatásnak a határozat rendelkező részében megállapított havi díjai a nem csupasz DSL szolgáltatás megállapított havi díjainak és a fentiek szerint számított csupasz DSL felárnak az összegeként kerültek meghatározásra.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatják be az alábbi táblázatok:

Havi díjak:

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*	Árrés*	Retail minus ár *	Minimális nagyker. ár*	Megállapított nagyker. ár (nettó Ft)
Egyéni	1280 / 128	nincs	1 éves					1 983
Egyéni	1280 / 128	nincs	nincs					3 720
Egyéni	5000 / 500	0	1 éves					1 400
Egyéni	5000 / 500	1,8	nincs					3 346
Egyéni	5000 / 500	nincs	1 éves					2 080
Egyéni	5000 / 500	nincs	2 éves					3 760
Egyéni	5000 / 500	nincs	nincs					3 244
Egyéni	15000 / 900	nincs	1 éves					3 388
Egyéni	15000 / 900	nincs	2 éves					5 427
Egyéni	15000 / 900	nincs	nincs					5 732
Egyéni	25000 / 5120	nincs	1 éves					3 493
Egyéni	25000 / 5120	nincs	2 éves					6 802
Egyéni	25000 / 5120	nincs	nincs					5 098
Üzleti	1280 / 128	nincs	1 éves					2 828
Üzleti	1280 / 128	nincs	2 éves					3 381
Üzleti	1280 / 128	nincs	nincs					6 098
Üzleti	2560 / 192	nincs	1 éves					3 017
Üzleti	2560 / 192	nincs	2 éves					3 622
Üzleti	2560 / 192	nincs	nincs					10 153
Üzleti	4480 / 256	nincs	1 éves					6 066

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*	Árrés*	Retail minus ár *	Minimális nagyker. ár*	Megállapított nagyker. ár (nettó Ft)
Üzleti	4480 / 256	nincs	2 éves					5 325
Üzleti	4480 / 256	nincs	nincs					15 334
Üzleti	5000 / 500	nincs	1 éves					2 800
Üzleti	5000 / 500	nincs	2 éves					3 577
Üzleti	5000 / 500	nincs	nincs					6 351
Üzleti	8096 / 512	nincs	1 éves					4 175
Üzleti	8096 / 512	nincs	2 éves					6 913
Üzleti	8096 / 512	nincs	nincs					18 051
Üzleti	10000 / 500	nincs	1 éves					3 960
Üzleti	10000 / 500	nincs	2 éves					5 357
Üzleti	10000 / 500	nincs	nincs					18 112
Üzleti	15000 / 900	nincs	1 éves					5 445
Üzleti	15000 / 900	nincs	2 éves					6 781
Üzleti	15000 / 900	nincs	nincs					11 129
Üzleti	18432 / 1024	nincs	1 éves					14 649
Üzleti	18432 / 1024	nincs	2 éves					12 649
Üzleti	18432 / 1024	nincs	nincs					33 149
Üzleti	25000 / 5120	nincs	1 éves					11 079
Üzleti	25000 / 5120	nincs	2 éves					9 260
Üzleti	25000 / 5120	nincs	nincs					45 825
Üzleti	1024 / 1024	nincs	1 éves					30 242
Üzleti	1024 / 1024	nincs	2 éves					23 242
Üzleti	1024 / 1024	nincs	nincs					84 842
Üzleti	2048 / 2048	nincs	1 éves					48 000
Üzleti	2048 / 2048	nincs	2 éves					41 200
Üzleti	2048 / 2048	nincs	nincs					123 700

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak – hálózat-végződtető berendezéssel:

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*	Minimális nagyker. havi díjhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Üzleti	1280 / 128	nincs	1 éves			8000
Üzleti	1280 / 128	nincs	2 éves			0
Üzleti	1280 / 128	nincs	nincs			8 000
Üzleti	2560 / 192	nincs	1 éves			8 000
Üzleti	2560 / 192	nincs	2 éves			0
Üzleti	2560 / 192	nincs	nincs			30 000
Üzleti	4480 / 256	nincs	1 éves			0
Üzleti	4480 / 256	nincs	2 éves			0

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*	Minimális nagyker. havi díjhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Üzleti	4480 / 256	nincs	nincs			30 000
Üzleti	5000 / 500	nincs	1 éves			8 000
Üzleti	5000 / 500	nincs	2 éves			0
Üzleti	5000 / 500	nincs	nincs			8 000
Üzleti	8096 / 512	nincs	1 éves			8 000
Üzleti	8096 / 512	nincs	2 éves			0
Üzleti	8096 / 512	nincs	nincs			30 000
Üzleti	10000 / 500	nincs	1 éves			8000
Üzleti	10000 / 500	nincs	2 éves			0
Üzleti	10000 / 500	nincs	nincs			30 000
Üzleti	15000 / 900	nincs	1 éves			8 000
Üzleti	15000 / 900	nincs	2 éves			0
Üzleti	15000 / 900	nincs	nincs			8 000
Üzleti	18432 / 1024	nincs	1 éves			0
Üzleti	18432 / 1024	nincs	2 éves			0
Üzleti	18432 / 1024	nincs	nincs			30 000
Üzleti	25000 / 5120	nincs	1 éves			0
Üzleti	25000 / 5120	nincs	2 éves			0
Üzleti	25000 / 5120	nincs	nincs			30 000
Üzleti	1024 / 1024	nincs	1 éves			0
Üzleti	1024 / 1024	nincs	2 éves			0
Üzleti	1024 / 1024	nincs	nincs			0
Üzleti	2048 / 2048	nincs	1 éves			0
Üzleti	2048 / 2048	nincs	2 éves			0
Üzleti	2048 / 2048	nincs	nincs			0

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak – hálózat-végződtető berendezés nélkül:

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*	Minimális nagyker. havi díjhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Egyéni	1280 / 128	nincs	1 éves			0
Egyéni	1280 / 128	nincs	nincs			7 920
Egyéni	5000 / 500	0	1 éves			0
Egyéni	5000 / 500	1,8	nincs			7 920
Egyéni	5000 / 500	nincs	1 éves			0
Egyéni	5000 / 500	nincs	2 éves			0
Egyéni	5000 / 500	nincs	nincs			7 920
Egyéni	15000 / 900	nincs	1 éves			0
Egyéni	15000 / 900	nincs	2 éves			0

Előfizető	Sávszélesség le/fel (kbps)	Forgalmi korlát (GB)	Elkötelezettség	Kisker. átlagár*	Minimális nagyker. havi díjhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagykereskedelmi ár (nettó Ft)
Egyéni	15000 / 900	nincs	nincs			7 920
Egyéni	25000 / 5120	nincs	1 éves			0
Egyéni	25000 / 5120	nincs	2 éves			0
Egyéni	25000 / 5120	nincs	nincs			7 920

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A Melléklet szerint „A Tanács által meghatározott nagykereskedelmi árakat az új szerződésekre kell alkalmazni, az ármegállapító határozat kézbesítése napjától. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket azok lejáratát megelőzően nem érinti, a hűségnyilatkozat lejárta után, a szerződés meghosszabbításakor – értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.”.

Mindez a következőket jelenti:
Amennyiben a korábbi szerződés hűségideje lejár, és a szerződés határozatlan idejűvé alakul, a jogosult szolgáltató választása alapján vállalhat további hűségidős elkötelezettséget, ez esetben a Szolgáltatónak az ármegállapító határozatban meghatározott ugyanilyen elkötelezettségi idejű, a választott paramétereknek megfelelő szolgáltatáshoz tartozó díjat kell alkalmaznia.
Amennyiben a jogosult szolgáltató újabb elkötelezettség (hűségidő) vállalása nélkül határozatlan idejűként tartja fenn korábbi (hűségidős) szerződését, ebben az esetben a Szolgáltató maximális árként az ármegállapító határozatnak a korábbi szolgáltatás paramétereinek megfelelő, határozatlan idejű szolgáltatáshoz tartozó díját alkalmazhatja a jogosulttal szemben. Ezzel összefüggésben a Szolgáltatónak – tekintettel JPE Határozatban meghatározott „egyenlő elbánás” kötelezettségre – figyelembe kell vennie a saját kiskereskedelmi szolgáltatásában ilyen esetben alkalmazott árképzési feltételeket is.
A határozatot az Eht. 45. § (1) g) pontja alapján, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 71. § (1) bekezdésével összhangban hoztam meg.

A Hatóság az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot kézbesíti, internetes oldalán és a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben közzéteszi.

A jogorvoslati tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2), valamint 47. § (1) bekezdésének rendelkezésein alapul.

Budapest, 2011. március 23.

P. H.

Szalai Annamária s. k.,
elnök

Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával (Invitel RM12)

A határozatban üzleti titkokként megjelölt adatok a HF/4477-5/2011. sz. határozatban szerepelnek.
Ügyiratszám: HF/4477-6/2011.

HATÁROZAT

Az INVITEL Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaság (székhelye: 2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10., cégjegyzékszáma: 13-10-040575, a továbbiakban: Szolgáltató) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítom meg:

Havi díjak – nem csupasz DSL szolgáltatás esetén:

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Árrés (minus) Zi nettó Ft*	Megállapított nagykereskedelmi ár Ni nettó (Ft)
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)		2 237
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	igen (1G)		606
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	nem		2 723
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	nem		1 197
1 M (1280 kbps)	Egyéni	2 éves	nem		1 252
1 M (1280 kbps)	Üzleti	0 éves	nem		4 890
1 M (1280 kbps)	Üzleti	1 éves	nem		2 807
2M (2048 kbps)	Egyéni	0 éves	nem		2 825
2M (2048 kbps)	Egyéni	1 éves	nem		1 234
2M (2048 kbps)	Egyéni	2 éves	nem		439
4 M (4480 kbps)	Egyéni	0 éves	nem		5 316
4 M (4480 kbps)	Egyéni	1 éves	nem		2 037
4 M (4480 kbps)	Üzleti	0 éves	nem		6 873
4 M (4480 kbps)	Üzleti	1 éves	nem		3 418
5 M (5120 kbps)	Egyéni	0 éves	nem		4 182
5 M (5120 kbps)	Egyéni	1 éves	nem		2 366
5 M (5120 kbps)	Egyéni	2 éves	nem		1 799
5 M (5120 kbps)	Üzleti	0 éves	nem		7 189
5 M (5120 kbps)	Üzleti	1 éves	nem		4 984
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	nem		6 131
8 M (8096 kbps)	Egyéni	1 éves	nem		2 772
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)		3 383
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (5G)		4 217
8 M (8096 kbps)	Üzleti	0 éves	nem		9 329
8 M (8096 kbps)	Üzleti	1 éves	nem		6 552

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Árrés (minus) Zi nettó Ft*	Megállapított nagykereskedelmi ár Ni nettó (Ft)
10 M (10240 kbps)	Egyéni	0 éves	nem		4 965
10 M (10240 kbps)	Egyéni	1 éves	nem		3 160
10 M (10240 kbps)	Egyéni	2 éves	nem		2 158
10 M (10240 kbps)	Üzleti	0 éves	nem		9 666
10 M (10240 kbps)	Üzleti	1 éves	nem		7 477
15 M (15360 kbps)	Egyéni	0 éves	nem		5 776
15 M (15360 kbps)	Egyéni	1 éves	nem		3 997
15 M (15360 kbps)	Üzleti	0 éves	nem		10 680
15 M (15360 kbps)	Üzleti	1 éves	nem		8 462
18 M (18432 kbps)	Üzleti	0 éves	nem		99 341
18 M (18432 kbps)	Üzleti	1 éves	nem		36 378

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Havi díjak – csupasz DSL szolgáltatás esetén:

A csupasz DSL szolgáltatás felára a nem csupasz DSL szolgáltatáshoz képest 1 750 Ft/hó.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Szolgáltató által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető, csupasz DSL szolgáltatás havi díjának legmagasabb mértéke.

A Szolgáltató bármilyen üzleti konstrukciót választ a csupasz DSL szolgáltatás nyújtása vonatkozásában, a csupasz DSL szolgáltatás nyújtásából származó teljes bevétel kialakítása tekintetében az alábbi táblázatban szereplő maximum árakat kell figyelembe vennie.

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Megállapított nagykereskedelmi ár Ni nettó (Ft)
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)	3 987
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	igen (1G)	2 356
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	4 474
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	2 947
1 M (1280 kbps)	Egyéni	2 éves	nem	3 003
1 M (1280 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	6 640
1 M (1280 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	4 557
2M (2048 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	4 576
2M (2048 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	2 984
2M (2048 kbps)	Egyéni	2 éves	nem	2 190
4 M (4480 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	7 067
4 M (4480 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	3 787
4 M (4480 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	8 623
4 M (4480 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	5 168
5 M (5120 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	5 932
5 M (5120 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	4 116
5 M (5120 kbps)	Egyéni	2 éves	nem	3 550
5 M (5120 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	8 939

5 M (5120 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	6 734
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	7 882
8 M (8096 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	4 522
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)	5 134
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (5G)	5 967
8 M (8096 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	11 080
8 M (8096 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	8 302
10 M (10240 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	6 715
010 M (10240 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	4 910
10 M (10240 kbps)	Egyéni	2 éves	nem	3 908
10 M (10240 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	11 416
10 M (10240 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	9 227
15 M (15360 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	7 526
15 M (15360 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	5 747
15 M (15360 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	12 430
15 M (15360 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	10 212
18 M (18432 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	101 091
18 M (18432 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	38 128

A havi díjak kialakítása nem csupasz és csupasz DSL szolgáltatás esetén

Az árrés a Szolgáltató releváns kiskereskedelmi költségei (a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásán felül szükséges tevékenységek költségei), valamint a releváns nagykereskedelmi költségei figyelembevételével került megállapításra.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Szolgáltató által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

A forgalomfüggő szolgáltatások esetén a nagykereskedelmi szolgáltatás havi díja annyi adatforgalmat foglal magában, mint amennyit az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatás.

A forgalomfüggő nagykereskedelmi szolgáltatások esetében többletforgalmi díj csak az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatás havi díjába foglalt forgalmat meghaladó forgalom esetén érvényesíthető.

A forgalomfüggő nagykereskedelmi szolgáltatások esetében a többletforgalom után számított nagykereskedelmi díj nem haladhatja meg az ármegállapítás alapjául szolgáló kiskereskedelmi szolgáltatásban alkalmazott nettó többletforgalmi díjat.

A Szolgáltató e kötelezettségnek úgy is megfelelhet, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás maga 0 GB forgalmat foglal magában, és a nagykereskedelmi díj egy forgalmi díjelemet is tartalmaz. Ebben az esetben a nagykereskedelmi forgalmi díjat a Szolgáltató úgy köteles meghatározni, hogy a forgalmi korlátot elérő forgalom után felszámított forgalmi díjjal növelt nagykereskedelmi szolgáltatás díja a jogosult szolgáltatóra nézve ne legyen kedvezőtlenebb, mint a retail minus alapon számított, kiskereskedelmi szolgáltatással megegyező forgalmat tartalmazó, a fenti összefoglaló táblázatban meghatározott díj.

Egyszeri díjak – nem csupasz és csupasz DSL szolgáltatás esetén egyaránt:

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Megállapított nagykereskedelmi ár (Nettó, Ft)
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)	0
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	igen (1G)	0
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	0

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Megállapított nagykereskedelmi ár (Nettó, Ft)
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	0
1 M (1280 kbps)	Egyéni	2 éves	nem	0
1 M (1280 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	0
1 M (1280 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	0
lt02M (2048 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	0
2M (2048 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	0
2M (2048 kbps)	Egyéni	2 éves	nem	0
4 M (4480 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	12 000
4 M (4480 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	0
4 M (4480 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	0
4 M (4480 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	0
5 M (5120 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	0
5 M (5120 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	0
5 M (5120 kbps)	Egyéni	2 éves	nem	0
5 M (5120 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	0
5 M (5120 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	0
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	12 000
8 M (8096 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	0
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)	12 500
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (5G)	12 500
8 M (8096 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	0
8 M (8096 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	0
10 M (10240 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	0
10 M (10240 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	0
10 M (10240 kbps)	Egyéni	2 éves	nem	0
10 M (10240 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	0
10 M (10240 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	0
15 M (15360 kbps)	Egyéni	0 éves	nem	0
15 M (15360 kbps)	Egyéni	1 éves	nem	0
15 M (15360 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	0
15 M (15360 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	0
18 M (18432 kbps)	Üzleti	0 éves	nem	30 797
18 M (18432 kbps)	Üzleti	1 éves	nem	0

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Szolgáltató által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A Szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a jelen határozattal megállapított értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávos (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. E díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a Szolgáltatónál függhetnek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A Szolgáltató által alkalmazott sávos díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Sávos kedvezmények alkalmazása esetén, amennyiben a jelen határozatban foglalt nagykereskedelmi ár az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján került megállapításra, és a Szolgáltató az adott időszakban is sávos, azaz a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított díjkedvezményeket alkalmazott, úgy a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi ár az adott (legnagyobb kedvezményű) sávnak megfelelő maximum árként értelmezendő. Ennek megfelelően a Szolgáltató az adott sávhoz tartozó minimális nagykereskedelmi végpontszámot el nem érő szolgáltatók esetén alkalmazhat a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is, de az alkalmazott sávos díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávos kedvezmények mértékét a Szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Hatóság a Szolgáltató által alkalmazott sávos kedvezmények alapján kialakított árrendszer fenti szempontoknak való megfelelőségét piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Szolgáltató a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket jelen határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejárta után, a szerződés meghosszabbításakor - értve ez alatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a Szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávos kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított sávos díjkedvezmények rendszerét, azok összes feltételét nyilvánosságra kell hozni a nagykereskedelmi akciók esetén is.

A Szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatáselemek költségeit jogosult az igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A Szolgáltató ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatáselemek költségeit téríttetheti meg. Amennyiben az adott szolgáltatáselemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a Szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése nem indokolt. Nem számítható fel külön díj azon szolgáltatáselemek költségei után sem, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybevétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjelem árát a Szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

Amennyiben a Szolgáltató jelen határozat kihirdetését követően sávszélesség-migrációt hajt végre, úgy az új sávszélességekre is vonatkozik a kapcsolódó eredeti sávszélességekre meghatározott maximális nagykereskedelmi ár.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökéhez (a továbbiakban: az Elnök) három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) a korábbi 12. számú, „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás" megnevezésű piacon DH-23398-31/2007. számú határozatával (a továbbiakban: JPE Határozat) a Szolgáltatót jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.
A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 108. § (1) bekezdés a) és b) pontjában biztosított jogkörével élve a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte a Szolgáltatót, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a JPE Határozat I. sz. mellékletében (a továbbiakban: Melléklet) rögzített módszertan szerint meghatározott, retail minus módszer alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.
A Melléklet V. pontjában foglalt rendelkezés alapján a Szolgáltató köteles a Melléklet szerinti számításait felülvizsgálat érdekében rendszeresen elvégezni, és annak eredményét, az azzal kapcsolatos számításait, a számítás alapjául szolgáló adatokat az Elnök számára benyújtani.
E rendelkezésnek megfelelően a Szolgáltató a 2010. július 1. és 2010. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan e kötelezettségének 2011. február 1-jéig köteles eleget tenni.
A Szolgáltató 2011. február 1-jén HF/4477-1/2010. számon az országos IP bitfolyam hozzáféréshez kapcsolódó retail minus árképzés alapadatait, és kapcsolódó dokumentációt nyújtott be.
A tényállás tisztázása körében a Szolgáltatót a HF/4477-2/2011. számú végzéssel hiánypótlásra és adatszolgáltatásra köteleztem, valamint nyilatkozattételre hívtam fel, amelyre a Szolgáltató 2011. február 21–én a HF/4477-3/2011. számú beadvánnyal válaszolt, majd a 2011. március 2-án érkezett HF/4477-4/2011. számú beadvánnyal az adatszolgáltatást önkéntesen felülvizsgálta.
A Szolgáltató a 175.000.- Ft összegű igazgatási szolgáltatási díj megfizetését felhívásra igazolta.

A szolgáltatott adatokat és számításokat áttekintettem és az Eht. 10. § (2) bekezdése alapján, az Eht. 10. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott hatáskörben eljárva, a Szolgáltató által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapítottam meg, az alábbi indokok alapján:
A Melléklet meghatározta, hogy a Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértéke a Szolgáltató által benyújtott adatok, valamint a Mellékletben foglalt egyéb szempontok alapján kerül megállapításra, a Szolgáltató, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy, az Elnök által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.
Rögzítette továbbá, hogy a Szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a megállapított értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.
A Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértéke a Mellékletben foglaltak szerint, a Szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy, az Elnök által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségeként került megállapításra. A retail minus ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: Ni = Ci-Zi.
Az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a Szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vettem figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (Ei) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (Fi) az árrés mértékét csökkentették. Azaz Zi = Ei-Fi volt.
A Szolgáltató által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása a következő módon történt:

I. A kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Melléklet I. részének 4. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Szolgáltató a Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat a lenti összefoglaló táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadtam el, ahol az adott termék kiskereskedelmi átlagára

a Szolgáltató által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.
A forgalomfüggő kiskereskedelmi szolgáltatások átlagára tartalmazza a Szolgáltató által kimutatott átlagos forgalmi díjat is.

II. A társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Szolgáltató a Melléklet II. részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat elfogadtam.

III. A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei, a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei
A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Szolgáltató a Melléklet III. részében foglaltaknak megfelelően határozta meg, így ezeket elfogadtam.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei
A Szolgáltató által a nagykereskedelmi értékesítéshez kapcsolódóan a Melléklet III. részének megfelelően kimutatott addicionális költségeket elfogadtam.

IV. A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak
A havi díjak esetében az árrést a Szolgáltató által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az addicionális nagykereskedelmi költségek különbségeként állapítottam meg. A retail minus alapú ár a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként került megállapításra.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak
Az egyszeri díjak esetében árrés meghatározására nem került sor, mivel a Melléklet III. részében foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani. Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.
A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása
A Melléklet IV. része értelmében, amennyiben a havi díjak tekintetében a retail minus alapú ár meghaladta a társszolgáltatónként számított nagykereskedelmi átlagárak minimumát, akkor a nagykereskedelmi ár a társszolgáltatónként számított nagykereskedelmi átlagárak legalacsonyabb értékével megegyezően került megállapításra. Ebben az esetben a Szolgáltató által alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi egyszeri díjat a megállapított (társszolgáltatónkénti nagykereskedelmi átlagdíjak minimuma) havi díjhoz tartozó átlagos egyszeri díjjal megegyezően állapítottam meg.
A jelen határozat rendelkező részében megállapított, a Szolgáltató által alkalmazandó nagykereskedelmi ár a havi díjak esetében a retail minus alapú ár és az adatszolgáltatás alapjául szolgáló időszakban alkalmazott minimális nagykereskedelmi átlagár közül az alacsonyabb érték, az egyszeri díjakra vonatkozóan pedig a megállapított havi díjhoz tartozó átlagos egyszeri díj.
A Szolgáltatónál üzleti titok esetben vált az alkalmazott nagykereskedelmi ár megállapított nagykereskedelmi árrá, az üzleti titok díjcsomag esetében.

A Melléklet IV. fejezete szerint „amennyiben az egyes jogosult szolgáltatókkal szemben alkalmazott egyszeri díjak között jelentősek az eltérések, a Tanács, az egyszeri díjak mértékét is figyelembe veheti az alkalmazandó nagykereskedelmi ár alapjául szolgáló havi díj kiválasztásában". Az előzőekre tekintettel abban az esetben, amikor a társszolgáltatónként számított átlagos havi díjak minimuma több szolgáltató esetében is azonos volt, azt a társszolgáltatói nagykereskedelmi átlagárat tekintette alacsonyabbnak, amelynek esetében a havi díjhoz kapcsolódó átlagos egyszeri díj összege alacsonyabb volt.

Csupasz DSL
A csupasz DSL felár a Melléklet IV. részében megadott képlet alapján a nem csupasz DSL és a csupasz DSL maximális nagykereskedelmi ára közötti különbség meghatározását jelenti. A csupasz DSL felárat az ármegállapítás időpontjában a Szolgáltatóra hatályos és érvényes referenciaajánlatban rögzített díjak, illetve e díjakat meglapozó hálózati elemek egységköltsége alapján határoztam meg. E szerint a nettó csupasz DSL felár 1 750 Ft/hó.

Az indokolás egységköltségre vonatkozó, alábbi bekezdésben rögzített részletei a RUO költségszámítás körébe tartozó üzleti titkot tartalmaznak:
Üzleti titok.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatja be az alábbi táblázat:
Havi díjak

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Kisker átlagár (Ci)*	Árrés (minus) Zi nettó Ft*	Retail Minus alapú ár (Ni = Ci - Zi)*	Min. nagykereskedelmi. átlagár*	Megállapított nagykereskedelmi ár Ni nettó (Ft)
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)					2 237
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	igen (1G)					606
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	nem					2 723
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	nem					1 197
1 M (1280 kbps)	Egyéni	2 éves	nem					1 252
1 M (1280 kbps)	Üzleti	0 éves	nem					4 890
1 M (1280 kbps)	Üzleti	1 éves	nem					2 807
2M (2048 kbps)	Egyéni	0 éves	nem					2 825
2M (2048 kbps)	Egyéni	1 éves	nem					1 234
2M (2048 kbps)	Egyéni	2 éves	nem					439
4 M (4480 kbps)	Egyéni	0 éves	nem					5 316
4 M (4480 kbps)	Egyéni	1 éves	nem					2 037
4 M (4480 kbps)	Üzleti	0 éves	nem					6 873
4 M (4480 kbps)	Üzleti	1 éves	nem					3 418
5 M (5120 kbps)	Egyéni	0 éves	nem					4 182
5 M (5120 kbps)	Egyéni	1 éves	nem					2 366
5 M (5120 kbps)	Egyéni	2 éves	nem					1 799
5 M (5120 kbps)	Üzleti	0 éves	nem					7 189
5 M (5120 kbps)	Üzleti	1 éves	nem					4 984
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	nem					6 131

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Kisker átlagár (Ci)*	Árrés (minus) Zi nettó Ft*	Retail Minus alapú ár (Ni = Ci - Zi)*	Min. nagykereskedelmi. átlagár*	Megállapított nagykereskedelmi ár Ni nettó (Ft)
8 M (8096 kbps)	Egyéni	1 éves	nem					2 772
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)					3 383
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (5G)					4 217
8 M (8096 kbps)	Üzleti	0 éves	nem					9 329
8 M (8096 kbps)	Üzleti	1 éves	nem					6 552
10 M (10240 kbps)	Egyéni	0 éves	nem					4 965
10 M (10240 kbps)	Egyéni	1 éves	nem					3 160
10 M (10240 kbps)	Egyéni	2 éves	nem					2 158
10 M (10240 kbps)	Üzleti	0 éves	nem					9 666
10 M (10240 kbps)	Üzleti	1 éves	nem					7 477
15 M (15360 kbps)	Egyéni	0 éves	nem					5 776
15 M (15360 kbps)	Egyéni	1 éves	nem					3 997
15 M (15360 kbps)	Üzleti	0 éves	nem					10 680
15 M (15360 kbps)	Üzleti	1 éves	nem					8 462
18 M (18432 kbps)	Üzleti	0 éves	nem					99 341
18 M (18432 kbps)	Üzleti	1 éves	nem					36 378

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Kisker átlagár (Ci)*	Minimális nagyker. átlagárhoz tartozó átlagdíj*	Megállapított nagykereskedelmi ár (Nettó, Ft)
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)			0
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	igen (1G)			0
1 M (1280 kbps)	Egyéni	0 éves	nem			0
1 M (1280 kbps)	Egyéni	1 éves	nem			0
1 M (1280 kbps)	Egyéni	2 éves	nem			0
1 M (1280 kbps)	Üzleti	0 éves	nem			0
1 M (1280 kbps)	Üzleti	1 éves	nem			0
2M (2048 kbps)	Egyéni	0 éves	nem			0
2M (2048 kbps)	Egyéni	1 éves	nem			0
2M (2048 kbps)	Egyéni	2 éves	nem			0
4 M (4480 kbps)	Egyéni	0 éves	nem			12 000
4 M (4480 kbps)	Egyéni	1 éves	nem			0
4 M (4480 kbps)	Üzleti	0 éves	nem			0

Sávszélesség	Előfizető	Elkötelezettség	Forgalom függő (forgalmi korlát)	Kisker átlagár (Ci)*	Minimális nagyker. átlagárhoz tartozó átlagdíj*	Megállapított nagykereskedelmi ár (Nettó, Ft)
4 M (4480 kbps)	Üzleti	1 éves	nem			0
5 M (5120 kbps)	Egyéni	0 éves	nem			0
5 M (5120 kbps)	Egyéni	1 éves	nem			0
5 M (5120 kbps)	Egyéni	2 éves	nem			0
5 M (5120 kbps)	Üzleti	0 éves	nem			0
5 M (5120 kbps)	Üzleti	1 éves	nem			0
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	nem			12 000
8 M (8096 kbps)	Egyéni	1 éves	nem			0
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (1G)			12 500
8 M (8096 kbps)	Egyéni	0 éves	igen (5G)			12 500
8 M (8096 kbps)	Üzleti	0 éves	nem			0
8 M (8096 kbps)	Üzleti	1 éves	nem			0
10 M (10240 kbps)	Egyéni	0 éves	nem			0
10 M (10240 kbps)	Egyéni	1 éves	nem			0
10 M (10240 kbps)	Egyéni	2 éves	nem			0
10 M (10240 kbps)	Üzleti	0 éves	nem			0
10 M (10240 kbps)	Üzleti	1 éves	nem			0
15 M (15360 kbps)	Egyéni	0 éves	nem			0
15 M (15360 kbps)	Egyéni	1 éves	nem			0
15 M (15360 kbps)	Üzleti	0 éves	nem			0
15 M (15360 kbps)	Üzleti	1 éves	nem			0
18 M (18432 kbps)	Üzleti	0 éves	nem			30 797
18 M (18432 kbps)	Üzleti	1 éves	nem			0

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A Melléklet szerint „A Tanács által meghatározott nagykereskedelmi árakat az új szerződésekre kell alkalmazni, az ármegállapító határozat kézbesítése napjától. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket azok lejáratát megelőzően nem érinti, a hűségnyilatkozat lejárta után, a szerződés meghosszabbításakor – értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.”.

Mindez a következőket jelenti:
Amennyiben a korábbi szerződés hűségideje lejár, és a szerződés határozatlan idejűvé alakul, a jogosult szolgáltató választása alapján vállalhat további hűségidős elkötelezettséget, ez esetben a Szolgáltatónak az ármegállapító határozatban meghatározott ugyanilyen elkötelezettségi idejű, a választott paramétereknek megfelelő szolgáltatáshoz tartozó díjat kell alkalmaznia.
Amennyiben a jogosult szolgáltató újabb elkötelezettség (hűségidő) vállalása nélkül határozatlan idejűként tartja fenn korábbi (hűségidős) szerződését, ebben az esetben a Szolgáltató maximális árként az ármegállapító határozatnak a

korábbi szolgáltatás paramétereinek megfelelő, határozatlan idejű szolgáltatáshoz tartozó díját alkalmazhatja a jogosulttal szemben. Ezzel összefüggésben a Szolgáltatónak – tekintettel JPE Határozatban meghatározott „egyenlő elbánás" kötelezettségre – figyelembe kell vennie a saját kiskereskedelmi szolgáltatásában ilyen esetben alkalmazott árképzési feltételeket is.
A határozatot az Eht. 45. § (1) g) pontja alapján, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 71. § (1) bekezdésével összhangban hoztam meg.

A Hatóság az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot kézbesíti, internetes oldalán és a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben közzéteszi.

A jogorvoslati tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2), valamint 47. § (1) bekezdésének rendelkezésein alapul.

Budapest, 2011. március 23.

P. H.

Szalai Annamária s. k.,
elnök

Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározása retail minus módszer alkalmazásával (UPC RM12)

Ügyiratszám: HF/4617-5/2011.
A határozatban üzleti titkokként megjelölt adatok a HF/4617-4/2011. sz. határozatban szerepelnek.

HATÁROZAT

A UPC Magyarország Telekommunikációs Korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye: 1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36., cégjegyzékszáma: 01-09-366290, a továbbiakban: Szolgáltató) által alkalmazható, az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás legmagasabb árát, valamint a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során a különböző szélessávú hozzáférés típusok tekintetében alkalmazott átlagos kiskereskedelmi ár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) mértékét az alábbiak szerint állapítom meg:

Havi díjak - nem csupasz DSL szolgáltatás esetén:

	Név/ Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Árrés (Minus, Zi, nettó Ft) *	Megállapított nagykereskedelmi ár (Ni, nettó Ft)
EGYÉNI	Medium 5120/768	határozatlan	nincs		6 356
		1 év	nincs		2 914
	Extreme 10240/1024	határozatlan	nincs		9 234
		1 év	nincs		4 047
	Start 1024/256	határozatlan	nincs		2 180
		1 év	nincs		1 225

	Név/ Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Árrés (Minus, Zi, nettó Ft) *	Megállapított nagykereskedelmi ár (Ni, nettó Ft)
EGYÉNI	Bronze 2560/512	határozatlan	nincs		3 787
		1 év	nincs		1 902
	Silver 8192/768	határozatlan	nincs		7 485
		1 év	nincs		2 782
	Gold 12288/1536	határozatlan	nincs		9 686
		1 év	nincs		4 748
	Platinum 18432/1536	határozatlan	nincs		14 269
		1 év	nincs		7 468
ÜZLETI	Enterprise 8192/768	határozatlan	nincs		28 440
		1 év	nincs		19 009
		2 év	nincs		16 840
	Enterprise+ 12288/1536	határozatlan	nincs		46 577
		1 év	nincs		31 713
		2 év	nincs		28 713
	Enterprise2+ 18432/2560	határozatlan	nincs		90 630
		1 év	nincs		54 630
		2 év	nincs		44 630
	Explorer 1024/256	határozatlan	nincs		10 828
		1 év	nincs		7 487
		2 év	nincs		4 842
	Navigátor 2560/512	határozatlan	nincs		15 318
		1 év	nincs		10 318
		2 év	nincs		7 341

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Havi díjak - csupasz DSL szolgáltatás esetén:

A csupasz DSL szolgáltatás felára a nem csupasz DSL szolgáltatáshoz képest 1 287 Ft/hó.

	Név/ Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Megállapított csupasz nagykereskedelmi ár
EGYÉNI	Medium 5120/768	határozatlan	nincs	7 643
		1 év	nincs	4 201
	Extreme 10240/1024	határozatlan	nincs	10 521
		1 év	nincs	5 334
	Start 1024/256	határozatlan	nincs	3 467
		1 év	nincs	2 512
	Bronze 2560/512	határozatlan	nincs	5 074
		1 év	nincs	3 189
	Silver 8192/768	határozatlan	nincs	8 772
		1 év	nincs	4 069

	Név/ Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Megállapított csupasz nagykereskedelmi ár
EGYÉNI	Gold 12288/1536	határozatlan	nincs	10 973
		1 év	nincs	6 035
	Platinum 18432/1536	határozatlan	nincs	15 556
		1 év	nincs	8 755
ÜZLETI	Enterprise 8192/768	határozatlan	nincs	29 727
		1 év	nincs	20 296
		2 év	nincs	18 127
	Enterprise+ 12288/1536	határozatlan	nincs	47 864
		1 év	nincs	33 000
		2 év	nincs	30 000
	Enterprise2+ 18432/2560	határozatlan	nincs	91 917
		1 év	nincs	55 917
		2 év	nincs	45 917
	Explorer 1024/256	határozatlan	nincs	12 115
		1 év	nincs	8 774
		2 év	nincs	6 129
	Navigátor 2560/512	határozatlan	nincs	16 605
		1 év	nincs	11 605
		2 év	nincs	8 628

A havi díjak kialakítása nem csupasz és csupasz DSL szolgáltatás esetén

Az árrés a Szolgáltató releváns kiskereskedelmi költségei (a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásán felül szükséges tevékenységek költségeinek), valamint a releváns nagykereskedelmi költségei figyelembevételével került megállapításra.

A megállapított nagykereskedelmi ár alapértelmezésben a Szolgáltató által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető havi díj legmagasabb mértéke.

Egyszeri díjak – nem csupasz és csupasz DSL szolgáltatás esetén egyaránt:

	Név/ Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Egyszeri díj (nettó, Ft)
EGYÉNI	Medium 5120/768	határozatlan	nincs	8 320
		1 év	nincs	375
	Extreme 10240/1024	határozatlan	nincs	8 320
		1 év	nincs	286
	Start 1024/256	határozatlan	nincs	8 320
		1 év	nincs	775
	Bronze 2560/512	határozatlan	nincs	8 320
		1 év	nincs	394
	Silver 8192/768	határozatlan	nincs	8 320
		1 év	nincs	405
	Gold 12288/1536	határozatlan	nincs	8 320
		1 év	nincs	0

	Név/ Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Egyszeri díj (nettó, Ft)
EGYÉNI	Platinum 18432/1536	határozatlan	nincs	8 320
		1 év	nincs	0
ÜZLETI	Enterprise 8192/768	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	0
		2 év	nincs	0
	Enterprise+ 12288/1536	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	0
		2 év	nincs	0
	Enterprise2+ 18432/2560	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	0
		2 év	nincs	0
	Explorer 1024/256	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	0
		2 év	nincs	0
	Navigátor 2560/512	határozatlan	nincs	56 000
		1 év	nincs	0
		2 év	nincs	0

Az egyszeri díjak tekintetében nincs különbség a csupasz és nem csupasz DSL szolgáltatás között.

A megállapított – a táblázatokban szereplő – nagykereskedelmi ár a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető egyszeri díj legmagasabb mértéke.

A Szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a megállapított értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően a lényegét tekintve azonos feltételek teljesülése esetén valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.

A Szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávos (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkedvezményeket. E díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a Szolgáltatónál függhetnek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A Szolgáltató által alkalmazott sávos díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Sávos kedvezmények alkalmazása esetén, amennyiben a jelen határozatban foglalt nagykereskedelmi ár az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján került megállapításra, és a Szolgáltató az adott időszakban is sávos, azaz a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított díjkedvezményeket alkalmazott, úgy a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi ár az adott (legnagyobb kedvezményű) sávnak megfelelő maximum árként értelmezendő. Ennek megfelelően a Szolgáltató az adott sávhoz tartozó minimális nagykereskedelmi végpontszámot el nem érő szolgáltatók esetén alkalmazhat a jelen határozatban szereplő nagykereskedelmi árnál magasabb árat is, de az alkalmazott sávos díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Az alkalmazott sávos kedvezmények mértékét a Szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

A Hatóság a Szolgáltató által alkalmazott sávos kedvezmények alapján kialakított árrendszer fenti szempontoknak való megfelelőségét piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A Szolgáltató a jelen határozatnak megfelelően megállapított díjat az új szerződésekre jelen határozat kézbesítésétől köteles alkalmazni. A korábban megkötött hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket jelen határozat a hűségnyilatkozat hatálya alatt nem érinti, a hűségnyilatkozat lejárta után, a szerződés meghosszabbításakor - értve ez alatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is – viszont igen.

Amennyiben a Szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávos kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

A nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított sávos díjkedvezmények rendszerét, azok összes feltételét nyilvánosságra kell hozni a nagykereskedelmi akciók esetén is.

A Szolgáltató a hozzáférési kötelezettség kapcsán, de kizárólag az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatáselemek költségeit jogosult az igénybe vevő szolgáltatókkal megtéríttetni.

A Szolgáltató ugyanakkor kizárólag csak az adott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült szükséges szolgáltatáselemek költségeit térítttetheti meg. Amennyiben az adott szolgáltatáselemre – illetve, azzal ekvivalens szolgáltatásra – a Szolgáltatónak saját kiskereskedelmi szolgáltatásához is szüksége van, akkor annak a jogosult szolgáltatókkal történő megtéríttetése nem indokolt. Nem számítható fel külön díj azon szolgáltatáselemek költségei után sem, amelyek az ármegállapító határozat meghozatala során a releváns nagykereskedelmi költségek között már figyelembe vételre kerültek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatala során minden, a jogosult szolgáltatókkal szemben a szolgáltatás igénybevétele kapcsán érvényesíteni szándékozott díjelem árát a Szolgáltatónak nyilvánosságra kell hoznia.

Amennyiben a Szolgáltató jelen határozat kihirdetését követően sávszélesség-migrációt hajt végre, úgy az új sávszélességekre is vonatkozik a kapcsolódó eredeti sávszélességekre meghatározott maximális nagykereskedelmi ár.

A határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül kérhető a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökéhez (a továbbiakban: az Elnök) három példányban benyújtott, a Fővárosi Bíróságnak címzett keresetlevélben. A keresetlevélben nyilatkozni kell arról is, hogy a felperes kéri-e tárgyalás tartását.

A keresetlevél benyújtásának a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Indokolás

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) a korábbi 12. számú, „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás" megnevezésű piacon DH-23398-31/2007. számú határozatával (a továbbiakban: JPE Határozat) a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot (a továbbiakban: Jogelőd) jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította.

A Jogelőd átalakulás – beolvadás – következtében megszűnt, jogutódja, így jelen eljárásban az ügyfél a Szolgáltató.

A Tanács az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 108. § (1) bekezdés a) és b) pontjában biztosított jogkörével élve a költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében kötelezte Jogelődöt, hogy az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást a JPE Határozat I. sz. mellékletében (a továbbiakban: Melléklet) rögzített módszertan szerint meghatározott, retail minus módszer alkalmazásával kialakított díj ellenében nyújtsa.

A Melléklet V. pontjában foglalt rendelkezés alapján a Szolgáltató köteles a Melléklet szerinti számításait felülvizsgálat érdekében rendszeresen elvégezni, és annak eredményét, az azzal kapcsolatos számításait, a számítás alapjául szolgáló adatokat az Elnök számára benyújtani.

E rendelkezésnek megfelelően a Szolgáltató a 2010. július 1. és 2010. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan e kötelezettségének 2011. február 1-jéig köteles eleget tenni.

A Szolgáltató 2011. február 2-án HF/4617-1/2011. számon az országos IP bitfolyam hozzáféréshez kapcsolódó retail minus árképzés alapadatait, és kapcsolódó dokumentációt nyújtott be.

A tényállás tisztázása körében a Szolgáltatót a HF/4617-2/2011. számú végzéssel hiánypótlásra és adatszolgáltatásra köteleztem, valamint nyilatkozattételre hívtam fel, amelyre a Szolgáltató 2011. február 18–án a HF/4617-3/2011. számú beadvánnyal válaszolt.
A Szolgáltató a 175.000.- Ft összegű igazgatási szolgáltatási díj megfizetését felhívásra igazolta.
A szolgáltatott adatokat és számításokat áttekintettem és az Eht. 10. § (2) bekezdése alapján, az Eht. 10. § (1) bekezdés f) pontjában meghatározott hatáskörben eljárva, a Szolgáltató által alkalmazandó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díját a rendelkező rész szerinti mértékben állapítottam meg, az alábbi indokok alapján:
A Melléklet meghatározta, hogy a Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértéke a Szolgáltató által benyújtott adatok, valamint a Mellékletben foglalt egyéb szempontok alapján kerül megállapításra, a Szolgáltató, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy, az Elnök által meghatározott mérték (árrés) különbségeként.
Rögzítette továbbá, hogy a Szolgáltató az országos szintű bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjának meghatározásakor a megállapított értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat, ebben az esetben azonban az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi igénybevevő szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania e szolgáltatást.
A Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás rendelkező részben meghatározott maximális ellenértéke a Mellékletben foglaltak szerint, a Szolgáltató tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára (Ci) és egy, az Elnök által meghatározott mérték (minus: Zi) különbségeként került megállapításra. A retail minus ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő: Ni = Ci-Zi.
Az árrés (Zi) meghatározásakor alapvetően a Szolgáltató releváns kis- és nagykereskedelmi költségeit vettem figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek (Ei) az árrés mértékét növelték, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek (Fi) az árrés mértékét csökkentették. Azaz Zi = Ei-Fi volt.

A Szolgáltató által benyújtott adatok értékelése és az alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi ár értékének megállapítása a következő módon történt:

I. Kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A Melléklet I. részének 4. pontjában meghatározott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Szolgáltató a JPE Határozat vonatkozó részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat az alábbi táblázatokban foglaltaknak megfelelően fogadtam el, ahol a kiskereskedelmi átlagár a Szolgáltató által a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott havi és egyszeri díjak átlagos értéke.
Azon hozzáférések esetében, amelyeknél a beadvány tárgyát képező időszakban nem történt értékesítés, kiskereskedelmi átlagárként a havi díjak esetében az időszakra vonatkozó tisztított listaárat, az egyszeri díjak esetében a időszakra vonatkozó listaárat vettem figyelembe, a Szolgáltató által megadott adatok alapján.

II. A társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások során alkalmazott díjak

A nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjakat a Szolgáltató a Melléklet II. részében foglaltaknak megfelelően alakította ki, így azokat elfogadtam.

III. A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei; a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei (Ei)
A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeit a Szolgáltató a Melléklet III. részében foglaltaknak megfelelően határozta meg, ezeket elfogadtam.

Nagykereskedelmi szolgáltatás addicionális költségei (Fi)
A Szolgáltató által a nagykereskedelmi értékesítéshez kapcsolódóan a Melléklet III. részének megfelelően kimutatott addicionális költségeket elfogadtam.

IV. A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

Retail minus alapú ár meghatározása – havi díjak
A havi díjak esetében az árrés a Szolgáltató által benyújtott fajlagos kiskereskedelmi költségek és az addicionális nagykereskedelmi költségek különbségeként, a retail minus alapú ár a kiskereskedelmi átlagár és az árrés különbségeként került megállapításra.

Retail minus alapú ár meghatározása – egyszeri díjak
Az egyszeri díjak esetében az árrés meghatározására nem került sor, mivel a Melléklet III. részében foglaltak szerint a költségeket az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag kell szétosztani. Ennek megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésében lettek figyelembe véve.
A retail minus alapú árak az egyszeri díjak esetében ezért megegyeznek a kiskereskedelmi átlagárakkal.

A retail minus alapú árak és a korábban alkalmazott nagykereskedelmi árak összehasonlítása
A Melléklet IV. része értelmében, amennyiben a retail minus alapú ár meghaladná a Szolgáltató által a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott nagykereskedelmi árat, akkor a nagykereskedelmi ár meghatározása során alkalmazandó nagykereskedelmi ár a társszolgáltatókkal kötött szerződésekben korábban alkalmazott minimális ár értékével megegyezően kerül megállapításra.

A megállapított nagykereskedelmi ár ennek megfelelően a havi díjak tekintetében a retail minus alapú ár és a Szolgáltató által korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árak közül az alacsonyabb összeg.
Az egyszeri díjakat illetően a korábban alkalmazott minimális nagykereskedelmi árat a minimális havi díjhoz tartozó egyszeri díjjal egyezően állapítottam meg.
A jelen határozat rendelkező részében megállapított, a Szolgáltató által alkalmazandó nagykereskedelmi ár a havi díjak esetében a retail minus alapú ár és a legalacsonyabb nagykereskedelmi ár közül az alacsonyabb érték, az egyszeri díjakra vonatkozóan pedig a megállapított havi díjhoz tartozó egyszeri díj.
A Szolgáltatónál üzleti titok esetben vált az alkalmazott nagykereskedelmi ár megállapított nagykereskedelmi árrá: üzleti titok csomagoknál.

Csupasz DSL
A számítás idején a 2008. április 26-tól érvényes (DH-5636-30/2008. UPCRUO/MONORUO) teljes hurokátengedés Szolgáltatóra vonatkozó díja (TH) 2 118 Ft/hó, a részleges hurokátengedésé (RH) 891 Ft/hó.
A Szolgáltató földrajzi piacán nyújtott DSL fővonalak és a teljes fővonalszám időszaki átlagos állományának átlaga a Szolgáltató adatszolgáltatása alapján (PEN) üzleti titok %.
A szűrők költsége 2008. április 26-tól (SZU) üzleti titok Ft/hó.
A Melléklet IV. részében megadott képlet alapján a nem csupasz DSL és a csupasz DSL maximális nagykereskedelmi ára közötti különbség TH-RH+PEN*SZU= 1 287 Ft/hó.

A számítás lépéseinek adatait összefoglalóan mutatja be az alábbi táblázat:

Havi díjak

	Név/ Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Kiskereskedelmi átlagár (Retail ár) (Ci, nettó, Ft)*	Árrés*	Retail minus alapú ár*	Minimális nagyker. ár*	Megállapított nagykereskedelmi ár (Ni, nettó Ft)
EGYÉNI	Medium 5120/768	határozatlan	nincs					6 356
		1 év	nincs					2 914
	Extreme 10240/1024	határozatlan	nincs					9 234
		1 év	nincs					4 047
	Start 1024/256	határozatlan	nincs					2 180
		1 év	nincs					1 225
	Bronze 2560/512	határozatlan	nincs					3 787
		1 év	nincs					1 902
	Silver 8192/768	határozatlan	nincs					7 485
		1 év	nincs					2 782
	Gold 12288/1536	határozatlan	nincs					9 686
		1 év	nincs					4 748
	Platinum 18432/1536	határozatlan	nincs					14 269
		1 év	nincs					7 468
ÜZLETI	Enterprise 8192/768	határozatlan	nincs					28 440
		1 év	nincs					19 009
		2 év	nincs					16 840
	Enterprise+ 12288/1536	határozatlan	nincs					46 577
		1 év	nincs					31 713
		2 év	nincs					28 713
	Enterprise2+ 18432/2560	határozatlan	nincs					90 630
		1 év	nincs					54 630
		2 év	nincs					44 630
	Explorer 1024/256	határozatlan	nincs					10 828
		1 év	nincs					7 487
		2 év	nincs					4 842
	Navigátor 2560/512	határozatlan	nincs					15 318
		1 év	nincs					10 318
		2 év	nincs					7 341

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

Egyszeri díjak

	Név/ Sávszélesség (kbps)	Elkötelezettségi idő	Forgalomtól függés	Kiskereskedelmi átlagár (Egyszeri díj) (Ci, nettó, Ft) *	Minimális nagyker. árhoz tartozó egyszeri díj*	Megállapított nagykereskedelmi ár
EGYÉNI	Medium 5120/768	határozatlan	nincs			8 320
		1 év	nincs			375
	Extreme 10240/1024	határozatlan	nincs			8 320
		1 év	nincs			286
	Start 1024/256	határozatlan	nincs			8 320
		1 év	nincs			775
	Bronze 2560/512	határozatlan	nincs			8 320
		1 év	nincs			394
	Silver 8192/768	határozatlan	nincs			8 320
		1 év	nincs			405
	Gold 12288/1536	határozatlan	nincs			8 320
		1 év	nincs			0
	Platinum 18432/1536	határozatlan	nincs			8 320
		1 év	nincs			0
ÜZLETI	Enterprise 8192/768	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			0
		2 év	nincs			0
	Enterprise+ 12288/1536	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			0
		2 év	nincs			0
	Enterprise2+ 18432/2560	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			0
		2 év	nincs			0
	Explorer 1024/256	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			0
		2 év	nincs			0
	Navigátor 2560/512	határozatlan	nincs			56 000
		1 év	nincs			0
		2 év	nincs			0

* Az oszlop adatai üzleti titkot tartalmaznak.

A Melléklet szerint „A Tanács által meghatározott nagykereskedelmi árakat az új szerződésekre kell alkalmazni, az ármegállapító határozat kézbesítése napjától. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket azok lejáratát megelőzően nem érinti, a hűségnyilatkozat lejárta után, a szerződés meghosszabbításakor – értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is - viszont igen.”.

Mindez a következőket jelenti:
Amennyiben a korábbi szerződés hűségideje lejár, és a szerződés határozatlan idejűvé alakul, a jogosult szolgáltató választása alapján vállalhat további hűségidős elkötelezettséget, ez esetben a Szolgáltatónak az ármegállapító határozatban meghatározott ugyanilyen elkötelezettségi idejű, a választott paramétereknek megfelelő szolgáltatáshoz tartozó díjat kell alkalmaznia.
Amennyiben a jogosult szolgáltató újabb elkötelezettség (hűségidő) vállalása nélkül határozatlan idejűként tartja fenn korábbi (hűségidős) szerződését, ebben az esetben a Szolgáltató maximális árként az ármegállapító határozatnak a korábbi szolgáltatás paramétereinek megfelelő, határozatlan idejű szolgáltatáshoz tartozó díját alkalmazhatja a jogosulttal szemben. Ezzel összefüggésben a Szolgáltatónak – tekintettel a JPE Határozatban meghatározott „egyenlő elbánás" kötelezettségre – figyelembe kell vennie a saját kiskereskedelmi szolgáltatásában ilyen esetben alkalmazott árképzési feltételeket is.
A határozatot az Eht. 45. § (1) g) pontja alapján, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 71. § (1) bekezdésével összhangban hoztam meg.

A Hatóság az Eht. 45. § (5) bekezdése alapján a határozatot kézbesíti, internetes oldalán és a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben közzéteszi.

A jogorvoslati tájékoztatás az Eht. 46. § (1)-(2), valamint 47. § (1) bekezdésének rendelkezésein alapul.

Budapest, 2011. március 23.

P. H.

Szalai Annamária s. k.,
elnök

Piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (4. piac)

A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a HF/44-11/2011. sz. határozatban szerepelnek.
Ügyiratszám: HF/44-10/2011.

HATÁROZAT

A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piac azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettségének előírása érdekében hivatalból indított eljárás során megállapítottam, hogy a szolgáltatási piacot a következő szolgáltatások[1] alkotják:

i. a réz érpáras hurkok és alhurkok nagykereskedelmi teljes és részleges átengedése,
ii. a használaton kívüli réz érpáras helyi hurkok- és alhurkok nagykereskedelmi teljes átengedése, amennyiben a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden eleme adott, csak a végberendezés hiányozhat,
iii. az FTTH pont-pont és FTTH PON hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak nagykereskedelmi átengedése,
iv. a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak nagykereskedelmi átengedése, kivéve a koaxiális kábelben végződő (HFC) kábeltelevíziós hálózatokat és a nem inkumbens kábeltelevíziós szolgáltatók egyéb hozzáférési hálózatait,
v. az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek nagykereskedelmi átengedése – kivéve a koaxiális kábelben végződő (HFC) kábeltelevíziós hálózatok és a nem inkumbens kábeltelevíziós szolgáltatók egyéb hálózatainak kábeleit – amennyiben az átengedés előfizetői szakasz kialakítása céljából történik és a használaton kívüli kábellel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés.

Meghatároztam továbbá a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piac földrajzi kiterjedését, melynek eredményeképpen három elkülönült földrajzi piacot érintett piacként azonosítottam. Ezek a következők:

1. Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést) a Magyar Köztársaság területének – az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak felhasználási tervéről szóló 164/2005. (VIII. 16.) Korm. rendelet (továbbiakban: ANFT) 1. számú mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein (továbbiakban: 1. sz. érintett piac).
2. Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést) a Magyar Köztársaság területének – az ANFT 1. számú mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95 hívószámú számozási területein (továbbiakban: 2. sz. érintett piac).
3. Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést) a Magyar Köztársaság területének – az ANFT 1. számú mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 29 hívószámú számozási területén (továbbiakban: 3. sz. érintett piac).

Ezen érintett piacokon elemeztem a fennálló verseny hatékonyságát és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosítottam az alábbi szolgáltatókat:

1. Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t (1013 Budapest, Krisztina krt. 55., cg.: 01-10-041928).
2. A 2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Zrt.-t (2040 Budaörs, Puskás Tivadar u. 8-10., cg.: 13-10-040575).
3. A 3. számú érintett piacon a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.-t (1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36., cg: 01-09-366290).

[1] A következőkben használt fogalmak meghatározását lásd az Indokolás „A" fejezetének I.2. pontjában.

Az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom Távközlési Nyrt. (továbbiakban: Magyar Telekom), az Invitel Távközlési Zrt. (továbbiakban: Invitel), valamint az UPC Magyarország Telekommunikációs Kft. (továbbiakban: UPC) (továbbiakban külön-külön „Kötelezett Szolgáltató" és együttesen „Kötelezett Szolgáltatók") tekintetében a jelen határozatban (továbbiakban „jelen határozat" vagy „Határozat") az alábbi kötelezettségeket határoztam meg:

I.

A.) A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban „NHH Tanácsa" vagy „Tanács") DH-26600-25/2007. számú határozatában kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 102-103. § szerinti „átláthatóság" kötelezettség vonatkozásában:

Az 1., és 2. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a DH-26600-25/2007. számú határozatban kirótt „átláthatóság" kötelezettségét módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatóra pedig az alábbiak szerint előírom:
A jelen határozat szerint érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató köteles új referenciaajánlat készítésére és annak a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) Elnöke (továbbiakban: Elnök) általi jóváhagyásra történő benyújtására az Eht. 103. §-a alapján az alábbiaknak megfelelően:
Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató az Eht. 58. §-a alapján köteles jelen határozatban foglalt tartalommal referenciaajánlatot készíteni és azt a Határozat kézhezvételétől számított 60 napon belül – jelen határozat C) pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségmodell benyújtásával és az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének igazolásával egyidejűleg – az Elnöknek jóváhagyásra benyújtani.
A jelen határozat szerinti érintett piacokon jelentős piaci erejű szolgáltató köteles az általa nyújtott, a jelen határozat rendelkező részének a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek pontjában előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatások alkalmazott díjait, valamint a szolgáltatások igénybevételének feltételeit referenciaajánlatban nyilvánosságra hozni.
E kötelezettségének az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató az Elnök által az 5. piacra vonatkozó HF/56-13/2011. sz. határozatában az átláthatóság kötelezettség keretében előírt, közeli hozzáférésre bitfolyamra vonatkozó referenciaajánlat-készítési kötelezettségre tekintettel úgy köteles eleget tenni, hogy a referenciaajánlat tervezetét a Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés elnevezésű nagykereskedelmi piacra vonatkozó határozatban előírt közeli bitfolyam hozzáférésre vonatkozó referenciaajánlattal együtt, egy dokumentumban köteles az Elnökhöz jóváhagyásra benyújtani.

A hozzáférési referenciaajánlatnak a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott, a jelen rendelkező rész D.1.-D.9. pontjaiban előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatásokra vonatkozóan tartalmaznia kell:
a) a szolgáltatásokkal kapcsolatos definíciókat, a használt rövidítések feloldását, valamint azok értelmezését;
b) a szolgáltatások leírását;
c) a hozzáférés, összekapcsolás, átengedés általános feltételeit, beleértve az előrendelést;
d) a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat, valamint azok leírását;
e) a szolgáltatások lehetséges műszaki megoldásait, az alkalmazható átviteli utakat;
f) a helymegosztásra felajánlott helyszínek listáját;
g) a helymegosztással összefüggésben, a helymegosztás keretében a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő eszközeinek elhelyezési lehetőségeit és a biztosítható műszaki körülményeket, a csatlakoztatható berendezések listáját, továbbá a Kötelezett Szolgáltató által helyiségei biztonságának védelme érdekében hozott intézkedéseit és a társszolgáltatók munkatársai hozzáférésének feltételeit;

h) az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak és újgenerációs hozzáférési hurkainak átengedésével kapcsolatban:

- annak ismertetését, hogy a Kötelezett Szolgáltató az újgenerációs hozzáférési hálózatában hol és milyen típusú előfizetői szakaszokat[2] alkalmaz (ezeket az adatokat Kötelezett Szolgáltató köteles félévenként megújítva honlapján nyilvánosságra hozni);
- az egyes előfizetői szakasz típusok esetében annak leírását, hogy az előfizetői szakasz teljes és részleges átengedése milyen módon valósítható meg;
- a Kötelezett Szolgáltató FTTH pont-pont és FTTH PON hálózatának újgenerációs hozzáférési hurkai esetében annak leírását, hogy ezek teljes és részleges átengedése milyen módon valósítható meg;

i) a kábelhely megosztással összefüggésben, a kábelhely infrastruktúrához való hozzáférésre és az azok használatára vonatkozó valamennyi szabályt és műszaki feltételt, így különösen

- a kábelhely-infrastruktúrára vonatkozó, nyilvántartásokból történő információszolgáltatás során követendő eljárást és határidőket;
- a kábelhely megosztás megvalósíthatóságának helyszíni vizsgálata során követendő eljárást és határidőket;
- a kábelhely-infrastruktúrához való hozzáférés, a kábelek behúzása, üzembe helyezése; fenntartása, hibaelhárítása, eltávolítása során követendő eljárást és határidőket;
- a tartalékként fenntartott férőhely maximális mértékét, a Határozat D.6. h) pontjában foglaltak szerint;
- a fenti eljárásokhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat és díjakat.

j) a közös eszközhasználat feltételeit, a felelősség-megosztás meghatározásának műszaki és jogi szempontjait is beleértve;

k) a szolgáltatások díjait, valamint a díjazási elveket, a számlázási és fizetési módokat;

l) az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítésre vonatkozóan a Jogosult Szolgáltatóval megkötendő hálózatfejlesztési szerződés feltételeit, amelyeknek – az Eht. 88. §-ában foglaltakon túl – legalább az alábbiakról kell rendelkezniük:

- a hozzáférés általános feltételeiről, beleértve az előrendelést;
- az ajánlattételi és szerződéskötési eljárás részletes szabályairól;
- a jelen szerződési feltételek módosítása esetén szükséges szerződésmódosítással kapcsolatos eljárásról;
- a hozzáférés földrajzilag meghatározott pontjairól;
- a hozzáférés lehetséges műszaki megoldásait, illetve ehhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokról;
- a telepített újgenerációs hozzáférési hurok minőségi paramétereiről,
- az előzetesen igényelt optikai szálak száma és a ténylegesen bérbe vett optikai szálak száma között lehetséges maximális alsó eltérés mértékéről, valamint az eltérés esetén fizetendő kötbérről, ez esetben a kötbér mértékének - az Eht. 88.§ (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a bérbevétel elmaradása következtében a Kötelezett szolgáltató vagyonában felmerülő kárral;
- a bérleti díj számítási módjáról;
- a szolgáltatók közötti pénzügyi elszámolás rendjéről;
- a felek közötti együttműködés szabályairól így különösen a szerződésben meghatározott határidők bármelyikének Kötelezett Szolgáltató vagy Jogosult Szolgáltató általi elmulasztása esetén alkalmazandó kötbérekről, az együttműködési kötelezettség körében; ez esetben a kötbér mértékének - az Eht. 88.§ (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a bérbevétel elmaradása következtében az adott fél vagyonában felmerülő kárral;
- a hibaelhárítási, hibabehatárolási kötelezettség megoszlását kijelölő felelősségi határpontokról;
- az igénybevétel alsó határát átviteli kapacitásban mért alsó határáról;
- a hálózati szerződés felmondási idejére vonatkozó szabályokról;

m) az ajánlattételi és szerződéskötési eljárás részletes szabályait;

A szerződéskötési eljárás részletes szabályai körében nyilvánosságra kell hozni különösen:

- a szerződéskötés elektronikus formán kívüli kezdeményezésére rendszeresített helyiségeket, azok nyitvatartási idejét,
- a szerződéskötés elektronikus formában történő kezdeményezésének lehetőségét és körülményeit azzal, hogy a Kötelezett Szolgáltató nem zárhatja ki az elektronikus formán kívüli kezdeményezést.

[2] Az előfizetői szakasz típusát az előfizetői szakaszon a hálózati összeköttetést biztosító kábel típusa (például fémvezetős kábelnél koaxiális, UTP, STP, fényvezetős kábelnél mono- vagy multimódusú, stb.) és az alkalmazott átviteli technológia határozza meg

n) a felek közötti együttműködés szabályait (határidő, információnyújtás, titoktartás), különösen a szerződésben meghatározott határidők bármelyikének Kötelezett Szolgáltató vagy Jogosult Szolgáltató általi elmulasztása esetén alkalmazandó kötbéreket, az együttműködési kötelezettség körében;

o) a referenciaajánlat módosítása esetén szükséges szerződésmódosítással kapcsolatos eljárást;

p) annak az eljárásnak a feltételeit (így többek közt a szükséges dokumentumokra vonatkozó követelményeket és az eljárás egészére, illetve az egyes felek cselekményeire meghatározott határidőket), amikor

pa) a helyi hurok átengedésre, előfizetői szakasz átengedésre, valamint az FTTH pont-pont, illetve FTTH PON hálózat újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedésére ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője szolgáltatót vált úgy, hogy az új szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatótól a korábbi szolgáltatóval azonos nagykereskedelmi szolgáltatást vesz igénybe, illetve

pb) a helyi hurok átengedésre, előfizetői szakasz átengedésre, valamint az FTTH pont-pont, illetve FTTH PON hálózat újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedésére ráépülő, valamely Jogosult Szolgáltató által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatást az adott Jogosult Szolgáltató egy, a korábban a Kötelezett Szolgáltatótól igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatástól eltérő, de szintén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételével kívánja nyújtani.

pc) A fenti pa) és pb) pontokban meghatározott eljárásokat - a Jogosult Szolgáltató igénye alapján - Kötelezett Szolgáltató egyidejűleg is köteles biztosítani. A pa) és pb) pontbeli eljárások egyidejű igénybevételét akkor is köteles a Kötelezett Szolgáltató biztosítani, ha a Jogosult Szolgáltató a pa) és/vagy pb) eljárásokat - külön-külön, illetve egyidejűleg - számhordozási igénnyel kombináltan kívánja igénybe venni.

pd) A helyi hurok átengedésre, előfizetői szakasz átengedésre, valamint az FTTH pont-pont, illetve FTTH PON hálózat újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedésére ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője az előfizetői hozzáférési pontot a Kötelezett Szolgáltató földrajzi piacán belül változtatni kívánja (áthelyezés), feltéve, hogy az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások valamelyike rendelkezésre áll.

A p) pontban meghatározott feltételeket a Kötelezett Szolgáltató az Eht. 58. § (2) bekezdés a) pontja szerint csatolt dokumentumban köteles részletesen megindokolni.

q) a szolgáltatás vállalt minőségi paramétereit (beleértve az üzemeltetés, karbantartás feltételeit is), és a rendelkezésre álló szabad hozzáférési kapacitásokat;

A hozzáférési és átengedési szolgáltatások vállalt minőségi jellemzőit illetően a Kötelezett Szolgáltatónak az alábbi minimum-követelménynek kell megfelelnie:

A Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában köteles számszerű követelményt megadni:

- a szolgáltatás létesítésének időtartamára (a szolgáltatás iránti igénybejelentés fogadásától a szolgáltatás-nyújtás megkezdéséig terjedő időszak),
- az éves rendelkezésre állás értékére (a rendelkezésre állás értéke megadja az átengedés szolgáltatás esetén a bejelentett hibák alapján meghatározott, az adott fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatásra vonatkozó használhatósági arányt egy naptári évre vonatkoztatatva),
- a hibaelhárításra vonatkozóan a 24, illetve 72 órán belül a Kötelezett Szolgáltató által elhárított és az összes Jogosult Szolgáltató által a Kötelezett Szolgáltatónak bejelentett valós, a fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatásra vonatkozó hibák arányára (ez utóbbi mutató értelemszerűen a 24, illetve 72 órán belül el nem hárított hibákra vonatkozik),

Emellett a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában köteles meghatározni

- a szolgáltatás létesítésének határidejére vonatkozó és a szerződésben foglalt minőségi mutatók be nem tartása esetén a Jogosult Szolgáltatót megillető kötbér mértékét;
- az adott helyi hurok, előfizetői szakasz és FTTH újgenerációs hozzáférési hurok átengedési szolgáltatásra ráépülő valamennyi saját kiskereskedelmi szolgáltatás tényleges minőségi jellemzőit, a hibaelhárítás-, a rendelkezésre állás jellemzőit, a tényleges szolgáltatásindítási eljárási időket, mindezek számításának módját és a számítás alapjául szolgáló adatok.

A fentiekben foglaltakon túlmenően a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató indokolt igénye esetén többféle minőségi szintet meghatározni. A Jogosult Szolgáltatónak a Kötelezett Szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételeiben

meghatározott minőségi feltételektől eltérő minőségű szolgáltatásra vonatkozó igénye esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles erre vonatkozóan a Jogosult Szolgáltatónak ajánlatot tenni.

A Kötelezett Szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételekben meghatározott kötbér mértékének - az Eht. 88. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a minőségi mutató be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.

A referenciaajánlatot tartalmazó internetes azonosító címet (URL) a Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat hatálybalépését követő 60 napon belül köteles a Hatóságnak bejelenteni elektronikus levélben az atlathatosag@nmhh.hu címen a Hatóság honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. Amennyiben az URL-ben változás áll be, a Kötelezett Szolgáltató erre vonatkozó bejelentését 3 napon belül köteles megtenni.

A Kötelezett Szolgáltató köteles féléves rendszerességgel (a január 1-jétől június 30-ig, illetve július 1-jétől december 31-ig terjedő időszakokra vonatkozóan a lejáratot követő első hónap végéig) nyilvánosságra hozni és frissíteni a honlapján azonos elérési helyen elhelyezve a q) pontban meghatározott minőségi jellemzők ténylegesen megvalósult értékeit, ezek számítási módját és a számítás alapjául szolgáló adatok forrását mind az általa nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatásra (helyi hurok, előfizetői szakasz és FTTH újgenerációs hozzáférési hurok átengedés), mind az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő valamennyi, a Kötelezett Szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatására vonatkozóan ugyanolyan szerkezetben és részletezettséggel. A kiskereskedelmi szolgáltatások esetén a q) pontban szereplő minőségi paraméterek értelemszerűen alkalmazandóak a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtására.

A közzétételi kötelezettség jelen határozatban foglaltaknak való megfelelőségét a hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében rendszeresen ellenőrzi.

A Kötelezett Szolgáltató továbbá köteles a közzététel helyét megjelölő internetes azonosító címét (URL) az első közzététellel egyidejűleg az Elnöknek bejelenteni az atlathatosag@nmhh.hu elektronikus levélcímre történő megküldéssel az NMHH honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. A Kötelezett Szolgáltató köteles az URL cím változása esetén, azt követően 15 napon belül az aktuális URL címet a fenti e-mail címre megküldeni.

Az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató köteles a tényleges hálózatfejlesztést 6 hónappal megelőzően honlapján közzétenni újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terveit.

A honlapon történő közzététel tartalmi jellemzőit illetően a Kötelezett Szolgáltatónak az alábbi minimum tartalmi követelménynek kell megfelelnie:

- közzé kell tennie térkép formájában a hozzáférési aggregációs pontok és a hozzáférési aggregációs pontok ellátási területére eső köztes elérési pontok elhelyezkedését;
- a rendezőkre (elérési pontokra) bekötött előfizetői hozzáférések számát;
- az átadó rendezőmodulok rendelkezésre állását, illetve elhelyezési lehetőségét és a lefedett területeket; beleértve azt is, hogy az adott hozzáférési aggregációs pont, illetve köztes elérési pont mely területeket (utca és házszám szerinti bontásban) látja el.

Az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettség keretében a szerződéskötési eljárással kapcsolatosan előírt szabályokat a jelen határozat rendelkező részének D.3. pontja tartalmazza.

A hálózatok technológiai fejlődése miatt bekövetkező, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltásra (technológiai migráció) vonatkozóan előírt átláthatóságot is érintő szabályokat a jelen határozat rendelkező részének D.9. pontja tartalmazza.

A hozzáférési szolgáltatás nyújtásának feltételeit tartalmazó referenciaajánlat fenti szempontoknak való megfelelőségét a Hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A jelen pontban kiszabott átláthatóság kötelezettség az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terheli.

B) A Tanács DH-26600-25/2007. számú határozatában kirótt, Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás" kötelezettség vonatkozásában:

Az 1., és 2. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a DH-26600-25/2007. számú határozatban kirótt, az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás" kötelezettségét az alábbiak szerint módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatóra pedig az alábbiak szerint előírom:

A Kötelezett Szolgáltatónak az „egyenlő elbánás" kötelezettség teljesítése körében az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:
Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettsége teljesítése során a Kötelezett Szolgáltatónak a jelen rendelkező rész D.1.-D.9. pontjaiban előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatásai (a jelen pontban a továbbiakban: hozzáférési és átengedési szolgáltatások) tekintetében elsősorban azt kell biztosítania, hogy a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók vonatkozásában lényegét tekintve azonos körülmények között lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz.
Az egyenlő elbánás kötelezettség alapján a Kötelezett Szolgáltató a hozzáférési és átengedési szolgáltatásai tekintetében szerződéses kapcsolataiban nem tehet különbséget az igénybevett nagykereskedelmi szolgáltatás lényeges feltételei - különösen a határidők, a teljesítés módja és terjedelme - tekintetében a szolgáltatást igénybe vevő különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók között.
Az egyenlő elbánásnak teljesülnie kell a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos összes tevékenységre, így különösen:

- a szolgáltatás vagy szerződésmódosítás iránti igény fogadása, kezelése, teljesítése, állapotának nyomon követése,
- a szolgáltatás nyújtásához szükséges műszaki, informatikai és logisztikai támogatás, karbantartás,
- a minőségi és teljesítménymutatók kidolgozása és elfogadása, és azokhoz való rendszeres hozzáférés biztosítása, valamint ezeknek a Jogosult Szolgáltatókkal kötött SLA-szerződésben (Service Level Agreement) történő rögzítése, melynek alapelveit a referenciaajánlatban kell rögzíteni,
- a szolgáltatók közötti pénzügyi elszámolás,
- az értékesítéshez kapcsolódó kedvezmények, akciók, diszkontok, valamint
- a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos nyilatkozatok kiadása terén.

A Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell a hozzáférési és átengedési szolgáltatásai tekintetében, hogy legalább ugyanolyan feltételekkel (ideértve az egyes nagykereskedelmi feltételek változtatásának közlését az érdekelt felekkel, illetve a nagykereskedelmi input igénybevételének eljárási határidejét), legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújtson mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaira, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz.
Az egyenlő elbánás követelményének megfelelően jelen határozat rendelkező részének A) q) pontjában meghatározott, a Kötelezett Szolgáltató által vállalt minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei.
Az egyenlő elbánás kötelezettség megsértésének minősül különösen

- ha a Kötelezett Szolgáltató szervezetén belül, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezete és a Kötelezett Szolgáltató között a munkavállalók áramlása, illetve ezen szervezeti egységeket esetlegesen átfedő munkakörök kialakítása oly módon történik, ami lehetővé teheti az egyenlő elbánás elvét sértő információáramlást a Kötelezett Szolgáltatónak az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi (kiskereskedelmi) üzletága között;
- ha a Kötelezett Szolgáltató, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezeti egységei, vezetői és alkalmazottai esetében olyan módon kialakított teljesítményösztönzési rendszer érvényesül, ami lehetővé teszi az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletág teljesítményelvárásainak az összekapcsolását, és ezáltal a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó üzletág alkalmazottait, illetve az üzletág döntéseit befolyásoló személyeket arra ösztönözheti, hogy a nagykereskedelmi eladások, mint fő teljesítményösztönző helyett elsősorban a Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi üzletágának eredményét tartsák szem előtt;
- ha a Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásának létesítési határideje rövidebb, mint az adott kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához a Jogosult Szolgáltatók számára szükséges a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott és szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának létesítési határideje. – Ez a kötelezettség az Eht. 59. § (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelően a hozzáférési referenciaajánlat Elnök általi jóváhagyását, vagy tartalmának megállapításáról szóló határozat jogerőre emelkedését követően terheli a Kötelezett Szolgáltatót.

A Kötelezett Szolgáltató a hozzáférési és átengedési szolgáltatásai tekintetében nem alkalmazhat olyan feltételeket, melyek – formálisan ugyan a szolgáltatást igénybe venni szándékozó különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók (ideértve a saját, illetve bármely általa irányított más szolgáltatót) tekintetében azonosak, azonban – műszaki, gazdasági, vagy hírközlésjogi szempontból kizárják az egyes Jogosult Szolgáltatók általi igénybevételt.
Így a Kötelezett Szolgáltató különösen nem írhat elő

- indokolatlan műszaki feltételeket a hálózati szolgáltatás igénybevételéhez, illetve
- olyan indokolatlan árazási feltételeket, amelyek teljesítésére a saját üzletága, illetve az irányítása alatt álló más vállalkozáson kívül más Jogosult Szolgáltatók tekintetében kizárja az igénybevételt.

A Kötelezett Szolgáltató köteles a hozzáférési és átengedési szolgáltatást kérő Jogosult Szolgáltatónak mindazokat a feltételeket biztosítani, amelyet bármely harmadik szolgáltató számára korábban már biztosított.
Az egyenlő elbánás kötelezettségének teljesítése érdekében előírom, hogy a Kötelezett Szolgáltatók minden, az egyenlő elbánás kötelezettségének érvényesítésével összefüggő szabályzatukat, belső szervezetüket, munkafolyamataikat – beleértve a szerződéses partnereikkel összefüggő munkakapcsolatokat – a határozat közlését követő 30 napon belül oly módon alakítsák ki, amely biztosítja a kötelezettség betartását és ellenőrizhetőségét.
Amennyiben a Hatóság hatósági ellenőrzés során az egyenlő elbánás kötelezettség Kötelezett Szolgáltató általi megsértését tapasztalja, kötelezheti a Kötelezett Szolgáltatót a hozzáférési referenciaajánlatának az Eht. 60. §-a szerint módosítására, illetve az Eht. 59. § (8) bekezdése alapján hivatalból módosíthatja azt.
A jelen pontban kiszabott egyenlő elbánás kötelezettsége az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terheli.

C) A Tanács DH-26600-25/2007. számú határozatában kirótt, Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség vonatkozásában:

Az 1., és 2. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a DH-26600-25/2007. számú határozatban kirótt, az Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatóra pedig az alábbiak szerint előírom:
Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező részének D.1.-D.5. pontjaiban előírt nagykereskedelmi szolgáltatásokat költségalapú díjakon köteles nyújtani. Ezen költségalapú díjakat jelen határozat rendelkező részének jelen pontjában és I. sz. mellékletében meghatározott tartalommal és az ott leírtak szerint a LRIC költségszámítási módszer alkalmazásával köteles kialakítani.
A Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező részének D.6.-D.8. pontjaiban előírt nagykereskedelmi szolgáltatásokat ugyancsak költségalapú díjakon köteles nyújtani. Ezen költségalapú díjakat a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 37. §-ban, valamint jelen határozat rendelkező részének I. számú melléklete F/4. pontjában foglalt szabályok szerint köteles kialakítani.
A "Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" megnevezésű piacon az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató a költségalapú díjakat a jelen határozat közlésétől számított 60 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani.
A Kötelezett Szolgáltató köteles alátámasztani, bizonyítani az Elnök számára, hogy az általa kiszámított díjak költségalapúak, és azokat a jelen határozat I. sz. mellékletében meghatározott költségszámítási módszertan, illetve a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 37. §-ban foglalt előírások szerint alakította ki.
Amennyiben az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató költségalapú díjai megfelelnek az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök jóváhagyja azokat.
Amennyiben az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató nem nyújtja be az Elnökhöz költségalapú díjait, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, és az Elnök által elrendelt hiánypótlás sem vezetett eredményre, továbbá, ha a Kötelezett Szolgáltató által kialakított díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök a Kötelezett Szolgáltató által alkalmazandó díjak tekintetében az Eht. 108. § (5) bekezdésben foglaltak szerint dönt.

Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató díjának Hatóság általi megállapításához, a költségek ellenőrzésére a Hatóság az Eht 108. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelően BU LRIC módszert is felhasználhat.
A jelen pontban kiszabott költségalapúság kötelezettség azon részkötelezettsége, miszerint az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató a költségalapú díjakat a jelen határozat közlésétől számított 30 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani, a határozat közlését követő napon lép hatályba.
Az Elnök által jóváhagyott vagy megállapított díjak jelen határozat közlését követő 121. napon lépnek hatályba azzal, hogy az NHH Tanácsa által a DH-3381-5/2009. sz., a DH-3697-2/2009. sz. és a DH-5636-30/2008. sz. határozatokban jóváhagyott vagy megállapított díjakat az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató köteles a határozat közlésétől számított 120. napig alkalmazni (költségalapúság kötelezettség díjak alkalmazására vonatkozó részkötelezettsége).

D) A Tanács DH-26600-25/2007. számú határozatában kirótt, Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek" vonatkozásában:

Az 1. és 2. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a DH-26600-25/2007. számú határozatban kirótt „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket" – a D.9 pontban foglaltak tekintetében az Eht. 107. §-ban „a közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályaira" vonatkozó előírásokra is tekintettel – az alábbiak szerint módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatóra pedig az alábbiak szerint előírom:

D.1. Fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése
A DH-26600-25/2007. számú határozat I. c) "Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek" módosítása" pontjában az 1. és 2. sz. érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra előírt, a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó kötelezettségeknek a Kötelezett Szolgáltatók kötelesek továbbra is eleget tenni, a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató pedig köteles eleget tenni a DH-26600-25/2007. számú határozat I. c) "Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek" módosítása" a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatás tárgyában előírt kötelezettségeknek.
A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsának DH-26600-25/2007. határozat rendelkező része c.) ii.) pontjában definiált távoli hozzáférést az alábbiak szerint pontosítom:
A „távoli hozzáférés" a közös eszközhasználat különös formája, amely esetében a hurokátengedésre jogosult szolgáltató berendezései az arra kötelezett szolgáltató létesítményéhez közel, de különállóan, a Kötelezett tulajdonában/résztulajdonában álló vagy a Kötelezett által egyéb jogcímen használt ingatlanon/ingatlanrészen kívül kerülnek elhelyezésre.
A Jogosult Szolgáltató réz érpáras helyi hurok átengedésre vonatkozó igénybejelentése esetén, amennyiben a Kötelezett Szolgáltató az érintett előfizetői hozzáférési ponton újgenerációs hozzáférési hálózattal is képes előfizetői szolgáltatást nyújtani, ezt köteles jelezni a Jogosult Szolgáltató számára, megjelölve az újgenerációs hozzáférési hurok típusát is.[3]

D.2. Újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak és újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedése beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtása céljából
A Kötelezett Szolgáltató köteles az újgenerációs hozzáférési hálózatai előfizetői szakaszainak teljes és részleges átengedésére beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtása céljából (a továbbiakban: előfizetői szakasz teljes és részleges átengedése), valamint a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására az erre vonatkozó igény esetén.

[3] Az újgenerációs hozzáférési hurok típusát a hálózati összeköttetést biztosító kábelek típusa (például fémvezetős kábelnél koaxiális, UTP, STP, fényvezetős kábelnél mono- vagy multimódusú, stb.) és az alkalmazott átviteli technológia határozza meg.

A kötelezettség a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszaira vonatkozik, függetlenül a hálózat felépítésétől, az alkalmazott technológiától, kivéve a koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszait.

Az előfizetői szakaszokra vonatkozó átengedési kötelezettség az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszának kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek átengedésére is vonatkozik – kivéve a koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok kábeleit – amennyiben az átengedést a Jogosult Szolgáltató előfizetői szakasz kialakítása céljából igényli és az átengedett kábellel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés. A Kötelezett Szolgáltató köteles az előfizetői aggregációs pontban átengedni a kábelt a Jogosult Szolgáltató számára, az előfizetői szakasz átengedésével megegyező módon. Amennyiben a használaton kívüli kábel nincs csatlakoztatva az előfizetői hozzáférési ponton, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles az átengedett kábelt az előfizetői hozzáférési ponton végződtetni, vagy lehetővé tenni, hogy a kábel végződtetését a Jogosult Szolgáltató elvégezhesse.

A Kötelezett Szolgáltató köteles az FTTH pont-pont hálózata, valamint FTTH PON hálózata újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedésére beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtása céljából, valamint a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására az erre vonatkozó igény esetén.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató álláspontja szerint a hálózatában alkalmazott technológia sajátosságai következtében

– valamely típusú[4] előfizetői szakaszainak teljes, vagy részleges átengedése, vagy
– az FTTH pont-pont, vagy FTTH PON hálózatában az újgenerációs hozzáférési hurkok teljes vagy részleges átengedése

objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható, akkor az erre vonatkozó álláspontja kifejtését, részletes műszaki indokolással együtt a referenciaajánlatához csatolt, Eht. 58. § (2) bekezdés szerinti dokumentumban köteles az Elnökhöz benyújtani.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott dokumentumban foglaltaknak az Elnök helyt ad, az érintett hálózat esetében az előfizetői szakaszok, illetve az újgenerációs hozzáférési hurkok teljes, illetve részleges átengedését a Kötelezett Szolgáltatónak a rendelkező rész A) pontja szerinti referenciaajánlatban nem kell megajánlania, az átengedés feltételeit nem kell kidolgoznia.

Amennyiben a műszaki feltételek változása a későbbiekben lehetővé teszi az érintett hálózat esetében az előfizetői szakaszok, illetve az újgenerációs hozzáférési hurkok teljes, vagy részleges átengedését, a Kötelezett Szolgáltatónak az előfizetői szakaszok, illetve az újgenerációs hozzáférési hurkok átengedését biztosítania kell és ennek feltételeit referenciaajánlatában nyilvánosságra kell hoznia. Ennek érdekében a Hatóság kötelezheti a Kötelezett Szolgáltatót hozzáférési referenciaajánlatának az Eht. 60. §-a szerint módosítására, illetve az Eht. 59. § (8) bekezdése alapján hivatalból módosíthatja azt.

A hozzáférési kötelezettség teljesítése során a jelen rendelkező rész D) pontja által nem érintett kérdésekben a Kötelezett Szolgáltató köteles megfelelni a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Hszr.) előírásainak, azzal az eltéréssel és kiegészítéssel, hogy a DH-26600-25/2007. számú határozatban a "c) A Tanács DH-664-177/2005. számú határozatában kirótt, Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek” módosítása" pont alatti (i) – (xi) pontok az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak teljes és részleges átengedésére, valamint az FTTH pont-pont és FTTH PON hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedésére is alkalmazandóak.

Ennek a Kötelezett Szolgáltató úgy köteles megfelelni, hogy a Hszr., illetve a DH-26600-25/2007. számú határozat idézett pontjainak helyi hurok átengedésre alkalmazható rendelkezései az előfizetői szakaszok, illetve az újgenerációs hozzáférési hurkok átengedésére is alkalmazandóak, azzal, hogy a rendelkezésekben helyi hurok helyett előfizetői szakasz, illetve újgenerációs hozzáférési hurok értendő, továbbá a réz érpáras hozzáférési hálózatok technológiájára vonatkozó kitételek helyett ezeknek az újgenerációs hozzáférési hálózatokra értelmezhető funkcionális megfelelői értendők.

Az előrendelési eljárás keretében a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára hozzáférhetővé tenni a meghatározott területen megvalósítandó előfizetői szakasz, illetve FTTH újgenerációs hozzáférési hurok átengedéshez szükséges hálózati alapinformációkat, amely tartalmazza koordinátahelyesen a hozzáférési aggregációs pontok és az ezekhez tartozó előfizetői aggregációs pontok elhelyezkedését, valamint a hozzáférési aggregációs pontokhoz kapcsolódó újgenerációs hozzáférési hurkok, illetve az egyes előfizetői aggregációs pontokhoz kapcsolódó előfizetői szakaszok számát, az előfizetői szakaszok típusának megjelölésével, valamint a hozzáférési aggregációs pontok, illetve az ezekhez tartozó egyes előfizetői aggregációs pontok által lefedett területeket, utca és házszám szerinti bontásban. Az adatokat a Kötelezett Szolgáltató

[4] Az előfizetői szakasz típusát az előfizetői szakaszon a hálózati összeköttetést biztosító kábel típusa (például fémvezetős kábelnél koaxiális, UTP, STP, fényvezetős kábelnél mono- vagy multimódusú , stb.) és az alkalmazott átviteli technológia határozza meg

táblázatos formában, valamint ha az igényelt adatok térképi formában is rendelkezésre állnak, akkor térkép formájában is köteles a Jogosult Szolgáltató számára megadni.
Az előfizetői szakasz, illetve az újgenerációs hozzáférési hurok átengedésére vonatkozó jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén a Jogosult Szolgáltató a Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

D.3. Többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezés
A Kötelezett Szolgáltató újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztése során a Jogosult Szolgáltató részéről felmerülő igény esetén köteles többletszál-telepítés formájában hozzáférést biztosítani a Jogosult Szolgáltató számára.
Az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató az előfizetőig tartó teljes hozzáférési hálózati szakaszon, vagy a Jogosult Szolgáltató igényének megfelelően annak egy részére köteles biztosítani a hozzáférést a többletszálhoz a Jogosult Szolgáltatónak.
A Jogosult Szolgáltató a többletszálat a Kötelezett Szolgáltató hálózati struktúrájának megfelelően, annak nyomvonalában igényelheti. A Jogosult Szolgáltató a többletszálat szabadon használhatja fel saját hálózati struktúrájának építésére, amely struktúra eltérhet a Kötelezett Szolgáltató hálózatának felépítésétől.
A Kötelezett Szolgáltató köteles újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terveit 6 hónappal a tényleges hálózatfejlesztést megelőzően honlapján közzétenni, és folyamatosan frissíteni újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terveit (a hálózatfejlesztési tervek ütemezéséről és a tervezett fejlesztésekhez képest bekövetkezett változásokról történő információszolgáltatást is beleértve), továbbá az utolsó frissítés dátumát feltüntetni annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató számára a hozzáférés biztosított legyen az általa előzetesen igényelt szálak erejéig.
A Jogosult Szolgáltató a többletszál telepítésére vonatkozó igénybejelentését a tényleges hálózatfejlesztést 3 hónappal megelőző időpontig teheti meg. A Kötelezett Szolgáltató többletszál-telepítési kötelezettsége a fejlesztés előtt 3 hónappal bezárólag megadott jogosulti igénybejelentések esetében áll fenn. A fenti határidőn túli jogosulti igénybejelentéseket a Kötelezett Szolgáltató nem köteles befogadni.
A honlapon történő közzététel tartalmi jellemzőit illetően a Kötelezett Szolgáltatónak a jelen határozat rendelkező rész A. pontjában foglalt minimum tartalmi követelménynek kell megfelelnie.
A Jogosult Szolgáltató igénybejelentése akkor tekinthető a Kötelezett Szolgáltató által tudomásul vettnek, befogadottnak, ha azt a Kötelezett Szolgáltató írásban visszaigazolta. A Kötelezett Szolgáltató az igénybejelentést köteles 5 munkanapon belül visszaigazolni.
A Kötelezett Szolgáltató által visszaigazolt igénybejelentés birtokában a Jogosult Szolgáltató kezdeményezheti hálózatfejlesztési szerződés létesítését. A hálózatfejlesztési szerződés az Eht. 88. §-a szerinti hálózati szerződésnek minősül, a szerződésre az ott foglalt rendelkezéseket értelemszerűen alkalmazni kell.
A Jogosult Szolgáltatóval megkötendő hálózatfejlesztési szerződés feltételeit a Kötelezett Szolgáltató köteles megajánlani, és a hozzáférési referenciaajánlatába az I. A) pont l) alpont szerinti feltételeket belefoglalni. A szerződéskötési eljárásra az alábbiak alkalmazandók:

- A Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató közötti hálózatfejlesztési szerződést az igénybejelentés visszaigazolásának időpontjától számított 20 napon belül meg kell kötni.
  Nem számít bele a szerződéskötésre meghatározott határidőbe a pótlólagos adatközlésre vonatkozó felhívás elküldésének és a felhívás teljesítésének napja közötti idő, amennyiben a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltatót a szerződéskötésre vonatkozó kezdeményezésének olyan adatokkal vagy dokumentumokkal való kiegészítésére hívja fel, mely nélkül a Kötelezett Szolgáltató a hálózatfejlesztési szerződés megkötéséről nem tud nyilatkozni.
- A hálózatfejlesztési szerződésben foglalt minőségi mutatók és az építési határidők be nem tartása esetén a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltatónak köteles kötbért fizetni. A kötbér mértékének - az Eht. 88.§ (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a minőségi mutató, illetve az építési határidők be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.

A hozzáférés általános feltételeire vonatkozóan előírom, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak egy adott többletszál telepítésre vonatkozó jogosulti kérelem elutasítását írásban meg kell indokolnia.

A jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén a Jogosult Szolgáltató a Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

Az előzetes jogosulti igénybejelentés (előrendelés) alapján igényelt többletszál-kapacitás létesítését - újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztése keretében - a Kötelezett Szolgáltató valósítja meg. A beruházás elkészültét követően a Jogosult Szolgáltató az általa megadott igénybejelentés alapján a Kötelezett Szolgáltató által létesített optikai szálakat a beruházás megvalósulását követően bérleti szerződés keretében veszi igénybe.

A bérleti díj számítási módját a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettsége keretében előírtaknak megfelelően kell meghatározni.

A hálózatfejlesztési szerződésben - a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában foglaltaknak megfelelően - a Jogosult Szolgáltató és a Kötelezett Szolgáltató köteles külön megállapodni arról, hogy mekkora maximális alsó eltérés lehet az előzetesen igényelt optikai szálak száma és a ténylegesen bérbe vett optikai szálak száma között. Abban az esetben, ha a Jogosult szolgáltató az általa igényelt optikai szálakat a szerződésben megállapított megengedett maximális alsó eltérést meghaladó mértékben nem veszi át bérlet formájában, akkor a referenciaajánlatban meghatározott kötbérezési feltételek irányadóak.

A Kötelezett Szolgáltató köteles biztosítani a Jogosult Szolgáltató számára keretszerződés kötésének lehetőségét is, azzal, hogy a Jogosult Szolgáltató választása szerint kezdeményezheti keretszerződés vagy a többletszál átengedésére vonatkozó egyedi szerződés megkötését.

A telepített újgenerációs hozzáférési hurok minőségi paramétereit illetően a Kötelezett Szolgáltató legalább az alábbiakat köteles átadni:

- a telepített újgenerációs hozzáférési hurokban vagy annak előfizetői szakaszán alkalmazott kábel és fényvezető szál típusa, jellemzői, gyártója,
- az újgenerációs hozzáférési hurok vagy annak előfizetői szakaszának hossza,
- a beiktatási csillapítás.

A Jogosult Szolgáltató által a Kötelezett Szolgáltató részére küldött hibabejelentés esetén a Kötelezett Szolgáltatónak az előzetes hibaelhatárolással és a hibaelhárítással kapcsolatos kötelezettsége csak akkor kezdődik el, amikor a Jogosult Szolgáltató nyilatkozik arról, hogy a sajátoldali hibát már kizárta. A hibaelhárítási, hibabehatárolási kötelezettség megoszlását a felelősségi határpontok jelölik ki. A felelősségi határpontokat a Kötelezett Szolgáltatók és a Jogosult Szolgáltató a hozzáférés specifikumainak megfelelően közösen állapítják meg.

A Kötelezett Szolgáltató csak bankgaranciával rendelkező Jogosult szolgáltatóval köteles a hálózatfejlesztési szerződést megkötni. A bankgarancia összegének számítási módját és felülvizsgálatának szabályait részleteiben a hozzáférési referenciaajánlat szabályozza.

A többletszál-telepítési kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terveinek közzétételével, valamint a hálózatfejlesztési szerződés tartalmával kapcsolatban előírt átláthatósági szabályokat jelen határozat I. A) pontja tartalmazza.

D.4. Kábelhely megosztás és sötétszál átengedés előfizetői hozzáférési hálózati szakasz kiépítése céljából

Amennyiben a jelen rendelkező rész D.1.-D.2. pontjaiban foglalt helyi hurok átengedési, előfizetői szakasz, illetve újgenerációs hozzáférési hurok átengedési kötelezettségek teljesítésére irányuló jogosulti igény műszaki okok miatt nem megvalósítható, beleértve azt az esetet is, ha az adott típusú[5] újgenerációs hozzáférési hurok, vagy előfizetői szakasz átengedését a Kötelezett Szolgáltató műszaki okok miatt nem ajánlotta meg a referenciaajánlatában, vagy a Jogosult Szolgáltató által igényelt típusú – az átengedési kötelezettség alá tartozó – helyi hurok, előfizetői szakasz, újgenerációs hozzáférési hurok helyett a Kötelezett Szolgáltató az adott helyszínen más típusú helyi hurok, előfizetői szakasz, újgenerációs hozzáférési hurok átengedését tudja biztosítani, akkor kábelhely rendelkezésre állása esetén a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles kábelhely megosztást nyújtani annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató az általa választott technológiájú, beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtását biztosító előfizetői hozzáférési hálózati szakaszait kiépíthesse. A Kötelezett Szolgáltató ugyanakkor nem köteles kábelhely megosztást nyújtani, amennyiben a Jogosult Szolgáltató azt koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok előfizetői hozzáférési hálózati szakaszainak kiépítésére kívánja felhasználni.

[5] Az újgenerációs hozzáférési hurok, illetve az előfizetői szakasz típusát a hálózati összeköttetést biztosító kábelek típusa (például fémvezetős kábelnél koaxiális, UTP, STP, fényvezetős kábelnél mono- vagy multimódusú, stb.) és az alkalmazott átviteli technológia határozza meg.

A kábelhely megosztást a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató előfizetői hozzáférési hálózati szakaszának kiépítése céljából, az előfizetői hozzáférési pont és a Kötelezett Szolgáltató kábelhely-hálózatának az előfizetői hozzáférési ponttól legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között köteles nyújtani, a távolságot a Kötelezett Szolgáltató kábelhely-hálózatának az adott pontig vezető legrövidebb felhasználható nyomvonala alapján számítva.
Amennyiben a Jogosult Szolgáltató által az előzőekben meghatározott feltételekkel összhangban igényelt kábelhely megosztás objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható és a Kötelezett Szolgáltató rendelkezik olyan sötétszállal, amely az általa nyújtott szolgáltatásokhoz, vagy az előrelátható szolgáltatás-fejlesztési igényeihez nem szükséges, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles az adott szakaszon sötétszál átengedést biztosítani a Jogosult Szolgáltató számára az előfizetői hozzáférés kiépítése céljából.
A kábelhely megosztásra, illetve a sötétszál átengedésre vonatkozó jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén a Jogosult Szolgáltató a Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

D.5. Felhordó hálózati szolgáltatások biztosítása
A Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató által igénybe vett, a jelen rendelkező rész D.1.-D.4. pontjaiban foglalt hozzáférési és átengedési alapszolgáltatások (helyi hurok átengedése, előfizetői szakasz átengedése, újgenerációs hozzáférési hurok átengedése, többletszál telepítése és átengedése, kábelhely megosztás, vagy sötétszál átengedés előfizetői hozzáférési hálózati szakasz kiépítése céljából) nyújtásához kapcsolódóan a következő felhordó hálózati szolgáltatásokat nyújtani kiegészítő szolgáltatásként a Jogosult Szolgáltató számára, a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén, meghatározott pontok között, kivéve, ha a szolgáltatás nyújtása objektív műszaki okok miatt nem lehetséges:

- kábelhely megosztás, amelynek keretében a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonában lévő kábelhely infrastruktúra meghatározott szakaszain biztosítja a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő kábeleinek elhelyezését és azoknak a Jogosult Szolgáltató általi használatát,
- sötétszál átengedés, amelynek keretében a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonában lévő sötétszál használatát átengedi a Jogosult Szolgáltató számára,
- hullámhossz átengedés, amelynek keretében a Kötelezett Szolgáltató az optikai szál átviteli kapacitásának egy részét átengedi a Jogosult Szolgáltató számára a vivő fényhullámok spektrumának megosztása útján,
- átviteli kapacitás biztosítása, amelynek keretében a Kötelezett Szolgáltató a hírközlő hálózata kapacitását vagy annak egy részét a Jogosult Szolgáltató rendelkezésére bocsátja adott végpontok között.

A felhordó hálózati szolgáltatásokat a Kötelezett Szolgáltató a következő hálózati szakaszokra kiterjedően köteles nyújtani:

- a rendelkező rész D.1.-D.3. pontjaiban előírt alapszolgáltatások nagykereskedelmi hozzáférési pontja és a Kötelezett Szolgáltató adott földrajzi területet ellátó központja (hozzáférési aggregációs pontja) között, ha a nagykereskedelmi hozzáférési pont a Kötelezett Szolgáltató hozzáférési hálózatának valamely köztes pontján helyezkedik el és a központban (hozzáférési aggregációs pontban) a Jogosult Szolgáltató helymegosztással rendelkezik, vagy ott helymegosztást igényel,
- a rendelkező rész D.1.-D.3. pontjaiban előírt alapszolgáltatások nagykereskedelmi hozzáférési pontja és a Kötelezett Szolgáltató hálózatának legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között, ha a nagykereskedelmi hozzáférési pont a Kötelezett Szolgáltató hozzáférési hálózatának valamely köztes pontján helyezkedik el, a 25 km-es távolságot a Kötelezett Szolgáltató hálózatának az adott pontig vezető legrövidebb felhasználható nyomvonala alapján számítva,
- a Kötelezett Szolgáltató központja (hozzáférési aggregációs pontja) és a Kötelezett Szolgáltató hálózatának legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között, ha a központban (hozzáférési aggregációs pontban) a Jogosult Szolgáltató helymegosztással rendelkezik, vagy ott helymegosztást igényel, a távolságot a Kötelezett Szolgáltató hálózatának az adott pontig vezető legrövidebb felhasználható nyomvonala alapján számítva.

A felhordó hálózati szolgáltatásokat kiszolgáló hírközlési összeköttetések (átviteli utak) az előfizetői hozzáférési pont felőli végpontjukon a rendelkező rész D.1-D.4. pontjaiban meghatározott átengedési és hozzáférési szolgáltatások nyújtásához a Kötelezett Szolgáltató hálózatához, a Jogosult Szolgáltató hálózata felőli végpontjukon pedig a Jogosult Szolgáltató hálózatához kapcsolódnak. Az ehhez szükséges hálózati összeköttetések kialakítását a Kötelezett Szolgáltató a jelen határozatban előírt keretek között köteles lehetővé tenni, illetve az összeköttetések kialakításában a szükséges mértékben közreműködni.

A Kötelezett Szolgáltató az e pontban meghatározott felhordó hálózati szolgáltatások közül a Jogosult Szolgáltató által kiválasztott szolgáltatást köteles nyújtani, amennyiben ez az adott hálózati szakaszon nem ütközik objektív műszaki akadályokba. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató által választott szolgáltatás nyújtása objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható, a Kötelezett Szolgáltató erről köteles a Jogosult Szolgáltatót tájékoztatni. A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles megvizsgálni, hogy a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontok között másik felhordó hálózati szolgáltatással, vagy a szolgáltatások valamely kombinációjával megvalósítható-e az összeköttetés és a vizsgálat eredményéről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztatni.
A jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén a Jogosult Szolgáltató a Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.
A Kötelezett Szolgáltató az e pontban meghatározott felhordó hálózati szolgáltatások nyújtásának feltételeit a rendelkező rész A) pontja szerinti referenciaajánlatában köteles meghatározni.

D.6. A kábelhely megosztás különös szabályai

a) A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentése esetén köteles az igénybejelentésben meghatározott földrajzi helyen elhelyezkedő kábelhely infrastruktúrájára vonatkozóan az igényelt kábelhely megosztás megvalósíthatóságával kapcsolatos információkat megadni nyilvántartásai alapján. A Jogosult Szolgáltató igénybejelentésében meghatározott földrajzi hely lehet két földrajzi pontot összekötő szakasz, vagy a határvonalaival meghatározott terület, amely megfelel a kábelhely megosztási kötelezettség jelen rendelkező rész D.4 és D.5. pontjaiban meghatározott kiterjedésének.
   A tájékoztatásnak ki kell terjednie a kábelhely infrastruktúra földrajzi elhelyezkedésére, a lehetséges hozzáférési pontok meghatározására és az infrastruktúrát alkotó különböző elemek műszaki jellemzőire. Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiban rendelkezésre áll, a kábelhelyen rendelkezésre álló férőhelyre vonatkozó adatokat is meg kell adni. Az információkat a Kötelezett Szolgáltató legkésőbb a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésétől számított 5 munkanapon belül köteles megadni a Jogosult Szolgáltató részére.
b) A Kötelezett Szolgáltató a tudomására jutó információk alapján köteles folyamatosan aktualizálni nyilvántartásaiban a kábelhely infrastruktúra megoszthatóságát befolyásoló adatokat, így ezek között a szabad férőhelyre vonatkozó információkat, különösen abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató vagy a hozzáférés más igénylője hálózatépítést hajt végre a kábelhely infrastruktúra felhasználásával.
c) Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiban rendelkezésére álló információkból nem állapítható meg, hogy a kábelhely megosztás megvalósítható-e, vagy a Jogosult Szolgáltató vitatja az igény elutasítását, a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetében a Kötelezett Szolgáltató helyszíni megvalósíthatósági vizsgálatot végez, amelynek eredményeképpen a Jogosult Szolgáltató által kért kábelhely megosztás megvalósíthatóságának lehetőségét, a megvalósítás módját megállapítja.
   A kábelhely megosztást megakadályozó okok a következők lehetnek:
   – nincs szabad férőhely, és az a g) pontban meghatározott kábelek eltávolításával sem biztosítható,
   – van üres férőhely az alépítményben, de az nem átjárható.
   A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató helyszíni vizsgálat során való jelenlétét, illetve független szakértő bevonását a helyszíni vizsgálatba. A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentésétől számított legkésőbb 15 munkanapon belül köteles elvégezni a megvalósíthatósági vizsgálatot és értesíteni a Jogosult Szolgáltatót ennek eredményéről.
d) Amennyiben a Jogosult Szolgáltató eredeti igénymegjelölésében meghatározott földrajzi pontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, akkor a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles megvizsgálni, hogy az eredeti igénybejelentésben meghatározott végpontok közelében – a Jogosult Szolgáltatóval egyeztetett távolságon belül – találhatóak-e olyan végpontok, amelyek viszonylatában megvalósítható a kábelhely megosztás és erről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztatni.
e) A kábelhely megosztásra vonatkozó igényt a Kötelezett Szolgáltató csak objektív műszaki okok alapján utasíthatja el, amelyeket a Jogosult Szolgáltató számára részletesen ismertetni köteles.

A jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén, a c) pontban leírt eljáráson túlmenően a Jogosult Szolgáltató a Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

f) A Kötelezett Szolgáltató köteles elvégezni a Jogosult Szolgáltató kábeleinek a kábelhely megosztás tárgyát képező alépítményekben, oszlopokon való elhelyezéséhez, üzembe helyezéséhez, üzemeltetéséhez, hibaelhárításához, eltávolításához a Kötelezett Szolgáltató kábelhely-infrastruktúrájának és kapcsolódó létesítményeinek határain belül elvégzendő tevékenységeket. A Kötelezett Szolgáltatónak lehetővé kell tennie a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységeket saját maga, vagy az általa megbízott vállalkozó is elvégezhesse, amennyiben azzal a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, annak működését nem veszélyezteti, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

g) Amennyiben a kábelhely megosztás szabad férőhely hiánya miatt nem megvalósítható, a Kötelezett Szolgáltató a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat során köteles megvizsgálni, hogy az adott kábelhely szakaszon vannak-e olyan, a Kötelezett Szolgáltató, vagy más szolgáltató tulajdonában lévő, használaton kívüli kábelek, amelyek az adott szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz, vagy az előrelátható szolgáltatás-fejlesztési igényeinek megvalósításához nem szükségesek, akadályozzák a (további) kábelhely megosztást és eltávolításukkal az igényelt kábelhely megosztáshoz szükséges férőhely biztosítható.

Abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában vannak a fenti feltételeknek megfelelő kábelek, akkor ezeket a kábeleket a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentése esetén köteles eltávolítani az igény bejelentésétől számított 15 munkanapon belül, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, egységét, működését nem veszélyezteti.

Amennyiben a fenti feltételeknek megfelelő kábelek nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában vannak, akkor a kábelek eltávolításával kapcsolatban a Határozat alapján felmerült igényről, valamint az eltávolítás feltételeiről a Kötelezett Szolgáltató tájékoztatja a kábelek tulajdonosát. A kábelek eltávolítására a tulajdonos hozzájárulását követően kerül sor, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, egységét, működését nem veszélyezteti. A kábelek eltávolítására meghatározott 15 munkanapba nem számít bele a tulajdonos értesítésének időpontjától a hozzájárulással kapcsolatos tulajdonosi nyilatkozat megérkezéséig számított időtartam. A Kötelezett Szolgáltató a tulajdonos értesítését és a tulajdonos hozzájárulással kapcsolatos nyilatkozatát dokumentálni köteles, az időpontokat utólag ellenőrizhető módon.

A kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terheli. Az eltávolítást a Kötelezett Szolgáltató végezheti, illetve azt a kábel tulajdonjogával rendelkező szolgáltató számára is lehetővé kell tennie, amennyiben azzal a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, annak működését nem veszélyezteti, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a kábelek eltávolíthatóságának megállapításánál a Jogosult Szolgáltató, valamint a Jogosult Szolgáltató igénye esetén független szakértő jelenlétét.

h) A Kötelezett Szolgáltató tartalékként fenntarthat üres kábelhelyet, amelyre a kábelhely megosztási kötelezettség nem vonatkozik. A tartalékként fenntartható üres kábelhely nem lehet nagyobb, mint az adott kábelhely szakasz teljes férőhely kapacitásának 20%-a. Alépítmények esetében, ha az adott alépítmény szakaszon[6] az alépítményben elhelyezkedő minden üres kábelvezető cső férőhely kapacitása meghaladja az alépítmény szakasz teljes férőhely kapacitásának 20%-át, akkor a legkisebb férőhely kapacitású üres kábelvezető cső tartható fenn tartalékként. Az alkalmazott tartalék mértékét a Kötelezett Szolgáltató a rendelkező rész A) pontja szerinti referenciaajánlatában köteles közzétenni.

i) A kábelhely megosztási kötelezettség a saját tulajdonú kábelhelyek tekintetében terheli a Kötelezett Szolgáltatót. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó, a Határozat I.D.4., illetve I.D.5. pontjának megfelelő tartalmú igénye csak olyan kábelhely szakasz felhasználásával teljesíthető, amely nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdona, de azt használja, vagy azzal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles ezt a Jogosult Szolgáltató felé jelezni. A Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára azokat a rendelkezésre álló információkat megadni, amelyek alapján a Jogosult Szolgáltató az érintett

[6] Alépítmény szakasz: két megszakító létesítmény (kábelakna) közötti szakasz.

kábelhely szakasz elhelyezkedését, valamint a kábelhely tulajdonosát azonosíthatja. A Kötelezett Szolgáltató szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe a kábelhely tulajdonosával való megegyezést követően, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában.

j) Abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a kábelhely megosztás objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható és a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatóval közösen részt vett a kábelhely megosztás megvalósíthatósági vizsgálatban, akkor a vizsgálattal kapcsolatban a Kötelezett Szolgáltató nem számíthat fel díjat a Jogosult Szolgáltató felé.

Amennyiben a kábelhely megosztás megvalósíthatósága megállapítást nyer és a Jogosult Szolgáltató az ettől számított 6 hónapon belül igénybe veszi a kábelhely megosztást, akkor a Kötelezett Szolgáltató az a) pont szerinti, nyilvántartásokból való információszolgáltatással és a c) pont szerinti helyszíni megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatban felszámított díjakat a kábelhely megosztás bérleti díjában jóváírja, oly módon, hogy kábelhely bérleti díjat a Kötelezett Szolgáltató csak a bérleti díj a) és c) pont szerinti díjakat meghaladó részére számíthat fel a Jogosult Szolgáltató felé.

D.7. További kiegészítő szolgáltatások

A jelen rendelkező rész D.1.-D.6. pontjaiban meghatározott szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a Kötelezett Szolgáltató a Hszr.-ben meghatározott kiegészítő szolgáltatásokon felül köteles mindazokat a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtani, amelyek szükségesek a D.1.-D.6. pontokban meghatározott hozzáférési szolgáltatások Jogosult Szolgáltató általi igénybevételéhez.

Ilyen kiegészítő szolgáltatások lehetnek többek között:

- információszolgáltatás nyilvántartási rendszerekből, illetve helyszíni felmérés alapján,
- a Jogosult Szolgáltató kábeleinek telepítése átengedett kábelhelyre (alépítménybe, oszlopsorra stb.), a kábelek eltávolítása,
- a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató kábelei, berendezései közötti hálózati összeköttetés kiépítése (az alkalmazott technológiától függően például összekötő kábel biztosításával, rendezőre való kifejtéssel, optikai szál hegesztésével, vagy csatlakoztatásával) a rendelkező rész D.1.-D.6. pontjaiban meghatározott szolgáltatások igénybevételének helyszínén, az ehhez szükséges helymegosztás biztosításával,
- szakfelügyelet biztosítása a Jogosult Szolgáltató által igénybevett nagykereskedelmi szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a Jogosult Szolgáltató által végzett hálózatépítési és hálózatüzemeltetési tevékenységekhez.

Amennyiben a Jogosult Szolgáltató is képes a kiegészítő szolgáltatások körébe tartozó tevékenységek elvégzésére anélkül, hogy az a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, működését veszélyeztetné, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységeket saját maga is elvégezhesse, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

D.8. Helymegosztási kötelezettség

A helymegosztásra vonatkozó, a Tanács DH-26600-25/2007. számú határozatában foglalt előírásoknak a Kötelezett Szolgáltató az alábbi kiegészítéssel köteles megfelelni:

A helymegosztási egységet az ott helymegosztást igénybe vevő Jogosult Szolgáltató más, vele nagykereskedelmi megállapodást kötött Jogosult Szolgáltatókkal (harmadik fél) közösen használhatja, valamennyi helymegosztási típus (fizikai, távoli, virtuális helymegosztás és távoli hozzáférés) esetén. A harmadik fél is csak saját tulajdonú vagy általa bérelt olyan berendezéseket, eszközöket csatlakoztathat közvetlenül a Kötelezett Szolgáltató hálózatához, amely a Kötelezett Szolgáltató hálózatához csatlakoztatható berendezések listáján szerepel, illetve amelyre nézve a referenciaajánlatban leírt, alkalmasságot vizsgáló eljárást sikeresen lefolytatták.

Amennyiben a helymegosztási egység harmadik féllel közös használata megvalósul, úgy a harmadik fél valamennyi tevékenységéért, magatartásáért a Kötelezett Szolgáltató felé a Jogosult Szolgáltató úgy felel, mintha maga járt volna el. A harmadik fél a Kötelezett Szolgáltatóval nem áll semmilyen jogviszonyban, nagykereskedelmi szolgáltatásaival összefüggésben a Kötelezett Szolgáltató felé joghatályos jognyilatkozatot kizárólag a Jogosult Szolgáltató tehet.

A Jogosult Szolgáltató és a harmadik fél között a helymegosztási egység nagykereskedelmi továbbértékesítése tárgyában kötött szerződésben foglaltakért a Jogosult Szolgáltató kizárólagos felelősséggel tartozik.

A Kötelezett Szolgáltató a helyi alhurkokat, illetve előfizetői szakaszokat aggregáló előfizetői aggregációs pontjának helyt adó létesítményében (például elosztószekrény, utcai kabinet) a helyi alhurok, vagy előfizetői szakasz átengedéséhez szükséges eszközök elhelyezéséhez kapcsolódó helymegosztási igényt teljesíteni köteles, szükség szerint tartalék hely felhasználásával, meglévő eszközeinek átrendezésével.
A helymegosztás feltételeinek kialakítása során a Kötelezett Szolgáltató köteles jóhiszemű tárgyalásokat folytatni a Jogosult Szolgáltatóval és figyelembe venni a legkisebb költség elvét. A helymegosztás biztosításának költségeit a Jogosult Szolgáltató téríti meg.
A helymegosztási kötelezettség teljesítése alól kivételt jelent, ha objektív műszaki vagy egyéb, a Kötelezett Szolgáltatón kívülálló ok miatt a helymegosztás nem valósítható meg, az ehhez szükséges átalakítások nem végezhetőek el.
A helymegosztás biztosításának elutasítását az adott helyszínre vonatkozó akadályozó körülmények tényszerű ismertetésével a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató számára írásban indokolni köteles. A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles biztosítani a Jogosult Szolgáltató jelenlétét a helymegosztás megvalósítási vizsgálatánál, illetve független szakértő bevonását a megvalósítási vizsgálatba.
A jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén a Jogosult Szolgáltató Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

D.9. Migrációs kötelezés – a korábban biztosított hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás
A hálózatok technológiai fejlődése miatt bekövetkező, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás, a korábban biztosított hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás során a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak védelme érdekében az alábbiak szerint rendelkezem:

- Az MDF-ek bezárása, a már biztosított hozzáférések visszavonása csak a Hatóság engedélyével történhet. A Kötelezett Szolgáltatónak jóváhagyás iránti kérelmet kell benyújtania a Hatósághoz az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonása tárgyában.
- Az MDF-ek bezárását, az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonását a Hatóság csak abban az esetben engedélyezi, ha a hozzáférés további biztosítása ésszerűen nem várható el a Kötelezett Szolgáltatótól, és a Jogosultak számára biztosítottak a migráció keretfeltételei.

Azon MDF-ek esetében, amelyeknél élő hozzáférés nem valósul meg, a Kötelezett Szolgáltatónak bejelentési kötelezettsége van. A Kötelezett Szolgáltató a tervezett bezárás előtt 12 hónappal köteles értesíteni erről a Hatóságot.
A migráció keretfeltételein azon feltételek, szempontok összessége értendő, amelyeket a Hatóság az eszközökhöz biztosított hozzáférés visszavonása elbírálásánál figyelembe vesz. Ezek a következők:

- A Kötelezett Szolgáltatónak felszámolási szándékát a felszámolás tervezett időpontja előtt 5 évvel be kell jelentenie a Hatóságnak. A Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató megegyezhet ettől rövidebb, kölcsönösen elfogadható időben. A kölcsönösen elfogadható kitétel minden egyes, a felszámolás által érintett szolgáltatóra vonatkozik.
- Amint a Kötelezett Szolgáltató előtt ismertté válik, hogy az adott földrajzi területen a szolgáltatások igénybevételének milyen alternatív megoldásai vehetők igénybe, akkor - a szolgáltatások tényleges igénybevételének időpontjától függetlenül, az adott alternatív megoldás Kötelezett Szolgáltató általi igénybevételét legalább 6 hónappal megelőzően - minden, vele hálózati szerződést kötött Jogosult Szolgáltató tudomására kell hoznia azokat.
- A felszámoláskor a Kötelezett Szolgáltatónak egyenlő elbánásban kell részesítenie saját és a Jogosult Szolgáltató ügyfeleit.
- A Kötelezett Szolgáltató a szolgáltatás megfelelő minőségére és a szolgáltatás folyamatosságára vonatkozó garanciákat köteles biztosítani migráció esetén a Hszr.-nek a referenciaajánlat alapján kötött hálózati szerződés teljesítéséről rendelkező fejezetében szereplő 24. és 25.§-ában, valamint a hurok átengedési szerződésekben foglaltaknak megfelelően.
- A Kötelezett Szolgáltató köteles a felszámolandó MDF és utcai kabinet helyszínekre vonatkozó aktuális ütemtervet folyamatosan aktualizálva, azonos elérési helyen elhelyezve közzétenni honlapján, valamint a változásokról egyidejűleg tájékoztatni a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevő Jogosult Szolgáltatókat és a Hatóságot.
- A Kötelezett Szolgáltató köteles az elérhetővé váló ODF és utcai kabinet helyszínekre vonatkozó ütemtervet folyamatosan aktualizálva, azonos elérési helyen elhelyezve közzétenni honlapján, valamint a változásokról egyidejűleg tájékoztatni a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevő Jogosult Szolgáltatókat és a Hatóságot.

– A részleges hurok átengedések vonatkozásában a Kötelezett Szolgáltatónak tartózkodnia kell a tisztességtelen üzleti magatartástól, amikor alternatívát kínál azoknak a kiskereskedelmi igénybevevőknek, akik a részleges hurok átengedési szolgáltatás alapján több szolgáltatónál vesznek igénybe szolgáltatást. Tisztességtelen üzleti magatartás gyanújának észlelése esetén a Hatóság a Gazdasági Versenyhivatalnál haladéktalanul eljárás megindítását kezdeményezi.

A jelen pontban kiszabott hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terhelik.

E) A Tanács DH-26600-25/2007. számú határozatában kirótt, Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás" kötelezettség vonatkozásában:

Az 1. és 2. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a DH-26600-25/2007. számú határozatban kirótt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás" kötelezettségét az alábbiak szerint módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatóra pedig az alábbiak szerint előírom:

Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező részének II. számú mellékletében foglalt szabályok szerint köteles számviteli szétválasztási kimutatást készíteni, és az Elnökhöz az Eht. 62. (1) bekezdése szerinti időpontig jóváhagyás céljából benyújtani. Ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel, azokkal összehangoltan, egy egységes szerkezetben elkészített beadványnak az Elnök részére az Eht. 62. § (1) bekezdésében foglalt időpontig jóváhagyásra történő benyújtásával – az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének egyidejű igazolása mellett - köteles teljesíteni. Ha a Kötelezett Szolgáltató helyhez kötött és mobil elektronikus hírközlési üzleti területekkel is rendelkezik, akkor a két üzleti terület szétválasztására és a mobilpiaci üzleti területre vonatkozóan a Tanács DH-25712-47/2008. számú határozata rendelkező részének I. számú mellékletében foglalt szabályokat köteles alkalmazni.

A "Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató által benyújtott számviteli szétválasztási kimutatást az Elnök az Eht. 62. § szerinti eljárásában hagyja jóvá. A DH-26600-25/2007. számú határozat alapján az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót terhelő számviteli szétválasztás kötelezettség a jelen határozat közlésének napját követő napon hatályát veszti azzal, hogy a folyamatban lévő, a számviteli szétválasztási kimutatások jóváhagyására vonatkozó eljárásokban még a DH-26600-25/2007. számú határozatban foglalt, jelenleg hatályos kötelezettség szerint kell eljárni.

A jelen pontban kiszabott számviteli szétválasztás kötelezettsége az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terheli.

II.

Amennyiben jelen határozat jogerőre emelkedését követően bármely Kötelezett Szolgáltató tekintetében jogutódlás következik be, akkor a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szerinti jogutódja(i) lép(nek), és a jogelődre jelen határozatban megállapított kötelezettségek ezen jogutódo(ka)t terhelik.
Egyetemes (általános) jogutódlás esetén a jogelődöt jelen határozat alapján terhelő valamennyi kötelezettség annak a jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva terheli a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t.
Amennyiben jelen határozatban jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató a tevékenysége végzésének feltételeit a felek akaratelhatározása alapján harmadik személy szolgáltató(k)ra átruházza (ügyleti vagy egyedi jogutódlás), úgy ezen harmadik szolgáltató(k) a korábbi jelentős piaci erejű szolgáltató jogutódjának minősül(nek), és terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, a jelen határozatban meghatározott tartalommal.
Jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat felülvizsgálata a határozat közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, az Elnökhöz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.
A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság HF/44-10/2011. számú határozat rendelkező részének I. számú melléklete

A határozatban kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmának meghatározása

A. Általános szabályok:

A Kötelezett Szolgáltató köteles a szolgáltatási piacot alkotó szolgáltatásokra vonatkozó ellenértékek tekintetében a felülről lefelé irányuló, hosszú távú előremutató különbözeti költségek (TD LRIC) költségszámítási módszere szerinti költségszámítási modellt kialakítani.

A jelen határozatban meghatározott költségszámítási modellek kialakításakor a szolgáltatónak biztosítania kell, hogy az tartalmazza a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírását, a modellben használt fogalmak és megnevezések definícióit, valamint a modell bemenő adatait és kimenő eredményeit, az arra feljogosított harmadik fél – így különösen a Hatóság – számára áttekinthető és értelmezhető részletességgel.

Az Eht. 58. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az Elnök úgy rendelkezik, hogy a költségmodellek számviteli adatainak forrását a vállalat számára rendelkezésre álló legfrissebb lezárt vállalati auditált adatok képezik.

A szolgáltató a kialakított és adatokkal feltöltött költségszámítási modelleket köteles az azok értelmezéséhez szükséges minden adattal és nyilvántartással együtt a költségszámítási modell kialakításától számított öt évig, illetve - ha ez későbbi időpont - a modell alapján kiszámított ellenértéket alkalmazó bármely szerződéssel kapcsolatos, a költségszámítási modellel összefüggésben felmerült jogvita jogerős lezárásáig megőrizni. A szolgáltatót a jelen határozat alapján terhelő, a modellek értelmezéséhez szükséges adatok és nyilvántartások megőrzési kötelezettsége nem érinti a más jogszabály által meghatározott megőrzési kötelezettségek teljesítését, így különösen a bizonylatokra vonatkozó, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben előírt megőrzési kötelezettségek teljesítését.

B. A jelen melléklet alkalmazásában:

1a. Alaphálózat: a kötelezett szolgáltató elektronikus hírközlési hálózatának forgalom érzékeny összetevője.

1b. Hozzáférési hálózat: a kötelezett szolgáltató elektronikus hírközlési hálózatának azon része, amely az előfizetőt köti össze az alaphálózattal, és amely tartalmazza a nem forgalomfüggő hálózati elemeket.

2. Alulról felfelé építkező megközelítés (Bottom-Up, B-U): olyan koncepciót foglal magában, amely a keresletből kiindulva épít fel egy optimális hálózatot, és ennek alapján jelenlegi értéken meghatározza a hatékony szolgáltató költségeit.

3. Bázisév: a legutóbbi lezárt és auditált pénzügyi év.

4. Bemenő adat: A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a vállalkozás működésére és a modellezett szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos gazdálkodási tevékenységre jellemzőek. Ezek csak közvetlen értékek lehetnek.

5. Berendezés optimalizálás elve: a berendezések optimalizálása révén a meglévő technológia és infrastruktúra elemei a modellezés szintjén mindenhol lecserélésre kerülnek, ahol azok használata nem bizonyul hatékonynak. Figyelembe véve a meglévő csomópontok számát és elhelyezkedését, valamint a rendelkezésre álló technológiát, a berendezés optimalizálási módosítások a különféle központi és átviteli berendezésekre, valamint a csomópontok, illetve a berendezések jellegére korlátozódnak.

6. BHT (Busy Hour Traffic): az üzemelés egy adott 24 órás tartamán belül a legforgalmasabb 60 perc összes forgalma.

7. Bruttó érték (Gross Book Value, GBV): a jelen határozat alkalmazásában az eszköz bekerülési értékét jelöli.

8. Bruttó helyettesítési érték (Gross Replacement Cost, GRC): egy eszköz pótlásának tárgyévi költsége. A bruttó helyettesítési érték akkor tér el az eszköz kezdő beszerzési értékétől, ha az eszköz ára változik.

Tárgyév végi GRC állomány értéke: Átértékelt bázis év végi eszközállomány értéke + tárgyév végéig tervezett bővítő beruházások értéke – a tárgyévben selejtezésre kerülő eszközállomány tárgyév végére átértékelt értéke.

9. Cellahivatkozásos érték: Egy másik excel cella értékének változtatás/módosítás nélküli átvételével kapott érték.

10. Egyedi eszköz-árindex (Specific Asset Price Index, SAPI): a módszer az adott eszköztípus használatbavételét követő valamennyi év bázisárindexével az eszközfajta azonos évre vonatkozó, az új beszerzések miatt lekönyvelt bruttó könyv szerinti

értékeit elosztva és azokat összesítve határozza meg az eszközcsoport bruttó helyettesítési értékét, ahol bázisárként az áralkalmazás időpontjában érvényes egységár szolgál. Alkalmazásának feltétele, hogy

a) a szóban forgó eszköz nem, vagy csak elhanyagolható mértékű technológiai változáson ment keresztül,

b) a szóban forgó eszközről pontos információk nyerhetők ki a szolgáltatók tárgyieszköz-nyilvántartásából, és

c) az adott tárgyi eszköz csoport homogén az árváltozás szempontjából.

11. Ellenérték: a költségszámítási modell alkalmazásával kiszámított, az egyes szolgáltatások egy egységére jutó költség alapján megállapított díj.

12. Felár (mark-up): Az árban érvényesített közös költség, melyet a különbözeti költség arányában rendelünk a szolgáltatás hálózati elemeihez. Egyenlő arányú felár (Equal Proportionate Markup, EPMU): a közös költségeket az egyes hálózati elemek különbözeti költségeinek a költségkategória teljes különbözeti költségéhez viszonyított arányában osztja fel.

13. Felülről lefelé építkező megközelítés (Top-Down, T-D): felülről lefelé építkező modellépítési módszer, amely a szolgáltató számviteli és műszaki nyilvántartásaiban szereplő tényadatokat és meglévő elektronikus hírközlési struktúráját használja fel kiindulási pontként.

14. Felosztandó tétel: egy homogén költségkategória költségtömege.

15. Földrajzi Scorched Node topológiai módszer: olyan modellépítési módszer, amelynek alkalmazása során a meglévő hálózat földrajzi topológiája (azaz a hálózati csomópontok földrajzi elhelyezkedése) nem változik, azaz a központi és az átviteli csomópontok jelenlegi földrajzi helyükön maradnak.

16. Folyóáras értékcsökkenés: a bruttó helyettesítési érték alapján számított értékcsökkenési leírás.

17. Folyóáras költségelszámolás (Current Cost Accounting, CCA): olyan költségelszámolási módszer, amely az egyes könyv szerinti költségeket, illetve ráfordításokat tárgyévi piaci értékükre alakítja. Az immateriális javak és tárgyi eszközök vonatkozásában piaci értéke csak az önállóan forgalomképes eszköznek van.

18. Független homogén költségkategóriák: olyan homogén költségkategóriák, melyek egyedi költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek.

19. Függő homogén költségkategóriák: olyan homogén költségkategóriák, melyek költségmeghatározó tényezője más homogén költségkategóriák költségtömege.

20. Gazdasági érték: az eszköz üzleti alkalmazása során a jövőben generált pénzáramlások jelenértékeinek az összegét méri.

21. Hálózati elem: az elektronikus hírközlési hálózat (költségfelosztás céljára kialakított) részegysége, amit a hálózat egy vagy több rétegében a szolgáltatás biztosításához igénybe vett eszközök csoportja határoz meg.

22. Hálózati elem vagy üzleti tevékenység különbözeti költsége: az adott hálózati elemhez vagy üzleti tevékenységhez rendelt változó költségek és komponens specifikus fix költségek összessége.

23. Hálózati topológia: a hálózati csomópontok és összeköttetéseinek módja. (Ha egy elektronikus hírközlő hálózatban „n" számú csomópont van, számos különböző mód létezik arra, hogy ezek egymáshoz kapcsolódjanak annak érdekében, hogy bármelyik csomópont kommunikálni tudjon bármelyik másikkal.)

24. Hívásút: egy meghatározott elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtása során igénybe vett hálózati elemek láncolata.

25. Homogén költségkategória (homogenous cost category, HCC): olyan, azonos jellegű költségeket összesítő költségcsoport, amelynek összetevői

a) ugyanolyan költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek,

b) ugyanolyan ártendenciáknak (azaz az adott költségcsoporthoz kötődő eszközök, illetve egyéb összetevők ára a vizsgált időszak alatt ugyanolyan mértékben változik) vannak kitéve és

c) ugyanolyan költségfüggvénnyel bírnak.

26. Komponens specifikus fix költség: olyan költség, amely közvetlenül egy bizonyos hálózati elemnek/üzleti tevékenységnek tulajdonítható, de a költségmeghatározó tényező mennyiségétől független állandó költség.

27. Költségfüggvények (Cost-Volume Relationship, CVR): egyedi költségmeghatározó tényezőkhöz kapcsolódó függvények, amelyek kifejezik a költségmeghatározó tényező és a költségvolumen közötti összefüggést. A CVR-ek azonosítanak minden változó költséget, komponens specifikus fix költséget, valamint közös költséget.

28. Költségmeghatározó tényező: egy adott költség alakulását befolyásoló tényező, amelynek mennyiségi változása és az általa meghatározott költségtömeg változása között függvényszerű kapcsolat (költségfüggvény) létesíthető.

29. Költségszámítási modell: költségszámítási módszer és az annak alkalmazására létrehozott számítástechnikai megoldás. A költségszámítási modellhez hozzátartozik a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírása, bemenő adatainak és eredményeinek definíciójával együtt.

30. Közös költség: Az adott homogén költségkategória azon költségösszetevője, amely nem függ az adott homogén költségkategória költségmeghatározó tényezőjének változásától és megosztásra kerül két vagy több hálózati elem/üzleti tevékenység között.

31. Közvetlen érték: Hivatkozott elődök, műveleti jelek és operátorok nélküli érték az Excel egy cellájában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)

32. Különbözeti költség (Incremental Cost, IC): egy meghatározott teljesítménynövekmény biztosításából fakadó költségek, amennyiben egy bizonyos szintű teljesítményt (amely lehet nulla is) már biztosítanak. Ennek megfelelően a különbözeti költségeket olyan költségként határozhatjuk meg, amely egy hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez, illetve azon keresztül az adott szolgáltatáshoz tartozó teljesítménynövekmény biztosításának az elmaradásával kerülhető el (azaz takarítható meg).

33. Makrofüggvény-érték: Ez egyenértékű a „Számított érték"-kel azzal a különbséggel, hogy itt a makroval definiálunk egy függvényt/operátort.

34. Makroprogram-érték: A makroprogram közbenső számítása vagy végeredménye kiírva/eltárolva egy munkalapcellában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)

35. Minimum hálózat: LRIC módszertan szerinti költségszámítás esetén az a hálózati kiépítettségi minimum, melynek költségét a modellezés során fix költségnek kell tekinteni.

36. Modern ekvivalens eszköz (Modern Equivalent Asset, MEA): lényeges technológiai változáson keresztül ment vagy már nem gyártott tárgyi eszközt helyettesítő, hasonló tulajdonságokkal, paraméterekkel, illetve hasonló vagy szélesebb funkcionalitással rendelkező berendezés.

37. Múltbeli költségelszámolás (Historic Cost Accounting, HCA): ez a módszer lekönyvelt értéken [történeti költségként, azaz Historic Cost-ként (HC)] veszi számításba a különböző költségeket, illetve ráfordításokat. Az eszköz jellegű költségek számítása a bruttó, illetve a nettó könyv szerinti értékek felhasználásával történik. Egy adott eszköz bruttó könyv szerinti értéke, akkor használható az eszköz bruttó helyettesítési értékeként, ha az eszköz

a) élettartama viszonylag rövid,
b) nem megy keresztül jelentős árváltozáson,
c) nem megy keresztül jelentős technológiai változáson és
d) az átértékelés elhanyagolható hatással lenne a vállalat költségeire.

38. Működő tőke (Working Capital, WC): a forgóeszközök értéke növelve az aktív időbeli elhatárolásokkal, csökkentve a rövid lejáratú kötelezettségek, a passzív időbeli elhatárolások és a céltartalékok együttes összegével. A rövidlejáratú kötelezettségek között nem kell figyelembe venni a hosszú lejáratú kötelezettségek következő évi törlesztő részleteként szerepeltetett összeget és a halasztott kamatfizetési kötelezettséget.

39. Nettó érték (Net Book Value, NBV): a bruttó érték kumulált amortizációval csökkentett értéke.

40. Paraméter: A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a modellezett szolgáltatás költségeinek kiszámításához szükségesek, de nem a vállalkozás belsőjéből eredő értékek. (Ilyenek lehetnek makrogazdasági mutatók, feltételezésen alapuló vagy választható értékek, stb.)

41. Pénzügyi tőkemegőrzés módszer (Financial Capital Maintenance, FCM): alkalmazása esetén a társaság valós pénzügyi tőkéjét és funkcióinak folyamatos finanszírozására való képességet őrzi meg. A tőke akkor számít megőrzöttnek, ha a részvényesek tőkéje reálértékben olyan szinten áll az időszak végén, mint az időszak elején. Az FCM alapú költségelszámolás esetében ezért a modell költségalapja tartalmazza a pénzügyi tőke vásárlóerejének a megőrzését biztosító ráfordításokat is. Az FCM mint tőkemegőrzési módszer azt jelenti, hogy a modell költségalapja:

$= OPEX_t + DEP_t + SDEP_t + WACC \times (NRC_t + WC_b) - TN_t$, ahol

a) t: tárgyév,
b) b: bázisév
c) OPEX (Operating Expenditures) a működési költségek/ráfordítások,
d) DEP (Depreciation) az értékcsökkenés,
e) SDEP (Supplementary Depreciation) a kiegészítő értékcsökkenés (a bekerülési érték alapján számított, és a folyóáras érték alapján kalkulált értékcsökkenés különbözete),
f) WACC (Weighted Average Cost of Capital) a súlyozott átlagos tőkeköltség,
g) NRC (Net Replacement Cost) a nettó helyettesítési érték,
h) WC (Working Capital) a működő tőke, és
i) tartási nyereség $TN_t = NBV_b * [(GRC_t - GRC_{t-1}) / GBV_b$

Az NBV_b és a GBV_b a bázis év végére vonatkozó értékek.

42. Részletes eszközátértékelés (Detailed Asset Revaluation, DAR): a módszer az eszközök fizikai mennyiségének és az áralkalmazás évében érvényes beszerzési árának szorzata révén határozza meg az eszköz bruttó helyettesítési értékét. Az eszköz mennyiségének meghatározása történhet közvetlen számbavétellel, szakértői becslés vagy statisztikai minta alapján. Alkalmazása akkor szükséges, ha

a) az adott eszközcsoport árváltozás szempontjából nem homogén, vagy
b) az adott eszköz vagy eszközcsoport jelentős technológiai változáson ment keresztül, vagy
c) az adott eszközre vagy eszközcsoportra vonatkozólag nem nyerhetők ki pontos információk a szolgáltató tárgyi eszköz nyilvántartásából.

43. Súlyozott átlagos tőkeköltség (Weighted Average Cost of Capital, WACC): az a minimum kamatláb névérték, amelyet a tőkének ki kell termelnie (az iparági kockázati osztály szerinti korrekciót és a tőkeáttételi szintet, azaz az idegen tőke és saját tőke arány figyelembevételét követően) ahhoz, hogy az iparágban verseny alakuljon ki a tőkebefektetés terén.

44. Számított érték: műveleti jeleket vagy módosító operátorokat tartalmazó cellatartalom alapján kapott cellaérték.

45. Számvitel-alapú eszközérték és értékcsökkenés számítási módszer: a CCA elszámolási modellek esetében a nettó helyettesítési érték és a folyóáras értékcsökkenés meghatározásának módszere. A módszer kiindulási alapja az egyes eszközök GRC-je. A módszer a GRC alapján úgy állapítja meg a tárgyév végi nettó helyettesítési értéket, hogy annak a tárgyév végi GRC-hez viszonyított aránya egyenlő legyen a bázisév végi nettó és bruttó könyv szerinti eszközértékének arányával.

$$\frac{NRC_{t\,\text{év végi}}}{GRC_{t\,\text{év végi}}} = \frac{NBV_{b\,\text{év végi}}}{GBV_{b\,\text{év végi}}}$$

A módszer a GRC alapján úgy állapítja meg a folyóáras értékcsökkenést, hogy annak GRC-hez viszonyított aránya egyenlő legyen a bázisévi összes könyv szerinti értékcsökkenés és bázis évi átlagos bruttó érték arányával.

$$\frac{écs_t}{GRC_{t\,átlag}} = \frac{écs_b}{GBV_{b\,átlag}}$$

46. Tárgyév: a díjszámításra vonatkozó tárgyév a díjak alkalmazásának első éve.

47. Tőkeköltség: az egyes szolgáltatások nyújtásához szükséges tőke finanszírozásának költsége, melynek különböző szolgáltatásegységekre jutó részei beépülnek az adott szolgáltatás ellenértékébe. A tőkeköltséget úgy kapjuk meg, ha a súlyozott átlagos tőkeköltséget (Weighted Average Cost of Capital, WACC) megszorozzuk a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt – az üzleti vagy cégérték, valamint értékhelyesbítések nélküli – befektetett eszközök éves átlagos nettó könyv szerinti értékével (átértékelt eszközök esetén a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt - a hatékonysági, berendezés optimalizálási és MEA kiigazításokkal korrigált - éves átlagos nettó helyettesítési értékkel), a befejezetlen beruházások tárgyévi átlagos eszközértékével és a működő tőke éves átlagos értékével.

48. Útvonal tényezők: egy adott szolgáltatás nyújtásában részt vevő hálózati elemek számát jelző mutató.

49. Útvonal mátrix: Egy adott szolgáltatás esetén a lehetséges hálózati útirányok tekintetében az egyes hálózati elemeknek az adott szolgáltatás által történő átlagos igénybevételét az útvonal mátrixok szemléltetik. Ennek megfelelően szolgáltatásonként az adott szolgáltatás nyújtásában részt vevő minden hálózati elemre külön útvonal mátrixot kell készíteni.

50. Üzleti tevékenységek: A vállalat üzleti folyamatainak részegységei.

51. Változó költség (Variable Cost, VC): az a költség, amely a költségmeghatározó tényezővel együtt változik és közvetlenül egy bizonyos hálózati elemnek vagy üzleti tevékenységnek tulajdonítható.

C. Tőkeköltségszorzó

A költségszámítások során alkalmazandó tőkeköltség-szorzó értéke helyhez kötött távközlési szolgáltatást nyújtó szolgáltató esetében[7]:

a) az 1. sz. érintett piac szolgáltatójánál 11,8 %,

b) a 2. és 3. sz. érintett piacok szolgáltatójánál 12,4 %.

Az NMHH honlapján közétett, a határozat kiadásakor aktuális WACC-számítási módszertan által meghatározott célsáv közepe.

D. A hálózati szolgáltatások költségszámítására vonatkozó szabályok követelményrendszere

Jelen követelményrendszer célja, hogy a jelen határozat által kötelezett szolgáltatók számára az alkalmazandó – LRIC alapú - költségszámítási módszer alkalmazásával kapcsolatban részletes útmutatást adjon.

A költségek és ráfordítások felosztásának szolgáltatók által követendő alapelve az ok-okozati elv, tehát a költségeket és ráfordításokat úgy kell felosztani, hogy azokat a szolgáltatásokat és termékeket terheljék, melyek felmerülésüket okozzák.

E. A TD LRIC költségszámítási módszer

E/1. A módszertan jellemzői

1. LRIC modellek készítésekor a szolgáltatóknak olyan modelleket kell kidolgozniuk, amelyek az egyes hálózati elemek különbözeti költségét számítják ki. Ehhez a szolgáltatónál a meglévő infrastruktúra működtetése mellett felmerült tényleges költségeket és ráfordításokat a működés hosszú távon feltételezett hatékonysági és kapacitásbeli tényezőinek módosítása, valamint a különböző, a későbbiekben részletezett berendezés optimalizálási feltételezések és a folyóáras költségelszámolás elvének figyelembevételével szükséges átértékelni.

2. A szolgáltatók által kidolgozott LRIC modelleknek felülről lefelé építkező megközelítést kell alkalmazniuk.

E/2. Hatékonyság

3. A szolgáltató költségmodelljének a meglevő hálózati topológiára épülő költséghatékony szolgáltató költségeit kell tartalmaznia. E cél elérése érdekében a szolgáltatónak vizsgálatot kell végeznie, melynek eredményeként vagy hatékonyság-kiigazítások szükségessége állapítható meg vagy bizonyítottá válik a szolgáltató hatékonysága. A vizsgálat teljes dokumentációját a beadványhoz csatolni kell.

A szolgáltató az alábbi módszerek közül választhat hálózata hatékony működésének bizonyításához:

a) alulról felfelé építkező (B-U) műszaki modellek;

b) működési statisztikák alkalmazása az LRIC modellben; vagy

c) összehasonlító vizsgálat.

Amennyiben a szolgáltató összehasonlító vizsgálattal bizonyítja hatékonyságát, a felhasznált adatkészletet a releváns különbségekhez (pl. a hasonlítás alapjául vett szolgáltató hálózatának méretéhez) kell igazítani.

4. A szükséges hatékonyság-kiigazítást homogén költségkategóriánként önálló tétellel meg kell jeleníteni a modellben. A hatékonyság-kiigazítás nem eredményezhet költségnövekedést.

A hatékonyság-kiigazítási tételek közt kell szerepeltetni a szolgáltató áralkalmazás évére tervezett létszámleépítését is, a költségmodellben az ezzel összefüggésben felmerülő összes költségmegtakarítást érvényesíteni kell.

E/3. Az LRIC modellépítési lépések

5. A modellépítés első lépéseként a szolgáltató meglévő kimutatásaiból ki kell választani azokat a tételeket, amelyek a költségmodellek alapadatait képezhetik.

[7] Az NMHH honlapján közzétett WACC-számítási módszertannak megfelelően.

A modellépítés második lépése a homogén költségkategóriák meghatározása és a költségek homogén költségkategóriákba sorolása.
A modellépítés harmadik lépése a hálózati elemek és üzleti tevékenységek meghatározása.
A modellépítés negyedik lépése a befektetett eszközök átértékelése a berendezés optimalizálás és a folyóáras költségelszámolás elveinek (CCA) figyelembevételével és a működési költségek módosítása.
A modellépítés ötödik lépése a költségfüggvények kialakítása a költségek homogén költségkategóriákból hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő felosztása érdekében.
A modellépítés hatodik lépése a közös költségek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő osztása és az egységköltségek meghatározása.
A modellépítés hetedik lépése a hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségeiből a szolgáltatások egységköltségének meghatározása az útvonal tényezők segítségével.

E/4. A költségmodellek adatforrásai
6. A modell bázisévi adatai a modellt építő szolgáltató legfrissebb, lezárt, auditált számviteli adatai. A modellhez szükség van továbbá a bázisévet megelőző év végi auditált mérlegadatokra is.
7. A költségmodell költségalapjában nem szerepeltethetők a pénzügyi műveletek ráfordításai, a rendkívüli ráfordítások, valamint a társasági adó. A jelen határozat hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtásában nem érintett költségtömeg költségmodellben történő elkülönítése egy e célra létrehozott technikai jellegű hálózati elemhez vagy üzleti tevékenységhez történő hozzárendeléssel kezelendő. A szolgáltatónak bizonyítania kell továbbá, hogy a kiegészítő szolgáltatásokhoz rendelt költségeket a forgalmi szolgáltatások költségalapjából kizárta.
8. A modell dokumentációjának részletes listát kell tartalmaznia mindazon kis- és nagykereskedelmi termékről/szolgáltatásról, amelyek a különbözeti költség meghatározása során kizárásra kerültek.
9. A pénzügyi, illetve a naturáliákban kifejezett üzemeltetési és forgalmi adatoknak ugyanarra a bázisévre kell vonatkozniuk és két teljes évre vonatkozóan előrejelzéseket is tartalmazniuk kell.

E/5. A homogén költségkategóriák kialakítása
10. A költségalapot alkotó költségek a modellben homogén költségkategóriákba (HCC) sorolandók. Minden egyes homogén költségkategóriának egyedi költségmeghatározó tényezővel, egyedi ártendenciával és hozzárendelt egyedi költségfüggvénnyel (CVR) kell rendelkeznie. Egy CVR több HCC-hez is hozzárendelhető.
11. A HCC-k a következő költségtípusonként kategorizálandók:
a) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült tőkeköltségek (WACC),
b) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült értékcsökkenési költségek (DEPR),
c) működő tőkével (WC) kapcsolatos tőkeköltségek,
d) működési költségek és ráfordítások (OPEX),
Egy homogén költségkategória a jelen bekezdés a), b), c) és d) pontjában említett költségfajták közül csak egyet tartalmazhat.
12. További követelmény, hogy az OPEX személyi jellegű költségei és ráfordításai (OPEX pay) külön költségkategóriá(k)ba kerüljenek, elválasztva az egyéb működési költségektől és ráfordításoktól (OPEX non-pay). Ez utóbbin az anyagjellegű ráfordításokat és az egyéb ráfordítások és egyéb bevételek egyenlegét értjük. Az OPEX költségeket csökkenteni kell az aktivált saját teljesítmények értékével.
13. Minden egyes homogén költségkategóriát egyértelműen be kell sorolni a független vagy függő kategóriákba, azokat a CVR-eket pedig, amelyekre ezek támaszkodnak, dokumentálni kell.
14. A működő tőke mértékének alapját a bázisév átlaga képezi. Az átlag a működő tőke év eleji, valamint év végi értéke számtani átlagaként számítandó.
15. A tőkeköltség számításánál az NRC tárgyévre vonatkozó év eleji és év végi értékének számtani átlagát kell figyelembe venni.
16. A kötelezett szolgáltató által benyújtott modellekben számvitel-alapú módszert kell használni a tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült nettó eszközérték számítása és az értékcsökkenési költségek számítása tekintetében.
17. A modellekben a befektetett tőke finanszírozását a pénzügyi tőkemegőrzés (FCM) módszerrel kell biztosítani. A befektetett tőke értékéből ki kell zárni az Üzleti vagy cégértéket, valamint az Immateriális javak és Tárgyi eszközök értékhelyesbítéseit.
18. A befejezetlen beruházással kapcsolatos költségek esetén értékcsökkenési leírás nem számolható el, de a tőkeköltség számításakor az eszköz bruttó értéke figyelembe veendő.

19. Pénzügyi lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei a WC és DEPR homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, az OPEX költségkategóriákban - a halmozódás elkerülése végett - nem. Amennyiben ettől a szolgáltató mégis eltérni kényszerül, a modell dokumentációjának részletes magyarázattal kell szolgálnia az eltérés okairól, megvalósításáról és a költségalapra vonatkozó hatásáról.
20. Működési lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei az OPEX homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, a DEPR és WC költségkategóriákban - a halmozódás elkerülése végett - nem.

E/6. A költségmodell hálózati elemeinek és üzleti tevékenységeinek meghatározása

21. A helyhez kötött telefon szolgáltatók hálózati struktúrájának figyelembevételével a költségmodell hálózati elemeit és üzleti tevékenységeit az alábbi szerkezetet követően kell megadni:
- kihelyezett fokozat (Remote Switching Unit, RSU),
- helyi központ (Local Switch, LS),
- primer központ (Primary Switch, PS),
- tandem központ (TS),
- szekunder központ (Secondary Switch, SS),
- nemzetközi központ (International Switch, IS)
- RSU-központ (LS, PS, SS) átvitel,
- LS-PS átvitel,
- LS-SS átvitel,
- LS-TS átvitel,
- LS-IS átvitel,
- PS-SS átvitel,
- PS-IS átvitel,
- PS-TS átvitel
- SS-IS átvitel,
- SS-SS átvitel,
- összekapcsolási pont,
- hálózat menedzsment rendszerek,
- a fémes hurkok és alhurkok teljes átengedésével kapcsolatos előfizetői hozzáférési hálózat,
- optikai hurkok és alhurkok átengedésével kapcsolatos hozzáférési hálózati elemek
- Ktv hálózat
- MDF,
- OLT/ODF
- ONT/ONU
- előfizetői aggregációs pont további bontásban
- a részleges hurok, illetve alhurok átengedéssel kapcsolatos előfizetői és központ oldali szűrő,
- a részleges hurok, illetve alhurok átengedéssel kapcsolatos DSL eszközök (DSLAM, stb.),
- egyéb PSTN hálózati elemek,
- egyéb, a Hatóság határozatában a vonatkozó szolgáltatási piac részeként definiált bármely, a PSTN-től eltérő technológia releváns hálózati eszközei hálózati elemenkénti bontásban,
- egyéb hálózati elemek,
- hálózati szolgáltatás forgalommérő/számlázó rendszere,
- az összekapcsolási forgalmi szolgáltatások üzleti (nem hálózati jellegű) tevékenységei (nagykereskedelmi értékesítés, számlázás, stb.),
- a nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások üzleti (nem hálózati jellegű) tevékenységei (nagykereskedelmi értékesítés, számlázás, stb.),
- egyéb üzleti (nem hálózati jellegű) tevékenységek.

E/7. Folyó költségekre történő átértékelés

22. Az LRIC modellek mögött rejlő hálózati topológiának a földrajzi Scorched Node megközelítésen kell alapulnia.

23. Az LRIC modellezési alapelveknek megfelelően a költségek által leírt elektronikus hírközlő hálózatnak optimális költségszinten kell működnie, ezért a hálózat Scorched Node földrajzi topológiáját leképező műszaki modelleket a berendezés optimalizálás elve alapján kell elkészíteni. A hálózat földrajzi topológiája nem változtatható, a meglévő berendezéseket azonban a hatékonysági követelmények által indokolt esetben ki kell cserélni kisebb kapacitású berendezésekre.

A modelleknek vagy

a) kifejezett, nyilvánvaló berendezésoptimalizáló/költségminimalizáló algoritmusokat kell tartalmazniuk (amelyek ellenőrizhetők és hitelesíthetők), vagy

b) csomópontról csomópontra le kell írniuk az alkalmazott/feltételezett berendezéseket, egyben ki kell fejteniük azok optimalizálásának módját.

Az effajta berendezés optimalizálás nem eredményezhet összességében magasabb költségeket a teljes költségtömegre vonatkozóan.

24. Valamennyi szolgáltató köteles a berendezés optimalizálási feltétel modellben történt figyelembevételét bizonyítani.

25. A berendezés optimalizálásnak a hálózat teljes egészére ki kell terjednie oly módon, hogy amennyiben az egyik csomópontnál végrehajtott optimalizálás költségcsökkentést idéz elő, úgy a működési kiadást vagy tőkeköltséget érintő, egyéb csomópontoknál elérhető minden ebből származó költségmegtakarítás is érvényesítendő.

26. Ahol egy adott terület optimalizálása érint egy másik területet, ott a berendezés optimalizálás hatását át kell vezetni HCC-ről HCC-re és CVR-ről CVR-re.

27. Az optimalizálás alacsonyabb költséget eredményezhet úgy is, hogy OPEX jellegű költségek kerülnek módosításra.

28. Az átértékelésnél a szolgáltató az alábbi módszerek közül választhat:

a) Tárgyi eszközök esetében:

aa) Eszköz Árindex Módszer (SAPI),

ab) Részletes Eszköz Átértékelés Módszer (DAR),

ac) Modern Ekvivalens Eszköz Módszer (MEA),

ad) Múltbeli Költségelszámolás Módszer (HCA);

b) OPEX költségek esetében:

ba) OPEX-non pay jellegű HCC-knél: tárgyévi termelői árindex előrejelzés,

bb) OPEX-pay jellegű HCC-knél: a vállalat tárgy évre tervezett béremelése (%).

29. Az alkalmazandó módszertan(ok) kiválasztását a szolgáltató végzi, ám eszköz-költségek esetében figyelembe kell vennie az egyes módszertanok definíciójában szereplő alkalmazhatósági feltételeket. Minden eszközátértékelést a modell dokumentációjában áttekinthetően szerepeltetni kell.

30. MEA módszer az átértékelésnél akkor használható, ha tárgyévet követően (azt is figyelembe véve) 3 éven belül a szolgáltató a meglévő eszközt le kívánja cserélni, ami a fenntartási, üzemeltetési költségek várható csökkentésével jár.

MEA alkalmazása esetén

a) a MEA választást indokolni kell. A modern ekvivalens eszköz funkcionális jellemzőit, árát ismertetni kell.

b) a többletfunkciónak tulajdonítható költséget le kell választani az eszköz beszerzési értékéről,

c) a modern ekvivalens eszköznek a többletfunkció leválasztása után fennmaradó, alacsonyabb fenntartási, üzemeltetési költségei szerint az OPEX HCC-ket is módosítani kell.

Mind a b.), mind a c.) típusú kiigazítást dokumentálni kell.

31. A SAPI, DAR vagy MEA módszer alapján átértékelt eszközcsoportonként (I. központok, beleértve a kihelyezett fokozatokat is, II. átviteltechnika, III. hozzáférési hálózati rézkábelek + kábelhelyek, IV. hozzáférési hálózati optikai kábelek + kábelhelyek, valamint V. nem hozzáférési hálózati kábelek + kábelhelyek) aggregált bruttó helyettesítési értéket össze kell vetni az eredeti - eszközcsoportonként aggregált - bruttó könyvi értékkel, azaz: $\frac{GRC}{GBV}$ arányt kell képezni. (Az aggregálás következtében az eszközcsoportokon belüli HCC-k eltérő mutatói kiegyenlíthetik egymást.)

A kötelezett szolgáltató a III. hozzáférési hálózati rézkábelek+kábelhelyek esetén a fenti mutató értékétől függetlenül minden esetben számítsa ki az eszközcsoportok aggregált gazdasági értékét (GÉ) az alábbiak szerint:

- Állapítsa meg 5 éves előretekintéssel minden évre az eszközcsoportok által generált várható bevételeket és működési költségeket, továbbá a hátralévő hasznos élettartam 5 éven túli részére várható bevételeket és működési költségeket évente változatlan értékekkel egy-egy összegben (mint maradványértéket).

- A várható bevételek és működési költségek különbségét diszkontálja a szabályozott WACC szorzó értékével:

$$PV_i = \frac{1}{(1+r)^i} * C_i$$

ahol

r: WACC

C_i: időszaki várható pénzáramlás

Az így meghatározott jelenértékek összegei képezik az eszköz gazdasági értékét.

Az adott eszközcsoport által generált várható bevételek meghatározásánál azon szolgáltatások bevétele vehető figyelembe, amely szolgáltatások díjainak kialakítása, árképzése során az adott eszközcsoport költségei figyelembe vételre kerültek, azaz az adott eszközcsoport közvetlen költségeinek a fedezésére szolgálnak. Abban az esetben ha ezen szolgáltatásokhoz a fentiekben megnevezett eszközcsoportokon kívül más eszközcsoportok is tartoznak, a szolgáltatások bevételét az eszközcsoportok bázisévre vonatkozó nettó eszközértékeinek az arányában szükséges megosztani.

Amennyiben a fenti mutató értéke a I. központok+kihelyezett fokozatok esetén, valamint az II. átviteltechnika, illetve a IV. hozzáférési hálózati optikai kábelek + kábelhelyek és a V. nem hozzáférési hálózati kábelek+kábelhelyek esetén nagyobb 1,5-nél, a kötelezett szolgáltató szintén számítsa ki az eszközcsoportok aggregált gazdasági értékét (GÉ) a fentiek szerint.

Ezután a kötelezett szolgáltató hasonlítsa össze az átértékelt eszközcsoport nettó helyettesítési értékét az eszköz fenti módon megállapított gazdasági értékével. Amennyiben a gazdasági érték alacsonyabb, mint a nettó helyettesítési érték, akkor a továbbiakban azt kell használni a nettó helyettesítési értékként.

32. A tartós élettartamú eszközök eszközátértékelését tárgyév elejére és végére kell elvégezni.

33. A tárgyévi beruházások értékénél csak a bővítő beruházásokat szabad figyelembe venni, a pótló beruházást nem, amennyiben az átértékelt eszközök értékében a pótlásra kerülő eszközök értékét a modell figyelembe vette.

34. Minden kapcsolóközponti, illetve egyéb berendezés elhelyezésére szolgáló épületben a berendezés MEA eszközre történő cseréje miatt keletkező kihasználatlan belterületet nulla GRC-n kell értékelni, kivéve, ha indokolt és dokumentált az ilyen terület figyelembevétele.

E/8. Költségfüggvények kialakítása

35. A CVR-eknek a szolgáltató beszállítókkal szembeni vásárlóereje növekedésének és/vagy a méret-/választékgazdaságosság érvényesülése miatt konvex összefüggéseket kell mutatniuk. Amennyiben a CVR-ek egyenes vonalú összefüggést mutatnak, a CVR-t teljes részletességgel alá kell támasztani, hogy miért nem érvényesül a méret-/választékgazdaságosság, illetve a vásárlóerő hatása.

36. A szolgáltatók az alábbi módszerek közül egyet vagy többet is felhasználhatnak a költségfüggvények előállítására:

a) műszaki/szimulációs modellek,
b) statisztikai tanulmányok,
c) interjúk/terepfelmérés,
d) összehasonlító vizsgálatok.

37. A modelldokumentáció részeként a szolgáltatóknak be kell nyújtaniuk a fentebb említett modelleket, felméréseket, interjúkat, a kutatások és összehasonlító vizsgálatok során használt eljárásokat és azok eredményeit.

38. Amennyiben a HCC-k tartalmazzák a modellből kizárt szolgáltatások költségeit, a kizárandó szolgáltatások vonatkozó költségét a CVR-ek segítségével kell eltávolítani a költségalapból.

E/9. Közös költségek kezelése

39. A homogén költségkategóriákban definiált közös költségek százalékos arányait dokumentálni kell.

40. A közös költségeket az EPMU módszerrel kell a hálózati elemek/üzleti tevékenységek között felosztani. Amennyiben a költségkategóriának nincsen változó költsége, úgy a szolgáltatónak meg kell határoznia, hogy mely hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre nézve közös a költség és ez alapján kell a felosztást elvégezni. Utóbbi esetben a szolgáltatónak a költségszámítás dokumentációjában részletes indoklással együtt ki kell fejtenie, hogy az adott közös költség mely hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre nézve közös.

E/10. Hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének kiszámítása

41. A hálózati elemek/üzleti tevékenységek teljes költségtömege a HCC-k különbözeti költségéből (változó költségek + komponens specifikus fix költségek) és a felosztott közös költségek összegéből adódik.

42. A hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének meghatározása a hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez rendelt teljes költségtömeg és a tárgyévben felmerülő, az adott hálózati elem/üzleti tevékenység költségtömegéhez tartozó, az adott hálózati elemet/üzleti tevékenységet érintő éves volumen hányadosaként történik. Amennyiben egy hálózati elemhez több, eltérő mértékegységű volumen tartozik, a hálózati elem költségtömegét arányosítással meg kell osztani a szolgáltatások között és ezután szolgáltatásonként külön-külön egységköltséget kell megállapítani.

43. Az adott időszakban értékesítésre kerülő szolgáltatásmennyiséget a szolgáltató átlátható, objektív információkkal alátámasztott számításokkal köteles hitelesíteni. Abban az esetben, ha a felmerülő szolgáltatásmennyiség értéke objektív információkra épülő számítások alapján nem határozható meg, a szolgáltató becslést alkalmazhat. Ez utóbbi esetben a szolgáltató köteles a becslés alapjául szolgáló paramétereket és feltételezéseit áttekinthető módon rögzíteni olyan formában, hogy azok az arra jogosult harmadik fél számára értelmezhetőek legyenek.

E/11. Útvonal tényezők és útvonal mátrix

44. A hálózati elemek egységköltségeiből az adott szolgáltató szolgáltatásainak egységköltségei a hívásút elemzése során kiszámított útvonal tényezők segítségével kerülnek kiszámításra.

45. A felhasznált útvonal tényezők számításának a tárgyévre vonatkozó útvonal mátrix adatain és a tárgyévre meghatározott módon előre jelzett forgalmi adatokon kell alapulnia. A modelldokumentációnak tartalmaznia kell azokat az információkat, amelyek alátámasztják az esetleges hálózati mintavételezés statisztikai megalapozottságát. Az útvonal tényezőknek összhangban kell lenniük a megadott forgalmi előrejelzésekkel.

46. A költségmodellben, illetve annak dokumentációjában az útvonal tényezők számítását, valamint a számításnál alkalmazott feltételezéseket, azok indoklásával együtt részletesen be kell mutatni.

47. A szolgáltatások átlagos útvonalának meghatározásához a következő lépések elvégzése lehet szükséges:

a) a lehetséges hívásutak (útvonalak) meghatározása szolgáltatásonként,
b) szolgáltatásonként az egyes útvonalakhoz tartozó hálózati elemek számának meghatározása, vagyis a hálózati elemenkénti útvonal mátrix előállítása,
c) szolgáltatásonként az egyes útvonalakhoz tartozó percmennyiség meghatározása, vagyis az útvonal mátrixhoz tartozó, percmennyiségeket tartalmazó mátrix előállítása, az egyes útvonalakhoz tartozó hálózati elemek azonosítása minden szolgáltatás esetében,
d) szolgáltatásonként az egyes hálózati elemekhez tartozó a b) és a c) pontokban előállított útvonal mátrix és a percmennyiségeket tartalmazó mátrix összeszorzása, majd az így kapott érték osztása a szolgáltatás teljes percmennyiségével.

48. Az előző pont b) és c) alpontjaiban előállított mátrixok szorzataként adódik az a percmennyiség, amely az adott hálózati elemet érinti. Az adott hálózati elem teljes költségét ezzel a percmennyiséggel osztva megkapjuk az adott hálózati elem egységköltségét.

49. A szolgáltatások egységköltsége az előző két pontban leírtak alapján előállított hálózati elemenkénti útvonal tényezők, illetve egységköltségek szorzatának összegeként adódik.

50. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell az útvonal mátrix meghatározására vonatkozó módszertan leírását, illetve - amennyiben az útvonal mátrix statisztikai eljárásokkal kerül meghatározásra - a felhasznált módszer érvényességét tesztelő próbák eredményét.

E/12. A modellel szemben támasztott részletes funkcionális követelmények és a modell dokumentációja

51. Olyan modellt kell kidolgozni, amely tartalmazza a következő táblázatban bemutatott rétegek szerint felépülő számítási modellt, valamint amelynek része egy, a költségfüggvények kialakításához használt műszaki almodell és a folyóáras költségelszámolás kalkulálását segítő almodell is.

Szint	Leírás
Kivonatoló, átalakító és feltöltési szint (KÁF)	Adatot nyer ki a különböző adatforrásokból (főkönyv, tárgyi eszköz nyilvántartás, B-U műszaki modellek, forgalmi adatok, stb.), és ezekkel tölti fel az alap adatbázist/adatállományt.
Adatszint	Az adatbázisban lévő adatokat jól strukturált adattáblákban tárolja. A felhasználók alapadatait is tartalmazza (pl. bejelentkezési adatok, fizikai elhelyezkedési adatok, kiinduló lista, stb.).
Üzleti szint	A kalkulációk lényegét tartalmazza, és az érvényes adatállományon alapszámításokat végez.
Felhasználói szint	Lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy megnyissa, módosítsa és szerkessze az adatállományt, lefuttassa a modellt, és elemezze a kapott eredményeket.

52. A szolgáltatóknak MS Excel szoftverrel kell költségmodelljeiket elkészíteniük és a szabályozónak benyújtaniuk.

53. Az alkalmazásokkal kapcsolatos követelmények:

a) A modell mellé csatolni kell a rendszerkövetelmények leírását, amely tartalmazza

aa) az alkalmazások alapjául szolgáló operációs rendszert (azaz Windows NT, Windows 2000, Windows XP stb.);

ab) az alapul szolgáló alkalmazás verziójának pontos meghatározását (azaz MS Excel 98, MS Excel 2000 stb.);

ac) a merevlemezre mentett futtatáshoz szükséges környezetet (szükséges-e és ha igen, akkor milyen környezetet (pl. könyvtárszerkezetet) kell létrehozni, és hogyan kell abba behelyezni [lementeni] a modellt ahhoz, hogy annak működését és megfelelőségét a hatóság képviselői vizsgálni tudják).

b) A modell a beadványpéldányról csak olvasható (read only) formában nyitható meg a benyújtott modell és az adatok épségének megőrzése érdekében.

c) A modell átláthatósági vizsgálatának érdekében úgy kell azt elkészíteni, hogy futtatható legyen a beadványpéldánytól eltérő helyen (írható/writable) környezetben (merevlemez/HDD) is. Az ehhez szükséges környezet létrehozásához szükséges információkat a dokumentációban fel kell tüntetni.

d) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett sorokat vagy oszlopokat tartalmazhat.

e) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett munkafüzeteket tartalmazhat.

f) A cellákat és a munkafüzeteket nem szabad védelemmel ellátni (jelszóval vagy más módon) és nem szabad zárolni sem.

g) A képleteknek láthatóknak kell lenniük.

h) A makróknak hozzáférhetőknek, és read only körülmények között is futtathatóknak kell lenniük.

i) A modell dokumentációjának teljes körű logikus levezetést kell tartalmaznia.

j) Ha a modellt a szolgáltató megbízásából független tanácsadó készíti el, ezt a felet fel kell kérni, hogy tegye lehetővé, hogy a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférjenek a modellhez. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell a szolgáltató és tanácsadójának írásos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy a modell vizsgálatában előbb felsorolt, érintett felek hozzáférhessenek a modellhez. A Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadóknak titoktartási megállapodásokat kell aláírniuk mind a szolgáltatókkal, mind pedig a szolgáltató által bevont tanácsadókkal.

54. A modellek használatával kapcsolatos követelmények:

a) Átláthatóság. A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy a Hatóság vagy az általa bevont tanácsadók vizsgálhassák annak működését. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni legalább a bemenő és a számított adatokat, illetőleg az alábbi változtatható értékeket:

aa) Közvetlen értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: fehér)

ab) Cellahivatkozásos értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: világoskék)

ac) Közvetlen értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világossárga)

ad) Cellahivatkozásos értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világoszöld)

ae) Eredmény (keresett költség-alapú ár (javasolt betűforma: félkövér sötétkék)

b) Működésbiztonság. A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy annak vizsgálata/működtetése során minimális legyen a véletlen hibássá vagy működésképtelenné tétel veszélye. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni az alábbi változtatható értékeket:

ba) Számított értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: világos rózsaszín)

bb) Makróprogram-értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: narancssárga)

c) A bemenő adatok és paraméterek modellbéli eredetije csak munkalap-cellákban lehet (a makroprogramok és a nevesített argumentumok <Named arguments> is az eredeti cellákból kiolvasva használhatják föl őket).

d) Azokat a bemenő adatokat és a paramétereket, amelyek változtatásával a végeredmény nem áll elő automatikusan, el kell látni megjegyzésekkel arra vonatkozóan, hogy változtatásuk esetén mit kell még tenni (például megnyitni és frissíteni vagy a számítások elvégzéséhez használt makrót lefuttatni) ahhoz, hogy a módosítás hatása a végeredményben is tükröződjön.

e) A képleteken felüli automatizmus (pl. makroprogramok írása) csak akkor elfogadható, ha azok megfelelő módon futtathatóak akkor is, ha a bemenő adatokat vagy paramétereket változtatjuk.

55. A modelleknek (ideértve a műszaki almodelleket is) tartalmazniuk kell azon hálózattervezési paramétereket (pl. az áramkörönkénti forgalmat, Erlangban mérve, a szolgáltatási szintet, a kapacitáskihasználás arányát, stb.), amelyek korrekciójával elvégezhető az érzékenységelemzés. Ezen paramétereknek a modell szempontjából lényeges hálózattervezési paraméterek teljes és részletes leírását kell adniuk.

56. A modelleket az alábbi dokumentumokkal kell alátámasztani:

a) átfogó Felhasználói Útmutató, amely fejezeteinek az alábbi témákat kell lefedniük:

aa) Módszertani leírás. A szolgáltató modelljének áttekintő és részletes leírása különös tekintettel a határozatban elő nem írt módszertani megoldásokra,

ab) a modell megnyitásának módja,

ac) az adathalmaz kiválasztása,

ad) az adatok szerkesztésének módja, azaz hogyan kezeli a modell az esetleges adatváltoztatást (közvetlenül a modellben szerkeszthetők az adatok, vagy csak az adatbázison keresztül),

ae) a modellfuttatási opciók, és

af) a modell eredményei;

b) minden egyes műszaki almodell részletes leírása, beleértve az alkalmazott tervezési szabályokat (azaz pl. a felhasználónkénti legforgalmasabb időszakban bonyolított forgalom számítását, a berendezések kihasználtságát stb.)

ba) a modellben elvégzett átértékelések részletes dokumentációja;

c) a homogén költségkategóriák tartalmának, illetve költségmeghatározó tényezőjének ismertetése;

d) a függő és a független homogén költségkategóriák összerendelése során a kötelezett szolgáltatónak a költségszámítás dokumentációjában részletesen indokolnia kell azt, hogy az adott függő homogén költségkategóriát milyen okok miatt tekintette függőségi viszonyban állónak a kötelezett szolgáltató által feltüntetett független homogén költségkategóriákkal;

e) a hálózati elemek, illetve üzleti tevékenységek tartalmának ismertetése;

f) a CVR-ek egyértelmű dokumentációja, minden egyes CVR-re meghatározva a következőket:

ca) a költségmeghatározó tényezőt,

cb) a költségfüggvény alakját,

cc) a különbözeti költségek és a fix és közös költségek arányát, valamint azok meghatározásának részletes háttérszámítását,

cd) a költségfüggvény kialakításához felhasznált módszert,

ce) a költségfüggvény adatainak, paramétereinek részletes háttérszámítását;

g) nem Műszaki Funkcionális Specifikáció (NTFS): az NTFS-nek tartalmaznia kell az Üzleti Szint teljes körű logikai leírását, ideértve a számszerű példákat is,

h) a Teszt Program átfogó leírása, valamint a modellen lefuttatott Teszt Program eredményei. Külön tesztprogram hiányában a modell ellenőrzési pontjai, valamint az elvégzett számszaki, logikai és egyéb ellenőrzések részletes leírása szükséges,

i) ha a modellt megbízott független külső tanácsadó készítette, csatolni kell ezen fél hozzájárulását, amely alapján a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a modellhez.

57. A modellt és a hozzá tartozó adatokat, a dokumentációt és egyéb – elektronikus formában rendelkezésre álló – iratokat egy írásos példányban és CD-ROM-on legalább 3 (három) példányban kell benyújtani.

58. A kötelezett szolgáltatók által benyújtott modelleket az alábbi dokumentációval kell alátámasztani:

a) átfogó modelldokumentáció az 56. pontban leírtak szerint;

b) kötelezett szolgáltatók által bevont tanácsadóinak jóváhagyása arra vonatkozóan, hogy a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a szolgáltató modellje támogatására készített jelentéseihez vagy modelljeihez;

c) a kötelezett szolgáltató könyvvizsgálójának nyilatkozata a modellben szereplő bemenő adatok hitelességéről. A nyilatkozatnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:

ca) A modell bemenő pénzügyi adatainak egyezősége az auditált eredménykimutatás és az auditált mérleg adatokkal;

cb) Az immateriális javak és tárgyi eszközök bruttó értékének egyezősége kötelezett szolgáltató eszköz nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;

cc) A modellekben szereplő beszerzési árak egyezősége a tárgyévben érvényes szállítói szerződésekben szereplő árakkal;

cd) A költségmodellekben felhasznált műszaki nyilvántartási adatok egyezősége a kötelezett szolgáltató műszaki nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;

ce) A modellben felhasznált tény naturália adatok (pl. éves értékesített percmennyiség, routing faktor számítás központközi perc adatai) egyezősége a kötelezett szolgáltató számlázási, illetve egyéb nyilvántartási rendszereiben szereplő adatokkal.

Amennyiben az Elnök határozatában valamely kötelezett szolgáltatóra a jelen határozat szerinti érintett piacoktól eltérő valamely más érintett piacon is LRIC költségszámítási módszer alkalmazásának kötelezettségét rója ki, a fenti könyvvizsgálói nyilatkozattal kapcsolatos követelmények egy könyvvizsgálói nyilatkozat keretén belül is teljesíthetőek.

F. További követelmények

F/1. Címzett állami támogatások figyelembevétele

1. Amennyiben költségalapúságra kötelezett szolgáltató címzett állami támogatásban részesült, azt a következőképpen kell felosztania a referenciaajánlathoz tartozó költségmodellben:

a) A szolgáltató azonosítja, hogy a támogatást mely befektetett eszközének finanszírozására használta fel.

b) Az adott azonosított befektetett eszközre vonatkozó számviteli politika által meghatározott értékcsökkenési kulcs segítségével a szolgáltató meghatározza a támogatásra vonatkozó értékcsökkenést és tőkeköltséget a következő képlettel:

$$TWACC = (T - \frac{HTÉCS_t - HTÉCS_{t-1}}{2}) * WACC$$

TÉCS = SzÉCSK*T

ahol:

TÉCS: a támogatásra vonatkozó elvi értékcsökkenés

T: a támogatás összege

SzÉCSK: a vonatkozó számviteli politika szerinti értékcsökkenési kulcs mértéke

TWACC: a támogatásra vonatkozó elvi tőkeköltség

$HTÉCS_t$: a támogatás folyósításától bázisév végéig eltelt időszakra vonatkozó elvi halmozott értékcsökkenési leírás

$HTÉCS_{t-1}$: a támogatás folyósításától bázisév elejéig eltelt időszakra vonatkozó elvi halmozott értékcsökkenési leírás

WACC: súlyozott átlagos tőkeköltség

c) A támogatásra vonatkozó elvi értékcsökkenési leírást és tőkeköltséget a szolgáltató negatív értékkel felosztja a modell szolgáltatásai között, ugyanolyan arányban, ahogyan a támogatáshoz kapcsolódó tárgyi eszköz költsége az adott szolgáltatások költségét terhelte.

F/2. Számhordozhatósággal és közvetítőválasztással kapcsolatos eszközök költségének elszámolása

2. A szolgáltató azon költségeinek vonatkozásában, melyek az Eht. alapján a számhordozhatóság megvalósításával kapcsolatban merültek fel a szolgáltatónál, a felmerült költségeket a szolgáltatónak költségmodelljében minden összekapcsolási forgalmi szolgáltatásra egyenlő arányban kell felosztania.

3. A szolgáltató azon költségeinek vonatkozásában, melyek az Eht. alapján a közvetítőválasztással kapcsolatos követelményeknek való megfelelés miatt merült fel a szolgáltatónál, a felmerült költségeket a szolgáltatónak költségmodelljében minden híváskezdeményezés forgalmi szolgáltatásra egyenlő arányban kell felosztania.

F/3. Napszaki eltérítés

4. Amennyiben egy szolgáltatónak költségszámítás eredményeképpen összekapcsolási szolgáltatására napszaki tarifát kell kialakítania, azt a következő módszertan szerint kell megtennie:

a) A szolgáltató minden hívásirány (helyi hívás, belföldi távolsági hívás, mobil hívás, nemzetközi hívás stb.) vonatkozásában külön-külön kiszámítja a következő csúcsidős-kedvezményes időszaki hívásdíjarányt:

$$A_i = \frac{\sum_j A_{ij} \times (Fcs_{ij} + Fk_{ij})}{\sum_i Fcs_{ij} + Fk_{ij}}$$

ahol:

i: a hívásirány száma (1-helyi hívás, 2-belföldi távolsági hívás stb.)

j: a díjcsomag száma (1-normál, 2-kedvezményes díjcsomag stb.)

Ai: az i. hívásirányra vonatkozó csúcsidős-kedvezményes időszaki hívásdíjarány

Aij: az i. hívásirány j. díjcsomagbeli díjaira vonatkozó csúcsidős-kedvezményes időszaki hívásdíjarány

Fcsij: az i. hívásirány j. díjcsomagbeli csúcsidőszakra eső forgalma

Fkij: az i. hívásirány j. díjcsomagbeli kedvezményes időszakra eső forgalma

b) Az a) lépésben kiszámított, egyes hívásirányokra vonatkozó hívásdíj arányoknak a szolgáltató kiszámítja az átlagát, ahol az egyes hívásirányokra vonatkozó arányt a rá vonatkozó összes - tehát minden díjcsomag és díjazási időszak figyelembevételével számított - forgalommal súlyozza (Rn).

c) A szolgáltató meghatározza az összekapcsolási szolgáltatások napszaki díjait (Tcs és Tk) úgy, hogy azok aránya megfeleljen a b) lépésben kiszámítottnak (Rn), és kielégítse azt a feltételt, hogy a napszaki díjakból beszedett összes összekapcsolási díj átlaga egyenlő a költségmodell által kiszámított átlagos díjjal (Tm). Képlettel kifejezve:

$$Tm = \frac{Tcs * Fcs + Tk * Fk}{Fcs + Fk} \text{ és } Rn = \frac{Tcs}{Tk}$$

ahol:

Tm: LRIC modellel kiszámított átlagos összekapcsolási díj

Rn: forgalommal súlyozott átlagos napszaki díjarány

Fcs: csúcsidős forgalom

Tcs: csúcsidős összekapcsolási díj

Fk: kedvezményes időszaki forgalom

Tk: kedvezményes időszaki összekapcsolási díj

F/4. Kiegészítő szolgáltatások díjmegállapítása

5. A kötelezett szolgáltatónak a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 37. § előírásainak való megfelelő alkalmazása érdekében az alapszolgáltatásokhoz tartozó kiegészítő szolgáltatások nyújtásáért kért ellenértékek tekintetében az egyszeri és havi díjak esetében egyaránt a tárgyévre vonatkozó, alulról felfelé építkező költségkalkuláció alapján kell a díjat meghatározni és dokumentálni. A kiegészítő szolgáltatások egyszeri és havi díjainak költségkalkulációjában a szolgáltatások nyújtásában közvetlenül részt nem vevő, támogató jellegű tevékenységek költségei nem szerepeltethetőek.

A kiegészítő szolgáltatások díjainak számítását, illetve a számítások részletes dokumentálását azoknak a szolgáltatóknak is be kell nyújtaniuk, amelyek a jelen melléklet szerinti esetben mentesülnek a LRIC költségszámítási módszer alkalmazásának kötelezettsége alól.

6. A közvetítő előválasztás beállítása esetén beállítási munkafolyamatonként egyszeri díj számítható fel, amelynek mértékegysége Ft/beállítás. Egy beállítási munkafolyamatnak minősül, ha az előválasztott szolgáltató beállítása egyetlen művelettel elvégezhető, függetlenül attól, hogy egy vagy több számhoz tartozó adatbázis beállítása történik.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság HF/44-10/2011. számú határozat rendelkező részének II. számú melléklete

A határozatban kirótt számviteli szétválasztás kötelezettség pontos tartalmának meghatározása

Az Elnök a jelen határozat szerint a kötelezett szolgáltatókra kirótt számviteli szétválasztási kötelezettség alkalmazására vonatkozó elveket, formát, módszert és a kimutatások tartalmát az Eht. 105. § (3) bekezdése alapján – figyelemmel az elektronikus hírközlési tevékenység elkülönítéséről, valamint az elektronikus hírközlési szolgáltatók számviteli nyilvántartásai elkülönített vezetésének részletes szabályairól szóló 19/2003. (XII. 27.) IHM rendelet (jelen melléklet alkalmazásában, a továbbiakban: Rendelet) 4. § (1) bekezdésére – az alábbiak szerint határozza meg.

Értelmező rendelkezések

1. Ezen melléklet alkalmazásában:
   a) Helyhez kötött alaphálózat: a kötelezett szolgáltató helyhez kötött elektronikus hírközlési hálózatának forgalom érzékeny összetevője.
   b) Egyéb tevékenység: a helyhez kötött szolgáltató azon üzletága, amely a szolgáltató által nyújtott egyéb, a hozzáférési hálózathoz, a helyhez kötött alaphálózathoz, vagy a helyhez kötött kiskereskedelemhez nem tartozó, illetve nem elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújt. Ide tartozik a (vég)berendezések értékesítése, javítása, bérbeadása, a harmadik személy részére nyújtott építési-szerelési szolgáltatások; valamint a hasonló jellegű, más üzletághoz nem tartozó szolgáltatások. Az egyéb tevékenységekhez sorolandó továbbá a befektetett pénzügyi eszközök értéke.
   c) Hozzáférési hálózat: a kötelezett szolgáltató elektronikus hírközlési hálózatának azon része, amely az előfizetőt köti össze az alaphálózattal, és amely tartalmazza a nem forgalomfüggő hálózati elemeket.
   d) Helyhez kötött kiskereskedelem: a szolgáltató azon üzletága, amely mindazon tevékenységeket tartalmazza, melyek a szolgáltató által, a helyhez kötött elektronikus hírközlési hálózaton nyújtott szolgáltatások előfizetőknek (végfelhasználóknak) történő értékesítésével kapcsolatosak.
   e) Társszolgáltató: az a szolgáltató, amely ellenérték fejében elektronikus hírközlési szolgáltatásokat saját elektronikus hírközlési szolgáltatása nyújtásához igénybe vesz vagy továbbértékesít.
   f) Transzfer: a szolgáltató egyik üzletága által a szolgáltató másik üzletága részére nyújtott szolgáltatás, ahol a szolgáltatás ellenértékét a nyújtott szolgáltatás mennyisége és a transzferár szorzata határozza meg.
   g) Tárgyév: az az év, amelyre vonatkozóan a számviteli szétválasztási kimutatás készül, azaz az utolsó lezárt, auditált pénzügyi év.
   h) Bázisév: a számviteli szétválasztási kimutatás készítése esetén a tárgyévet megelőző év.

2. A jelen mellékletben nem definiált meghatározások, fogalmak tekintetében a jelen határozat rendelkező részének I. számú, „A határozatban kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmának meghatározása” című mellékletében foglalt meghatározások – az alábbi kivétellel – változatlan tartalommal alkalmazandók. A B. 45. pontban definiált „Számvitel-alapú eszközérték és értékcsökkenés számítási módszert” azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a tárgyév végi nettó helyettesítési értéknek (NRC) a tárgyév végi GRC-hez viszonyított aránya a tárgyév végi nettó és bruttó könyv szerinti eszközértékek arányával legyen egyenlő.

A Hatóság által számviteli szétválasztásra kötelezett jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra vonatkozó általános szabályok

3. A Kötelezett Szolgáltató köteles az elkülönítetten vezetett számviteli kimutatásait úgy elkészíteni, hogy

a) az elkülönítetten vezetett számviteli kimutatások az üzletágak valós bevételeit és költségeit, valamint befektetett tőkéjét tükrözzék;

b) a transzferek alkalmazása során, a számviteli szétválasztás kimutatásaiban az üzletágak gazdasági teljesítményének pontos bemutatása során az adott szolgáltatások bevételei ott jelenjenek meg, ahol a szolgáltatás érdekében felmerült költségek keletkeznek;

c) a költségek és bevételek azokra a termékekre és szolgáltatásokra kerüljenek felosztásra, amelyek azok felmerülését okozták (ennek érdekében a tevékenységalapú felosztást kell alkalmazni);

d) a felosztás objektíven tükrözze az egyes üzletágak eredményét;

e) a tárgyévi kimutatás tartalmazzon jelzést a kimutatások alapelveiben bekövetkező jelentős változtatás hatására vonatkozóan, ahol a változás előző évet érintő hatását is be kell mutatni;

f) a szolgáltató a számvitelileg szétválasztott üzletágak kimutatásainak elkészítése során az átlátható költségfelosztási alapelvek szerint járjon el;

g) az üzletágak kimutatásai tartalmazzák azon transzferköltségeket és transzferbevételeket, melyek akkor merülnek fel, amikor egy adott üzletág más üzletág szolgáltatását veszi igénybe annak érdekében, hogy saját szolgáltatását nyújthassa, vagy más üzletágnak szolgáltatást nyújtson. A kimutatásoknak világosan be kell mutatniuk ezen a szolgáltató üzletágai között transzferált illetve más szolgáltatóknak nyújtott azonos szolgáltatások azonos értékét;

h) a számviteli szétválasztás modelljében a költségfelosztásra a teljesen felosztott költségek módszertana (a továbbiakban: FDC) szerint kerüljön sor. Az FDC módszertan alkalmazása során a kötelezett szolgáltatónak a 14. pontban leírtaknak megfelelően kell eljárnia.

i) a költségfelosztást múltbeli költségek (a továbbiakban: HCA) és a folyó költségek módszertana (a továbbiakban: CCA) szerinti költségekkel is el kell végezni. A CCA módszernél a beszámolás évére vonatkozóan, a jelen határozat „A határozatban kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmának meghatározása" című, a rendelkező rész I. számú mellékletében előírt eszközátértékelési módszereket kell alkalmazni. Működési költségeket átértékelni nem szabad, mivel azok az adott időszak folyó piaci árain kerülnek könyvelésre.

j) a tőkeköltség értékének megállapításánál a beszámolás évének utolsó napján hatályos WACC-szorzó értékét kell alapul venni. Az üzletági kimutatások elkészítése során a tőkeköltséget nem kell az üzletági költségek között szerepeltetni, a transzferárak azonban a tőkeköltséget is tartalmazzák.

A helyhez kötött alaphálózat, a hozzáférési hálózat, a helyhez kötött kiskereskedelem és az egyéb tevékenység üzletág helyhez kötött szolgáltatások nyújtásában résztvevő eszközei tekintetében a jelen határozat rendelkező része I. számú mellékletének C. pontja által a helyhez kötött távközlési szolgáltatást nyújtó szolgáltatóra érvényes tőkeköltség szorzó alkalmazandó.

k) a kimutatások alapját a HCA módszertan szerinti költségelszámolás képezze, amelyet módosítani kell a CCA módszertan szerinti különbözettel.

4. A költségek és ráfordítások felosztásának alapjául szolgáló költségszámítási modellre vonatkozó követelményeket a jelen határozat rendelkező részének „A határozatban kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmának meghatározása" című I. számú melléklete tartalmazza.

A transzferek kialakításának módszere

5. (1) A számviteli szétválasztásra kötelezett szolgáltató köteles az üzletágak közötti transzferek költségeit és bevételeit kimutatni, oly módon, mintha ezen üzletágak szervezetileg elkülönült gazdálkodó szervezetek lennének.

(2) A kötelezett szolgáltató által saját üzletága részére nyújtott hálózati, illetve hozzáférési szolgáltatás transzferárát a következőképpen köteles meghatározni.

Kötelezettnek a transzferár kialakítása során a szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatásokra épülő termékek esetén

a) a helyhez kötött alaphálózat és a forgalmi jellegű kiskereskedelmi szolgáltatások közötti transzferek elszámolásához az adott időszakra érvényes nagykereskedelmi forgalmi szolgáltatások díjaiból kell kiindulnia. A nagykereskedelmi díjat a benyújtott LRIC, vagy ennek hiányában az FDC-CCA költségmodell alapján fel kell bontania hálózati elemekre. Amennyiben a

szabályozott és a benyújtott díj (egységköltség) eltér, a hálózati elemek egységköltségét a szabályozott/benyújtott díj (egységköltség) egyenes arányában módosítania kell.

A hálózati elemek módosított egységköltségét a kiskereskedelmi hívásokra jellemző átlagos hívásutak alapján kell súlyozni, és ezáltal adódik az egyes kiskereskedelmi hívások helyhez kötött alaphálózati transzferára.

A transzferdíjat ki kell egészíteni azon eszközök (pl. IC átvitel) FDC-CCA szerint kalkulált költségével, amelyek nem részei a szabályozott ár hálózati elemeinek.

b) a hozzáférési hálózat és a helyhez kötött kiskereskedelem hozzáférési szolgáltatásai közötti elszámoláshoz a szabályozott szolgáltatások adott időszakra érvényes nagykereskedelmi díjaiból kell kiindulnia. A nagykereskedelmi díjat a benyújtott LRIC költségmodell alapján fel kell bontania hálózati elemekre. Amennyiben a szabályozott és a benyújtott díj (egységköltség) eltér, a hálózati elemek egységköltségét a szabályozott/benyújtott díj (egységköltség) egyenes arányában módosítania kell.

A transzferdíjat ki kell egészíteni azon eszközök (pl. vonalkártya) FDC-CCA szerint kalkulált költségével, amelyek nem részei a szabályozott ár hálózati elemeinek.

c) a hozzáférési hálózat és a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások közötti elszámoláshoz közeli bitfolyam hozzáférés átengedésének adott időszakra érvényes nagykereskedelmi díjaiból kell kiindulnia. A nagykereskedelmi díjat a benyújtott LRIC költségmodell alapján fel kell bontania hálózati elemekre. Amennyiben a szabályozott és a benyújtott díj (egységköltség) eltér, a hálózati elemek egységköltségét a szabályozott/benyújtott díj (egységköltség) egyenes arányában módosítania kell. Nem közeli (magasabb hálózati hierarchia szintű) bitfolyam hozzáférés átengedése esetén az FDC-CCA modell releváns hálózati elemeinek költségei vehetők figyelembe.

d) a bérelt vonali szolgáltatások esetén a hozzáférési hálózat, illetve a helyhez kötött alaphálózat és a kiskereskedelmi üzletág között bonyolítandó elszámoláshoz az FDC-CCA modell releváns hálózati elemeinek költségei vehetők figyelembe.

Kötelezett a nagykereskedelmi értékesítési és számlázási költségeket a transzferárban nem érvényesítheti, tehát a szabályozott nagykereskedelmi díjakból ezeket le kell vonnia, továbbá ennek megvalósulását és megfelelőségét részletes kalkulációval és magyarázattal bizonyítania is kell.

Amennyiben a beszámolás évében több szabályozott ár volt érvényben, akkor az adott időszakokra vonatkozó kiskereskedelmi volumenekkel súlyozott díjak átlagát kell kiindulásnak tekinteni a transzferár kialakítása során.

Kötelezettnek a transzferár kialakítása során nem szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatásokra épülő termékek esetén pedig az FDC-CCA, illetve FDC-HCA (attól függően, hogy alaphálózathoz, illetve hozzáférési hálózathoz kapcsolódik a szolgáltatás) módszertan szerinti egységköltséggel kell számolnia.

(3) Az egyes üzletágakon belül a tevékenységeket olyan szinten kell részletezni és azokra egységköltséget számolni, hogy ezekből az adott üzletág szolgáltatásai modulárisan összeállíthatók legyenek.

Elkülönítetten kimutatandó üzletágak

6. A kötelezett szolgáltató az alábbi - a Hatóság határozatában a vonatkozó szolgáltatási piac részeként definiált bármely technológiával megvalósuló - tevékenységeket köteles az alábbiakban feltüntetett üzletágakban nyilvántartani:

a) A hozzáférési hálózat vonatkozásában: az előfizető és az alaphálózat közötti összeköttetés fenntartásával, üzemeltetésével, a társszolgáltatóknak nyújtott hozzáférési hálózati szolgáltatásokkal, az ezekhez kapcsolódó közös eszközhasználattal, továbbá ezek számlázásával és egyéb tevékenységeivel kapcsolatos költségek, bevételek, illetve befektetett tőke. Ezen belül a költségek és bevételek tovább részletezendők és külön befektetett tőke kimutatás és eredménykimutatás készítendő a hozzáférési hálózathoz tartozó, alábbi nagykereskedelmi szolgáltatásokra: fémes hurkok és alhurkok teljes átengedése, fémes hurkok és alhurkok részleges átengedése, újgenerációs hozzáférési hurkok teljes átengedese, újgenerációs hozzáférési hurkok részleges átengedese, előfizetői szakasz teljes átengedése, előfizetői szakasz részleges átengedése, többletszál telepítése és átengedése, hozzáférési hálózati szakasz kiépítése céljából nyújtott kábelhely megosztás és sötétszál átengedés, közeli bitfolyam hozzáférés, országos bitfolyam hozzáférés (hozzáférési hálózati szakasz); 2 Mbit/s és ez alatti sávszélességű összeköttetésekhez tartozó nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens; 2 Mbit/s feletti sávszélességű összeköttetésekhez tartozó nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens; társszolgáltatóknak nyújtott egyéb helyhez kötött hozzáférési hálózati szolgáltatások (pl. felhordó hálózati szolgáltatások hozzáférési szakasza), egyéb hozzáférési hálózati szolgáltatások.

b) A helyhez kötött alaphálózat vonatkozásában: a helyhez kötött alaphálózathoz tartozó eszközök fenntartásával, üzemeltetésével, a társszolgáltatóknak nyújtott helyhez kötött alaphálózati szolgáltatásokkal, az ezekhez kapcsolódó közös eszközhasználattal, valamint ezek számlázásával és egyéb tevékenységeivel kapcsolatos költségek, bevételek, illetve befektetett tőke. Ezen belül a költségek és bevételek tovább részletezendők és külön befektetett tőke kimutatás és eredménykimutatás készítendő a helyhez kötött alaphálózathoz tartozó, alábbi nagykereskedelmi szolgáltatásokra: hívásindítás és hívásvégződtetés szolgáltatások; országos bitfolyam hozzáférés (alaphálózati szakasz); 2 Mbit/s, illetve ez alatti sávszélességű nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens; 2 Mbit/s feletti sávszélességű nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens; társszolgáltatóknak nyújtott egyéb helyhez kötött alaphálózati szolgáltatások (pl. felhordó hálózati szolgáltatások alaphálózati szakasza), egyéb alaphálózati szolgáltatások.

c) A helyhez kötött kiskereskedelem üzletág vonatkozásában: az ezen üzletághoz tartozó tevékenységek költségei, bevételei, illetve befektetett tőkéje. Ezen belül a költségek és bevételek tovább részletezendők és külön befektetett tőke kimutatás és eredménykimutatás készítendő a helyhez kötött kiskereskedelemi üzletághoz tartozó szolgáltatásokra, melyek az alábbiak: egyéni előfizetői hozzáférés; üzleti előfizetői hozzáférés; helyi hívások, belföldi távolsági hívások; nemzetközi hívások; tudakozó szolgáltatás; nyilvános távbeszélő állomások szolgáltatása; 2 Mbit/s feletti sávszélességű előfizetői bérelt vonali szolgáltatás; 2 Mbit/s, illetve ez alatti sávszélességű előfizetői bérelt vonali szolgáltatás; internet szolgáltatás elérésére irányuló hívás; mobil rádiótelefon-hálózatba irányuló hívások; egyéni szélessávú hozzáférés (internet); üzleti szélessávú hozzáférés (internet); egyéb előfizetői (kiskereskedelmi) tevékenységek (pl. adat és egyéb értéknövelt szolgáltatások).

d) Az egyéb tevékenység üzletág vonatkozásában: az ezen üzletághoz tartozó tevékenységek költségei, bevételei, illetve befektetett tőkéje.

Bevételek elkülönített kimutatása

7. A kötelezett szolgáltató köteles üzletáganként, illetve a 6. pontban részletezett szolgáltatások szerint elkülönítetten kimutatni a szolgáltatások értékesítésének nettó árbevételét.

8. A helyhez kötött telefonszolgáltatást - a Hatóság határozatában a vonatkozó szolgáltatási piac részeként definiált bármely technológián - nyújtó kötelezett szolgáltató a bevételeit az alábbi felosztás szerint köteles kimutatni:

a) A hozzáférési hálózat bevételei közé kell rendelni a következőket:
   aa) a hozzáférési hálózati szolgáltatások bevétele társszolgáltatóktól;
   ab) a helyhez kötött kiskereskedelmi üzletágtól kapott transzfer bevételek;
   ac) a mobil kiskereskedelmi üzletágtól kapott transzfer bevételek.

b) A helyhez kötött alaphálózat bevételei közé kell rendelni a következőket:
   ba) a helyhez kötött alaphálózati szolgáltatások bevétele társszolgáltatóktól;
   bb) a helyhez kötött kiskereskedelmi üzletágtól kapott transzferbevételek;
   bc) a mobil kiskereskedelmi üzletágtól kapott transzfer bevételek.

c) A helyhez kötött kiskereskedelem bevételei közé kell rendelni:
   ca) forgalmi díjak;
   cb) hozzáférési díjak;
      cba) belépési díjak,
      cbb) előfizetési díjak,
      cbc) az Egyetemes Elektronikus Hírközlési Támogatási Kasszától kapott támogatás,
   cc) egyéb elektronikus hírközlési kiskereskedelmi tevékenységek bevétele, beleértve a végberendezések eladásából származó bevétel.

d) Az egyéb tevékenység bevételei közé kell rendelni a következőket:
   da) a telefonszolgáltatáshoz kapcsolódó eszköz bérbeadásból származó bevétel;
   db) mérnöki tanácsadói tevékenységek bevétele;
   dc) minden, a da) és db) pontokhoz nem rendelhető egyéb tevékenységi bevétel.

A költségek, ráfordítások és a befektetett tőke elkülönített kimutatása

9. A kötelezett szolgáltató költségeit és ráfordításait az alábbi felosztás szerint köteles kimutatni:

a) A hozzáférési hálózat üzletághoz rendelhető költségek: a hozzáférési hálózat kiépítésével, fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos költségek, beleértve a társszolgáltatóknak értékesített hozzáférési hálózati szolgáltatásokkal kapcsolatos nagykereskedelmi számlázási, értékesítési és egyéb nagykereskedelmi költségeket.

b) A helyhez kötött alaphálózat üzletághoz rendelhető költségek: a helyhez kötött alaphálózat kiépítésével, fenntartásával és üzemeltetésével kapcsolatos költségek, beleértve a társszolgáltatóknak értékesített helyhez kötött alaphálózati szolgáltatásokkal kapcsolatos nagykereskedelmi számlázási, értékesítési és egyéb nagykereskedelmi költségeket.

c) A helyhez kötött kiskereskedelem üzletághoz rendelhető költségek: a helyhez kötött és a mobil alaphálózattól és a hozzáférési hálózattól kapott költségtranszferek; az előfizetőknek nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosan marketing, helyhez kötött kiskereskedelmi értékesítési, ügyfélszolgálati és kiskereskedelmi számlázási költségek; értékesített végberendezések ELÁBÉ tartalma, egyetemes szolgáltatással kapcsolatos befizetés, egyéb helyhez kötött kiskereskedelmi költségek.

d) Az egyéb tevékenység üzletághoz rendelhető költségek: minden, az egyéb tevékenységekhez tartozó, az a), b) c), pontokhoz nem rendelhető költség (működési költségek, értékcsökkenés, ELÁBÉ).

10. (1) Az átlagos befektetett tőke kalkulációjánál alkalmazandó módosító tételek:

a) Az üzleti vagy cégérték összegével mind az immateriális javakat, mind a saját tőke értékét csökkenteni kell.

b) A befektetett tőke nem tartalmazhatja az immateriális javak és tárgyi eszközök értékhelyesbítését.

c) A hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes részét, amely az éves beszámoló mérlegében a rövidlejáratú kötelezettségek között kerül kimutatásra, a hosszú lejáratú kötelezettségek között kell számításba venni. Hasonlóan kell eljárni a halasztott kamatfizetési kötelezettségek esetében is.

(2) Az átlagos befektetett tőke részét képező immateriális javak és tárgyi eszközök üzletágakhoz rendelésénél a következőképpen kell eljárni:

a) meg kell határozni, hogy mely eszközök mely üzletágakat szolgálják, és azokhoz kell az értéküket rendelni,

b) amennyiben valamely eszköz több üzletágat is kiszolgál, az eszközérték üzletágak közötti megbontásánál ugyanazon eszköz amortizációjának üzletágak közötti arányát kell felhasználni és az eljárást dokumentálni, indokolni kell.

A számviteli kimutatások és adatszolgáltatás

11. A kötelezett szolgáltató az alábbi kimutatásokat köteles elkészíteni és a Hatóságnak benyújtani:

a) kiinduló mérleg és eredménykimutatás a 15. pontban bemutatott szerkezetben;

b) üzletági, valamint a 6. pontban az adott üzletágon belül tovább részletezett szolgáltatásokra külön átlagos befektetett tőke kimutatások és eredménykimutatások a 15. pontban bemutatott szerkezetben;

c) üzletági, valamint a 6. pontban az adott üzletágon belül tovább részletezett szolgáltatásokra külön jövedelmezőségi kimutatások a 15. pontban bemutatott szerkezetben;

d) összehasonlító kimutatások a 15. pontban bemutatott szerkezetben;

e) könyvvizsgáló nyilatkozata a modellben szereplő adatok hitelességéről. A nyilatkozatnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:

ea) A modell bemenő pénzügyi adatainak egyezősége az auditált eredménykimutatás és az auditált mérleg adatokkal;

eb) Az immateriális javak és tárgyi eszközök könyv szerinti bruttó értékének, nettó értékének, értékcsökkenési leírás, leírási kulcsok értékének egyezősége a kötelezett szolgáltató eszköz nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;

ec) A modellekben szereplő beszerzési árak egyezősége a tárgyévben érvényes szállítói szerződésekben szereplő árakkal;

ed) A költségmodellekben felhasznált műszaki nyilvántartási adatok egyezősége a kötelezett szolgáltató műszaki nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;

ee) A modellben felhasznált tény naturália adatok (pl. éves értékesített percmennyiség, routing faktor számítás központközi perc adatai) egyezősége a kötelezett szolgáltató számlázási, illetve egyéb nyilvántartási rendszereiben szereplő adatokkal.

f) költségfelosztási módszertan;

g) transzfer mátrix, továbbá transzferárak és transzferek mennyiségének kimutatása;

h) az egyes hálózati elemek és üzleti tevékenységek egységköltségeinek táblázata;

i) az egyes definiált szolgáltatások egységköltsége, egységre jutó bevétele;
j) az FDC költségszámítás módszeréről szóló 14. pontban foglaltak, illetve a jelen határozat költségszámítási melléklete szerinti költségszámítási modell elektronikus formában;
k) éves beszámoló.

12. A 11. pont a), b), c), d) pontjaiban felsorolt dokumentumokat az FDC költségszámítás módszeréről szóló 14. pontban foglalt szabályok alkalmazásával kell elkészíteni.

13. (1) A 11. f) pont szerinti költségfelosztási módszertannak tartalmaznia kell:
a) a költségfelosztás alapelveit és pontos módszertanát olyan részletezettséggel, hogy annak alapján a modell könyvvizsgálata elvégezhető legyen (a főkönyvi kivonatban szereplő számlák felosztási menetének leírásával);
b) az üzletágak és szolgáltatások pontos meghatározását, valamint azok egymáshoz rendelésének módját;
c) a transzferek rendszerének kialakítási és működési módszertanát;
d) a felhasznált egyéb adatokat (így különösen az útvonal mátrix hívásperceit, a hálózatelemek felosztási alapjait);
e) az előző évhez képest történt jelentősebb módosítások, változtatások részletes leírását és hatásának szemléltetését.

(2) A 11. g) pont szerinti transzfer mátrixnak tartalmaznia kell az egyes üzletágak transzfer költségeit az egyes kiskereskedelmi szolgáltatások szerint részletezve.

(3) A szolgáltató a saját költségén köteles független könyvvizsgálóval ellenőriztetni a 11. pont szerint benyújtott dokumentációt abból a szempontból, hogy a modellen belüli költségfelosztás a szolgáltató költségfelosztási módszertanában leírt módon valósult-e meg. A könyvvizsgáló nyilatkozata az 11. pont szerinti dokumentáció részeként csatolandó.

(4) A szolgáltatónak biztosítania kell a nyilvántartásokkal kapcsolatban az elektronikus hírközlési tevékenységgel összefüggésben felmerülő további hatósági adatszolgáltatási igények kielégítését.

14. Az FDC módszertan alkalmazása során a kötelezett szolgáltatónak a következő módon kell eljárnia:

(1) A számviteli szétválasztási kimutatás modelljében a költségek üzletágak közötti felosztására a teljesen felosztott költségek módszertana (a továbbiakban: FDC) szerint kerüljön sor. A költségek üzletágak közötti felosztását múltbeli költségek (a továbbiakban: HCA) és a folyó költségek módszertana (a továbbiakban: CCA) szerinti költségekkel is el kell végezni. A HCA-FDC, illetve a CCA-FDC költségfelosztási modelleket a kötelezett szolgáltatónak a jelen határozat rendelkező részének II. számú mellékletében foglalt szabályok alapján kell elkészítenie, figyelembe véve az alábbi módosításokat.

(2) Az FDC módszertan szerinti költségfelosztásnál az egyes homogén költségkategóriák esetében minden költséget a hozzájuk tartozó költség-meghatározó tényező nagyságának függvényében, egyenes arányban kell a hálózati elemekhez/üzleti tevékenységekhez hozzárendelni. Az FDC módszertan alkalmazásakor a költségkategóriák teljes költség tömege felosztásra kerül.

(3) A modellépítési lépések CCA-FDC módszer esetén:

A modellépítés első lépéseként a szolgáltató meglévő kimutatásaiból ki kell választani azon költségeket, amelyek relevánsak a modellezni kívánt szolgáltatások nyújtásához.

A modellépítés második lépése a homogén költségkategóriák meghatározása és a költségek homogén költségkategóriákba sorolása.

A modellépítés harmadik lépése a hálózati elemek és üzleti tevékenységek meghatározása. A kötelezett szolgáltatónak úgy kell kialakítania a HCA-FDC, illetve a CCA-FDC költségmodellek hálózati elemeit és üzleti tevékenységeit, hogy azok egységköltségeiből az üzletágak 6. pontban részletezett szolgáltatásainak egységköltsége összeállítható legyen. A hálózati elemeket, illetve üzleti tevékenységeket a megfelelő üzletágakhoz kell rendelni, az így megvalósított, üzletágak közötti költségfelosztás, illetve a nem szabályozott árú szolgáltatások esetén az ugyanebben a modellben kialakított transzferár számítás, valamint a szabályozott árú szolgáltatások 5. pont szerinti transzferár képzése alkotják a transzfermátrix elkészítésének kiinduló adatait.

A modellépítés negyedik lépése a befektetett eszközök átértékelése a folyóáras költségelszámolás elveinek (CCA) figyelembevételével.

A modellépítés ötödik lépése a költségfüggvények kialakítása, a független homogén költségkategóriák költségeinek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő felosztása.

A modellépítés hatodik lépése a függő homogén költségkategóriák költségeinek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő felosztása.

A függő és a független homogén költségkategóriák összerendelése során a kötelezett szolgáltatónak a költségszámítás dokumentációjában részletesen indokolnia kell azt, hogy az adott függő homogén költségkategóriát milyen okok miatt tekintette függőségi viszonyban állónak a kötelezett szolgáltató által feltüntetett független homogén költségkategóriákkal.

A modellépítés hetedik lépése a hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségeinek meghatározása, majd ezen egységköltségekből a szolgáltatások egységköltségének meghatározása.

(4) HCA alapú költségszámítás esetén a szolgáltatót nem terhelik a rendeletben a költségek átértékelésével kapcsolatos előírások, a modellépítési lépések negyedik lépését nem kell alkalmazni. A homogén költségkategóriák értékét nem kell módosítani. Ennek megfelelően HCA alapú költségszámítás esetén a HCC-k felosztandó költségei megegyeznek a szolgáltatók könyv szerinti értékeivel.

(5) A tőkeköltség meghatározása során az egyes szolgáltatásokhoz használt immateriális javak és tárgyi eszközök tárgyévi nyitó és záró eszközértékének a számtani átlagával, valamint működő tőkéjének a számtani átlagával kell számolni. Az eszközérték HCA-alapon a könyv szerinti nettó eszközérték, CCA-alapon pedig a nettó helyettesítési érték.

15. A kötelezett szolgáltató a jelen határozat szerinti kötelezettsége teljesítése során az elkülönítetten vezetendő számviteli kimutatásait az alábbi szerkezetben köteles elkészíteni (technológia-semleges módon):

Kiinduló eredménykimutatás

1. a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Értékesítés nettó árbevétele	.....	.....
2. Személyi jellegű és anyagjellegű ráfordítások csökkentve a saját teljesítmény aktivált értékével	.....	.....
3. Értékcsökkenési leírás	.....	.....
4. Egyéb ráfordítások csökkentve az egyéb bevételekkel	.....	.....
5. Üzemi szintű eredmény (1. – 2. – 3. – 4.)	.....	.....
6. Kiegészítő értékcsökkenés	.....	.....
7. Tartási nyereség	.....	.....
8. Folyó költség kiigazításokkal korrigált üzemi eredmény (5. – 6. + 7.)	.....	.....
9. Tőkeköltség (HCA)	.....	.....
10. Tőkeköltség (CCA)	.....	.....

Kiinduló mérleg

1. b) tábla

millió Ft-ban millió Ft-ban

Eszközök	Előző év	Tárgyév	Források	Előző év	Tárgyév
Befektetett eszközök	.....	.....	Befektetett tőke	.....	.....
Immateriális javak	.....	.....	Saját tőke	.....	.....
Üzleti vagy cégérték korrekció(-)	.....	.....	Üzleti vagy cégérték korrekció (-)	.....	.....
Értékhelyesbítés korrekció	.....	.....	Értékelési tartalék korrekció (-)	.....	.....
Tárgyi eszközök és beruházások	.....	.....	Hosszú lejáratú kötelezettségek	.....	.....
Értékhelyesbítés korrekció (-)	.....	.....	Hosszú lej. köt. korrekció*** (+)	.....	.....
Befektetett pénzügyi eszközök (+)**					
CCA korrekció	.....	.....	CCA korrekció	.....	.....
Forgóeszközök	.....	.....	Egyéb források	.....	.....
Készletek	.....	.....	Rövidlejáratú kötelezettségek	.....	.....
Követelések	.....	.....	Hosszú lej.köt. korrekció*** (-)	.....	.....
Értékpapírok	.....	.....	Céltartalékok	.....	.....

Pénzeszközök	.....	.....	Passzív időbeli elhatárolások	.....	.....
Aktív időbeli elhatárolások	.....	.....		.....	.....
Eszközök összesen*	.....	.....	Források összesen*	.....	.....

* Kötelező egyezőség áll fenn
** Az Egyéb tevékenységek üzletághoz kell rendelni
*** A Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes része, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettségek

Az 1.a), 1.b) táblák

- előkészítik az éves beszámoló részeinek és a számviteli szétválasztási kimutatások fogalmi rendszerének összekapcsolását, helyet adva a tőkeköltségnek, amely az üzletágakra nem terhelődik,
- a vállalat egészére mutatják be a számviteli szétválasztáshoz kiindulásként használt éves beszámoló értékeket, valamint a CCA számítások hatásait. Az ezen táblázatokban szereplő értékeket kell a továbbiakban az üzletágakhoz rendeléshez felhasználni.

A helyhez kötött alaphálózat üzletág eredménykimutatása

2. a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevételek	.....	.....
A helyhez kötött kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétel	.....	.....
A mobil kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétel	.....	.....
2. Társszolgáltatóktól kapott bevételek	.....	.....
Híváskezdeményezésből	.....	.....
Általános	.....	.....
Regionális	.....	.....
Országos	.....	.....
Hívásvégződtetésből	.....	.....
Általános	.....	.....
Regionális	.....	.....
Országos	.....	.....
Tranzit szolgáltatásból	.....	.....
Országos bitfolyam hozzáférésből (alaphálózati szakasz)	.....	.....
2 Mbit/s, illetve ez alatti sávszélességű nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatásból	.....	.....
2 Mbit/s feletti sávszélességű nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens szolgáltatásból	.....	.....
Társszolgáltatóktól kapott egyéb bevételek	.....	.....
3. A helyhez kötött alaphálózat egyéb bevétele	.....	.....
A. Bevételek összesen (1. + 2. + 3.)	.....	.....
B. Költségek*	.....	.....
C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)	.....	.....
4. Kiegészítő értékcsökkenés	.....	.....
5. Tartási nyereség	.....	.....
D. Folyó költség kiigazítások (4. – 5.)	.....	.....
E. CCA Üzletági Eredmény (C – D)	.....	.....

* Tőkeköltséget nem tartalmazhat

A helyhez kötött alaphálózat átlagos befektetett tőkéje (HCA)

2. b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2.)	.....	.....
1. Immateriális javak*	.....	.....
2. Tárgyi eszközök*	.....	.....
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)	.....	.....
C. Forgóeszközök (3. + 4. + 5. + 6.)	.....	.....
3. Készletek	.....	.....
4. Követelések	.....	.....
5. Értékpapírok	.....	.....
6. Pénzeszközök	.....	.....
D. Aktív időbeli elhatárolások	.....	.....
E. Céltartalékok	.....	.....
F. Rövid lejáratú kötelezettségek**	.....	.....
G. Passzív időbeli elhatárolások	.....	.....
H. Záró befektetett tőke (A + B)	.....	.....
I. Nyitó befektetett tőke	.....	.....
J. HCA Átlagos befektetett tőke***	.....	.....

* Nem tartalmazhatja az Üzleti vagy cégértéket és az Értékhelyesbítéseket
** Nem tartalmazza a Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes részét, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettséget
*** Év eleji és év végi befektetett tőke értékek számtani átlaga

A helyhez kötött alaphálózat átlagos befektetett tőkéje (CCA)

2. c) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2. + 3.)	.....	.....
1. Immateriális javak*	.....	.....
2. Tárgyi eszközök*	.....	.....
3. CCA kiigazítás	.....	.....
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)	.....	.....
C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)	.....	.....
4. Készletek	.....	.....
5. Követelések	.....	.....
6. Értékpapírok	.....	.....
7. Pénzeszközök	.....	.....
D. Aktív időbeli elhatárolások	.....	.....
E. Céltartalékok	.....	.....
F. Rövid lejáratú kötelezettségek**	.....	.....
G. Passzív időbeli elhatárolások	.....	.....
H. Záró befektetett tőke (A + B)	.....	.....
I. Nyitó befektetett tőke	.....	.....
J. CCA Átlagos befektetett tőke***	.....	.....

* Nem tartalmazhatja az Üzleti vagy cégértéket és az Értékhelyesbítéseket
** Nem tartalmazza a Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes részét, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettséget
*** Év eleji és év végi befektetett tőke értékek számtani átlaga

A helyhez kötött alaphálózat üzletág jövedelmezősége
(HCA és CCA módon is kiszámítva)

2. d) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Üzletági Eredmény	.....	.....
B. Átlagos befektetett tőke	.....	.....
C. Jövedelmezőségi mutató %, (A/B*100)	.....	.....

Hozzáférési hálózat üzletág eredménykimutatása

3. a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. A kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétele	.....	.....
A helyhez kötött kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétele	.....	.....
A mobil kiskereskedelemnek nyújtott transzfer bevétele	.....	.....
2. Társszolgáltatóktól kapott bevételek	.....	.....
Bevételek fémes hurkok és alhurkok teljes átengedéséből	.....	.....
Bevételek fémes hurkok és alhurkok részleges átengedéséből	.....	.....
Bevételek újgenerációs hozzáférési hurkok teljes átengedéséből		
Bevételek újgenerációs hozzáférési hurkok részleges átengedéséből		
Bevételek előfizetői szakaszok teljes átengedéséből		
Bevételek előfizetői szakaszok részleges átengedéséből		
Bevételek többletszál telepítése és átengedése szolgáltatásból		
Bevételek hozzáférési hálózati szakasz kiépítése céljából nyújtott kábelhely megosztásból és sötétszál átengedésből		
Bevételek közeli bitfolyam hozzáférésből	.....	.....
Bevételek országos bitfolyam hozzáférésből (hozzáférési hálózati szakasz)		
2 Mbit/s, illetve ez alatti sávszélességű összeköttetésekhez tartozó nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens	.....	.....
2 Mbit/s feletti sávszélességű összeköttetésekhez tartozó nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens	.....	.....
Társszolgáltatóktól kapott egyéb bevételek	.....	.....
3. Helyhez kötött hozzáférési hálózat egyéb bevétele	.....	.....
A. Bevételek összesen (1. + 2. + 3.)	.....	.....
B. Költségek*	.....	.....
C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)	.....	.....
4. Kiegészítő értékcsökkenés	.....	.....
5. Tartási nyereség	.....	.....
D. Folyó költség kiigazítások (4. – 5.)	.....	.....
E. CCA Üzletági Eredmény (C – D)	.....	.....

*tőkeköltséget nem tartalmazhat

Hozzáférési hálózat átlagos befektetett tőkéje (HCA)

3. b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2.)	.....	.....
1. Immateriális javak*	.....	.....
2. Tárgyi eszközök*	.....	.....
B. Működő tőke (C + D – E –F –G)	.....	.....
C. Forgóeszközök (3. + 4. + 5. + 6.)	.....	.....
3. Készletek	.....	.....
4. Követelések	.....	.....
5. Értékpapírok	.....	.....
6. Pénzeszközök	.....	.....
D. Aktív időbeli elhatárolások	.....	.....
E. Céltartalékok	.....	.....
F. Rövid lejáratú kötelezettségek**	.....	.....
G. Passzív időbeli elhatárolások	.....	.....
H. Záró befektetett tőke (A + B)	.....	.....
I. Nyitó befektetett tőke	.....	.....
J. HCA Átlagos befektetett tőke***	.....	.....

* Nem tartalmazhatja az Üzleti vagy cégértéket és az Értékhelyesbítéseket

** Nem tartalmazza a Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes részét, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettséget

*** Év eleji és év végi befektetett tőke értékek számtani átlaga

Hozzáférési hálózat átlagos befektetett tőkéje (CCA)

3. c) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2. + 3.)	.....	.....
1. Immateriális javak*	.....	.....
2. Tárgyi eszközök*	.....	.....
3. CCA kiigazítás	.....	.....
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)	.....	.....
C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)	.....	.....
4. Készletek	.....	.....
5. Követelések	.....	.....
6. Értékpapírok	.....	.....
7. Pénzeszközök	.....	.....
D. Aktív időbeli elhatárolások	.....	.....
E. Céltartalékok	.....	.....
F. Rövid lejáratú kötelezettségek**	.....	.....
G. Passzív időbeli elhatárolások	.....	.....
H. Záró befektetett tőke (A + B)	.....	.....
I. Nyitó befektetett tőke	.....	.....
J. CCA Átlagos befektetett tőke***	.....	.....

* Nem tartalmazhatja az Üzleti vagy cégértéket és az Értékhelyesbítéseket

** Nem tartalmazza a Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes részét, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettséget

*** Év eleji és év végi befektetett tőke értékek számtani átlaga

Hozzáférési üzletág jövedelmezősége

(HCA és CCA módon is kiszámítva)

3. d) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Üzletági Eredmény	.....	.....
B. Átlagos befektetett	.....	.....
C. Jövedelmezőségi mutató %, (A/B*100)	.....	.....

A helyhez kötött kiskereskedelem üzletág eredménykimutatása

4. a) tábla

	Előző év	Tárgyév
1. Egyéni hozzáférés	.....	.....
2. Üzleti hozzáférés	.....	.....
3. Helyi hívás	.....	.....
4. Belföldi távhívás	.....	.....
5. Nemzetközi hívás	.....	.....
6. Tudakozó	.....	.....
7. Nyilvános állomás szolgáltatás	.....	.....
8. 2 Mbit/s, illetve ez alatti sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás	.....	.....
9. 2 Mbit/s feletti sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás	.....	.....
10. Mobil hálózatba irányuló hívás	.....	.....
11. Internet hívás	.....	.....
12. Egyéni szélessávú hozzáférés (Internet)	.....	.....
13. Üzleti szélessávú hozzáférés (Internet)	.....	.....
14. Egyéb kiskereskedelmi szolgáltatások	.....	.....
A. Bevételek összesen (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.)	.....	.....
15. Helyhez kötött kiskereskedelmi költségek*	.....	.....
16. Alaphálózattól vásárolt transzferek összesen	.....	.....
Helyhez kötött alaphálózattól vásárolt transzfer	.....	.....
Mobil alaphálózattól vásárolt transzfer	.....	.....
17. Hozzáférési hálózattól vásárolt transzfer	.....	.....
18. Egyéb kiskereskedelmi költségek*	.....	.....
B. Költségek összesen (15.+ 16. +17. + 18.)	.....	.....
C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)	.....	.....
19. Kiegészítő értékcsökkenés	.....	.....
20. Tartási nyereség	.....	.....
D. Folyó költség kiigazítások (19. - 20.)	.....	.....
E. CCA Üzletági Eredmény (C – D)	.....	.....

* Tőkeköltséget nem tartalmazhat

A helyhez kötött kiskereskedelem átlagos befektetett tőke (HCA)

4. b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2.)	.....	.....
1. Immateriális javak*	.....	.....
2. Tárgyi eszközök*	.....	.....
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)	.....	.....
C. Forgóeszközök (3. + 4. + 5. + 6.)	.....	.....
3. Készletek	.....	.....
4. Követelések	.....	.....
5. Értékpapírok	.....	.....
6. Pénzeszközök	.....	.....
D. Aktív időbeli elhatárolások	.....	.....
E. Céltartalékok	.....	.....
F. Rövid lejáratú kötelezettségek**	.....	.....
G. Passzív időbeli elhatárolások	.....	.....
H. Záró befektetett tőke (A + B)	.....	.....
I. Nyitó befektetett tőke	.....	.....
J. HCA Átlagos befektetett tőke***	.....	.....

* Nem tartalmazhatja az Üzleti vagy cégértéket és az Értékhelyesbítéseket
** Nem tartalmazza a Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes részét, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettséget
*** Év eleji és év végi befektetett tőke értékek számtani átlaga

A helyhez kötött kiskereskedelem átlagos befektetett tőke (CCA)

4. c) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2. + 3.)	.....	.....
1. Immateriális javak*	.....	.....
2. Tárgyi eszközök*	.....	.....
3. CCA kiigazítások	.....	.....
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)	.....	.....
C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)	.....	.....
4. Készletek	.....	.....
5. Követelések	.....	.....
6. Értékpapírok	.....	.....
7. Pénzeszközök	.....	.....
D. Aktív időbeli elhatárolások	.....	.....
E. Céltartalékok	.....	.....
F. Rövid lejáratú kötelezettségek**	.....	.....
G. Passzív időbeli elhatárolások	.....	.....
H. Záró befektetett tőke (A + B)	.....	.....
I. Nyitó befektetett tőke	.....	.....
J. CCA Átlagos befektetett tőke***	.....	.....

* Nem tartalmazhatja az Üzleti vagy cégértéket és az Értékhelyesbítéseket
** Nem tartalmazza a Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes részét, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettséget
*** Év eleji és év végi befektetett tőke értékek számtani átlaga

A helyhez kötött kiskereskedelem üzletág jövedelmezősége
(HCA és CCA módon is kiszámítva)

4. d) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Üzletági Eredmény	.....	.....
B. Átlagos befektetett tőke	.....	.....
C. Jövedelmezőségi mutató %, (A/B*100)	.....	.....

Egyéb tevékenységek üzletág eredménykimutatása

5. a) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Bevételek összesen	.....	.....
B. Költségek összesen*	.....	.....
C. HCA Üzletági Eredmény (A – B)	.....	.....

* Tőkeköltséget nem tartalmazhat

Egyéb tevékenységek átlagos befektetett tőkéje

5. b) tábla

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A. Befektetett eszközök (1. + 2.+ 3.)	.....	.....
1. Immateriális javak*	.....	.....
2. Tárgyi eszközök*	.....	.....
B. Működő tőke (C + D – E – F – G)	.....	.....
C. Forgóeszközök (4. + 5. + 6. + 7.)	.....	.....
4. Készletek	.....	.....
5 Követelések	.....	.....
6. Értékpapírok	.....	.....
7. Pénzeszközök	.....	.....
D. Aktív időbeli elhatárolások	.....	.....
E. Céltartalékok	.....	.....
F. Rövid lejáratú kötelezettségek**	.....	.....
G. Passzív időbeli elhatárolások	.....	.....
H. Záró befektetett tőke (A + B)	.....	.....
I. Nyitó befektetett tőke	.....	.....
J. HCA Átlagos befektetett tőke***	.....	.....

* Nem tartalmazhatja az Üzleti vagy cégértéket és az Értékhelyesbítéseket
** Nem tartalmazza a Hosszú lejáratú kötelezettségek következő évben esedékes részét, valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettséget
*** Év eleji és év végi befektetett tőke értékek számtani átlaga

Az egyéb tevékenységek üzletág jövedelmezősége

5. c) tábla

	Előző év	Tárgyév
A. Üzletági eredmény	.....	.....
B. Átlagos befektetett tőke	.....	.....
C. Jövedelmezőségi mutató %, (A/B*100)	.....	.....

Átlagos befektetett tőke összehasonlítása a vállalati (helyhez kötött üzleti területi) mérlegadatokkal

6. a) tábla

Befektetett tőke a társasági mérlegben:

	Előző év dec. 31.	Tárgyév dec. 31.
A Saját tőke*	.....	.....
B Hosszú lejáratú kötelezettségek*	.....	.....
C Fel nem osztott üzleti vagy cégérték, befektetett eszközök értékhelyesbítése, valamint a befektetett pénzügyi eszközök	.....	.....
D Hosszú lejáratú kötelezettségek rövid lejáratú kötelezettségekhez átsorolt összege valamint a halasztott kamatfizetési kötelezettség	.....	.....
	.....	.....
	.....	.....
E Folyó költség kiigazítások	.....	.....
F Záró befektetett tőke összesen (A + B – C + D + E)	.....	.....
G Nyitó befektetett tőke összesen	.....	.....
H Átlagos befektetett tőke***	.....	.....

Üzletáganként átlagos befektetett tőke kimutatása**

I Hozzáférési hálózat	.....	.....
J Helyhez kötött alaphálózat	.....	.....
K Helyhez kötött kiskereskedelem	.....	.....
L Egyéb tevékenység	.....	.....
M Átlagos befektetett tőke összesen (I + J + K +L)	.....	.....

* Mérlegből

** Az üzletági átlagos befektetett tőke táblázatokból

*** Év eleji és év végi befektetett tőke értékek számtani átlaga

Összehasonlítás a vállalati (helyhez kötött üzleti területi) eredménykimutatással (üzemi eredmény szintjéig)

6. b) tábla

	1. Bevételek Tárgyév	2. Költségek Tárgyév	HCA üzemi eredmény (1.-2.) Tárgyév	Tartási nyereség Tárgyév	Kiegészítő értékcsökkenés Tárgyév	CCA üzemi eredmény Tárgyév
Hozzáférési hálózat						
Fémes hurkok és alhurkok teljes átengedése						
Fémes hurkok és alhurkok részleges átengedése						

	1. Bevételek Tárgyév	2. Költségek Tárgyév	HCA üzemi eredmény (1.-2.) Tárgyév	Tartási nyereség Tárgyév	Kiegészítő értékcsökkenés Tárgyév	CCA üzemi eredmény Tárgyév
Újgenerációs hozzáférési hurkok teljes átengedése						
Újgenerációs hozzáférési hurkok részleges átengedése						
Előfizetői szakasz teljes átengedése						
Előfizetői szakasz részleges átengedése						
Többletszál telepítése és átengedése						
Hozzáférési hálózati szakasz kiépítése céljából nyújtott kábelhely megosztás és sötétszál átengedés						
Közeli bitfolyam hozzáférés						
Országos bitfolyam hozzáférés (hozzáférési hálózati szakasz)						
2 Mbit/s, illetve ez alatti sávszélességű összeköttetésekhez tartozó nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens						
2 Mbit/s feletti sávszélességű összeköttetésekhez tartozó nagykereskedelmi bérelt vonali végződtetési szegmens						
Egyéb hozzáférési hálózati szolgáltatások						
Helyhez kötött alaphálózat						
Hívásindítás és hívásvégződtetés						
Országos bitfolyam hozzáférés (alaphálózati szakasz)						
2 Mbit/s, illetve ez alatti sávszélességű nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens						
2 Mbit/s feletti sávszélességű nagykereskedelmi bérelt vonali trönk szegmens						
Egyéb alaphálózati szolgáltatások						
Helyhez kötött kiskereskedelem						
Egyéni hozzáférés						
Üzleti hozzáférés						
Helyi hívás						

	1. Bevételek Tárgyév	2. Költségek Tárgyév	HCA üzemi eredmény (1.-2.) Tárgyév	Tartási nyereség Tárgyév	Kiegészítő értékcsökkenés Tárgyév	CCA üzemi eredmény Tárgyév
Belföldi távhívás						
Nemzetközi hívás						
Tudakozó						
Nyilvános állomás						
2 Mbit/s, illetve ez alatti sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás						
2 Mbit/s feletti sávszélességű kiskereskedelmi bérelt vonali szolgáltatás						
Mobil hálózatba irányuló hívás						
Internet hívás						
Egyéni szélessávú hozzáférés (Internet)						
Üzleti szélessávú hozzáférés (Internet)						
Egyéb helyhez kötött kiskereskedelmi tevékenység						
Egyéb tevékenység						
Üzletágak összesen						
Üzletágak közötti transzferek kiszűrése						
Vállalati eredménykimutatásban				-	-	-

Indokolás

A hatósági eljárást a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács, vagy NHH Tanácsa) indította meg (Eht. 14. § (1) c) pont), a Hatóság Eht. 10. § f. pontjával megállapított hatáskörében.

A hatósági eljárás folyamatában a Tanács vonatkozó hatósági hatásköre a 2010. évi LXXXII. tv. 41. § (2) bekezdése alapján 2010. augusztus 11. napján az Elnökhöz került. A 2010. évi LXXXII. tv. 1. §-a alapján a törvény hatályba lépésével 2010. augusztus 11. napján létrejött a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, amely a Nemzeti Hírközlési Hatóság jogutódja (15. §, a továbbiakban együttesen: Hatóság). Ebből következően a folyamatban lévő hatósági eljárásban 2010. augusztus 11. napjától az Elnök járt el vonatkozó hatósági hatáskörében. A hivatkozott jogszabályváltozás alapján a határozat indokolásában a tényállás történetleírásában a Tanács szerepel 2010. augusztus 11-ig, mivel a vonatkozó eljárási cselekményeket tényszerűen a Tanács gyakorolta, majd az új közigazgatási szerv megalakulását követően végzett eljárási cselekmények vonatkozásában az Indokolásban az Elnök, mint a fenti hatáskört gyakorló szerv került feltüntetésre.

Az Elnök – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § e) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételten lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. Az Elnök a tárgyi eljárás során az Eht., a 8/2009. (X.9.) IHM rendelettel módosított 16/2004. (IV. 24.) IHM rendelet[8] (továbbiakban: R.), valamint az Európai Unió Bizottsága által kiadott bizottsági iránymutatások (így

[8] 16/2004. (IV.24.) IHM rendelet a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről

különösen a 2002/C 165/03[9] sz. Iránymutatás, a továbbiakban: Iránymutatás) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével 2008. június 30. napján a DH-18929-1/2008. sz. határozatával, adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a Hatóság által nyilvántartott valamennyi aktív, helyhez kötött telefonszolgáltatást nyújtó szolgáltató számára. A 2008. évi adatszolgáltatás tapasztalatait figyelembe véve 2009. július 30. napján a DH-20730-1/2009, DH-20730-2/2009 ill. DH-20730-3/2009. sz. határozataival adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a hurok átengedési nagykereskedelmi szolgáltatásban érintett szolgáltatók, illetve a 2007. évi II. piacelemzési körben JPE szolgáltatóként azonosított helyhez kötött telefonszolgáltatást nyújtó szolgáltatóknak, valamint azon KTV szolgáltatók (a továbbiakban „Szolgáltatók") számára, amelyek előfizetői hozzáféréseinek száma a Hatóság nyilvántartása szerint 2007. december 31-én meghaladta a 10 000-t.

A tárgybani hatósági eljárás lefolytatása érdekében a Szolgáltatók által szolgáltatott adatok a tényállás tisztázása során értékelésre kerültek. Az adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében az NHH Tanácsa megállapította, hogy a vonatkozó piacokon a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.

A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megállapította, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntéselőkészítési célú tevékenységének köszönhetően a Hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

Vizsgálat tárgyát képezték a 4. számú piac elemzése szempontjából releváns nyilvánosan (pl: nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatok (a továbbiakban: nyilvános adatok) is. Az adatszolgáltatás óta eltelt másfél év alatt a piacon jelentős változások álltak be, elsősorban a hurok átengedés műszaki-kereskedelmi feltételeiben bekövetkezett kedvező változásoknak köszönhetően. Ezért a piac dinamikus elemzése és az időbeli tendenciák feltárása érdekében az elemzés súlypontját képező 2009. és 2010. évre vonatkozó negyedéves bontású nyilvános adatok (KSH OSAP, COCOM) is felhasználásra kerültek, az érintett szolgáltatóknak a Hatóság által a DH-3381-5/2009., a DH-3697-2/2009. és a DH-5636-30/2008. számú határozatokban jóváhagyott, helyi hurok átengedésre vonatkozó, interneten is nyilvánosságra hozott referenciaajánlatokkal együtt.

Az NHH Tanácsa a fentieken túlmenően szükségesnek tartotta, hogy az elektronikus hírközlési piacon a hálózati infrastruktúrához való, helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai hozzáférési szolgáltatásban érdekelt, és szolgáltatás iránt érdeklődő szereplőknek lehetőséget biztosítson arra, hogy kifejthessék véleményüket a jelenlegi hurok átengedési nagykereskedelmi szolgáltatásban jelentkező gyakorlati problémákat illetően, valamint a hálózati infrastruktúrához való hozzáférést szabályozó jövőbeni referenciaajánlatokkal kapcsolatos elképzeléseikről, elvárásaikról. A felmerülő gyakorlati problémák megvitatására NHH DH-26398-1/2009. sz. határozatával (a továbbiakban: RUO levél) az elektronikus hírközlési piac szereplőinek lehetőséget biztosított arra, hogy kifejthessék véleményüket a jelenlegi hurok átengedési nagykereskedelmi szolgáltatásban jelentkező gyakorlati problémákat illetően, valamint a hálózati infrastruktúrához való hozzáférést szabályozó jövőbeni referenciaajánlatokkal kapcsolatos elképzeléseikről, elvárásaikról. Az elektronikus hírközlési piac szereplői közül a RUO levélre a három volt koncessziós szolgáltató (a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.) mellett az Alternatív Távközlési Szolgáltatók Egyesülete (a továbbiakban: ATSZE), az alternatív szolgáltatók közül pedig az

[9] Commission Guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications and services.

Actel Kft., a GTS Hungary Távközlési Kft., az Externet Kft. reagált írásba foglalt vélemény elküldésével. A 4. számú piac elemzése során a RUO levél tapasztalatait messzemenően figyelembe vettem.

A piacelemzési határozat szakmai megalapozottságának további erősítése érdekében a Hatóság 2010. június 30-án az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 34-35. §-ban foglalt rendelkezései szerint, a magyarországi szélessávú piacok piacelemzési határozatainak előkészítése tárgyában nyilvános meghallgatást tartott. A nyilvános meghallgatással az elektronikus hírközlési piac szereplőinek lehetőséget biztosított arra, hogy kifejthessék véleményüket és megismerhessék mások ezzel kapcsolatos álláspontját. Az elektronikus hírközlési piac szereplői közül a nyilvános meghallgatáshoz kapcsolódóan a három volt koncessziós szolgáltató (a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.) mellett az ATSZE, a Telenor és a Magyar Kábelszövetség nyújtott be írásos észrevételt a Hatósághoz. A nyilvános meghallgatás tapasztalatait 4. számú piac elemzése során messzemenően figyelembe vettem.

Az ekként rendelkezésére álló adatok és információk összességében kerültek értékelésre, mely elemzés eredményeképpen megállapítottam, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt az IHM rendelet 1. sz. melléklete szerinti 4. piac vizsgálatát elvégezni. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként tisztáztam a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapítottam, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 4. számú piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. Az NHH Tanácsa a piacelemzési eljárás megindításáról 2009. november 23-án kelt, DH/29910-1/2009. számú végzésében értesítette az ügyfeleket.

Az adatszolgáltatás és a beérkezett adatok feldolgozása egy olyan összevont bizonyítási eljárásra irányuló folyamat, amelynek célja a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piac tekintetében az adott piaccal összefüggő eljárási jogviszony tárgyának és az Eht. 27. § szerinti konkrét ügyfelek körének, azaz az egyes hatósági eljárások alanyainak meghatározása volt.

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több, egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint az Elnök azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra a XI-XIV. fejezetben foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra a Tanács DH-26600-25/2007. ügyszámon hozott határozatával kiszabott kötelezettségeket fenntartja, illetve módosítja azokat. Eljárásom során a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével jártam el.

A piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve az NHH Tanácsa indította meg a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást.

Az eljárás első lépéseként meghatároztam az érintett piacokat az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából kiindulva és megállapítottam, hogy fenti szolgáltatási piacon belül meghatározható 3 elkülönült piac érintett piacnak minősül.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban – az indokolásban foglaltak szerint – került sor az érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzésére, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató(k) kijelölésére, valamint e szolgáltatókra az Eht.-ban meghatározott körben kötelezettségek előírására.

A piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és a kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást lezáró jelen határozat jogi, közgazdasági és műszaki összetettsége speciális határozati struktúrát igényel. Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részéhez külön melléklet kapcsolódik, amely a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség körében teljesítendő LRIC költségmodell elkészítéséhez és benyújtásához fűződő kötelezettség teljesítésének tartalmát és formáját határozza meg. A jelen határozat indokolása is magán hordozza a Határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában

meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a jelen határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely a jelen határozat rendelkező részében előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul.
A jelen határozatban foglalt hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi norma tételesen és részletezően megjelölésre került és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazása, értelmezése, tartalma és jelentősége is egyértelműen szerepel a határozatban. Ezen túlmenően a jelen határozat indokolásban részletesen és külön kitértem a jelen határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszerre, a mérlegelést megalapozó tényállási elemekre, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretekre, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A tárgybani eljárásban a döntés meghozatala érdekében elvégzett részletes elemzését az indokolás „A" fejezete tartalmazza az alábbiak szerint:

I. Piacmeghatározás
II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
III. Kötelezettségek kirovása

A jelen határozat indokolása „A" fejezetének II. része szerint lefolytatott vizsgálatok alapján a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra az Eht.-nak a „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon" című XII. fejezetében meghatározott és azok közül a DH-26600-25/2007. számú határozatban kirótt kötelezettségek közül jelen határozattal az átláthatóság, a számviteli szétválasztás, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettséget, a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket, valamint az egyenlő elbánás kötelezettséget módosítottam, a rendelkező részben foglaltak szerint.
Az átláthatóság kötelezettség pontos tartalmát és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének a) pontja, az egyenlő elbánás kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének b) pontja, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmát és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének c) pontja és I. számú melléklete, a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének d) pontja, míg a számviteli szétválasztási kötelezettséget jelen határozat rendelkező részének e) pontja és II. számú melléklete tartalmazza.
Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. E kötelezettségnek megfelelően a tárgybani eljárás során megvalósult a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: GVH) történő együttműködés, egyeztetés, ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismertem. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „B" fejezetében kerülnek kifejtésre.
Az Elnök az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve 2010. december 2-án a Hatóság internetes oldalán, illetve 2010. december 16-án a Hivatalos Értesítő XIII. évf. 102. számában közzétette a határozat tervezetét.
Az érdekeltek számára a határozat-tervezetnek a Hatóság internetes oldalán történő közzétételtől számítva 15 munkanap áll rendelkezésre észrevételeik megtételére.
A határozat tervezetére az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait ezen határozat Indokolásának „C" fejezete tartalmazza.
Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a tárgybani határozat tervezetét részletes indokolással együtt 2011. március 1-én megküldésre került az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozat-tervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti

kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, mely alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A jelen határozatot az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembe vételével hoztam meg.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra irányadók az Európai Bizottságnak a piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23-án kiadott ajánlásában (C(2003)2647 final) foglaltak. Ezen eljárás részletei e határozat Indokolásának „D" fejezetében kerülnek részletezésre.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

I. PIACMEGHATÁROZÁS

I.1. A piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló 6/2004. (IV. 24.) IHM rendelet 1. számú mellékletében 4. számmal jelölt nagykereskedelmi piac, nevezetesen a "Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" megnevezésű piac tartalmát határoztam meg.

A piacmeghatározás első lépéseként megtörtént a piacmeghatározás kiindulópontját képező szolgáltatások azonosítása, ezek pontos tartalmának meghatározása, a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

Ezt követően sor került a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacok azonosítására, majd keresleti, illetve kínálati helyettesítési elemzéssel annak vizsgálatára, hogy a piacmeghatározás első lépésében azonosított, a piacmeghatározás kiindulópontját jelentő szolgáltatásnak vannak-e helyettesítő szolgáltatásai, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határaira hatást gyakorolhatnak.

A szolgáltatási piac meghatározása után megtörtént a piac földrajzi határainak meghatározása.

A piac meghatározását követően pedig annak vizsgálata következett, hogy a piac az ex ante szabályozás szempontjából érintett piacnak tekinthető-e a Magyar Köztársaság területén.

I.2. Fogalommeghatározások

I.2.1 Jogszabályban foglalt fogalommeghatározások

A "Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. § 9., 23., 36., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48., 50., 56., 66., 86., 87., 97. és 98. pontjaiban meghatározott fogalmak jelentették.

I.2.2. A jelen határozatban meghatározott fogalmak

a) Az újgenerációs hozzáférési hálózatokkal kapcsolatos fogalmak

aa) A Bizottság C(2010) 6223 számú ajánlása az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz (NGA) való szabályozott hozzáférésről (továbbiakban: NGA Ajánlás) alapján meghatározott fogalmak

Újgenerációs hozzáférési hálózat (Next Generation Access - NGA hálózat): jellemzően részben, vagy egészben fényvezető szálas technológiát alkalmazó vezetékes hozzáférési hálózat. Az NGA hálózaton – a hagyományos réz alapú hozzáféréshez képest – lényegesen jobb minőségű, szélessávú hozzáférési szolgáltatás nyújtható a sávszélesség tekintetében. A legtöbb esetben az NGA hálózatok a meglévő hagyományos (sodrott réz érpár, illetve koaxiális kábel) hálózatok korszerűsítésének az eredményei.

Hozzáférési aggregációs pont: a hagyományos helyi hurkokat, illetve az újgenerációs hozzáférési hurkokat aggregáló pont. A hagyományos réz érpárak esetében ez megegyezik azzal a ponttal, ahol a telefonközpont fő rendezője (MDF) is található. Az újgenerációs hozzáférési hurkok esetében a hozzáférési aggregációs pont a hozzáférések optikai szakaszát végződtető OLT-nél (Optical Line Terminal) és a hozzá tartozó ODF-nél (Optical Distribution Frame) található. A hozzáférési aggregációs pont közvetlenül vagy felhordó hálózaton keresztül csatlakozik a szolgáltatást nyújtó szolgáltató gerinchálózatához.

Újgenerációs hozzáférési hurok: az NGA hálózatban az előfizetői hozzáférési pontot a hozzáférési aggregációs pontban elhelyezkedő optikai rendezővel (ODF) összekötő hálózati szakasz.
Előfizetői aggregációs pont: az újgenerációs hozzáférési hurok azon, az adott előfizetőhöz legközelebbi pontja, ahol a hozzáférési aggregációs pontból kiinduló, több előfizetőt ellátó szakasz (közös szakasz) szétválik az egyedi előfizetőket ellátó szakaszokra (előfizetői szakasz). Pont-pont felépítésű hozzáférési hálózat esetében az előfizetői aggregációs pont megegyezik a hozzáférési aggregációs ponttal.
Előfizetői szakasz: az újgenerációs hozzáférési hurok azon része, mely csak és kizárólag egyetlen előfizető ellátására szolgál. Az előfizetői hozzáférési ponttól az előfizetői aggregációs pontig tart.
Közös szakasz: az újgenerációs hozzáférési hurok azon része, amely egynél több előfizető ellátására szolgál, de ahol még nem történt meg a hozzáférési hálózati aggregáció. A közös szakasz az előfizetői aggregációs ponttól a hozzáférési aggregációs pontig tart. Pont-pont felépítésű hozzáférési hálózat esetében az előfizetői aggregációs pont és a hozzáférési aggregációs pont azonos, ebben az esetben a közös szakasz nem értelmezhető.
A fentiekben meghatározott fogalmakat és azok kapcsolatát szemlélteti az alábbi ábra:

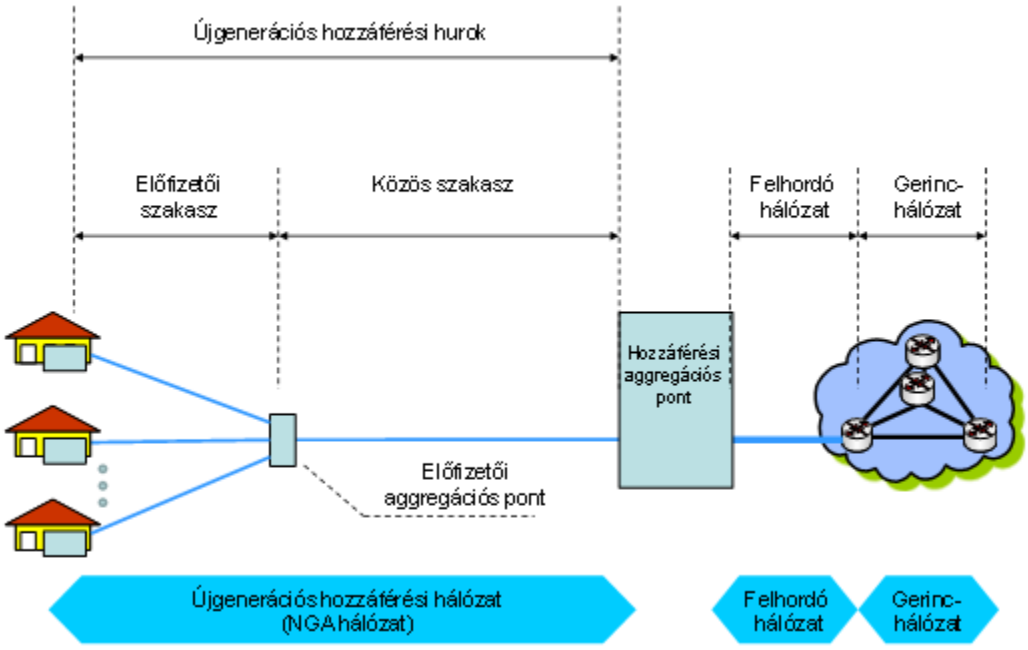

1. ábra: Az újgenerációs hozzáférési hálózatokkal kapcsolatos fogalmak értelmezése.
(Forrás: NMHH)

ab) Az újgenerációs hozzáférési hálózatokkal kapcsolatos egyéb fogalmak
FTTB (Fibre to the Building – fényvezető szál az épületig): olyan hozzáférési hálózat, melyben a fényvezető szál az előfizető helyiségét is tartalmazó épületen – vagy azonos tulajdonú épületegyüttes valamely épületén – belül, vagy annak külső falától 2 m-nél nem távolabb végződik és ehhez az előfizető nem fényvezető szállal csatlakozik.
FTTCab (Fibre to the Cabinet – fényvezető szál a kabinetig): olyan hozzáférési hálózat, melyben a fényvezető szál közterületen több, mint 2 méterre végződik bármely épület külső falától és ehhez az előfizető nem fényvezető szállal csatlakozik. Ilyen lehet jellemzően a szolgáltató utcai kabinetje, de ennek részhalmazát képezi az FTTC vagy FTTCurb (Fibre to the Curb – fényvezető szál a járdáig) rövidítéssel illetett hozzáférési hálózat is. Egyes dokumentumok ugyanerre az architektúrára az FTTN (Fibre to the Node – fényvezető szál a csomópontig) rövidítést is használják.
FTTH (Fibre to the home – fényvezető szál a lakásig): olyan hozzáférési hálózat, melyben az előfizető fényvezető szállal van csatlakoztatva, és a csatlakozási pont a lakáson belül vagy kívül, annak külső falától 2 méternél nem távolabb helyezkedik el. (Az előfizető nincs megkülönböztetve magán vagy üzleti, vagy más szempontból, így a „H” (lakás) lehet lakás, iroda, telephely vagy bármi más helyiség, ahol az előfizető a csatlakozást igényli. Ennek megfelelően ugyanerre szokás még alkalmazni az FTTP (Fibre to the Premises – fényvezető szál a helyiségig) rövidítést is.)

FTTH PON (FTTH Passive Optical Network - FTTH passzív optikai hálózat): olyan, a hozzáférési aggregációs pontot (OLT) és az előfizetői hozzáférési pontokat (ONT vagy ONU) összekötő pont-multipont fényvezetős hozzáférési hálózat, amelyben az információknak az előfizetői hozzáférési pontokhoz való szétosztása passzív optikai eszközök segítségével történik.
FTTx (Fibre to the x, ahol x az előzőekben leírt esetek bármelyike lehet): összefoglaló rövidítés a részben vagy teljes mértékben fényvezető szálas hozzáférési hálózatokra.
HFC (hybrid fibre-coaxial - Optikai-koaxiális vegyes) hálózat: kábeltelevíziós hálózatokban alkalmazott, a fejállomástól optikai kábellel induló, az előfizetői hozzáférési pontban koaxiális kábelben végződő hozzáférési hálózat.
Pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózat: a hozzáférési aggregációs pontból az előfizetők felé kiinduló egy optikai szál egynél több előfizetői hozzáférési ponthoz biztosít összeköttetést.
Pont-pont újgenerációs hozzáférési hálózat: a hozzáférési aggregációs pontból az előfizetők felé kiinduló egy optikai szál egy előfizetői hozzáférési ponthoz biztosít összeköttetést.

b) Egyéb fogalmak
Átviteli kapacitás biztosítása: Hírközlő hálózat kapacitásának vagy annak egy részének rendelkezésre bocsátása adott végpontok között.
DOCSIS: A kábelmodemekre vonatkozó szabvány. (Data Over Cable Systems Interface Specification).
Előfizetői hozzáférési hálózat: Az elektronikus hírközlő hálózat előfizetői hozzáférési pontjai és a hozzáférési aggregációs pont közötti hálózatrész.
Előfizetői szakasz átengedése: Az előfizetői szakasz teljes átengedése és az előfizetői szakasz részleges átengedése másik szolgáltató használatára a tulajdonjog megváltoztatása nélkül.
Előfizetői szakasz részleges átengedése: A kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő előfizetői szakaszhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult szolgáltató számára, amelynek során a előfizetői szakasznak az igénybejelentéskor ténylegesen szolgáltatásra igénybe vett frekvenciasávon/hullámhossztartományon felüli frekvenciasáv/hullámhossztartomány használatát engedik át; a frekvenciasáv/hullámhossztartomány át nem engedett részét továbbra is a kötelezett szolgáltató használja.
Előfizetői szakasz teljes átengedése: A kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő előfizetői szakaszhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult szolgáltató számára, amelynek során az előfizetői szakasz teljes frekvenciasáv/hullámhossztartományának használatát engedik át.
Előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel: olyan kábel, vagy a kábel részét alkotó vezeték (például kábel érpár, optikai szál), amely rendeltetése szerint előfizetői szakasz biztosítását szolgálja, de nincs használatban, vagyis nem nyújtanak rajta elektronikus hírközlési szolgáltatást.
Előrendelés: a szerződéskötést megelőző eljárás, amelynek keretében a jogosult szolgáltató a hozzáférési szolgáltatások felmérése céljából hozzáférhet a kötelezett szolgáltató Hszr. 20. § (2) és (5) bekezdésében, továbbá a jelen határozat rendelkező része d.2 pontjában meghatározott hálózati információihoz.
Felhordó hálózat: A felhordó hálózat a hírközlő hálózatnak azon szakasza, amely a hozzáférési aggregációs ponttól az első irányítási funkciót ellátó gerinchálózati csomópontig terjed. A jogosult szolgáltató gerinchálózati csomópontját a kötelezett szolgáltató hozzáférési hálózatának valamely aggregációs pontjával összekötő hálózati szakasz is felhordó hálózatnak minősül.
Felhordó hálózati szolgáltatás: Olyan hozzáférési szolgáltatás, amelynek keretében a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltató számára hozzáférési-, illetve felhordó hálózati szakaszokat, vagy ezek kialakításához infrastruktúra elemeket biztosít, annak érdekében, hogy a kötelezett szolgáltató által nyújtott, a 4., illetve az 5. számú szolgáltatási piacba tartozó szolgáltatások igénybevételi helyszínének a jogosult szolgáltató általi elérését elősegítse.
Gerinchálózat: Az elektronikus hírközlő hálózat központi része, a kapcsolási és irányítási funkciókat ellátó hálózati csomópontok és az ezek között összeköttetést biztosító átviteli utak rendszere a vezérlő és felügyeleti intelligenciával együtt.
Hullámhossz átengedés: Optikai szál átviteli kapacitásának átengedése a vivő fényhullámok spektrumának megosztása útján.
Inkumbens, inkumbens szolgáltató: a korábban koncessziós jogokat élvező szolgáltató vagy annak jogutóda; jelen határozatban a Magyar Telekom, az Invitel és a UPC.
Kábelhely: elektronikus hírközlési hálózatok kábeleinek elhelyezésére szolgáló nyomvonalas létesítmény. Magában foglalja többek közt az alépítményeket, az oszlopsorokat és a föld feletti megszakító létesítményeket. (Alépítmény: hírközlő kábelek földalatti befogadására épített minden létesítmény, pl. kábelvezető cső, kábelvezető blokk, kábelakna. Oszlopsor: hírközlő légkábelek függesztett vezetésére szolgáló oszlopok sora meghatározott nyomvonalon. Föld feletti megszakító létesítmények: pl. szekrények, elosztó dobozok, búrák.)

Kábelhely megosztás: Olyan nagykereskedelmi szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltatást nyújtó szolgáltató a tulajdonában lévő kábelhely infrastruktúra meghatározott szakaszain biztosítja a szolgáltatást igénybevevő szolgáltató elektronikus hírközlő kábeleinek elhelyezését és azoknak a szolgáltatást igénybevevő szolgáltató általi használatát.
Kábelmodem: olyan, kábeltelevíziós hálózathoz illesztett modem, mely alkalmas digitális jelek indítására és fogadására a kábeltelevíziós hálózaton belül.
Kábeltelevízió hálózat: olyan szélessávú elektronikus hírközlő hálózat, amely televíziós programokat és egyéb adatátviteli tartalmakat hordozó jeleket juttat el egy központi (fej)állomásról az előfizető vagy a felhasználó elektronikus hírközlő végberendezéséig és esetenként visszirányban, vezetékes átviteltechnikai közegen, általában optikai és/vagy koaxiális kábelen keresztül.
Központ: Jelen határozat alkalmazásában központ alatt, a hozzáférési hálózat határán elhelyezkedő, az előfizetőhöz legközelebbi olyan eszközök összességét értjük, amelyek az adott előfizető szolgáltatással történő ellátásához szükséges kapcsoló funkciót biztosítják, függetlenül a szolgáltatás fajtájától, vagy az átvitel/berendezés technológiájától és használt megnevezésétől.
MDF: a telefonközpont fő rendezője (Main Distribution Frame).
Sötétszál: Fényvezető szál - jelen határozat szempontjából a hozzáférési hálózat bármely szakaszán - amely nincs ellátva optikai végberendezéssel.
Sötétszál átengedés: Olyan nagykereskedelmi szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltatást nyújtó szolgáltató a tulajdonában lévő sötétszál használatát átengedi másik fél számára.
Többletszál telepítés: Az optikai szálak telepítésének olyan formája, ahol a beruházó a saját szükségleteinél nagyobb mennyiségű szálat fektet le annak érdekében, hogy a nem saját felhasználási céljára telepített optikai szálak használatát más szolgáltatók számára átengedje.
Újgenerációs hozzáférési hurok átengedése FTTH pont-pont hálózatban: az FTTH pont-pont hálózat újgenerációs hozzáférési hurkának részleges átengedése és teljes átengedése másik szolgáltató használatára, a tulajdonjog megváltoztatása nélkül.
Újgenerációs hozzáférési hurok részleges átengedése FTTH pont-pont hálózatban: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő FTTH pont-pont hálózat újgenerációs hozzáférési hurkához való hozzáférés biztosítása a jogosult szolgáltató számára, amelynek során a huroknak az igénybejelentéskor szolgáltatásra ténylegesen igénybe vett hullámhossztartományon kívüli hullámhossztartomány használatát engedi át a kötelezett szolgáltató. A hullámhossztartomány át nem engedett részét továbbra is az vagy azok a szolgáltatók használják, amelyek az igénybejelentés előtt.
Újgenerációs hozzáférési hurok teljes átengedése FTTH pont-pont hálózatban: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő FTTH pont-pont hálózat újgenerációs hozzáférési hurkához való hozzáférés biztosítása a jogosult szolgáltató számára, amelynek során a hurok teljes hullámhossztartományát a jogosult szolgáltató használja.
Újgenerációs hozzáférési hurok átengedése FTTH PON hálózatban: az FTTH PON hálózat újgenerációs hozzáférési hurkának részleges átengedése és teljes átengedése másik szolgáltató használatára, a tulajdonjog megváltoztatása nélkül.
Újgenerációs hozzáférési hurok részleges átengedése FTTH PON hálózatban: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő FTTH PON hálózat újgenerációs hozzáférési hurkához való hozzáférés biztosítása a jogosult szolgáltató számára, amelynek során a huroknak az igénybejelentéskor szolgáltatásra ténylegesen igénybe vett hullámhossztartományon kívüli hullámhossztartomány használatát engedi át a kötelezett szolgáltató. A hullámhossztartomány át nem engedett részét továbbra is az vagy azok a szolgáltatók használják, amelyek az igénybejelentés előtt.
Újgenerációs hozzáférési hurok teljes átengedése FTTH PON hálózatban: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő FTTH PON hálózat újgenerációs hozzáférési hurkához való hozzáférés biztosítása a jogosult szolgáltató számára, amelynek során a hurok teljes hullámhossztartományát a jogosult szolgáltató használja. Ebben az esetben az újgenerációs hozzáférési hurok előfizetői szakaszán a teljes hullámhossztartomány felett a jogosult szolgáltató rendelkezik, azonban a közös szakaszon az át nem engedett hullámhossztartományt továbbra is azok a szolgáltatók használják, amelyek az igénybejelentés előtt.
UTP (Unshielded Twisted Pair): árnyékolatlan sodrott érpár.
xDSL: x Digital Subscriber Line = x típusú Digitális Előfizetői Vonal. Helyi hurkokon alkalmazott technológia, amely a hagyományos helyhez kötött telefonhálózat részeként kiépített fémes sodrott érpárakat alkalmassá teszi nagysebességű digitális adatátvitelre. Megjegyzés: A megnevezésben szereplő 'x' lehet például: A, S, SH, V. A megnevezés kiegészülhet egyéb jelekkel, mint pl. VDSL2, stb.

I.3. A vizsgált piac releváns szolgáltatásai általános jellemzőinek vizsgálata

I.3.1. A piacmeghatározás kiindulópontja

A jelen piacmeghatározás kiindulópontját azok a szolgáltatások képezik, amelyek a vizsgált piac elődjének tekinthető „A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából" megnevezésű 11/2003. jelű piacra hozott piacelemzési határozat (DH-26600-25/2007.) piacmeghatározásának alapját alkották. Ezek a szolgáltatások a következők[10]:

- réz érpáras helyi hurok teljes átengedése,
- réz érpáras helyi hurok részleges átengedése,
- réz érpáras helyi alhurok teljes átengedése,
- réz érpáras helyi alhurok részleges átengedése,

ahol réz érpáras helyi hurok alatt az előfizetői hozzáférési pontot és a fő kábelrendezőt (MDF) összekötő helyi hurok, réz érpáras helyi alhurok alatt pedig a fő kábelrendező és az előfizetői hozzáférési pont között elhelyezkedő valamely közbenső pont (pl. utcai kábelrendező) és az előfizetői hozzáférési pont közötti fémes érpár értendő.

A piacmeghatározás további részében kerül sor annak vizsgálatára, hogy a szolgáltatási piac tartalmát a szolgáltatások közötti helyettesíthetőségi kapcsolatoknak megfelelően indokolt-e bővíteni a fenti szolgáltatásokhoz képest.

A réz érpáras helyi hurok átengedési szolgáltatások a következő megfontolások alapján képezik a piacmeghatározás kiindulópontját:

A piacelemzés módszertana szerint azok a szolgáltatások sorolhatók azonos szolgáltatási piacba, amelyek egymás helyettesítő szolgáltatásai. A piacmeghatározás elvégzéséhez ezért szükséges kiválasztani egy szolgáltatást, vagy kellően szűk szolgáltatási kört, amely a szolgáltatási piacnak mindenképpen része és amelyhez hasonlítani lehet a további szolgáltatásokat a helyettesíthetőségi kapcsolatok vizsgálata során.

A következő okok miatt indokolt a réz érpáras helyi hurok átengedési szolgáltatásokat a helyettesíthetőségi vizsgálatok kiindulópontjaként tekinteni:

- A réz érpáras helyi hurkok átengedése a korábbi piacelemzési határozatok szerint részét képezte a jelenlegi szolgáltatási piac elődjének tekinthető, de annál szűkebb tartalmú 11/2003. számú nagykereskedelmi szolgáltatási piacnak. Az Európai Bizottság érintett piacokról szóló ajánlásához (2007/879/EC) kapcsolódó Explanatory Note [sec(2007) 1483/2] 4.2.2. pontja alapján megállapítható, hogy a jelen határozat tárgyát képező 4. számú szolgáltatási piac meghatározásának kiindulópontja a korábbi 11-es számú piac.
- A nagykereskedelmi szolgáltatók által kínált, a műszaki megvalósítást illetően részleteiben kidolgozott és a piaci szereplők által ténylegesen igénybevett nagykereskedelmi ajánlatok a réz érpáras helyi hurok átengedési szolgáltatások tekintetében léteznek.
- A hozzáférési hálózat mennyiségileg meghatározó részét a réz érpáras hozzáférések teszik ki és ez valószínűsíthető a piacelemzés előretekintő időtávja alatt is.
- Az Európai Unió társhatóságai, amelyek a piacelemzési határozataikat notifikálták, egyöntetűen a piac részének tekintik a réz érpáras helyi hurkok átengedését, és döntően szintén a réz érpáras hurok átengedést tekintették kiindulópontnak a piacmeghatározásnál.

I.3.2. A piacmeghatározás kiindulópontját képező szolgáltatások alapvető jellemzői

Az Eht. 188. §-a szerint a helyi hurok teljes átengedése azt jelenti, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz hozzáférést biztosít valamely jogosult számára, amelynek során a helyi hurok vagy helyi alhurok teljes frekvenciasávjának használatát engedi át.

Az Eht. 188. §-a szerint a helyi hurok részleges átengedése azt jelenti, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz való hozzáférést biztosít valamely Jogosult Szolgáltató számára, amelynek során a helyi huroknak vagy helyi alhuroknak az igénybejelentéskor ténylegesen szolgáltatásra igénybevett frekvenciasávon felüli frekvenciasáv használatát engedi át; a frekvenciasáv át nem engedett részét továbbra is a Kötelezett Szolgáltató használja.

Az Eht. a helyi hurok átviteli közegére nem tesz megkötést, azonban az előző piacelemzési határozat tárgyát és a jelen piacmeghatározás kiindulópontját képező helyi hurok átengedési szolgáltatások alatt a PSTN hálózat réz érpáras helyi hurkainak átengedése értendő, és az alábbi szolgáltatásleírások is ezen helyi hurkok átengedésére értelmezendőek.

A teljes és a részleges helyi hurok átengedés egyaránt megvalósulhat fizikai-, távoli-, valamint virtuális helymegosztás, illetve távoli hozzáférés révén az alábbiak szerint:

[10] A DH-26600-26/2007. számú határozat indokolásának A. fejezet I.3. pontja alapján

I.3.2.1 A helyi hurok és alhurok teljes átengedése

(a) A helyi alhurok teljes átengedése

A konkrét műszaki megvalósítás során a helyi alhurok teljes átengedése esetén az előfizetői hozzáférési pontot és a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató nagyelosztóját (CCC) összekötő helyi alhurkot a Kötelezett Szolgáltató meghatározott díj ellenében átengedi a Jogosult Szolgáltatónak.

A helyi alhurok teljes átengedése esetén a nagyelosztóban kifejtett helyi alhurok az összekötő kábelen keresztül a jogosult hálózatába kerül átkötésre. Ennek megvalósításához új rendezőelem kerül felszerelésre a nagyelosztó (CCC) szekrényében, melyre az igényelt helyi alhurok átkötésre kerül.

(b) A helyi hurok teljes átengedése

A konkrét műszaki megvalósítás során a helyi hurok teljes átengedése esetén az előfizetői hozzáférési pontot és a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató fő kábelrendezőjét (MDF) összekötő helyi hurkot a Kötelezett Szolgáltató meghatározott díj ellenében átengedi a Jogosult Szolgáltatónak.

A helyi hurok teljes átengedése esetén a fő kábelrendezőre kifejtett helyi hurok a kábelkifejtési elemeken keresztül a Jogosult Szolgáltató hálózatába kerül átkötésre. Ennek megvalósításához új MDF blokkokat szerelnek fel a fő kábelrendező helyiségben, melyre az igényelt helyi hurok átkötésre kerül és

- fizikai helymegosztás esetén az MDF blokkot az összekötő kábel köti össze a Jogosult Szolgáltató helymegosztási egységében a Jogosult Szolgáltató által hozzáférhető átadó kábelrendezővel (HDF), és az átadó kábelrendező Jogosult Szolgáltató oldali kábelkifejtési pontja biztosítja a csatlakozási pontot;
- távoli helymegosztás esetén az MDF blokkra csatlakozó összekötő kábel kültéri helyen lévő végpontja biztosítja a csatlakozási pontot;
- virtuális helymegosztás esetén a helymegosztásra jogosult szolgáltató megbízásából a Kötelezett Szolgáltató birtokolja és üzemelteti a rendezőhöz kapcsolódó azon berendezéseket, amelyek a Jogosult Szolgáltató igényeit elégítik ki;
- távoli hozzáférés nyújtása esetén az MDF blokkra csatlakozó összekötő kábel a kötelezett ingatlanán kívüli helyen lévő végpontja biztosítja a csatlakozási pontot.

I.3.2.2. A helyi hurok és alhurok részleges átengedése

(a) A helyi alhurok részleges átengedése

A konkrét műszaki megvalósítás során a helyi alhurok részleges átengedése esetében az előfizetői hozzáférési pontot és a Kötelezett Szolgáltató nagyelosztóját (CCC) összekötő réz érpár alapsáv feletti – még rendelkezésre álló – átviteli kapacitását engedi át a Kötelezett Szolgáltató meghatározott díj ellenében a Jogosult Szolgáltatónak.

A részleges átengedés esetén a nagyelosztóba kifejtett helyi alhurok spektruma az előfizető oldali és a központ oldali (jelen esetben a CCC-nél elhelyezett) szűrők segítségével szétválasztásra kerül. Az alapsáv továbbra is a Kötelezett Szolgáltató kapcsolóközpontjához csatlakozik, míg a sávfeletti tartomány az összekötő kábelen keresztül a Jogosult Szolgáltató hálózatába kerül bekötésre. Ennek megvalósításához új rendezőelemek kerülnek felszerelésre a nagyelosztó (CCC) szekrényben, melyre az igényelt alhurok szűrővel elválasztott része átkötésre kerül.

(b) A helyi hurok részleges átengedése

A konkrét műszaki megvalósítás tartalmát tekintve a helyi hurok részleges átengedése keretében az előfizetői hozzáférési pontot és a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató fő kábelrendezőjét (MDF) összekötő réz érpár alapsáv feletti – még rendelkezésre álló – átviteli kapacitását engedi át a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltatónak meghatározott díj ellenében.

A helyi hurok részleges átengedése esetén a fő kábelrendezőre kifejtett helyi hurok átviteli frekvenciasávja az előfizető oldali és a központi oldali szűrők segítségével szétválasztásra kerül. Az alapsáv továbbra is a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató kapcsolóközpontjába csatlakozik, amíg a sáv feletti tartomány a kábelkifejtési elemeken keresztül a Jogosult Szolgáltató hálózatába kerül bekötésre. Ennek megvalósításához új MDF blokkokat szerelnek fel a fő kábelrendező helyiségben, melyre az igényelt helyi hurok szűrővel elválasztott része átkötésre kerül és

- fizikai helymegosztás esetén az MDF blokkot az összekötő kábel köti össze a Jogosult Szolgáltató helymegosztási egységében a Jogosult Szolgáltató által hozzáférhető átadó kábelrendezővel (HDF), és az átadó kábelrendező Jogosult Szolgáltató oldali kábelkifejtési pontja biztosítja a csatlakozási pontot;
- távoli helymegosztás esetén az MDF blokkra csatlakozó összekötő kábel kültéri helyen lévő végpontja biztosítja a csatlakozási pontot;

- virtuális helymegosztás esetén a helymegosztásra Jogosult Szolgáltató megbízásából a Kötelezett Szolgáltató birtokolja és üzemelteti a rendezőhöz kapcsolódó azon berendezéseket, amelyek a Jogosult Szolgáltató igényeit elégítik ki;
- távoli hozzáférés nyújtása esetén az MDF blokkra csatlakozó összekötő kábel a kötelezett ingatlanán kívüli helyen lévő végpontja biztosítja a csatlakozási pontot.

I.4. A nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piacok vizsgálata

A piacmeghatározás során a 4. számú vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacok is vizsgálatom tárgyát képezték, mivel a kiskereskedelmi piacokon lehetséges helyettesítés általában befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait.

A 4. számú, "Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" megnevezésű piachoz tartozó kiskereskedelmi piacoknak a szélessávú hozzáférések szolgáltatáson keresztül igénybevett alkalmazás-szolgáltatások kiskereskedelmi piaca, valamint a "Hozzáférés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz lakossági és nem lakossági felhasználók számára" (1/2007. sz.)[11] megnevezésű piac minősültek.

Az Európai Bizottság érintett piacokról szóló ajánlásához (2007/879/EC) kapcsolódó Explanatory Note-ban (21.old.) foglaltakkal összhangban elsődlegesen és részletesen a szélessávú hozzáféréseken biztosított alkalmazás-szolgáltatások kiskereskedelmi piacának vizsgálatára került sor.

I.4.1. A szélessávú hozzáférések szolgáltatáson keresztül igénybevett alkalmazás-szolgáltatások kiskereskedelmi piaca

A kapcsolódó kiskereskedelmi piac azonosítása után megvizsgáltam a kiskereskedelmi szintű helyettesítési lehetőségeket mind keresleti, mind kínálati oldalról.

I.4.1.1. Keresleti helyettesítés

A keresleti helyettesítés elemzése során azt vizsgáltam, hogy Magyarországon megtalálhatóak-e az I.3. pontban meghatározott kiinduló szolgáltatásra épülő kiskereskedelmi szolgáltatások helyettesítési lehetőségei, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határaira hatást gyakorolhatnak.

A vizsgálatok során a következő helyettesítési lehetőségek kerültek áttekintésre:

- Kábelmodemes szélessávú hozzáférésen (hibrid üvegszál koaxiális vagy végig koaxiális kábel közegen) keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás
- Optikai szélessávú hozzáférésen (hibrid üvegszál UTP-s vagy homogén üvegszálas[12] kábel közegen) keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás
- Mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás
- Bérelt vonalon keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás
- Helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás

1.4.1.1.1. Kábelmodemes szélessávú hozzáférések általi helyettesítés vizsgálata

A kiskereskedelmi keresleti helyettesítési vizsgálatok során elsőként a kábelmodemes szélessávú hozzáférések általi helyettesíthetőséget vizsgáltam a funkcionalitás, minőség, elérhetőség, ár szempontok vizsgálatán keresztül. Ezen kívül vizsgáltam a helyettesítés akadályait, valamint a piaci tendenciákat is.

Funkcionalitás

[11] Az Európai Bizottság érintett piacokról szóló 2007/879/EC ajánlása szerinti 1. számú piac

[12] Ide tartoznak az xPON-os technológiák is, ahol az előfizető hozzáférési pont és az előfizetői berendezését közötti szakasz (házhálózat) nem üvegszálas.

A kábelmodemes hozzáférés ugyanolyan szolgáltatások elérését teszi lehetővé, mint az xDSL típusú hozzáférés.

2. ábra: A kérdezés időpontjában az elmúlt 1 héten végzett tevékenység a leggyakrabban (100-as skálán pontszámmal) használt

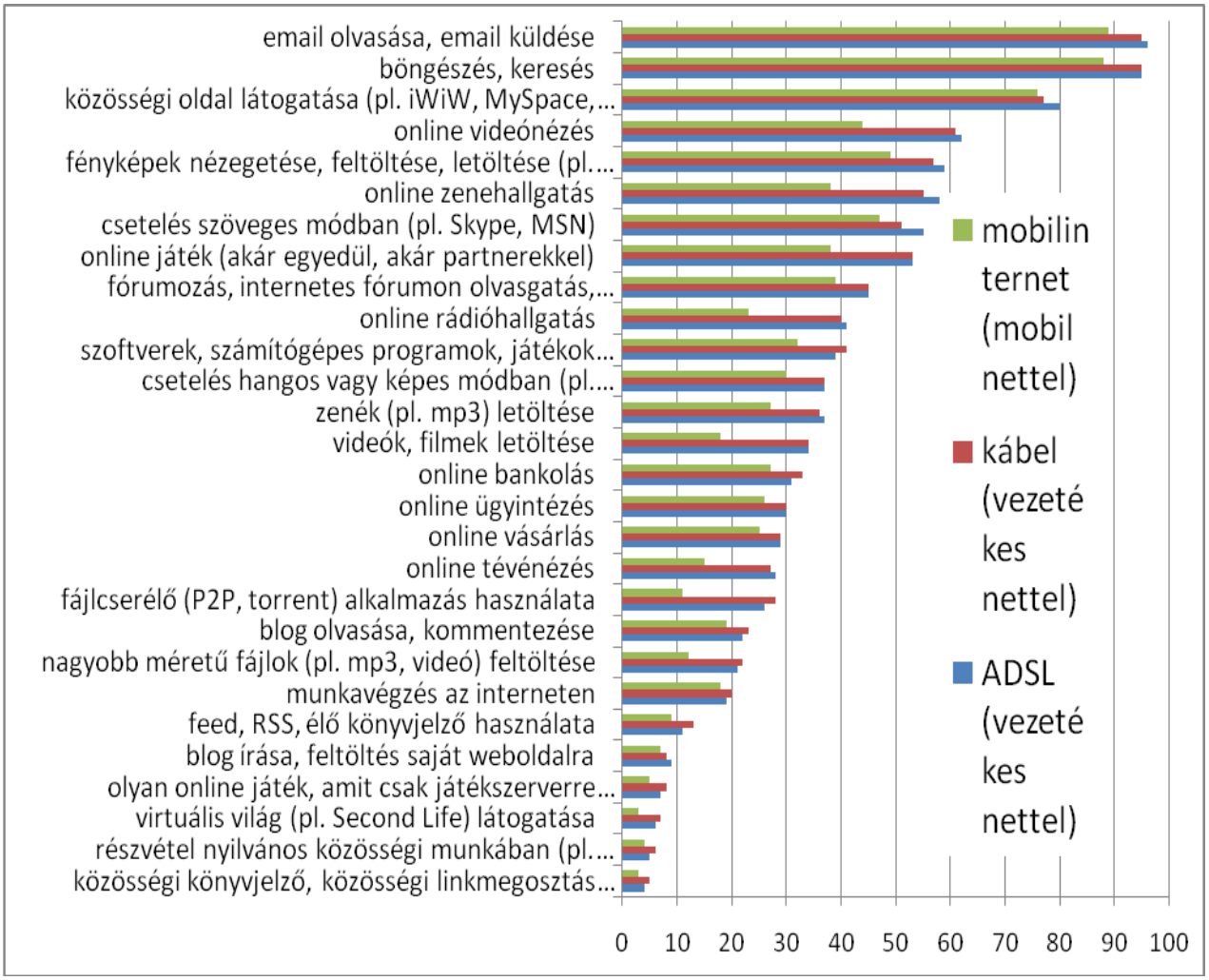

technológia szerint, 2009

(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

Az ábrán jól látható, hogy a kétféle platform esetében szinte teljesen azonos fogyasztói szokásokkal találkozhatunk, tehát a funkcionalitás oldaláról helyettesítőnek tekinthető a két szolgáltatás.

Minőség

A fogyasztói igények oldaláról legfontosabb minőségi paraméter a hozzáférés átviteli sebesség, amelynek szempontjából a kábelmodem legalább ugyanolyan (illetve magasabb[13]) sebességre képes, mint az xDSL. A piackutatási adatok is alátámasztják, hogy az ADSL előfizetők megítélése az előfizetett technológiáról a minőség tekintetében nem különbözik jelentősen. A kábelmodemes előfizetők az átviteli sebesség szempontjából inkább még előnyösebbnek érzékelik saját választott hozzáférési technológiájukat.

[13] Lásd még 1.4.1.1.6. pontot

Kábelmodem jobb -100, ADSL jobb +100, azonos 0; az ábra az átlagos értékeket mutatja

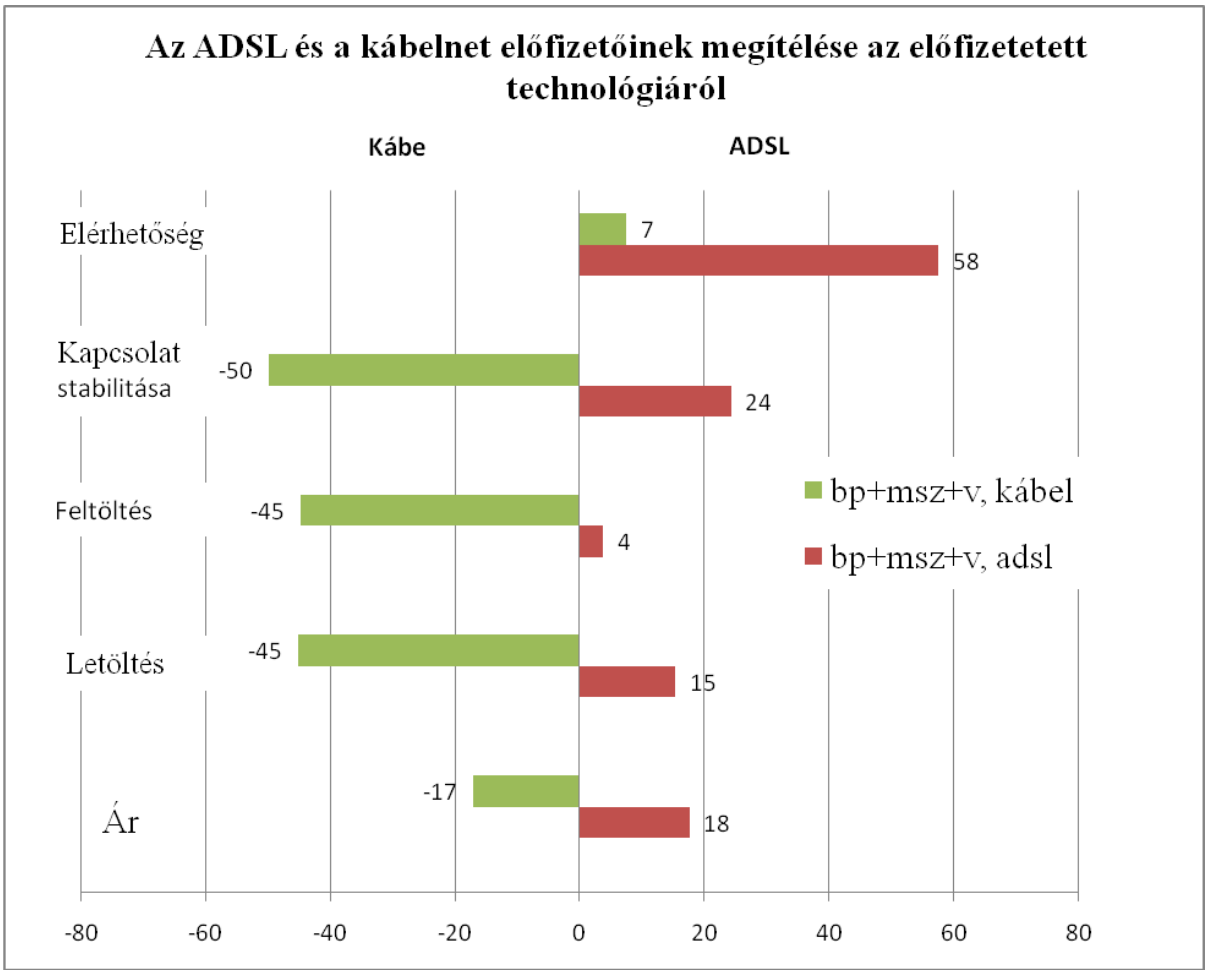

3. ábra: Előfizetők technológiai értékelése (bp – Budapest, msz – megyeszékhely, v – város)
(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

A piaci ajánlatok többsége mindkét hozzáférési típus esetén aszimmetrikus, azaz a letöltési irányra helyezi a hangsúlyt. Habár az xDSL és a kábelmodemes hozzáférések esetén a hozzáférési szakasz fizikai dedikáltsága eltér (pont-pont, illetve pont-multipont), ugyanakkor ez megfelelő kapacitástervezéssel – túljegyzési tényezők behangolása – a kábelmodemes hálózatokban még forgalmi csúcsidőszakokban sem okoz jelentős minőségromlást.
A vizsgálatok alapján tehát a kábelmodemes szolgáltatás a minőség tekintetében is képes helyettesíteni az xDSL szolgáltatásokat.

Elérhetőség
A korábban jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacán a kábelmodemes szolgáltatók által elért települések[14] száma a következőképpen alakult:

[14] Elért a település, ha az adatkérés folyamán a szolgáltatók kábelmodemes előfizetőt adtak meg az adott településen.

1. táblázat: xDSL és kábelmodemes technológiák lefedettsége a három legnagyobb vezetékes szolgáltatónál

Településszám %-ban	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Inkumbens saját hálózaton xDSL (2009q2)	81,9%	77,7%	99,0%	97,7%
Inkumbens saját hálózaton xDSL (2008q2)	80,1%	75,6%	98,5%	97,7%
Kábelmodemmel (2009q2)	42,4%	40,3%	53,1%	18,6%
Kábelmodemmel (2008q2)	37,1%	33,9%	52,2%	18,6%

(Forrás: NHH Adatbekérés)

Országos szinten 5,3% ponttal emelkedett egy év alatt a kábelmodemmel elért települések száma, ami az előfizetők választási lehetőségének növekedését mutatja. Mindeközben a xDSL-lel elért települések aránya csak 1,8% ponttal nőtt.

2. táblázat: Az xDSL és kábelmodemes technológiák által elért előfizetőszámok

Elért xDSL előfizetők száma	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Kábelmodemmel lefedett településen (2009q2)				
az összes xDSL előfizető arányában	82,9%	84,9%	84,6%	33,1%
Kábelmodemmel lefedett településen (2008q2)				
az összes xDSL előfizető arányában	83,1%	85,1%	85,1%	28,7%

(Forrás: NHH Adatbekérés)) A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Ha a fenti településeken „támadható"/elcsábítható xDSL előfizetőket tekintjük, akkor látható, hogy ezek száma folyamatosan emelkedik, az összes xDSL előfizető több mint 80%-át jelentik. Ez a funkcionálisan is helyettesítő szolgáltatás mellett olyan potenciál, ami korlátozó erőként hathat az xDSL szolgáltató egyoldalú áremelésével szemben.

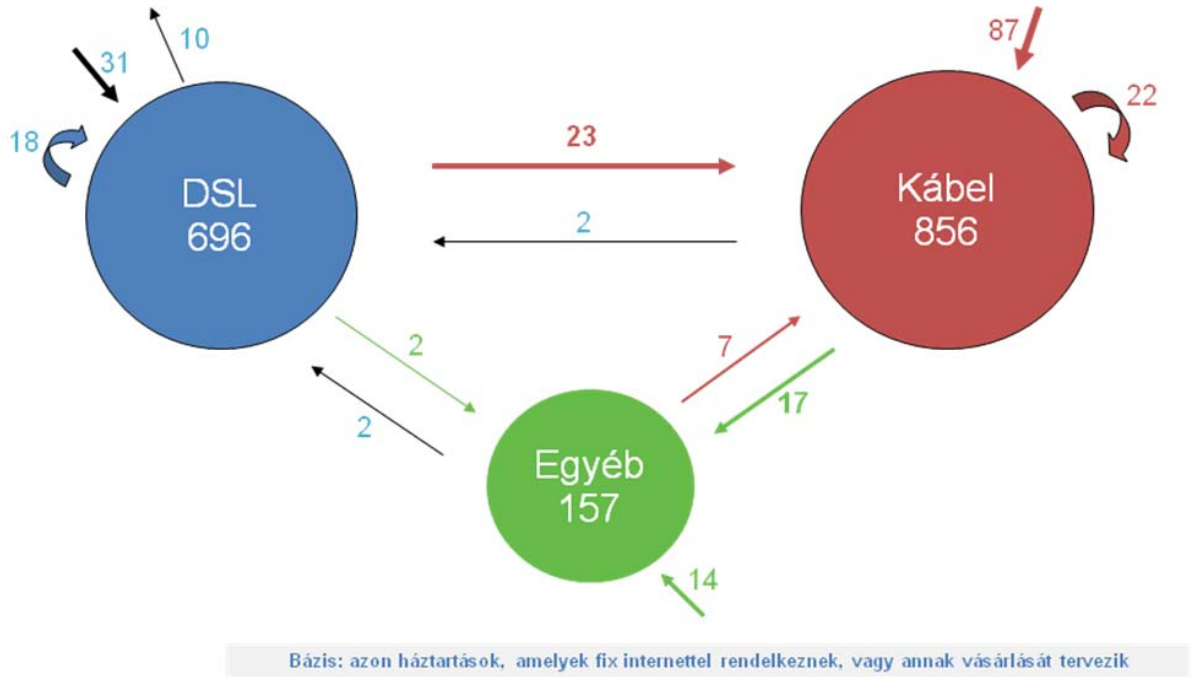

4. ábra: Előfizetői migrációk

(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

A szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi előfizetésszámának alakulását mutató ábra jelzi, hogy a kábelmodemes előfizetések állománya 2009-re meghaladta a xDSL előfizetések számát. A piackutatási adatok is megerősítik, hogy az új értékesítések között

lényegesen nagyobb a kábelmodemes eladások száma, mint az xDSL-é, valamint az xDSL-ről kábelmodemre váltók aránya is magas (3,3%), míg ellentétes irányban szinte elhanyagolható (0,2%), ami a helyettesítést bizonyítja. A piackutatási adatok alapján továbbá kijelenthető, hogy az xDSL-t és kábelmodemet nem használják együtt (kereszthasználat), azaz párhuzamos előfizetésük fogyasztói szempontból helyettesítő mivoltuk miatt teljesen értelmetlen.
A különböző technológiájú hálózatok lefedettségének vizsgálata azt mutatja, hogy a kábelhálózatok fejlesztése nyomán a kábelmodemen keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások elérhetősége közelíti az xDSL szolgáltatásokét, az előfizetőszámok alakulásának vizsgálata pedig helyettesítésre utal.

Árak
A jelenleg a legnagyobb piaci szereplők (MT, Invitel, UPC, DIGI) által kínált szélessávú kiskereskedelmi előfizetések tekintetében nincs jelentős különbség a xDSL és kábelmodemes díjcsomagok esetén (sebesség, hűségidőszak, forgalomfüggőség, stb. is figyelembe véve), ami a 5., valamint a 8. ábrán is látható:

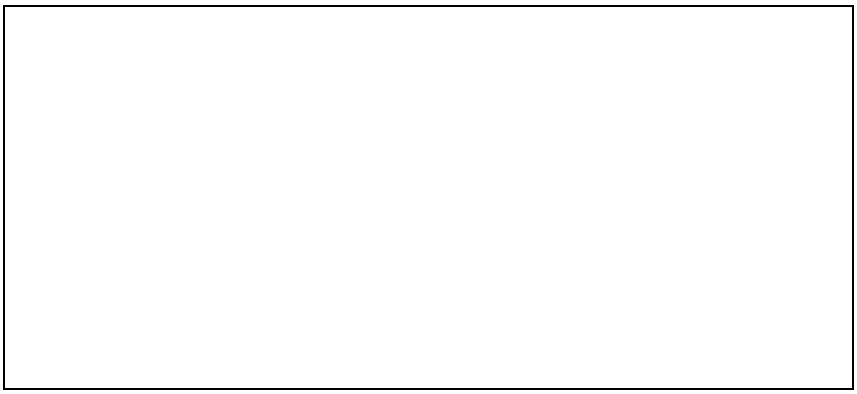

5. ábra: Az xDSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatások ára a kétféle elérési mód legnagyobb szolgáltatójánál Az ábra üzleti titkot tartalmaz.
(Forrás: NHH adatbekérés)

A kábelmodemes és xDSL szolgáltatás keresleti görbéje nem mutat jelentős eltérést, ami szintén a két szolgáltatás fogyasztói oldali helyettesítő jelleget erősíti.

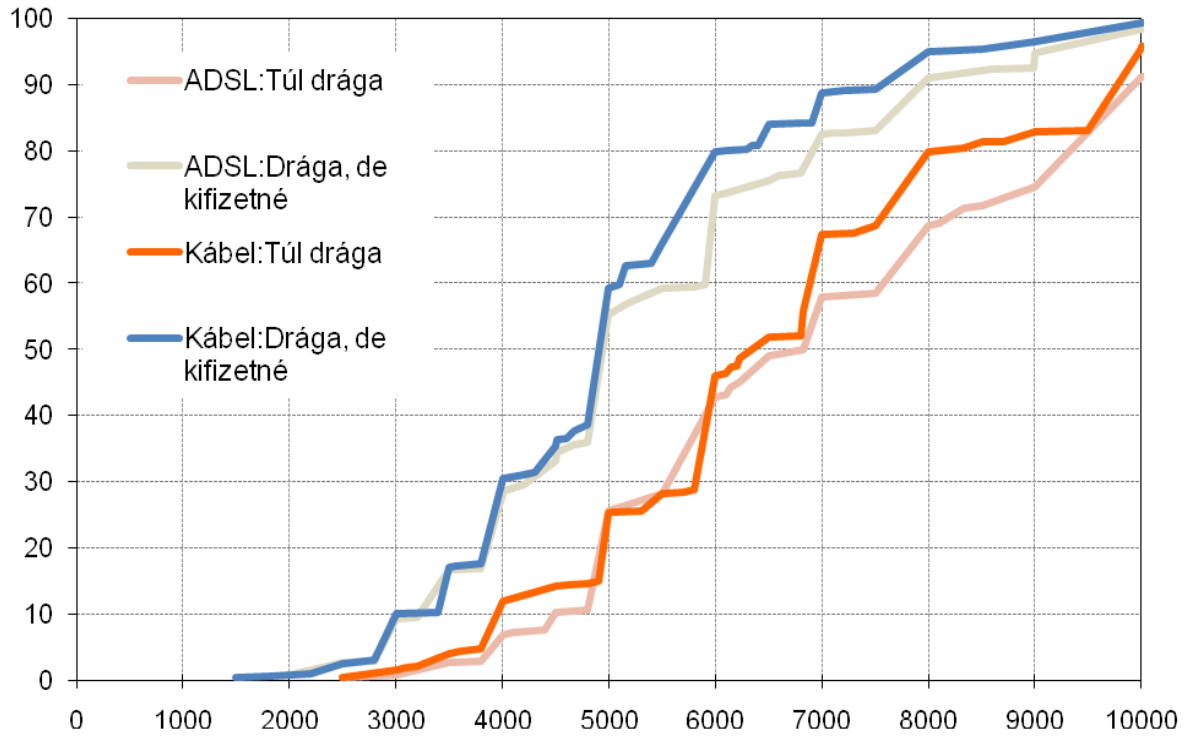

6. ábra: Az xDSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatásokra előfizetők és előfizetni szándékozók (függőleges tengely) árpreferenciáinak alakulása (keresleti görbe)
(Forrás: Lakossági távközlési piackutatás NHH 2009)

A jelenlegi díjaknál is hitelesebb képet mutat a szolgáltatók egy előfizetőre jutó szélessávú bevételeinek (ARPU) alakulása, hiszen itt az akciók, az összecsomagolási kedvezmények hatása már kiszűrésre került. A 7. ábra már belépőszintű csomagnak számító sávszélesség esetén mutatja meg az ARPU-k idősoros alakulását, ami tendenciájában csökkenő és összetartó árakról tanúskodik.

7. ábra: A lakossági ARPU (egy előfizetőre jutó árbevétel) alakulása az 1Mbps-4Mbps sávszélességű szolgáltatói csomagok esetén
Az ábra üzleti titkot tartalmaz.
(Forrás: NHH adatbekérés 2009 Q2)

8. ábra: A csak szélessávú internetre előfizetőkre vetített ARPU (egy előfizetőre jutó árbevétel) alakulása
Az ábra üzleti titkot tartalmaz.
(Forrás: NHH adatbekérés 2009 Q2)

A teljes piaci portfolió tekintetében (6. ábra) a kábelmodemes ARPU-k némileg alacsonyabban helyezkednek el. Ezt a piackutatási adatok is visszaigazolják.

3. táblázat: Komplex szolgáltatások megoszlása a kábelmodemes és xDSL technológiákon

	Kábelmodemes	xDSL	Különbség	Arány
Int	4 765	5 388	623	12%
Int+Tel	6 889	7 502	613	8%
Int+Tv	8 235	8 182	-53	-1%
Int+Tel+Tv	9 117	9 810	693	7%

(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)
Mindkét hozzáférési típust nyújtó szolgáltatók esetében igaz, hogy a másik felet azok hagyományos piacain is támadják, nemcsak az eddig közös érintkezési területnek számító szélessávú hozzáférési piacon.

Összességében a kábelmodemes és xDSL szélessávú internet, illetve csomagban nyújtott szolgáltatások díjai az elmúlt időszakban csökkentek, közeledtek egymáshoz, ami a kábelmodemes szélessáv helyettesítő jellegét támasztja alá.

Helyettesítés akadályai

A kábelmodemes szélessávú hozzáférések általi helyettesíthetőség feltárásához a funkcionalitáson, minőségen, elérhetőségen és árakon kívül szükséges a váltási költségek vizsgálata is.

Piackutatási adatok alapján a háztartások 60%-a egynél több hírközlési szolgáltatást vesz igénybe (internet, TV, telefon). Ezen háztartások 60%-a csak egy szolgáltatóval áll kapcsolatban és négyötödük komplex szolgáltatásként (azaz a külön-külön történő igénybevételnél kedvezőbb feltétellel) veszi igénybe a szolgáltatásokat. Az ilyen összecsomagolás az internet szolgáltatást tartalmazó ajánlatokra jellemző. Ez azt támasztja alá, hogy a szolgáltatók és így az egyes előfizetői hozzáférési hálózatok közötti verseny egyre inkább a komplex szolgáltatások közötti versenyt jelenti.
A piackutatási adatok ismeretében kijelenthető, hogy ilyen tekintetben nincs érdemi különbség az xDSL és a kábelmodemes szolgáltatók között, a határvonal máshol húzódik. Az NHH adatbekérése alapján is erre a következtetésre juthatunk

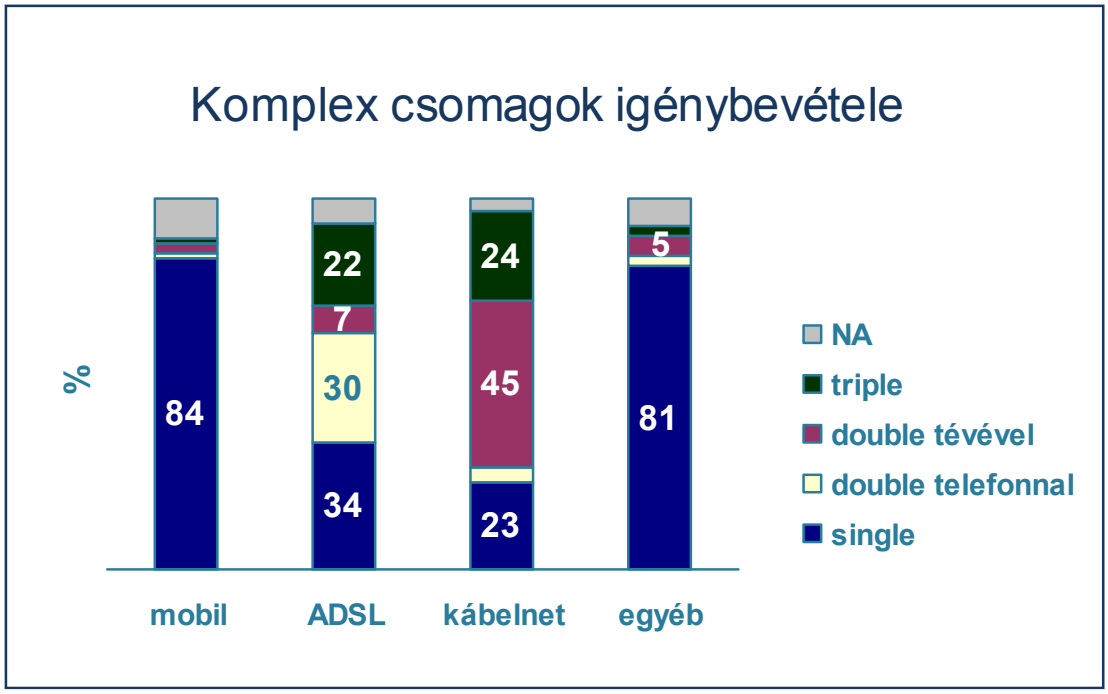

9. ábra: Komplex csomag statisztikák
(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

Az előfizetők jelentős része komplex szolgáltatások keretében veszi igénybe a szélessávú hozzáférést. Ezek jellemzője, hogy a kedvezmények határozott idejű elkötelezettség (hűségidőszak) mellett járnak. Az xDSL szolgáltatók esetén az előfizetők üzleti titok %-a határozott idejű szerződést köt, melynek átlagos időtartama üzleti titok[15] év. A legnagyobb kábelmodemes szolgáltatók esetén az előfizetőknek kedvező csomagajánlatok szintén egyéves elkötelezettség (hűségidőszak) mellett vehetőek igénybe.
Előfizető oldali végberendezés (modem/NT/GW[16]) mindkét hozzáférési típusnál kell, ugyanakkor ezek árát a határozott idejű előfizetéssel rendelkezők részletekben jellemzően a havidíjakban fizetik meg. Habár a határozatlan idejű – tehát egyszeri díjban a modemet is megfizető - előfizetők aránya alacsony, mégsem jelent számukra akadályt az eszközár a váltásban, hiszen a modemek árai között nincs jelentős különbség.
A belépéskor fizetendő egyszeri díjak aránya a havidíjakhoz mérten csökkenő tendenciát mutat, ami szintén a fogyasztókért folytatott verseny erősödését jelzi. Azon kis cégeket, melyek nem tudják előfinanszírozni ezen költségeket, kiszoríthatják a tőkeerősebb vetélytársaik. A váltási költségek vizsgálata azt mutatja, hogy ilyen költségek léteznek, azonban nem technológia-specifikusan – tehát kizárólag a platformok közötti váltás esetében – merülnek fel. A váltási költségek abszolút nagyságával kapcsolatban elmondható, hogy az nem olyan mértékű, amely az előfizetők többsége számára megnehezítené, vagy lehetetlenné tenné a szolgáltatóváltást (PSTN-kábel, illetve egyéb viszonylatokban is).
Tendenciák

A funkcionalitásra, minőségre, elérhetőségre, árakra, valamint a váltási költségekre vonatkozó vizsgálatok azt mutatják, hogy a kábelmodemes szélessávú hozzáférések a kiinduló szolgáltatás helyettesítőjének tekinthetőek. A piaci tendenciák vizsgálata arra utal, hogy ez a helyzet hosszú távon is fennmarad, sőt, a helyettesítés erősödhet, a kábelmodemes szolgáltatók ugyanis lépéselőnybe kerültek, mert a saját technológiájukon magasabb sávszélességet tudnak nyújtani. Ez abban mutatkozik meg, hogy számukra technológiai alapon könnyebb közelíteni a garantált és maximális sávszélességet. A sávszélesség jelentős mértékű növelése számukra tizede-huszada költséggel elérhető (a kábelmodemes hálózatban eszközök és szoftverek cseréje mellett a

[15] RM beadványok adatai alapján
[16] Gateway

DOCSIS 3.0 kerül bevezetésre), míg az xDSL szolgáltatóknak ehhez hálózatot kell fektetni[17]. Ugyanakkor ezen előny kihasználására akkor kerülhet sor, ha párosul olyan alkalmazások bevezetésével, melyeket a fogyasztók is értékelnek.

Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy Magyarországon a kábelmodemes szélessáv az xDSL-nek teljes értékű helyettesítője funkcionalitás és minőség szempontjából. A szolgáltatás lényeges jellemzőinek vizsgálatát követően arra a következtetésre jutottam, hogy (a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelően) 5-10%-os tartós emelkedés feltételezésekor az xDSL szolgáltatás kiskereskedelmi árában a felhasználók kritikus mértékben áttérnének a kábelmodemes szélessávú igénybevételére. A kábelmodemes szélessáv a végfogyasztók 83,1%-a számára elérhető, így a váltás xDSL-ről kábelmodemes szélessávra teljes mértékben reális alternatíva a kábellel lefedett területen élő fogyasztóknak.

Az elmondottak alapján a kábelmodemes szélessávú hozzáféréseken keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatást a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások piacán hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológiával nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás helyettesítőjeként azonosítottam.

1.4.1.1.2. Optikai szélessávú hozzáférésen keresztül nyújtott alkalmazásszolgáltatások általi helyettesítés vizsgálat

A kiskereskedelmi keresleti helyettesítési vizsgálatok során az optikai szélessávú hozzáférések esetében a kábelmodemes hozzáférésekhez hasonlóan a funkcionalitást, a minőséget, az elérhetőséget, valamint a szolgáltatások árát vizsgáltam. Ebben az esetben is sor került a helyettesítés akadályainak, valamint a piaci tendenciáknak a vizsgálatára.

Funkcionalitás – minőség

Jelenleg az optikai szélessávú hozzáférés fogalmába olyan előfizetői hozzáférési hálózaton nyújtott hálózati szolgáltatások tartoznak, melyek kiépítésének célja az üvegszál előfizetői hozzáférési ponthoz történő közelítése, ezáltal az előfizetők által potenciálisan elérhető átviteli kapacitás növelése volt. Az üvegszálas szakaszok növekedése az xDSL hozzáférésen keresztül elérhető funkciók megtartása mellett az igénybevétel minőségi paramétereinek (pl. le- és feltöltési sebesség növekedése) javulását eredményezte.

Elérhetőség

A korábban jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacain az optikai szolgáltatók által elért lakosok[18] száma a következőképpen alakult:

4. táblázat: JPE szolgáltatók földrajzi piacán elért technológiánkénti lakosság számarány

Lakosság %-ban	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
xDSL (2009q2)	81,9%	77,7%	99,0%	97,7%
Optika (2009q2)	41,3%	44,5%	34,7%	0,0%
Lakások %-ban	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Optika (2009q2)	43,4%	46,4%	36,6%	0,0%

(Forrás: NHH Adatbekérés)

Az optikai hozzáférések kiépítése során elsődleges szempont volt a méretgazdaságosság kihasználása, ami tetten érhető a legnagyobb népességű és sűrűn lakott települések lefedésével (Budapest és a megyei jogú városok), ahol a társasházas, lakótelepi övezetek az egy előfizetőre jutó legalacsonyabb elérési költséggel, ugyanakkor a legnagyobb versennyel is kecsegtetnek.

[17] Ld. Morgan Stanley: Winning in broadband, Telecommunications/Media 2009. okt.
[18] Elért a település, ha az adatkérés folyamán a szolgáltatók optikára előfizetőt adtak meg az adott településen.

5. táblázat: JPE szolgáltatók földrajzi piacán az egyes technológiákkal elért előfizetőszám

Elért xDSL előfizetők száma	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Optikával lefedett településen (2009q2)				
az összes xDSL előfizető arányában	43,3%	47,9%	30,7%	0,0%
Elért xDSL és kábelmodemes előfizetők száma	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Optikával lefedett településen (2009q2)				
az összes xDSL és kábelmodemes előfizető arányában	51,0%	55,2%	40,3%	0,0%

(Forrás: NHH Adatbekérés) A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Ha a fenti településeken „támadható" xDSL és kábelmodemes előfizetőket tekintjük, akkor látható, hogy ezek száma az összes potenciális előfizető több mint felét jelentik. Ez a funkcionálisan is helyettesítő szolgáltatás mellett olyan potenciál, ami korlátozó erőként hathat az xDSL és kábelmodemes szolgáltatók egyoldalú áremelésével szemben. Az optika alá tartozó GPON technológia kiépítése során az MT saját földrajzi piacán (volt koncessziós területén) 2009 végére üzleti titok hozzáférési pontot hozott létre, ami ezen földrajzi területen az xDSL és kábelmodemes előfizetők több mint üzleti titok %-ának jelent alternatív hozzáférési lehetőséget.

A kábelmodemes helyettesítés-vizsgálatnál látható, hogy az xDSL-ről más technológiára váltani készülők döntő többsége a kábelmodemes hozzáférést jelölte meg. A kábelmodemes hozzáférés esetén az optikai szolgáltatásra váltani akarók a válaszadók közel felét tették ki.

A különböző technológiájú hálózatok lefedettségének vizsgálata azt mutatja, hogy az üvegszálas hálózatok fejlesztése nyomán az optikai szélessávú szolgáltatások elérhetősége a sűrűn lakott településekre koncentráló fejlesztéseknek köszönhetően közelíti az xDSL és kábelmodemes szolgáltatásokét.

Árak

A jelenleg a legnagyobb piaci szereplők [MT/(optika - PON), DIGI/(optika - LAN-Ethernet) és UPC/kábelmodem - DOCSIS] által kínált szélessávú kiskereskedelmi díjcsomagok esetén (sebesség, hűségidőszak, forgalomfüggőség, stb. is figyelembe véve) a következő összefüggés áll fenn a havidíj és a garantált letöltési sebességek kapcsán:

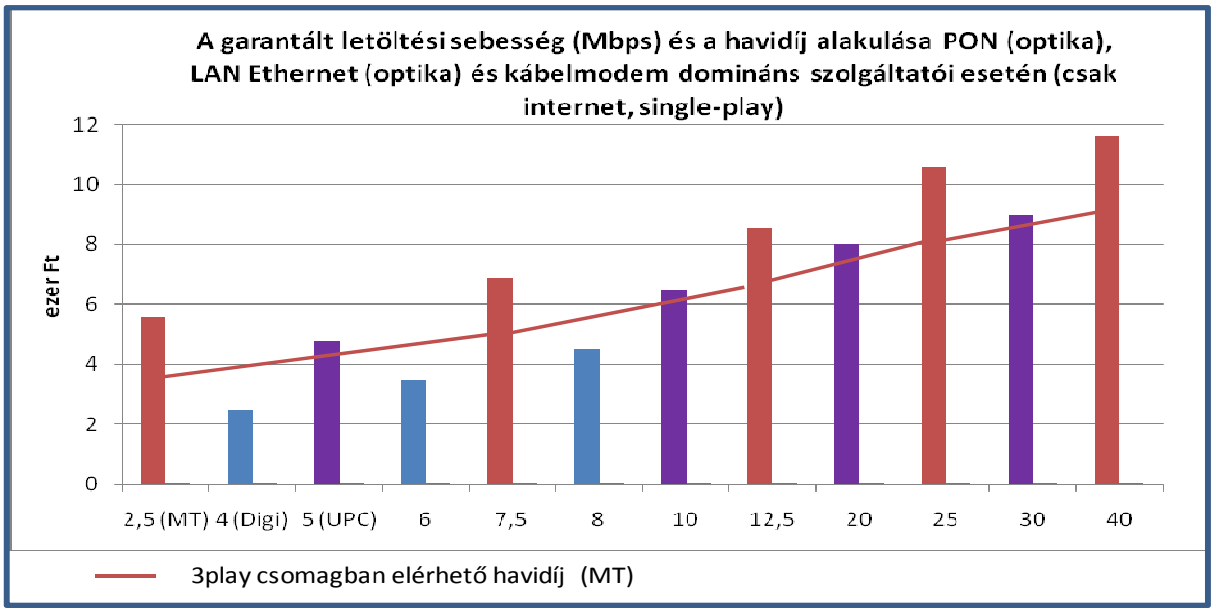

10. ábra: Garantált letöltési sebesség és havidíj alakulása a különféle elérési technológiák esetén
(Forrás: ÁSZF és szolgáltatói honlap 2010. 08.)

Ez alapján elmondható, hogy a legfrissebben bevezetett technológia (PON) esetén még nem érvényesülnek a méretgazdaságossági hatások, de várhatóan a szolgáltatás érettebb szakaszában már jobban közelít a másik két versenytárs árszintjéhez. Ezen technológia előnye (a magasabb feltöltési sebesség) akkor realizálódik, ha a szimmetrikus átvitelre érzékeny alkalmazások (online játékok, videotelefon, stb.) is jobban elterjednek. A LAN-Ethernet-es és kábelmodemes ajánlat minimálisan fedi át egymást, ezt leszámítva ár/érték aránya azonosnak tekinthető.

A fogyasztók számára árnyalja a választás lehetőségét, hogy a komplex szolgáltatások igénybevétele esetén kedvezményt kapnak, ugyanakkor itt a kínált hangszolgáltatás egyre inkább jelképes havidíja[19] kerül elengedésre.

A 3. ábrából látható, hogy az árverseny létrejött a két legnagyobb technológián nyújtott internet-hozzáférések tekintetében.

A kábelmodemes és xDSL szélessávú internet, illetve csomagban nyújtott szolgáltatások díjai az elmúlt időszakban csökkentek. Ezen árszinthez fog közelíteni az előfizetői bázis folyamatos növekedésével a közelmúltban bevezetett optikai szélessávú internet ára is. Ezt támasztja alá, hogy a mindhárom hozzáférési típust nyújtó legnagyobb kiskereskedelmi piaci szereplő (MT) azonosan (tehát technológiasemlegesen) árazza az azonos sávszélességben, de más hozzáférési hálózaton kínált szélessávú internet szolgáltatásait.

Helyettesítési akadály

Az optikai szélessávú hozzáféréseken biztosított szolgáltatások esetében a kábelmodemes helyettesítésnél leírtakhoz hasonló következtetésekre juthatunk.

Az előfizetők jelentős része komplex szolgáltatások keretében veszi igénybe a szélessávú optikai hozzáférést. Ezek jellemzője, hogy a kedvezmények határozott idejű elkötelezettség (hűségidőszak) mellett járnak. A legnagyobb optikai szolgáltatók esetén az előfizetőknek kedvező csomagajánlatok szintén egyéves elkötelezettség (hűségidőszak) mellett vehetőek igénybe.

Előfizető oldali végberendezés (modem/NT/GW) egyedül a LAN Ethernet hozzáférési típusnál nem kell (pontosabban ezt a funkciót ellátja a mára már a számítógépekbe igen általánosan beépített hálózati kártya, amelyre azonban a többi elérési technológia is igényt tart), ugyanakkor ezek árát a határozott idejű előfizetéssel rendelkezők részletekben jellemzően a havidíjakban fizetik meg.

Az optikai szélessávú hozzáféréseken biztosított szolgáltatások esetében is érvényes az a tendencia, hogy a belépéskor fizetendő egyszeri díjak aránya a havidíjakhoz mérten csökkenő tendenciát mutat, ami szintén a fogyasztókért folytatott verseny erősödését jelzi. Azon kis cégeket, melyek nem tudják előfinanszírozni ezen költségeket, azokat kiszoríthatják a tőkeerősebb vetélytársaik.

A váltási költségek vizsgálata ebben az esetben is azt mutatja, hogy ilyen költségek léteznek, azonban nem technológia-specifikusan – tehát kizárólag a platformok közötti váltás esetében – merülnek fel. A váltási költségek abszolút nagyságával kapcsolatban elmondható, hogy az nem olyan mértékű, amely az előfizetők többsége számára megnehezítené, vagy lehetetlenné tenné a szolgáltató-, illetve szolgáltatásváltást.

Tendenciák

A funkcionalitásra, minőségre, elérhetőségre, árakra, valamint a váltási költségekre vonatkozó vizsgálatok azt mutatják, hogy az optikai szélessávú hozzáféréseken keresztül nyújtott szolgáltatások a kiinduló szolgáltatás helyettesítőjének tekinthetőek. A közelmúlt piaci tendenciáinak vizsgálata azt mutatja, hogy a szolgáltatásokkal szemben megjelenő igény terén az optikai és a kábelmodemes hozzáférések mutattak föl komoly növekedést.

[19] A kábelmodemes szolgáltatók hatására terjedt el a hangszolgáltatások 0 Ft-os havi előfizetési díja, azaz csak a forgalom után kérnek díjat.

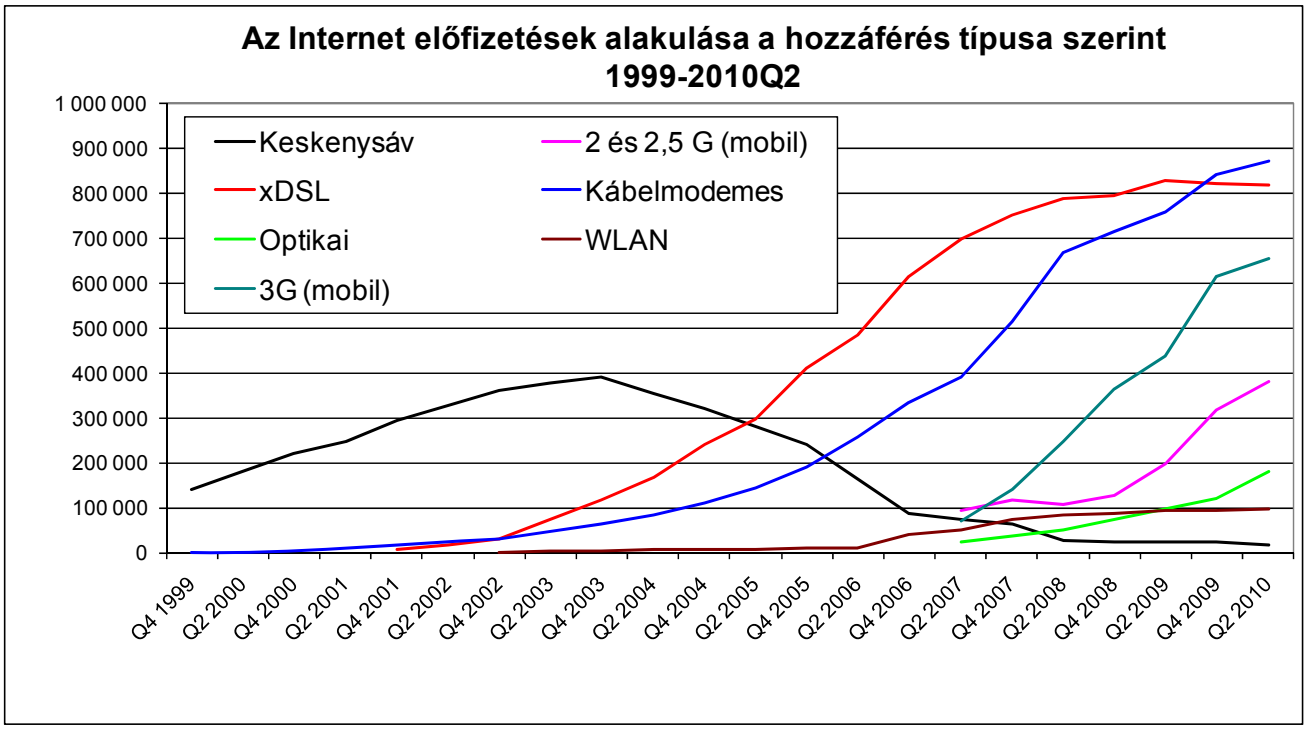

11. ábra: Internet-hozzáférések technológiai idősora
(Forrás: NHH Adatbekérés és COCOM adatszolgáltatás)

A piaci potenciált tekintve az optikai hozzáférések esetén fokozottan érvényesek a kábelmodemes helyettesítés vizsgálata során tett megállapítások, tehát az optikai szolgáltatók saját technológiájukon magasabb sávszélességet tudnak ugyan nyújtani (könnyebb közelíteni a garantált és maximális sávszélességet), de ezen előny kihasználására akkor kerülhet sor, ha párosul olyan alkalmazások bevezetésével (a PON-os hálózatoknál elsősorban a szimmetria kihasználására építve), melyeket a fogyasztók is értékelnek. A piaci tendenciák tehát fokozatosan erősödő hosszú távú helyettesítésre utalnak.

Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye
Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy Magyarországon az optikai szélessáv az xDSL-nek teljes értékű helyettesítője funkcionalitás és minőség szempontjából. A szolgáltatás lényeges jellemzőinek vizsgálatát követően arra a következtetésre jutottam, hogy (a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelően) 5-10%-os tartós emelkedés feltételezésekor az xDSL szolgáltatás kiskereskedelmi árában a felhasználók kritikus mértékben áttérnének az optikai szélessávú szolgáltatások igénybevételére. Az optikai szélessáv a lakosság 43,1%-a, a háztartások 43,4%-a számára elérhető, így a váltás xDSL-ről optikai szélessávra – a domináns szolgáltatók elkövetkező két évre vonatkozó kiépítési terveit is figyelembe véve – teljes mértékben reális alternatíva a fogyasztóknak. A jövőbeli tendenciák alapján az optika sávszélességben több, mint kielégítő megoldás, a technológia éretté válásával (méretgazdaságosság) a költségekben is egyre versenyképesebbé válik.
Az elmondottak alapján az optikai szélessávú hozzáférésen keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatást a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások piacán hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológiával nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás helyettesítőjeként azonosítottam.

1.4.1.1.3. Mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott szélessávú alkalmazás szolgáltatások általi helyettesítés vizsgálat
A kiskereskedelmi piaci keresleti helyettesítési vizsgálatok során a mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások esetében a helyettesítési vizsgálatok során a funkcionalitást, a minőséget, az elérhetőséget, valamint a fogyasztói magatartást és a szolgáltatások árát vizsgáltam. Ebben az esetben is sor került a helyettesítés akadályainak a vizsgálatára.

Funkcionalitás – minőség

A kínált sávszélesség vizsgálata alapján megállapítható, hogy a Magyarországon kínált mobil szélessáv lényegesen kisebb sávszélességű, mint az xDSL és különösen a kábelmodemes sebességek. Ez különösen igaz a garantált sávszélességre, hiszen a mobilhálózati kapacitás megoszlik a szolgáltatást az adott helyen az adott pillanatban igénybe vevők között. Ekkor a szolgáltató hálózati központja és az előfizető közötti szakaszon egymással versenyeznek az előfizetők, szemben a zömében dedikált hozzáféréseket alkalmazó vezetékes hozzáférésekkel. Tehát a hálózat biztonságos működőképességének fenntartása érdekében alkalmazott sávszélesség-korlátozás a rádiótelefon hálózat sajátossága, ami a vezetékes hozzáférések esetén sokkal kevésbé tapasztalható.

Üzembiztonsági szempontból a vezetékes hálózatokon a szükséges kapacitások allokálása a kiépített végpontok alapján jól meghatározható, szemben a mobilhálózatokkal, ahol a cellákból felcsatlakozó előfizetők száma csak becsülhető.

A helyhez kötött szélessávú előfizetők 95%-a a mobilszolgáltatók által megadott maximális garantált letöltési sebességnél nagyobb garantált letöltési sebességű hozzáféréssel rendelkezik, azaz a mobilra váltás csak a szolgáltatás ezen jellemzőjének csökkenése mellett történhetne meg, ez azonban a fogyasztói szokások miatt nem valószínű.

Az alacsonyabb mobil sávszélesség megbízhatóságát az előfizetők - az NHH 2008. szeptemberi Infokommunikációs és média fogyasztási piackutatása alapján - gyengébbnek ítélik. A fogyasztók háromnegyede (72-75%) elégedett a vezetékes internet kapcsolat sebességével, míg ez az arány 60% a vezeték nélküli kapcsolat esetében.

A mobilitás és a személyhez kötöttség olyan jellemzője a mobilszolgáltatásnak, ami a fordított helyettesítés (mobil – helyhez kötött irányban) legnagyobb akadálya. A mobilitásra számos, az előfizető földrajzi elhelyezkedésére, szokásaira alapuló szolgáltatás épül (pl. navigáció), míg a személyhez kötöttségre épülnek azon szolgáltatások (pl. mobilfizetés, mobilbankolás), amelyek a mobil előfizetői jogosultságok kizárólagos gyakorlására, mint egyfajta „aláírásra" építenek. A személyhez kötöttség még egy otthoni vezetékes előfizetés estén sem feltétlenül biztosított.

A fenti megállapítások azt támasztják alá, hogy a mobil minőség és funkcionalitás tekintetében nem helyettesítője a vezetékes szolgáltatásoknak.

Elérhetőség

A 2008. június 30-ra és 2009. június 30-ra vonatkozó UMTS lefedettségi adatok vizsgálata alapján megállapítható, hogy a 3 mobilszolgáltató által (legalább egyikük által) elért települések, ezen településeken található helyhez kötött vezetékes eléréssel rendelkező szélessávú előfizetők és lakosság száma növekszik.

6. táblázat: Lefedettségek I.

	Lefedett települések aránya	Lefedett vezetékes előfizetők és arányuk		Lefedett lakosság és aránya	
2009. június 30.	28%	1 504 825	(89%)	8 144 179	(79%)
2008. június 30.	19%	1 237 363	(85%)	7 156 773	(70%)
Változás	147%	122%		114%	

(Forrás: NHH Adatbekérés)

Ugyanakkor az előfizetőszám és népesség esetében a növekedés lassulni fog, hiszen a kevésbé sűrűn lakott települések maradtak még lefedetlenek.

7. táblázat: Lefedettségek II.

	Csak mobillal lefedett	Csak nem vezetékessel (azaz mobil és WLAN) lefedett
Települések száma	3	15
Ezen települések népessége	619	17 313

(Forrás: NHH Adatbekérés)

A 6. és a 7. táblázat, valamint az alábbi térkép jól mutatják, hogy a mobil szélessáv nem kívánja betölteni a helyhez kötött (ezen belül a vezetékes) hozzáférések által hagyott űrt, de a vezetékes előfizetők jelentős részét meg tudja szólítani.

12. ábra: Mobil szélessávú alternatíva az ellátatlan földrajzi területeken (vezetékes – WLAN – mobil ellátottság) Az ábra üzleti titkot tartalmaz.
(Forrás: NHH Adatbekérés 2009 Q2)

A lefedettségi adatokból látható, hogy a mobilszolgáltatók kevésbé ösztönzöttek a ritkábban lakott települések elérésére. Ezt erősíti az is, hogy a szélessávú szolgáltatások igénybevételére kevésbé jellemző a mozgás közbeni használat (szemben a hangszolgáltatásokkal), így a települések közötti szakaszok lefedése (autópálya, vasút, stb.) valószínűleg a prioritási sorrend végén szerepel. A kiépítés és előfizető megszerzésének korlátaival bővebben a kínálati helyettesítés fejezet foglalkozik.
A mobil szélessávval kapcsolatos lefedettségi vizsgálatok tehát azt mutatják, hogy önmagában az elérhetőség nem akadálya a helyettesítésnek.

Fogyasztói magatartás és árak
A hozzáférési technológia szerinti előfizetőszámok alakulása azt mutatja, hogy növekedési ütem tekintetében a LAN-os (optikai) hozzáférések után a mobil szélessáv következik (2008 Q4/2009 Q2: 31%, illetve 20%), míg a legérettebb és leglassabb növekedést az xDSL technológia mutatta (4%). A mobil szélessáv növekedése a többi technológiára előfizetők számának párhuzamos növekedése mellett következett be. A mobil szélessáv felfutásának okaként az eddig ki nem elégített mobilitási igény egyszeri gyors megjelenése valószínűsíthető, ami annak idején a hangpiacot is jellemezte. Önmagában azonban az előfizetőszámok alakulásának vizsgálata alapján nem lehet következtetést levonni a mobil szélessáv helyettesítő vagy kiegészítő jellegére vonatkozóan. Ehhez részletesebb fogyasztói vizsgálatok elvégzésére volt szükség. A vizsgálatok alapjául a GVH e tárgyban készült kutatása[20] szolgált.
A GVH felméréséből az derült ki, hogy a fogyasztói szokások eltérnek a mobil és a vezetékes szélessáv esetében. Az előfizetők a nagy sávszélességet igénylő funkciókra (filmletöltés, filmnézés, interaktív játékok, stb.) a vezetékes hozzáférést, míg a hétköznapi, kisebb sávszélességet igénylő funkciókra (levelezés, böngészés, információkeresés) a mobilt is használják. A felmérés eredményeként jelentősen eltérő egy előfizetőre jutó átlagos adatforgalom adódott a vezetékes előfizetőkre (10-20 Gbyte) és a mobilosokra (2,25-3 GByte). Utóbbi adatot az NMHH mobilinternet gyorsjelentése is alátámasztja. Minden bizonnyal az internet hozzáférés kapcsán is érvényesül a korábban a hangpiacon a mobil eszközök birtoklása (nem használata) kapcsán megfigyelt sznob-hatás, ugyanis a piackutatási adatok alapján a mobil internetezők 17%-a feleslegesnek tartja a szolgáltatást, ami a helyhez kötött internet használók 3%-ához képest igen magas arány. Itt inkább egy, a készülékhez kapcsolt újabb, de ki nem használt szolgáltatásról beszélhetünk, a funkcionális helyettesítés fel sem merül.
A felhasználói profilokban meglévő különbségek ugyanakkor nem feltétlenül a fogyasztói döntések eredményei, hiszen a vezetékes és mobil szélessáv közötti műszaki és ezzel összefüggő árazási különbségek miatt a fogyasztó kompromisszumokra is kényszerülhet. Ami kívülről egyértelmű mobil vagy vezetékes választásnak tűnik, az bizonyos fogyasztói preferenciák feláldozását is jelentheti, amik továbbra is jelen vannak és megfelelő ajánlat esetén (pl. mobilitás és korlátlan sávszélesség) kinyilvánításra is kerülnek (váltás). Az ily módon lappangó – a helyettesítés szempontjából is lényeges – igények azonosítására a piackutatás a legalkalmasabb.

[20] A GVH Vidanet ügybeli versenytanácsi határozatában (Vj-158/2008) felhasznált piackutatás. NRC Piackutató Kft: A szélessávú mobilinternet jelenlegi és potenciális piacnak, valamint a fix és a mobil hozzáférés viszonyának vizsgálata (2009. április 23.) A vezetékes szélessávú hozzáférések a mobil szélessávú szolgáltatásokkal helyettesítésével kapcsolatosan lefolytatott versenytanácsi eljárások közül a legfrissebb a Vj-22/2009-es számú, mely megerősíti, hogy a helyhez kötött és mobil helyettesítést kapcsán nem merült fel a korábbi határozatban (Vj-158/2008) vizsgált megállapításokhoz képest olyan új körülmény, ami a piacok újradefiniálását tette volna szükségessé.

A GVH részére végzett 2009. áprilisi piackutatásban érdeklődés tárgya volt, hogy a vezetékes kapcsolat havi költségeinek a 10%-os emelkedése esetén ezen előfizetők hogyan reagálnának. A váltók csupán a sokaság 7%-át tették ki (a mobilra 0,7%), ami jóval alatta marad a HMT alapján kritikus tömegnek. A 2009-es piackutatási adatok szerint a mobil internettel rendelkező háztartások kétharmada tekinti hozzáférését a helyhez kötött internet helyettesítőjének, ami az internet hozzáféréssel rendelkező háztartások kevesebb, mint 10%-át jelenti.

Mindemellett a megkérdezett vezetékes és mobil internetezők jelentős része (38%, illetve 50%) megvásárolná a 2000 Ft jóváírást nyújtó, egyszerre mobil-fix internet elérést nyújtó csomagot. A piacon ilyen elérést az MT nyújt, adatszolgáltatásából kiderül, hogy ilyen ajánlat kapcsán igénybe vehető kedvezményt üzleti titok (2009 Q2) ügyfelük vett igénybe (ennél persze a kiegészítőként használók tábora lényegesen nagyobb lehet), ami a üzleti titok (2008 Q4) előfizetőszámhoz képest dinamikus növekedést és a piackutatási adatok alapján további növekedési potenciált mutat.

Ugyanakkor a vezetékes szolgáltatók még igen kedvezőtlen szerződési feltételekkel is hajlandóak saját ajánlataikat összecsomagolni mobil hozzáféréssel. Az Enternet saját csomagjaiból havonta 1000 Ft kedvezményt nyújt, ha tőle vesznek mobil hozzáférést (üzleti titok előfizető 2009 Q2), míg az Invitel is hasonló konstrukció bevezetését tervezi (szintén Telenor/Pannon-nal együttműködve). Ezek a kísérletek is azt a szolgáltatói percepciót erősítik, hogy az előfizetők szemében a mobil és a fix hozzáférés inkább egymás kiegészítői.

Lényeges kérdés, hogy a mobil szolgáltatás vezetékes díjakhoz mért felárát (mobil vagy technológiai felár) az előfizető a mobilitásért cserébe hajlandó vállalni, vagy azért, mert ahol igénybe veszi a szolgáltatást (akár fix, akár nomád is) nincs más alternatívája. Utóbbit az elérhetőség fejezet megállapítása nem támasztja alá.

A mobil szélessáv csomagoknál mindhárom szolgáltató alkalmaz volumen (GB) korlátot, a mobil előfizetőknek csupán a negyede rendelkezett (2009 Q2) korlátlan adatmennyiség letöltését fix átalánydíjért lehetővé tevő csomaggal. A mobilszolgáltatók olyan korlátlan csomagokat vezetnek be, ahol bizonyos adatforgalmazás után az átviteli sebesség drasztikusan lecsökken. Ez ugyan megvédi az előfizetőket a túlhasználati díjtól, de lényegében korlátossá teszi az adott csomagot, azaz a letöltési forgalom korlátlansága szempontjából továbbra sem összemérhető a vezeték nélküli csomagokkal. A helyhez kötött technológia esetén a volumenkorlát nélküli csomagok terjedtek el, ráadásul ezek olcsóbbak, mint az ilyennek mondott mobil megfelelőik. Az 1 és 4 Mbit/s közötti sávszélességű vezetékes csomagok esetén az egy előfizetőre jutó havi árbevétel (realizált havidíj) alig haladta meg a 3000 Ft-ot 2009. első félévében, miközben a legolcsóbb korlátlannak mondott, de a minimálisan 10 GB letöltést lehetővé tevő mobil csomagok ára 5500 Ft felett kezdődik. A mobilitás ilyen mértékű felára már inkább elrettentő az átlagos vezetékes hozzáférési profillal rendelkező előfizetők számára.

A vezetékes előfizetéseket általában (előfizetők több mint fele) komplex szolgáltatásként veszi igénybe, így váltás esetén elesnének (kivéve az MT fix-mobil váltás esetét) a csomag többi részére vonatkozó kedvezménytől.

A fenti megállapítások azt támasztják alá, hogy a sávszélesség változatok hiánya, a forgalom korlátozása és ezáltal nagy adatmennyiségek letöltésre alkalmatlansága, tehát a jelentősen eltérő fogyasztói igények és a jelentős mobilitási felár miatt nem tekinthető a vezetékes helyettesítőjének a mobil szélessáv.

Helyettesítési akadály

A mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások általi helyettesítés helyettesíthetőség feltárásához szükséges a váltási költségek vizsgálata.

A helyhez kötött szélessávú szolgáltatásokat az előfizetők egyre nagyobb hányada komplex szolgáltatásként (más szolgáltatással összecsomagolva) veszi igénybe. A vezetékes-mobil irányú váltás költségét növelheti ezen fogyasztók számára, hogy a váltás során a komplex szolgáltatások kedvezményei elveszhetnek.

A váltás költségei közé tartozik a mobil szélessávú szolgáltatás igénybevételéhez szükséges végberendezés (adatkártya/kulcs/modem, illetve mobil rádiótelefon készülék) ára. A mobil iparágra jellemző gyakorlat szerint a szolgáltatók ezen eszközök esetében ártámogatást alkalmaznak és a készülékek árát az előfizetők jellemzően a havidíjakon, illetve a forgalmi díjakon keresztül fizetik meg.

Amennyiben az előfizető a mobilitásból származó előnyöket is ki akarja használni a váltás során, abban az esetben további váltási költségek merülnek fel. Ezek közül a legjellemzőbb költségelem a hordozható számítógép (illetve egyéb hordozható készülék) ára. Ez a kiadás azonban nem tekinthető közvetlenül a helyettesítéshez kapcsolódó váltási költségnek, mivel nem elengedhetetlen a helyettesítéshez, pusztán a mobil szolgáltatás által kínált funkcionális többlet kihasználásához szükséges. A mobilszolgáltatók a hordozható készülékek esetén is törekednek a váltási költségek csökkentésére (pl. fogyasztási hitel, részletfizetés).

A váltási költségek vizsgálata tehát azt mutatja, hogy ilyen költségek léteznek, abszolút nagyságukkal kapcsolatban elmondható, hogy az nem olyan mértékű, amely az előfizetők többsége számára megnehezítené, vagy lehetetlenné tenné a szolgáltató-, illetve szolgáltatásváltást. A helyettesítésnek tehát a váltási költségek oldaláról nincsen lényegi akadálya.

Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy Magyarországon a mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás az xDSL-nek nem teljes értékű helyettesítője funkcionalitás és minőség szempontjából. Ezen kívül a fogyasztói magatartással kapcsolatos vizsgálatok sem támasztották alá a helyettesítést, kiderült, hogy a hozzáférés típusok közötti váltás a jelenlegi szélessávú előfizetők döntő többsége szempontjából elsősorban nem árkérdés. Ugyanakkor a jövőbeli tendenciákat folyamatosan figyelemmel kísérem, mivel előfordulhat, hogy a mobil technológia fejlődésével (LTE 2012) a mobil szélessávú szolgáltatások idővel helyettesítő szolgáltatássá válnak.

Az elmondottak alapján a mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatást nem azonosítottam a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások piacán hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológiával nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások helyettesítőjeként.

1.4.1.1.4. Bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú alkalmazás szolgáltatások általi helyettesítés vizsgálata

Funkcionális szempontból a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú hozzáférések helyettesítő szolgáltatásai lehetnének a jelenlegi szolgáltatás kínálatban az xDSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatásoknak, a fogyasztói viselkedés szempontjából azonban nem.

A bérelt vonali szélessávú szolgáltatás funkcionális jellemzői eltérnek az xDSL technológiával nyújtott szolgáltatásokétól. A bérelt vonali szélessávú szolgáltatás esetén a felhasználó szimmetrikus – azonos le- és feltöltési sebességet biztosító – szolgáltatásra fizet elő, míg az xDSL (valamint a kábelmodemes és az optikai elérés esetében is) jellemzően aszimmetrikusra. Ez abból is adódik, hogy a bérelt vonali szolgáltatásokat inkább használják közvetlen összeköttetésre egy előfizető földrajzilag elkülönült telephelyei, illetve több különálló előfizető között, szemben a szélessávú hozzáférés fent említett típusait, melyek célja az igénybe vett alkalmazások kiszolgálását biztosító összekapcsolás csomópont (internet BIX, VoIP végződtető szolgáltatás összekapcsolási pontja, IPTV47 D kiszolgálók/szerverek elérése) és az előfizető közötti kapcsolat megteremtése. Funkcionális szempontból a bérelt vonal tehát képes az xDSL technológiával nyújtott szélessávú szolgáltatás helyettesítésére.

A fogyasztók viselkedésének vizsgálata a funkcionális vizsgálatoktól eltérő következtetéseket eredményez. A fogyasztói viselkedés vizsgálatának szempontjából fontos megjegyezni, hogy a bérelt vonalon keresztüli szélessávú internet-elérés ára általában jelentősen meghaladja az xDSL, a kábelmodemes és az optikai elérések árait. Ez az árkülönbség tükrözi többek között azt a körülményt, hogy a bérelt vonalas internet-elérést igénybe vevő felhasználók általában a magasabb szintű szolgáltatási feltételek (tipikusan nagyobb sávszélesség és magasabb szolgáltatási minőség – SLA[21]) miatt veszik igénybe a szolgáltatást, számukra tehát funkcionálisan többet jelent a bérelt vonalas szolgáltatás. A hazai piacon az xDSL szélessávú szolgáltatás sokkal később jelent meg, mint a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás, ezért a korábbi bérelt vonali szélessávú szolgáltatási szerződések lejárta után megfigyelhető (volt) egyfajta helyettesítés a bérelt vonali internet-szolgáltatásról xDSL-re. Az alacsonyabb sávszélességű bérelt vonalon keresztüli internet-szolgáltatási szerződéseket az ügyfelek, ha az lehetséges, a jóval olcsóbb xDSL szolgáltatásra cserélték. Ezen szolgáltatások előfizetői xDSL szolgáltatás híján „kényszerfogyasztói" voltak a bérelt vonalas szolgáltatásnak, amelyet aztán a kedvezőbb árú, igaz valamelyest rosszabb minőségű xDSL-lel váltottak fel. Ez a helyettesítés azonban nagy valószínűséggel egyirányú és egyszeri, az árarányok ismeretében nem lehet arra számítani, hogy ezek az ügyfelek az xDSL, a kábelmodemes és optikai szélessávú szolgáltatás árának kismértékű, 5-10%-os tartós emelkedése esetén kritikus mértékben áttérjenek a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatásra.

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás az xDSL-nek nem helyettesítő szolgáltatása, mivel nem reális alternatíva a felhasználók számára, hogy az xDSL szolgáltatás árának (a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelő) kismértékű, 5-10%-os tartós emelkedése esetén áttérjenek a bérelt vonalas szélessávú szolgáltatásra. A fogyasztók között nincs olyan határfogyasztói[22] csoport, amelyek számára egy ilyen áttérés reális alternatívát jelentene.

[21] Service Level Agreement

[22] Határfogyasztói csoportnak a felhasználók azon csoportja tekinthető, amelynek helyettesítési magatartása – a csoport súlyánál fogva - érdemben befolyásolja a szolgáltatók magatartását.

Az elmondottak alapján a bérelt vonalon keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatást nem azonosítottam a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások piacán hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológiával nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás helyettesítőjeként.

1.4.1.1.5. Helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások általi helyettesítés vizsgálat

A kiskereskedelmi piaci keresleti helyettesítési vizsgálatok során a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások esetében a helyettesítési vizsgálatok során a funkcionalitást, a minőséget, az elérhetőséget, valamint a fogyasztói magatartást és a szolgáltatások árát vizsgáltam.

A szolgáltatás jellemzése

A vezeték nélküli szélessávú szolgáltatást a hazai piacon alapvetően a 2,4 és 5,6 GHz-es, szabad felhasználású frekvencián nyújtanak, azaz ezen frekvencia blokkok korlátlan számú szolgáltatónak vagy felhasználónak is rendelkezésére állnak (engedély- és bejelentésmentesek), ami nagyban növeli a zavarás valószínűségét. A 2,4 GHz mellett több más technológián (3,5 GHz-es földfelszíni mikró, műholdas kapcsolat) is nyújtható szélessávú szolgáltatás, ezek piaci hatása azonban – a szolgáltatóktól beérkezett adatok alapján – elhanyagolható, másrészt az eddig ismertetett szolgáltatásokhoz képest ezen szolgáltatások feltételei – elsősorban a jóval magasabb árban – jelentősen különböznek az eddig ismertetett szolgáltatásokétól, inkább csak bizonyos üzleti felhasználók számára jelenthetnek alternatívát. A WLAN lefedőhálózat azonban önállóan nem, csak valamilyen felhordó-hálózattal tud az internethez is kapcsolódni, hisz hivatalosan olyan kicsi teljesítményt engedélyeznek neki, amely révén nem lehet szó néhány száz méteresnél hosszabb rádiós hurokról. Ilyen felhordó-hálózati kapcsolat jellemzően valamilyen szélessávú előfizetői hozzáférési hálózat (xDSL, kábelmodem), de ennek a célnak bármilyen más digitális (bérelt vonal, GbitEthernet, WiMax, stb.) hozzáférés is megfelel.

Funkcionalitás

A szolgáltató a vezeték nélküli technológia segítségével „az utolsó mérföldön" (valójában mintegy 100 vagy néhány száz méteren belül) osztja szét a szolgáltatást saját előfizetői között. Miután a rendelkezésre álló sávszélesség – a rádióspektrum behatároltsága okán – véges, azaz a felhasználók számára elérhető tényleges, összes sávszélesség korlátozott, az egy időben a szolgáltatást ténylegesen igénybe vevő felhasználók által elérhető szolgáltatásminőség függ az adott időben a szolgáltatást egyszerre igénybe vevők számától (ld. mobil szélessáv).

Ez a hozzáférési mód is képes ugyanazon legnépszerűbb szolgáltatások elérését lehetővé tenni, mint az xDSL: levelezés, böngészés, chatelés, stb., ugyanakkor a sávszélesség-igényes (videó-letöltés, VoD) és a valósidejűségre érzékeny (VoIP és különösen az IPTV) alkalmazások terén nem képes olyan megbízhatóságot garantálni, mint vezetékes versenytársai. Funkcionalitás terén tehát a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás korlátozottan képes helyettesíteni az xDSL szolgáltatást.

Minőség

A 2,4 GHz-en nyújtott szélessávú szolgáltatások minőségét károsan befolyásol(hat)ja, hogy a frekvencia szabad felhasználású, így azt bárki igénybe veheti. Egyik veszélye a szabad felhasználásnak, hogy ugyanazon földrajzi területen több WLAN szolgáltató jelenik meg, noha ez a szolgáltatóknak nem érdeke és a gyakorlatban nem is jellemző. Emellett az is rontja a szolgáltatás minőségét, hogy az épületen belüli, akár otthoni használatra is alkalmas vezeték nélküli eszközök elterjedése a szolgáltatás igénybevételének közvetlen környezetében lehetetlenné teheti a WLAN szolgáltatás nyújtását.

A vezetékes és vezeték nélküli (WLAN) hozzáférés közötti minőségbeli, megbízhatóságbeli különbségeket foglalja össze a következő táblázat:

8. táblázat: WLAN minőségi- és megbízhatósági elemzés

	Helyhez kötött	
	vezetékes	vezeték nélküli[23]
Végtől-végig menedzselt minőségi transzport megbízhatóság	Megoldható	Térerősségi korlátok mellett megoldható
Az Előfizetői Szakasz még elfogadható hossza	sodrott érpárnál: <1 km; koaxiális kábelnél: < 8 km; Passzív optikánál: <15 km; P2P optikánál: < 25 km)	Magányos Hot-Spotok esetében engedélymentes frekvenciákon (azaz teljesítménykorlátos előírások mellett) beltérben 50 m, kültérben 200 m.
Hozzáférési szakasz megosztottsága	Dedikált és osztott is létezik	Osztott
Jelek védettsége az átviteli úton (bithiba, információvesztés)	A jeleket jellemzően fizikailag védett nyomvonalon továbbítják, ezért az átviteli úton jellemzően nem, csak a csomópontokon sérül igen csekély mértékben.	Mint rádiós közeg érzékeny a légköri elektromosságra, elektromágnesességre, így azon felül, hogy a csomóponti berendezések a vezetékeshez hasonló hibaarányt hordoznak, itt még a rádiós szakasz gyengesége is növeli a veszteséget. Az interferenciából eredő veszteség még nagyobb eséllyel következik be a bejelentésmentes frekvenciát használó eszközöknél.

Minőség terén tehát a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás korlátozottan képes helyettesíteni az xDSL szolgáltatást.

Elérhetőség

A WLAN-os előfizetők aránya 2007 óta stagnál, ami összefügg a LAN Ethernet (optikai) alapú hálózatok kiépítésének, a kábelmodemes hálózatok szélessáv adatátvitelre alkalmassá tételével és a mobilinternet megjelenésével. A WLAN-os hozzáférések elsősorban vezetékes technológiával le nem fedett települések[24] és településrészek úgynevezett réspiaci igényeit képes kielégíteni.

9. táblázat: Település-lefedettségi mutatók xDSL és WLAN összehasonlításban

	Előfizetők %-ban	Lakosság %-ban	Települések %-ban
xDSL (2009q2)	46,4%	97,2%	81,9%
WLAN (2009q2)	5,3%	83,4%	51,7%
WLAN (2008q2)	5,2%	82,0%	47,1%

(Forrás: NHH Adatbekérés)

Tekintettel a WLAN-os hálózat kiépítési költségeinek a többi vezetékes hozzáféréshez képest alacsonyabb voltára, szabad felhordó hálózati kapacitások mellett a kínálat könnyen alkalmazkodni tud a kereslethez. Ezen hozzáférés jelentősége abban áll, hogy vezetékkel le nem fedett területen képes ügyfeleket kiszolgálni, ugyanakkor a vezetékes elérés megjelenése könnyen előfizetőik elvesztését is eredményezi.

Fogyasztói magatartás

A WLAN és az xDSL, kábelmodemes és optikai hozzáférések között nincs kereszthasználat, azaz a fogyasztók nem rendelkeznek párhuzamos előfizetéssel. Ez összefügg azzal, hogy a WLAN szolgáltatás kapcsán elérhető alkalmazások részhalmazai a vezetékes

[23] A helyhez kötött vezeték nélküli technológiákat (WLAN) Magyarországon jelenleg jellemzően a WiFi képviseli, ezért a vizsgálatok erre terjedtek ki
[24] 2008 és 2009 első féléve végén ezen települések aránya 10% volt, melyek jellemzően kevésbé sűrűen lakott községek voltak.

hozzáférések kínálta lehetőségeknek, így azok puszta megjelenése esetén a fogyasztók feltehetően váltanának. Ugyanakkor a szélessávú fogyasztók tekintélyes része ezen a hozzáférési típuson keresztül kapcsolódik a piachoz, így ezen fogyasztói csoport olyan határfogyasztói csoportnak tekinthető, amelynek helyettesítési magatartása érdemben befolyásolja a szolgáltatók magatartását.

Árak

A WLAN szolgáltatások jelentős része már átvette a vezetékes hozzáférésekre jellemző forgalomkorlát-nélküliséget, ugyanakkor az egyszeri belépési díjak havidíjakhoz mért magasabb aránya tükrözi ezen szolgáltatói réteg alacsonyabb tőkeerejét, másrészt azt, hogy más technológiák által el nem ért területen aktívabbak. A havidíjak is magasabbak az azonos tulajdonságú vezetékes ajánlatokhoz képest, ami a nem sűrűn lakott területek lefedése miatt relatíve drágább felhordó hálózati díjaknak is betudható.

Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy Magyarországon a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás az xDSL-nek korlátozott mértékben, de helyettesítője funkcionalitás és minőség szempontjából. Bár a WLAN jellemzően más vezetékes hozzáférés által le nem fedett területeket von be a piacba, feltételezhető, hogy más vezetékes hozzáférések megjelenése után azok árának emelkedése esetén a felhasználók nem a piacról lépnének ki, hanem át(vissza)térnének a WLAN szolgáltatás igénybevételére.

Az elmondottak alapján a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatást a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások piacán hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológiával nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás helyettesítőjeként azonosítottam.

I.4.1.2. Keresleti helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok eredménye

A kiskereskedelmi szintű helyettesítésre vonatkozóan elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az azonosított kiskereskedelmi piac részét kizárólag az xDSL, a kábelmodemes, az optikai és a WLAN szélessávú hozzáféréseken keresztül nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások képezik.

I.4.1.3. Kínálati helyettesítés

A kínálati helyettesítés elemzése annak a vizsgálatát jelenti, hogy egy kismértékű, de jelentős és tartós áremelkedés hatására az adott piacon nem aktív vállalkozások belátható időn belül[25] belépnek a piacra. Amennyiben ilyen vállalkozások léteznek, az a keresleti helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok során meghatározott piac határainak módosítását indokolhatja.

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy olyan elektronikus hírközlési piaci szereplők, amelyek a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások árának kismértékű (5-10%-os), de tartós áremelkedésének hatására rövid távon kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatást indítanának a keresleti helyettesítés során leírt technológiáktól eltérő technológiával nincsenek jelen a hazai piacon, tehát kínálati oldalról nem indokolt a keresleti helyettesítési vizsgálat során meghatározott piac bővítése.

A szélessávú szolgáltatásra nem alkalmas, csillagpontossá át nem épített kábelhálózatok a kínálati helyettesítés szempontjából nem relevánsak, mert ezen hálózatokon keresztül csak a csillagpontossá való átépítés után, jelentős beruházást végrehajtva – tehát rövidtávon nem – nyújtható szélessávú hozzáférési szolgáltatás.

A mobil rádiótelefon hálózatok esetében a fejlesztési lehetőségek a vezetékes technológiájú versenytársaikhoz képest szűkösebbek, a jelenlegi HSxPA szabvány sem biztosít ugrásszerű sávszélesség bővítést. A szolgáltatók az átviteli kapacitások növelésére és a 7,2 Mbit/s letöltési sebességet biztosító technológiára való átállásra törekednek. A vezetékes technológiával sávszélességben összemérhető (pl. LTE) technológia megjelenése a kínálati helyettesítés vizsgálata szempontjából releváns időtávon nem várható.

[25] a belátható idő meghatározása az adott piac jellemzőitől függ, a vizsgálat során 1-2 éves időtáv volt a feltételezés

I.4.1.4. Kiskereskedelmi piacon belüli esetleges alpiacok vizsgálata

A kiskereskedelmi piac azonosítása után megvizsgáltam, hogy szükséges-e a kiskereskedelmi piacon belüli esetleges alpiacok azonosítása. Ennek során a lakossági és üzleti szélessávú szolgáltatások kapcsolatát vizsgáltam.

Magyarországon a szélessávú hozzáférések 92,3%-át a lakossági felhasználók veszik igénybe, az üzleti felhasználókra (ide tartozik a kormányzati szféra is) a hozzáférések 7,7%-a jut. A lakossági felhasználók esetében a domináns technológia a kábelmodemes és az xDSL, amely kettőt hozzávetőlegesen fele-fele arányban veszik igénybe. Az üzleti felhasználók jellemzően xDSL-t használnak, de nem elhanyagolható a kábelmodemes igénybevétel sem. A jelenleg alacsony számú optikai szélessávú hozzáférések harmadát az üzleti felhasználók veszik igénybe.

Az előfizetésszám szerinti vizsgálat alapján az első 10 szolgáltató adja a piac 82%-át, közülük valamennyi szolgáltat lakossági és üzleti felhasználók számára is. A 240 szélessávú szolgáltatónak a negyede nem nyújt hozzáférést üzleti felhasználók számára, de ezek a szolgáltatók mind nagyon csekély méretűek, fél % alatti piaci részesedéssel.

Megállapítható tehát, hogy Magyarországon az üzleti szegmens igen alacsony részt képvisel a teljes piacból.

A legtöbb szolgáltató mindkét szegmens (lakossági, üzleti) számára kínálja szolgáltatásait. A nagyobb szolgáltatók mindegyike nyújt Magyarországon üzleti szolgáltatást is, így a kínálati helyettesítés lehetősége náluk fennáll. Csak a legkisebb szolgáltatóknál merülhet fel a kínálati helyettesítés hiánya (hiszen nem tudnának rövid idő alatt értékesítési csatornát kiépíteni) – de ők a súlyuk alapján nem képesek érezhető mértékben befolyásolni a piaci folyamatokat.

A helyettesítés lehetőségét erősíti, hogy az árbeli különbség ellenére jelentős átfedés van (árban, termékjellemzőkben) a lakossági és üzleti szolgáltatáscsomagok közt, továbbá az is, hogy az üzleti ügyfeleknek kínált sok szolgáltatásjellemző a lakossági csomagokban is elérhető.

Az elvégzett vizsgálatok alapján nem láttam indokoltnak elkülönült lakossági és üzleti alpiacok meghatározását.

1.4.2 A „Hozzáférés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz lakossági és nem lakossági felhasználók számára” megnevezésű kiskereskedelmi piac vizsgálata

A szélessávú hozzáféréseken biztosított alkalmazásszolgáltatások kiskereskedelmi piacának részletes vizsgálatán túlmenően az elemzés a 4. számú, "Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" megnevezésű piachoz másodlagosan kapcsolódó másik kiskereskedelmi piacra, a "Hozzáférés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz lakossági és nem lakossági felhasználók számára" (1/2007. sz.) megnevezésű piacra is kiterjedt.

A "Hozzáférés nyilvános helyhez kötött telefonhálózathoz lakossági és nem lakossági felhasználók számára" megnevezésű kiskereskedelmi piac részletes elemzése a DH-8664-16/2010. számú piacelemzési határozatban valósult meg.

A jelen határozat - tekintettel arra, hogy az Európai Bizottság érintett piacokról szóló ajánlásához (2007/879/EC) kapcsolódó Explanatory Note-ban (21.old.) foglaltak szerint a 4. sz., "Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" megnevezésű piachoz tartozó kiskereskedelmi piacok közül elsődlegesen a szélessávú hozzáféréseken biztosított alkalmazás-szolgáltatások kiskereskedelmi piacát nevesítette - csak az említett elemzés fontosabb megállapításait ismerteti:

- Szolgáltatási szinten a piacon a helyhez kötött telefonhálózaton nyújtott hozzáférési szolgáltatásnak nincs megfelelő helyettesítő szolgáltatása, így a szolgáltatási piac a helyhez kötött telefonhálózaton nyújtott kiskereskedelmi hozzáférés szolgáltatási piacával egyezik meg.
- Az érintett földrajzi piacok határai megegyeznek a volt koncessziós vezetékes telefonszolgáltatók szolgáltatási területének határaival.
- Mind a három volt koncessziós szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkezik a saját (volt koncessziós) területein.

A földrajzi piacok mindkét (lakossági és nem lakossági felhasználók) kiskereskedelmi piac esetében megegyeznek a volt koncessziós vezetékes telefonszolgáltatók szolgáltatási területeivel.

I.5. Helyettesítés vizsgálata a nagykereskedelmi piacon

A jelen nagykereskedelmi piac meghatározása során megvizsgálásra került, hogy azonosíthatóak-e a piacmeghatározás kiindulópontját képező réz érpáras hurok átengedést keresleti, illetve kínálati oldalról helyettesítő szolgáltatások, amelyeket indokolt a szolgáltatási piac részének tekinteni. A helyettesítési vizsgálat a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokat alkotó, az I.4. pontban meghatározott kiskereskedelmi szolgáltatásokból indult ki.

I.5.1. Keresleti helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A lehetséges helyettesítő nagykereskedelmi szolgáltatások körének meghatározásához annak vizsgálatára került sor, hogy a szélessávú kiskereskedelmi piac szolgáltatásai a réz érpáras helyi hurok mellett milyen más hozzáférési hálózati infrastruktúrák igénybevételével nyújthatóak.

A szélessávú kiskereskedelmi piacot az I.4. pont szerint a következő szolgáltatások alkotják:

- xDSL szélessávú hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások,
- Kábelmodemes szélessávú hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások,
- Optikai szélessávú hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások,
- Helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) szélessávú hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások.

A 4. számú nagykereskedelmi piacon a szélessávú kiskereskedelmi piac tartalmából kiinduló helyettesítési vizsgálatok elvégzése előtt szükséges annak meghatározása, hogy a kiskereskedelmi piacot alkotó szolgáltatások milyen hálózati infrastruktúrákra épülnek. Ezt mutatja a következő táblázat:

10. táblázat: A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatások és a hozzáférési hálózati infrastruktúrák kapcsolata

Szélessávú szolgáltatás	Hozzáférési hálózati infrastruktúra
xDSL szélessávú hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások	Réz érpáras hálózatok Réz érpárban végződő újgenerációs hozzáférési (FTTX) hálózatok
Kábelmodemes szélessávú hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások	Koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok (HFC, illetve a fejállomástól végig koaxiális kábeles kábeltelevíziós hálózatok)
Optikai szélessávú hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások	- FTTH hálózatok - UTP kábeles előfizetői szakaszban végződő egyéb újgenerációs hozzáférési (FTTX) hálózatok
WLAN szélessávú hozzáféréseken nyújtott szolgáltatások	Vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok

A fenti hálózati infrastruktúra típusokat tekintve a réz érpáras hozzáférési hálózaton megvalósítható helyi hurok (alhurok) átengedés a piacmeghatározás kiindulópontja szerint a szolgáltatási piac része.

A réz érpáras helyi hurok átengedéshez kapcsolódóan az NHH Tanácsa az előző piacelemzési határozatában (11/2003. piac - DH-26600-25/2007.) megállapította, hogy a használaton kívüli réz érpáras helyi hurkok nagykereskedelmi teljes átengedése – amennyiben fennáll az, hogy a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden eleme adott, és csak a végberendezés hiányzik – a funkcionalitást figyelembe véve a réz érpáras helyi hurok átengedését helyettesítő szolgáltatásnak minősül, így azzal azonos szolgáltatási piacba tartozik.

A réz érpáras helyi hurok átengedés és a használaton kívüli réz érpáras helyi hurkok nagykereskedelmi teljes átengedése közötti helyettesítési viszonyokat befolyásoló új tényező nem merült fel az előző piacelemzési határozat meghozatala óta, ezért megállapítom, hogy a használaton kívüli réz érpáras helyi hurkok nagykereskedelmi teljes átengedése – amennyiben fennáll az, hogy a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden eleme adott, csak a végberendezés hiányozhat[26] – a réz érpáras helyi hurok átengedéssel azonos szolgáltatási piacba tartozik, vagyis a szolgáltatási piac részét képezi.

A réz érpáras hurok átengedés keresleti helyettesítési lehetőségeinek vizsgálata a kiskereskedelmi szolgáltatások alapjául szolgáló hálózati infrastruktúrák alapján, a hálózati infrastruktúrákat a következőképpen csoportosítva került elvégzésre:

- Újgenerációs hozzáférési hálózatok
  - FTTH pont-pont újgenerációs hozzáférési hálózatok
  - Pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok (HFC hálózatok, FTTH pont-multipont hálózatok, egyéb FTTX hálózatok)
- A fejállomás és előfizetői hozzáférési pont között végig koaxiális kábeltelevíziós hozzáférési hálózatok
- Vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatok

[26] A végberendezés nem szükségszerűen hiányzik a használaton kívüli réz érpáras helyi hurok esetében.

A fenti csoportosítás eltér a hálózati infrastruktúrák szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatásoknak megfeleltetett csoportosításától. Ennek oka, hogy a kiskereskedelmi piacba tartozó szolgáltatások meghatározása a bitfolyam hozzáférési-technológiák alapján történt, ami a helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférési lehetőségek vizsgálata szempontjából nem a legmegfelelőbb kiindulópontot szolgáltatja. A nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés lehetőségeit a hálózatok fizikai felépítése (topológia, egyéb fizikai jellemzők) határozza meg elsősorban.
Ennek megfelelően célszerű külön vizsgálni az újgenerációs hozzáférési hálózatokat, ezen belül a hálózatok felépítése szerint elkülönítve a pont-pont, illetve a pont-multipont hálózatokat, mivel ebben a csoportosításban együtt vizsgálhatóak a hasonló felépítésű, a hozzáférés szempontjából hasonló lehetőségeket, illetve problémákat jelentő hálózattípusok.
A helyettesítési vizsgálat kiterjedt továbbá a kiskereskedelmi szolgáltatások alapját nyújtó egyéb hálózattípusokra: a fejállomás és előfizetői hozzáférési pont között végig koaxiális kábeltelevíziós hozzáférési hálózatokra és a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési hálózatokra.
A fentieken túlmenően vizsgálatra került továbbá, hogy a Bizottság releváns piacokról szóló ajánlásában[27] külön piacként meghatározott szélessávú nagykereskedelmi hozzáférés (bitfolyam hozzáférés) a réz érpáras hurok átengedést helyettesítő szolgáltatásnak tekinthető-e.

I.5.1.1. Újgenerációs hozzáférési hálózatok
Az előző piacelemzési határozat óta eltelt időszak meghatározó fejleménye, hogy az EU számos más tagállamához hasonlóan a hazai piacon is számottevően erősödött a hagyományos, réz érpáras hozzáféréseknél fejlettebb technológiájú, részben vagy egészben optikai elemekre épülő újgenerációs hozzáférési hálózatok (NGA hálózatok - Next Generation Access) piaci jelentősége.
A réz érpáras és az újgenerációs hozzáférési hálózatokon nyújtható szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatások a szélessávú kiskereskedelmi piacelemzés megállapítása szerint azonos szolgáltatási piacba tartoznak, közvetlenül versenyeznek egymással.
A hazai piacon a különböző típusú vezetékes hozzáférési hálózatok bekapcsolt előfizetőinek[28] számát mutatja a következő táblázat:

11. táblázat: A vezetékes hozzáférési hálózatok bekapcsolt előfizetőinek száma, 2008. december 31-én.

"PSTN" szolgáltatók hálózatai					Kábeltelevíziós szolgáltatók hálózatai[29]			
A központból MDF-en, réz érpáron indulva ellátott hálózatrész (előfiz. hurok/alhurok db)		A központból ODF-en, optikai kábelen indulva ellátott hálózatrész előfizetői hozzáférései (bekapcsolt előfizetőre átszámítva), [db]			A fejállomásból ODF-en, optikai kábelen indulva ellátott hálózatrész előfizetői hozzáférései (bekapcsolt előfizetőre átszámítva), [db]			Koax a fejállomás és az előfizetői hozzáférési pont között
Végig réz érpáras	Más technológiával vegyes	Optikai elérés (pl. FTTH, FTTB)	Réz-érpárral vegyes (pl.FTTCab)	Más technológiával vegyes	Optikai elérés (pl. FTTH, FTTB)	Koaxiális kábellel vegyes, mint HFC	Más technológiával vegyes	

(Forrás: 2009. évi PSTN és KTV szélessávú piacelemzési kérdőív)) A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak

A hálózattípusok főbb jellemzői a magyarországi piacon:

- A volt koncessziós ("PSTN") szolgáltatók FTTH, FTTB hálózatait tekintve meghatározó súlya van a Magyar Telekom hálózatának. A Magyar Telekom jelentős előfizetői lefedettséget megcélzó GPON hálózat építését kezdte meg az elmúlt években. Érdemleges méretű pont-pont FTTH hálózatok nincsenek jelen a piacon.
- Jelentősebb előfizetői lefedettséggel rendelkező réz érpárral vegyes, például FTTC hálózatokkal két inkumbens szolgáltató, a Magyar Telekom és az Invitel rendelkezik.

[27] Az Európai Bizottság 2007/879/EC sz. Ajánlása
[28] Bekapcsolt előfizető: a piacelemzési kérdőívekben "átvitt előfizető" megnevezéssel szerepel.
[29] A 2007. december 31-én tízezernél több előfizetővel rendelkező szolgáltatók adatai alapján.

– A kábeltelevíziós szolgáltatók hálózatait tekintve döntő a HFC hálózatok súlya, a lényegesen alacsonyabb számú bekapcsolt előfizetővel rendelkező teljesen koaxiális kábeltelevíziós hozzáférésekkel szemben. Az FTTH/FTTB hálózattípuson belül meghatározó súllyal rendelkezik a Digi Távközlési és Szolgáltató Kft. FTTB infrastruktúrára épülő Ethernet-LAN hálózata.

A továbbiakban megvizsgálásra kerültek az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés lehetőségei, valamint az, hogy ezek a réz érpáras helyi hurok átengedéssel helyettesítési kapcsolatban állnak-e.

A hozzáférési lehetőségek, valamint a réz érpáras helyi hurok átengedéssel való helyettesítési kapcsolatok a következő struktúrában kerültek vizsgálatra:

– pont-pont újgenerációs hozzáférési hálózatok
– pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok

A fenti bontás szerinti vizsgálat azért célszerű, mert a hozzáférési lehetőségek és ezáltal a réz érpáras hurok átengedéssel való helyettesítési kapcsolatok is jelentősen különbözhetnek a pont-pont, illetve a pont-multipont hozzáférési hálózatok esetében.

I.5.1.1.1. FTTH pont-pont újgenerációs hozzáférési hálózatok

Az FTTH pont-pont újgenerációs hozzáférési hálózatok olyan FTTH hálózatok, amelyek esetében a hozzáférési aggregációs pont optikai rendezőjéből kiinduló egy optikai szál egy előfizetői hozzáférési ponthoz biztosít összeköttetést.

A hazai optikai hozzáférési hálózatfejlesztés jelenleg, illetve a szolgáltatók bejelentett tervei szerint nem a pont-pont hálózatok kiépítésére irányul, azonban nem zárható ki, hogy a piacelemzés előremutató időtávja alatt ilyen hálózatok kiépítésére is sor kerül. A pont-pont hálózati megoldás perspektivikusnak tekinthető, mivel lényegesen nagyobb adatátviteli sebességet képes biztosítani, mint az FTTH PON hálózati megoldás. Az EU más tagállamaiban is van példa pont-pont optikai hozzáférési hálózatok építésére[30].

A helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés lehetősége

Az FTTH pont-pont optikai hálózatok esetében minden előfizető külön újgenerációs hozzáférési hurokkal csatlakozik a központban elhelyezkedő optikai rendezőhöz (ODF).

Az újgenerációs hozzáférési hurok teljes átengedése az optikai rendezőnél, az optikai szálnak a hozzáférést igénybevevő szolgáltató rendezőjére való átkötésével valósítható meg, hasonlóképpen a réz érpáras helyi hurkok MDF-nél való teljes átengedéséhez. A pont-pont optikai hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkai hasonló hosszúságúak, vagy akár lényegesen hosszabbak is lehetnek, mint a réz érpáras PSTN hálózat helyi hurkainak hossza. Ennek következtében a hozzáférést igénybevevő szolgáltatónak a hozzáférési pontok eléréséhez nincs szüksége kiterjedtebb hálózatra, mint a réz érpáras PSTN helyi hurok átengedés igénybevételéhez.

Az FTTH pont-pont optikai hálózatok esetében tehát az újgenerációs hozzáférési hurkok teljes átengedése a réz érpáras helyi hurok teljes átengedéshez hasonló feltételek mellett megvalósítható. A részleges átengedéshez szükséges hullámhossz megosztás megvalósítása a Hatóság rendelkezésre álló információk szerint jelenleg műszaki problémákba ütközhet, azonban a technológiai feltételek változása alapján várhatóan a következő években elhárulnak ezek az akadályok.

Tekintettel arra, hogy az FTTH pont-pont optikai hozzáférési hálózatok kiépítésére a piacelemzés előretekintő időtávja alatt sor kerülhet, továbbá, hogy az FTTH pont-pont optikai hozzáférési hálózatok helyi hurok teljes átengedésének megvalósítási lehetőségei hasonlóak a réz érpáras helyi hurok átengedés feltételeihez, a részleges átengedés tekintetében pedig az átengedés lehetséges műszaki akadályainak elhárulása a következő években várható, megállapítottam, hogy az FTTH pont-pont optikai hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak nagykereskedelmi átengedése a réz érpáras helyi hurok átengedés helyettesítője, így a szolgáltatási piac részét képezi.

I.5.1.1.2. Pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok

A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében a hozzáférési aggregációs pontból az előfizetők felé kiinduló egy optikai szál egynél több előfizetői hozzáférési ponthoz biztosít összeköttetést.

[30] Például a holland inkumbens szolgáltató (KPN), francia alternatív szolgáltatók

A piacon jelen lévő hálózatok közül a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok közé tartoznak az FTTH PON, illetve a hozzáférési aggregációs pontból (központ/fejállomás) optikai szállal induló, de a hozzáférési szakasz valamely köztes pontjától fémes szakaszban (például réz érpárban, koaxiális kábelben) folytatódó hálózattípusok.

I.5.1.1.2.1. A helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés lehetőségei

A pont-multipont hálózatok esetében a hozzáférési aggregációs pontból kiinduló közös (több előfizetőt kiszolgáló) szakasz a hozzáférési hálózatban elhelyezkedő köztes előfizetői aggregációs pontokban végződik, ahonnan az előfizetők irányába elágaznak az egy-egy előfizetőt kiszolgáló előfizetői szakaszok.

A különböző pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózattípusok felépítését szemléltetik a következő ábrák:

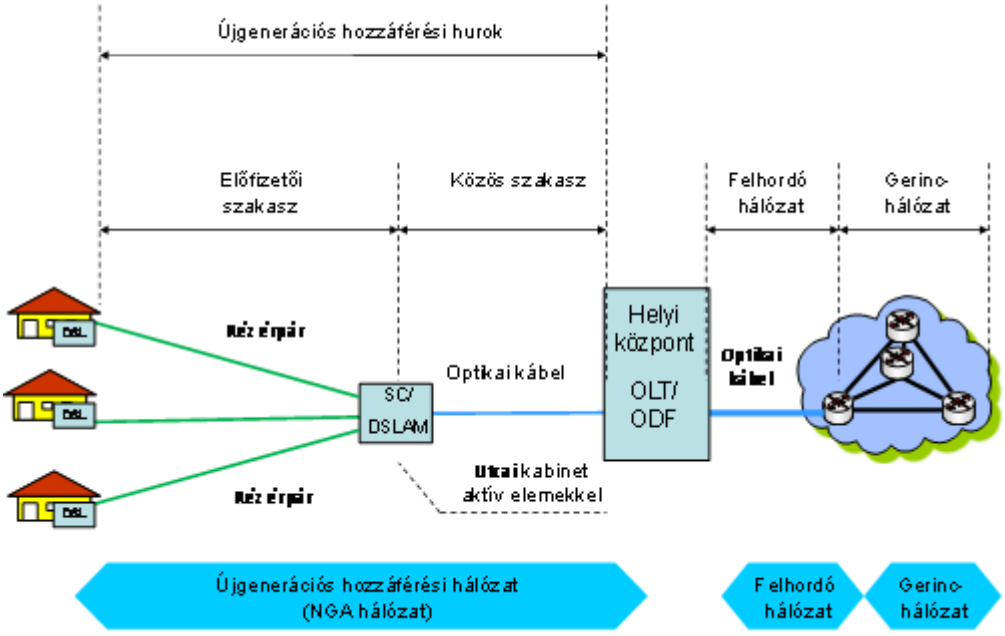

13. ábra: Fiber to the Cabinet hálózat felépítése.
(Forrás: NMHH)

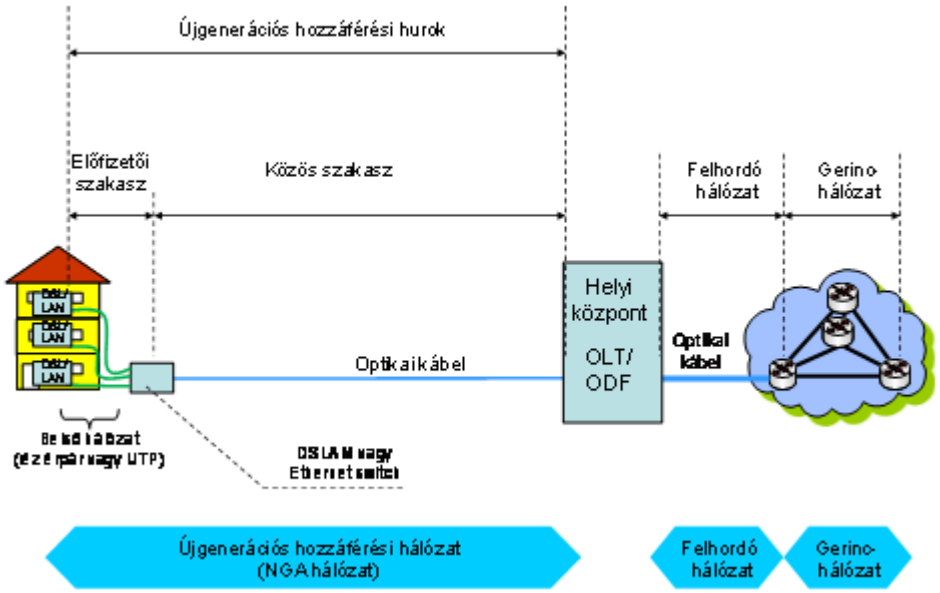

14. ábra: Fiber to the Building hálózat felépítése
(Forrás: NMHH)

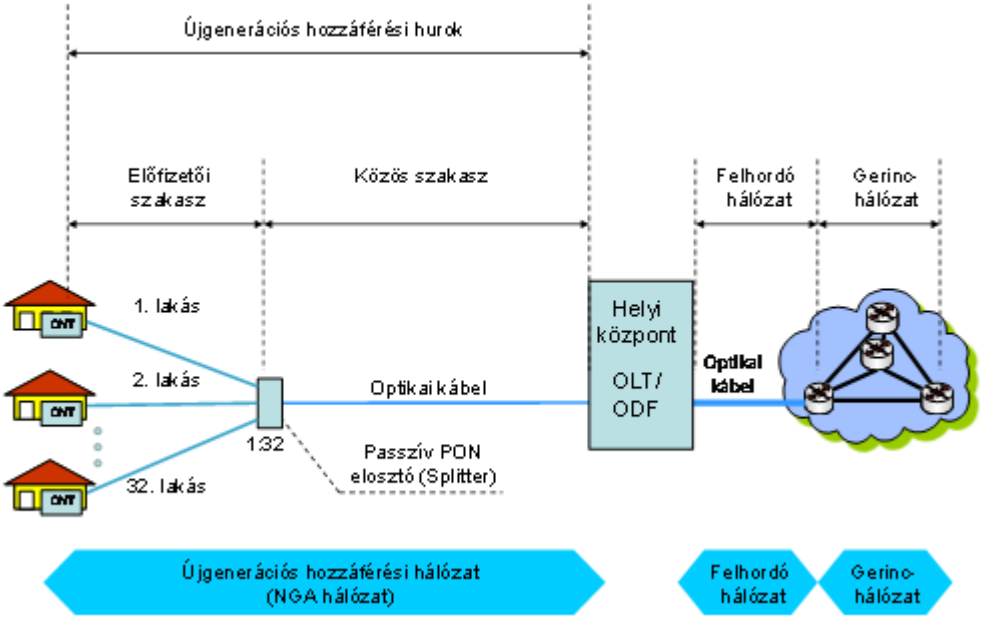

15. ábra: Fiber to the Home - PON hálózat felépítése
(Forrás: NMHH)

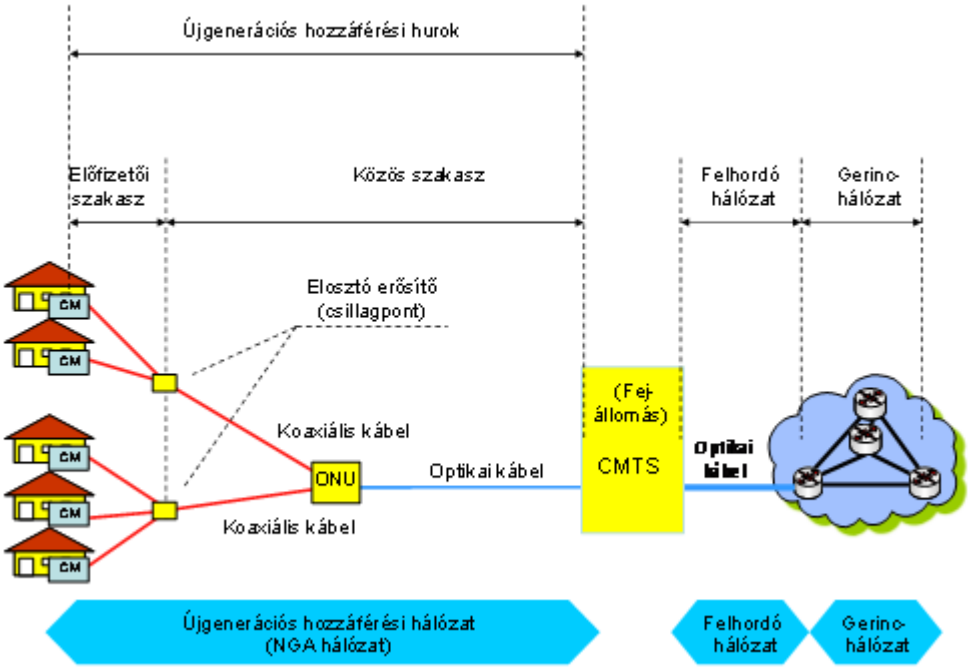

16. ábra: HFC hálózat felépítése
(Forrás: NMHH)

A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében a helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés lehetősége felmerül egyrészt a hozzáférési aggregációs pontban, ahol egy nagyobb – jellemzően több kilométer átmérőjű – földrajzi terület újgenerációs hozzáférési hurkai futnak össze, másrészt az előfizetőkhöz közelebb elhelyezkedő előfizetői aggregációs pontokban, ahová az egyes előfizetők előfizetői szakaszai csatlakoznak.
Ennek megfelelően a következő struktúrában kerül sor a nagykereskedelmi hozzáférési lehetőségek vizsgálatára:

A. Újgenerációs hozzáférési hurok átengedése a hozzáférési aggregációs pontban
B. Előfizetői szakasz átengedése az előfizetői aggregációs pontban

A.) Újgenerációs hozzáférési hurok átengedése a hozzáférési aggregációs pontban
A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében az újgenerációs hozzáférési hurok rendelkezik olyan szakasszal, amelyen több előfizető adatforgalma együtt halad (közös szakasz). Ezért az újgenerációs hozzáférési hurok átengedésére a hozzáférési aggregációs pontban úgy nyílhat lehetőség, hogy a hozzáférést nyújtó és a hozzáférést igénybevevő szolgáltató megosztva fér hozzá a hozzáférési hálózat közös szakaszához. Az újgenerációs hozzáférési hurok átengedésének tehát feltétele, hogy a különböző szolgáltatókhoz tartozó előfizetők adatforgalma elkülöníthető legyen.

A kapcsolódó szélessávú kiskereskedelmi piacot alkotó szolgáltatások alapján a következő hálózattípusokra kiterjedően került sor a hozzáférési aggregációs pontban való újgenerációs hozzáférési hurok átengedés lehetőségeinek vizsgálatára:

a) DSL hálózatok
b) Kábelmodemes hálózatok
c) FTTH PON hálózatok
d) Ethernet-LAN hálózatok

a) DSL hálózatok
A DSL átvitelt alkalmazó pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében az előfizetői aggregációs pontban (FTTCab hálózat esetén az utcai kabinetben, FTTB hálózat esetén az előfizető épületnél) helyezkedik el az előfizetői forgalmakat multiplexáló eszköz (DSLAM). Mivel a hozzáférési aggregációs pont és az előfizetői aggregációs pont között a fizikai megosztásra

csak a hullámhossz megosztás adhatna lehetőséget, de ennek a szabványosítása még nem történt meg és a közeljövőben nem is várható, a hozzáférési aggregációs pontban a 4-es piaci értelemben nincs lehetőség a megosztásra. A hozzáférési hálózat előfizetői aggregációs pontja és hozzáférési aggregációs pontja közötti szakaszon bitfolyamként halad az előfizetők adatforgalma.

A DSL átviteli technológiát alkalmazó pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok (FTTCab, illetve FTTB hálózat) esetében az újgenerációs hozzáférési hurkoknak csak az előfizetői szakaszán valósítható meg a 4. piacon értelmezett fizikai infrastruktúra átengedés. A közös szakasz megosztása a hullámhossz megosztás szabványosítási és technológiai feltételeinek megteremtése után ugyan lehetségessé válik, azonban az újgenerációs hurok átengedése akkor sem lesz megvalósítható, mert az előfizetői aggregációs pontban elhelyezett, a hálózattulajdonos szolgáltató tulajdonában levő, multiplexálási funkciót ellátó berendezés (DSLAM) már nem a fizikai infrastruktúra eleme, ezért ebben az esetben nem beszélhetünk a 4-es piac alapját képező fizikai infrastruktúra átengedéséről. A hozzáférési aggregációs pontban a nagykereskedelmi hozzáférés csak az 5. piac részét képező bitfolyam hozzáférés szolgáltatás igénybevételével valósítható meg.

b) Kábelmodemes hálózatok

A kábelmodemes (DOCSIS alapú) kábeltelevíziós hálózatok esetében a hozzáférési aggregációs ponton (fejállomáson) történő újgenerációs hozzáférési hurok átengedésre elvi lehetőséget nyújt a rendelkezésre álló frekvenciasáv megosztása a hozzáférést nyújtó és a hozzáférést igénybevevő szolgáltató között.

A hozzáférést igénybevevő szolgáltatónak ebben az esetben saját CMTS berendezést kellene telepítenie, amely a hálózattulajdonos szolgáltató CMTS berendezésének rádiófrekvenciás oldalán csatlakozna a hálózathoz.

A kábeltelevíziós hálózatok jellemzője, hogy több előfizető osztozik az adatforgalomra használható feltöltési, illetve letöltési irányú frekvenciaspektrumon.

A két (vagy több) szolgáltató adatkommunikációját (a két CMTS és azok saját előfizetői közötti kommunikációt) ezért szét kell választani, és ezt a rendelkezésre álló, adatátvitelre felhasználható frekvenciasáv megosztásával lehet elérni.[31]

A kábeltelevíziós hálózatban az adatátvitel rendelkezésére álló frekvenciasáv korlátozott, különösképpen a feltöltési irányban. A frekvenciasáv megosztása esetén az igénybevevő szolgáltató számára átadandó frekvenciasáv a hálózattulajdonos szolgáltató rendelkezésre álló sávszélességet csökkentené, amelyet tovább csökkent a sávelválasztó szűrők által okozott frekvenciaveszteség. A nagykereskedelmi hozzáférésnek ez a módja tehát a nagykereskedelmi hozzáférést nyújtó szolgáltató saját kiskereskedelmi ügyfelei számára rendelkezésre álló frekvenciatartományt, következésképpen a kiskereskedelmi szolgáltatások adatátviteli sebességét számottevően csökkentené. Vagyis a frekvencia-megosztással megvalósuló nagykereskedelmi hozzáférés a hozzáférést biztosító szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatási szintjét rontaná. Ezért a frekvencia-megosztással megvalósuló nagykereskedelmi hozzáférés a DOCSIS hálózatok esetében nem tekinthető reális, a jelen piacmeghatározásnál figyelembe veendő lehetőségnek.

c) FTTH PON hálózatok

Az FTTH PON hálózatok esetében a hozzáférési aggregációs pontban az újgenerációs hozzáférési hurok átengedésére elvi lehetőséget a hullámhossz megosztás biztosít. Hullámhossz megosztás esetén az ugyanazt a PON infrastruktúrát használó szolgáltatók egymástól eltérő hullámhosszakon nyújtanak szolgáltatást saját előfizetőiknek vagy az egyes előfizetőkhöz rendelnek eltérő hullámhosszakat. A már telepített GPON rendszerek esetén kétféle lehetőség körvonalazódik a megosztásra. Az első megoldás úgy települ rá a meglévő GPON rendszerre, hogy az továbbra is változatlan formában működik tovább, de a második szolgáltató eltérő hullámhosszakat használ. A második megoldás (WDM-PON) esetében viszont az összes előfizető végberendezését le kell cserélni, mert ekkor minden előfizető más-más hullámhosszt használ. Ekkor akár kettőnél több szolgáltató is használhatja ugyanazt a PON infrastruktúrát. A következőkben a két rendszer elemezése következik.

Hullámhossz megosztás a GPON rendszerben

A PON hálózatok közül Magyarországon – több más EU tagállamhoz hasonlóan – a GPON (Gigabit-PON) hálózat kiépítése kezdődött meg. GPON hálózatok esetében a hullámhossz megosztás arra biztosíthatna lehetőséget, hogy a hozzáférést igénylő

[31] A frekvenciasáv megosztásának hiányában a két (vagy több) CMTS és a hozzájuk tartozó előfizetők által adott jelek összekeverednének, és ez akadályozná az adatátvitel lehetőségét. Letöltési irányban a CMTS-ek elvileg szinkronizálhatóak lennének, de feltöltési irányban az előfizetői végberendezések véletlenszerűen kezdeményeznek üzenet-továbbítást, és a DOCSIS 3.0 protokoll nincs felkészítve arra, hogy az előfizető hovatartozása függvényében a megfelelő CMTS-hez irányítsa az adatok továbbítását. Ha a két CMTS ugyanazon frekvenciasávban adna, akkor az előfizetői berendezés annak a CMTS-nek küldené az adatfolyamát, amelyik előbb ad neki adattovábbítási engedélyt.

szolgáltató a hálózatot üzemeltető szolgáltatótól eltérő hullámhossz tartományban működő párhuzamos rendszert üzemeltethessen ugyanazon az infrastruktúrán.

A GPON rendszer jellemzője, hogy egyetlen optikai szálon keresztül 32 (esetleg 64-128) előfizetőt képesek kiszolgálni kétirányú kommunikációval. Ehhez a GPON rendszerek működését meghatározó ITU-T G. 984-es ajánlás pontosan megadja, hogy melyik optikai ablakban lehet felfelé irányban és melyik optikai ablakban lehet lefele irányban továbbítani az adatokat. Ezen kívül az ajánlás még egy harmadik ablak párhuzamos használatát is lehetővé teszi, analóg videojelek előfizető felé történő továbbítására.

Az egy optikai szálas GPON rendszerek működésének tehát alapvető követelménye a hullámhossz megosztás, azonban ez a hullámhossz megosztás egymástól különböző optikai ablakokra vonatkozik. Ezt széles hullámhossz megosztásnak (Wide Wavelength Division Multiplexing, WWDM) hívják és a széles optikai ablakok miatt viszonylag olcsó lézeradókat lehet elhelyezni a lakásokban lévő végberendezésekbe. A jelenlegi GPON rendszerekben az „O sáv" egy részét jelölték ki a feltöltési irányban (1290-1330 nm), az „S sáv" egy részét letöltési irányban (1480-1500 nm), míg az „L sáv" egy részét a videojelek átvitelére (1575-1580 nm).

A jelenlegi 2,5 G-s GPON rendszerek (melyeket a 2,5 Gbit/s-os letöltési összsebesség után neveznek 2,5 G rendszernek) mellett hamarosan megjelenik a 10 G GPON rendszerek szabványosított formája. A 10 G rendszerben ugyancsak WWDM hullámhossz megosztást alkalmaznak, akárcsak a 2,5 G rendszerben, tehát hasonló végberendezéseket igényel. Ugyanakkor a 10 G GPON rendszerek optikai ablakait úgy jelölték ki, hogy az a 2,5 G GPON rendszerek három optikai ablakától eltér. A feltöltéshez az 1260-1280 nm-es sávot, a letöltéshez az 1575-1580 nm-es sávot határozták meg a formálódó szabványban. Ennek következtében a 2,5 G GPON rendszerek és a 10 G GPON rendszerek ugyanazon a PON hálózaton tudnak párhuzamosan működni, ami lehetőséget adhat arra, hogy az inkumbens szolgáltató mellett egy alternatív szolgáltató is használni tudja az infrastruktúrát. Ekkor azonban harmadik szolgáltató számára már nincs lehetőség az infrastruktúra megosztására.

A 10 G GPON rendszer megjelenése tehát egy költséghatékony megoldást jelent a meglévő GPON rendszerek megosztására, azonban még a szabványosítás nem zárult le. A 10 G GPON várhatóan 2011-ben végleges ajánlással fog rendelkezni, így 2012-ben már megjelenhetnek azok a kiegészítő berendezések, melyek segítségével a jelenlegi 2,5 GPON rendszerek kiegészíthetők a 10 G GPON rendszerrel.

Sűrű hullámhossz megosztás a PON rendszerben (WDM-PON)

A PON rendszereken a DWDM[32] rendszer bevezetése esetén a széles optikai ablakok helyett jóval keskenyebb (néhány nm) szélességű sávokat használnak, s ezek egymás zavarása nélkül tudnak az optikai szálon át terjedni. A keskeny optikai sáv miatt azonban sokkal pontosabb, finomabb lézeradókra van szükség mindkét oldalon (az OLT-ben és az ONT-ben), mint jelenleg. Ez viszont drágább berendezéseket igényel, ami különösen az előfizetőnél lévő ONT oldalon jelent komoly akadályt. Ráadásul ezeknek a lézeradóknak – a keskeny optikai ablak miatt – lényegesen nagyobb frekvenciastabilitásuknak kell lennie, mint a jelenlegi GPON rendszerek WWDM technikája esetében. Mivel a frekvenciastabilitást jelentősen befolyásolja a hőmérsékletingadozás, ezért a lakásokban lévő adókat – melyeket nyilván nem lehet stabil hőmérsékleten működtetni – különleges stabilizátorokkal kell ellátni. Ezek a nehézségek hátráltatják a DWDM technika bevezetését a PON hálózatokon.

A fentiek miatt nagy jelentősége van az erre vonatkozó ITU-T ajánlás kidolgozásának, amely a nyitott technológiai problémák miatt még nem született meg. A fentiekből látható, hogy az ajánlást akkor érdemes véglegesíteni, ha megszületnek azok a megoldások, melyek a frekvenciastabilizációt megoldják és az ablakok szélessége is ekkor szabványosítható. Ezt a szakirodalom 2012-2013-ra teszi és ez után indulhat meg az ajánlásnak megfelelő végberendezések sorozatgyártása. Ettől korábbi időpontban csak nem szabványos, egyedi berendezések készülhetnek a DWDM rendszer használatára alapozva, melyek árfekvése jelentősen magasabb, mint a szabványos, nagy sorozatban gyártott eszközöké. A szabványosítás hiánya miatt a különböző gyártók berendezéseinek az együttműködése sem garantált.

Mivel a jelenlegi GPON rendszerekben mind az OLT, mind az ONT szélessávú lézeradókat használ, így ezek az adók a PON DWDM rendszerekben nem használhatók. Ennek következtében a már működő GPON rendszerek DWDM technikával történő megosztása távlatilag is csak úgy lehetséges, ha a kötelezett az OLT-t is, az ONT-t is teljes egészében kicseréli. Ennek a költségvonzata igen jelentős lehet a későbbiekben is.

Az elképzelések szerint a DWDM bevezetése esetén a PON rendszerben minden előfizető egy önálló hullámhosszal (lambdával) lesz kiszolgálva, tehát a PON rendszer 32 vagy 64 előfizetője 32 vagy 64 különböző hullámhosszat használ. Ez a domináns

[32] Dense Wave Division Multiplexing

elképzelés, de létezik egy másik modell is, mely szerint minden szolgáltatóhoz tartozna külön hullámhossz, ezt azonban kevesebben támogatják a szabványosítási testületekben.
Összefoglalva, a PON hálózatokon a hullámhossz megosztás, mint nagykereskedelmi hozzáférési lehetőség technológiai feltételeinek kialakulása, az ehhez szükséges szabványosítás befejezése, illetve a szabványoknak megfelelő, kereskedelmi forgalomban kapható berendezések megjelenése a következő években várható. Elsősorban a GPON rendszeren alkalmazható széles hullámhossz megosztást tekintve várható az, hogy az ehhez szükséges technológiai feltételek a jelen piacelemzés előretekintő időtávján belül megvalósulhatnak, így lehetővé válik az újgenerációs hozzáférési hurok hozzáférési aggregációs pontban való átengedése.

d) Ethernet-LAN hálózatok
Az Ethernet-LAN technológiát alkalmazó pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok (FTTB hálózat) esetében az újgenerációs hozzáférési hurkoknak csak az előfizetői szakaszán valósítható meg a 4. piacon értelmezett fizikai infrastruktúra átengedés. A közös szakasz megosztása a hullámhosszmegosztás szabványosítási és technológiai feltételeinek megteremtése után ugyan lehetségessé válik, azonban az újgenerációs hurok átengedése akkor sem lesz megvalósítható, mert az előfizetői aggregációs pontban elhelyezett, a hálózattulajdonos szolgáltató tulajdonában levő, multiplexálási funkciót ellátó berendezés (Ethernet kapcsoló) már nem a fizikai infrastruktúra eleme, ezért ebben az esetben nem beszélhetünk a 4-es piac alapját képező fizikai infrastruktúra átengedéséről. A hozzáférési aggregációs pontban a nagykereskedelmi hozzáférés csak az 5. piac részét képező bitfolyam hozzáférés szolgáltatás igénybevételével valósítható meg.
A fentiekben sor került annak vizsgálatára, hogy pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében a hozzáférési aggregációs pontban milyen lehetőségek adódnak az újgenerációs hozzáférési hurok átengedésére. A vizsgálat következtetése az, hogy csak az FTTH PON hálózat esetében azonosítható reális lehetőség az újgenerációs hozzáférési hurok átengedésére, az ehhez szükséges technológiai feltételek kialakulása a következő években várható. A hozzáférési aggregációs pontban való újgenerációs hozzáférési hurok átengedés lehetőségét befolyásoló technológiai változásokat a Hatóság folyamatosan figyelemmel kíséri.

B.) Előfizetői szakasz átengedése az előfizetői aggregációs pontban
Az előfizetői aggregációs pont a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok azon pontja, ahol a hozzáférési aggregációs csomópontból kiinduló, több előfizetőt ellátó közös szakasz szétválik az egyedi előfizetőket ellátó előfizetői szakaszokra.
A helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés az előfizetői aggregációs pontban az előfizetői szakasz átengedésével valósítható meg. Az átengedés lehet teljes, vagy részleges átengedés.
A hálózat felépítésétől függően az előfizetői aggregációs pontok az előfizetői végpontoktól különböző távolságban, különböző helyszíneken és eltérő műszaki tartalommal valósulhatnak meg. Az FTTH PON hálózat esetében az előfizetői aggregációs pont az előfizetőhöz legközelebbi splitter (optikai teljesítményosztó), ahonnan az egyedi előfizetői szakaszok elágaznak az előfizetők felé. A splitter elhelyezkedhet az előfizetői épületben (alagsorban, vagy a felszálló hálózatban), de az épületen kívül, akár nagyobb távolságban is. Az FTTCab hálózatok esetében az előfizetői az előfizetői aggregációs pontok az utcai kabinetekben, az FTTB hálózatok esetében az épületben, vagy annak lábazatánál, az épületen belüli fémes csatlakozások kiindulópontjánál helyezkednek el.
Az előfizetői szakasz átengedés műszaki megvalósíthatóságát befolyásolhatja:

- az előfizetői aggregációs pont hozzáférhetősége,
- az előfizetői szakasz leválasztásának és másik hálózatba való átkötésének megvalósíthatósága (például hegesztett optikai kötések esetén),
- az átengedést igénybevevő szolgáltató számára van-e lehetőség a szükséges eszközök elhelyezésére,
- a részleges átengedés esetében a hozzáférési hálózatban alkalmazott átviteli technológia.

A fenti tényezők alapján egyes műszaki megoldások, illetve egyes átengedési helyszínek esetében az előfizetői szakasz átengedése akadályokba ütközhet. Mivel azonban ezek a lehetséges korlátozó tényezők nem szükségszerűen fennálló akadályok, hanem azok megléte hálózatonként, illetve helyszínenként változhat, továbbá az akadályok ésszerű áthidalására is azonosíthatóak lehetőségek, ezért az előfizetői szakaszok átengedésével kapcsolatban felmerülő lehetséges akadályok nem tekinthetőek olyan tényezőnek, amely a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszai átengedésének megvalósíthatatlanságát megalapozná, és amely alapján a réz érpáras helyi hurok átengedéssel való helyettesítési kapcsolatot ki lehetne zárni.

A réz érpáras helyi hurok átengedéssel való helyettesítési kapcsolat értékelése szempontjából fontos tényező, hogy a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében az átengedhető előfizetői szakaszok lényegesen rövidebbek, mint a hagyományos réz érpáras helyi hurkok, vagyis az előfizetői aggregációs pontok sokkal közelebb helyezkednek el az előfizetői hozzáférési pontokhoz, mint a hagyományos PSTN hálózat MDF telephelyei. A hozzáférés megvalósíthatóságát ezért alapvetően befolyásolja, hogy a hozzáférést igénylő szolgáltató a hozzáférést biztosító szolgáltatótól igénybe tud-e venni olyan szolgáltatást, amellyel az előfizetői aggregációs ponthoz hálózati összeköttetés biztosítható. Ha az előfizetői aggregációs pont eléréséhez rendelkezésre áll kábelhely infrastruktúra, az lehetőséget nyújt a hozzáférést igénylő szolgáltató számára ahhoz, hogy kábelhelyet bérelve saját összeköttetést építsen ki az előfizetői aggregációs pontig. Ennek hiányában a hozzáférést igénylő szolgáltató számára az előfizetői aggregációs ponthoz történő hálózati összeköttetés kialakítása nagy valószínűséggel olyan korlátokba ütközik, amelyek miatt az előfizetői aggregációs pontnál megvalósítható nagykereskedelmi hozzáférés megvalósítása lehetetlenné, vagy ésszerűtlenné válik.

A fenti okok miatt meghatározó tényezőnek tekintendő a lehetséges nagykereskedelmi szolgáltatók kábelhely-infrastruktúrával való ellátottsága annak megállapításánál, hogy az előfizetői szakasz átengedése a réz érpáras hurok átengedés helyettesítőjének tekinthető-e.

A piacelemzési kérdőívek alapján ezért sor került annak vizsgálatára, hogy az inkumbens szolgáltatók illetve a kábeltelevíziós szolgáltatók[33] milyen kiterjedésű kábelhely-infrastruktúrával rendelkeznek.[34] Az összehasonlíthatóság érdekében a bekapcsolt előfizetők számára vetítve került összehasonlításra a szolgáltatók kábelhely-infrastruktúrájának kiterjedése. Az adatok alapján megállapítható, hogy a kábeltelevíziós hálózatok bekapcsolt előfizetőre vetítve lényegesen kisebb kiterjedésű kábelhely-infrastruktúrával rendelkeznek, mint a nem kábeltelevíziós hálózatok. A két hálózattípus összehasonlításában körülbelül nyolcszoros eltérés mutatkozik a bekapcsolt előfizetőre vetített kábelhely infrastruktúra kiterjedésében, ami a kábelhely infrastruktúra rendelkezésre állását tekintve meghatározó mértékű különbség.

A bekapcsolt előfizetőre vetített kábelhely infrastruktúra adatokat szolgáltatónként a következő táblázatok mutatják:

12. táblázat: Az inkumbens vezetékes szolgáltatók bekapcsolt előfizetőre vetített kábelhely infrastruktúra adatai 2008. december 31-én

Inkumbens szolgáltatók	bekapcsolt előfizetők (fő)	alépítmény (m) / bekapcsolt előfizető	oszlophálózat (m) / bekapcsolt előfizető	kábelhely (m) / bekapcsolt előfizető
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.				
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.				
UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.				
Összesen				

(Forrás: 2009. évi PSTN piacelemzési kérdőív) A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak

13. táblázat: A piacvezető kábeltelevíziós szolgáltatók bekapcsolt előfizetőre vetített kábelhely infrastruktúra adatai 2008. december 31-én

Kábeltelevíziós szolgáltatók	bekapcsolt előfizetők (fő)	alépítmény (m) / bekapcsolt előfizető	oszlophálózat (m) / bekapcsolt előfizető	kábelhely (m) / bekapcsolt előfizető
Digi Távközlési és Szolgáltató Kft.				
Elektronet Rt.				
FIBERNET Kommunikációs Rt.				
KábelszatNet-2002. Kft.				
Molnár Elektronikai Kft.				
Parisat Kft.				
PR-TELECOM Távk., Ker. és Szolg. Zrt.				

[33] A 2007. december 31-én 10.000 feletti előfizetőszámmal rendelkező szolgáltatók

[34] Kábeltelevíziós (HFC) hálózattal inkumbens szolgáltatók (Magyar Telekom, UPC) is rendelkeznek. A jelen vizsgálat ezen szolgáltatók kábeltelevíziós hálózati infrastruktúráját – amelyről a piacelemzési kérdőívek alapján elkülönített adatok állnak rendelkezésre – a kábeltelevíziós hálózatok között veszi figyelembe.

Kábeltelevíziós szolgáltatók	bekapcsolt előfizetők (fő)	alépítmény (m) / bekapcsolt előfizető	oszlophálózat (m) / bekapcsolt előfizető	kábelhely (m) / bekapcsolt előfizető
RubiCom Zrt.				
Tarr Építő-, Szolg. és Ker. Kft.				
T-Kábel Magyarország Kft.				
TvNetWork Telekommunikációs NyRt.				
UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.				
ViDaNet Zrt.				
Zalaegerszegi Elektromos Karbantartó és Keresk. Rt.				
Összesen:				

(Forrás: 2009.évi KTV piacelemzési kérdőív) A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak

A fentiek alapján megállapítást nyert, hogy a kábeltelevíziós hálózatok kábelhely-hálózattal való ellátottsága jelentősen elmarad a nem kábeltelevíziós hálózatok kábelhely-ellátottságától, és ez akadályozhatja az előfizetői aggregációs pontokhoz a hálózati összeköttetés létrehozását a hozzáférést igénylő szolgáltató számára.
Ez a körülmény a kábeltelevíziós hálózatok esetében csökkenti annak a lehetőségét, hogy a hozzáférést igénylő szolgáltató számára az előfizetői szakasz átengedése az előfizetői aggregációs pontban a réz érpáras helyi hurok átengedés helyettesítője legyen.
Megjegyzendő, hogy a kábeltelevíziós hálózatok döntően koaxiális kábelben végződő HFC hálózatok, ilyen kábeltelevíziós hálózatokkal rendelkeznek inkumbens szolgáltatók is. Egyes – nem inkumbens – kábeltelevíziós szolgáltatók azonban más típusú (például FTTB-LAN) hálózatokkal is rendelkeznek. A kábeltelevíziós hálózatokkal kapcsolatos fenti megállapítások ezekre a hálózatokra is érvényesek.
A piacelemzési kérdőívből származó adatokat alátámasztják a Hatóság közvetlen piaci ismeretei is, amely szerint a kábeltelevíziós szolgáltatók közül a nem HFC hálózattal is rendelkező szolgáltatók közül a legnagyobb bekapcsolt előfizetőszámmal rendelkező Digi Távközlési és Szolgáltató Kft. FTTB-LAN hálózata jellemzően nem alépítménybe, vagy oszlopokra fektetett optikai kábelekkel, hanem közvetlenül földbe fektetett kábelekkel éri el az előfizetői épületeket és az ott elhelyezkedő előfizetői aggregációs pontokat. Vagyis az előfizetői szakasz átengedését igénylő szolgáltató nem tudna az előfizetői szakasz átengedését nyújtó szolgáltatótól kábelhely-infrastruktúrát igénybe venni ahhoz, hogy hálózatával elérhesse az előfizetői aggregációs pontokat.

I.5.1.1.2.2. A helyettesítést befolyásoló további tényezők
Funkcionalitás
Az újgenerációs hozzáférési hálózatokon nyújtott szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatások a kiskereskedelmi piac meghatározásának eredménye alapján azonos kiskereskedelmi piacba tartoznak, mint a réz érpáras hozzáférési hálózatokon nyújtott szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatások, ezek a szolgáltatások egymással közvetlenül versenyeznek a kiskereskedelmi piacon. Ezért a réz érpáras helyi hurok átengedés, illetve az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférési szolgáltatás a funkcionalitást, vagyis az igénybevételükkel előállítható kiskereskedelmi szolgáltatásokat tekintve egymás helyettesítőjének tekinthető.

Elérhetőség (hálózati lefedettség)
A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatokkal kapcsolatban a 11. táblázat adatai alapján megállapítható, hogy ezek a hálózatok jelentős számú előfizető elérését teszik lehetővé. A piacelemzés előretekintő időtávja alatt az általuk elért előfizetők számának további növekedése várható. A piaci jelenlét alapján tehát az újgenerációs hozzáférési hálózatok számottevő nagyságú előfizetői kör tekintetében jelenthetnek alternatívát a réz érpáras helyi hurok átengedéssel szemben, amely az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés és a réz érpáras hurok átengedés közötti helyettesítés lehetőségét támasztja alá.
A kábeltelevíziós hálózatokhoz való helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés és a réz érpáras helyi hurok átengedés közötti helyettesítés ellenében hat ugyanakkor az a körülmény, mely szerint a kábeltelevíziós hálózatok – a néhány

nagyobb hálózattól eltekintve – jellemzően szétaprózottak, így egy-egy volt koncessziós telefonszolgáltató területén a volt koncessziós szolgáltatóéval összevethető méretű ügyfélbázis eléréséhez számos különböző szolgáltatóval kellene a hozzáférést igénylő szolgáltatóknak szerződést kötnie, nyilván különböző feltételekkel és eltérő árak ellenében, ami adminisztratív korlátokat emel a belépés elé.

Váltási költségek

A réz érpáras helyi hurok átengedést helyettesítő szolgáltatások azonosításánál figyelembe veendő, hogy az átengedést igénybe vevő szolgáltató milyen költségekkel szembesül, ha a réz érpáras helyi hurok átengedésről más hozzáférési szolgáltatásra vált. Ha a hozzáférést igénylő szolgáltató attól a szolgáltatótól veszi igénybe a nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatást, amelytől az adott területen a réz érpáras helyi hurok átengedést igénybe vette, akkor a réz érpáras helyi hurok átengedéshez kapcsolódóan igénybevett helymegosztási egységét az új szolgáltatás igénybevételére is használhatja. Ha azonban kábeltelevíziós szolgáltató hozzáférési szolgáltatásával próbálná helyettesíteni a réz érpáras helyi hurok átengedést, akkor ehhez a korábbi helymegosztási egységét nem használhatja, így fennáll a lehetősége, hogy a réz érpáras hurok átengedéshez kialakított helymegosztáshoz kapcsolódó korábbi beruházásai nem térülnek meg. Ez a váltási költségeket növeli, ami a réz érpáras hurok átengedés és a kábeltelevíziós hálózatokhoz való helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés közötti helyettesítés ellenében hat.

I.5.1.1.3. A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatokkal kapcsolatos következtetések

A fenti vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az FTTH PON hálózatok esetében az újgenerációs hozzáférési hurkok nagykereskedelmi átengedése a réz érpáras helyi hurok átengedést helyettesítő szolgáltatásnak tekinthető, így a szolgáltatási piac részét képezi. A helyettesítési kapcsolat értékelése során figyelembe vettem azt, hogy az átengedés technológiai feltételeinek kialakulása a következő években várható, a piacelemzés előretekintő időtávján belül megvalósulhat, így a határozat meghozatalakor fennálló technológiai korlátok nem jelentenek olyan tényezőt, amelyek a piacelemzés előretekintő megközelítésében a helyettesítési kapcsolatot kizárnák.

Megállapítottam továbbá, hogy a piac részét képezi a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak átengedése a réz érpáras helyi hurok átengedést helyettesítő szolgáltatásnak tekinthető, így a szolgáltatási piac részét képezi, kivéve a koaxiális kábelben végződő (HFC) kábeltelevíziós hálózatokat és a nem inkumbens kábeltelevíziós szolgáltatók egyéb hozzáférési hálózatait.

A kábeltelevíziós szolgáltatók pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatainak a szolgáltatási piacból való kizárásával kapcsolatos megállapítás a HFC hálózatok mellett a nem inkumbens kábeltelevíziós szolgáltatók egyéb (FTTH, FTTB-LAN) hozzáférési hálózataira vonatkozóan azért indokolt, mert az előzőekben megvizsgált, a helyettesítés lehetőségét befolyásoló tényezők ezekre a hálózatokra is érvényesek.

Megjegyzendő továbbá, hogy a réz érpáras PSTN hozzáférési hálózat továbbfejlesztésével kialakított újgenerációs hozzáférési hálózatok (például Fiber to the Cabinet hálózat) esetében az előfizetői aggregációs pontban átengedhető előfizetői szakasz fizikailag azonos a réz érpáras PSTN hálózat esetében értelmezett helyi alhurokkal, amelynek átengedése a fenti helyettesítési vizsgálattól függetlenül, a piacmeghatározás kiindulópontja szerint is a szolgáltatási piac része.

I.5.1.1.4. Újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek átengedése

Az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszának kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel olyan kábel, vagy a kábel részét alkotó vezeték (például optikai szál), amely rendeltetése szerint előfizetői szakasz biztosítását szolgálja, de nincs használatban, vagyis nem nyújtanak rajta elektronikus hírközlési szolgáltatást.

Az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek létezésének oka lehet, hogy a hálózatot építő szolgáltató az adott helyszínen (jellemzően többlakásos épületben) a ténylegesen bekötött előfizetőknél nagyobb számú előfizető számára kiépíti a hozzáférés biztosításához szükséges kábelezést, de a telepített kábelek nem mindegyikén valósul meg az előfizetői szolgáltatás nyújtása, vagy az előfizető a szolgáltatást időközben lemondja. Jelenleg az újgenerációs hozzáférési hálózatok kiépülése folyamatban van, a kiépített előfizetői hozzáférési kapacitástól elmarad a bekapcsolt előfizetők száma, ami azt jelenti, hogy jelentős az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, de használaton kívüli kábelek száma.

Az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek esetében – különösen, ha azokon korábban nem nyújtottak előfizetői szolgáltatást – jellemző lehet, hogy nincsenek csatlakoztatva előfizetői hozzáférési ponton, illetve az

előfizetői aggregációs ponton. Az előfizetői hozzáférési ponthoz való csatlakoztatás ugyanis csak akkor szükséges, illetve akkor megvalósítható, ha a szolgáltató az adott előfizetővel szerződést köt. A kábel előfizetői aggregációs ponton való csatlakoztatását tekintve a szolgáltató szintén dönthet úgy, hogy munkaszervezési megfontolásból, vagy az előfizetői aggregációs pontban elhelyezett eszközök kapacitáskorlátja miatt csak akkor csatlakoztatja a kábelt, amikor ez az előfizetői szolgáltatás nyújtásának megkezdése miatt szükségessé válik.

Ha az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábellel az előfizetői aggregációs pont és egy előfizető ingatlana (lakása, irodája, telephelye) közötti összeköttetés biztosítható, akkor ennek átengedése a Jogosult Szolgáltató számára az előfizetői szakasz átengedését helyettesítő szolgáltatás lehet, abban az esetben is, ha a kábel az átengedést megelőzően nem volt csatlakoztatva az előfizetői hozzáférési ponton, illetve az előfizetői aggregációs ponton, figyelembe véve a következő tényezőket:

- az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek átengedésével – az előfizetői szakaszok átengedéséhez hasonlóan – áthidalhatóak az előfizetői aggregációs pont és az előfizetői hozzáférési pontok közötti szakaszon potenciálisan felmerülő versenykorlátozó szűk keresztmetszetek (mint például a társasházon belüli párhuzamos hálózatok kiépítését akadályozó tényezők), amelyek a hozzáférést igénylő szolgáltató számára akadályozzák az előfizető elérését, vagyis az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel átengedése funkcionalitását tekintve az előfizetői szakasz átengedés helyettesítőjének tekinthető,
- a használaton kívüli kábel átengedése hasonló elven megvalósítható, mint az előfizetői szakasz átengedése. Amennyiben az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel nem az előfizetői hozzáférési ponton végződik, de biztosítja az előfizető ingatlan elérését, akkor a további, ingatlanon belüli kábelezést és az előfizetői hozzáférési ponton történő végződtetést az átengedést igénybevevő szolgáltató saját maga is el tudja végezni (hasonlóan a hálózattulajdonos szolgáltatóhoz, amelynek ezeket a tevékenységeket szintén el kell végeznie, amennyiben az adott előfizetővel szerződést köt). Az előfizetői ingatlanon belüli kábelezéssel kapcsolatban nem kell olyan jelentős versenykorlátozó akadályokkal számolni, mint az előfizetői ingatlanon kívüli szakaszon, hiszen az előfizetői ingatlanon belül csak az előfizető akadályozhatja a hálózat kiépítését, a hálózat kiépítésére való előfizetői szándék azonban adottnak tekinthető (mivel ez a kábel nagykereskedelmi átengedésének a feltétele),
- a hozzáférést nyújtó szolgáltató számára az előfizetői szakasz átengedéséhez képest ugyanakkor többletmunkát jelenthet, hogy az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel előfizető felőli végét a hozzáférést igénybevevő szolgáltató számára át kell adnia, hogy azt az igénybevevő szolgáltató az előfizetői hozzáférési ponton végződtethesse, vagy a hozzáférést nyújtó szolgáltatónak kell elvégeznie a kábel előfizetői hozzáférési ponthoz való csatlakoztatását. Ebben a kérdésben azonban figyelembe veendő, hogy:
  - A magyarországi piacon szinte kizárólag pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok vannak jelen, amelyek előfizetői szakaszai rövidek, az előfizetői ingatlanok az előfizetői aggregációs pontokhoz közel helyezkednek el, ezért az átengedést nyújtó szolgáltató egyidejűleg – egy kiszállás keretében – el tudja végezni az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel átengedését az előfizetői aggregációs pontban (egyezően az előfizetői szakasz átengedéséhez), valamint a kábel előfizetői hozzáférési ponton való végződtetését, vagy a kábel előfizető felőli végének átadását az átengedést igénybevevő szolgáltató számára.
  - Az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek előfizetői hozzáférési ponton való csatlakoztatásához szükséges műszaki tevékenységeket a hálózattulajdonos szolgáltató abban az esetben is elvégzi, ha a már telepített újgenerációs hozzáférési hálózatához a saját előfizetőjét csatlakoztatja. Ezek a tevékenységek tehát a hálózattulajdonos szolgáltató által az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek üzembe helyezéséhez kapcsolódóan a saját kiskereskedelmi tevékenysége körében is végzett szokásos tevékenységek közé tartoznak.

  A fentiek figyelembevételével az a körülmény, hogy az előfizetői aggregációs pont és az előfizetői ingatlan között összeköttetést biztosító, de az előfizetői hozzáférési ponthoz nem csatlakoztatott, használaton kívüli kábelek átengedése esetében az átengedést nyújtó szolgáltatónak a kábel előfizető felőli végét a hozzáférést igénybevevő szolgáltató számára át kell adnia, hogy azt az igénybevevő szolgáltató az előfizetői hozzáférési ponton végződtethesse, vagy a hozzáférést nyújtó szolgáltatónak el kell végeznie a kábel előfizetői hozzáférési ponthoz való csatlakoztatását, nem tekinthető olyan tényezőnek, amely jelentős többletterhet jelentene a hozzáférést nyújtó szolgáltató számára, így

az előfizetői szakasz átengedése és az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített használaton kívüli kábelek átengedése közötti helyettesítés lehetőségét akadályozná.

A fenti tényezők alapján az a következtetést vontam le, hogy az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített használaton kívüli kábelek átengedése az előfizetői szakasz átengedését helyettesítő szolgáltatásnak tekintendő és a szolgáltatási piac részét képezi abban az esetben, ha az átengedés előfizetői szakasz biztosítása céljából történik és a használaton kívüli kábellel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés. Ugyanakkor az I.5.1.1.3 pontban tett megállapításnak megfelelően a koaxiális kábelben végződő (HFC) kábeltelevíziós hálózatok és a nem inkumbens kábeltelevíziós szolgáltatók egyéb pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózataihoz való nagykereskedelmi hozzáférés nem képezi a szolgáltatási piac részét, így a piacnak nem része ezen hálózatok előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített használaton kívüli kábeleinek átengedése sem.

I.5.1.2. A fejállomás és előfizetői hozzáférési pont között végig koaxiális kábeltelevíziós hozzáférési hálózatok

A kábeltelevíziós hálózatokat tekintve, az újgenerációs hozzáférési hálózatok körében tárgyalt HFC hálózatok mellett jóval kisebb súllyal ugyan, de jelen vannak Magyarországon fejállomás és az előfizetői hozzáférési pontok között végig koaxiális kábelezésű kábeltelevíziós hálózatok is (üzleti titok bekapcsolt előfizető 2008. végén). Ezekre a hálózatokra is fennállnak a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok vizsgálatánál a kábeltelevíziós hálózatok vonatkozásában tett megállapítások.

Ezért megállapítottam, hogy a fejállomás és előfizetői hozzáférési pont között végig koaxiális kábeltelevíziós hozzáférési hálózatokhoz kapcsolódó fizikai nagykereskedelmi hozzáférés nem tekinthető a réz érpáras helyi hurok átengedést helyettesítő szolgáltatásnak, így a szolgáltatási piac részének sem.

I.5.1.3. Helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hozzáférési hálózatok

A helyhez kötött vezeték nélküli hozzáférési hálózatok közül a hazai piacon jelentősebb előfizetői körrel a 2,4 GHz-es és az 5 GHz-es frekvencián működő hálózatok rendelkeznek. Emellett más vezeték nélküli hálózatok (például az 3,5 GHz-en üzemelő hálózatok) is jelen vannak, ezek előfizetői köre azonban lényegesen kisebb, piaci hatásuk elhanyagolható. Továbbá, a 3,5 GHz-es szolgáltatások jelentősen magasabb ára és jellemző felhasználói köre (tipikusan közepes és nagy, nem lakossági ügyfelek) miatt az ezen hálózatokhoz való nagykereskedelmi hozzáférés a ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatásokat tekintve sem tekinthető a réz érpáras hurok átengedés helyettesítőjének.

A vezeték nélküli hálózatok esetében az előfizetői összeköttetéseket aktív hálózati eszközök segítségével megvalósított rádióhullámú átvitel biztosítja. Ezért a lehetséges fizikai (passzív) nagykereskedelmi infrastruktúra hozzáférési szolgáltatások az igénybevevő szolgáltató eszközeinek elhelyezését biztosító helymegosztási szolgáltatásokra korlátozódnának. Az előfizetők átengedését biztosító összes egyéb nagykereskedelmi hozzáférési lehetőség az aktív hozzáférési szolgáltatások (nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások) körébe tartozik. A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások helyettesítési vizsgálatával a jelen indokolás "I.5.1.4. Bitfolyam hozzáférési szolgáltatás" c. pontja foglalkozik.

A helyettesítést meghatározó további tényező, hogy a helyhez kötött vezeték nélküli hozzáférési hálózatokra a szétaprózottság jellemző. A piacon számos szolgáltató működik (2009. év végi állapot szerint 235 szolgáltató), kis számú előfizetővel. A legtöbb előfizetővel rendelkező szolgáltatónak üzleti titok előfizetője volt, az átlagos előfizetőszám 406 fő. A szétaprózottság földrajzilag is érvényesül, a szolgáltatók településenkénti átlagos előfizetőszáma mindössze 58 fő. A hálózatok kis méretéből és széttagoltságából következően egy-egy hálózathoz való hozzáféréssel csak kis számú előfizető lenne elérhető. A réz érpáras telefonhálózatokéval összevethető előfizetői lefedettség eléréséhez ezért az igénybevevő szolgáltatónak számos különböző szolgáltatóval kellene szerződést kötnie, különböző feltételekkel és eltérő árak ellenében, amely a váltási költségeket növelné, s mindez a réz érpáras hurok átengedéssel való helyettesíthetőség ellenében hat.

A fenti tényezőkből következően a helyhez kötött vezeték nélküli hozzáférési hálózatokhoz való fizikai nagykereskedelmi hozzáférés nem helyettesítője a réz érpáras helyi hurok átengedésnek, ezért a szolgáltatási piacnak nem része.

I.5.1.4. Bitfolyam hozzáférési szolgáltatás

A hurok átengedési szolgáltatás és a bitfolyam hozzáférési szolgáltatások helyettesítési lehetőségét vizsgálva, a legnagyobb fokú hasonlóság a részleges helyi hurok átengedés és a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piac (5. számú piac) piacelemzési határozatában definiált közeli bitfolyam hozzáférési szolgáltatás között állapítható meg.

A bitfolyam hozzáférési szolgáltatás és a részleges helyi hurok átengedési szolgáltatás közötti helyettesítési kapcsolatot támasztja alá, hogy mindkét szolgáltatás lehetővé teszi az igénybevevő szolgáltató számára, hogy a szolgáltatás igénybevételével szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtson.

A részleges helyi hurok átengedés és a közeli bitfolyam hozzáférési szolgáltatás közötti hasonlóság alapvetően abban áll, hogy mindkét szolgáltatáshoz jelentős beruházás szükséges, hiszen a részleges átengedésnél a helyi aggregációs csomópontig saját infrastruktúrát kell kiépítenie (illetve legalább azzal rendelkeznie) a szolgáltatónak. A részleges helyi hurok átengedés bizonyos mértékig funkcionálisan is hasonló a közeli bitfolyam hozzáféréshez, mivel a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás értéklánca „elemeinek" nagyobbik részét a kiskereskedelmi szolgáltató ellenőrzi, illetve műszaki értelemben menedzseli.

A részleges helyi hurok átengedés és a közeli bitfolyam hozzáférési szolgáltatás közötti funkcionális különbségek azonban olyan mértékűek, ami miatt a közeli bitfolyam hozzáférési szolgáltatás – a magyarországi piacon – nem tekinthető a részleges helyi hurok átengedési szolgáltatás helyettesítő szolgáltatásának a piacra belépő szolgáltató számára.

A legfontosabb funkcionális eltérések:

- A részlegesen átengedett helyi hurok igénybevevője maga határozza meg a ráépülő adatátviteli szolgáltatás sávszélességét és tulajdonképpen minden fontos műszaki paraméterét[35], míg a bitfolyam hozzáférésnél ezt a nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója definiálja. Ennél fogva a bitfolyam hozzáférés igénybevevője kevésbé képes a nagykereskedelmi szolgáltató által a kiskereskedelmi piacon kínált szolgáltatás meghatározó szolgáltatási paramétereitől eltérni, mint a részleges hurok átengedésnél, így kevésbé képes innovatív szolgáltatásokat bevezetni.
- A bitfolyam hozzáférés igénybevevője csak azokon a területeken képes szolgáltatást nyújtani, ahol a nagykereskedelmi partnere már telepítette a szélessávú szolgáltatás nyújtásához szükséges eszközöket. A hurok átengedés esetén a szolgáltatást használó szolgáltató elvileg maga dönti el, hogy milyen földrajzi területen kíván szolgáltatásával megjelenni. (Ez utóbbit a gyakorlatban a helymegosztási lehetőségek némileg korlátozzák.)

A fentiek alapján – összhangban a Bizottság ajánlásával – megállapítottam, hogy a helyi hurok átengedés és a bitfolyam hozzáférés a hazai piaci szolgáltatási feltételek alapján külön piacot alkot.

I.5.2. Kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A kínálati helyettesítés vizsgálatának kiindulópontját a keresleti helyettesítés vizsgálatához hasonlóan a réz érpáras helyi hurok átengedési nagykereskedelmi szolgáltatások képezik.

A kínálati helyettesítés vizsgálatakor azoknak a helyettesítő szolgáltatásoknak az azonosítására kerül sor, amelyeket a keresleti helyettesítés nem azonosított.

A lehetséges kínálati helyettesítési kapcsolatok feltérképezéséhez – a hipotetikus monopolista tesztnek megfelelően – annak a feltételezett esetnek a vizsgálata nyújt támpontot, hogy amennyiben a réz érpáras helyi hurok átengedési nagykereskedelmi szolgáltatás áraiban 5-10%-os mértékű, tartós áremelkedés következik be, ez maga után vonhatja-e azt, hogy a szolgáltatást az eddigiekben nem nyújtó vállalkozás képes megkezdeni, és szándéka szerint valószínűsíthetően meg is kezdi a réz érpáras helyi hurok átengedési nagykereskedelmi szolgáltatás, vagy más nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtását.

A kínálati helyettesíthetőség feltétele, hogy a szolgáltatás nyújtásának megkezdése rövid időn belül lehetséges legyen és a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban ne merüljön fel jelentős költség és kockázat a szolgáltató részéről.

A kínálati helyettesítés lehetősége a vizsgált szolgáltatási piacon a következőképpen értékelhető:

A vizsgált piac a hálózati infrastruktúrához való helyhez kötött nagykereskedelmi hozzáférés piaca. Ezért a helyettesítő szolgáltatás nyújtásának feltétele az, hogy az ezt nyújtó szolgáltató rendelkezzen hálózati infrastruktúrával. A kínálati helyettesítés kritériumai alapján kizárható a helyettesítés köréből az a lehetőség, hogy helyettesítés – például az 5-10%-os áremelkedésre adott válaszként – nem egy meglévő hálózati infrastruktúra felhasználásával, hanem új hálózati infrastruktúra kiépítésével valósul meg. A piacmeghatározás szempontjából értékelhető méretű hálózati infrastruktúra kiépítése ugyanis mindenképpen időigényes, költségigényes és számottevő üzleti kockázatot jelentő beruházás, amely a kínálati helyettesítés feltételeinek nem felel meg.[36]

A kínálati helyettesítésnél tehát azok a szolgáltatók vehetők figyelembe, amelyek helyhez kötött fizikai nagykereskedelmi hozzáférésre alkalmas hálózattal rendelkeznek.

Hurok átengedési szolgáltatást jelenleg a volt koncessziós telefonszolgáltatók nyújtanak a réz érpáras hozzáférési hálózataikon, a rájuk kirótt kötelezettségek alapján.

Az egyéb – nem réz érpáras – hozzáférési hálózattal (újgenerációs hozzáférési hálózatok, kábeltelevíziós hálózatok) rendelkező szolgáltatóktól piaci magatartásuk alapján nem várható, hogy megkezdenék a hálózathoz való helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférést biztosító nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtását a réz érpáras helyi hurok átengedési

[35] Természetesen a helyi hurok közegének pl. réz érpárának jellemzői által biztosított technikai lehetőségeken belül.

[36] Ez az eset nem a kínálati helyettesítés, hanem a potenciális verseny körébe sorolható.

szolgáltatás nagykereskedelmi árának 5-10%-os emelkedése esetén. A hálózattal rendelkező szolgáltatók a kiskereskedelmi piacon versenyeznek és nincs arra utaló információ, hogy szándékukban állna hozzáférést biztosítani hálózati infrastruktúrájukhoz kiskereskedelmi versenytársaik számára.[37]

A kábeltelevíziós hálózatokkal kapcsolatban megjegyzendő, hogy a keresleti helyettesítés vizsgálatakor megállapításra került, hogy a kábeltelevíziós hálózatokhoz való helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés a kábeltelevíziós hálózatok jellemzői alapján nem tekinthető a réz érpáras helyi hurok átengedést helyettesítő szolgáltatásnak.

A nem elektronikus hírközlési szolgáltatók tekintetében nem ismert olyan vállalkozás, vagy intézmény, amely elektronikus hírközlési hálózattal rendelkezik és feltételezhető lenne, hogy a nagykereskedelmi árak kismértékű emelkedése esetén elektronikus hírközlési szolgáltatók számára nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatást kezdene nyújtani.

A kínálati helyettesítési lehetőségek vizsgálatának eredményét összefoglalva, a helyettesítés vizsgálata során az elemzés során nem volt azonosítható olyan lehetőség, amely a vizsgált nagykereskedelmi piac kínálati oldalról való szélesítését indokolná.

I.6. A szolgáltatási piac meghatározásának eredménye

A szolgáltatási piacot a következő szolgáltatások alkotják:

- a réz érpáras helyi hurkok és alhurkok nagykereskedelmi teljes és részleges átengedése;
- a használaton kívüli réz érpáras helyi hurkok és alhurkok nagykereskedelmi teljes átengedése, amennyiben a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden eleme adott, csak a végberendezés hiányozhat;
- az FTTH pont-pont és FTTH PON hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak nagykereskedelmi átengedése,
- a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak nagykereskedelmi átengedése, kivéve a koaxiális kábelben végződő (HFC) kábeltelevíziós hálózatokat és a nem inkumbens kábeltelevíziós szolgáltatók egyéb hozzáférési hálózatait;
- az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek nagykereskedelmi átengedése – kivéve a koaxiális kábelben végződő (HFC) kábeltelevíziós hálózatok és a nem inkumbens kábeltelevíziós szolgáltatók egyéb hálózatainak kábeleit – amennyiben az átengedés előfizetői szakasz kialakítása céljából történik és a használaton kívüli kábellel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés.

I.7. A földrajzi piac meghatározása

A földrajzi piac azonosításának célja azon földrajzi egység(ek) meghatározása, amelye(ke)n belül a verseny homogén, azaz a verseny intenzitása azonos.

Ennek megfelelően a piac földrajzi kiterjedésének meghatározása a homogén versenyfeltételek vizsgálata alapján valósult meg.

A PSTN-szolgáltatókra vonatkozóan a földrajzi piacok szegmentálása tárgyában kiadott, az EU tagállamainak nemzeti szabályozó hatóságaira nézve végrehajtandó ERG Common Position-ban foglaltaknak megfelelő központ szintű részletezettségű adatszolgáltatás számozási területek szerinti bontásban valósult meg.

A versenyfeltételek homogenitása szempontjából elsődleges jelentőségű a lehetséges nagykereskedelmi szolgáltatások alapját képező hozzáférési hálózatok földrajzi kiterjedése. A szolgáltatási piac részét képező hozzáférési hálózatok közül az elért előfizetők számát tekintve meghatározó súllyal a volt koncessziós szolgáltatók réz érpáras telefonhálózatai rendelkeznek.

Ezen túlmenően az is vizsgálat tárgyát képezte, hogy milyen képet mutat a versenyfeltételek vizsgálata, ha technológiától függetlenül mindazon helyi hurkokat figyelembe veszi, amelyen keresztül az adott szolgáltató helyhez kötött telefonszolgáltatást nyújt.

A domináns piaci részesedés, mint azt az alábbi táblázat is mutatja, ezen számítás alapján is határozottan fennáll.

37 A kínálati helyettesítés megállapításánál a potenciális kínálati helyettesítő szolgáltatók várható tényleges magatartásának vizsgálata szükséges, a helyettesítés elvi lehetősége nem elégséges. (Commission guidelines on market analysis (2002/C 165/03) 52. pont).

14. táblázat: Piaci részesedések, a kiskereskedelmi szolgáltatásként nyújtott hozzáférések száma* alapján az egyes szolgáltatási (volt koncessziós) területén 2008. december 31-i állapot szerint:

Inkumbens (volt koncessziós vezetékes) szolgáltatók	Inkumbens szolgáltatók saját előfizetői hozzá-féréseinek a száma	Más/alternatív szolgáltatók előfizetői hozzáféréseinek a száma	saját %
Magyar Telekom Nyrt.			
Invitel Távközlési Zrt.			
UPC Magyarország Tel. Kft.			

(Forrás: 2009. évi PSTN piacelemzési kérdőív)) A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak

* A számítás a hurokbérleti eladásokat és az optikai hozzáféréseket is tartalmazza.

A volt koncessziós szolgáltatók réz érpáras telefonhálózatainak földrajzi lefedettsége alapján három földrajzi terület különíthető el, amelyek megegyeznek a korábbi koncessziós területekkel.

A volt koncessziós szolgáltatók réz érpáras telefonhálózatainak földrajzi lefedettsége alapján három földrajzi terület különíthető el, amelyek megegyeznek a korábbi koncessziós területekkel.

Az optikai hálózatok gyors terjedésük ellenére még mindig alacsony részt képviselnek az előfizetői hozzáférések számából. Az optikai hálózatok fejlesztésében döntő szerepet játszó Magyar Telekom hálózatfejlesztése alapvetően szintén a saját volt koncessziós szolgáltatási területére korlátozódik.

A versenyfeltételek földrajzi szempontú vizsgálatánál az elemzés figyelembe vette, hogy a volt koncessziós szolgáltatók a saját volt koncessziós területükön olyan hálózati infrastruktúrával (alépítmény hálózat, oszlophálózat) rendelkeznek, amely előnyös helyzetet biztosít számukra a hozzáférési hálózat fejlesztését tekintve a többi, az adott területen működő, vagy oda belépni kívánó más elektronikus hírközlési vállalkozással szemben.

A versenyfeltételek homogenitása szempontjából az elemzés súlyt helyezett arra, hogy részleteiben megvizsgálja a szolgáltatók árazási gyakorlatát. Ezt mindenekelőtt az indokolta, hogy a nagykereskedelmi piac szabályozásának célja a verseny ösztönzése a kiskereskedelmi piacon, így szükséges megvizsgálni, hogyan alakulnak az árak a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon.

A szolgáltatók árazási gyakorlatának vizsgálata során az alábbiakat állapítottam meg:

Az inkumbens szolgáltatók árazása, szolgáltatásai

A nagykereskedelmi díjak az infrastruktúra hozzáférési piacon költségalapon szabályozottak. Ezek a díjak a 3 inkumbens szolgáltatóra különbözőek, de ugyanazon szolgáltató volt koncessziós területén belül azonosak. A szolgáltatás-nyújtási feltételeket a Hatóság által jóváhagyott referencia hurokbérleti ajánlat (RUO) szabályozza. A referencia ajánlatok egyes szolgáltatási feltételek részletei tekintetében kötelezett szolgáltatónként eltérhetnek, de egy szolgáltatón belül – az árakhoz hasonlóan –szintén azonosak.

A kiskereskedelmi szélessávú piac szabályozatlan, ahol a szolgáltatók a díjaikat saját döntésük alapján határozzák meg. A 3 inkumbens szolgáltató – a benyújtott adatszolgáltatásaikban tett nyilatkozatuk szerint – a volt koncessziós területükön belül nem alkalmaznak földrajzi megkülönböztetést.

A nagyobb, nem inkumbens szolgáltatók árazása

A nagyobb, nem inkumbens szolgáltatók piaci jelenléte a rendelkezésre álló adatok alapján összességében úgy értékelhető, hogy a nem inkumbens szolgáltatók nem koncentrálnak valamely inkumbens területére, hanem az inkumbensektől függetlenül alakítják terjeszkedési politikájukat.

A kiskereskedelmi árazási gyakorlatukról valamennyi nem inkumbens szolgáltató azt nyilatkozta, hogy szolgáltatási területeiken azonos díjat alkalmaznak, nincsenek területileg eltérő áraik.

Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a nem inkumbens szolgáltatók árazása is alátámasztja azt az érvet, hogy nincsenek olyan koncentrált területi egységek, ahol a szolgáltatók kifejezetten egymáshoz igazodva és egyéb saját területüktől eltérően áraznának. Azaz a nem inkumbensek árazása sem támasztja alá az inkumbensek koncessziós területétől eltérő, kisebb, homogén versengő földrajzi egységek meglétét.

Az inkumbens szolgáltatók magas piaci részesedése a saját (volt koncessziós) területükön, valamint az egységes árazási gyakorlat nem indokolja a volt koncessziós területektől kisebb földrajzi piacok feltételezését. Mindezen érvek alapján az Elnök megítélése szerint nem szükséges további homogenitási feltételek vizsgálata.

Az elemzés értelmezésében az egységes árazás azt jelenti, hogy a területileg eltérő versenynyomásra a szolgáltatók nem úgy reagálnak, hogy csak a versenyző területeken csökkentik a díjaikat. Amennyiben díjcsökkentésre kényszerülnek, azt a teljes területükre vonatkozóan alkalmazzák. Így a területileg eltérően jelentkező verseny-nyomás díjcsökkentő hatásából a teljes szolgáltatási terület előfizetői részesülnek. Megállapítható, hogy a szélessávú kiskereskedelmi piacon 2007-ről 2009-re jelentős díjcsökkenés valósult meg, a díjak több, mint üzleti titok %-kal csökkentek.

A „Lakossági és közületi előfizetői hozzáférés" kiskereskedelmi piacán (1./2007. sz. piac) díjak alakulását illetően a 2007. évi árindex ellenőrzés eredményei jelentik a legfrissebb adatokat, információkat.

A 2007. évre vonatkozó ársapka-kötelezettség ellenőrzésére vonatkozó vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy egyik érintett szolgáltató sem szegte meg a túlzott árazás tilalmát. 2007-ben az áremelések mértéke nem haladta meg a megengedett üzleti titok %-os értéket.

Az összesített árindex növekedésének 2007-ben az előző évhez viszonyított százalékos mértékét mutatja a következő táblázat:

15. táblázat: Az összesített árindex növekedése (%)

Szolgáltató	Lakossági részpiac	Nem lakossági részpiac
Magyar Telekom		
Invitel		
Hungarotel		
Monor Telefon Társaság		

(Forrás: a Hatóság számításai a szolgáltatók adatközlése alapján) A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot képeznek.

Míg a korábbi árvizsgálatok eredményei azt mutatták, hogy mindegyik szolgáltató megsértette az ársapka kötelezettséget, a jelenlegi ellenőrzés azzal a megállapítással zárult, hogy az inkumbens szolgáltatók hozzáférési díjaikat csak mérsékelten, a megengedett mértéken belül emelték, illetve minimális árcsökkenés is előfordult. Fontos megjegyezni azonban, hogy a 2007. évre előírt átmeneti szabályozásnak megfelelően az árindex változás kiszámítása során 2007. január elsejétől a határozat kézbesítését követő hónapig az elemzés a 2006-os átlagos árszinttel számolt. Tehát a 2007-re vonatkozó megállapítások a fennmaradó időszak (két hónap), azaz nem teljes év árváltozását tükrözik.

A vizsgálat eredménye alapján tehát a volt koncessziós szolgáltatók volt koncessziós területeit határoztam meg olyan földrajzi piacként, ahol a versenyfeltételek külön-külön homogének és szignifikánsan különböznek a többi terület versenyfeltételeitől.

Ez a három földrajzi piac az ország teljes területét lefedi. A földrajzi piacok mindegyikében megállapítható, hogy egyetlen szolgáltató számára a versenyfeltételek kedvezőbbek, mint minden más szolgáltató számára. Ez a kedvezőbb feltételek között levő szolgáltató, mindegyik esetben megegyezik a korábbi volt koncessziós szolgáltatóval.

A homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi területeket tartalmazza a 16. táblázat.

Földrajzi piacok	Számozási területek számai	Volt koncessziós szolgáltató
1. földrajzi piac	1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
2. földrajzi piac	24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95	Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.
3. földrajzi piac	29	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.

A fentiek alapján tehát a földrajzi piacok a következők:

1. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein;

2. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95 hívószámú számozási területein;

3. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú számozási területén.

I.8. Az érintett piac vizsgálata

Az EU Bizottság a 2003/311/EC sz. Ajánlásának Mellékletében felsorolt piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

Az Eht. 24. § (2) bekezdése alapján a Hatóság eljárása során – a jogszabályok keretei között – köteles figyelembe venni az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 19. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlásokat.

A Bizottság a korábbi 2003/311/EC sz. Ajánlás felülvizsgálata alapján kiadott 2007/879/EC Ajánlás mellékletében 4. sz. piacként a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piacot ex-ante piacszabályozási szempontból ismételten érintettnek minősített piacként nevezi meg.

A 2007/879/EC Ajánlás (17) cikke kimondja, hogy a mellékletben szereplő piacok meghatározása a fenti három kritérium alapján történt. Az Ajánláshoz fűzött Explanatory Note[38] 2.2. pontja pedig tartalmazza, hogy a mellékletben szereplő piacok tekintetében a Bizottság azzal a feltételezéssel él a nemzeti hatóságok felé, hogy a hármas kritérium teszt ezen piacok tekintetében teljesül, ezért a nemzeti hatóságoknak nem szükséges újból megvizsgálnia a három kritérium fennállását.

Tekintettel a 2007/879/EC Ajánlás fentebb említett (17) cikkére és a kapcsolódó Explanatory Note említett 2.2. pontjában foglaltakra, a hármas kritérium teszt jelen eljárásban történő elvégzése nélkül is megállapíthattam, hogy a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű mindhárom magyarországi piac szabályozási szempontból érintett piacnak tekintendő.

II. PIACELEMZÉS, JPE SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSA

II.1. Általános szempontok

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (a továbbiakban: JPE szolgáltató) – összhangban az Eht. 53. § (1) bekezdésében írtakkal – az a vállalkozás, amely valamely érintett piacon, amelyen a gazdasági verseny nem kellően hatékony, egyedül (a továbbiakban: önálló erőfölény) vagy más szolgáltatóval közösen (a továbbiakban: közös erőfölény) gazdasági erőfölényben van.

A gazdasági erőfölény olyan gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa.

A JPE minősítést nem mindegyik kritérium befolyásolja azonos mértékben.

Az, hogy egy kritérium önmagában nem elégséges a JPE-ként történő azonosításhoz, nem jelenti azt, hogy a kritériumok bármely kombinációja esetén nem megállapítható egy vagy több szolgáltató érintett piacon fennálló gazdasági erőfölényes helyzete.

Egy vállalkozást egy adott kritérium vizsgálatakor alapvetően az adott érintett piacon kell értékelni, de szükség szerint figyelembe kell venni, ha az adott érintett piacon a minősítést befolyásolja ugyanezen kritériumnak más érintett piacon, vagy érintett piacnak nem minősülő szolgáltatási piacon történő értékelése.

Az önálló és közös erőfölény megállapítása alapvetően ugyanazon kritériumok vizsgálatán alapul azzal, hogy a közös erőfölény esetén további kritériumok figyelembevétele is szükséges, illetve egyes kritériumok értelmezése, hatása eltérő lehet a JPE minősítésre.

Az egyes kritériumok esetében azok múltbéli, illetve a vizsgált időtávon belüli várható változásait is – ha ez értelmezhető – figyelembe kell venni.

[38] Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

Mivel megállapítást nyert, hogy mind a három meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.
Az erőfölény megállapításához szükséges, alábbi kritériumokat egyenként vizsgálat alá vetettem:

- piaci részesedés;
- a vállalkozás mérete;
- a nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés;
- technológiai előnyök ill. fölény;
- a vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje;
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz;
- áru/szolgáltatási diverzifikáció;
- méretgazdaságosság;
- választékgazdaságosság;
- vertikális integráció;
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat;
- a potenciális verseny hiánya;
- a terjeszkedés akadályai.

A felsorolt szempontok különböző fontosságúak a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piacon.
Megítélésem szerint a piaci erő vizsgálatának szempontjai közül a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piacon elvi fontossága a következő szempontoknak van:

1. piaci részesedés;
2. a vállalkozás mérete;
3. a nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés;
4. könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz;
5. méretgazdaságosság;
6. választékgazdaságosság;
7. vertikális integráció;
8. a potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai;
9. a vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje.

A teljesség igénye miatt a jelentős piaci erő megítélése szempontjából kevésbé fontos szempontok vizsgálatára is kitért az elemzés. Ezek vizsgálata során azt is indokolom, hogy miért tekintem az alábbi szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek:

10. technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség;
11. áru/szolgáltatási diverzifikáció;
12. fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat.

II. 2. Az egyes kritériumok vizsgálata

II. 2. 1. Piaci részesedések

A piaci részesedés önmagában általában nem döntő kritérium. Bár a magas piaci részesedés önmagában nem elégíti ki a jelentős piaci erő (hatalmi pozíció) kritériumát, valószínűtlen, hogy egy vállalkozás jelentős piaci részesedés nélkül hatalmi pozícióra tegyen szert.[39]

[39] Irányelvek, 75. pont

25%-os piaci részesedés alatt valószínűtlen az egyedüli erőfölény. A Bizottság döntéshozó gyakorlatában 40% felett feltételezhető, az európai esetjog szerint 50% felett biztosnak látszik az erőfölény. A piaci részesedés értékelésekor annak tendenciáját is figyelembe kell venni.

A piac meghatározása során a három inkumbens (volt koncessziós vezetékes) szolgáltató helyi hálózatával lefedett területe elkülönült földrajzi piacként került meghatározásra. Ezeken a piacokon az adott vezetékes hálózat tulajdonosa a nagykereskedelmi piacon harmadik felek számára átengedésre felajánlott fémes helyi hurkokat illetően 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik.

A piaci részesedés vizsgálatának kiemelt szerepe van a jelentős piaci erő megítélése szempontjából. A vizsgált földrajzi piacok esetében elmondható, hogy a szolgáltatás jellegéből adódóan (az adott hálózatban csak az adott szolgáltató képes fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésére) egyetlen eladó, az adott körzetben működő volt koncessziós vezetékes szolgáltató van jelen mind a három piacon, ami – mint az a számokból is látszik – kizárólagos helyzethez vezet a kínálati oldalon. Az átengedésre felajánlott fémes helyi hurkokon a volt koncessziós szolgáltatók saját kiskereskedelmi hozzáférési szolgáltatásaikat nyújtják. A kínálati oldali kizárólagos helyzetet jelzi, hogy 2008. év végén a piaci részesedések az azonosított földrajzi piacokon a következő képet mutatták:

– A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" az 1. számú földrajzi piacon" piacán a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. 100%-os részesedéssel rendelkezett az átengedésre felajánlott fémes helyi hurkok tekintetében.
– „A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a 2. számú földrajzi piacon" piacán az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. 100%-os részesedéssel rendelkezett az átengedésre felajánlott fémes helyi hurkok tekintetében.
– „A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a 3. számú földrajzi piacon" piacán a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft. 100%-os részesedéssel rendelkezett az átengedésre felajánlott fémes helyi hurkok tekintetében.

A három inkumbens szolgáltató 100%-os részesedése természetesen különböző nagyságú piacokat takar, ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy saját hálózatában az átengedésre felajánlott (értékesített) fémes helyi hurkok tekintetében a piaci részesedés alapján mind a három volt koncessziós vezetékes szolgáltató kizárólagos helyzetben van.

A szolgáltatók piaci részesedésének vizsgálatakor ezért a ténylegesen átengedésre felkínált helyi hurkokon kívül figyelembe vette a szolgáltató önmagának nyújtott belső szolgáltatásainak volumenét.

Ennek során (az eddigieken túlmenően) nemcsak a ténylegesen értékesített fémes hurkok figyelembe vétele történt meg, hanem megvizsgáltam azt is, hogy milyen képet mutat a piaci részesedések vizsgálata, ha mindazon helyi hurkokat figyelembe veszi, amelyen keresztül az adott szolgáltató helyhez kötött telefonszolgáltatást nyújt.

Ez alapján a számított piaci részesedés a volt koncessziós szolgáltatók esetén a már említett, az átengedésre felkínált helyi hurkok száma alapján számított 100%-os aránynál kevesebb, mint azt az alábbi táblázat is mutatja, de a domináns piaci részesedés ezen számítás alapján is határozottan fennáll:

17. táblázat: Piaci részesedések, a kiskereskedelmi szolgáltatásként nyújtott hozzáférések száma alapján az egyes földrajzi piacokon 2008. december 31-én:

Volt koncessziós vezetékes szolgáltatók	Saját előfizetői hozzáférések száma	Hurok-átengedések száma	Alternatív szolgáltatók előfizetői hozzáféréseinek száma	Volt koncessziós vezetékes szolgáltatók piaci részesedései*
Magyar Telekom Nyrt.				
Invitel Távközlési Szolg. Zrt.				
UPC Magyarország Tel. Kft.				

Forrás: 2009. évi PSTN piacelemzési kérdőív A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot képeznek

* A belső teljesítmények és tényleges hurokértékesítések alapján egyes kritériumok vizsgálata

A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" piac részét képező optikai hálózatokat illetően egyértelműen megállapítható, hogy a központból optikai kábelen

indulva ellátott hálózatrész előfizetői hozzáféréseinek száma egyelőre alacsony, de erőteljesen növekszik. A három volt koncessziós vezetékes szolgáltató részesedése a 2008. év végéig üzembe helyezett FTTC technológiájú előfizetői hozzáférések, valamint az FTTB/FTTH technológiájú előfizetői hozzáférések esetében egyaránt meghaladta a 99 %-ot. Ezen túlmenően azt is figyelembe kell venni, hogy a volt koncessziós vezetékes szolgáltatók, mindenekelőtt a Magyar Telekom optikai hálózatfejlesztései terveinek következtében a potenciális versenytársak számára gazdaságilag kevésbé válik vonzóvá, hogy saját üvegszálas helyi hurkokat építsenek ki. Következésképpen a volt koncessziós vezetékes szolgáltató az optikai hálózatokat illetően is élvezi az elsőként induló (first mover) helyzetéből származó előnyöket az egyes földrajzi piacokon.

Következtetés:
A piaci részesedés vizsgálata során megállapítottam, hogy mindegyik érintett piacon található egy szolgáltató, a volt koncessziós szolgáltató, amely olyan magas piaci részesedéssel rendelkezik, hogy nagyon valószínű a volt koncessziós szolgáltató JPE státusza, azonban a további kritériumokat is megvizsgáltam annak tisztázása érdekében, hogy nincs-e mégis olyan különleges körülmény, melynek következtében a JPE megállapítás nem megalapozott.

II. 2. 2. A vállalkozás mérete
A piaci erőfölény megítélésének fontos szempontja a vállalkozás méretének vizsgálata, mert a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre. A fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacával kapcsolatban azonban (eladói oldalon) egyszereplős piacról beszélhetünk, ahol versenytársak híján az előnyszerzés nem értelmezhető. A piac jellegéből adódóan az egyes volt koncessziós vezetékes szolgáltatókhoz viszonyítva fennálló jelentős vállalatméretbeli különbségeknek nincs relevanciájuk.
A méretbeli különbségeknek a jelentős piaci erő megítélése szempontjából itt is a piacon már jelenlévő és ott esetleg később potenciálisan megjelenő szolgáltatók viszonylatában már lehet némi szerepük.

Következtetés:
Megállapítottam, hogy az érintett nagykereskedelmi piacokon a kínálatukkal jelenlévő volt koncessziós szolgáltatókon kívül, nincs olyan a nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött kiskereskedelmi hozzáférési szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amelyik pénzügyi ereje, vállalati mérete alapján összemérhető lenne a volt koncessziós szolgáltatókkal.
A vállalkozás mérete így tovább erősíti a piaci részesedési kritérium hatását.

II. 2. 3. A nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése
A nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés, azaz a hálózat tulajdonlása, ellenőrzési joga egyrészt a földrajzi piacokat is alapvetően meghatározza, másrészt az ex ante szabályozás szükségességének vizsgálata során is jelentős piacra lépési korlátot jelent.
Egy hasonló infrastruktúra feletti rendelkezés szükségessége fontos gátját képezheti a belépésnek. Az erőpozíció megítélésénél ezért az tekintendő meghatározónak, hogy egy adott létesítmény a tulajdonosát olyan helyzetbe hozza-e, hogy függetlenítheti magát a többi hálózat-üzemeltetőtől. A megkettőzhetőség kritériuma esetében a Hatóság azt ítéli meg, hogy az érintett infrastruktúra (az érintett hálózat) a szóban forgó határozat felülvizsgálatára előírt határidőn belül gazdaságosan megkettőzhető-e egy hasonló funkcionalitással rendelkező hálózattal.
Fontos piacra lépési korlátot jelentenek az esetleges piacra lépés azon költségei, amelyeket a piacra lépőnek be kell fektetnie a szolgáltatás infrastrukturális feltételeinek biztosítása érdekében, de ezek a piac elhagyásakor nem térülnek meg. A potenciális piacra lépő csak akkor vállalja ezeket a beruházási költségeket, ha kilátása van arra, hogy mind a beruházás költségei, mind a szolgáltatás elkerülhető költségei megtérülnek az árbevételből.
Az infrastruktúrával, mint belépési korláttal már a piac meghatározása során is foglalkoztam. Vizsgálat alá vetettem a technológiai determináció kérdését, mely szerint az adott hálózatban csak az adott volt koncessziós vezetékes szolgáltató képes fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésére. Ez a helyzet önmagában is piaci belépési korlát, a piacon jelenlévő szolgáltatók piaci helyzetét tovább erősíti.
Az optikai hálózatokat illetően egyértelműen megállapítható, hogy ha egy piaci szereplő optikai hálózatot akar kiépíteni, vagy át akar térni az üvegszálas helyi hurkok kiépítésére, akkor – a megtérülés érdekében - kellő mennyiségű potenciális igénybevevővel

kell, hogy rendelkezzen. Egy hollandiai felmérés szerint[40] a nyereséges üzemeltetéshez a jelenlegi szélessávú ügyfelek legalább 50%-ának át kell térnie az üvegszálas helyi hurkok szolgáltatására. A kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon meglévő nagy piaci részesedésük miatt a volt koncessziós szolgáltatók számára sokkal könnyebb elérni egy optikai hálózat nyereségessé tételéhez szükséges minimális csatlakozási számot, mint más szolgáltatóknak. Emiatt nem valószínű, hogy a piacra belépők abban a helyzetben lesznek, hogy a hasonló léptékben valósítsanak meg egy optikai hálózatot.
Ehhez még az is hozzá tartozik, hogy a megtérüléshez szükséges magas kihasználtság követelménye igencsak valószínűtlenné teszi, hogy ugyanazon a földrajzi területen több optikai hálózatot egymással párhuzamosan kiépítsenek. Ezzel összefüggésben azt is feltétlenül figyelembe kell venni, hogy Magyarországon a piacvezető kábelszolgáltatók képesek koaxiális-alapú végfelhasználói csatlakozásaikat olyan sávszélességűre feljavítani, amelyek már összehasonlíthatók az optikai helyi hurkokkal.

Következtetés:
Megállapítottam, hogy az érintett piacokon a volt koncessziós szolgáltatók gyakorolják a nehezen megkettőzhető infrastruktúra fölötti ellenőrzést.

II. 2. 4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz
Tekintettel arra, hogy minden távközlési infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel és a beruházások megtérülési ideje közép-, illetve hosszú távú, ezért a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a távközlési vállalatok számára. A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz történő hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és elismertsége, reputációja.
Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz, és ebből számottevő piaci előnye származhat.
Egy olyan piacon azonban, ahol mindössze egyetlen eladó található, ilyen típusú piaci előny a (nem létező) versenytársakhoz képest nem értelmezhető.
A potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját helyi hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából azonban releváns kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe.
Ezt vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő helyi hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható.
A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják helyi hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről.
A hozzáférési piacon tevékenykedő szolgáltatók fontosabb pénzügyi mutatóit tartalmazza a következő táblázat a 2008. évre vonatkozóan:

[40] TelecomPaper: „Fibre-to-the-Home (FttH) in the Netherlands" , (Fibre-to-the-Home (FttH) Hollandiában), Jelentés az OPTA megbízásából, 2008. május 8.

18. táblázat: A hozzáférési piacon tevékenykedő szolgáltatók fontosabb pénzügyi mutatói 2008-ben

Szolgáltató	Összes eszköz (mFt)	Tárgyi eszközök aránya (%)	Tőkeellátottság (%)	Likviditási mutató (%)	Esedékességi mutató (%)	Adósságfedezeti mutató (%)	Összes bevétel (MFt)	Üzemi tevékenység eredménye (MFt)	Adózott eredmény (MFt)	Befektetett eszközök beszerzése (MFt)	Befektetett eszközök eladása (MFt)
Magyar Telekom Nyrt.	965 252,0	43,7	37,1	39,4	51,1	174,4	527 502,0	93 679	98 625	-85 589	5 972,0
UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	250 650,6	23,1	22,9	43,5	3,4	148,8	64 390,9	12 877,1	1 725,1	17 744,5	38,0
Invitel Távközlési Szolgáltató Rt.	166 134,0	169,7	13,3	148,4	20,1	130,6	63 920,0	10 429	-745	-17 449,0	12 515,0
GTS Hungary Távközlési Kft.	16 976,0	49,2	55,9	59,7	58,0	330,1	17 153,0	-403	181,0	1 539,0	1 400,0
Actel Távközlési Zrt.	406,8	49,5	-91,1	71,9	28,5	51,7	290,8	-327,9	-359,9	35,2	0,0
EnterNet Kft.	1 942,8	9,6	8,0	44,2	72,6	115,5	3 535,0	-153,6	-242,0	635,0	0,0

Forrás: hivatalos cégadatok alapján

A 18. táblázat adatai alapján megállapítást nyert, hogy az érintett vállalkozások tőkehozzáférési mutatói jelentős különbségeket jeleznek. A döntő piaci részesedésű volt koncessziós szolgáltatók helyzete és tulajdonosi háttere inkább biztosítja számukra a tőkepiacokhoz való könnyebb hozzáférést, mint más, a piacon lévő szolgáltatók esetében.

Következtetés:
A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítottam, hogy a hazai vezetékes szolgáltatók közül a volt koncessziós szolgáltatók piaci részesedésük és tulajdonosi hátterük révén más piaci szereplőkhöz képest jelentős előnnyel rendelkeznek a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés tekintetében.

II. 2. 5. Vertikális integráció
A vertikális integráció megvalósulása esetén egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre. A vertikális integráció jelentősen erősítheti egy vertikálisan integrált szolgáltató piaci erejét, ha ez a szolgáltató ellenőrzése alatt tartja a nagykereskedelmi alkotóelemekhez való hozzáférést, és ezzel egyidejűleg az érintett kiskereskedelmi piacon is aktív.
A piaci előnyszerzés a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piacon is értelmezhető a ráépülő kiskereskedelmi piac vonatkozásában.
A nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója, mint a ráépülő kiskereskedelmi piac aktív szereplője a kiskereskedelmi piacon előnyösebb helyzetben van azáltal, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges „inputot", nagykereskedelmi szolgáltatást, a kiskereskedelmi piac egyéb szereplőivel ellentétben nem kényszerül a nagykereskedelmi piacon beszerezni, illetve önállóan, új szolgáltatásként előállítani (utóbbinak jelentős új beruházási igénye alól is mentesül).
A ráépülő kiskereskedelmi piac vonatkozásában a Magyar Telekom szolgáltatási portfóliójának része a volt T-Online internet szolgáltatása is, az Invitel szolgáltatásai pedig integráltan tartalmazzák a Pantel Kft. és az Euroweb Kft. szolgáltatásait. A UPC

Magyarország egyesíti a korábbi UPC piacvezető ktv-műsorelosztó és a Monor Telefon Kft. helyhez kötött nyilvános telefonszolgáltatásait.
A vállalkozás csoportok tekintetében az is megállapítható, hogy a Magyar Telekom Nyrt. által képviselt csoporthoz tartozik a T-Kábel Zrt. műsorelosztó vállalkozás is, amely 2004 végén lépett piacra kábeltelefon szolgáltatásával és amely ehhez a szolgáltatásához igénybe veszi a Magyar Telekom infrastrukturális és szellemi adottságait. Hasonlóan, az Invitel tulajdonosa a HTCC, megvásárolta a korábbi Tele2 telefon közvetítő szolgáltatót, melyet Invitel Telecom Kft. néven működtet tovább, míg az ugyanehhez a vállalat-csoporthoz tartozó Invitel Technocom Kft. bérelt vonali szolgáltatásokat végez.

Következtetés:
Megállapítottam, hogy a vertikális integráció mind a három volt koncessziós szolgáltató esetén fennáll, és szerepet játszhat abban, hogy az érintett nagykereskedelmi piac szabályozása híján a volt koncessziós szolgáltatók erőfölényes helyzetüket érvényesíthetik a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon.

II. 2. 6. Méretgazdaságosság
A méretgazdaságosság forrása a termelésnövekedés révén elérhető fajlagos költségcsökkenés. A méretgazdaságosság elemzése és megítélése a piaci részesedéssel, a vállalatmérettel, valamint az alkalmazott technológiával, az infrastruktúrával kapcsolatos adatok alapján valósítható meg. A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. (Ez a fix költségekre vezethető vissza.) Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. Ez a helyzet a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piacon a fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének (mint tőkeigényes iparág) esetében is fennáll. A méretgazdaságosság konkrét hatását jól mutatja a helyi hurok átengedési referencia ajánlatokban szereplő havi díjak különbsége a legnagyobb, illetve a kisebb volt koncessziós szolgáltatók között, tekintettel arra, hogy a három érintett piacon jelentősen eltérő méretgazdaságosság regisztrálható.
A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piac részét képező optikai hálózatok esetében méretgazdaságosság kiemelkedően fontos szempont, mert az optikai hálózatfejlesztések megvalósítása jelentős beruházást igényel (pl. a földmunkák és a berendezések költségei), és ennek megtérülése csak jelentős nagyságrendű aktivált előfizetői hozzáférés megléte esetén lehetséges.
Amennyiben egy szolgáltató a méretgazdaságossági hatást jobban kihasználva képes előállítani valamely terméket, abból piaci előnye származhat.

Következtetés:
Megállapítottam, hogy az érintett piacokon a méretgazdaságosság előnyeit elsősorban a volt koncessziós szolgáltatók élvezik.

II. 2. 7. Választékgazdaságosság
A választékgazdaságosság hatása abból ered, hogy az egységnyi kibocsátásra eső költségek csökkennek annak következtében, ha ugyanazon vállalkozás egy termékét vagy szolgáltatását még egy vagy több más termékkel, szolgáltatással együtt, közös termelési folyamatban állítja elő.
A költségmegtakarítás abból származik, hogy e termékek és szolgáltatások esetében azonos eljárásokat, folyamatokat alkalmaznak. Hálózati infrastruktúrát igénylő szolgáltatások esetén jelentős választékgazdaságossági hatást biztosíthat a szolgáltató számára az, hogy több szolgáltatását is alapvetően ugyanazt az infrastruktúrát igénybe véve nyújtja. Az a piaci szereplő, amely képes ennek realizálására nyilvánvalóan számottevő előnyre tehet szert azon versenytársaival szemben, amelyek viszont képtelenek erre.

Következtetés:
Megállapítottam, hogy a választékgazdaságosság a hálózattal rendelkező piaci szereplők esetében erősen érvényesül. A piaci részesedés alapján domináns szolgáltatók – mivel igen széles szolgáltatási palettát kínálnak alapvetően ugyanazon infrastruktúrán – képesek kihasználni a választékgazdaságosság előnyeit.

II. 2. 8. Potenciális verseny hiánya, terjeszkedés akadályai

A potenciális verseny hatása akkor érvényesül, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. A potenciális verseny tehát tulajdonképpen a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető, azzal együtt, hogy a kínálati helyettesítés, vagyis az adott piacon jelen nem levő, de arra – hálózatuk, felkészültségük folytán – könnyen belépni képes szolgáltatók megjelenése az adott piacon nem igényel jelentős költségeket a piacra lépő szolgáltatók részéről, szemben a potenciális versennyel.
Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatarthatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy áraikat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartsák). Ha egy az adott érintett piacon erőfölényes helyzetben lévő szolgáltató piaca hosszabb távon az új belépők által „támadható" piac, az a szolgáltató tevékenységét, a piaci erőfölénnyel való esetleges visszaélését már az adott piaci viszonyok között is korlátozhatja.
A potenciális verseny elemzése első lépésben a belépési korlátok vizsgálatát igényli.
A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piacon a fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő átengedésével kapcsolatban megállapítható, hogy ezen szolgáltatás nyújtására annak jellegéből adódóan egyetlen eladó, az adott körzetben működő volt koncessziós vezetékes szolgáltató képes hatékonyan és megfelelő lefedettséggel, ezért hiába próbálnának új eladók (akár a már piacon lévő, akár új szolgáltatók) belépni a piacra, hosszabb távon nem képesek helyettesítő szolgáltatást előállítani. Tekintve, hogy a belépés eleve akadályozott, a piaci terjeszkedés lehetősége is kizárt ebben az esetben.
A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piac részét képező optikai hálózatok esetében pedig a piacra belépőknek azért nincs reális esélyük az inkumbens szolgáltatók optikai hálózatfejlesztéseihez hasonló léptékű saját optikai hálózat kiépítésére, mert azokénál sokkal kisebb részesedéssel rendelkeznek a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon, így számukra nagyságrenddel nehezebb elérni egy optikai hálózat nyereségessé tételéhez szükséges minimális előfizetőszámot.

Következtetés:
A fentiek alapján megállapítottam, hogy a potenciális verseny és a terjeszkedés akadályai nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett három piacon.

II. 2. 9. Vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
Az Európai Bizottság „Útmutató a piacelemzéshez és a JPE felméréséhez" c. iránymutatása (Iránymutatás) nagy súlyt helyez a vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő szerepének vizsgálatára. A Bizottság iránymutatása szerint vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybevétele) képesek átállni, ha szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.
A piaci szereplők pozícióját nagymértékben befolyásolja a piaci kapcsolatrendszer, a viszonylati függőség mértéke. E célból elemezni kell a szolgáltatók szállítói és vevői kapcsolatrendszerét, és tételesen ismerni kell a legnagyobb (5, esetleg 10) szállítót és vevőt és a velük bonyolított forgalom nagyságát (részesedését a teljes forgalomban). Releváns információval szolgálhat a szállítói és vevői részesedések időbeni (2-3 év) alakulásának vizsgálata.
A piaci kapcsolatrendszer elemzésén túlmenően a kiegyenlítő vásárlóerő megalapozott megítéléséhez az alábbi tényezők vizsgálata is szükséges:

- vevő koncentráció
- szolgáltató váltásának költsége
- vevői árrugalmasság
- fogyasztói informáltság

A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piacon a kiegyenlítő vásárlóerő versenyt befolyásoló szerepe nem érvényesül, mivel a vevők akkor képesek hatékonyan befolyásolni az eladó magatartását a kiegyenlítő vásárlóerő révén, ha van másik eladó, akihez fordulhatnának. A vizsgált nagykereskedelmi piacon azonban sem a tényleges, sem a potenciális vevőknek nem áll fenn a máshoz fordulás lehetősége, s egyéb megtorló, retorziós eszközöket sem tudnak a volt koncessziós szolgáltatókkal szemben alkalmazni.

Az erős tárgyalási pozícióban lévő igénybevevők jelenléte befolyásolhatja azt, hogy egy vállalkozás milyen mértékben lehet független a vevőitől. A vásárlóerő mint az erőfölény kritériuma meghatározó fontosságú tényező lehet annak megítélésében, hogy fennáll-e a jelentős piaci erő. A vevő részéről megnyilvánuló vásárlóerő befolyásolja a szolgáltató piaci erejét.
A vásárlóerő a kereslet abszolút mértéke, valamint a legnagyobb vásárlók által lebonyolított vásárlásnak egy vállalkozás teljes értékesítéséhez viszonyított aránya alapján határozható meg.
Az alternatív piaci szereplők az inkumbens szolgáltatóktól függnek abban a tekintetben, hogy az érintett nagy- és kiskereskedelmi piacokon az országos szintű szolgáltatások kínálhassanak fel, mivel nem rendelkeznek saját országos hálózattal, ami pedig szükséges a végfelhasználók eléréséhez.
Fordítva viszont ez nem igaz. Az inkumbens szolgáltató vertikálisan integrált vállalat. Mivel egyrészt szolgáltatást nyújt a végfelhasználóknak, másrészt saját hálózattal rendelkezik, minden eszköze megvan saját hatáskörében arra, hogy aktív lehessen a szóban forgó kiskereskedelmi piacokon. Az inkumbens szolgáltató ezért nem függ a többi piaci szereplőtől. Ily módon nagykereskedelmi viszonylatban egyoldalú függés áll fenn az inkumbens szolgáltató és az alternatív szolgáltatók között.
Nagykereskedelmi szabályozás hiányában az inkumbens szolgáltató maga határozhatja meg azt a mértéket, hogy a tőle függő alternatív szereplők részéről mennyire érzi meg a kiskereskedelmi piaci versenyt. Az inkumbens szolgáltatónak lehetősége van arra, hogy ezektől a szereplőktől megvonja a hozzáférést, vagy saját belátása szerint tegye lehetővé a hozzáférést és szabja meg a hozzáférés díjait. Azaz nincs olyan vásárlóerő, amely kordában tartaná az inkumbens szolgáltató magatartását.

Következtetés:
A fentiek alapján megállapítottam, hogy a vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő hiánya nagymértékben elősegíti az erőfölényes helyzet kialakulását az érintett három piacon.

A jelentős piaci erő szempontjából kevésbé fontos szempontok, az adott piac esetén

II. 2. 10. Technológiai előny, technológiai fölény
Technológiai előny abban az esetben érvényesül, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonylatában értelmezhető. Mivel a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)"elnevezésű nagykereskedelmi piac azonosított érintett piacain kínálati oldalon csak egy szereplő található, ezért a piaci erőt illetően ilyen összehasonlítás nem lehetséges.

II. 2. 11. Termék/szolgáltatási diverzifikáció
Az áru/szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók más piacon nyújtott szolgáltatás(ok) igénybevételével kapcsolják össze. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre.
A fogalom alapvetően a kiskereskedelmi piacokhoz köthető, a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piacon a fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő átengedésének piacán – mivel egyetlen eladó van – ez az előnyszerzés nem képzelhető el, ennek megfelelően az alkalmazott piaci gyakorlat (amely alapvetően csak a szabályozás által megteremtett kínálat feltételeit jelenti) alapján nincs is erre példa. Továbbá az is megállapítható, hogy mind a három piacon önmagában – illetve a referenciaajánlatban meghatározott szükséges kapcsolódó szolgáltatásokkal együtt, amelyek ugyanakkor önmagukban nem minősülnek önálló nagykereskedelmi szolgáltatásnak - kínálják a szolgáltatók a fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedését.

II. 2. 12. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) van szerepe a piaci erő megítélése szempontjából. A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piac azonosított érintett piacain

kínálati oldalon csak egy szereplő található, ezért a piaci erőt illetően az értékesítési hálózat vizsgálata nem hordoz releváns információkat.

II. 3. A piacelemzés eredménye, azonosított jelentős piaci erejű (JPE) szolgáltatók

A piaci részesedés és a többi kritérium együttes vizsgálata alapján megállapítottam, hogy az érintett piacokon a verseny nem eléggé hatékony és a következő vállalkozások jelentős piaci erővel rendelkeznek:

1. számú érintett piacon: Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
2. számú érintett piacon: Invitel Távközlési Zrt.
3. számú érintett piacon: UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.

III. KÖTELEZETTSÉGEK MEGÁLLAPÍTÁSA

Az Eht. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az Elnöknek az érintett piacokon azonosított, JPE-vel rendelkező szolgáltatókra a piacelemzés által feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget meg kell állapítania, vagy a korábban jogszabályban, vagy a Hatóság határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenn kell tartania, vagy módosítania.
Tekintettel arra, hogy a vizsgált érintett piacokon azonosított JPE szolgáltatók piaci ereje várhatóan tartós marad, az ex ante szabályozásnak azt kell biztosítania, hogy az azonosított JPE szolgáltatók sem árazási eszközökkel, sem nem-árazási diszkriminatív módszerek alkalmazásával ne élhessenek vissza gazdasági erőfölényükkel.

III.1. Általános célok

A kötelezettségek meghatározása során szem előtt tartottam a Hatóság számára az Eht 9. § (5) bekezdésben meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.-ban lefektetett általános célokat[41]. A kötelezettségek kirovása során törekedtem arra, hogy a Határozat biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III.2. A kötelezettségek kirovásának menete, a korábbi kötelezettségek értékelése

A kötelezettségek kiszabása során

- először megvizsgáltam azokat a kötelezettségeket, amelyeket a Hatóság már a vizsgált múltbeli időszakban érvényesített a vizsgált érintett piacokon és megállapításokat tett arra nézve, hogy a kiszabott kötelezettségek hiányában hogyan alakult volna a verseny,
- ezt követően megvizsgáltam, hogy a kiszabott kötelezettségek eredményeként bekövetkeztek-e pozitív fejlemények az érintett piacon,
- amennyiben a fejlemények pozitívak voltak, úgy ezen kötelezettségek fenntartását, ellenkező esetben azok megszüntetését írtam elő,
- amennyiben azonban a kötelezettségek pozitív hatása nem volt elegendő, ezt megállapítottam és ennek alapján a piac természetének megfelelő kötelezettségeket írtam elő.

A nagykereskedelmi piacokon előírható kötelezettségek közül a Kötelezett Szolgáltatók vonatkozásában a DH-664-177/2005. számú határozatban az „átláthatóság", az „egyenlő elbánás", a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettsége, a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos" kötelezettség és a „számviteli szétválasztás" kötelezettség került előírásra.
Megállapítottam, hogy a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség a hurok átengedési díjak csökkenéséhez vezetett. Megállapítottam továbbá, hogy az elemzés időpontjában érvényes, 2008-ban és 2009-ben jóváhagyott referenciaajánlatok a korábbinál jóval kedvezőbb feltételei már hatást gyakoroltak a hurok átengedési piac keresleti oldalára.

[41] Eht. 2-3. §.

Mindazonáltal - nemzetközi összehasonlításban - még mindig meglehetősen alacsony a teljes és a részleges hurok átengedések száma.

Szabályozási szempontból ezért egyértelműen megállapítható, hogy további szabályozói intézkedésekre van szükség a hurok átengedési piac eredményes működése és fejlődése érdekében. Az átengedett helyi hurkok nemzetközi összehasonlításban még mindig meglehetősen alacsony száma azt jelzi, hogy a további intézkedések szükségesek a szolgáltatás, illetve az igénybevételhez szükséges kapcsolódó szolgáltatások árának ellenőrzése, valamint az új belépő szolgáltatók számára biztosított műszaki és egyéb (azaz az árakon túli) kereskedelmi feltételeinek javítása céljából.

Mindezt tekintetbe véve indokolttá vált fenntartani azt az álláspontot, hogy a hurok átengedési referencia ajánlat készítésének és Hatóság általi jóváhagyatásának a kötelezettsége helyes szabályozói intézkedés volt, és ezt az érintett piacokon a hurokátengedési szolgáltatás tekintetében továbbra is fenn kell tartani.

III.3. Kötelezettségek meghatározásakor alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során az általános célokon kívül a következő elveket vettem figyelembe:

- A kötelezettségeknek a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piacon fennálló versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk és a szabályozás végső célja az, hogy a kapcsolódó szélessávú kiskereskedelmi piacon elősegítse a hatékony verseny kialakulását.
- A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosaknak kell lenniük.[42]
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III.4. A Hatóság által kirótható kötelezettségek

Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé[43]:

- Átláthatóság, ezen belül referenciaajánlat készítése
- Egyenlő elbánás
- Számviteli szétválasztás
- Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek
- A közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai
- Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

III.5. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

Az Eht. alapján, amennyiben az Elnök a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejűként azonosít, akkor a rendelkezésre álló „kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő[44]". Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma azonosítása
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

A kötelezettségek meghatározása során messzemenően szem előtt tartottam az Eht. által a Hatóság számára az Eht 9. § (5) bekezdésben meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.-ban lefektetett általános célokat[45]. A kötelezettségek kirovása során arra törekedtem, hogy biztosítsák az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

[42] Eht. 52. § (1) bekezdés.
[43] Eht. XII. Fejezet.
[44] Eht. 52. § (1) bekezdés.
[45] Eht. 2.§

III. 5. 1. A versenyprobléma azonosítása

III.5.1.1. A versenyprobléma: gazdasági erőfölény az érintett piacokon

Elvégeztem az érintett nagykereskedelmi piac meghatározását, melynek eredményeképpen a piac a következő szolgáltatásokat tartalmazza: réz hurok, alhurok, használaton kívüli réz helyi hurok, újgenerációs (optikai) hurok, alhurok, illetve használaton kívüli kábel, amennyiben az átengedés előfizetői szakasz kialakítása céljából történik és a használaton kívüli kábellel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés.

A piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történt piacelemzés során megállapítottam, hogy mind a három érintett piacon található egy szolgáltató, amely az adott piacon jelentős piaci erejű helyzetben van, 100%-os, vagy közel 100%-os[46] piaci részesedéssel rendelkezik. A piac elemzése során nem találtam olyan kiegyenlítő vásárlóerőt, ami nyomást gyakorolhatott volna az azonosított JPE szolgáltatókra a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedése szolgáltatás feltételeinek és díjának kialakítása során. A fentiek alapján megállapítást nyert, hogy az érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatóknak – szabályozás hiányában – lehetőségük lenne arra, hogy az érintett piacokon tevékenységüket a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassák.

Az érintett piacokon tehát versenyproblémaként került azonosításra, hogy a szolgáltatók jelentős piaci erejű helyzetben vannak, ami lehetővé teszi számukra, hogy tevékenységüket a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassák, azaz hogy versenytorzító magatartást tanúsítsanak.

III.5.1.2. Az erőfölényből fakadó lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások

A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedése piacának sajátosságaiból adódóan a piacon a jelentős piaci erejű helyzetből származó lehetséges piaci torzulások részben strukturális jellegűek, részben pedig a piac kínálati szereplőinek versenykorlátozó magatartásából fakadhatnak. A piacon lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

III.5.1.2.1. A hozzáférés megtagadása a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a helyhez kötött fizikai infrastruktúrához való hozzáférés kötelezettségének előírása nélkül lehetetlennek bizonyulna a versenyt támasztó alternatív PSTN-szolgáltatók piacra lépése. Ennek hiányában ugyanis csak saját, önálló hálózat kiépítésével léphetnének be a piacra. A saját hálózat kiépítése azonban nagyon magas, és az esetek többségében nagy valószínűséggel soha meg nem térülő költséggel járna. Feltétlenül meg kell jegyezni azt is, hogy a hozzáférési jogosultság biztosítása, az átengedési kötelezettség előírása nemcsak a szűkebb értelemben vett hálózati hozzáférésre vonatkozik, hanem a kapcsolódó berendezésekre és felszerelésekre is vonatkozhat. Mindazonáltal a szűk keresztmetszetet jelentő berendezésekhez való hozzáférés biztosítása még nem szünteti meg, nem küszöböli ki az összes versenyproblémát.

Az újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében a hozzáférés megtagadása – tekintettel arra, hogy újgenerációs hozzáférési hálózatok nehezen megkettőzhető infrastruktúrát képeznek – alkalmas lenne arra, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók a piacon jelen lévő, de újgenerációs hozzáférési hálózattal nem rendelkező versenytársaikkal szemben versenyelőnybe kerüljenek, illetve új versenytársak piacra való belépését akadályozzák, ezáltal jelentős piaci erejüket megtartsák, illetve fokozzák. Azokon a földrajzi területeken, ahol a jelentős piaci erejű szolgáltatók újgenerációs hozzáférési hálózatot építenek ki, távlatilag várható, hogy az újgenerációs hozzáférési hálózaton nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatások felváltják a réz érpáras helyi hurkokon nyújtott szolgáltatásokat, amely a réz érpáras helyi hurok átengedés nagykereskedelmi igénybevételi lehetőségének megszűnését eredményezheti. Abban az átmeneti időszakban, amikor az újgenerációs hozzáférési hálózat egy adott területen már jelen van, de a réz érpáras hurok átengedés is igénybe vehető, az újgenerációs hozzáférési hálózathoz való nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés megtagadása szintén alkalmas a jelentős piaci erejű szolgáltató erőfölényének növelésére, mivel az újgenerációs hozzáférési hálózatok által biztosított nagyobb átviteli kapacitásnak köszönhetően az előfizetők számára nagyobb használati értéket jelentő szolgáltatások nyújthatóak, mint a réz érpáras hurok átengedés felhasználásával. A nagykereskedelmi hozzáférés megtagadásával, az előfizetők újgenerációs hozzáférési hálózatokra való átmigrálásával a jelentős piaci erejű szolgáltatók további előnyhöz juthatnak versenytársaikkal szemben, aminek révén tovább növelhetik piaci erejüket a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon.

A piacon működő JPE szolgáltató számos ár- és nem árjellegű eszközt alkalmazhat annak érdekében, hogy a nagykereskedelmi piacon megszerzett pozícióját kiterjessze a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokra.

[46] Attól függően, hogy belső teljesítménnyel vagy a tényleges piaci tranzakciók alapján tekintjük.

III. 5.1.2.2. Árjellegű versenyproblémák

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedési kötelezettségének előírása mellett is bekövetkezhet a piaci verseny árjellegű eszközökkel történő torzítása, ami drasztikusan növeli a volt koncessziós szolgáltatókkal versenyre kelő cégek költségeit, nagymértékben rontja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát, továbbá kedvezőtlen fogyasztói, jóléti hatásokat idéz elő. A piacon a jelentős piaci erejű helyzetből származó árjellegű versenytorzító eszközök közül az alábbiak fordulhatnak elő:

– árdiszkrimináció

Az árdiszkrimináció leggyakoribb megnyilvánulási formája, hogy a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató a saját belső elszámolásában használt árnál magasabb áron értékesíti nagykereskedelmi vásárlói részére nagykereskedelmi szolgáltatását, annak érdekében, hogy jelentősen megdrágítsa, és ezzel versenyképtelenné tegye az általuk nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatásokat.

– túlzó árazás / keresztfinanszírozás

A hozzáférési jogosultság kielégítésekor, a hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásakor a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére kötelezett JPE szolgáltató a tényleges költségeit jelentősen felülmúló nagykereskedelmi ár érvényesítésére törekedhet. Költségalapú díjak alkalmazása előírásának hiányában ennek nincs is akadálya. A nem költségalapú díjak továbbá lehetőséget teremthetnek a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére kötelezett JPE szolgáltató számára a költségek által nem indokolt jövedelemátcsoportosításra is, ami a versenyt torzítja és ellehetetleníti az optimális allokációt.

– ragadozó/felfaló árazás

A ragadozó/felfaló árazás legtipikusabb esete, hogy a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató a költségek által nem indokolt, mesterségesen alacsony árakat alkalmaz a kiskereskedelmi piacon azért, hogy az újabb szolgáltatók piacra lépésének megakadályozásával (foreclosure), illetve a már piacon lévő versenytársak ellehetetlenítésével, kiszorításával hosszabb távon verseny nélkül tarthassa fenn piacvezető szerepét. A vertikálisan integrált JPE szolgáltató számára így lehetővé válik a nagykereskedelmi piacon elért vezető szerepének a kiskereskedelmi piacra történő kiterjesztése.

III.5.1.2.3. Nem árjellegű versenyproblémák

A piaci verseny nem árjellegű eszközökkel történő torzítására általában akkor kerül sor, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége korlátozott. A jelen érintett piacokon lehetséges nem árjellegű versenytorzító eszközök, és azok hatásmechanizmusa az alábbiakban foglalható össze:

– az információ visszatartása

Ennek legáltalánosabb megvalósulási módja, hogy a nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő, a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére kötelezett szolgáltató olyan – sok esetben releváns – információkkal látja el a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, amelyeket nem juttat el annak versenytársaihoz. Az ex ante szabályozás hiányában a Kötelezett Szolgáltatónak tehát módja van arra, hogy a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót jelentős versenyelőnyhöz juttassa a más szolgáltatónak el nem juttatott információk révén, és ezzel saját jelentős piaci erejű helyzetének fenntartását vagy annak további erősítését mozdítja elő. Versenyprobléma lehet az is, hogy a versenytársakhoz csak késve érkezik el a releváns információ, és nem teljes körűen, ami miatt a Kötelezett Szolgáltató a nagykereskedelmi piacra ráépülő piacon versenyelőnyhöz juthat.

A hálózatok technológiai fejlődése miatt bekövetkező, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás során potenciális versenyproblémát jelenthet, hogy az NGN hálózatok kiépülésével párhuzamosan, az NGN hálózatok topológiájából adódóan csökken az MDF-ek száma, ezért elkerülhetetlen, hogy a kötelezett ezek számát idővel csökkenti. A már biztosított hozzáférés visszavonása azonban – amennyiben ez a Jogosult Szolgáltató számára nem transzparens módón történik – ellehetetleníti a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak megtérülését, nehezen elviselhető elsüllyedt költségeket eredményezne számukra. A Kötelezett Szolgáltatónál reálisan felmerül annak lehetősége, hogy az információt előbb saját szervezetének szolgáltatja. Így például a felszámolandó MDF és utcai kabinet helyszínekre vonatkozó információkat a Kötelezett Szolgáltató a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató rendelkezésére bocsáthatja, anélkül, hogy ezekről tájékoztatná a jogosult szolgáltatókat.

Az ODF-hozzáférés vagy utcai kabinethez való hozzáférés viszonylatában is hasonló problémák merülhetnek fel.

– indokolatlan előírások, követelmények

A Kötelezett Szolgáltató számára a helyhez kötött fizikai infrastruktúrához való hozzáférési, (ezen belül a hurok átengedési) piacra történő belépés, illetve az azon való térnyerés megnehezítésének vagy megakadályozásának hatékony eszköze lehet az, ha a nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő, a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére kötelezett szolgáltató indokolatlan előírásokkal, követelményekkel nehezíti meg vagy akadályozza meg azt, hogy az alternatív szolgáltató a hurok átengedési szolgáltatást tőle igénybe vegye. Az ex ante szabályozás hiányában a Kötelezett Szolgáltatónak tehát lehetősége van arra, hogy oly módon határozza meg a helyhez kötött fizikai infrastruktúrához való hozzáférés feltételeit, hogy minél kevesebb alternatív szolgáltató legyen képes teljesíteni azokat.

Indokolatlan előírások, követelmények megállapítására elsősorban a hurok átengedés technológiai, fizetési, adminisztratív feltételeinek meghatározásakor kerül sor. Gyakran alkalmazott és egyértelműen a versenyt torzító eszköz a műszaki paraméterek túlzott részletezése, a szabványokban szereplő paramétereken messze túlmutató műszaki paraméterek alkalmazása, melyek technológiai eszközökkel is konzerválják a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére kötelezett volt koncessziós vezetékes szolgáltatók piacvezető pozícióját. Utóbbira a hazai Jogosult Szolgáltatók is többször tettek panaszt.

– késleltetési taktikák

A nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő szolgáltató késleltetési taktikákkal megkísérli a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére vonatkozó szerződés megkötésének időbeli eltolását, halogatását, annak érdekében, hogy a vállalatcsoporthoz tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató a lehető leghosszabb ideig élvezhesse az elsőként piacra lépésből származó előnyöket, illetve, hogy ily módon is visszafogja, akadályozza a versenytársak üzleti aktivitását.

Ilyen késleltetési technikának tekinthető a hazai kötelezett szolgáltatók egy részének a helymegosztással kapcsolatos mesterséges akadályokat konstruáló üzleti magatartása.

Hasonlóan súlyos következményekkel járó versenytorzítást okozhat a Kötelezett Szolgáltatók azon magatartása, amely a használaton kívüli helyi hurkok esetében saját kiskereskedelmi szolgáltatásnyújtását előnyben részesíti pl. oly módon, hogy a saját kiskereskedelmi célú értékesítése érdekében lényegesen rövidebb idő alatt képes a hurkot aktiválni, vagy felmérni ennek műszaki megvalósíthatóságát, mint a hurok átengedésre jogosult szolgáltató igénybejelentése esetén. Márpedig mindez nyilvánvalóan a diszkrimináció-mentesség megsértését jelenti. A Magyar Telekom esetében a partner portál működése ennek tipikus példája, tekintettel arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató gyakran elmulasztja, vagy késedelmesen valósítja meg információ szolgáltatásának aktualizálását.

A réz érpáras hálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás során potenciális versenyproblémát jelenthet, a Kötelezett Szolgáltató a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató számára rövidebb idő alatt biztosítja az NGA hálózatokon nyújtott szélessávú kiskereskedelmi hozzáférési szolgáltatások nyújtásának lehetőségét.

– alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás

A piacvezető vállalatcsoport nagykereskedelmi piacon működő tagja rosszabb minőségben, kedvezőtlenebb feltételekkel nyújt szolgáltatásokat a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő vállalatcsoporton kívüli cégeknek, mint a vállalatcsoporthoz tartozó szolgáltatónak. A szolgáltatás megfelelő minőségének garantálása érdekében egyértelművé kell tenni, hogy a hibaelhárítási kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót terheli, mert a Jogosult Szolgáltató a hiba elhárítására nem képes és nem is jogosult.

A Jogosult Szolgáltatók részéről felmerülő panasz, hogy a betelepülést követően eszközeik állagának megóvását a Kötelezett Szolgáltatók számos esetben nem biztosítják megfelelően. A közösen használt helyiségekben a Kötelezett Szolgáltatók nem azonos módon gondoskodnak az azokban elhelyezett saját tulajdonú, illetve a Jogosult Szolgáltatók tulajdonát képező berendezések, eszközök állagának megóvásáról. Mindez amellett, hogy számottevő károk forrása lehet, súlyos diszkriminációt is jelent egyben.

– stratégiai termék/szolgáltatás konstrukciók

A JPE-nek minősülő szolgáltató a saját hálózati topológiája és értékesítési rendszere szerint alakítja ki a hozzáférési pontokat és kapcsolódó termékeket, így az általa alkalmazott szabványok, műszaki és gazdasági paraméterek használatára (ennek következtében az esetek jelentős részében az üzleti tervek módosítására) kényszeríti az új belépőket, amivel jelentős veszteségeket tud okozni azoknak.

– információk diszkriminatív felhasználása

A helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére vonatkozó kötelezettségének teljesítése során a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó JPE szolgáltató releváns és szenzitív információkhoz juthat a szolgáltatást igénybe vevő vállalat

kiskereskedelmi tevékenységéről (üzleti tervek, termékfejlesztés stb.), amelyeket aztán az utóbbi tudta és beleegyezése nélkül saját céljaira használhat fel.

Az érintett piacokat megvizsgálva megállapítottam, hogy a III. 5. 1. pontban ismertetett versenyt torzító hatások szabályozás híján felléphetnek a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piacon. Ebből adódóan szükség van szabályozói intézkedések meghozatalára, illetve fenntartására, amelyek elősegítik a versenyt torzító hatások csökkentését, elősegítve ezzel a verseny kialakulását és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését.

A III. 5. 1. pontban felvázolt versenyproblémák a vizsgált időtávon fennmaradnak, ezért szükség van olyan szabályozói intézkedésekre, amelyek csökkentik a túlzó árazás és az árdiszkrimináció lehetőségét, és megakadályozzák a szolgáltatás nyújtásának késleltetését vagy indokolatlan előírásokra hivatkozva történő akadályozását. Ezek az intézkedések elősegítik a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon a hatékonyabb verseny kialakulását, a fogyasztók érdekeinek jobb érvényesülését és meggátolják a szolgáltatók közti indokolatlan jövedelem-átcsoportosításokat.

III. 5. 2. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

III.5.2.1. A kötelezettségekkel szembeni elvárások

A kirótt kötelezettségeknek - azon túlmenően, hogy az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálniuk - a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, azokkal arányosaknak kell lenniük[47]. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének;
- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának.

A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének magyarországi piacán alapvető probléma, hogy a korábbi szabályozói döntések eredményeként a fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán létezik kínálat, de a kereslet oldali érdeklődés meglehetősen csekélynek bizonyult. Ez a csekély kereslet oldali érdeklődés azt jelzi, hogy a további szabályozói intézkedések szükségesek a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedési (és ezen belül a hurok átengedési) nagykereskedelmi szolgáltatás, illetve az ezen nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételéhez szükséges kapcsolódó szolgáltatások feltételeinek javítása érdekében. Szükséges a nagykereskedelmi szolgáltatás, valamint az ennek igénybevételéhez szükséges kapcsolódó szolgáltatások árának ellenőrzése, továbbá az új belépő szolgáltatók számára biztosított műszaki és egyéb (azaz az árakon túli) kereskedelmi feltételeinek javítása.

A hurok átengedési díjakkal kapcsolatban megállapítható, hogy a kirótt kötelezettségnek végső célként a hurok átengedési díjak kompetitív szintre hozását, illetve e szint körül tartását kell szolgálnia. A hurok átengedési díjak szabályozása összhangban van az Eht.-ban (és az Európai Uniós szabályozásban) lefektetett azon szabályozási alapelvvel is, amely szerint a versenyproblémákat elsősorban nagykereskedelmi szabályozással szükséges megoldani. A kompetitív szint elérése hosszú távon orvosolja a piactorzító hatásokat.

Az árproblémákon túlmenően a kereslet hiánya az alternatív szolgáltatók véleménye szerint a számukra előnytelen szerződési feltételeknek is tulajdonítható. Ezek körültekintő, alapos vizsgálata és szükség esetén megváltoztatása szintén fontos feladat, mivel a piaci verseny nem árjellegű eszközökkel történő torzítása is számottevően növeli a volt koncessziós szolgáltatókkal versenyre kelő cégek költségeit, nagymértékben rontja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát, és végül, de korántsem utolsósorban fogyasztók jólétére is kedvezőtlenül hat.

A kötelezettségek arányossága pedig azt jelenti, hogy a tervezett intézkedéseknek a feltárt versenyproblémához viszonyítva a szükséges mértékűnek kell lenniük.

Az Eht. XII. Fejezete lehetővé teszi az Elnök számára különböző kötelezettségek kirovását a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra, meghatározott versenyproblémák esetén. Ezek a kötelezettségek a III. 4. pontban kerültek felsorolásra.

A lehetséges piactorzító magatartások vizsgálata során minden esetben megvizsgáltam, hogy melyek azok az Eht.-ban meghatározott kötelezettségek, amelyek a leginkább képesek az adott piactorzító magatartásformák kezelésére/megelőzésére.

A III.5.1. pontban ismertetett versenyproblémák, piactorzító magatartásformák és az ezek orvoslására alkalmas szabályozási eszközök összefüggésrendszerét mutatja a következő táblázat.

[47] Eht. 52. §. (1) bekezdés.

19. táblázat: Piactorzító magatartásformák és a kezelésükre alkalmas kötelezettségek

Piactorzító magatartás	Kezelésére/megelőzésére alkalmas kötelezettség
Hozzáférés megtagadása	Hozzáférési kötelezettség (Eht. 106. §)
Árdiszkrimináció	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §), Költségalapúság (Eht. 108. §)
Túlzó árazás/keresztfinanszírozás	Költségalapúság (Eht. 106. §), Számviteli szétválasztás (Eht. 105. §)
Ragadozó/felfaló árazás	Költségalapúság (Eht. 108. §)
Az információ visszatartása	Átláthatóság (Eht. 102-103. §), Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Indokolatlan előírások, követelmények	Átláthatóság (Eht. 102-103. §), Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Késleltetési taktikák	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §), Átláthatóság (Eht. 102-103. §), Hozzáférési kötelezettség előírásai (Eht. 106. §)
Alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §), Átláthatóság (Eht. 102-103. §)
Stratégiai termék/szolgáltatás konstrukciók	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §), Átláthatóság (Eht. 102-103. §)
Az információk diszkriminatív felhasználása	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Árukapcsolás, csomagolás	Hozzáférési kötelezettség (Eht. 106. §), Költségalapúság (Eht. 108. §)

A III.5.1. pontban elvégzett vizsgálatok alapján kiderült, hogy a felsorolt piactorzító magatartásformák szabályozás hiányában felmerülhetnek a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés azonosított piacain, valamint azonosításra kerültek azok a kötelezettségek, amelyek alkalmasak a piactorzító magatartásformák megelőzésére/kezelésére (tehát megfelelnek a probléma természetének). A 18. táblázatban felsorolt kötelezettségek tehát a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak tekinthetők, ezért kirovásuk indokolt.

A kötelezettségek meghatározása során részletesen vizsgáltam, hogy a felsorolt szabályozói eszközök milyen formában alkalmasak leginkább a feltárt versenyprobléma következményeinek – ti. a leírt versenyproblémák, piactorzító magatartásformák – orvoslására.

III.5.2.2.1. Átláthatóság

Az Eht. 102. § alapján az Elnök határozatában átlátható működést biztosító kötelezettséget írhat elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban, és előírhatja a szolgáltató számára meghatározott információk nyilvánosságra hozatalát. Az Eht. 102-103.§-ai szerinti „átláthatóság" kötelezettség előírásának egyik alapvető célja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások bizonyos feltételei a Jogosult Szolgáltatók számára nyilvánosak, megismerhetők legyenek. Ugyanakkor az átláthatóság kötelezettségét minden esetben valamilyen más kötelezettséggel együtt célszerű kiszabni, így más kötelezettségek teljesítésének, illetve gyakorlati megvalósulásának eszközeként is szolgál.

Az „átláthatóság" kötelezettsége a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének magyarországi piacán a hurok átengedési díjak és a tervezett hurok átengedési díjváltozások, valamint a hurok átengedési szolgáltatások igénybevételének részletes feltételeinek nyilvánosságra hozását jelentheti. A hurok átengedési díjak és a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások díjai nyilvánosságra hozatalának kötelezettsége elsődleges funkciója abban mutatkozik meg, hogy mind a

befektetők, mind a Jogosult Szolgáltatók számára biztosítja a Kötelezett Szolgáltatók által nyújtott helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedési szolgáltatás és a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások aktuális nagykereskedelmi díjai megismerésének lehetőségét.

Az árak nyilvánosságra hozatalán túl az átláthatóság követelménye a hozzáféréssel kapcsolatos műszaki paraméterekre, az alkalmazott szabványokra, a hálózati topológiára is vonatkozhat.

A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán a verseny élénkítésének elengedhetetlen eszköze a hurok átengedési díjak és a hurok átengedéssel kapcsolatos egyéb meghatározott adatok nyilvánosságra hozatala, hiszen ennek hiányában az alternatív szolgáltatók, mint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók potenciális versenytársai, saját racionális üzleti magatartásukat – ezen belül is elsősorban azt, hogy a díjak ismeretében az ország mely területén, azaz melyik hírközlési szolgáltató területén kifizetődő a beruházás – nem tudják megtervezni. A nyilvánosságra hozatal továbbá képes megakadályozni annak lehetőségét, hogy egy Kötelezett Szolgáltató a különböző Jogosult Szolgáltatókkal különböző feltételek mellett vagy különböző díjakon kössön hálózati szerződéseket, előnyben részesítve vagy hátrányba hozva ezzel egyes versenytársakat a piacon. Az „átláthatóság" kötelezettsége által biztosítható, hogy az „egyenlő elbánás" kötelezettsége alapján meghatározott feltételek az átláthatóság követelményén keresztül a piaci szereplők és a Hatóság által ellenőrizhetők legyenek.

Az NHH Tanácsa a DH-26600-25/2007. határozattal lezárt második piacelemzés során is kirótta ezen kötelezettséget, fentiekben vizsgált okok miatt azonban továbbra is indokolt ezen kötelezettség fenntartása. A Kötelezett Szolgáltatók az átláthatóság kötelezettség teljesítése során a Jogosult Szolgáltatók számára releváns információkat nyújtanak a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételének feltételeiről. E kötelezés hiányában továbbra is fennállhatnak a nem árjellegű versenyproblémák, valamint az árdiszkrimináció alkalmazásának lehetősége. Ezért szükséges továbbra is, hogy a Kötelezett Szolgáltatók a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása mellett ezen szolgáltatások részletes feltételeit is nyilvánosságra hozzák. Így egy jogosult vagy esetleg még csak a piacra belépni szándékozó számára is transzparens viszonyok alakulnak ki, amely e kötelezettség hiányában más eszközzel nem érhető el.

Az átláthatóság ilyen értelemben a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését, visszatarthatja továbbá a Kötelezett Szolgáltatókat a hálózati szerződések körében a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Mind a díjak, mind a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei körében előírt átláthatóság biztosíthatja az érintett piacra jövőben esetlegesen belépni szándékozó új szolgáltató érdekeinek érvényesülését is, melynek keretében a Kötelezett Szolgáltatók honlapján elérhető adatok alapján a nyújtott szolgáltatás igénybevételének feltételeiről tájékozódhat.

Az átláthatóság követelményébe a tartalmi és formai előírásoknak megfelelő referenciaajánlatoknak az erre kötelezett szolgáltatók részéről történő publikálásának kötelezettsége is beletartozhat, mivel az Eht. 103. § (1) bekezdése értelmében a Hatóság az átláthatóság biztosítása érdekében többek között előírhatja a határozatában foglaltaknak megfelelő bontású és részletezettségű referenciaajánlat készítését, a nyilvánosságra hozandó adatok körét és a nyilvánosságra hozatal módját. Az átláthatóság előírása a referencia ajánlat tételi kötelezettség által az említett versenyproblémából származó esetleges piactorzító magatartások közül megfelelően képes kezelni a nem árjellegű problémák jelentős részét, valamint az árjellegű lehetséges problémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

Az Eht. 103. § (2) bekezdése értelmében, amennyiben a szolgáltatót határozat alapján a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésével kapcsolatban kötelezettség terheli, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató köteles legalább a külön jogszabályban meghatározott tartalmú referenciaajánlatot közzétenni. Az idézett rendelkezés alapján tehát a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésével kapcsolatos kötelezettség előírása esetén a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók a jogszabály erejénél fogva kötelesek a helyhez kötött fizikai infrastruktúra helyi hurkait átengedni és erről referenciaajánlatot készíteni. A referenciaajánlat készítésére kötelezett szolgáltatók az átláthatóság kötelezettsége alapján a referenciaajánlatához annak hatálya alatt kötve vannak bármely Jogosult Szolgáltatóval szemben, attól hálózati szerződéseikben még a Jogosult Szolgáltató beleegyezésével sem térhetnek el.

A referenciaajánlat közzétételével – tekintettel arra, hogy az Eht. 103. § (3) bekezdése szerint annak hatálya alatt attól sem a kötelezett, sem a Jogosult Szolgáltató nem térhet el – ugyanis elérhető, hogy a Kötelezett Szolgáltatók a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésével kapcsolatban létrejövő jogviszonyok esetében valamennyi lényeges szerződéses ajánlati feltételt a kötelező hatósági jóváhagyás következtében úgy határozzanak meg, hogy azzal a Jogosult Szolgáltatók piacra lépését indokolatlanul ne akadályozzák vagy nehezítsék, azaz az azonosított piaci problémát ne tarthassák fenn. A helyhez kötött fizikai infrastruktúra, és ezen belül a hurok átengedés esetében azért is elengedhetetlen az átláthatóság kötelezettsége körében a

referenciaajánlat-készítési kötelezettség kiszabása illetve fenntartása, mert az ezzel járó bonyolult műszaki, közgazdasági és jogi feltételrendszer elemei közül számos elem Kötelezett Szolgáltató általi – erőfölényéből adódó – egyoldalú meghatározása önmagában alkalmas arra, hogy a piacon a versenyt nehezítse, vagy ellehetetlenítse. A piaci szereplők közötti aszimmetriát a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésével kapcsolatban létrejövő jogviszonyokban ezért elsősorban az Elnök által előzetesen jóváhagyott referenciaajánlat tudja biztosítani, amely többek között a Jogosult Szolgáltatók jelzései alapján olyan jogi, közgazdasági és műszaki feltételrendszer egységes alkalmazását teszi kötelezővé a Kötelezett Szolgáltatók számára, amely kizárja részükről az azonosított piaci problémák fenntartását, így elsősorban az információ visszatartását, és az indokolatlan előírások, követelmények meghatározását.
Tekintettel arra, hogy a lefolytatott piacelemzés eredményeként a volt koncessziós szolgáltatók DH-26600-25/2007. számú határozatban érintett piacokként azonosított szolgáltatási területei a jelen határozatban továbbra is érintett piacoknak minősülnek, illetve hogy a DH-26600-25/2007. számú határozatban azonosított jelentős piaci erejű szolgáltató továbbra is jelentős piaci erejű szolgáltatóként kerültek azonosításra, továbbá, hogy a versenyprobléma, valamint az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások, lehetséges piaci torzulások köre sem változott, ezért szükségesnek tartottam referenciaajánlat készítését előíró kötelezettség érvényességének fenntartását.

Mindezek alapján tehát a rendelkező részben foglaltak szerint került módosításra a DH-26600-25/2007. számú határozatban kirótt „átláthatóság" kötelezettség, az alábbi indokokra tekintettel:
A jelen határozat új referenciaajánlat készítésére kötelezi a Kötelezett Szolgáltatókat, a következő okok miatt:
- Az Európai Bizottság 2007/879/EK jelű, 2007 dec. 17-én kelt Ajánlása értelmében jelentősen megváltozott, nagymértékben bővült a korábbi, 11/2003. sz. piac tartalma. Ennek megfelelően a korábbi referenciaajánlatok tárgyi hatálya az új technológiák, az újgenerációs hálózatok megjelenése következtében jelentős mértékben változik, bővül.
- Az összetett műszaki tartalom miatt szükséges a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésének, a hozzáférés feltételrendszerének referenciaajánlatban történő rögzítése.
- Az új technológiák megjelenésével még összetettebbé válik a műszaki tartalom, ami szükségessé teszi a feltételrendszer ennek megfelelő átalakítását.
- A jelen határozatban előírt új szabályok referenciaajánlatban való érvényesítésének követelménye is az új referenciaajánlat készítésére vonatkozó kötelezés kirovását indokolja.

A hozzáférési referenciaajánlat tartalmával kapcsolatos alapkövetelmények az alábbiakban kerültek meghatározásra:

1. A Kötelezett Szolgáltatóknak minden olyan szolgáltatást és eszközt, amelyeket a hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettség alapján a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű piacon nyújtania kell, fel kell venniük a referenciaajánlatba.
2. A Kötelezett Szolgáltató nagykereskedelmi átengedési szolgáltatásának a referenciaajánlatában vállalt minőségi feltételei nem lehetnek rosszabbak, mint nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei. Ez utóbbi előírás ellenőrizhetősége érdekében a Kötelezett Szolgáltató köteles nyilvánosságra hozni az általa nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás, valamint a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő valamennyi saját kiskereskedelmi szolgáltatásának tényleges minőségi jellemzőit. – Ennek előírása nélkül ugyanis nem biztosítható, hogy a Jogosult Szolgáltatók által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatás a kötelezett saját kiskereskedelmi szolgáltatásával azonos feltételekkel versenyezhessen az előfizetőkért.

A hozzáférési referenciaajánlatnak – a hurok átengedés új formáira vonatkozóan is - tartalmaznia kell:

– a hozzáféréssel, összekapcsolással és átengedéssel kapcsolatos definíciókat, valamint azok értelmezését;
– a hozzáféréssel, összekapcsolással és átengedéssel kapcsolatos szolgáltatások leírását;
– a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat, valamint azok leírását;
– a hozzáférés, összekapcsolás, átengedés lehetséges műszaki megoldásait, az alkalmazható átviteli utakat;
– a betelepülésre, helymegosztásra felajánlott helyszínek listáját;
– a helymegosztással összefüggésben, a helymegosztás keretében a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő eszközeinek elhelyezési lehetőségeit és a biztosítható műszaki körülményeket, a csatlakoztatható berendezések listáját, továbbá a Kötelezett Szolgáltató által helyiségei biztonságának védelme érdekében hozott intézkedéseit és a társszolgáltatók munkatársai hozzáférésének feltételeit;

- a közös eszközhasználat feltételeit, a felelősség-megosztás meghatározásának műszaki és jogi szempontjait is beleértve;
- a hozzáféréssel, összekapcsolással és átengedéssel kapcsolatos szolgáltatások díjait, valamint a díjazási elveket, a számlázási és fizetési módokat;
- az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítésre vonatkozóan a Jogosult Szolgáltatóval megkötendő hálózatfejlesztési szerződés feltételeit;
- az ajánlattételi és szerződéskötési eljárás részletes szabályait, a felek közötti együttműködés szabályait (határidő, információnyújtás, titoktartás) is beleértve;
- a referenciaajánlat módosítása esetén szükséges szerződésmódosítással kapcsolatos eljárást.

A lehetséges versenykorlátozó magatartások kezelése érdekében szükségesnek ítéltem a DH-26600-25/2007. számú határozatban a szolgáltató- és szolgáltatásváltásra vonatkozó kötelezettség érvényességének fenntartását. A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán a piac fejlődésének előmozdítása, a verseny ösztönzése érdekében a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően köteleztem a Kötelezett Szolgáltatót, hogy referenciaajánlatában szabályozza a szolgáltató- és szolgáltatásváltás folyamatát. Ennek keretében a Kötelezett Szolgáltatónak mind a szolgáltató váltásra, mind a szolgáltatásváltásra vonatkozóan előre közzé kell tennie a migráció során alkalmazott eljárás részletes feltételeit. Ezért a referenciaajánlat beadásakor kötelezem a Kötelezett Szolgáltatót, hogy a rendelkező rész p) pontjában szereplő valamennyi szükséges feltételt részletesen indokolja. Ezen indokolási kötelezettség előírását azért tartottam különösen fontosnak, mert ennek hiányában potenciális versenyproblémaként fennáll annak a veszélye, hogy a Kötelezett Szolgáltató átláthatatlan módon, a valóságban nem létező, vagy objektív műszaki vagy gazdaság indokokkal egyébként nem indokolható előírások alkalmazásával szoríthatja ki a piacról a Jogosult Szolgáltatókat.

Az összes feltétel tekintetében szükséges a közzététellel együtt a feltételekhez kapcsolódó részletes indokolás. A rendelkező rész pb) pontjában meghatározott kötelezettség akkor is fennáll, ha a korábban a Kötelezett Szolgáltató által a Jogosult Szolgáltatónak nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás nem a jelen szolgáltatási piacba, hanem az 5. számú szolgáltatási piacba tartozik, abban az esetben is, ha a szolgáltatás nyújtás feltételei nem referenciaajánlatban meghatározottak (tehát a korábban nyújtott szolgáltatás lehet például az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás is). Ezen rendelkezés célja, hogy előmozdítsa a Jogosult Szolgáltatóknak a „befektetési lépcső" magasabb fokára lépését, a platformon belüli infrastruktúra-alapú versenyt.

A rendelkező rész p) pontjában meghatározott eljárásoknak a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában foglalt feltételei vizsgálata során, a referenciaajánlat elbírálásakor a Hatóság kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a meghatározott feltételek segítsék az előfizetőket és a Jogosult Szolgáltatókat a minél gyorsabb és egyszerűbb ügyintézésben. Az átláthatóság keretén belül kirótt migrációs szabályok segíthetik a hozzáférési kötelezettségek valóban a jogosult igényei szerint történő igénybevételét. Ennek célja azon potenciális versenyprobléma kezelése, hogy a Jogosult Szolgáltatók azért nem tudják a meglévő hozzáférési szolgáltatást egy, az adottságaiknak jobban megfelelő kötelezettségre váltani, mert attól tartanak, hogy a migráció során fellépő, az eljárási határidőkből fakadó szolgáltatás kiesést az előfizetőik nem tolerálnának. Ugyanígy az előfizető szolgáltató váltását is ellehetetlenítheti, hogy a szolgáltatóváltás az eljárási határidők miatt olyan hosszú szolgáltatásszüneteléssel jár, amelyet az előfizető nem tud vállalni.

Tekintettel arra, hogy a rendelkező rész pa) - pb) pontjaiban megfogalmazott kötelezések egyidejű alkalmazása is lehetséges, és az egyidejű alkalmazás korlátozása sértené a fogyasztók jogait, szükséges annak rögzítése – a pc) pontban – hogy a pa) és pb) pontokban meghatározott eljárásokat a Jogosult Szolgáltató igénye alapján a Kötelezett Szolgáltató egyidejűleg is köteles biztosítani. A pa) és pb) pontbeli eljárások egyidejű igénybevételét akkor is köteles a Kötelezett Szolgáltató biztosítani, ha a Jogosult Szolgáltató a pa) és/vagy pb) eljárásokat - külön-külön, illetve egyidejűleg - számhordozási igénnyel kombináltan kívánja igénybe venni.

Szükséges továbbá annak előírása – a pd) pontban – hogy a hozzáférési referenciaajánlatnak a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott, a jelen rendelkező rész D.1.-D.9. pontjaiban előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatásokra vonatkozóan tartalmaznia kell annak az eljárásnak a feltételeit, amikor a helyi hurok átengedésre, előfizetői szakasz átengedésre, valamint az FTTH pont-pont, illetve FTTH PON hálózat újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedésére ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője az előfizetői hozzáférési pontot a Kötelezett Szolgáltató földrajzi piacán belül változtatni kívánja (áthelyezés), feltéve, hogy az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások valamelyike rendelkezésre áll. Az áthelyezés folyamatának referenciaajánlatban történő szabályozása azért szükséges, hogy a Jogosult Szolgáltatók számára rögzített és átlátható feltételek mellett legyen biztosítva annak a lehetősége,

hogy előfizetőiket az előfizetői hozzáférési pont helyének változása esetén továbbra is ki tudják szolgálni a szolgáltatási piac részét képező nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatás igénybevételével. Az áthelyezés folyamatának szabályozásával kiküszöbölhető, hogy a feltételek átláthatatlanságával, vagy kedvezőtlen feltételek kikötésével a Kötelezett Szolgáltatók akadályozhassák a Jogosult Szolgáltatók számára az áthelyezést kérő előfizetők megtartását. Szükséges ugyanakkor annak rögzítése, hogy az áthelyezés feltételeinek referenciaajánlatban történő rögzítése arra az esetre korlátozódik, amikor az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások valamelyike rendelkezésre áll. Ellenkező esetben az áthelyezés nagykereskedelmi feltételeinek biztosítására vonatkozó kötelezettség nem felelne meg az arányosság követelményének. Az áthelyezés esetén az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén igénybevehető nagykereskedelmi szolgáltatások köre a pb) ponttal kapcsolatban leírtaknak megfelelően kiterjed az 5. számú szolgáltatási piacba tartozó szolgáltatásokra is.

III.5.2.2.2. Egyenlő elbánás

Az Eht. 104. § (1) bekezdése értelmében az Elnök az összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettséget írhat elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak.

Az NHH Tanácsa, felhasználva a DH-664-177/2005. sz. határozat kapcsán felhalmozódott tapasztalatokat, amelyek egyértelműen azt jelezték, hogy a hurok átengedési referenciaajánlatok önmagukban nem küszöbölik ki maradéktalanul a hurok átengedési piacon fennálló nem árjellegű versenyproblémákat úgy ítélte meg, hogy a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű magyarországi piacon a verseny élénkítése érdekében a DH-664-177/2005. számú határozatban meghatározottakon túlmenően szükséges az egyenlő elbánás kötelezettségének kirovása a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra. A hurok átengedési piac fejlődésének előmozdítása érdekében az NHH Tanácsa ezért szükségesnek ítélte a DH-26600-25/2007. számú határozatban az egyenlő elbánás kötelezettségének kiszabását.

Tekintettel arra, hogy a teljes és részleges hurok átengedések száma – a folyamatos növekedés ellenére – nemzetközi összehasonlításban változatlanul alacsony, valamint figyelembe véve azt a tényt, hogy az elvégzett III. körös piacelemzés eredményeként a DH-26600-25/2007. számú határozatban érintett piacokként azonosított szolgáltatási területei a volt koncessziós szolgáltatóknak a jelen határozatban továbbra is érintett piacoknak minősülnek, illetve hogy a DH-26600-25/2007. számú határozatban azonosított jelentős piaci erejű szolgáltatókat továbbra is jelentős piaci erejű szolgáltatókként azonosítottam és szükségesnek tartottam a DH-26600-25/2007. számú határozatban előírt kötelezettség érvényességének fenntartását.

Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség a jelentős piaci erejű szolgáltatókat visszatarthatja a versenyellenes magatartásformák alkalmazásától. Ebben az esetben az egyenlő elbánás azt jelenti, hogy az azonosított jelentős piaci erejű szolgáltatók nem tesznek különbséget a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedési szolgáltatások igénybe vevői között a szolgáltatás igénybevételének feltételei tekintetében.

Az egyenlő elbánás, mint kötelezettség megfelel a probléma jellegének, hiszen visszatartja a nagykereskedelmi szolgáltatókat attól, hogy erőfölényüket kihasználva megemeljék díjaikat, illetve a szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók kárára megváltoztassák a szolgáltatás igénybevételének feltételeit.

Az egyenlő elbánás az Eht. 104. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően különösen azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató

- a hálózati szolgáltatás (jelen esetben a szélessávú hozzáférési szolgáltatás) nyújtását nem kötheti indokolatlanul olyan műszaki, szolgáltatási feltételekhez, amelyek teljesítésére csak egyetlen vagy kevés szolgáltató képes; nagykereskedelmi vevőit a szolgáltatási feltételekkel és árakkal indokolatlanul nem különbözteti meg,
- a hálózati szolgáltatás ellenértékének megállapításakor nem határoz meg olyan árazási feltételeket, ideértve a forgalom után számított árkedvezményt, szolgáltatási feltételt, amelyek alkalmazásával a legkedvezőbb feltételek csak egy vagy kevés számú szolgáltató számára válnak elérhetővé.

Az első kitétel a Kötelezett Szolgáltató és a tőle elkülönült társszolgáltatók viszonylatát rendezi, azaz a jelentős piaci erejű szolgáltató ezen a csoporton belül nem tehet indokolatlan különbséget lényeges feltételek tekintetében.

A második kitétel arra az esetre vonatkozik, amikor a Kötelezett Szolgáltató vertikálisan integrált, rendelkezik kiskereskedelmi részleggel és így a lényeges feltételeket illetően a társszolgáltatókat legalább úgy kell kezelnie (de csoporton belül az első kitétel változatlanul érvényes), mint a saját kiskereskedelmi részlegét.

Az egyenlő elbánás követelményének megfelelően jelen határozat rendelkező részének A) q) pontjában meghatározott, a Kötelezett Szolgáltató által vállalt minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei.

A „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű nagykereskedelmi piac esetében a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás úgy értelmezendő, hogy az átengedés szolgáltatás igénybe vételével, a fizikai infrastruktúra felhasználásával a Jogosult Szolgáltató a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon olyan minőségben legyen képes kiskereskedelmi szolgáltatásokat nyújtani, mint amilyent a Kötelezett Szolgáltató képes saját kiskereskedelmi szolgáltatásként nyújtani.

Ennek megfelelően a DH-26600-25/2007. számú határozatban előírt kötelezettség érvényességének fenntartása került meghatározása, és a rendelkező részben foglaltak szerint kiróttam az „egyenlő elbánás kötelezettséget", az alábbi indokokra tekintettel:

Az alternatív szolgáltatók versenyproblémaként jelezték, hogy a betelepülést követően a Kötelezett Szolgáltatók a közösen használt helységekben nem biztosítják megfelelően a Jogosult Szolgáltatók eszközeinek állagmegóvását. Megállapításra került, hogy az egyenlő elbánás elvét sérti az a gyakorlat, amikor a betelepülést követően a Kötelezett Szolgáltatók a közösen használt helységekben nem azonos módon gondoskodnak az azokban elhelyezett saját tulajdonú, illetve a Jogosult Szolgáltatók tulajdonát képező berendezések, eszközök állagának megóvásáról, vagyis nem biztosítják megfelelően a Jogosult Szolgáltatók eszközeinek állagmegóvását. Ezért a határozat rendelkező részében előírtam, hogy az egyenlő elbánásnak a szolgáltatás nyújtásához szükséges műszaki, informatikai és logisztikai támogatás, karbantartás tekintetében is teljesülnie kell.

Szintén versenyproblémát okozhat és a Jogosult Szolgáltatók érdekeit jelentősen sértheti a Kötelezett Szolgáltatók azon magatartása, amely a használaton kívüli helyi hurkok esetében saját kiskereskedelmi szolgáltatás-nyújtását úgy részesíti előnyben, hogy a saját kiskereskedelmi célú értékesítése érdekében sokkal rövidebb idő alatt képes a hurkot aktiválni, vagy felmérni ennek műszaki megvalósíthatóságát, mint a hurok átengedésre jogosult szolgáltató igénybejelentése esetén. A Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásának létesítési határideje ugyanis nem lehet rövidebb az adott kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához a Jogosult Szolgáltatók számára szükséges, a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott és szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának létesítési határidejénél.

További versenyproblémaként jelentkezhet, és az egyenlő elbánás kötelezettségével kezelendő az a gyakorlat, amikor a Kötelezett Szolgáltató a rendelkezésre állás értékét úgy állapítja meg, hogy a nagykereskedelmi átengedése során a Jogosult Szolgáltatók számára alacsonyabb rendelkezésre állási érték mellett nyújtja a szolgáltatást, mint saját kiskereskedelmi szolgáltatásának esetében.

Szintén az egyenlő elbánás elve kezelheti hatékonyan az JPE szolgáltató piaci erejéből fakadó azon lehetséges magatartását, hogy a nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő, a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére kötelezett szolgáltató olyan – sok esetben releváns – információkkal látja el a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, amelyeket nem juttat el annak versenytársaihoz.

A lehetséges versenyproblémával adekvát kötelezettséget jelent az egyenlő elbánás kötelezettsége abban a lehetséges esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezeti egységeinél, vezetőinél és alkalmazottainál olyan módon kialakított teljesítményösztönzési rendszer érvényesül, amely lehetővé teszi az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletág teljesítményelvárásainak összekapcsolását. Ezáltal a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó üzletág alkalmazottait, illetve az üzletág döntéseit befolyásoló személyeket arra ösztönözheti, hogy a nagykereskedelmi eladások, mint fő teljesítményösztönző helyett, mellett elsősorban a kötelezett kiskereskedelmi üzletágának eredményét tartsák szem előtt. Ez a gyakorlatban azt eredményezheti, hogy a Jogosult Szolgáltatók a számukra szükséges nagykereskedelmi szolgáltatáshoz a gyakorlatban indokolatlanul később, illetve kedvezőtlen feltételek mellett jutnak hozzá, így a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi piacon versenyhátrányba kerülnek a Kötelezett Szolgáltatóval szemben. Kiemelt fontosságú, hogy utalás történjen a kötelezettség megsértésének kockázatára is, ezért került nevesítésre ez a határozat rendelkező részében.

Az egyenlő elbánás arányosan és hatékonyan képes kezelni továbbá a JPE szolgáltatónak Jogosult Szolgáltató érdekeit sértő azon lehetséges gyakorlatát, ha a Kötelezett Szolgáltató szervezetén belül, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezete és a Kötelezett Szolgáltató között a munkavállalók áramlása, illetve ezen szervezeti egységeket

esetlegesen átfedő munkakörök kialakítása oly módon történik, hogy az lehetővé teszi az egyenlő elbánás elvét sértő információáramlást a Kötelezett Szolgáltatónak az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi (kiskereskedelmi) üzletága között. Ez a gyakorlatban azt eredményezheti, hogy a Jogosult Szolgáltatók a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi piacon versenyhátrányba kerülnek a Kötelezett Szolgáltatóval szemben. Különösen fontosnak tartottam, hogy utaljon a kötelezettség megsértésének kockázatára, ezért nevesíti ezt a határozat rendelkező része.

A Jogosult Szolgáltatók számára szintén hátrányos megkülönböztetést jelenthet, ha a helyhez kötött fizikai infrastruktúra átengedésére vonatkozó kötelezettségének teljesítése során a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó JPE szolgáltató releváns és szenzitív információkhoz juthat a szolgáltatást igénybe vevő vállalat kiskereskedelmi tevékenységéről (üzleti tervek, termékfejlesztés stb.), amelyeket aztán az utóbbi tudta és beleegyezése nélkül saját céljaira használ fel.

A fenti versenyproblémák kezelése érdekében a jelen határozat rendelkező részében az egyenlő elbánás kötelezettsége tartalmazza azon területek részletes felsorolását, amelyek esetében érvényesülnie kell a kötelezettségnek. Ezen területek a szolgáltatás kiépítésnek kérdései, a műszaki paraméterek, minőségi és teljesítménymutatók, pénzügyi elszámolás, kedvezmények, valamint nyilatkozatok kiadása. A felsorolt kritériumok a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának lényegesebb elemeit összefoglalják. A konkrét felsorolás a korábbi általános előírással szemben további támpontot nyújt mind a Jogosult, mind a Kötelezett Szolgáltatók számára. Az egyértelmű felsorolás könnyebbé teszi a kötelezettség alkalmazását és a kötelezett számára a végrehajtást.

A konkrét példák nevesítésével a Jogosult Szolgáltatók számára egyértelműen látható, hogy milyen műszaki, minőségi, pénzügyi folyamatok során kell a kötelezettnek biztosítania az egyenlő elbánást. A közzétételi kötelezettség – különösen annak az a része, amely előírja, hogy ezen mutatókat a kötelezettnek a saját kiskereskedelmi szolgáltatására vonatkozóan is be kell mutatnia – biztosítja, hogy a kötelezettség betartása megítélhető legyen.

A kötelezettség konkrét példákkal bővült az egyenlő elbánás kötelezettségének betartásához elengedhetetlen azon esetek megelőzésére, amikor a Kötelezett Szolgáltató a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletága közötti információáramlás, munkaszervezés, határidők tekintetében különbségek alakulnának ki.

A Kötelezett Szolgáltató esetében előfordulhat, hogy a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a kiskereskedelmi piacon működő szervezeti egység közötti információáramlás a Jogosult Szolgáltatók számára hátrányos következményekkel járhat. Ennek következtében sérülhet az egyenlő elbánás elve, amely a határozat rendelkező része szerint nem megengedhető.

A Kötelezett Szolgáltató esetében előfordulhat, hogy a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a kiskereskedelmi piacon működő szervezeti egység között olyan teljesítményértékelési rendszer működik, amely az egyes szervezeti egységek teljesítményét jelentősen módosíthatja az összekapcsolódó teljesítményértékelés hiánya miatti állapothoz képest. Ennek következtében sérülhet az egyenlő elbánás követelménye a Jogosult Szolgáltatók és a kötelezett kiskereskedelmi részlege viszonyában. A rendelkező részben kirótt kötelezettség ezen lehetőséget zárja ki.

A Kötelezett Szolgáltató esetében előfordulhat, hogy a kiskereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő jogosultak számára a szolgáltatások létesítési határideje eltér. Amennyiben a kötelezett saját kiskereskedelmi szolgáltatásához szükséges idő rövidebb, felmerülhet az egyenlő elbánás sérelme, amelyet a rendelkező rész ezen előírása kizár.

Megállapítottam, hogy a kötelezettség az azonosított versenyproblémával arányos és mind a három jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacára ráépülő kiskereskedelmi piacokon a verseny feltételei javuljanak.

Az egyenlő elbánás az említett versenyproblémák közül megfelelően képes kezelni a nem árjellegű versenyproblémák közül a késleltetési taktikák, és az alacsony színvonalú szolgáltatás-, minőségrontás alkalmazását, az információk visszatartását és diszkriminatív felhasználását, valamint az árjellegű lehetséges versenyproblémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

III.5.2.2.3. Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

Az Eht. lehetővé teszi a Hatóság számára költségalapúsággal kapcsolatos kötelezettségek[48] előírását, amennyiben a piacelemzés a hatékony verseny hiányát tárta fel és ennek következtében az érintett szolgáltatók indokolatlanul magas díjakat alkalmazhatnak. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költség-elszámolási

[48] Eht. XII. Fejezet 108. §, Hozzáférési irányelv 13. cikk

kötelezettségek alkalmazását jelenti. Az árszabályozás olyan szabályozói eszköz, amely közvetlenül befolyásolhatja az alap- és a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások díjainak szintjét.

A költségalapú (kompetitív) ár, így a jelen esetben kötelezettségként előírt költségalapú nagykereskedelmi ár (amely magában foglalja a befektetett tőke piaci kockázatnak megfelelő megtérülését is) a közgazdasági elmélet szerint megfelel annak az árnak, amely tökéletes verseny esetén hosszú távon kialakulna.

A kompetitív árszint meghatározásához nemzetközileg elismert és alkalmazott módszer a hosszú távú növekményi költségszámítás (LRIC), amely meghatározott közgazdasági alapelvekre épül. A módszertan lépéseire az Európai Közösségi dokumentumok is tartalmaznak előírásokat, ugyanakkor egy-egy országon belül a megvalósítás konkrét részleteit a nemzeti hatóságok feladata szabályozni.

A jelen Határozatban foglalt TD-LRIC költségmodell alapján kialakított és az Elnök által jóváhagyott kompetitív díj lehetővé teszi, hogy a Kötelezett Szolgáltatóval hálózati hozzáférési jogviszonyra lépő jogosult szolgáltató olyan versenyképes áron vegyen igénybe nagykereskedelmi szolgáltatásokat a Kötelezett Szolgáltatótól, amely egyszerre biztosítja a Kötelezett Szolgáltató felmerülő költségeinek megtérülését, és a verseny folytán a kiskereskedelmi árak versenyárakhoz való közeledését.

A fentiek alapján az árszabályozás (a jelen határozatban meghatározott más kötelezettségekkel együtt) megfelelő eszköz a feltárt piaci probléma (és az általa okozott versenytorzítás, azaz a túlzó árazás lehetősége) orvoslására.

Magyarországon az eddigi szabályozás is kötelezte a vezetékes szolgáltatókat a felülről lefelé építkező LRIC módszer (TD-LRIC) kidolgozására és ennek alkalmazásával a költségalapú nagykereskedelmi díjak meghatározására.

Megállapítottam, hogy a kötelezettség fenntartása az azonosított versenyproblémával arányosnak tekinthető és valamennyi jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy az érintett piacokon a verseny feltételei javuljanak.

Ugyanakkor azt is megállapítottam, hogy a Kötelezett Szolgáltatók számára az előző határozatban elfogadott költségszámítási modellek megfelelőek, és azokat az új költségszámítások során az I. számú mellékletben eszközölt módosításokkal, illetve aktualizálással továbbra is fel lehet használni.

Ezen módosítások egyrészt néhány módszertani pontosítás, másrészt pedig az időközben lezajlott technológiai fejlődés vonatkozásában kerültek megfogalmazásra. A módszertan alapvetően megegyezik az előző határozat rendelkező részének I. számú mellékletében szereplővel, néhány pontban a jobb érthetőség és az egyértelműség növelése érdekében került pontosításra. A technológiai fejlődés során új technológiák jelentek meg és emelődtek be a szolgáltatási piacba, emiatt egyes, technológiailag kötött definíciókat, megnevezéseket módosítani kellett, hogy azok az új technológiákkal kibővült szolgáltatások tekintetében is értelmezhetők legyenek.

Ugyancsak a technológiai fejlődés miatt szükségessé vált annak meghatározása a kötelezettség kirovása során, hogy konkrétan mely szolgáltatásokra kell a Kötelezett Szolgáltatónak önálló költségalapú árat meghatároznia az I. számú mellékletbe foglalt TD LRIC módszertan, illetve a kiegészítő szolgáltatások díjmegállapítási módszere alkalmazásával. További néhány kiegészítést annak érdekében kellett eszközölni, hogy a jelen határozat I. számú mellékletébe foglalt költségszámítási módszertan a más piacokon, így például a helyhez kötött összekapcsolási piacokon esetleg kirovandó „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség vonatkozásában is értelmezhető legyen.

Megítélésem szerint a kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel TD-LRIC költségmodellt az érintett szolgáltatók eddig is készítettek, annak alkalmazásában gyakorlatuk van, így annak további alkalmazása nem jelent érdemi többletterhet.

A díjak költségalapúságának követelményét az Elnök mindhárom jelentős piaci erejű szolgáltatóra egyaránt előírta azzal, hogy a rendelkező rész I. mellékletének megfelelően módosított költségszámítási modell alapján kiszámított díjaikat – amennyiben azok eltérnek a rájuk vonatkozó hatályos határozatokban a Hatóság által jóváhagyott vagy megállapított díjaktól – referenciaajánlatuk módosítása útján kötelesek érvényesíteni.

III. 5.2.2.4. Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

Az Eht. lehetőséget teremt az Elnök számára, hogy hozzáféréssel és összekapcsolással, (valamint közös eszközhasználattal, illetve helymegosztással) kapcsolatos kötelezettségeket írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára.

Ennek keretében többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő.

Ilyen kötelezettséget az Elnök különösen akkor írhat elő, ha a hozzáférés megtagadása, a korábbi hozzáférés visszavonása vagy hasonló hatással járó ésszerűtlen feltételek kikötése a Hatóság mérlegelése szerint megakadályozná a hatékony piaci verseny kialakulását az előfizetői szolgáltatások terén, és ebből eredően az előfizetők érdekeivel ellentétes eredményre vezetne.
Az NHH Tanácsa a DH-26600-25/2007. sz. határozattal lezárt második piacelemzés során is kirótta ezen kötelezettséget, amelyeket megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen. A végfelhasználók által igénybe vett szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra továbbra is a Kötelezett Szolgáltató tulajdonát képezi, így a szolgáltatás nyújtásának lehetősége továbbra is függ az infrastruktúrához való hozzáféréstől. A hozzáférés hiányában nehezebb lenne a Jogosult Szolgáltatók számára a kiskereskedelmi piacon való megjelenés, azaz a potenciális ügyfelek kiszolgálása. A hozzáférés kötelezettségének fenntartása viszont képes biztosítani, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás érdemben megvalósuljon, azaz a Jogosult Szolgáltató képes legyen összekapcsolódni a Kötelezett Szolgáltatóval és annak hálózatához hozzáférve ügyfeleit kiszolgálni.
Felmérve a feltárt piaci problémát, valamint a hozzáférési kötelezettség jellegét, arra a következtetésre jutottam, hogy jelen esetben e kötelezettség fenntartása mindenképpen szükséges, mivel alapvetően ez által biztosítható a lehetséges versenykorlátozó magatartások közül elsőként említett hozzáférés megtagadásának kezelése.
A hozzáférés és összekapcsolás kötelezettsége a piacmeghatározás során funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásként azonosított nagykereskedelmi átengedési szolgáltatásaira, valamint az ezekhez kapcsolódó felhordó hálózati szolgáltatást biztosító eszközökre is vonatkozik. A kötelezettség az azonosított versenyproblémával csak akkor arányos, ha teljesül az a feltétel, hogy az adott használaton kívüli helyi hurok (illetve alhurok) vonatkozásában a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden, az átengedés szempontjából szükséges eleme adott, potenciálisan rendelkezésre áll, csak a végberendezés hiányozhat, azaz a kötelezett jelentős piaci erejű szolgáltató számára az adott használaton kívüli helyi hurok átengedése nem jelent aránytalan terhet.

1. Fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése
A jelen határozat rendelkező részében a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán belül a hurok átengedési piac fejlődésének előmozdítása, a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedésének ösztönzése érdekében szükségesnek ítéltem előírni, hogy a Kötelezett Szolgáltató a továbbiakban is köteles eleget tenni az NHH Tanácsa DH-26600-25/2007. számú határozatában előírt, a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó kötelezettségeknek.
A DH-26600-25/2007. határozat kapcsán felhalmozódott tapasztalatok egyértelműen azt jelezték számomra, hogy az NHH Tanácsának ezen döntését megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen. Ennek legfőbb bizonyítéka, hogy a fémes hurkok és alhurkok teljes és részleges nagykereskedelmi átengedésének piaca továbbra is lassan bővült, így a folyamatos növekedés ellenére nemzetközi összehasonlításban változatlanul alacsony a teljes és részleges hurok átengedések száma.
A fentiekre tekintettel, indokoltnak tartom a DH-26600-25/2007. sz. határozatban a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatással kapcsolatban a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra kirótt, a fémes helyi hurok teljes és részleges átengedésére, a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására vonatkozó kötelezés fenntartását.
Szükséges továbbá annak előírása, hogy a Jogosult Szolgáltató réz érpáras helyi hurok átengedésre vonatkozó igénybejelentése esetén, amennyiben a Kötelezett Szolgáltató az érintett előfizetői hozzáférési ponton újgenerációs hozzáférési hálózattal is képes előfizetői szolgáltatást nyújtani, ezt köteles jelezni a Jogosult Szolgáltató számára, megjelölve az újgenerációs hozzáférési hurok típusát is. A Jogosult Szolgáltató számára ugyanis hátrányt okozhat, ha a réz érpáras helyi hurok átengedés igénylésekor nem áll rendelkezésére arra vonatkozó információ, hogy a Kötelezett Szolgáltató rendelkezik-e az adott előfizető számára elérhető újgenerációs hozzáférési hálózattal. A Kötelezett Szolgáltató újgenerációs hozzáférési hálózatának párhuzamos jelenléte ugyanis jelentősen befolyásolhatja a réz érpáras hurok átengedéssel elért előfizetők megtartásának lehetőségét, így meghatározhatja a Jogosult Szolgáltató arra vonatkozó döntését is, hogy az adott előfizető, illetve előfizetői kör vonatkozásában üzleti szempontból ésszerű-e réz érpáras helyi hurok átengedést igénybevennie. Az újgenerációs hozzáférési hálózat jelenlétére vonatkozó információ a Kötelezett Szolgáltatók nyilvántartási rendszerében rendelkezésre kell, hogy álljon, így ennek biztosítása a Kötelezett Szolgáltató számára nem okozhat aránytalan terhet.
Megjegyzendő, hogy a rendelkező rész D.2. pontjában az újgenerációs hozzáférési hálózatokra előírt adatszolgáltatási kötelezettség az előrendelés esetére vonatkozik, amelyet a Jogosult Szolgáltató nem tud igénybe venni abban az esetben, ha a

Kötelezett Szolgáltató valamely újgenerációs hozzáférési hálózata vonatkozásában objektív műszaki okok miatt nem nyújt átengedési szolgáltatást.

2. Újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak és újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedése beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtása céljából

Újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak átengedése:

A jelen határozat rendelkező része előírja, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles az újgenerációs hozzáférési hálózatai előfizetői szakaszainak teljes és részleges átengedésére beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtása céljából (a továbbiakban: előfizetői szakasz teljes és részleges átengedése), valamint a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására az erre vonatkozó igény esetén.

A fenti kötelezettség előírása indokolt, ugyanis ennek hiányában a Kötelezett Szolgáltatónak lehetősége lenne az újgenerációs hozzáférési hurkainak előfizetői szakaszaihoz való hozzáférés megtagadására, amely – tekintettel arra, hogy újgenerációs hozzáférési hálózatok nehezen megkettőzhető infrastruktúrát képeznek – alkalmas lenne arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató a piacon jelen lévő, de újgenerációs hozzáférési hálózattal nem rendelkező versenytársaival szemben versenyelőnybe kerüljön, illetve új versenytársak piacra való belépését akadályozza, ezáltal jelentős piaci erejét megtartsa, illetve fokozza, azaz amennyiben a kötelezettség nem terjedne ki ezen infrastruktúrára, akkor a Kötelezett Szolgáltató az előfizetők új hálózatra történő átmigrálásával végleges versenyelőnyt szerezhetne a jogosult szolgáltatókkal szemben.

Egyes hozzáférési hálózattípusok esetében (például az aktív eszközt tartalmazó pont-multipont DSL, Ethernet-LAN hálózatok), ahol az újgenerációs hozzáférési hurok hozzáférési aggregációs pontban való átengedése nem értelmezhető, egyedül az előfizetői szakaszok átengedése révén nyílhat arra lehetőség, hogy a Jogosult Szolgáltatók a Kötelezett Szolgáltató újgenerációs hozzáférési hálózatához hozzáférve a Kötelezett Szolgáltató újgenerációs hozzáférési hálózata által elért előfizetők számára kiskereskedelmi szolgáltatásokat nyújthassanak, a Kötelezett Szolgáltatóéhoz hasonló szolgáltatási szabadsággal.

Az előfizetői szakaszok átengedésére vonatkozó kötelezettség összhangban van azzal a szabályozási céllal, amely fenntartható verseny biztosítása érdekében a platformon belüli infrastruktúra alapú verseny ösztönzését kívánja megvalósítani.

Az előfizetői szakasz átengedés igénybevétele lehetővé teszi a Jogosult Szolgáltatók számára, hogy saját, a Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásaitól független kiskereskedelmi szolgáltatásokat alakíthassanak ki, és ennek során innovatív megoldásokat valósíthassanak meg anélkül, hogy kötve lennének azokhoz a műszaki korlátozásokhoz, amelyek a nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatások igénybevételekor jelentkezhetnek.

Azokon a földrajzi területeken, ahol a Kötelezett Szolgáltatók újgenerációs hozzáférési hálózatot építenek ki, távlatilag várható, hogy az újgenerációs hozzáférési hálózaton nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatások felváltják a réz érpáras helyi hurkokon nyújtott szolgáltatásokat, amely a réz érpáras helyi hurok átengedés nagykereskedelmi igénybevételi lehetőségének megszűnését eredményezheti. Abban az átmeneti időszakban, amikor az újgenerációs hozzáférési hálózat egy adott területen már jelen van, de a réz érpáras hurok átengedés is igénybe vehető, szintén indokolt az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való fizikai szintű hozzáférés biztosítása, mivel az újgenerációs hozzáférési hálózatok által biztosított nagyobb átviteli kapacitásnak köszönhetően az előfizetők számára nagyobb használati értéket jelentő szolgáltatások nyújthatóak, mint a réz érpáras hurok átengedés felhasználásával. Az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszaihoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó kötelezettség hiányában az előfizetők újgenerációs hozzáférési hálózatokra való átmigrálásával a Kötelezett Szolgáltató további előnyhöz jutna a Jogosult Szolgáltatókkal szemben, aminek révén tovább növelhetné jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon.

Az előfizetői szakasz átengedésre vonatkozó kötelezettség tehát elősegíti, hogy a Kötelezett Szolgáltatók azon versenytársai, amelyek nem rendelkeznek saját hozzáférési hálózattal, versenyezhessenek a Kötelezett Szolgáltatókkal a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon. Az átengedés kötelezettség előírása hozzájárul az előfizetői érdekek érvényesüléséhez, ahhoz, hogy az előfizetők az elektronikus hírközlő hálózatok, elektronikus hírközlési szolgáltatók, illetve szolgáltatások között szabadon választhassanak.

Az előfizetői szakasz átengedési kötelezettség nem vonatkozik ugyanakkor a koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszaira, mivel az ezekhez a hálózatokhoz való nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés a piacmeghatározás megállapítása szerint nem képezi a szolgáltatási piac részét.

Az előfizetői szakaszok átengedésére vonatkozó kötelezettség arányos, mivel nincsenek enyhébb (kisebb terhet jelentő) eszközök az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés biztosítására.

Előfizetői szakaszok kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek átengedése:
A jelen határozat rendelkező része előírja, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles átengedni az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszának kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábeleit – kivéve a koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok kábeleit – amennyiben az átengedést a Jogosult Szolgáltató előfizetői szakasz kialakítása céljából igényli és az átengedett kábellel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés.
Az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszának kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel olyan kábel, vagy a kábel részét alkotó vezeték (például optikai szál), amely rendeltetése szerint előfizetői szakasz biztosítását szolgálja, de nincs használatban, vagyis nem nyújtanak rajta elektronikus hírközlési szolgáltatást.
Tekintettel arra, hogy jelen határozat indokolási részének I.5.1.1.3. pontjában megállapításra került, hogy az FTTH PON hálózatok esetében az újgenerációs hozzáférési hurkok nagykereskedelmi átengedése a réz érpáras helyi hurok átengedést helyettesítő szolgáltatásnak tekinthető, ezért a Kötelezett Szolgáltatóknak ezen hálózatra is kiterjed az átengedési kötelezettsége.
Az újgenerációs hálózatok esetén ugyanakkor fennáll annak a lehetősége, hogy objektív műszaki okokból, például a Kötelezett Szolgáltató által választott technológiai megoldás miatt az újgenerációs hozzáférési hurkok, illetve az előfizetői szakaszok átengedése nem megvalósítható. Mivel az újgenerációs hozzáférési hurkok, illetve az előfizetői szakaszok nagykereskedelmi átengedése a réz érpáras helyi hurok átengedést helyettesítő szolgáltatásnak minősül, ezért az előfizetők Jogosult Szolgáltató általi elérését a költséghatékonyság elvét is figyelembe véve arányos és indokolt biztosítani abban az esetben is, ha az újgenerációs hozzáférési hurok, vagy az előfizetői szakasz ugyan nem átengedhető, de a Kötelezett Szolgáltatónak rendelkezésre áll más – az újgenerációs hozzáférési hurkok, illetve előfizetői szakaszok átengedését funkcionálisan helyettesítő – olyan eszköz, amelyen keresztül az előfizetők Jogosult Szolgáltatók általi elérése biztosítható. Vagyis az az ok, hogy a hagyományos réz érpáras helyi hurok helyettesítőjeként funkcionáló újgenerációs hozzáférési hurok, illetve előfizetői szakasz – például a Kötelezett Szolgáltató technológiaválasztása miatt – nem, vagy csak ésszerűtlen műszaki feltételek mellett átengedhető, még nem kérdőjelezi meg önmagában azon versenyprobléma fennállását, hogy a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató között fennálló aszimmetria révén a Jogosult Szolgáltató saját hálózat építésének hiányában nem képes az előfizetők elérésére. Ezért a versenyprobléma orvoslása érdekében az újgenerációs hurok, illetve előfizetői szakasz átengedését kiváltó, azt funkcionálisan helyettesítő kötelezettség előírása minden esetben arányosnak és indokoltnak minősíthető, ha az nem okoz a feltárt versenyproblémával arányban nem álló, később költségalapon meg nem térülő indokolatlan költségeket a Kötelezett Szolgáltató számára.
A Határozat az újgenerációs hurok, illetve előfizetői szakasz átengedését kiváltó, azt funkcionálisan helyettesítő kötelezettséget már meglévő infrastruktúrára ír elő. (A többletszál telepítés, mint alapszolgáltatás ilyen szempontból nem tekinthető funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásnak, hiszen ott valóban megtörténik az újgenerációs hurok átengedése). Továbbá a Határozat az újgenerációs hurok, illetve előfizetői szakasz átengedését kiváltó, azt funkcionálisan helyettesítő kötelezettség esetén a Kötelezett Szolgáltató költségeit költségalapon minden esetben megtéríttetni, tehát a fentiekben foglalt mindkét követelmény teljesül a Határozatban.
Fontos hangsúlyozni, hogy – ahogyan az a használaton kívüli helyi hurok átengedésének szabályozása során is érvényesül – a funkcionális helyettesíthetőségnek nem fogalmi eleme az előfizető tényleges elérése, vagyis nem írható elő ezen kötelezettség körében a tényleges előfizetői hozzáférési ponton való csatlakozás.
Az újgenerációs hozzáférési hálózatok kiépítése jelenleg folyamatban van, ezekben a hálózatokban jelentős számú, előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, de használaton kívüli kábel található, amit jelez az a tény, hogy a kiépített előfizetői hozzáférési kapacitástól elmarad a bekapcsolt előfizetők száma.
Az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, de használaton kívüli kábelek átengedésével áthidalhatóak az előfizetői aggregációs pont és az előfizetői hozzáférési pontok közötti szakaszon potenciálisan felmerülő versenykorlátozó szűk keresztmetszetek (mint például a társasházon belüli párhuzamos hálózatok kiépítését akadályozó tényezők), ami az ezen kábelek előfizetői szakasz létesítése céljából történő átengedésére vonatkozó kötelezettség indokoltságát támasztja alá. Szintén a kötelezettség előírását indokolja az előfizetői szakaszok kialakítása céljából telepített használaton kívüli kábelek jelentős száma.
Az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek esetében – különösen, ha azokon korábban nem nyújtottak előfizetői szolgáltatást – előfordul, hogy nincsenek csatlakoztatva előfizetői hozzáférési ponthoz, illetve az előfizetői aggregációs ponthoz. Az ezen kábelek átengedésére vonatkozó kötelezettség indokoltsága ebben az esetben is fennáll, feltéve, hogy a kábellel az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana (például lakás) közötti összeköttetés biztosítható. Ismételten kiemelendő tehát, hogy – ahogyan az a használaton kívüli helyi hurok átengedésének szabályozása során is

kialakításra került, érvényesült – a funkcionális helyettesíthetőségnek nem fogalmi eleme az előfizető elérése, vagyis nem írható elő ezen kötelezettség körében a tényleges előfizetői hozzáférési ponton való csatlakozás.

Azok a tényezők ugyanis, amelyek akadályozhatják, hogy adott helyszínen (például többlakásos épületben) a Kötelezett Szolgáltató hálózata mellett egy további hálózat is kiépíthető legyen, alapvetően az előfizető ingatlanán kívül jelentkeznek, mert az előfizetői ingatlanon belül csak az előfizető akadályozhatja a hálózat kiépítését, a hálózat kiépítésére való előfizetői szándék azonban adottnak tekinthető (mivel a kábel nagykereskedelmi átengedésének ez a feltétele). Vagyis, ha a kábel átengedésével biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana (lakása, irodája, telephelye) közötti összeköttetés, akkor a kábel átengedésével kiküszöbölhetőek az előfizetői szakasz biztosításával kapcsolatban felmerülő versenykorlátozó akadályok.

Az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel átengedése esetében, amennyiben a kábellel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés, de a kábel nincs csatlakoztatva az előfizetői hozzáférési ponton, akkor szükséges, hogy a Kötelezett Szolgáltató biztosítsa a kábel végződtetését az előfizetői hozzáférési ponton, vagy tegye lehetővé, hogy ezt a Jogosult Szolgáltató elvégezhesse, mivel ennek hiányában az átengedett kábel nem használható előfizetői szakaszként. Ugyanezen okból szükséges, hogy a Kötelezett Szolgáltató az előfizetői aggregációs pontban engedje át a kábelt a Jogosult Szolgáltató számára, az előfizetői szakasz átengedésével megegyező módon.

Az előfizetői aggregációs pontban az átengedéssel kapcsolatos tevékenységeket a használatban lévő előfizetői szakaszok átengedése esetében is el kell végeznie a Kötelezett Szolgáltatónak, a használaton kívüli kábelek átengedése ehhez képest nem jár számottevő többletmunkával. A használaton kívüli kábel előfizetői hozzáférési ponton való végződtetésének biztosítása igényelhet többletmunkát a használatban lévő előfizetői szakaszok átengedéséhez képest, ez azonban nem tekinthető olyan mértékűnek, amely aránytalan terhet jelentene a Kötelezett Szolgáltató számára, tekintettel arra, hogy

- a magyarországi piacon szinte kizárólag pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok vannak jelen, amelyek előfizetői szakaszai rövidek, az előfizetői ingatlanok az előfizetői aggregációs pontokhoz közel helyezkednek el, ezért a Kötelezett Szolgáltató egyidejűleg – egy kiszállás keretében – el tudja végezni az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábel átengedését az előfizetői aggregációs pontban (egyezően az előfizetői szakasz átengedéséhez), valamint a kábel előfizetői hozzáférési ponton való végződtetését, vagy a kábel előfizető felőli végének átadását a Jogosult Szolgáltató számára,
- az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek előfizetői hozzáférési ponton való csatlakoztatásához szükséges tevékenységeket a Kötelezett Szolgáltató abban az esetben is elvégzi, ha a már telepített újgenerációs hozzáférési hálózatához a saját előfizetőjét csatlakoztatja. Ezek a tevékenységek tehát a Kötelezett Szolgáltató által az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek üzembe helyezéséhez kapcsolódóan a saját kiskereskedelmi tevékenysége körében is végzett szokásos tevékenységek közé tartoznak.

Az előfizetői szakasz kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek átengedésére vonatkozó kötelezettség a koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok kábeleire nem vonatkoztatható, mivel a piacmeghatározás megállapítása szerint az ezen hálózatokhoz kapcsolódó nagykereskedelmi hozzáférés biztosítása nem képezi a jelen szolgáltatási piac részét.

A fentiek alapján indokolt és arányos annak előírása, hogy az előfizetői szakaszokra vonatkozó átengedési kötelezettség az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszának kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek átengedésére is vonatkozzon – kivéve a koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok kábeleit – amennyiben az átengedés előfizetői szakasz kialakítása céljából történik és az átengedett kábellel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés. Indokolt és arányos továbbá annak előírása, hogy amennyiben a használaton kívüli kábel nincs csatlakoztatva az előfizetői hozzáférési ponton, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles az átengedett kábelt az előfizetői hozzáférési ponton végződtetni, vagy lehetővé tenni, hogy a kábel végződtetését a Jogosult Szolgáltató elvégezhesse.

Újgenerációs hozzáférési hurkok átengedése:

Az FTTH hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak esetében szintén indokolt az átengedés előírása, mivel a kötelezettség hiányában fennáll a lehetősége annak, hogy a Kötelezett Szolgáltató megtagadja az újgenerációs hozzáférési hurok átengedését a Jogosult Szolgáltatók számára, amely – tekintettel arra, hogy az újgenerációs hozzáférési hálózatok nehezen megkettőzhető infrastruktúrát képeznek – alkalmas lenne arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató a piacon jelen lévő, de újgenerációs hozzáférési hálózattal nem rendelkező versenytársaival szemben versenyelőnybe kerüljön, illetve új versenytársak piacra való belépését akadályozza. Az FTTH hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak átengedésére vonatkozó kötelezettség hiányában az

előfizetők újgenerációs hozzáférési hálózatokra való átmigrálásával a Kötelezett Szolgáltató további előnyhöz jutna a Jogosult Szolgáltatókkal szemben, tovább növelhetné jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon.
Az FTTH hálózatok esetében a Jogosult Szolgáltatók számára az újgenerációs hozzáférési hurokhoz való hozzáférés nyújthat arra lehetőséget, hogy a Kötelezett Szolgáltató hozzáférési aggregációs pontjában – amely egy nagyobb, jellemzően több kilométer átmérőjű földrajzi terület előfizetői hozzáféréseit aggregálja – hozzáférhessenek a Kötelezett Szolgáltató FTTH hálózatához, olyan műszaki feltételek mellett, amely nagyobb szabadságot biztosít számukra az előfizetői szolgáltatások kialakításában, mint a bitfolyam hozzáférés. Az újgenerációs hozzáférési hurok átengedés tehát lehetővé teheti a Jogosult Szolgáltatók számára, hogy kedvező méretgazdaságossági viszonyok mellett a Kötelezett Szolgáltatóéhoz hasonló szolgáltatási szabadsággal nyújthassanak előfizetői szolgáltatásokat, a Kötelezett Szolgáltató hozzáférési hálózatát használva. Az FTTH újgenerációs hozzáférési hurkok átengedésére vonatkozó kötelezés ezért elősegíti a fenntartható versenyt, biztosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltatók azon versenytársai, amelyek nem rendelkeznek saját hozzáférési hálózattal, versenyezhessenek a Kötelezett Szolgáltatókkal a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon. Az átengedés kötelezettség előírása hozzájárul az Eht. 2. §-ban foglalt célok és alapelvek teljesüléséhez, az előfizetői érdekek érvényesüléséhez, ahhoz, hogy az előfizetők az elektronikus hírközlő hálózatok, elektronikus hírközlési szolgáltatók, illetve szolgáltatások között szabadon választhassanak.
Az újgenerációs hozzáférési hurkok átengedésére vonatkozó kötelezettség összhangban van azzal a szabályozási céllal, amely fenntartható verseny biztosítása érdekében a platformon belüli infrastruktúra alapú verseny ösztönzését kívánja megvalósítani.

Az előfizetői szakaszok és újgenerációs hozzáférési hurkok átengedésének lehetséges akadályai:
Az előfizetői szakaszok és FTTH újgenerációs hozzáférési hurkok átengedésével kapcsolatban indokolt annak rögzítése, hogy amennyiben a Kötelezett Szolgáltató álláspontja szerint a hálózatában alkalmazott technológia sajátosságai következtében

- valamely típusú előfizetői szakaszainak teljes, vagy részleges átengedése, vagy
- az FTTH pont-pont, vagy FTTH PON hálózatában az újgenerációs hozzáférési hurkok teljes vagy részleges átengedése

objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható, akkor az erre vonatkozó álláspontja kifejtését, részletes műszaki indokolással együtt a referenciaajánlatához csatolt, Eht. 58. § (2) bekezdés szerinti dokumentumban köteles az Elnökhöz benyújtani. Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott dokumentumban foglaltaknak az Elnök helyt ad, az érintett hálózat esetében az előfizetői szakaszok, illetve az újgenerációs hozzáférési hurkok teljes vagy részleges átengedését a Kötelezett Szolgáltatónak a rendelkező rész A) pontja szerinti referenciaajánlatban nem kell megajánlania, az átengedés feltételeit nem kell kidolgoznia.
Ez az előírás a fentiekben már említett azon okok miatt indokolt, mert az újgenerációs hozzáférési hálózatokban alkalmazott egyes műszaki megoldások, illetve a technológia sajátosságai azt eredményezhetik, hogy az előfizetői szakaszok, vagy újgenerációs hozzáférési hurkok nem engedhetőek át. Ezekben az esetekben – amennyiben a Kötelezett Szolgáltató bizonyítja, hogy az átengedés nem valósítható meg – nem lenne indokolt és arányos arra kötelezni a Kötelezett Szolgáltatót, hogy az érintett előfizetői szakaszait, illetve újgenerációs hozzáférési hurkait engedje át, továbbá, hogy egy meg nem valósítható átengedési szolgáltatás részleteit dolgozza ki a referenciaajánlatában.
Amennyiben azonban a műszaki feltételek változása a későbbiekben lehetővé teszi az érintett hálózat esetében az előfizetői szakaszok, illetve FTTH újgenerációs hozzáférési hurkok teljes, vagy részleges átengedését, indokolt és arányos annak előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató biztosítsa az előfizetői szakaszok átengedését és ennek feltételeit referenciaajánlatában hozza nyilvánosságra. Ennek érdekében előírásra került, hogy ilyen esetben a Kötelezett Szolgáltató kötelezhető a referenciaajánlat módosítása iránti kérelem benyújtására, illetve, hogy a referenciaajánlatot az Elnök hivatalból módosíthatja.
Nemzetközi példa alapján felmerült a fizikai átengedéshez hasonló jellemzőkkel rendelkező, bitfolyam hozzáférés típusú nagykereskedelmi hozzáférés (virtuális hurok átengedés) előírásának lehetősége. A Hatóság információi szerint azonban a Kötelezett Szolgáltatók egy ilyen típusú nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására műszakilag nincsenek felkészülve.

Az átengedés részletes szabályai:
A referenciaajánlatok, hálózati szerződések, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályait a Hszr. tartalmazza. Ezeket a szabályokat egészítették ki, illetve módosították a DH-26600-25/2007. számú határozat rendelkező része c) pontjának (i) – (xi) alpontjai. Ezeknek a szabályoknak az alkalmazása az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak, illetve az FTTH pont-pont és FTTH PON hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak átengedése vonatkozásában is indokolt, azonban figyelembe kell venni, hogy a Hszr., illetve a DH-26600-25/2007. számú határozat hivatkozott pontjai bizonyos esetekben a réz érpáras hurok átengedés technológiájára való utalásokat tartalmaztak. Ezért szükséges annak előírása, hogy a jelen határozat

rendelkező részében foglaltak szerint a kötelezettség teljesítése során a Kötelezett Szolgáltató köteles megfelelni a Hszr. előírásainak, azzal az eltéréssel és kiegészítéssel, hogy a DH-26600-25/2007. számú határozatban a "c) A Tanács DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek" módosítása" pont alatti (i) – (xi) pontok az újgenerációs hozzáférési hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak és előfizetői szakaszainak teljes és részleges átengedésére is alkalmazandóak. Ennek a Kötelezett Szolgáltató úgy köteles megfelelni, hogy a Hszr., illetve a DH-26600-26/2007. számú határozat idézett pontjainak helyi hurok átengedésre alkalmazható rendelkezései az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak átengedésére, valamit a FTTH pont-pont és FTTH PON hálózatok újgenerációs hozzáférési hurkainak az átengedésére is alkalmazandóak, azzal, hogy a rendelkezésekben a helyi hurok helyett értelemszerűen újgenerációs hozzáférési hurok, illetve előfizetői szakasz értendő, továbbá a réz érpáras hozzáférési hálózatok technológiájára vonatkozó kitételek helyett ezeknek az újgenerációs hozzáférési hálózatokra értelmezhető funkcionális megfelelői értendők.

Szükséges továbbá annak a határozatban való rögzítése, hogy a Kötelezett Szolgáltató a szerződéskötést megelőző előrendelési eljárás során milyen információkat köteles a Jogosult Szolgáltató számára átadni a lehetséges újgenerációs hozzáférési hurok átengedési, illetve előfizetői szakasz átengedési helyszínekkel kapcsolatban. Ebben a tekintetben a Határozat előírja, hogy ajelen határozatban definiált előrendelési eljárás keretében a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára hozzáférhetővé tenni a meghatározott területen megvalósítandó újgenerációs előfizetői szakasz, illetve FTTH újgenerációs hozzáférési hurok átengedéshez szükséges hálózati térképeket, alapinformációkat, amely tartalmazza koordinátahelyesen a hozzáférési aggregációs pontok és az ezekhez tartozó előfizetői aggregációs pontok elhelyezkedését, valamint a hozzáférési aggregációs pontokhoz kapcsolódó újgenerációs hozzáférési hurkok, illetve az egyes előfizetői aggregációs pontokhoz kapcsolódó előfizetői szakaszok számát és típusát, valamint a hozzáférési aggregációs pontok, illetve az ezekhez tartozó egyes előfizetői aggregációs pontok által lefedett területeket, utca és házszám szerinti bontásban. Ezek az információk elengedhetetlenül szükségesek a Jogosult Szolgáltatók számára ahhoz, hogy az újgenerációs hozzáférési hurok átengedési, illetve az előfizetői szakasz átengedési szolgáltatások igénybevételével kapcsolatos döntéseiket meghozzák. Az előírt tájékoztatás hiányában a Jogosult Szolgáltatók nem rendelkeznének információval arról, hogy mely földrajzi pontokon vehetik igénybe az újgenerációs hozzáférési hurok átengedési, illetve előfizetői szakasz átengedési szolgáltatásokat, továbbá, hogy az adott átengedési ponton igénybe vehető átengedési szolgáltatásokkal milyen kiterjedésű előfizetői kör érhető el. Ezen információk nélkül a Jogosult Szolgáltatók sem a hálózatfejlesztési, sem gazdaságossági szempontból nem lennének képesek megalapozott döntést hozni az átengedési szolgáltatások igénybevételével kapcsolatban. Az előírt információszolgáltatás ugyanakkor – figyelembe véve az újgenerációs hozzáférési hálózatok eltérő felépítéséből adódó szükségszerű eltéréseket – nem haladja meg azt az információszolgáltatási mélységet, amelyet a szabályozás a réz érpáras hozzáférési hálózatokra vonatkozóan már korábban előírt a Kötelezett Szolgáltatók számára. Tekintettel arra, hogy a nemzeti konzultáció során érkezett szolgáltatói észrevételek szerint a Kötelezett Szolgáltatók a térkép formátumú információszolgáltatást jelenleg nem minden esetben tudják biztosítani, a Jogosult Szolgáltatók számára pedig a hálózati információk feldolgozását lényegesen megkönnyítené, ha a kötelezettségben előírt adatokat táblázatos formában is megkaphatnák, indokolt annak előírása, hogy az előírt adatokat, beleértve a térképi megjelenítés alapjául szolgáló koordinátahelyes adatokat a Kötelezett Szolgáltató köteles táblázatos formában megadni, ezen felül pedig azokat térkép formájában is köteles átadni, ha az igényelt adatok tekintetében a nyilvántartási rendszere ezt lehetővé teszi. A térképi formában való megjelenítés lehetőségének esetleges akadálya ugyanis nem korlátozza azt, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Határozat I.D.2. pontjában előírt adatokat – beleértve a térképi megjelenítés alapjául szolgáló koordinátahelyes adatokat – egyéb (táblázatos) formátumban biztosítsa a Jogosult Szolgáltatók számára. A térképi megjelenítés hiánya nem jelent számottevő információtartalom csökkenést, ha a térkép alapjául szolgáló koordinátahelyes adatokat táblázatos formában a Kötelezett Szolgáltatók a Jogosult Szolgáltatók rendelkezésére bocsátják.

3. Többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezés

A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés nehézségeire való tekintettel a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán a piac fejlődésének ösztönzése, valamint a ráépülő kiskereskedelmi piacokon a versenyfeltételek javítása érdekében a jelen határozat rendelkező részében előírásra került, hogy újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztése során a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató részéről felmerülő igény esetén köteles többletszál-telepítés formájában hozzáférést biztosítani a Jogosult Szolgáltató számára.

A többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezettség előírását azért tartottam különösen fontosnak, mert ezen kötelezés révén biztosítható az, hogy a Jogosult Szolgáltató minden esetben igénybe tudja venni az optikai hurkot, és ne utólag kelljen kevésbé hatékony kisegítő megoldásokat találnia.
Különösen fontosnak tartottam annak előírását, hogy az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató az előfizetőig tartó teljes hozzáférési hálózati szakaszon, vagy a Jogosult Szolgáltató igényének megfelelően annak egy részére köteles biztosítani a hozzáférést a Jogosult Szolgáltatónak.
Megítélésem szerint az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettségnek az előfizetőig tartó teljes hozzáférési hálózati szakaszra történő meghatározását az tette szükségessé, hogy a kötelezésnek a dedikált előfizetői összeköttetésekre (az EU Bizottság NGA ajánlásában nevesített végződési szegmensekre) történő korlátozása esetén, annak rövidsége miatt a Jogosult Szolgáltatónak az előfizetői végpontok közvetlen közeléig, az előfizetői épületen belül is biztosítani kellene a csatlakozást az előfizetői szakasz igénybevételéhez.
A Magyar Telekom GPON rendszerrel kapcsolatos 2009. december 14-i információszolgáltatása alapján a Hatóság megállapította, hogy az előfizetőkhöz legközelebbi elosztási pontok az esetek 95%-ában az épületen belüli felszálló hálózatban helyezkednek el, (a fennmaradó 5% alépítményben, vagy oszlopon van). Ebből következően az előfizetői szakasz nagyon rövid, mindössze néhány tíz méteres, ami - magyarországi elektronikus hírközlési piacon működő alternatív szolgáltatók pénzügyi hátterét tekintve - megkérdőjelezi a végződési szegmens tömeges nagykereskedelmi igénybevételének realitását.
Kiemelt figyelmet fordítottam arra, hogy a szabályozás a lehető leghatékonyabban segítse elő a kötelezettségnek valóban a jogosult igényei szerint történő igénybevételét. Ezért a szabályozás, miközben kimondja, hogy az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettség az előfizetőig tartó teljes hozzáférési hálózati szakaszra érvényes, egyben azt is előírja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató igényének megfelelően a teljes hozzáférési hálózati szakasz meghatározott részére is köteles biztosítani a hozzáférést a Jogosult Szolgáltatónak.
A többletszál a Kötelezett Szolgáltató hálózati struktúrájának megfelelően, annak nyomvonalában igényelhető, amelyet a Jogosult Szolgáltató a saját hálózati struktúrájának építésére szabadon használhat fel, amely struktúra eltérhet a Kötelezett Szolgáltató hálózatának felépítésétől.
Tekintettel arra, hogy az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettség új hozzáférési kötelezettség, szükségesnek ítéltem, hogy a jelen határozat rendelkező részében megfelelő részletezettségű szabályozással biztosítsa ennek hatékony működését.
Az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettség keretében a szabályozás nagy súlyt helyez az újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztéssel kapcsolatos releváns információk nyilvánosságra hozatalára, hiszen ennek hiányában az alternatív szolgáltatók, mint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók potenciális versenytársai, saját racionális üzleti magatartásukat – ezen belül is elsősorban azt, hogy a feltételek ismeretében az ország mely területén, azaz melyik hírközlési szolgáltató területén érdemes a beruházás – nem tudják megtervezni. Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részében foglaltak alapján Kötelezett Szolgáltató köteles újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terveit 6 hónappal a tényleges hálózatfejlesztést megelőzően honlapján közzétenni, annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató számára a hozzáférés biztosított legyen általa előzetesen igényelt szálak erejéig. Ezen előírás hiányában a kötelezettség nyilvánvalóan nem lenne hatékony, hiszen megfelelő műszaki információ és az építési tervekre vonatkozó információ nélkül a Jogosult Szolgáltató nem tud reális üzleti tervet alapozni új generációs hálózatra.

Annak érdekében, hogy az alternatív szolgáltatók, mint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók potenciális versenytársai megfelelő információval rendelkezhessenek a Kötelezett Szolgáltató újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terveiről, a szabályozás értelmében a honlapon történő közzététel tartalmi jellemzőit illetően a Kötelezett Szolgáltatónak az alábbi minimum követelménynek kell megfelelnie:

- közzé kell tennie térkép formájában a hozzáférési aggregációs pontok és a hozzáférési aggregációs pontok ellátási területére eső köztes elérési pontok elhelyezkedését;
- a rendezőkre (elérési pontokra) bekötött előfizetői hozzáférések számát;
- az átadó rendezőmodulok rendelkezésre állását, illetve elhelyezési lehetőségét és a lefedett területeket; beleértve azt is, hogy az adott hozzáférési aggregációs pont, illetve köztes elérési pont mely területeket (utca és házszám szerinti bontásban) látja el.

A fentieket a Hatóság – azok tartalmára tekintettel – az átláthatóság kötelezettség keretében szabályozta.

Annak érdekében, hogy a kötelezettség hatékonyan segítse elő jogosult igényei szerint történő igénybevételét, az előzetes jogosulti igénybejelentéshez kötött többletszál-telepítési kötelezettség szabályozása a többletszál-telepítéssel kapcsolatos szerződéskötés átfutási idejére vonatkozó előírásokat is tartalmaz.

A többletszál-telepítéssel kapcsolatos szerződéskötés átfutási idejére vonatkozó előírásokat az teszi szükségessé, hogy álláspontom szerint – a megfelelő következtetést levonva a fémes hurkok esetében a Hszr.-ben előírt, a hurok átengedési eljárásra vonatkozó határidőkkel kapcsolatban szerzett tapasztalatokból – mindenképpen elejét kell venni egy olyan szolgáltatói gyakorlat kialakulásának, amely azt eredményezné, hogy a többletszál-telepítés a megvalósulása indokolatlanul hosszú időt vesz igénybe. Megítélésem szerint a többletszál-telepítéssel kapcsolatos szerződéskötés átfutási idejére vonatkozó, a jelen határozat rendelkező részében foglalt előírások hozzájárulnak ahhoz, hogy a többletszál-telepítésre vonatkozó szerződéskötési eljárás időigénye ésszerű legyen. Az eljárási határidők meghatározása során az egyes eljárási lépések (pl. az igénybejelentés elbírálása) tényleges időigénye mellett a szabályozás a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató ésszerű erőforrás gazdálkodási igényeit is figyelembe vette.

A hálózatfejlesztési szerződés tartalmának a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerinti meghatározásakor alapvető szabályozási cél az egyértelműség és a megfelelő rugalmasság biztosítása. Az egyértelműség érdekében a hálózatfejlesztési szerződésnek meg kell felelnie a jelen határozat rendelkező részének A.) pont l) alpontjában foglalt tartalmi követelményeknek.

A megfelelő rugalmasság biztosítása, túlszabályozás elkerülése, az adminisztrációs terhek minimalizálása érdekében a szabályozás tartózkodik a felek közötti együttműködés szabályainak, az előzetesen igényelt optikai szálak száma és a ténylegesen bérbe vett optikai szálak száma közötti maximális eltérés mértékének, valamint a hibaelhárítási, hibabehatárolási kötelezettség megoszlását kijelölő felelősségi határpontok konkrét meghatározásától.

Ennek megfelelően jelen határozat nem tartalmaz konkrét előírást az előzetesen igényelt optikai szálak száma és a ténylegesen bérbe vett optikai szálak száma közötti maximális alsó eltérés mértékére vonatkozóan, hanem úgy rendelkezett, hogy ennek meghatározása a referenciaajánlatának részét képező hálózatfejlesztési szerződés keretében a Kötelezett Szolgáltató kötelezettsége.

A hibaelhárítási, hibabehatárolási kötelezettség megoszlását kijelölő felelősségi határpontok konkrét meghatározásával összefüggő kérdések rendezését pedig a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató - a hozzáférés specifikumaival összhangban lévő - kölcsönös megegyezésével tartja megvalósítandónak, a megegyezés elmaradása esetén mindkét fél számára fenntartva a jogorvoslat lehetőségét.

A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedési piac fejlődésének előmozdítása, a verseny élénkítése érdekében a jelen határozat rendelkező része külön előírást tartalmaz arra az esetre, ha a Kötelezett Szolgáltató nem tudja betartani az általa vállalt szállítási határidőket, minőségi paramétereket. A hálózatfejlesztési szerződésnek tartalmaznia kell az abban foglalt szállítási határidők, minőségi mutatók be nem tartása esetén a Jogosult Szolgáltatót megillető kötbér mértékét. A kötbér mértékének arányosnak kell lennie a minőségi mutató be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.

A Kötelezett Szolgáltató gazdálkodásának biztonsága, az esetleges visszaélések elkerülése érdekében a jelen határozat rendelkező részében foglaltak alapján a Kötelezett Szolgáltatót kötbér illeti meg abban az esetben, ha az általa igényelt optikai szálakat a szerződésben megállapított megengedett maximális eltérést meghaladó mértékben nem veszi át bérlet formájában. A kötbér mértékének arányosnak kell lennie a bérbevétel elmaradása következtében a Kötelezett Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral.

A szabályozás szintén a Kötelezett Szolgáltató gazdálkodásának biztonságát tartotta szem előtt, amikor a jelen határozat rendelkező részében előírta, hogy az optikai hálózatfejlesztésben érdekelt Jogosult Szolgáltatóknak bankgaranciával kell rendelkezniük. A bankgarancia összegének számítási módját és felülvizsgálatának szabályait részleteiben a hozzáférési referenciaajánlat szabályozza.

A többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezést a pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés nehézségeire való tekintettel tartottam szükségesnek előírni. A többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezés kirovását a fennálló versenyproblémával arányosnak tekintem, mivel ezen kötelezettség kirovása csak minimális többletterhet jelent a Kötelezett Szolgáltatónak, hiszen mindössze arról van szó, hogy az eredetileg tervezettnél több optikai kábelt kell behúznia, amelynek költségi megtérülnek, mivel ezek után a Jogosult Szolgáltató bérleti díjat fog fizetni.

A többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezés előírásakor – a kötelezettség arányosságának fontosságát szem előtt tartva – nagy súlyt helyeztem arra, hogy az erre vonatkozó szabályozásba megfelelő biztosítékokat építsek be annak

érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató ne okozhasson indokolatlanul jelentős többletterheket a Kötelezett Szolgáltatóknak azzal, hogy felesleges beruházásokra kényszeríti őket.

4. Kábelhely megosztás és sötétszál átengedés előfizetői hozzáférési hálózati szakasz céljából

A helyi hurok, előfizetői szakasz, illetve újgenerációs hozzáférési hurok átengedésére (a továbbiakban együtt: átengedés) vonatkozó, a rendelkező rész D.1. és D.2. pontjaiban meghatározott kötelezettség alól a rendelkező rész értelmében kivételt jelent, ha az átengedés objektív műszaki okból nem megvalósítható. Ilyen eset lehet, ha az adott helyi hurok, vagy előfizetői szakasz egyedi jellemzői miatt nem alkalmas az átengedésre, vagy ha a Kötelezett Szolgáltató adott típusú újgenerációs hozzáférési hálózatában alkalmazott műszaki megoldások, illetve az elérhető technológia nem teszik lehetővé az átengedést és ezért a Kötelezett Szolgáltató az érintett újgenerációs hozzáférési hálózat előfizetői szakaszainak, újgenerációs hozzáférési hurkainak átengedését referenciaajánlatában nem ajánlja meg.

Abban az esetben, ha az átengedési kötelezettség objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható, a Kötelezett Szolgáltató köteles az előfizetői hozzáférés kiépítése céljából kábelhely megosztást, illetve amennyiben a kábelhely megosztás nem megvalósítható, sötétszál átengedést biztosítani a Jogosult Szolgáltató számára, annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató hálózatában alkalmazott műszaki megoldások, illetve a Kötelezett Szolgáltató technológiaválasztása következtében a Jogosult Szolgáltatók ne legyenek elzárva attól a lehetőségtől, hogy a Kötelezett Szolgáltató infrastruktúráját használva el tudjanak jutni az előfizetőkig és számukra szolgáltatásokat nyújthassanak. Ezen kötelezettség hiányában azon előfizetők tekintetében, amelyek vonatkozásában a Jogosult Szolgáltató nem tud átengedési szolgáltatást igénybe venni, nem teljesülnének azok a szabályozási célok, amelyeket a szabályozás az átengedési kötelezettség előírásával kíván elérni. Ezzel kapcsolatban a 2. pont "Előfizetői szakaszok kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelek átengedése" című alpontjában írt vonatkozó indokolás megfelelően irányadó.

Annak érdekében, hogy az átengedés útján objektív műszaki okok miatt el nem érhető előfizetők vonatkozásában is legyen lehetősége a Jogosult Szolgáltatóknak az előfizetők elérésére legalább az átengedési szolgáltatások igénybevétele által biztosított szolgáltatási szabadsággal, indokolt annak a szabályozás általi támogatása, hogy azokban az esetekben, amikor az átengedés objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható, a Jogosult Szolgáltató saját hozzáférési hálózatot építhessen ki az előfizetőkig. Ezáltal segíthető elő az érintett előfizetők vonatkozásában a hatékonyabb kiskereskedelmi verseny kialakulása, a fogyasztók érdekeinek jobb érvényesülése.

A hozzáférési hálózat kiépítésének költségeiben meghatározó a kábelhely infrastruktúra létesítésének a költsége. A kábelhely infrastruktúra kiépítése emellett engedélyeztetési és egyéb akadályokba is ütközhet. A kábelhely infrastruktúra hiánya ezért lényegesen megnehezítheti, vagy megakadályozhatja a Jogosult Szolgáltatók számára az előfizetők saját hálózattal való elérését.

A Kötelezett Szolgáltató meglévő kábelhely-infrastruktúrájához való hozzáférés biztosítása ezért alapvető fontosságú annak elősegítéséhez, hogy az átengedés megvalósíthatatlansága esetén a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltató hálózata által elért előfizetőket saját hálózati szakaszok kiépítésével el tudja érni.

A fenti okok miatt indokolt annak előírása, hogy amennyiben az átengedési kötelezettségek teljesítésére irányuló jogosulti igény műszaki okok miatt nem megvalósítható, akkor kábelhely rendelkezésre állása esetén a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles kábelhely megosztási szolgáltatást nyújtani annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató az általa választott technológiájú, beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtását biztosító előfizetői hozzáférési hálózati szakaszait kiépíthesse.

A fenti kötelezés hiányában előfordulhat, hogy a Kötelezett Szolgáltató előfizetőit a Jogosult Szolgáltató sem nagykereskedelmi átengedési szolgáltatás igénybevételével, sem saját hálózatával nem képes elérni, így az adott előfizetők vonatkozásában nem teljesülnek a szabályozás alapvető céljai, a kiskereskedelmi verseny elősegítése és a fogyasztók érdekeinek védelme.

Indokolt továbbá a Jogosult Szolgáltató számára a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott átengedési szolgáltatás igénybevétele helyett a Kötelezett Szolgáltató kábelhelyeihez való hozzáférés lehetőségét biztosítani abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató nem tudja az adott előfizető, vagy előfizetői kör vonatkozásában a Jogosult Szolgáltató által alkalmazni kívánt technológiának megfelelő típusú helyi hurok, újgenerációs hozzáférési hurok vagy előfizetői szakasz átengedését biztosítani.

A szolgáltatók technológiaválasztási szabadságának biztosításával támogatható a kiskereskedelmi piacon folyó verseny. A kiskereskedelmi verseny fontos mozgatóereje a különböző hozzáférési technológiák versenye, a hagyományos réz érpáras hálózatok mellett növekvő jelentőségűek a különböző újgenerációs hozzáférési hálózatok is. A Jogosult Szolgáltatók versenyképességét csökkentené, ha a Kötelezett Szolgáltató előfizetőinek eléréséhez nem alkalmazhatnák az általuk egyébként használt technológiát, hanem ehelyett a Kötelezett Szolgáltató által alkalmazott technológiát kellene igénybe venniük.

A Jogosult Szolgáltató számára a sajátjától eltérő technológia alkalmazása többletköltséget, műszaki problémákat okozhat, illetve akadályozhatja a Jogosult Szolgáltatót abban, hogy az általa egyébként alkalmazott technológia által támogatott szolgáltatásokat kínálja az előfizetők számára.

A fentiek alapján, az Eht. céljainak teljesülése[49], a kiskereskedelmi verseny támogatása és a fogyasztók érdekeinek védelme érdekében indokolt annak támogatása, hogy amennyiben a Jogosult Szolgáltató más típusú helyi hurok, újgenerációs hozzáférési hurok, vagy előfizetői szakasz alkalmazásával kívánja elérni az előfizetőit, mint amelyet a Kötelezett Szolgáltató az adott helyszínen átengedésre kínál, akkor a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatóétól eltérő típusú, beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtását biztosító előfizetői hozzáféréseit kiépíthesse. Ennek támogatásához – a jelen pont korábbi részében leírt okok alapján – alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Jogosult Szolgáltató hozzáférhessen a Kötelezett Szolgáltató meglévő kábelhely-infrastruktúrájához.

A fentiek figyelembevételével indokolt annak előírása, hogy amennyiben a Jogosult Szolgáltató által igényelt típusú – az átengedési kötelezettség alá tartozó – helyi hurok, előfizetői szakasz, illetve újgenerációs hozzáférési hurok átengedése helyett a Kötelezett Szolgáltató adott helyszínen más típusú helyi hurok, előfizetői szakasz, illetve újgenerációs hozzáférési hurok átengedését tudja biztosítani, akkor kábelhely rendelkezésre állása esetén a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles kábelhely megosztási szolgáltatást nyújtani annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató az általa választott technológiájú, beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtását biztosító előfizetői hozzáféréseit kiépíthesse.

Szükséges ugyanakkor annak rögzítése, hogy a Kötelezett Szolgáltató nem köteles kábelhely megosztást nyújtani, amennyiben a Jogosult Szolgáltató a kábelhelyet koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok kiépítésére kívánja felhasználni.

Az előfizetői hozzáférés kiépítése céljából előírt kábelhely megosztási kötelezés alapja az, hogy meghatározott feltételek teljesülése esetén a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltató számára kötelezettségként előírt helyi hurok, újgenerációs hozzáférési hurok, illetve előfizetői szakasz átengedési szolgáltatások igénybevétele helyett kábelhely megosztást vehet igénybe, saját előfizetői hozzáférések kiépítése céljából. A kábelhely megosztás igénybevételével kiépített előfizetői hozzáférések tehát az átengedési kötelezettség alá tartozó, a szolgáltatási piac részét képező helyi hurok, újgenerációs hozzáférési hurok, illetve előfizetői szakasz átengedési szolgáltatások igénybevételét funkcionálisan helyettesítik.

A koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok a piacmeghatározás megállapítása szerint nem tartoznak a szolgáltatási piac alapját képező hálózatok körébe, ezért ezen hálózatok kiépítése nem tekinthető a szolgáltatási piac részét képező átengedési szolgáltatások helyettesítőjének. Ezért a Kötelezett Szolgáltató nem kötelezhető arra, hogy koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózatok kiépítése céljából, a szolgáltatási piac részét képező átengedési szolgáltatások helyett kábelhely megosztást biztosítson a Jogosult Szolgáltatók számára.

A kábelhely megosztási kötelezés kiterjedésének meghatározása:

A jelen pontban meghatározott kábelhely megosztási kötelezettségek célja a Jogosult Szolgáltatók számára a helyi hurkok vagy újgenerációs hozzáférési hurkok (illetve azok előfizetői szakaszai) kiépítésének támogatása meghatározott esetekben. Ebből következően a kábelhely megosztás kötelezettség kiterjedését úgy indokolt meghatározni, hogy annak igénybevételével a Jogosult Szolgáltató a hozzáférési hálózati szakaszt ki tudja építeni. Ennek felel meg az a rendelkezés, hogy a kábelhely megosztást a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató hozzáférési hálózati szakaszának kiépítése céljából, az előfizetői hozzáférési pont és a Kötelezett Szolgáltató kábelhely-hálózatának az előfizetői hozzáférési ponttól legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között köteles nyújtani, a távolságot a Kötelezett Szolgáltató kábelhely-hálózatának az adott pontig vezető legrövidebb felhasználható nyomvonala alapján számítva. A 25 km-es felső határ meghatározását indokolja, hogy körülbelül ez az erősítés nélküli optikai hatótávolság felső határa, ezért a hozzáférési hálózati szakaszok kiépítése ezen a távolságon belül tekinthető ésszerűen megvalósíthatónak.

Tekintettel arra, hogy a kábelhely megosztást több tényező, különösen a kábelhelyekben lévő szabad férőhely hiánya megakadályozhatja, fennáll a lehetősége annak, hogy a kábelhely megosztás meghiúsulása miatt a jelen pontban kifejtett szabályozói célok nem teljesülnek. Ezért indokolt annak előírása, hogy amennyiben a Jogosult Szolgáltató által a fentiekben meghatározott feltételekkel összhangban igényelt kábelhely megosztás nem megvalósítható, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles az adott szakaszon sötétszál átengedést biztosítani a Jogosult Szolgáltató számára az előfizetői hozzáférés kiépítése céljából. A kötelezettség arányosságának biztosítása érdekében szükséges ugyanakkor annak rögzítése, hogy a sötétszál

[49] Az Eht. **2. §** bb) pontja szerint az Eht. céljai és alapelvei közé tartozik annak biztosítása, hogy a fogyasztók az elektronikus hírközlő hálózatok, elektronikus hírközlési szolgáltatók, illetve szolgáltatások között szabadon választhassanak, és dönthessenek, hogy mely hálózatot, szolgáltatót, illetve szolgáltatást kívánják igénybe venni.

átengedési kötelezettség teljesítése csak azokra a sötétszálakra vonatkozik, amelyek a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz, vagy az előrelátható szolgáltatás-fejlesztési igényeihez nem szükségesek.

5. Felhordó hálózati kötelezettség

A felhordó hálózati szolgáltatások az alapszolgáltatásokhoz (helyi hurok átengedés, újgenerációs előfizetői szakasz átengedése, FTTH újgenerációs hozzáférési hurok átengedése, többletszál telepítése és átengedése, illetve az előfizetői hozzáférés kiépítése céljából nyújtott kábelhely megosztás és sötétszál átengedés) kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások, amelyek célja, hogy az alapszolgáltatások eléréséhez a jogosult szolgáltató számára hozzáférési, illetve felhordó hálózati szakaszokat, vagy ezek kialakításához infrastruktúra elemeket biztosítsanak, annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott alapszolgáltatásoknak a Jogosult Szolgáltató általi igénybevételét elősegítsék.

A hurok átengedés igénybevételének fontos feltétele, hogy a Jogosult Szolgáltatók eljussanak a hozzáférési aggregációs pontig, illetve előfizetői aggregációs pontig, hiszen ezeken a pontokon válik számukra lehetővé az átengedett hurkokhoz, újgenerációs hozzáférési hurkokhoz, azok előfizetői szakaszaihoz való hozzáférés, illetve a közeli bitfolyam hozzáférés. Az előző piacelemzéseknél ezt segítette a helymegosztás, illetve a távoli hozzáférés, mint kiegészítő szolgáltatások biztosítása. Ezen kötelezések életben tartása továbbra is indokolt, és a jelen határozatban a helymegosztási és távoli hozzáférési kötelezések fenntartása a réz érpáras hálózatokra és kiterjesztése az újgenerációs hozzáférési hálózatokra megtörténik (lásd a rendelkező rész D.1. és D.2. pontjait).

Az előző piacelemzés óta azonban az elektronikus hírközlési piac bővült, s a szolgáltatási piac részévé váltak az újgenerációs hozzáférési hálózatok, amelyek hálózati struktúrája eltér a réz hozzáférési hálózatokétól. A hazai piacon domináns pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében az előfizetői aggregációs pontok közelebb kerülnek az előfizetői végpontokhoz, mint a réz érpáras hálózatok esetében, az előfizetői szakasz lényegesen rövidebb, mint a réz érpáras helyi hurkok. Emiatt az előfizetői hozzáférési ponthoz való eljutás lehetősége a hurok átengedés igénybevételének még inkább fontos feltételévé vált: például több hozzáférési ponton keresztül lehet az előfizetőkhöz eljutni, illetve a távoli hozzáférés kötelezés önmagában nem nyújt megfelelő lehetőséget a jogosultak számára az előfizetők elérésében, ezért szükségessé vált az elérési lehetőségek bővítése.

A szabályozás célja a szélessávú nagykereskedelmi piacok jelen piacelemzése során a platformon belüli infrastruktúra alapú verseny támogatása, amelyen belül a 4. piaci alapszolgáltatások, valamint az 5. piacon a közeli bitfolyam hozzáférés igénybevételének ösztönzését kívánja megvalósítani. Tekintettel arra, hogy a hurok átengedés, illetve a helyi bitfolyam hozzáférés jelen állapot szerint Magyarországon kevéssé elterjedt, a kitűzött cél elérése csak akkor valósulhat meg, ha a szabályozás a cél megvalósulását kiterjedt eszközrendszerrel támogatja.

A Jogosult Szolgáltatók számára a saját hálózat kiépítése a hozzáférési alapszolgáltatások igénybevételi pontjáig igen jelentős költséggel jár, illetve egyéb (fizikai, engedélyeztetési) akadályokba is ütközhet. Az alapszolgáltatások igénybevételi helyszínének eléréséhez szükséges hálózati összeköttetés tehát versenykorlátozó szűk keresztmetszetet jelent. Ezért a felhordó hálózati szolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezés hiányában a Jogosult Szolgáltatók számára lényegesen kedvezőtlenebbek lennének az alapszolgáltatások igénybevételének a feltételei.

A versenykorlátozó szűk keresztmetszet a hozzáférési hálózaton kívüli területen is érvényesül. A kisebb, kevésbé kiterjedt hálózattal rendelkező alternatív szolgáltatók számára a JPE szolgáltató központjainak (hozzáférési aggregációs pontjainak) elérése jelentős akadályokba ütközhet. A jogosult szolgáltatóktól kapott észrevételek alátámasztják, hogy a felhordó hálózati összeköttetések biztosítása szűk keresztmetszetet jelent, valamint a központok (hozzáférési aggregációs pontok) elérése csak megfelelően szabályozott felhordó hálózati szolgáltatások mellett lehet gazdaságilag ésszerű. A felhordó hálózati szolgáltatásra vonatkozó kötelezettség – beleértve a hozzáférési aggregációs pontok elérését biztosító hálózati szakaszokat – tehát a legmegfelelőbb és leghatékonyabb szabályozói eszköz, a feltárt piaci probléma (versenykorlátozó szűk keresztmetszet a hozzáférési alapszolgáltatások igénybevételi helyszínének elérésénél) más kötelezettséggel nem kezelhető hatékonyan.

Magyarországon a helyi hurok átengedés igénybevétele eddig nagyon csekély mértékű volt (2010. december 31-i állapot szerint 23.880 darab helyi hurok átengedés), szabályozott helyi bitfolyam átengedést pedig egyáltalán nem vettek igénybe a Jogosult Szolgáltatók. A helyi hurok átengedés és a helyi bitfolyam hozzáférés sikertelensége arra utal, hogy a korábbi határozatokban előírt tartalmú kötelezettségek nem biztosítottak megfelelő feltételeket ezen szolgáltatások Jogosult Szolgáltatók általi igénybevételéhez. A felhordó hálózati szolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezettség – beleértve a hozzáférési aggregációs pontok elérését biztosító felhordó hálózati szolgáltatást is – ezért létfontosságú a helyi hurok átengedésre és az előfizetői szakasz

átengedésre vonatkozó hozzáférési kötelezettségek hatékony működéséhez és megfelelően támogatja az infrastruktúra alapú verseny fejlődését.

Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltatók a számukra leginkább megfelelő felhordó hálózati szolgáltatást vehessék igénybe, indokolt, hogy a kötelezettségként előírt felhordó hálózati szolgáltatások köre a kábelhely megosztásra, a sötétszál átengedésre, a hullámhossz átengedésre és az átviteli kapacitás biztosítására is kiterjedjen. Előzetesen ugyanis nem meghatározható, hogy adott helyzetben a Jogosult Szolgáltató számára melyik felhordó hálózati szolgáltatás biztosítja leghatékonyabban, legalacsonyabb költséggel azt, hogy az alapszolgáltatás igénybevételi helyszínéhez összeköttetést tudjon kialakítani. Ha az adott helyzetben a leginkább megfelelő felhordó hálózati szolgáltatás nem áll rendelkezésre, ez akadályozhatja annak lehetőségét, hogy az alapszolgáltatást a Jogosult Szolgáltató igénybe tudja venni. Ez indokolja, hogy a szabályozás biztosítsa a különböző felhordó hálózati megoldások közötti választás lehetőségét a Jogosult Szolgáltató számára.

Továbbá a szabályozott felhordó hálózati szolgáltatások kiterjedését indokolt az előbbiek miatt (hálózati struktúra változása, szabályozási cél támogatása) földrajzi értelemben az alábbiak szerint meghatározni.

A szolgáltatások kiterjedése az érintett hálózati szakaszokat illetően:

- a rendelkező rész D.1.-D.3. pontjaiban előírt szolgáltatások nagykereskedelmi hozzáférési pontja és a Kötelezett Szolgáltató adott földrajzi területet ellátó központja (hozzáférési aggregációs pontja) között, ha a nagykereskedelmi hozzáférési pont a Kötelezett Szolgáltató hozzáférési hálózatának valamely köztes pontján helyezkedik el és a központban (hozzáférési aggregációs pontban) a Jogosult Szolgáltató helymegosztással rendelkezik, vagy ott helymegosztást igényel,
- a rendelkező rész D.1.-D.3. pontjaiban előírt szolgáltatások nagykereskedelmi hozzáférési pontja és a Kötelezett Szolgáltató hálózatának legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között, ha a nagykereskedelmi hozzáférési pont a Kötelezett Szolgáltató hozzáférési hálózatának valamely köztes pontján helyezkedik el, a 25 km-es távolságot a Kötelezett Szolgáltató hálózatának az adott pontig vezető legrövidebb felhasználható nyomvonala alapján számítva,
- a Kötelezett Szolgáltató központja (hozzáférési aggregációs pontja) és a Kötelezett Szolgáltató hálózatának legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között, ha a központban (hozzáférési aggregációs pontban) a Jogosult Szolgáltató helymegosztással rendelkezik, vagy ott helymegosztást igényel, a távolságot a Kötelezett Szolgáltató hálózatának az adott pontig vezető legrövidebb felhasználható nyomvonala alapján számítva.

A felhordó hálózati szolgáltatások értelmezése a hálózati struktúrában:

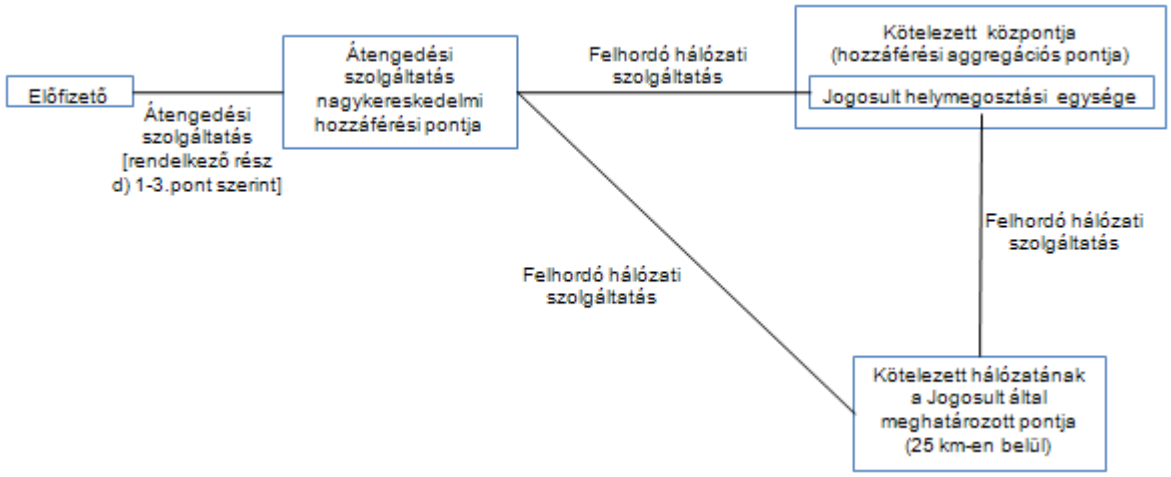

A felhordó hálózati szolgáltatások 25 km-es távolsága az alapján került meghatározásra, hogy hozzávetőlegesen ennyi az erősítés nélküli optikai hatástávolság, ezen túl a beruházás költsége növekedne a jogosultak számára.

A szabályozási cél megvalósulását, a helyi hurok átengedés, illetve közeli bitfolyam szolgáltatások igénybevételének ösztönzését kívánja támogatni a kötelezés azon eleme is, hogy a Kötelezett a felhordó hálózati szolgáltatásokat a jogosult választása szerinti prioritásban köteles nyújtani a Jogosult Szolgáltató számára.
A felhordó hálózati szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban előírt kötelezettség arányos, mivel kevésbé megterhelő módon az azonosított versenykorlátozó szűk keresztmetszet hatékony kezelése nem lenne megvalósítható. A Kötelezett Szolgáltató terheinek csökkentését is szolgálja a kötelezettségnek az az eleme, amely csak korlátozott földrajzi körzetben írja elő a felhordó hálózati szolgáltatások biztosítását. A kötelezés arányosságát biztosítja továbbá az a rendelkezés, amely szerint a Kötelezett Szolgáltató a meghatározott felhordó hálózati szolgáltatások közül a Jogosult Szolgáltató által kiválasztott szolgáltatást csak abban az esetben köteles nyújtani, amennyiben ez az adott hálózati szakaszon nem ütközik objektív műszaki akadályokba.

6. A kábelhely megosztás különös szabályai
a) Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató a rendelkező rész D.4. és D.5. pontjaiban előírt kábelhely megosztást igénybe tudja venni, szükséges annak biztosítása, hogy a Jogosult Szolgáltató az általa igényelt, a kábelhely megosztási kötelezettség rendelkező rész D.4. és D.5. pontjaiban meghatározott kiterjedésének megfelelő kábelhely szakaszra vonatkozóan minden, a kábelhely megosztás megvalósíthatóságával, annak feltételeivel kapcsolatos információt megkapjon. Ennek előírása hiányában a kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettség nyilvánvalóan nem lenne hatékony, hiszen a kábelhely infrastruktúrára vonatkozó megfelelő információk hiányában a Jogosult Szolgáltatók nem tudnának reális üzleti és hálózatfejlesztési tervet készíteni az újgenerációs hozzáférési hálózatuk fejlesztésére.
A kábelhely megosztás megvalósíthatóságával kapcsolatos információszolgáltatás alapvetően két módon lehetséges:

- a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásai alapján történő egyedi adatszolgáltatás útján, a Jogosult Szolgáltató igénybejelentése alapján meghatározott kábelhely szakaszokra vonatkozóan, vagy
- a Jogosult Szolgáltatók számára elektronikus úton hozzáférhető kábelhely nyilvántartás (digitális térkép) alapján.

A Jogosult Szolgáltatók számára elektronikus úton hozzáférhető, teljes körű kábelhely-nyilvántartás kialakítása igen jelentős időt és költséget igényel a Kötelezett Szolgáltatók részéről. Ezt támasztják alá a nemzetközi tapasztalatok és az a tény, hogy a Kötelezett Szolgáltatók nem rendelkeznek egységes nyilvántartásokkal a kábelhelyeikről. Az elektronikus úton hozzáférhető kábelhely-nyilvántartás kialakításával kapcsolatos jelentős ráfordítások megtérülése bizonytalan. Abban az esetben, ha a kábelhely megosztással kapcsolatban nem jelentkezik számottevő mértékű kereslet, a Kötelezett Szolgáltatók nyilvántartási rendszereinek fejlesztési ráfordításai nem térülnek meg. Ennek mérlegelésénél figyelembe kell venni azt is, hogy a Jogosult Szolgáltatók részéről a Kötelezett Szolgáltatók hozzáférési szolgáltatásaira épülő infrastruktúra beruházások az eddigiekben igen csekély mértékűek voltak, a múltbeli adatok ezért nem alapoznak meg a kábelhely megosztási szolgáltatás iránti jelentősebb jövőbeli kereslettel kapcsolatos feltételezést, különösen azokon a földrajzi területeken, ahol a újgenerációs hozzáférési hálózatok kiépítésének gazdaságossági feltételei kedvezőtlenebbek.
A kábelhely megosztás igénybevételéhez szükséges információk ugyanakkor biztosíthatóak a nyilvántartásokból történő eseti adatszolgáltatás útján is, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott földrajzi területre vonatkozóan.
A fenti okok miatt az elektronikus úton hozzáférhető kábelhely nyilvántartási rendszer kialakítására vonatkozó kötelezettség indokolatlan terhet jelentene a Kötelezett Szolgáltatók számára és nem felelne meg az arányosság követelményének.
Ezért a kábelhely infrastruktúrával kapcsolatos információszolgáltatási kötelezettség akkor felel meg az indokoltság és arányosság követelményének, ha a Kötelezett Szolgáltató eseti adatszolgáltatás útján, a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésében meghatározott – a kábelhely megosztási kötelezettség rendelkező rész D.4. és D.5. pontjaiban meghatározott kiterjedésének megfelelő – földrajzi területre köteles nyilvántartásai alapján az igényelt kábelhely megosztás megvalósíthatóságával kapcsolatos információkat megadni.
A kábelhely megosztási kötelezettség a rendelkező rész D.4. és D.5. pontjaiban meghatározott hálózati szakaszokra vonatkozik. A kötelezettség alkalmazása során előfordulhat, hogy a Jogosult Szolgáltató tervezett hálózatfejlesztése nem két végponttal meghatározható hálózati szakaszra, hanem egy határvonalaival megadható földrajzi területre (például városrészre) vonatkozik. Ebben az esetben indokolt annak lehetővé tétele, hogy a Jogosult Szolgáltató az adott földrajzi területre vonatkozóan egyetlen igénybejelentés keretében hozzáférhessen a területre vonatkozó, a kábelhely megosztás megvalósíthatóságával kapcsolatos információkhoz, és ne kelljen az egyes, végpontokkal meghatározott hálózati szakaszokra külön-külön információszolgáltatást igényelnie. Amennyiben adott földrajzi területen minden egyes hálózati szakaszra külön információigénylési eljárást kellene a Jogosult Szolgáltatónak megindítania, az jelentős késedelmet és többletköltséget okozna a Jogosult Szolgáltató számára, ami akadályozná a kábelhely megosztás megvalósíthatóságát. Másrészt, a Kötelezett Szolgáltató számára is hatékonyabban

megvalósítható a nyilvántartási rendszeréből adott földrajzi területre vonatkozóan a kábelhely infrastruktúra adatainak (nyomvonal, hozzáférési pontok) legyűjtése, mintha ezt több, végpontokkal meghatározott hálózati szakaszokra vonatkozóan külön-külön kellene megtennie.

A fentiek alapján indokolt annak előírása, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó igénybejelentésében meghatározott földrajzi hely lehet két földrajzi pontot összekötő szakasz, vagy a határvonalaival meghatározott terület, amely megfelel a kábelhely megosztási kötelezettség jelen rendelkező rész D.4. és D.5. pontjaiban meghatározott kiterjedésének.

Annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlanul ne késleltethesse az információszolgáltatást és ezáltal a kábelhely megosztás megvalósulását, szükséges, hogy a szabályozás rögzítsen egy olyan határidőt, amelyen belül a Kötelezett Szolgáltató köteles megadni a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésében kért információkat a Jogosult Szolgáltató számára. Az információszolgáltatás teljesítési határidejének az igénybejelentéstől számított legkésőbb 5 munkanapban való meghatározása az információszolgáltatás indokolatlan késedelmességének megakadályozására megfelelő, ugyanakkor a Kötelezett Szolgáltató számára is sem jelent aránytalan terhet, tekintettel arra, hogy az információszolgáltatás a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiban már rendelkezésre álló információkon alapul.

b) Indokolt és arányos az a kötelezés, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tudomására jutó információk alapján köteles folyamatosan aktualizálni nyilvántartásaiban a kábelhely infrastruktúra megoszthatóságát befolyásoló adatokat, így különösen a szabad férőhelyre vonatkozó információkat, különösen abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató vagy a hozzáférés más igénylője hálózatépítést hajt végre a kábelhely infrastruktúra felhasználásával. A nyilvántartások aktualizálása elősegíti azt, hogy a Kötelezett Szolgáltató a később felmerülő kábelhely megosztási igényekre a nyilvántartási rendszereiből pontosabb információkat tudjon szolgáltatni, illetve kevesebb esetben legyen szükség költséges helyszíni vizsgálatra a kábelhely megosztás lehetőségének megállapításához. A nyilvántartások aktualizálására vonatkozó kötelezés csökkenti ezáltal a kábelhely megosztásra vonatkozó igények megvizsgálásának időigényét és költségét, így elősegíti a kábelhely megosztás Jogosult Szolgáltatók általi igénybevételének lehetőségét, ezért indokolt kötelezettségnek tekintendő. A kötelezettség ugyanakkor nem jelent aránytalan terhet a Kötelezett Szolgáltató számára, hiszen a nyilvántartásba vételi kötelezettség azokra az információkra korlátozódik, amelyek a tudomására jutottak, ezen túlmenően nem köteles a kábelhely infrastruktúra megoszthatóságára vonatkozó átfogó felméréseket végezni. A kábelhely infrastruktúra átfogó felmérését előíró kötelezés aránytalan kötelezés lenne, tekintettel egy ilyen felmérés jelentős költségeire és erőforrásigényére.

c) A szolgáltatók kábelhely infrastruktúra nyilvántartási rendszereiből kinyerhető információk nem minden esetben elégségesek ahhoz, hogy azok alapján adott hálózati szakaszon a Jogosult Szolgáltató által igényelt kábelhely megosztás megvalósíthatósága eldönthető legyen. Ebben az esetben – amennyiben ezt a Jogosult Szolgáltató igényli – szükséges a kábelhely megosztás részletes megvalósíthatósági vizsgálatának elvégzése, amelynek eredményeképpen megállapítható a kábelhely megosztás megvalósíthatóságának lehetősége és a megvalósítás módja. Mivel a részletes megvalósíthatósági vizsgálat jellemzően helyszíni vizsgálat elvégzését teszi szükségessé, ezért ennek költsége lényegesen magasabb, mint a nyilvántartási rendszerekből való adatszolgáltatás költsége. Ezért indokolt annak előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató a részletes megvalósíthatósági vizsgálatot csak abban az esetben végezze el, ha a nyilvántartási rendszerekből a kábelhely megosztás megvalósíthatósága nem állapítható meg, és csak abban az esetben, ha a Jogosult Szolgáltató ezt kifejezetten igényli.

A Kötelezett Szolgáltató kábelhely infrastruktúrájához való hozzáférés lehetőségét illetően a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató között jelentős információs aszimmetria áll fenn. A Kötelezett Szolgáltató a nyilvántartásai alapján, illetve helyszíni vizsgálatok elvégzésével mindazoknak az információknak a birtokában lehet, amelyek a kábelhely megosztás lehetőségét befolyásolják. A Jogosult Szolgáltató ezzel szemben közvetlen információkkal nem rendelkezik, alapvetően a Kötelezett Szolgáltató által szolgáltatott információkra kénytelen támaszkodni. Ez az információs aszimmetria lehetőséget biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy abban az esetben is kizárja a kábelhely megosztás lehetőségét, ha azt a tényleges körülmények nem indokolják. Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató a lehetőségekhez képest meggyőződhessen arról, hogy a részletes megvalósíthatósági vizsgálat megállapításai a valóságnak megfelelnek, indokolt annak előírása, hogy amennyiben a megvalósíthatósági vizsgálathoz helyszíni vizsgálatok szükségesek, a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató helyszíni vizsgálat során való jelenlétét, illetve független szakértő bevonását a helyszíni vizsgálatba.

Annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlanul ne késleltethesse a kábelhely megosztás megvalósíthatóságának megállapítását és ezáltal a kábelhely megosztás megvalósulását, szükséges, hogy a szabályozás rögzítsen egy olyan határidőt, amelyen belül a Kötelezett Szolgáltató köteles elvégezni a megvalósíthatósági vizsgálatot és értesíteni a Jogosult Szolgáltatót ennek eredményéről. A megvalósíthatósági vizsgálat elvégzésére és a Jogosult Szolgáltató értesítésére meghatározott legfeljebb

15 munkanapos időtartam alkalmas arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlan késlekedését megakadályozza, ugyanakkor kellően tág időkeretet biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára ahhoz, hogy a vizsgálatot elvégezze, így ez a kötelezettség nem jelenthet számára aránytalan terhet.

d) Amennyiben a Jogosult Szolgáltató eredeti igénymegjelölésében meghatározott földrajzi pontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, a kábelhely megosztási kötelezéssel elérni kívánt célok teljesülésének elősegítése érdekében indokolt annak előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén megvizsgálja, hogy az eredetileg megjelölt végpontok közelében – a Jogosult Szolgáltatóval egyeztetett távolságon belül – elhelyezkedő pontok között lehetséges-e az igényelt kábelhely megosztás és erről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztassa. E kötelezés hiányában fennáll a lehetősége annak, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó igénye elutasításra kerül, annak ellenére, hogy a Jogosult Szolgáltató számára szintén alkalmas, az eredetileg megjelölt végpontok közelében elhelyezkedő végpontok között a kábelhely megosztás megvalósítható lenne. A Jogosult Szolgáltató ugyanis nem rendelkezik olyan információkkal a Kötelezett Szolgáltató kábelhely hálózatáról, amely alapján meg tudná állapítani, hogy az eredeti igényében meghatározott végpontok közelében megvalósítható-e a kábelhely megosztás.

f) Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató által igénybevett kábelhelyben a kábelhely megosztás célját képező hálózati összeköttetés létrejöhessen és működhessen, szükséges a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő kábeleinek elhelyezésével, üzembe helyezésével, üzemeltetésével, hibaelhárításával, eltávolításával kapcsolatos tevékenységek elvégzése, részben a Kötelezett Szolgáltató kábelhely infrastruktúrájának és kapcsolódó létesítményeinek határain belül. A kábelhely megosztás nemzetközi szabályozási gyakorlatát tekintve van arra példa, hogy a Jogosult Szolgáltató, vagy az általa megbízott, a Kötelezett Szolgáltató által elismert vállalkozó közvetlenül hozzáférhet a Kötelezett Szolgáltató kábelhelyeihez, a Jogosult Szolgáltató hálózatával kapcsolatos munkavégzés céljából. Ez azonban bizonyos esetekben veszélyeztetheti a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét és működését. Ezért a Hatóság álláspontja szerint nem lenne indokolt és arányos annak az általános érvényű előírása, hogy Kötelezett Szolgáltató köteles legyen lehetővé tenni, hogy a Jogosult Szolgáltató végezhesse el a kábelek elhelyezésével és üzemeltetésével kapcsolatos tevékenységeket. Azon tevékenységek esetében viszont, amelyek elvégzésére a Jogosult Szolgáltató is képes és amelyek a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, működését nem veszélyeztetik, indokolt annak biztosítása, hogy ezeket a Jogosult Szolgáltató is elvégezhesse, tekintettel arra, hogy a Jogosult Szolgáltató számára rugalmasabb és kevésbé költséges megoldást jelenthet, ha saját maga végzi el a hírközlő kábeleivel kapcsolatos tevékenységeket, mintha a Kötelezett Szolgáltatóval végezteti el ezeket a tevékenységeket. A Kötelezett Szolgáltató hálózatához való hozzáférés kérdésében tekintetbe kell venni továbbá azt a gyakorlatot, hogy a Kötelezett Szolgáltatók a hálózatukkal kapcsolatos tevékenységeket számos esetben külső vállalkozóval végeztetik. Indokolt ezért annak rögzítése, hogy a Jogosult Szolgáltató külső vállalkozóval is elvégeztetheti a kábelhely megosztással kapcsolatos tevékenységeket. A Kötelezett Szolgáltató hálózatának védelmét szolgálja az a rendelkezés, amely szerint a Kötelezett Szolgáltató szükség esetén felügyelet biztosításával ellenőrizheti a Jogosult Szolgáltató által végzett munkát.

g) Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató, vagy egy másik szolgáltató tulajdonában lévő, a Kötelezett Szolgáltató kábelhelyeiben elhelyezkedő kábelek az adott szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz, vagy az előrelátható szolgáltatás-fejlesztési igényeinek megvalósításához nem szükségesek és akadályozzák a (további) kábelhely megosztást, akkor indokolt annak előírása, hogy ezek a kábelek legyenek eltávolítva a kábeltulajdonos szolgáltató költségén, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, működését nem veszélyezteti. Ezek a kábelek ugyanis akadályozzák azt, hogy a kábelhelyet olyan hálózati összeköttetések kialakítására lehessen felhasználni, amelyek segítségével a kábelhely megosztást igénylő szolgáltató előfizetői szolgáltatásokat tudna nyújtani, vagyis akadályozzák a kiskereskedelmi piacon a verseny fejlődését. A kötelezés megvalósíthatósága, illetve a működő hálózatok védelme érdekében szükséges ugyanakkor annak rögzítése, hogy a nem használt kábelek eltávolítására vonatkozó kötelezés alól kivételt jelent, ha a kábelek eltávolítása fizikailag nem megvalósítható, vagy az a működő hálózat épségét, működését veszélyeztetné.

Annak érdekében, hogy Jogosult Szolgáltató ellenőrizni tudja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által a kábelek eltávolíthatóságára vonatkozóan tett megállapítás megfelel-e a tényleges helyzetnek, szükséges annak biztosítása, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén tegye lehetővé a kábelek eltávolíthatóságának megállapításakor a Jogosult Szolgáltató, valamint a Jogosult Szolgáltató igénye esetén független szakértő jelenlétét.

Indokolt továbbá annak előírása, hogy a kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terhelje, vagyis azt a szolgáltatót, amelynek érdekében a kábelhelyet indokolatlanul foglaló, a kábelhely megosztást akadályozó kábelek telepítése megtörtént.

A Kötelezett Szolgáltató hálózatának védelme érdekében szükséges annak rögzítése, hogy a kábelek eltávolítását alapvetően a Kötelezett Szolgáltató végezheti el, abban az esetben viszont, ha a kábeleknek a tulajdonos szolgáltató általi eltávolítása nem veszélyezteti a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, működését, indokolt annak biztosítása, hogy ezt a kábelek tulajdonjogával rendelkező szolgáltató is elvégezhesse (indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató felügyelete mellett), tekintettel arra, hogy a kábelek tulajdonjogával rendelkező szolgáltató számára ez rugalmasabb és kevésbé költséges megoldást jelenthet, mintha a Kötelezett Szolgáltató végezné el ezeket a tevékenységeket.

Annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlanul ne késleltethesse a kábelhely megosztást akadályozó kábelek eltávolítását és ezáltal a kábelhely megosztás megvalósulását, szükséges, hogy a szabályozás rögzítsen egy olyan határidőt, amelyen belül a Kötelezett Szolgáltató köteles a nem használt kábeleket eltávolítani, illetve a kábelek eltávolítását a tulajdonos szolgáltató számára biztosítani. Az erre meghatározott legfeljebb 15 munkanapos időtartam alkalmas arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlan késlekedését megakadályozza, ugyanakkor kellően tág időkeretet biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára ahhoz, hogy a kötelezettségének eleget tegyen, így ennek a határidőnek a betartása nem jelenthet számára aránytalan terhet.

A nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő kábelek eltávolításának lehetőségével kapcsolatban szükséges rögzíteni, hogy ezen kábelek eltávolítása a kábelek tulajdonosának hozzájárulása alapján történhet meg. Ehhez szükséges, hogy a Kötelezett Szolgáltató értesítse a kábelek tulajdonosát a kábelek eltávolításával kapcsolatban felmerült igényről és kérje a tulajdonos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárul-e a kábelek eltávolításához a Határozatban rögzített feltételek mellett. Ebben az esetben a kábelek eltávolítására meghatározott 15 munkanapba nem számít bele a tulajdonos értesítésének időpontjától a hozzájárulással kapcsolatos tulajdonosi nyilatkozat megérkezéséig számított időtartam. Ez a rendelkezés azért indokolt, mert a Kötelezett Szolgáltató által nem befolyásolható tényezők határozhatják meg a tulajdonos válaszadásának időtartamát, ezért ezt az időtartamot a Kötelezett Szolgáltató számára a kötelezettség teljesítésére biztosított időtartam részeként nem lenne indokolt figyelembe venni. A kötelezettség ellenőrizhetőségéhez ugyanakkor szükséges annak rögzítése, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonos értesítését és a tulajdonos hozzájárulással kapcsolatos nyilatkozatát az időpontokat utólag ellenőrizhető módon dokumentálni köteles.

h) Alapvetően a kábelhellyel, illetve az ott elhelyezkedő kábelekkel kapcsolatos fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek lehetőségének biztosítása érdekében indokolt, hogy a szabályozás biztosítsa a Kötelezett Szolgáltató számára annak lehetőségét, hogy tartalékként üres kábelhelyet tarthasson fenn, amelyre a kábelhely megosztási kötelezettség nem vonatkozik. Szükséges ugyanakkor, hogy a szabályozás határozza meg az ilyen célra fenntartható kábelhely legnagyobb mértékét. Ennek hiányában ugyanis a Kötelezett Szolgáltató számára tág lehetőség nyílna a szabad kábelhelyek átengedésének megtagadására, abban az esetben is, ha a tényleges fenntartási és hibaelhárítási igények műszakilag nem indokolják az adott szabad kábelhelyek fenntartását. A Kötelezett Szolgáltató ezáltal jelentős mértékben akadályozhatná a kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettség érvényesülését és a kapcsolódó szabályozási célok teljesülését. A Kötelezett Szolgáltató által tartalékként fenntartható kábelhelyek mértékére vonatkozó előírás alapján egyértelműen ellenőrizhető, hogy egy kábelhely megosztásra vonatkozó igény elbírálásánál a Kötelezett Szolgáltató az előírt kötelezettségnek megfelelően jár-e el. Az előírás hiánya viszont megnehezítené, illetve meghiúsíthatná a kábelhely megosztási kötelezettség betartásának ellenőrzését.

A Kötelezett Szolgáltató által tartalékként fenntartható üres kábelhely mértékének az adott kábelhely szakasz teljes férőhely kapacitásának 20%-ában való meghatározása alkalmas arra, hogy megakadályozza az indokolatlanul nagy szabad férőhely kapacitás kivonását a kábelhely megosztási kötelezettség alól, ugyanakkor kellően nagy tartalék kapacitást biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára a fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek elvégzéséhez. Az alépítmények esetében tekintettel kell lenni arra, hogy az alépítmény fizikailag elválasztott térrészekből (kábelvezető csövekből) állhat. Műszaki okok miatt alépítmény szakaszonként egy üres kábelvezető cső tartalékként való fenntartása indokolt lehet, ezért szükséges a kötelezettség kiegészítése azzal, hogy ha az adott alépítmény szakaszon az alépítményben elhelyezkedő minden üres kábelvezető cső férőhely kapacitása meghaladja az alépítmény szakasz teljes férőhely kapacitásának 20%-át, akkor a legkisebb férőhely kapacitású üres kábelvezető cső tartható fenn tartalékként.

Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltatók számára átláthatóak és ellenőrizhetőek legyenek a kábelhely megosztás feltételei, indokolt annak előírása, hogy az alkalmazott tartalék mértékét a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában legyen köteles közzétenni.

i) A Kötelezett Szolgáltató csak a saját tulajdonát képező kábelhely infrastruktúra tekintetében kötelezett hozzáférési szolgáltatás nyújtására. A nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő kábelhely-infrastruktúrával kapcsolatban is indokolt azonban annak előírása, hogy amennyiben a kábelhely megosztás nyújtásához szükséges valamely kábelhely szakasz nem a Kötelezett

Szolgáltató tulajdona, de azt használja, vagy azzal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik, akkor szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe a kábelhely tulajdonosával való megegyezést követően, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában. Ezen előírás hiányában a Kötelezett Szolgáltatónak ugyanis lehetősége nyílhatna arra, hogy a nem a tulajdonában lévő, de általa használt kábelhelyek esetében (ilyenek lehetnek tipikusan a társasházak csővezetékei, kábelaknái) helyzeti előnyét kihasználva, például a szükséges közreműködés megtagadásával megakadályozza azt, hogy más szolgáltató is kábelhely megosztást vehessen igénybe az adott kábelhely szakaszokon. A kötelezettség arányosságát biztosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató számára csak a kábelhely megosztás megvalósításához szükséges mértékű tevőleges közreműködést ír elő. Indokolt továbbá annak az előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára azokat a rendelkezésre álló információkat megadni, amelyek alapján a Jogosult Szolgáltató az érintett kábelhely szakasz elhelyezkedését, valamint a kábelhely tulajdonosát azonosíthatja, hiszen ezen információk hiányában a Jogosult Szolgáltató nem tudna megegyezni a kábelhely tulajdonosával, így a kábelhely megosztást sem tudná igénybe venni. Ezek az információk a Kötelezett Szolgáltató birtokában kell hogy legyenek, hiszen a tájékoztatási kötelezettség azokra a kábelhely szakaszokra vonatkozik, amelyeket a Kötelezett Szolgáltató maga is használ, vagy azokkal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik.

j) A Hatóság megítélése szerint, a rendelkező rész D.4 és D.5. pontjához kapcsolódóan ismertetett indokok alapján a kábelhely megosztás igénybevételének lehetősége alapvető feltétele annak, hogy a Jogosult Szolgáltatók a Kötelezett Szolgáltató újgenerációs hozzáférési hálózatához való hozzáférés akadályoztatása esetén újgenerációs hozzáférési hálózatokat építhessenek ki, illetve annak, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott átengedési szolgáltatások igénybevételének helyszínéhez eljuthassanak hálózatukkal. A kábelhely megosztás működőképessége ezért az infrastruktúra alapú versenyt támogató szabályozás meghatározó feltétele.

A kábelhely megosztás igénybevételének lehetőségét a Hatóság a nyilvántartásokból való információszolgáltatás és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat ingyenességének biztosításával is ösztönözni kívánja.

Figyelembe véve azt is, hogy az információszolgáltatás és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat ingyenessége indokolatlan igények bejelentését is keletkeztetheti a Jogosult Szolgáltatók részéről, csak a ténylegesen megvalósult kábelhely megosztáshoz kapcsolódó információszolgáltatás és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat ingyenességének biztosítása tekinthető a szabályozás céljai által indokoltnak.

A fenti indokok alapján a határozat rendelkező része előírja, hogy amennyiben a kábelhely megosztás megvalósíthatósága megállapítást nyer és a Jogosult Szolgáltató az ettől számított 6 hónapon belül igénybe veszi a kábelhely megosztást, akkor a Kötelezett Szolgáltató a nyilvántartásokból való információszolgáltatással és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatban felszámított díjakat a kábelhely megosztás bérleti díjában jóváírja, oly módon, hogy kábelhely bérleti díjat a Kötelezett Szolgáltató csak a bérleti díj a) és c) pont szerinti díjakat meghaladó részére számíthat fel a Jogosult Szolgáltató felé. Vagyis a 6 hónapon belül megvalósult kábelhely megosztás első havi bérleti díjából – amennyiben a havi bérleti díj a levonandó összegnél kisebb, akkor a további havi bérleti díj(ak)ból – le kell vonni a Jogosult Szolgáltató felé korábban felszámított, nyilvántartásokból való információszolgáltatással és helyszíni megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatos díjakat és az így csökkentett kábelhely bérleti díj számítható fel a Jogosult Szolgáltató felé.

A rendelkező rész előírja továbbá, hogy abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a kábelhely megosztás objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható és a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatóval közösen részt vett a kábelhely megosztás megvalósíthatósági vizsgálatban, akkor a vizsgálattal kapcsolatban a Kötelezett Szolgáltató nem számíthat fel díjat a Jogosult Szolgáltató felé. Ezt az előírást indokolja, hogy a Jogosult Szolgáltató részvétele esetén a megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatban mindkét félnek költsége merül fel, továbbá, hogy ebben az esetben a kábelhely megosztás a Jogosult Szolgáltató érdekkörén kívül eső okból hiúsul meg, ezért a kábelhely megosztás meghiúsulása nem tekinthető olyan körülménynek, amely miatt a megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatos jogosulti igény indokolatlannak lenne tekinthető.

7. További kiegészítő szolgáltatások

A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán a piac fejlődésének ösztönzése, valamint a ráépülő kiskereskedelmi piacokon a versenyfeltételek javítása érdekében jelen határozat rendelkező része előírja, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles mindazokat a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtani, amelyek szükségesek az 1-6. pontokban meghatározott hozzáférési szolgáltatások Jogosult Szolgáltató általi igénybevételéhez.

Ezen, a kiegészítő szolgáltatások körében a nyilvántartási rendszerekből, illetve helyszíni felmérés alapján történő információszolgáltatásra vonatkozó kötelezettség előírásának elsődleges célja, hogy a nyújtott hozzáférési szolgáltatások igénybevételének feltételeiről megfelelő információt biztosítson az érintett piacon működő Jogosult Szolgáltatók, valamint az érintett piacra jövőben esetlegesen belépni szándékozó új szolgáltatók számára, annak elősegítésére, hogy mindazoknak az információknak a birtokában legyenek, amelyek révén megalapozottan megtervezhetik hálózataik fejlesztését. Nyilvánvaló, hogy ennek hiányában az alternatív szolgáltatók, mint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók potenciális versenytársai, saját üzletpolitikájukat nem tudják racionálisan megtervezni.

A kiegészítő hozzáférési szolgáltatásokkal kapcsolatos információszolgáltatási kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató eseti adatszolgáltatás útján, az általa ismert összes műszakilag indokolt adatot, információt tartalmazó tájékoztatást megadja a Jogosult Szolgáltatónak.

A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés nehézségei miatt a Jogosult Szolgáltatók számára kiemelkedő fontosságú kábeleiknek alépítménybe, oszlopsorra történő telepítésének biztosítása, illetve bizonyos esetekben ezen kábelek eltávolítása, továbbá a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató kábelei, berendezései közötti hálózati összeköttetés kiépítése, amivel az átengedett eszközök rendeltetésszerű működése biztosítható.

A szolgáltatók technológiaválasztási szabadságának biztosítása érdekében jelen határozat rendelkező része külön előírja, hogy a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató kábelei, berendezései közötti hálózati összeköttetés kiépítését az alkalmazott technológiától függően (például összekötő kábel biztosításával, rendezőre való kifejtéssel, optikai szál hegesztésével) kell megvalósítani.

A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán a piac fejlődésének ösztönzése érdekében – tekintetbe véve azon nemzetközi szabályozási gyakorlatot, hogy a Jogosult Szolgáltató, vagy az általa megbízott, a Kötelezett Szolgáltató által elismert vállalkozó közvetlenül hozzáférhet a Kötelezett Szolgáltató infrastruktúrájához, a Jogosult Szolgáltató hálózatával kapcsolatos munkavégzés céljából – indokolt annak előírása, hogy amennyiben a Jogosult Szolgáltató is képes a kiegészítő szolgáltatások körébe tartozó tevékenységek elvégzésére anélkül, hogy az a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, működését veszélyeztetné, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységeket saját maga is elvégezhesse, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

A hozzáféréssel összefüggő kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatos rendelkezések megalkotásakor alapvető cél volt az érintett felek érdekeit messzemenően figyelembe vevő, a kötöttségeket minimalizáló, rugalmas szabályozás. Ennek megfelelően álláspontom szerint azon tevékenységek esetében, amelyek elvégzésére a Jogosult Szolgáltató is képes, és amelyek a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, annak működését nem veszélyeztetik, indokolt annak biztosítása, hogy azokat a tevékenységeket a Jogosult Szolgáltató maga is elvégezhesse, tekintettel arra, hogy a Jogosult Szolgáltató számára ez rugalmasabb és kevésbé költséges megoldást jelenthet, mintha a Kötelezett Szolgáltatóval végeztetné el ugyanazokat a tevékenységeket.

A szabályozás ugyanakkor súlyt helyez Kötelezett Szolgáltató hálózata biztonságának szavatolásával összefüggő kérdések rendezésére. Álláspontom szerint nem lenne indokolt és arányos annak az általános érvényű előírása, hogy Kötelezett Szolgáltató köteles legyen lehetővé tenni, hogy a Jogosult Szolgáltató végezhessen el minden a kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatos munkálatot. A Kötelezett Szolgáltató hálózatának védelmét szolgálja az a rendelkezés, amely szerint a Kötelezett Szolgáltató szükség esetén felügyelet biztosításával ellenőrizheti a Jogosult Szolgáltató által végzett munkálatokat.

8. Helymegosztási kötelezettség

A helymegosztási egység harmadik fél általi használatának lehetőségével kapcsolatban:

A nagykereskedelmi szolgáltatások továbbértékesítése létező gyakorlat, a Hatóság korábban már lehetővé tette a hurokátengedések nagykereskedelmi piacán a Jogosult Szolgáltatató számára, hogy nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából is kezdeményezhesse az átengedésre irányuló hálózati szerződés megkötését, a Jogosult Szolgáltató és az átengedésre vonatkozó igénybejelentésben meghatározott helyi hurkon előfizetői szolgáltatást nyújtani kívánó szolgáltató közötti megállapodás alapján. Nem látom akadályát, hogy a helymegosztási egység tekintetében is ezt az eljárást lehessen követni a Határozatban szabályozott felelősségi, eljárási keretek között.

A Kötelezett Szolgáltató a helyi alhurkokat, illetve előfizetői szakaszokat aggregáló előfizetői aggregációs pontjának helyt adó létesítményében megvalósítható helymegosztás feltételeinek biztosításával kapcsolatban:

Az eddigi szabályozási tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a réz érpáras alhurkok átengedésének feltételei nem biztosítottak reális lehetőséget a Jogosult Szolgáltatók számára az alhurok átengedési szolgáltatás igénybevételéhez. Ezt

támasztják alá a magyarországi tapasztalatok mellett más európai országok tapasztalatai is. Jellemző, hogy az alhurok átengedési szolgáltatást a Jogosult Szolgáltatók egyáltalán nem veszik igénybe, még azokban az országokban sem, ahol a helyi hurok átengedés egyébként lényegesen nagyobb piaci jelentőséggel rendelkezik, mint Magyarországon. Az alhurok átengedés megvalósíthatóságát illetően két fontos akadályozó tényező azonosítható. Egyrészt a szolgáltatás igénybevételéhez a Jogosult Szolgáltatónak az alhurok átengedés helyszínéig (a nagyelosztóig, utcai kabinetig) hálózati összeköttetést kell biztosítania, amely jelentős költségekkel jár és egyéb engedélyeztetési, illetve fizikai akadályokba is ütközhet. Másrészt az átengedés helyszínén az alhurok átengedés igénybevételéhez szükséges eszközöket (rendezőmodul, átviteltechnikai berendezés) el kell helyezni, ezt pedig a Kötelezett Szolgáltató elosztószekrényében, utcai kabinetében rendelkezésre álló férőhely hiánya akadályozhatja meg. A helymegosztási problémák, mint szűk keresztmetszet jelentőségét növeli, hogy az alhurok átengedéssel kapcsolatos igény gazdaságossági okok miatt elsősorban a sűrűn lakott városi területeken jelentkezhet, ezeken a területeket azonban a Jogosult Szolgáltatók számára új utcai kabinetek létesítése fokozott akadályokba ütközhet (helyhiány, engedélyezés hiánya miatt). Ezeken a területeken különösen jellemző lehet, hogy a helymegosztás meghiúsulása esetén a Jogosult Szolgáltatónak nem nyílna más lehetősége az alhurok átengedés igénybevételéhez szükséges eszközök elhelyezésére.

Az alhurok átengedéssel kapcsolatban leírt problémák az újgenerációs hozzáférési hálózatokkal kapcsolatban előírt előfizetői szakasz átengedési kötelezettség kapcsán is fennállnak, sőt fokozottan jelentkeznek. Az előfizetői szakaszokat koncentráló előfizetői aggregációs pontok a hazai piacon elterjedt pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében az előfizetői végpontokhoz közel helyezkednek el, a Jogosult Szolgáltatók számára ezért egyrészt a hálózati összeköttetés hiánya akadályozhatja az előfizetői aggregációs pontok elérését, másrészt az előfizetői szakasz átengedéshez és üzemeltetéséhez szükséges eszközök elhelyezése hasonló problémákba ütközhet, mint a réz érpáras alhurok átengedés esetében. A hálózati összeköttetés kialakításának lehetőségét a felhordó hálózati szolgáltatásokra vonatkozó kötelezettség előírásával segíti elő a Határozat, az átengedéshez szükséges eszközök elhelyezési feltételeinek javítása pedig indokolttá teszi a helymegosztásra vonatkozó kötelezettség kiegészítését.

Abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató helyi alhurkokat, előfizetői szakaszokat aggregáló előfizetői aggregációs pontjának helyt adó létesítményében (például elosztószekrény, utcai kabinet) a helyi alhurok, vagy előfizetői szakasz átengedéséhez szükséges eszközök (például átadó rendezőborda) elhelyezésére nincs mód, akkor ez kizárja az átengedési szolgáltatás megvalósíthatóságát, hiszen férőhely hiányában nem valósítható meg az adott alhurok vagy előfizetői szakasz leválasztása és átadása a Jogosult Szolgáltató számára. Ezért indokolt annak az előírása, hogy abban az esetben, ha a helyi alhurok, vagy előfizetői szakasz átengedéshez szükséges eszközök elhelyezésére nincs mód, akkor a Kötelezett Szolgáltató biztosítsa ezen eszközök elhelyezését, szükség esetén tartalék hely felhasználásával, meglévő eszközeinek átrendezésével. Ennek a kötelezettségnek a teljesítése a Kötelezett Szolgáltató részéről nem igényel többletberuházást. Az esetleges többletmunka költségvonzata pedig az elérni kívánt szabályozói cél teljesülésével arányos.

A kötelezettség arányosságának biztosításához szükséges annak rögzítése, hogy a helymegosztás biztosításának költségeit a Jogosult Szolgáltató téríti meg, továbbá, hogy a helymegosztási kötelezettség teljesítése alól kivételt jelent, ha objektív műszaki vagy egyéb, a Kötelezett Szolgáltatón kívülálló ok miatt a helymegosztás nem valósítható meg, az ehhez szükséges átalakítások nem végezhetőek el.

A helymegosztás lehetőségeit illetően a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató között jelentős információs aszimmetria áll fenn. Ez az információs aszimmetria lehetőséget biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy abban az esetben is kizárja a helymegosztás lehetőségét, ha azt a tényleges körülmények nem indokolják. Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató a lehetőségekhez képest meggyőződhessen arról, hogy a helymegosztás megvalósíthatósági vizsgálat megállapításai a valóságnak megfelelnek, indokolt annak előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató helyszíni vizsgálat során való jelenlétét, illetve független szakértő bevonását a helyszíni vizsgálatba.

9. Migrációs kötelezés – a korábban biztosított hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás

A hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás feltételeinek meghatározásakor nagy súly helyeztem a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak védelmére. A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán a Jogosult Szolgáltatók gazdálkodása biztonságának növelése, a verseny ösztönzése érdekében a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően köteleztem a Kötelezett Szolgáltatót, hogy a felszámolandó MDF és utcai kabinet helyszínekre vonatkozó aktuális ütemtervet folyamatosan aktualizálva azonos elérési helyen elhelyezve tegye közzé honlapján. Ezt azért ítéltem mindenképpen szükségesnek, mert az NGN hálózatok kiépülésével párhuzamosan, az NGN hálózatok topológiájából adódóan csökken az MDF-

ek száma, ezért elkerülhetetlen, hogy a kötelezett ezek számát idővel csökkenti. A már biztosított hozzáférés visszavonása azonban – amennyiben ez a Jogosult Szolgáltató számára nem transzparens módón történik – ellehetetleníti a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak megtérülését, nehezen elviselhető elsüllyedt költségeket eredményezne számukra. A Jogosult Szolgáltatók beruházásainak védelme érdekében az alábbiakat tartottam szem előtt:

A felszámolás határidejének méltányos időben való bejelentésével és méltányos határidő biztosításával a Kötelezett Szolgáltatónak a többi szolgáltató számára méltányos határidőt kell biztosítania annak eldöntésére és közlésére, hogy melyik alternatívára kívánnak áttérni. A Jogosult Szolgáltatóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy saját ügyfeleik számára más javaslatot tehessenek, vagy, hogy alternatív szolgáltatást kínálhassanak fel.

A Jogosult Szolgáltatók beruházásai megtérülésének biztosítása, gazdálkodásuk biztonságának elősegítése érdekében (pl. annak érdekében, hogy hosszú távú szerződéseiket ügyfeleikkel kifuttathassák) az átmeneti időszak 5 évben történő meghatározása indokolt, ezért írtam elő azt, hogy a felszámolási szándékot a tervezett időpont előtt 5 évvel kell bejelenteni a Hatóságnak. Az 5 éves átmeneti időszak meghatározása az EU ajánlásának megfelelően, a Jogosult Szolgáltató befektetéseinek védelme érdekében történt.

Fontosnak tartottam annak előírását, hogy a migrációs folyamatban előírt, a felszámolás tervezett időpontja előtti 5 éves bejelentési kötelezettség mellett a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató(k) megegyezhet(nek) egymással kölcsönösen elfogadható, korábbi időpontban is, amennyiben valamennyi, a felszámolással érintett Jogosult Szolgáltató számára egyenlő feltételeket nyújt a Kötelezett Szolgáltató. Ilyen megegyezés esetén a Kötelezett Szolgáltatónak jóval a tényleges felszámolás előtt egyértelmű megállapodásokat kell kötnie a többi szolgáltatóval a migrációval és a felszámolandó szolgáltatásokkal, a felszámolási és az átmeneti határidőkkel kapcsolatban. A megállapodásoknak vonatkozniuk kell a migrációval kapcsolatos információszolgáltatásra, magára az eljárásra és a migráció határidőire. Az áttérési folyamat megfelelő végrehajtása céljából lényeges az eljárásokkal és a kivitelezési tervekkel kapcsolatos információszolgáltatás. Méltányos átmeneti határidő szükséges ahhoz, hogy az áttérés során folyamatosan biztosítható legyen a szolgáltatás zavartalansága.

A Kötelezett Szolgáltatónak egy adott hálózati szinten nyújtott szolgáltatás felszámolása csak akkor lehetséges, amennyiben a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevők számára már alternatíva áll rendelkezésre. A visszavonásra irányuló kérelem pozitív elbírálásához azt szabtam minimális feltételként, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak legalább egy rendelkezésre álló és igénybe vehető (szabályozott) alternatív megoldást kell kínálnia, amennyiben az adott helyszínen önmaga számára hozzáférést biztosít a hurokhoz. (Tehát pl. attól az időponttól kezdve, hogy az ODF-hozzáférés, mint a hurok átengedés alternatívája ténylegesen rendelkezésre áll és igénybe vehető a felszámolandó MDF (szám) központ területén, teljesül ez a kritérium.)

Amint a Kötelezett Szolgáltató előtt ismertté válik, hogy egy adott területen a szolgáltatás igénybevételének milyen alternatív megoldása vehető igénybe, - függetlenül attól az időponttól, amikor a szolgáltatások ténylegesen igénybe vehetők, - akkor azokat a többi szolgáltató tudomására kell hoznia, és egyidejűleg fel kell vennie azokat a referenciaajánlatához csatolt ütemtervének áttekintésébe. Fontosnak tartottam annak előírását, hogy ha ezek az egyéb, igénybe vehető lehetőségek még nem jelennek meg referenciaajánlatként, akkor ezeket a Kötelezett Szolgáltatónak haladéktalanul fel kell vennie a hozzáférési referenciaajánlatba. A helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedési piac fejlődésének előmozdítása, a verseny ösztönzése érdekében a rendelkező részben - az EU Bizottság NGA Ajánlásával összhangban - előírtam, hogy az alternatív megoldások Kötelezett Szolgáltató általi igénybevételét legalább 6 hónappal megelőzően minden, vele hálózati szerződést kötött Jogosult Szolgáltató tudomására kell hoznia azokat.

Szabályozási szempontból szükségesnek ítéltem annak előírását, hogy a felszámolás során a Kötelezett Szolgáltatónak azonos módon kell bánnia saját és a jogosult ügyfeleivel. A diszkrimináció elkerülésére vonatkozó kötelezettség magában foglalja, hogy amíg a Kötelezett Szolgáltató saját szolgáltatásához maga is használja a rézvezetékes hurkot, akkor ezt a többi fél számára is rendelkezésre kell bocsátania. Ebben az esetben a Kötelezett Szolgáltató rézvezetékes hurkához való általános hozzáférésről van szó, és méltánytalannak minősül az, ha más szolgáltatók szolgáltatását korábban számolnák fel, miközben a Kötelezett Szolgáltató a szolgáltatás más formáit ugyanazon a helyszínen felkínálja.

A diszkrimináció elkerülésére vonatkozó kötelezettség továbbá azt is jelenti, hogy ha a jogosult előfizetőinek kiszolgálásához biztosított nagykereskedelmi terméknek a migrációs célhálózatban is van megfelelője, akkor a Kötelezett Szolgáltatónak azt kell biztosítania. Amennyiben erre nincs lehetőség (pl. réz hurokbérleti szolgáltatásnak a migrációs célhálózatban nincs megfeleltethető nagykereskedelmi termék - az optikai hurokbérlet vagy egy hibrid hálózatban a megfelelő hurkok bérlete nem tekinthető automatikusan megfeleltethetőnek), akkor a saját előfizetőknek biztosított kiskereskedelmi termékek reprodukciójához alkalmas nagykereskedelmi termékeket kell helyette fölajánlania.

A migrációs folyamatra vonatkozó egyértelmű megállapodásokkal a felszámolási és az átmeneti határidőkkel kapcsolatban fontosnak tartottam annak előírását, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak jóval a tényleges felszámolás előtt egyértelmű megállapodásokat kell kötnie a többi szolgáltatóval a migrációval és a felszámolandó szolgáltatásokkal kapcsolatban. E megállapodásoknak vonatkozniuk kell a (migrációval kapcsolatos) információszolgáltatásra, magára az eljárásra és a migráció határidőire. Az áttérési folyamat megfelelő végrehajtása céljából lényeges az eljárásokkal és a kivitelezési tervekkel kapcsolatos információszolgáltatás. Méltányos átmeneti határidő szükséges ahhoz, hogy az áttérés során folyamatosan biztosítható legyen a szolgáltatás zavartalansága.

A szolgáltatás megfelelő minőségére és a szolgáltatás folyamatosságára vonatkozó garanciának az a funkciója, hogy az áttérés időszakában biztosítsa azt, hogy a szolgáltatási szintek és más minőségi paraméterek a kötelezett szolgáltató belső és külső teljesítéseinél ugyanazon a szinten maradjanak.

Az MDF és az utcai kabinet helyszínek felszámolási ütemtervének méltányos időben történő közzétételének előírását, amelynek során az MDF-helyszín újratervezésére és az MDF (és SDF) helyszín leszerelésére 5 éves határidőn belül sor kerül azért szükséges, mert kiemelten fontosnak tekintem, hogy az információszolgáltatásra diszkrimináció nélkül kerüljön sor, így az minden nagykereskedelmi igénybevevő (ideértve a Kötelezett Szolgáltatót, mint belső igénybevevőt is) számára egyidejűleg álljon rendelkezésre.

Tekintettel arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató hajlamos az információt előbb saját szervezete számára szolgáltatni, a szabályozás keretében fontosnak tartottam, hogy azt a kötelezettséget rójam a Kötelezett Szolgáltatóra, hogy a felszámolandó MDF és utcai kabinet helyszínekre vonatkozó aktuális ütemtervet folyamatosan aktualizálva azonos elérési helyen elhelyezve tegye közzé honlapján. Amennyiben fontos, új információ válik ismertté a felszámolással kapcsolatosan, akkor azt a Kötelezett Szolgáltató köteles azonnal közzétenni honlapján, és erről ezzel egyidejűleg tájékoztatni a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevő Jogosult Szolgáltatókat és a Hatóságot.

A migráció kiszámíthatóságának előmozdítása érdekében a szükségesnek ítéltem annak előírását, hogy a Kötelezett Szolgáltató rendszeresen tájékoztatást nyújtson azokról a földrajzi helyszínekről, ahol ODF-hozzáférés vagy utcai kabinethez való hozzáférés válik elérhetővé. Ezért ítéltem szükségesnek, hogy kerüljön kirovásra az a kötelezettség, mely alapján a Kötelezett Szolgáltató az elérhetővé váló ODF és utcai kabinet helyszínekre vonatkozó ütemtervet folyamatosan aktualizálva köteles közzé tenni honlapján azonos elérési helyen elhelyezve. Amennyiben fontos, új információ válik ismertté a létesítéssel kapcsolatosan, akkor azt a Kötelezett Szolgáltató köteles azonnal közzétenni honlapján, és ezzel egyidejűleg tájékoztatni erről a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevő Jogosult Szolgáltatókat és a Hatóságot.

A szabályozás keretében kiemelten fontosnak tartottam annak előírását, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak a megosztott hozzáférés biztosításának, a részleges hurok átengedés kötelezettsége alól felmentésre irányuló kérelmének hatósági jóváhagyásnak az a feltétele, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak tartózkodnia kell a tisztességtelen üzleti magatartástól, amikor alternatívát kínál azoknak kiskereskedelmi igénybevevőknek, akik a részleges hurok átengedési szolgáltatás alapján több szolgáltatónál vesznek igénybe szolgáltatást. A Jogosult Szolgáltatók működési feltételeinek javítása, a piaci verseny elősegítése érdekében indokoltnak tartottam annak előírását, hogy a részleges hurok átengedésről a teljes, a hurok átengedésre való „kényszerű" áttérés következtében a Kötelezett Szolgáltató a megosztott hozzáférés teljesen átengedett vonallá történő átalakításánál nem számíthat fel az áttéréssel kapcsolatos költségeket a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevő Jogosult Szolgáltatók felé, és emellett azt is biztosítania kell, hogy a szolgáltatás folyamatos legyen az előfizető és az alternatív szolgáltató viszonylatában.

A migrációs feltételek közzététele következtében a Jogosult Szolgáltatók számára előre ismertté válik az eljárás a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek módosulása során, ami nagyobb biztonságot és tervezhetőséget jelent számukra. A migráció szabályozása során kiemelt figyelmet fordítottam arra, hogy a meghatározott feltételek segítsék a Jogosult Szolgáltatókat a minél gyorsabb és egyszerűbb ügyintézésben szolgáltatóváltás vagy új nagykereskedelmi input felhasználása esetén.

Az ágazat technológiai fejlődésének előmozdítása, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás folyamatosságának, zökkenőmentességének elősegítése érdekében az MDF-ek bezárásának engedélyeztetési kötelezettsége kizárólag azon MDF-ek esetében áll fenn, amelyeknél élő hozzáférés valósul meg. Azon MDF-ek bezárása esetében, amelyeknél élő hozzáférés nem valósul meg, a Kötelezett Szolgáltatónak csak bejelentési kötelezettsége van. A Kötelezett Szolgáltató a tervezett bezárás előtt 12 hónappal köteles értesíteni erről a Hatóságot.

III.5.2.2.5. Számviteli szétválasztás

A számviteli szétválasztási kötelezettség alapján a Hatóság többek között előírhatja a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára nagykereskedelmi árai átláthatóvá tételét, továbbá egyéb, az átlátható működéssel, egyenlő elbánással kapcsolatos kötelezettség, illetve az árprésstilalom ellenőrzéséhez szükséges adatok szolgáltatását.

A számviteli szétválasztás a vállalat egészét átfogóan a vállalat teljes tevékenységét leképezi. A számviteli szétválasztási kötelezettség előírja a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy elkülönítetten kezelje a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi tevékenységét. A számviteli szétválasztás olyan szabályozó eszköz, amely több célt szolgál. Biztosítja a szolgáltató gazdálkodásának szabályozói szempontból való átláthatóságát, azaz átláthatóvá teszi az egyes szolgáltatásokkal (jelen esetben kiemelten a helyi hurok átengedéssel) kapcsolatos költségeket, bevételeket, ráfordításokat, a keresztfinanszírozás és az árprés ellenőrzéséhez szükséges adatokat, a nagykereskedelmi díjak kialakításával kapcsolatos üzletági költséginformációkat. Mivel a kötelezettnek tevékenységeit gazdaságilag önállóan működő üzletágakként kell a számviteli szétválasztás során kimutatni, biztosítható az egyenlő elbánás számviteli elve teljesülésének nyomon követése a nagykereskedelmi árak ismeretében és a transzferárak átláthatóvá tételével, cégen belül és cégen kívül nyújtott hasonló szolgáltatás ellenértékének vonatkozásában.

Mindezekből következően ennek a szabályozó eszköznek az alkalmazásával jelentősen befolyásolható az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató piaci viselkedése, előírásával megelőzhetőek a piaci folyamatokra kedvezőtlen szolgáltatói magatartások. Ily módon ez a kötelezettség támogatja mind az átláthatósággal kapcsolatos kötelezettség, mind a jelen határozattal szintén előírt és az alábbiakban indoklásra kerülő költségalapú árkialakítás ellenőrzését. A kötelezettség betartása ezen túlmenően elősegíti az árjellegű lehetséges egyéb versenyproblémák (a vizsgált piacon túlzó árazás, keresztfinanszírozás) kezelését.

A teljes átláthatóság és ellenőrizhetőség csak a számviteli szétválasztáson keresztül valósítható meg. Az Elnök ezért szükségesnek tartja a számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettség ismételt kirovását, azonban megállapította, hogy önmagában ennek a kötelezettségnek az alkalmazása nem elegendő a helyi hurok átengedési díjak kompetitív szintre való csökkentésére, illetve kompetitív szinten tartására, mivel az csak az egyes költségkategóriák osztályozását és a ráfordítások egyszerűsített ellenőrzését teszi lehetővé.

A számviteli szétválasztási kötelezettség pontos tartalmának meghatározásakor (lásd: II. számú melléklet) a Tanács DH-26149-19/2007. számú határozatának I. számú mellékletében foglalt szabályokhoz képest néhány pontosítás történt más vezetékes piacok szabályozásával összefüggő fogalmak, szolgáltatások és szabályozási eszközökre való hivatkozás pontosítása tekintetében, továbbá az üzletágak kimutatástábláinak vonatkozásában. Minden módosítás a szabályozás egyértelműsítése, pontosítása céljából történt, továbbá azért, hogy a többi piac vonatkozásában is megfelelőképpen legyen használható a számviteli szétválasztási kötelezettség szabályait előíró melléklet.

Változtatásokat indukált továbbá az is, hogy a fent említett határozathoz képest időközben megjelent a Tanács DH-25712-48/2008. számú határozata a mobil hívásvégződtetési piac elemzéséről, amely rendezte a mobil és helyhez kötött üzleti területtel egyaránt rendelkező szolgáltatók számviteli szétválasztási kimutatására vonatkozó speciális szabályokat; így ezek a szabályok kikerültek jelen határozat II. számú mellékletéből. Mindezen változtatásokat a szabályozott területek számviteli szétválasztási kimutatásokban történő egyértelműen elkülönült megjelenítése tette szükségessé.

Megállapítottam, hogy a számviteli szétválasztási kötelezettség elősegíti az árjellegű lehetséges versenytorzító magatartások (túlzó árazás, ragadozó árazás) kezelését, valamint az Eht. 105. § (2) bekezdésével összhangban az átlátható működéssel kapcsolatos kötelezettség, illetve az árprésstilalom teljesítésének ellenőrzését, ezért ennek a kötelezettségnek a jelen határozat II. sz. melléklete szerinti módosított formában való fenntartása arányos és indokolt.

Megítélésem szerint a kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel számviteli szétválasztási kimutatást az 1. és 2. piacon Kötelezett Szolgáltatók eddig is készítettek, annak alkalmazásában gyakorlatuk van, a 3. piacon Kötelezett Szolgáltató pedig jogelődje vonatkozásában készített számviteli szétválasztási kimutatást, így annak további alkalmazása nem jelent érdemi többletterhet a Kötelezett Szolgáltatók számára.

II.

Jogutódlás esetén alkalmazandó szabályok

A jelen eljárás a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) hatálybalépését követően hivatalból került megindításra.

Az Eht. 23. §-a szerint a hatóság a piaci felügyelettel és piaci szabályozással kapcsolatos eljárásokban az e törvényben foglalt eltérésekkel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (Ket.) rendelkezései szerint jár el. A Ket. 16. §-a mind az eljárás során, mind a határozat jogerőre emelkedését követő jogutódlással kapcsolatban tartalmaz előírásokat, azonban jelen határozat és eljárás sajátosságai okán indokoltnak láttam jelen határozat rendelkező részében szintén rögzíteni a határozatban előírt illetve módosított kötelezettségek kapcsán a jogutódlás esetén a Kötelezett Szolgáltató(k), illetve jogutója(ik) által alkalmazandó szabályokat.

A rendelkező rész II. pontjában foglalt szabályok előírására az alábbi ok miatt volt szükség:

– Bár a Ket. 16. §-a értelmében a Kötelezett Szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a jogelőd kötelezett szolgáltatót korábban a jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól, de az Eht. 52-57. §-a szerinti eljárás olyan speciális, általában kötelezettségek kiszabásával is együtt járó hatósági eljárás, amelyben a kötelezettségek jogutódlásáról célszerű speciálisan is rendelkezni.

  A határozat rendelkező része – figyelemmel az eljárás és a határozat általánostól eltérő, speciális jogi jellegre – külön szabályt tartalmaz egyetemes (általános) és az egyedi (ügyleti) jogutódlás esetére.

– Egyedi (ügyleti) jogutódlás esetén – figyelemmel a Ket. 16. §-ában foglalt rendelkezésre – az ügyleti jogutódo(ka)t terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, az azt kirovó határozatban meghatározott tartalommal. Az ügyleti jogutódlás esetén tehát a jogutód valamennyi – jelen határozatban kiszabott, Kötelezett Szolgáltatót terhelő – kötelezettséget a határozatban foglaltak szerinti tartalommal köteles továbbra is jogfolytonosan teljesíteni.

– Egyetemes (általános) jogutódlás eseteit a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) határozza meg. Tekintettel arra, hogy felek magánjogi viszonyaiba történő beavatkozásra – így a Gt. szerinti jogutódlási formák (társasági formaváltás, egyesülés, szétválás) eseteinek külön vizsgálatára – hatáskörrel nem rendelkezem, ezért csak a Ket. 16. §-a által is szabályozott általános jogutódlás esetére általánosságban és csak a határozattal érintett kötelezettségekre vonatkozóan rendeztem a jogutódlás kérdését. Az Eht.-ban szabályozott, az Elnök által kiszabható kötelezettségek egyrészt önmagukban is változatos képet mutatnak aszerint, hogy azok miképpen terhelik a kötelezett szolgáltatókat, másrészt az Eht. hatálybalépését követően már az Elnök határozza meg a jelentős piaci erejű szolgáltatókat terhelő kötelezettségek pontos tartalmát, ezért az általános jogutódlás esetére előírt rendelkezés szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatót jelen határozat alapján terhelő kötelezettség annak határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva fogja terhelni a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t. Ebből következően mindig a jogutódlás konkrét esetében állapítható meg az, hogy a jogutódot miképpen terhelik a korábbi kötelezettségek, figyelembe véve azt, hogy a Ket. 16. §-a értelmében a kötelezett szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a kötelezett szolgáltatót korábban a jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól.

B. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

A Gazdasági Versenyhivatal észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez.

A GVH észrevétele rögzíti, hogy a GVH Versenytanács a Határozat-tervezetben meghatározottakhoz képest eltérő piacokat határozhat meg, a vállalkozások piaci helyzetét és gazdasági erőfölényét másképp is megítélheti az Európai Unió Bizottságának piacelemzésről és a jelentős piaci erő értékeléséről szóló iránymutatása alapján indokolt esetben. Az egységes jogalkalmazás érdekében ilyen esetekben a GVH jelezte, hogy konzultálni fog a Hatósággal.

A szabályozási stratégiát illetően a GVH kiemelte, hogy különösen fontos, hogy az érintettek egyértelmű szabályozási jelzést kapjanak a szabályozás várható alakulásáról, és előrelátható legyen, hogy a Hatóság az egyes eszközöket meddig, milyen ár/minőség feltételek mellett tervezi fenntartani, azok viszonyát hogyan kívánja alakítani, hiszen így válhat kiszámíthatóvá a Hatóság befektetési lépcsővel kapcsolatos stratégiája.
A GVH üdvözli, hogy e határozat-tervezetekben a Hatóság törekszik e stratégiai szempontok érvényesítésére, a szabályozás hangsúlyainak áthelyezésével az 5-ös piacról a 4-es piacra, a nem kellően erős platformon belüli infrastruktúra alapú verseny erősítésére, az országos egypontos bitfolyam hozzáférés helyett a közeli bitfolyam hozzáférésre.

Ahogy a Gazdasági Versenyhivatal észrevétele is megjegyzi, jelen 4. és 5. piaci határozat-tervezeteivel a Hatóság egyértelműen a platformon belüli infrastruktúra alapú verseny támogatására helyezi a hangsúlyt és törekszik a szabályozás prioritásainak egyértelmű kifejezésére. Ez a piaci szereplők számára is jelzést ad a szabályozás fő irányával, alapvetéseivel kapcsolatban.
A jelen határozatok keretében ugyanakkor a piacelemzés előretekintő időtávján túlmutató kijelentéseket nem lenne célszerű tenni, mivel olyan, jelenleg nem ismert tényezők, mint az elkövetkező évek piaci folyamatai, illetve a jelen határozatok versenyre gyakorolt hatása alapvetően befolyásolhatják a szabályozói eszközök jövőbeli módosításával kapcsolatos megfontolásokat. A Hatóság folyamatosan figyelemmel kíséri ezeket a tényezőket és ennek alapján vizsgálja a jelen határozatokban előírt kötelezettségek módosításának szükségességét.

A GVH a Határozat-tervezet rendelkező részével és indokolásával is egyetért, kiemelten abban a témakörben, mi szerint a releváns időszakban a vezetékes szélessávú hozzáférések a mobil szélessávú szolgáltatásokkal nem helyettesíthetők. E körben javasolta más GVH által elvégzett eljárások esetleges szerepeltetését is, így különösen a Vj-22/2009-es számú versenytanácsi döntés megállapításainak megjelenítését.

A GVH javaslatát elfogadva a Határozat-tervezetben a Vj-158/2008 számú versenytanácsi határozat mellett a Vj-22/2009-es határozatát is hivatkozom, mely határozat megerősíti, hogy a helyhez kötött és mobil helyettesítés kapcsán nem merült fel a korábbi határozatban vizsgált megállapításokhoz képest olyan új körülmény, ami a piacok újradefiniálását tette volna szükségessé.

C. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

Szolgáltatók és társadalmi szervezetek észrevételei a határozat tervezetéhez

Az alábbiakban a hozzászólók levelében kifejtett észrevételeit összefoglalva idézem, válaszaimmal együtt.

C/1

Az Invitel Távközlési Zrt. észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez.

A szolgáltató észrevételeit egészében üzleti titoknak minősítette.

C/2

A Magyar Telekom Nyrt. észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez.

2.1. Általános észrevételek

2.1.1. A Magyar Telekom az alábbi általános észrevételeket tette a Határozat-tervezettel kapcsolatban:
- Álláspontja szerint a Határozat-tervezet a hírközlési iparágat, illetve annak működési feltételeit összességében nem, illetve nem megfelelően értékelő, a következtetéseket nem megfelelően figyelembe vevő szabályozást kíván bevezetni, amely eltérő (aszimmetrikus) hatással lesz az egyes Kötelezett Szolgáltatók üzleti tevékenységére és várhatóan leginkább a – legnagyobb befektető – Magyar Telekomot sújtja majd.

A szabályozás alapvetően aszimmetrikus hatása az Európai Unió vonatkozó szabályozási elveinek magától értetődő sajátja, hiszen az a versenyfeltételek aszimmetrikus voltára reagál, ennek köszönheti a létrehozását is. Nem mond ellent semmilyen közgazdasági elvnek, logikának, hogy a legnagyobb piaci szereplőre piaci súlyával arányosan is kihat a szabályozás. Abszolút értelemben, tehát nem az üzleti vállalkozás/csoport méretéhez, lehetőségeihez viszonyítottan a Magyar Telekom tekinthető a legnagyobb befektetőnek a vizsgált piacon, ami rámutat gazdasági erejére és érdekérvényesítő képességére.

- A Magyar Telekom véleménye szerint a tervezett szabályozás, annak ellenére, hogy a piacelemzés során megállapításra került a versenyző technológiák keresleti és kínálati helyettesítésének realitása, olyan szigorú kötelezettségeket tartalmaz, amelyek nem feleltethetőek meg a nevezett piacelemzésből levonható következtetéseknek, a mai magyar szélessávú piac jellemzőinek.

A versenyző technológiák keresleti és kínálati helyettesítése által azonosított piac és a kötelezettségek súlya közötti kapcsolatot a jelentős piaci erő vizsgálata teremti meg. Hangsúlyozom, hogy az egyes hozzáférési típusok (technológiák) nem feleltethetőek meg egyértelműen egy-egy szolgáltatónak, azaz súlyos tévedés és leegyszerűsítés lenne a magyar piacot versenyszabályozási szempontból a technológiák versenyeként felfogni. Ha egy piaci szereplő több hozzáférési típussal (technológiával) is képviselteti magát, mint ahogy a Magyar Telekom is, az működését kiegyensúlyozottabbá, az ágazatot érő sokkokkal szemben ellenállóbbá teheti. Ez a tendencia az egész iparágat jellemzi.

- A tervezett szabályozás a Magyar Telekom álláspontja szerint – az EU 2002/21/EK Keretirányelvében foglalt elvekkel ellentétesen – nem törekszik a beruházások ösztönzésére, hiszen amellett, hogy számos megszorító szabályozási eszközzel él, nem teszi lehetővé a megengedő szabályok Kötelezett Szolgáltatók általi alkalmazását, pl. a kockázatmegosztásra és a mennyiségi kedvezmények szerinti árazásra vonatkozóan.

A szabályozás alá vont nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások szabályozott ára fedezi a befektetett (lekötött) tőke megtérülését is (szabályozói tőkeköltség), azaz hozzájárul a beruházások kiszámítható megtérüléséhez. Ugyanakkor a szolgáltató által a vélt szűkebb mozgásterére hozott példákat (kockázatmegosztás, mennyiségi kedvezmények) a későbbiekben a részletes észrevételek kapcsán válaszolom meg.

- A tervezett szabályozás a Magyar Telekom álláspontja szerint aránytalansága mellett jelentős mértékben aszimmetrikus is, hiszen – tekintettel arra, hogy a Magyar Telekom szolgáltatási területeire koncentrálódik mind a szolgáltatásalapú, mind az infrastruktúra alapú verseny, továbbá Monor-UPC és Invitel szolgáltatási területeken minimális az újgenerációs fejlesztés (e társaságok újgenerációs fejlesztései Magyar Telekom területen koncentrálódnak), – valójában a Magyar Telekomot sújtja meghatározóan a szabályozás. Továbbá az az erőteljesen versenytorzító helyzet áll elő, hogy az adott területen meglévő párhuzamos – eltérő technológiájú - hálózatok közül egyedül a Magyar Telekom hálózata (alkalmazott technológiától függetlenül) kerül szabályozásra. Mindez annak ellenére, hogy az EU tagállami gyakorlatok azt mutatják, hogy a passzív infrastruktúra szabályozása Európában kizárólag szimmetrikus elvek mentén történik.

Mivel a Magyar Telekom hálózatával lefedett terület a legnagyobb és a legnagyobb, legsűrűbben lakott települések is itt találhatóak, közgazdasági szempontból alátámasztható, hogy abszolút értelemben itt a legnagyobb a szabályozás hatására létrejött szolgáltatásalapú verseny, melynek mértéke azonban nem éri el a verseny fennmaradásához szükséges mértéket. Ugyanakkor újgenerációs fejlesztésekre sem csak ezen a területen került sor, hiszen a JPE szolgáltatók igen aktívak egymás területén is, így a JPE szolgáltatók közötti viszonyban nem érvényesül az aszimmetria.
A szabályozás során a technológiasemlegesség elvét következetesen érvényesítettem, a szolgáltató által említett helyzet annak eredménye, hogy ő épített ki egyedül saját hálózatával versengő párhuzamos hálózatot.
A szolgáltató azon megjegyzése nem felel meg a valóságnak, amely szerint a passzív infrastruktúra szabályozása Európában

kizárólag szimmetrikus elvek mentén történik. A Bizottság NGA Ajánlása is elsősorban a jelentős piaci erővel rendelkezőként azonosított szolgáltatókkal szemben alkalmazandó kötelezettségekre terjed ki.

- A Határozat-tervezet alapját képező adatszolgáltatás értékelése során a Magyar Telekom véleménye szerint figyelembe kell venni azokat a tendenciákat, amelyek hosszú távon jelentősen meghatározhatják a fejlődési irányokat, továbbá azt a tényt is, hogy a hírközlési hálózatokról bekért adatok nem fedik le a szolgáltatók által már jelenleg is alkalmazott hálózatépítési technológiák széles skáláját, így egyes szolgáltatók kimaradhatnak a kötelezettségek alól.

A piacelemzés alapjául szolgáló adatbekérésre évente sor kerül és kiterjed az aktuális hatósági nyilvántartásban lévő szolgáltatókra (több mint 450), melyek - európai uniós szinten is - igen változatos technológiai és hozzáférési közeg palettával rendelkeznek. A folyamatos adatszolgáltatásnak köszönhetően jelentős piaci szereplők nem kerülhetnek ki a Hatóság látóköréből. Ha a szolgáltatónak tudomása van olyan piaci szereplőről, aki nem jelentkezett be a hatósági nyilvántartásba és jelentős piaci szereplő, kérem jelentse be a Hatósághoz, segítve ezzel annak piacelemzési tevékenységét.

- A Határozat-tervezet közlésével, mint az alkalmazásra előírt határidővel kapcsolatban a Magyar Telekom megjegyezte, hogy álláspontja szerint az megvalósíthatatlan, végrehajthatatlan kötelezést ró a Magyar Telekomra. A kötelezettségek azonnali alkalmazása nem lehetséges véleményük szerint, ugyanis a kötelezettségek a jelenleg alkalmazott folyamatokhoz képest változást jelentenek a Magyar Telekom számára: a kötelezettségek miatt informatikai rendszereket kell fejleszteni, szerződéseket kell módosítani. Egyes kötelezettségek esetében fennáll annak szükségessége, hogy a referenciaajánlat kialakításra vagy módosításra, és elfogadásra kerüljön.

A szolgáltató által tett észrevételt figyelembe vettem, ennek módját a részletes észrevételek kapcsán fejtem ki.

- A migrációs kötelezettséggel kapcsolatban a Magyar Telekom megjegyezte, hogy az 5 éves előzetes bejelentési kötelezettség a hazai, dinamikusan fejlődő szélessávú piacon, valamint makrogazdasági körülmények között nem egy reálisan elvárható időtáv. Emellett álláspontja szerint annak megfogalmazása a Határozat-tervezetben, hogy milyen feltételek mentén adható engedély az MDF bezárásokra, nem veszi figyelembe a szolgáltatók általános gazdasági érdekeit, az objektív műszaki feltételeket, illetve azt, hogy van-e igény hozzáférésre az adott MDF-en, illetve a döntés határidejéről, feltételeiről, transzparenciájának biztosításáról a Határozat-tervezet nem rendelkezik.

A szolgáltató által tett észrevételt figyelembe vettem, ennek módját a részletes észrevételek kapcsán fejtem ki.

- A Magyar Telekom álláspontja szerint a Határozat-tervezetben foglalt indokolatlan, aránytalan és aszimmetrikus szabályozás nem szolgálja az Európai Uniós elvárások és a Digitális Magyarország Programban felsorolt célok megvalósítását, mert gátolja a fejlesztések és a beruházások megvalósítását, azaz az új technológiák elterjedését és a szélessávú növekedést.

A szolgáltató tévesen von egyenlőségjelet az újgenerációs fejlesztések támogatása és azok szabályozatlansága közé, miközben az Európai Unió ennek ellenkezőjét fogalmazza meg a szolgáltató által is sokat hivatkozott újgenerációs hálózatokra vonatkozó bizottsági ajánlásában. A szabályozónak nincs lehetősége és nem is célja, hogy a szolgáltatások iránti keresletet gerjessze, vagy visszafogja, ehelyett a verseny feltételeinek megteremtésén keresztül a fogyasztók hosszú távú érdekeit kívánja védeni, ami teljesen egybecseng az európai uniós elvárásokkal.

Az egyes kötelezettségekre vonatkozó általános észrevételek:

2.1.2. A Magyar Telekom nem tartja sem időszerűnek, sem pedig indokoltnak az ex ante szabályozás kiterjesztését az újgenerációs hálózatokra, különösen arra való tekintettel, hogy a legjelentősebb szolgáltató az újgenerációs hozzáférések tekintetében a UPC Magyarország Kft., a fényvezetős hozzáférések tekintetében a DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.

A Magyar Telekom fenti észrevételét nem fogadtam el, a következő okok miatt:

Álláspontom szerint az ex ante szabályozás kiterjesztése az újgenerációs hozzáférési hálózatokra a Határozat-tervezetben foglaltaknak megfelelően a fenntartható verseny elősegítése és az előfizetők érdekeinek védelme érdekében szükséges, az előírt kötelezettségek tartalma pedig megfelel az indokoltság és az arányosság elvének. Az ehhez kapcsolódó indokok részletes kifejtését az Indokolás III. 5.2.2.4. pontjának 2. alpontja tartalmazza. Az ex ante szabályozás kiterjesztése az újgenerációs hozzáférési hálózatokra összhangban van az EU NGA Ajánlásával is.
A Magyar Telekom észrevételében jelzett hálózatok a kiskereskedelmi szélessávú piacon valóban jelentős előfizetőszámmal rendelkeznek, azonban a piacelemzés megállapítása szerint kiskereskedelmi piaci jelenlétük a piacelemzés előretekintő időtávját tekintve nem szünteti meg az inkumbens szolgáltatók erőfölényét a nagykereskedelmi földrajzi piacaikon.

2.1.3. A Magyar Telekom a piac alakulását figyelembe véve indokolatlannak tartja a korábban – az „örökölt" rézhálózaton alapuló szolgáltatásokra – kialakított ex-ante szabályozás teljes körű fenntartását, valamint ezen szabályozási elemek új hálózat-hozzáférési technológiákra történő automatikus átvitelét.

A Magyar Telekom fenti észrevételét nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A réz érpáras hozzáférési hálózatra vonatkozó kötelezettségek fenntartása álláspontom szerint indokolt, hiszen az elmúlt évek szabályozói tapasztalatai egyértelműen alátámasztják, hogy a szabályozás által megteremtett feltételek szükségesek ahhoz, hogy a Jogosult Szolgáltatók számára reális lehetőség nyíljon a nagykereskedelmi átengedési és hozzáférési szolgáltatások igénybevételéhez. A szabályozás piacelemzés időpontjában hatályos, a 2007. évi 11. piaci határozaton alapuló elemei a korábbiakhoz képest jóval kedvezőbb feltételeket teremtettek a réz érpáras hozzáférési hálózatokhoz való nagykereskedelmi hozzáférés lehetőségét illetően, amely megmutatkozott a hurok átengedések számának alakulásában is. Nemzetközi összehasonlításban azonban még mindig meglehetősen alacsony a teljes és a részleges hurok átengedések száma. A szabályozás teljes, vagy részleges visszavonása a Kötelezett Szolgáltatók számára lehetőséget biztosítana a hozzáférés megtagadására, illetve a hozzáférési feltételek olyan módosítására, amely a hozzáférési szolgáltatások igénybevételét a Jogosult Szolgáltatók számára ellehetetlenítené. A réz érpáras hozzáférési hálózatokra vonatkozó szabályozás fenntartása ezért mindenképpen szükséges és indokolt.
A Határozat-tervezet az észrevételben foglalt állítással ellentétben a réz érpáras hozzáférési hálózatra vonatkozó szabályozási elemeket nem alkalmazza automatikusan az újgenerációs hozzáférési hálózatokra. Az újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében a Határozat-tervezet keretében sor került a nagykereskedelmi hozzáférés lehetőségeinek vizsgálatára és ennek alapján, valamint az egyes kötelezettség elemek indokoltságát és arányosságát mérlegelve kerültek meghatározásra a Kötelezett Szolgáltatókra az újgenerációs hozzáférési hálózatok összefüggésében kirótt kötelezettségek.

2.1.4. A Magyar Telekom nem ért egyet azzal, hogy a Határozat-tervezet álláspontja szerint teljes mértékben figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy Magyarországon a háztartások felében van versenyző hálózat, így véleménye alapján indokolt lenne a földrajzi szegmentáció figyelembevétele.

A Magyar Telekom fenti észrevételét nem fogadtam el, mert a piacok földrajzi kiterjedésének vizsgálata során a strukturális jellemzőknél figyelembe vettem az azonos földrajzi egységeken belül jelen lévő és előfizetővel rendelkező (azaz realizált kínálat) versenyző hálózatok hatását és annak tartós hatását. A földrajzi piacok meghatározásának hasonlóan fontos tényezője a piaci szereplők magatartásának vizsgálata. Ez utóbbi és a fent említett strukturális vizsgálatok eredményének összegzése alapján kerültek meghatározásra a JPE szolgáltatók volt koncessziós területei olyan földrajzi piacként, ahol a versenyfeltételek külön-külön homogének és szignifikánsan különböznek a többi terület versenyfeltételeitől.

2.1.5. A Magyar Telekom nem ért egyet azzal, hogy a Határozat-tervezet olyan szolgáltatásra vonatkozóan ír elő kötelezettséget (alhurok, kábelhely átengedés, sötétszál), amelyre tömeges igény nem jelentkezett és a megvalósítás jelentős többletberuházást eredményezne, ilyen módon a szabályozás véleménye szerint nem felel meg az arányosság követelményének.

A Magyar Telekom fenti észrevételét nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Az alhurok (előfizetői szakasz) átengedés, a kábelhely megosztás, sötétszál átengedés kötelezettségként való előírása a versenykorlátozó szűk keresztmetszetek csökkentése miatt indokolt. A hozzáférési szolgáltatásokkal kapcsolatos igény mértékét nyilvánvalóan befolyásolják a hozzáférés feltételei, ezek pedig szabályozás hiányában olyan kedvezőtlenek lehetnek,

hogy a potenciális igénybevevők számára nem ésszerű a hozzáférés igénylése. Ezt bizonyítják a helyi hurok átengedés szabályozásának tapasztalatai, amely szerint tényleges igény csak akkor jelentkezett erre a szolgáltatásra, amikor az igénybevétel szabályozás által kialakított feltételei ehhez megfelelő alapot biztosítottak. A hozzáférési szolgáltatásokkal kapcsolatos igény múltbeli mértékéből ezért nem vonható le olyan következtetés, hogy nem indokolt a reálisan megvalósítható hozzáférés feltételeinek szabályozás általi megteremtése.
Az arányosság követelményét tekintve, ez a kötelezettségek tartalmának meghatározásánál messzemenően érvényesítésre került, kiemelt figyelemmel azokra a kötelezettség-elemekre, amelyek költségeinek megtérülése függ a hozzáférési szolgáltatások iránti kereslet nagyságától. Így alapvetően a jövőbeli kereslet bizonytalanságára tekintettel nem került előírásra például az elektronikusan hozzáférhető kábelhely adatbázis létrehozása, vagy a kábelhely infrastruktúra létesítése esetén a többletkapacitás létrehozása, hiszen ennek jelentős költségei a kereslet elmaradása esetén a Kötelezett Szolgáltatók számára nem térülnének meg. Megjegyzendő, hogy a kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos költségek jelentős része a hozzáférési szolgáltatásokkal kapcsolatosan jelentkező igény esetén merül fel. Ha a Magyar Telekom várakozásának megfelelően az említett hozzáférési szolgáltatások iránt nem jelentkezik majd érdemi kereslet, akkor az ezzel kapcsolatos ráfordítások is alacsony szinten maradnak.

2.1.6. A Magyar Telekom nem támogatja azt a megoldási módot, mely szerint a Határozat-tervezet a Kötelezett Szolgáltatóknak biztosított felkészülési idő nélkül egyszerre ír elő kötelezettségeket a kábelhely megosztásra és az újgenerációs hozzáférési hálózatokra.

A Magyar Telekom fenti észrevételét nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Álláspontom szerint mind az újgenerációs hozzáférési hálózatok, mind a kábelhely megosztás vonatkozásában indokolt a Határozat-tervezetben foglalt hozzáférési kötelezettségek előírása. Az újgenerációs hozzáférési hálózatokra vonatkozó szabályozás indokoltságára vonatkozóan ld. az ex ante szabályozás újgenerációs hozzáférési hálózatokra vonatkozó kiterjesztésével kapcsolatos észrevételre adott választ. A kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettség előírásával kapcsolatos részletes indokokat a Határozat-tervezet Indokolása III. 5.2.2.4. pontjának 4. és 5. alpontja tartalmazza. Az újgenerációs hozzáférési hálózatokra és a kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettségek összefüggésében kiemelendő, hogy a kötelezettségek rendszerében a kábelhely megosztás és az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés szorosan kapcsolódik egymáshoz. Egyrészt, amennyiben az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés műszaki akadályokba ütközik, a kábelhely megosztás igénybevétele nyújthat lehetőséget a Jogosult Szolgáltatók számára a hozzáférési szolgáltatást kiváltó hálózati szakasz kiépítésére. Másrészt a kábelhely megosztás, mint felhordó hálózati szolgáltatás elősegíti az újgenerációs hozzáférési szolgáltatások igénybevételi helyszínének a Jogosult Szolgáltatók általi elérését. A kábelhely megosztás előírása tehát a versenyfeltételek javítása érdekében, különös tekintettel az újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés problémáira mindenképpen indokolt.
Álláspontom szerint nem helytálló a Magyar Telekom azon észrevétele, amely szerint a Kötelezett Szolgáltató számára nem biztosított a felkészülési idő a kötelezettségek teljesítésére. A Határozat-tervezet által a referenciaajánlat elkészítésére biztosított idő – amelynek meghatározásánál a szolgáltatói észrevételeket is figyelembe vettem – a szolgáltatási feltételek kidolgozására megfelelő időkeretet biztosít. Megjegyzendő, hogy a Kötelezett Szolgáltatók megalapozottan számíthattak arra, hogy a Határozatok mind az újgenerációs hozzáférési hálózatokra, mind a kábelhely megosztásra vonatkozóan kötelezettségeket fognak előírni. Az újgenerációs hozzáférési hálózatok és a kábelhely megosztás szabályozása ugyanis összhangban vannak az EU NGA Ajánlásával, továbbá a 2010. évi nyilvános meghallgatás NHH dokumentumával, amely rögzíti, hogy a kívánatosnak tartott, platformon belüli infrastruktúra alapú versenyt támogató szabályozási megközelítés a passzív hozzáférési kötelezettségeknek ad prioritást.

2.1.7. Amennyiben a kötelezettségek újgenerációs hálózatokra történő kiterjesztése elkerülhetetlen, a Magyar Telekom szükségesnek tartja a Határozat-tervezetben foglalt részletszabályok megváltoztatását, nagymértékű enyhítését. A Határozat-tervezetben szereplő előírások alapján ugyanis véleménye szerint nem alakítható ki olyan üzleti modell, amely a vezetékes hálózatok fejlesztését, illetve új hálózati szakaszok kiépítését támogatná.

A részletszabályok vonatkozásában a Magyar Telekom erre vonatkozó konkrét észrevételeit tudtam érdemben megvizsgálni,

ezek megválaszolására az észrevételezett pontoknál kerül sor.

2.1.8. A Magyar Telekom megjegyezte továbbá, hogy a távközlési szektor mellett több más szektor – energia, víz, gáz, csatorna – is rendelkezik távközlési célokra bérbe adható és bérbe vehető passzív infrastruktúrával, melyek hosszukat, számosságukat tekintve összemérhetők a távközlési szektor építményeivel.

A Magyar Telekom fenti észrevételét nem tudtam figyelembe venni, mivel a jelen Határozat-tervezet keretében az Eht. hatálya alá nem tartozó szolgáltatók infrastruktúra hozzáférésének szabályozására nincs lehetőség.

2.2. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész A.) pontjához

2.2.1. A Magyar Telekom kifogásolta a Határozat-tervezetnek azon előírását, mely azt tartalmazza, hogy „az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató az Eht. 58. §-a alapján köteles a Határozatban foglalt tartalommal referenciaajánlatot készíteni és azt a Határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül az Elnöknek jóváhagyásra benyújtani."
A Magyar Telekom álláspontja szerint ezen kötelezést a Határozat-tervezet nem az EU újgenerációs hálózatok szabályozására irányuló ajánlásában foglaltaknak megfelelően fogalmazza meg, így javasolja, hogy a referenciaajánlatok elkészítésére a Határozat-tervezet biztosítson megfelelő időt a Kötelezett Szolgáltatóknak. Amennyiben bármely végleges határozatban megjelenő kötelezettség megvalósításához informatikai rendszerek fejlesztése szükséges, úgy a tényleges nagykereskedelmi szolgáltatások indulása a Magyar Telekom álláspontja szerint a végleges termékdefiníciókat követő 6-9 hónapos időtávban képzelhető csak el. Ebből fakadóan álláspontja szerint 30 nap alatt nem készíthető érdemi referenciaajánlat, így a Magyar Telekom javasolja az előírt 30 napos határidő legalább 90 napra történő módosítását.

A Magyar Telekom észrevételét figyelembe vettem, mivel az Európai Bizottság 2007/879/EK jelű, 2007 dec. 17-én kelt Ajánlása értelmében jelentősen megváltozott, nagymértékben bővült a korábbi, 11/2003. sz. piac tartalma, ezért a korábbi referenciaajánlatok tárgyi hatálya az új technológiák, az újgenerációs hálózatok megjelenése következtében jelentős mértékben változik, bővül. A fentiekre való tekintettel a szolgáltatónak a referenciaajánlat beadási határidejének meghosszabbításával kapcsolatos észrevételét megalapozottnak ítéltem.
A szolgáltatónak az előírt 30 napos határidő legalább 90 napra történő módosítására vonatkozó javaslatát azonban elutasítom, mert megítélésem szerint a referenciaajánlat tárgyi hatályának bővülése nem indokolja a beadási határidő háromszorosára növelését.
A szolgáltató észrevételének figyelembe vételével jelen Határozat-tervezet rendelkező részének I.A. pontját módosítottam, a referenciaajánlat benyújtásának határidejét 60 napra meghosszabbítottam.
Felhívom a szolgáltató figyelmét arra, hogy a megadott meghosszabbított határidő be nem tartása hatósági szankciót von maga után.

2.2.2. A Határozat-tervezet A)i) pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom javasolja a tartalékok mértékének megadására vonatkozó kötelezettséget törölni, tekintettel arra, hogy referenciaajánlatban ezt a mértéket álláspontjuk szerint annak folyamatos változása miatt nem lehet megadni, erre vonatkozó adatszolgáltatás csak adott időpontban egyedi igény esetén valósítható meg.

Az észrevételt részben figyelembe vettem.
A tényleges tartalék mértéke kábelhely szakaszonként valóban eltérő lehet és változhat, így azt a referenciaajánlatban valóban nem lehet rögzíteni.
A rendelkező rész I.D.6. h) pontja azonban meghatározza, hogy a Kötelezett Szolgáltató legfeljebb milyen mértékű üres kábelhelyet tarthat fenn saját maga számára. Ennek a mértéknek a referenciaajánlatban való megjelenítése szükséges, annak érdekében, hogy a kábelhely megosztás feltételei a Jogosult Szolgáltatók számára kellően átláthatóak legyenek.

A fentiek alapján a rendelkező rész észrevételezett pontja következőképpen módosul:

" – a tartalékként fenntartott férőhely mértékét;"
helyett:
" – a tartalékként fenntartott férőhely maximális mértékét, a Határozat D.6. h) pontjában foglaltak szerint."

2.2.3. A Határozat-tervezet A) q) pontja meghatározottak kapcsán a Magyar Telekom megjegyezte, hogy alépítmény hálózatra, sötétszálra vonatkozóan nem áll rendelkezésére szabad hozzáférési kapacitásokra vonatkozó adat.

A Magyar Telekom észrevételét nem tudtam elfogadni.
Gazdálkodása biztonsága érdekében a szolgáltatónak is érdekében áll, hogy rendelkezzen ilyen típusú adatokkal. Amennyiben jelenleg mégsem rendelkezik ilyen típusú adatokkal, akkor gondoskodjon arról, hogy a Határozat hatályba lépését követően álljanak rendelkezésre szabad hozzáférési kapacitásokra vonatkozó adatok az alépítmény hálózatra, sötétszálra vonatkozóan.

2.2.4. A Magyar Telekom nem tartja elfogadhatónak, hogy 6 hónappal korábban közzétegye az újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztéseinek terveit, így javasolja a bekezdés törlését. Érvelése szerint e kötelezettség a hálózatfejlesztési terveit ellehetetleníti, mivel a terveinek közzététele olyan versenyhátrányt okozna, amelyre megtérülő üzleti modellt nem lehet készíteni. További problémát okozhat indokolásuk szerint, hogy 6 hónappal korábban ezek a tervek gyakran nem állnak rendelkezésre.

A Magyar Telekom érveit nem tudtam elfogadni, mert megítélésem szerint a hálózatfejlesztési tervek közzététele nem okoz olyan versenyhátrányt, amely ellehetetlenítené azt, hogy megtérülő üzleti modellt készítsen, így észrevételét nem tudtam figyelembe venni.
Az újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terve közzétételével kapcsolatos kötelezés előírása megfelel az EU NGA Ajánlásában foglaltaknak.

2.3. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész B.) pontjához

2.3.1. A Magyar Telekom kifogásolja a Határozat-tervezet azon előírását, hogy a referenciaajánlatban vállalt minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei.
A Magyar Telekom álláspontja szerint a 4. piac tárgya nem értelmezhető a kiskereskedelmi szolgáltatások tekintetében. A nagykereskedelmi szolgáltatások hálózatról (infrastruktúráról) szólnak, míg a kiskereskedelmi szolgáltatások hasonló hálózatrészt is tartalmazó egész hálózatra ráépített, fejlett szolgáltatási logikával rendelkező eszközöket is tartalmaz. Egy adott hálózaton keresztül többféle kiskereskedelmi szolgáltatást lehet nyújtani és a különböző szolgáltatások vállalt minőségi paraméterei eltérnek egymástól. Mindezek okán kéri a 8. oldal 5. bekezdésének törlését.

A Magyar Telekomnak a hivatkozott bekezdés törlésére vonatkozó kérését nem tudtam elfogadni.
Az egyenlő elbánás kötelezettség hatékony alkalmazásának elengedhetetlen előfeltétele, hogy a Kötelezett Szolgáltató által a referenciaajánlatban vállalt minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei.
A 4. sz. piac esetében a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás úgy értelmezendő, hogy az átengedés szolgáltatás igénybevételével, a fizikai infrastruktúra felhasználásával a Jogosult Szolgáltató a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon olyan minőségben legyen képes kiskereskedelmi szolgáltatásokat nyújtani, mint amilyent a Kötelezett Szolgáltató képes saját kiskereskedelmi szolgáltatásként nyújtani.
Az egyértelműség érdekében a Határozat-tervezetet kiegészítettem a ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatásnak a 4. sz. piac adottságainak megfelelő értelmezésével.

2.3.2. A Határozat-tervezet 11. oldalán meghatározottak szerint a Kötelezett Szolgáltató köteles a hozzáférési szolgáltatást kérő Jogosult Szolgáltatónak mindazokat a feltételeket biztosítani, amelyet bármely harmadik szolgáltató számára korábban már biztosított.

A Magyar Telekom álláspontja szerint ez a megfogalmazás túlzottan általános, ennek alapján a Kötelezett Szolgáltató például nem tud mennyiségi kedvezményeket nyújtani. Az egyenlő elbánás lényegét véleménye szerint az Eht. 104.§ (2) is meghatározza, így javasolja e rendelkezés törlését.

A szolgáltatói észrevételt figyelembe véve töröltem a vonatkozó bekezdést, elfogadva azt, hogy a kötelezés lényegét magában foglalja a szolgáltató által idézett jogszabályhely. Ugyanakkor hangsúlyozom, hogy a törölt bekezdés nem zárta ki mennyiségi kedvezmények nyújtását és a törlésére sem azért került sor, mert a megfogalmazás túlzottan általános lett volna.

2.4. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész C.) pontjához

2.4.1. A Határozat-tervezet I. C pontja „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség vonatkozásában előírja, hogy az Elnök által jóváhagyott vagy megállapított díjak a határozat közlését követő 121. napon lépnek hatályba azzal, hogy a megnevezett határozatokban jóváhagyott vagy megállapított díjakat a Kötelezett Szolgáltatók kötelesek a határozat közlésétől számított 120. napig alkalmazni (költségalapúság kötelezettség díjak alkalmazására vonatkozó részkötelezettsége).
A Magyar Telekom, hivatkozva a korábbi évek gyakorlatára, kiemeli, hogy a rendelkezésben előírt határidőig a díjak megállapítására vonatkozó hatósági eljárás várhatóan nem fog lezárulni, tehát előfordulhat, hogy a negatív teljesítési határidő miatt a határozat végrehajthatatlanná válik.
Mindezek okán javasolja, hogy a jogbiztonság és a visszamenőleges jogalkalmazás elkerülése érdekében a végleges határozat szövege úgy kerüljön módosításra, hogy az új díjak a jóváhagyott referenciaajánlat kézhezvételét követő 30. napon lépnek hatályba.

Az észrevételt nem fogadom el, a következő okok miatt: Az Eht. 55. § (2) bekezdése alapján az Elnök a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót terhelő kötelezettség módosításáról vagy megszüntetéséről rendelkező határozatában a módosításra, illetve megszüntetésre kerülő kötelezettséget megfelelő átmeneti időtartamra, de legfeljebb 120 napig tarthatja hatályban. Az Eht. hivatkozott rendelkezése, a 120 napos törvényi maximum okán tehát a Magyar Telekom módosító javaslata nem támogatható. Kiemelendő emellett, hogy a 120 napos - törvényi maximum - határidőn belül a szükséges hatósági eljárások befejeződnek, lezárulnak abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltatók referenciaajánlatukat a Határozatban foglaltaknak megfelelően benyújtják, a 120 napos törvényi maximum egyébiránt minden egyes Kötelezett Szolgáltató számára ismert tény. A Magyar Telekom által visszaható hatályúnak tekintett alkalmazás vonatkozásában a T. Bíróság 2.K.34733/2006/7. sz. ítéletében állást foglalt és kimondta, hogy a költségalapú díjak alkalmazásának kötelezettsége - érvényes referenciaajánlat nélkül is - fennáll a JPE Határozat alapján.

2.4.2. A költségmodell összeállításához és a díjak meghatározásához a Magyar Telekom véleménye szerint nem elegendő a Határozat-tervezetben szereplő 30 napos határidő, mivel az eszköz és működési költség átértékelések, az érvényes szállítói szerződések összegyűjtése, továbbá a belső műszaki egyeztetések ennyi idő alatt nem megvalósíthatóak.
A Magyar Telekom álláspontja szerint a költségmodell összeállításához és a költségalapú díjak számításához legalább 60 nap szükséges.

A költségszámításra megállapított határidő módosítására tett javaslat alapján a határidő mértékét 60 napra módosítottam. Ezen döntés során figyelembe vettem a Magyar Telekom észrevételében jelzett indokokat. Felhívom ugyanakkor a Kötelezett Szolgáltatók figyelmét, hogy a határidő be nem tartása szankciót von maga után.

2.4.3. A Határozat-tervezet előírja az eszközök gazdasági értékének a meghatározását. Amennyiben a gazdasági érték alacsonyabb a kiváltási értéknél, akkor a gazdasági értéket kell a Kötelezett Szolgáltatóknak alkalmazni.
A Magyar Telekom álláspontja szerint ez a megállapítás kizárólag egy több évtizede üzemelő és ügyfélszám tekintetében érett hálózat esetében állhat fent. Az új építésű hálózatokra és az újgenerációs hozzáférési hálózatokra ezen kötelezettség nem alkalmazható. Mindezek alapján javasolja a vonatkozó rész hagyományos és új építésű (újabb, mint 5 év) és/vagy újgenerációs hálózatokra történő megbontását, illetve abban az esetben, ha ez a Határozatban nem megoldható, kéri az összes gazdasági értékre vonatkozó rész törlését.

Az észrevételt elfogadtam.
Egyetértek az eltérő generációs hálózatok megkülönböztetésével a gazdasági érték számítás esetén, ezért a Magyar Telekom véleményét elfogadva a Határozat-tervezet költségszámítási mellékletének E/7. 31. pontját módosítottam. Ugyanakkor az új generációs hálózatok esetén is csak akkor kell figyelembe venni a gazdasági értéket, ha a GRC/GBV arány nagyobb, mint 1,5. Ezzel összefüggésben azonban szükségesnek és indokoltnak láttam a hálózati elemek listájának bővítését is az költségszámítási melléklet E/6. pontjában, az eltérő generációk jelölésére, továbbá a Határozat-tervezet Indokolás rész I.2.2. b) pontjában a kábelhely definíciójának kiterjesztését a földfeletti megszakító létesítményekkel, ami a gazdasági érték számítás további pontosításához járul hozzá.
A költségszámítási mellékletet és a Határozat-tervezet indokolását a fentieknek megfelelően módosítottam.

2.5. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész D.) pontjához

2.5.1. A Határozat-tervezet I.D.2 pontjához, valamint I.A.i) pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak és újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedése beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtása céljából kötelezettség tekintetében javasolja az újgenerációs hálózatok esetén a részleges átengedés kötelezettségét törölni, arra való hivatkozással, hogy az nem értelmezhető sem műszaki, sem gazdasági szempontból. (Az NGA hálózatok All-IP hálózatnak tekinthetőek, azaz nincsenek dedikált, egyes szolgáltatástípushoz hozzárendelhető (és ennélfogva elkülöníthető) technológiák, mint a hagyományos hálózatok esetén (pl. sodrott réz érpáron PSTN és xDSL).) Ugyanilyen tartalmú észrevételt fűzött a Magyar Telekom a Határozat-tervezet I.A.i) pontjához.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A Magyar Telekom észrevétele a részleges átengedés Eht. szerinti definícióját figyelmen kívül hagyva próbálja értelmezni a „részleges átengedés" fogalmát. Az Eht. szerint:
"47. Helyi hurok részleges átengedése: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult szolgáltató számára, amelynek során a helyi huroknak vagy helyi alhuroknak az igénybejelentéskor ténylegesen szolgáltatásra igénybe vett frekvenciasávon felüli frekvenciasáv használatát engedik át; a frekvenciasáv át nem engedett részét továbbra is a kötelezett szolgáltató használja."
A törvény az átengedés során nem szolgáltatáshoz rendelt technológiaként határozza meg az átengedés tárgyát, hanem az átviteli út nem használt frekvenciasávját rendeli átengedni. Ez pedig az NGA hálózatok átviteli útjaira is egyértelműen értelmezhető, még akkor is, ha fénykábelek esetén ennek reciproka, vagyis a hullámhossztartomány a használatos terminológia.

2.5.2. A Határozat-tervezet I.D.2 pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom az újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak és újgenerációs hozzáférési hurkainak teljes és részleges átengedése beszéd- vagy szélessávú szolgáltatás nyújtása céljából kötelezettség 2-3. bekezdésével kapcsolatban kifejtette, hogy álláspontja szerint a Határozat-tervezet a 153. oldalán írtak szerint elismeri, hogy a kötelezettség kirovása akkor indokolt, ha nem okoz újabb beruházást a Kötelezett Szolgáltatónak. Tekintettel arra, hogy a kiépített kábeleket nemcsak csatlakoztatni kell az előfizetői pontra, hanem további építés is szükséges (a lakásban lévő előfizetői hozzáférési pontig ki kell építeni a kábelezést), ezért a kötelezettséget aránytalannak és indokolatlannak tartja és javasolja annak törlését.
Problémát okoz a Magyar Telekom szerint, hogy a Jogosult Szolgáltató általi építés esetén az általa kiépített szakasz tulajdonjoga nem rendezett.
A Magyar Telekom álláspontja szerint az átengedett kábel végződtetését hálózatvédelmi biztonsági okokból nem végezheti külső megrendelő (Jogosult Szolgáltató), erre a hálózat zártsága miatt nincs lehetőség.
A kötbérfizetési szabályok miatt a Magyar Telekom álláspontja szerint visszaélésekre adhat okot az, ha a hálózatépítési munkák kivitelezésére külső tényezők, pl. lakóközösségi, közös képviseleti engedélyek hiánya miatt nincs lehetőség.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt.
A Magyar Telekom a költségekre vonatkozó észrevétel esetében figyelmen kívül hagyja azt a körülményt, hogy a rendelkező rész I.C. pontja alapján a használaton kívüli kábel előfizetői hozzáférési ponton való végződtetésének költségeit a Jogosult

Szolgáltató a költségalapú hozzáférési díjban megtéríti. Másrészt a kötelezettség teljesítésével kapcsolatban nem merül fel jelentős költség, mivel annak keretében rövid szakaszon, az előfizető ingatlanán (lakásán) belül végzett kábelvezetésre kerülhet sor. Az előfizetői hozzáférési ponton való végződtetéssel kapcsolatban esetlegesen felmerülő költségek ezért nem tekinthetők a kötelezettség indokoltságát, vagy arányosságát megkérdőjelező tényezőnek.

Az észrevétel ezen részével kapcsolatban a Határozat-tervezet indokolásának hivatkozott mondatát a következőképpen pontosítottam:

"Ezért a versenyprobléma orvoslása érdekében az újgenerációs hurok, illetve előfizetői szakasz átengedését kiváltó, azt funkcionálisan helyettesítő kötelezettség előírása minden esetben arányosnak és indokoltnak minősíthető, ha az nem okoz a feltárt versenyproblémával arányban nem álló, később költségalapon meg nem térülő indokolatlan költségeket a Kötelezett Szolgáltató számára."

Továbbá, amennyiben a Kötelezett Szolgáltató akár a felmerülő költségek miatt, akár egyéb okból nem kívánja az előfizetői hozzáférési ponton való csatlakoztatást elvégezni, akkor az átengedési kötelezettségnek a Határozat-tervezet alapján úgy is megfelelhet, hogy lehetővé teszi, hogy a kábel végződtetését a Jogosult Szolgáltató elvégezhesse.

A Jogosult Szolgáltató általi építés esetén az általa kiépített szakasz tulajdonjogával kapcsolatos felvetést illetően, a Jogosult Szolgáltató által kiépített saját kábelszakasz tulajdonjoga értelemszerűen a Jogosult Szolgáltatót illeti.

A Magyar Telekom hivatkozása a hálózat zártságára, védelmi és biztonsági szempontokra indokolatlan egy hálózati infrastruktúra elem átengedése esetében, hiszen az átengedett elem (a használaton kívüli kábel) egy másik hálózat – a Jogosult Szolgáltató hálózata – építőelemeként fog funkcionálni, ebben a minőségében pedig semmilyen befolyást nem gyakorol a Kötelezett Szolgáltató hálózatára, ha az átengedés egyébként a referenciaajánlatban szabályozott műszaki előírásoknak megfelel.

A Magyar Telekom lakóközösségi, közös képviseleti engedélyek hiányára vonatkozó felvetése ugyancsak figyelmen kívül hagyja a kötelezettség lényegi jellemzőit. A kötelezettség felmerülésének előfeltétele, hogy a Kötelezett Szolgáltató az adott épületben rendelkezzen épületen belüli kábelezéssel, különben a kötelezettség tárgyát képező használaton kívüli kábelek nem léteznének. Ez pedig azt feltételezi, hogy a lakóközösség, közös képviselet engedélyezte a Kötelezett Szolgáltató számára az épületen belüli hálózatépítési munkák kivitelezését, vagyis a lakóközösségi, közös képviseleti engedélyek hiányának veszélye nem áll fenn. Továbbá, a kötelezettség feltétele, hogy a használaton kívüli kábellel az előfizető ingatlanáig (lakásáig) tartó összeköttetés biztosítható legyen, vagyis az előfizetői hozzáférési ponton való csatlakoztatáshoz szükséges hálózatépítési tevékenységet a kötelezettség teljesítése alapvetően az előfizető ingatlanán belül igényel (ahogy ezt a Magyar Telekom észrevétele is jelzi). Mivel az előfizetői hozzáférési ponthoz való csatlakoztatás az előfizető kezdeményezésére történik, ebből következik, hogy az előfizető az ehhez szükséges hálózatépítést engedélyezi.

2.5.3. A Határozat-tervezet D.2. pontjához fűzött észrevételében a hálózati információk térképi formában való megjelenítésre vonatkozó rendelkezéssel kapcsolatban a Telekom kifejtette, hogy térképi alapon még nem tudja országos szinten megjeleníteni a GPON hálózatokat. A jelenlegi felkészültségi szinten adatokat tud szolgáltatni pl. utca és házszám szinten. Hálózat-nyilvántartási rendszerünk fejlesztés alatt áll, mely jelenlegi tudása szerint 2013. év végére lesz ilyen típusú adatszolgáltatásra felhasználható.

Az észrevételt elfogadtam, a következő indokok alapján:

Elfogadható a Magyar Telekom azon észrevétele, hogy a hálózat nyilvántartási rendszer fejlesztése szükséges lehet a térképi formában való megjelenítés teljes körű biztosításához és ez bizonyos időt igényel.

A térképi formában való megjelenítés lehetőségének esetleges akadálya azonban nem korlátozza azt, hogy a Kötelezett Szolgáltató a rendelkező rész I.D.2. pontjában előírt adatokat – beleértve a térképi megjelenítés alapjául szolgáló koordinátahelyes adatokat – egyéb (táblázatos) formátumban biztosítsa a Jogosult Szolgáltatók számára. A térképi megjelenítés hiánya nem jelent számottevő információtartalom csökkenést, ha a térkép alapjául szolgáló koordinátahelyes adatokat táblázatos formában a Kötelezett Szolgáltatók a Jogosult Szolgáltatók rendelkezésére bocsátják.

A kérdés megítélésénél figyelembe vettem az ATSzE észrevételét, amelyben jelezte, hogy a Jogosult Szolgáltatók számára a hálózati információk feldolgozását lényegesen megkönnyítené, ha a kötelezettségben előírt adatokat táblázatos formában is megkaphatnák.

Tekintettel a fenti okokra, indokolt és arányos a kötelezettség olyan módosítása, hogy a kötelezettség keretében előírt adatokat, beleértve a térképi megjelenítés alapjául szolgáló koordinátahelyes adatokat a Kötelezett Szolgáltató köteles

táblázatos formában megadni, ezen felül pedig azokat térkép formájában is köteles átadni, ha az igényelt adatok tekintetében a nyilvántartási rendszere ezt lehetővé teszi.
A fenti okokra tekintettel a rendelkező rész I.D.2. pontját a következőképpen módosítottam:
"Az előrendelési eljárás keretében a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára hozzáférhetővé tenni a meghatározott területen megvalósítandó előfizetői szakasz, illetve FTTH újgenerációs hozzáférési hurok átengedéshez szükséges hálózati térképeket, alapinformációkat, amely tartalmazza koordinátahelyesen a hozzáférési aggregációs pontok és az ezekhez tartozó előfizetői aggregációs pontok elhelyezkedését, valamint a hozzáférési aggregációs pontokhoz kapcsolódó újgenerációs hozzáférési hurkok, illetve az egyes előfizetői aggregációs pontokhoz kapcsolódó előfizetői szakaszok számát, az előfizetői szakaszok típusának megjelölésével, valamint a hozzáférési aggregációs pontok, illetve az ezekhez tartozó egyes előfizetői aggregációs pontok által lefedett területeket, utca és házszám szerinti bontásban. Az adatokat a Kötelezett Szolgáltató táblázatos formában, valamint ha az igényelt adatok térképi formában is rendelkezésre állnak, akkor térkép formájában is köteles a Jogosult Szolgáltató számára megadni. "

2.5.4. A Határozat-tervezet alapján a Kötelezett Szolgáltató köteles újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terveit 6 hónappal a tényleges hálózatfejlesztést megelőzően honlapján közzétenni és folyamatosan frissíteni. E rendelkezéssel kapcsolatban a Magyar Telekom sérelmezi, hogy a többletszál telepítési igény megnövelheti a beruházási költséget, ami már meghiúsíthatja a beruházást.
A Magyar Telekom továbbá azzal sem ért egyet, hogy közzétegye újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési terveit, amit a hálózatára vonatkozóan üzleti titoknak számító adatoknak minősít. Érvelése alapján jelentős versenyhátrányt okozna számára, ha ezen adatokhoz a versenytársaik korlátozás nélkül hozzáférhetnének.

A Magyar Telekom észrevételét nem tudtam figyelembe venni, a következő okok miatt:
A Hatóság megítélése szerint a többletszál telepítési költségei nem jelentenek olyan nagyságrendet a tényleges beruházási költségeket illetően, hogy veszélyeztessék a beruházás megtérülését, és ezzel meghiúsítsák a beruházást. A szolgáltató semmilyen adattal, számítással nem támasztotta alá azon állítását, mely szerint a többletszál telepítési igény költségei annyira megnövelné a beruházási költséget, ami már meghiúsíthatja a beruházást.
Az újgenerációs hozzáférési hálózatfejlesztési tervek közzétételével kapcsolatos kötelezés előírása pedig összhangban van az EU NGA Ajánlásában foglaltakkal.

2.5.5. A Határozat-tervezet azon rendelkezésével kapcsolatban, mely szerint „a beruházás elkészültét követően a Jogosult Szolgáltató az általa megadott igénybejelentés alapján a Kötelezett Szolgáltató által létesített optikai szálakat a beruházás megvalósulását követően bérleti szerződés keretében veszi igénybe és a bérleti díj számítási módját a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettsége keretében előírtaknak megfelelően kell meghatározni" a Magyar Telekom kifejtette, hogy álláspontja szerint egyetlen Kötelezett Szolgáltató sincs olyan helyzetben, hogy saját hálózatfejlesztése mellett mások hálózatának építését finanszírozza. A számviteli szabályok szerint a hálózat leírási ideje ~30 év. Ez azt jelenti, hogy a jogosult igénye alapján költött CAPEX >30 év alatt térül meg (feltéve, hogy a jogosult piacon marad ennyi ideig). A Magyar Telekom mindezek okán hiányolja a kockázatmegosztás megjelenítését és kéri az alábbiak szerint megváltoztatni a Határozat-tervezet szövegét: „A beruházás elkészültét követően a Jogosult Szolgáltató általa megadott igénybejelentés alapján a Kötelezett Szolgáltató által létesített optikai szálak a Jogosult Szolgáltató tulajdonába kerülnek. Jogosult Szolgáltató köteles az igazolt, addicionális költségek megfizetésére."

A Magyar Telekom észrevételét nem tudtam figyelembe venni, a következő okok miatt:
A Hatóság megítélése szerint a többletszál telepítési költségei nem jelentenek olyan nagyságrendet a tényleges beruházási költségeket illetően, hogy veszélyeztessék a beruházás megtérülését, és ezzel meghiúsítsák a beruházást. A szolgáltató semmilyen adattal, számítással nem támasztotta alá azon állítását, mely szerint a többletszál telepítési költségei annyira megnövelhetik a beruházási költséget, ami már meghiúsíthatja a beruházást.
A Jogosult Szolgáltatóval megkötendő hálózatfejlesztési szerződés keretében a felek közötti együttműködéssel kapcsolatos szabályozás előírja, hogy a kötbér mértékének - az Eht. 88.§ (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a bérbevétel elmaradása következtében az adott fél vagyonában felmerülő kárral. A Kötelezett Szolgáltató számára ily módon biztosított a többletszál-telepítésből adódó addicionális költségek megtérülése.

2.5.6. A Határozat-tervezet I.D.4 pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom kérte annak a rendelkezésnek a módosítását, amely szerint a kábelhely megosztást a Kötelezett Szolgáltató (…) az előfizetői hozzáférési ponttól legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között köteles nyújtani. A Magyar Telekom álláspontja szerint a kábelhely megosztást település- vagy központhatáron belülre kell korlátozni, mivel a körzethálózati alépítmények kapacitása korlátos és nem hozzáférési hálózat kiépítésére van méretezve.
Mindezek okán kéri a bekezdés módosítását az alábbiak szerint: „A kábelhely megosztást a Kötelezett Szolgáltató (…) településen vagy központon belül (referenciaajánlatban meghatározottak szerint), az előfizetői hozzáférési ponttól legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között köteles nyújtani."

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő indokok miatt:
A kábelhely megosztás központ területen belüli korlátozása indokolatlan korlátozást jelentene a Jogosult Szolgáltató számára a kábelhely megosztás igénybevételét illetően, a következő okok miatt:
1) A körzethálózati kábelhelyek korlátos kapacitása nem indokolja a kábelhely megosztási kötelezettség kiterjedésének általános korlátozását, hiszen a kábelhely megosztáshoz szükséges férőhely megléte esetenként vizsgálandó, amely alapján megállapítható az adott szakaszon a kábelhely megosztás megvalósíthatósága.
2) A Jogosult Szolgáltató hálózatának felépítése eltérhet a Kötelezett Szolgáltatóétól. Ezért nem biztos, hogy a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltató adott központjához tartozó előfizetőket az adott központ területén elhelyezkedő hozzáférési aggregációs pontból látja el. Különösen igaz lehet ez akkor, ha a Kötelezett Szolgáltató hagyományos réz érpáras hálózattal rendelkezik, a Jogosult Szolgáltató pedig NGA hálózatot épít, ahol a hozzáférési hurkok jóval hosszabbak lehetnek, mint a réz érpáras helyi hurkok, vagyis a Jogosult Szolgáltató egy hozzáférési aggregációs pontból akár több MDF központ szolgáltatási területét is elláthatja – ahogy ezt a Kötelezett Szolgáltató is megteszi a saját hálózata esetében. Ezért a kábelhely megosztás központ – illetve településhatáron belüli korlátozása megakadályozhatja azt, hogy a Jogosult Szolgáltató a 25 km-es távolságon belül a saját hálózati topológiájának megfelelően igénybe vehesse a kábelhely megosztást.
3) A Magyar Telekom egy másik (a rendelkező rész I. D. 6. c. pontjára vonatkozó) észrevételében maga is jelzi a kábelhelyekkel kapcsolatban, hogy "az elmúlt időszakban többször került sor régi körzethálózat helyi hálózatba történő visszaforgatására, mert a külterületi lakóingatlanokat csak így tudtuk ellátni." Ez a megjegyzés bizonyítja, hogy a körzethálózati kábelhely szakaszok esetében is lehetséges a hozzáférési hálózati célú felhasználás és a Magyar Telekom él is ezzel. Vagyis a Magyar Telekom javaslata szerinti korlátozás elfogadása esetében a Jogosult Szolgáltatók hátrányos helyzetbe kerülnének a Magyar Telekommal szemben: a Magyar Telekom saját előfizetőinek ellátása érdekében körzethálózati szakaszokat is felhasználhat hozzáférési hálózat kiépítése céljára, a Jogosult Szolgáltatókat azonban kizárná ebből a lehetőségből.

2.5.7. A Határozat-tervezet I.D.5 pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom a felhordó hálózati kapacitások létesítése és bővítése kapcsán kifejtette, hogy ez mindig költségvonzattal jár, amelynek biztosításáról, megosztási elveiről a Határozat-tervezet nem tesz közvetlen említést. Erre a részleteket leíró II. melléklet III. 5.2.2.4. fejezetének 7. pontjában, a felhordó hálózati kötelezettségek tárgyalásánál sem található útmutatás a Magyar Telekom véleménye szerint. Ezen okból javasolják, hogy az itt követendő eljárásról és szabályozásról adjon részletesebb tájékoztatást a Határozat-tervezet.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő indokok miatt:
A felhordó hálózati szolgáltatások költségszámításának szabályaival kapcsolatos rendelkezéseket a rendelkező rész I.C. pontja tartalmazza.
A felhordó hálózati szolgáltatások tekintetében – más szolgáltatói észrevételek figyelembevételével – előírt költségszámítási módszertan alkalmas arra, hogy kezelje a felhordó hálózati kapacitások létesítésének és bővítésének költségeit. Ezért a határozatban ezen észrevétel külön módosítást nem igényel.

2.5.8. A Határozat-tervezet I.D.6 a) pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom leírja, hogy a Határozat-tervezet alapján a tájékoztatásnak ki kell terjednie a kábelhely infrastruktúra földrajzi elhelyezkedésére, a lehetséges hozzáférési pontok meghatározására és az infrastruktúrát alkotó különböző elemek műszaki jellemzőire. Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiban rendelkezésre áll, a kábelhelyen rendelkezésre álló férőhelyre vonatkozó adatokat is meg kell adni. Az információkat a Kötelezett Szolgáltató legkésőbb a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésétől számított 5 munkanapon belül köteles megadni a Jogosult Szolgáltató részére. A Magyar Telekom ezen rendelkezéssel kapcsolatos észrevétele szerint a

felmérés részletesebb definiálására van szükség, továbbá a felméréssel kapcsolatos költségek sem kerültek megfelelő módon meghatározásra. Álláspontja szerint két pontosan meghatározott végpont között még értelmezhető a kötelezettség, de területi felmérésre nem ad iránymutatást a Határozat-tervezet. Javaslata alapján a határidőknek az igény volumenével arányos átszámítását kellene megtenni, mivel a Határozat-tervezetben a felmérésre biztosított 5 munkanap nem elegendő a bonyolultabb felmérési esetekre.
A kötelezettség indokolt és arányos kirovása akkor valósulhat meg a Magyar Telekom véleménye szerint, ha a Kötelezett Szolgáltató az igény mennyiségéhez igazodó határidőt kap a feladat végrehajtására.
Mindezek okán a Magyar Telekom javasolja, hogy az információkat a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésétől számított 15 munkanapon belül csak akkor legyen köteles megadni a Jogosult Szolgáltató részére, amennyiben az igénybejelentés legfeljebb 2 végpontra és maximum 2 km nyomvonalra (terület megadása esetén 1 ha-ra) vagy annál kisebb mennyiségre vonatkozik, nagyobb mennyiségek esetén pedig a határidőnek arányosan növekednie kellene.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt.
A Határozat-tervezet észrevételben idézett része a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiból történő adatszolgáltatással kapcsolatban határozza meg a kötelezettségeket, így az 5 munkanapos határidőt is. Nem tartozik ebbe a körbe az az - észrevételben említett – eset, amikor a Kötelezett Szolgáltatónak helyszíni felméréseket kell végeznie. Amennyiben a nyilvántartásokban nem állnak rendelkezésre a Jogosult Szolgáltató által igényelt adatok, akkor szükséges helyszíni felmérés, az erre vonatkozó szabályokat a rendelkező rész I. D. 6.c) pontja tartalmazza, amely a vizsgálatok elvégzésére 15 munkanapos határidőt biztosít.
A nyilvántartásokból való adatszolgáltatás esetében álláspontom szerint az adatszolgáltatáshoz szükséges határidőt számottevően (napokban kifejezhetően) nem befolyásolja az igényelt végpontok száma, a kábelhely nyomvonal hossza, illetve a terület nagysága, mivel akár elektronikus, akár papír alapú nyilvántartás esetén ésszerűen feltételezhető, hogy adott jogosulti igény esetén nem kell végpontonként, nyomvonal kilométerenként, vagy hektáronként külön (időigényes) adatlekérést végeznie a Kötelezett Szolgáltatónak a nyilvántartási rendszeréből.

2.5.9. A Határozat-tervezet I.D.6 c) pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom leírja, hogy a meglévő adatbázisaiból nem tudja az átjárhatósági állapotot megállapítani, ahhoz szükséges berudalni a hálózatot. Amennyiben viszont a megrendelő nem kéri az átjárhatósági állapot vizsgálatát, akkor álláspontja szerint a kivitelezés során felmerülő többletköltséget vállalnia kell, illetve megjegyezte azt is, hogy az elmúlt időszakban többször került sor régi körzethálózat helyi hálózatba történő visszaforgatására, mert a külterületi lakóingatlanokat csak így tudja ellátni. A kötelezettség indokolt és arányos kirovása akkor valósulhat meg álláspontja szerint, ha a Kötelezett Szolgáltató az igény mennyiségéhez igazodó határidőt kap a feladat végrehajtására.
A Magyar Telekom javaslata alapján a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentésétől számított 20 munkanapon belül akkor legyen köteles elvégezni a megvalósíthatósági vizsgálatot és értesíteni a Jogosult Szolgáltatót ennek eredményéről, amennyiben az igénybejelentés legfeljebb 2 végpontra és maximum 2 km nyomvonalra (terület megadása esetén 1 ha-ra) vagy ennél kisebb mennyiségre vonatkozik. Nagyobb mennyiségek esetén a határidő arányos növekedését tartja elfogadhatónak.

Az észrevételben foglalt, határidő módosításával kapcsolatos javaslatot nem fogadtam el, mivel a Határozat-tervezetben a megvalósíthatósági vizsgálat elvégzésére meghatározott legfeljebb 15 munkanapos időtartam álláspontom szerint kellően tág időkeretet biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára ahhoz, hogy a kötelezettségének eleget tegyen, így ennek a határidőnek a betartása nem jelenthet számára aránytalan terhet.
Az észrevételben felvetett egyéb kérdésekkel kapcsolatban:
A Magyar Telekom észrevétele helytállóan jegyzi meg, hogy a meglévő nyilvántartásokból az átjárhatóság nem állapítható meg, legalábbis nem minden esetben és nem teljes bizonyossággal. Ezért szerepel a Határozat-tervezetben a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat részeként az átjárhatóság vizsgálata. Az átjárhatóság megállapításához valóban szükséges lehet az érintett kábelhely szakaszok berudalása.
A rendelkező rész I.D.6. j) pontja szerint a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálattal – amelynek a rendelkező rész I.D.6. c) pontja alapján az átjárhatósági vizsgálat is részét képezi – kapcsolatban felszámított díjakat a Kötelezett Szolgáltató a kábelhely megosztás bérleti díjában köteles jóváírni, amennyiben kábelhely megosztás megvalósíthatósága megállapítást nyer és a

Jogosult Szolgáltató az ettől számított 6 hónapon belül igénybe veszi a kábelhely megosztást. Ha a kábelhely megosztás objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható és a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatóval közösen részt vett a kábelhely megosztás megvalósíthatósági vizsgálatban, akkor a vizsgálattal kapcsolatban a Kötelezett Szolgáltató nem számíthat fel díjat a Jogosult Szolgáltató felé. Ha mégis a Magyar Telekom észrevételében jelzett eset következik be, amely szerint a Jogosult Szolgáltató kifejezetten kéri, hogy az átjárhatóság vizsgálatát a Kötelezett Szolgáltató ne végezze el a megvalósíthatósági vizsgálat keretében, majd a kivitelezés (kábelbehúzás) során megállapítást nyer, hogy valamely kábelhely szakasz nem átjárható, akkor a Jogosult Szolgáltatónak az ezzel kapcsolatos kivitelezési többletköltséget természetesen vállalnia kell. Ebben az esetben azonban a megvalósíthatósági vizsgálat díja nem tartalmazhat átjárhatósági vizsgálattal kapcsolatos költségeket.

2.5.10. A Határozat-tervezet I.D.6 d) pontja szerint, amennyiben a Jogosult Szolgáltató eredeti igénymegjelölésében meghatározott földrajzi pontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, akkor a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénymegjelölése alapján köteles alternatív nyomvonalat felajánlani a kábelhely megosztásra. A Magyar Telekom javasolja az „alternatív" megoldásra vonatkozó mondat törlését. Álláspontja szerint a Kötelezett Szolgáltatók meg tudják határozni 2 földrajzi pont közötti kábelhely megosztás lehetőségét, akár több nyomvonalon is, azonban ha ezek egyike sem ad megoldást, akkor az „alternatív nyomvonal" megnevezés az eredeti igény megváltoztatását jelenti, melyre a Kötelezett Szolgáltatónak nincs ráhatása, ezért a kötelezettség nem értelmezhető.

Az észrevételt a következőképpen vettem figyelembe:
A Magyar Telekom észrevétele helytálló abban a tekintetben, hogy a jogosulti igény nem nyomvonalra, hanem meghatározott végpontok közötti összeköttetésre vonatkozik, így az alternatív megoldás sem nyomvonalra, hanem végpontokra értelmezhető. Ugyanakkor az Indokolás III. 5.2.2.4. pontjának 6. d) alpontjában leírt okok miatt szükséges annak biztosítása, hogy amennyiben a jogosulti igényben megjelölt végpontok között nem lehetséges a kábelhely-megosztás, akkor a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén megvizsgálja, hogy az eredetileg megjelölt végpontok közelében elhelyezkedő pontok között lehetséges-e az igényelt kábelhely-megosztás és erről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztassa.
A fenti okok alapján a rendelkező rész I.D.6. d) pontjának szövegét a következőre módosítom:
„Amennyiben a Jogosult Szolgáltató eredeti igénymegjelölésében meghatározott földrajzi pontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, akkor a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles megvizsgálni, hogy az eredeti igénymegjelölésben meghatározott végpontok közelében – a Jogosult Szolgáltatóval egyeztetett távolságon belül – találhatóak-e olyan végpontok, amelyek viszonylatában megvalósítható a kábelhely megosztás és erről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztatni."

2.5.11. A Határozat-tervezet I.D.6 f) pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom jelezte, hogy hálózatbiztonsági okokból nincs mód arra, hogy az infrastruktúráján más szolgáltató is műszaki tevékenységet végezzen.

Az észrevételt a következőképpen vettem figyelembe:
A Határozat-tervezet észrevételezett pontja szerint, a Kötelezett Szolgáltatónak abban az esetben kell lehetővé tennie a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységeket saját maga is elvégezhesse, amennyiben azzal a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, annak működését nem veszélyezteti.
A Kötelezett Szolgáltató hálózatához való hozzáférés kérdésében azonban tekintetbe kell venni azt a gyakorlatot, hogy a Kötelezett Szolgáltatók a hálózatukkal kapcsolatos tevékenységeket számos esetben külső vállalkozóval végeztetik. Indokolt ezért a Határozat-tervezet kiegészítése azzal, hogy a Jogosult Szolgáltató külső vállalkozóval is elvégeztetheti a kábelhely-megosztással kapcsolatos tevékenységeket, a rendelkező rész I.D.6 f) pontjában foglalt feltételek mellett.
A fenti indokok alapján a rendelkező rész I.D.6 f) pontjának szövegét a következőre módosítom:
"A Kötelezett Szolgáltató köteles elvégezni a Jogosult Szolgáltató kábeleinek a kábelhely megosztás tárgyát képező alépítményekben, oszlopokon való elhelyezéséhez, üzembe helyezéséhez, üzemeltetéséhez, hibaelhárításához, eltávolításához a Kötelezett Szolgáltató kábelhely-infrastruktúrájának és kapcsolódó létesítményeinek határain belül elvégzendő tevékenységeket. A Kötelezett Szolgáltatónak lehetővé kell tennie a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységeket saját maga, vagy az általa megbízott vállalkozó is elvégezhesse, amennyiben azzal a Kötelezett Szolgáltató

hálózatának épségét, egységét, annak működését nem veszélyezteti, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett."

2.5.12. A Határozat-tervezet I.D.6 f) pontjához fűzött további észrevételében a Magyar Telekom jelezte, hogy a Határozat-tervezet nem tisztáz költségmegosztással kapcsolatos kérdéseket. (Például, hogy ha egy oszlopot ki kell cserélni, mert nem alkalmas további szolgáltató általi igénybevételre, akkor annak a költsége melyik felet terheli.)

Az észrevételt nem fogadtam el, mert az észrevételben említett kötelezettségek költségszámítási szabályaival kapcsolatos rendelkezéseket a rendelkező rész I.C. pontja tartalmazza. A Határozat-tervezetben foglalt díjmeghatározási módszertanok alkalmasak arra, hogy az észrevételben jelzett kérdést kezeljék, ezért a határozatban ezen észrevétel módosítást nem igényel.

2.5.13. A Magyar Telekom Határozat-tervezet D.6. g) pontjával kapcsolatos álláspontja szerint tisztázandó a szabályozás keretein belül, hogy miként távolíthat el egy Kötelezett Szolgáltató egy használaton kívüli, idegen kábelt. E témakörben megjegyezte, hogy álláspontja szerint a kábelek eltávolítására előírt 15 munkanap nem elegendő. Ezen okból kéri a megjelölt rendelkezés fenntartása esetén a konkrét időpont törlését.
Sérelmezi továbbá a Magyar Telekom, hogy a Határozat-tervezetből nem derül ki, hogy ki viseli a költségeket. Az erre vonatkozó részletszabályok megfogalmazását kéri, oly módon, hogy jogosulti igény esetén a használaton kívüli kábel eltávolításának költségét a Jogosult viselje, amennyiben Kötelezett Szolgáltató számára a használaton kívüli kábel eltávolításához üzleti érdek nem fűződik.
Továbbá kéri a Határozat-tervezet kiegészítését arra az esetre, ha a kábelek tulajdonosa nem azonosítható be; az alábbi módon: „A kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terheli. Amennyiben a tulajdonos nem azonosítható, akkor a kábel eltávolításának a költsége és felelőssége a Jogosult Szolgáltatót terheli."

1) Az idegen tulajdonban lévő kábelek eltávolításának lehetőségével kapcsolatban szükséges rögzíteni, hogy a kábelhely megosztást akadályozó, nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő kábelek eltávolítása a kábelek tulajdonosának hozzájárulása alapján történhet meg. Ehhez szükséges, hogy a Kötelezett Szolgáltató értesítse a kábelek tulajdonosát a kábelek eltávolításával kapcsolatban felmerült igényről és kérje a tulajdonos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárul-e a kábelek eltávolításához a Határozatban rögzített feltételek mellett.
2) A Magyar Telekomnak a határidő törlésével kapcsolatos javaslatát nem fogadtam el, mivel annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlanul ne késleltethesse a kábelhely megosztást akadályozó kábelek eltávolítását és ezáltal a kábelhely megosztás megvalósulását, szükséges, hogy a szabályozás rögzítsen egy olyan határidőt, amelyen belül a Kötelezett Szolgáltató köteles a nem használt kábelek eltávolítását biztosítani. Álláspontom szerint a Határozat-tervezetben erre meghatározott legfeljebb 15 munkanapos időtartam kellően tág időkeretet biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára, így ennek a határidőnek a betartása nem jelenthet számára aránytalan terhet.
A határidőre vonatkozó rendelkezés azonban pontosítandó úgy, hogy abban az esetben, ha az eltávolítandó kábel nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában van, akkor a 15 munkanapba nem számít bele a tulajdonos értesítésének időpontjától a hozzájárulással kapcsolatos tulajdonosi nyilatkozat megérkezéséig számított időtartam. Ez a pontosítás azért szükséges, mert a Kötelezett Szolgáltató által nem befolyásolható tényezők határozhatják meg a tulajdonos válaszadásának időtartamát, ezért ezt az időtartamot a Kötelezett Szolgáltató számára a kötelezettség teljesítésére biztosított időtartam részeként nem lenne indokolt figyelembe venni. A kötelezettség ellenőrizhetőségéhez ugyanakkor szükséges annak rögzítése, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonos értesítését és a tulajdonos hozzájárulással kapcsolatos nyilatkozatát az időpontokat utólag ellenőrizhető módon dokumentálni köteles.
3) A Magyar Telekom költségviselésre vonatkozó észrevételét nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Az észrevétellel ellentétben a rendelkező rész I.D.6. g) pontja rendelkezik arról, hogy ki viseli a költségeket: a kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terheli. Nem elfogadható az az igény, hogy az I.D.6. g) pontban meghatározott használaton kívüli kábelek eltávolításának költségét a Jogosult Szolgáltató viselje, amennyiben Kötelezett Szolgáltatónak nem fűződik üzleti érdeke a kábel eltávolításához. Az I.D.6. g) pontban meghatározott használaton kívüli kábelek ugyanis indokolatlanul akadályozzák a kábelhely megosztást, ezáltal a kötelezettség kirovása által elérni kívánt szabályozói célok teljesülését, a kiskereskedelmi piacon a verseny fejlődését. Indokolt ezért, hogy a kábelhely megosztást akadályozó kábelek eltávolítása annak a szolgáltatónak a költségén történjen, amelynek érdekében és kezdeményezésére a használaton kívüli

kábelek telepítése megtörtént. Ellenkező esetben a Kötelezett Szolgáltatók használaton kívüli kábelei érdemben tudnák korlátozni a kábelhely megosztás Jogosult Szolgáltatók által történő igénybevételét.
A fentiekben ismertetett indokok, valamint a Business Telecom 4.2.4. számú észrevételére adott válasz alapján a rendelkező rész I.D.6. g) pontját a következőképpen módosítottam:
"Amennyiben a kábelhely megosztás szabad férőhely hiánya miatt nem megvalósítható, a Kötelezett Szolgáltató a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat során köteles megvizsgálni, hogy az adott kábelhely szakaszon vannak-e olyan, a Kötelezett Szolgáltató, vagy más szolgáltató tulajdonában lévő, használaton kívüli kábelek, amelyek az adott szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz, vagy az előrelátható szolgáltatás-fejlesztési igényeinek megvalósításához nem szükségesek, akadályozzák a (további) kábelhely megosztást és eltávolításukkal az igényelt kábelhely megosztáshoz szükséges férőhely biztosítható.
Abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában vannak a fenti feltételeknek megfelelő kábelek, akkor ezeket a kábeleket a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentése esetén köteles eltávolítani az igény bejelentésétől számított 15 munkanapon belül, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, egységét, működését nem veszélyezteti.
Amennyiben a fenti feltételeknek megfelelő kábelek nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában vannak, akkor a kábelek eltávolításával kapcsolatban a Határozat alapján felmerült igényről, valamint az eltávolítás feltételeiről a Kötelezett Szolgáltató tájékoztatja a kábelek tulajdonosát. A kábelek eltávolítására a tulajdonos hozzájárulását követően kerül sor, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, egységét, működését nem veszélyezteti. A kábelek eltávolítására meghatározott 15 munkanapba nem számít bele a tulajdonos értesítésének időpontjától a hozzájárulással kapcsolatos tulajdonosi nyilatkozat megérkezéséig számított időtartam. A Kötelezett Szolgáltató a tulajdonos értesítését és a tulajdonos hozzájárulással kapcsolatos nyilatkozatát az időpontokat utólag ellenőrizhető módon dokumentálni köteles.
A kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terheli. Az eltávolítást a Kötelezett Szolgáltató végezheti, illetve azt a kábel tulajdonjogával rendelkező szolgáltató számára is lehetővé kell tennie, amennyiben azzal a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, annak működését nem veszélyezteti, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.
A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a kábelek eltávolíthatóságának megállapításánál a Jogosult Szolgáltató, valamint a Jogosult Szolgáltató igénye esetén független szakértő jelenlétét."

2.5.14. A Határozat-tervezet D.6. i) pontjával kapcsolatos észrevételében a Magyar Telekom kifejtette, hogy nem vállalhat fel közvetítő szerepet az érintett felek között, valamint nem kötelezhető jogsértésre (ha Jogosult más tulajdonát jogtalanul akarná használni), így fontosnak tartja, hogy a Jogosult Szolgáltató egyezzen meg a kábelhely tulajdonosával. Ennek alapján javasolja a Határozat-tervezet alábbi módon történő módosítását: „….akkor szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe a kábelhely tulajdonosával való megegyezését követően, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában."

Az észrevételt a következők szerint vettem figyelembe:
Az észrevétel helytálló abban a tekintetben, hogy a kábelhely megosztásnak, így a Kötelezett Szolgáltató ebben való közreműködésének egyaránt előfeltétele az, hogy a Jogosult Szolgáltató előzetesen egyezzen meg a kábelhely tulajdonosával. Ennek rögzítése a Határozat-tervezetben szükséges.
Az észrevétel alapját képező határozat-tervezet ugyanakkor nem tartalmazott arra vonatkozó szabályozást, amely biztosítaná a Jogosult Szolgáltató számára a nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő kábelhely szakasz elhelyezkedésére és a kábelhely szakasz tulajdonosára vonatkozó információkhoz való hozzájutást. Nyilvánvaló, hogy ezen információk hiányában a Jogosult Szolgáltató nem tudna megegyezni a kábelhely tulajdonosával, így a kábelhely megosztást sem tudná igénybe venni. Ezért indokolt annak előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára azokat a rendelkezésre álló információkat megadni, amelyek alapján a Jogosult Szolgáltató az érintett kábelhely szakasz elhelyezkedését, valamint a kábelhely tulajdonosát azonosíthatja. Ezek az információk a Kötelezett Szolgáltató birtokában kell hogy legyenek, hiszen a tájékoztatási kötelezettség azokra a kábelhely szakaszokra vonatkozik, amelyeket a Kötelezett Szolgáltató maga is használ, vagy azokkal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik.

Egyebekben a Magyar Telekom véleménye nem helytálló. A Határozat-tervezet egyértelmű a tekintetben, hogy sem a Magyar Telekomot, sem más Kötelezett Szolgáltatót nem kötelez arra, hogy más tulajdonában álló kábelhely tekintetében használati vagy egyéb olyan jogosultságot biztosítson a Jogosult Szolgáltató számára, melyre a kábelhely tulajdonosával kötött megállapodás, a Polgári Törvénykönyv és egyéb jogszabályi rendelkezések nem biztosítanak lehetőséget.
A fenti indokok alapján a rendelkező rész I.D.6.i. pontját a következőképpen módosítottam:
"A kábelhely megosztási kötelezettség a saját tulajdonú kábelhelyek tekintetében terheli a Kötelezett Szolgáltatót. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó, a Határozat I.D.4., illetve I.D.5. pontjának megfelelő tartalmú igénye csak olyan kábelhely szakasz felhasználásával teljesíthető, amely nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdona, de azt használja, vagy azzal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles ezt a Jogosult Szolgáltató felé jelezni. A Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára azokat a rendelkezésre álló információkat megadni, amelyek alapján a Jogosult Szolgáltató az érintett kábelhely szakasz elhelyezkedését, valamint a kábelhely tulajdonosát azonosíthatja. A Kötelezett Szolgáltató szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe a kábelhely tulajdonosával való megegyezést követően, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában."

2.5.15. A Határozat-tervezet D.6. j) pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom kiemelte, hogy a tervezett szabályozás nem teszi lehetővé, hogy a hálózati alapadatok átadása, valamint a helyszíni felmérés tevékenysége után – amennyiben a Jogosult is részt vett ezen – a Kötelezett Szolgáltató térítttesse meg vele a felmerült költségeit, még költségalapon számított díjakon keresztül sem. Azon érvekkel, amelyek szerint a helyszíni felmérésen való jogosulti részvétellel a Jogosultnak is felmerülnek költségei és ezek összemérhetőek a Kötelezett költségeivel, nem ért egyet a Magyar Telekom, ugyanis az érdemi munkát (a felmérést) a Kötelezettnek kell elvégeznie, míg a jogosulti jelenlét nem a végrehajtást segíti elő, csak egy ellenőrzési lehetőséget biztosít a Jogosultnak.
A fentiek alapján kérik a teljes pont törlését és a költségalapon számított díjak elismerését.

Az észrevételt nem fogadtam el, az alábbi okok miatt:
Elfogadható az észrevételnek az az eleme, amely szerint Kötelezett Szolgáltató költségei a felmérés során nagyobbak lehetnek, mint a Jogosult Szolgáltató költségei. Ugyanakkor a Határozat-tervezet észrevételezett pontjának indokolásában nem a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató költségeinek egyezősége a legfontosabb indok, hanem az, hogy "a kábelhely megosztás igénybevételének lehetőségét a Hatóság a nyilvántartásokból való információszolgáltatás és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat ingyenességének biztosításával is ösztönözni kívánja" (Indokolás III. 5.2.2.4. pontjának 6. j) alpontja). A Kötelezett Szolgáltató észrevétele nem tartalmaz olyan elemet, amely ennek az indoknak a felülvizsgálatát szükségessé tenné.

2.5.16. A Magyar Telekom kifogásolta, hogy a Határozat-tervezet alapján az MDF-ek bezárása, a már biztosított hozzáférések visszavonása csak a Hatóság engedélyével történhet. A Kötelezett Szolgáltatónak jóváhagyás iránti kérelmet kell benyújtania a Hatósághoz az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonása tárgyában. E kötelezettség pontosítását kéri a Magyar Telekom azzal, hogy az kizárólag azon MDF-ekre vonatkozzon, amelyek esetében élő hozzáférés valósul meg.
A Magyar Telekom ezen túlmenően kérte a bekezdés kiegészítését azon feltételekkel, melyek meghatározzák, hogy a Hatóságnak milyen határidő áll rendelkezésére az engedély iránti kérelem elbírálására.
A Magyar Telekom – hivatkozással arra, hogy az MDF-ek bezárásának igénye nemcsak a migráció érdekében állhat elő, hanem műszaki, technikai okok is indokolhatják, kérte a Határozat-tervezet vonatkozó mondatának módosítását a következők szerint: „Az MDF-ek bezárását, az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonását a Hatóság csak abban az esetben engedélyezi, ha a hozzáférés további biztosítása ésszerűen nem várható el a Kötelezett Szolgáltatótól, illetve a Jogosultak számára biztosítottak a migráció keretfeltételei."
A Magyar Telekom kifogásolta, hogy a Határozat-tervezet alapján a Kötelezett Szolgáltatónak felszámolási szándékát a felszámolás tervezett időpontja előtt 5 évvel be kell jelentenie a Hatóságnak, és kérte a bejelentési kötelezettség határidejének legfeljebb 12 hónapra való korlátozását.

A Magyar Telekom pontosítására vonatkozó kérését figyelembe vettem.
Az MDF-ek bezárásának engedélyeztetési kötelezettsége azon MDF-ekre vonatkozik, amelyek esetében élő hozzáférés valósul meg.
Azon MDF-ek esetében, amelyeknél élő hozzáférés nem valósul meg, bejelentési kötelezettséget írtam elő a Kötelezett Szolgáltatónak, oly módon, hogy a tervezett bezárás előtt 12 hónappal köteles értesíteni erről a Hatóságot.
A bezárási kérelmek hatósági elbírálása a hatósági eljárás jogszabályban meghatározott feltételei, eljárásai és garanciái szerint történik.
A Magyar Telekomnak az MDF-ek bezárási feltételeinek módosítására irányuló szövegmódosítási javaslatát nem fogadtam el.
A Jogosult Szolgáltatók befektetéseinek védelme érdekében szükségesnek tartom a Határozat-tervezet rendelkező rész I.D.9. pontjában kiadott rendelkezés eredeti tartalom szerinti fenntartását, tehát az ott megfogalmazott követelmények kölcsönösen feltételezik egymást.
A Magyar Telekomnak a bejelentési kötelezettség határidejének legfeljebb 12 hónapra való korlátozására irányuló kérését nem fogadtam el.
A Határozat-tervezetben a bejelentési kötelezettség határidejének 5 évben történt megállapítása az EU NGA Ajánlásban foglaltaknak megfelelően történt.
A Határozat-tervezet rendelkező rész I.D.9. pontjában egyértelművé tettem, hogy a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató megegyezhet ettől rövidebb, kölcsönösen elfogadható időben.

2.5.17. A migráció körében (D. pont, 20-21. o.) megállapított hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek a Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terhelik. A Magyar Telekom módosítást tart szükségesnek e körben is, ugyanis álláspontja szerint az elfogadott referenciaajánlat hiányában a szerződési feltételek még nem lesznek jóváhagyottak, ami számtalan jogvitát fog eredményezni. Hivatkozik e körben az EU újgenerációs hálózatok szabályozására irányuló ajánlásában foglaltakra, mely szerint „A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató arra való kötelezése, hogy a hozzáférést igénylő fél kérését követően lehetőség szerint mihamarabb közzétegye referenciaajánlatát, arányos a hatékony beruházások és az infrastruktúraverseny ösztönzésének célkitűzésével.”. A Határozat-tervezet jelenlegi struktúráját tekintve javasolja, hogy a referenciaajánlatok elkészítésére biztosítson megfelelő időt a Kötelezett Szolgáltatóknak, és a jogbiztonság, valamint a visszamenőleges jogalkalmazás elkerülése érdekében a végleges határozat a hozzáféréssel kapcsolatos feltételeket tartalmazó referenciaajánlat(ok) nyilvánosságra bocsátását követő 30. napon léptesse hatályba.

Az észrevételt nem fogadtam el, az alábbi okok miatt:
Hangsúlyozandó, hogy a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában nem köteles migrációval kapcsolatos rendelkezések szabályozására, így annak érdemi összefüggés a referenciaajánlattal a Magyar Telekom által írt módon és értelemben nincs. A korábbi piacelemzési eljárás során is a határozat közlésétől számítva terhelte a Kötelezett Szolgáltatókat e kötelezettség, így mind a Kötelezett Szolgáltatók, mind pedig a Hatóság kialakult gyakorlattal rendelkeznek a hozzáférési kötelezettség hatályba lépésének tekintetében. A kötelezettség hatályba lépésének referenciaajánlathoz való igazítását, viszonyítását nem tartom támogathatónak, tekintettel arra a tényre, hogy a referenciaajánlat jóváhagyásának, tartalmának megállapításának időpontja jelentősen függ a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott referenciaajánlattól.

2.6. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész E.) pontjához

A „számviteli szétválasztás” kötelezettséggel kapcsolatban az E. pontban, valamint a II. számú mellékletben foglaltak vonatkozásában a Magyar Telekom fenntartja a korábbi piacelemzési határozat-tervezetekre adott észrevételeit és javaslatait.

A korábbi piacelemzési határozat-tervezetek számviteli szétválasztással kapcsolatos rendelkezései tekintetében a Magyar Telekom részéről beérkezett észrevételekre, javaslatokra a Hatóság a vonatkozó Határozatokban érdemben válaszolt és kifejtette álláspontját. A Határozat-tervezet elkészítése során az Elnök az ott megfogalmazottaknak megfelelően járt el a jelen eljárás sajátosságainak figyelembe vétele mellett.

2.7. Észrevételek a Határozat-tervezet Indokolásához

2.7.1. A piaci helyzetképet felvázolva a Magyar Telekom kifejtette, hogy az utóbbi években is folytatódott a hagyományos vezetékes telefonszolgáltatási piac zsugorodása, emellett azonban a kábeltelevíziós hálózaton igénybe vett szolgáltatások – a kábelhálózati és az Ethernet végződésű infrastruktúra jelentős fejlődése miatt – széles körben elterjedtek. Álláspontjuk szerint a Határozat-tervezet nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy a kábelmodemes technológia a hazai piacon elsődlegessé vált, melynek fő oka, hogy az előfizetőkért folytatott versenyben a kábelszolgáltatók egyértelműen előnyben vannak.

Hangsúlyozom, hogy a szolgáltató maga is „kábelszolgáltató", így rendelkezik a szolgáltató által a technológiának tulajdonított előnyökkel.

A Magyar Telekom kifejtette továbbá, hogy az utóbbi időben a piaci verseny egyértelműen a lokális szint felé tolódott, ezért a homogén földrajzi területenként eltérő szintű verseny figyelembe vétele, azaz a tényleges földrajzi szegmentáció alapú piacelemzés lefolytatása indokolt.

Az észrevételt a Magyar Telekom általános észrevételeinél, a 2.1.4. pontban válaszoltam meg.

A Magyar Telekom álláspontja szerint a Határozat-tervezet az elmúlt két évben bekövetkezett jelentős piaci változások figyelmen kívül hagyása által, egyes szolgáltatókra indokolatlanul nagy terheket ró az újonnan megjelenő kötelezettségek előírásával, míg más – az adott piacon szintén jelentős piacrészesedéssel bíró – szolgáltatók tevékenységét és az abból fakadó piaci erőt nem veszi figyelembe a piac elemzésénél.

A Határozat-tervezet elkészítése során folyamatosan figyelemmel követtem az elmúlt két évben a piaci változásokat, mert egyrészt a piacelemzés alapjául szolgáló adatok nagy része is ezen időszakon belül keletkezett, másrészt a bekövetkező változásokra reagálva vontam be új hozzáférési típusokat is az azonosított piacba. A piaci erőt a JPE szolgáltató azonosítása során vettem figyelembe, erre vonatkozó részletes szolgáltatói kérdéseket az egyes kritériumok kapcsán válaszoltam meg.

2.7.2. A Határozat-tervezet Piacmeghatározás részének I.5.1.1.2.1. pontjához (a Határozat-tervezet 110. oldal 1. bekezdése) fűzött észrevételében a Magyar Telekom vitatja a Határozat-tervezet alábbi megállapítását: „A fentiek alapján megállapítást nyert, hogy a kábeltelevíziós hálózatok kábelhely hálózattal való ellátottsága jelentősen elmarad a nem kábeltelevíziós hálózatok kábelhely-ellátottságától, és ez akadályozhatja az előfizetői aggregációs pontokhoz a hálózati összeköttetés létrehozását a hozzáférést igénylő szolgáltató számára. Ez a körülmény a kábeltelevíziós hálózatok esetében csökkenti annak a lehetőségét, hogy a hozzáférést igénylő szolgáltató számára az előfizetői szakasz átengedése az előfizetői aggregációs pontban a réz érpáras helyi hurok átengedés helyettesítője legyen."
A Magyar Telekom álláspontja szerint az idézett megállapítás vitatható, mivel a 108. oldal utolsó előtti bekezdése is többes számban beszél a kábelhellyel rendelkező szolgáltatókról, valamint az I.4.1 pontban is kimutatásra kerül, hogy a kábeltelevízió hálózatok a hagyományos hálózatokkal párhuzamosan épültek ki. Tehát más szolgáltató is nyújthatja a kábelhely szolgáltatást a Kötelezetten kívül is. A fentiek alapján a Magyar Telekom kéri a bekezdések törlését.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Az észrevételben kifogásolt állítást a piacelemzési kérdőívek adatai számszerűen alátámasztják, amit a Határozat-tervezet tartalmaz is. A észrevétel szerint a Határozat-tervezet 109. oldalán: "A két hálózattípus összehasonlításában körülbelül nyolcszoros eltérés mutatkozik a bekapcsolt előfizetőre vetített kábelhely infrastruktúra kiterjedésében." A részletes, szolgáltatónkénti adatokat a 12. táblázat tartalmazza.
A hivatkozott 108. oldal utolsó előtti bekezdésben szereplő "lehetséges nagykereskedelmi szolgáltatók" kitétel az előfizetői szakasz átengedési szolgáltatást nyújtó szolgáltatókat jelenti, nem pedig a kábelhely megosztást nyújtó szolgáltatókat. A Határozat-tervezet nem azt állítja, hogy a kábeltelevíziós hálózatok nem rendelkeznek kábelhely infrastruktúrával, hanem azt, hogy hogy a kábeltelevíziós hálózatok kábelhelyhálózattal való ellátottsága jelentősen elmarad a nem kábeltelevíziós hálózatok kábelhely infrastruktúrával való ellátottságától.
A Határozat-tervezet jelen észrevétel által érintett része azt vizsgálja, hogy az előfizetői szakasz átengedése a helyi hurok

átengedést helyettesítő szolgáltatásnak tekinthető-e a különböző hálózattípusok esetében. Igaz, hogy az előfizetői szakasz átengedést nyújtó szolgáltatón kívül más szolgáltató is nyújthatja a kábelhely szolgáltatást. Azonban ebben az esetben a hozzáférést igénylő szolgáltatónak két különböző szolgáltatótól kellene igénybe az előfizető eléréséhez szükséges szolgáltatásokat, vagyis két különböző szolgáltatóval kellene szerződést kötnie, együttműködnie, amely lényegesen eltérő, a helyettesítés lehetősége szempontjából kedvezőtlenebb feltételeket teremt a hozzáférést igénylő szolgáltató számára, mintha ugyanattól a szolgáltatótól venné igénybe az előfizetői szakasz átengedést és a kábelhely megosztást.
Fokozott bizonytalanságot jelent a hozzáférés megvalósulása szempontjából, hogy mindkét lehetséges nagykereskedelmi szolgáltató hajlandó-e a hozzáférési szolgáltatás nyújtására. Ebben a tekintetben, a szolgáltatás kínálati oldalát illetően megjegyzendő, hogy amennyiben adott földrajzi területen csak az egyik szolgáltató minősül jelentős piaci erejűnek és a hozzáférési szolgáltatás nyújtására kötelezettnek, akkor a másik szolgáltató esetében a saját döntésétől függ, hogy kíván-e nagykereskedelmi infrastruktúra hozzáférési szolgáltatást nyújtani, aminek az infrastruktúra hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatások nem szabályozott kínálata alapján csekély a valószínűsége.
Továbbá, ha a hozzáférést igénylő szolgáltatónak külön nagykereskedelmi szolgáltatótól kell igénybe vennie az előfizetői szakasz átengedést és a kábelhely megosztást, akkor nem biztosított, hogy az előfizetői szakasz átengedési helyszínhez (előfizetői aggregációs pont) kapcsolódik a másik szolgáltató kábelhely infrastruktúrája, még akkor sem, ha egyébként a kábeltelevíziós és a hagyományos hálózatok az adott helyszínen párhuzamosan jelen vannak. Ez az előfizetői hozzáférés kialakítása szempontjából további problémákat vet fel.
A fenti okokra tekintettel a különböző szolgáltatóktól igénybevett előfizetői szakasz átengedés és kábelhely megosztás lényegesen kedvezőtlenebb feltételeket jelenthet a hozzáférést igénybevevő szolgáltatók számára, mint ha ezeket a szolgáltatásokat ugyanattól a szolgáltatótól venné igénybe. Ezért álláspontom szerint a helyi hurok átengedés és az előfizetői szakasz átengedése közötti helyettesítési kapcsolat lehetősége csak abban az esetben állapítható meg, amikor a hozzáférést igénybe vevő szolgáltató az előfizetői szakasz átengedéshez kapcsolódó kábelhely megosztást ugyanattól a szolgáltatótól veheti igénybe.

2.7.3. A Határozat-tervezet Piacmeghatározás részének I.5.1.1.2.2. pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom kifogásolja a Határozat-tervezet alábbi megállapítását: „a kábeltelevíziós hálózatok (…) jellemzően szétaprózottak (…) ami adminisztratív korlátokat emel a belépés elé." Indoklása szerint a részben vagy teljesen optikai hálózatok is szigetszerűen épülnek ki, azok is szétaprózottak, mégsem tesz ugyanilyen megállapítást a Határozat-tervezet.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A kábeltelevíziós hálózatok esetében lényeges körülmény – amit a Határozat-tervezet hivatkozott része tartalmaz is, bár az észrevétel nem idézi be – hogy a szétaprózott kábeltelevíziós hálózatok különböző szolgáltatókhoz tartoznak, így egy-egy volt koncessziós telefonszolgáltató területén a volt koncessziós szolgáltatóéval összevethető méretű ügyfélbázis eléréséhez számos különböző szolgáltatóval kellene a hozzáférést igénylő szolgáltatóknak szerződést kötnie, különböző feltételekkel és eltérő árak ellenében, ami adminisztratív korlátokat emel a belépés elé. A nem kábeltelevíziós optikai hálózatok (például a Magyar Telekom GPON hálózata) esetében valóban igaz, hogy ezek szigetszerűen épülnek ki, azonban nem teljesül az a helyettesítést akadályozó körülmény, hogy a különböző, szigetszerűen elhelyezkedő hálózatrészekhez való nagykereskedelmi hozzáférés céljából különböző szolgáltatókkal, eltérő feltételek mellett kellene a hozzáférést igénylő szolgáltatónak megállapodnia. A helyettesítés lehetősége ezért a kábeltelevíziós hálózatok esetében lényegesen kedvezőtlenebb.

2.7.4. A Határozat-tervezet Piacmeghatározás részének I.5.1.1.2.2. pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom kifogásolja a Határozat-tervezet alábbi megállapítását:
„Ha azonban kábeltelevíziós szolgáltató hozzáférési szolgáltatásával próbálná helyettesíteni a réz érpáras helyi hurok átengedést, akkor ehhez a korábbi helymegosztási egységét nem használhatja, így fennáll a lehetősége, hogy a réz érpáras hurok átengedéshez kialakított helymegosztáshoz kapcsolódó korábbi beruházásai nem térülnek meg. Ez a váltási költségeket növeli, ami a réz érpáras hurok átengedés és a kábeltelevíziós hálózatokhoz való helyhez kötött nagykereskedelmi fizikai infrastruktúra hozzáférés közötti helyettesítés ellenében hat."
A Magyar Telekom állítása szerint a megállapítás alapvetően optikai hálózatokra ugyanígy igaz, mégsem említi a Határozat-tervezet.

A megállapítás továbbá a Magyar Telekom véleménye szerint nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy egyszer a meglévő helymegosztási egységek is voltak újak, amikor a Jogosult Szolgáltató az üzleti tervében ennek a költségét figyelembe vette.

Az észrevételt nem fogadtam el, az alábbi okok miatt:
A helyettesítési kapcsolatok megállapításánál azt vizsgálja a piacelemzés, hogy a hozzáférést igénylő szolgáltató számára milyen lehetőségek vannak a piacmeghatározás kiindulópontját képező szolgáltatás (jelen esetben a réz érpáras helyi hurok átengedés) helyett más szolgáltatások igénybevételére, helyettesítő szolgáltatásként. A kábeltelevíziós hálózatok vonatkozásában, ha a réz érpáras helyi hurok átengedést igénybevevő szolgáltató a réz érpáras helyi hurok átengedés helyett kábeltelevíziós hálózathoz való hozzáférést kíván igénybe venni, akkor ehhez kapcsolódóan a korábbi, réz érpáras helyi hurok átengedéshez kapcsolódó, helymegosztással kapcsolatos beruházásai részlegesen elveszhetnek és új beruházásokra kényszerül. Ez attól függetlenül igaz, hogy a Jogosult Szolgáltató a helyi hurok átengedésre vonatkozó üzleti tervében a helymegosztás költségét már figyelembe vette, hiszen a helymegosztási helyszín megváltoztatása az eredetileg figyelembe vett költségen túlmenően további költségek felmerülését eredményezi, adott esetben a hurok átengedéshez kapcsolódó helymegosztás beruházási költségeinek megtérülése előtt.
Ha azonban a réz érpáras helyi hurok átengedést igénybevevő szolgáltató a réz érpáras helyi hurok átengedést nyújtó szolgáltató optikai hozzáférési hálózatához igényel hozzáférést, kisebb valószínűséggel, illetve kisebb mértékben merül fel a helyettesítést akadályozó váltási költség. A Magyar Telekom esetében a piacelemzési kérdőívre adott válaszok alapján megállapítható, hogy a helymegosztási helyszínként szolgáló központok számottevő része egyúttal optikai hozzáférési hálózattal is rendelkezik. Vagyis azon szolgáltatók számára, amelyek ezekben a központokban helymegosztással rendelkeznek, az optikai hozzáférési hálózatra való váltás nem, vagy kisebb mértékben jár együtt a helymegosztási helyszín változtatásából adódó, a helyettesítést akadályozó váltási költségek felmerülésével.

2.7.5. A Határozat-tervezet Piacmeghatározás részének I.7. pontjához fűzött észrevételében a Magyar Telekom kifogásolja a Határozat-tervezet alábbi megállapítását: „A szolgáltatók saját döntésük alapján a nagykereskedelmi díjakban nem tesznek különbséget." – A Magyar Telekom álláspontja szerint hibás az idézett megállapítás, ugyanis a RUO-ban foglalt nagykereskedelmi díjak szabályozottak, és az egyenlő elbánás miatt nem lehet megkülönböztetést tenni mindaddig, amíg erre a JPE határozat nem ad lehetőséget.

A Magyar Telekom észrevételét elfogadtam, és ennek megfelelően módosítottam a Határozat-tervezet szövegét. A Határozat-tervezetből töröltem a Magyar Telekom által kifogásolt megállapítást.

2.7.6. A Magyar Telekom kifogásolta a Határozat-tervezet eltérő földrajzi árazásra vonatkozó megállapítását, mely álláspontja szerint nem helytálló, mivel vannak ún. lokális árak, azonban ezeket – jellegéből adódóan – nem lehet széles körben (országosan) reklámozni. Megjegyezte emellett, hogy a 4. számú piacra vonatkozó kérdőívben erre vonatkozóan nem szerepelt kérdés, és tekintettel a piac jellegére nem is tartotta relevánsnak ezen információk feltüntetését.

A Magyar Telekom észrevételét nem tudtam elfogadni.
A Határozat-tervezet Magyar Telekom által kifogásolt megállapítása azon alapult, hogy a 3 inkumbens szolgáltató a benyújtott adatszolgáltatásaikban tett nyilatkozataik szerint azonosan úgy nyilatkozott, hogy a volt koncessziós területükön belül nem alkalmaznak földrajzi megkülönböztetést.
A 3 inkumbens szolgáltató által publikált ÁSZF-ek mindeddig nem tartalmaztak földrajzi terület szerint megkülönböztetett díjakat.

2.7.7. A Magyar Telekom kifogásolta, hogy a Határozat-tervezet nem veszi figyelembe versenytársaik azon gyakorlatát, hogy a következő szlogennel hirdetik ajánlataikat: „Kérje az Ön lakóközösségére szabott ajánlatunkat!". A Magyar Telekom álláspontja szerint ez a társasházakra szabott kedvezményes ajánlat területileg eltérő árazásnak minősül.

A Magyar Telekom észrevételét nem tudtam elfogadni.
A Határozat-tervezet Magyar Telekom által vitatott megállapítása azon alapult, hogy az adatszolgáltatás során valamennyi nem inkumbens szolgáltató azt nyilatkozta kiskereskedelmi árazási gyakorlatáról, hogy szolgáltatási területeiken azonos díjat

alkalmaznak, nincsenek területileg eltérő áraik.
A nem inkumbens szolgáltatók által publikált ÁSZF-ek mindeddig nem tartalmaztak földrajzi terület szerint megkülönböztetett díjakat.
A társasházakra szabott ajánlatok nem minősíthetők területileg eltérő árazásnak, mert a földrajzi piac meghatározása során a társasházak nem definiálhatók megfelelő földrajzi egységként. Az EU által a földrajzi piacok meghatározása, a földrajzi szegmentáció tárgyában kiadott dokumentumokban a megfelelő földrajzi egység meghatározásával kapcsolatban megállapított kritériumok alapján a társasházi lakóközösségek nem minősíthetők megfelelő földrajzi egységnek.

2.7.8. A Határozat-tervezet Indokolásának I.5.2. pontjához fűzött észrevételében a földrajzi piacok kapcsán a Magyar Telekom jelezte, hogy a kiskereskedelmi árak tekintetében a Határozat-tervezetben foglaltakkal ellentétben vannak földrajzi területenként eltérő árak mind az inkumbens, mind a nem inkumbens szolgáltatók gyakorlatában. A nagykereskedelmi szolgáltatások tekintetében a Kötelezett Szolgáltatók – különösen a RUO-ban foglalt szolgáltatások esetén – a szabályozás által egységes árazásra kényszerülnek. Véleménye szerint ugyanakkor a magas piaci részesedés relatív, mivel a versenytársak nem rendelkeznek országos jelenléttel, mindig lesz olyan területi egység, ahol a Kötelezett Szolgáltatók részesedése magas, de számos olyan terület határozható meg, ahol a Kötelezett Szolgáltatók részesedése alacsony, amely alapján indokolt lenne ezeken a területeken a szabályozás visszafogása.

A Magyar Telekom észrevételét nem tudtam elfogadni.
Felhívom a szolgáltató figyelmét, hogy a Határozat-tervezet elkészítése során folyamatosan figyelemmel követtem az elmúlt két évben a piaci változásokat. A Magyar Telekom és a nem inkumbens szolgáltatók által publikált ÁSZF-ek mindeddig nem tartalmaztak földrajzi terület szerint megkülönböztetett díjakat.
A szolgáltató földrajzi piacán a legkiterjedtebb lefedettséggel maga a Magyar Telekom rendelkezik, a földrajzi piacok meghatározása során teljes mértékben figyelembe vettem a verseny fejlődésének irányait.
A jelenlegi földrajzi piacoktól eltérő területek meghatározása csak stabil és tartós tendenciák esetén lehetséges. Amennyiben a jövőben pontosan meghatározott földrajzi területeken stabil és tartós tendenciaként azonosítható a Kötelezett Szolgáltatók alacsony részesedése, akkor a Hatóság mindenképpen mérlegelni fogja a jelenlegi földrajzi piacoktól eltérő területek meghatározását.

2.7.9. A kötelezettségek megállapításával kapcsolatban a Magyar Telekom véleménye szerint a Határozat-tervezet nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy azon megállapítás, hogy „a saját hálózat kiépítése azonban nagyon magas, és az esetek többségében nagy valószínűséggel soha meg nem térülő költséggel járna" a Kötelezett Szolgáltató hálózatépítésére is igaz. Álláspontja szerint ezért elvárható, hogy megvalósuljon a beruházások védelme.

A Magyar Telekom fenti észrevétele félreértésen alapul.
A Határozat-tervezet Magyar Telekom által vitatott megállapítása az alternatív szolgáltatók számára egy, a Kötelezett Szolgáltatóéval párhuzamos saját hálózat kiépítésére vonatkozik.
Senki sem vitatja, hogy a Kötelezett Szolgáltató hálózatfejlesztése szintén jelentős költségekkel és kockázatokkal jár. A méret- és részben választékgazdaságossági előnyök, továbbá a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés kedvezőbb feltételei az inkumbens szolgáltatók viszonylatában sokkal nagyobb mértékben érvényesülnek, mint az alternatív szolgáltatók esetében.
A Hatóság nagy súlyt helyez arra, hogy megvalósuljon a beruházások védelme, ezért megalapozatlannak tartom ennek ilyen kontextusban történő felvetését.

2.7.10. A Magyar Telekom álláspontja szerint a versenyhelyzet és az egyenlő elbánás is sérül annak következtében, hogy a szövetkezeti hálózatokkal rendelkező társasházakba nem tud bejutni, mivel az építéshez szükséges engedélyt a közös képviselők nem adják meg.

A Magyar Telekom észrevételét nem tudtam figyelembe venni.
Az Eht. vonatkozó rendelkezései alapján a Határozat-tervezet nem tartalmazhat kötelezést egyes társasházak közös képviselőire, nem korlátozhatja szerződési szabadságukat, a tulajdon feletti rendelkezési jogot, e tárgykörben az Elnök tehát nem rendelkezik hatáskörrel. A Magyar Telekom állításával ellentétben az egyenlő elbánás elve és a versenyhelyzet sem sérül,

hiszen a Határozat-tervezet nem részesít előnyben egyetlen szolgáltatót sem e tekintetben: a szerződni kívánó személyek a szolgáltatók és szolgáltatásaik közt szabadon választhatnak. A Magyar Telekom jelen észrevétele mindezek okán nem vehető figyelembe a végleges határozatban, mivel az Eht. személyi hatályra vonatkozó rendelkezései nem teszik lehetővé a Magyar Telekom által felvetett kérdések jogalkalmazói eszközökkel való kezelését.

C / 3

A UPC Magyarország Kft. észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

A szolgáltató észrevételeit egészében üzleti titoknak minősítette.

C / 4

A Business Telecom Távközlési Kft. észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

4.1. Általános észrevételek

4.1.1. A Business Telecom Távközlési Kft. véleménye szerint az üzleti titok miatt kitakart ábrákat, táblázatokat és mondatokat nincs értelme a határozatban szerepeltetni.

A Business Telecom Távközlési Kft. véleményét nem tudtam elfogadni. Az üzleti titok miatt kitakart ábrák, táblázatok és szövegrészek ugyanis releváns információkat tartalmaznak arra vonatkozóan, hogy milyen típusú adatok, számítások alapján történt a piac meghatározása és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása. A piacmeghatározás és a piacelemzés szakmai megalapozottságának demonstrálásához, bizonyításához feltétlenül szükségesnek ítéltem a piaci szereplők informálását arról, hogy milyen típusú adatok, számítások alapján történt a piac meghatározása és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása.

4.1.2. A Business Telecom formai javításra (elírás javítása) vonatkozó észrevételt tett.

Az észrevételt figyelembe vettem.

4.2. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész D.) pontjához

4.2.1. A Business Telecom Határozat-tervezet D.2. pontjához fűzött észrevétele szerint a „technológiai sajátosságok”, illetve az „objektív műszaki okok” kifejezések túl nagy mozgásteret adnak a Kötelezett Szolgáltatóknak az átengedés megakadályozás körében.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Nem helytálló az észrevételben foglalt vélemény, amely szerint a "technológiai sajátosságok", vagy az "objektív műszaki okok" kifejezések a Kötelezett Szolgáltató számára túl nagy mozgásteret adnak, hiszen ezeknek a tényezőknek a fennállását a rendelkező rész I.D.2. pontja szerint a Kötelezett Szolgáltatónak részletes műszaki indokolással kell alátámasztania az Elnökhöz benyújtott dokumentumban, amely indokok érdemi vizsgálata után dönthető el, hogy megalapozott-e a Kötelezett Szolgáltató álláspontja. Az átengedési kötelezettség teljesítését akadályozó okokat a Kötelezett Szolgáltatónak kell azonosítania és fennállásukat bizonyítania, ezeknek az okoknak a Határozatban való előzetes, konkrét meghatározása nem lehetséges.

4.2.2. A Business Telecom Távközlési Kft. nem látja biztosítottnak, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tényleges hálózatfejlesztési tervét teszi-e közzé és ennek ellenőrzése is megoldott lenne. Javasolja, hogy a Kötelezett Szolgáltató az ütemezést és a tervezett fejlesztésekhez képest bekövetkezett változásokat is tegye közzé.

Az észrevételt figyelembe vettem, és a Határozat-tervezet I.D.3. pontjában előírtam a hálózatfejlesztési tervek ütemezéséről és a tervezett fejlesztésekhez képest bekövetkezett változásokról történő információszolgáltatás kötelezettségét.

4.2.3. A Business Telecom Határozat-tervezet D.4 pontjához fűzött észrevétele szerint „az általa nyújtott szolgáltatásokhoz vagy az előrelátható igényekhez nem szükséges" megfogalmazás túl nagy teret biztosít a Kötelezett Szolgáltatóknak, így az alábbi szövegjavaslatot tette: „amin a Jogosult által igényelt időpontban nem nyújt szolgáltatást, illetve nincs folyamatban szolgáltatás megrendelése vagy kiépítés".

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A javasolt módosítás indokolatlanul korlátozná a Kötelezett Szolgáltató lehetőségét arra, hogy az általa saját szolgáltatás nyújtása céljából telepített sötétszálakat felhasználhassa. Az optikai szálak telepítése időben megelőzheti az optikai szálakon nyújtott előfizetői szolgáltatás megrendelését, illetve kiépítését, abban az esetben is, ha a hálózatot építő szolgáltató reálisan számíthat arra, hogy a hálózat kiépítését követően azon szolgáltatást fog nyújtani. Például pont-multipont hozzáférési hálózat kiépítése esetén az optikai szálak lefektetése akár hónapokkal is megelőzheti az első előfizetői szolgáltatás megrendelések beérkezését, a Kötelezett Szolgáltató mégis megalapozottan számolhat azzal, hogy a szolgáltatás megrendelések az előrelátható jövőben jelentkezni fognak, és így a hozzáférési hálózat közös szakaszán elhelyezkedő optikai szálakra előreláthatóan szüksége lesz az előfizetői igények teljesítéséhez. Ezért aránytalan lenne és a Kötelezett Szolgáltató hálózatfejlesztési terveit illetően jelentős bizonytalanságot okozna az a kötelezés, amely a Kötelezett Szolgáltatót a saját előrelátható szolgáltatási igényei céljából telepített sötétszálainak átengedésére kötelezné abban az esetben, ha az adott sötétszálakra vonatkozóan nincs folyamatban szolgáltatás megrendelés, illetve kiépítés.

4.2.4. A Business Telecom Határozat-tervezet D.6 pontjához fűzött észrevételében javasolja, hogy a kábelhely megosztás elutasítása esetén a Kötelezett Szolgáltatónak az indokolás mellé független szakértő véleményét is csatolnia kelljen, ami tartalmazza a használaton kívüli kábelek eltávolításának lehetőségét is.

Az észrevételt a következőképpen vettem figyelembe:
A rendelkező rész I.D.6. c) pontja alapján a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálaton a Jogosult Szolgáltató, illetve független szakértő részt vehet. Ezáltal a Jogosult Szolgáltató számára biztosított annak ellenőrzése, hogy a kábelhely megosztás esetleges elutasításában leírt részleges indokolás megfelel-e a valóságnak. Ezért nem indokolt annak az előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató külön független szakértői véleményt készíttessen és azt csatolja az indokláshoz. Ez a Kötelezett Szolgáltató számára indokolatlan többletterhet jelentene, hiszen az elutasítás indokolásának ellenőrzésére a Jogosult Szolgáltatók számára a Határozat-tervezet a fentiek szerint lehetőséget biztosít.
Az észrevétel kapcsán ugyanakkor szükségesnek tartom annak megerősítését, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a kábelek eltávolíthatóságának megállapításakor a Jogosult Szolgáltató, illetve a Jogosult Szolgáltató igénye esetén független szakértő jelenlétét. Ez következtethető a rendelkező rész I.D.6. c) pontjából, azonban az egyértelműség érdekében a I.D.6. g) pontot is kiegészítettem a következő rendelkezéssel:
"A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a kábelek eltávolíthatóságának megállapításánál a Jogosult Szolgáltató, valamint a Jogosult Szolgáltató igénye esetén független szakértő jelenlétét."

4.2.5. A Business Telecom Határozat-tervezet D.6 h) pontjához fűzött észrevétele szerint nem százalékos arányban kellene meghatározni a kábelhely-tartalékot, hanem a hálózatfejlesztési tervben meg kellene azt jelölni. Érvelése szerint, így ami nem szerepel a tervben, az szabad és megosztható és a referenciaajánlatban is meg kellene adni a szabad kábelhelyeket.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A Határozat-tervezet indokolása is rögzíti, hogy alapvetően a kábelhellyel, illetve az ott elhelyezkedő kábelekkel kapcsolatos

fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek lehetőségének biztosítása érdekében indokolt, hogy a szabályozás biztosítsa a Kötelezett Szolgáltató számára annak lehetőségét, hogy tartalékként üres kábelhelyet tarthasson fenn, amelyre a kábelhely megosztási kötelezettség nem vonatkozik.
A szükséges tartalék kapacitás nagysága kábelhely szakaszonként változhat. Nem felelne meg az arányosság elvének az a kötelezettség, hogy a Kötelezett Szolgáltató előzetesen, teljes hálózatára vonatkozóan állapítsa meg a kábelhely tartalék mértékét és azt a hálózatfejlesztési tervben, valamint referenciaajánlatában szerepeltesse. Szükséges hangsúlyozni, hogy a közzéteendő hálózatfejlesztési terv által érintett kábelhely szakaszok a Kötelezett Szolgáltatók kábelhely infrastruktúrájának csak egy kisebb részét teszik ki. A hálózatfejlesztési terv által nem érintett kábelhely szakaszokra is vonatkozik a tartalék kábelhely fenntartásának lehetősége, hiszen a Határozat-tervezet indokolása is rögzíti, hogy alapvetően a kábelhellyel, illetve az ott elhelyezkedő kábelekkel kapcsolatos fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek lehetőségének biztosítása érdekében indokolt a tartalék kábelhelyek fenntartása. A javaslat tehát a hálózatfejlesztési terv tartalmát a Kötelezett Szolgáltató teljes kábelhely infrastruktúrájára kiterjesztené. Ilyen tartalmú kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatóra igen nagy terhet róna és az arányosság követelményének nem felelne meg.
A fenti okokra tekintettel a szabályozás egy felső értéket tud előírni, amelynél nagyobb kábelhely kapacitást tartalék címén a Kötelezett Szolgáltató nem vonhat ki a kábelhely megosztás alól. Ez az általánosan alkalmazandó felső érték pedig a legalkalmasabban százalékban kifejezve határozható meg.

C / 5

Az Enternet 2001 Kft. észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

Az Enternet véleménye szerint a Határozat-tervezet az NGA Ajánlással összhangban, annak több lényeges elemének átültetése által kiegyensúlyozott szabályozási viszonyokat hoz létre a szélessávú beruházások körében és a piaci verseny tekintetében is.

5.1. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész D.) pontjához

5.1.1. Az Enternet véleménye szerint a Határozat-tervezet a többletszál telepítési kötelezettséggel kapcsolatosan nem tér ki arra, hogy milyen piaci versenyhelyzet elősegítése céljából került előírásra ez a kötelezettség. Álláspontja szerint a kötelezettség megfogalmazása nem teremt kellően szilárd alapot a jogérvényesítéshez, hosszadalmas vagy nem feloldható vitákhoz vezethet. Emellett az Enternet kiemeli, hogy a Határozat-tervezetnek eligazítást kell adnia arra vonatkozóan, hogy milyen szabadsággal élhet a Kötelezett Szolgáltató a többletszál-kapacitás hálózati jellemzőit tekintve. A többletszál kapacitás létrehozására vonatkozóan az Enternet véleménye szerint a Határozat-tervezet csupán a kötelezés módszerét javasolja. Az NGA Ajánlás ezzel szemben véleményük szerint a többletszálas újgenerációs elérési hálózatok közös beruházásban történő megvalósítását ösztönzi, ez azonban a Határozat-tervezetben álláspontjuk szerint nem került megjelenítésre. Mindezek okán az Enternet javasolja, hogy a Határozat-tervezet tartalmazza és különböztesse meg a többletszálas újgenerációs hálózat létrehozásának eltérő két változatát (kötelezés, „önkéntes társulás").

Az Enternet azon véleményét, hogy a Határozat-tervezet a többletszál telepítési kötelezettséggel kapcsolatosan nem tér ki arra, hogy milyen piaci versenyhelyzet elősegítése céljából került előírásra ez a kötelezettség, nem tudtam elfogadni.
A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés nehézségeire való tekintettel, a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán a piac fejlődésének ösztönzése, valamint a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon a versenyfeltételek javítása érdekében tartottam szükségesnek a többletszál telepítési és átengedési kötelezés előírását.
A szolgáltató azon észrevételét, hogy a Határozat-tervezetnek konkrét eligazítást kellene adnia arra vonatkozóan, hogy a Jogosult milyen szabadsággal élhet a többletszálak felhasználása tekintetében megalapozottnak ítéltem, és a többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezés indoklását ennek megfelelően kiegészítettem.
Egyetértek azzal hosszú távú elképzeléssel, hogy ösztönözni szükséges a közös beruházásokat is. A piac jelenlegi érettségi állapotában azonban nem tartottam időszerűnek a közös beruházásokkal kapcsolatos önálló kötelezés meghatározást. Ezt a

piaci problémát megítélésem szerint a Határozat-tervezet I.D.3 pontjában a többletszál telepítésére vonatkozó kötelezés a jelenlegi piaci helyzetben megfelelően kezeli.

5.1.2. Az Enternet javasolta, hogy a Határozat-tervezet alkalmazza a nyílt hozzáférés elvét az újgenerációs hálózatokra, mivel álláspontja szerint így érhetők el az infrastruktúra alapú verseny jellemzőivel bíró piaci versenyfeltételek.

Egyetértek az Enternet azon véleményével, hogy hosszabb távon szükséges valamennyi piaci szereplő érdekeltségének erősítése a nyílt hozzáférésű újgenerációs hálózatok létesítésében, illetve felhasználásában. Mivel a piac elemzése azt támasztja alá, hogy még nincs meg minden piaci szereplőnek az ehhez szükséges potenciálja, nem tartottam szükségesnek erre vonatkozó újabb önálló kötelezés meghatározását. Ezt a piaci problémát véleményem szerint a Határozat-tervezet I.D.3.-I.D.7.- pontjaiban foglalt kötelezések a jelenlegi piaci helyzetben megfelelően kezelik.

5.1.3. Az Enternet Határozat-tervezet D.4. pontjához fűzött észrevétele szerint a kábelhely megosztás Határozat-tervezetben bemutatott feltételrendszere nem teljesíti az NGA Ajánlás JPE szolgáltatókra vonatkozó egyenértékűség elvének követelményeit, amely szerint " A nemzeti szabályozó hatóságoknak kötelezővé kell tenniük a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára, hogy az építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférést a hozzáférés belső és külső igénylői számára egyforma feltételek mellett tegye lehetővé. Ennek érdekében különösen a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak az infrastruktúra jellemzőire vonatkozó valamennyi információt meg kell osztania a hozzáférés igénylőivel, és a hozzáférés megrendelése és biztosítása vonatkozásában azonos eljárásokat kell alkalmaznia." Az Enternet álláspontja szerint a kábelhely megosztást nemcsak az optikai hurokátengedési kötelezettség teljesíthetetlensége esetén kell alkalmazni, hanem a jogosulti igény esetén, feltétel nélkül a Kötelezett Szolgáltató saját igényével azonosan elbírálva.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A Határozat-tervezet I.B. pontja az egyenlő elbánás kötelezettség vonatkozásában előírja, hogy "A Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell a hozzáférési és átengedési szolgáltatásai [vagyis a rendelkező rész I.D.1.-I.D.9. pontjaiban előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatások, a többi között a kábelhely megosztás] tekintetében, hogy legalább ugyanolyan feltételekkel (ideértve az egyes nagykereskedelmi feltételek változtatásának közlését az érdekelt felekkel, illetve a nagykereskedelmi input igénybevételének eljárási határidejét), legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújtson mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaira, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz."
A Határozat-tervezetben előírt kötelezettségek alapján tehát teljesülnek az NGA Ajánlásban megfogalmazott egyenértékűség elvének az észrevételben idézett tartalmi elemei. Az egyenlő elbánás fent idézett szabályait a Határozat-tervezet nem a kábelhely megosztásra leszűkítve, hanem a rendelkező rész I.D.1. - I.D.9. pontjaiban előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatások tekintetében általánosan írja elő. Ezért ezeknek a rendelkezéseknek a kábelhely megosztás vonatkozásában való megismétlése nem indokolt, továbbá ez a kötelezettségek között olyan tartalmi átfedést okozna, amely a kötelezettségek rendszerének átláthatóságát, értelmezhetőségét hátrányosan befolyásolná.
A jelen Határozat-tervezet keretében kizárólag a szolgáltatási piac részeként azonosított szolgáltatásokhoz kapcsolódóan írhatóak elő önálló kötelezettségek. A kábelhely azonban a piacelemzés alapján nem képezi a szolgáltatási piac részét, ezért arra önálló kötelezettség sem szabható ki, hiszen az az Eht. 54. §-ában foglalt azon követelménybe ütközne, hogy a kirótt kötelezettségnek a feltárt versenyt korlátozó akadállyal indokoltnak és arányosnak kell lennie. Mivel versenyt korlátozó akadály csak a piac részét képező szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban merülhet fel, ezért a piac részét nem képező szolgáltatások nyújtása legfeljebb az alapszolgáltatáshoz kapcsolódóan, azt kiegészítő vagy funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásnyújtási kötelezettségként írhatóak elő.
A Határozat-tervezet a piacelemzés és a kötelezettségek értékelése során tett megállapítások alapján kiterjedt kötelezettségeket ír elő a kábelhely megosztással kapcsolatban. Kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettséget ír elő arra az esetre, ha a Kötelezett Szolgáltató a helyi hurok átengedést, előfizetői szakasz, illetve újgenerációs hozzáférési hurok átengedést műszaki okok miatt nem tudja nyújtani, vagy a Jogosult Szolgáltató más típusú – a szolgáltatási piac részét képező – helyi hurok, előfizetői szakasz, újgenerációs hozzáférési hurok átengedést kíván igénybe venni, mint amit az adott helyszínen a Kötelezett Szolgáltató nyújtani képes. Kábelhely megosztást köteles nyújtani a Kötelezett Szolgáltató továbbá az átengedési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhordó hálózati kiegészítő szolgáltatásként, amennyiben a Jogosult Szolgáltató ezt igényli, és ez nem ütközik objektív műszaki akadályba.

A Jogosult Szolgáltatók számára tehát széles körben biztosított annak a lehetősége, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott hozzáférési és átengedési szolgáltatások igénybevételének elősegítéséhez, illetve saját hozzáférési hálózat kiépítéséhez kábelhely megosztást vehessenek igénybe.
A jelen Határozat-tervezet keretein belül azonban a fentiekben kifejtettek miatt nem írható elő az észrevételező által igényelt, feltétel nélküli kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettség, mivel ez olyan esetekben is kábelhely megosztásra kötelezné a Kötelezett Szolgáltatókat, amikor a kábelhely megosztás nem kapcsolódik a szolgáltatási piacot alkotó szolgáltatások nyújtásához. Az észrevételben megjelölt kábelhely megosztási kötelezettség előírása ezért túlterjeszkedne a jelen Határozat jogi keretein, amely a kötelezettség kiszabásának alapelveit (arányos és indokolt) sértené.

5.1.4. Az Enternet a Határozat-tervezet D.5. pontjához fűzött észrevételében az NGA Ajánlásra hivatkozva javasolja, hogy a Határozat-tervezet kötelezze a Kötelezett Szolgáltatókat arra, hogy a kábelhely-kapacitás kiépítésekor, meghatározásakor akkora kapacitást hozzanak létre, amely más szolgáltatók számára is lehetővé teszi a létesítmények igénybevételét, valamint arra vonatkozóan is tartalmazzon kötelezést, hogy a használaton kívüli kábelek eltávolításával igény esetén kábelhelyet szabadítson fel.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Megítélésem szerint annak kötelezettségként való előírása, hogy kábelhely kapacitás létesítésekor a Kötelezett Szolgáltató többletkapacitást hozzon létre más szolgáltatók számára, nem felelne meg az arányosság követelményének. A többletkapacitás létesítése a kábelhely infrastruktúra esetében ugyanis jelentős beruházási igénnyel jár, amely a Kötelezett Szolgáltatók hálózatfejlesztési terheit számottevően növelné. Továbbá számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy a létrehozott többletkapacitás, vagy annak egy része igénybevevő hiányában kihasználatlan maradna, ezáltal az ehhez kapcsolódó beruházási költség nem térülne meg. Az észrevételben igényelt kötelezés előírása ezért a Kötelezett Szolgáltatók beruházási kockázatait számottevően növelné. A beruházási kockázat mérlegelésénél figyelembe kell venni azt is, hogy a Jogosult Szolgáltatók részéről a Kötelezett Szolgáltatók hozzáférési szolgáltatásaira épülő infrastruktúra beruházások az eddigiekben igen csekély mértékűek voltak, a múltbeli adatok ezért nem alapoznak meg a kábelhely megosztási szolgáltatás iránti jelentősebb jövőbeli kereslettel kapcsolatos feltételezést, különösen azokon a földrajzi területeken, ahol a újgenerációs hozzáférési hálózatok kiépítésének gazdaságossági feltételei kedvezőtlenebbek.
A fenti okokra való tekintettel az indokolt és arányos kötelezettség követelményének a Határozat-tervezetben előírt, a meglévő kábelhelyek megosztására vonatkozó kötelezettség felel meg.
Az észrevételnek a használaton kívüli kábelek eltávolításával kapcsolatos kitételével kapcsolatban megjegyzendő, hogy az igényelt kötelezettséget a rendelkező rész I.D.6. g) pontja tartalmazza.

5.1.5. Az Enternet a Határozat-tervezet D.6. pontjához fűzött észrevételében az NGA Ajánlásra hivatkozva javasolja, hogy a Hatóság kötelezze a kábelhely infrastruktúra tulajdonosokat, továbbá a Határozat-tervezet keretei között kötelezze jelentős piaci erejű szolgáltatókat arra, hogy bocsássák a Hatóság rendelkezésére a tulajdonukban álló kábelhely infrastruktúrára vonatkozó azon adatokat (elhelyezkedés, kapacitás, fizikai tulajdonság), melyek felhasználhatók optikai hálózatok kiépítéséhez. Ezen adatok alapján pedig a Hatóság hozzon létre egy, minden szolgáltató számára elérhető infrastruktúra adatbázist.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A jelen Határozat-tervezet keretei között csak a jelentős piaci erejű szolgáltatókra írhatóak elő kötelezettségek, a kábelhely infrastruktúra tulajdonosokra általánosan vonatkozó kötelezettségek előírására nincs lehetőség.
Az észrevétel szerint a Kötelezett Szolgáltatók által a Hatóság rendelkezésére bocsátott adatok alapján a Hatóságnak kellene kialakítania és működtetnie a Kötelezett Szolgáltatók kábelhely infrastruktúrájára vonatkozó adatbázist.
Álláspontom szerint a Kötelezett Szolgáltatók kábelhely infrastruktúrájára vonatkozó adatszolgáltatás a Kötelezett Szolgáltatók által végzendő tevékenység, a Hatóságnak nem áll módjában ezt a Kötelezett Szolgáltatók helyett elvégezni. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) alapján az észrevételben igényelt adatbázis hatósági nyilvántartás lenne. Hatósági nyilvántartást pedig csak abban az esetben vezethet a Hatóság, ha arról jogszabály rendelkezik, vagyis jogszabályi rendelkezés hiányában, határozatban nem lehet ilyen hatáskört telepíteni a Hatósághoz. Továbbá az Eht. és a vonatkozó elektronikus hírközlési kormányrendeletek taxatíven meghatározzák, hogy a Hatóság milyen nyilvántartások vezetésére jogosult. Ezek közt nem szerepel az észrevételben javasolt nyilvántartás.

A Ket. hatósági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezései pedig szintén jogszabályi rendelkezések alapján teszik lehetővé a hatósági nyilvántartáshoz telepített rendszerből történő távadatszolgáltatást.

5.1.6. Az NGA Ajánlásra hivatkozva az Enternet megjegyezte, hogy a Határozat-tervezetnek kötelezővé kellene tennie olyan nagykereskedelmi termékek kínálatát, amelyek a szolgáltatásminőség szempontjából kihasználják az NGA infrastruktúrában rejlő technikai lehetőségeket.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Az észrevétel a jelen, 4. számú szolgáltatási piac vonatkozásában nem releváns. A 4. piacon a Kötelezett Szolgáltatók infrastruktúra hozzáférési szolgáltatásokat nyújtanak, az infrastruktúra elemekre épülő szolgáltatások sávszélességét és más szolgáltatásminőségi jellemzőit a Jogosult Szolgáltatók határozzák meg, amelynek korlátot csak az infrastruktúra fizikai jellemzői szabnak. Ezért nem értelmezhető az az igény, hogy a 4. piacon a nagykereskedelmi szolgáltatások kínálata biztosítsa az NGA infrastruktúra által lehetővé tett sávszélességét és más szolgáltatásminőségi jellemzőket.
Megjegyzendő, hogy az NGA Ajánlás észrevételben hivatkozott pontja sem a 4., hanem az 5. számú szolgáltatási piacra vonatkozik.
Az észrevételt az 5. piac tekintetében sem vettem figyelembe, mert az 5. piaci határozatban meghatározott kötelezettségek alapján biztosított a Jogosult Szolgáltatók versenyben és piacon maradásához szükséges nagykereskedelmi termékek kellő választéka.

5.2 Észrevételek a Határozat-tervezet Indokolásához

5.2.1. Az Indokolás I.5.1. pontjához fűzött észrevételében az Enternet javasolja a használaton kívüli hurokra vonatkozó definíció „és csak a végberendezés hiányzik" fordulatának elhagyását, tekintettel arra, hogy álláspontjuk szerint az nem szükségszerű feltétele a használaton kívüli hurok átengedésének.

Az észrevételt részben figyelembe vettem, a következők szerint:
Helytálló az észrevételnek az a megállapítása, amely szerint a végberendezés hiánya nem szükségszerű feltétele a használaton kívüli helyi hurok átengedésének. Ugyanakkor az egyértelműség érdekében szükségesnek tartom annak kifejezését, hogy a végberendezés hiánya nem zárja ki azt, hogy a használaton kívüli helyi hurok, illetve alhurok nagykereskedelmi teljes átengedése a szolgáltatási piac részét képezi.
Ezért a Határozat-tervezet használaton kívüli helyi hurkok és alhurkok nagykereskedelmi teljes átengedésére vonatkozó meghatározását a következőképpen módosítom:
"amennyiben a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden eleme adott, csak a végberendezés hiányozhat."

5.2.2. Az Indokolás I.2.2. b) pontjához fűzött észrevételében az Enternet javasolja a felhordó hálózat fogalmának módosítását az alábbiak szerint:
"A felhordó hálózat a kötelezett szolgáltató hírközlő hálózatnak azon szakasza, amely a hozzáférési aggregációs ponttól (FTTC hálózat esetén az utcai kabinettől, FTTB hálózat esetén az optikai kábellel elért épülettől, PON FTTH hálózat esetén az optikai elosztótól) a~~z~~ kötelezett szolgáltató hírközlési hálózatának első irányítási funkciót ellátó gerinchálózati csomópontjáig vagy a jogosult szolgáltató gerinchálózatának legrövidebb úton elérhető csomópontjáig vagy a jogosult szolgáltató által igényelt átadási pontig terjed. ~~A jogosult szolgáltató gerinchálózati csomópontját a kötelezett szolgáltató hozzáférési hálózatának valamely aggregációs pontjával összekötő hálózati szakasz is felhordó hálózatnak minősül.~~"

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A beszúrt részletezést nem tartom szükségesnek, mert az aggregációs pont definíciója annak tartalmát egyértelműen megadja, a törölt szövegrész pedig annak értelmezését segíti elő, hogy mely hálózati szakaszok képezhetik a felhordó hálózatot.

5.2.3. Az Indokolás I.2.2. b) pontjához fűzött észrevételében az Enternet javasolja a felhordó hálózati szolgáltatás fogalmának módosítását az alábbiak szerint: "Olyan hozzáférési szolgáltatás, amelynek keretében a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltató számára hozzáférési-, illetve a jogosult szolgáltató igénye szerinti felhordó hálózati szakaszokat, vagy ezek kialakításához infrastruktúra elemeket biztosít, annak érdekében, hogy a kötelezett szolgáltató által nyújtott, a 4., illetve az 5. számú szolgáltatási piacba tartozó szolgáltatások igénybevételi helyszínének a jogosult szolgáltató általi elérését ~~elősegítse~~ lehetővé tegye."

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A fogalommeghatározás kiegészítése a "Jogosult Szolgáltató igénye szerinti" kitétellel nem indokolt. Ennek a kitételnek a szerepeltetése a fogalommeghatározásban ugyanis azt a téves látszatot keltené, hogy a Jogosult Szolgáltató korlátozás nélkül határozhatja meg azokat a felhordó hálózati szakaszokat, amelyek tekintetében a felhordó hálózati szolgáltatást igénybe kívánja venni. Ez nem felel meg a valóságnak, mivel a Jogosult Szolgáltatók a Határozat-tervezet felhordó hálózati szolgáltatásokat szabályozó pontjában (I.D.5.) meghatározott hálózati szakaszokra vonatkozóan igényelhetik a felhordó hálózati szolgáltatásokat.
Az "elősegítse" helyett a "lehetővé tegye" kifejezés alkalmazása szintén nem indokolt, tekintettel arra, hogy az utóbbi kifejezés arra utal, hogy felhordó hálózati szolgáltatás igénybevétele nélkül a Jogosult Szolgáltatóknak nem lenne módja a szolgáltatási piacba tartozó szolgáltatások igénybevételi helyszínének elérésére. Ez tényszerűen nem felel meg a valóságnak, hiszen a Jogosult Szolgáltatók már az eddigiekben is – felhordó hálózati szolgáltatások rendelkezésre állása nélkül – vettek igénybe olyan hozzáférési szolgáltatásokat, amelyek a 4., illetve 5. piac meghatározása szerint ezen piacok részét képezik és amelyekhez kapcsolódóan a Határozat-tervezet szerint felhordó hálózati szolgáltatások igényelhetőek. Vagyis a felhordó hálózati szolgáltatások igénybevétele nem szükségszerű feltétele annak, hogy a Jogosult Szolgáltatók elérjék 4., illetve az 5. számú szolgáltatási piacba tartozó szolgáltatások igénybevételi helyszíneit, ugyanakkor jelentősen elősegítheti ezt.

5.2.4. Az Indokolás I.2.2. b) pontjához fűzött észrevételében az Enternet javasolja a kábelhely megosztás fogalmának módosítását az alábbiak szerint: "Olyan nagykereskedelmi szolgáltatás, amelynek keretében a szolgáltatást nyújtó szolgáltató a tulajdonában lévő kábelhely infrastruktúra jogosult szolgáltató által meghatározott szakaszain az egyenértékűség elvének megfelelő feltételekkel biztosítja a szolgáltatást igénybevevő szolgáltató elektronikus hírközlő kábeleinek elhelyezését és azoknak a szolgáltatást igénybevevő szolgáltató általi használatát."

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A fogalommeghatározás kiegészítése a "Jogosult Szolgáltató által" kitétellel nem indokolt. Ennek a kitételnek a szerepeltetése a fogalommeghatározásban ugyanis azt a téves látszatot keltené, hogy a Jogosult Szolgáltató korlátozás nélkül határozhatja meg azokat a kábelhely szakaszokat, amelyek tekintetében a kábelhely megosztást igénybe kívánja venni. Ez nem felel meg a valóságnak, mivel a Jogosult Szolgáltatók a Határozat-tervezet kábelhely megosztást szabályozó pontjaiban (I.D.4. és I.D.5. pontok) meghatározott esetekben és meghatározott hálózati szakaszokra vonatkozóan igényelhetnek kábelhely megosztást.
A fogalommeghatározás kiegészítése az "egyenértékűség elvének megfelelő feltételekkel" kitétellel szintén nem indokolt. Annak meghatározása ugyanis, hogy a szolgáltatást nyújtó szolgáltató milyen feltételek mellett nyújthatja a kábelhely megosztást, nem a fogalommeghatározás szintjén kezelendő kérdés. Továbbá, a fogalommeghatározás a kábelhely megosztást nem a Kötelezett Szolgáltató – Jogosult Szolgáltató viszonyra korlátozva, hanem általánosan, a szolgáltatást nyújtó és a szolgáltatást igénybevevő szolgáltató viszonyában értelmezi. A definíció keretében ezért a javasolt kitétel nem is értelmezhető, hiszen az kötelezettséget fogalmaz meg a kábelhely megosztást nyújtó szolgáltató irányában.

5.2.5. Az Enternet új fogalom bevezetését tartja szükségesnek a hozzáférés egyenértékűség elve tekintetében az alábbiak szerint: "A JPE szolgáltató azon kötelezettsége, hogy a kábelhely kapacitásához való hozzáférést a kábelhely belső és külső igénylői számára egyforma feltételekkel tegye lehetővé."

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Az egyenértékűség elvének javasolt definíciójában szereplő tartalmi elemeket a Határozat-tervezetben előírt egyenlő elbánás kötelezettsége már tartalmazza. Az egyenlő elbánás keretében meghatározott tartalmi elemek egy új fogalom keretében való

megismétlése nem indokolt, továbbá olyan tartalmi átfedést okozna a kötelezettségek között, amely a kötelezettségek rendszerének átláthatóságát, értelmezhetőségét hátrányosan befolyásolná.

5.3. Egyéb észrevételek

5.3.1 Az Enternet javasolja, hogy rendszeres árprés-teszt alkalmazásával kerüljön ellenőrzésre a Kötelezett Szolgáltatók árképzése, vagyis értékelésre kerüljön a Kötelezett Szolgáltatók beruházási kockázatok megosztása érdekében javasolt árképzési mechanizmusa és ezeket csak abban az esetben hagyja jóvá a Hatóság, ha meggyőződött arról, hogy a Kötelezett Szolgáltató minden információt a rendelkezésére bocsátott és a szóban forgó mechanizmusoknak nincs megkülönböztető vagy kizáró hatásuk, emellett ellenőrzésre kerüljön az is, hogy a nagy- és kiskereskedelmi árak közti eltérés elegendő legyen ahhoz, hogy lehetővé tegye a versenytársak piacra lépését, valamint előre kerüljön meghatározásra az árprés-teszt kiválasztásának módszertana, a korrekciós mechanizmusok és az alkalmazandó paraméterek.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Az Enternet javaslata értelmezésem szerint nem kifejezetten a piacelemzéssel összefüggésben fogalmazódott meg. Az árpréssel kapcsolatos hatósági feladatokat az Eht. több pontban szabályozza. A 63. § és a 116.§ tér ki részletesen az árpréssel összefüggő teendőkre. A piacelemzési határozatban a szolgáltató megjegyzésével összefüggésben nincs teendő, ezért az észrevételt a Határozat meghozatalához figyelembe venni nem állt módomban.

C / 6

A Telenor Magyarország Zrt. észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

A szolgáltató észrevételeit egészében üzleti titoknak minősítette.

C / 7

A Vodafone Magyarország Zrt. észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

A Vodafone fontosnak tartja, hogy a Határozat-tervezetben a korábbi, alapvetően a rézalapú infrastruktúrát jelentő helyi hurok átengedési piacot tágabban definiálja, és a piac fejlődését és a Jogosult Szolgáltatók piaci érdekeit figyelembe vevő megközelítést alkalmaz.
A nagykereskedelmi helyi hurok átengedési piac tekintetében azt is jelentős előrelépésnek tartja, hogy a Határozat-tervezet sokkal nagyobb figyelmet szentel a szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatások igénybevételéhez szükséges kiegészítő szolgáltatásoknak, illetve azoknak a részletszabályoknak, amelyek érdemben segíthetik, hogy a szabályozás eredményessége elmozduljon a jelenlegi szintről.

7.1 Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész I.C. pontjához

7.1.1. Az új hozzáférési kötelezettségek árazása kapcsán a Vodafone sérelmezte, hogy a Határozat-tervezet alapján a LRIC kötelezés csak a Határozat-tervezet rendelkező részének D1 és a D2 pontjaiban leírt hozzáférési szolgáltatásokra vonatkozik, a továbbiakra nézve nem, valamint, hogy a Határozat-tervezet C pontja csak a Hszr.-ben foglaltaknak való megfelelést írja elő. A Vodafone észrevétele szerint a D3, D4, D5 szolgáltatásokra vonatkozóan is indokolt lenne előírni részletes LRIC költségszámítási módszertant. A Hszr. álláspontja szerint alapvetően egy korábbi szabályozási környezetben íródott, a Határozat-tervezetben foglalt D3, D4, D5 hozzáférési szolgáltatások árazására vonatkozó előírások, még a Hszr.-ben a hozzáférési szolgáltatásokra általánosan szereplő HCA-FDC módszertan mellett sem alkalmazhatók.

Az észrevételt elfogadtam, a következő okok miatt.
A fenti észrevétel és más szolgáltatói észrevételek következtében megvizsgáltam a Határozat-tervezet I.D.3-I.D.5 pontjában meghatározott szolgáltatások díjképzésével kapcsolatos felvetéseket és indokokat. Felülvizsgáltam továbbá a korábbi koncepció alapját, amely azon nyugodott, hogy az I.D.3.-I.D.5. pontban foglalt szolgáltatások nem „klasszikus" hálózati szolgáltatások, díjkalkulációs eszközként a „kiegészítő szolgáltatások" díjképzési módszertanának alkalmazása látszott megfelelőnek. Ugyanakkor ezen szolgáltatások a hozzáférési, illetve alaphálózatokon nyugszanak, így a költségükre vonatkozó alapadatokat eleve tartalmazzák a szolgáltatói LRIC modellek.
Ugyancsak az I.D.3-I.D.5 pontokban foglalt szolgáltatásoknak az alapszolgáltatásokkal megegyező díjképzését írja elő az NGA Ajánlás is: „az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférésért felszámított árakat a helyi rézhurok átengedésére alkalmazott árképzési módszertannal összhangban kell szabályozniuk".
A vizsgálat eredményeként - mindezek alapján - megállapítottam, hogy a hozzáférési hálózatok elemeire épülő szolgáltatások vonatkozásában a költségalapúságra vonatkozó kötelezettség a LRIC módszertan alkalmazásával valóban jobban biztosíthatja a piaci probléma orvoslását. A LRIC módszertan támogatja leginkább a jelen határozatban vizsgált piac hivatkozott szolgáltatásai számára szükséges hatékonysági elemeket is magában foglaló díjak megállapítását.
A felvetést tehát megalapozottnak minősítettem, ezért módosítottam a határozatban a D3-D5 szolgáltatások díjképzésére vonatkozó előírásokat. A Határozat-tervezet I.C. pontja a következőképpen módosult:
1. bekezdés első mondata: "Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező részének D1-D5. pontjaiban előírt nagykereskedelmi szolgáltatásokat költségalapú díjakon köteles nyújtani."
2. bekezdés első mondata: A Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező részének D.6-D.8. pontjaiban előírt nagykereskedelmi szolgáltatásokat ugyancsak költségalapú díjakon köteles nyújtani.

7.1.2. Az állami támogatások figyelembe vétele kapcsán a Vodafone kifejtette, hogy a Határozat-tervezet alapján (38. o.) a költségalapú árak kialakításánál a címzett állami támogatásokat figyelembe kell vennie a Kötelezett Szolgáltatónak, mely a rendelkezés csak a D.1. és D.2. pontokban leírt kötelezettségekre vonatkozik. A Vodafone érvelése szerint - mivel nem zárható ki, hogy a támogatást az adott szolgáltató az alépítményei, illetve a felhordó hálózatainak kiépítéséhez is igénybe vette - az állami támogatások hatását a D.4. és D.5. pontokban leírt hozzáférési szolgáltatások esetén is figyelembe kellene venni a szolgáltatások árazásánál, természetesen ennek megfelelő igazolása mellett. Azonban a Vodafone javaslata alapján amennyiben részletes beszámolóról a Kötelezett Szolgáltató nem tud számot adni, a kapott támogatást akkor is figyelembe kellene venni a hozzáférési szolgáltatások árazásánál, minden releváns hálózati elemre szétosztva. A Vodafone kiemelt jelentőségűnek tartja, hogy ne csak a címzett, hanem a szélessávú hálózatfejlesztéshez más formában (például fejlesztési adókedvezményként) kapott állami támogatások is csökkentsék a szabályozott hozzáférési szolgáltatások árát a közösségi előírásokkal összhangban.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A Vodafone észrevétele helyénvaló mindazon esetekben, amikor olyan szolgáltatás tekintetében részesült a Kötelezett Szolgáltató címzett állami támogatásban, amely szolgáltatás nem jelenik meg az LRIC költségmodelljében. A D3-D5. szolgáltatások költségszámítására tett szolgáltatói észrevételek elfogadásával a hivatkozott D4. és D5. kötelezettségekben megjelenő szolgáltatásokat is lefedi a költségmodell, így a költségszámítási melléklet „F/1. Címzett állami támogatások figyelembevétele" fejezet módosítása nem indokolt.

7.2. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész I.D. pontjához

7.2.1. A kábelhely megosztás, sötétszál megosztás kapcsán a Vodafone álláspontja szerint általánosan indokolt lehet a kábelhely megosztást azon kábelhálózatok alépítményei esetén előírni, amelyek az inkumbens szolgáltatók volt koncessziós területein vannak, amennyiben ez érdemben segítheti a Jogosultak hozzáférési igényét. Ennek indoka lehet többek közt érvelésük szerint az, hogy a Kötelezett Szolgáltató hagyományos hálózatához tartozó alépítményekben nincs szabad kapacitás, az azzal párhuzamos hálózat alépítményeiben viszont van. Hasonló módosítást tart indokoltnak a Vodafone a sötétszál megosztás esetén is.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A Határozat-tervezet nem tartalmaz arra vonatkozó megkötést, amely szerint a Kötelezett Szolgáltatók kábelhelyeinek megosztására vonatkozó kötelezettségét befolyásolná az, hogy az adott jogosulti igény kielégítésére alkalmas kábelhely szakaszon egyébként milyen típusú kábelek helyezkednek el. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó igénybejelentése megfelel a rendelkező rész I.D.4 pontjában, vagy I.D.5 pontjában meghatározott feltételeknek, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles kábelhely megosztást nyújtani, amennyiben ezt objektív műszaki okok nem teszik megvalósíthatatlanná. Ha a kábelhely megosztási igény kielégítésére alkalmas szabad férőhely rendelkezésre áll a meghatározott kábelhely szakaszon, akkor az a tény, hogy a foglalt férőhelyeken koaxiális kábelek helyezkednek el, nem tekinthető olyan objektív műszaki oknak, amely a szabad kábelhely átengedését akadályozná.
A sötétszálak esetében a Határozat-tervezet szintén nem tartalmaz arra vonatkozó megkötést, amely szerint azok a sötétszálak, amelyek olyan hálózati szakaszokon helyezkednek el, ahol egyébként koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hozzáférési hálózati szakaszok is elhelyezkednek, mentesülnének az átengedési kötelezettség alól. Megjegyzendő, hogy a sötétszálak átengedési kötelezettség szempontjából lényeges jellemzője, hogy ezek használaton kívüli eszközök, ezen állapotukban pedig nem tekinthetőek a koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hozzáférési hálózat funkcionális részének. Ezeket a sötétszálakat akár a Kötelezett Szolgáltató is felhasználhatja más típusú, nem koaxiális kábelben végződő kábeltelevíziós hálózati összeköttetések biztosítására.

7.3. Észrevételek a Határozat-tervezet Indokolásához

7.3.1. A piacelemzés, azonosított versenyproblémák, horizontális erőfölény-átvitel és annak következményei kapcsán a Vodafone indokoltnak tartaná szerepeltetni a Határozat-tervezetben az azonosított versenyproblémák között a horizontális erőfölény-átvitelt is. Ennek kapcsán a Határozat-tervezetnek azt is hangsúlyoznia kellene véleménye szerint, hogy a Kötelezett Szolgáltató az adott piacra ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás mellett más kiskereskedelmi piacra is képes lehet átvinni az erőfölényét, a ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatást egy másik piachoz tartozó kiskereskedelmi szolgáltatással egy csomagban nyújtva. Ezt a versenyproblémát álláspontja szerint az Eht. 116. §-ban leírt árprés-mentesség követelmény alapján előírt részletes kötelezés alapján lehetne kezelni, vagy az Eht. 108. §-a alapján egy olyan kiegészítéssel, amely a 4-es piachoz tartozó szabályozott nagykereskedelmi ár egyértelmű csökkentését garantálja arra az esetre, ha a vezetékes JPE szolgáltató integrált díjcsomagja nem reprodukálható a meglévő szabályozott nagykereskedelmi árak esetén.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A szolgáltatói észrevételben említett problémát a Határozat-tervezet álláspontom szerint megfelelően kezeli.
Az árprés vizsgálattal kapcsolatos feladatok tekintetében a Hatóság az Eht. előírásainak (63. § és a 116.§) megfelelően jár el, amit a jelen piaci határozatban nem tartok szükségesnek kiemelni. A jelen Határozat-tervezet keretében előírt nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatásokra vonatkozóan a Határozat-tervezet költségalapú árak alkalmazását írja elő. Árprés így akkor állhat elő, ha a nagykereskedelmi szolgáltatásokra épülő kiskereskedelmi szolgáltatások ára teljesíti a ragadozó/felfaló árazásra vonatkozó kritériumokat. Ez esetben a jelenleg érvényes jogszabályok és a Bizottság ajánlott piacai által kijelölt hatósági szabályozói mozgástér leszűkül, mert a szélessávú kiskereskedelmi hozzáférési piacon szabályozói lépésekre a versenyhatóságnak van hatásköre. Természetesen a két hatóság korábbi együttműködésének megfelelően ezen esetek az ügyek áttételével, egyeztetéssel és módszertani kérdések közelítésével továbbra is kezelésre kerülnek.
A szolgáltató által javasolt garantált árcsökkentés a LRIC alapú ár RM árrá alakításával lenne egyenértékű, ami egyrészt veszélyeztetné a Kötelezett Szolgáltató felmerülő költségeinek – a LRIC alapú árak által biztosított – megtérülését, és a verseny folytán a kiskereskedelmi árak versenyárakhoz való közeledését, másrészt ellentétes lenne az EU tagországok gyakorlatával.

C/8

Az Alternatív Távközlési Szolgáltató Egyesületének (ATSzE) észrevételei a HF/23144-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

Az ATSzE véleménye szerint a határozat-tervezet részletes és jól kidolgozott, figyelembe veszi az alternatív szolgáltatók által felvetett problémákat, valamint kezeli a közösségi ajánlásokat, elvárásokat.

8.1. Észrevételek a Határozat-tervezet Rendelkező rész D.) pontjához

8.1.1. Az ATSzE a Határozat-tervezet D.2. pontjához fűzött észrevételében javasolja, hogy a
a térképi formában hozzáférhető adatokat a Kötelezett Szolgáltató táblázatos formában is legyen köteles átadni, mellyel megkönnyítené a Jogosult Szolgáltatók tervezési munkáját.

Az észrevételt elfogadtam, a következő okok alapján:
Tekintettel arra, hogy az észrevétel alapján a Jogosult Szolgáltatók számára a hálózati információk feldolgozását lényegesen megkönnyíti, ha a kötelezettségben előírt adatokat táblázatos formában is megkaphatják, továbbá figyelembe véve, hogy a kötelezettségben előírt adatok táblázatos formában a Kötelezett Szolgáltatók rendelkezésére kell, hogy álljanak, ezért indokolt és arányos annak biztosítása, hogy a Kötelezett Szolgáltató táblázatos formában biztosítsa az előírt információkat a Jogosult Szolgáltatók számára. Ugyanakkor figyelembe vettem a Magyar Telekomnak a Határozat-tervezet ugyanezen pontjához tett észrevételét, amely szerint nyilvántartási rendszerének fejlesztése befejezéséig a GPON hálózata térképi megjelenítésre nem minden esetben van mód. A fenti okokra tekintettel a rendelkező rész I.D.2. pontjának észrevételezett rendelkezését a Magyar Telekom 2.5.3. számú észrevételére adott válaszban foglaltak szerint módosítottam.

8.1.2. Az ATSzE a többletszál telepítési kötelezettséggel kapcsolatban megjegyezte, hogy a Határozat-tervezetből nem derül ki egyértelműen, hogy a Kötelezett Szolgáltató milyen szabadsággal élhet a létrehozandó többletszál kapacitás hálózati jellemzőit tekintve.
A többletszál kapacitás létrehozására vonatkozóan az ATSzE véleménye szerint a Határozat-tervezet csupán a kötelezés módszerét javasolja. Az NGA Ajánlás ezzel szemben véleményük szerint a többletszálas újgenerációs elérési hálózatok közös beruházásban történő megvalósítását ösztönzi, ez azonban a Határozat-tervezetben álláspontjuk szerint nem került megjelenítésre. Mindezek okán az ATSzE javasolja, hogy a Határozat-tervezet tartalmazza és különböztesse meg a többletszálas újgenerációs hálózat létrehozásának eltérő két változatát (kötelezés, „önkéntes társulás").

Az ATSzE azon véleményét, hogy a Határozat-tervezet a többletszál telepítési kötelezettséggel kapcsolatosan nem tér ki arra, hogy milyen piaci versenyhelyzet elősegítése céljából került előírásra ez a kötelezettség, nem tudom elfogadni.
A pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózatokhoz való hozzáférés nehézségeire való tekintettel, a helyhez kötött fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi átengedésének piacán a piac fejlődésének ösztönzése, valamint a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon a versenyfeltételek javítása érdekében szükségesnek ítéltem a többletszál telepítési és átengedési kötelezés előírását.
Az ATSzE arra vonatkozó igényét, hogy a Határozat-tervezetnek konkrét eligazítást kellene adnia arra vonatkozóan, hogy a Jogosult milyen szabadsággal élhet a többletszálak felhasználása tekintetében megalapozottnak ítéltem, és ennek megfelelően a többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezés indoklását kiegészítettem.
Egyetértek az ATSzE azon hosszú távú elképzelésével, hogy ösztönözni szükséges a közös beruházásokat is. A piac jelenlegi érettségi állapotában azonban nem tartottam időszerűnek a közös beruházásokkal kapcsolatos önálló kötelezés meghatározást. Ezt a piaci problémát véleményem szerint a Határozat-tervezet I.D.3. pontjában a többletszál telepítésére és átengedésére vonatkozó kötelezés a jelenlegi piaci helyzetben megfelelően kezeli.

8.1.3. Az ATSzE javasolta, hogy a Határozat-tervezet alkalmazza a nyílt hozzáférés elvét az újgenerációs hálózatokra, mivel így álláspontja szerint elérhetők az infrastruktúra alapú verseny jellemzőivel bíró piaci versenyfeltételek.

Egyetértek az ATSzE véleményével. Hosszabb távon szükségesnek tartom valamennyi piaci szereplő érdekeltségének erősítését a nyílt hozzáférésű újgenerációs hálózatok létesítésében, illetve felhasználásában. Tekintettel arra, hogy a piac elemzése azt támasztja alá, hogy még nincs meg minden piaci szereplőnek az ehhez szükséges potenciálja, nem tartottam szükségesnek erre vonatkozó újabb önálló kötelezés meghatározását. Ezt a piaci problémát véleményem szerint a 4-es piaci Határozat-tervezet I.D.3.-I.D.7.-pontokban foglalt kötelezései a jelenlegi piaci helyzetben megfelelően kezelik.

8.1.4. Az ATSzE a Határozat-tervezet D.4. pontjához fűzött észrevétele szerint a Határozat-tervezetnek érvényesíteni kellene az NGA Ajánlásnak megfelelően az egyenértékűség elvét a kábelhely megosztás körében, amely szerint "A nemzeti szabályozó hatóságoknak kötelezővé kell tenniük a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára, hogy az építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférést a hozzáférés belső és külső igénylői számára egyforma feltételek mellett tegye lehetővé. Ennek érdekében különösen a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatónak az infrastruktúra jellemzőire vonatkozó valamennyi információt meg kell osztania a hozzáférés igénylőivel, és a hozzáférés megrendelése és biztosítása vonatkozásában azonos eljárásokat kell alkalmaznia." Az ATSzE álláspontja szerint a kábelhely megosztást nemcsak a Jogosult Szolgáltató optikai hurokátengedési igényének teljesíthetetlensége esetén kell alkalmazni, hanem minden esetben a jogosulti igény alapján a Kötelezett Szolgáltató saját kábelhely-igényével azonos módon elbírálva és hozzáférést kell adni mind a kábelhelyre vonatkozó információkhoz, mind pedig magához a kábelhelyhez.
Az ATSzE a kábelhely megosztás mellett a sötétszál átengedés kapcsán is indokoltnak tartaná, hogy a Kötelezett Szolgáltató ne csak abban az esetben legyen köteles sötétszál átengedést biztosítani, ha műszaki okok miatt nem tudja a D.1.-D.2. pontban foglalt szolgáltatásokat a Jogosult Szolgáltató számára biztosítani, hanem a Jogosult Szolgáltató közvetlenül is igényelhesse azt, D.1.-D.2. pontban foglalt szolgáltatások műszaki megvalósíthatóságától függetlenül.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A Határozat-tervezet I.B. pontja az egyenlő elbánás kötelezettség vonatkozásában előírja, hogy "A Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell a hozzáférési és átengedési szolgáltatásai [vagyis a rendelkező rész I.D.1.-I.D.9. pontjaiban előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatások, többek között a kábelhely megosztás] tekintetében, hogy legalább ugyanolyan feltételekkel (ideértve az egyes nagykereskedelmi feltételek változtatásának közlését az érdekelt felekkel, illetve a nagykereskedelmi input igénybevételének eljárási határidejét), legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújtson mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaira, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz."
A Határozat-tervezetben előírt kötelezettségek alapján tehát teljesülnek az NGA Ajánlásban megfogalmazott egyenértékűség elvének az észrevételben idézett tartalmi elemei. Az egyenlő elbánás fent idézett szabályait a Határozat-tervezet nem a kábelhely megosztásra leszűkítve, hanem a rendelkező rész I.D.1.-I.D.9. pontjaiban előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatások tekintetében általánosan írja elő. Ezért ezeknek a rendelkezéseknek a kábelhely megosztás vonatkozásában való megismétlése nem indokolt, továbbá ez a kötelezettségek között olyan tartalmi átfedést okozna, amely a kötelezettségek rendszerének átláthatóságát, értelmezhetőségét hátrányosan befolyásolná.
A jelen Határozat-tervezet keretében kizárólag a szolgáltatási piac részeként azonosított szolgáltatásokhoz kapcsolódóan írhatóak elő önálló kötelezettségek. A kábelhely azonban a piacelemzés alapján nem képezi a szolgáltatási piac részét, ezért arra önálló kötelezettség sem szabható ki, hiszen ez az Eht. 54. §-ában foglalt azon követelménybe ütközne, hogy a kirótt kötelezettségek a feltárt versenyt korlátozó akadállyal indokoltnak és arányosnak kell lennie. Mivel versenyt korlátozó akadály csak a piac részét képező szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban merülhet fel, ezért a piac részét nem képező szolgáltatások nyújtása legfeljebb az alapszolgáltatáshoz kapcsolódóan, azt kiegészítő vagy funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásnyújtási kötelezettségként írható elő.
A Határozat-tervezet a piacelemzés és a kötelezettségek értékelése során tett megállapítások alapján kiterjedt kötelezettségeket ír elő a kábelhely megosztással kapcsolatban. Kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettséget ír elő arra az esetre, ha a Kötelezett Szolgáltató a helyi hurok átengedést, előfizetői szakasz, illetve újgenerációs hozzáférési hurok átengedést műszaki okok miatt nem tudja nyújtani, vagy a Jogosult Szolgáltató más típusú – a szolgáltatási piac részét képező - helyi hurok, előfizetői szakasz, újgenerációs hozzáférési hurok átengedést kíván igénybe venni, mint amit az adott helyszínen a Kötelezett Szolgáltató nyújtani képes. Kábelhely megosztást köteles nyújtani a Kötelezett Szolgáltató továbbá az átengedési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhordó hálózati kiegészítő szolgáltatásként, amennyiben a Jogosult Szolgáltató ezt igényli, és ez nem ütközik objektív műszaki akadályba.
A Jogosult Szolgáltatók számára tehát széles körben biztosított annak a lehetősége, hogy a Kötelezett Szolgáltató által

nyújtott hozzáférési és átengedési szolgáltatások igénybevételének elősegítéséhez, illetve saját hozzáférési hálózat kiépítéséhez kábelhely megosztást vehessenek igénybe.
A jelen Határozat-tervezet keretein belül azonban a fentiekben kifejtettek miatt nem írható elő az észrevételező által igényelt, feltétel nélküli kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettség, mivel ez olyan esetekben is kábelhely megosztásra kötelezné a Kötelezett Szolgáltatókat, amikor a kábelhely megosztás nem kapcsolódik a szolgáltatási piacot alkotó szolgáltatások nyújtásához. Az észrevételben megjelölt kábelhely megosztási kötelezettség előírása ezért túlterjeszkedne a jelen Határozat jogi keretein, amely a kötelezettség kiszabásának alapelveit (arányos és indokolt) sértené.
A sötétszál átengedés kérdését tekintve, ha olyan, újgenerációs hozzáférési hálózatok előfizetői szakaszainak kialakítása céljából telepített, használaton kívüli kábelről van szó, amellyel biztosítható az előfizetői aggregációs pont és az előfizető ingatlana közötti összeköttetés, akkor a sötétszál átengedése a szolgáltatási piac részét képező szolgáltatást jelent, így a rendelkező rész I.D.2. pontjában előírt átengedési kötelezettség alapján a Jogosult Szolgáltató közvetlenül is igényelheti a sötétszál átengedését előfizetői szakasz kialakítása céljából.
Egyéb esetben a sötétszál átengedése nem képezi a szolgáltatási piac részét, ezért a kábelhely megosztással kapcsolatban fent leírtak alapján nincs mód annak a szabályozás általi biztosítására, hogy a Jogosult Szolgáltató a szolgáltatási piac részét képező szolgáltatásoktól függetlenül is igényelhesse a sötétszál átengedést, mivel a Határozat keretében kötelezettségek előírására csak a szolgáltatási piac részét képező szolgáltatással összefüggésben van lehetőség. Ennek a követelménynek felelnek meg a sötétszál átengedéssel kapcsolatban a Határozat-tervezet I.D.4. pontjában, illetve I.D.5. pontjában előírt átengedési kötelezettségek.

8.1.5. Az ATSzE a Határozat-tervezet D.4. pontjához fűzött észrevételében javasolja, hogy a Határozat-tervezet kötelezze a Kötelezett Szolgáltatókat arra, hogy a kábelhely-kapacitás kiépítésekor, meghatározásakor akkora kapacitást hozzanak létre, amely más szolgáltatók számára is lehetővé teszi a létesítmények igénybevételét, valamint arra vonatkozóan is tartalmazzon kötelezést, hogy a használaton kívüli kábelek eltávolításával igény esetén kábelhelyet szabadítson fel.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Megítélésem szerint annak kötelezettségként való előírása, hogy kábelhely kapacitás létesítésekor a Kötelezett Szolgáltató többletkapacitást hozzon létre más szolgáltatók számára, nem felelne meg az arányosság követelményének. A többletkapacitás létesítése a kábelhely infrastruktúra esetében ugyanis jelentős beruházási igénnyel jár, amely a Kötelezett Szolgáltatók hálózatfejlesztési terheit számottevően növelné. Továbbá számolni kell azzal a lehetőséggel, hogy a létrehozott többletkapacitás, vagy annak egy része igénybevevő hiányában kihasználatlan maradna, ezáltal az ehhez kapcsolódó beruházási költség nem térülne meg. Az észrevételben igényelt kötelezés előírása ezért a Kötelezett Szolgáltatók beruházási kockázatait számottevően növelné. A beruházási kockázat mérlegelésénél figyelembe kell venni azt is, hogy a Jogosult Szolgáltatók részéről a Kötelezett Szolgáltatók hozzáférési szolgáltatásaira épülő infrastruktúra beruházások az eddigiekben igen csekély mértékűek voltak, a múltbeli adatok ezért nem alapoznak meg a kábelhely megosztási szolgáltatás iránti jelentősebb jövőbeli kereslettel kapcsolatos feltételezést, különösen azokon a földrajzi területeken, ahol a újgenerációs hozzáférési hálózatok kiépítésének gazdaságossági feltételei kedvezőtlenebbek.
A fenti okokra való tekintettel az indokolt és arányos kötelezettség követelményének a Határozat-tervezetben előírt, a meglévő kábelhelyek megosztására vonatkozó kötelezettség felel meg.
Az észrevételnek a használaton kívüli kábelek eltávolításával kapcsolatos kitételével kapcsolatban megjegyzendő, hogy az észrevételben igényelt kötelezettséget a Határozat-tervezet I.D.6. g) pontja tartalmazza.

8.1.6. Az ATSzE a Határozat-tervezet D.6. pontjához fűzött észrevételében javasolja, hogy a Határozat-tervezet kötelezze a kábelhely infrastruktúra tulajdonosait és a Kötelezett Szolgáltatókat arra, hogy bocsássák a Hatóság rendelkezésére a tulajdonukban álló kábelhely infrastruktúrára vonatkozó azon adatokat (elhelyezkedés, kapacitás, fizikai tulajdonság), melyek felhasználhatók optikai hálózatok kiépítéséhez. Ezen adatok alapján pedig a Hatóság hozzon létre, egy minden szolgáltató számára elérhető adatbázist.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
A jelen határozat keretei között csak a jelentős piaci erejű szolgáltatókra írhatóak elő kötelezettségek, a kábelhely infrastruktúra tulajdonosokra általánosan vonatkozó kötelezettségek előírására nincs lehetőség.

Az észrevétel szerint a Kötelezett Szolgáltatók által a Hatóság rendelkezésére bocsátott adatok alapján a Hatóságnak kellene kialakítania és működtetnie a Kötelezett Szolgáltatók kábelhely infrastruktúrájára vonatkozó adatbázist.
Álláspontom szerint a Kötelezett Szolgáltatók kábelhely infrastruktúrájára vonatkozó adatszolgáltatás a Kötelezett Szolgáltatók által végzendő tevékenység, a Hatóságnak nem áll módjában ezt a Kötelezett Szolgáltatók helyett elvégeznie.
A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) alapján az észrevételben igényelt adatbázis hatósági nyilvántartás lenne. Hatósági nyilvántartást pedig csak abban az esetben vezethet a Hatóság, ha arról jogszabály rendelkezik, vagyis jogszabályi rendelkezés hiányában, határozatban nem lehet ilyen hatáskört telepíteni a Hatóságra. Továbbá, az Eht. és a vonatkozó elektronikus hírközlési kormányrendeletek taxatíven meghatározzák, hogy a Hatóság milyen nyilvántartások vezetésére jogosult. Ezek közt nem szerepel az észrevételben javasolt nyilvántartás.
A Ket. hatósági ellenőrzésre vonatkozó rendelkezései pedig szintén jogszabályi rendelkezések alapján teszik lehetővé a hatósági nyilvántartáshoz telepített rendszerből történő távadatszolgáltatást.

8.1.7. A nagykereskedelmi termékek kapcsán az ATSzE megjegyezte, hogy a Határozat-tervezetnek kötelezővé kellene tennie olyan nagykereskedelmi termékek kínálatát, amelyek a szolgáltatásminőség szempontjából kihasználják az NGA infrastruktúrában rejlő technikai lehetőségeket.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Az észrevétel a jelen, 4. számú szolgáltatási piac vonatkozásában nem releváns. A 4. piacon a Kötelezett Szolgáltatók infrastruktúra hozzáférési szolgáltatásokat nyújtanak, az infrastruktúra elemekre épülő szolgáltatások sávszélességét és más szolgáltatás minőségi jellemzőit a Jogosult Szolgáltatók határozzák meg, amelynek korlátot csak az infrastruktúra fizikai jellemzői szabnak. Ezért nem értelmezhető az az igény, hogy a 4. piacon a nagykereskedelmi szolgáltatások kínálata biztosítsa az NGA infrastruktúra által lehetővé tett sávszélességét és más szolgáltatás minőségi jellemzőket.
Megjegyzendő, hogy az NGA Ajánlás észrevételben hivatkozott pontja sem a 4., hanem az 5. számú szolgáltatási piacra vonatkozik.
Az észrevételt az 5. piac tekintetében sem vettem figyelembe, mert az 5. piaci határozatban meghatározott kötelezettségek alapján biztosított a Jogosult Szolgáltatók versenyben és piacon maradásához szükséges nagykereskedelmi termékek kellő választéka.

8.2. Egyéb észrevételek

8.2.1 Az ATSzE javasolja, hogy rendszeres árprés-teszt alkalmazásával kerüljön ellenőrzésre a Kötelezett Szolgáltatók árképzése, vagyis kerüljön értékelésre a Kötelezett Szolgáltatók beruházási kockázatok megosztása érdekében javasolt árképzési mechanizmusa és ezeket csak abban az esetben hagyja jóvá a Hatóság, ha meggyőződött arról, hogy a Kötelezett Szolgáltató minden információt a rendelkezésére bocsátott és a szóban forgó mechanizmusoknak nincs megkülönböztető vagy kizáró hatásuk. Emellett ellenőrzésre kerüljön az is, hogy a nagy- és kiskereskedelmi árak közti eltérés elegendő legyen a versenytársak piacra lépésének biztosításához, valamint előre kerüljön meghatározásra az árprés-teszt kiválasztásának módszertana, a korrekciós mechanizmusok és az alkalmazandó paraméterek.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt:
Az ATSzE javaslata értelmezésem szerint nem kifejezetten a piacelemzéssel összefüggésben fogalmazódott meg. Az árpréssel kapcsolatos hatósági feladatokat az Eht. több pontban szabályozza. A 63. § és a 116. § tér ki részletesen az árpréssel összefüggő teendőkre. A piacelemzési határozatban az ATSzE megjegyzésével összefüggésben nincs teendő, ezért az észrevételt a Határozat meghozatalához nem állt módomban figyelembe venni.

D. fejezet

Notifikációs eljárás eredménye

Az Elnök az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 65. § (1) bekezdése, valamint a 2002/21/EK. Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2011. március 1-jén bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt - az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban: Bejelentés).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:
a) kísérőlevél és a 2008. október 15-én megjelent C(2008)5925 Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,
b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozattervezet magyar nyelven,
c) a GVH határozat-tervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, és
d) a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

Az Elnök a b) és d) pontban foglalt dokumentumok kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentum egyes részeit - szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot az Elnök két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2011/1190 számon 2011. március 1-jén vette nyilvántartásba.
A Bejelentéssel kapcsolatban az Európai Bizottság 2011. március 15-én kiegészítő információk szolgáltatását kérte. A Bizottság bizonyos előfizetői és piaci részesedési adatokra kérdezett, valamint több, részletes kérdést tett fel a hozzáférés, a költségalapú árképzés, az átláthatóság és az egyenlő elbánás kötelezettségekkel kapcsolatban.
Az NMHH a megjelölt határidőben (2011. március 18-án) elküldte válaszát, amelyben az Európai Bizottság által kért, a tervezetben foglalt szabályozást alátámasztó információkat részletesen kifejtette.
A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2011. április 1-jén kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben az alábbi észrevételt tette.

Az alépítményekhez való hozzáférés feltételessége
A Bizottság tudomásul veszi, hogy az NMHH az alépítményekhez való hozzáférés biztosítását csak abban az esetben követeli meg, ha az átengedés műszakilag nem megoldható, a sötétszálhoz való hozzáférés biztosítását pedig arra az esetre írja elő, ha az alépítményekhez való hozzáférés objektív műszaki okokból megoldhatatlan. A Bizottság e tekintetben rámutat arra, hogy az újgenerációs hozzáférési hálózatokról szóló bizottsági ajánlás nem tartalmaz ilyen feltételességet az optikai hurok átengedése és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférés között. Éppen ellenkezőleg, az újgenerációs hozzáférési hálózatokról szóló ajánlás egyértelműen megállapítja, hogy a 4. számú piacon a nemzeti szabályozó hatóságnak elvileg mind az építőmérnöki infrastruktúrájához való hozzáférést, mind az optikai hurok átengedését elő kell írnia. A párhuzamos optikai hálózatok kiépítéséhez nélkülözhetetlen az építőmérnöki infrastruktúrához való hozzáférés.
Ennek fényében a Bizottság arra kéri az NMHH-t, hogy mérlegelje újra a javasolt hozzáférési kötelezettségeket, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat kérje fel, hogy optikai hurok átengedése mellett az alépítményekhez való hozzáférést is biztosítsák.

Amint az a határozat-tervezetben a szolgáltatói észrevételekre adott válaszok között is részletesen kifejtésre került[50], a jelen határozatban kizárólag a szolgáltatási piac részeként azonosított szolgáltatásokhoz kapcsolódóan írhatóak elő önálló kötelezettségek. A kábelhely megosztás a piacmeghatározás alapján nem képezi a szolgáltatási piac részét, ezért arra önálló kötelezettség sem szabható ki.
A Bizottság észrevételében is jelzett, feltétel nélküli kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettség tehát nem írható elő, mivel ez olyan esetekben is kábelhely megosztásra kötelezné a Kötelezett Szolgáltatókat, amikor a kábelhely megosztás nem

[50] Lásd az 5.1.3 és a 8.1.4. számú szolgáltatói észrevételre adott választ.

kapcsolódik a szolgáltatási piacot alkotó szolgáltatások nyújtásához. Az észrevételben megjelölt kábelhely megosztási kötelezettség előírása ezért túlterjeszkedne a jelen Határozat jogi keretein, amely a kötelezettség kiszabásának alapelveit (arányos és indokolt) sértené.
A fentiekre tekintettel a kábelhely megosztásra előírt kötelezettség tartalmát nem módosítottam.

A kiegészítő felhordóhálózati szolgáltatások előírása az érintett piacon kívüli területek vonatkozásában
Az NMHH javaslata szerint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelesek olyan kiegészítő szolgáltatásokat nyújtani, amelyek megkönnyítik a felhordó hálózati forgalom eljuttatását a hozzáférést igénylő fél első hálózati kapcsolódási pontjához. Ez a kötelezettség többek között a hozzáférési hálózaton túlnyúló hálózati szegmensekre vonatkozik, és ily módon a releváns piac részét nem képező szolgáltatásokat érint.
Az NMHH úgy véli, hogy a helyi hurok átengedés iránti gyenge magyarországi kereslet egyik lehetséges oka a szabályozott felhordó hálózati szolgáltatások eddigi hiánya volt. A kevésbé kiterjedt hálózattal rendelkező kisebb alternatív szolgáltatók olykor valóban igen nehezen érik el a helyi központokat. Az NMHH fenntartja azon véleményét, hogy a probléma megoldása és az infrastruktúraalapú verseny ösztönzése érdekében a kiegészítő kötelezettséget a hozzáférési hálózaton kívülre is szükséges kiterjeszteni.
A Bizottság rámutat arra, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok az érintett piacon kívül eső, de az ahhoz szorosan kapcsolódó területen csak akkor írhatnak elő kötelezettségeket, ha a szóban forgó előírás: i. a legmegfelelőbb, legarányosabb és leghatékonyabb módja a hatékony verseny érintett piacon feltárt hiányának orvoslására, valamint ii. olyan létfontosságú elem, amely nélkül az érintett piac vonatkozásában előírt kötelezettség nem lenne hatékony.
A fentiek tükrében a Bizottság arra sürgeti az NMHH-t, hogy végleges intézkedéseiben mutassa be és kellőképpen indokolja, a szóban forgó korrekciós intézkedés miért olyan létfontosságú elem, amely nélkül a javasolt elsődleges hozzáférési kötelezettségek nem lennének hatékonyak az érintett piacokon, továbbá miért véli az NMHH azt, hogy javasolt felhordó hálózati szolgáltatás biztosítására vonatkozó kötelezettség a legmegfelelőbb, legarányosabb és leghatékonyabb módja a hatékony verseny érintett piacokon meglévő hiányának korrekciójára.

A Bizottság észrevételét figyelembe vettem, ennek megfelelően a határozat-tervezet III. 5.2.2.4. pontjának 5. alpontjában a felhordó hálózati szolgáltatásokra vonatkozó indokolás kiegészítésre került.

Budapest, 2011. május 6.

PH.

Szalai Annamária s. k.,
elnök

A határozatot kapják:
1.) A címjegyzékben megjelölt szolgáltatók
2.) Irattár

Címlista a HF/44-10/2011. sz. irathoz

Sorszám	Szolgáltató név	Székh. irsz.	Székhely település	Székhely cím (utca, hsz.)
1	DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	1134	Budapest	Váci út 35.
2	ELEKTRONET Elektronikai és Telekommunikációs Zrt.	4400	Nyíregyháza	Nádor u. 28.
3	FiberNet Kommunikációs Zrt.	1013	Budapest	Krisztina tér 2.
4	KábelszatNet-2002 Kft.	8500	Pápa	Budai Nagy Antal u. 8.
5	Molnár Elektronikai Kft.	9300	Csorna	Laky Döme u. 2.
6	Parisat Távközlési és Szolgáltató Kft.	3700	Kazincbarcika	Tóth Árpád út 4.
7	PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.	3533	Miskolc	Gózon Lajos u. 11.
8	RubiCom Távközlési Zrt.	1144	Budapest	Rátót u. 18-20.
9	Tarr Építő-, Szolgáltató- és Kereskedelmi Kft.	7100	Szekszárd	Kadarka u. 18.
10	TvNetWork Telekommunikációs Szolgáltató Nyrt.	1138	Budapest	Váci út 168. A ép. II. em
11	ViDaNet Kábeltelevíziós Szolgáltató Zrt.	1036	Budapest	Dereglye u. 5/b.
12	Zalaegerszegi Elektromos Karbantartó és Kereskedelmi Zrt.	8900	Zalaegerszeg	Mártírok u. 8.
13	Actel Távközlési Zrt.	1134	Budapest	Váci út 19.
14	BT Limited Magyarország Fióktelepe	1117	Budapest	Budafoki út 91-93.
15	EnterNet 2001 Számítástechnikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	1134	Budapest	Váci út 19.
16	GTS Hungary Távközlési Kft.	2040	Budaörs	Ipartelep u. 13-15.
17	Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.	2040	Budaörs	Puskás Tivadar u. 8-10.
18	Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság	1013	Budapest	Krisztina krt. 55.
19	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	1092	Budapest	Kinizsi u. 30-36.

Piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (5. piac)

A határozatban üzleti titokként megjelölt adatok a HF/56-13/2011. sz. határozatban szerepelnek.
Ügyiratszám: HF/56-12/2011.

HATÁROZAT

A „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" elnevezésű nagykereskedelmi piac azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók számára jogszabályban meghatározott kötelezettségek előírására hivatalból indított eljárás során megállapítottam,
hogy a fenti piacon három elkülönült érintett piac azonosítható:

1. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés a Magyar Köztársaság területének az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak nemzeti felosztási tervéről szóló 164/2005. (VIII.16.) Korm. rendelet (továbbiakban: ANFT) 1. sz. mellékletének 2.1.3[1]. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 számozási területein (a továbbiakban: 1. sz. érintett piac).
2. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95 számozási területein (a továbbiakban: 2. sz. érintett piac).
3. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29 számozási területén (a továbbiakban: 3. sz. érintett piac).

Ezen érintett piacokon a fennálló verseny hatékonyságát elemeztem és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosítottam az alábbi szolgáltatókat:

1. Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.,cg: 01-10-041928, a továbbiakban: Magyar Telekom, illetve MT).
2. A 2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.-t (2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10., cg: 13-10-040575, a továbbiakban: Invitel).
3. A 3. számú érintett piacon a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.-t (1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36., cg: 01-09-366290, a továbbiakban: UPC).

Az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom, az Invitel, valamint a UPC (továbbiakban külön-külön „Kötelezett Szolgáltató", vagy „Kötelezett" és együttesen „Kötelezett Szolgáltatók") tekintetében a jelen határozatban (a továbbiakban „jelen határozat" vagy „Határozat") az alábbi kötelezettségeket határoztam meg:

I.

A) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban „NHH Tanácsa" vagy „Tanács") DH-23398-30/2007. számú határozatában kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 102-103. § szerinti „átláthatóság" kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató vonatkozásában pedig az alábbiak szerint előírom:

[1] A számozási körzethez tartozó települések listáját lásd a Hatóság www.nmhh.hu honlapján az „Azonosítógazdálkodás", „Nyilvántartások", „Azonosítógazdálkodási nyilvántartás", „Földrajzi számok" rovatban.

A/1

A jelen határozat szerinti érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató köteles az általa nyújtott olyan nagykereskedelmi szélessávú Országos bitfolyam hozzáférés szolgáltatások (a továbbiakban „Országos bitfolyam hozzáférés") alkalmazott díjait, a tervezett díjváltozásokat, valamint a szolgáltatás igénybevételének feltételeit honlapján nyilvánosságra hozni, amelyet saját kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásaihoz önmagának, tulajdonában álló vállalkozásnak, illetve olyan vállalkozásnak, amelyben irányítói részesedése van, illetve amelyet más szolgáltató indokolt kérésére az e határozatban részletezett hozzáférési kötelezettség alapján nyújt. A díjakat, a tervezett díjváltozásokat, valamint a szolgáltatás igénybevételi feltételeit a Kötelezett bevezetett szolgáltatások esetén, amennyiben a feltételek változtatása hatósági jóváhagyást igényel, a Határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül, saját kezdeményezésre megváltozó feltételek esetében a tervezett változást 30 nappal megelőzően köteles honlapján közzétenni. Újonnan bevezetendő szolgáltatások esetén a díjakat, a tervezett díjváltozásokat, valamint a szolgáltatás igénybevételi feltételeit a Kötelezett a bevezetés előtt 30 nappal megelőzően köteles honlapján közzétenni. A közzététel keretében a Kötelezett mind a már bevezetett, mind az újonnan bevezetendő szolgáltatások esetén legalább az alábbiakat köteles nyilvánosságra hozni:

a) a hozzáférés általános feltételeit, beleértve az előrendelést, és az előrendelés részletes szabályait,
b) az ajánlattételi és szerződéskötési eljárás részletes szabályait, ennek körében különösen
   – a szerződéskötés elektronikus formán kívüli kezdeményezésére rendszeresített helyiségeket, azok nyitvatartási idejét,
   – a szerződéskötés elektronikus formában történő kezdeményezésének, vagy módosításának lehetőségét és körülményeit azzal, hogy a Kötelezett Szolgáltató nem zárhatja ki az elektronikus formán kívüli kezdeményezést.
c) a szerződési feltételek módosítása esetén szükséges szerződésmódosítással kapcsolatos eljárást,
d) a hozzáférés földrajzilag meghatározott csomópontjait telephelyenkénti bontásban, és – ha ez a Kötelezett Szolgáltató szándéka szerint nem egységes – a helymegosztás legrövidebb időtartamát, mely legalább egy év,
e) a hozzáférés lehetséges műszaki megoldásait,
f) a hozzáféréshez alkalmazható átviteli utakat és hordozó közegeket,
g) a megajánlott hozzáférési alap-, illetve ehhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások megnevezését és tartalmát,
h) az interfészek megjelölését,
i) a szolgáltatás vállalt minőségi paramétereit (beleértve az üzemeltetés, karbantartás feltételeit is) és a rendelkezésre álló szabad hozzáférési kapacitásokat;

A vállalt minőségi jellemzőket illetően a Kötelezett Szolgáltatónak az alábbi minimum-követelménynek kell megfelelnie:

A Kötelezett Szolgáltató honlapján köteles számszerű követelményt megadni:

– a szolgáltatás létesítésének időtartamára (a szolgáltatás iránti igénybejelentés fogadásától a szolgáltatásnyújtás megkezdéséig terjedő időszak),
– az éves rendelkezésre állás értékére (a rendelkezésre állás értéke megadja az Országos bitfolyam hozzáférés esetén a bejelentett hibák alapján meghatározott, az adott nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatásra vonatkozó használhatósági arányt egy naptári évre vonatkoztatatva),
– a hibaelhárításra vonatkozóan, a 24, illetve 72 órán belül a Kötelezett Szolgáltató által elhárított és az összes Jogosult által a Kötelezettnek bejelentett valós, az Országos bitfolyam hozzáférésre vonatkozó hibák arányára (ez utóbbi mutató értelemszerűen a 24, illetve 72 órán belül el nem hárított hibákat jelöli).

Emellett a Kötelezett Szolgáltató köteles meghatározni és honlapján közzétenni a szolgáltatás létesítésének határidejére vonatkozó és a szerződésben foglalt minőségi mutatók be nem tartása esetén a Jogosult Szolgáltatót megillető kötbér mértékét.

A Kötelezett Szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételekben meghatározott kötbér mértékének - az Eht. 88. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a minőségi mutató be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.

A fentiekben foglaltakon túlmenően a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató indokolt igénye esetén többféle minőségi szintet meghatározni. A Jogosult Szolgáltatónak a Kötelezett Szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételeiben meghatározott minőségi feltételektől eltérő minőségű szolgáltatásra vonatkozó igénye esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles erre vonatkozóan a Jogosult Szolgáltatónak ajánlatot tenni.

j) a közös eszközhasználat feltételeit, így különösen a helymegosztás keretében a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő eszközeinek elhelyezési lehetőségeit és a biztosítható műszaki körülményeket a Kötelezett Szolgáltató telephelyén vagy az elhelyezés alternatív lehetőségeit,

k) a fenti szolgáltatások díjait, valamint a díjazási elveket, a számlázási és fizetési módokat.

l) a felek közötti együttműködés szabályait (határidő, információnyújtás, titoktartás), különösen a szerződésben meghatározott határidők bármelyikének a Kötelezett vagy a Jogosult Szolgáltató általi elmulasztása esetén alkalmazandó kötbéreket, az együttműködési kötelezettség körében,

A Kötelezett Szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételekben meghatározott kötbér mértékének - az Eht. 88. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a minőségi mutató be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.

m) A Kötelezett és a Jogosult Szolgáltató közötti kereskedelmi szerződés fontosabb feltételeit.

A kereskedelmi feltételek, illetve az azokkal kapcsolatos Jogosult Szolgáltatókra vonatkozó elvárások nem lehetnek olyanok, amelyeknek objektíve kevés szolgáltató tud csak megfelelni. Ezen túlmenően általánosan a Jogosult Szolgáltatókra vonatkozó feltételek nem tartalmazhatnak semmilyen indokolatlan előírást.

n) annak az eljárásnak a feltételeit (így különösen a szükséges dokumentumokra vonatkozó követelményeket és az eljárás egészét, illetve az egyes felek cselekményeire meghatározott határidőket), amelynek során

na) az Országos bitfolyam hozzáférésre ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője szolgáltatót vált úgy, hogy az új szolgáltató a Kötelezettől a korábbi szolgáltatóval azonos nagykereskedelmi szolgáltatást (Országos bitfolyam hozzáférést változatlan paraméterekkel) vesz igénybe,

nb) az Országos bitfolyam hozzáférésre ráépülő, valamely, a Jogosult Szolgáltató által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatást az adott Jogosult Szolgáltató egy a korábban a Kötelezettől igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatástól eltérő, de szintén a Kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételével kívánja nyújtani,

nc) A fenti na) és nb) pontokban meghatározott eljárásokat - a Jogosult igénye alapján - Kötelezett Szolgáltató egyidejűleg is köteles biztosítani. Az na) és nb) pontbeli eljárások egyidejű igénybevételét akkor is köteles a Kötelezett Szolgáltató biztosítani, ha a Jogosult az na) és/vagy nb) eljárásokat - külön-külön, ill. egyidejűleg - számhordozási igénnyel kombináltan kívánja igénybe venni,

nd) az Országos bitfolyam hozzáférésre ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője az előfizetői hozzáférési pontot a Kötelezett Szolgáltató földrajzi piacán belül változtatni kívánja (áthelyezés), feltéve, hogy az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások valamelyike rendelkezésre áll.

Az n) pontban meghatározott feltételek nyilvánosságra hozatalakor a Kötelezett köteles az összes szükséges feltételt részletesen indokolni.

A Kötelezett Szolgáltató köteles féléves rendszerességgel (a január 1-jétől június 30-ig, illetve július 1-jétől december 31-ig terjedő időszakokra vonatkozóan a lejáratot követő első hónap végéig) nyilvánosságra hozni és frissíteni a honlapján azonos elérési helyen elhelyezve az i) pontban meghatározott minőségi jellemzők ténylegesen megvalósult értékeit, ezek számítási módját és a számítás alapjául szolgáló adatok forrását mind az általa nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatásra, mind az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő valamennyi, a Kötelezett Szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatására vonatkozóan ugyanolyan szerkezetben és részletezettséggel. A kiskereskedelmi szolgáltatások esetén az i) pontban szereplő minőségi paraméterek értelemszerűen alkalmazandóak a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtására. A közzétételi kötelezettség jelen határozatban foglaltaknak való megfelelőségét a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) piacfelügyeleti eljárás keretében rendszeresen ellenőrzi.

A Kötelezett Szolgáltató köteles az Országos bitfolyam hozzáférés nyújtására vonatkozó feltételeit, valamint díjait internetes honlapján úgy nyilvánosságra hozni, hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb két egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek. A Kötelezett Szolgáltató továbbá köteles az így meghatározott internetes azonosító címét (URL), valamint az i) pontban meghatározott minőségi jellemzők ténylegesen megvalósult értékeinek közzétételi helyét jelölő URL-t a jelen határozat hatálybalépését követő 30 napon belül a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnökének (a továbbiakban: Elnök) bejelenteni az atlathatosag@nmhh.hu elektronikus levélcímre történő megküldéssel, az NMHH honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében és ezzel egyidőben a Kötelezett Szolgáltatóval szerződéses jogviszonyban álló Jogosult Szolgáltatók Kötelezett Szolgáltatóval történő kapcsolattartásra fenntartott elektronikus levélcímére is megküldeni. A Kötelezett Szolgáltató köteles az URL cím változása esetén, azt követően 15 napon belül az aktuális URL címet a fenti e-mail címre és ezzel egyidőben a

Kötelezett Szolgáltatóval szerződéses jogviszonyban álló Jogosult Szolgáltatók Kötelezett Szolgáltatóval történő kapcsolattartásra fenntartott elektronikus levélcímére is megküldeni.

A/2

A jelen határozat szerinti érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató köteles a Közeli bitfolyam hozzáférés nyújtására, valamint az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználatra vonatkozó új referenciaajánlat készítésére és annak jóváhagyásra történő benyújtására az Eht. 103. §-a alapján az alábbiaknak megfelelően:

Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató a az Eht. 58. §-a alapján köteles jelen határozatban foglalt tartalommal referenciaajánlatot készíteni és azt a Határozat közlésétől számított 60 napon belül – jelen határozat C) pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségmodell benyújtásával és az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének igazolásával egyidejűleg – az Elnöknek jóváhagyásra benyújtani.

A jelen határozat szerinti érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató köteles az általa nyújtott, a jelen határozat rendelkező részének a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek pontjában a Közeli bitfolyam hozzáférés körében előírt hozzáférési és átengedési szolgáltatások alkalmazott díjait, valamint a szolgáltatások igénybevételének feltételeit referenciaajánlatban nyilvánosságra hozni.

E kötelezettségének az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató az Elnök által a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű, 4. sz. piacra vonatkozó HF/44-11/2011. sz. határozatban, az átláthatóság kötelezettség keretében előírt, Közeli bitfolyam hozzáférésre vonatkozó referenciaajánlat-készítési kötelezettségre tekintettel úgy köteles eleget tenni, hogy a referenciaajánlat tervezetét a 4. számú nagykereskedelmi piacra vonatkozó HF/44-11/2011. határozatban előírt referenciaajánlattal együtt, egy dokumentumban köteles az Elnökhöz jóváhagyásra benyújtani.

A hozzáférési referenciaajánlatnak a jelen határozat rendelkező rész „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek" D/2. 1-3. pontjaiban található szolgáltatásokra vonatkozóan tartalmaznia kell:

a) a szolgáltatásokkal kapcsolatos definíciókat, a használt rövidítések feloldását, valamint azok értelmezését;

b) a szolgáltatások leírását;

c) a hozzáférés általános feltételeit, beleértve az előrendelést;

d) a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat, valamint azok leírását;

e) a szolgáltatások lehetséges műszaki megoldásait, az alkalmazható átviteli utakat;

f) a hozzáférés földrajzilag meghatározott csomópontjait telephelyenkénti bontásban, a helymegosztásra felajánlott helyszínek listáját,

Az f) pontban meghatározott adatok tekintetében a Kötelezett Szolgáltató köteles a referenciaajánlatában rendelkezni arról, hogy ezeket az adatokat félévenként megújítva, az utolsó frissítés dátumát is jelezve a honlapján nyilvánosságra hozza.

g) a helymegosztással összefüggésben, a helymegosztás keretében a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő eszközeinek elhelyezési lehetőségeit és a biztosítható műszaki körülményeket, a csatlakoztatható berendezések listáját, továbbá a Kötelezett Szolgáltató által helyiségei biztonságának védelme érdekében hozott intézkedéseit és a Jogosult Szolgáltatók munkatársai hozzáférésének feltételeit;

h) a kábelhely megosztással összefüggésben, a kábelhely infrastruktúrához való hozzáférésre és az azok használatára vonatkozó valamennyi szabályt és műszaki feltételt, így különösen
   - a kábelhely infrastruktúrára vonatkozó, nyilvántartásokból történő információszolgáltatás során követendő eljárást és határidőket;
   - a kábelhely megosztás megvalósíthatóságának helyszíni vizsgálata során követendő eljárást és határidőket;
   - a kábelhely infrastruktúrához való hozzáférés, a kábelek behúzása, üzembe helyezése, fenntartása, hibaelhárítása, eltávolítása során követendő eljárást és határidőket;
   - a tartalékként fenntartott férőhely maximális mértékét a Határozat D/2. 2. h) pontjában foglaltak szerint;
   - a fenti eljárásokhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat és díjakat.

i) a közös eszközhasználat feltételeit, a felelősség-megosztás meghatározásának műszaki és jogi szempontjait is beleértve;

j) a szolgáltatások díjait, valamint a díjazási elveket, a számlázási és fizetési módokat;

k) az ajánlattételi és szerződéskötési eljárás részletes szabályait, ennek körében különösen
   – a szerződéskötés elektronikus formán kívüli kezdeményezésére rendszeresített helyiségeket, azok nyitvatartási idejét,
   – a szerződéskötés elektronikus formában történő kezdeményezésének lehetőségét és körülményeit azzal, hogy a Kötelezett Szolgáltató nem zárhatja ki az elektronikus formán kívüli kezdeményezést.

l) a felek közötti együttműködés szabályait (határidő, információnyújtás, titoktartás), különösen a szerződésben meghatározott határidők bármelyikének a Kötelezett vagy a Jogosult Szolgáltató általi elmulasztása esetén alkalmazandó kötbéreket, az együttműködési kötelezettség körében.

m) a referenciaajánlat módosítása esetén szükséges szerződésmódosítással kapcsolatos eljárást;

n) annak az eljárásnak a feltételeit (így többek közt a szükséges dokumentumokra vonatkozó követelményeket és az eljárás egészére, illetve az egyes felek cselekményeire meghatározott határidőket), amikor

   na) a Közeli bitfolyam hozzáférésre ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője szolgáltatót vált úgy, hogy az új szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatótól a korábbi szolgáltatóval azonos nagykereskedelmi szolgáltatást vesz igénybe, illetve

   nb) a Közeli bitfolyam hozzáférésre ráépülő, valamely Jogosult Szolgáltató által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatást az adott Jogosult Szolgáltató egy, a korábban a Kötelezett Szolgáltatótól igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatástól eltérő, de szintén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételével kívánja nyújtani;

   nc) A fenti na) és nb) pontokban meghatározott eljárásokat - a Jogosult igénye alapján - Kötelezett Szolgáltató egyidejűleg is köteles biztosítani. Az na) és nb) pontbeli eljárások egyidejű igénybevételét akkor is köteles a Kötelezett Szolgáltató biztosítani, ha a Jogosult az na) és/vagy nb) eljárásokat - külön-külön, ill. egyidejűleg - számhordozási igénnyel kombináltan kívánja igénybe venni,

   nd) a Közeli bitfolyam hozzáférésre ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője az előfizetői hozzáférési pontot a Kötelezett Szolgáltató földrajzi piacán belül változtatni kívánja (áthelyezés), feltéve, hogy az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások valamelyike rendelkezésre áll.

A n) pontban meghatározott feltételeket a Kötelezett Szolgáltató az Eht. 58. § (2) bekezdés a) pontja szerint csatolt dokumentumban köteles részletesen megindokolni.

o) a szolgáltatás vállalt minőségi paramétereit, (beleértve az üzemeltetés, karbantartás feltételeit is), és a rendelkezésre álló szabad hozzáférési kapacitásokat;

A vállalt minőségi jellemzőket illetően a Kötelezett Szolgáltatónak az alábbi minimum-követelménynek kell megfelelnie:

A Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában köteles számszerű követelményt megadni:

– a szolgáltatás létesítésének időtartamára (a szolgáltatás iránti igénybejelentés fogadásától a szolgáltatásnyújtás megkezdéséig terjedő időszak),
– az éves rendelkezésre állás értékére (a rendelkezésre állás értéke megadja a Közeli bitfolyam hozzáférés esetén a bejelentett hibák alapján meghatározott, az adott fizikai infrastruktúra nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatásra vonatkozó használhatósági arányt egy naptári évre vonatkoztatatva),
– a nagykereskedelmi szolgáltatás alapvető transzport minőségi jellemzőinek (pl. IP alapú szolgáltatás esetén minimálisan a csomagvesztés, csomagkésleltetés és csomag késleltetés ingadozás; pl. ethernet alapú szolgáltatás esetén minimálisan a keretvesztés, keretkésleltetés és keretkésleltetés ingadozás) vállalt legrosszabb értékére azon szolgáltatási osztályonként (pl. alap és emelt szolgáltatási osztály, utóbbin belül üzleti, internet protokoll alapú telefon (VoIP) és internet protokoll alapú televízió (IPTV) szolgáltatási osztály) amelyekben a Kötelezett nyújt kiskereskedelmi szolgáltatást. A vállalt minőségi jellemzők nem lehetnek rosszabbak a Kötelezett Szolgáltató által - az adott kategóriában - nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatás vállalt minőségi jellemzőinél.
– a hibaelhárításra vonatkozóan, a 24, illetve 72 órán belül a Kötelezett Szolgáltató által elhárított és az összes Jogosult által a Kötelezettnek bejelentett valós, a Közeli bitfolyam hozzáférésre vonatkozó hibák arányára (ez utóbbi mutató értelemszerűen a 24, illetve 72 órán belül el nem hárított hibákat jelöli).

Emellett a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában köteles meghatározni a szolgáltatás létesítésének határidejére vonatkozó és a szerződésben foglalt minőségi mutatók be nem tartása esetén a Jogosult Szolgáltatót megillető kötbér mértékét.

A Kötelezett Szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételekben meghatározott kötbér mértékének - az Eht. 88. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a minőségi mutató be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.
A fentiekben foglaltakon túlmenően a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató indokolt igénye esetén többféle minőségi szintet meghatározni. A Jogosult Szolgáltatónak a Kötelezett Szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételeiben meghatározott minőségi feltételektől eltérő minőségű szolgáltatásra vonatkozó igénye esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles erre vonatkozóan a Jogosult Szolgáltatónak ajánlatot tenni.
A referenciaajánlatot tartalmazó internetes azonosító címet (URL) a Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat hatálybalépését követő 60 napon belül köteles a Hatóságnak bejelenteni elektronikus levélben az atlathatosag@nmhh.hu címen a Hatóság honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. Amennyiben az URL-ben változás áll be, a Kötelezett Szolgáltató erre vonatkozó bejelentését 3 napon belül köteles megtenni."
A Kötelezett Szolgáltató köteles féléves rendszerességgel (a január 1-jétől június 30-ig, illetve július 1-jétől december 31-ig terjedő időszakokra vonatkozóan a lejáratot követő első hónap végéig) nyilvánosságra hozni és frissíteni a honlapján azonos elérési helyen elhelyezve az o) pontban meghatározott minőségi jellemzők ténylegesen megvalósult értékeit, ezek számítási módját és a számítás alapjául szolgáló adatok forrását mind az általa nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatásra, mind az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő valamennyi, a Kötelezett szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatására vonatkozóan ugyanolyan szerkezetben és részletezettséggel. A kiskereskedelmi szolgáltatások esetén az o) pontban szereplő minőségi paraméterek értelemszerűen alkalmazandóak a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtására. A közzétételi kötelezettség jelen határozatban foglaltaknak való megfelelőségét a Hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében rendszeresen ellenőrzi.
A Kötelezett Szolgáltató továbbá köteles a közzététel helyét megjelölő internetes azonosító címét (URL) az első közzététellel egyidőben az Elnöknek bejelenteni az atlathatosag@nmhh.hu elektronikus levélcímre történő megküldéssel az NMHH honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. A Kötelezett Szolgáltató köteles az URL cím változása esetén, azt követően 15 napon belül az aktuális URL címet a fenti e-mail címre megküldeni.
A hálózatok technológiai fejlődése miatt bekövetkező, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltásra (technológiai migráció) vonatkozóan előírt átláthatósági szabályokat jelen határozat rendelkező részének D/2. 4. pontja tartalmazza.
A hozzáférési szolgáltatás nyújtásának feltételeit tartalmazó referenciaajánlat fenti szempontoknak való megfelelőségét a Hatóság piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.
A jelen pontban kiszabott átláthatóság kötelezettség az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terheli.

B) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a Tanács DH-23398-30/2007. számú határozatában kirótt, az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás" kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató vonatkozásában pedig az alábbiak szerint előírom:
A Kötelezett Szolgáltatónak az „egyenlő elbánás" kötelezettség teljesítése körében az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:
Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettsége teljesítése során a Kötelezett Szolgáltatónak a jelen rendelkező rész D) pontjában előírt hozzáférés szolgáltatásai (a jelen pontban a továbbiakban: hozzáférési szolgáltatások) tekintetében elsősorban azt kell biztosítania, hogy a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók vonatkozásában lényegét tekintve azonos körülmények között lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz.
Az egyenlő elbánás kötelezettség alapján a Kötelezett Szolgáltató a hozzáférési szolgáltatásai tekintetében szerződéses kapcsolataiban nem tehet különbséget az igénybevett nagykereskedelmi szolgáltatás lényeges feltételei - különösen a határidők, a teljesítés módja és terjedelme - tekintetében a szolgáltatást igénybe vevő különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók között.
Az egyenlő elbánásnak teljesülnie kell a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos összes tevékenységre, így különösen:

- a szolgáltatás vagy szerződésmódosítás iránti igény fogadása, kezelése, teljesítése, állapotának nyomon követése,
- a szolgáltatás nyújtásához szükséges műszaki, informatikai és logisztikai támogatás, karbantartás,
- a minőségi és teljesítménymutatók kidolgozása és elfogadása, és azokhoz való rendszeres hozzáférés, valamint ezeknek a Jogosult Szolgáltatókkal kötött SLA-szerződésben (Service Level Agreement) történő rögzítése, melynek alapelveit a referenciaajánlatban kell rögzíteni.

– a szolgáltatók közötti pénzügyi elszámolás,
– az értékesítéshez kapcsolódó kedvezmények, akciók, diszkontok, valamint
– a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos nyilatkozatok kiadása terén.

A Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell a hozzáférési szolgáltatásai tekintetében, hogy legalább ugyanolyan feltételekkel (ideértve az egyes nagykereskedelmi feltételek változtatásának közlését az érdekelt felekkel, illetve a nagykereskedelmi input igénybevételének eljárási határidejét), legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújtson mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaira, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz.

Az egyenlő elbánás követelményének megfelelően jelen határozat rendelkező részének A/1 i), valamint A/2 o) pontjában meghatározott, a Kötelezett Szolgáltató által vállalt minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő – saját maga, illetve bármely általa irányított más szolgáltató által nyújtott – kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei.

Az egyenlő elbánás kötelezettség megsértésének minősül különösen

– ha a Kötelezett Szolgáltató szervezetén belül, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezete és a Kötelezett Szolgáltató között a munkavállalók áramlása, illetve ezen szervezeti egységeket esetlegesen átfedő munkakörök kialakítása oly módon történik, ami lehetővé teheti az egyenlő elbánás elvét sértő információáramlást a Kötelezett Szolgáltatónak az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi (kiskereskedelmi) üzletága között;
– ha a Kötelezett Szolgáltató, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezeti egységei, vezetői és alkalmazottai esetében olyan módon kialakított teljesítményösztönzési rendszer érvényesül, ami lehetővé teszi az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletág teljesítményelvárásainak az összekapcsolását, és ezáltal a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó üzletág alkalmazottait, illetve az üzletág döntéseit befolyásoló személyeket arra ösztönözheti, hogy a nagykereskedelmi eladások, mint fő teljesítményösztönző helyett elsősorban a Kötelezett kiskereskedelmi üzletágának eredményét tartsák szem előtt;
– ha a Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásának létesítési határideje rövidebb, mint az adott kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához a Jogosult Szolgáltatók számára szükséges, a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott és szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának létesítési határideje. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a Kötelezett addig nem kezdhet új kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásába, amíg nem alakít ki az adott kiskereskedelmi szolgáltatás más szolgáltató általi nyújtását lehetővé tévő nagykereskedelmi szolgáltatást. Ez a kötelezettség a Közeli bitfolyam hozzáférés esetében a hozzáférési referenciaajánlat jóváhagyását, vagy tartalmának megállapításáról szóló határozat jogerőre emelkedését követően, az Országos bitfolyam hozzáférés esetében jelen határozat jogerőre emelkedésétől terheli a Kötelezett Szolgáltatót.

A Kötelezett Szolgáltató a hozzáférési szolgáltatásai tekintetében nem alkalmazhat olyan feltételeket, melyek – formálisan ugyan a szolgáltatást igénybe venni szándékozó különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók (ide értve a saját, illetve bármely általa irányított más szolgáltatót) tekintetében azonosak, azonban – műszaki, gazdasági, vagy hírközlésjogi szempontból kizárják az egyes jogosultak általi igénybevételt.

Így a Kötelezett Szolgáltató különösen nem írhat elő:

– indokolatlan műszaki feltételeket a hálózati szolgáltatás igénybevételéhez, illetve
– olyan indokolatlan árazási feltételeket – ideértve a forgalom után számított árkedvezményt – amely a saját üzletága illetve az irányítása alatt álló más vállalkozáson kívül más Jogosult Szolgáltatók tekintetében kizárja az igénybevételt.

A Kötelezett Szolgáltató köteles a hozzáférési szolgáltatást kérő Jogosult Szolgáltatónak mindazokat a feltételeket biztosítani, amelyet bármely harmadik szolgáltató számára korábban már biztosított.

Az egyenlő elbánás kötelezettségének teljesítése érdekében előírom, hogy a Kötelezett Szolgáltatók minden, az egyenlő elbánás kötelezettségének érvényesítésével összefüggő szabályzatukat, belső szervezetüket, munkafolyamataikat – beleértve a szerződéses partnereikkel összefüggő munkakapcsolatokat – a Határozat közlését követő 30 napon belül oly módon alakítsák ki, amely biztosítja a kötelezettség betartását és ellenőrizhetőségét.

Amennyiben a Hatóság hatósági ellenőrzés során a Közeli bitfolyam hozzáférés biztosítása esetében az egyenlő elbánás kötelezettség Kötelezett Szolgáltató általi megsértését tapasztalja, kötelezheti a Kötelezett Szolgáltatót a hozzáférési referenciaajánlatának az Eht. 60. §-a szerint módosítására, illetve az Eht. 59. § (8) bekezdése alapján hivatalból módosíthatja azt.

Amennyiben a Hatóság hatósági ellenőrzés során az Országos bitfolyam hozzáférés biztosítása esetében az egyenlő elbánás kötelezettség Kötelezett Szolgáltató általi megsértését tapasztalja, kötelezheti a Kötelezett Szolgáltatót a szolgáltatás igénybevételi feltételeinek módosítására.
A jelen pontban kiszabott egyenlő elbánás kötelezettség az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terheli.
C) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a Tanács DH-23398-30/2007. számú határozatában kirótt, az Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató vonatkozásában pedig az alábbiak szerint előírom:
Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatók a Határozat rendelkező részének D/1. pontja szerinti Országos bitfolyam hozzáférést, a D/2. 1. pontja szerinti Közeli bitfolyam hozzáférést, a D/2. 2. pontja szerinti Felhordó hálózati szolgáltatásokat és a D/2. 3. pontja szerinti Kiegészítő szolgáltatásokat költségalapú díj ellenében kötelesek nyújtani az alábbiak szerint:

C/1.

A Kötelezett Szolgáltatók az Országos bitfolyam hozzáférés költségalapú díjait a retail minus költségszámítási módszer alapján kötelesek megállapítani. A retail minus költségszámítási módszert, alkalmazandó elveket és formát az Országos bitfolyam hozzáférés tekintetében a jelen határozat rendelkező részének I. számú melléklete határozza meg.
A jelen pontban kiszabott retail minus költségszámítási módszerre vonatkozó kötelezettség az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terheli.

C/2.

A Kötelezett Szolgáltatók a Határozat rendelkező részének D/2. 1. pontja szerinti Közeli bitfolyam hozzáférés költségalapú díját a LRIC költségszámítási módszer alapján kötelesek megállapítani. A Kötelezett Szolgáltatók jelen határozat rendelkező részének D/2. 2. és D/2. 3. pontjaiban meghatározott Felhordó hálózati és Kiegészítő szolgáltatásokat ugyancsak költségalapú díjon kötelesek nyújtani.
A költségalapú díjakat a Szolgáltatók a Közeli bitfolyam hozzáférési kötelezettség tekintetében a 4. számú, a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" nagykereskedelmi piacról szóló HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú mellékletében foglalt szabályok szerint, a D/2. 2. és D/2. 3. pontjaiban meghatározott Felhordó hálózati és Kiegészítő szolgáltatások költségalapú díjait pedig a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Hszr.) 37. §-ban, valamint a HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének I. számú melléklete F/4. pontjában foglalt szabályok szerint kötelesek kialakítani.
E kötelezettségének az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatók a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" elnevezésű, 4. sz. piacra vonatkozó HF/44-11/2011. sz. határozatban, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében előírt költségszámítási kötelezettségre tekintettel úgy kötelesek eleget tenni, hogy a költségalapú díjakat jelen határozat közlésétől számított 60 napon belül, a 4. számú nagykereskedelmi piacra vonatkozó határozatban előírt költségszámítással együtt, egy dokumentumban kötelesek az Elnökhöz jóváhagyásra benyújtani.
A Kötelezett Szolgáltatók kötelesek alátámasztani, bizonyítani az Elnök számára, hogy az általuk kiszámított díjak költségalapúak, és azokat a HF/44-11/2011.sz. határozat rendelkező részének I. számú mellékletében meghatározott költségszámítási módszertan, illetve a Hszr. 37. §-ban foglalt előírások szerint alakították ki.
A díjak jóváhagyására, illetve megállapítására a HF/44-11/2011. sz. határozatban meghatározott költségalapúság kötelezettséghez kapcsolódóan benyújtott díjak jóváhagyásával, illetve megállapításával együtt, egy eljárásban kerül sor, a HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettségében részletezett

módon (eljárás szerint), az abban foglalt időpontoknak megfelelően. A díjak alkalmazására a HF/44-11/2011. sz. határozat rendelkező részének költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettségben leírtak alkalmazandóak.

D) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a Tanács DH-23398-30/2007. számú határozatában kirótt, az Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek"-et – a D/2.4. pontban foglaltak tekintetében, az Eht. 107. §-ban „a közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai"-ra vonatkozó előírásokra is tekintettel – az alábbiak szerint módosítom,
a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató vonatkozásában pedig az alábbiak szerint előírom:

D/1

A Kötelezett Szolgáltató köteles az Országos bitfolyam hozzáférés nyújtására az alábbiak szerint:
A Kötelezett Szolgáltató minden olyan sávszélességű Országos bitfolyam hozzáférést köteles nyújtani, amely sávszélességű szélessávú szolgáltatást saját maga, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás kiskereskedelmi szolgáltatásként kínál. A felajánlott szolgáltatásválaszték kialakításánál a Kötelezett köteles szem előtt tartani a rendelkező rész B) pontjában részletezett „egyenlő elbánás" kötelezettségben foglaltakat, azaz a kialakított nagykereskedelmi szolgáltatásoknak olyanoknak kell lenniük, hogy felhasználásukkal reprodukálhatóak lehessenek a Kötelezett kiskereskedelmi termékei.
A Jogosult Szolgáltató ezen kötelezettség alapján a fenti sávszélesség kínálaton túl a Kötelezett Szolgáltató által maximálisan biztosított vagy annál kisebb sávszélességű, de a Kötelezett Szolgáltató csomagjaival nem feltétlenül megegyező (ugyanakkor műszakilag megvalósítható) bitfolyam hozzáférés szolgáltatást igényelhet, melyet a Kötelezett Szolgáltató biztosítani köteles, amennyiben annak teljesítése műszakilag lehetséges és nem jelent érdemi többletterhet a Kötelezett Szolgáltatóra nézve a saját kiskereskedelmi sávszélesség kínálatának megfelelő bitfolyam hozzáférés szolgáltatáskínálat nyújtásának terheihez képest.
A Kötelezett Szolgáltató az Országos bitfolyam hozzáférést abban az esetben is köteles kínálni, amikor a végfelhasználó nem vesz igénybe rajta olyan szolgáltatást, amely érdekében az adott hálózat eredetileg kiépült (így pl. telefonhálózatban telefon előfizetést, kábelhálózatban kábeltévé-szolgáltatást), függetlenül attól, hogy saját maga illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás nyújtja-e ezen kiinduló szolgáltatás (pl. telefon előfizetés) nélküli kiskereskedelmi szolgáltatást.
Az Országos bitfolyam hozzáférést a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltatónak legalább egy, országos hozzáférési ponton köteles nyújtani. Ezen hozzáférési pont legfontosabb jellemzőit (így különösen a földrajzi elhelyezkedését) a Kötelezett Szolgáltató vagy a Jogosult Szolgáltatóval történő megegyezéssel, vagy indokolt esetben a Jogosult Szolgáltatók időben (egy év) történő értesítése mellett változtathatja meg. Egynél több országos hozzáférési pont alkalmazására csak a Jogosulttal történő megegyezés esetén van lehetőség.
A Jogosult Szolgáltató jogosult nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából is kezdeményezni az összekapcsolásra irányuló hálózati szerződés megkötését a Kötelezettel, a Jogosult összekapcsolásra vonatkozó igénybejelentésében meghatározott, az összekapcsolási ponthoz való hozzáférés igénybevételével előfizetői szolgáltatást nyújtani kívánó más Jogosult Szolgáltató (harmadik fél) között erre vonatkozóan létrejött megállapodás alapján.
Amennyiben a Jogosult az összekapcsolást nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából kezdeményezi, úgy az összekapcsolási ponton hozzáférést igénybe venni kívánó harmadik fél tevékenységéért, magatartásáért a Kötelezett felé a Jogosult úgy felel, mintha maga járt volna el. Az előfizetői szolgáltatást nyújtó harmadik fél a Kötelezettel nem áll jogviszonyban. A Kötelezett felé joghatályos jognyilatkozatot kizárólag a Jogosult tehet.
A Jogosult és az előfizetői szolgáltatást nyújtó harmadik fél között az összekapcsolási ponthoz való hozzáférés nagykereskedelmi továbbértékesítése tárgyában kötött szerződésben foglaltakért a Jogosult kizárólagos felelősséggel tartozik.
A Kötelezett Szolgáltató jelen kötelezettség alapján megkötött hálózati szerződéseire továbbra is a Hszr. rendelkezései alkalmazandók.

D/2

1. Közeli bitfolyam hozzáférés

A Kötelezett Szolgáltató köteles a Közeli bitfolyam hozzáférés nyújtására, valamint a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására az erre vonatkozó igény esetén.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató álláspontja szerint valamely, a hozzáférési hálózatában alkalmazott technológia sajátosságai következtében a Közeli bitfolyam hozzáférés objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható, akkor az erre vonatkozó álláspontja kifejtését, részletes műszaki indokolással együtt a referenciaajánlatához csatolt, Eht. 58. § (2) bekezdés szerinti dokumentumban köteles az Elnökhöz benyújtani.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott dokumentumban foglaltaknak az Elnök helyt ad, az érintett hálózati szakaszok esetében a Kötelezett Szolgáltatónak a rendelkező rész A/2 pontja szerinti referenciaajánlatban a Közeli bitfolyam hozzáférést nem kell megajánlania, a hozzáférés feltételeit nem kell kidolgoznia.

Amennyiben a műszaki feltételek változása a későbbiekben lehetővé teszi az érintett hálózati szakaszok esetében a Közeli bitfolyam hozzáférés biztosítását, akkor a Kötelezett Szolgáltatónak az érintett hálózati szakaszok esetében is biztosítania kell a Közeli bitfolyam hozzáférést és ennek feltételeit referenciaajánlatában nyilvánosságra kell hoznia. Ennek érdekében a Hatóság kötelezheti a Kötelezett Szolgáltatót a hozzáférési referenciaajánlatának az Eht. 60. §-a szerint módosítására, illetve az Eht. 59. § (8) bekezdése alapján hivatalból módosíthatja azt.

A felajánlott szolgáltatásválaszték kialakításánál a Kötelezett köteles szem előtt tartani a rendelkező rész B) pontjában részletezett „egyenlő elbánás" kötelezettségben foglaltakat, azaz a kialakított nagykereskedelmi szolgáltatásoknak – és azok transzport minőségi paramétereinek is – olyanoknak kell lenniük, hogy felhasználásukkal akár reprodukálhatóak lehessenek a Kötelezett kiskereskedelmi termékei.

A Kötelezett Szolgáltató a Közeli bitfolyam hozzáférés nagykereskedelmi szolgáltatást abban az esetben is köteles kínálni, amikor a végfelhasználó nem vesz igénybe rajta olyan szolgáltatást, amely érdekében az adott hálózat eredetileg kiépült (így pl. telefonhálózatban telefon előfizetést, kábelhálózatban kábeltévé-szolgáltatást), függetlenül attól, hogy saját maga illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás nyújtja-e ezen kiinduló szolgáltatás (pl. telefon előfizetés) nélküli kiskereskedelmi szolgáltatást.

E kötelezettség teljesítése érdekében a szolgáltató nem vonhatja vissza indokolatlanul a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez korábban biztosított hozzáférést.

A hozzáférési kötelezettség teljesítése során a jelen rendelkező rész D/2) pontja által nem érintett kérdésekben a Kötelezett Szolgáltató köteles megfelelni a Hszr. előírásainak, azzal az eltéréssel és kiegészítéssel, hogy a DH-26600-25/2007. számú határozatban a „c) A Tanács DH-664-177/2005. számú határozatában kirótt, Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek módosítása" pont alatti (i) – (xi) pontok az újgenerációs hozzáférési hálózatokon megvalósított Közeli bitfolyam hozzáférések esetében is megfelelően alkalmazandók.

Az előrendelési eljárás keretében a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára hozzáférhetővé tenni a Közeli bitfolyam hozzáféréshez szükséges hálózati alapinformációkat, amely tartalmazza koordinátahelyesen a hozzáférési aggregációs pontok elhelyezkedését, valamint a hozzáférési aggregációs pontok által lefedett területeket, utca és házszám szerinti bontásban. Az adatokat a Kötelezett Szolgáltató táblázatos formában, valamint, ha az igényelt adatok térképi formában is rendelkezésre állnak, akkor térkép formában is köteles a Jogosult Szolgáltató számára megadni.

A Közeli bitfolyam hozzáférésre vonatkozó jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén a Jogosult Szolgáltató a Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

A Jogosult Szolgáltató jogosult nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából is kezdeményezni az összekapcsolásra irányuló hálózati szerződés megkötését a Kötelezettel, a Jogosult összekapcsolásra vonatkozó igénybejelentésében meghatározott, az összekapcsolási ponthoz való hozzáférés igénybevételével előfizetői szolgáltatást nyújtani kívánó más Jogosult Szolgáltató (harmadik fél) között erre vonatkozóan létrejött megállapodás alapján.

Amennyiben a Jogosult az összekapcsolást nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából kezdeményezi, úgy az összekapcsolási ponton hozzáférést igénybe venni kívánó harmadik fél tevékenységéért, magatartásáért a Kötelezett felé a Jogosult úgy felel, mintha maga járt volna el. Az előfizetői szolgáltatást nyújtó harmadik fél a Kötelezettel nem áll jogviszonyban. A Kötelezett felé joghatályos jognyilatkozatot kizárólag a Jogosult tehet.

A Jogosult és az előfizetői szolgáltatást nyújtó harmadik fél között az összekapcsolási ponthoz való hozzáférés nagykereskedelmi továbbértékesítése tárgyában kötött szerződésben foglaltakért a Jogosult kizárólagos felelősséggel tartozik.

2. Felhordó hálózati szolgáltatások biztosítása

A Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató által igénybe vett Közeli bitfolyam hozzáférés nyújtásához kapcsolódó szolgáltatásként a következő felhordó hálózati szolgáltatásokat nyújtani kiegészítő szolgáltatásként a Jogosult Szolgáltató számára, a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén, meghatározott pontok között, kivéve, ha a szolgáltatás nyújtása objektív műszaki okok miatt nem lehetséges:

- kábelhely megosztás, amelynek keretében a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonában lévő kábelhely infrastruktúra meghatározott szakaszain biztosítja a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő kábeleinek elhelyezését és azoknak a szolgáltatást igénybevevő szolgáltató általi használatát,
- sötétszál átengedés, amelynek keretében a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonában lévő sötétszál használatát átengedi a Jogosult Szolgáltató számára,
- hullámhossz átengedés, amelynek keretében a Kötelezett Szolgáltató az optikai szál átviteli kapacitásának egy részét átengedi a Jogosult Szolgáltató számára a vivő fényhullámok spektrumának megosztása útján,
- átviteli kapacitás biztosítása, amelynek keretében a Kötelezett Szolgáltató a hírközlő hálózata kapacitását vagy annak egy részét a Jogosult Szolgáltató rendelkezésére bocsátja adott végpontok között.

A felhordó hálózati szolgáltatásokat a Kötelezett Szolgáltató a hozzáférési aggregációs pont és a Kötelezett Szolgáltató hálózatának legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között köteles nyújtani, a távolságot a Kötelezett Szolgáltató hálózatának az adott pontig vezető legrövidebb felhasználható nyomvonala alapján számítva.

A felhordó hálózati szolgáltatások a hozzáférési aggregációs pont és a Jogosult Szolgáltató hálózata közötti elektronikus hírközlési összeköttetést (vagy: átviteli utat) biztosítják. Az ehhez szükséges hálózati összeköttetések kialakítását a Kötelezett Szolgáltató a jelen határozatban előírt keretek között köteles lehetővé tenni, illetve az összeköttetések kialakításában a szükséges mértékben közreműködni.

A Kötelezett Szolgáltató az e pontban meghatározott felhordó hálózati szolgáltatások közül a Jogosult Szolgáltató által kiválasztott szolgáltatást köteles nyújtani, amennyiben ez az adott hálózati szakaszon nem ütközik objektív műszaki akadályokba. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató által választott szolgáltatás nyújtása objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható, a Kötelezett Szolgáltató erről köteles a Jogosult Szolgáltatót tájékoztatni. A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles megvizsgálni, hogy a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontok között másik felhordó hálózati szolgáltatással, vagy a szolgáltatások valamely kombinációjával megvalósítható-e az összeköttetés és a vizsgálat eredményéről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztatni. A jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén a Jogosult Szolgáltató a Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

A Kötelezett Szolgáltató az e pontban meghatározott felhordó hálózati szolgáltatások nyújtásának feltételeit a rendelkező rész A/2. pontja szerinti referenciaajánlatában köteles meghatározni.

A kábelhely megosztás különös szabályai

a) A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentése esetén köteles az igénybejelentésben meghatározott földrajzi helyen elhelyezkedő kábelhely infrastruktúrájára vonatkozóan az igényelt kábelhely megosztás megvalósíthatóságával kapcsolatos információkat megadni nyilvántartásai alapján. A Jogosult Szolgáltató igénybejelentésében meghatározott földrajzi hely lehet két földrajzi pontot összekötő szakasz, vagy a határvonalaival meghatározott terület, amely megfelel a kábelhely megosztási kötelezettség jelen alpontban meghatározott kiterjedésének.

   A tájékoztatásnak ki kell terjednie a kábelhely infrastruktúra földrajzi elhelyezkedésére, a lehetséges hozzáférési pontok meghatározására és az infrastruktúrát alkotó különböző elemek műszaki jellemzőire. Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiban rendelkezésre áll, a kábelhelyben rendelkezésre álló férőhelyre vonatkozó adatokat is meg kell adni. Az információkat a Kötelezett Szolgáltató legkésőbb a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésétől számított 5 munkanapon belül köteles megadni a Jogosult Szolgáltató részére.

b) A Kötelezett Szolgáltató a tudomására jutó információk alapján köteles folyamatosan aktualizálni nyilvántartásaiban a kábelhely infrastruktúra megoszthatóságát befolyásoló adatokat, így ezek között a szabad férőhelyre vonatkozó információkat, különösen abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató vagy a hozzáférés más igénylője hálózatépítést hajt végre a kábelhely infrastruktúra felhasználásával.

c) Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiban rendelkezésére álló információkból nem állapítható meg, hogy a kábelhely megosztás megvalósítható-e, vagy a Jogosult Szolgáltató vitatja az igény elutasítását, a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetében a Kötelezett Szolgáltató helyszíni megvalósíthatósági vizsgálatot végez, amelynek eredményeképpen a Jogosult Szolgáltató által kért kábelhely megosztás megvalósíthatóságának lehetőségét, a megvalósítás módját megállapítja.

A kábelhely megosztást megakadályozó okok a következők lehetnek:

– nincs szabad férőhely, és az a g) pontban meghatározott kábelek eltávolításával sem biztosítható,
– van üres férőhely az alépítményben, de az nem átjárható.

A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató helyszíni vizsgálat során való jelenlétét, illetve független szakértő bevonását a helyszíni vizsgálatba. A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentésétől számított legkésőbb 15 munkanapon belül köteles elvégezni a megvalósíthatósági vizsgálatot és értesíteni a Jogosult Szolgáltatót ennek eredményéről.

d) Amennyiben a Jogosult Szolgáltató eredeti igénymegjelölésében meghatározott földrajzi pontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, akkor a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles megvizsgálni, hogy az eredeti igénymegjelölésben meghatározott végpontok közelében – a Jogosult Szolgáltatóval egyeztetett távolságon belül – találhatóak-e olyan végpontok, amelyek viszonylatában megvalósítható a kábelhely megosztás és erről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztatni.

e) A kábelhely megosztásra vonatkozó igényt a Kötelezett Szolgáltató objektív műszaki okok alapján utasíthatja el, amelyet a Jogosult Szolgáltató számára részletesen ismertetni köteles.

A jogosulti igény Kötelezett Szolgáltató részéről objektív műszaki okokra való hivatkozással történő elutasítása esetén, a c) pontban leírt eljáráson túlmenően a Jogosult Szolgáltató a Hszr. 29. §-ának értelemszerű alkalmazásával lefolytatott vizsgálat eredményeképpen jogvitás eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.

f) A Kötelezett Szolgáltató köteles elvégezni a Jogosult Szolgáltató kábeleinek a kábelhely megosztás tárgyát képező alépítményekben, oszlopokon való elhelyezéséhez, üzembe helyezéséhez, üzemeltetéséhez, hibaelhárításához, eltávolításához a Kötelezett Szolgáltató kábelhely infrastruktúrájának és kapcsolódó létesítményeinek határain belül elvégzendő tevékenységeket. A Kötelezett Szolgáltatónak lehetővé kell tennie a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységeket saját maga, vagy az általa megbízott vállalkozó is elvégezhesse, amennyiben azzal a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, annak működését nem veszélyezteti, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

g) Amennyiben a kábelhely megosztás szabad férőhely hiánya miatt nem megvalósítható, a Kötelezett Szolgáltató a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat során köteles megvizsgálni, hogy az adott kábelhely szakaszon vannak-e olyan, a Kötelezett Szolgáltató, vagy más szolgáltató tulajdonában lévő, használaton kívüli kábelek, amelyek az adott szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz, vagy az előrelátható szolgáltatásfejlesztési igényeinek megvalósításához nem szükségesek, akadályozzák a (további) kábelhely megosztást és eltávolításukkal az igényelt kábelhely megosztáshoz szükséges férőhely biztosítható.

Abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában vannak a fenti feltételeknek megfelelő kábelek, akkor ezeket a kábeleket a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentése esetén köteles eltávolítani az igény bejelentésétől számított 15 munkanapon belül, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, egységét, működését nem veszélyezteti.

Amennyiben a fenti feltételeknek megfelelő kábelek nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában vannak, akkor a kábelek eltávolításával kapcsolatban a Határozat alapján felmerült igényről, valamint az eltávolítás feltételeiről a Kötelezett Szolgáltató tájékoztatja a kábelek tulajdonosát. A kábelek eltávolítására a tulajdonos hozzájárulását követően kerül sor, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, egységét, működését nem veszélyezteti. A kábelek eltávolítására meghatározott 15 munkanapba nem számít bele a tulajdonos értesítésének időpontjától a hozzájárulással kapcsolatos tulajdonosi nyilatkozat megérkezéséig számított időtartam. A Kötelezett Szolgáltató a tulajdonos értesítését és a tulajdonos hozzájárulással kapcsolatos nyilatkozatát dokumentálni köteles, az időpontokat utólag ellenőrizhető módon.

A kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terheli. Az eltávolítást a Kötelezett Szolgáltató végezheti, illetve azt a kábel tulajdonjogával rendelkező szolgáltató számára is lehetővé kell tennie, amennyiben azzal a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, annak működését nem veszélyezteti, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a kábelek eltávolíthatóságának megállapításánál a Jogosult Szolgáltató, valamint a Jogosult Szolgáltató igénye esetén független szakértő jelenlétét.

h) A Kötelezett Szolgáltató tartalékként fenntarthat üres kábelhelyet, amelyre a kábelhely megosztási kötelezettség nem vonatkozik. A tartalékként fenntartható üres kábelhely nem lehet nagyobb, mint az adott kábelhely szakasz teljes férőhely kapacitásának 20%-a. Alépítmények esetében, ha az adott alépítmény szakaszon az alépítményben elhelyezkedő minden üres kábelvezető cső férőhely kapacitása meghaladja az alépítmény szakasz teljes férőhely kapacitásának 20%-át, akkor a legkisebb férőhely kapacitású üres kábelvezető cső tartható fenn tartalékként. Az alkalmazott tartalék mértékét a Kötelezett Szolgáltató a rendelkező rész A/2) pontja szerinti referenciaajánlatában köteles közzétenni.

i) A kábelhely megosztási kötelezettség a saját tulajdonú kábelhelyek tekintetében terheli a Kötelezett Szolgáltatót. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó, a Határozat I.D/2. 2. pontjának megfelelő tartalmú igényének teljesítése csak olyan kábelhely szakasz felhasználásával valósítható meg, amely nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdona, de azt használja, vagy azzal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles ezt a Jogosult Szolgáltató felé jelezni. A Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára azokat a rendelkezésre álló információkat megadni, amelyek alapján a Jogosult Szolgáltató az érintett kábelhely szakasz elhelyezkedését, valamint a kábelhely tulajdonosát azonosíthatja. A Kötelezett Szolgáltató szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe a kábelhely tulajdonosával való megegyezést követően, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában.

j) Abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a kábelhely megosztás objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható, és a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatóval közösen részt vett a kábelhely megosztás megvalósíthatósági vizsgálatban, akkor a vizsgálattal kapcsolatban a Kötelezett Szolgáltató nem számíthat fel díjat a Jogosult Szolgáltató felé.

Amennyiben a kábelhely megosztás megvalósíthatósága megállapítást nyer és a Jogosult Szolgáltató az ettől számított 6 hónapon belül igénybe veszi a kábelhely megosztást, akkor a Kötelezett Szolgáltató az a) pont szerinti, nyilvántartásokból való információszolgáltatással és a c) pont szerinti helyszíni megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatban felszámított díjakat a kábelhely megosztás bérleti díjában jóváírja, oly módon, hogy kábelhely bérleti díjat a Kötelezett Szolgáltató csak a bérleti díj a) és c) pont szerinti díjakat meghaladó részére számíthat fel a Jogosult Szolgáltató felé.

3. Kiegészítő szolgáltatások

A jelen határozat rendelkező rész „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek" D/1 pontjában és a D/2. pontjának 1. és 2. alpontjaiban meghatározott szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a Kötelezett Szolgáltató a Hszr.-ben meghatározott kiegészítő szolgáltatásokat, valamint azokon felül mindazokat a kiegészítő szolgáltatásokat köteles nyújtani, amelyek szükségesek az D/1. pontban és D/2. pont 1. és 2. alpontjaiban meghatározott hozzáférési szolgáltatások Jogosult Szolgáltató általi igénybevételéhez. Ilyen kiegészítő szolgáltatások lehetnek többek között:

- információszolgáltatás nyilvántartási rendszerekből, illetve helyszíni felmérés alapján,
- a Jogosult Szolgáltató kábeleinek telepítése átengedett kábelhelyre (alépítménybe, oszlopsorra stb.), a kábelek eltávolítása,
- a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató kábelei, berendezései közötti hálózati összeköttetés kiépítése (az alkalmazott technológiától függően például összekötő kábel biztosításával, rendezőre való kifejtéssel, optikai szál hegesztésével), a rendelkező rész D/1 pontjában és a D/2. pontjának 1. és 2. alpontjaiban meghatározott szolgáltatások igénybevételének helyszínén, az ehhez szükséges helymegosztás biztosításával,
- szakfelügyelet biztosítása a Jogosult Szolgáltató által igénybevett nagykereskedelmi szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a Jogosult Szolgáltató által végzett hálózatépítési és hálózatüzemeltetési tevékenységekhez.

Amennyiben a Jogosult Szolgáltató is képes a kiegészítő szolgáltatások körébe tartozó tevékenységek elvégzésére anélkül, hogy az a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, működését veszélyeztetné, akkor a Jogosult Szolgáltatóval kötött

megállapodás alapján a Kötelezett Szolgáltató köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységeket saját maga is elvégezhesse, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

4. Migrációs kötelezés – a korábban biztosított hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás

A hálózatok technológiai fejlődése miatt bekövetkező, rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás, a hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás során a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak védelme érdekében az alábbiak szerint rendelkezem.

- Az MDF-ek bezárása, a már biztosított hozzáférések visszavonása csak a Hatóság engedélyével történhet. A Kötelezett Szolgáltatónak jóváhagyás iránti kérelmet kell benyújtania a Hatósághoz az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonása tárgyában.
- Az MDF-ek bezárását, az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonását a Hatóság csak abban az esetben engedélyezi, ha a hozzáférés további biztosítása ésszerűen nem várható el a Kötelezett Szolgáltatótól, és a Jogosultak számára biztosítottak a migráció keretfeltételei.

Azon MDF-ek esetében, amelyeknél élő hozzáférés nem valósul meg, a Kötelezett Szolgáltatónak bejelentési kötelezettsége van. A Kötelezett Szolgáltató a tervezett bezárás előtt 12 hónappal köteles értesíteni erről a Hatóságot.

A migráció keretfeltételein azon feltételek, szempontok összessége értendő, amelyeket a Hatóság az eszközökhöz biztosított hozzáférés visszavonása elbírálásánál figyelembe vesz. Ezek a következők:

- A Kötelezett Szolgáltatónak felszámolási szándékát a felszámolás tervezett időpontja előtt 5 évvel be kell jelentenie a Hatóságnak. A Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató megegyezhet ettől rövidebb, kölcsönösen elfogadható időben. A kölcsönösen elfogadható kitétel minden egyes, a felszámolás által érintett szolgáltatóra vonatkozik.
- Amint a Kötelezett Szolgáltató előtt ismertté válik, hogy az adott földrajzi területen a szolgáltatások igénybevételének milyen alternatív megoldásai vehetők igénybe, akkor - a szolgáltatások tényleges igénybevételének időpontjától függetlenül az adott alternatív megoldás Kötelezett Szolgáltató általi igénybevételét legalább 6 hónappal megelőzően - minden, vele hálózati szerződést kötött Jogosult szolgáltató tudomására kell hoznia azokat.
- A felszámoláskor a Kötelezett Szolgáltatónak azonos elbánásban kell részesítenie saját és a Jogosult Szolgáltató ügyfeleit.
- A Kötelezett Szolgáltató a szolgáltatás megfelelő minőségére és a szolgáltatás folyamatosságára vonatkozó garanciákat köteles biztosítani migráció esetén a Hszr.-nek a referenciaajánlat alapján kötött hálózati szerződés teljesítéséről rendelkező fejezetében szereplő 24. és 25. §-ában, valamint a Közeli bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatos hálózati szerződésekben foglaltaknak megfelelően.
- A Kötelezett Szolgáltató köteles a felszámolandó MDF helyszínekre vonatkozó aktuális ütemtervet folyamatosan aktualizálva közzétenni honlapján, valamint a változásokról egyidejűleg tájékoztatni a nagykereskedelmi igénybevevőket és a Hatóságot.
- A Kötelezett Szolgáltató köteles az elérhetővé váló ODF helyszínekre vonatkozó ütemtervet folyamatosan aktualizálva közzétenni honlapján, valamint a változásokról egyidejűleg tájékoztatni a nagykereskedelmi igénybevevőket és a Hatóságot.
- A jelen pontban kiszabott hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terhelik.

E) Az 1. és 2. számú érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra a Tanács DH-23398-30/2007. számú határozatában kirótt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás" kötelezettséget az alábbiak szerint módosítom,

a 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató vonatkozásában pedig az alábbiak szerint előírom:

Az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató a DH-26149-18/2007 számú határozat rendelkező részének I. számú mellékletében foglalt tartalomhoz képest az Elnöknek a 4. piacra vonatkozó HF/44-11/2011.. sz. határozatában rendelkező részének II. mellékletében meghatározott szabályok szerint köteles új számviteli szétválasztási kimutatást készíteni és az Elnökhöz az Eht. 62. (1) bekezdése szerinti időpontig jóváhagyás céljából benyújtani. Ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel, azokkal összehangoltan, egy egységes szerkezetben elkészített beadványban, az Elnök részére az Eht. 62. § (1) bekezdésében foglalt időpontig jóváhagyásra történő benyújtásával – az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésének egyidejű igazolása mellett – köteles teljesíteni. Ha a Kötelezett Szolgáltató helyhez kötött és mobil elektronikus hírközlési üzleti területekkel is rendelkezik, akkor a két üzleti terület

szétválasztására és a mobilpiaci üzleti területre vonatkozóan a Tanács DH-25712-47/2008. számú határozata rendelkező részének I. számú mellékletében foglalt szabályokat köteles alkalmazni.
A „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltató által benyújtott számviteli szétválasztási kimutatást az Elnök az Eht. 62. § szerinti eljárásában hagyja jóvá. A DH-23398-30/2007. számú határozat alapján az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót terhelő számviteli szétválasztás kötelezettség a jelen határozat közlésének napját követő napon hatályát veszti azzal, hogy a folyamatban lévő, a számviteli szétválasztási kimutatások jóváhagyására vonatkozó eljárásokban még a DH-23398-30/2007. számú határozatban foglalt, jelenleg hatályos kötelezettség szerint kell eljárni.
A jelen pontban kiszabott számviteli szétválasztás kötelezettség az 1., 2. és 3. sz. érintett piacon jelentős piaci erejűként azonosított Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terheli.

II.

Amennyiben jelen határozat jogerőre emelkedését követően bármely Kötelezett Szolgáltató tekintetében jogutódlás következik be, akkor a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szerinti jogutódja(i) lép(nek), és a jogelődre jelen határozatban megállapított kötelezettségek ezen jogutódo(ka)t terhelik.
Egyetemes (általános) jogutódlás esetén a jogelődöt jelen határozat alapján terhelő valamennyi kötelezettség annak a jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva terheli a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t.
Amennyiben jelen határozatban jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató a tevékenysége végzésének feltételeit a felek akaratelhatározása alapján harmadik személy szolgáltató(k)ra átruházza (ügyleti vagy egyedi jogutódlás), úgy ezen harmadik szolgáltató(k) a korábbi jelentős piaci erejű szolgáltató jogutódjának minősül(nek), és terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, a jelen határozatban meghatározott tartalommal.
Jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A Határozat felülvizsgálata a határozat közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, az Elnökhöz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.
A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.
A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa HF/56-12/2011. számú határozata rendelkező részének I. számú melléklete
Az országos bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatban kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmának meghatározása
(A retail-minus díjképzési módszer)

Amely szolgáltatókra az Elnök a jelen határozat alapján az Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" körében kötelezettséget írt elő (Rendelkező rész, I. fejezet, C) pontja), ezt a kötelezettséget az Országos bitfolyam hozzáférésre vonatkozóan a Kötelezett Szolgáltató a jelen mellékletben foglaltak szerint köteles teljesíteni.
A Kötelezett Szolgáltató a jelen határozatban foglalt HOZZÁFÉRÉS ÉS ÖSSZEKAPCSOLÁS kötelezettség D/1. pont második bekezdése alapján „minden olyan sávszélességű Országos bitfolyam hozzáférést köteles nyújtani, amely sávszélességű szélessávú szolgáltatást saját maga, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás kiskereskedelmi szolgáltatásként kínál." A Kötelezett Szolgáltató ezen nagykereskedelmi szolgáltatásokat a jelen melléklet szerinti, kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (retail minus) alkalmazásával kialakított díj ellenében köteles nyújtani.
A díj meghatározása érdekében az Elnök a Kötelezett Szolgáltatót a jelen melléklet szerinti adatok és számítások benyújtására kötelezi. Az Elnök az Országos bitfolyam hozzáférés díjainak alapját képező, a jelen mellékletben előírt számításokat ellenőrzi, jóváhagyja, illetve indokolt esetben módosítja.
A jelen mellékletben szereplő valamennyi adatkérést a Kötelezett Szolgáltató elektronikus formában is teljesíteni köteles úgy, hogy az adatokat tartalmazó fájlt olyan formában köteles benyújtani, hogy az a Microsoft Excel nevű szoftverével olvasható legyen.
Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató adat- és információszolgáltatási kötelezettségének olyan modell benyújtásával tesz eleget, amelyben

- informatikai hibajelzés jelenik meg, vagy
- a benyújtandó információkat és számításokat külön-külön nem, csak a teljes benyújtott állomány behívásával lehet hibajelzés nélkül megismerni,

az Elnök az adatszolgáltatást nem teljesítettként kezeli, s felhívja a Kötelezett Szolgáltatót az adatszolgáltatása ismételt benyújtására. Az adatszolgáltatás ismételt benyújtására irányuló felhívás nem, késedelmes, vagy nem megfelelő tartalmú teljesítése esetében az Elnök bírságot szab ki, s a rendelkezésre álló információk alapján megállapítja a nagykereskedelemben alkalmazandó maximált árakat.

A benyújtott adatok, valamint a jelen melléklet C.4. pontjában foglalt egyéb szempontok alapján az Elnök megállapítja a kiskereskedelmi átlagár és a Jogosult Szolgáltatók számára nyújtott Országos bitfolyam hozzáférés nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) minimális mértékét, valamint a Kötelezett Szolgáltató által a Jogosult Szolgáltatók felé érvényesíthető nagykereskedelmi egyszeri és havi díjak legmagasabb értékét.

Az Elnök által meghatározott nagykereskedelmi árakat az új szerződésekre az ármegállapító határozat közlése napját követő hó 1. napjától, a korábban megkötött határozott idejű és/vagy hűségidőszakot tartalmazó szerződésekre azok lejáratát követően kell alkalmazni.

Az Elnök által megállapított, hatályos érték maximált árként értelmezendő, azaz az Országos bitfolyam hozzáférés egyszeri díjának és havi díjának meghatározásakor és alkalmazása során semmilyen esetben és semmilyen körülmények között sem léphető túl. Kötelezett Szolgáltató az Elnök által meghatározott értéknél alacsonyabbat alkalmazhat, de ebben az esetben az EGYENLŐ ELBÁNÁS elvének megfelelően valamennyi Jogosult Szolgáltató számára az alacsonyabb áron kell nyújtania a szolgáltatást.

Annak érdekében, hogy a szabályozott nagykereskedelmi ár tükrözze a kiskereskedelmi ár változásait, az Elnök a szabályozott nagykereskedelmi árat féléves gyakorisággal felülvizsgálja. A Kötelezett Szolgáltató a rendszeres felülvizsgálat érdekében a jelen mellékletben meghatározott adatokat és számításokat minden év február 1-jéig, illetve augusztus 1-jéig, a megelőző naptári félévre (azaz a július 1. és december 31. közötti időszakra, illetve a január 1. és június 30. közötti időszakra; a továbbiakban: alapidőszak) vonatkoztatva köteles benyújtani az Elnök számára.

C.1. A kiskereskedelmi díjak figyelembe vétele a számításban

A Kötelezett Szolgáltató köteles az általa és az irányítása alatt álló szolgáltató által alkalmazott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások – alábbiakban részletezett – adatait meghatározni és benyújtani.

C.1.1. A kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatás átlagdíja

A Kötelezett Szolgáltató a C.1.3. pont által meghatározott szolgáltatástípusok szerinti bontásban benyújtja kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatásainak listaárait, az alapidőszakban kiszámlázott havi és egyszeri díjbevétel értékét, valamint a kiskereskedelmi díjcsomagokhoz tartozó volumeneket az alapidőszak hónapjaira vonatkozóan havi bontásban, illetve az alapidőszakra összesen.

A C.1.3. pont szerint meghatározott díjcsomagok átlagos havi díját és átlagos egyszeri díját mind az alapidőszakra, mind annak hónapjaira meg kell állapítani úgy, hogy az a fentiek szerint kimutatott árbevétel és volumen hányadosával legyen egyenlő.

A Kötelezett Szolgáltató továbbá köteles benyújtani a forgalomfüggő és forgalmi korlátos kiskereskedelmi szolgáltatásainak forgalmi adatait és az alkalmazott forgalmi díjakat, az értékesített szolgáltatástípusoknak megfelelő bontásban, a forgalmi adatokat az alapidőszak minden egyes hónapjára vonatkozóan külön, valamint a teljes időszakra vonatkozóan összesítve.

Az átlagár számításának képlete a havi díjak esetében: P = B/EHSZ

ahol

P: átlagos havi díj

B: a C.1.2. pontnak megfelelően tisztított díjbevétel

EHSZ: az előfizetői hónapok száma (az adott időszakban az adott kiskereskedelmi szolgáltatástípus keretében előfizetett hónapok száma).

Az átlagár számításának képlete az egyszeri díjak esetében: P = B/ESZ

ahol

P: átlagos egyszeri díj

B: az egyszeri díjakból származó árbevétel

ESZ: az új szerződések száma.

A lépcsős akciók keretében értékesített csomagok esetében a tényleges bevétel helyett számított bevételi értéket kell alkalmazni. Ilyen esetben az egy szerződésből származó bevétel számítása során az előfizetői hónapok számát a szerződés teljes hatálya alatt alkalmazott havi díjak súlyozott átlagértékével kell szorozni, és a számítást a beadványban külön ki kell mutatni.

(Tehát amennyiben például az adott akciós ár egyéves szerződésre vonatkozik és az első három hónapban 0 Ft, a többi hónapban pedig x Ft a havi díj mértéke, akkor az ezen akció keretében értékesített csomagokat a bevétel kiszámításánál (3*0+x*(12-3))/12 áron kell figyelembe venni.)

Amennyiben nemcsak a Kötelezett Szolgáltató, hanem valamely (illetve több), az irányítása alatt álló szolgáltató(k) is nyújtja(k) az adott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatást, úgy az átlagárat egyrészt a Kötelezett, illetve az irányítása alatt álló szolgáltató(k) kiskereskedelmi értékesítési áraira vonatkoztatva külön-külön (részátlag), másrészt a Kötelezett Szolgáltató és az irányítása alatt álló szolgáltató értékesítési áraira együttesen (teljes átlag) is meg kell állapítani.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató adatszolgáltatási kötelezettségét nem, vagy hiányosan (nem megfelelően) teljesíti, a díjképzési módszer alapjául szolgáló kiskereskedelmi árként az Elnök a Kötelezett Szolgáltató – az adatszolgáltatás esedékessé válásakor – aktuális legalacsonyabb díját alkalmazza.

C.1.2. A kiskereskedelmi ár megtisztítása

A kiskereskedelmi szolgáltatást a szolgáltatók általában nem önmagában, hanem a szélessávú internet szolgáltatással együtt járó kiegészítő szolgáltatásokkal (pl. e-mail postafiókok stb.), esetleg más elektronikus hírközlési szolgáltatással (pl. hang- vagy IPTV-szolgáltatással, stb.) vagy tartalomszolgáltatással (pl. letölthető zeneszámok, stb.) együtt kínálják. A számítások célja a kizárólag a szélessávú internet szolgáltatást képviselő díj meghatározása, ehhez a Kötelezett Szolgáltatónak a díjbevételt meg kell tisztítania a fenti egyéb szolgáltatásoktól.

Ha nem egyértelmű, hogy a megtisztított díjbevétel – ideértve a csomaghoz társított vagy a csomag igénybevételére tekintettel más elektronikus szolgáltatásra meghirdetett díjkedvezményt is – a csomagon belül külön mennyi lenne, akkor a Kötelezett Szolgáltatónak a csomag díjbevételét a csomagot alkotó szolgáltatások listaárai vagy - amennyiben azok jobban tükrözik az árarányokat - a ténylegesen alkalmazott árak arányában kell meghatároznia és a számítást a beadványban külön ki kell mutatnia.

Amennyiben a szolgáltatási csomag olyan szolgáltatáselemet is tartalmaz, amelyet az adott Kötelezett Szolgáltató önmagában nem értékesít, akkor ennek csomagon belüli értékére vonatkozóan szakértői becsléseket kell alkalmaznia, melynek alapját minden esetben a Kötelezett Szolgáltató saját becslései, számításai jelentik. Az Elnök a beadott adatok ellenőrzéséhez más szakértők, így különösen a hasonló kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtó más szolgáltatók szakértőinek becsléseit is felhasználja.

C.1.3. A kiskereskedelmi szolgáltatások részletezettsége

A kiskereskedelmi szolgáltatás adatait a Kötelezett Szolgáltatónak a sávszélesség kategóriákon túl további részletezettségben kell kimutatnia, a szolgáltatás igénybevételi feltételei között meglévő lényeges különbségeknek megfelelően, az alábbi paraméterek szerint:

- az új, a korábbi és a továbbélő szerződések
- garantált le- és feltöltési sebesség (Kbps)
- egyéni, illetve üzleti előfizetők számára értékesített
- az adatforgalom figyelembe vételi módja alapján (korlátlan használatot biztosító vagy forgalomfüggő)
- a forgalomfüggő hozzáféréseken belül a meghatározott forgalmat magában foglaló havi díjú (forgalmi korlátos), illetve a havi díjon felül további használati díjat tartalmazó hozzáférések. E hozzáféréseket tovább kell részletezni a havidíjban foglalt adattartalom, a használati díj számítása (például percalapú használati díj stb.), illetve egyéb jellemzők szerint
- az eltérő elkötelezettségi idejű (hűségidőszakú) hozzáférések
- az előfizető, illetve a Kötelezett Szolgáltató által üzembe helyezett végződtető berendezés (azaz „szereld magad”, illetve nem „szereld magad” konstrukció), amennyiben azok havi vagy egyszeri díja eltérő
- esetleges további lényegi jellemzők.

Új szerződésnek számítanak az új szélessávú előfizetőkkel (ideértve a szolgáltatóváltó előfizetőket is) kötött szerződések, valamint a megújított szerződések. Új előfizetési szerződésnek minősül, ha a szerződésben változik a létesítési hely, az előfizető személye vagy más lényeges szerződési feltétel.

Megújított szerződésnek minősül, ha a határozott idő vagy hűségidőszak lejártával a felek a szerződést újrakötik, vagy újabb hűségidőszakra köteleződnek el, vagy a szerződésben valamely lényeges szolgáltatási (műszaki vagy pénzügyi) paraméter változik.

Továbbélő szerződésnek számít a korábban megkötött határozott idejű vagy hűségidőszakot tartalmazó szerződés, ha ezek lejártát követően a hűségidőszak meghosszabbodása (megújítása) nélkül a szerződés határozatlan idejűvé válik, miközben a többi szolgáltatási paramétere (az ár kivételével) változatlan feltételekkel továbbra is hatályban marad.

Korábbi szerződésnek minősül minden nem új és nem továbbélő szerződés.
Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nem a lényeges igénybevételi feltételekben foglalt különbségeknek megfelelő fenti bontásban közli a kiskereskedelmi árakat, az Elnök az adott igénybevételi feltételeken belüli ajánlatok közül a Kötelezett Szolgáltató – az adatszolgáltatás esedékessé válásakor – aktuális legalacsonyabb díját alkalmazza.

C.1.4. Sávszélesség migráció

A fenti számítások során az alapidőszak alatt történt sávszélesség migráció esetén (azaz abban az esetben, amikor a Kötelezett Szolgáltató, illetve az annak irányítása alatt álló szolgáltató, az adott, korábban megkötött szolgáltatási szerződésben rögzített sávszélesség értékét módosítja), amennyiben azonosítható, hogy az új sávszélesség kategória melyik korábbi sávszélességnek felel meg, a korábbi sávszélességű szolgáltatás értékesítési adatait a Kötelezett Szolgáltatónak az új sávszélességű szolgáltatás átlagos értékesítési áránál kell figyelembe vennie.
Amennyiben egyértelműen nem azonosítható, hogy a Kötelezett Szolgáltató által alkalmazott új kiskereskedelmi szerződési feltételek mellett az adott sávszélességű szolgáltatás a régi kiskereskedelmi szerződési struktúrában melyik szélessávú szolgáltatásnak feleltethető meg, az Elnök az új sávszélesség „típus" nagykereskedelmi árát a hozzá legközelebb eső sávszélesség kategória (kategóriák) nagykereskedelmi ára alapján határozza meg, a két szomszédos sávszélesség nagykereskedelmi árának valamely súlyozott átlagaként.
A fenti számítások során az alapidőszak előtt megvalósult sávszélesség migráció esetén az újnak nem minősülő kiskereskedelmi értékesítéseket a Kötelezett Szolgáltatónak az alapidőszak során biztosított sávszélesség szerint kell besorolnia.
A Kötelezett Szolgáltató a tervezett sávszélesség migráció bevezetése előtt 30 nappal mind az Elnököt, mind a Jogosult Szolgáltatókat köteles tájékoztatni a tervezett sávszélesség-változtatásokról oly módon, hogy a bejelentés tartalmazza a korábbi és a módosított sávszélességek megfeleltetését.
Abban az esetben, ha a migráció az ármegállapítás alapját képező adatszolgáltatási időszak vége és az azon alapuló ármegállapító határozat közlése közötti időszakban történik, a Kötelezett Szolgáltató az Elnökhöz intézett tájékoztatásában köteles benyújtani azon sávszélességfüggő fajlagos kiskereskedelmi költségszámításokat, amelyek a migráció következtében megjelenő, korábban nem alkalmazott sávszélességekre vonatkoznak.

C.2. A Jogosult Szolgáltatók számára nyújtott nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatások díjai

A Kötelezett Szolgáltató köteles benyújtani a Jogosult Szolgáltatók számára kínált nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatások listaáraira, árbevételére, értékesítési volumenére, valamint a ténylegesen alkalmazott átlagárakra vonatkozó alapidőszaki adatokat, Jogosult Szolgáltatók szerint külön-külön és összesen, a C.1.3. pontban előírt részletezettségben.
A nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatás átlagárának számítási elve, valamint az adott időszakban újnak számító értékesített szolgáltatások definíciója értelemszerűen megegyezik a jelen melléklet C.1. pontjában foglaltakkal (azzal, hogy nagykereskedelmi értékesítés tekintetében új értékesítésnek minősül a szolgáltatóváltó előfizető miatti új nagykereskedelmi igény is).

C.3. Az árrés megállapítása

C.3.1. A kiskereskedelmi szolgáltatás költségei

A Kötelezett Szolgáltató köteles az Elnök számára benyújtani a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az Országos bitfolyam hozzáférésen felül szükséges tevékenységek kapcsán a Kötelezett Szolgáltatónál, illetve az irányítása alatt álló szolgáltatónál az alapidőszak alatt felmerült költségeinek részletes kimutatását, a jelen és a C.1. pont szerinti bontásban.
A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás kiskereskedelmi költségei és a C.1. pont szerint meghatározott volumen adatai alapján a Kötelezett Szolgáltató kiszámolja, hogy mennyi volt a saját, és az irányítása alatt álló szolgáltatója fenti időszakra vonatkozó kiskereskedelmi szolgáltatásának Országos bitfolyam hozzáférésen felüli fajlagos költsége, és benyújtja az Elnök számára a számítás alapjául szolgáló részletes adatokat.
Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató is és az ő irányítása alatt álló más szolgáltató is nyújtja az adott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatást, úgy a vonatkozó kiskereskedelmi szolgáltatás Országos bitfolyam hozzáférésen felüli fajlagos költségét egyrészt külön-külön szolgáltatónként, másrészt a szolgáltatókra együttesen vonatkoztatva is meg kell állapítani.
A Kötelezett Szolgáltató a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az Országos bitfolyam hozzáférésen felül szükséges tevékenységek költségeit két fő csoportba osztva köteles bemutatni.

Az első típusú költségek esetén a kiskereskedelmi, értékesítési és marketing tevékenységek költségeit köteles kimutatni a Kötelezett Szolgáltató, amelyek a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatás nyújtása során felmerülnek. Ezen tevékenységek költségeinek típusai különösen a következők[2]:

- értékesítési közvetlen költségek
- az értékesítés pénzügyi költségei (a számlázás pénzügyi költségei, behajtási veszteség, kintlevőség menedzsment)
- a kiskereskedelmi szolgáltatás informatikai támogatásának költségei (Retail computing costs)
- termékfejlesztési- és menedzselési költségek
- közvetlen és közvetett értékesítési akciók költségei
- ügyfélszolgálati költségek (back- és front office)
- kiskereskedelmi számlázás költségei
- az általános költségekből a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatásra jutó rész

A fenti típusú költségeket a fajlagos költségszámításnál a Kötelezett Szolgáltató (és az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szolgáltató) által az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag egyenletesen kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani).

A második típusú költségek közé azon műszaki tevékenységek költségei tartoznak, amelyeket a Kötelezett Szolgáltató elkerülne, ha az adott előfizetői végponton kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatást nem, csak Országos bitfolyam hozzáférést nyújtana (pl. az internetszolgáltatáshoz szükséges eszközök, kiszolgáló/szerver, útválasztó/router amortizációja és tőkeköltsége[3]; a nemzetközi sávszélesség ára, egyéb).

Ezeket a költségeket szintén az előfizetői hónapokra kell szétosztani, de a szolgáltatásokon belül a különböző sávszélességekre (illetve a tényleges használattól függően a forgalomfüggő – forgalmi díjas, forgalmi korlátos – és forgalomfüggetlen csomagokra) vonatkozóan differenciáltan. A Kötelezett Szolgáltató köteles bemutatni a költségek differenciált szétosztása során alkalmazott részletes számítást.

A költségek részletes kimutatása során a Kötelezett Szolgáltató köteles jelezni, hogy melyek a szolgáltatási volumentől függő, illetve az attól független költségek. A Kötelezett Szolgáltató köteles bemutatni azt is, hogy a szolgáltatási volumentől függő költségek esetén a költségek milyen módon függenek a volumentől.

Az Elnök a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, Országos bitfolyam hozzáférésen felüli költségeinek értékelésekor figyelembe veheti a Jogosult Szolgáltatók, illetve más Kötelezett Szolgáltatók költségeit is. Ebben az esetben az Elnök alapvetően a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások adott földrajzi piacán (a Kötelezett Szolgáltatóval együtt) 90%-os együttesen számított piaci részesedéssel rendelkező szolgáltatókat veszi figyelembe. Ha a Kötelezett Szolgáltató nem, vagy nem megfelelően szolgáltat adatot, akkor az Elnök a releváns kiskereskedelmi költségek meghatározása során más hatékony szolgáltatók kiskereskedelmi költségeit veszi alapul.

C.3.2. A nagykereskedelmi szolgáltatás költségei

A fentieken túlmenően a Kötelezett Szolgáltató köteles kimutatni és az Elnök számára benyújtani a vonatkozó addicionális költségeit, amelyek a jelen határozat által a nagykereskedelmi Országos bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatban előírt kötelezettségek teljesítésének érdekében, az Országos bitfolyam hozzáférés biztosításán túl merültek fel.

Ebbe a körbe tartoznak alapvetően a Jogosult Szolgáltatók kiszolgálásának, valamint a Jogosult Szolgáltatókkal való elszámolásnak a költségei, valamint a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges és csak ahhoz köthető pótlólagos beruházások költségei. Nem tartoznak a figyelembe vehető nagykereskedelmi költségek körébe a Kötelezett Szolgáltató üzleti érdekei alapján felmerülő, a nagykereskedelmi szolgáltatás értékesítését ösztönző, illetve marketing jellegű költségek, valamint a termékfejlesztési, termékmenedzselési költségek.

A nagykereskedelmi szolgáltatás költségei alapján a Kötelezett Szolgáltató a szélessávú szolgáltatás fajlagos nagykereskedelmi költségét számítja ki. A nagykereskedelmi költségeket a fajlagos költségszámításnál a Kötelezett Szolgáltató által az adott időszakban átlagosan nyújtott összes nagykereskedelmi szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag egyenletesen kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani).

[2] A releváns költségek tételeinek összeállítása során az Elnök figyelembe vette az európai szabályozó hatóságok szövetségének (Independent Regulatory Group) retail minus szabályozásra vonatkozó elvi anyagát: Principles of Implementation and Best Practice Regarding the Use and Implementation of Retial Minus Pricing, IRG September 2005.

[3] A számításokban érvényesíthető tőkeköltség mértéke a mindenkori adatszolgáltatás időpontjában érvényes, az adott szolgáltatóra meghatározott tőkeköltséggel egyezik meg.

Az Elnök a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott kiskereskedelmi és nagykereskedelmi költségek helyességének megítéléséhez bekérhet a költségek tartalmára, a költségek felosztásának módjára vonatkozó további információkat. Amennyiben valamely kiskereskedelmi, illetve nagykereskedelmi költségelem (tevékenység) a szélessávú szolgáltatáson kívül a Kötelezett Szolgáltató más szolgáltatásaihoz is kapcsolódik, és így költsége e szolgáltatások között megoszlik, a Kötelezett Szolgáltató az Elnök erre irányuló felhívása esetén köteles benyújtani a költségelem (tevékenység) érintett szolgáltatásokra vonatkozó költségadatait, számszerűen bemutatni a költségfelosztást meghatározó tényezőket, valamint megindokolni ezek alkalmazását.

C.3.3. Az árrés

A jelen pontban fentebb részletezett számítások eredményeként meghatározásra kerül az adott i-dik típusú (a C.1.3. pontban foglalt bontásnak megfelelő) szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás Országos bitfolyam hozzáférésen felüli tevékenységeinek fajlagos költsége (E_i), a nagykereskedelmi szolgáltatás fajlagos költsége (F_i), valamint a kettő különbségeként meghatározott árrés (Z_i). A releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek az árrés mértékét növelik, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek az árrés mértékét csökkentik, azaz $Z_i = E_i - F_i$.

Az árrés mértéke a fentiek szerint sávszélességenként, illetve a használati korlátosság függvényében eltérő, a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az Országos bitfolyam hozzáférés nyújtásán felül szükséges tevékenységek egy része költségeinek sávszélességtől függő jellege miatt. A nagykereskedelmi szolgáltatás fajlagos költségei hozzáférés típusonként egységesek. Árrést az Elnök csak a havi díjak esetében határoz meg, az egyszeri díjaknál nem, mivel a jelen pontban foglaltaknak megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésébe épülnek be.

Amennyiben más szolgáltatók benyújtott kiskereskedelmi költségadatai jelentősen eltérnek a Kötelezett Szolgáltató költségadataitól, az Elnök megvizsgálja, hogy az eltérés közgazdaságilag indokolt-e, és a vizsgálat alapján a Kötelezett Szolgáltató költségadataiból egyértelműen nem következő árrést is meghatározhat.

C.4. A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

Az Elnök mindazokra a szolgáltatástípusokra (a C.1.3. pontnak megfelelő bontásban) megállapítja a nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét, amelyeket a Kötelezett Szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás kiskereskedelmi szolgáltatásként kínál. Ez alól azok a szolgáltatástípusok jelenhetnek kivételt, amelyeket a Kötelezett Szolgáltató az ármegállapítás időpontjában objektív műszaki okok miatt nem tud nagykereskedelmi szolgáltatásként nyújtani.

Azon nagykereskedelmi szolgáltatástípusok esetében, amelyeknek nincs kiskereskedelmi megfelelője, a szolgáltatás díjában a felek szabadon állapodnak meg, a C.4.4. pont szerinti eset kivételével. A Kötelezett Szolgáltató a nagykereskedelmi feltételekben és a kiállított számlákban is köteles egyértelműen megjelölni és elkülöníteni a szabályozott díjú és a nem szabályozott díjú nagykereskedelmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó tételeket.

C.4.1. Nagykereskedelmi árak megállapítása új kiskereskedelmi értékesítési adatok ismeretében

A Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét az Elnök alapértelmezésben a Kötelezett Szolgáltató, illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató C.1.1. pont szerinti átlagos új kiskereskedelmi értékesítési ára és a C.3.3. pont szerint meghatározott árrés különbségeként állapítja meg.

A retail minus ármeghatározás képlete, azaz az i-dik szolgáltatástípus nagykereskedelmi árának számítási módja tehát a következő:

$N_i = P_{i,új} - Z_i$

ahol

N_i: az i-dik szolgáltatástípus nagykereskedelmi ára és

$P_{i,új}$: az i-dik szolgáltatástípus új kiskereskedelmi értékesítési átlagára.

Az Elnök a nagykereskedelmi díj végső meghatározásakor a fentiek mellett figyelembe veszi, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltatók számára az Országos bitfolyam hozzáférés nyújtásakor milyen árakat alkalmazott az alapidőszakban (ld. jelen melléklet C.2. pontját). Amennyiben a költségek figyelembevételével számított árrés (Z) alkalmazásával számított nagykereskedelmi havi díj meghaladná a Jogosult Szolgáltatónként számított, az ármegállapítás alapjául szolgáló alapidőszakra vonatkozó átlagos nagykereskedelmi havi díjak közül a legalacsonyabbat, akkor az Elnök a havi díjat a Jogosult Szolgáltatónként számított legalacsonyabb átlagos nagykereskedelmi havi díjjal megegyezően állapítja meg. A Kötelezett Szolgáltató által alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi egyszeri díjat az Elnök ebben az esetben az ármegállapítás alapjául szolgáló átlagos havi díjhoz tartozó átlagos egyszeri díjjal megegyezően állapítja meg. Több azonos átlagos havidíj esetén más tényezők

(pl. az egyszeri díjak) figyelembe vételével hozza meg döntését. Amennyiben az egyes Jogosult Szolgáltatókkal szemben alkalmazott egyszeri díjak között jelentősek az eltérések, az Elnök az egyszeri díjak mértékét is figyelembe veheti az alkalmazandó nagykereskedelmi ár alapjául szolgáló havi díj kiválasztásánál.

C.4.2. Nagykereskedelmi árak megállapítása új kiskereskedelmi értékesítési adatok hiányában

Új kiskereskedelmi értékesítési átlagár ($P_{i,új}$) hiányában az Elnök P_i értékként az adott szolgáltatástípus listaárát, illetve a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott korábbi, illetve továbbélő szerződések alapján értékesített szolgáltatás átlagárát ($P_{i,régi}$) veszi figyelembe.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató az alapidőszakban értékesített olyan nagykereskedelmi szolgáltatást, amelynek megfelelő kiskereskedelmi díjcsomagjában nem volt új értékesítése, úgy a nagykereskedelmi ár megállapítása a kiskereskedelmi díjcsomag C.1.2. pont szerint tisztított listaárai alapján történik. Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató listaáras kínálatában több olyan díjcsomag található, amelyek lényegi feltételeiket tekintve azonos kategóriába sorolhatók, úgy az Elnök e díjcsomagok listaárainak egyszerű számtani átlagát veszi figyelembe kiskereskedelmi értékesítési árként.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató az alapidőszakban nyújtott szélessávú nagykereskedelmi szolgáltatásának megfelelő kiskereskedelmi díjcsomagját már nem értékesíti, és ennek igazolásával listaárat nem tud benyújtani, ugyanakkor még biztosítja az előfizetői egy csoportjának az adott nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásnak megfelelő kiskereskedelmi szolgáltatást, úgy a Kötelezett Szolgáltató e szolgáltatás átlagárát köteles benyújtani az átlagárszámítást megalapozó alapadatokkal és számításokkal együtt. A fenti esetben a nagykereskedelmi árak megállapítása a korábbi szerződések alapján biztosított szolgáltatás átlagárára ($P_{i,régi}$) épül.

Az Elnök a nagykereskedelmi díj végső meghatározásakor a fentiek mellett a C.4.1. pontban foglaltak szerint figyelembe veszi, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltatók számára az Országos bitfolyam hozzáférés nyújtásakor milyen árakat alkalmazott az alapidőszakban.

C.4.3. Eljárás új kiskereskedelmi szolgáltatások esetén

A Kötelezett Szolgáltató új, a korábbiaktól lényegesen eltérő szolgáltatási feltételekkel kínált kiskereskedelmi szolgáltatást nem vezethet be anélkül, hogy annak nagykereskedelmi megfelelőjét meghatározott idővel előtte (minimum 30 nap) Jogosult Szolgáltatóknak fel nem ajánlotta.

Új, a korábbiaktól lényegesen eltérő szolgáltatási feltételeket jelent az alábbiak változása:

- a korábban alkalmazottól eltérő sávszélesség (ide nem értve a sávszélesség migrációt);
- egyéni, illetve üzleti előfizetők számára történő értékesítés;
- a garantált le- és feltöltési sebesség (Kbps);
- forgalomtól, forgalmi időtől való függés, illetve mindezektől való mentesség;
- eltérő elkötelezettségi idő (hűségidőszak);
- az előfizető, illetve a Kötelezett Szolgáltató által üzembe helyezett végződtető berendezéssel (azaz „szereld magad", illetve nem „szereld magad" konstrukcióban) történő értékesítés, amennyiben azok havi vagy egyszeri díja eltérő;
- egyéb lényegi jellemzők.

Az előző bekezdés alapján újnak minősülő kiskereskedelmi szolgáltatás bevezetése előtt 75 nappal a Kötelezett Szolgáltató köteles kidolgozni és az Elnök számára benyújtani az ahhoz tartozó Országos bitfolyam hozzáférés tervezetét.

A tervezetnek tartalmaznia kell a kiskereskedelmi szolgáltatás és az annak megfelelő nagykereskedelmi szolgáltatás leírását, az ármeghatározás szempontjából lényeges jellemzőinek legalább a C.1.3. pont szerinti részletezettségű ismertetésével. A Kötelezett Szolgáltatónak be kell nyújtania a kiskereskedelmi szolgáltatás bevezetéskor alkalmazni kívánt egyszeri és havi díjait. A tervezetnek tartalmaznia kell továbbá a kiskereskedelmi árrés sávszélesség, illetve használati korlát függvényében változó költségeinek, valamint az új kiskereskedelmi szolgáltatással egy csomagban értékesíteni tervezett kiegészítő szolgáltatások értékének számítását.

Az Elnök a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott kiskereskedelmi havi díjak és egyszeri díjak, valamint fajlagos nagykereskedelmi és kiskereskedelmi költségek megfelelő benyújtása alapján jóváhagyja a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz tartozó Országos bitfolyam hozzáférés legmagasabb nagykereskedelmi árát.

Az Elnök az adott nagykereskedelmi ár jóváhagyása során a kiskereskedelmi szolgáltatás bevezetéskor alkalmazni kívánt egyszeri és havi díját tekinti az átlagos kiskereskedelmi értékesítési árnak.

Az Elnök által jóváhagyott/megállapított új kiskereskedelmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó nagykereskedelmi szolgáltatás feltételei és díjai a jóváhagyást követő retail minus határozat hatályba lépéséig hatályosak. Amennyiben az ármegállapítást követő adatszolgáltatásban – kiskereskedelmi értékesítés hiányában – a Kötelezett Szolgáltató nem tudja megadni e termékéhez a kiskereskedelmi új értékesítés átlagárát, úgy e szolgáltatást új értékesítési volumen nélkül, a tervezett kiskereskedelmi árral, azonban az adatszolgáltatás aktuális költségeinek figyelembe vételével kell az adatszolgáltatásában megjelenítenie.

C.4.4. Eljárás a Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi sávszélesség kínálatától eltérő sávszélességű új nagykereskedelmi szolgáltatás árának meghatározása esetén

A jelen határozatban foglalt HOZZÁFÉRÉS ÉS ÖSSZEKAPCSOLÁS kötelezettség D/1. pont harmadik bekezdése alapján a Jogosult Szolgáltató „a Kötelezett Szolgáltató által maximálisan biztosított vagy annál kisebb sávszélességű, de a Kötelezett Szolgáltató csomagjaival nem feltétlenül megegyező (ugyanakkor műszakilag megvalósítható) bitfolyam hozzáférést igényelhet, melyet a Kötelezett Szolgáltató biztosítani köteles, amennyiben annak teljesítése műszakilag lehetséges és nem jelent érdemi többletterhet a Kötelezett Szolgáltatóra nézve a saját kiskereskedelmi sávszélesség-kínálatának megfelelő bitfolyam hozzáférés szolgáltatáskínálat nyújtásának terheihez képest."

Ennek árát a szolgáltatás jellemzőiben legközelebb álló két „szomszédos" sávszélesség kategória meghatározott nagykereskedelmi árának alkalmasan súlyozott átlagaként kell meghatározni, figyelembe véve a meghatározottól eltérő sávszélességű Országos bitfolyam hozzáférés Kötelezett Szolgáltatónál felmerült addicionális költségeit.

A Kötelezett Szolgáltató az ilyen szolgáltatásait mind a kínált nagykereskedelmi feltételek, mind a Jogosult Szolgáltatókkal szembeni pénzügyi elszámolások tekintetében köteles egyértelműen elkülöníteni a C.4.1., C.4.2. és C.4.3. pontokban írt módszerrel szabályozott és a nem szabályozott díjú nagykereskedelmi szolgáltatásaitól.

C.4.5. A csupasz szélessávú nagykereskedelmi szolgáltatás különös szabályai

A jelen határozatban foglalt HOZZÁFÉRÉS ÉS ÖSSZEKAPCSOLÁS kötelezettség D/1. pont negyedik bekezdése szerint „A Kötelezett Szolgáltató az Országos bitfolyam hozzáférést abban az esetben is köteles kínálni, amikor a végfelhasználó nem vesz igénybe rajta olyan szolgáltatást, amely érdekében az adott hálózat eredetileg kiépült (így pl. telefonhálózatban telefon előfizetést, kábelhálózatban kábeltévé-szolgáltatást), függetlenül attól, hogy saját maga illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás nyújtja-e ezen kiinduló szolgáltatás (pl. telefon előfizetés) nélküli kiskereskedelmi szolgáltatást."

Abban az esetben, amikor a végfelhasználó a Kötelezett Szolgáltató hálózatán nem vesz igénybe a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatáson kívül más szolgáltatást, miközben a Kötelezett Szolgáltató ezen szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatást nem önállóan kínálja („Csupasz szélessávú nagykereskedelmi szolgáltatás"), a jelen melléklet szerinti általános szabályok azzal az eltéréssel alkalmazandók, hogy az árrés C.3. pont szerinti megállapítása során a nagykereskedelmi szolgáltatás költségeit meg kell növelni az eredeti kiskereskedelmi szolgáltatás igénybe nem vétele miatt a Kötelezett Szolgáltatónál kialakuló indokolt költségtöbblettel.

C.4.6. Eljárás megszűnő kiskereskedelmi szolgáltatások esetén

A Kötelezett Szolgáltató a piacról kivezetendő kiskereskedelmi termék(ek) esetében az új értékesítés tervezett beszüntetésének időpontja előtt 30 nappal köteles a kiskereskedelmi termék kivezetéséről – a nagykereskedelmi partnerek egyidejű, írásos tájékoztatása mellett – az Elnök felé bejelentést tenni. A kapcsolódó nagykereskedelmi termék új értékesítését a Kötelezett Szolgáltató csak a bejelentés időpontját követő fél év eltelte után szüntetheti meg.

Ez a tervezett nagykereskedelmi termékkivezetés nem mentesíti a Kötelezett Szolgáltatót a Határozat rendelkező része D/1. fejezetében foglalt kötelezettségek teljesítése alól.

A nagykereskedelmi termék fenti kivezetése csak az új nagykereskedelmi értékesítés megszűnését vonja maga után a bejelentést követő fél év elteltével; a korábbi szerződések alapján nyújtott, valamint a nagykereskedelmi új értékesítésre nyitva álló időszak alatt - hűségidő vállalásával - értékesített nagykereskedelmi szolgáltatásokat a C.4.2. pont szerint meghatározott árakon kell nyújtani, a Jogosult által eredetileg vállalt hűségidő lejáratáig.

C.4.7. Sávos kedvezmények

A Kötelezett Szolgáltató az EGYENLŐ ELBÁNÁS elvét betartva, indokolt esetben a Jogosult Szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávos (a Jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának

függvényében kialakított) díjkedvezményeket. Ezek a díjkedvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú Jogosult Szolgáltató számára legyen elérhető.
A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi szélessávú végpontra jutó költségei a Kötelezett Szolgáltatónál függnek a Jogosult Szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A Kötelezett Szolgáltató által alkalmazott sávos díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes Jogosult Szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.
A Kötelezett Szolgáltató köteles az C.1., C.2. és C.3. pontokban szereplő számítások mellett az adott időszakban alkalmazott sávos kedvezmények mértékét és feltételeit (ennek hiányában, ha van terv sávos kedvezmény bevezetésére, akkor annak feltételeit) jóváhagyásra benyújtani. Az alkalmazott sávos kedvezmények mértékét a Kötelezett Szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

Indokolás

A hatósági eljárást az NHH Tanácsa indította meg (Eht. 14. § (1) c) pont), a Hatóság Eht. 10. § f) pontjával megállapított hatáskörében.
A hatósági eljárás folyamatában a Tanács vonatkozó hatósági hatásköre a 2010. évi LXXXII. tv. 41. § (2) bekezdése alapján 2010. augusztus 11. napján az Elnökhöz került. A 2010. évi LXXXII. tv. 1. §-a alapján a törvény hatályba lépésével 2010. augusztus 11. napján létrejött a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, amely a Nemzeti Hírközlési Hatóság jogutódja (15. §, a továbbiakban együttesen: Hatóság). Ebből következően a folyamatban lévő hatósági eljárásban 2010. augusztus 11. napjától az Elnök járt el vonatkozó hatósági hatáskörében. A hivatkozott jogszabályváltozás alapján a Határozat indokolásában a tényállás történetleírásában a Tanács szerepel 2010. augusztus 11-ig, mivel a vonatkozó eljárási cselekményeket tényszerűen a Tanács gyakorolta, majd az új közigazgatási szerv megalakulását követően végzett eljárási cselekmények vonatkozásában az Indokolásban az Elnök, mint a fenti hatáskört gyakorló szerv került feltüntetésre.
Az Elnök – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § e) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételten lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. Az Elnök a tárgyi eljárás során az Eht., a 8/2009. (X. 9.) MeHVM rendelettel módosított 16/2004. (IV. 24.) IHM rendelet[4] (továbbiakban: R.), valamint az Európai Unió Bizottsága által kiadott bizottsági iránymutatások (így különösen a 2002/C 165/03[5] sz. Iránymutatás, a továbbiakban: Iránymutatás) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.
Az NHH Hivatala az Eht. 17. § (2) bekezdése szerinti 10. § m) pontjában foglalt hatáskörében, illetve a 67. § (1) bekezdése alapján piacelemző és piacfelügyeleti tevékenysége keretében 30 napos határidő tűzésével 2009. augusztus 4. napján a kiküldött határozataival, adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a Hatóság által nyilvántartott valamennyi szélessávú hozzáférési szolgáltatást nyújtó elektronikus hírközlési szolgáltató (a továbbiakban: Szolgáltatók) számára.
A tárgybani hatósági eljárás lefolytatása érdekében a Szolgáltatók által szolgáltatott adatokat a Tanács a tényállás tisztázása során értékelte. Az adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacokon a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.
A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést

[4] 16/2004. (IV. 24.) IHM rendelet a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről
[5] Commission Guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the Community regulatory framework for electronic communications and services.

hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a Hatóság megállapította, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a Hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A Hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntéselőkészítési célú tevékenységének köszönhetően már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját magukban hordozzák.

A Tanács továbbá megvizsgálta az 5. számú piac elemzése szempontjából releváns, nyilvánosan (pl.: nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat (a továbbiakban: nyilvános adatok) is. Az adatszolgáltatás óta eltelt másfél év alatt a piacon jelentős változások álltak be, ezért a piac dinamikus elemzése, az időbeli tendenciák feltárása érdekében a Tanács az elemzés súlypontját képező 2010. évre vonatkozó negyedéves bontású nyilvános adatokat (KSH OSAP, Piacfelügyeleti ellenőrzési eljárás során keletkezett adatok) is felhasznált.

A piacelemzési határozat szakmai megalapozottságának további erősítése érdekében a Hatóság 2010. június 30-án az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 34-35. §-ban foglalt rendelkezések szerint, a magyarországi szélessávú piacok piacelemzési határozatainak előkészítése tárgyában nyilvános meghallgatást tartott. A nyilvános meghallgatással az elektronikus hírközlési piac szereplőinek lehetőséget biztosított arra, hogy kifejthessék véleményüket és megismerhessék mások ezzel kapcsolatos álláspontját. Az elektronikus hírközlési piac szereplői közül a nyilvános meghallgatáshoz kapcsolódóan a három volt koncessziós szolgáltató (a Magyar Telekom Távközlési Nyrt., az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. és a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.) mellett az ATSZE, a Telenor és a Magyar Kábelszövetség nyújtott be írásos észrevételt a Hatósághoz. Az Elnök az 5. számú piac elemzése során messzemenően figyelembe vette a nyilvános meghallgatás tapasztalatait.

A Tanács az ekként rendelkezésére álló adatokat és információkat összességében értékelte és megállapította, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt az IHM rendelet 1. sz. melléklete szerinti 5. piac[6] vizsgálatát elvégezni. Az adatszolgáltatás és a beérkezett adatok feldolgozása egy olyan összevont bizonyítási eljárásra irányuló folyamat, amelynek célja a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás elnevezésű nagykereskedelmi piac tekintetében az adott piaccal összefüggő eljárási jogviszony tárgyának és az Eht. 27. § szerinti konkrét ügyfelek körének, azaz az egyes hatósági eljárások alanyainak meghatározása volt. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik az 5. számú piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást. A Tanács a piacelemzési eljárás megindításáról 2009. december 10-én kelt, DH/30318-1/2009 számú végzésében értesítette az ügyfeleket.

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több, egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint az Elnök azonosítja a piacokat; elemzi az azonosított piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azokat érintett piacnak nyilvánítja, majd azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat, továbbá a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra az Eht. XI-XIV. fejezetében foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt, versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során az Elnök a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

[6] Az IHM rendelet 1. számú melléklete szerinti 5. piac az előző piacelemzési eljárás idejében hatályos 16/2004. IHM rendelet 1. számú mellékletében szereplő 12. számú piac („nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás" piaca) helyébe lépett.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban az Elnök – az indokolásban foglaltak szerint – elvégezte az érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató(k) kijelölését, valamint e szolgáltatókra az Eht.-ban meghatározott körben kötelezettségeket írt elő.

A piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és a kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást lezáró jelen határozat jogi, közgazdasági és műszaki összetettsége speciális határozati struktúrát igényel. Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részéhez külön melléklet kapcsolódik, amely a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség körében teljesítendő, kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (retail minus) kialakításához és benyújtásához fűződő kötelezettség teljesítésének tartalmát és formáját határozza meg. A jelen határozat indokolása is magán hordozza a Határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a jelen határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely a jelen határozat rendelkező részében előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul.

A jelen határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz az Elnök által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében az Elnök az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette. Ezen túlmenően az Elnök a jelen határozat indokolásában részletesen és külön kitért a jelen határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

Az Elnöknek a tárgybani eljárásában a döntése meghozatala érdekében elvégzett részletes elemzését az indokolás „A" fejezete tartalmazza az alábbiak szerint:

I. Piacmeghatározás
II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
III. Kötelezettségek kirovása

Az Elnök a jelen határozat indokolása „A" fejezetének II. része szerint lefolytatott vizsgálatok alapján a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra az Eht.-nak a „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon" című XII. fejezetében meghatározott és azok közül a DH-23398-30/2007. számú határozatában kirótt kötelezettségek közül jelen határozatával az átláthatóság, az egyenlő elbánás, a számviteli szétválasztás, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettséget, valamint a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket módosította a rendelkező részben foglaltak szerint.

Az átláthatóság kötelezettség pontos tartalmát és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének A) pontja, az egyenlő elbánás kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének B) pontja, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmát és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének C) pontja és I. számú melléklete, a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének D) pontja, míg a számviteli szétválasztási kötelezettséget jelen határozat rendelkező részének E) pontja tartalmazza.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. E kötelezettségének megfelelően az Elnök tárgybani eljárása során a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: GVH) együttműködött, egyeztetett, ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismerte. Az együttműködés részletei a Határozat Indokolásának „B" fejezetében kerülnek kifejtésre.

Az Elnök az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve 2010. december 2-án a Hatóság internetes oldalán, illetve 2010. december 16-án a Hivatalos Értesítő XIII. évf. 102. számában közzétette a határozat tervezetét.
Az érdekeltek számára a határozat-tervezetnek a Hatóság internetes oldalán történő közzétételtől számítva 15 munkanap áll rendelkezésre észrevételeik megtételére.
A Határozat tervezetére az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait ezen határozat Indokolásának „C" fejezete tartalmazza.
Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján az Elnök a tárgybani határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2011. március 1-én megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozat-tervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, mely alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.
Az Elnök jelen határozatát az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével hozta meg.
A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra irányadók az Európai Bizottságnak a „piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2008. október 15-én kiadott ajánlásában (C(2008)5925 final) foglaltak. Ezen eljárás részletei e Határozat Indokolásának „D" fejezetében kerülnek részletezésre.
A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

I. PIACMEGHATÁROZÁS

I.1. A piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" piac vizsgálatából indultam ki, figyelemmel az R. 1. számú mellékletében szereplő felsorolásra.
A piacmeghatározás első lépéseként a szolgáltatási piac azonosítása során a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve meghatároztam a piacmeghatározás kiindulópontjául szolgáló szolgáltatások pontos tartalmát.
Ezt követően azonosítottam a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacot, majd a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi piacon egyaránt elvégzett keresleti és kínálati helyettesítési elemzéssel megvizsgáltam, hogy a piacmeghatározás első lépésében azonosított, a piacmeghatározás kiindulópontját jelentő szolgáltatásnak vannak-e helyettesítő szolgáltatásai, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határaira hatást gyakorolhatnak.
A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a piac földrajzi határainak megállapítására.
A piac meghatározását követően megvizsgáltam, hogy a piac az ex ante szabályozás szempontjából érintett piacnak tekinthető-e a Magyar Köztársaság területén.

I.2. Fogalom-meghatározások

I.2.1. Jogszabályban foglalt fogalom-meghatározások

A „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" nagykereskedelmi piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. § 9., 36., 42., 44., 45., 46., 47., 48., 50., 56., 56/A., 66., 87., 89. és 97. pontjaiban meghatározott fogalmak jelentették.

I.2.2. További fogalmak

DOCSIS: a kábelmodemekre vonatkozó szabvány. (Data Over Cable Systems Interface Specification).

Felhordó hálózat: a felhordó hálózat a hírközlő hálózatnak azon szakasza, amely a hozzáférési aggregációs ponttól az első irányítási funkciót ellátó gerinchálózati csomópontig terjed. A jogosult szolgáltató gerinchálózati csomópontját a kötelezett szolgáltató hozzáférési hálózatának valamely aggregációs pontjával összekötő hálózati szakasz is felhordó hálózatnak minősül.

Felhordó hálózati szolgáltatás: olyan hozzáférési szolgáltatás, amelynek keretében a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltató számára hozzáférési, illetve felhordó hálózati szakaszokat, vagy ezek kialakításához infrastruktúra elemeket biztosít, annak érdekében, hogy a kötelezett szolgáltató által nyújtott, a 4. illetve az 5. számú szolgáltatási piacba tartozó szolgáltatások igénybevételi helyszínének a jogosult szolgáltató általi elérését elősegítse.

FTTH (Fibre to the home – fényvezető szál a lakásig): olyan hozzáférési hálózat, melyben az előfizető fényvezető szállal van csatlakoztatva, és a csatlakozási pont a lakáson belül vagy kívül, annak külső falától 2 méternél nem távolabb helyezkedik el. (Az előfizető nincs megkülönböztetve magán vagy üzleti, vagy más szempontból, így a „H" (lakás) lehet lakás, iroda, telephely vagy bármi más helyiség, ahol az előfizető a csatlakozást igényli. Ennek megfelelően ugyanerre szokás még alkalmazni az FTTP (Fibre to the Premises – fényvezető szál a helyiségig) rövidítést is.)

FTTB (Fibre to the Building – fényvezető szál az épületig): olyan hozzáférési hálózat, melyben a fényvezető szál az előfizető helyiségét is tartalmazó épületen – vagy azonos tulajdonú épületegyüttes valamely épületén - belül, vagy annak külső falától 2 m-nél nem távolabb végződik és ehhez az előfizető nem fényvezető szállal csatlakozik.

FTTCab (Fibre to the Cabinet – fényvezető szál a kabinetig): olyan hozzáférési hálózat, melyben a fényvezető szál közterületen több, mint 2 méterre végződik bármely épület külső falától és ehhez az előfizető nem fényvezető szállal csatlakozik. Ilyen lehet jellemzően a szolgáltató utcai kabinetje, de ennek részhalmazát képezi az FTTC vagy FTTCurb (Fibre to the Curb – fényvezető szál a járdáig) rövidítéssel illetett hozzáférési hálózat is. Egyes dokumentumok ugyanerre az architektúrára az FTTN (Fibre to the Node – fényvezető szál a csomópontig) rövidítést is használják.

FTTH PON (FTTH Passive Optical Network - FTTH passzív optikai hálózat): olyan, a hozzáférési aggregációs pontot (OLT) és az előfizetői hozzáférési pontokat (ONT vagy ONU) összekötő pont-multipont fényvezetős hozzáférési hálózat, amelyben az információknak az előfizetői hozzáférési pontokhoz való szétosztása passzív optikai eszközök segítségével történik.

Gerinchálózat: az elektronikus hírközlő hálózat központi része, a kapcsolási és irányítási funkciókat ellátó hálózati csomópontok, és az ezek között összeköttetést biztosító átviteli utak rendszere a vezérlő és felügyeleti intelligenciával együtt.

HFC (hybrid fibre-coaxial - Optikai-koaxiális vegyes) hálózat: olyan hozzáférési hálózat, mely kábeltelevíziós hálózatokban a fejállomástól optikai kábellel induló, az előfizetői hozzáférési pontban koaxiális kábelben végződő hálózat.

Hozzáférési aggregációs pont: a hagyományos helyi hurkokat, illetve az újgenerációs hozzáférési hurkokat aggregáló pont. A hozzáférési aggregációs pont közvetlenül vagy felhordó hálózaton keresztül csatlakozik a szolgáltatást nyújtó szolgáltató gerinchálózatához. A hagyományos réz érpárak esetében ez megegyezik azzal a ponttal, ahol az MDF (a telefonközpont fő rendezője; Main Distribution Frame) is található. Az újgenerációs hozzáférési hurkok esetében a hozzáférési aggregációs pont a hozzáférések optikai szakaszát végződtető OLT-nél (optikai végződtető berendezés; Optical Line Terminal) és a hozzá tartozó ODF-nél (optikai rendező; Optical Distribution Frame) vagy OLT funkciót is ellátó aktív eszköznél (pl. CMTS) található.
Kábelhely: elektronikus hírközlési hálózatok kábeleinek elhelyezésére szolgáló nyomvonalas létesítmény. Magában foglalja többek közt az alépítményeket, az oszlopsorokat és a föld feletti megszakító létesítményeket. (Alépítmény: hírközlő kábelek földalatti befogadására épített minden létesítmény, pl. kábelvezető cső, kábelvezető blokk, kábelakna. Oszlopsor: hírközlő légkábelek függesztett vezetésére szolgáló oszlopok sora meghatározott nyomvonalon. Föld feletti megszakító létesítmények: pl. szekrények, elosztó dobozok, búrák.)

Kábeltelevízió hálózat: Olyan szélessávú elektronikus hírközlő hálózat, amely televíziós programokat és egyéb adatátviteli tartalmakat hordozó jeleket juttat el egy központi (fej)állomásról az előfizető vagy a felhasználó elektronikus hírközlő

végberendezéséig és esetenként visszirányban, vezetékes átviteltechnikai közegen, általában optikai és/vagy koaxiális kábelen keresztül.

Közeli bitfolyam hozzáférés: olyan bitfolyam hozzáférés, melyben a kötelezett szolgáltató a hálózatának a hozzáférési aggregációs pontban lévő aktív hálózati eszközei (pl. DSLAM, OLT-t tartalmazó berendezés, CMTS, stb.) kapacitását engedi át, ill. osztja meg az arra jogosult szolgáltatóval. A helyi hurok, illetve az újgenerációs hozzáférési hurok átviteli kapacitásának egy részét továbbra is a kötelezett szolgáltató használhatja szolgáltatás nyújtására. A sodrott érpáras hálózatok esetében ez a hozzáférés megegyezik az Eht. 188. § 44. pontja szerinti „Helyi bitfolyam hozzáférés" fogalommal.

Szélessávú hozzáférési szolgáltatás: Szélessávú hozzáférési szolgáltatásnak minősül a jelen elemzésben minden olyan adatátviteli szolgáltatás, amely a felhasználó számára legalább 144 kbps letöltési sebességet biztosít[7].

Újgenerációs hozzáférési hálózat (Next Generation Access - NGA hálózat): jellemzően részben, vagy egészben fényvezető szálas technológiát alkalmazó vezetékes hozzáférési hálózat. Az NGA hálózaton – a hagyományos réz alapú hozzáféréshez képest – lényegesen jobb minőségű, szélessávú hozzáférési szolgáltatás nyújtható a sávszélesség tekintetében. A legtöbb esetben az NGA hálózatok a meglévő hagyományos (sodrott réz érpár illetve koaxiális kábel) hálózatok korszerűsítésének az eredményei.

Újgenerációs hozzáférési hurok: az NGA hálózatban az előfizetői hozzáférési pontot a hozzáférési aggregációs pontban elhelyezkedő optikai rendezővel (ODF) összekötő hálózati szakasz.

Viszonteladás: A viszonteladás olyan megállapodás alapján nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatás, amikor a viszonteladó a termék-gazda (jellemzően Kötelezett) termékeinek neveit és árait nem változtatja meg (egyedi árképzést nem alkalmaz). Így viszonteladói konstrukciónak tekintjük, amikor a nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatás igénybevevője az előfizetőnek nyújtott szolgáltatás során maga semmilyen elektronikus hírközlési tevékenységet nem végez, értéknövelő elektronikus hírközlési szolgáltatást nem nyújt, és a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz szükséges elektronikus hírközlési szolgáltatás elemek mindegyikét ugyanattól a szolgáltatótól veszi igénybe.
xDSL: x Digital Subscriber Line = x típusú Digitális Előfizetői Vonal. Helyi hurkokon alkalmazott technológia, amely a hagyományos helyhez kötött telefonhálózat részeként kiépített fémes sodrott érpárakat alkalmassá teszi nagysebességű digitális adatátvitelre. Megjegyzés: A megnevezésben szereplő 'x' lehet például: A, S, SH, V. A megnevezés kiegészülhet egyéb jelekkel, mint pl. VDSL2, stb.

I.3. Kiinduló szolgáltatás és releváns jellemzőinek vizsgálata
A szolgáltatási piac meghatározása során a kiinduló szolgáltatás azonosításánál az R.-ben szereplő „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" szolgáltatás piacához tartozó bizottsági definícióból indultam ki, amely a Bizottság releváns piacok tartozó 2007/879/EC Ajánlásának mellékletében található. E szerint:
„Ez a piac nem fizikai, más néven virtuális hálózati hozzáférést foglal magában, beleértve a „bitfolyam" hozzáférést. Ez a piac a fentiekben meghatározott 4. számú piaccal lefedett fizikai hozzáférésnél lejjebb helyezkedik el, mivel a nagykereskedői széles sávú hozzáférés ezen input más elemekkel való kombinációjából hozható létre."
Ez a meghatározás azt jelenti, hogy a piac (a bitfolyam hozzáférést is beleértve) a rögzített helyszínen történő logikai, azaz nem infrastrukturális hálózat-hozzáféréseket foglalja magában. Ezen nagykereskedelmi piac szolgáltatásai az értékláncban közelebb helyezkednek el az előfizetőhöz az előfizetőnek nyújtott szolgáltatások tekintetében a 4. piaci szolgáltatásokhoz képest, mert a 4. piacban kínált infrastrukturális hálózatelemeken kívül felkínálásukhoz még más elemek is szükségesek.
Az ajánlásban szereplő definícióval és az Európai Bizottság más hivatalos dokumentumaival[8] összhangban kiinduló szolgáltatásként – az előző piacelemzési határozattal (12. piac - DH-23398-30/2007.) összhangban – a hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológia használatával nyújtott bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokat azonosítottam. A kiinduló szolgáltatás elvi műszaki felépítése az 1. ábrán látható.

[7] Ez a definíció megfelel az Európai Bizottság szélessávú szolgáltatásokra vonatkozó meghatározásának
[8] Pl. a bitfolyam hozzáférés szabályozásával foglalkozó Bitstream Access, ERG Document, November 21st 2003 c. tanulmány és az Official Journal of the European Union, L 114/48, 8.5.2003-ban foglaltak

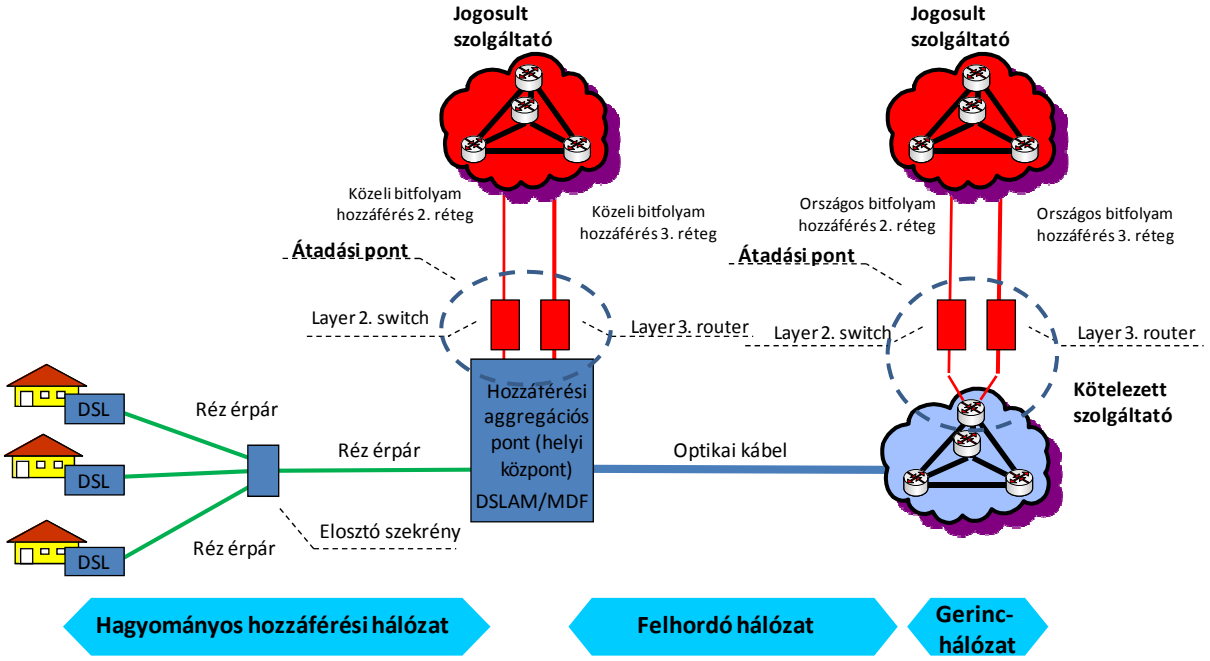

1. ábra: A bitfolyam hozzáférés értelmezése hagyományos réz érpárak esetén

A piacnak nem képezik részét a viszonteladói szerződés alapján nyújtott szélessávú szolgáltatások (viszonteladás).
A kiinduló szolgáltatás azonosítása után megvizsgáltam a kiinduló szolgáltatásnak megfelelő tartalmú, bejelentett, ténylegesen nyújtott szolgáltatásokat:
A szolgáltatás kínálatát részben a helyi (DSLAM szintű) bitfolyam hozzáférési szolgáltatások jelentik, amelyeket a Tanács DH-23398-30/2007., azt megelőzően pedig DH-664-179/2005. határozatának alapján kötelesek nyújtani a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók (korábban 5, jelenleg 3 Kötelezett Szolgáltató).
A földrajzilag (és egyúttal technológiailag is) magasabb hozzáférési szintű (országos bitfolyam hozzáférés) szolgáltatások nyújtását szintén előírják a Tanács határozatai a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató számára, ugyanakkor a szolgáltatásokat már korábban is nyújtotta két szolgáltató. A legnagyobb szolgáltató a Magyar Telekom Nyrt. (névváltozást megelőzően: Magyar Távközlési Rt., a továbbiakban: Magyar Telekom) 2000 vége óta, az Invitel Zrt. (még a Hungarotel Zrt. által történt felvásárlás előtt) pedig 2002 vége óta nyújt magasabb földrajzi szintű (országos) bitfolyam hozzáférést.
A Magyar Telekom esetén a szolgáltatás nyújtását a Budapesti Hírközlési Felügyelet (BHF) BH-9172-11/2000. számú határozata írta elő, amely alapján a legnagyobb vezetékes szolgáltató – a kiskereskedelmi ADSL szolgáltatás indítása óta – köteles „nagykereskedelmi ADSL szolgáltatás”-t (amely bitfolyam hozzáférés szolgáltatás formájában valósult meg) nyújtani. Ez a szolgáltatás 2003 közepéig a gyakorlatban ATM technológiával megvalósított bitfolyam hozzáférés (bitstream access) szolgáltatást jelentett, míg 2003 közepétől a szolgáltatást igénybe vevő internetszolgáltatók IP-n (Internet Protokoll-on) csatlakoznak a Magyar Telekom hálózatához.
Az Invitel Zrt. 2001. év vége óta nyújt ATM (illetve Ethernet) alapú bitfolyam hozzáférési szolgáltatást, 2002. év vége óta pedig DSLAM alapú bitfolyam hozzáférési szolgáltatást.
A Tanács döntését követően a korábban nagykereskedelmi szolgáltatást nem nyújtó jelentős piaci erejűként azonosított további három cég is nagykereskedelmi ajánlattal lépett a piacra.

I.4. A nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata

I.4.1. Kapcsolódó kiskereskedelmi piac
A piacmeghatározás során az 5. számú vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacot is megvizsgáltam, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés általában befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait. Az elektronikus

hírközlési nagykereskedelmi szolgáltatások többségére ugyanis a származtatott jelleg a jellemző. Nevezetesen a kiskereskedelmi igény felmerülésekor keletkezik a nagykereskedelmi szolgáltatás iránti igény (hívásvégződtetés, hurokbérlet, bitfolyam, stb.).
A kapcsolódó kiskereskedelmi piac meghatározása során az I.3. pontban meghatározott kiinduló szolgáltatásból indultam ki[9]. Ennek alapján kiinduló kiskereskedelmi piacként a hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, xDSL technológia használatával, szélessávú hozzáférésen keresztül nyújtott alkalmazások (a továbbiakban: xDSL kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés) piacát azonosítottam. A kiinduló piacba beletartoznak a vertikálisan integrált vagy vállalatcsoporton belüli szolgáltatóknak a belső teljesítményekre alapozott kiskereskedelmi szolgáltatásai is.
A kiinduló kiskereskedelmi piac azonosítása után megvizsgáltam a kiskereskedelmi szintű helyettesítési lehetőségeket mind keresleti, mind kínálati oldalról.

I.4.2. Keresleti helyettesítés

A vizsgálatok során a következő helyettesítési lehetőségek kerültek áttekintésre:

- Kábelmodemes szélessávú hozzáférésen (hibrid fényvezető szál koaxiális vagy végig koaxiális kábel közegen) keresztül nyújtott alkalmazások (a továbbiakban: kábelmodemes kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés)
- Optikai szélessávú hozzáférésen (hibrid fényvezető szál UTP-s vagy homogén fényvezető szálas kábel közegen) keresztül nyújtott alkalmazások (a továbbiakban: optikai kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés)
- Mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott szélessávú alkalmazások (a továbbiakban: mobil kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés)
- Bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú alkalmazások (a továbbiakban: bérelt vonali kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés)
- Helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon keresztül nyújtott szélessávú alkalmazások (a továbbiakban: WLAN kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés)

I.4.2.1. Kábelmodemes kiskereskedelmi szélessávú hozzáférések általi helyettesítés vizsgálata

A kiskereskedelmi keresleti helyettesítési vizsgálatok során elsőként a kábelmodemes szélessávú hozzáférések általi helyettesíthetőséget vizsgáltam a funkcionalitás, minőség, elérhetőség, ár szempontok vizsgálatán keresztül. Ezen kívül vizsgáltam a helyettesítés akadályait, valamint a piaci tendenciákat is.

[9] Hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológia használatával nyújtott bitfolyam hozzáférési szolgáltatások

I.4.2.1.1. Funkcionalitás

A kábelmodemes kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés ugyanolyan szolgáltatások elérését teszi lehetővé, mint az xDSL típusú hozzáférés.

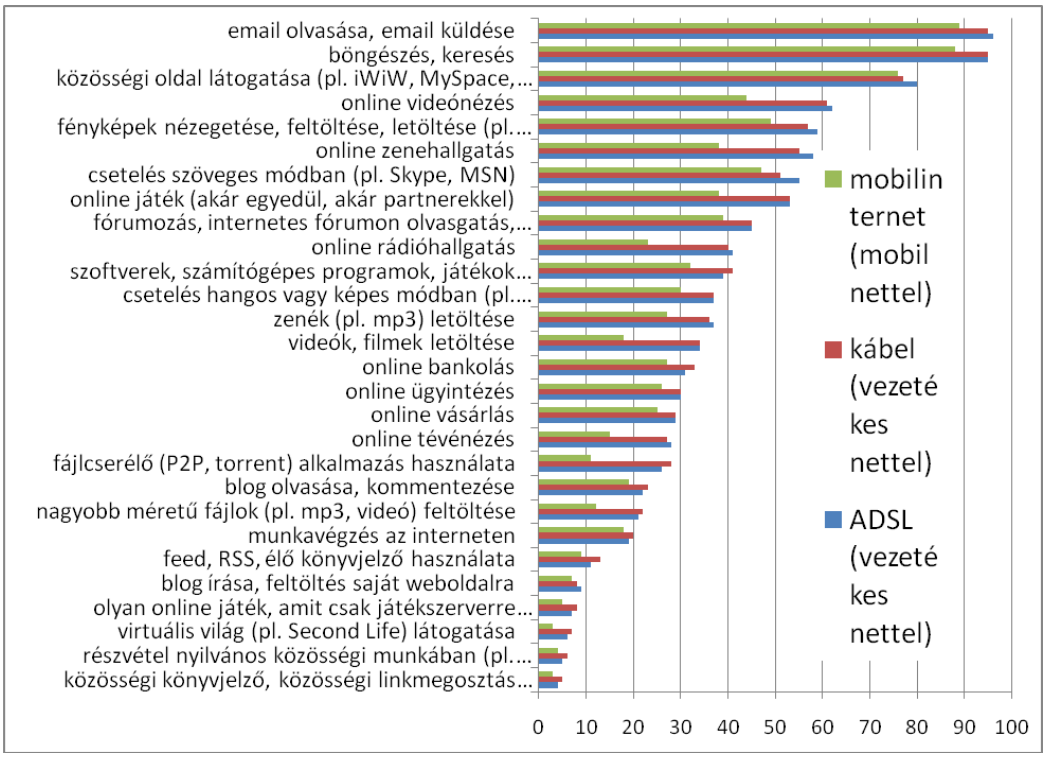

2. ábra: A kérdezés időpontjában az elmúlt 1 héten végzett tevékenység a leggyakrabban (100-as skálán pontszámmal) használt technológia szerint, 2009

(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

A 2. ábrán jól látható, hogy a kábelmodemes és az ADSL platform esetében szinte teljesen azonos fogyasztói szokásokkal találkozhatunk, tehát a funkcionalitás oldaláról helyettesítőnek tekinthető a két szolgáltatás.

I.4.2.1.2. Minőség

A fogyasztói igények oldaláról legfontosabb minőségi paraméter a hozzáférés átviteli sebesség, amelynek szempontjából a kábelmodem legalább ugyanolyan (illetve magasabb[10]) sebességre képes, mint az xDSL. A piackutatási adatok is alátámasztják, hogy az ADSL előfizetők megítélése az előfizetett technológiáról a minőség tekintetében nem különbözik jelentősen. A kábelmodemes előfizetők az átviteli sebesség szempontjából inkább még előnyösebbnek érzékelik saját választott hozzáférési technológiájukat.

[10] Lásd még 1.4.2.1.6. pontot

Kábelmodem jobb -100, ADSL jobb +100, azonos 0; az ábra az átlagos értékeket mutatja

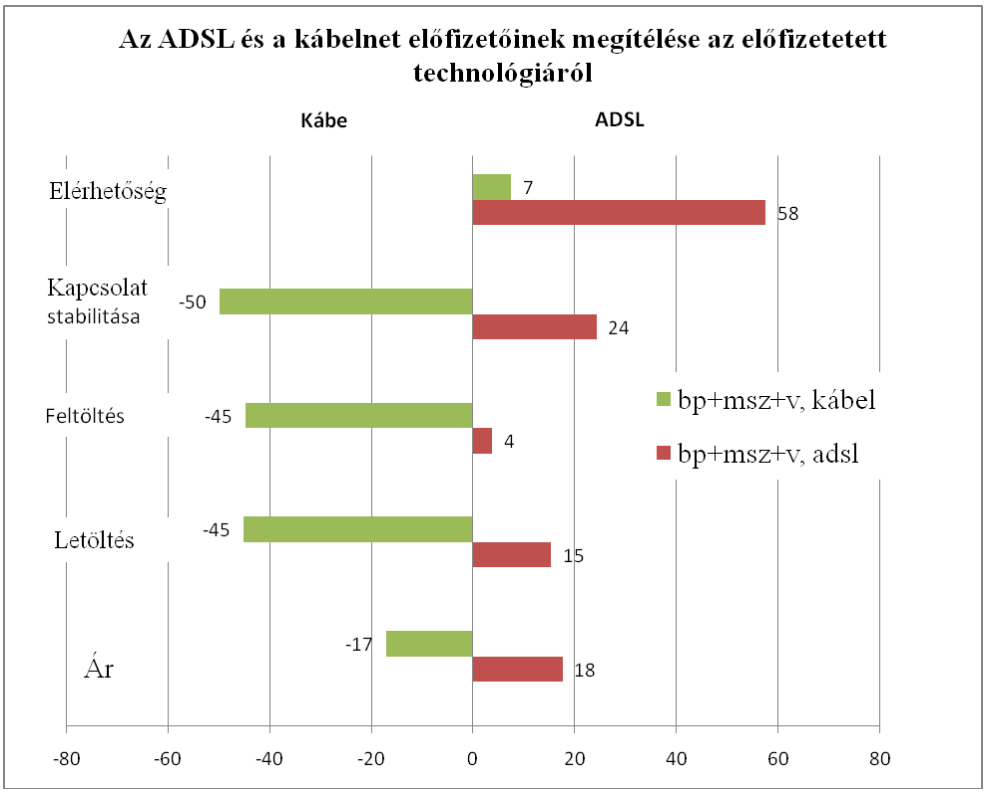

3. ábra: Előfizetők technológiai értékelése (bp – Budapest, msz – megyeszékhely, v – város)
(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

A piaci ajánlatok többsége mindkét hozzáférési típus esetén aszimmetrikus, azaz a letöltési irányra helyezi a hangsúlyt. Habár az xDSL és a kábelmodemes hozzáférések esetén a hozzáférési szakasz fizikai dedikáltsága eltér (pont-pont, illetve pont-multipont), ugyanakkor ez megfelelő kapacitástervezéssel – túljegyzési tényezők behangolása – a kábelmodemes hálózatokban még forgalmi csúcsidőszakokban sem okoz jelentős minőségromlást.
A vizsgálatok alapján tehát a kábelmodemes szolgáltatás a minőség tekintetében is képes helyettesíteni az xDSL szolgáltatásokat.

I.4.2.1.3. Elérhetőség

A korábban jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacán a kábelmodemes szolgáltatók által elért települések[11] száma a következőképpen alakult:

Településszám %-ban	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Inkumbens saját hálózaton xDSL (2009q2)	81,9%	77,7%	99,0%	97,7%
Inkumbens saját hálózaton xDSL (2008q2)	80,1%	75,6%	98,5%	97,7%
Kábelmodemmel (2009q2)	42,4%	40,3%	53,1%	18,6%
Kábelmodemmel (2008q2)	37,1%	33,9%	52,2%	18,6%

1. táblázat: xDSL és kábelmodemes technológiák lefedettsége a három legnagyobb vezetékes szolgáltatónál
(Forrás: NHH Adatbekérés)

[11] Elért a település, ha az adatkérés folyamán a szolgáltatók kábelmodemes előfizetőt adtak meg az adott településen.

Országos szinten 5,3% ponttal emelkedett egy év alatt a kábelmodemmel elért települések száma, ami az előfizetők választási lehetőségének növekedését mutatja. Mindeközben a xDSL-lel elért települések aránya csak 1,8% ponttal nőtt.

Elért xDSL előfizetők száma	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Kábelmodemmel lefedett településen (2009q2)				
az összes xDSL előfizető arányában	82,9%	84,9%	84,6%	33,1%
Kábelmodemmel lefedett településen (2008q2)				
az összes xDSL előfizető arányában	83,1%	85,1%	85,1%	28,7%

2. táblázat: Az xDSL és kábelmodemes technológiák által elért előfizetőszámok
(Forrás: NHH Adatbekérés) A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Ha a fenti településeken „támadható"/elcsábítható xDSL előfizetőket tekintjük, akkor látható, hogy ezek száma folyamatosan emelkedik, az összes xDSL előfizető több mint 80%-át jelentik. Ez a funkcionálisan is helyettesítő szolgáltatás mellett olyan potenciál, ami korlátozó erőként hathat az xDSL szolgáltató egyoldalú áremelésével szemben.

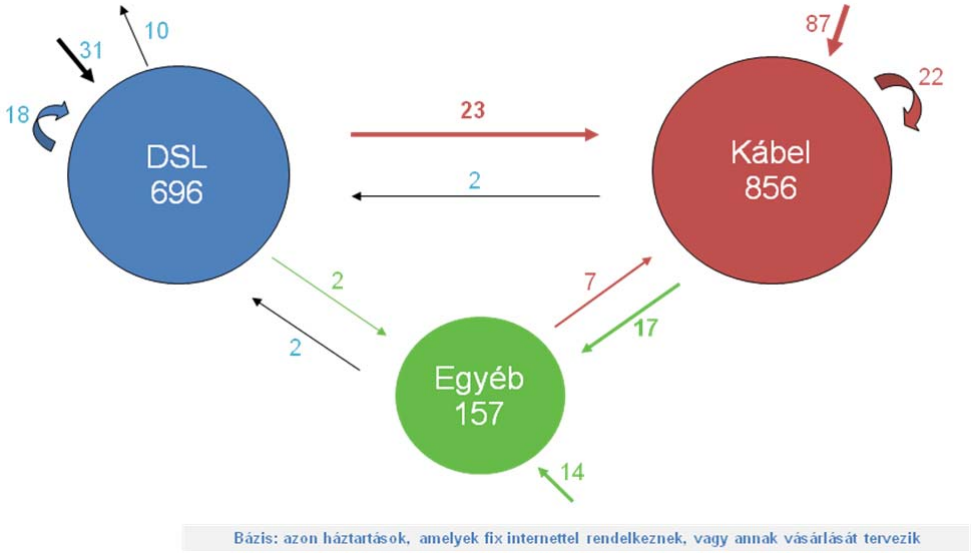

4. ábra: Előfizetői migrációk
(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

A szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi előfizetésszámának alakulását mutató 4. ábra jelzi, hogy a kábelmodemes előfizetések állománya 2009-re meghaladta a xDSL előfizetések számát. A piackutatási adatok is megerősítik, hogy az új értékesítések között lényegesen nagyobb a kábelmodemes eladások száma, mint az xDSL-é, valamint az xDSL-ről kábelmodemre váltók aránya is magas (3,3%), míg ellentétes irányban szinte elhanyagolható (0,2%), ami a helyettesítést bizonyítja. A piackutatási adatok alapján továbbá kijelenthető, hogy az xDSL-t és kábelmodemet nem használják együtt (kereszthasználat), azaz párhuzamos előfizetésük fogyasztói szempontból helyettesítő mivoltuk miatt teljesen értelmetlen.
A különböző technológiájú hálózatok lefedettségének vizsgálata azt mutatja, hogy a kábelhálózatok fejlesztése nyomán a kábelmodemen keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások elérhetősége közelíti az xDSL szolgáltatásokét, tehát a váltási lehetőség az előfizetők nagy része számára rendelkezésre áll, az előfizetőszámok alakulásának vizsgálata pedig tényleges helyettesítésre utal.

I.4.2.1.4. Árak
A jelenleg a legnagyobb piaci szereplők (Magyar Telekom, Invitel, UPC, DIGI) által kínált szélessávú kiskereskedelmi előfizetések havidíjai tekintetében nincs jelentős különbség a xDSL és kábelmodemes díjcsomagok esetén (sebesség, hűségidőszak, forgalomfüggőség, stb. is figyelembe véve), ami az 5., valamint a 7. és 8. ábrán is látható:

5. ábra: Az xDSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatások ára a kétféle elérési mód legnagyobb szolgáltatójánál Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

(Forrás: NHH adatbekérés)

A kábelmodemes és xDSL szolgáltatás keresleti görbéje nem mutat jelentős eltérést, ami szintén a két szolgáltatás fogyasztói oldali helyettesítő jellegét erősíti.

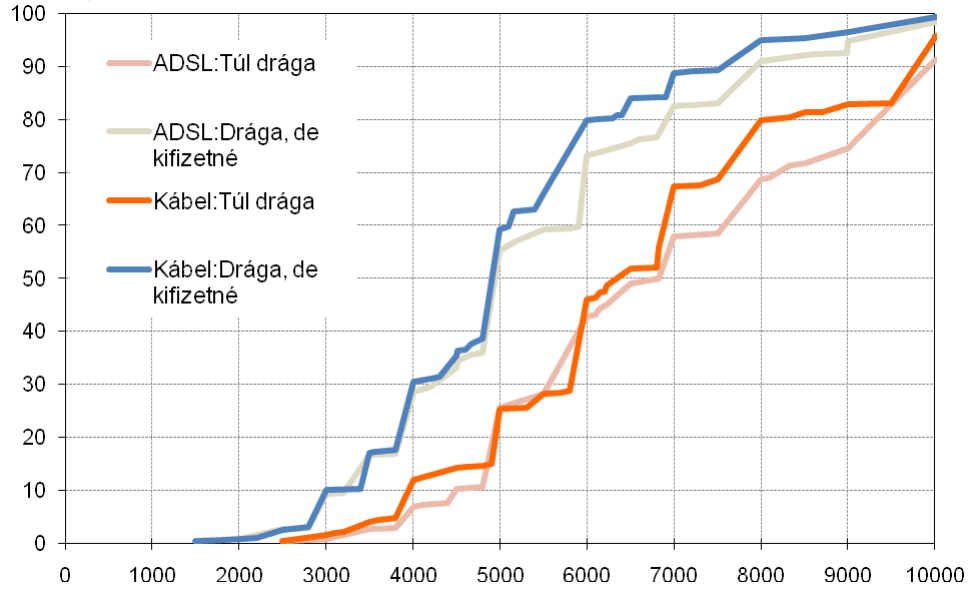

6. ábra: Az xDSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatásokra előfizetők és előfizetni szándékozók (függőleges tengely) árpreferenciáinak alakulása (keresleti görbe)

(Forrás: Lakossági távközlési piackutatás NHH 2009)

A jelenlegi díjaknál is hitelesebb képet mutat a szolgáltatók egy előfizetőre jutó szélessávú bevételeinek (ARPU) alakulása, hiszen itt az akciók, az összecsomagolási kedvezmények hatása már kiszűrésre került. A 7. ábra már belépőszintű csomagnak számító sávszélesség esetén mutatja meg az ARPU-k idősoros alakulását, ami tendenciájában csökkenő és összetartó árakról tanúskodik.

7. ábra Az ábra üzleti titkot tartalmaz.
(Forrás: NHH adatbekérés 2009Q2)

8. ábra Az ábra üzleti titkot tartalmaz.
(Forrás: NHH adatbekérés 2009Q2)

A teljes piaci portfolió tekintetében (3. táblázat) a kábelmodemes ARPU-k némileg alacsonyabban helyezkednek el. Ezt a piackutatási adatok is visszaigazolják.

	Kábelmodemes	xDSL	Különbség	Arány
Int	4 765	5 388	623	12%
Int+Tel	6 889	7 502	613	8%
Int+Tv	8 235	8 182	-53	-1%
Int+Tel+Tv	9 117	9 810	693	7%

3. táblázat: Komplex szolgáltatások megoszlása a kábelmodemes és xDSL technológiákon
(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

Mindkét hozzáférési típust nyújtó szolgáltatók esetében igaz, hogy a másik felet azok hagyományos piacain is támadják, nemcsak az eddig közös érintkezési területnek számító szélessávú hozzáférési piacon.
Összességében a kábelmodemes és xDSL szélessávú internet, illetve csomagban nyújtott szolgáltatások díjai az elmúlt időszakban csökkentek, közeledtek egymáshoz, ami a kábelmodemes szélessáv helyettesítő jellegét támasztja alá.

I.4.2.1.5. Helyettesítés akadályai
A kábelmodemes szélessávú hozzáférések általi helyettesíthetőség feltárásához a funkcionalitáson, minőségen, elérhetőségen és árakon kívül szükséges a váltási költségek vizsgálata is.
Piackutatási adatok alapján a háztartások 60%-a egynél több hírközlési szolgáltatást vesz igénybe (internet, TV, telefon). Ezen háztartások 60%-a csak egy szolgáltatóval áll kapcsolatban és négyötödük komplex szolgáltatásként (azaz a külön-külön történő igénybevételnél kedvezőbb feltétellel) veszi igénybe a szolgáltatásokat. Az ilyen összecsomagolás az internet szolgáltatást tartalmazó ajánlatokra jellemző. Ez azt támasztja alá, hogy a szolgáltatók és így az egyes előfizetői hozzáférési hálózatok közötti verseny egyre inkább a komplex szolgáltatások közötti versenyt jelenti.
A piackutatási adatok ismeretében kijelenthető, hogy ilyen tekintetben nincs érdemi különbség az xDSL és a kábelmodemes szolgáltatók között, a határvonal máshol húzódik. Az NHH adatbekérése alapján is erre a következtetésre juthatunk [lásd még JPE kijelölés „II.3.7. Választékgazdaságosság" pontja].

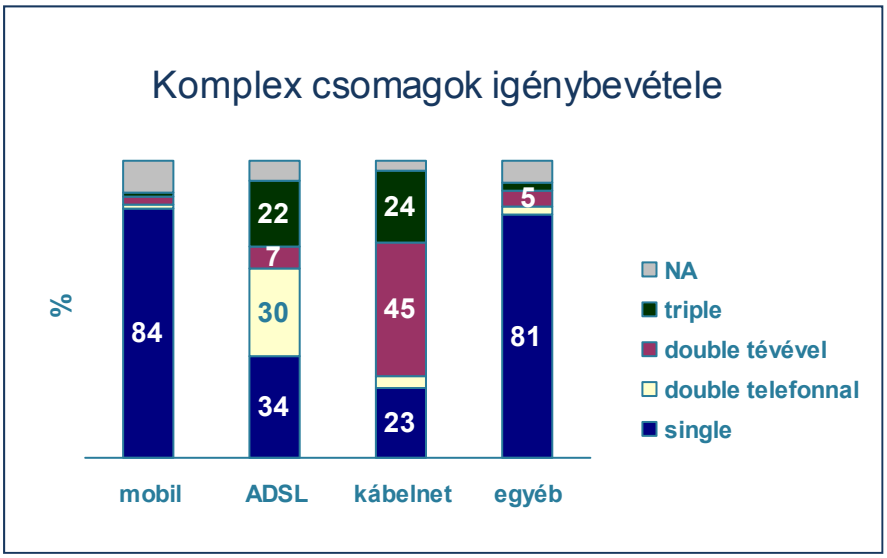

9. ábra: Komplex csomag statisztikák
(Forrás: NHH Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2009)

Az előfizetők jelentős része komplex szolgáltatások keretében veszi igénybe a szélessávú hozzáférést. Ezek jellemzője, hogy a kedvezmények határozott idejű elkötelezettség (hűségidőszak) mellett járnak. Az xDSL szolgáltatók esetén az előfizetők üzleti titok%-a határozott idejű szerződést köt, melynek átlagos időtartama üzleti titok[12] év. A legnagyobb kábelmodemes szolgáltatók esetén az előfizetőknek kedvező csomagajánlatok szintén egyéves elkötelezettség (hűségidőszak) mellett vehetőek igénybe.
Előfizető oldali végberendezés (modem/NT/GW[13]) mindkét hozzáférési típusnál kell, ugyanakkor ezek árát a határozott idejű előfizetéssel rendelkezők részletekben jellemzően a havidíjakban fizetik meg. Habár a határozatlan idejű – tehát egyszeri díjban a modemet is megfizető - előfizetők aránya alacsony, mégsem jelent számukra akadályt az eszközár a váltásban, hiszen a modemek árai között nincs jelentős különbség.
A belépéskor fizetendő egyszeri díjak aránya a havidíjakhoz mérten csökkenő tendenciát mutat, ami szintén a fogyasztókért folytatott verseny erősödését jelzi. Azon kis cégeket, melyek nem tudják előfinanszírozni ezen költségeket, kiszoríthatják a tőkeerősebb vetélytársaik [lásd még JPE kijelölés „II.3.5. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz" pontja].
A váltási költségek vizsgálata azt mutatja, hogy ilyen költségek léteznek, azonban nem technológiaspecifikusan – tehát kizárólag a platformok közötti váltás esetében – merülnek fel. A váltási költségek abszolút nagyságával kapcsolatban elmondható, hogy az nem olyan mértékű, amely az előfizetők többsége számára megnehezítené, vagy lehetetlenné tenné a szolgáltatóváltást (PSTN-Kábel, illetve egyéb viszonylatokban is).

I.4.2.1.6. Tendenciák
A funkcionalitásra, minőségre, elérhetőségre, árakra, valamint a váltási költségekre vonatkozó vizsgálatok azt mutatják, hogy a kábelmodemes szélessávú hozzáférések a kiinduló szolgáltatás helyettesítőjének tekinthetőek. A piaci tendenciák vizsgálata arra utal, hogy ez a helyzet hosszú távon is fennmarad, sőt, a helyettesítés erősödhet, a kábelmodemes szolgáltatók ugyanis lépéselőnybe kerültek, mert a saját technológiájukon magasabb sávszélességet tudnak nyújtani. Ez abban mutatkozik meg, hogy számukra technológiai alapon könnyebb közelíteni a garantált és maximális sávszélességet. A sávszélesség jelentős mértékű növelése számukra tizede-huszada költséggel elérhető (a kábelmodemes hálózatban eszközök és szoftverek cseréje mellett a DOCSIS 3.0 kerül bevezetésre), míg az xDSL szolgáltatóknak ehhez hálózatot kell fektetni[14]. Ugyanakkor ezen előny kihasználására akkor kerülhet sor, ha párosul olyan alkalmazások bevezetésével, melyeket a fogyasztók is értékelnek.

[12] RM beadványok adatai alapján
[13] Gateway
[14] Ld. Morgan Stanley: Winning in broadband, Telecommunications/Media 2009. okt.

I.4.2.1.7. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy Magyarországon a kábelmodemes szélessáv az xDSL-nek teljes értékű helyettesítője funkcionalitás és minőség szempontjából. A szolgáltatás lényeges jellemzőinek vizsgálatát követően arra a következtetésre jutottam, hogy (a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelően) 5-10%-os tartós emelkedés feltételezésekor az xDSL szolgáltatás kiskereskedelmi árában a felhasználók kritikus mértékben áttérnének a kábelmodemes szélessávú igénybevételére. A kábelmodemes szélessáv a végfogyasztók 82,9%-a számára elérhető, így a váltás xDSL-ről kábelmodemes szélessávra teljes mértékben reális alternatíva a kábellel lefedett területen élő fogyasztóknak. Magyarországon 2009-ben a kábelmodemes felhasználók száma meghaladta az xDSL felhasználók számát. A kábelhálózatok xDSL-hez viszonyított szélessávú használata a 2. legnagyobb az Európai Unióban (Málta után). A jövőbeli tendenciák alapján a kábelmodem sávszélességben és költségekben tartalékokkal rendelkezik, amely alapján nincs ok azt feltételezni, hogy a helyettesítéssel kapcsolatban feltárt megállapítások a határozat által érintett időtávon megváltoznának.

Az elmondottak alapján a kábelmodemes kiskereskedelmi szélessávú hozzáférést az xDSL kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés helyettesítőjeként azonosítottam.

I.4.2.2. Optikai kiskereskedelmi szélessávú hozzáférések általi helyettesítés vizsgálat

A kiskereskedelmi keresleti helyettesítési vizsgálatok során az optikai szélessávú hozzáférések esetében a kábelmodemes hozzáférésekhez hasonlóan a helyettesítési vizsgálatok során a funkcionalitást, a minőséget, az elérhetőséget, valamint a szolgáltatások árát vizsgáltam. Ebben az esetben is sor került a helyettesítés akadályainak, valamint a piaci tendenciáknak a vizsgálatára.

I.4.2.2.1. Funkcionalitás – minőség

Jelenleg az optikai szélessávú hozzáférés fogalmába olyan előfizetői hozzáférési hálózaton nyújtott hálózati szolgáltatások tartoznak, melyek kiépítésének célja a fényvezető szál előfizetői hozzáférési ponthoz történő közelítése, ezáltal az előfizetők által potenciálisan elérhető átviteli kapacitás növelése volt. A fényvezető szálas szakaszok növekedése az xDSL hozzáférésen keresztül elérhető funkciók megtartása mellett az igénybevétel minőségi paramétereinek (pl. le- és feltöltési sebesség növekedése) javulását eredményezte.

I.4.2.2.2. Elérhetőség

A korábban jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacain az optikai szolgáltatók által elért lakosok[15] száma a következőképpen alakult:

Lakosság %-ban	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
xDSL (2009q2)	81,9%	77,7%	99,0%	97,7%
Optika (2009q2)	41,3%	44,5%	34,7%	0,0%
Lakások %-ban	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Optika (2009q2)	43,4%	46,4%	36,6%	0,0%

4. táblázat: JPE szolgáltatók földrajzi piacán elért technológiánkénti lakosság számarány
(Forrás: NHH Adatbekérés)

[15] Elért a település, ha az adatkérés folyamán a szolgáltatók optikára előfizetőt adtak meg az adott településen

Az optikai hozzáférések kiépítése során elsődleges szempont volt a méretgazdaságosság kihasználása, ami tetten érhető a legnagyobb népességű és sűrűn lakott települések lefedésével (Budapest és a megyei jogú városok), ahol a társasházas, lakótelepi övezetek az egy előfizetőre jutó legalacsonyabb elérési költséggel, ugyanakkor a legnagyobb versennyel is kecsegtetnek.

Elért xDSL előfizetők száma	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Optikával lefedett településen (2009q2)				
az összes xDSL előfizető arányában	43,3%	47,9%	30,7%	0,0%
Elért xDSL és kábelmodemes előfizetők száma	Országos	MT Terület	Invitel terület	UPC Telekom terület
Optikával lefedett településen (2009q2)				
az összes xDSL és kábelmodemes előfizető arányában	51,0%	55,2%	40,3%	0,0%

5. táblázat: JPE szolgáltatók földrajzi piacán az egyes technológiákkal elért előfizetőszám
(Forrás: NHH Adatbekérés) A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Ha a fenti településeken „támadható" xDSL és kábelmodemes előfizetőket tekintjük, akkor látható, hogy ezek száma az összes potenciális előfizető több mint felét jelentik. Ez a funkcionálisan is helyettesítő szolgáltatás mellett olyan potenciál, ami korlátozó erőként hathat az xDSL és kábelmodemes szolgáltatók egyoldalú áremelésével szemben. Az optika alá tartozó GPON technológia kiépítése során az MT saját földrajzi piacán (volt koncessziós területén) 2009 végére üzleti titok hozzáférési pontot hozott létre, ami ezen földrajzi területen az xDSL és kábelmodemes előfizetők több mint üzleti titok%-ának jelent alternatív hozzáférési lehetőséget.
A kábelmodemes helyettesítés-vizsgálatnál látható, hogy az xDSL-ről más technológiára váltani készülők döntő többsége a kábelmodemes hozzáférést jelölte meg. A kábelmodemes hozzáférés esetén az optikai szolgáltatásra váltani akarók a válaszadók közel felét tették ki.
A különböző technológiájú hálózatok lefedettségének vizsgálata azt mutatja, hogy a fényvezető szálas hálózatok fejlesztése nyomán az optikai szélessávú szolgáltatások elérhetősége a sűrűn lakott településekre koncentráló fejlesztéseknek köszönhetően közelíti az xDSL és kábelmodemes szolgáltatásokét.

I.4.2.2.3. Árak
A jelenleg a legnagyobb piaci szereplők [MT/(optika - PON), DIGI/(optika - LAN-Ethernet) és UPC/kábelmodem - DOCSIS] által kínált szélessávú kiskereskedelmi díjcsomagok esetén (sebesség, hűségidőszak, forgalomfüggőség, stb. is figyelembe véve) a következő összefüggés áll fenn a havidíj és a garantált letöltési sebességek kapcsán:

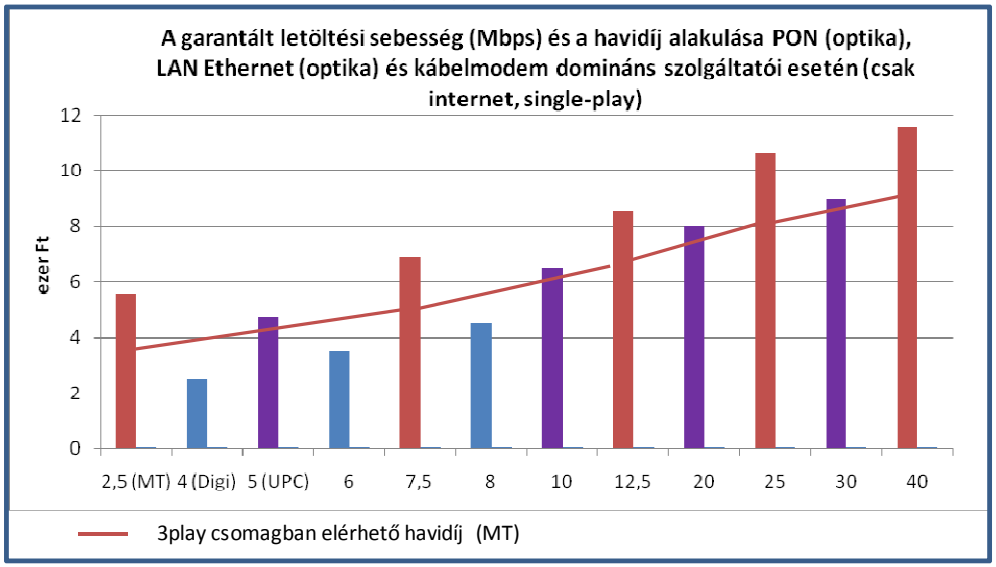

10. ábra: Garantált letöltési sebesség és havidíj alakulása a különféle elérési technológiák esetén
(Forrás: ÁSZF és szolgáltatói honlap 2010.08.)

Ez alapján elmondható, hogy a legfrissebben bevezetett technológia (PON) estén még nem érvényesülnek a méretgazdaságossági hatások, de várhatóan a szolgáltatás érettebb szakaszában már jobban közelít a másik két versenytárs árszintjéhez. Ezen technológia előnye (a magasabb feltöltési sebesség) akkor realizálódik, ha a szimmetrikus átvitelre érzékeny alkalmazások (online játékok, videotelefon, stb.) is jobban elterjednek. A LAN-Ethernet-es és kábelmodemes ajánlat minimálisan fedi át egymást, ezt leszámítva ár/érték aránya azonosnak tekinthető.

A fogyasztók számára árnyalja a választás lehetőségét, hogy a komplex szolgáltatások igénybevétele esetén kedvezményt kapnak, ugyanakkor itt a kínált hangszolgáltatás egyre inkább jelképes havidíja[16] kerül elengedésre.

Az 3. táblázatból látható, hogy az árverseny létrejött a két legnagyobb technológián nyújtott internet-hozzáférések tekintetében. A kábelmodemes és xDSL szélessávú internet, illetve csomagban nyújtott szolgáltatások díjai az elmúlt időszakban csökkentek. Ezen árszinthez fog közelíteni az előfizetői bázis folyamatos növekedésével a közelmúltban bevezetett optikai szélessávú internet ára is. Ezt támasztja alá, hogy a mindhárom hozzáférési típust nyújtó legnagyobb kiskereskedelmi piaci szereplő (MT) azonosan (tehát technológiasemlegesen) árazza az azonos sávszélességben, de más hozzáférési hálózaton kínált szélessávú internet szolgáltatásait.

I.4.2.2.4. Helyettesítési akadály

Az optikai szélessávú hozzáféréseken biztosított szolgáltatások esetében a kábelmodemes helyettesítésnél leírtakhoz hasonló következtetésekre juthatunk.

Az előfizetők jelentős része komplex szolgáltatások keretében veszi igénybe a szélessávú optikai hozzáférést. Ezek jellemzője, hogy a kedvezmények határozott idejű elkötelezettség (hűségidőszak) mellett járnak. A legnagyobb optikai szolgáltatók esetén az előfizetőknek kedvező csomagajánlatok szintén egyéves elkötelezettség (hűségidőszak) mellett vehetőek igénybe.

Előfizető oldali végberendezés (modem/NT/GW) egyedül a LAN Ethernet hozzáférési típusnál nem kell (pontosabban ezt a funkciót ellátja a mára már a számítógépekbe igen általánosan beépített hálózati kártya, amelyre azonban a többi elérési technológia is igényt tart), ugyanakkor ezek árát a határozott idejű előfizetéssel rendelkezők részletekben jellemzően a havidíjakban fizetik meg.

Az optikai szélessávú hozzáféréseken biztosított szolgáltatások esetében is érvényes az a tendencia, hogy a belépéskor fizetendő egyszeri díjak aránya a havidíjakhoz mérten csökkenő tendenciát mutat, ami szintén a fogyasztókért folytatott verseny erősödését jelzi. Azon kis cégeket, melyek nem tudják előfinanszírozni ezen költségeket, azokat kiszoríthatják a tőkeerősebb vetélytársaik [lásd még JPE kijelölés „II.3.5. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz" pontja].

A váltási költségek vizsgálata ebben az esetben is azt mutatja, hogy ilyen költségek léteznek, azonban nem technológiaspecifikusan – tehát kizárólag a platformok közötti váltás esetében – merülnek fel. A váltási költségek abszolút nagyságával kapcsolatban elmondható, hogy az nem olyan mértékű, amely az előfizetők többsége számára megnehezítené, vagy lehetetlenné tenné a szolgáltató, illetve szolgáltatásváltást.

[16] A kábelmodemes szolgáltatók hatására terjedt el a hangszolgáltatások 0 Ft-os havi előfizetési díja, azaz csak a forgalom után kérnek díjat.

I.4.2.2.5. Tendenciák

A funkcionalitásra, minőségre, elérhetőségre, árakra, valamint a váltási költségekre vonatkozó vizsgálatok azt mutatják, hogy az optikai szélessávú hozzáféréseken keresztül nyújtott szolgáltatások a kiinduló szolgáltatás helyettesítőjének tekinthetőek. A közelmúlt piaci tendenciáinak vizsgálata azt mutatja, hogy a szolgáltatásokkal szemben megjelenő igény terén az optikai és a kábelmodemes hozzáférések mutattak föl komoly növekedést.

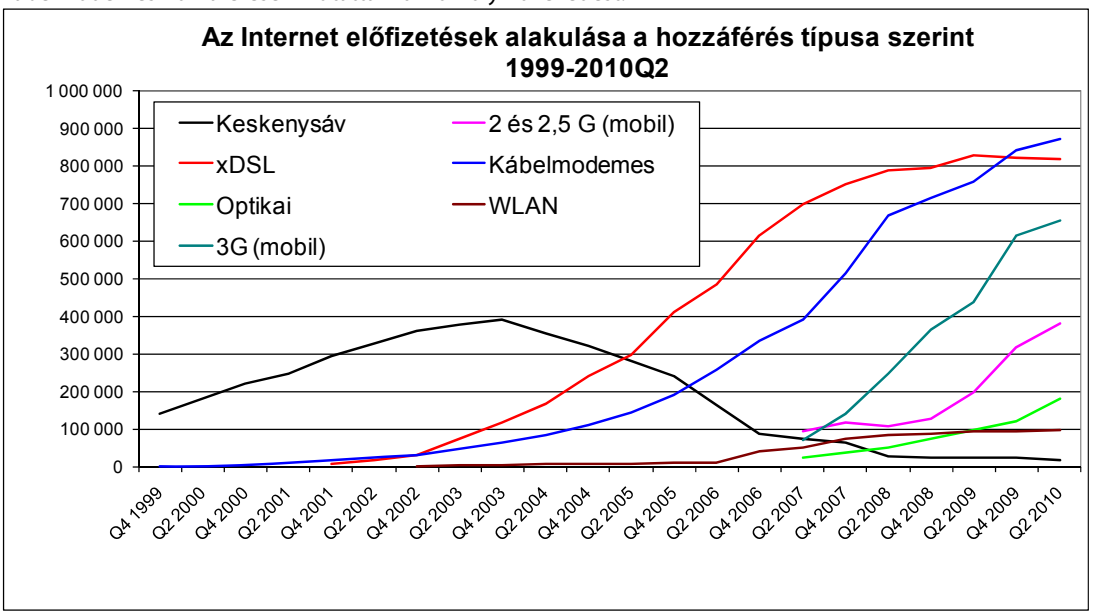

11. ábra: Internet-hozzáférések technológiai idősora
Forrás: NHH Adatbekérés és COCOM adatszolgáltatás

A piaci potenciált tekintve az optikai hozzáférések esetén fokozottan érvényesek a kábelmodemes helyettesítés vizsgálata során tett megállapítások, tehát az optikai szolgáltatók saját technológiájukon magasabb sávszélességet tudnak ugyan nyújtani (könnyebb közelíteni a garantált és maximális sávszélességet), de ezen előny kihasználására akkor kerülhet sor, ha párosul olyan alkalmazások bevezetésével (a PON-os hálózatoknál elsősorban a szimmetria kihasználására építve), melyeket a fogyasztók is értékelnek. A piaci tendenciák tehát fokozatosan erősödő hosszú távú helyettesítésre utalnak.

I.4.2.2.6. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy Magyarországon az optikai szélessáv az xDSL-nek teljes értékű helyettesítője funkcionalitás és minőség szempontjából. A szolgáltatás lényeges jellemzőinek vizsgálatát követően arra a következtetésre jutottam, hogy (a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelően) 5-10%-os tartós emelkedés feltételezésekor az xDSL szolgáltatás kiskereskedelmi árában a felhasználók kritikus mértékben áttérnének az optikai szélessávú szolgáltatások igénybevételére. Az optikai szélessáv a lakosság 43,1%-a, a háztartások 43,4%-a számára elérhető, így a váltás xDSL-ről optikai szélessávra – a domináns szolgáltatók elkövetkező két évre vonatkozó kiépítési terveit is figyelembe véve – teljes mértékben reális alternatíva a fogyasztóknak. A jövőbeli tendenciák alapján az optika sávszélességben több, mint kielégítő megoldás, a technológia éretté válásával (méretgazdaságosság) a költségekben is egyre versenyképesebbé válik.
Az elmondottak alapján az optikai kiskereskedelmi szélessávú hozzáférést az xDSL kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés helyettesítőjeként azonosítottam.

I.4.2.3. Mobil kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés általi helyettesítés vizsgálat

A kiskereskedelmi piaci keresleti helyettesítési vizsgálatok során a mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások esetében a helyettesítési vizsgálatok során a funkcionalitást, a minőséget, az elérhetőséget, valamint a fogyasztói magatartást és a szolgáltatások árát vizsgáltam. Ebben az esetben is sor került a helyettesítés akadályainak a vizsgálatára.

I.4.2.3.1. Funkcionalitás – minőség

A kínált sávszélesség vizsgálata alapján megállapítható, hogy a Magyarországon kínált mobil szélessáv lényegesen kisebb sávszélességű, mint az xDSL és különösen a kábelmodemes hozzáférés. Ez különösen igaz a garantált sávszélességre, hiszen a mobilhálózati kapacitás megoszlik a szolgáltatást az adott helyen az adott pillanatban igénybe vevők között. Ekkor a szolgáltató hálózati központja és az előfizető közötti szakaszon egymással versenyeznek az előfizetők, szemben a zömében dedikált hozzáféréseket alkalmazó vezetékes hozzáférésekkel. Tehát a hálózat biztonságos működőképességének fenntartása érdekében alkalmazott sávszélesség-korlátozás a rádiótelefon hálózat sajátossága, ami a vezetékes hozzáférések esetén sokkal kevésbé tapasztalható.

Üzembiztonsági szempontból a vezetékes hálózatokon a szükséges kapacitások allokálása a kiépített végpontok alapján jól meghatározható, szemben a mobilhálózatokkal, ahol a cellákból felcsatlakozó előfizetők száma csak becsülhető.

A helyhez kötött szélessávú előfizetők 95%-a a mobil szolgáltatók által megadott maximális garantált letöltési sebességnél nagyobb garantált letöltési sebességű hozzáféréssel rendelkezik, azaz a mobilra váltás csak a szolgáltatás ezen jellemzőjének csökkenése mellett történhetne meg [ez azonban a fogyasztói szokások miatt nem valószínű, lásd fogyasztói magatartással és árral kapcsolatban leírtakat (I.4.2.3.3. pont)].

Az alacsonyabb mobil sávszélesség megbízhatóságát az előfizetők - az NHH 2008. szeptemberi Infokommunikációs és média fogyasztási piackutatása alapján gyengébbnek ítélik. A fogyasztók háromnegyede (72-75%) elégedett a vezetékes internet kapcsolat sebességével, míg ez az arány 60% a vezeték nélküli kapcsolat esetében.

A mobilitás és a személyhez kötöttség olyan jellemzője a mobilszolgáltatásnak, ami a fordított helyettesítés (mobil – helyhez kötött irányban) legnagyobb akadálya. A mobilitásra számos, az előfizető földrajzi elhelyezkedésére, szokásaira alapuló szolgáltatás épül (pl. navigáció), míg a személyhez kötöttségre épülnek azon szolgáltatások (pl. mobilfizetés, mobilbankolás), amelyek a mobil előfizetői jogosultságok kizárólagos gyakorlására, mint egyfajta „aláírásra" építenek. A személyhez kötöttség még egy otthoni vezetékes előfizetés estén sem feltétlenül biztosított.

A fenti megállapítások azt támasztják alá, hogy a mobil minőség és funkcionalitás tekintetében nem helyettesítője a vezetékes szolgáltatásoknak.

I.4.2.3.2. Elérhetőség

A 2008. június 30-ra és 2009. június 30-ra vonatkozó UMTS lefedettségi adatok vizsgálata alapján megállapítható, hogy a 3 mobilszolgáltató által (legalább egyikük által) elért települések, ezen településeken található helyhez kötött vezetékes eléréssel rendelkező szélessávú előfizetők és lakosság száma növekszik.

	Lefedett települések aránya	Lefedett vezetékes előfizetők és arányuk		Lefedett lakosság és aránya	
2009. június 30.	28%	1 504 825	(89%)	8 144 179	(79%)
2008. június 30.	19%	1 237 363	(85%)	7 156 773	(70%)
Változás	147%	122%		114%	

6. táblázat: Lefedettségek I.

(Forrás: NHH Adatbekérés)

Ugyanakkor az előfizetőszám és népesség esetében a növekedés lassulni fog, hiszen a kevésbé sűrűn lakott települések maradtak még lefedetlenek.

	Csak mobillal lefedett	Csak nem vezetékkessel (azaz mobil és WLAN) lefedett
Települések száma	3	15
Ezen települések népessége	619	17 313

7. táblázat: Lefedettségek II.

(Forrás: NHH Adatbekérés)

A fenti táblázatok (6. és 7.) és a térkép (12. ábra) jól mutatják, hogy a mobil szélessáv nem kívánja betölteni a helyhez kötött (ezen belül a vezetékes) hozzáférések által hagyott űrt, de a vezetékes előfizetők jelentős részét meg tudja szólítani.

12. ábra: Mobil szélessávú alternatíva az ellátatlan földrajzi területeken (vezetékes – WLAN – mobil ellátottság)
(Forrás: NHH Adatbekérés 2009 Q2) Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

A lefedettségi adatokból látható, hogy a mobil szolgáltatók kevésbé ösztönzöttek a ritkábban lakott települések elérésére. Ezt erősíti az is, hogy a szélessávú szolgáltatások igénybevételére kevésbé jellemző a mozgás közbeni használat (szemben a hangszolgáltatásokkal), így a települések közötti szakaszok lefedése (autópálya, vasút, stb.) valószínűleg a prioritási sorrend végén szerepel. A kiépítés és előfizető megszerzésének korlátaival bővebben a kínálati helyettesítés fejezet foglalkozik.
A mobil szélessávval kapcsolatos lefedettségi vizsgálatok tehát azt mutatják, hogy önmagában az elérhetőség nem akadálya a helyettesítésnek.

I.4.2.3.3. Fogyasztói magatartás és árak
A hozzáférési technológia szerinti előfizetőszámok alakulása azt mutatja (ld. 11. ábra), hogy növekedési ütem tekintetében a LAN-os (optikai) hozzáférések után a mobil szélessáv következik (2008 Q4/2009 Q2: 31%, illetve 20%), míg a legérettebb és leglassabb növekedést az xDSL technológia mutatta (4%). A mobil szélessáv növekedése a többi technológiára előfizetők számának párhuzamos növekedése mellett következett be. A mobil szélessáv felfutásának okaként az eddig ki nem elégített mobilitási igény egyszeri gyors megjelenése valószínűsíthető, ami annak idején a hangpiacot is jellemezte. Önmagában azonban az előfizetőszámok alakulásának vizsgálata alapján nem lehet következtetést levonni a mobil szélessáv helyettesítő vagy kiegészítő jellegére vonatkozóan. Ehhez részletesebb fogyasztói vizsgálatok elvégzésére volt szükség. A vizsgálatok alapjául a GVH e tárgyban készült kutatása[17] szolgált.
A GVH felméréséből az derült ki, hogy a fogyasztói szokások eltérnek a mobil és a vezetékes szélessáv esetében. Az előfizetők a nagy sávszélességet igénylő funkciókra (filmletöltés, filmnézés, interaktív játékok, stb.) a vezetékes hozzáférést, míg a hétköznapi, kisebb sávszélességet igénylő funkciókra (levelezés, böngészés, információkeresés) a mobilt is használják. A felmérés eredményeként jelentősen eltérő egy előfizetőre jutó átlagos adatforgalom adódott a vezetékes előfizetőkre (10-20 Gbyte) és a mobilosokra (2,25-3 GByte). Utóbbi adatot az NMHH mobilinternet gyorsjelentése is alátámasztja. Minden bizonnyal az internet hozzáférés kapcsán is érvényesül a korábban a hangpiacon a mobil eszközök birtoklása (nem használata) kapcsán megfigyelt sznob-hatás, ugyanis a piackutatási adatok alapján a mobil internetezők 17%-a feleslegesnek tartja a szolgáltatást, ami a helyhez kötött internet használók 3%-hoz képest igen magas arány. Itt inkább egy a készülékhez kapcsolt újabb, de ki nem használt szolgáltatásról beszélhetnünk, a funkcionális helyettesítés fel sem merül.
A felhasználói profilokban meglévő különbségek ugyanakkor nem feltétlenül a fogyasztói döntések eredményei, hiszen a vezetékes és mobil szélessáv közötti műszaki és ezzel összefüggő árazási különbségek miatt a fogyasztó kompromisszumokra is kényszerülhet. Ami kívülről egyértelmű mobil vagy vezetékes választásnak tűnik, az bizonyos fogyasztói preferenciák

[17]A GVH Vidanet ügy-beli versenytanácsi határozatában (Vj-158/2008) felhasznált piackutatás. NRC Piackutató Kft: A szélessávú mobilinternet jelenlegi és potenciális piacnak, valamint a fix és a mobil hozzáférés viszonyának vizsgálata (2009. április 23.) A vezetékes szélessávú hozzáférések a mobil szélessávú szolgáltatásokkal helyettesítésével kapcsolatosan lefolytatott versenytanácsi eljárások közül a legfrissebb a Vj-22/2009-es számú, mely megerősíti, hogy a helyhez kötött és mobil helyettesítést kapcsán nem merült fel a korábbi határozatban (Vj-158/2008) vizsgált megállapításokhoz képest olyan új körülmény, ami a piacok újradefiniálását tette volna szükségessé.

feláldozását is jelentheti, amik továbbra is jelen vannak és megfelelő ajánlat esetén (pl. mobilitás és korlátlan sávszélesség) kinyilvánításra is kerülnek (váltás). Az ily módon lappangó – a helyettesítés szempontjából is lényeges – igények azonosítására a piackutatás a legalkalmasabb.

A GVH részére végzett 2009. áprilisi piackutatásban érdeklődés tárgya volt, hogy a vezetékes kapcsolat havi költségeinek a 10%-os emelkedése esetén ezen előfizetők hogyan reagálnának. A váltók csupán a sokaság 7%-át tették ki (a mobilra 0,7%), ami jóval alatta marad a HMT alapján kritikus tömegnek. A 2009-es piackutatási adatok szerint a mobil internettel rendelkező háztartások kétharmada tekinti hozzáférését a helyhez kötött internet helyettesítőjének, ami az internet hozzáféréssel rendelkező háztartások kevesebb mint 10%-át jelenti.

Mindemellett a megkérdezett vezetékes és mobil internetezők jelentős része (38%, illetve 50%) megvásárolná a 2000 Ft jóváírást nyújtó egyszerre mobil-fix internet elérést nyújtó csomagot. A piacon ilyen elérést a Magyar Telekom nyújt, adatszolgáltatásából kiderül, hogy ilyen ajánlat kapcsán igénybe vehető kedvezményt üzleti titok (2009 Q2) ügyfelük vett igénybe (ennél persze a kiegészítőként használók tábora lényegesen nagyobb lehet), ami a üzleti titok (2008 Q4) előfizetőszámhoz képest dinamikus növekedést és a piackutatási adatok alapján további növekedési potenciált mutat.

Ugyanakkor a vezetékes szolgáltatók még igen kedvezőtlen szerződési feltételekkel is hajlandóak saját ajánlataikat összecsomagolni mobil hozzáféréssel. Az Enternet saját csomagjaiból havonta 1000 Ft kedvezményt nyújt, ha tőle vesznek mobil hozzáférést (üzleti titok előfizető 2009 Q2), míg az Invitel is hasonló konstrukció bevezetését tervezi (szintén Telenor/Pannon-nal együttműködve). Ezek a kísérletek is azt a szolgáltatói percepciót erősítik, hogy az előfizetők szemében a mobil és a fix hozzáférés inkább egymás kiegészítői.

Lényeges kérdés, hogy a mobil szolgáltatás vezetékes díjakhoz mért felárát (mobil vagy technológiai felár) az előfizető a mobilitásért cserébe hajlandó vállalni, vagy azért, mert ahol igénybe veszi a szolgáltatást (akár fix, akár nomád is) nincs más alternatívája. Utóbbit az elérhetőség fejezet megállapítása nem támasztja alá.

A mobil szélessáv csomagoknál mindhárom szolgáltató alkalmaz volumen (GB) korlátot, a mobil előfizetőknek csupán a negyede rendelkezett (2009Q2) korlátlan adatmennyiség letöltését fix átalánydíjért lehetővé tevő csomaggal. Amennyiben a mobil szolgáltatók korlátlan csomagokat vezetnek be, azt jellemzően úgy teszik, hogy bizonyos adatforgalmazás után az átviteli sebesség drasztikusan lecsökken. Ez ugyan megvédi az előfizetőket a túlhasználati díjtól, de lényegében korlátossá teszi az adott csomagot, azaz a letöltési forgalom korlátlansága szempontjából továbbra sem összemérhető a vezeték nélküli csomagokkal. A helyhez kötött technológia esetén a volumenkorlát nélküli csomagok terjedtek el, ráadásul ezek olcsóbbak, mint az ilyennek mondott mobil megfelelőik. Az 1 és 4 Mbps közötti sávszélességű vezetékes csomagok esetén az egy előfizetőre jutó havi árbevétel (realizált havidíj) alig haladta meg a 3000 Ft-ot 2009. első félévében, miközben a legolcsóbb korlátlannak mondott, de a minimálisan 10 GB letöltést lehetővé tevő mobil csomagok ára 5500 Ft felett kezdődik. A mobilitás ilyen mértékű felára már inkább elrettentő az átlagos vezetékes hozzáférési profillal rendelkező előfizetők számára.

A vezetékes előfizetéseket általában (előfizetők több mint fele) komplex szolgáltatásként veszi igénybe, így váltás esetén elesnének (kivéve az MT fix-mobil váltás esetét) a csomag többi részére vonatkozó kedvezménytől.

A fenti megállapítások azt támasztják alá, hogy a sávszélesség változatok hiánya, a forgalom korlátozása és ezáltal nagy adatmennyiségek letöltésre alkalmatlansága, tehát a jelentősen eltérő fogyasztói igények és a jelentős mobilitási felár miatt nem tekinthető a vezetékes helyettesítőjének a mobil szélessáv.

I.4.2.3.4. Helyettesítési akadály

A mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások általi helyettesítés feltárásához szükséges a váltási költségek vizsgálata.

A helyhez kötött szélessávú szolgáltatásokat az előfizetők egyre nagyobb hányada komplex szolgáltatásként (más szolgáltatással összecsomagolva) veszi igénybe. A vezetékes-mobil irányú váltás költségét növelheti ezen fogyasztók számára, hogy a váltás során a komplex szolgáltatások kedvezményei elveszhetnek.

A váltás költségei közé tartozik a mobil szélessávú szolgáltatás igénybevételéhez szükséges végberendezés (adatkártya/kulcs/modem, illetve mobil rádiótelefon készülék) ára. A mobil iparágra jellemző gyakorlat szerint a szolgáltatók ezen eszközök esetében ártámogatást alkalmaznak és a készülékek árát az előfizetők jellemzően a havidíjakon, illetve a forgalmi díjakon keresztül fizetik meg.

Amennyiben az előfizető a mobilitásból származó előnyöket is ki akarja használni a váltás során, abban az esetben további váltási költségek merülnek fel. Ezek közül a legjellemzőbb költségelem a hordozható számítógép (illetve egyéb hordozható készülék) ára. Ez a kiadás azonban nem tekinthető közvetlenül a helyettesítéshez kapcsolódó váltási költségnek, mivel nem

elengedhetetlen a helyettesítéshez, pusztán a mobil szolgáltatás által kínált funkcionális többlet kihasználásához szükséges. A mobil szolgáltatók a hordozható készülékek esetén is törekednek a váltási költségek csökkentésére (pl. fogyasztási hitel, részletfizetés).
A váltási költségek vizsgálata tehát azt mutatja, hogy ilyen költségek léteznek, abszolút nagyságukkal kapcsolatban elmondható, hogy az nem olyan mértékű, amely az előfizetők többsége számára megnehezítené, vagy lehetetlenné tenné a szolgáltató-, illetve szolgáltatásváltást. A helyettesítésnek tehát a váltási költségek oldaláról nincsen lényegi akadálya.

I.4.2.3.5. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye
Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy Magyarországon a mobil rádiótelefon hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás az xDSL-nek nem teljes értékű helyettesítője funkcionalitás és minőség szempontjából. Ezen kívül a fogyasztói magatartással kapcsolatos vizsgálatok sem támasztották alá a helyettesítést, kiderült, hogy a hozzáférés típusok közötti váltás a jelenlegi szélessávú előfizetők döntő többsége szempontjából elsősorban nem árkérdés. Ugyanakkor a jövőbeli tendenciákat folyamatosan figyelemmel kísérem, mivel előfordulhat, hogy a mobil technológia fejlődésével (LTE 2012) a mobil szélessávú szolgáltatások idővel helyettesítő szolgáltatássá válnak.
Az elmondottak alapján a mobil kiskereskedelmi szélessávú hozzáférést nem azonosítottam az xDSL kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés helyettesítőjeként.

I.4.2.4. Bérelt vonali kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés általi helyettesítés vizsgálata
Funkcionális szempontból a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú hozzáférések helyettesítő szolgáltatásai lehetnének a jelenlegi szolgáltatás kínálatban az xDSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatásoknak a fogyasztói viselkedés szempontjából azonban nem.
A bérelt vonali szélessávú szolgáltatás funkcionális jellemzői eltérnek az xDSL technológiával nyújtott szolgáltatásokétól. A bérelt vonali szélessávú szolgáltatás esetén a felhasználó szimmetrikus – azonos le- és feltöltési sebességet biztosító – szolgáltatásra fizet elő, míg az xDSL (valamint a kábelmodemes és az optikai elérés esetében is) jellemzően aszimmetrikusra. Ez abból is adódik, hogy a bérelt vonali szolgáltatásokat inkább használják közvetlen összeköttetésre egy előfizető földrajzilag elkülönült telephelyei, illetve több különálló előfizető között szemben a szélessávú hozzáférés fent említett típusait, melyek célja az igénybe vett alkalmazások kiszolgálását biztosító összekapcsolás csomópont (internet BIX, VoIP végződtető szolgáltatás összekapcsolási pontja, IPTV D kiszolgálók/szerverek elérése) és az előfizető közötti kapcsolat megteremtése. Funkcionális szempontból a bérelt vonal tehát képes az xDSL technológiával nyújtott szélessávú szolgáltatás helyettesítésére.
A fogyasztók viselkedésének vizsgálata a funkcionális vizsgálatoktól eltérő következtetéseket eredményez. A fogyasztói viselkedés vizsgálatának szempontjából fontos megjegyezni, hogy a bérelt vonalon keresztüli szélessávú internet-elérés ára általában jelentősen meghaladja az xDSL, a kábelmodemes és az optikai elérések árait. Ez az árkülönbség tükrözi többek között azt a körülményt, hogy a bérelt vonalas internet-elérést igénybe vevő felhasználók általában a magasabb szintű szolgáltatási feltételek (tipikusan nagyobb sávszélesség és magasabb szolgáltatási minőség – SLA[18]) miatt veszik igénybe a szolgáltatást, számukra tehát funkcionálisan többet jelent a bérelt vonalas szolgáltatás. A hazai piacon az xDSL szélessávú szolgáltatás sokkal később jelent meg, mint a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás, ezért a korábbi bérelt vonali szélessávú szolgáltatási szerződések lejárta után megfigyelhető (volt) egyfajta helyettesítés a bérelt vonali internet-szolgáltatásról xDSL-re. Az alacsonyabb sávszélességű bérelt vonalon keresztüli internet-szolgáltatási szerződéseket az ügyfelek, ha az lehetséges, a jóval olcsóbb xDSL szolgáltatásra cserélték. Ezen szolgáltatások előfizetői xDSL szolgáltatás híján „kényszerfogyasztói" voltak a bérelt vonalas szolgáltatásnak, amelyet aztán a kedvezőbb árú, igaz valamelyest rosszabb minőségű xDSL-lel váltottak fel. Ez a helyettesítés azonban nagy valószínűséggel egyirányú és egyszeri, az árarányok ismeretében nem lehet arra számítani, hogy ezek az ügyfelek az xDSL, a kábelmodemes és optikai szélessávú szolgáltatás árának kismértékű, 5-10%-os tartós emelkedése esetén kritikus mértékben áttérjenek a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatásra.
Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás az xDSL-nek nem helyettesítő szolgáltatása, mivel nem reális alternatíva a felhasználók számára, hogy az xDSL szolgáltatás árának (a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelő) kismértékű, 5-10%-os tartós emelkedése esetén áttérjenek a bérelt vonalas

[18] Service Level Agreement

szélessávú szolgáltatásra. A fogyasztók között nincs olyan határfogyasztói[19] csoport, amelyek számára egy ilyen áttérés reális alternatívát jelentene.
Az elmondottak alapján a bérelt vonali kiskereskedelmi szélessávú hozzáférést nem azonosítottam az xDSL kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés helyettesítőjeként.

I.4.2.5. WLAN kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés általi helyettesítés vizsgálat
A kiskereskedelmi piaci keresleti helyettesítési vizsgálatok során a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatások esetében a helyettesítési vizsgálatok során a funkcionalitást, a minőséget, az elérhetőséget, valamint a fogyasztói magatartást és a szolgáltatások árát vizsgáltam.

I.4.2.5.1. A szolgáltatás jellemzése
A vezeték nélküli szélessávú szolgáltatást a hazai piacon alapvetően a 2,4 és 5,6 GHz-es, szabad felhasználású frekvencián nyújtanak, azaz ezen frekvencia blokkok korlátlan számú szolgáltatónak vagy felhasználónak is rendelkezésére állnak (engedély- és bejelentés-mentesek), ami nagyban növeli a zavarás valószínűségét. A 2,4 GHz mellett több más technológián (3,5 GHz -es földfelszíni mikró, műholdas kapcsolat) is nyújtható szélessávú szolgáltatás, ezek piaci hatása azonban – a szolgáltatóktól beérkezett adatok alapján – elhanyagolható, másrészt az eddig ismertetett szolgáltatásokhoz képest ezen szolgáltatások feltételei – elsősorban a jóval magasabb árban – jelentősen különböznek az eddig ismertetett szolgáltatásokétól, inkább csak bizonyos üzleti felhasználók számára jelenthetnek alternatívát. A WLAN lefedőhálózat azonban önállóan nem, csak valamilyen felhordó-hálózattal tud az internethez is kapcsolódni, hisz hivatalosan olyan kicsi teljesítményt engedélyeznek neki, amely révén nem lehet szó néhány száz méteresnél hosszabb rádiós hurokról. Ilyen felhordó-hálózati kapcsolat jellemzően valamilyen szélessávú előfizetői hozzáférési hálózat (xDSL, kábelmodem), de ennek a célnak bármilyen más digitális (bérelt vonal, GbitEthernet, WiMax, stb.) hozzáférés is megfelel.

I.4.2.5.2. Funkcionalitás
A szolgáltató a vezeték nélküli technológia segítségével „az utolsó mérföldön" (valójában mintegy 100 vagy néhány száz méteren belül) osztja szét a szolgáltatás saját előfizetői között. Miután a rendelkezésre álló sávszélesség – a rádióspektrum behatároltsága okán – véges, azaz a felhasználók számára elérhető tényleges, összes sávszélesség korlátozott, az egy időben a szolgáltatást ténylegesen igénybe vevő felhasználók által elérhető szolgáltatásminőség függ az adott időben a szolgáltatást egyszerre igénybe vevők számától (ld. mobil szélessáv).
Ez a hozzáférési mód is képes ugyanazon legnépszerűbb szolgáltatások elérését lehetővé tenni, mint az xDSL: levelezés, böngészés, chatelés, stb., ugyanakkor a sávszélesség-igényes (videó-letöltés, VoD) és a valósidejűségre érzékeny (VoIP és különösen az IPTV) alkalmazások terén nem képes olyan megbízhatóságot garantálni, mint vezetékes versenytársai. Funkcionalitás terén tehát a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás korlátozottan képes helyettesíteni az xDSL szolgáltatást.

I.4.2.5.3. Minőség
A 2,4 GHz-en nyújtott szélessávú szolgáltatások minőségét károsan befolyásol(hat)ja, hogy a frekvencia szabad felhasználású, így azt bárki igénybe veheti. Egyik veszélye a szabad felhasználásnak, hogy ugyanazon földrajzi területen több WLAN szolgáltató jelenik meg, noha ez a szolgáltatóknak nem érdeke és a gyakorlatban nem is jellemző. Emellett az is rontja a szolgáltatás minőségét, hogy az épületen belüli, akár otthoni használatra is alkalmas vezeték nélküli eszközök elterjedése a szolgáltatás igénybevételének közvetlen környezetében lehetetlenné teheti a WLAN szolgáltatás nyújtását.

[19] Határfogyasztói csoportnak a felhasználók azon csoportja tekinthető, amelynek helyettesítési magatartása – a csoport súlyánál fogva - érdemben befolyásolja a szolgáltatók magatartását.

A vezetékes és vezeték nélküli (WLAN) hozzáférés közötti minőségbeli, megbízhatóságbeli különbségeket foglalja össze a következő táblázat:

	Helyhez kötött	
	vezetékes	vezeték nélküli[20]
Végtől-végig menedzselt minőségi transzport megbízhatóság	Megoldható	Térerősségi korlátok mellett megoldható
Az Előfizetői Szakasz még elfogadható hossza	sodrott érpárnál: <1 km; koaxiális kábelnél: < 8 km; Passzív optikánál: <15 km; P2P optikánál: < 25 km)	Magányos Hot-Spot -ok esetében engedélymentes frekvenciákon (azaz teljesítménykorlátos előírások mellett) beltérben 50 m, kültérben 200 m.
Hozzáférési szakasz megosztottsága	Dedikált és osztott is létezik	Osztott
Jelek védettsége az átviteli úton (bithiba, információvesztés)	A jeleket jellemzően fizikailag védett nyomvonalon továbbítják, ezért az átviteli úton jellemzően nem, csak a csomópontokon sérül igen csekély mértékben.	Mint rádiós közeg érzékeny a légköri elektromosságra, elektromágnesességre, így azon felül, hogy a csomóponti berendezések a vezetékeshez hasonló hibaarányt hordoznak, itt még a rádiós szakasz gyengesége is növeli a veszteséget. Az interferenciából eredő veszteség még nagyobb eséllyel következik be a bejelentésmentes frekvenciát használó eszközöknél.

8. táblázat: WLAN minőségi- és megbízhatósági elemzés

Minőség terén tehát a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózaton keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás korlátozottan képes helyettesíteni az xDSL szolgáltatást.

I.4.2.5.4. Elérhetőség

A WLAN-os előfizetők aránya 2007 óta stagnál, ami összefügg a LAN Ethernet (optikai) alapú hálózatok kiépítésének, a kábelmodemes hálózatok szélessáv adatátvitelre alkalmassá tételével és a mobilinternet megjelenésével. A WLAN-os hozzáférések elsősorban vezetékes technológiával le nem fedett települések[21] és településrészek úgynevezett réspiaci igényeit képes kielégíteni (ld. 9. táblázat).

	Előfizetők %-ban	Lakosság %-ban	Települések %-ban
xDSL (2009q2)	46,4%	97,2%	81,9%
WLAN (2009q2)	5,3%	83,4%	51,7%
WLAN (2008q2)	5,2%	82,0%	47,1%

9. táblázat: Település-lefedettségi mutatók xDSL és WLAN összehasonlításban

(Forrás: NHH Adatbekérés)

Tekintettel a WLAN-os hálózat kiépítési költségeinek a többi vezetékes hozzáféréshez képest alacsonyabb voltára, szabad felhordó hálózati kapacitások mellett a kínálat könnyen alkalmazkodni tud a kereslethez. Ezen hozzáférés jelentősége abban áll, hogy vezetékkel le nem fedett területen képes ügyfeleket kiszolgálni, ugyanakkor a vezetékes elérés megjelenése könnyen előfizetőik elvesztését is eredményezi.

[20] A helyhez kötött vezetéknélküli technológiákat (WLAN) Magyarországon jelenleg jellemzően a WiFi képviseli, ezért a vizsgálatok erre terjedtek ki.

[21] 2008 és 2009 első féléve végén ezen települések aránya 10% volt, melyek jellemzően kevésbé sűrűen lakott községek voltak.

I.4.2.5.5. Fogyasztói magatartás

A WLAN és az xDSL, kábelmodemes és optikai hozzáférések között nincs kereszthasználat, azaz a fogyasztók nem rendelkeznek párhuzamos előfizetéssel. Ez összefügg azzal, hogy a WLAN szolgáltatás kapcsán elérhető alkalmazások részhalmazai a vezetékes hozzáférések kínálta lehetőségeknek, így azok puszta megjelenése esetén a fogyasztók feltehetően váltanának. Ugyanakkor a szélessávú fogyasztók tekintélyes része ezen a hozzáférési típuson keresztül kapcsolódik a piachoz, így ezen fogyasztói csoport olyan határfogyasztói csoportnak tekinthető, amelynek helyettesítési magatartása érdemben befolyásolja a szolgáltatók magatartását.

I.4.2.5.6. Árak

A WLAN szolgáltatások jelentős része már átvette a vezetékes hozzáférésekre jellemző forgalomkorlát nélküliséget, ugyanakkor az egyszeri belépési díjak havidíjakhoz mért magasabb aránya tükrözi ezen szolgáltatói réteg alacsonyabb tőkeerejét, másrészt azt, hogy más technológiák által el nem ért területen aktívabbak. A havidíjak is magasabbak az azonos tulajdonságú vezetékes ajánlatokhoz képest, ami a nem sűrűn lakott területek lefedése miatt relatíve drágább felhordó hálózati díjaknak is betudható.

I.4.2.5.7. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy Magyarországon a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás az xDSL-nek korlátozott mértékben, de helyettesítője funkcionalitás és minőség szempontjából. Bár a WLAN jellemzően más vezetékes hozzáférés által le nem fedett területeket von be a piacba, feltételezhető, hogy más vezetékes hozzáférések megjelenése után azok árának emelkedése esetén a felhasználók nem a piacról lépnének ki, hanem át(vissza)térnének a WLAN szolgáltatás igénybevételére.

Az elmondottak alapján a WLAN kiskereskedelmi szélessávú hozzáférést az xDSL kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés helyettesítőjeként azonosítottam.

I.4.2.6. Keresleti helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok eredménye

A kiskereskedelmi szintű helyettesítésre vonatkozóan elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az azonosított kiskereskedelmi piac részét kizárólag az xDSL, a kábelmodemes, az optikai és a WLAN kiskereskedelmi szélessávú hozzáférések képezik (a továbbiakban: kiskereskedelmi szélessávú hozzáférések piaca).

I.4.3. Kínálati helyettesítés

A kínálati helyettesítés elemzése annak a vizsgálatát jelenti, hogy egy kismértékű, de jelentős és tartós áremelkedés hatására az adott piacon nem aktív vállalkozások belátható időn belül[22] belépnek a piacra. Amennyiben ilyen vállalkozások léteznek, az a keresleti helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok során meghatározott piac határainak módosítását indokolhatja.

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy olyan elektronikus hírközlési piaci szereplők, amelyek a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások árának kismértékű (5-10%-os), de tartós áremelkedésének hatására rövid távon kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatást indítanának a keresleti helyettesítés során leírt technológiáktól eltérő technológiával nincsenek jelen a hazai piacon, tehát kínálati oldalról nem indokolt a keresleti helyettesítési vizsgálat során meghatározott piac bővítése.

A szélessávú szolgáltatásra nem alkalmas, csillagpontossá át nem épített kábelhálózatok a kínálati helyettesítés szempontjából nem relevánsak, mert ezen hálózatokon keresztül csak a csillagpontossá való átépítés után, jelentős beruházást végrehajtva – tehát rövidtávon nem – nyújtható szélessávú hozzáférési szolgáltatás. Ezen, át nem épített hálózatokon kialakított végpontok aránya az összes kiépített kábeltévés hozzáféréshez képest 2009 végén 13% volt. Mivel az új hálózatokat már eleve szélessávú szolgáltatás nyújtására alkalmasan építik, így a kínálati helyettesítés élénkülése az át nem épített hálózatok oldaláról a jövőben valószínűleg elhanyagolható lesz.

A mobil rádiótelefon hálózatok esetében a fejlesztési lehetőségek a vezetékes technológiájú versenytársaikhoz képest szűkösebb, a jelenlegi HSxPA szabvány sem biztosít ugrásszerű sávszélesség-bővítést. A szolgáltatók az átviteli kapacitások növelésére és a 7,2 Mbps letöltési sebességet biztosító technológiára való átállásra törekednek. A vezetékes technológiával sávszélességben összemérhető (pl. LTE) technológia megjelenése a kínálati helyettesítés vizsgálata szempontjából releváns időtávon nem várható.

[22] a belátható idő meghatározása az adott piac jellemzőitől függ, a vizsgálat során 1-2 éves időtáv volt a feltételezés

I.4.4. Kiskereskedelmi piacon belüli esetleges alpiacok vizsgálata

A kiskereskedelmi piac azonosítása után megvizsgáltam, hogy szükséges-e a kiskereskedelmi piacon belüli esetleges alpiacok azonosítása. Ennek során a lakossági és üzleti szélessávú szolgáltatások kapcsolatát vizsgáltam.

Magyarországon a szélessávú hozzáférések 92,3%-át a lakossági felhasználók veszik igénybe, az üzleti felhasználókra (ide tartozik a kormányzati szféra is) a hozzáférések 7,7%-a jut. A lakossági felhasználók esetében a domináns technológia a kábelmodemes és az xDSL, amely kettőt hozzávetőlegesen fele-fele arányban veszik igénybe. Az üzleti felhasználók jellemzően xDSL-t használnak, de nem elhanyagolható a kábelmodemes igénybevétel sem. A jelenleg alacsony számú optikai szélessávú hozzáférések harmadát az üzleti felhasználók veszik igénybe.

Az előfizetésszám szerinti vizsgálat alapján az első 10 szolgáltató adja a piac 82%-át, közülük valamennyi szolgáltat lakossági és üzleti felhasználók számára is. A 240 szélessávú szolgáltatónak a negyede nem nyújt hozzáférést üzleti felhasználók számára, de ezek a szolgáltatók mind nagyon csekély méretűek, fél % alatti piaci részesedéssel.

Megállapítható tehát, hogy Magyarországon az üzleti szegmens igen alacsony részt képvisel a teljes piacból.

A legtöbb szolgáltató mindkét szegmens (lakossági, üzleti) számára kínálja szolgáltatásait. A nagyobb szolgáltatók mindegyike nyújt Magyarországon üzleti szolgáltatást is, így a kínálati helyettesítés lehetősége náluk fennáll. Csak a legkisebb szolgáltatóknál merülhet fel a kínálati helyettesítés hiánya (hiszen nem tudnának rövid idő alatt értékesítési csatornát kiépíteni) – de ők a súlyuk alapján nem képesek érezhető mértékben befolyásolni a piaci folyamatokat.

A helyettesítés lehetőségét erősíti, hogy az árbeli különbség ellenére jelentős átfedés van (árban, termékjellemzőkben) a lakossági és üzleti szolgáltatáscsomagok közt, továbbá az is, hogy az üzleti ügyfeleknek kínált sok szolgáltatásjellemző a lakossági csomagokban is elérhető.

Az elvégzett vizsgálatok alapján nem láttam indokoltnak elkülönült lakossági és üzleti alpiacok meghatározását.

I.5. A nagykereskedelmi piac vizsgálata

A nagykereskedelmi piac meghatározása során olyan helyettesítési lehetőségeket kerestem, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. A vizsgálat során a kiskereskedelmi piacokon (I.4.2. alatt szereplő pontokban) feltárt helyettesítő szolgáltatásokból indultam ki.

A kiskereskedelmi szélessávú hozzáférések piacához tartozó szolgáltatásokat megvizsgáltam abból a szempontból, hogy lehetséges-e az adott technológián a bitfolyam hozzáférésnek megfelelő nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása, illetve ténylegesen a hazai piacon mely szolgáltatók nyújtanak ilyen szolgáltatást, illetve elvileg képesek-e ilyen szolgáltatást nyújtani a saját hálózatukon. A vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy jelenleg a kiskereskedelmi xDSL és kábelmodemes szolgáltatás esetén létezik nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás, azaz a nagykereskedelmi szolgáltatás mind műszaki, mind gazdasági szempontból megvalósítható. Utóbbi azonban az összes ilyen típusú kiskereskedelmi hozzáférések igen alacsony részét teszi ki, így indokolt ezen esetben a kínálati oldali helyettesítés vizsgálatát a közvetett árhatás alapján elvégezni.

Helyettesítő szolgáltatásként csak a hálózati szolgáltatásokat vettem figyelembe, a viszonteladói szolgáltatásokat nem.

I.5.1. Keresleti helyettesítés

A keresleti helyettesítés vizsgálata során a vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac meghatározásából indultam ki.

A nagykereskedelmi piacon lehetséges keresleti helyettesítés vizsgálata során arra kerestem választ, hogy az xDSL esetén már létező bitfolyam hozzáférési szolgáltatás helyettesíthető-e más nagykereskedelmi szolgáltatással. A kiskereskedelmi piaci vizsgálat eredményei alapján a következő hozzáférési típusokat vettem figyelembe:

- Kábelmodemes szélessávú hozzáférések (hibrid fényvezető szál koaxiális vagy végig koaxiális kábel közeg)
- Optikai szélessávú hozzáférések (hibrid fényvezető szál UTP-s vagy homogén fényvezető szálas kábel közegen)
- Helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózati hozzáférések

Habár a Bizottság releváns piacokról szóló 2007-es ajánlása (2007/879/EC) szerint a részleges hurok átengedés más piac részét képezi, szükségesnek tartottam ezen hozzáférési szintre (ez a szolgáltatás a hozzáférési szolgáltatás értékláncában a bitfolyam hozzáféréshez képest alacsonyabb szinten helyezkedik el) is elvégezni a helyettesítési vizsgálatot.

I.5.1.1. Szélessávú kábelmodemes hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások általi helyettesítés vizsgálata

A nagykereskedelmi keresleti helyettesítési vizsgálatok során elsőként a szélessávú kábelmodemes hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások általi helyettesíthetőséget vizsgáltam a funkcionalitás, minőség, elérhetőség, ár szempontok vizsgálatán keresztül.

I.5.1.1.1. Funkcionalitás

A műszaki lehetőségeket vizsgálva megállapítható, hogy létezik olyan elvi műszaki megoldás, amely lehetővé teszi a szélessávú adatátviteli szolgáltatásra alkalmas kábelmodemes hálózatokon a bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtását. A hozzáférés több szinten is megvalósítható, ami a 13. ábrán látható.

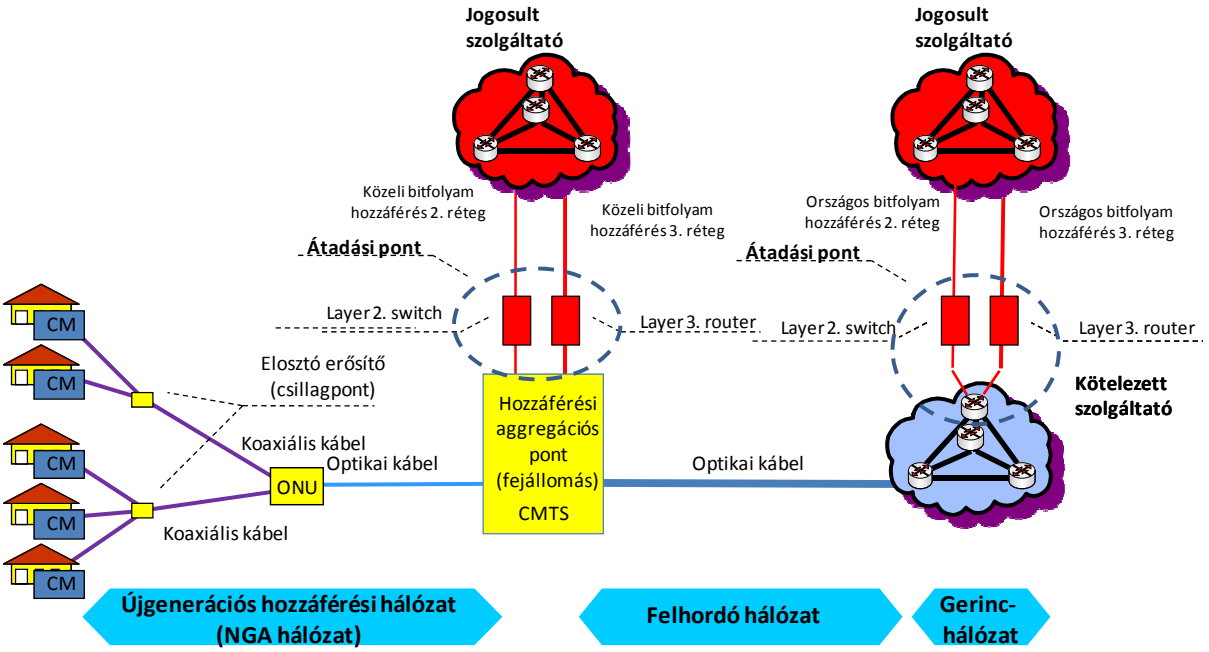

13. ábra: A bitfolyam hozzáférés értelmezése HFC kábelTV hálózat esetén

Mindezek alapján megállapítottam, hogy a szélessávú kábelmodemes hálózatokon nyújtott bitfolyam hozzáférés szolgáltatások funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásai az xDSL szolgáltatás esetén nyújtható bitfolyam hozzáférés szolgáltatásoknak, hiszen a fogyasztók számára helyettesítő kiskereskedelmi szolgáltatások nagykereskedelmi inputjai.

I.5.1.1.2. Minőség

A kábelmodemes bitfolyamra épülő szolgáltatás ugyanolyan minőségi paraméterek mellett nyújtható a kiskereskedelmi piacon, mint a vertikálisan integrált kábelmodemes szolgáltató belső teljesítésére alapozott kiskereskedelmi szolgáltatás. Mivel a kiskereskedelmi szolgáltatás esetén már bizonyítást nyert az xDSL-lel való helyettesítés, így ez a megfelelő nagykereskedelmi szolgáltatásokra vonatkozóan is fennáll.

I.5.1.1.3. Elérhetőség

A bitfolyam hozzáférési szolgáltatás a hazai kábelmodemes szélessávú szolgáltatók kereskedelmi gyakorlatában jelenlévő[23], de még nem elterjedt megoldás, melynek feltehetően egyik alapvető oka, hogy a szabályozás e szolgáltatókra semmilyen kötelezettséget nem rótt ki. Ugyanakkor az ISP-k részéről komoly igény jelentkezik – elsősorban egy BIX-hez közeli országos szintű – kábelmodemes bitfolyam hozzáférési szolgáltatásra, hiszen a potenciális jogosult szolgáltatók számára méretgazdaságossági szempontból a legnagyobb kábelmodemes hálózattal rendelkező szolgáltatóval érdemes megállapodást kötni nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás nyújtásához. A legnagyobb kábelmodemes hálózattal rendelkező

[23] Ez a szolgáltatás a CMTS-nél biztosít hozzáférést a nagykereskedelmi partner részére.

szolgáltatók az összes hálózatukat felfűzték olyan gerinchálózatra, amelynek egy pontján keresztül (jellemzően a BIX-nél) az összes előfizetőjük elérhető.

I.5.1.1.4. Ár

A kábelmodemes bitfolyam szolgáltatás egy előfizetőre eső havidíja (üzleti titok Ft[24]) a hatályos RUO-k helyi bitfolyam díjainak megfelelő – alacsonyabb – szinten mozog, a kiskereskedelmi hozzáférés havidíjához mért aránya üzleti titok%. Mivel a kiskereskedelmi szolgáltatások piacán az árak egymáshoz közelítése figyelhető meg, így ezen költségszintű nagykereskedelmi termékre alapozott szolgáltatások versenyképesen piacra vihetőek.

I.5.1.1.5. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

A kábelmodemes hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások funkcionalitás és minőség tekintetében is képesek helyettesíteni az xDSL szolgáltatás esetén nyújtható bitfolyam hozzáférés szolgáltatásokat, a kábelhálózatok kiépítettsége széles körben elérhetővé teszi a helyettesítést, a ténylegesen alkalmazott árak vizsgálata pedig azt mutatja, hogy ezen nagykereskedelmi inputra épülő kiskereskedelmi termékek versenyképesen piacra vihetőek.

Mindezek alapján a szélessávú kábelmodemes hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatásokat az xDSL szolgáltatás esetén nyújtható bitfolyam hozzáférés szolgáltatások helyettesítőjeként azonosítottam. Ennek megfelelően a szélessávú kábelmodemes hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások az azonosított szolgáltatási piac részét képezik.

I.5.1.2. Szélessávú optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások általi helyettesítés vizsgálata

A nagykereskedelmi keresleti helyettesítési vizsgálatok során a szélessávú optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások általi helyettesíthetőséget a funkcionalitás, minőség, elérhetőség, ár szempontok mentén vizsgáltam.

I.5.1.2.1. Funkcionalitás

A műszaki lehetőségeket vizsgálva megállapítható, hogy létezik olyan elvi műszaki megoldás, amely lehetővé teszi az optikai hálózatokon a bitfolyam hozzáférés szolgáltatás nyújtását. A hozzáférés több szinten is megvalósítható, amit a 14., 15. és 16. ábrák mutatnak be a különböző pont-multipont újgenerációs hozzáférési hálózattípusok esetén:

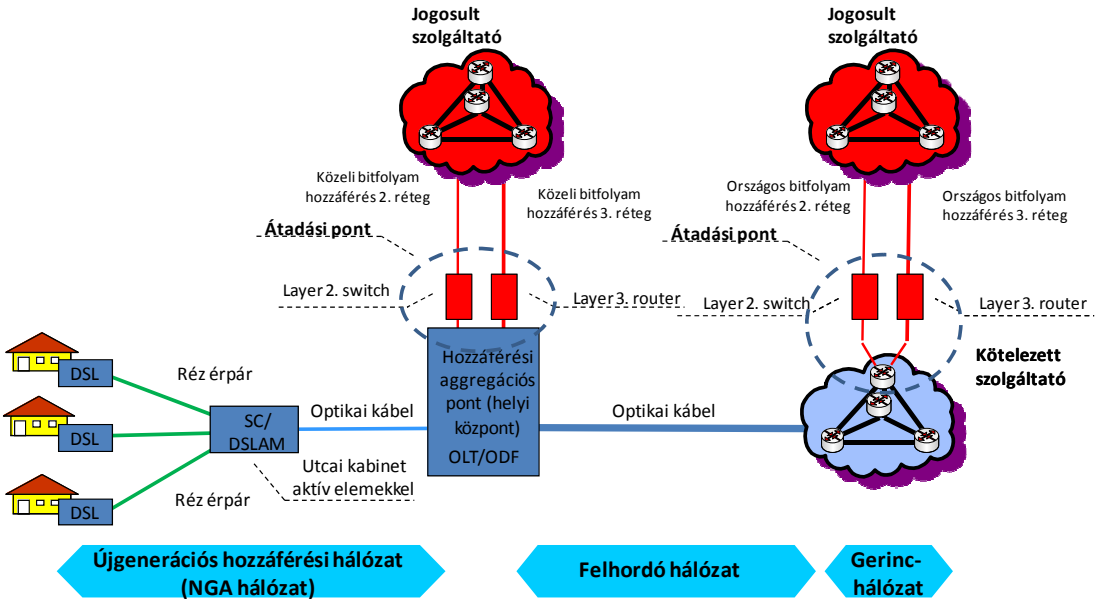

[24] 2010. első félévére vonatkozó adat üzleti titok Ft és üzleti titok%.

14. ábra: A bitfolyam hozzáférés értelmezése FTTCab + xDSL esetén

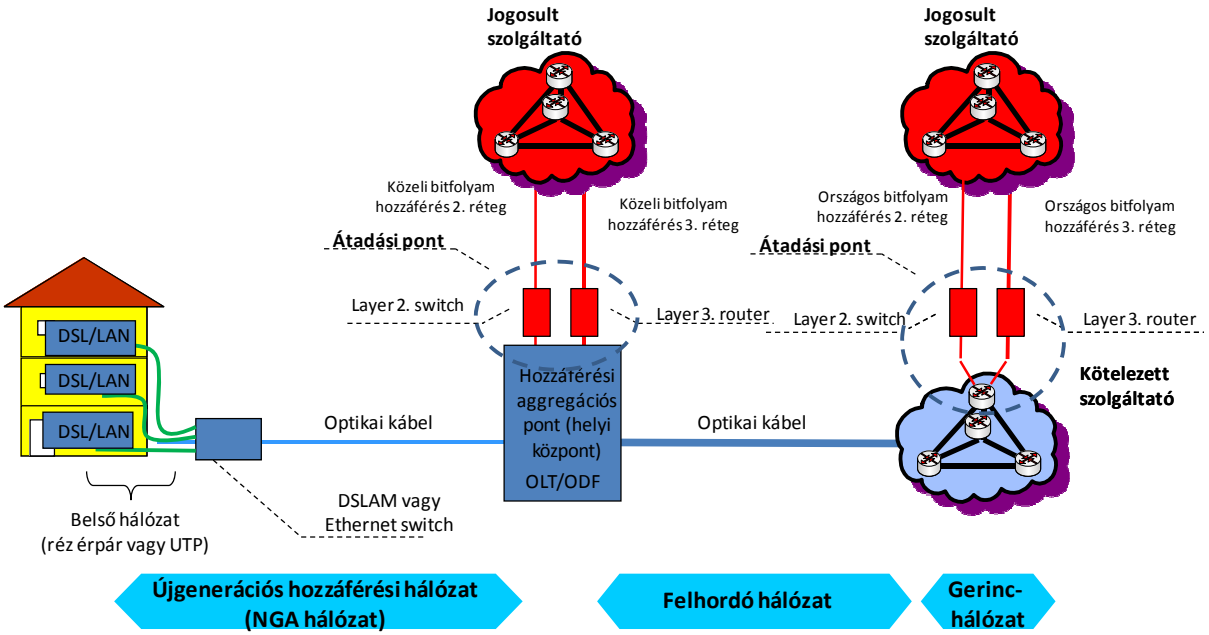

15. ábra: A bitfolyam hozzáférés értelmezése FTTB + xDSL vagy FTTB + LAN esetén

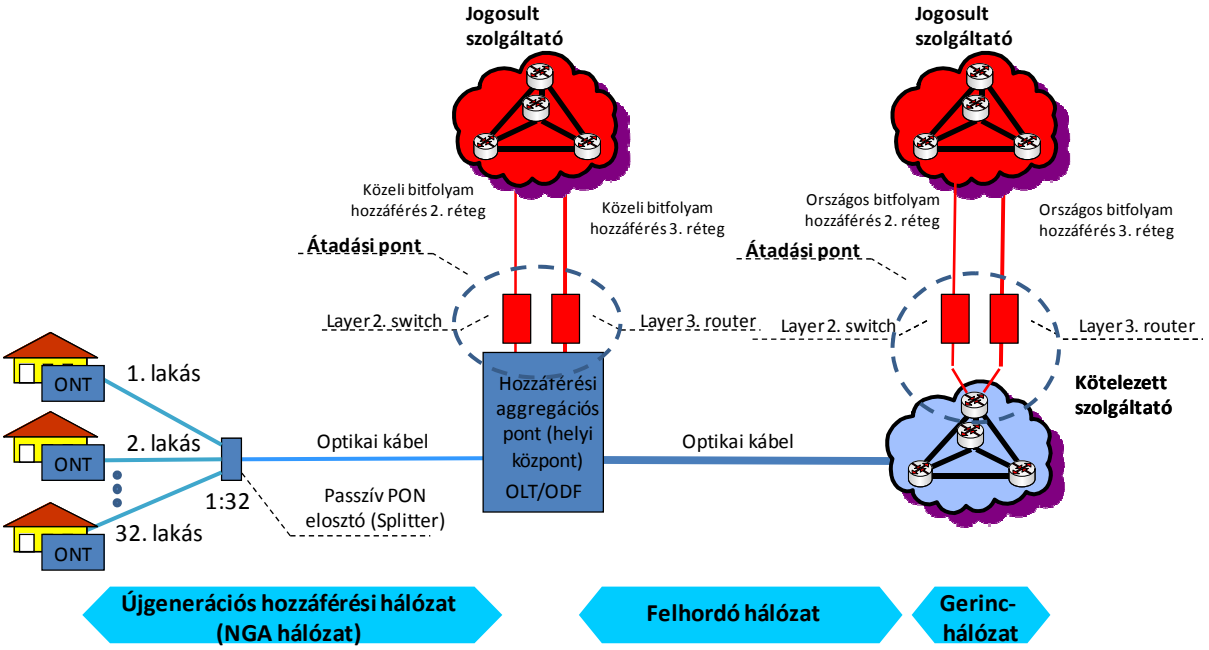

16. ábra: A bitfolyam hozzáférés értelmezése FTTH PON esetén

Mindezek alapján megállapítottam, hogy az optikai hálózatokon nyújtott bitfolyam hozzáférés szolgáltatások funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásai az xDSL és kábelmodemes szolgáltatás esetén nyújtható bitfolyam hozzáférés szolgáltatásoknak, hiszen a fogyasztók számára helyettesítő kiskereskedelmi szolgáltatások nagykereskedelmi inputjai.

I.5.1.2.2. Minőség

A optikai hálózatokon nyújtott bitfolyamra épülő szolgáltatás ugyanolyan minőségi paraméterek mellett nyújtható a kiskereskedelmi piacon, mint a vertikálisan integrált optikai szolgáltató belső teljesítésére alapozott kiskereskedelmi szolgáltatás. Mivel a kiskereskedelmi szolgáltatások esetén már bizonyítást nyert az xDSL-lel és a kábelmodemes szolgáltatásokkal való helyettesítés, így ez a megfelelő nagykereskedelmi szolgáltatásokra vonatkozóan is fennáll.

I.5.1.2.3. Elérhetőség

A bitfolyam hozzáférés szolgáltatásról a hazai optikai szélessávú szolgáltatók kereskedelmi gyakorlatában még nincs tudomásunk, melynek feltehetően egyik alapvető oka, hogy a szabályozás e szolgáltatókra semmilyen kötelezettséget nem rótt ki. Ugyanakkor az ISP-k részéről komoly igény jelentkezik – elsősorban egy BIX-hez közeli országos szintű – optikai bitfolyam hozzáférés szolgáltatásra, hiszen a potenciális jogosult szolgáltatók számára méretgazdaságossági szempontból a mérethatékonyság eléréséhez kellően nagy optikai hálózattal rendelkező szolgáltatóval érdemes megállapodást kötni nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás nyújtásához. Ezen szolgáltatók az összes hálózatukat felfűzték olyan gerinchálózatra, amelynek egy pontján keresztül (jellemzően a BIX-nél) az összes előfizetőjük elérhető.

I.5.1.2.4. Ár

Optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatásokról a Hatóságnak nincs tudomása, ennek megfelelően a szolgáltatás árára vonatkozóan sincsenek adatok. Ugyanakkor a kiskereskedelmi szolgáltatások piacán az árak egymáshoz közelítése figyelhető meg, így valószínűleg optikai nagykereskedelmi termékre alapozott szolgáltatások is versenyképesen piacra vihetőek. Ennek esélyét növeli, hogy az xDSL-nél hosszabb fényvezető szálas előfizetői hozzáférési hálózati szakasz adott betelepülés esetén több előfizető elérést teszi lehetővé, azaz a méretgazdaságosságból származó előnyök magasabbak.

I.5.1.2.5. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások funkcionalitás és minőség tekintetében is képesek helyettesíteni az xDSL és kábelmodemes szolgáltatások esetén nyújtható bitfolyam hozzáférés szolgáltatásokat, az optikai hálózatok növekvő kiépítettsége egyre szélesebb körben teszi lehetővé a helyettesítést.

Mindezek alapján a szélessávú optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatásokat az xDSL szolgáltatás esetén nyújtható bitfolyam hozzáférés szolgáltatások helyettesítőjeként azonosítottam. Ennek megfelelően a szélessávú optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások az azonosított szolgáltatási piac részét képezik.

I.5.1.3. Helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások általi helyettesítés vizsgálata

A műszaki lehetőségeket vizsgálva megállapítható, hogy létezik olyan elvi műszaki megoldás, amely lehetővé teszi a helyhez kötött vezeték nélküli hálózatokon a nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás nyújtását.

A szolgáltatók adatai alapján megállapítható, hogy nagykereskedelmi alapon egyik hazai szolgáltató sem nyújt társszolgáltató számára vezeték nélküli szélessávú hozzáférési szolgáltatást. Tényleges keresleti helyettesítésre tehát jelenleg nincs lehetőség.

A WLAN-os szolgáltatók földrajzilag szétaprózódott szolgáltatási területe a nagyok (xDSL, kábelmodemes, optikai) által le nem fedett területeket célozza meg, mert mérethatékonyságban nem tudnak velük versenyezni. A településenkénti átlagos előfizetőszámuk 35, az öt vagy több településen jelenlévő WLAN-os szolgáltatók 100 alatti átlagos településenkénti előfizetőszámmal bírnak. Ezen adatok azt támasztják alá, hogy a funkcionalitásában is korlátozottan helyettesítő kiskereskedelmi szolgáltatással elérhető ügyfelek száma nem érné el azt a kritikus mértéket, ahol már érdemes nagykereskedelmi szolgáltatásként használni. A WLAN-os szolgáltatók magas száma miatt a kritikus előfizetőszám eléréséhez a tranzakciós költségek is aránytalanul nagyok lennének, ráadásul a nagykereskedelmi szolgáltatásátadási pontjai jellemzően messze találhatóak a BIX-től.

Mindezek alapján a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatásokat nem azonosítottam az xDSL szolgáltatás esetén nyújtható bitfolyam hozzáférés szolgáltatások

helyettesítőjeként. Ennek megfelelően a helyhez kötött vezeték nélküli (WLAN) hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások nem képezik az azonosított szolgáltatási piac részét.

I.5.1.4. Részleges helyi hurok átengedés igénybevételével nyújtott szélessávú szolgáltatások általi helyettesítés vizsgálata

A részleges helyi hurok átengedési szolgáltatás egyfajta szempontból a közeli bitfolyam hozzáférés helyettesítő szolgáltatásának tekinthető, mivel mindkét szolgáltatás lehetővé teszi a társszolgáltató számára, hogy annak igénybevételével szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtson.

Hasonló a két szolgáltatás abból a szempontból is, hogy mindkét szolgáltatáshoz jelentős beruházás szükséges (a részleges átengedésnél a helyi aggregációs pontig saját infrastruktúrát kell kiépítenie – illetve legalább azzal rendelkeznie – a szolgáltatónak). A részleges helyi hurok átengedés bizonyos mértékig funkcionálisan is hasonló a közeli szintű bitfolyam hozzáféréshez, mivel a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás értéklánca „elemeinek" nagyobbik részét a kiskereskedelmi szolgáltató ellenőrzi, illetve műszaki értelemben menedzseli.

Megítélésem szerint ennek ellenére a funkcionális különbségek olyan mértékűek, ami miatt a részleges helyi hurok átengedési szolgáltatás – a magyarországi piacon – nem tekinthető a bitfolyam hozzáférés helyettesítő szolgáltatásának egy, a piacra belépő szolgáltató számára.

I.5.1.4.1. Legfontosabb funkcionális eltérések

A részlegesen átengedett helyi hurok igénybevevője maga határozza meg a ráépülő adatátviteli szolgáltatás sávszélességét és tulajdonképpen minden fontos műszaki paraméterét[25], míg a bitfolyam hozzáférésnél ezt a nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója definiálja. Ennél fogva a bitfolyam hozzáférés igénybevevője kevésbé képes a nagykereskedelmi szolgáltató által a kiskereskedelmi piacon kínált szolgáltatás meghatározó szolgáltatási paramétereitől eltérni, mint a részleges hurok átengedésnél, így kevésbé képes innovatív szolgáltatásokat bevezetni.

A bitfolyam hozzáférés igénybevevője csak azokon a területeken képes szolgáltatást nyújtani, ahol a nagykereskedelmi partnere már telepítette a szélessávú szolgáltatás nyújtásához szükséges eszközöket. A hurok átengedés esetén a szolgáltatást használó szolgáltató elvileg maga dönti el, hogy milyen földrajzi területen kíván szolgáltatásával megjelenni. (Ez utóbbit a gyakorlatban a helymegosztási lehetőségek némileg korlátozzák.)

A fentiek alapján– összhangban a Bizottság ajánlásával – megállapítottam, hogy a helyi hurok átengedés és a bitfolyam hozzáférés a hazai piaci szolgáltatási feltételek alapján külön piacot alkot.

I.5.1.5. Keresleti helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok eredménye

A nagykereskedelmi szintű helyettesítésre vonatkozóan elvégzett vizsgálatok alapján megállapítom, hogy az azonosított nagykereskedelmi piac részét kizárólag az xDSL, a kábelmodemes, az optikai szélessávú hozzáféréseken keresztül megvalósított bitfolyam hozzáférés szolgáltatások képezik.

I.6.1. Kínálati helyettesítés

A lehetséges kínálati helyettesítési kapcsolatok feltérképezéséhez elsősorban – a hipotetikus monopolista tesztnek megfelelően – annak a feltételezett esetnek a vizsgálata nyújt támpontot, hogy ha a bitfolyam nagykereskedelmi szolgáltatás áraiban 5-10%-os mértékű, tartós áremelkedés következik be, ez maga után vonhatja-e azt, hogy a szolgáltatást az eddigiekben nem nyújtó vállalkozás képes és valószínűsíthetően megkezdi a bitfolyam nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtását (direkt árkorlátozó hatás).

Mint azt már az I.5.1.1. fejezetben megállapítottam, a bitfolyam hozzáférési szolgáltatás – méghozzá annak a közeli szintű változata - hazai kábelmodemes szélessávú szolgáltatók kereskedelmi gyakorlatában jelen van (direkt helyettesítés), de mértékét[26] tekintve a piaci hatása csekély.

A kínálati helyettesíthetőség feltétele, hogy a szolgáltatás nyújtásának megkezdése rövid időn belül lehetséges legyen és a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban ne merüljön fel jelentős költség és kockázat a szolgáltató részéről.

A kábelmodemes szélessávú hozzáférési szolgáltatást nyújtó vállalkozás (általában a hálózat tulajdonosa) elvileg dönthetne úgy, hogy a nagykereskedelmi xDSL bitfolyam hozzáférés szolgáltatás árának kismértékű (5-10%-os), de tartós emelkedése hatására saját bitfolyam hozzáférés szolgáltatással megjelenik a nagykereskedelmi piacon. Megvizsgáltam, hogy – szabályozói kényszer híján – reálisan mi ösztönözheti a kábelmodemes szolgáltatókat egy ilyen nagykereskedelmi szolgáltatás elindítására.

[25] Természetesen a helyi hurok közegének pl. réz érpárának jellemzői által biztosított technikai lehetőségeken belül.
[26] 2010. június végén üzleti titok előfizetői hozzáférést takart.

Ez a megoldás azon – jellemzően kis és földrajzilag szétaprózódóan elhelyezkedő – szolgáltatók esetében lehetne gazdaságilag előnyös, ahol az alacsonyabb előfizetőszám miatt magasak az egy előfizetőre jutó költségei a BIX-ig történő eljutásnak (felhordó- és gerinchálózati bérlet), valamint a nemzetközi sávszélességnek. Ha egy ISP ezen – a bitfolyam hozzáférésre épülő – szolgáltatásokat nagy tételben több, kisebb kábelmodemes szolgáltató előfizetői számára nyújtaná kiskereskedelmi szolgáltatásként, akkor az adott előfizető nagyobb eséllyel maradna a kábelmodemes hozzáférés típusnál (nem váltana xDSL-re). Így a hálózat tulajdonosa csak a kiskereskedelmi szolgáltatás díjától esne el, viszont az internet kapcsán a nagykereskedelmi szolgáltatás díja, míg a TV szolgáltatás teljes díja maradna nála. Mivel ezen kábelmodemes szolgáltatók jellemzően földrajzilag szétaprózódottan helyezkednek el, így egy ISP számára közeli vagy országos (utóbbi kis szolgáltató esetében lehet, hogy csak jelentős korlátozottsággal, vagy a közeli bitfolyam hozzáféréssel teljes mértékben megegyező tartalommal létezik) bitfolyam nyújtásához szükséges betelepülés jelentős költséggel és kockázattal járna. Ha a nagykereskedelmi xDSL bitfolyam hozzáférés szolgáltatás árának kismértékű (5-10%-os), de tartós áremelkedését feltételezzük, akkor egy ISP-nek mérlegelnie kellene, hogy ezen áremelésből származó felár fedezi-e a platformváltással járó méretgazdaságossági kockázatokat és tranzakciós költségeket. Megítélésem szerint a nem országos szintű átadási pontok esetén az elérhető felár nem kompenzálná az ISP-ket a többletköltségekért és kockázatokért, amit a szétaprózódott hálózaton történő szolgáltatás nyújtása okozna.

A saját infrastruktúrával BIX-ig eljutó, legnagyobb kábelmodemes szolgáltatóknak a méretgazdaságosság birtokában nem érdeke[27] beengedni saját hálózatukra az ISP-ket.

Az optikai hozzáférési típus domináns szolgáltatói (MT|GPON, DIGI|LAN-Ethernet) a legnagyobb és legtőkeerősebb cégek közül kerülnek ki, akik hasonló pozíciójú kábelmodemes szolgáltatókhoz hasonlóan nem érdekeltek az ISP-k beengedésében. Ráadásul hálózatuk bővítése és fejlesztése még javában tart, így a kiépítés kezdeti jelentős költségeinek fedezésére – különösen igaz ez az MT-re – még a kiskereskedelmi szolgáltatásból származó bevételekre is igényt tartanak. Mindezek alapján megállapítottam, hogy – szabályozói kényszer híján – reálisan nem várható, hogy ezen szolgáltatók nagykereskedelmi bitfolyam szolgáltatást vezessenek be a közeljövőben.

Az elméleti (HMT) vizsgálati keret szempontjából létezik egy második hatásmechanizmus, ami az egyes hozzáférések kis- és nagykereskedelmi piacai között kapcsolatot teremt, azaz a vizsgált nagykereskedelmi szolgáltatás (xDSL) piacáról kiinduló változásra visszahat más hozzáférési típusok (kábelmodem, optikai) kiskereskedelmi piaca is. Megvizsgáltam tehát az indirekt árkorlátozó hatást is, ahol a kérdéses hatásmechanizmus a következő: a bitfolyam nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója 5-10%-kal emeli ezen szolgáltatások árait (Au), akkor az ISP-knek meg kellene emelniük a kiskereskedelmi áraikat (C), mivel nem lennének képesek az inputár emelkedését lenyelni. Ez a következő okok miatt szükségszerű:

- a nagykereskedelmi termék költsége a kiskereskedelmi termék árán belül magas (76%),
- az ISP-k az értéklánc kicsi szelete (kiskereskedelmi árrés) felett rendelkeznek,
- a hazai – más földrajzi piacon nem JPE[28] – ISP-k pénzügyi helyzete nem stabil, a hatékony működés szempontjából kritikus méret elérése érdekében több felvásárlás zajlott le és várhatóan következik be a jövőben is.

A kiskereskedelmi piaci áremelkedés hatására a fogyasztók egy másik kiskereskedelmi szolgáltatóra váltanának, ahol input-ár növekedés nem következett be és a kiskereskedelmi ár sem emelkedett (Bd). Ennek okai a következők:

- a hazai kiskereskedelmi piacon éles verseny van, a kábelmodemes és optikai szélessávú csomagok ár/garantált sávszélesség aránya némileg kedvezőbb (10. ábra) az xDSL csomagokhoz képest,
- a kereslet árrugalmassága az átlagos havidíj (5-6 ezer Ft) mentén magas (6. ábra), 10%-os nagykereskedelmi input áremelés - 76%-os input/output árarány mellett - 7,6% végfogyasztói áremelést jelentene, melynek hatására a fogyasztók elegendő számú része váltana más szolgáltató szélessávú termékére.

Ugyanakkor a nagykereskedelmi árat emelő hipotetikus monopolista racionálisan nem számolhat azzal, hogy az áremelés következtében a Jogosultak előfizetői elsősorban az ő kiskereskedelmi szolgáltatását választják[29], mivel a piacon az áremeléssel nem érintett kábelmodemes és optikai szolgáltatók ajánlatai a fent említett okok miatt ellensúlyoznák azt.

A hipotetikus monopolistának tehát ezzel az indirekt árkorlátozó hatással és ennek alapjául szolgáló belső teljesítménnyel (Bd)[30] is számolnia kell. Amennyiben a nagykereskedelmi árak (Au) 5-10%-kal növekednének, ezen kapacitás (Bd) a versenytárs

[27] A szélessávú hozzáférés nagykereskedelmi piacát szabályozó első piacelemzési határozat hatására (tehát szabályozási kényszer hatására) kezdte meg két JPE szolgáltató bitfolyam hozzáférés nyújtását xDSL technológián.

[28] Ez a kitétel a Kötelezett Szolgáltatókon (Magyar Telekom, Invitel, UPC) kívül Jogosultként megjelenő szolgáltatókra vonatkozik.

[29] Itt feltételezve azt, hogy a monopolista kiskereskedelmi árai nem maradnak változatlanok, hiszen az változatlan feltételek mellett kiszorító árazást, azaz versenyellenes magatartást eredményezne, ami ellen a szabályozásnak fel kell lépnie.

[30] A hipotetikus monopolista versenytársa rendelkezik belső teljesítménnyel (Bd), mert közvetlenül – vertikálisan integrált üzletágain keresztül – megjelenik a kiskereskedelmi piacon.

döntésének hatására könnyen belsőből külső kínálattá alakulna (D), megakadályozva ezzel az áremelés profitot eredményezővé válását. A jelenlegi JPE szolgáltatók legerősebb versenytársai[31] már mind kiépítették nagykereskedelmi üzletágukat, így ez a kínálati konverzió nem okozna jelentős plusz költségeket.

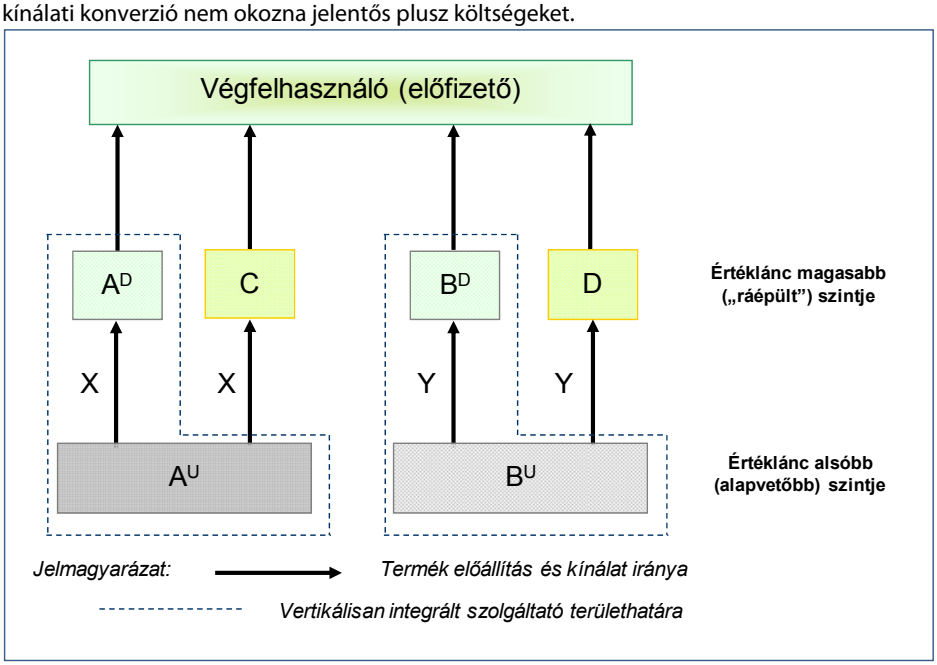

17. ábra: Kis- és nagykereskedelmi piacok kölcsönhatásából levezethető hatásmechanizmus az indirekt árkorlátozó hatás bemutatásához
(Forrás: OFCOM, Indirect constraints and captive sales

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az xDSL alapú bitfolyam hozzáféréseknek alapvetően két kínálati helyettesítési lehetősége van a hazai piacon, a keresleti helyettesítésnél már figyelembe vett kábelmodemes, valamint az optikai szélessávú hozzáféréseken keresztül megvalósított bitfolyam hozzáférés szolgáltatások. Ezért kínálati oldalról a szolgáltatási piac további bővítése nem indokolt.

I.6. „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" szolgáltatási piac tartalma
A korábbiakban ismertetett részletes kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piaci helyettesítési vizsgálatok alapján a R. mellékletének 1. pontjában található „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" szolgáltatási piachoz tartozóként a következő szolgáltatásokat azonosítottam:

- Hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológia használatával nyújtott bitfolyam hozzáférés szolgáltatásokat
- Szélessávú kábelmodemes hálózatokon[32] nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások
- Szélessávú optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások

I.7. A piac földrajzi kiterjedésének meghatározása
Amennyiben a piacelemzés során felmerül, hogy az adott piacon országosan a versenyfeltételek nem tekinthetők homogénnek, akkor részletes elemzést kell lefolytatni azon földrajzi egységek azonosítására, amelyeken belül a verseny homogén[33]. Ennek megfelelően a piac földrajzi kiterjedését a homogén versenyfeltételek vizsgálata alapján határoztam meg.
A homogén versenyfeltételeket strukturális és magatartási tényezők vizsgálatán keresztül értékeltem.

[31] Itt elsősorban a másik földrajzi piacán megjelenő Magyar Telekom-ra, UPC-re kell gondolni.
[32] Értelemszerűen - I.4.3. fejezetben megfogalmazottakhoz hasonlóan - a kábeltelevíziós hálózatok a szolgáltatási piac részévé csak a szélessávú szolgáltatásra alkalmassá tétellel, csillagpontossá történő átépítéssel (visszirányúsítással) válnak
[33] ERG Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies) 2008 Október http://erg.eu.int/doc/publications/erg_08_20_final_cp_geog_aspects_081016.pdf

A strukturális tényezők között alapvetően a piaci struktúrával kapcsolatos olyan jellemzőket vizsgáltam, mint a szolgáltatók száma (piacon aktív szolgáltatók száma, saját platformon szolgáltatók aránya), illetve a piaci részesedések alakulása (piaci részesedések nagysága, kiemelt részesedések vizsgálata, saját platformon szolgáltatók részesedése).
A magatartási tényezők a szolgáltatáskínálat és az árazás területi jellemzőinek vizsgálatát jelentette. Ennek során olyan kérdésekre kerestem a választ, hogy mely területeken van egységes szolgáltatáskínálat, azonos (és más területektől különböző) árak, mely területeken hirdetnek egységesen, alkalmaznak egységes marketing akciókat a szolgáltatók.
A homogenitás vizsgálatot a következő földrajzi alapegységekre vonatkozóan végeztem el.

– Jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek)
– Az egyes települések (3174) vagy ezek homogén csoportjai

I.7.1. Strukturális tényezők vizsgálata
Elsőként a strukturális tényezők vizsgálatát végeztem el a kiválasztott földrajzi alapegységekre vonatkozóan.

I.7.1.1. Jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek)

I.7.1.1.1. A Magyar Telekom földrajzi piaca:
A Magyar Telekom kiskereskedelmi piaci részesedése (előfizetőszámot tekintve) a kábelmodemes szolgáltatók (UPC, DIGI, Fibernet) térnyerésének köszönhetően egy abszolút értékben növekedő piacon csökkenő tendenciát mutat, 2007-ről 2009-re közel üzleti titok százalékpontot csökkenve üzleti titok%-ot mutatott.
A versenytársak számának alakulásában nem látható egyértelmű tendencia, melynek oka a piaci konszolidáció (pl. ISP-k összeolvadása), valamint a támogatással épített vagy korszerűsített kábelmodemes hálózatok és új szolgáltatók megjelenése.
A Magyar Telekom nagykereskedelmi piaci részesedése – mely a nagykereskedelmi helyettesítési vizsgálatok eredményeként azonosított hozzáférési típusokat és a belső teljesítéseket is magába foglalja – ingadozik, jelenleg (2009. június 30-i adat) üzleti titok%-on áll. A második legnagyobb szolgáltató (a legnagyobb kábelmodemes szolgáltató), üzleti titok részesedése csak üzleti titok%, miközben a többiek újabb nagyságrenddel kisebbek (üzleti titok% alattiak).
Ennek megfelelően a vizsgált földrajzi egységet a Magyar Telekom magas nagykereskedelmi részesedése és a szétaprózódott konkurencia, mint strukturális tényezők jellemzik.

I.7.1.1.2. Az Invitel földrajzi piaca:
Az Invitel kiskereskedelmi piaci részesedése (előfizetőszámot tekintve) a kábelmodemes szolgáltatók (MT, UPC, PR Telekom, Fibernet) térnyerésének köszönhetően egy abszolút értékben növekedő piacon csökkenő tendenciát mutat. 2007-ről 2009-re üzleti titok%-os részesedése azért nem változott, mert 2008-ban beolvasztotta a Hungarotelt, a korábbi JPE szolgáltatót.
A versenytársak számának alakulásában a Magyar Telekom területéhez hasonlóan nem látható egyértelmű tendencia, melynek oka a piaci konszolidáció (pl. ISP-k összeolvadása), valamint a támogatással épített vagy korszerűsített kábelmodemes hálózatok és új szolgáltatók megjelenése.
Az Invitel nagykereskedelmi piaci részesedése, mely a nagykereskedelmi helyettesítési vizsgálatok eredményeként azonosított hozzáférési típusokat és a belső teljesítéseket is magába foglalja egyértelmű, de csillapodó csökkenést mutat, jelenleg üzleti titok %-on áll. A második legnagyobb szolgáltató (a legnagyobb kábelmodemes szolgáltató), üzleti titok részesedése csak üzleti titok%, miközben a többi szereplő jelentősen kisebb részesedésű (üzleti titok% alattiak).
Ennek megfelelően az adott földrajzi egységet az Invitel relatíve magas nagykereskedelmi részesedése és a szétaprózódott konkurencia, mint strukturális tényezők jellemzik.

I.7.1.1.3. A UPC földrajzi piaca (volt Monortel terület)
A UPC kiskereskedelmi piaci részesedése (előfizetőszámot tekintve) a volt Monortel területen egy abszolút értékben növekedő piacon ugyan csökkenő tendenciát mutat, de nagyon magas, 2007-ről 2009-re közel üzleti titok százalékpontot csökkenve, üzleti titok%-ot mutatott.
A versenytársak száma lényegében egy, a részesedés és potenciális terjeszkedés szempontjából csak a üzleti titok kell számolni.
A UPC nagykereskedelmi piaci részesedése, mely nagykereskedelmi helyettesítési vizsgálatok eredményeként azonosított hozzáférési típusokat és a belső teljesítéseket is magába foglalja, némi csökkenést mutat, de jelenleg is üzleti titok%-on áll. A második legnagyobb szolgáltató, a üzleti titok részesedése mindössze üzleti titok%.

Ennek megfelelően az adott földrajzi egységet a UPC igen magas kis- és nagykereskedelmi részesedése és a konkurencia hiánya, mint strukturális tényezők jellemzik.

I.7.1.2. Települések aggregált csoportjai

A település szintű vizsgálat során a településeket a jelen lévő szolgáltatók száma és részesedése, illetve népessége (népsűrűsége) alapján soroltam két – a verseny szempontjából homogén – profilba a jelenlegi földrajzi piacokon, úgy mint:

– versengő,
– nem versengő területek.

A versengő kategóriák az alábbi szempontok szerint kerültek kialakításra.

Változatok	Versengő kategória Azok a települések, ahol...
1	nincs 50% feletti piaci részesedésű szolgáltató
2	a hálózattal rendelkező xDSL szolgáltató (inkumbens) mellett 2 saját hálózattal rendelkező (kábelmodemen vagy optikán, tehát ezek közül legalább kettőn) szolgáltató van jelen
3	az inkumbens mellett 1 kábelmodemes szolgáltató piaci részesedése meghaladja az 50%-ot
4	az inkumbens mellett a település kábelmodemes szolgáltatóinak együttes piaci részesedése meghaladja az 50%-ot
5	az inkumbens mellett a település kábelmodemes szolgáltatóinak együttes piaci részesedése meghaladja az 60%-ot
6	a településen a szélessávú penetráció meghaladja a 20%-ot (országos átlag 17,5%) és a népsűrűség 2 fő/ha feletti, és a koncentrációt mutató Herfindahl-Hirschman index értéke 5000 alatti

Az egyes változatoknál a versengő települések száma az alábbiak szerint alakult.

	1. változat	2. változat	3. változat	4. változat	5. változat	6. változat
MT	428	58	555	565	450	52
ebből bp-i kerület	8	19	6	7	4	19
Invitel	9	44	184	193	146	13
UPC	0	1	1	1	1	0

A kategóriák – melyből négy a részesedésre, egy-egy pedig a szolgáltatók számára, illetve a népsűrűség és részesedés együttes alakulására koncentrált – esetén általában teljesült, hogy a nem versengő, azaz a fenti feltételeknek nem megfelelő településeket egy földrajzi piacnak véve a jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók földrajzi területén – azaz külön-külön a Magyar Telekom, az Invitel és a UPC (volt Monortel terület) területén – a jelentős piaci erejű szolgáltatók részesedése meghaladta az 50%-ot, és a jelenlegi – azaz a teljes JPE földrajzi területükre számított – nagykereskedelmi részesedését. Ez alól csak az Invitel a kivétel az 1. és 6. kategóriákban.

Az egyes kategóriák kapcsán idősorosan (2008Q2, 2009Q2) is elemeztem a versengő települések

– számának (csökken – verseny visszahúzódására utal),
– előfizetőszámának (csökken – verseny visszahúzódására utal),
– szolgáltatószámának (csökken – verseny mérséklődésére utal)

az alakulását.

Száma	1. változat	2. változat	3. változat	4. változat	5. változat	6. változat
Települések	↑	↓	↑	↑	↑	↑
Előfizetők	↑	↓	↑	↑	↑	↑
Szolgáltatók	↓	↑	↓	↑	↓	↓

Ez alapján csak egy kategória felelt meg a fenti mutatók nem csökkenő tendenciájának, ahol az eredeti inkumbens szolgáltató mellett a település kábelmodemes szolgáltatóinak együttes nagykereskedelmi piaci részesedése meghaladja az 50%-ot.
A versengő települések kijelölésekor Budapestet külön is elemeztem, tekintettel mind földrajzi, mind lakosságban mért kiemelkedő szerepére. Az adatok bekérésére és vizsgálatára kerületi szinten került sor, hiszen ez a fajta alábontás minden adatszolgáltató számára egyértelmű kategóriát eredményezett. A földrajzi piacok meghatározása során nem tartottam szakmai indokokkal alátámaszthatónak, illetve megvalósíthatónak Budapestet szabályozásilag kerületekre bontani (ld. 4. változat versengő kerületei: 7 db).

I.7.1.3. A strukturális vizsgálatok összegzése
Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a jelenleg jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek) a strukturális kritériumok alapján elkülönült földrajzi egységeket alkotnak, miközben az aggregált településszintű strukturális vizsgálatok által lehatárolt területekre a kritériumrendszer csak egy változat esetén bizonyult kellően stabilnak.

I.7.2. Magatartási tényezők vizsgálata
A strukturális vizsgálat csak a magatartási vizsgálat eredményével történt összevetést követően vezethet el a földrajzi piacok szabatos meghatározásáig. A földrajzilag összetartozó területek igazolásához további szükséges érv a területenként eltérő, de adott területen belül tartósan egységes szolgáltatáskínálat és ár alkalmazása.

I.7.2.1. Jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatók földrajzi piacai (volt koncessziós területek)
A jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók saját volt koncessziós területeiken belül önálló, más jelentős piaci erejű szolgáltatók volt koncessziós területeitől eltérő szolgáltatási csomagokat és árakat alkalmaznak. A Kötelezett Szolgáltatók tudatosan törekszenek is szolgáltatásaik és áraik megkülönböztetésére.
A szolgáltatások áraiban a szélessávú szolgáltatások elindulásakor nagyobb különbségek voltak, a szolgáltatások terjedésével a területek közti különbségek csökkentek. Jól látható ez a szolgáltatói ARPU mutatók különbségében, amely a legkisebb és legnagyobb díjú szolgáltatónál üzleti titok-szeresére csökkent (ld. 8. ábra).
A tendencia mutatja a magyar piac azon sajátosságát, miszerint a különböző területeken tevékenykedő szolgáltatók hatnak egymásra, így díjaikkal igazodtak egymáshoz, de bizonyos mértékű, nem elhanyagolható – a jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók volt koncessziós területeihez igazodó – eltérés mára is megmaradt.
Hasonló közeledési tendencia figyelhető meg a jelentős piaci erejű szolgáltatók új értékesítéseinél is (amely a verseny fő területe): a díjak közeledtek, de még érzékelhető különbség a volt koncessziós területek díjai közt.

18. ábra: A jelentős piaci erejű szolgáltatók saját hálózaton alkalmazott árainak alakulása
Forrás: RM beadvány Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

A jelentős piaci erejűként nem azonosított szolgáltatók – az adatszolgáltatásban adott válaszaik szerint – szolgáltatási területeiken egységes árazást alkalmaznak. A több földrajzi piacon is jelenlévő szolgáltatók közül a DIGI célzottan nagyon alacsony árkategóriában szolgáltat, amit a többi szolgáltató nem tekint igazodási pontnak. A jelentős piaci erejű szolgáltatók hálózatán szolgáltató Jogosultak is egységes díjaikkal igazodnak a jelen levő Kötelezett díjaihoz.
Az elvégzett vizsgálatok alapján a jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók földrajzi piacait az árak meghatározása szempontjából homogén területeknek találtam.

I.7.2.2. Településenkénti eltérő árazás

I.7.2.2.1. Tartósan fennálló területenkénti árazás
A versenyfeltételekre legnagyobb hatással bíró szolgáltatók (DIGI, Invitel, Magyar Telekom, UPC) általános szerződési feltételei (ÁSZF) alapján kimondható, hogy egyazon, vagy igen hasonló feltételekkel bíró szolgáltatások területenként elkülönülő árazása nem jellemző. A piacelemzési kérdőívekben az árazás földrajzi differenciálására vonatkozó kérdésre adott válaszokból is az derült ki, hogy a szolgáltatók nem alkalmaznak területileg eltérő árazást. A kisebb szolgáltatók hálózata által lefedett területen azonosan áraznak, akkor is, ha az történetesen az MT és az Invitel területére is kiterjed.
Az elmondottak alapján megállapítottam, hogy a szélessávú szolgáltatók nem alkalmaznak a hálózatuk által lefedett területen tartósan eltérő árazást.

I.7.2.2.2. Nem feltétlenül tartósan, de észrevehetően fennálló területenkénti árazás
A rövidebb ideig tartó, akciókban megjelenő területi árazásbeli eltérések vizsgálatának forrásául a honlapokon megjelenő akciók, a hírlevelekben és szórólapokon közölt feltételek szolgáltak. A honlapok vizsgálatánál egyedül az Invitelnél merült föl a földrajzilag eltérő árazás megléte. Az ott kapott adatok mélyebb elemezése során arra a következtetésre jutottam, hogy az Invitel csupán a koncessziós területek között különbözteti meg az árait, ami konzisztens a korábbi megállapításokkal. A szórólapok és hírlevelek területenkénti vizsgálatára nem került sor, mert az árak nem tartós eltérítésének - a versenyfeltételekre kifejtett - csekély hatása miatt a további elemzés várható eredménye a felhasznált erőforrásokkal nem lett volna arányos.

I.7.2.3. A magatartási vizsgálatok összegzése
A jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók árazása (és szolgáltatási kínálata) teljes mértékben a volt koncessziós területeikhez kötődik, a szolgáltatáskínálat és díjazás olyan mértékben különül el koncessziós területenként, hogy azok egységes földrajzi piacnak tekinthetők. Habár a versenytárs szélessávú szolgáltatók inkább a saját hálózatuk által lefedett területhez, sem mint a volt koncessziós területekhez igazodó árazást alkalmaznak, a volt koncessziós területeken belüli kisebb egységek megállapítására vezető vizsgálat nem vezetett eredményre.
A településekhez, illetve település-kategóriákhoz igazodó szolgáltatáskínálatnak, árazásnak Magyarországon nincs nyoma sem a mai helyzetet illetően, sem a tendenciákat tekintve. Így a magatartási jellemzők a települések versengő és nem versengő csoportokra történő szétválasztásán alapuló önálló földrajzi piacok meghatározását nem támasztják alá.
Magatartási szempontból tehát a volt koncessziós területek tekinthetők a legkisebb homogén földrajzi egységnek, ennél kisebb elkülönült területi egységeket nem volt lehetséges azonosítani.

I.7.3. Földrajzi vizsgálat összegzése, azonosított földrajzi piacok
A strukturális és magatartási vizsgálatok eredményének összegzése alapján a JPE szolgáltatók volt koncessziós területei határozhatóak meg olyan földrajzi piacként, ahol a versenyfeltételek külön-külön homogének és szignifikánsan különböznek a többi terület versenyfeltételeitől.
Ez a három földrajzi piac az ország teljes területét lefedi. A földrajzi piacok mindegyikében megállapítható, hogy egyetlen szolgáltató számára a versenyfeltételek kedvezőbbek, mint minden más szolgáltató számára. Ez a kedvezőbb feltételek között levő szolgáltató, mindegyik esetben megegyezik a JPE szolgáltatóval.

A homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi területeket a 10. táblázat tartalmazza.

Földrajzi piacok	Számozási területek számai	Volt koncessziós szolgáltató
1. földrajzi piac	1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99	Magyar Telekom
2. földrajzi piac	24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95	Invitel
3. földrajzi piac	29	UPC

10. táblázat: Homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi piacok
(Forrás: NHH Adatbekérés)

Az elvégzett vizsgálatok alapján a következő földrajzi piacokat azonosítottam:
1. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területei;
2. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 32, 33, 57, 62, 63, 66, 68, 88, 89, 95 hívószámú számozási területei;
3. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú számozási területe.

I.8. Piacmeghatározás eredményeként azonosított piacok
A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után három elkülönült piacot határoztam meg, amelyek a következők:
1. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés az 1. számú földrajzi piacon (továbbiakban: 1. számú érintett piac, 1. számú piac);
2. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés a 2. számú földrajzi piacon (továbbiakban: 2. számú érintett piac, 2. számú piac);
3. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés a 3. számú földrajzi piacon (továbbiakban: 3. számú érintett piac, 3. számú piac).

I.9. Az érintett piac vizsgálata
A Bizottság a 2003/311/EC sz. Ajánlásában a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás" elnevezésű nagykereskedelmi piacot az ex ante szabályozás szempontjából úgy határozta meg, mint amely nagy valószínűséggel érintett piacnak minősül, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tartja a piac vizsgálatát. Az Ajánlás Mellékletében felsorolt piacok (köztük a korábbi 12. számú piac) ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:
1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége
Az Eht. 24. § (2) bekezdése alapján a Hatóság eljárása során – a jogszabályok keretei között – köteles figyelembe venni az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 19. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlásokat.
A Bizottság a korábbi 2003/311/EC sz. Ajánlás felülvizsgálata alapján kiadott 2007/879/EC Ajánlás mellékletében 5. sz. piacként a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" piacot ex ante piacszabályozási szempontból ismételten érintettnek minősített piacként nevezi meg.
A 2007/879/EC Ajánlás (17) cikke kimondja, hogy a mellékletben szereplő piacok meghatározása a fenti három kritérium alapján történt. Az Ajánláshoz fűzött Explanatory Note[34] 2.2. pontja pedig tartalmazza, hogy a mellékletben szereplő piacok tekintetében

[34] Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

a Bizottság azzal a feltételezéssel él a nemzeti hatóságok felé, hogy a hármas kritérium teszt ezen piacok tekintetében teljesül, ezért a nemzeti hatóságoknak nem szükséges újból megvizsgálnia a három kritérium fennállását.
Tekintettel a 2007/879/EC Ajánlás fentebb említett (17) cikkére és a kapcsolódó Explanatory Note említett 2.2. pontjában foglaltakra, a hármas kritérium teszt jelen eljárásban történő elvégzése nélkül is megállapíthattam, hogy a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" elnevezésű mindhárom magyarországi piac szabályozási szempontból érintett piacnak tekintendő.

II. PIACELEMZÉS, JELENTŐS PIACI ERŐVEL RENDELKEZŐ SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSA

II.1. Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés)

A piacmeghatározás során megállapítottam, hogy mindhárom meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kijelölése.
A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (a továbbiakban: JPE szolgáltató) – összhangban az Eht. 53. § (1) bekezdésében írtakkal – az a vállalkozás, amely valamely érintett piacon, amelyen a gazdasági verseny nem kellően hatékony, egyedül (a továbbiakban: önálló erőfölény) vagy más szolgáltatóval közösen (a továbbiakban: közös erőfölény) gazdasági erőfölényben van.
A gazdasági erőfölény olyan gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa.
A piac elemzése során első lépésben meghatároztam, hogy az Iránymutatás 78. pontjában, a piaci erő megítéléséhez szükséges vizsgálati szempontok közül melyek azok, amelyek relevánsnak tekinthetők a vizsgált piac szempontjából.
Ezt követően került sor az önálló erőfölény vizsgálatára a lehatárolt releváns kritériumok alapján. A teljesség igénye miatt a jelentős piaci erő megítélése szempontjából nem releváns kritériumok vizsgálatával is foglalkoztam, amelynek során indokoltam, hogy miért tekintem e szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek. Az elmúlt időszak piaci folyamatai szükségessé tették a piaci erő átvitelének vizsgálatát is.
Az önálló erőfölény vizsgálatát követően került sor a közös erőfölény vizsgálatára.

II.2. Releváns vizsgálati szempontok meghatározása

A Bizottság Iránymutatása többek között a következő szempontokat tartja alkalmasnak a piaci erő megítélésére:

- piaci részesedés
- a vállalkozás mérete
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
- áru/szolgáltatási diverzifikáció
- méretgazdaságosság
- választékgazdaságosság
- vertikális integráció
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
- a potenciális verseny hiánya
- a terjeszkedés akadályai

A felsorolt szempontok különböző fontosságúak a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés" piacán. Megítélésem szerint a piaci erő vizsgálatának szempontjai közül az érintett piacon a következő szempontok tekinthetők relevánsnak:

1. piaci részesedés
2. a potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai
3. a vállalkozás mérete
4. ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
5. könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
6. méretgazdaságosság
7. választékgazdaságosság

8. vertikális integráció
9. a kiegyenlítő vásárló erő hiánya vagy alacsony szintje
10. technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség

II.3. Önálló erőfölény értékelése

II.3.1. Piaci részesedés

A nagykereskedelmi piacon alapvetően kétféle piaci részesedés számítható:

– naturáliában (volumen alapján) és
– értékben (árbevétel alapján).

Az árbevétel alapján számított piaci részesedés abban az esetben hordoz több információt az erőfölényes helyzetről, a piaci struktúra szerkezetéről, mint a volumenmutató, ha a piacon a tényleges tranzakciók szerepe a döntő, mint például a kiskereskedelmi piacokon. A nagykereskedelmi piacok esetén azonban, amennyiben a szolgáltatás nyújtója a nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is jelen van és a kiskereskedelmi piacon a szolgáltatást vertikálisan integrált szolgáltatóként nyújtja (ez mindhárom jelenlegi JPE szolgáltatóra igaz), a szolgáltatás nyújtásához szükséges belső teljesítmény nem jelenik meg tranzakcióként, így abból kereskedelmi árbevétel sem keletkezik. A 19. és 20. ábra jól szemlélteti a ténylegesen megjelenő nagykereskedelmi tranzakciók (kékkel) és a belső teljesítményeket is tartalmazó kiskereskedelmi tranzakciók közötti egy nagyságrendnyi különbséget.

19. ábra: Szélessávú piaci kis- és nagykereskedelmi árbevételek
(Forrás: NHH adatbekérés 2009 Q2) Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

20. ábra: Szélessávú piaci kis- és nagykereskedelmi előfizetősek/hozzáférések
(Forrás: NHH adatbekérés 2009 Q2) Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

A tényleges nagykereskedelmi tranzakciók árbevételét tekintve a Magyar Telekom volt koncessziós területét leszámítva[35] (árbevétel tekintetében üzleti titok%, előfizetőszám tekintetében üzleti titok%) a jelenlegi JPE szolgáltatók részesedése 100% volt.

Ilyen esetekben a volumen alapú (jelen esetben a szélessávú előfizetői végpontok száma alapján számított) piaci részesedés (amennyiben a piacon elvileg nyújtható szolgáltatások kellő mértékben homogének, és funkcionálisan összehasonlíthatóak) megbízhatóbb képet ad a piaci erő megítéléséről. A végpontok számításakor az alábbi szolgáltatástípusok esetén kiszolgált kiskereskedelmi előfizetőket vett figyelembe, tekintettel a piacmeghatározás során azonosított közvetett árnyomásra és a könnyen nagykereskedelmi piacra vihető belső teljesítményekre mind a jelenlegi JPE-k, mind versenytársaik esetén.

[35] Kábelmodemes szolgáltató a piachoz tartozó helyi bitfolyam szolgáltatása miatt nem 100% a JPE részesedése

A jelenlegi JPE szolgáltatók piaci részesedése a meghatározott piacokon (saját volt koncessziós területük) az előfizetőszámok alapján a következőképpen alakult.

Szempont	Azonosított piacok		
	1. számú piac	2. számú piac	3. számú piac
Piacvezetők piaci részesedése a meghatározott piacokon (2007q2-2008q2-2009q2)	Magyar Telekom (üzleti titok %) Változó	Invitel (üzleti titok %) Folyamatosan csökkenő	UPC (üzleti titok%) Csökkenő
Legnagyobb versenytársak részesedései (2009q2)	üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %)	üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %)	üzleti titok (üzleti titok %)

11. táblázat: Piaci részesedések alakulása az azonosított piacokon
(Forrás: NHH Adatbekérés)

A fenti piaci részesedések a Magyar Telekom esetében az 1. számú piacon, a UPC esetében pedig a 3. számú piacon önmagában megalapozzák a jelentős piaci erejűvé nyilvánítást[36]. Az Invitel esetében a folyamatosan csökkenő és a mostanra már üzleti titok% alatti piaci részesedése miatt a többi kritérium vizsgálatára kiemelt szerep hárul. A versenytársak piaci részesedéseit vizsgálva elmondható, hogy mindhárom földrajzi piacon a kihívók lemaradása még mindig jelentős, az Invitel esetében ez az érték (üzleti titok%) alacsonyabb, mint a MT (üzleti titok%) esetén. A szélessávú piaci versenyt leginkább élénkítő üzleti titok Invitel területen kevésbé aktív, részesedése alapján nem tartozik az első üzleti titok szolgáltató közé.

Az árbevétel alapján számolt[37] piaci részesedéseket vizsgálva elmondható, hogy az Invitel és a Magyar Telekom esetén az így számított piaci részesedés meghaladta az előfizetői számokon alapuló arányt, ami ezen cégek erőteljesebb piaci helyzetére utal.

II.3.2. A potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai

A potenciális verseny hatása akkor érvényesül, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. A potenciális verseny tehát tulajdonképpen a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető.

Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatarthatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy áraikat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartsák). Ha egy, az adott érintett piacon erőfölényes helyzetben lévő szolgáltató piaca hosszabb távon az új belépők által „támadható" piac, az a szolgáltató tevékenységét, a piaci erőfölénnyel való esetleges visszaélését már az adott piaci viszonyok között is korlátozhatja.

A piacon jelenleg minden fontos szélessávú hozzáférési szolgáltatás nyújtására potenciálisan alkalmas technológia jelen van (részletes felsorolásuk a „technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség" kritérium vizsgálata alatt található /II.3.10. pont/). Ezen szolgáltatások nagykereskedelmi szolgáltatásként való gyakorlati megjelenésére reálisan nem lehet számítani, mert saját hálózaton belüli versenytársat – szabályozás hiányában – egyetlen szolgáltató sem akar (a nagykereskedelmi adatok ezt jól tükrözik, míg a motivációt az „Ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett" kritériumban leírtak szolgáltatják /II.3.4. pont/). Ahhoz, hogy bármely hálózatban olyan magas nagykereskedelmi díj alakulhasson ki, hogy a tulajdonos érdemesnek tartsa megjelenni a nagykereskedelmi kínálati piacon (de közben a kiskereskedelmi piacon a megnövekedett ár ne okozzon keresletcsökkenést) olyan technológiai fölény kellene, amellyel az elvégzett vizsgálatok alapján egyik hálózat sem rendelkezik jelenleg. Megállapítható tehát, hogy a potenciális verseny esetében is érvényesek a nagykereskedelmi kínálati helyettesítés kapcsán (I.6.1. pont) tett megállapítások.

A fentiek alapján megállapítottam, hogy a potenciális verseny és a terjeszkedés akadályai nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacokon.

II.3.3. A vállalkozás mérete

A piaci erőfölény megítélésének fontos szempontja a vállalkozás méretének vizsgálata, mert a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, beszerzés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre.

[36] Az Iránymutatás 75. pontja alapján kivételes esetektől eltekintve a már eldöntött jogesetek alapján a nagyon nagy - 50%-ot meghaladó – piaci részesedés önmagában bizonyíték a domináns helyzet meglétére.

[37] A részesedések földrajzi piacokra történő kiszámítása a kiskereskedelmi árbevétel esetén nem volt végrehajtható, mert az árbevételi adatok nem település szintű bontásban kerültek megadásra.

A méretbeli különbségeknek a jelentős piaci erő megítélése szempontjából a piacon már jelenlévő és ott esetleg később potenciálisan megjelenő szolgáltatók viszonylatában van szerepük.
Az azonosított nagykereskedelmi piacokon kínálatukkal jelenlévő volt koncessziós szolgáltatókon kívül, amíg a mobil szélessáv nem része a piacnak, nincs olyan a szélessávú szolgáltatások kiskereskedelmi piacán saját infrastruktúrával szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amelyik pénzügyi ereje, vállalati mérete alapján összemérhető lenne a volt koncessziós szolgáltatókkal.
II.3.4. Ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett

Az infrastruktúrával, mint belépési korláttal az elemzés már a piac meghatározása során is foglalkozik. Az új szélessávú hozzáférési infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban nem biztos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti. Mindezek miatt a meglévő azonos, vagy azzal lényegében egyenrangú (azt helyettesítő) technológiájú infrastruktúrát gazdaságilag kockázatos vállalkozás duplikálni. Az eddigi piaci fejlődés azt mutatta, hogy sem az xDSL infrastrukturális alapját jelentő helyhez kötött telefonhálózatok, sem a kábelmodemes elérés alapját biztosító kábel-TV hálózatok (azonos technológia) nem épültek ki párhuzamosan, és erre a jövőben sem látszik komoly esély. A két különböző technológia egymással párhuzamosan azonban igen[38], de kezdetben ez egymással nem versengő telefon és televízió- műsorelosztó hálózatot jelentett.
A szolgáltatástechnológiai sorrendet tekintve első volt a keskenysávú telefonhálózat, és azt követte a szélessávú kábelmodemes hálózat. Átfedő szélessávú hálózatok így korlátozott mértékben ugyan, de kiépültek, alapvetően a kábelhálózatoknak köszönhetően. Ugyanakkor az elmúlt két évben átadott szélessávú kábelmodemes hálózatok jelentős részben állami támogatással készültek (GOP, GVOP). A csillagpontos kábelhálózatok terjedése azokon a területeken vonzóbb, ahol még nincs xDSL alapú szolgáltatás. Ezen települések száma üzleti titok (táblázat első oszlopában), ugyanakkor ezen települések jellemzően alacsony lélekszámúak (2500 fő alatti) és alacsony népsűrűségűek.

	0 xDSL cég	1 xDSL cég	2 xDSL cég	3 xDSL cég	4 xDSL cég	5 xDSL cég	6 xDSL cég	7 xDSL cég	8 xDSL cég	9 xDSL cég	10 xDSL cég
0 kábelmodemes cég											
1 kábelmodemes cég											
2 kábelmodemes cég											
3 kábelmodemes cég											
4 kábelmodemes cég											
5 kábelmodemes cég											
6 kábelmodemes cég											
7 kábelmodemes cég											
8 kábelmodemes cég											
9 kábelmodemes cég											
10 kábelmodemes cég											

12. táblázat: A települések megoszlása az xDSL szolgáltatást nyújtó (ISP és Kötelezett) és a – jellemzően – saját kábelmodemes hálózaton szolgáltató cégek száma alapján
(Forrás: NHH Adatbekérés) A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Jól látható, hogy a tipikus szolgáltatói összetétel: 1 kábelmodemes szolgáltató + xDSL platform a szabályozásnak köszönhetően több ISP-vel. A platformon belüli verseny a nagy lélekszámú és népsűrűségű területekre jellemző (megye jogú városok, Budapest és agglomerációja), amit a lenti térkép is jól mutat. Amely településeken kábelmodemes szolgáltató található, ott jellemzően

[38] A piacelemzési kérdőívek feldolgozása, és az esetenkénti részletes újbóli kérdésekre adott válaszok alapján a potenciális előfizetői végpontok 10-20%-a található párhuzamosan kiépült szélessávú szolgáltatásra alkalmas KTV-s hálózatokon.

csak egy hálózat épül ki. A kábelmodemes szolgáltatók jelentős száma, a hálózatok szétaprózottsága a jelenlegi JPE szolgáltatókkal szembeni versenynyomás hatékonyságát csökkentő tényezők.

21. ábra: Szélessávú kínálat településen belüli piaci szereplők száma alapján (2009)
Forrás: NHH Adatbekérés 2009 Q2 Az ábra üzleti titkot tartalmaz.
Ha településszinten és a településeken elért lakások száma alapján vizsgálódunk, akkor jól látható a kábelmodemes szolgáltatók jelentősebb, a szolgáltatásalapú verseny csekélyebb szerepe az Invitel földrajzi piacán.

Településszám %-ban	Országos	1. számú piac	2. számú piac	3. számú piac
Volt koncessziós szolgáltató saját hálózaton xDSL	81,9%	77,7%	99,0%	97,7%
LLU+bit összesen	66,0%	72,7%	34,8%	97,7%
Kábelmodemmel lefedett	42,4%	40,3%	53,1%	18,6%

13. táblázat: A települések megoszlása a szolgáltatók technológiája (xDSL, kábelmodem), illetve a szolgáltatásalapú verseny (LLU és bitfolyam) szerint
(Forrás: NHH Adatbekérés)

Lakásszám %-ban	Országos	1. számú piac	2. számú piac	3. számú piac
Volt koncessziós szolgáltató saját hálózaton xDSL	96,9%	96,1%	99,8%	99,7%
LLU+bit összesen	91,8%	95,7%	76,4%	99,7%
Kábelmodemmel lefedett	82,1%	82,3%	86,3%	33,0%

14. táblázat: Az elért lakások számának megoszlása a szolgáltatók technológiája (xDSL, kábelmodem), illetve a szolgáltatásalapú verseny (LLU és bitfolyam) szerint
(Forrás: NHH Adatbekérés)

Megállapítottam, hogy mind a szélessávú szolgáltatásra alkalmas kábelhálózatok, mind a szélessávú szolgáltatásra alkalmas, és a megfelelő, szélessávú szolgáltatások nyújtásához szükséges eszközökkel ellátott helyhez kötött telefonhálózatok nehezen megkettőzhető infrastruktúrának számítanak, amelynek tulajdonlása, illetve ellenőrzése erősíti a szolgáltató piaci erejét. A vizsgálatok alapján kiderült, hogy az azonosított piacokon az adott területnek megfelelő volt koncessziós szolgáltatók rendelkeznek a legkiterjedtebb ellenőrzéssel a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett.

II.3.5. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
Tekintettel arra, hogy minden távközlési infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel és a beruházások megtérülési ideje közép-, illetve hosszú távú, ezért a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a távközlési vállalatok számára. A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz történő hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja. Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből számottevő piaci előnye származhat.
Az adott érintett piacon a potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját helyi hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából releváns kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe.

Ezt vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő helyi hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható.
A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják előfizetői hozzáférési hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről.
Ennek kapcsán megállapítható, hogy a legerősebb háttérrel a hazai szélessávú adatátviteli szolgáltatásra alkalmas hálózatok tulajdonosai közül a jelenlegi JPE szolgáltatók, közülük is kiemelkedve a Magyar Telekom rendelkeznek, stabil pénzáramuknak (cash flow), magas (üzemi) nyereségességi szintjüknek köszönhetően.
Ezen előny kiaknázási lehetőségét mutatja, hogy képes-e a szolgáltató a kiskereskedelmi ajánlatában az egyszeri eszköztelepítés költségeit átvállalni az előfizetőtől és azt a havi díjban megjeleníteni. A kisméretű szolgáltatók jellemzően sokkal nagyobb egyszeri díj/havi díj hányaddal kénytelenek dolgozni, ami versenyhátrányt jelent.

II.3.6. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságosság forrása a termelésnövekedés révén elérhető fajlagos költségcsökkenés. A méretgazdaságosság elemzése és megítélése a piaci részesedéssel, a vállalatmérettel, valamint az alkalmazott technológiával, az infrastruktúrával kapcsolatos adatok alapján valósítható meg. A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. (Ez a fix költségekre vezethető vissza.)
Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. Ez a helyzet a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférések meghatározott piacain kínált szolgáltatások (mint tőkeigényes iparág) esetében is fennáll. Ez a piaci előny nem értelmezhető az érintett piacokon a már jelen lévő nagykereskedelmi szolgáltatást harmadik fél számára is kínáló piaci szereplők között, hiszen mind a három azonosított piacon jelenleg egyetlen tényleges[39] eladó található. Értelmezhető ugyanakkor a három érintett piacon a méretgazdaságosságból fakadó relatív piaci előny a jelenlegi nagykereskedelmi piaci szereplők (volt koncessziós szolgáltatók), az oda a kínálati helyettesítés révén elvileg belépni képes szolgáltatók (szélessávú kábelhálózatok tulajdonosai), illetve a nagykereskedelmi piacra (saját infrastruktúrával) új szereplőként belépő szolgáltatók viszonylatában. Az érintett piacokat vizsgálva megállapítható, hogy a piaci részesedések, a piacra lépés ideje, a korábban kiépült hozzáférési hálózat jelentős méretgazdaságossági előnyt nyújtanak a volt koncessziós szolgáltatóknak a korábbi koncessziós területeiken.
(Mindazonáltal az is megállapítható, hogy a három azonosított piacon eltérő a méretgazdaságossági hatás mértéke.)
A fentiek alapján megállapítottam, hogy az érintett piacokon a megfelelő volt koncessziós szolgáltatók jelentős méretgazdaságossági előnnyel rendelkeznek az adott piacra később belépő szolgáltatókkal szemben, ami az erőfölényes helyzetüket erősíti.

II.3.7. Választékgazdaságosság

A választékgazdaságosság hatása abból ered, hogy az egységnyi kibocsátásra eső költségek csökkennek annak következtében, ha ugyanazon vállalkozás egy termékét vagy szolgáltatását még egy vagy több más termékkel, szolgáltatással együtt, közös termelési folyamatban állítja elő.
Hálózati infrastruktúrát igénylő szolgáltatások esetén jelentős választékgazdaságossági hatást biztosíthat a szolgáltató számára az, hogy több szolgáltatását is alapvetően ugyanazt, vagy nagymértékben közös infrastruktúrát igénybe véve nyújt. Az a piaci szereplő, amely képes ennek realizálására nyilvánvalóan számottevő előnyre tehet szert azon versenytársaival szemben, amelyek viszont képtelenek erre.
A szélessávú szolgáltatások esetén – különösen az optikai és kábelmodemes hozzáférések esetében – egyre elterjedtebb a csomagképzés (tehát a más szolgáltatásokkal együtt, csomagban való értékesítés), illetve a fogyasztók oldaláról több szolgáltatásnak egy szolgáltatótól való igénybevétele. Ezt a jelenséget az igénybevétel adatai is alátámasztják (ld. 22. ábra). Az xDSL technológia stabilan az internet és telefon szolgáltatás együttes igénybevételét támogatja, míg a WLAN szolgáltatások esetén nem jellemző a csomagképzés. Ennek elsősorban minőségi okai vannak.

[39] Az 1. számú piacon a Magyar Telekom mellett eladóként megjelenő kábelmodemes szolgáltató csekély részesedése miatt a következtetéseket érdemben nem változtatná meg.

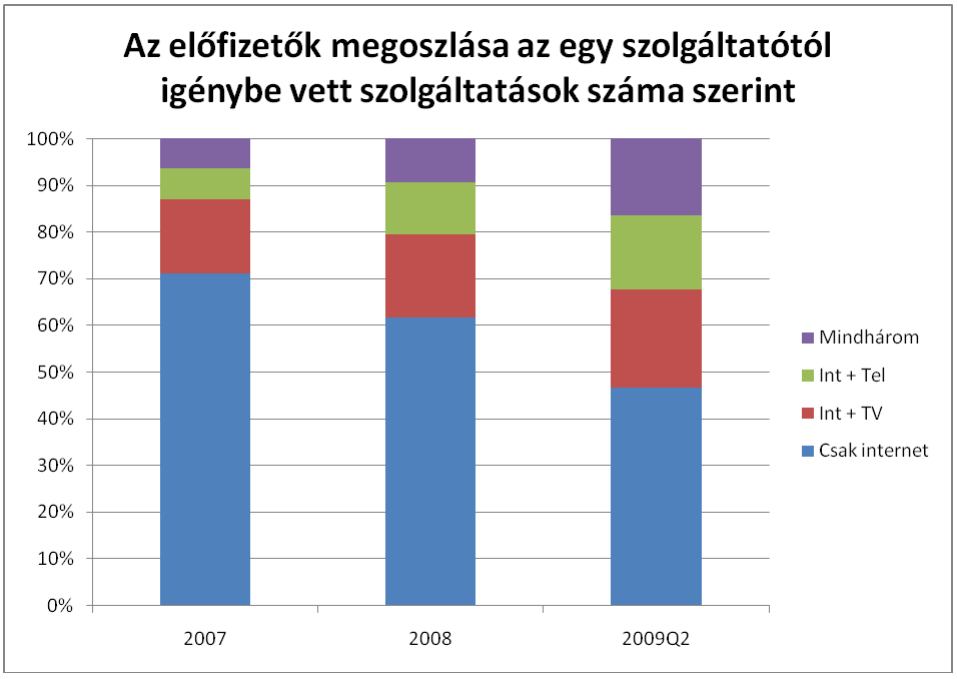

22. ábra: Szolgáltatások igénybevételi módja
(Forrás: NHH Adatbekérés 2009 Q2)

Fontos megemlíteni, hogy nem csak a 22. ábrán látható termékek (telefon+internet+TV) együttes igénybevételéből, de más (szabályozott és nem szabályozott) piacokon nyújtott szolgáltatás párhuzamos nyújtásából is származhat választékgazdaságossági előny. Ilyen előny származik például abból, hogyha egy szolgáltató mobil, bérelt vonali, stb. szolgáltatást is nyújt.
A jelenlegi JPE szolgáltatók esetén a több szolgáltatásra történő előfizetés és így a választékgazdaságosság kihasználása a következőket mutatta.

A JPE szolgáltatónál a szélessáv mellett más szolgáltatásra is előfizetők aránya	Magyar Telekom	Invitel	UPC (volt Monortel területen)
2009Q2			

15. táblázat: A JPE szolgáltatónál a szélessáv mellett más szolgáltatásra is előfizetők aránya
(Forrás: NHH Adatbekérés) A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Az Invitel és a Magyar Telekom esetében a tendencia egyértelmű, amit a szolgáltatók csomagok kidolgozásával vagy több szolgáltatás igénybevétele esetén (konszolidációs) kedvezménnyel is ösztönöznek. A UPC esetén az ügyfelek már korábban is több szálon kötődtek a szolgáltatóhoz.
A fentiek alapján megállapítottam, hogy az érintett piacokon a megfelelő volt koncessziós szolgáltatók jelentős választékgazdaságossági előnnyel rendelkeznek az adott piacra később belépő szolgáltatókkal szemben, ami az erőfölényes helyzetüket erősíti.

II.3.8. Vertikális integráció
A vertikális integráció megvalósulása esetén arról beszélhetünk, hogy egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. A szélessávú piacon ilyen szolgáltatók szinte kizárólag a szabályozás alá eső JPE-k, hiszen a többi versenytárs (pl. kábelmodemes szolgáltatók) tényleges nagykereskedelmi szolgáltatást nem is nyújtanak, miközben persze teljesen integrált működést folytatnak a teljes szélessávú értéklánc mentén. Azaz a vertikális integrációnak, mint erőfölényt megalapozó tényállásnak csak a szabályozott szolgáltatások (tehát a verseny szolgáltatásalapú szelete) kapcsán van értelmezhető hatása.

23. ábra: A Kötelezett Szolgáltatók nagykereskedelmi termékére alapuló, de kiskereskedelemben a Jogosultak által kiszolgált xDSL előfizetők aránya
(Forrás: NHH, COCOM adatszolgáltatás) Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

A nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója, mint a ráépülő kiskereskedelmi piac aktív szereplője a kiskereskedelmi piacon előnyösebb helyzetben van azáltal, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges „inputot", nagykereskedelmi szolgáltatást, a kiskereskedelmi piac egyéb szereplőivel ellentétben nem kényszerül a nagykereskedelmi piacon beszerezni, illetve önállóan, új szolgáltatásként előállítani (utóbbinak jelentős új beruházási igénye alól is mentesül).
A fentiek alapján megállapítottam, hogy az érintett piacokon a megfelelő volt koncessziós szolgáltatók a szolgáltatásalapú kihívókkal szemben jelentős előnnyel rendelkeznek a vertikális integrációból származó előnyök kihasználása révén.
A vertikális integrációból származó előnyök érvényesülését támasztja alá a szolgáltatásalapú versenyzők fokozatos visszaszorulása, amely mindhárom érintett piacon felfedezhető.

II.3.9. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
Vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybevétele) képesek átállni, ha szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.
A nagykereskedelmi szolgáltatás vásárlói a jelenlegi nagykereskedelmi szolgáltatási kínálatot, illetve a potenciális verseny vizsgálatánál leírt motivációt figyelembe véve nincsenek alkupozícióban, mert adott területen legfeljebb egy szolgáltatótól képesek igénybe venni az adott nagykereskedelmi szolgáltatást. A nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója ugyanakkor nem kényszerül arra, hogy a szolgáltatás potenciális (vállalatcsoporton kívüli, tehát harmadik félnek számító) igénybe vevőjének értékesítse a szolgáltatást, mivel a vállalaton, illetve vállalatcsoporton belül saját maga integrált szolgáltatásként a kiskereskedelmi piacon képes értékesíteni azt (ld. vertikális integráció). Emiatt a nagykereskedelmi piac szereplőinek kiegyenlítő vásárlóereje alacsony, érdemben nem képes ellensúlyozni a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtójának erőfölényét. A 23. ábrán látható piaci részesedéseket vizsgálva jól látható, hogy kiegyenlítő vásárlóerővel csak a Magyar Telekom volt koncessziós területén rendelkezhetne valamely szolgáltató. A 16. táblázatból azonban világosan kiderül, hogy az ISP-k közötti konszolidáció (Externet-Vivanet, Ultraweb) ellenére egy szolgáltató sem képviseli az értékesítés akkora részét, amellyel képes lenne ellensúlyozni a Magyar Telekom eladói oldali erőfölényét.

	GTS	Externet	Invitel	EnterNet	TvNetWork	Interware	Business Telecom	VIVAnet	UltraWEB	Egyéb
2009q2										
2008q2										

16. táblázat: Magyar Telekom hálózatán szolgáltató ISP-k részesedéseinek megoszlása és annak éves változása
(Forrás: NHH Adatbekérés) A kitakart rész üzleti titkot tartalmaz.

Az elmondottak alapján megállapítottam, hogy a jelenlegi jelentős piaci erejű szolgáltatók piaci erejét nem korlátozza kiegyenlítő vásárlóerő.

II.3.10.Technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség

Technológiai előny abban az esetben érvényesül, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonylatában értelmezhető. Ez a piaci előny nem értelmezhető az érintett piacokon a már jelen lévő nagykereskedelmi szolgáltatást harmadik fél számára is kínáló piaci szereplők között, hiszen mind a három azonosított piacon jelenleg egyetlen tényleges[40] eladó található. Értelmezhető ugyanakkor a három érintett piacon a technológiai előnyökből fakadó előny a jelenlegi nagykereskedelmi piaci szereplők (volt koncessziós szolgáltatók), az oda a kínálati helyettesítés révén elvileg belépni képes szolgáltatók (szélessávú kábelhálózatok tulajdonosai), illetve a nagykereskedelmi piacra (saját infrastruktúrával) új szereplőként belépő szolgáltatók viszonylatában.

A vizsgált piac a szolgáltató vállalatok és beszállítóik folyamatos innovációja révén állandó változásnak van kitéve. A jelenleg azonosítható fejlesztési irányok jól láthatóak:

- a hálózatépítés terén PSTN eredetű vezetékes hálózat hozzáférési szegmensén a GPON technológia kerül kiépítésre, de piaci bevezetése egyelőre a VDSL-hez hasonlóan alakul (nem jelent áttörést),
- a kábelmodemes hálózatban eszközök és szoftverek cseréje mellett a DOCSIS 3.0 kerül bevezetésre,
- a hozzáférési szegmensen UTP és koax kábeleket használó Ethernet alkalmazások költséghatékonyságuk következtében terjedőben vannak,
- az egyéb vezeték nélküli hálózatban WiFi és WiMAX továbbfejlesztése laboratóriumokban már megvalósult, de a gyakorlati és kiérlelt üzleti modellen alapuló bevezetése a közeljövőben nem várható.

A fejlesztési irányokat vizsgálva elmondható, hogy a piaci erőt valamelyik platformnál egyoldalúan, számottevően növelő technológiai előny a mai és közeljövőben látható igények ismeretében nem nevezhető meg.

II.3.11. Jelentős piaci erő megítélése szempontjából nem releváns kritériumok vizsgálata

II.3.11.1. Áru/szolgáltatási diverzifikáció

A fogalom alapvetően a kiskereskedelmi piacokhoz köthető, ahol az eladó a nagyszámú felhasználó rétegigényeihez úgy próbál igazodni, hogy a termékeit minőségi jellemzőiben vagy a szolgáltatás igénybevételi, díjazási feltételeiben megkülönbözteti. Sem a platformok közötti verseny során, sem a szabályozott platformon belüli versenyben nincs olyan jelentős minőségi paraméter, amely valamely piaci szereplőt számára meggátolná a diverzifikált áru/szolgáltatás portfólió kialakításában.

II.3.11.2. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) van szerepe a piaci erő megítélése szempontjából. Az azonosított piacok egyszereplős nagykereskedelmi piacok, amelyeken a megállapodások szinte minden esetben társszolgáltatói tárgyalások eredményeként jönnek létre. Ennek megfelelően a fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatból származó piaci előnyszerzés az azonosított piacokon nem értelmezhető.

Az elmondottak alapján megállapítottam, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az érintett piacokon nem releváns.

[40] Az 1. számú piacon a Magyar Telekom mellett eladóként megjelenő kábelmodemes szolgáltató csekély részesedése miatt a következtetéseket érdemben nem változtatná meg.

II.4. Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása az érintett piacokon

A piacmeghatározás során azonosított piacokon fennálló verseny hatékonyságára vonatkozóan elvégzett vizsgálatok eredményét foglalja össze a 17. táblázat.

	A kritérium piaci erőt növelő-e?		
Érintett piac	1. számú piac	2. számú piac	3. számú piac
Szolgáltató	Magyar Telekom	Invitel	UPC
Piaci részesedés	igen	határeset	igen
A potenciális verseny hiánya	igen	igen	igen
A vállalkozás mérete	igen	igen	igen
Ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett	igen	igen, de csökkenő	igen
Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz	igen	igen	igen
Méretgazdaságosság	igen	igen	igen
Választékgazdaságosság	tendenciájában igen	tendenciájában igen	igen
Vertikális integráció	igen	igen	igen
Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya	igen	igen	igen
Technológiai előnyök	nem	nem	nem
A fenti kritériumok hatásának eredője	igen	igen	igen

17. táblázat: Piaci erőt befolyásoló kritériumok összefoglaló értékelése

Az érintett piacokon a fenti kritériumok vizsgálata alapján jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosítottam az alábbi szolgáltatókat:

1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t,

2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Zrt.-t,

3. számú érintett piacon a UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.-t.

Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom és a 3. számú érintett piacon a UPC esetében a – belső teljesítmények figyelembevételével számított – piaci részesedések meghaladják az 50%-ot (UPC esetében közel üzleti titok% adódott), amely már önmagában megalapozza a jelentős piaci erejűvé nyilvánítást. E két szolgáltató esetében a további kritériumok vizsgálata – a technológiai fölény kivételével – is ebbe az irányba mutatott.

A 2. számú érintett piacon az Invitel esetében a belső teljesítmények figyelembevételével számított piaci részesedés folyamatosan csökkenést mutatott a vizsgált időszakban. A Bizottság Iránymutatása szerint önmagában az, hogy egy jelentős piaci részesedéssel rendelkező szolgáltató fokozatosan veszít piaci részesedéséből, könnyen jelezheti azt, hogy a piac egyre inkább versenyző, azonban ez nem zárja ki a jelentős piaci erő megállapítását[41]. Az elmondottak miatt az Invitel esetében a jelentős piaci erő megállapítása során kiemelt szerep hárult a többi kritérium vizsgálatára. A vizsgálatok során kiderült, hogy a piaci részesedésen kívüli kritériumok – a technológiai fölény kivételével – a jelentős piaci erő jelenlétét támasztják alá.

II.5. Piaci erő átvitelének vizsgálata

Egy szolgáltató adott érintett piacon való JPE minősítésekor figyelembe vettem, hogy ugyanezen szolgáltatók más szomszédos érintett piacon bizonyítottan jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók.

Összhangban az Eht. 53. § (2) bekezdésében írtakkal vizsgáltam, hogy a JPE szolgáltatók ezen érintett piacon fennálló gazdasági erejüket átvihetik-e másik piacra, és ezzel gazdasági erejüket erősíthetik egy szomszédos (azzal szoros kapcsolatban lévő) piacra. Ennek legnyilvánvalóbb jele olyan komplex szolgáltatások nyújtása (horizontális átvitel), ahol az ezen érintett piachoz tartozó szolgáltatáselem mások által nem reprodukálható hasonló feltételekkel. Megállapítottam, hogy a szabályozásnak köszönhetően

[41] Iránymutatás 75. pontja

ilyen erőátvitel nem jellemző. Vertikális erőátvitel pedig csak a 4. piac irányából valósulhatna meg, ami érintett piacként szabályozás alá esik.

II.6. Közös erőfölény vizsgálata

Vizsgáltam annak lehetőségét, hogy két, vagy több - versenyjogi értelemben - független vállalkozás azonos érintett piacon történő, azonos időn belüli tevékenysége, magatartása megvalósítja-e a közös erőfölény tényállását.

Az erőfölény vizsgálatát csak az érintett nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piacra érdemes elvégezni, hiszen a platformok ezen keresztül fejtik ki közvetett versenynyomásukat.

A Bizottság Iránymutatását is figyelembe véve, közös erőfölény akkor alakul ki, ha két, vagy több vállalkozás versenytársaikkal és vevőikkel, végső soron a fogyasztókkal szemben lényegében ugyanolyan helyzetben van, mint amilyenben egyetlen erőfölényben lévő vállalkozás lenne. Ehhez természetesen szükséges a közös érdekeltség, tehát az érintett vállalkozásoknak érdekében áll a többi, érintett piacon levő szolgáltatóval szemben közösen erőfölényes helyzet kialakítása (pl. többiek kiszorítása). Ebből természetesen az is következik, hogy az érintett két, vagy több vállalkozás között nincs hatékony verseny az érintett piacon (pl. a piac felosztása).

Meghatároztam a közös erőfölény esetén szóba jöhető szolgáltatókat és elemeztem motivációikat és helyzetüket, valamint a piacaik struktúráját.

	1. számú piac	2. számú piac	3. számú piac
Azonosított piacokon a jelenlegi JPE-k	Magyar Telekom	Invitel	UPC
Legnagyobb versenytársaik részesedése	üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %)	üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %) üzleti titok (üzleti titok %)	üzleti titok (üzleti titok %)

18. táblázat: JPE szolgáltatók és versenytársaik
(Forrás: NHH Adatbekérés)

A UPC saját korábbi koncessziós területén olyan erőfölénnyel bír, ami teljességgel szükségtelenné teszi annak más szolgáltatóval való megosztását.

A Magyar Telekom és az Invitel esetében egymás volt koncessziós területeire való belépés esetében kizárható a közös erőfölény kialakulása. Habár jelen vannak egymás volt koncessziós területein

- a Magyar Telekom volt koncessziós területén az Invitel sokkal alacsonyabb (üzleti titok%-os) részesedéssel és szolgáltatás alapú versennyel, míg
- az Invitel volt koncessziós területén a Magyar Telekom magas részesedéssel (üzleti titok %) és infrastruktúra alapú versennyel,

de nem függnek kölcsönösen egymástól. Emiatt viszonylatukban nincs ösztönzés a közös erőfölény kialakítására.

A Fibernet döntően kis- és közepes településeken van jelen, ahol szemben a UPC-vel, a piac kicsi volta miatt annak megosztása nem kecsegtet előnyökkel.

A UPC esetén látható, hogy a döntően az xDSL platformon szolgáltató jelentős piaci erejű szolgáltatókkal szemben a kapacitások terén előnyben van, a DOCSIS 3.0-ra történő átállás előnyeit (alacsonyabb költség, magasabb sávszélesség) gazdaságilag nem racionális megosztania a jelentős piaci erejű szolgáltatókkal.

A legnagyobb előfizetőszámú csomagok esetében az árak kiegyenlítődése tapasztalható, ami a DOCSIS szolgáltatóknak (többek között a UPC-nek is) köszönhetően a földrajzi piacok közötti árak közeledését hozta, ami szintén a közös erőfölény fennállását teszi valószínűtlenné.

A piac struktúrája alapján a közös erőfölény a szolgáltatók szerkezeti vagy egyéb kapcsolódása nélkül is megállapítható, ha a vizsgált szolgáltatók olyan piacon működnek, melyek szerkezete elősegíti a magatartások összehangolását[42]. Az Iránymutatás 97. pontja alapján a összehangolt magatartás kiváltására alkalmas piacok a következő jellemzőkkel írhatóak le:

- érett piac
- stagnáló vagy mérsékelt növekedés a keresleti oldalon
- a kereslet csekély rugalmassága
- homogén termék
- hasonló költségszerkezetek

[42] Ld. még Iránymutatás 97. pont, illetve „Az Európai Parlament és a Tanács 2002/21/EK irányelve (2002. március 7.) az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról („Keretirányelv")" (26) bevezető rendelkezése

- hasonló piaci részesedések
- műszaki újítások hiánya, érett technológia
- nincsenek felesleges kapacitások
- jelentős piacra lépési korlátok
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya
- a potenciális verseny hiánya
- különféle informális vagy egyéb kapcsolatok az érintett szolgáltatók között
- megtorló mechanizmusok
- árverseny hiánya vagy korlátozott lehetősége

Az érintett piacokat megvizsgáltam a fenti jellemzők alapján és a következő megállapításokra jutottam.

- A piacok még nem értek el az érettség állapotába, hiszen az előfizetőszám lassabb ütemben, de továbbra is növekszik, a technológiai fejlesztések is folyamatosak és a piaci részesedések is változatos képet nyújtanak.
- A keresleti oldal árrugalmassága számottevő, amit a belépő szintű termékek, csomagok árversenye és a DIGI olcsó termékeinek népszerűsége is mutat.
- A piacokon homogén termékekről sem beszélhetünk, hiszen a komplex szolgáltatásokra alkalmas hálózatoknak köszönhetően az előfizetők igen széles csomagajánlatokból válogathatnak.
- A szereplők költségszerkezete még mindig jelentős eltérést mutat a platformok közötti verseny, a technológiai különbség (ld. DOCSIS 3.0) és a méretgazdaságossági különbségek természetéből fakadóan.
- A piacokra a kapacitások szűkössége nem jellemző, amit a sávszélességek folyamatos emelése, a sávszélesség-igényes alkalmazások (pl. mozgókép) bevezetéséhez szükséges folyamatos fejlesztések is alátámasztanak.
- A piacra lépési korlátok és a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya továbbra is jellemzi a piacokat, míg a szereplők összejátszására utaló magatartásra utaló hatásokat nem azonosítottam.

A kritériumok vizsgálata alapján nem állapítottam meg közös erőfölényt, ennek megfelelően nem azonosítottam közös erőfölényben lévő szolgáltatókat az érintett piacokon.

III. KÖTELEZETTSÉGEK MEGÁLLAPÍTÁSA

Az Eht. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az Elnöknek az érintett piacokon azonosított, JPE-vel rendelkező szolgáltatókra a piacelemzés által feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget meg kell állapítania, vagy a korábban jogszabályban, vagy a Hatóság határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenn kell tartania, vagy módosítania.

III.1. Általános célok

A kötelezettségek meghatározása során messzemenőkig szem előtt tartottam az Eht. 2. §-ban lefektetett általános célokat. A kötelezettségek kirovása során törekedtem arra, hogy a kirótt kötelezettségek biztosítsák az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III.2. Alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során az általános célokon kívül az Eht. 52. § (1) és az 54. § (1) bekezdéseiben foglaltaknak is megfelelően a következő elveket vettem figyelembe:

- A kötelezettségeknek a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
- A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosaknak kell lenniük.
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III.3. Az Elnök által kirótható kötelezettségek

Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé[43] az Elnök számára:

- átláthatóság
- egyenlő elbánás
- számviteli szétválasztás
- hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek
- a közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai
- költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

III.4. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

Az Eht. alapján, amennyiben az Elnök a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejűként azonosít, akkor a rendelkezésre álló „kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő[44]„. Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma azonosítása
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

III.4.1. A versenyprobléma azonosítása

III.4.1.1. Versenyprobléma: gazdasági erőfölény az érintett piacokon

A piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történt piacelemzés során megállapítottam, hogy mind a három érintett piacon található egy szolgáltató, amely az adott piacon jelentős piaci erejű helyzetben van, amely lehetővé teszi számára, hogy tevékenységüket a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassák, azaz hogy versenytorzító magatartást tanúsítsanak.

III.4.1.2. Az erőfölényből fakadó lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások

A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacának sajátosságaiból adódóan a piacon a jelentős piaci erejű helyzetből származó lehetséges piaci torzulások részben strukturális jellegűek, részben pedig a piac kínálati szereplőinek versenykorlátozó magatartásából fakadhatnak. A piacon lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

III.4.1.2.1. A hozzáférés megtagadása a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés nyújtásának előírása (Eht. 106.§) nélkül az elemzés időpontjában fennálló piaci körülmények mellett a versenyt támasztó szolgáltatók piacra lépése a gyakorlatban indokolatlanul nehézzé válna. Ennek hiányában ugyanis csak saját, önálló, az előfizetői pontig tartó hálózat kiépítésével léphetnének be a piacra.

Megállapítottam, hogy új, nem jelentős piaci erejű szolgáltatók által kezdeményezett szélessávú hálózatok kiépítése az elemzés jövőbeli vizsgált időtávja alatt a gazdasági válság hatásainak is köszönhetően csak korlátozott mértékben várható, ezért a hozzáférés megtagadásával a nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltatók képesek kiszorító magatartást folytatni a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon.

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a szélessávú hozzáférési szolgáltatás nyújtási kötelezettség előírása nemcsak a szűkebb értelemben vett hálózati hozzáférésre, hanem a kapcsolódó berendezésekre és felszerelésekre is vonatkozhat. Mindazonáltal a szűk keresztmetszetet jelentő berendezésekhez való hozzáférés biztosítása még nem szünteti meg, nem küszöböli ki az összes versenyproblémát.

Az újgenerációs hozzáférési hálózatok esetében a hozzáférés megtagadása – tekintettel arra, hogy újgenerációs hozzáférési hálózatok nehezen megkettőzhető infrastruktúrát képeznek – alkalmas lenne arra, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók a piacon jelen lévő, de újgenerációs hozzáférési hálózattal nem rendelkező versenytársaikkal szemben versenyelőnybe kerüljenek, illetve új versenytársak piacra való belépését akadályozzák, ezáltal jelentős piaci erejüket megtartsák, illetve fokozzák. Azokon a

[43] Eht. XII. fejezet
[44] Eht. 52. § (1)

földrajzi területeken, ahol a jelentős piaci erejű szolgáltatók újgenerációs hozzáférési hálózatot építenek ki, távlatilag várható, hogy az újgenerációs hozzáférési hálózaton nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatások felváltják hagyományos PTSN-hálózaton, sodrott réz érpár közegen, xDSL technológiával nyújtott szolgáltatásokat, amely az ilyen típusú nagykereskedelmi szolgáltatások igénybevételi lehetőségének megszűnését eredményezheti. Abban az átmeneti időszakban, amikor az újgenerációs hozzáférési hálózat egy adott területen már jelen van, de a réz érpáras bitfolyam hozzáférés is igénybe vehető, az újgenerációs hozzáférési hálózathoz való szélessávú hozzáférés megtagadása szintén alkalmas a jelentős piaci erejű szolgáltató erőfölényének növelésére, mivel az újgenerációs hozzáférési hálózatok által biztosított nagyobb átviteli kapacitásnak köszönhetően az előfizetők számára nagyobb használati értéket jelentő szolgáltatások költséghatékonyabban nyújthatóak, mint a réz érpáras bitfolyam hozzáférés felhasználásával. A nagykereskedelmi hozzáférés megtagadásával, az előfizetők újgenerációs hozzáférési hálózatokra való átmigrálásával a jelentős piaci erejű szolgáltatók további előnyhöz juthatnak versenytársaikkal szemben, aminek révén tovább növelhetik piaci erejüket a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon.
A piacon működő jelentős piaci erejű szolgáltató számos ár- és nem árjellegű eszközt alkalmazhat annak érdekében, hogy a nagykereskedelmi piacon megszerzett pozícióját a kiskereskedelmi piacra kiterjessze.

III.4.1.2.2. Árjellegű versenytorzító magatartások
A hozzáférési jogosultság biztosítása, a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés nyújtásának előírása mellett is bekövetkezhet a piaci verseny árjellegű eszközökkel történő torzítása, ami drasztikusan növeli a volt koncessziós szolgáltatókkal versenyre kelő cégek költségeit, nagymértékben rontja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát, továbbá kedvezőtlen fogyasztói, jóléti hatásokat idéz elő. A piacon alkalmazott árjellegű versenytorzító magatartások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

Árdiszkrimináció
Az árdiszkrimináció leggyakoribb megnyilvánulási formája, hogy a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés és kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásainak nyújtására kötelezett, vertikálisan integrált jelentős piaci erejű szolgáltató a saját belső elszámolásában használt árnál magasabb áron értékesíti nagykereskedelmi vásárlói részére nagykereskedelmi szolgáltatását, annak érdekében, hogy jelentősen megdrágítsa, és ezzel versenyképtelenné tegye az általuk nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatásokat.
Árdiszkriminációnak minősül az is, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója mennyiségi árengedményeket alkalmaz, amellyel a szolgáltatás igénybevevői közül a legnagyobbat hozza a legkedvezőbb helyzetbe, amely sok esetben a választék- és méretgazdaságosság miatt saját leányvállalata. Ez a veszély az egyenlő elbánás (104. §) megfelelő részletezettségű kötelezettségének előírásával elhárítható.
A költségalapúsággal és díjak ellenőrizhetőségével kapcsolatos (108. §) kötelezettség képes orvosolni az árdiszkriminációt, ahol a méret- és választékgazdaságosságbeli különbségekre is tekintettel kell lenni. A költségalapú árazáson belül kevésbé beavatkozó jellegű eszköz a retail minus árszabályozás, ahol a Kötelezett bizonyos mértékig rugalmasan alakíthatja nagykereskedelmi árait a kiskereskedelmi árakon keresztül.

Túlzó árazás/keresztfinanszírozás
A hozzáférési jogosultság biztosítására, a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés nyújtására kötelezett jelentős piaci erejű szolgáltató a tényleges költségeit messze felülmúló nagykereskedelmi ár érvényesítésére törekedhet. Megfelelő árszabályozás hiányában ennek nincs akadálya. Nem szabályozott díjak esetén a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés nyújtója számára lehetőség nyílhat a költségek által nem indokolt jövedelemátcsoportosításra, ami a versenyt torzítja és ellehetetleníti az optimális allokációt.
A leírt probléma gyakori megnyilvánulási formája az árprést okozó árazás, amelyet a szolgáltató általában a nagykereskedelmi túlzó ár alkalmazásával ér el. Árprés esetén a nagykereskedelmi árakon felül a kiskereskedelmi piacon kialakult árak mellett a kiskereskedelmi szolgáltatás veszteséges, mert a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi árak közötti árrés nem fedezi a kiskereskedelmi tevékenység költségeit.
Ahogyan az árdiszkrimináció esetében, úgy a túlzó nagykereskedelmi áraknál is a költségalapúsággal és díjak ellenőrizhetőségével kapcsolatos (108. §) kötelezettség képes orvosolni a problémát, ahol a méret- és választékgazdaságosságbeli különbségekre is tekintettel kell lenni. Ezen belül kevésbé beavatkozó jellegű eszköz a retail minus árszabályozás, ahol a Kötelezett bizonyos mértékig rugalmasan alakíthatja nagykereskedelmi árait a kiskereskedelmi árakon

keresztül és közvetlenül kezeli az árpréses helyzeteket. A keresztfinanszírozás nem kívánt hatásai kimutatásának adekvát szabályozási eszköze a számviteli szétválasztás (105. §) alkalmazása, melynek eredménye egyben iránymutatást is ad a keresztfinanszírozással érintett másik piac(ok) szabályozási lépéseire.

Ragadozó/felfaló árazás

A ragadozó/felfaló árazás legtipikusabb esete, hogy a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés nyújtására kötelezett, vertikálisan integrált jelentős piaci erejű szolgáltató a költségek által nem indokolt, mesterségesen alacsony árakat alkalmaz a kiskereskedelmi piacon azért, hogy az újabb szolgáltatók piacra lépésének megakadályozásával (foreclosure), illetve a már piacon lévő versenytársak ellehetetlenítésével, kiszorításával hosszabb távon verseny nélkül tarthassa fenn piacvezető szerepét. A vertikálisan integrált jelentős piaci erejű szolgáltató számára így lehetővé válik a nagykereskedelmi piacon elért vezető szerepének a kiskereskedelmi piacra történő kiterjesztése.

Itt a költségalapúsággal és díjak ellenőrizhetőségével kapcsolatos (108. §) kötelezettségen belül egy kevésbé beavatkozó jellegű eszköz, a retail minus árszabályozás kínál megfelelő megoldást, megelőzve az árpréses helyzet tartós fennmaradását.

III.4.1.2.3. Nem árjellegű versenytorzító magatartások

A piaci verseny nem árjellegű eszközökkel történő torzítására általában akkor kerül sor, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége korlátozott. A leggyakrabban alkalmazott nem árjellegű versenytorzító eszközök, és azok hatásmechanizmusa az alábbiakban foglalható össze:

Az információ visszatartása

Ennek legáltalánosabb megvalósulási módja, hogy a nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejűnek minősülő, a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés nyújtására kötelezett szolgáltató olyan – sok esetben releváns – információkkal látja el a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, amelyeket nem juttat el annak versenytársaihoz. Az ex ante szabályozás hiányában a Kötelezett Szolgáltatónak tehát módja van arra, hogy a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót jelentős versenyelőnyhöz juttassa a más szolgáltatónak el nem juttatott, vagy késve, nem teljeskörűen eljuttatott információk révén, és ezzel saját piaci erejének fenntartását vagy annak további erősítését mozdítsa elő, a nagykereskedelmi piacra ráépülő piacon versenyelőnyhöz jusson.

A hálózatok technológiai fejlődése miatt bekövetkező, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás során potenciális versenyproblémát jelenthet, hogy az NGN hálózatok kiépülésével párhuzamosan, az NGN hálózatok topológiájából adódóan csökken az MDF-ek száma, ezért elkerülhetetlen, hogy a Kötelezett ezek számát idővel csökkenti. A már biztosított hozzáférés visszavonása azonban – amennyiben ez a Jogosult Szolgáltató számára nem transzparens módón történik – ellehetetleníti a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak megtérülését, nehezen elviselhető elsüllyedt költségeket eredményezne számukra. A Kötelezett Szolgáltatónál reálisan felmerül annak lehetősége, hogy az információt előbb saját szervezetének szolgáltatja. Így például a felszámolandó MDF helyszínekre vonatkozó információkat a Kötelezett Szolgáltató a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató rendelkezésére bocsáthatja, anélkül, hogy ezekről tájékoztatná a jogosult szolgáltatókat. Az ODF-hozzáférés viszonylatában is hasonló problémák merülhetnek fel.

Az átláthatóság (102. §), valamint ennek keretében a referenciaajánlat (103. §) készítési kötelezettség, mint a jelentős piaci erejű szolgáltatóra kirótható kötelezettség hatékony eszköz az információk visszatartásával szemben. Emellett fontos eszköz lehet az egyenlő elbánás (104. §) megfelelő részletezettségű kötelezettségének előírása, elsősorban a versenytárs és a jelentős piaci erejű szolgáltató kiskereskedelmi üzletága számára egyformán releváns információk körében.

Indokolatlan előírások, követelmények

Indokolatlan előírások, követelmények megállapítására elsősorban a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés technológiai, fizetési, adminisztratív feltételeinek meghatározásakor kerül sor. Gyakran alkalmazott és egyértelműen a versenyt torzító eszköz a műszaki paraméterek túlzott részletezése, a szabványokban szereplő paramétereken messze túlmutató műszaki paraméterek alkalmazása, melyek technológiai eszközökkel is konzerválják a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán jelentős piaci erejű szolgáltató piacvezető pozícióját a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon.

Szintén ilyen jellegű eszköz lehet, hogy a bitfolyam hozzáférés esetén a szolgáltatás nyújtására kötelezett szolgáltató nem hajlandó azon a szinten átadni a bitfolyam forgalmat, amelyen azt a Jogosult Szolgáltató szeretné.

A megfelelően részletezett referenciaajánlat (103. §) készítésének kötelezettsége és az egyenlő elbánás (104. §) előírása képes gátat szabni ezen eszköz alkalmazásának.

Késleltetési taktikák

A nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejűnek minősülő szolgáltató késleltetési taktikákkal megkísérli a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférés szerződésének megkötését időben eltolni, halogatni, annak érdekében, hogy a vállalatcsoporthoz tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató a lehető leghosszabb ideig élvezhesse az elsőként piacra lépésből származó előnyöket, illetve, hogy ily módon is visszafogja, akadályozza a versenytársak üzleti aktivitását.

A szerződések esetén a Jogosult Szolgáltatók számára gyakran írnak elő mennyiségi vállalási kötelezettségeket, amelyek nem teljesítése súlyos szankciókkal jár. (Induló szolgáltatás esetében, különösen egy újonnan piacra lépő szolgáltató esetén, igen nehéz megbízható becslést adni a szolgáltatás várható igénybevételéről.)

A rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás során potenciális versenytorzító magatartásforma lehet, ha a Kötelezett Szolgáltató a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató számára rövidebb idő alatt biztosítja az NGA hálózatokon nyújtott kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés nyújtásának lehetőségét.

A késleltetési taktikák ellen a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek (106. §) előírásai, valamint az átláthatóság (102. §) keretében szükséges információszolgáltatás módjára vonatkozó szabályok és az egyenlő elbánás (104. §) megfelelő részletezettségű kötelezettségének előírása nyújthatnak védelmet.

Alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás

A piacvezető vállalatcsoport vagy annak nagykereskedelmi piacon működő tagja rosszabb minőségben, kedvezőtlenebb feltételekkel nyújthat szolgáltatásokat a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő vállalatcsoporton kívüli cégeknek, mint a vállalatcsoporthoz tartozó szolgáltatónak. Ilyen eredményre vezet, ha a Kötelezett a forgalom átadásához a saját forgalom továbbítási paramétereinél gyengébb kapacitással bíró interfészt követel meg.

A minőségi diszkrimináció, mint lehetséges versenytorzító magatartás a nagykereskedelmi szolgáltatások esetén az egyenlő elbánás kötelezettség (104. §) segítségével orvosolható, amit az átláthatóság (102.§) keretében előírt vállalt szolgáltatás minőségi szintek és teljesítménymutatók kötelező nyilvánosságra hozása is támogat.

Stratégiai termék/szolgáltatás konstrukciók

A jelentős piaci erejűnek minősülő szolgáltató a saját hálózati topológiája és értékesítési rendszere szerint alakítja ki a hozzáférési pontokat és kapcsolódó termékeket, így az általa alkalmazott szabványok, műszaki és gazdasági paraméterek használatára (ennek következtében az esetek jelentős részében az üzleti tervek módosítására) kényszeríti az új belépőket, amivel jelentős veszteségeket tud okozni azoknak. Ez különös jelentőséget kap az újgenerációs hálózatok kiépítése kapcsán.

Az egyenlő elbánás (104. §) megoldást jelenthet a Kötelezett által nyújtott termék átalakításából eredő jogosulti hátrányok leküzdésére, míg az elsősorban az átláthatóság (102. §) keretében kezelt migrációs szabályok a Jogosultak eddigi befektetéseit védve biztosíthatnak lehetőséget az új műszaki megoldások igénybevételére.

Az információk diszkriminatív felhasználása

A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés nyújtására Kötelezett szolgáltató a kötelezettség teljesítése során releváns és érzékeny információkhoz juthat a szolgáltatást igénybe vevő vállalat kiskereskedelmi tevékenységéről (üzleti tervek, termékfejlesztés stb.), amelyeket aztán az utóbbi tudta és beleegyezése nélkül saját céljaira használhat fel.

Az egyenlő elbánás (104. §) kötelezettségen belül a „kínai fal" biztosításának az előírása és annak a Hatóság általi fokozott ellenőrzése kínál eszközt a versenytársakra hátrányos információk Kötelezett szervezeti egységein (különösen a hozzáférési és a kiskereskedelmi üzletág) belüli áramoltatásával szemben.

Árukapcsolás, csomagolás

A horizontális erőfölény átvitel szempontjából kiskereskedelmi szinten az jelenthet komoly szabályozói kihívást, ha a Kötelezett Szolgáltató piaci ereje lehetővé teszi, hogy a versenytárs által egyáltalán nem, vagy gazdaságosan nem előállítható árukapcsolt szolgáltatáscsomagokat állítson elő. Ez a versenykorlátozó magatartás úgy valósulhat meg, hogy a szolgáltatáscsomag igénybevételéhez szükséges hozzáférési elem a Kötelezett csomagjában foglalt hozzáférési elemhez képest annyival drágább, hogy az előfizetőnek nem éri meg ez a konstrukció.

Ezt a problémát a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos (106. §) és a költségalapúsággal és díjak ellenőrizhetőségével kapcsolatos (108. §) kötelezettségek előírása kezelheti.

III.4.1.2.4. Összetett visszaélések

A versenyproblémák előidézésére alkalmas fentebb felsorolt eszközöket nagyon gyakran vegyesen alkalmazzák. Például hozzáférésmegtagadásra, késleltetésre vagy akár minőségrontásra hivatkozási alap lehet tervezési információk Jogosultakkal meg nem osztása, ugyanakkor az információk tőlük való részletes, határidős, kötbérterhes megkövetelése.

Ez esetben csak a megfelelő kötelezettségek párhuzamos alkalmazása jelenthet megoldást.

III.4.1.2.5. Megállapítások

Az érintett piacokat megvizsgálva megállapítottam, hogy a III.4.1.2.1.-III.4.1.2.4. pontokban ismertetett versenytorzító magatartások szabályozás híján felléphetnek az érintett piacokon. Ebből adódóan szükség van szabályozói intézkedések meghozatalára, illetve fenntartására, amelyek elősegítik a versenyt torzító hatások csökkentését, elősegítve ezzel a verseny kialakulását és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését.

III.4.2. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

Minden, az Elnök által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálnia. Ezen felül a kötelezettségeknek a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, azokkal arányosaknak kell lenniük[45]. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének.
- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának.

A nagykereskedelmi piaci kötelezettségek kirovásakor a szabályozó fő célja, hogy a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon elősegítse a hatékony és fenntartható[46] piaci verseny kialakulását.

A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés magyarországi piacára épülő kiskereskedelmi piac a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés piaca. A kiskereskedelmi piac jelenlegi struktúrájának, a nagykereskedelmi piaci kötelezettségek szempontjából fontosabb megállapításait az Indokolás I.7.1.1. pontjában részletesen ismertetettem.

A fentiek alapján megállapítottam, hogy a Magyar Telekom, mint nagykereskedelmi szolgáltató képes a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon érvényesíteni.

A fentiek alapján megállapítottam, hogy az Invitel, mint nagykereskedelmi szolgáltató képes a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon érvényesíteni.

A fentiek alapján megállapítottam, hogy a UPC, mint nagykereskedelmi szolgáltató képes a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon érvényesíteni.

Az Eht. XII. Fejezete lehetővé teszi az Elnök számára különböző kötelezettségek kirovását a jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókra, meghatározott versenyproblémák esetén. Ezek a kötelezettségek a III.3. pontban kerültek felsorolásra.

[45] Eht. 52. §. (1),

[46] A fenntartható verseny azt jelenti, hogy a kiskereskedelmi piaci verseny akkor is fennmarad, ha a verseny kialakulását segítő nagykereskedelmi szintű aszimmetrikus szabályozás megszűnik. A gyakorlatban a fenntartható verseny az infrastruktúra-alapú verseny kialakulását jelenti, az alkalmazott kötelezettségeknek tehát hosszú távon az alternatív infrastruktúrák fejlődést kell ösztönözniük.

A lehetséges piactorzító magatartások vizsgálata során minden esetben megvizsgáltam (III.4.1.2.1.-III.4.1.2.3 pontok), hogy melyek azok az Eht.-ban meghatározott kötelezettségek, amelyek a leginkább képesek az adott piactorzító magatartásformák kezelésére/megelőzésére. A piactorzító magatartások és a szabályozási eszközök összerendelése látható a 19. táblázatban.

Piactorzító magatartás	Kezelésére/megelőzésére alkalmas kötelezettség
Hozzáférés megtagadása	Hozzáférési kötelezettség (Eht. 106. §)
Árdiszkrimináció	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §), Költségalapúság (Eht. 108. §)
Túlzó árazás/keresztfinanszírozás	Költségalapúság (Eht. 106. §), Számviteli szétválasztás (Eht. 105. §)
Ragadozó/felfaló árazás	Költségalapúság (Eht. 108. §)
Az információ visszatartása	Átláthatóság (Eht. 102-103. §), Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Indokolatlan előírások, követelmények	Átláthatóság (Eht. 102-103. §), Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Késleltetési taktikák	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §), Átláthatóság (Eht. 102-103. §), Hozzáférési kötelezettség előírásai (Eht. 106. §)
Alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §), Átláthatóság (Eht. 102-103. §)
Stratégiai termék/szolgáltatás konstrukciók	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §), Átláthatóság (Eht. 102-103. §)
Az információk diszkriminatív felhasználása	Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Árukapcsolás, csomagolás	Hozzáférési kötelezettség (Eht. 106. §), Költségalapúság (Eht. 108. §)

19. táblázat: Piactorzító magatartásformák és a kezelésükre alkalmas kötelezettségek

A III.4.1. pontban elvégzett vizsgálatok alapján kiderült, hogy a felsorolt piactorzító magatartásformák szabályozás hiányában felmerülhetnek a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés azonosított piacain, valamint azonosításra kerültek azok a kötelezettségek, amelyek alkalmasak a piactorzító magatartásformák megelőzésére/kezelésére (tehát megfelelnek a probléma természetének). A 19. táblázatban felsorolt kötelezettségek tehát a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak tekinthetők, ezért kirovásuk indokolt.

A kötelezettségek meghatározása során részletesen vizsgáltam, hogy a felsorolt szabályozói eszközök milyen formában alkalmasak leginkább a feltárt versenyprobléma következményeinek – ti. a leírt versenytorzító magatartások lehetőségének – orvoslására.

III.4.2.1. Átláthatóság

Az Eht. 102. § alapján az Elnök határozatában átlátható működést biztosító kötelezettséget írhat elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban, és előírhatja a szolgáltató számára meghatározott információk nyilvánosságra hozatalát. Az Eht. 102-103. §-ai szerinti „átláthatóság" kötelezettség előírásának egyik alapvető célja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások bizonyos feltételei a Jogosult Szolgáltatók számára nyilvánosak, megismerhetők legyenek. Ugyanakkor az átláthatóság kötelezettségét minden esetben valamilyen más kötelezettséggel együtt célszerű kiszabni, így más kötelezettségek teljesítésének, illetve gyakorlati megvalósulásának eszközeként is szolgál.

Az átláthatóság a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán elsősorban a jelentős piaci erejű szolgáltatók által nyújtott szolgáltatások részletes (szerződési) feltételeinek nyilvánosságra hozatalát jelentheti. Ez segít a lehetséges versenyellenes

magatartásformák (elsősorban a nem árjellegű versenytorzító magatartásformák, így például információ visszatartása, indokolatlan előírások, késleltetési taktikák) megelőzésében, láthatóvá tételében; a Jogosult vagy esetleg még csak a piacra belépni szándékozó szolgáltatók számára is transzparens, a megalapozott üzleti tervezést lehetővé tevő, illetve segítő viszonyok alakulnak ki, amely ezen kötelezettség hiányában más eszközzel nem érhető el. Az átláthatóság ilyen értelemben a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését, visszatarthatja továbbá a Kötelezett Szolgáltatókat a hálózati szerződések körében a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Mivel a felsorolt versenyellenes magatartásformák a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételének minden területén jelentkezhetnek, ezért az átláthatóság követelményének a hozzáféréssel kapcsolatos műszaki paraméterekre, a hálózati topológiára is vonatkoznia kell, beleértve a nagykereskedelmi szolgáltatás-hozzáférési pontok földrajzi helyét.

Emellett az átláthatóság támogatja az egyenlő elbánás kötelezettség teljesülését és ellenőrzését a Kötelezettek által saját részlegük számára és a Jogosultak számára nyújtott szolgáltatások jellemzőinek nyilvánosságra hozatalán keresztül. A nyilvánosságra hozatal nemcsak a Jogosult Szolgáltató és a saját üzletág viszonylatában támogatja az egyenlő elbánást, de képes megakadályozni annak a lehetőségét is, hogy egy Kötelezett Szolgáltató a különböző Jogosult Szolgáltatókkal különböző feltételek mellett vagy különböző díjakon kössön hálózati szerződéseket, előnyben részesítve vagy hátrányba hozva ezzel egyes versenytársakat a piacon.

Az átláthatóság követelményébe a tartalmi és formai előírásoknak megfelelő referenciaajánlatoknak az erre kötelezett szolgáltatók részéről történő publikálásának kötelezettsége is beletartozhat, mivel az Eht. 103. § (1) bekezdése értelmében a Hatóság az átláthatóság biztosítása érdekében többek között előírhatja a határozatában foglaltaknak megfelelő bontású és részletezettségű referenciaajánlat készítését, a nyilvánosságra hozandó adatok körét és a nyilvánosságra hozatal módját. Az átláthatóság előírása a referenciaajánlat tételi kötelezettség által az említett versenyproblémából származó esetleges piactorzító magatartások közül megfelelően képes kezelni a nem árjellegű problémák jelentős részét, valamint az árjellegű lehetséges problémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

A referenciaajánlat készítésére kötelezett szolgáltatók az Eht. 103. § (3) bekezdése alapján a referenciaajánlatához annak hatálya alatt kötve vannak bármely Jogosult Szolgáltatóval szemben, attól hálózati szerződéseikben még a Jogosult Szolgáltató beleegyezésével sem térhetnek el. Ennek megfelelően a referenciaajánlat közzétételével elérhető, hogy a Kötelezett Szolgáltatók a nagykereskedelmi szélessávú hozzáféréssel kapcsolatban létrejövő jogviszonyok esetében valamennyi lényeges szerződéses ajánlati feltételt a kötelező hatósági jóváhagyás következtében úgy határozzanak meg, hogy azzal a Jogosult Szolgáltatók piacra lépését indokolatlanul ne akadályozzák vagy nehezítsék, azaz az azonosított piaci problémát ne tarthassák fenn. A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés esetében a Közeli bitfolyam hozzáférés nagykereskedelmi szolgáltatás esetében elengedhetetlen az átláthatóság kötelezettsége körében a referenciaajánlat készítési kötelezettség kiszabása illetve fenntartása, mivel ezen szolgáltatás esetében a bonyolult műszaki, közgazdasági és jogi feltételrendszer elemei közül számos elem Kötelezett Szolgáltató általi – erőfölényéből adódó – egyoldalú meghatározása önmagában alkalmas arra, hogy a piacon a versenyt nehezítse, vagy ellehetetlenítse. A piaci szereplők közötti aszimmetriát ezért elsősorban az Elnök által előzetesen jóváhagyott referenciaajánlat tudja biztosítani, amely többek között a Jogosult Szolgáltatók jelzései alapján olyan jogi, közgazdasági és műszaki feltételrendszer egységes alkalmazását teszi kötelezővé a Kötelezett Szolgáltatók számára, amely kizárja részükről az azonosított piaci problémák fenntartását, így elsősorban az információ visszatartását, és az indokolatlan előírások, követelmények meghatározását.

Az NHH Tanácsa a DH-23398-30/2007. határozattal lezárt második piacelemzés során is kirótta az átláthatóság kötelezettségét, a fentiekben elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy az erőfölény és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások továbbra is indokolttá teszik ezen kötelezettség fenntartását.

A lehetséges piactorzító magatartásformák vizsgálata alapján tehát úgy értékeltem, hogy az országos, valamint a közeli bitfolyam hozzáférés esetében minden szerződési feltételt illetően indokolt és arányos az átláthatóság kötelezettség fenntartása a rendelkező részben meghatározott módosításokkal, ezenfelül, a közeli bitfolyam hozzáférés esetében arányos és indokolt a referenciaajánlat-készítési kötelezettség fenntartása a rendelkező részben meghatározott módosításokkal, mert azt a szolgáltatás műszaki specifikációi, illetve az alkalmazható szerződési feltételek bonyolultsága indokolják.

Az országos bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatos átláthatóság esetében nem történt érdemi módosulás a korábbi határozathoz képest az átláthatóság keretében nyilvánosságra hozandó információk körében. Lényeges módosulás a szolgáltatás tartalmában (korábban országos IP-bitfolyam hozzáférés szolgáltatás, jelen határozatban országos bitfolyam hozzáférés) történt, ez azonban

a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek tartalmának változásával függ össze (bővebben lásd a hozzáférési kötelezettség indokolásánál).

A közeli bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatos átláthatóság esetében az egyértelműség biztosítása érdekében megváltozott a kötelezettség kezelési módja a DH-23398-30/2007. határozathoz képest. Az előző határozat a helyi bitfolyam hozzáférés esetében az átláthatóság kötelezettség keretében előírt referenciaajánlat készítési kötelezettség részletes tartalmát a Tanács a DH-26600-25/2007 ügyszámú határozatra való hivatkozással határozta meg. Jelen határozat az egyértelműség biztosítása érdekében magában foglalja a Közeli bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatos referenciaajánlat-készítési kötelezettség részletes tartalmát.

Továbbá a jelen határozatban új referenciaajánlat készítésére kötelezem a Kötelezett Szolgáltatókat, a következő okok miatt:

- Az Európai Bizottság 2007/879/EC Ajánlása értelmében megváltozott a korábbi, 12. sz. piac tartalma.
- A piacmeghatározás és piacelemzés eredményeként bővült a piac kiterjedése, módosult a szabályozott szolgáltatások köre.
- A korábbi referenciaajánlatok tárgyi hatálya az új technológiák, az újgenerációs hálózatok megjelenése, valamint a piacelemzés eredményeként meghatározott piac szolgáltatásainak korábbitól eltérő tartalma következtében jelentős mértékben változik, bővül.
- Az összetett műszaki tartalom miatt szükséges a közeli bitfolyam hozzáférés feltételrendszerének referenciaajánlatban történő rögzítése
- Az új technológiák megjelenésével még összetettebbé válik a műszaki tartalom, ami szükségessé teszi a feltételrendszer ennek megfelelő átalakítását.
- A jelen határozatban előírt új szabályok referenciaajánlatban való érvényesítésének követelménye is az új referenciaajánlat készítésére vonatkozó kötelezés kirovását indokolja.

A közeli bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatban lényeges módosulás történt a szolgáltatás tartalmában (korábban helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás, jelen határozatban közeli bitfolyam hozzáférés), ez azonban a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek tartalmának változásával függ össze (bővebben lásd a hozzáférési kötelezettség indokolásánál).

Az előző határozathoz képest bővült a közeli bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatosan előírt minőségi paraméterek köre a transzport minőségi jellemzőkre vonatkozó előírásokkal. Erre a minőségi diszkrimináció, mint lehetséges piactorzító magatartás hatékonyabb kezelése érdekében volt szükség. A kötelezettség végrehajtásával kapcsolatos szabályozói tapasztalatok is alátámasztják a bővítés szükségességét.

Szükségesnek tartottam annak rögzítését a Rendelkező rész A/1. és A/2. fejezetének nc) pontjában, hogy a na) és nb) pontokban meghatározott szolgáltató- és szolgáltatásváltás eljárásokat a Jogosult Szolgáltató igénye alapján a Kötelezett Szolgáltató egyidejűleg is köteles biztosítani, mivel ezen kötelezések egyidejű alkalmazása is lehetséges, és az egyidejű alkalmazás korlátozása sértené a fogyasztók jogait. Az na) és nb) pontbeli eljárások egyidejű igénybevételét akkor is köteles a Kötelezett Szolgáltató biztosítani, ha a Jogosult Szolgáltató a na) és/vagy nb) eljárásokat - külön-külön, illetve egyidejűleg - számhordozási igénnyel kombináltan kívánja igénybe venni.

Szükséges továbbá annak előírása – a nd) pontban – hogy a hozzáférési referenciaajánlatnak, illetve a szolgáltatás igénybevételi feltételeinek a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott, a Rendelkező rész D/2. 1-3., illetve a D/1. pontban meghatározott szolgáltatásokra vonatkozóan tartalmaznia kell annak az eljárásnak a feltételeit, amikor a Közeli, illetve Országos bitfolyam hozzáférésre ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője az előfizetői hozzáférési pontot a Kötelezett Szolgáltató földrajzi piacán belül változtatni kívánja (áthelyezés), feltéve, hogy az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások valamelyike rendelkezésre áll. Az áthelyezés folyamatának referenciaajánlatban, illetve a szolgáltatás igénybevételi feltételeiben történő szabályozása azért szükséges, hogy a Jogosult Szolgáltatók számára rögzített és átlátható feltételek mellett legyen biztosítva annak a lehetősége, hogy előfizetőiket az előfizetői hozzáférési pont helyének változása esetén továbbra is ki tudják szolgálni a szolgáltatási piac részét képező nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatás igénybevételével. Az áthelyezés folyamatának szabályozásával kiküszöbölhető, hogy a feltételek átláthatatlanságával, vagy kedvezőtlen feltételek kikötésével a Kötelezett Szolgáltatók akadályozhassák a Jogosult Szolgáltatók számára az áthelyezést kérő előfizetők megtartását. Szükséges ugyanakkor annak rögzítése, hogy az áthelyezés feltételeinek referenciaajánlatban, illetve a szolgáltatás igénybevételi feltételeiben történő rögzítése arra az esetre korlátozódik, amikor az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások valamelyike rendelkezésre áll. Ellenkező esetben az áthelyezés nagykereskedelmi feltételeinek biztosítására vonatkozó kötelezettség nem felelne meg az arányosság követelményének. Az áthelyezés esetén az új előfizetői hozzáférési pont helyszínén igénybe vehető

nagykereskedelmi szolgáltatások köre hasonlóan az nb) pontban szabályozott esethez kiterjed a 4. számú szolgáltatási piacba tartozó szolgáltatásokra is, előmozdítva ezzel a Jogosult Szolgáltatóknak a „befektetési lépcső" magasabb fokára lépését, a platformon belüli infrastruktúra-alapú versenyt.

A kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel referenciaajánlatot az érintett jelentős piaci erejű szolgáltatók eddig is készítettek, azaz ez az előírás egy korábbi ajánlat aktualizálást igényli. Az Országos bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatos paraméterek nyilvánosságra hozatala esetében hasonlóan egy korábbi ajánlat aktualizálásáról van szó.

III.4.2.2. Egyenlő elbánás

Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség a jelentős piaci erejű szolgáltatókat visszatarthatja egyes versenyellenes magatartásformák alkalmazásától. A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés esetében az egyenlő elbánás elsősorban azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók nem tesznek különbséget a szélessávú hozzáférés igénybevevői között a szolgáltatás ellenértéke és igénybevételének feltételei tekintetében. Az egyenlő elbánás egyrészt a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók esetében azonos feltételek alkalmazását követeli meg a jelentős piaci erejű szolgáltatótól (Eht. 104. § (2) a). Másrészt pedig más szolgáltatók és a jelentős piaci erejű szolgáltató saját, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásai viszonyában követeli meg a diszkriminációmentességet. Ebben az esetben a jelentős piaci erejű szolgáltatónak legalább ugyanolyan feltételeket – többek között minőségben, nyújtott információk tekintetében – kell nyújtania más szolgáltatók számára, mint amilyeneket saját, illetve bármely általa irányított más szolgáltató számára kínál (Eht. 104. § (2) b).

Az első kitétel (Eht. 104. § (2) a) tehát a Kötelezett Szolgáltató és a tőle elkülönült társszolgáltatók viszonylatát rendezi, azaz a jelentős piaci erejű szolgáltató ezen a csoporton belül nem tehet indokolatlan különbséget lényeges feltételek tekintetében.

A második kitétel (Eht. 104. § (2) b) pedig arra az esetre vonatkozik, amikor a Kötelezett Szolgáltató vertikálisan integrált, rendelkezik kiskereskedelmi részleggel és így a lényeges feltételeket illetően a társszolgáltatókat legalább úgy kell kezelnie (de csoporton belül az első kitétel változatlanul érvényes), mint a saját kiskereskedelmi részlegét.

Az egyenlő elbánás megsértésének minősül különösen – az Eht. 104. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően – ha a jelentős piaci erejű szolgáltató

- a hálózati szolgáltatás (jelen esetben a szélessávú hozzáférés) nyújtását indokolatlanul olyan műszaki feltételekhez köti, amelyek teljesítésére csak egyetlen vagy kevés szolgáltató képes;
- a hálózati szolgáltatás ellenértékének megállapításakor olyan árazási feltételeket – ideértve a forgalom után számított árkedvezményt – állapít meg, amelyek alkalmazásával a legkedvezőbb feltételek csak egy vagy kevés számú szolgáltató számára válnak elérhetővé.

Az egyenlő elbánás a korábban vizsgált piactorzító magatartásformák közül megfelelően képes kezelni a nem árjellegű versenyproblémák nagy részét: késleltetési taktikák, információ visszatartás, indokolatlan előírások, alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás, információk diszkriminatív felhasználása, stratégiai termék/szolgáltatás konstrukciók, valamint az árjellegű versenyproblémák közül az árdiszkriminációt.

Az egyenlő elbánás, mint kötelezettség tehát megfelel a probléma jellegének, hiszen visszatartja a nagykereskedelmi szolgáltatókat attól, hogy jelentős piaci erejüket kihasználva megemeljék díjaikat, illetve a szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók kárára megváltoztassák a szolgáltatás igénybevételének feltételeit.

Az NHH Tanácsa a DH-23398-30/2007. határozattal lezárt második piacelemzés során is kirótta az átláthatóság kötelezettségét, a fentiekben elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy az erőfölény és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások továbbra is indokolttá teszik ezen kötelezettség fenntartását, hiszen ennek hiányában a Kötelezett Szolgáltatók részéről fennállhat a lehetőség a Jogosultakkal szemben nagymértékben differenciált feltételek alkalmazására. Ebben az esetben előfordulhat, hogy a Kötelezett Szolgáltató esetében a saját kiskereskedelmi szolgáltatója lényegesen előnyösebb feltételekkel szembesül, mint a többi Jogosult. A kötelezettség fenntartása megelőzheti, hogy kevés Jogosult jóval kedvezőbb feltételek mellett vegyen igénybe nagykereskedelmi szolgáltatást, mint az esetlegesen kisebb mérettel rendelkező nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevők.

A lehetséges piactorzító magatartásformák vizsgálata alapján tehát úgy értékeltem, hogy a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacához tartozó szolgáltatások igénybevételi feltételeit illetően indokolt és arányos az egyenlő elbánás kötelezettség fenntartása.

Az előző határozathoz képest a kötelezettség tartalmában a következő módosulások történtek. Pontosítottam az egyenlő elbánás kapcsán a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának lényegesebb elemeit összefoglaló felsorolást. Bár tartalmilag

eddig is beletartozott a szerződésmódosítás kapcsán biztosított diszkriminációmentesség az egyenlő elbánás által érintett kritériumok körébe, a hálózatok fejlesztése hangsúlyossá teszi a migrációs folyamatok terén az egyenlő elbánás biztosítását. Ezért külön kiemelésre került, hogy a Kötelezetteknek biztosítaniuk kell az egyenlő elbánást a szerződésmódosítások esetében is.

Az egyenlő elbánás elvének teljesülése érdekében fontosnak tartottam annak az előírását, hogy a Kötelezett által a Jogosult Szolgáltatók felé vállalt minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint amelyeket a Kötelezett a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatására alkalmaz.

Pontosítottam továbbá az egyenlő elbánás megsértésének különös eseteit részletező felsorolást. Fontosnak tartottam annak az elvárásnak az erőteljesebb megjelenítését a kötelezettségek között, hogy ha valamely új szolgáltatás még nem jelent meg a nagykereskedelmi szerződési feltételek között, akkor az erre épülő, ezeknek megfeleltethető kiskereskedelmi szolgáltatást a Kötelezett saját kiskereskedelmi értékesítésében sem kínálhatja.

Bár az előző határozathoz képest módosítást nem jelentett a rendelkező részben, mivel tartalmilag eddig is megtalálható volt benne, sőt az Eht. 104. § (3) b) pontja közvetlenül is tiltja ezt a magatartásformát, a piaci tapasztalatok alapján elvi éllel szükségesnek tartom leszögezni, hogy az egyenlő elbánás elvét sérti az a kereskedelmi gyakorlat, amikor a jelentős piaci erejű szolgáltató az adott nagykereskedelmi szolgáltatás tekintetében olyan mennyiségi kedvezményeket alkalmaz, amelyet általában csak a legnagyobb Jogosult Szolgáltatók, különösen pedig saját kiskereskedelmi szolgáltatója képes a leginkább kihasználni.

III.4.2.3. Költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége

Az Eht. 108. §-a lehetővé teszi az Elnök számára költségalapúsággal és díjak ellenőrizhetőségével kapcsolatos kötelezettségek előírását az összekapcsolási vagy hozzáférési szolgáltatások tekintetében, amennyiben a piacelemzés a hatékony verseny hiányát tárta fel és ennek következtében kötelezettségek híján az érintett szolgáltatók indokolatlanul magas díjakat vagy árprést alkalmazhatnak. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költségelszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti.

A költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség a korábban vizsgált piactorzító magatartásformák közül megfelelően képes kezelni az árjellegű versenyproblémákat – árdiszkrimináció, túlzott árazás/keresztfinanszírozás, ragadozó/felfaló árazás – valamint a nem árjellegű versenyproblémák közül az árukapcsolást/csomagolást.

A szigorú költségalapú árszabályozás alkalmazása alapvetően azon infrastruktúra elemek hozzáférési szolgáltatásainál lehet indokolt, amelyek megkettőzésére nincs reális esély az elemzés előretekintő időtávja alatt, illetve amelynek megkettőzése gazdasági szempontból nem életképes beruházás. Megállapítottam, hogy a csak hosszú távon (illetve esetleg még hosszú távon sem) megkettőzhetőnek ítélt infrastruktúrához való hozzáférés esetén egy alkalmas költségmodell számításain alapuló szabályozott ár alkalmazása indokolt. Álláspontom szerint a közeli bitfolyam hozzáféréshez szükséges infrastruktúra ilyennek tekinthető.

A fentiek alapján az érintett piacokon jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltatókat, költségalapú közeli bitfolyam hozzáférés nyújtására kötelezem, amely költségalapú ár kiszámításánál a szolgáltatók LRIC költségszámítási módszertant kötelesek alkalmazni.

A közeli bitfolyam hozzáférés esetében kötelezettségként előírt LRIC módszer alkalmazásával kialakított költségalapú nagykereskedelmi ár (amely magában foglalja a befektetett tőke piaci kockázatnak megfelelő megtérülését is) a közgazdasági elmélet szerint megfelel annak az árnak, amely tökéletes verseny esetén hosszú távon kialakulna.

A kompetitív árszint meghatározásához nemzetközileg elismert és alkalmazott módszer a hosszú távú növekményi költségszámítás (LRIC), amely meghatározott közgazdasági alapelvekre épül. A módszertan lépéseire az Európai Közösségi dokumentumok is tartalmaznak előírásokat, ugyanakkor egy-egy országon belül a megvalósítás konkrét részleteit a nemzeti hatóságok feladata szabályozni.

A jelen határozatban foglalt TD-LRIC költségmodell alapján kialakított és az Elnök által jóváhagyott kompetitív díj lehetővé teszi, hogy a Kötelezett Szolgáltatóval hálózati hozzáférési jogviszonyra lépő Jogosult Szolgáltató olyan versenyképes áron vegyen igénybe nagykereskedelmi szolgáltatásokat a Kötelezett Szolgáltatótól, amely egyszerre biztosítja a Kötelezett Szolgáltató felmerülő költségeinek megtérülését és a verseny folytán a kiskereskedelmi árak versenyárakhoz való közeledését.

Jelen határozat úgy rendelkezik, hogy a közeli bitfolyam hozzáférés esetében a LRIC költségszámítási módszer alkalmazásának kötelezettségét a Kötelezett Szolgáltatók a 4. számú, a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" nagykereskedelmi piacra vonatkozó határozat előírásainak megfelelően, egységes szerkezetben, egy modellel kötelesek jóváhagyásra benyújtani. Ennek indoka, hogy a két piacon a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott szolgáltatások között nagymértékű azonosság és összefüggés van a szolgáltatások által használt eszközök és tevékenységek tekintetében. Ennek alapján a két piacon önálló, külön-külön felépített LRIC modell előírása

ésszerűtlen, indokolatlan terhet róna a Kötelezett Szolgáltatókra és megnövelné a beadványok auditálási igényét. Jelen piacon ésszerűtlenné teszi továbbá az önálló modell építését az a tény is, hogy ezen a piacon mindössze egy önálló szolgáltatás (közeli bitfolyam hozzáférés) díjait kell költségalapon megállapítani. Ennek megfelelően a kötelezettség arányos és indokolt keretek közt tartása, továbbá a modellek szakmai-logikai egységének megőrzése érdekében úgy rendelkeztem, hogy a jelen és a 4. piacon a „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettséggel előírt díjakat egy (ugyanazon) modell alapján kell meghatározni és a Hatósághoz jóváhagyásra benyújtani.

Megállapítottam továbbá, hogy a kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel TD-LRIC költségmodellt az érintett szolgáltatók eddig is készítettek, annak alkalmazásában gyakorlatuk van, így annak további alkalmazása nem jelent érdemi többletterhet.

A DH-26600-25/2007. határozat I. mellékletében foglaltakhoz képest a közeli bitfolyam hozzáférésre vonatkozóan alkalmazandó – a 4. számú, a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" nagykereskedelmi piacról szóló HF/44-11/2011. sz. határozat I. számú mellékletében meghatározott – LRIC költségszámítási módszer előírásai több helyen módosultak, illetve aktualizálásra kerültek. A módszertani változások indokolását a 4. számú, a „Nagykereskedelmi hozzáférés a helyhez kötött hálózat (fizikai) infrastruktúrájához (beleértve a részleges vagy teljes átengedést)" nagykereskedelmi piacról szóló HF/44-11/2011. sz. határozat tartalmazza.

Az országos bitfolyam hozzáférés esetén a szigorú (FDC, illetve LRIC bázisú) költségalapú árak alkalmazásának kötelezettsége nem indokolt, mivel a szolgáltatás nyújtásához szükséges több infrastrukturális elemmel (a gerinc- és a felhordó hálózat részei) az új szolgáltatók is rendelkeznek, az tehát nemcsak hogy megkettőzhető, hanem a megkettőzés már több – elsősorban a gerinchálózatot érintő – esetben meg is valósult. A hozzáférési szakasz reálisan nem megkettőzhető infrastruktúrát jelentő helyi hurok „részét" (a részleges átengedés LRIC alapú árszabályozásán keresztül), annak átengedési kötelezettségét a 4. számú piacról szóló határozat pedig már tartalmazza.

A verseny élénkítése, a piacra lépés megkönnyítése érdekében ugyanakkor indokolt az országos bitfolyam hozzáférés nyújtására vonatkozó kötelezettség mellett a „retail minus" árképzési módszer (azaz a kiskereskedelmi árakból származtatott, egy árréssel csökkentett nagykereskedelmi ár) alkalmazásának előírása.

Az Eht. 108. § (1) bekezdés b) pontja alapján a Hatóság a hatékonyság és a fenntartható verseny előmozdítása, valamint a fogyasztói előnyök érvényesítése érdekében – amennyiben a piacelemzés megállapítása szerint a hatékony verseny hiánya azt eredményezheti, hogy az érintett szolgáltató indokolatlanul magas díjakat, vagy árprést alkalmazhat – a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára egyes összekapcsolási, illetve hozzáférési szolgáltatások tekintetében meghatározott költségszámítási és díjképzési módszer alkalmazására, illetve a díjak ellenőrizhetőségére vonatkozó kötelezettséget írhat elő. A díjképzési módszer részleteit jelen határozat rendelkező részének I. számú melléklete tartalmazza.

A retail minus árazás melletti alapvető érv, hogy széles és folyamatosan változó portfoliójú szolgáltatási piacon, ahol a szolgáltatás terjedésével és ismertségével párhuzamosan az egységköltségek csökkennek és ennek megfelelően a végfelhasználói árak is mérséklődnek, igen nagy a veszélye annak, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás alapját jelentő nagykereskedelmi szolgáltatás árának magasan tartásával a jelentős piaci erejű szolgáltató árprést tud okozni, kiszorítva ezzel a versenytárs szolgáltatókat, illetve teljesen megakadályozza a versenytársak kiskereskedelmi piacra való belépését. Ilyen esetben az utólagos árprés vizsgálat és az ahhoz tartozó szankciók nem megfelelőek, mivel a versenytárs szolgáltatók számára a jelentős piaci erejű szolgáltató utólagos, akár évekkel későbbi bírságolása nem jelent gyógyírt az elvesztett piaci lehetőségek okozta gazdasági veszteségre, másrészt a kiskereskedelmi piac fejlődése leképezi a nagykereskedelmi piac jelentős piaci erejű szolgáltató által uralt domináns jellegét, hosszú távon is megnehezítve ezzel a verseny kialakulását. A retail minus szabályozás ugyanakkor képes megelőzni a leírt árpréses helyzet kialakulását és ezáltal biztosítani, hogy a jogosult szolgáltatók – amennyiben megfelelően hatékonyan működnek – belépjenek a kiskereskedelmi piacra, és hogy ott versenyképes ajánlatokkal tartósan is jelen lehessenek. Az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatás árának meghatározása során előírt retail minus árszabályozás alapvető célja ennek megfelelően az, hogy a nagykereskedelmi országos szintű bitfolyam hozzáférési szolgáltatás igénybevételével a jogosult szolgáltatók képesek legyenek tartósan jelen lenni a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán. Ugyanakkor a retail minus árazás képes kezelni - a végfelhasználók körében egyre népszerűbb és a kiskereskedelmi piacon domináns ajánlattípusként megjelenő - komplex szolgáltatás keretében nyújtott szélessávú hozzáférés nagykereskedelmi árának konzisztens meghatározását, így akadályozva meg az indokolatlan keresztfinanszírozásban megtestesülő erőfölény átvitelt.

A retail minus árazás melletti további érv, hogy folyamatosan új technológiai fejlesztéseket beépítő szolgáltatásról lévén szó, a teljes költségmodellezés olyan új területek költségviszonyainak felmérését igényelheti, amelyek esetén gyorsan változó méret-

és választékgazdaságossági hatások érvényesülnek, és amelyek így igen nehezen ragadhatóak meg egy alkalmas költségmodellben.

A retail minus árak alkalmazása alatt az adott földrajzi piacon Kötelezett Szolgáltató azon kötelezettsége értendő, hogy a nagykereskedelmi árat a kiskereskedelmi árból - amely nem a szolgáltatás adott időpontban a kiskereskedelmi szerződési feltételek között meghirdetett listaárát, hanem egy időszak alatti átlagos értékesítési árát jelenti az I. mellékletben részletezett módon - származtatva köteles kialakítani, a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges, nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő belső szolgáltatások költségeinek figyelembevételével. Az Elnök az árak meghatározását ellenőrzi, ahhoz a Kötelezett Szolgáltatóktól részletes költségkalkulációt kér, és a nagykereskedelmi árak jóváhagyása során a költségszámításban foglaltaktól indokolt esetben eltérhet.

A retail minus árazás kialakításánál nemcsak a Kötelezett Szolgáltató, hanem – amennyiben ilyen létezik – az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szolgáltató átlagos értékesítési árát és kiskereskedelmi költségeit is figyelembe kell venni. A Kötelezett Szolgáltató irányítása alatt álló szolgáltató kiskereskedelmi adatainak bevonását a számításba alapvetően az indokolja, hogy a piaci áralakulásról és abban a Kötelezett Szolgáltató, mint vállalatcsoport tevékenységéről csak így kaphatunk teljes képet. A Kötelezett Szolgáltató irányítása alatt álló szolgáltató kiskereskedelmi árainak figyelmen kívül hagyásával kialakított retail minus árazás esetén előfordulhatna az a helyzet, hogy a szabályozott nagykereskedelmi ár az indokoltnál magasabb lenne és a Kötelezett Szolgáltató az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szolgáltató által alkalmazott alacsony előfizetői ára révén okozna árpréses helyzetet a kiskereskedelmi piac többi szereplője számára.

Az árrés (azaz a „minus") kialakításánál figyelembe vett, a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához az országos bitfolyam hozzáférésen felüli – I. mellékletben részletezett – tevékenységek költségei eltérhetnek a Kötelezett Szolgáltatót, az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szolgáltatót, valamint a Jogosult Szolgáltatókat illetően.

A releváns kiskereskedelmi költségek figyelembe vételekor az Elnök alapvetően a Kötelezett Szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szélessávú hozzáférést nyújtó szolgáltató költségadataiból indul ki, de az adott kiskereskedelmi piacon legnagyobb részesedéssel rendelkező társszolgáltatók releváns költségadatait is figyelembe veszi. Amennyiben a Jogosult Szolgáltatók benyújtott kiskereskedelmi költségadatai jelentősen eltérnek a Kötelezett Szolgáltató költségadataitól, az Elnök megvizsgálja, hogy az eltérés közgazdaságilag indokolt-e, és a vizsgálat alapján a Kötelezett Szolgáltató költségadataiból egyértelműen nem következő árrést is meghatározhat. Ezt alapvetően a retail minus árszabályozás már említett alapvető célja indokolja, azaz hogy a nagykereskedelmi országos bitfolyam hozzáférés igénybevételével a Jogosult Szolgáltatók – amennyiben megfelelően hatékonyan működnek – képesek legyenek tartósan jelen lenni a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán.

Az ármegállapítás során a hatékony Jogosult Szolgáltatók költségeit kell figyelembe venni. Nem minden esetben egyértelmű, hogy az adott piacon mely szolgáltatót (szolgáltatókat) kell „hatékonynak" tekinteni, az inkumbenst, vagy az alternatívokat. A szabályozási szakirodalomban uralkodó az az álláspont, hogy az inkumbens szolgáltató olyan, méret- és választékgazdaságosságból eredő előnyökkel rendelkezik, ami miatt egy hatékony, de kisméretű alternatív szolgáltató nem képes vele versenyezni. Az érvelés szerint a szabályozó meghatározhat olyan, az inkumbens számára szükségesnél nagyobb mértékű árrést, ami megfelelő az alternatív számára, a dinamikus hatékonyság szempontját figyelembe véve. Ekkor a verseny élénkítése és az ebből származó, hosszabb távon jelentkező hasznok figyelembe vétele indokolja a leghatékonyabb szolgáltatóénál (inkumbensénél) magasabb költségek elismerését.

A Tanács a DH-23398-30/2007. számú határozattal lezárt második piacelemzés során is kirótta ezen kötelezettséget. A kötelezettség tartalma, azaz a retail minus árképzés lényege ehhez képest változatlan maradt, ugyanakkor a kötelezettség részletszabályai több esetben módosultak. Ennek oka, hogy az előző határozat meghozatala óta benyújtott költségmodellek elbírálása során felgyűlt tapasztalatok szükségessé tettek módosításokat, valamint pontosításokat.

Ezek a módosítások és pontosítások főként arra irányulnak, hogy az eljárás egyszerűbb, minden szereplő, de főleg a Jogosult Szolgáltatók által jobban kezelhető, átlátható legyen, ugyanis az előző határozat meghozatala óta felgyülemlett piacfelügyeleti tapasztalatok és szolgáltatói visszajelzések szerint a kötelezettség alkalmazásával kapcsolatban ez jelenti a fő problémát. Ezzel egyidejűleg a módszertani melléklet szövegezése is egyértelműbbé, átláthatóbbá vált, a szövegbeli redundanciák kiiktatásra kerültek.

A korábbi szabályozás szerint bár a megállapított ár maximált ár volt, bizonyos kivételes esetekben mégis lehetőség nyílt ezen árnál magasabb ár alkalmazására, ami a Jogosult és a Kötelezett Szolgáltatók között számos eltérő helyzetértékelésre, félreértésre, vitára adott alkalmat. Az új szabályozásban megszűnik a megállapított maximált ár átlagárként való értelmezhetősége, a maximált ár valós árplafonként fog funkcionálni, ami fölé semmilyen körülmények között sem mehet az adott országos bitfolyam hozzáférés ára. Ez természetesen nem jelenti, hogy a Kötelezett Szolgáltató ne nyújthatna

nagykereskedelmi árkedvezményeket, amennyiben nagykereskedelmi költségviszonyai ezt lehetővé teszik. A sávos kedvezményekre vonatkozó szabályozás továbbra is megmarad, hiszen ennek hiányában a nyújtott kedvezmények rendszere kevésbé átláthatóvá és ezáltal az egyenlő elbánás elvét könnyen megsértővé válhatna. Az ilyen nagykereskedelmi árkedvezményes konstrukciókkal összefüggésben sem kerülhet sor azonban semmilyen esetben a megállapítottnál magasabb ár alkalmazására.

A korábbinál egyértelműbben került megfogalmazásra, hogy a hozzáférési kötelezettség különböző eseteiben milyen árszabályozási módszer alkalmazandó, ugyanis a piaci szereplők visszajelzései alapján ez is számos félreértés forrásául szolgált. Ennek megfelelően egyértelműen beazonosításra és elkülönítésre kerültek azok az esetek, amikor a Kötelezett Szolgáltató egy meglevő kiskereskedelmi szolgáltatásával egyező, meglevő kiskereskedelmi szolgáltatásaitól eltérő, illetve ezeken kívül eső – tehát jelen határozat által nem szabályozott feltételek mellett nyújt nagykereskedelmi szolgáltatást. Megszüntetésre kerültek azok a szabályok, amelyek lehetőséget adtak a Kötelezett Szolgáltatóknak, hogy bizonyos esetekben az általános szabályoktól eltérhessenek a Jogosult Szolgáltatók igényeinek kielégítése során (forgalomfüggő/forgalomfüggetlen szolgáltatások egymással való helyettesítése).

A rögzített idejű szerződések határozatlan idejű továbbélésével kapcsolatban lényegében a korábbi retail minus ármegállapító határozatokban kialakított gyakorlat került megerősítésre. A kötelezettség megfogalmazása és teljesítésének ellenőrizhetősége azonban itt is egyértelműbbé vált azzal, hogy az ilyen esetek nagykereskedelmi árát az ugyanilyen esetek kiskereskedelmi árából kell levezetni. A módosítás oka, hogy a kialakult kötelezett szolgáltatói kiskereskedelmi gyakorlat a határozatlan idővel továbbélő szerződések esetén nem egységes, ezért az egyenlő elbánás követelményének minél hatékonyabb érvényesítése érdekében önállóan kell azonosítani a határozatlan idővel továbbélő szerződésekre vonatkozó kiskereskedelmi árat, amelyből a nagykereskedelmi árat képezi a Hatóság. Ezen áralkalmazás továbbá azért is indokolt, mert az így kialakuló ár várhatóan a minden más paraméterében azonos határozott idejű és határozatlan idejű szolgáltatás megállapított ára között fog elhelyezkedni, hiszen a továbbélő szerződések esetén már nem jelentkeznek a szolgáltatásnyújtás megkezdésével kapcsolatos költségek.

Új pontként került be a szabályozásba az az eset, amikor a Kötelezett Szolgáltatónak új kiskereskedelmi értékesítés hiányában kell a nagykereskedelmi árat megállapítania. A gyakorlat azt mutatja ugyanis, hogy ilyen eset kisebb szolgáltató vagy kisebb díjcsomag vonatkozásában könnyen előfordulhat. Ebben az esetben a Kötelezett Szolgáltatónak a meglevő, „régi" szerződésállománya bevételi és volumenadatai alapján kell a nagykereskedelmi árat megállapítania.

Ugyancsak a gyakorlati tapasztalatok alapján került új pontként megfogalmazásra annak szabályozása, hogy mi a teendő megszűnő kiskereskedelmi szolgáltatások esetén. A szabályozás fő célja, hogy egyrészt kellő rugalmassággal lehetővé tegye a Kötelezett Szolgáltató számára egyes kiskereskedelmi szolgáltatásainak kivezetését a piacról, másrészt ezzel kapcsolatban a szükséges átláthatóságot és felkészülési időt biztosítsa a Jogosult Szolgáltatók számára.

A csupasz nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés szabályozásának módosítása azért vált szükségessé, mert a korábbi szabályozás technológiafüggő módon a DSL technológia vonatkozásában fogalmazott meg szabályokat. A technológiai fejlődés azonban a szélessávú hozzáférés technológiai kereteit kitágította, így olyan szabályozásra van szükség, amely technológiasemleges módon vonatkozik a csupasz nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés ármeghatározására. Ez a szabály természetesen közgazdasági tartalmában nem különbözik a korábbi szabályozástól, így a DSL technológia vonatkozásában a korábbival egyező módon értelmezendő.

A fentiek alapján jelen határozatban előírt árszabályozás (a jelen határozatban meghatározott más kötelezettségekkel együtt) megfelelő eszköz a feltárt piaci probléma (és az általa okozott versenytorzítás, azaz a túlzó árazás lehetősége) orvoslására.

III.4.2.4. Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

Az Eht. lehetőséget teremt az Elnök számára, hogy hozzáféréssel és összekapcsolással, (valamint közös eszközhasználattal, illetve helymegosztással) kapcsolatos kötelezettségeket írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára.

Ennek keretében az Elnök többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő.

Ilyen kötelezettséget az Elnök különösen akkor írhat elő, ha a hozzáférés megtagadása, a korábbi hozzáférés visszavonása vagy hasonló hatással járó ésszerűtlen feltételek kikötése a Hatóság mérlegelése szerint megakadályozná a hatékony piaci verseny kialakulását az előfizetői szolgáltatások terén, és ebből eredően az előfizetők érdekeivel ellentétes eredményre vezetne.

A hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség a korábban vizsgált piactorzító magatartásformák közül megfelelően képes kezelni a hozzáférés megtagadását, valamint a nem árjellegű versenyproblémák közül az árukapcsolást/csomagolást, továbbá a kötelezettség konkrét előírásain keresztül a késleltetési taktikákat.
Az NHH Tanácsa a DH-23398-30/2007. sz. határozattal lezárt második piacelemzés során is kirótta ezen kötelezettséget, amelyeket megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen. A végfelhasználók által igénybe vett szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra továbbra is a Kötelezett Szolgáltató tulajdonát képezi, így a szolgáltatás nyújtásának lehetősége továbbra is függ az infrastruktúrához való hozzáféréstől. A hozzáférés hiányában nem lehetséges a Jogosult Szolgáltatók számára a kiskereskedelmi piacon való megjelenés, azaz nem tudják a potenciális ügyfeleiket kiszolgálni. A hozzáférés kötelezettségének fenntartása viszont képes biztosítani, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás érdemben megvalósuljon, azaz a Jogosult Szolgáltató képes legyen összekapcsolódni a Kötelezett Szolgáltatóval és annak hálózatához hozzáférve ügyfeleit kiszolgálni.
A lehetséges piactorzító magatartásformák vizsgálata alapján tehát úgy értékeltem, hogy a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacához tartozó szolgáltatások tényleges igénybevehetőségének érdekében indokolt és arányos a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség fenntartása a rendelkező részben meghatározott módosításokkal.
A felhalmozódott piaci és szabályozói tapasztalatok, a hálózatok fejlesztése, az azonosított piac megváltozott tartalma szükségessé tette a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség tartalmának módosítását.
A hozzáférési kötelezettség előírása során alapvető fontosságú annak megítélése, hogy az adott erőforrás nem, vagy csak nehezen duplikálható, de esetleges duplikálása is gazdaságilag ésszerűtlen lenne. A szélessávú hozzáférés nyújtásához szükséges infrastruktúra elemekre vonatkozóan ez eltérő mértékben igaz.
A szélessávú hozzáférés esetén az előfizetői hozzáférési hálózati szakasz tekinthető olyan „erőforrás"-nak amely nem, vagy csak nehezen duplikálható, de a hálózatban nem nehezen duplikálhatónak tartott szakaszok esetében is felmerülhet a hatékonytalan párhuzamosságok kiküszöbölése. Ezt, valamint a platformon belüli infrastruktúra alapú verseny támogatásának célját figyelembe véve jelen határozatban az országos- és a közeli bitfolyam hozzáférés biztosítási kötelezettség mellett felhordó hálózati szolgáltatások nyújtásának kötelezettségét is előírtam a Kötelezett Szolgáltatók számára.
A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférések piacán a piac fejlődésének ösztönzése, valamint a ráépülő kiskereskedelmi piacokon a versenyfeltételek javítása érdekében jelen határozat rendelkező részében a hozzáférési szolgáltatások igénybevételével kapcsolatban kiegészítő szolgáltatások nyújtásának kötelezettségét írtam elő a Kötelezett Szolgáltatók számára.
A Jogosult Szolgáltatók beruházásainak védelme, valamint a tervezhetőség érdekében a hozzáférési kötelezettség keretében szükségesnek tartottam migrációs szabályok előírását.

III.4.2.4.1. Országos bitfolyam hozzáférés kötelezettség

Az országos bitfolyam hozzáférés olyan bitfolyam hozzáférés szolgáltatás, amely lehetővé teszi, hogy adott hozzáférési pontból bármely – a kötelezetti hálózaton belüli, a Kötelezett által kiszolgálható – előfizető ellátható legyen a Jogosult által is szélessávú hozzáféréssel.
Jelenleg a kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán a szolgáltatás alapú verseny alapvetően az országos bitfolyam hozzáférés kötelezettség igénybevételén keresztül valósul meg. Ennek fenntartása mindenképpen indokolt. Az országos bitfolyam hozzáférést igénybe vevő szolgáltatók hozzájárulnak a piaci verseny élénkítéséhez, számukra a (közeli bitfolyam hozzáférésnél) a szolgáltatási értéklánc hierarchiáját tekintve a „magasabb földrajzi szintű" hozzáférési pontot tartalmazó nagykereskedelmi szolgáltatások (alapvetően az országos bitfolyam hozzáférés) lehetnek fontosak. Az országos bitfolyam hozzáférés fontos piacralépési kapunak tekinthető.
Fontos változás az előző határozathoz képest, hogy a korábbi országos IP bitfolyam hozzáférés szolgáltatás nevéből kikerült az IP, mivel a Kötelezett és Jogosult Szolgáltatók közötti forgalomátadás átvételt nem kívántam csak a 3. rétegszinten, és azon belül csak egyetlen (IP) protokollra szűkíteni. A jövőben tehát akár 2. rétegszínű (pl. Ethernet) átadás-átvétel megoldását sem lehet kizárni. Különösen akkor nem, ha erre van jogosulti igény.
A szolgáltatási piac határának módosulása következtében változott a hozzáférési kötelezettség által érintett szolgáltatások köre. A hozzáférési kötelezettség a következő szolgáltatásokra terjed ki:

- Hagyományos PSTN-alapú hálózaton, sodrott réz érpár közegen, DSL technológia használatával nyújtott bitfolyam hozzáférés szolgáltatások
- Szélessávú kábelmodemes hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások

– Szélessávú optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások

A jelenlegi országos átadási pontokon keresztül a hozzáférési kötelezettség által érintett fenti szolgáltatások (hozzáférési típusok) mindegyike azonos költségszint mellett megvalósítható, hiszen ezeken a pontokon mind a kínálati oldal (JPE), mind a potenciális keresleti oldal (ISP-k) képviselői jelen vannak.

III.4.2.4.2. Közeli bitfolyam hozzáférés kötelezettség tartalma

Közeli bitfolyam hozzáférés

Közeli bitfolyam hozzáférés esetében olyan bitfolyam hozzáférésről van szó, melyben a Kötelezett Szolgáltató hálózatának a hozzáférési aggregációs pontban lévő aktív hálózati eszközei (pl. OLT, DSLAM, CMTS) kapacitását engedi át, illetve osztja meg az arra jogosult szolgáltatóval. Az előfizetői hozzáférés átviteli kapacitásának egy részét továbbra is a Kötelezett Szolgáltató használhatja szolgáltatás nyújtására.

A szolgáltatási piac határának módosulása következtében (lásd előző pont) változott a hozzáférési kötelezettség által érintett szolgáltatások köre, ennek megfelelően módosult a Kötelezett által kötelezően nyújtandó szolgáltatás tartalma és ennek megfelelően az elnevezése is. A korábbi határozatokban szereplő, az Eht.-ban meghatározott helyi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás helyére a közeli bitfolyam hozzáférés lépett.

A legtöbb esetben az NGA hálózatok a meglévő hagyományos (sodrott réz érpár, illetve koaxiális kábel) hálózatok korszerűsítésének az eredményei, ahol az első aktív hálózati eszköz (DSLAM, Ethernet Switch, CMTS, stb.) előfizetőhöz közelebbi telepítése a sávszélesség tekintetében lényegesen jobb minőségű, szélessávú hozzáférés nyújtását teszi lehetővé. Ugyanakkor a potenciális Jogosult Szolgáltatóknak a Kötelezett aktív hálózati berendezéseinek az előfizetőhöz - a hozzáférési aggregációs pontnál (14. ábra és 15. ábra) - közelebbi elérése a befektetési lépcsőn egy olyan jelentős ugrást feltételez, amihez szükséges pótlólagos beruházások nem feltétlenül állnak arányban a szolgáltatás minőségének javulásával. A közeli bitfolyam hozzáféréshez képest minőségi ugrást csupán az előfizetőt dedikáltan elérő fizikai szakasz (előfizetői hozzáférési szakasz) feletti ellenőrzés biztosít (kivéve azon hozzáférési típusnál, ahol a 4. piaci határozat megállapítása szerint a fizikai szakasz megosztása önmagában a kiskereskedelmi szolgáltatás minőségének romlását eredményezné), amihez való hozzáférést és a kapcsolódó felhordó hálózati szolgáltatás igénybevételét a 4. piaci szabályozás megfelelően kezeli. Így a hozzáférési kötelezettség kiterjesztése a hozzáférési aggregációs pontnál az előfizetőhöz közelebb elhelyezkedő aktív hálózati elemekhez nem indokolt.

A közeli bitfolyam hozzáférés tartalmaz minden olyan előfizetői hozzáférési technológián nyújtott – a hozzáférési aggregációs pontban átengedett – bitfolyamot, amelyre a hozzáférési kötelezettség vonatkozik. Ezek közül a szélessávú kábelmodemes hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés már kereskedelmi alapon is megjelent, de szabályozási kényszer hiányában elterjedni még nem tudott. A kiskereskedelmi piacba tartozó hozzáférési típusok közül utolsóként az optikai kiskereskedelmi szélessávú hozzáférések jelentek meg, melyekhez kapcsolódó optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások szabályozói kényszer hiányában még nem jelentek meg. Ugyanakkor a fényvezető szálas szakaszok hosszának növekedése az adott hozzáférési aggregációs pontból elérhető előfizetők számának növekedését eredményezi, ami méretgazdaságosság miatt ezen hozzáférési típust különösen vonzóvá teszi a potenciális Jogosult Szolgáltatók számára.

Az egyértelműség biztosítása érdekében megváltozott a kezelési módja annak az esetnek, amikor a Jogosult Szolgáltató úgy kínál kiskereskedelmi szélessávú hozzáférést, hogy a végfelhasználó nem vesz igénybe olyan szolgáltatást, amelynek érdekében az adott hálózat eredetileg kiépült. Az előző határozat ezt az esetet az országos IP-bitfolyammal kapcsolatos rendelkezések között kezelte, jelen határozat az egyértelműség érdekében mindkét bitfolyam hozzáférés típusra (közeli, országos) külön-külön is nevesíti.

Szükséges továbbá annak a határozatban való rögzítése, hogy a Kötelezett Szolgáltató a szerződéskötést megelőző előrendelési eljárás során milyen módon köteles az információkat a Jogosult Szolgáltató számára átadni a Közeli bitfolyam hozzáférés igénybevételére vonatkozóan. Tekintettel arra, hogy a nemzeti konzultáció során érkezett szolgáltatói észrevételek szerint a Kötelezett Szolgáltatók a térkép formátumú információszolgáltatást jelenleg nem minden esetben tudják biztosítani, a Jogosult Szolgáltatók számára pedig a hálózati információk feldolgozását lényegesen megkönnyítené, ha a kötelezettségben előírt adatokat táblázatos formában is megkaphatnák, indokolt annak előírása, hogy az előírt adatokat, beleértve a térképi megjelenítés alapjául szolgáló koordinátahelyes adatokat a Kötelezett Szolgáltató köteles táblázatos formában megadni, ezen felül pedig azokat térkép formájában is köteles átadni, ha az igényelt adatok tekintetében a nyilvántartási rendszere ezt lehetővé teszi.

Felhordó hálózati szolgáltatások biztosítása

A felhordó hálózati szolgáltatások a közeli bitfolyam hozzáféréshez kapcsolódó kiegészítő jellegű szolgáltatások, amelyek célja, hogy a közeli bitfolyam hozzáférés eléréséhez a Jogosult Szolgáltató számára felhordó hálózati szakaszokat, vagy ezek kialakításához infrastruktúra elemeket biztosítsanak, annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott közeli bitfolyam hozzáférésnek a Jogosult Szolgáltató általi igénybevételét elősegítsék.

Az előző határozathoz képest lényeges változás, hogy a Kötelezett Szolgáltatók számára felhordó hálózati szolgáltatások nyújtását írtam elő. A szélessávú nagykereskedelmi piacokkal kapcsolatos jelen piacelemzés során a platformon belüli infrastruktúra alapú verseny támogatását tűztem ki célul[47], amely a hurok átengedés, előfizetői szakasz átengedés és a helyi/közeli bitfolyam igénybevételének ösztönzésével érhető el. Tekintettel arra, hogy a hurok átengedés, illetve a közeli bitfolyam hozzáférés jelen állapot szerint Magyarországon kevéssé elterjedt, a kitűzött cél elérése csak akkor valósulhat meg, ha a szabályozás a cél megvalósulását a korábbinál kiterjedtebb eszközrendszerrel támogatja. A felhordó hálózati kötelezettségek előírását indokolta továbbá az is, hogy az előző piacelemzés óta az elektronikus hírközlési piac bővült és a szolgáltatási piac részévé váltak az újgenerációs hozzáférési hálózatok, amelyek hálózati struktúrája eltér a hagyományos hozzáférési hálózatokétól, amelynek következtében a hozzáférési aggregációs pont helye megváltozhat. Előfordulhat, hogy a hozzáférési aggregációs pont közelebb kerül az előfizetőkhöz, ekkor az előfizetői szakasz lényegesen rövidebbé válhat, mint a réz érpáras helyi hurkok, de elképzelhető olyan eset is, hogy a teljes hosszában fényvezető szálas előfizetői szakaszhoz tartozó aktív hálózati eszköz földrajzi helye megváltozik. Emiatt az előfizetői hozzáférési ponthoz való eljutás lehetősége a közeli bitfolyam hozzáférés igénybevételének még inkább fontos feltételévé vált.

A Jogosult Szolgáltatók számára a saját hálózat kiépítése a Kötelezett Szolgáltató hálózatában lévő hozzáférési aggregációs pontokig igen jelentős költséggel jár, illetve egyéb (fizikai, engedélyeztetési) akadályokba is ütközhet, azaz a közeli bitfolyam hozzáférés igénybevételéhez szükséges hálózati összeköttetés versenykorlátozó szűk keresztmetszetet jelent. Ezért a felhordó hálózati szolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezés hiányában a Jogosult Szolgáltatók számára lényegesen kedvezőtlenebbek lennének a Közeli bitfolyam hozzáférés igénybevételének a feltételei. A közeli bitfolyam hozzáférésre vonatkozó hozzáférési kötelezésekkel elérni kívánt szabályozói célok teljesüléséhez ezért indokolt a felhordó hálózati szolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezés előírása.

A kisebb, kevésbé kiterjedt hálózattal rendelkező alternatív szolgáltatók számára a JPE szolgáltató központjainak (hozzáférési aggregációs pontjainak) elérése jelentős akadályokba ütközhet. A jogosult szolgáltatóktól kapott észrevételek alátámasztják, hogy a felhordó hálózati összeköttetések biztosítása szűk keresztmetszetet jelent, valamint a központok (hozzáférési aggregációs pontok) elérése csak megfelelően szabályozott felhordó hálózati szolgáltatások mellett lehet gazdaságilag ésszerű. A felhordó hálózati szolgáltatás nyújtására vonatkozó kötelezettség tehát a legmegfelelőbb és leghatékonyabb szabályozói eszköz, a feltárt piaci probléma (versenykorlátozó szűk keresztmetszet a közeli bitfolyam hozzáférés igénybevételéhez szükséges hálózati összeköttetésnél) más kötelezettséggel nem kezelhető hatékonyan.

Magyarországon a helyi hurok átengedés igénybevétele eddig nagyon csekély mértékű volt (2010. december 31-i állapot szerint 23.880 darab helyi hurok átengedés), szabályozott helyi bitfolyam átengedést pedig egyáltalán nem vettek igénybe a Jogosultak. A helyi hurok átengedés és a helyi bitfolyam hozzáférés sikertelensége arra utal, hogy a korábbi határozatokban előírt tartalmú kötelezettségek nem biztosítottak megfelelő feltételeket ezen szolgáltatások Jogosult Szolgáltatók általi igénybevételéhez. A felhordó hálózati szolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezettség ezért létfontosságú a közeli bitfolyam hozzáférésre vonatkozó hozzáférési kötelezettség hatékony működéséhez és megfelelően támogatja az infrastruktúra alapú verseny fejlődését.

Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltatók a számukra leginkább megfelelő felhordó hálózati szolgáltatást vehessék igénybe, indokolt, hogy a kötelezettségként előírt felhordó hálózati szolgáltatások köre a kábelhely megosztásra, a sötétszál átengedésre, a hullámhossz átengedésre és az átviteli kapacitás biztosítására is kiterjedjen. Előzetesen ugyanis nem meghatározható, hogy adott helyzetben a Jogosult Szolgáltató számára melyik felhordó hálózati szolgáltatás biztosítja leghatékonyabban, legalacsonyabb költséggel azt, hogy az alapszolgáltatás igénybevételi helyszínéhez összeköttetést tudjon kialakítani. Ha az adott helyzetben a leginkább megfelelő felhordó hálózati szolgáltatás nem áll rendelkezésre, ez akadályozhatja

[47] A platformon belüli infrastruktúra alapú verseny támogatása abban az esetben lehet indokolt, ha a szabályozó úgy látja, hogy önmagában a kábel és a telekom platformok versenye nem biztosítja hosszú távon a megfelelő intenzitású versenyt, a mobil szélessáv pedig alapvetően nem helyettesítő, hanem inkább kiegészítő szerepet fog játszani, ezért a verseny kívánatos és fenntartható szintjének eléréséhez szükség van a platformon belüli infrastruktúra alapú alternatívokra (inkumbens hálózatát igénybe vevő alternatívok: DSL, optika). A jelenlegi hazai piaci helyzet a piacelemzés eredményeit figyelembe véve indokolttá teszi a platformon belüli infrastruktúra alapú verseny támogatását. (Bővebben lásd még a Nemzeti Hírközlési Hatóság által a 2010. június 30-i szélessávú piacok szabályozásával kapcsolatos nyilvános meghallgatásához készített előkészítő anyagot.)

annak lehetőségét, hogy a közeli bitfolyam hozzáférést a Jogosult Szolgáltató igénybe tudja venni. Ez indokolja, hogy a szabályozás biztosítsa a különböző felhordó hálózati megoldások közötti választás lehetőségét a Jogosult Szolgáltató számára.
A szabályozott felhordó hálózati szolgáltatások hatókörét az előbbiekben elmondottak miatt (hálózati struktúra változása, szabályozási cél támogatása) földrajzi értelemben is bővítettem oly módon, hogy a Kötelezett Szolgáltató a hozzáférési aggregációs pont és a Kötelezett Szolgáltató hálózatának legfeljebb 25 km távolságban pontja között köteles felhordó hálózati szolgáltatást nyújtani. A felhordó hálózati szolgáltatások 25 km-es távolságát az alapján határoztam meg, hogy hozzávetőlegesen ennyi az erősítés nélküli optikai hatótávolság, ezen túl a beruházás költsége növekedne a Jogosultak számára.
A szabályozási cél megvalósulását, a közeli bitfolyam hozzáférés igénybevételének ösztönzését kívánja támogatni a kötelezés azon eleme is, hogy a Kötelezett a felhordó hálózati szolgáltatásokat a Jogosult választása szerinti prioritásban köteles nyújtani a Jogosult Szolgáltató számára.
A felhordó hálózati szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban előírt kötelezettség arányos, mivel kevésbé megterhelő módon az azonosított versenykorlátozó szűk keresztmetszet hatékony kezelése nem lenne megvalósítható. A Kötelezett Szolgáltató terheinek csökkentését is szolgálja a kötelezettségnek az az eleme, amely csak korlátozott földrajzi körzetben írja elő a felhordó hálózati szolgáltatások biztosítását. A kötelezés arányosságát biztosítja továbbá az a rendelkezés, amely szerint a Kötelezett Szolgáltató a meghatározott felhordó hálózati szolgáltatások közül a Jogosult Szolgáltató által kiválasztott szolgáltatást csak abban az esetben köteles nyújtani, amennyiben ez az adott hálózati szakaszon nem ütközik objektív műszaki akadályokba.
A kábelhely megosztás szolgáltatás tényleges igénybevehetőségének érdekében szükségesnek tartottam az igénybevétel kereteinek meghatározását.

A kábelhely megosztás különös szabályai

a) Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató a rendelkező rész D/2 pontjának 2. alpontjában előírt kábelhely megosztást igénybe tudja venni, szükséges annak biztosítása, hogy a Jogosult Szolgáltató az általa igényelt, a kábelhely megosztási kötelezettség rendelkező rész D/2 pontjának 2. alpontjában meghatározott kiterjedésének megfelelő kábelhely szakaszra vonatkozóan minden, a kábelhely megosztás megvalósíthatóságával, annak feltételeivel kapcsolatos információt megkapjon. Ennek előírása hiányában a kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettség nyilvánvalóan nem lenne hatékony, hiszen a kábelhely infrastruktúrára vonatkozó megfelelő információk hiányában a Jogosult Szolgáltatók nem tudnának reális üzleti és hálózatfejlesztési tervet készíteni az újgenerációs hozzáférési hálózatuk fejlesztésére.
A kábelhely megosztás megvalósíthatóságával kapcsolatos információszolgáltatás alapvetően két módon lehetséges:

- egyedi adatszolgáltatás útján, a Jogosult Szolgáltató igénybejelentése alapján meghatározott kábelhely szakaszokra vonatkozóan, vagy
- a Jogosult Szolgáltatók számára elektronikus úton hozzáférhető kábelhely nyilvántartás (digitális térkép) alapján.

A Jogosult Szolgáltatók számára elektronikus úton hozzáférhető, teljes körű kábelhely nyilvántartás kialakítása igen jelentős időt és költséget igényel a Kötelezett Szolgáltatók részéről. Ezt támasztják alá a nemzetközi tapasztalatok és az a tény, hogy a Kötelezett Szolgáltatók nem rendelkeznek egységes nyilvántartásokkal a kábelhelyeikről. Az elektronikus úton hozzáférhető kábelhely nyilvántartás kialakításával kapcsolatos jelentős ráfordítások megtérülése bizonytalan. Abban az esetben, ha a kábelhely megosztással kapcsolatban nem jelentkezik számottevő mértékű kereslet, a Kötelezett Szolgáltatók nyilvántartási rendszereinek fejlesztési ráfordításai nem térülnek meg. Ennek mérlegelésénél figyelembe kell venni azt is, hogy a Jogosult Szolgáltatók részéről a Kötelezett Szolgáltatók hozzáférési szolgáltatásaira épülő infrastruktúra beruházások az eddigiekben igen csekély mértékűek voltak, a múltbeli adatok ezért nem alapoznak meg a kábelhely megosztási szolgáltatás iránti jelentősebb jövőbeli kereslettel kapcsolatos feltételezést, különösen azokon a földrajzi területeken, ahol az újgenerációs hozzáférési hálózatok kiépítésének gazdaságossági feltételei kedvezőtlenebbek.
A kábelhely megosztás igénybevételéhez szükséges információk ugyanakkor biztosíthatóak eseti adatszolgáltatás útján is, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott földrajzi területre vonatkozóan.
A fenti okok miatt az elektronikus úton hozzáférhető kábelhely nyilvántartási rendszer kialakítására vonatkozó kötelezettség indokolatlan terhet jelentene a Kötelezett Szolgáltatók számára és nem felelne meg az arányosság követelményének.
Ezért a kábelhely infrastruktúrával kapcsolatos információszolgáltatási kötelezettség akkor felel meg az indokoltság és arányosság követelményének, ha a Kötelezett Szolgáltató eseti adatszolgáltatás útján, a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésében meghatározott – a kábelhely megosztási kötelezettség rendelkező rész D/2 pontjának 2. alpontjában

meghatározott kiterjedésének megfelelő – földrajzi területre köteles az igényelt kábelhely megosztás megvalósíthatóságával kapcsolatos információkat megadni.
A kábelhely megosztási kötelezettség a rendelkező rész D/2 pontjának 2. alpontjában meghatározott hálózati szakaszokra vonatkozik. A kötelezettség alkalmazása során előfordulhat, hogy a Jogosult Szolgáltató tervezett hálózatfejlesztése nem két végponttal meghatározható hálózati szakaszra, hanem egy határvonalaival megadható földrajzi területre (például városrészre) vonatkozik. Ebben az esetben indokolt annak lehetővé tétele, hogy a Jogosult Szolgáltató az adott földrajzi területre vonatkozóan egyetlen igénybejelentés keretében hozzáférhessen a területre vonatkozó, a kábelhely megosztás megvalósíthatóságával kapcsolatos információkhoz, és ne kelljen az egyes, végpontokkal meghatározott hálózati szakaszokra külön-külön információszolgáltatást igényelnie. Amennyiben adott földrajzi területen minden egyes hálózati szakaszra külön információigénylési eljárást kellene a Jogosult Szolgáltatónak megindítania, az jelentős késedelmet és többletköltséget okozna a Jogosult Szolgáltató számára, ami akadályozná a kábelhely megosztás megvalósíthatóságát. Másrészt, a Kötelezett Szolgáltató számára is hatékonyabban megvalósítható a nyilvántartási rendszeréből adott földrajzi területre vonatkozóan a kábelhely infrastruktúra adatainak (nyomvonal, hozzáférési pontok) legyűjtése, mintha ezt több, végpontokkal meghatározott hálózati szakaszokra vonatkozóan külön-külön kellene megtennie.
A fentiek alapján indokolt annak előírása, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó igénybejelentésében meghatározott földrajzi hely lehet két földrajzi pontot összekötő szakasz, vagy a határvonalaival meghatározott terület, amely megfelel a kábelhely megosztási kötelezettség jelen rendelkező rész D/2 pontjának 2. alpontjában meghatározott kiterjedésének.
Annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlanul ne késleltethesse az információszolgáltatást és ezáltal a kábelhely megosztás megvalósulását, szükséges, hogy a szabályozás rögzítsen egy olyan határidőt, amelyen belül a Kötelezett Szolgáltató köteles megadni a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésében kért információkat a Jogosult Szolgáltató számára. Az információszolgáltatás teljesítési határidejének az igénybejelentéstől számított legkésőbb 5 munkanapban való meghatározása az információszolgáltatás indokolatlan késedelmességének megakadályozására megfelelő, ugyanakkor a Kötelezett Szolgáltató számára is sem jelent aránytalan terhet, tekintettel arra, hogy az információszolgáltatás a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiban már rendelkezésre álló információkon alapul.

b) Indokolt és arányos az a kötelezés, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tudomására jutó információk alapján köteles folyamatosan aktualizálni nyilvántartásaiban a kábelhely infrastruktúra megoszthatóságát befolyásoló adatokat, így különösen a szabad férőhelyre vonatkozó információkat, különösen abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató vagy a hozzáférés más igénylője hálózatépítést hajt végre a kábelhely infrastruktúra felhasználásával. A nyilvántartások aktualizálása elősegíti azt, hogy a Kötelezett Szolgáltató a később felmerülő kábelhely megosztási igényekre a nyilvántartási rendszereiből pontosabb információkat tudjon szolgáltatni, illetve kevesebb esetben legyen szükség költséges helyszíni vizsgálatra a kábelhely megosztás lehetőségének megállapításához. A nyilvántartások aktualizálására vonatkozó kötelezés csökkenti ezáltal a kábelhely megosztásra vonatkozó igények megvizsgálásának időigényét és költségét, így elősegíti a kábelhely megosztás Jogosult Szolgáltatók általi igénybevételének lehetőségét, ezért indokolt kötelezettségnek tekintendő. A kötelezettség ugyanakkor nem jelent aránytalan terhet a Kötelezett Szolgáltató számára, hiszen a nyilvántartásba vételi kötelezettség azokra az információkra korlátozódik, amelyek a tudomására jutottak, ezen túlmenően nem köteles a kábelhely infrastruktúra megoszthatóságára vonatkozó átfogó felméréseket végezni. A kábelhely infrastruktúra átfogó felmérését előíró kötelezés aránytalan kötelezés lenne, tekintettel egy ilyen felmérés jelentős költségeire és erőforrásigényére.

c) A szolgáltatók kábelhely infrastruktúra nyilvántartási rendszereiből kinyerhető információk nem minden esetben elégségesek ahhoz, hogy azok alapján adott hálózati szakaszon a Jogosult Szolgáltató által igényelt kábelhely megosztás megvalósíthatósága eldönthető legyen. Ebben az esetben – amennyiben ezt a Jogosult Szolgáltató igényli – szükséges a kábelhely megosztás részletes megvalósíthatósági vizsgálatának elvégzése, amelynek eredményeképpen megállapítható a kábelhely megosztás megvalósíthatóságának lehetősége és a megvalósítás módja. Mivel a részletes megvalósíthatósági vizsgálat jellemzően helyszíni vizsgálat elvégzését teszi szükségessé, ezért ennek költsége lényegesen magasabb, mint a nyilvántartási rendszerekből való adatszolgáltatás költsége. Ezért indokolt annak előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató a részletes megvalósíthatósági vizsgálatot csak abban az esetben végezze el, ha a nyilvántartási rendszerekből a kábelhely megosztás megvalósíthatósága nem állapítható meg, és csak abban az esetben, ha a Jogosult Szolgáltató ezt kifejezetten igényli.

A Kötelezett Szolgáltató kábelhely infrastruktúrájához való hozzáférés lehetőségét illetően a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató között jelentős információs aszimmetria áll fenn. A Kötelezett Szolgáltató a nyilvántartásai alapján, illetve helyszíni vizsgálatok elvégzésével mindazoknak az információknak a birtokában lehet, amelyek a kábelhely megosztás lehetőségét befolyásolják. A Jogosult Szolgáltató ezzel szemben közvetlen információkkal nem rendelkezik, alapvetően a Kötelezett Szolgáltató által szolgáltatott információkra kénytelen támaszkodni. Ez az információs aszimmetria lehetőséget biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy abban az esetben is kizárja a kábelhely megosztás lehetőségét, ha azt a tényleges körülmények nem indokolják. Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató a lehetőségekhez képest meggyőződhessen arról, hogy a részletes megvalósíthatósági vizsgálat megállapításai a valóságnak megfelelnek, indokolt annak előírása, hogy amennyiben a megvalósíthatósági vizsgálathoz helyszíni vizsgálatok szükségesek, a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató helyszíni vizsgálat során való jelenlétét, illetve független szakértő bevonását a helyszíni vizsgálatba.
Annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlanul ne késleltethesse a kábelhely megosztás megvalósíthatóságának megállapítását és ezáltal a kábelhely megosztás megvalósulását, szükséges, hogy a szabályozás rögzítsen egy olyan határidőt, amelyen belül a Kötelezett Szolgáltató köteles elvégezni a megvalósíthatósági vizsgálatot és értesíteni a Jogosult Szolgáltatót ennek eredményéről. A megvalósíthatósági vizsgálat elvégzésére és a Jogosult Szolgáltató értesítésére meghatározott legfeljebb 15 munkanapos időtartam alkalmas arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlan késlekedését megakadályozza, ugyanakkor kellően tág időkeretet biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára ahhoz, hogy a vizsgálatot elvégezze, így ez a kötelezettség nem jelenthet számára aránytalan terhet.

d) Amennyiben a Jogosult Szolgáltató eredeti igénymegjelölésében meghatározott földrajzi pontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, a kábelhely megosztási kötelezéssel elérni kívánt célok teljesülésének elősegítése érdekében indokolt annak előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén megvizsgálja, hogy az eredetileg megjelölt végpontok közelében – a Jogosult Szolgáltatóval egyeztetett távolságon belül – elhelyezkedő pontok között lehetséges-e az igényelt kábelhely megosztás és erről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztassa. E kötelezés hiányában fennáll a lehetősége annak, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó igénye elutasításra kerül, annak ellenére, hogy a Jogosult Szolgáltató számára szintén alkalmas, az eredetileg megjelölt végpontok közelében elhelyezkedő végpontok között a kábelhely megosztás megvalósítható lenne. A Jogosult Szolgáltató ugyanis nem rendelkezik olyan információkkal a Kötelezett Szolgáltató kábelhely hálózatáról, amely alapján meg tudná állapítani, hogy az eredeti igényében meghatározott végpontok közelében megvalósítható-e a kábelhely megosztás.

f) Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató által igénybevett kábelhelyben a kábelhely megosztás célját képező hálózati összeköttetés létrejöhessen és működhessen, szükséges a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő kábeleinek elhelyezésével, üzembe helyezésével, üzemeltetésével, hibaelhárításával, eltávolításával kapcsolatos tevékenységek elvégzése, részben a Kötelezett Szolgáltató kábelhely infrastruktúrájának és kapcsolódó létesítményeinek határain belül. A kábelhely megosztás nemzetközi szabályozási gyakorlatát tekintve van arra példa, hogy a Jogosult Szolgáltató, vagy az általa megbízott, a Kötelezett Szolgáltató által elismert vállalkozó közvetlenül hozzáférhet a Kötelezett Szolgáltató kábelhelyeihez, a Jogosult Szolgáltató hálózatával kapcsolatos munkavégzés céljából. Ez azonban bizonyos esetekben veszélyeztetheti a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét és működését. Ezért a Hatóság álláspontja szerint nem lenne indokolt és arányos annak az általános érvényű előírása, hogy Kötelezett Szolgáltató köteles legyen lehetővé tenni, hogy a Jogosult Szolgáltató végezhesse el a kábelek elhelyezésével és üzemeltetésével kapcsolatos tevékenységeket. Azon tevékenységek esetében viszont, amelyek elvégzésére a Jogosult Szolgáltató is képes és amelyek a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, annak működését nem veszélyeztetik, indokolt annak biztosítása, hogy ezeket a Jogosult Szolgáltató is elvégezhesse, tekintettel arra, hogy a Jogosult Szolgáltató számára rugalmasabb és kevésbé költséges megoldást jelenthet, ha saját maga végzi el a hírközlő kábeleivel kapcsolatos tevékenységeket, mintha a Kötelezett Szolgáltatóval végezteti el ezeket a tevékenységeket. A Kötelezett Szolgáltató hálózatához való hozzáférés kérdésében tekintetbe kell venni továbbá azt a gyakorlatot, hogy a Kötelezett Szolgáltatók a hálózatukkal kapcsolatos tevékenységeket számos esetben külső vállalkozóval végeztetik. Indokolt ezért annak rögzítése, hogy a Jogosult Szolgáltató külső vállalkozóval is elvégeztetheti a kábelhely megosztással kapcsolatos tevékenységeket. A Kötelezett Szolgáltató hálózatának védelmét szolgálja az a rendelkezés, amely szerint a Kötelezett Szolgáltató szükség esetén felügyelet biztosításával ellenőrizheti a Jogosult Szolgáltató által végzett munkát.

g) Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató, vagy egy Jogosult Szolgáltató tulajdonában lévő, a Kötelezett Szolgáltató kábelhelyeiben elhelyezkedő kábelek az adott szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz, vagy az előrelátható szolgáltatásfejlesztési igényeinek megvalósításához nem szükségesek és akadályozzák a (további) kábelhely megosztást, akkor indokolt annak előírása, hogy ezek a kábelek legyenek eltávolítva a kábeltulajdonos szolgáltató költségén, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, működését nem veszélyezteti. Ezek a kábelek ugyanis akadályozzák azt, hogy a kábelhelyet olyan hálózati összeköttetések kialakítására lehessen felhasználni, amelyek segítségével a kábelhely megosztást igénylő szolgáltató előfizetői szolgáltatásokat tudna nyújtani, vagyis akadályozzák a kiskereskedelmi piacon a verseny fejlődését. A kötelezés megvalósíthatósága, illetve a működő hálózatok védelme érdekében szükséges ugyanakkor annak rögzítése, hogy a nem használt kábelek eltávolítására vonatkozó kötelezés alól kivételt jelent, ha a kábelek eltávolítása fizikailag nem megvalósítható, vagy az a működő hálózat épségét, működését veszélyeztetné.
Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltató ellenőrizni tudja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által a kábelek eltávolíthatóságára vonatkozóan tett megállapítás megfelel-e a tényleges helyzetnek, szükséges annak biztosítása, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre irányuló igénye esetén tegye lehetővé a kábelek eltávolíthatóságának megállapításakor a Jogosult Szolgáltató, valamint a Jogosult Szolgáltató igénye esetén független szakértő jelenlétét.
Indokolt továbbá annak előírása, hogy a kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terhelje, vagyis azt a szolgáltatót, amelynek érdekében a kábelhelyet indokolatlanul foglaló, a kábelhely megosztást akadályozó kábelek telepítése megtörtént.
A Kötelezett Szolgáltató hálózatának védelme érdekében szükséges annak rögzítése, hogy a kábelek eltávolítását alapvetően a Kötelezett Szolgáltató végezheti el, abban az esetben viszont, ha a kábeleknek a tulajdonos szolgáltató általi eltávolítása nem veszélyezteti a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, működését, indokolt annak biztosítása, hogy ezt a kábelek tulajdonjogával rendelkező szolgáltató is elvégezhesse (indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató felügyelete mellett), tekintettel arra, hogy a kábelek tulajdonjogával rendelkező szolgáltató számára ez rugalmasabb és kevésbé költséges megoldást jelenthet, mintha a Kötelezett Szolgáltató végezné el ezeket a tevékenységeket.
Annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlanul ne késleltethesse a kábelhely megosztást akadályozó kábelek eltávolítását és ezáltal a kábelhely megosztás megvalósulását, szükséges, hogy a szabályozás rögzítsen egy olyan határidőt, amelyen belül a Kötelezett Szolgáltató köteles a nem használt kábeleket eltávolítani, illetve a kábelek eltávolítását a tulajdonos szolgáltató számára biztosítani. Az erre meghatározott legfeljebb 15 munkanapos időtartam alkalmas arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlan késlekedését megakadályozza, ugyanakkor kellően tág időkeretet biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára ahhoz, hogy a kötelezettségének eleget tegyen, így ennek a határidőnek a betartása nem jelenthet számára aránytalan terhet.
A nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő kábelek eltávolításának lehetőségével kapcsolatban szükséges rögzíteni, hogy ezen kábelek eltávolítása a kábelek tulajdonosának hozzájárulása alapján történhet meg. Ehhez szükséges, hogy a Kötelezett Szolgáltató értesítse a kábelek tulajdonosát a kábelek eltávolításával kapcsolatban felmerült igényről és kérje a tulajdonos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárul-e a kábelek eltávolításához a Határozatban rögzített feltételek mellett. Ebben az esetben a kábelek eltávolítására meghatározott 15 munkanapba nem számít bele a tulajdonos értesítésének időpontjától a hozzájárulással kapcsolatos tulajdonosi nyilatkozat megérkezéséig számított időtartam. Ez a rendelkezés azért indokolt, mert a Kötelezett Szolgáltató által nem befolyásolható tényezők határozhatják meg a tulajdonos válaszadásának időtartamát, ezért ezt az időtartamot a Kötelezett Szolgáltató számára a kötelezettség teljesítésére biztosított időtartam részeként nem lenne indokolt figyelembe venni. A kötelezettség ellenőrizhetőségéhez ugyanakkor szükséges annak rögzítése, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonos értesítését és a tulajdonos hozzájárulással kapcsolatos nyilatkozatát dokumentálni köteles, az időpontokat utólag ellenőrizhető módon.

h) Alapvetően a kábelhellyel, illetve az ott elhelyezkedő kábelekkel kapcsolatos fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek lehetőségének biztosítása érdekében indokolt, hogy a szabályozás biztosítsa a Kötelezett Szolgáltató számára annak lehetőségét, hogy tartalékként üres kábelhelyet tarthasson fenn, amelyre a kábelhely megosztási kötelezettség nem vonatkozik. Szükséges ugyanakkor, hogy a szabályozás határozza meg az ilyen célra fenntartható kábelhely legnagyobb mértékét. Ennek hiányában ugyanis a Kötelezett Szolgáltató számára tág lehetőség nyílna a szabad kábelhelyek átengedésének megtagadására, abban az esetben is, ha a tényleges fenntartási és hibaelhárítási igények műszakilag nem indokolják az adott szabad kábelhelyek fenntartását. A Kötelezett Szolgáltató ezáltal jelentős mértékben akadályozhatná a kábelhely megosztásra vonatkozó kötelezettség érvényesülését és a kapcsolódó szabályozási célok teljesülését. A Kötelezett Szolgáltató által tartalékként

fenntartható kábelhelyek mértékére vonatkozó előírás alapján egyértelműen ellenőrizhető, hogy egy kábelhely megosztásra vonatkozó igény elbírálásánál a Kötelezett Szolgáltató az előírt kötelezettségnek megfelelően jár-e el. Az előírás hiánya viszont megnehezítené, illetve meghiúsíthatná a kábelhely megosztási kötelezettség betartásának ellenőrzését.
A Kötelezett Szolgáltató által tartalékként fenntartható üres kábelhely mértékének az adott kábelhely szakasz teljes férőhely kapacitásának 20%-ában való meghatározása alkalmas arra, hogy megakadályozza az indokolatlanul nagy szabad férőhely kapacitás kivonását a kábelhely megosztási kötelezettség alól, ugyanakkor kellően nagy tartalékkapacitást biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára a fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek elvégzéséhez. Az alépítmények esetében tekintettel kell lenni arra, hogy az alépítmény fizikailag elválasztott térrészekből (kábelvezető csövekből) állhat. Műszaki okok miatt alépítmény szakaszonként egy üres kábelvezető cső tartalékként való fenntartása indokolt lehet, ezért szükséges a kötelezettség kiegészítése azzal, hogy ha az adott alépítmény szakaszon az alépítményben elhelyezkedő minden üres kábelvezető cső férőhely kapacitása meghaladja az alépítmény szakasz teljes férőhely kapacitásának 20%-át, akkor a legkisebb férőhely kapacitású üres kábelvezető cső tartható fenn tartalékként.
Annak érdekében, hogy a Jogosult Szolgáltatók számára átláthatóak és ellenőrizhetőek legyenek a kábelhely megosztás feltételei, indokolt annak előírása, hogy az alkalmazott tartalék mértékét a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában legyen köteles közzétenni.

i) A Kötelezett Szolgáltató csak a saját tulajdonát képező kábelhely infrastruktúra tekintetében kötelezett hozzáférési szolgáltatás nyújtására. A nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő kábelhely infrastruktúrával kapcsolatban is indokolt azonban annak előírása, hogy mennyiben a kábelhely megosztás nyújtásához szükséges valamely kábelhely szakasz nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdona, de azt használja, vagy azzal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik, akkor szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe a kábelhely tulajdonosával való megegyezést követően, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában. Ezen előírás hiányában a Kötelezett Szolgáltatónak ugyanis lehetősége nyílhatna arra, hogy a nem a tulajdonában lévő, de általa használt kábelhelyek esetében (ilyenek lehetnek tipikusan a társasházak csővezetékei, kábelaknái) helyzeti előnyét kihasználva, például a szükséges közreműködés megtagadásával megakadályozza azt, hogy más szolgáltató is kábelhely megosztást vehessen igénybe az adott kábelhely szakaszokon. A kötelezettség arányosságát biztosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató számára csak a kábelhely megosztás megvalósításához szükséges mértékű tevőleges közreműködést ír elő. Indokolt továbbá annak az előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára azokat a rendelkezésre álló információkat megadni, amelyek alapján a Jogosult Szolgáltató az érintett kábelhely szakasz elhelyezkedését, valamint a kábelhely tulajdonosát azonosíthatja, hiszen ezen információk hiányában a Jogosult Szolgáltató nem tudna megegyezni a kábelhely tulajdonosával, így a kábelhely megosztást sem tudná igénybevenni. Ezek az információk a Kötelezett Szolgáltató birtokában kell, hogy legyenek, hiszen a tájékoztatási kötelezettség azokra a kábelhely szakaszokra vonatkozik, amelyeket a Kötelezett Szolgáltató maga is használ, vagy azokkal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik.

j) A kábelhely megosztás igénybevételének lehetősége alapvető feltétele annak, hogy a Jogosult Szolgáltatók a Kötelezett Szolgáltató újgenerációs hozzáférési hálózatához való hozzáférés akadályoztatása esetén újgenerációs hozzáférési hálózatokat építhessenek ki, illetve annak, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott átengedési szolgáltatások igénybevételének helyszínéhez eljuthassanak hálózatukkal. A kábelhely megosztás működőképessége ezért az infrastruktúra alapú versenyt támogató szabályozás meghatározó feltétele.
A kábelhely megosztás igénybevételének lehetőségét a Hatóság a nyilvántartásokból való információszolgáltatás és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat ingyenességének biztosításával is ösztönözni kívánja.
Figyelembe véve azt is, hogy az információszolgáltatás és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat ingyenessége indokolatlan igények bejelentését is keletkeztetheti a Jogosult Szolgáltatók részéről, csak a ténylegesen megvalósult kábelhely megosztáshoz kapcsolódó információszolgáltatás és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat ingyenességének biztosítása tekinthető a szabályozás céljai által indokoltnak.
A fenti indokok alapján a határozat rendelkező része előírja, hogy amennyiben a kábelhely megosztás megvalósíthatósága megállapítást nyer és a Jogosult Szolgáltató az ettől számított 6 hónapon belül igénybe veszi a kábelhely megosztást, akkor a Kötelezett Szolgáltató a nyilvántartásokból való információszolgáltatással és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatban felszámított díjakat a kábelhely megosztás bérleti díjában jóváírja, oly módon, hogy kábelhely bérleti díjat a

Kötelezett Szolgáltató csak a bérleti díj a) és c) pont szerinti díjakat meghaladó részére számíthat fel a Jogosult Szolgáltató felé. Vagyis a 6 hónapon belül megvalósult kábelhely megosztás első havi bérleti díjából – amennyiben a havi bérleti díj a levonandó összegnél kisebb, akkor a további havi bérleti díj(ak)ból – le kell vonni a Jogosult Szolgáltató felé korábban felszámított, nyilvántartásokból való információszolgáltatással és helyszíni megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatos díjakat és az így csökkentett kábelhely bérleti díj számítható fel a Jogosult Szolgáltató felé.

A rendelkező rész előírja továbbá, hogy abban az esetben, ha megállapítást nyer, hogy a kábelhely megosztás objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható és a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatóval közösen részt vett a kábelhely megosztás megvalósíthatósági vizsgálatban, akkor a vizsgálattal kapcsolatban a Kötelezett Szolgáltató nem számíthat fel díjat a Jogosult Szolgáltató felé. Ezt az előírást indokolja, hogy a Jogosult Szolgáltató részvétele esetén a megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatban mindkét félnek költsége merül fel, továbbá, hogy ebben az esetben a kábelhely megosztás a Jogosult Szolgáltató érdekkörén kívül eső okból hiúsul meg, ezért a kábelhely megosztás meghiúsulása nem tekinthető olyan körülménynek, amely miatt a megvalósíthatósági vizsgálattal kapcsolatos jogosulti igény indokolatlannak lenne tekinthető.

Kiegészítő szolgáltatások biztosítása

A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférések piacán a piac fejlődésének ösztönzése, valamint a ráépülő kiskereskedelmi piacokon a versenyfeltételek javítása érdekében jelen határozat rendelkező része előírja, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles mindazokat a kiegészítő szolgáltatásokat nyújtani, amelyek szükségesek az D1. pontban és a D/2. pont 1. és 2. alpontjaiban meghatározott hozzáférési szolgáltatások Jogosult Szolgáltató általi igénybevételéhez.

A kiegészítő szolgáltatások körében a nyilvántartási rendszerekből, illetve helyszíni felmérés alapján történő információszolgáltatásra vonatkozó kötelezettség előírásának elsődleges célja, hogy a nyújtott hozzáférési szolgáltatások igénybevételének feltételeiről megfelelő információt biztosítson az érintett piacon működő Jogosult Szolgáltatók, valamint az érintett piacra jövőben esetlegesen belépni szándékozó új szolgáltatók számára, annak elősegítése, hogy mindazoknak az információknak a birtokában legyenek, amelyek révén megalapozottan megtervezhetik hálózataik fejlesztését. Nyilvánvaló, hogy ennek hiányában az alternatív szolgáltatók, mint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók potenciális versenytársai, saját üzletpolitikájukat nem tudják racionálisan megtervezni.

A kiegészítő hozzáférési szolgáltatásokkal kapcsolatos információszolgáltatási kötelezettség keretében a Kötelezett Szolgáltató eseti adatszolgáltatás útján, az általa ismert összes adatot, információt tartalmazó tájékoztatást megadja a Jogosult Szolgáltatónak.

A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán a piac fejlődésének ösztönzése érdekében – tekintetbe véve azon nemzetközi szabályozási gyakorlatot, hogy a Jogosult Szolgáltató, vagy az általa megbízott, a Kötelezett Szolgáltató által elismert vállalkozó közvetlenül hozzáférhet a Kötelezett Szolgáltató infrastruktúrájához, a Jogosult Szolgáltató hálózatával kapcsolatos munkavégzés céljából – indokoltnak tartottam annak előírását, hogy amennyiben a Jogosult Szolgáltató is képes a kiegészítő szolgáltatások körébe tartozó tevékenységek elvégzésére anélkül, hogy az a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, működését veszélyeztetné, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles lehetővé tenni a Jogosult Szolgáltató számára, hogy a fenti tevékenységeket saját maga is elvégezhesse, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett.

A hozzáféréssel összefüggő kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatos rendelkezések megalkotásakor alapvető cél volt az érintett felek érdekeit messzemenően figyelembe vevő, a kötöttségeket minimalizáló, rugalmas szabályozás. Ennek megfelelően álláspontom szerint azon tevékenységek esetében, amelyek elvégzésére a Jogosult Szolgáltató is képes, és amelyek a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, annak működését nem veszélyeztetik, indokolt annak biztosítása, hogy azokat a tevékenységeket a Jogosult Szolgáltató maga is elvégezhesse, tekintettel arra, hogy a Jogosult Szolgáltató számára ez rugalmasabb és kevésbé költséges megoldást jelenthet, mintha a Kötelezett Szolgáltatóval végeztetné el ugyanazokat a tevékenységeket.

A szabályozás ugyanakkor súlyt helyez Kötelezett Szolgáltató hálózata biztonságának szavatolásával összefüggő kérdések rendezésére. Álláspontom szerint nem lenne indokolt és arányos annak az általános érvényű előírása, hogy Kötelezett Szolgáltató köteles legyen lehetővé tenni, hogy a Jogosult Szolgáltató végezhessen el minden a kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatos munkálatot. A Kötelezett Szolgáltató hálózatának védelmét szolgálja az a rendelkezés, amely szerint a Kötelezett Szolgáltató szükség esetén felügyelet biztosításával ellenőrizheti a Jogosult Szolgáltató által végzett munkálatokat.

Migrációs kötelezés – hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás

A hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás feltételeinek meghatározásakor nagy súlyt helyeztem a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak védelmére. A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piacán a Jogosult Szolgáltatók gazdálkodása biztonságának növelése, a verseny ösztönzése érdekében a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően köteleztem a

Kötelezett Szolgáltatót, hogy a felszámolandó MDF helyszínekre vonatkozó aktuális ütemtervet folyamatosan aktualizálva tegye közzé honlapján. Ezt azért ítéltem mindenképpen szükségesnek, mert az NGN hálózatok kiépülésével párhuzamosan, az NGN hálózatok topológiájából adódóan csökken az MDF-ek száma, ezért elkerülhetetlen, hogy a Kötelezett ezek számát idővel csökkenti. A már biztosított hozzáférés visszavonása azonban – amennyiben ez a Jogosult Szolgáltató számára nem transzparens módón történik – ellehetetleníti a Jogosult Szolgáltatók beruházásainak megtérülését, nehezen elviselhető elsüllyedt költségeket eredményezne számukra. A Jogosult Szolgáltatók beruházásainak védelme érdekében az alábbiakat tartottam szem előtt:

A felszámolás határidejének méltányos időben való bejelentésével és méltányos határidő biztosításával a Kötelezett Szolgáltatónak a többi szolgáltató számára méltányos határidőt kell biztosítania annak eldöntésére és közlésére, hogy melyik alternatívára kívánnak áttérni. A Jogosult Szolgáltatóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy saját ügyfeleik számára más javaslatot tehessenek, vagy, hogy alternatív szolgáltatást kínálhassanak fel.

A Jogosult Szolgáltatók beruházásai megtérülésének biztosítása, gazdálkodásuk biztonságának elősegítése érdekében (pl. annak érdekében, hogy hosszú távú szerződéseiket ügyfeleikkel kifuttathassák) az átmeneti időszak 5 évben történő meghatározását tartottam indokoltnak, ezért írtam elő azt, hogy a felszámolási szándékot a tervezett időpont előtt 5 évvel kell bejelenteni a Hatóságnak. Az 5 éves átmeneti időszak meghatározása az EU ajánlásának megfelelően, a Jogosult Szolgáltató befektetéseinek védelme érdekében történt.

Fontosnak tartottam annak előírását, hogy a migrációs folyamatban előírt, a felszámolás tervezett időpontja előtti 5 éves bejelentési kötelezettség mellett a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató(k) megegyezhet(nek) egymással kölcsönösen elfogadható, korábbi időpontban is, amennyiben valamennyi, a felszámolással érintett Jogosult Szolgáltató számára egyenlő feltételeket nyújt a Kötelezett Szolgáltató. Ilyen megegyezés esetén a Kötelezett Szolgáltatónak jóval a tényleges felszámolás előtt egyértelmű megállapodásokat kell kötnie a többi szolgáltatóval a migrációval és a felszámolandó szolgáltatásokkal, a felszámolási és az átmeneti határidőkkel kapcsolatban. A megállapodásoknak vonatkozniuk kell a (migrációval kapcsolatos) információszolgáltatásra, magára az eljárásra és a migráció határidőire. Az áttérési folyamat megfelelő végrehajtása céljából lényeges az eljárásokkal és a kivitelezési tervekkel kapcsolatos információszolgáltatás. Méltányos átmeneti határidő szükséges ahhoz, hogy az áttérés során folyamatosan biztosítható legyen a szolgáltatás zavartalansága.

A Kötelezett Szolgáltatónak egy adott hálózati szinten nyújtott szolgáltatás felszámolása csak akkor lehetséges, amennyiben az igénybevevők számára más alternatíva áll rendelkezésre. A visszavonásra irányuló kérelem pozitív elbírálásához azt szabom minimális feltételként, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak legalább egy rendelkezésre álló és igénybe vehető (szabályozott) alternatívát kell kínálnia, amennyiben az adott helyszínen önmaga számára hozzáférést biztosít a hurokhoz. (Tehát pl. attól az időponttól kezdve, hogy az ODF-hozzáférés, mint az MDF-hozzáférés alternatívája ténylegesen rendelkezésre áll és igénybe vehető a felszámolandó MDF (szám) központ területén, teljesül ez a kritérium.)

Amint a Kötelezett Szolgáltató előtt ismertté válik, hogy egy adott területen a szolgáltatás igénybevételének milyen alternatív megoldása vehető igénybe, - függetlenül attól az időponttól, amikor a szolgáltatások ténylegesen igénybe vehetők - akkor azokat a többi szolgáltató tudomására kell hoznia, és egyidejűleg fel kell vennie azokat a referenciaajánlatához csatolt ütemtervének áttekintésébe. Fontosnak tartottam annak előírását, hogy ha ezek az egyéb igénybe vehető lehetőségek még nem jelennek meg referenciaajánlatként, akkor ezeket a Kötelezett Szolgáltatónak haladéktalanul fel kell vennie a hozzáférési referenciaajánlatba. A nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés piac fejlődésének előmozdítása, a verseny ösztönzése érdekében a rendelkező részben - az EU Bizottság NGA Ajánlásával összhangban - előírtam, hogy az alternatív megoldások Kötelezett Szolgáltató általi igénybevételét legalább 6 hónappal megelőzően - minden, vele hálózati szerződést kötött Jogosult Szolgáltató tudomására kell hoznia azokat.

Szabályozási szempontból szükségesnek ítéltem annak előírását, hogy a felszámolás során a Kötelezett Szolgáltatónak azonos módon kell bánnia saját és a Jogosult ügyfeleivel. A diszkrimináció elkerülésére vonatkozó kötelezettség magában foglalja, hogy amíg a Kötelezett Szolgáltató saját szolgáltatásához maga is használja a rézvezetékes hurkot, akkor ezt a többi fél számára is rendelkezésre kell bocsátania. Ebben az esetben a Kötelezett Szolgáltató rézvezetékes hurkához való általános hozzáférésről van szó, és a Hatóság méltánytalannak tekinti azt, ha más szolgáltatók szolgáltatását korábban számolnák fel, miközben a Kötelezett Szolgáltató a szolgáltatás más formáit ugyanazon a helyszínen felkínálja.

A diszkrimináció elkerülésére vonatkozó kötelezettség továbbá azt is jelenti, hogy ha a Jogosult előfizetőinek kiszolgálásához biztosított nagykereskedelmi terméknek a migrációs célhálózatban is van megfelelője, akkor a Kötelezett Szolgáltatónak azt biztosítania kell. Amennyiben erre nincs lehetőség, akkor a saját előfizetőknek biztosított kiskereskedelmi termékek reprodukciójához alkalmas nagykereskedelmi termékeket kell helyette felajánlania.

A migrációs folyamatra vonatkozó egyértelmű megállapodásokkal a felszámolási és az átmeneti határidőkkel kapcsolatban fontosnak tartottam annak előírását, hogy a Kötelezett Szolgáltatónak jóval a tényleges felszámolás előtt egyértelmű megállapodásokat kell kötnie a többi szolgáltatóval a migrációval és a felszámolandó szolgáltatásokkal kapcsolatban. E megállapodásoknak vonatkozniuk kell a (migrációval kapcsolatos) információszolgáltatásra, magára az eljárásra és a migráció határidőire. Az áttérési folyamat megfelelő végrehajtása céljából lényeges az eljárásokkal és a kivitelezési tervekkel kapcsolatos információszolgáltatás. Méltányos átmeneti határidő szükséges ahhoz, hogy az áttérés során folyamatosan biztosítható legyen a szolgáltatás zavartalansága.

A szolgáltatás megfelelő minőségére és a szolgáltatás folyamatosságára vonatkozó garanciának az a funkciója, hogy az áttérés időszakában biztosítsa azt, hogy a szolgáltatási szintek és más minőségi paraméterek a kötelezett szolgáltató belső és külső teljesítéseinél ugyanazon a szinten maradjanak.

Az MDF helyszínek felszámolási ütemtervének méltányos időben történő közzétételének előírását, amelynek során az MDF-helyszín újratervezésére és az MDF (és SDF) helyszín leszerelésére 5 éves határidőn belül sor kerül, azért ítéltem szükségesnek, mert fontosnak tartom, hogy az információszolgáltatásra diszkrimináció nélkül kerüljön sor, így az minden nagykereskedelmi igénybevevő (ideértve a Kötelezett Szolgáltatót, mint belső igénybevevőt is) számára egyidejűleg álljon rendelkezésre.

Tekintettel arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató hajlamos az információt előbb saját szervezete számára szolgáltatni, a szabályozás méltányosnak találta, hogy azt a kötelezettséget rója a Kötelezett Szolgáltatóra, hogy a felszámolandó MDF és utcai kabinet helyszínekre vonatkozó aktuális ütemtervet folyamatosan aktualizálva tegye közzé honlapján. Amennyiben fontos, új információ válik ismertté a felszámolással kapcsolatosan, akkor azt a Kötelezett Szolgáltató azonnal közzéteszi honlapján, és erről ezzel egyidejűleg tájékoztatja a nagykereskedelmi igénybevevőket és a Hatóságot.

A migráció kiszámíthatóságának előmozdítása érdekében fontosnak tartottam annak előírását, hogy a Kötelezett Szolgáltató rendszeresen tájékoztatást nyújtson azokról a földrajzi helyszínekről, ahol ODF-hozzáférés vagy utcai kabinethez való hozzáférés válik elérhetővé. Ezért szükségesnek ítéltem, hogy azt a kötelezettséget rójam a Kötelezett Szolgáltatóra, hogy az elérhetővé váló ODF és utcai kabinet helyszínekre vonatkozó ütemtervet folyamatosan aktualizálva tegye közzé honlapján. Amennyiben fontos, új információ válik ismertté a létesítéssel kapcsolatosan, akkor azt a Kötelezett Szolgáltató azonnal közzéteszi honlapján, és erről ezzel egyidejűleg tájékoztatja a nagykereskedelmi igénybevevőket és a Hatóságot.

A migrációs feltételek közzététele következtében a Jogosult Szolgáltatók számára előre ismertté válik az eljárás a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek módosulása során, ami nagyobb biztonságot és tervezhetőséget jelent számukra. A szabályozás kiemelt figyelmet fordított arra, hogy a meghatározott feltételek segítsék a Jogosult Szolgáltatókat a minél gyorsabb és egyszerűbb ügyintézésben szolgáltatóváltás vagy új nagykereskedelmi input felhasználása esetén.

Az ágazat technológiai fejlődésének előmozdítása, a rézhálózatról újgenerációs (optikai, esetleg más) hálózatra történő váltás folyamatosságának, zökkenőmentességének elősegítése érdekében az MDF-ek bezárásának engedélyeztetési kötelezettsége kizárólag azon MDF-ek esetében áll fenn, amelyeknél élő hozzáférés valósul meg. Azon MDF-ek bezárása esetében, amelyeknél élő hozzáférés nem valósul meg, a Kötelezett Szolgáltatónak csak bejelentési kötelezettsége van. A Kötelezett Szolgáltató a tervezett bezárás előtt 12 hónappal köteles értesíteni erről a Hatóságot.

III.4.2.5. Számviteli szétválasztás

A számviteli szétválasztási kötelezettség alapján a Hatóság többek között előírhatja a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára nagykereskedelmi árai átláthatóvá tételét, továbbá egyéb, az átlátható működéssel, egyenlő elbánással kapcsolatos kötelezettség, illetve az árprésstilalom ellenőrzéséhez szükséges adatok szolgáltatását.

A számviteli szétválasztás a vállalat egészét átfogó, zárt elszámolási rendszer, amely a vállalat teljes tevékenységét lefedi. A számviteli szétválasztási kötelezettség előírja a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy elkülönítetten kezelje a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi tevékenységét. A számviteli szétválasztás olyan szabályozó eszköz, amely több célt szolgál. Biztosítja a szolgáltató gazdálkodásának szabályozói szempontból való átláthatóságát, azaz átláthatóvá teszi az egyes szolgáltatásokkal (jelen esetben kiemelten a bitfolyam hozzáféréssel) kapcsolatos költségeket, bevételeket, ráfordításokat, a keresztfinanszírozás és az árprés ellenőrzéséhez szükséges adatokat, a nagykereskedelmi díjak kialakításával kapcsolatos üzletági költséginformációkat. Mivel a Kötelezettnek tevékenységeit gazdaságilag önállóan működő üzletágakként kell a számviteli szétválasztás során kimutatni, biztosítható az egyenlő elbánás számviteli elve teljesülésének nyomon követése a nagykereskedelmi árak ismeretében és a transzferárak átláthatóvá tételével, cégen belül és cégen kívül nyújtott hasonló szolgáltatás ellenértékének vonatkozásában.

Mindezekből következően ennek a szabályozó eszköznek az alkalmazásával jelentősen befolyásolható az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató piaci viselkedése, előírásával megelőzhetőek a piaci folyamatokra kedvezőtlen szolgáltatói magatartások. Ily módon ez a kötelezettség támogatja mind az átláthatósággal kapcsolatos kötelezettség, mind az egyenlő elbánás, mind a jelen határozattal szintén előírt és az alábbiakban indoklásra kerülő költségalapú árkialakítás ellenőrzését. A kötelezettség betartása ezen túlmenően elősegíti az árjellegű lehetséges egyéb versenyproblémák (a vizsgált piacon túlzó árazás, keresztfinanszírozás) kezelését.

A teljes átláthatóság és ellenőrizhetőség csak a számviteli szétválasztáson keresztül valósítható meg. Ezért szükségesnek tartottam a számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettség ismételt kirovását, azonban megállapítottam, hogy önmagában ennek a kötelezettségnek az alkalmazása nem elegendő a bitfolyam hozzáférés szolgáltatások költségalapú szintre való csökkentésére, illetve költségalapú szinten tartására, mivel az csak az egyes költségkategóriák osztályozását és a ráfordítások egyszerűsített ellenőrzését teszi lehetővé.

Megítélésem szerint a kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel számviteli szétválasztási kimutatást az 1. és 2. piacon Kötelezett Szolgáltatók eddig is készítettek, annak alkalmazásában gyakorlatuk van, a 3. piacon Kötelezett Szolgáltató pedig jogelődje vonatkozásában készített számviteli szétválasztási kimutatást, így annak további alkalmazása nem jelent érdemi többletterhet a Kötelezett Szolgáltatók számára.

Megállapítottam tehát, hogy a számviteli szétválasztási kötelezettség elősegíti az árjellegű lehetséges versenytorzító magatartások (túlzó árazás/keresztfinanszírozás, ragadozó/felfaló árazás) kezelését, valamint az Eht. 105. § (2) bekezdésével összhangban az átlátható működéssel kapcsolatos kötelezettség, illetve az árprésztilalom teljesítésének ellenőrzését, ezért ennek a kötelezettségnek a 4. piacra vonatkozó HF/44-11/2011. sz. határozat II. számú melléklet szerinti fenntartása arányos és indokolt.

Az NHH Tanácsa a DH-23398-30/2007. sz. határozattal lezárt második piacelemzés során is kirótta ezen kötelezettséget, amelyeket megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen.

A számviteli szétválasztási kötelezettség pontos tartalmának meghatározásakor (lásd: 4. piacra vonatkozó HF/44-11/2011. sz. határozat II. számú melléklet) a Tanács DH-26149-18/2007. számú határozatának I. számú mellékletében foglalt szabályokhoz képest egyrészt az időközben lezajlott technológiai fejlődés került követésre, amelynek során új technológiák jelentek meg és emelődtek be a szolgáltatási piacba. Ennek érdekében pontosításra, kibővítésre kerültek az elkülönítetten kimutatandó üzletágakon belül értelmezendő egyes szolgáltatások, valamint az ezekhez kapcsolódó kimutatások a bevételekre vonatkozóan. Egyes, technológiailag kötött definíciókat, megnevezéseket azért kellett módosítani, hogy az új technológiákkal kibővült szolgáltatások tekintetében is értelmezhetők legyenek. Más esetekben kifejezetten az volt a módosítás indoka, hogy a kimutatások technológiasemleges módon (tehát attól függetlenül, hogy a szolgáltatók milyen technológia alkalmazásával nyújtják a szolgáltatásokat) tartalmazzák a megkívánt adatokat.

Változtatásokat indukált továbbá az is, hogy a fent említett határozathoz képest időközben megjelent a Tanács DH-25712-47/2008. számú határozata a mobil hívásvégződtetési piac elemzéséről, amely rendezte a mobil és helyhez kötött üzleti területtel egyaránt rendelkező szolgáltatók számviteli szétválasztási kimutatására vonatkozó speciális szabályokat; így ezek a szabályok kikerültek a 4. piacra vonatkozó HF/44-11/2011. sz. határozat II. számú mellékletéből. Mindezen változtatásokat a szabályozott területek számviteli szétválasztási kimutatásokban történő egyértelműen elkülönült megjelenítése tette szükségessé.

III.4.3. Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

Megvizsgálva a három érintett piacon érvényesülő jelentős piaci erő hatásait, azonosítottam a versenyproblémát és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartásokat, értékeltem a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztottam a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és azok súlyának megfelelő (tehát arányos) kötelezettségeket. A vizsgálat eredményeként az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a következő kötelezettségeket határoztam meg a rendelkező részben foglaltak szerint:

átláthatóság,
egyenlő elbánás,
költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége,
hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség,
számviteli szétválasztás.

IV. Jogutódlás esetén alkalmazandó szabályok

A jelen eljárás a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) hatálybalépését követően hivatalból került megindításra.

Az Eht. 23. §-a szerint a Hatóság a piaci felügyelettel és piaci szabályozással kapcsolatos eljárásokban az e törvényben foglalt eltérésekkel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (Ket.) rendelkezései szerint jár el. A Ket. 16. §-a mind az eljárás során, mind a határozat jogerőre emelkedését követő jogutódlással kapcsolatban tartalmaz előírásokat, azonban jelen határozat és eljárás sajátosságai okán indokoltnak láttam jelen határozat rendelkező részében szintén rögzíteni a határozatban előírt, illetve módosított kötelezettségek kapcsán a jogutódlás esetén a Kötelezett Szolgáltató(k), illetve jogutódja(ik) által alkalmazandó szabályokat.

A rendelkező rész II. pontjában foglalt szabályok előírására az alábbi ok miatt volt szükség:

- Bár a Ket. 16. §-a értelmében a Kötelezett Szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a jogelőd Kötelezett Szolgáltatót korábban a határozat alapján terhelő kötelezettségek alól, de az Eht. 52-57. §-a szerinti eljárás olyan speciális, általában kötelezettségek kiszabásával is együtt járó hatósági eljárás, amelyben a kötelezettségek jogutódlásáról célszerű speciálisan is rendelkezni.
- A határozat rendelkező része – figyelemmel az eljárás és határozat általánostól eltérő, speciális jogi jellegére – külön szabályt tartalmaz egyetemes (általános) és az egyedi (ügyleti) jogutódlás esetére.
- Egyedi (ügyleti) jogutódlás esetén – figyelemmel a Ket. 16. §-ában foglalt rendelkezésre – az ügyleti jogutódo(ka)t terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, az azt kirovó határozatban meghatározott tartalommal. Az ügyleti jogutódlás esetén tehát a jogutód valamennyi – jelen határozatban kiszabott, Kötelezett Szolgáltatót terhelő – kötelezettséget a határozatban foglaltak szerinti tartalommal köteles továbbra is jogfolytonosan teljesíteni.
- Egyetemes (általános) jogutódlás eseteit a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) határozza meg. Tekintettel arra, hogy a felek magánjogi viszonyaiba történő beavatkozásra – így a Gt. szerinti jogutódlási formák (társasági formaváltás, egyesülés, szétválás) eseteinek külön vizsgálatára –hatáskörrel nem rendelkezem, ezért csak a Ket. 16. §-a által is szabályozott általános jogutódlás esetére általánosságban és csak a határozattal érintett kötelezettségekre vonatkozóan rendeztem a jogutódlás kérdését. Az Eht.-ben szabályozott, az Elnök által kiszabható kötelezettségek egyrészt önmagukban is változatos képet mutatnak aszerint, hogy azok miképpen terhelik a Kötelezett Szolgáltatókat, másrészt az Eht. hatálybalépését követően már az Elnök határozza meg a jelentős piaci erejű szolgáltatókat terhelő kötelezettségek pontos tartalmát, ezért az általános jogutódlás esetére előírt rendelkezés szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatót jelen határozat alapján terhelő kötelezettség annak határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva fogja terhelni a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t. Ebből következően mindig a jogutódlás konkrét esetében állapítható meg az, hogy a jogutódot miképpen terhelik a korábbi kötelezettségek, figyelembe véve azt, hogy a Ket. 16. §-a értelmében a Kötelezett Szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a Kötelezett Szolgáltatót korábban jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól.

B. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

A Gazdasági Versenyhivatal észrevételei a HF/756-12/2010. számú piaci határozat-tervezethez

A GVH rögzíti, hogy a GVH Versenytanács a határozat-tervezetben meghatározottakhoz képest eltérő piacokat határozhat meg, a vállalkozások piaci helyzetét és gazdasági erőfölényét másképp is megítélheti az Európai Unió Bizottságának piacelemzésről és a jelentős piaci erő értékeléséről szóló iránymutatása alapján indokolt esetben. Az egységes jogalkalmazás érdekében a GVH jelezte, hogy ilyen esetekben konzultálni fog a Hatósággal.

A szabályozási stratégiát illetően a GVH kiemelte, hogy különösen fontos, hogy az érintettek egyértelmű szabályozási jelzést kapjanak a szabályozás várható alakulásáról, és előrelátható legyen, hogy a Hatóság az egyes eszközöket meddig, milyen ár/minőség feltételek mellett tervezi fenntartani, azok viszonyát hogyan kívánja alakítani, hiszen így válhat kiszámíthatóvá a Hatóság befektetési lépcsővel kapcsolatos stratégiája.

A GVH üdvözli, hogy e határozat-tervezetekben a Hatóság törekszik e stratégiai szempontok érvényesítésére, a szabályozás hangsúlyainak áthelyezésével az 5-ös piacról a 4-es piacra, a nem kellően erős platformon belüli infrastruktúra alapú verseny erősítésére, az országos egypontos bitfolyam hozzáférés helyett a közeli bitfolyam hozzáférésre.

Ahogy a Gazdasági Versenyhivatal észrevétele is megjegyzi, jelen 4. és 5. piaci határozat-tervezeteivel a Hatóság egyértelműen a platformon belüli verseny támogatására helyezi a hangsúlyt és törekszik a szabályozás prioritásainak egyértelmű kifejezésére. Ez a piaci szereplők számára is jelzést ad a szabályozás fő irányával, alapvetéseivel kapcsolatban.

A jelen határozatok keretében ugyanakkor a piacelemzés előretekintő időtávján túlmutató kijelentéseket nem lenne célszerű tenni, mivel olyan, jelenleg nem ismert tényezők, mint az elkövetkező évek piaci folyamatai, illetve a jelen határozatok versenyre gyakorolt hatása alapvetően befolyásolhatják a szabályozói eszközök jövőbeli módosításával kapcsolatos megfontolásokat. A Hatóság folyamatosan figyelemmel kíséri ezeket a tényezőket és ennek alapján vizsgálja a jelen határozatokban előírt kötelezettségek módosításának szükségességét.

A GVH a Határozat-tervezet rendelkező részével és indokolásával is egyetért, kiemelten abban a témakörben, mi szerint a releváns időszakban a vezetékes szélessávú hozzáférések a mobil szélessávú szolgáltatásokkal nem helyettesíthetők. E körben javasolta más GVH által elvégzett eljárások esetleges szerepeltetését is, így különösen a Vj-22/2009-es számú versenytanácsi döntés megállapításainak megjelenítését. E döntés a GVH álláspontja szerint a horizontális erőfölény-átvitel tekintetében bír kiemelt jelentőséggel, így a csomagban történő értékesítés, árukapcsolás kapcsán indokoltnak tartanák, ha a határozat-tervezet kitérne a hírközlési ex ante és a versenyjogi ex post szabályozással kapcsolatos álláspontra.

A GVH javaslatát elfogadva a Határozat-tervezetben a Vj-158/2008 számú versenytanácsi határozat mellett a Vj-22/2009-es határozatát is behivatkozom, amely határozat megerősíti, hogy a helyhez kötött és mobil helyettesítést kapcsán nem merült fel a korábbi határozatban vizsgált megállapításokhoz képest olyan új körülmény, ami a piacok újradefiniálását tette volna szükségessé.

„A GVH Vidanet ügy-beli versenytanácsi határozatában (Vj-158/2008) felhasznált piackutatás. NRC Piackutató Kft: A szélessávú mobilinternet jelenlegi és potenciális piacnak, valamint a fix és a mobil hozzáférés viszonyának vizsgálata (2009. április 23.) A vezetékes szélessávú hozzáférések mobil szélessávú szolgáltatásokkal helyettesítésével kapcsolatosan lefolytatott versenytanácsi eljárások közül a legfrissebb, a Vj-22/2009-es számú, mely megerősíti, hogy a helyhez kötött és mobil helyettesítés kapcsán nem merült fel a korábbi határozatban (Vj-158/2008) vizsgált megállapításokhoz képest olyan új körülmény, ami a piacok újradefiniálását tette volna szükségessé."

A fent említett Vj-22/2009 versenytanácsi határozat 10. szakasz utolsó mondatában megfogalmazottakra: „A vizsgált kiskereskedelmi árazási magatartás tehát (mobil internet kedvezmény) nem „hat vissza" a helyhez kötött infrastruktúra szabályozott nagykereskedelmi árára.", a Határozat-tervezet Rendelkező részének I.sz. melléklet C.1.2. pontja kínál megoldást.

„Ha nem egyértelmű, hogy a megtisztított díjbevétel – ideértve a csomaghoz társított vagy a csomag igénybevételére tekintettel más elektronikus szolgáltatásra meghirdetett díjkedvezményt is – a csomagon belül külön mennyi lenne, akkor a Kötelezett Szolgáltatónak a csomag díjbevételét a csomagot alkotó szolgáltatások listaárai vagy - amennyiben azok jobban tükrözik az árarányokat - a ténylegesen alkalmazott árak arányában kell meghatároznia és a számítást a beadványban külön ki kell mutatnia."

Ennek értelmében a mobil internet kedvezmény figyelembevételre kerül a helyhez kötött infrastruktúra szabályozott nagykereskedelmi árában, azaz az azonosított piacról kiinduló erőfölény átvitelére irányuló magatartásokra meglévő eszközeivel reagál a szabályozás. Így továbbra is érvényesek a piaci erő átvitelének vizsgálatánál (Indokolás rész II.4. fejezetben) írottak.
… „Megállapítottam, hogy a szabályozásnak köszönhetően ilyen erőátvitel nem jellemző.” …

C. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

Szolgáltatók és társadalmi szervezetek észrevételei a határozat tervezetéhez
Az alábbiakban a hozzászólók levelében kifejtett észrevételeit összefoglalva idézem, válaszaimmal együtt.

C/1

Az Invitel Távközlési Zrt. észrevételei a HF/756-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez.

A szolgáltató észrevételeit egészében üzleti titoknak minősítette.

C/2

A Magyar Telekom Nyrt. észrevételei a HF/756-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez.

2.1. Általános észrevételek
A Telekom az alábbi általános észrevételeket tette a Határozat-tervezettel kapcsolatban:

2.1.1. A Magyar Telekom álláspontja szerint a határozat-tervezet a hírközlési iparágat, illetve annak működési feltételeit összességében nem, illetve nem megfelelően értékelő, a következtetéseket nem megfelelően figyelembe vevő szabályozást kíván bevezetni, amely eltérő (aszimmetrikus) hatással lesz az egyes Kötelezett Szolgáltatók üzleti tevékenységére és várhatóan leginkább a – legnagyobb befektető – Magyar Telekomot sújtja majd.

A szabályozás alapvetően aszimmetrikus hatása az Európai Unió vonatkozó szabályozási elveinek magától értetődő sajátja, hiszen az a versenyfeltételek aszimmetrikus voltára reagál, ennek köszönheti a létrehozását is. Nem mond ellent semmilyen közgazdasági elvnek, logikának, hogy a legnagyobb piaci szereplőre piaci súlyával arányosan is kihat a szabályozás. Abszolút értelemben, tehát nem az üzleti vállalkozás/csoport méretéhez, lehetőségeihez viszonyítottan a Magyar Telekom tekinthető a legnagyobb befektetőnek a vizsgált piacon, ami rámutat gazdasági erejére és érdekérvényesítő képességére.

2.1.2. A Szolgáltató véleménye szerint a tervezett szabályozás, annak ellenére, hogy a piacelemzés során megállapításra került a versenyző technológiák keresleti és kínálati helyettesítésének realitása, olyan szigorú kötelezettségeket tartalmaz, amelyek nem feleltethetőek meg a nevezett piacelemzésből levonható következtetéseknek, a mai magyar szélessávú piac jellemzőinek.

A versenyző technológiák keresleti és kínálati helyettesítése által azonosított piac és kötelezettségek súlya közötti kapcsolatot a jelentős piaci erő vizsgálata teremti meg. Kihangsúlyozom, hogy az egyes hozzáférési típusok (technológiák) nem feleltethetőek meg egyértelműen egy-egy szolgáltatónak, azaz súlyos tévedés és leegyszerűsítés lenne a magyar piacot versenyszabályozási szempontból a technológiák versenyeként felfogni. Ha egy piaci szereplő több hozzáférési típussal (technológiával) is képviselteti magát, mint ahogy a Magyar Telekom is, az a működését kiegyensúlyozottabbá, az ágazatot érő sokkokkal szemben ellenállóbbá teheti. Ez a tendencia az egész iparágat jellemzi.

2.1.3. A tervezett szabályozás a Telekom álláspontja szerint – az EU 2002/21/EK Keretirányelvében foglalt elvekkel ellentétesen – nem törekszik a beruházások ösztönzésére, hiszen amellett, hogy számos megszorító szabályozási eszközzel él, nem teszi lehetővé a megengedő szabályok Kötelezett Szolgáltatók általi alkalmazását, pl. a kockázatmegosztásra és a mennyiségi kedvezmények szerinti árazásra vonatkozóan.

A szabályozás alá vont nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatások szabályozott ára fedezi a befektetett (lekötött) tőke megtérülését is (szabályozói tőkeköltség), azaz hozzájárul a beruházások kiszámítható megtérüléséhez. Ugyanakkor a szolgáltató által vélt szűkebb mozgásterére hozott példákat (kockázatmegosztás, mennyiségi kedvezmények) a későbbiekben a részletes észrevételek kapcsán válaszolom meg.

2.1.4. A tervezett szabályozás a Telekom álláspontja szerint aránytalansága mellett jelentős mértékben aszimmetrikus is, hiszen – tekintettel arra, hogy a Magyar Telekom szolgáltatási területeire koncentrálódik mind a szolgáltatásalapú, mind az infrastruktúra alapú verseny, továbbá a Monor-UPC és az Invitel szolgáltatási területeken minimális az újgenerációs fejlesztés (e társaságok újgenerációs fejlesztései Magyar Telekom területen koncentrálódnak), – valójában a Magyar Telekomot sújtja meghatározóan a szabályozás. Továbbá az az erőteljesen versenytorzító helyzet áll elő, hogy az adott területen meglévő párhuzamos - eltérő technológiájú - hálózatok közül egyedül a Magyar Telekom hálózata (alkalmazott technológiától függetlenül) kerül szabályozásra. Mindez annak ellenére, hogy az EU tagállami gyakorlatok azt mutatják, hogy a passzív infrastruktúra szabályozása Európában kizárólag szimmetrikus elvek mentén történik.

Mivel a Magyar Telekom hálózatával lefedett terület a legnagyobb, és a legnagyobb, legsűrűbben lakott települések is itt találhatóak, közgazdasági szempontból alátámasztható, hogy abszolút értelemben itt a legnagyobb a szabályozás hatására létrejött szolgáltatásalapú verseny, melynek mértéke azonban nem éri el a verseny fennmaradásához szükséges mértéket. Ugyanakkor újgenerációs fejlesztésekre sem csak ezen a területen került sor, hiszen a JPE szolgáltatók igen aktívak egymás területén is, így a JPE szolgáltatók közötti viszonyban nem érvényesül az aszimmetria.
A szabályozás során a technológiasemlegesség elvét következetesen érvényesítettem, a szolgáltató által említett helyzet annak eredménye, hogy ő épített ki egyedül saját hálózatával versengő párhuzamos hálózatot.
Felhívom a szolgáltató figyelmét, hogy a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés nem számít passzív infrastruktúra szabályozásnak Európában.

2.1.5. A határozat-tervezet alapját képező adatszolgáltatás értékelése során a Magyar Telekom véleménye szerint figyelembe kell venni azokat a tendenciákat, amelyek hosszú távon jelentősen meghatározhatják a fejlődési irányokat, továbbá azt a tényt is, hogy a hírközlési hálózatokról bekért adatok nem fedik le a szolgáltatók által már jelenleg is alkalmazott hálózatépítési technológiák széles skáláját, így egyes szolgáltatók kimaradhatnak a kötelezettségek alól.

A piacelemzés alapjául szolgáló adatbekérésre évente sor kerül és kiterjed az aktuális hatósági nyilvántartásban lévő szolgáltatókra (több, mint 450), amelyek - európai uniós szinten is - igen változatos technológiai és hozzáférési közeg palettával rendelkeznek. A folyamatos adatszolgáltatásnak köszönhetően jelentős piaci szereplők nem kerülhetnek ki a hatóság látóköréből. Ha a szolgáltatónak tudomása van olyan piaci szereplőről, aki nem jelentkezett be a hatósági nyilvántartásba és jelentős piaci szereplő, kérem, hogy jelentse be a hatósághoz, segítve ezzel annak piacelemzési tevékenységét.

2.1.6. A határozat-tervezet közlésével, mint az alkalmazásra előírt határidővel kapcsolatban, a Telekom megjegyezte, hogy álláspontja szerint az megvalósíthatatlan, végrehajthatatlan kötelezést ró a Telekomra. Véleménye szerint a kötelezettségekre azonnali alkalmazása nem lehetséges, ugyanis a kötelezettségek a jelenleg alkalmazott folyamatokhoz képest változást jelentenek a Telekom számára: a kötelezettségek miatt informatikai rendszereket kell fejleszteni, szerződéseket kell módosítani. Egyes kötelezettségek esetében fennáll annak szükségessége, hogy a referenciaajánlat kialakításra vagy módosításra, és elfogadásra kerüljön.

A szolgáltató által tett észrevételt figyelembe vettem, ennek módját a részletes észrevételek kapcsán fejtem ki.

2.1.7. A migrációs kötelezettséggel kapcsolatban a Szolgáltató megjegyezte, hogy az 5 éves előzetes bejelentési kötelezettség a hazai, dinamikusan fejlődő szélessávú piacon, valamint makrogazdasági körülmények között nem egy reálisan elvárható időtáv. Emellett álláspontja szerint annak megfogalmazása a határozat-tervezetben, hogy milyen feltételek mentén adható engedély az MDF bezárásokra, nem veszi figyelembe a szolgáltatók általános gazdasági érdekeit, az objektív műszaki feltételeket, illetve azt, hogy van-e igény hozzáférésre az adott MDF-en, illetve a döntés határidejéről, feltételeiről, transzparenciájának biztosításáról a határozat-tervezet nem rendelkezik.

A szolgáltató által tett észrevételt figyelembe vettem, ennek módját a részletes észrevételek kapcsán fejtem ki.

2.1.8. A Magyar Telekom álláspontja szerint a határozat-tervezetben foglalt indokolatlan, aránytalan és aszimmetrikus szabályozás nem szolgálja az Európai Uniós elvárások és a Digitális Magyarország Programban felsorolt célok megvalósítását, mert gátolja a fejlesztések és a beruházások megvalósítását, azaz az új technológiák elterjedését és a szélessávú növekedést.

A szolgáltató tévesen egyenlőségjelet tesz az újgenerációs fejlesztések támogatása és azok szabályozatlansága közé, miközben az Európai Unió ennek ellenkezőjét fogalmazza meg a szolgáltató által is sokat hivatkozott, újgenerációs hálózatokra vonatkozó bizottsági ajánlásában. A szabályozónak nincs lehetősége és nem is célja, hogy a szolgáltatások iránti keresletet gerjessze, vagy visszafogja, ehelyett a verseny feltételeinek megteremtésén keresztül a fogyasztók hosszú távú érdekeit kívánja védeni, ami teljesen egybecseng az európai uniós elvárásokkal.

2.2. A Magyar Telekom határozat-tervezettel kapcsolatban tett részletes észrevételei

2.2.1. Piaci helyzetkép

2.2.1.1. A Telekom kifejtette, hogy az utóbbi években is folytatódott a hagyományos vezetékes telefonszolgáltatási piac zsugorodása, emellett azonban a kábeltelevíziós hálózaton igénybevett szolgáltatások – a kábelhálózati és az Ethernet végződésű infrastruktúra jelentős fejlődése miatt – széles körben elterjedtek. Álláspontja szerint a határozat-tervezet nem veszi figyelembe azt a tényt, hogy a kábelmodemes technológia a hazai piacon elsődlegessé vált, melynek fő oka, hogy az előfizetőkért folytatott versenyben a kábelszolgáltatók egyértelműen előnyben vannak.

Kihangsúlyozom, hogy a szolgáltató önmaga is „kábelszolgáltató", így rendelkezik a szolgáltató által a technológiának tulajdonított előnyökkel. A kábelmodemes és optikai hozzáférési szolgáltatások súlyának változását a piaci részesedések értékelésekor figyelembe vettem.

2.2.1.2. A Magyar Telekom kifejtette továbbá, hogy az utóbbi időben a piaci verseny egyértelműen a lokális szint felé tolódott, ezért a homogén földrajzi területenként eltérő szintű verseny figyelembevétele, azaz a tényleges földrajzi szegmentáció alapú piacelemzés lefolytatása indokolt.

A szolgáltatói észrevételt a későbbiekben a földrajzi szegmentációra vonatkozó részletes észrevételek kapcsán válaszolom meg.

2.2.1.3. A Szolgáltató álláspontja szerint a határozat-tervezet az elmúlt két évben bekövetkezett jelentős piaci változások figyelmen kívül hagyása által, egyes szolgáltatókra indokolatlanul nagy terheket ró az újonnan megjelenő kötelezettségek előírásával, míg más - az adott piacon szintén jelentős piacrészesedéssel bíró - szolgáltatók tevékenységét és az abból fakadó piaci erőt nem veszi figyelembe a piac elemzésénél.

Felhívom a szolgáltató figyelmét, hogy a határozat-tervezet elkészítése során folyamatosan figyelemmel követtem az elmúlt két évben a piaci változásokat, mert egyrészt a piacelemzés alapjául szolgáló adatok nagy része is ezen időszakon belül keletkezett, másrészt a bekövetkező változásokra reagálva vontam be új hozzáférési típusokat is az azonosított piacba. A piaci erőt a JPE szolgáltató azonosítása során vettem figyelembe, az erre vonatkozó részletes szolgáltatói kérdéseket az egyes kritériumok kapcsán válaszoltam meg.

2.2.2. Piacmeghatározás

2.2.2.1. A piacmeghatározás során a Telekom álláspontja szerint a határozat-tervezet helyesen állapítja meg, hogy az xDSL-nek megfelelő keresleti szempontú helyettesítője a kábelmodemes kiskereskedelmi hozzáférés, valamint az optikai kiskereskedelmi szélessávú hozzáférés, illetve, hogy a kínálati helyettesítés is fennáll e három technológia között, hiszen infrastruktúra alapú verseny alakult ki a hazai szélessávú piacon. A mobil szélessáv helyettesítő szerepével kapcsolatban azonban a Magyar Telekom meggyőződése, hogy az a lakossági szegmens nagy részében már ma is a vezetékes technológiák helyettesítője.

A mobilinternet előfizetők jelentős része a hangszolgáltatásokhoz kapcsolódóan kapja az internet hozzáférési lehetőséget, amivel a szolgáltatói adatok alapján nem vagy csak igen csekély mértékben élnek. A mobil internetezőkre jellemző alacsony adatforgalom ugyanakkor pont a szélessáv adta lehetőségek kihasználásának hiányáról, aziránti közömbösségről tanúskodik, szemben a helyhez kötött hozzáféréssel rendelkező előfizetői szokásokkal. Így a mobilinternet előfizetők számuk növekedése ellenére többségükben nem, vagy a helyhez kötött hozzáférést nem helyettesítő szolgáltatásként használják szolgáltatásukat.

2.2.2.2. A Magyar Telekom véleménye szerint a hazai szélessávú piacra vonatkozóan – figyelemmel az osztrák piacelemzés példájára is – elmondható, hogy éppen a kábelmodemes hozzáférés és a mobil szélessávú hozzáférés lakossági szegmensben betöltött helyettesítő szerepe miatt, indokolt lenne az üzleti és lakossági szegmensek szerinti piacelemzés, illetve piacmeghatározás is, továbbá - szintén az osztrák piacelemzés mintájára - a három kritérium teszt körültekintő alkalmazása.

Mint ahogy a Bizottság osztrák notifikációra adott válasza is kihangsúlyozza, az osztrák piac egyedi sajátosságai tették lehetővé és elfogadhatóvá a többi tagállam piacát jellemző szabályozástól történő jelentős eltérést. A magyar piac, a szabályozás tárgya igen markánsan különbözik az osztrák piactól, köszönhetően az eltérő földrajzi adottságoknak és az ezt lekövető településszerkezetnek, a kábelmodemes és optikai hozzáférések magas piaci részesedésének, a legújabb mobil szélessávú hálózatok kereskedelmi alkalmazásában való lemaradásnak. Ugyanakkor az osztrák példa fokozottan ráirányítja a figyelmet a földrajzi szegmentáció óvatos és következetes kezelésére.

2.2.3. I.5. A nagykereskedelmi piac vizsgálata

2.2.3.1. A szélessávú optikai hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások általi helyettesítés vizsgálata fejezetben az 1.5.1.2.3. Elérhetőség pontban (74. o.) található mondat - „az ISP-k részéről komoly igény jelentkezik – elsősorban egy BIX-hez közeli országos szintű – optikai bitfolyam hozzáférés szolgáltatásra, hiszen a potenciális jogosult szolgáltatók számára méretgazdaságossági szempontból a legnagyobb optikai hálózattal rendelkező szolgáltatóval érdemes megállapodást kötni nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás nyújtásához." - kapcsán a Telekom kiemelte, hogy ma a legnagyobb optikai hálózattal nem a Telekom rendelkezik (Magyar Telekom szolgáltatási területen), éppen ezért szükségesnek látja a párhuzamos hálózatok meglétének, versenyének figyelembevételét a szabályozási keretfeltételek kialakítása során.

A szolgáltatóktól, így a Magyar Telekomtól kapott adatok szerint az optikai hálózat tekintetében a szolgáltató által említett földrajzi piacon a kiépített végpontok (potenciális kínálat) terén nem marad el a Magyar Telekom riválisaival szemben, csupán az elért előfizetők számában. Ez elsősorban a kiépítés és a technológia újdonságának tulajdonítható. Ugyanakkor a szolgáltatói észrevétel alapján az idézet mondat lényegét jobban visszaadja, ha a mérethatékonyság eléréséhez kellően nagy optikai hálózattal rendelkezőre módosítom a szolgáltató meghatározását, így a határozat-tervezet Indokolás rész I.5.1.2.3 pontjában lévő mondatot az alábbiak szerint módosítom:

„Ugyanakkor az ISP-k részéről komoly igény jelentkezik – elsősorban egy BIX-hez közeli országos szintű – optikai bitfolyam hozzáférés szolgáltatásra, hiszen a potenciális jogosult szolgáltatók számára méretgazdaságossági szempontból a mérethatékonyság eléréséhez kellően nagy optikai hálózattal rendelkező szolgáltatóval érdemes megállapodást kötni nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás nyújtásához."

2.2.4. I.7. Földrajzi szegmentáció

2.2.4.1. A piac földrajzi kiterjedésének meghatározása (80.o.) során az érintett piacok kijelölése a volt (rézhálózati) koncessziós szolgáltatási területek alapján történt, amellyel kapcsolatban az Elnök azt vizsgálta, hogy mely területeken tekinthetők homogénnek a jellemző piaci elemek. A valódi földrajzi szegmentációt nélkülöző szabályozás a Magyar Telekom álláspontja szerint saját területén azt fogja eredményezni, hogy azok a háztartások, amelyek kevésbé versenyintenzív földrajzi területen helyezkednek el, és nem Magyar Telekomos szolgáltatásokat vesznek igénybe, jelentős váltási költséggel szembesülhetnek, mert a határozat-tervezet az egyirányú (Magyar Telekomtól távozó) szolgáltatóváltás lehetőségeit támogatja.

A szolgáltató földrajzi piacán a legkiterjedtebb lefedettséggel maga a Magyar Telekom rendelkezik, így a kevésbé versenyintenzív területen lévő háztartások csak a Magyar Telekom hálózatáról szolgálhatóak ki, azaz a szolgáltató által leírt piaci helyzet egyáltalán nem jellemző. Versengő hálózat hiányában a határozat-tervezet csak a szolgáltatásalapú versenyt tudja előmozdítani, ahol a háztartásokat továbbra is a Magyar Telekom hálózatáról szolgálják ki. A határozat-tervezet a háztartások számukra legkedvezőbb ajánlatra történő váltását kívánja biztosítani, függetlenül annak irányától, így az teljesen szimmetrikusnak tekinthető.

2.2.4.2. A határozat-tervezet több olyan észrevételt tesz, amely a verseny fejlődésének irányaira utal, és a földrajzilag eltérő versenyre mutat, ezeket mégsem veszi figyelembe az értékeléskor, a Telekom szerint. (85., 86. o.)

A szolgáltató által a határozat-tervezetből hivatkozott észrevételek a JPE szolgáltatók földrajzi piacain uralkodó versenyfeltételek eltéréseire vonatkoznak, ily módon teljes mértékben figyelembe vettem azokat a földrajzi piacok meghatározása során.

2.2.4.3. A Telekom álláspontja szerint, amennyiben az Elnök

- eltekintene a volt koncessziós területi kontextustól,
- valamint figyelembe venné a „nem feltétlenül tartósan, de észrevehetően fennálló területenkénti árazás tényét" (1.7.2.2.2. bekezdés, 86.o.) - melyben a területi akciók, többnyire hűségidős ajánlatok, akár tartósnak is tekinthetőek, továbbá idővel meghatározóvá válnak -,
- mindemellett a hurokátengedésre épülő szolgáltatásokat is figyelembe venné a szolgáltatók számának meghatározásakor, akkor

az árazási magatartás tekintetében is, előretekintő szemléletet képviselve, a földrajzi szegmentáció indokoltságának eredményére jutna.

A jelenlegi földrajzi piacoktól eltérő területek meghatározására – figyelembe véve a szolgáltató által hivatkozott osztrák piacelemzés tapasztalatait is – csak stabil és tartós tendenciák esetén szabad. Mivel a kiskereskedelmi árazási kérdések a JPE szolgáltatók üzleti döntései, ezért „az akár tartósnak is tekinthetőek" vagy „idővel meghatározóvá válnak" kijelentések nem szolgálhatnak biztos alapul a szegmentáció előremutató vizsgálatakor. A hurokátengedés figyelembevétele nem eredményez érdemi eltérést a szolgáltatók számában, hiszen a hurokátengedést igénybevevő szolgáltatókat lefedik az országos bitfolyamon szolgáltatók (utóbbiak száma lényegesen magasabb).

2.2.5. II. Piacelemzés

2.2.5.1. A Telekom kifejtette, hogy a piacelemzés körében felhasznált adatok 2009 Q2 időpontiak, amelyek – a fejlesztések miatt – álláspontja szerint már elavultnak tekinthetők. A 2010. évre vonatkozó KSH adatok figyelembevétele pedig – az adatok nem megfelelő részletezettsége miatt – nem alkalmas a valós piaci változások megfelelő nyomon követésére.

Felhívom a szolgáltató figyelmét, hogy a 2009 Q2-es adatbekérés feldolgozását követően a határozat-tervezet elkészítése során folyamatosan figyelemmel követtem a piaci változásokat, melyek nem utalnak tendenciabeli változásra. Ugyanakkor a bekövetkező változásokra reagálva vontam be új hozzáférési típusokat is az azonosított piacba, amit a piaci szereplők többsége, így a Magyar Telekom is helyesnek ítélt.

2.2.6. II.3.2. A potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai

2.2.6.1. A Telekom kifogásolja, hogy az Elnök arra a következtetésre jut, hogy „a potenciális verseny és a terjeszkedés akadályai nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett piacokon."

A Magyar Telekom nem tekinti mérvadónak a verseny intenzitásának megítélése szempontjából, hogy nyújtanának-e a piacon saját infrastruktúrával jelenlévő szolgáltatók üzleti alapon nagykereskedelmi szolgáltatásokat, hiszen az infrastruktúra alapú verseny elemi lényegéből fakad, hogy a szolgáltatók az értéklánc teljes egészén kívánnak versenyezni.

A szolgáltató valószínűleg arra utal, hogy az értéklánc teljes egésze feletti ellenőrzésre törekszik (tehát nem versenyezni akar), mely magatartás a profitmaximalizálás szempontjából teljesen érthető álláspont, ugyanakkor az ágazati szabályozás bevezetésének egyik oka is volt egyben. Mivel a hálózat tulajdonosai gyakorolnak ellenőrzést a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett, mely a kiskereskedelmi jelenlét elengedhetetlen feltétele, ezért a szabályozás hiányában is nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás bevezetettsége jól tükrözi a potenciális versenynyomást és ezáltal a tényleges erőfölény szintjét.

2.2.7. II.3.3. A vállalkozás mérete

2.2.7.1. A határozat-tervezet 93. oldalán található („Az azonosított nagykereskedelmi piacokon kínálatukkal jelenlévő volt koncessziós szolgáltatókon kívül, amíg a mobil szélessáv nem része a piacnak, nincs olyan a szélessávú szolgáltatások kiskereskedelmi piacán saját infrastruktúrával szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amelyik pénzügyi ereje, vállalati mérete alapján összemérhető lenne a volt koncessziós szolgáltatókkal.") megállapítással kapcsolatban a Telekom kifejtette, hogy álláspontja szerint az nem helytálló, mert egyrészt a DIGI összemérhető a volt koncessziós szolgáltatókkal (ezt a határozat-tervezet maga is megteszi: „A versenyfeltételekre legnagyobb hatással bíró szolgáltatók (DIGI, Invitel, Magyar Telekom, UPC)" (85.o., 49.o., 55.o., 78.o.), továbbá a tőkeerős szolgáltatók országos szolgáltatók, nem kizárólag saját területeiken szolgáltatnak, infrastruktúráik egymással versenyeznek.

A szolgáltató észrevételében helytelenül egyenlőségjelet tesz a jelentős tőkeerő és a versenyre gyakorolt hatás közé. A szolgáltatásalapú verseny támogatása és a befektetési lépcső elmélet pont arról szól, hogy a Jogosult Szolgáltatók kellően hatékony működés mellett csekélyebb kezdeti beruházások esetén (kisebb tőkeerő) is a piacra léphessenek és ott fokozatosan

erősödhessenek meg. A szolgáltató által említett Digi hálózata lényegesen kisebb (ezt maga a szolgáltató is megerősíti a II.3.6. észrevételében), mint a Magyar Telekomé, a versenyre gyakorolt hatása a sűrűbben lakott településeken való megjelenésének és az igen költségérzékeny, alacsonyabb fizetőképességű fogyasztók sikeres megszólítása miatt jelentős.
A tőkeerős szolgáltatók jogosultként is aktívak egymás területein, mert nem rendelkeznek országos lefedettségű saját hálózattal. Ugyanakkor saját hálózatukon ellenőrzést gyakorolnak a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett, mely a kiskereskedelmi jelenlét elengedhetetlen feltétele.

2.2.8. II.3.4. Ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett

2.2.8.1. A Telekom álláspontja szerint az alábbi megállapítás önmagának mond ellent: „Az eddigi piaci fejlődés azt mutatta, hogy sem az xDSL infrastrukturális alapját jelentő helyhez kötött telefonhálózatok, sem a kábelmodemes elérés alapját biztosító kábelTV hálózatok (azonos technológia) nem épültek ki párhuzamosan, és erre a jövőben sem látszik komoly esély. A két különböző technológia egymással párhuzamosan azonban igen, de kezdetben ez egymással nem versengő telefon és televízióműsorelosztó hálózatot jelentett." (93.o.) Észrevétele indokolásaként kifejtette, hogy Magyarországon infrastruktúra alapú verseny bontakozott ki, az újgenerációs hálózatok párhuzamosan épülnek a hagyományosokkal, ráadásul számtalan helyen a UPC és DIGI párhuzamos kábelhálózatot épített ki, így nemcsak különböző, hanem azonos platformok párhuzamosságára is van számos példa.

A szolgáltató által hivatkozott ellentmondás könnyen feloldható, ha a Magyar Telekom a Hatóság adatbekérésének eredményével ellentétes példát szolgáltat saját földrajzi területén párhuzamos PSTN alapú hálózat kiépítéséről, vagy kábelTV hálózatával párhuzamosan tömeges épülő kábelTV hálózatokról. A szolgáltató által idézett UPC és DIGI alapvetően nem azonos hozzáférési típuson szolgáltat, mert az előbbi döntően kábelmodemen, míg az utóbbi optikán. Tehát a határozat-tervezetből hivatkozott megállapítás, a hagyományosan jelenlévő hozzáférési hálózatok duplikálódásának a hiánya, továbbra is fennáll.

2.2.9. II.3.6. Méretgazdaságosság

2.2.9.1. „A fentiek alapján megállapítottam, hogy az érintett piacokon a megfelelő volt koncessziós szolgáltatók jelentős méretgazdaságossági előnnyel rendelkeznek az adott piacra később belépő szolgáltatókkal szemben, ami az erőfölényes helyzetüket erősíti." (97.o.) A határozat-tervezet ezen megállapítása kapcsán a Telekom kifejtette, hogy az infrastruktúrával rendelkező szolgáltatók többsége már nem tekinthető új belépőnek. További szereplők megjelenésére pedig a hazai piac méretéből fakadóan nem lehet számítani. Az újgenerációs hálózatot építő DIGI ezzel szemben olyan üzletviteli előnyökkel és nemzetközi háttérrel rendelkezik, amelyek ellensúlyozzák hazai - viszonylag kis - méreteit.

A szolgáltató észrevétele valószínűleg a kiskereskedelmi piacra vonatkozik, ellentétben ezen JPE kritérium vizsgálati terepével, ami a nagykereskedelmi piac. A nagykereskedelmi piacon döntően xDSL alapú ajánlatok találhatóak, hiszen eddig a szabályozás csak ezen platformra terjedt ki. Ugyanakkor a határozat-tervezet által a szabályozásba bevont új hozzáférési típusok esetén is a JPE szolgáltatók rendelkeznek a legnagyobb hálózattal, a többi szereplő jelentős méretbeli lemaradásban van. Tudomásom szerint a Magyar Telekom részéről a Digi kapcsán hangoztatott előnyök (nemzetközi háttér és üzletviteli előnyök) a JPE szolgáltatók oldalán is rendelkezésre állnak.

2.2.10. III.4.1.1. Versenyprobléma: gazdasági erőfölény az érintett piacokon

2.2.10.1. A határozat-tervezet azon fordulatával kapcsolatban, mely szerint - a piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történt piacelemzés során az Elnök megállapította, hogy mind a három érintett piacon található egy szolgáltató, amely az adott piacon jelentős piaci erejű helyzetben van, amely lehetővé teszi számára, hogy tevékenységüket a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassák, azaz, hogy versenytorzító magatartást tanúsítsanak -, a Telekom kifejtette, hogy a mai magyar szélessávú piacot „élénk verseny" jellemzi. A piaci szereplők egymás tevékenységét figyelemmel kísérve, újabb és újabb, egyre kedvezőbb ajánlatokkal, folyamatos akciókkal próbálnak ügyfelet szerezni. Ilyen körülmények között a Telekom állítása szerint nem képes tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytatni. A Szolgáltató észrevétele szerint a kedvezményes és összecsomagolt ajánlatai, a szolgáltatásportfoliójának folyamatos bővítése és végső soron újgenerációs fejlesztései is a piackövetés szellemében valósulnak meg.

Mivel a szolgáltatót az önálló erőfölény releváns kritériumainak vizsgálata alapján jelentős piaci erejűként azonosítottam, így „olyan gazdasági helyzetben van, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa."
Az, hogy kedvezményes és összecsomagolt ajánlatokkal csak késedelmesen (úgymond piackövetőként) jelenik meg valamely piaci szereplő, az csupán azt bizonyítja, hogy a piacon folyamatosan innovációra kényszerülő kisebb szereplőkkel szemben nem szembesül jelentős versenynyomással és a bevételek helyett a profit maximalizálása a célja.

2.2.11. Egyenlő elbánás

2.2.11.1. A határozat-tervezet 11. oldalán szereplő megfogalmazás, mely szerint a Kötelezett Szolgáltató köteles a hozzáférési szolgáltatást kérő Jogosult Szolgáltatónak mindazokat a feltételeket biztosítani, amelyet bármely harmadik szolgáltató számára korábban már biztosított, a Telekom véleménye szerint túlzottan általános. (Ennek alapján a Kötelezett Szolgáltató például nem tud mennyiségi kedvezményeket nyújtani.) Az egyenlő elbánás lényege a Telekom szerint az Eht. 104.§ (2) bekezdésében megfogalmazásra került, így kéri a bekezdés törlését.

A szolgáltatói észrevételt nem vettem figyelembe, mert a határozat-tervezetből hivatkozott bekezdés nem képezi akadályát mennyiségi kedvezmények nyújtásának.

2.2.12. Átláthatóság - Referenciaajánlat készítése

2.2.12.1. A határozat-tervezet szerint: „A Kötelezett Szolgáltató a határozat-tervezet alapján köteles referenciaajánlatot készíteni és azt a Határozat közlésétől számított 30 napon belül az Elnöknek jóváhagyásra benyújtani." A Telekom álláspontja szerint, mivel a kötelezettség újonnan bevezetett, még nem teljesen kiforrott technológiákra kerülne kiterjesztésre, továbbá eddig nem nyújtott szolgáltatásokra vonatkozna (GPON, sötétszál, kábelhely, többletszál) és a megfeleléshez szükséges folyamatok a Magyar Telekom több üzletága erőforrásának allokálását és - egyes esetekben akár a szállítók bevonását - teszi szükségessé, 30 nap alatt nem készíthető el érdemi referenciaajánlat, így kéri az előírt 30 napos határidőt legalább 90 napra módosítani.
Mindemellett, tekintettel arra, hogy jelenleg nem létezik optikai és HFC közeli bitfolyam szolgáltatás, a Telekomnak saját állítása szerint azt ki kell fejlesztenie, melynek idejét és költségeit fejlesztési folyamatok határozzák meg, illetve további korlátozó tényezőt jelent az IT fejlesztések ütemezése, melynek keretei adottak, és melyekbe a fenti fejlesztéseket valamilyen módon be kell illeszteni. Ugyanakkor e fejlesztési folyamatok átalakítása, átütemezése egyéb termékfejlesztésekre és beruházásokra is jelentős hatást gyakorolna.

A szolgáltató észrevételét figyelembe vettem, mivel a korábbi referenciaajánlatok tárgyi hatálya az új technológiák, az újgenerációs hálózatok megjelenése következtében jelentős mértékben változik, bővül. A fentiekre való tekintettel a szolgáltatónak a referenciaajánlat beadási határidejének meghosszabbításával kapcsolatos észrevételét megalapozottnak ítéltem.
A szolgáltatónak az előírt 30 napos határidő legalább 90 napra történő módosítására vonatkozó javaslatát azonban elutasítom, mert megítélésem szerint a referenciaajánlat tárgyi hatályának bővülése nem indokolja a beadási határidő háromszorosára növelését.
A szolgáltató észrevételének figyelembe vételével jelen határozat-tervezet rendelkező részének vonatkozó pontját módosítottam, a referenciaajánlat benyújtásának határidejét 60 napra meghosszabbítottam.

2.2.12.2. „A Kötelezett Szolgáltatók a Határozat rendelkező részének D/2. 1. pontja szerinti Közeli bitfolyam hozzáférés költségalapú díját a LRIC költségszámítási módszer alapján kötelesek megállapítani." E rendelkezés kapcsán a Telekom kifejtette, hogy a közeli bitfolyam szabályozott árainak megállapítását javasolja a technológiai háttérhez igazodó költségmodellek alapján elvégezni, részben a dán példára hivatkozva.

A szolgáltató észrevételét nem tudom figyelembe venni. A hazai piaci viszonyok – amelyek eltérnek a dán piac jellemzőitől – részletes vizsgálata alapján határoztam meg az alkalmazandó kötelezettségeket. A határozat-tervezet Indokolás rész „III.4.2.3. Költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" pontjában részletesen ismertettem azokat az indokokat, amelyek alapján a közeli bitfolyam hozzáférés esetén a LRIC módszertan alkalmazása indokolt és arányos.

2.2.13. Közeli bitfolyam - Előrendelési eljárás

2.2.13.1. A határozat-tervezet alapján az előrendelési eljárás keretében a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára hozzáférhetővé tenni a Közeli bitfolyam hozzáféréshez szükséges hálózati alapinformációkat, amely tartalmazza térkép

formájában a hozzáférési aggregációs pontok elhelyezkedését, valamint a hozzáférési aggregációs pontok által lefedett területeket, utca és házszám szerinti bontásban." (16.o.)
A Telekom állítása szerint térkép alapon nem tudja országos szinten megjeleníteni a GPON és a HFC hálózatokat, ehhez jelentős fejlesztésekre van szükség. A jelenlegi felkészültségi szinten adatokat, pl. utca és házszám szinten tud szolgáltatni.

2.2.14. Országos bitfolyam
2.2.14.1. A közeli bitfolyam kapcsán leírtakhoz hasonlóan a Telekom kifejtette, hogy az optikai és HFC országos bitfolyam tekintetében is elmondható, hogy nyomvonalas térkép jelenleg nem létezik, a Magyar Telekomnak azt ki kell fejlesztenie. Ennek idejét és költségeit fejlesztési folyamatok határozzák meg, lásd Kábelinfo, IT fejlesztési ütemezés, stb.

Az észrevételt figyelembe vettem, a következő indokok alapján:
Elfogadható a szolgáltató azon észrevétele, hogy a hálózat nyilvántartási rendszer fejlesztése szükséges lehet a térképi formában való megjelenítés teljes körű biztosításához és ez bizonyos időt igényel.
A térképi formában való megjelenítés lehetőségének esetleges akadálya azonban nem korlátozza azt, hogy a Kötelezett Szolgáltató a határozat-tervezet Rendelkező rész I. D/2.1. pontjában előírt adatokat egyéb (táblázatos) formátumban biztosítani tudja a Jogosult Szolgáltatók számára.
A kérdés megítélésénél figyelembe vettem az ATSzE észrevételét, amelyben jelezte, hogy a Jogosult Szolgáltatók számára a hálózati információk feldolgozását lényegesen megkönnyítené, ha a kötelezettségben előírt adatokat táblázatos formában is megkaphatnák.
Tekintettel a fenti okokra, indokolt és arányos a kötelezettség olyan módosítása, hogy a kötelezettség keretében előírt adatokat a Kötelezett Szolgáltató köteles táblázatos formában megadni, ezenfelül pedig azokat térkép formájában is köteles átadni, ha az igényelt adatok tekintetében a nyilvántartási rendszere ezt lehetővé teszi.
A fenti okokra tekintettel a kötelezettséget a következőképpen módosítottam:
„Az előrendelési eljárás keretében a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára hozzáférhetővé tenni a Közeli bitfolyam hozzáféréshez szükséges hálózati alapinformációkat, amely tartalmazza koordinátahelyesen a hozzáférési aggregációs pontok elhelyezkedését, valamint a hozzáférési aggregációs pontok által lefedett területeket, utca és házszám szerinti bontásban. Az adatokat a Kötelezett Szolgáltató táblázatos formában, valamint ha az igényelt adatok térképi formában is rendelkezésre állnak, akkor térkép formában is köteles a Jogosult Szolgáltató számára megadni."

2.2.15. Retail minus
2.2.15.1. A határozat-tervezet alapján az Elnök által meghatározott nagykereskedelmi árakat az új szerződésekre az ármegállapító határozat közlése napjától, a korábban megkötött határozott idejű és/vagy hűségidőszakot tartalmazó szerződésekre azok lejáratát követően kell alkalmazni. Az Elnök által megállapított, hatályos érték maximált árként értelmezendő, azaz az Országos bitfolyam hozzáférés egyszeri díjának és havi díjának meghatározásakor és alkalmazása során semmilyen esetben és semmilyen körülmények között sem léphető túl. (24.o.)
A Telekom kifejtette, hogy az eddigi szabályozás lehetővé tette a visszamenőleges elszámolást, melynek egyik indoka az volt, hogy a Kötelezett Szolgáltató rendszereiben nem képes a határozat megjelenése napjától azonnal alkalmazni a szabályozott díjakat, azokat rendszereiben manuálisan kell módosítani, illetve egy másik oka a visszamenőleges elszámolás szükségességének az, hogy a nagykereskedelmi szerződéseiben, az ISP-k érdekében egy 15 napos előzetes díjmódosítási bejelentési kötelezettség terheli a Telekomot. Mindezek alapján, amennyiben a kötelezettség a határozat-tervezetben meghatározott formában/feltétellel kerül kiszabásra, a Kötelezett Szolgáltató vagy a haladéktalan ármódosítás, vagy a szabályozott áraknak való mindenkori megfelelés kötelezettségének nem tud eleget tenni. Ezen okból a Magyar Telekom kéri, hogy a meghatározott nagykereskedelmi árakat az új szerződésekre vonatkozóan, az ármegállapító határozat közlése napját követő hó 1-étől, a korábban megkötött határozott idejű és/vagy hűségidőszakot tartalmazó szerződésekre, azok lejáratát követően, megújítás/újrakötés esetén kelljen alkalmazni.

A szolgáltató észrevételét elfogadom és a határozat-tervezetet úgy módosítom, hogy az új szerződésekre az ármegállapító határozat közlése napját követő hó 1. napjától kell az új nagykereskedelmi árat alkalmazni, a korábban megkötött határozott idejű és/vagy hűségidőszakot tartalmazó szerződésekre pedig azok lejártát (megújítás/újrakötés) követően.
Ennek megfelelően határozat vonatkozó pontja az alábbiak szerint módosul:
I. melléklet 6. bekezdés:

„Az Elnök által meghatározott nagykereskedelmi árakat az új szerződésekre az ármegállapító határozat közlése napját követő hó 1. napjától, a korábban megkötött határozott idejű és/vagy hűségidőszakot tartalmazó szerződésekre azok lejáratát követően kell alkalmazni."

2.2.15.2. A Telekom kifogásolja továbbá az alábbi rendelkezést is: „Az Elnök által megállapított, hatályos érték maximált árként értelmezendő, azaz az Országos bitfolyam hozzáférés egyszeri díjának és havi díjának meghatározásakor és alkalmazása során semmilyen esetben és semmilyen körülmények között sem léphető túl. Kötelezett Szolgáltató az Elnök által meghatározott értéknél alacsonyabbat alkalmazhat, de ebben az esetben az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi Jogosult Szolgáltató számára az alacsonyabb áron kell nyújtania a szolgáltatást." (24.o.)
E rendelkezés kapcsán a Telekom kifejtette, hogy az eddigi szabályozás megengedte a Kötelezett Szolgáltatónak a mennyiségi (sávos) kedvezmények alkalmazását, hiszen a legalacsonyabb árak a legnagyobb kedvezményt tartalmazó árak, ezzel szemben a határozat-tervezet szerint az összes Jogosult Szolgáltatónak ugyanazt a legnagyobb kedvezményt kell biztosítani, ami azt jelenti, hogy ha a Kötelezett Szolgáltató a megállapított árakból további kedvezményeket ad, akkor a következő alapidőszakban automatikusan a továbbkedvezményezett árakat kell ismét minden partnere számára, megkülönböztetés nélkül biztosítania. A Telekomnak, árazási mozgásterének szűkülése miatt, nem lesz érdeke a mennyiségi kedvezményrendszer fenntartása. Emellett a Telekom véleménye szerint ez a szabály azt tükrözi, mintha a Hatóság nem ösztönözné a beruházásokat (a gyakorlatban ellehetetleníti a mennyiségi kedvezmények nyújtását), a Jogosult Szolgáltatók számára pedig nem lesz kellően rugalmas és ösztönző, mert nehezebb lesz az egymástól való megkülönböztetés az árak tekintetében a kiskereskedelmi piacon.

Álláspontom szerint a sávos (mennyiségi) kedvezmények biztosítása az egyenlő elbánás elvének követésével a gyakorlatban úgy valósulhat meg, hogy amennyiben adott Jogosult Szolgáltató(k) teljesíti(k) a sávos (mennyiségi) kedvezmények biztosítására vonatkozó, a Kötelezett Szolgáltató által kidolgozott és a Hatóság által jóváhagyott feltételeket, abban az esetben kaphatja/ják meg a kedvezményeket a határozat-tervezet Rendelkező rész I. melléklete C.4.7. pontban foglaltaknak megfelelően. A határozat-tervezet I. melléklete bevezető részében megfogalmazott, a Kötelezett Szolgáltató által általánosságban nyújtható kedvezményekre vonatkozóan az egyenlő elbánás elvétől nem tudok eltérni, mivel az kedvezőtlenül hatna a piac működésére és nem megfelelő piaci magatartást eredményezhet, valamint kedvezőtlenül befolyásolná a fogyasztók helyzetét, indokolatlan megkülönböztetéshez vezetne. Úgy látom - a szolgáltató észrevételével ellentétben -, hogy ez a szabály korántsem hátráltatja a Kötelezett Szolgáltató beruházási döntéseit.

2.2.16. C.1.3 Kiskereskedelmi adatszolgáltatás
2.2.16.1. A határozat-tervezet alapján a kiskereskedelmi szolgáltatás adatait a Kötelezett Szolgáltatónak a sávszélesség kategóriákon túl további részletezettségben kell kimutatnia, a szolgáltatás igénybevételi feltételei között meglévő lényeges különbségeknek megfelelően részben az új, a korábbi és a továbbélő szerződések szerint (26.o.) A Telekom álláspontja szerint a határozat-tervezet nem definiálja a korábbi szerződéseket, ráadásul a terminus a retail minus alapidőszaki kontextusába nem illeszthető be, ezért kéri törlését.

A határozat-tervezet a szerződéseket három zárt kategóriába sorolja, amelyek: új, tovább élő és korábbi szerződések, melyek közül az első kettő meghatározása szerepel a határozat-tervezet Rendelkező rész I. melléklet C.1.3. pontjában. Az egyértelműség kedvéért ezen pontot az alábbi módosítással egészítem ki.
„Korábbi szerződésnek minősül minden nem új és nem továbbélő szerződés."

2.2.16.2. Kifogásolja továbbá a Telekom az új szerződések meghatározását, definiálását is (26.o.). Ennek kapcsán a Szolgáltató kifejtette, hogy a rendszerekben nem kerül új előfizetőként rögzítésre az az ügyfél, akinek az előfizetői szerződésében a hűségidején és a terméken kívül más adata változik. Tekintettel arra, hogy az előfizetők nevének, lakhelyének, egyéb hasonló, adminisztratív jellegű paraméterének változása logikájában nem befolyásolja a nagykereskedelmi díjakat, nem tartja arányosnak az adatszolgáltatási többletterhet.

A szolgáltatói észrevételt nem fogadom el, mert szolgáltató által felvetettek nem minősülnek csoportképző ismérvnek az adatszolgáltatásban, valamint az előfizető személye, illetve a létesítési hely nem tekinthető pusztán „adminisztratív" paraméternek.

2.2.17. C.2. Nagykereskedelmi adatszolgáltatás

2.2.17.1. A határozat-tervezet alapján a Kötelezett Szolgáltató köteles benyújtani a Jogosult Szolgáltatók számára kínált nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatások listaáraira, árbevételére, értékesítési volumenére, valamint a ténylegesen alkalmazott átlagárakra vonatkozó alapidőszaki adatokat, Jogosult Szolgáltatók szerint külön-külön és összesen, a C.1.3. pontban előírt részletezettségben. A Telekom nem látja szükségét egy olyan származtatott adat, mint az árbevétel bekérésének, mivel a retail minus számításnak az nem alapja, viszont egy további addicionális adatszolgáltatási terhet ró a Kötelezett Szolgáltatókra.

A szolgáltatói észrevételt nem fogadom el, mert a szolgáltató vélelmével szemben az árbevétel a RM-számítás egyik alapadata, amiből az átlagár számítható. A nagykereskedelmi átlagárak a számítás a Rendelkező rész I. mellékletének C.4.1. pontjában kerülnek figyelembevételre.

2.2.17.2. A nagykereskedelmi adatszolgáltatások kapcsán a Telekom kifejtette emellett, hogy a nagykereskedelmi viszonylatokban sem minősül új előfizetőnek az az ügyfél, akinek az előfizetői szerződésében a hűségidején és a terméken kívül más adata változik. Tekintettel arra, hogy az előfizetők nevének, lakhelyének, egyéb hasonló, adminisztratív jellegű paraméterének változása logikájában nem befolyásolja a nagykereskedelmi díjakat, nem tartja arányosnak az adatszolgáltatási többletterhet.

A szolgáltatói észrevételt nem fogadom el, mert szolgáltató által felvetettek nem minősülnek csoportképző ismérvnek az adatszolgáltatásban, valamint az előfizető személye, illetve a létesítési hely nem tekinthető pusztán „adminisztratív" paraméternek.

2.2.18. C.3.2. A nagykereskedelmi szolgáltatás költségei

2.2.18.1. A 3. lábjegyzetben foglaltak szerint a számításokban érvényesíthető tőkeköltség mértéke a mindenkori adatszolgáltatás időpontjában érvényes, az adott szolgáltatóra meghatározott tőkeköltséggel egyezik meg. A Telekom álláspontja szerint a lábjegyzet nem ad kellő tájékoztatást arról, hogy milyen forrásból kell a szolgáltatónak a hatályos tőkeköltséget meghivatkoznia. Mindemellett kifejtette, hogy az alapidőszakra vonatkozó tőkeköltséget az adatszolgáltatás teljesíthetősége érdekében a Kötelezett Szolgáltatóknak már a számítások elkészítésekor ismerniük kell.

Az észrevételt figyelembe veszem, hiszen a korábbi években alkalmazott kiszámítható és átlátható gyakorlatának megfelelően 2011-re is megállapítok szabályozói tőkeköltségre vonatkozó értékeket, mely konkrét értékét a 4. piaci határozatban teszem közzé.

2.2.19. C.4.1. Nagykereskedelmi díj kialakítása

2.2.19.1. A határozat-tervezet alapján a Kötelezett Szolgáltató a nagykereskedelmi feltételekben és a kiállított számlákban is köteles egyértelműen megjelölni és elkülöníteni a szabályozott díjú és a nem szabályozott díjú nagykereskedelmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó tételeket. E rendelkezéssel kapcsolatban a Telekom kifejtette, hogy az ármegállapító határozat publikus, bárki számára hozzáférhető. Egyértelmű, hogy az azon kívüli díjtételek nem szabályozottak. A számlákban való megjelölés egy újabb teljesen felesleges addicionális költséget jelent a Kötelezett Szolgáltatóknak (pl. rendszerfejlesztés, adminisztráció), mely a Jogosult Szolgáltató számára sem jelent tényleges előnyt.

A szolgáltatói észrevételt nem fogadom el, mert a korábbi időszakok tapasztalatai alapján a Jogosult Szolgáltatók számára nem volt egyértelműen elkülöníthető a szolgáltató által hivatkozott két kategória. A vitatott szabály célja az ebből fakadó potenciális számlaviták, elhúzódóan rendezetlen piaci helyzet elkerülése, ami az egész piac számára kedvező hatással jár.

2.2.20. C.4.2. Nagykereskedelmi árak megállapítása új kiskereskedelmi értékesítési adatok hiányában

2.2.20.1. A Telekom állítása szerint nem egyértelmű, hogy azon rendelkezés vonatkozásában, mely szerint a kiskereskedelmi értékesítési átlagár (Pi,új) hiányában az Elnök Pi értékként az adott szolgáltatástípus listaárát, illetve a Kötelezett Szolgáltató által korábbi szerződések alapján nyújtott szolgáltatás átlagárát (Pi,régi) veszi figyelembe, milyen időszakot, állományt kell érteni a „korábbi" szerződések alatt.

A határozat-tervezet a szerződéseket három zárt kategóriába sorolja, melyek: új, tovább élő és korábbi szerződések, melyek közül az első kettő meghatározása szerepel a határozat-tervezet Rendelkező rész I. melléklet C.1.3. pontjában. Az egyértelműség kedvéért ezen pontot az alábbi módosítással egészítem ki.
„Korábbi szerződésnek minősül minden nem új és nem továbbélő szerződés."

2.2.20.2. A Magyar Telekom álláspontja szerint a nem értékesített kiskereskedelmi termékek ára, mely adatszolgáltatás révén kerül meghatározásra, rendelkezésre fog állni addigra, hiszen nem történik új kiskereskedelmi értékesítés; az átlag kiskereskedelmi díjak az azon alapidőszakival egyenlők, amelyben még sor került értékesítésre, ezért javasolja a vonatkozó adatszolgáltatás előírásától való eltekintést. (A visszamenőleges adatszolgáltatás, nehezen megfogható paraméterek mentén, jelentős ráfordításokat kíván meg.)

A szolgáltató észrevétele megfeledkezik arról, hogy a korábbi szerződések alapján értékesített termékekre a C.4.2 fejezet írja le a nagykereskedelmi ármeghatározás módszertanát, az nem igényel visszamenőleges adatszolgáltatást, s az így meghatározott nagykereskedelmi ár szükségképpen eltérhet a legutóbbi, új értékesítéssel érintett időszakban e díjcsomagra meghatározott ártól. A szolgáltatói észrevételt nem fogadom el, mert az tévedésen alapul, a két említett időszak kiskereskedelmi árai nem szükségszerűen egyeznek meg.

2.2.20.3. A Telekom ugyanezen észrevételt (korábbi szerződés definiálatlansága) tette az alábbi rendelkezés vonatkozásában is: „Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató az alapidőszakban nyújtott szélessávú nagykereskedelmi szolgáltatásának megfelelő kiskereskedelmi díjcsomagját már nem értékesíti, és ennek igazolásával listaárat nem tud benyújtani, ugyanakkor még biztosítja az előfizetői egy csoportjának az adott nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásnak megfelelő kiskereskedelmi szolgáltatást, úgy a Kötelezett Szolgáltató e szolgáltatás átlagárát köteles benyújtani az átlagárszámítást megalapozó alapadatokkal és számításokkal együtt. A fenti esetben a nagykereskedelmi árak megállapítása a korábbi szerződések alapján biztosított szolgáltatás átlagárára (Pi,régi) épül."

A határozat-tervezet a szerződéseket három zárt kategóriába sorolja, melyek: új, tovább élő és korábbi szerződések, melyek közül az első kettő meghatározása szerepel a határozat-tervezet Rendelkező rész I. melléklet C.1.3. pontjában. Az egyértelműség kedvéért ezen pontot az alábbi módosítással egészítem ki.
„Korábbi szerződésnek minősül minden nem új és nem továbbélő szerződés."

2.2.21. C.4.6. Eljárás megszűnő kiskereskedelmi szolgáltatások esetén

2.2.21.1. Azon kötelezettség, amely szerint a nagykereskedelmi termék kivezetése csak az új nagykereskedelmi értékesítés megszűnését vonja maga után, a korábbi szerződésekre nem vonatkozik; a folyamatosan nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatásokat továbbra is a mindenkor hatályos retail minus határozatban megjelenő árakon kell nyújtani, a Telekom állítása szerint indokolatlan költségeket ró a Kötelezett Szolgáltatóra. Érvelése szerint amennyiben új kiskereskedelmi értékesítés hiányában is szabályozott marad a nagykereskedelmi ár (a C.4.2. pontban foglaltak alapján), továbbá eltűnik az egyéb árakhoz kapcsolódó, kedvezményezési mozgástér, akkor a Kötelezett Szolgáltatónak még az a vállalkozási szabadsága is elvész, hogy az árak alakításával átterelje érintett nagykereskedelmi partnerét egy nem megszüntetni kívánt nagykereskedelmi termékre. Azaz, határozatlan idejű nagykereskedelmi szerződés esetén, a Kötelezettnek szélsőséges esetben, akár több évig is fenn kell tartania - akár egyetlen előfizető kedvéért - egy olyan elavult szolgáltatást, amelyre tényleges piaci igény már nincs, és amely kivezetése üzleti, közgazdasági szempontból teljes mértékben indokolt lenne. Mindezek miatt kéri e szabály korlátozását.

A szolgáltató észrevételét részben elfogadom és a határozat-tervezet vonatkozó rendelkezését az alábbiak szerint módosítom.
„A Kötelezett Szolgáltató a piacról kivezetendő kiskereskedelmi termék(ek) esetében az új értékesítés tervezett beszüntetésének időpontja előtt 30 nappal köteles a kiskereskedelmi termék kivezetéséről – a nagykereskedelmi partnerek egyidejű, írásos tájékoztatása mellett – az Elnök felé bejelentést tenni. A kapcsolódó nagykereskedelmi termék új értékesítését a Kötelezett Szolgáltató csak a bejelentés időpontját követő fél év eltelte után szüntetheti meg.
Ez a tervezett nagykereskedelmi termékkivezetés nem mentesíti a Kötelezett Szolgáltatót a Határozat rendelkező része D/1. fejezetében foglalt kötelezettségek teljesítése alól.
A nagykereskedelmi termék fenti kivezetése csak az új nagykereskedelmi értékesítés megszűnését vonja maga után a bejelentést követő fél év elteltével; a korábbi szerződések alapján nyújtott, valamint a nagykereskedelmi új értékesítésre nyitva álló időszak alatt - hűségidő vállalásával - értékesített nagykereskedelmi szolgáltatásokat a C.4.2. pont szerint meghatározott árakon kell nyújtani, a Jogosult által eredetileg vállalt hűségidő lejáratáig."

2.2.22. III. Kötelezettségek megállapítása

2.2.22.1. A határozat-tervezet 123.oldalának 2. bekezdése a Telekom álláspontja szerint nem felel meg a szabályozással szemben támasztott transzparencia és kiszámíthatóság követelményének, ráadásul visszaélésekre adhat lehetőséget, a hatékonyság, illetve a kisméretű alternatív szolgáltató fogalma nem definiált, a szabály önkényes döntéseknek ad teret.

Nem osztom a szolgáltató véleményét, mivel a hivatkozott szabály a Hatóság jogkörének megfelelő, és a piaci viszonyokból fakadóan szükségszerűen diszkriminálja az inkumbenst pozitívan, valamint felhívom a szolgáltató figyelmét, hogy a hivatkozott bekezdés a korábbi piacelemzési határozatban is szerepelt.

2.2.22.2. A Telekom emellett indokoltnak tartaná a korábban a retail minus szabályokhoz tartozó azon lehetőség fenntartását, mely szerint a Kötelezett Szolgáltató, árazási gyakorlatának függvényében, földrajzi megbontásban is szolgáltathat adatot, mivel annak hiánya megkérdőjelezi a Magyar Telekom számára a tényleges földrajzi szegmentáció jövőbeli bevezetésének lehetőségét is.

A szolgáltatói észrevétel tévedésen alapul, mert a szolgáltató lehetősége az adatok akár település szintű bontásban történő szolgáltatására továbbra is fennáll.

2.2.23. Felhordó hálózati szolgáltatások biztosítása

2.2.23.1. Kábelhely megosztás

2.2.23.1.1. A Határozat-tervezet alapján a kábelhely megosztást a Kötelezett Szolgáltató (…) az előfizetői hozzáférési ponttól legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között köteles nyújtani. A Telekom álláspontja szerint a kábelhely megosztást települési vagy központ határon belülre kellene korlátozni, mivel a körzethálózati alépítmények kapacitása korlátos és nem hozzáférési hálózat kiépítésére van méretezve.

A Magyar Telekom kéri a végleges határozatban a bekezdés módosítását az alábbiak szerint: „A kábelhely megosztást a Kötelezett Szolgáltató (…) településen vagy központon belül (a referenciaajánlatban meghatározottak szerint), az előfizetői hozzáférési ponttól legfeljebb 25 km távolságban lévő, a Jogosult Szolgáltató által meghatározott pontja között köteles nyújtani."

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő indokok miatt:

A kábelhely megosztás központ területen belüli korlátozása indokolatlan korlátozást jelentene a Jogosult Szolgáltató számára a kábelhely megosztás igénybevételét illetően, a következő okok miatt:

1) A körzethálózati kábelhelyek korlátos kapacitása nem indokolja a kábelhely megosztási kötelezettség kiterjedésének általános korlátozását, hiszen a kábelhely megosztáshoz szükséges férőhely megléte esetenként vizsgálandó, amely alapján megállapítható az adott szakaszon a kábelhely megosztás megvalósíthatósága.

2) A Jogosult Szolgáltató hálózatának felépítése eltérhet a Kötelezett Szolgáltatóétól. Ezért nem biztos, hogy a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltató adott központjához tartozó előfizetőket az adott központ területén elhelyezkedő hozzáférési aggregációs pontból látja el. Különösen igaz lehet ez akkor, ha a Kötelezett Szolgáltató hagyományos réz érpáras hálózattal rendelkezik, a Jogosult Szolgáltató pedig NGA hálózatot épít, ahol a hozzáférési hurkok jóval hosszabbak lehetnek, mint a réz érpáras helyi hurkok, vagyis a Jogosult Szolgáltató egy hozzáférési aggregációs pontból akár több MDF-központ szolgáltatási területét is elláthatja – ahogy ezt a Kötelezett Szolgáltató is megteszi a saját hálózata esetében. Ezért a kábelhely megosztás központ-, illetve településhatáron belüli korlátozása megakadályozhatja azt, hogy a Jogosult Szolgáltató a 25 km-es távolságon belül a saját hálózati topológiájának megfelelően igénybe vehesse a kábelhely megosztást.

3) Továbbá, a Magyar Telekom egy másik (Rendelkező rész I. D/2. 2. c. pontra vonatkozó) észrevételében maga is jelzi a kábelhelyekkel kapcsolatban, hogy „az elmúlt időszakban többször került sor régi körzethálózat helyi hálózatba történő visszaforgatására, mert a külterületi lakóingatlanokat csak így tudtuk ellátni." Ez a megjegyzés bizonyítja, hogy a körzethálózati kábelhely szakaszok esetében is lehetséges a hozzáférési hálózati célú felhasználás és a Magyar Telekom él is ezzel. Vagyis a Magyar Telekom javaslata szerinti korlátozás elfogadása esetében a Jogosult Szolgáltatók hátrányos helyzetbe kerülnének a Magyar Telekommal szemben: a Magyar Telekom saját előfizetőinek ellátása érdekében körzethálózati szakaszokat is felhasználhat hozzáférési hálózat kiépítése céljára, a Jogosult Szolgáltatókat azonban kizárná ebből a lehetőségből.

2.2.23.1.2. A Magyar Telekom meglátása szerint a felhordó hálózati kapacitások létesítése és bővítése mindig költségvonzattal jár, aminek a biztosításáról, megosztási elveiről a határozat-tervezet nem tesz közvetlen említést. A Telekom javasolja, hogy az itt követendő eljárásról és szabályozásról adjon részletesebb tájékoztatást a határozat-tervezet, oly módon, hogy a Jogosult Szolgáltató a felmerülő költségek finanszírozásában vállaljon megfelelő szerepet.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő indokok miatt:
A felhordó hálózati szolgáltatások költségszámításának szabályaival kapcsolatos rendelkezéseket a határozat-tervezet Rendelkező rész I. C/2. pontja tartalmazza.
A felhordó hálózati szolgáltatások tekintetében – más szolgáltatói észrevételek figyelembevételével – előírt LRIC költségszámítási módszertan alkalmas arra, hogy kezelje a felhordó hálózati kapacitások létesítésének és bővítésének költségeit. Ezért a határozatban ezen észrevétel külön módosítást nem igényel.

2.2.23.1.3. a) „A tájékoztatásnak ki kell terjednie a kábelhely infrastruktúra földrajzi elhelyezkedésére, a lehetséges hozzáférési pontok meghatározására és az infrastruktúrát alkotó különböző elemek műszaki jellemzőire. Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiban rendelkezésre áll, a kábelhelyen rendelkezésre álló férőhelyre vonatkozó adatokat is meg kell adni. Az információkat a Kötelezett Szolgáltató legkésőbb a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésétől számított 5 munkanapon belül köteles megadni a Jogosult Szolgáltató részére." (17.o.)
A Magyar Telekom e rendelkezéssel kapcsolatban kifejtett álláspontja szerint a felmérés részletesebb definiálására van szükség, továbbá a felméréssel kapcsolatos költségek sem kerültek meghatározásra. Két pontosan meghatározott végpont között még értelmezhető a kötelezettség, azonban a Szolgáltató kifogásolja, hogy a területi felmérésre nem ad iránymutatást a határozat-tervezet. Javasolja a határidőknek az igény volumenével arányos átszámítását, mivel álláspontja szerint a felmérésre biztosított 5 munkanap nem elegendő a bonyolultabb felmérési esetekre.
A kötelezettség indokolt és arányos kirovása a Telekom véleménye szerint csak akkor valósulhat meg, ha a Kötelezett Szolgáltató az igény mennyiségéhez igazodó határidőt kap a feladat végrehajtására. Ezen okból javasolja, hogy az információkat a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató igénybejelentésétől számított 15 munkanapon belül csak akkor legyen köteles megadni a Jogosult Szolgáltató részére, amennyiben az igénybejelentés legfeljebb 2 végpontra és maximum 2 km nyomvonalra (terület megadása esetén 1 ha-ra) vagy annál kisebb mennyiségre vonatkozik. Nagyobb mennyiségek esetén pedig a határidő arányos növekedését tartják indokoltnak.

Az észrevételt nem fogadtam el, a következő okok miatt.
A határozat-tervezetnek az észrevételben idézett része a Kötelezett Szolgáltató nyilvántartásaiból történő adatszolgáltatással kapcsolatban határozza meg a kötelezettségeket, így az 5 munkanapos határidőt is. Nem tartozik ebbe a körbe az az - észrevételben említett - eset, amikor a Kötelezett Szolgáltatónak helyszíni felméréseket kell végeznie. Amennyiben a nyilvántartásokban nem állnak rendelkezésre a Jogosult Szolgáltató által igényelt adatok, akkor szükséges helyszíni felmérés, az erre vonatkozó szabályokat a határozat-tervezet I. D/2. 2.c) pontja tartalmazza, amely a vizsgálatok elvégzésére 15 munkanapos határidőt biztosít.
A nyilvántartásokból való adatszolgáltatás esetében álláspontom szerint az adatszolgáltatáshoz szükséges határidőt számottevően (napokban kifejezhetően) nem befolyásolja az igényelt végpontok száma, a kábelhely nyomvonal hossza, illetve a terület nagysága, mivel akár elektronikus, akár papír alapú nyilvántartás esetén ésszerűen feltételezhető, hogy adott jogosulti igény esetén nem kell végpontonként, nyomvonal kilométerenként, vagy hektáronként külön (időigényes) adatlekérést végeznie a Kötelezett Szolgáltatónak a nyilvántartási rendszeréből.

2.2.23.1.4. c) Megvalósíthatósági vizsgálat
Meglévő adatbázisokból a Magyar Telekom nem tudja az átjárhatósági állapotot megállapítani, ahhoz állítása szerint berudalni szükséges a hálózatát. Amennyiben viszont a megrendelő nem kéri az átjárhatósági állapot vizsgálatát, akkor a kivitelezés során felmerülő többletköltséget vállalnia kell. Véleménye szerint a kötelezettség indokolt és arányos kirovása akkor valósulhat meg, ha a Kötelezett Szolgáltató az igény mennyiségéhez igazodó határidőt kap a feladat végrehajtására.
Javaslatuk alapján a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentésétől számított 20 munkanapon belül akkor legyen köteles elvégezni a megvalósíthatósági vizsgálatot és értesíteni a Jogosult Szolgáltatót ennek az eredményéről, amennyiben az igénybejelentés legfeljebb 2 végpontra és maximum 2 km nyomvonalra (terület megadása esetén 1 ha-ra) vagy ennél kisebb mennyiségre vonatkozik. Nagyobb mennyiségek esetén a határidő arányos növekedésének szabályozását támogatja a Telekom.

A határidő módosításával kapcsolatos javaslatot nem fogadtam el, mivel a határozat-tervezetben a megvalósíthatósági vizsgálat elvégzésére meghatározott legfeljebb 15 munkanapos időtartam álláspontom szerint kellően tág időkeretet biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára ahhoz, hogy a kötelezettségének eleget tegyen, így ennek a határidőnek a betartása nem jelenthet számára aránytalan terhet.
Az észrevételben felvetett egyéb kérdésekkel kapcsolatban:
A szolgáltató észrevétele helytállóan jegyzi meg, hogy a meglévő nyilvántartásokból az átjárhatóság nem állapítható meg, legalábbis nem minden esetben és nem teljes bizonyossággal. Ezért szerepel a határozat-tervezetben a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat részeként az átjárhatóság vizsgálata. Az átjárhatóság megállapításához valóban szükséges lehet az érintett kábelhely szakaszok berudalása.
A határozat-tervezet I.D/2.2. j) pontja szerint a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálattal – amelynek a határozat-tervezet I.D/2.2. c) pontja alapján az átjárhatósági vizsgálat is részét képezi – kapcsolatban felszámított díjakat a Kötelezett Szolgáltató a kábelhely megosztás bérleti díjában köteles jóváírni, amennyiben kábelhely megosztás megvalósíthatósága megállapítást nyer és a Jogosult Szolgáltató az ettől számított 6 hónapon belül igénybe veszi a kábelhely megosztást. Ha a kábelhely megosztás objektív műszaki okok miatt nem megvalósítható és a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatóval közösen részt vett a kábelhely megosztás megvalósíthatósági vizsgálatban, akkor a vizsgálattal kapcsolatban a Kötelezett Szolgáltató nem számíthat fel díjat a Jogosult Szolgáltató felé. Ha mégis a Magyar Telekom észrevételében jelzett eset következik be, amely szerint a Jogosult Szolgáltató kifejezetten kéri, hogy az átjárhatóság vizsgálatát a Kötelezett Szolgáltató ne végezze el a megvalósíthatósági vizsgálat keretében, majd a kivitelezés (kábelbehúzás) során megállapítást nyer, hogy valamely kábelhely szakasz nem átjárható, akkor a Jogosult Szolgáltatónak az ezzel kapcsolatos kivitelezési többletköltséget természetesen vállalnia kell. Ebben az esetben azonban a megvalósíthatósági vizsgálat díja nem tartalmazhat átjárhatósági vizsgálattal kapcsolatos költségeket.

2.2.23.1.5. d) A határozat-tervezet alapján, amennyiben a Jogosult Szolgáltató eredeti igénymegjelölésében meghatározott földrajzi pontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, akkor a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénymegjelölése alapján köteles alternatív nyomvonalat felajánlani a kábelhely megosztásra. A Telekom kéri az „alternatív" megoldást tartalmazó pont törlését, arra való hivatkozással, hogy a Kötelezett Szolgáltató meg tudja határozni 2 földrajzi pont közötti kábelhely megosztás lehetőségét, akár több nyomvonalon is, azonban ha ezek egyike sem ad megoldást, akkor az „alternatív nyomvonal" megnevezés az eredeti igény megváltoztatását jelenti, melyre a Magyar Telekomnak nincs ráhatása, ezért a kötelezettség nem értelmezhető álláspontja szerint.

Az észrevételt a következőképpen vettem figyelembe:
A szolgáltató észrevétele helytálló abban a tekintetben, hogy a jogosulti igény nem nyomvonalra, hanem meghatározott végpontok közötti összeköttetésre vonatkozik, így az alternatív megoldás sem nyomvonalra, hanem végpontokra értelmezhető. Ugyanakkor az Indokolás III. 4.2.4.2. pontjának A kábelhely megosztás különös szabályai d) alpontjában leírt okok miatt szükséges annak biztosítása, hogy amennyiben a jogosulti igényben megjelölt végpontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, akkor a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén megvizsgálja, hogy az eredetileg megjelölt végpontok közelében elhelyezkedő pontok között lehetséges-e az igényelt kábelhely megosztás és erről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztassa.
A fenti okok alapján a Határozat-tervezet I.D/2.2. d) pontjának szövegét a következőre módosítom:
„Amennyiben a Jogosult Szolgáltató eredeti igénymegjelölésében meghatározott földrajzi pontok között nem lehetséges a kábelhely megosztás, akkor a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénye esetén köteles megvizsgálni, hogy az eredeti igénymegjelölésben meghatározott végpontok közelében – a Jogosult Szolgáltatóval egyeztetett távolságon belül – találhatóak-e olyan végpontok, amelyek viszonylatában megvalósítható a kábelhely megosztás és erről a Jogosult Szolgáltatót tájékoztatni."

2.2.23.1.6. f) Tevékenységek
A Telekom sérelmezi, hogy egyes költségmegosztási kérdéseket a határozat-tervezet nem tisztáz. (Példaként olyan kérdések merülnek fel, hogy ha egy oszlopot ki kell cserélni, mert nem alkalmas további igénybevételre, akkor annak a költsége melyik felet terheli.)

A szolgáltatói észrevételt nem fogadom el, mert a szolgáltató által említett kötelezettségek költségszámítási szabályaival kapcsolatos rendelkezéseket a határozat-tervezet I.C/2 pontja tartalmazza. A határozat-tervezetben foglalt díjmeghatározási módszertanok alkalmasak arra, hogy az észrevételben jelzett kérdést kezeljék, ezért a határozatban ezen észrevétel módosítást nem igényel.

2.2.23.1.7. g) Használaton kívüli kábelek

A Magyar Telekom álláspontja szerint tisztázandó a szabályozás keretein belül, hogy miként távolíthat el egy Kötelezett Szolgáltató egy használaton kívüli, idegen kábelt. A kábelek eltávolítására előírt 15 nap a Magyar Telekom álláspontja szerint nem elegendő, így kéri a megjelölt rendelkezés fenntartása esetén a konkrét időpont törlését.

A Telekom véleménye szerint a határozat-tervezetből nem derül ki, hogy ki viseli a költségeket, így indokoltnak tartja az erre vonatkozó részletszabályok megfogalmazását, oly módon, hogy jogosulti igény esetén a használaton kívüli kábel eltávolításának költségét a Jogosult Szolgáltató viselje, amennyiben Kötelezett számára a használaton kívüli kábel eltávolításához üzleti érdeke nem fűződik. A Magyar Telekom kéri továbbá a határozat-tervezet kiegészítését arra az esetre, ha a kábelek tulajdonosa nem azonosítható be az alábbiak szerint: „A kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terheli. Amennyiben a tulajdonos nem beazonosítható, akkor a kábel eltávolításának a költsége és felelőssége a Jogosult Szolgáltatót terheli."

1) Az idegen tulajdonban lévő kábelek eltávolításának lehetőségével kapcsolatban szükséges rögzíteni, hogy a kábelhely megosztást akadályozó, nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő kábelek eltávolítása a kábelek tulajdonosának hozzájárulása alapján történhet meg. Ehhez szükséges, hogy a Kötelezett Szolgáltató értesítse a kábelek tulajdonosát a kábelek eltávolításával kapcsolatban felmerült igényről és kérje a tulajdonos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárul-e a kábelek eltávolításához a határozat-tervezetben rögzített feltételek mellett.

2) A szolgáltató határidő törlésével kapcsolatos javaslatát nem fogadtam el, mivel annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató indokolatlanul ne késleltethesse a kábelhely megosztást akadályozó kábelek eltávolítását és ezáltal a kábelhely megosztás megvalósulását, szükséges, hogy a szabályozás rögzítsen egy olyan határidőt, amelyen belül a Kötelezett Szolgáltató köteles a nem használt kábelek eltávolítását biztosítani. Álláspontom szerint a határozat-tervezetben erre meghatározott legfeljebb 15 munkanapos időtartam kellően tág időkeretet biztosít a Kötelezett Szolgáltató számára, így ennek a határidőnek a betartása nem jelenthet számára aránytalan terhet.

A határidőre vonatkozó rendelkezés azonban pontosítandó úgy, hogy abban az esetben, ha az eltávolítandó kábel nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában van, akkor a 15 munkanapba nem számít bele a tulajdonos értesítésének időpontjától a hozzájárulással kapcsolatos tulajdonosi nyilatkozat megérkezéséig számított időtartam. Ez a pontosítás azért szükséges, mert a Kötelezett Szolgáltató által nem befolyásolható tényezők határozhatják meg a tulajdonos válaszadásának időtartamát, ezért ezt az időtartamot a Kötelezett Szolgáltató számára a kötelezettség teljesítésére biztosított időtartam részeként nem lenne indokolt figyelembe venni. A kötelezettség ellenőrizhetőségéhez ugyanakkor szükséges annak rögzítése, hogy a Kötelezett Szolgáltató a tulajdonos értesítését és a tulajdonos hozzájárulással kapcsolatos nyilatkozatát az időpontokat utólag ellenőrizhető módon dokumentálni köteles.

3) A szolgáltató költségviselésre vonatkozó észrevételét nem fogadtam el, a következő okok miatt:

Az észrevétellel ellentétben a határozat-tervezet I. D/2.2. g) pontja rendelkezik arról, hogy ki viseli a költségeket: a kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terheli. Nem elfogadható az az igény, hogy a I. D/2.2. g) pontban meghatározott használaton kívüli kábelek eltávolításának költségét a Jogosult Szolgáltató viselje, amennyiben Kötelezett Szolgáltatónak nem fűződik üzleti érdeke a kábel eltávolításához. A I. D/2.2. g) pontban meghatározott használaton kívüli kábelek ugyanis indokolatlanul akadályozzák a kábelhely megosztást, ezáltal a kötelezettség kirovása által elérni kívánt szabályozói célok teljesülését, a kiskereskedelmi piacon a verseny fejlődését. Indokolt ezért, hogy a kábelhely megosztást akadályozó kábelek eltávolítása annak a szolgáltatónak a költségén történjen, amelynek érdekében és kezdeményezésére a használaton kívüli kábelek telepítése megtörtént. Ellenkező esetben a Kötelezett Szolgáltatók használaton kívüli kábelei érdemben tudnák korlátozni a kábelhely megosztás Jogosult Szolgáltatók által történő igénybevételét.

A fentiekben ismertetett indokok alapján a határozat-tervezet I. D/2.2. g) pontját a következőképpen módosítottam:

„Amennyiben a kábelhely megosztás szabad férőhely hiánya miatt nem megvalósítható, a Kötelezett Szolgáltató a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat során köteles megvizsgálni, hogy az adott kábelhely szakaszon vannak-e olyan, a Kötelezett Szolgáltató, vagy más szolgáltató tulajdonában lévő, használaton kívüli kábelek, amelyek az adott szolgáltató által nyújtott szolgáltatásokhoz, vagy az előrelátható szolgáltatásfejlesztési igényeinek megvalósításához nem szükségesek, akadályozzák a (további) kábelhely megosztást és eltávolításukkal az igényelt kábelhely megosztáshoz szükséges férőhely biztosítható.

Abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában vannak a fenti feltételeknek megfelelő kábelek, akkor ezeket a kábeleket a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató erre vonatkozó igénybejelentése esetén köteles eltávolítani az igény bejelentésétől számított 15 munkanapon belül, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, egységét, működését nem veszélyezteti.
Amennyiben a fenti feltételeknek megfelelő kábelek nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában vannak, akkor a kábelek eltávolításával kapcsolatban a Határozat alapján felmerült igényről, valamint az eltávolítás feltételeiről a Kötelezett Szolgáltató tájékoztatja a kábelek tulajdonosát. A kábelek eltávolítására a tulajdonos hozzájárulását követően kerül sor, amennyiben az eltávolítás fizikailag megvalósítható és a hálózat épségét, egységét, működését nem veszélyezteti. A kábelek eltávolítására meghatározott 15 munkanapba nem számít bele a tulajdonos értesítésének időpontjától a hozzájárulással kapcsolatos tulajdonosi nyilatkozat megérkezéséig számított időtartam. A Kötelezett Szolgáltató a tulajdonos értesítését és a tulajdonos hozzájárulással kapcsolatos nyilatkozatát dokumentálni köteles, az időpontokat utólag ellenőrizhető módon.
A kábelek eltávolításának költsége a kábelek tulajdonosát terheli. Az eltávolítást a Kötelezett Szolgáltató végezheti, illetve azt a kábel tulajdonjogával rendelkező szolgáltató számára is lehetővé kell tennie, amennyiben azzal a Kötelezett Szolgáltató hálózatának épségét, egységét, annak működését nem veszélyezteti, indokolt esetben a Kötelezett Szolgáltató által biztosított felügyelet mellett."

2.2.23.1.8. i) A Telekom azzal a rendelkezéssel kapcsolatban, - mely szerint szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában -, kifejtette, hogy a Kötelezett Szolgáltató nem vállalhat fel közvetítő szerepet az érintett felek között, valamint nem kötelezhető „jogsértésre" (ha a Jogosult más tulajdonát jogtalanul akarná használni). Mindezek okán a Magyar Telekom fontosnak tartja, hogy a Jogosult Szolgáltató egyezzen meg a kábelhely tulajdonosával. Ennek alapján az alábbi módosítást javasolja: „….akkor szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe a kábelhely tulajdonosával való megegyezését követően, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában."

Az észrevételt a következők szerint vettem figyelembe:
Az észrevétel helytálló abban a tekintetben, hogy a kábelhely megosztásnak, így a Kötelezett Szolgáltató ebben való közreműködésének egyaránt előfeltétele az, hogy a Jogosult Szolgáltató előzetesen egyezzen meg a kábelhely tulajdonosával. Ennek rögzítése a határozat-tervezetben szükséges.
Az észrevétel alapját képező határozat-tervezet ugyanakkor nem tartalmazott arra vonatkozó szabályozást, amely biztosítaná a Jogosult Szolgáltató számára a nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdonában lévő kábelhely szakasz elhelyezkedésére és a kábelhely szakasz tulajdonosára vonatkozó, vagyis a kábelhely tulajdonosával való megegyezéshez, így a kábelhely megosztásához szükséges előzetes információkhoz való hozzájutást. Nyilvánvaló, hogy ezen információk hiányában a Jogosult Szolgáltató nem tudna megegyezni a kábelhely tulajdonosával, így a kábelhely megosztást sem tudná igénybe venni. Ezért indokolt annak előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára azokat a rendelkezésre álló információkat megadni, amelyek alapján a Jogosult Szolgáltató az érintett kábelhely szakasz elhelyezkedését, valamint a kábelhely tulajdonosát azonosíthatja. Ezek az információk a Kötelezett Szolgáltató birtokában kell, hogy legyenek, hiszen a tájékoztatási kötelezettség azokra a kábelhely szakaszokra vonatkozik, amelyeket a Kötelezett Szolgáltató maga is használ, vagy azokkal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik.
Egyebekben a Telekom véleménye nem helytálló. A határozat-tervezet egyértelmű abban a tekintetben, hogy sem a Telekomot, sem más Kötelezett Szolgáltatót nem kötelez arra, hogy más tulajdonában álló kábelhely tekintetében használati vagy egyéb olyan jogosultságot biztosítson a Jogosult Szolgáltató számára, melyre a kábelhely tulajdonosával kötött megállapodás, a Polgári Törvénykönyv és egyéb jogszabályi rendelkezések nem biztosítanak lehetőséget.
A fenti indokok alapján a Határozat I.D/2. 2.i. pontját a következőképpen módosítottam:
„A kábelhely megosztási kötelezettség a saját tulajdonú kábelhelyek tekintetében terheli a Kötelezett Szolgáltatót. Amennyiben a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztásra vonatkozó, a Határozat I.D/2. 2. pontjának megfelelő tartalmú igényének teljesítése csak olyan kábelhely szakasz felhasználásával valósítható meg, amely nem a Kötelezett Szolgáltató tulajdona, de azt használja, vagy azzal kapcsolatban egyéb jogokkal rendelkezik, akkor a Kötelezett Szolgáltató köteles ezt a Jogosult Szolgáltató felé jelezni. A Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára azokat a rendelkezésre álló információkat megadni, amelyek alapján a Jogosult Szolgáltató az érintett kábelhely szakasz elhelyezkedését, valamint a kábelhely tulajdonosát

azonosíthatja. A Kötelezett Szolgáltató szabad kábelhely megléte esetén nem akadályozhatja meg azt, hogy a Jogosult Szolgáltató kábelhely megosztást vegyen igénybe a kábelhely tulajdonosával való megegyezést követően, továbbá a kábelhely megosztás megvalósíthatóságához szükséges mértékben közre kell működnie a kábelhely megosztás megvalósításában."

2.2.23.1.9. j) Vizsgálati díj

A tervezett szabály a Telekom értelmezésében nem teszi lehetővé, hogy a hálózati alapadatok átadása, valamint a helyszíni felmérés tevékenysége után – amennyiben a Jogosult is részt vett ezen – a Kötelezett Szolgáltató megtérítttesse felmerült költségeit, még költségalapon számított díjakon keresztül sem.

Azon érvekkel, amelyek szerint a helyszíni felmérésen való jogosulti részvétellel a Jogosultnak is felmerülnek költségei, és ezek összemérhetőek a Kötelezett költségeivel, a Telekom nem ért egyet, ugyanis az érdemi munkát (a felmérést) a Kötelezett Szolgáltatónak kell elvégeznie, míg a jogosulti jelenlét nem a végrehajtást segíti elő, csak egy ellenőrzési lehetőséget biztosít a Jogosultnak. A fentiek alapján a Szolgáltató kéri a teljes pont törlését és a költségalapon számított díjak jogosságának elismerését.

Az észrevételt nem fogadom el, az alábbi okok miatt.

Elfogadható az észrevételnek az az eleme, amely szerint Kötelezett Szolgáltató költségei a felmérés során nagyobbak lehetnek, mint a Jogosult Szolgáltató költségei. Ugyanakkor a határozat-tervezet észrevételezett pontjának indokolásában nem a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató költségeinek egyezősége a legfontosabb indok, hanem az, hogy „a kábelhely megosztás igénybevételének lehetőségét a Hatóság a nyilvántartásokból való információszolgáltatás és a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálat ingyenességének biztosításával is ösztönözni kívánja" (Indokolás III. 4.2.4.2. pontjának A kábelhely megosztás különös szabályai j) alpontja). A Kötelezett Szolgáltató észrevétele nem tartalmaz olyan elemet, amely ennek az indoknak a felülvizsgálatát szükségessé tenné.

2.2.24. Migrációs kötelezés – a korábban biztosított hozzáférés visszavonásával kapcsolatos szabályozás

2.2.24.1. Az MDF-ek bezárása kapcsán a Magyar Telekom kifejtette, hogy az alábbi kötelezettség módosítását kéri: „Az MDF-ek bezárása, a már biztosított hozzáférések visszavonása csak a Hatóság engedélyével történhet. A Kötelezett Szolgáltatónak jóváhagyás iránti kérelmet kell benyújtania a Hatósághoz az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonása tárgyában." A Szolgáltató a rendelkezés pontosítását kéri azzal, hogy az kizárólag azon MDF-ekre vonatkozik, amelyek esetében élő hozzáférés valósul meg. A Telekom szövegszerű javaslata: „Azon MDF-ek bezárása, melyek esetében jogosulti hozzáférés valósul meg, a már biztosított hozzáférések visszavonása csak a Hatóság engedélyével történhet. A Kötelezett Szolgáltatónak jóváhagyás iránti kérelmet kell benyújtania a Hatósághoz az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonása tárgyában."

A Magyar Telekom kéri továbbá a bekezdés kiegészítését azon feltételekkel, melyek meghatározzák, hogy milyen határidő áll rendelkezésre az engedély iránti kérelem elbírálására.

A Telekom kifejtette, hogy az MDF-ek bezárásának igénye nemcsak a migráció érdekében állhat elő, hanem egyéb gazdasági, műszaki, technikai okok is indokolhatják, ezért kéri a 20. oldal 4. pont 2. bekezdésének módosítását a következők szerint: „Az MDF-ek bezárását, az eszközökhöz már biztosított hozzáférés visszavonását a Hatóság csak abban az esetben engedélyezi, ha a hozzáférés további biztosítása ésszerűen nem várható el a Kötelezett Szolgáltatótól, illetve a Jogosultak számára biztosítottak a migráció keretfeltételei."

A Kötelezett Szolgáltató felszámolási szándékának előzetes bejelentésével kapcsolatban a Telekom kifejtette, hogy hálózatfejlesztési tervei és az azzal kapcsolatos beruházásai nem kerülnek 12 hónapon túlmutató időpontra előre meghatározásra. Ennél fogva a Telekomnak nincs lehetősége arra, hogy bármiféle hálózatfelszámolási szándékot 5 évvel előre jelezzen. Észrevételében megjegyezte emellett, hogy a technológia dinamikus fejlődése miatt 5 év alatt akár egész rendszer architektúrák válhatnak elavulttá, melyek leselejtezése, forgalomból való kivonása a szolgáltató érdeke. Amennyiben ezen rendszerek fenntartására kötelezettség áll fenn, az jelentős többletköltséget generál, tekintettel arra, hogy a szokásos üzletvitel kereteibe nem illeszthető. Mindezek okán kéri a bejelentési kötelezettség legfeljebb 12 hónapra való korlátozását.

A szolgáltató pontosításra vonatkozó kérését figyelembe vettem.

Az MDF-ek bezárásának engedélyeztetési kötelezettsége azon MDF-ekre vonatkozik, amelyek esetében élő hozzáférés valósul meg.

Azon MDF-ek esetében, amelyeknél élő hozzáférés nem valósul meg, bejelentési kötelezettséget írtam elő a Kötelezett Szolgáltatónak oly módon, hogy a tervezett bezárás előtt 12 hónappal köteles értesíteni erről a Hatóságot.

A bezárási kérelmek hatósági elbírálása a hatósági eljárás jogszabályban meghatározott feltételei, eljárásai és garanciái szerint történik.
A szolgáltató MDF-ek bezárási feltételeinek módosítására irányuló szövegmódosítási javaslatát nem fogadtam el. A Jogosult Szolgáltatók befektetéseinek védelme érdekében szükségesnek tartom a jelen határozat-tervezet Rendelkező rész I. D/2. 4. pontjában kiadott rendelkezés eredeti tartalom szerinti fenntartását, tehát az ott megfogalmazott követelmények kölcsönösen feltételezik egymást.
A szolgáltató a bejelentési kötelezettség határidejének legfeljebb 12 hónapra való korlátozására irányuló kérését nem fogadtam el.
A jelen határozatban a bejelentési kötelezettség határidejének 5 évben történt megállapítása az EU NGA-Ajánlásban foglaltaknak megfelelően történt.
A határozat-tervezet Rendelkező rész I. D/2. 4. pontjában egyértelművé tettem, hogy a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató megegyezhet ettől rövidebb, kölcsönösen elfogadható időben.

2.2.24.2. A Határozat azon rendelkezésével kapcsolatban, mely szerint a hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségek a Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlését követő naptól terhelik, a Magyar Telekom kifejtette, hogy elfogadott referenciaajánlat hiányában a szerződési feltételek még nem lesznek jóváhagyottak, ami számtalan jogvitát fog eredményezni. Álláspontja szerint amennyiben a Hatóság e kötelezettségeket nem az EU újgenerációs hálózatok szabályozására irányuló ajánlásban foglaltaknak megfelelően fogalmazza meg, úgy kéri, hogy a referenciaajánlatok elkészítésére a határozat-tervezet biztosítson megfelelő időt a Kötelezett Szolgáltatóknak; és a jogbiztonság, valamint a visszamenőleges jogalkalmazás elkerülése érdekében a végleges határozat a hozzáféréssel kapcsolatos kötelezettségeket a vonatkozó referenciaajánlat(ok) nyilvánosságra bocsátását követő 30. napon léptesse hatályba.

Az észrevételt nem fogadtam el, az alábbi okok miatt:
Hangsúlyozandó, hogy a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában nem köteles migrációval kapcsolatos rendelkezések szabályozására, így érdemi összefüggés a referenciaajánlattal a szolgáltató által írt módon és értelemben nincs. A korábbi piacelemzési eljárás során is a határozat közlésétől számítva terhelte a Kötelezett Szolgáltatókat e kötelezettség, így mind a Kötelezett Szolgáltatók, mind pedig a Hatóság kialakult gyakorlattal rendelkeznek a hozzáférési kötelezettség hatályba lépésének tekintetében. A kötelezettség hatályba lépésének referenciaajánlathoz való igazítását, viszonyítását nem tartom támogathatónak, tekintettel arra a tényre, hogy a referenciaajánlat jóváhagyásának, tartalmának megállapításának időpontja jelentősen függ a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott referenciaajánlattól.

C/3

A UPC Magyarország Kft. észrevételei a HF/756-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

A szolgáltató észrevételeit egészében üzleti titoknak minősítette.

C/4

A Business Telecom Távközlési Kft. észrevételei a HF/756-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

4.1. Formai észrevételek

A szolgáltató formai észrevételeit figyelembe vettem és a határozat-tervezet szövegét ennek megfelelően módosítottam.

4.2. A határozat-tervezet Rendelkező részével kapcsolatos észrevételek

4.2.1. D/2 2. pontra vonatkozó észrevétel

A Business Telecom javasolja, hogy a kábelhely megosztás elutasítása esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles legyen az indokolás mellé független szakértő véleményét is csatolni, ami tartalmazza a használaton kívüli kábelek eltávolításának lehetőségét is.

Az észrevételt nem fogadom el, a következő okok miatt:

A határozat-tervezet D/2. 2. c) pontja alapján a helyszíni megvalósíthatósági vizsgálaton a Jogosult Szolgáltató, illetve független szakértő részt vehet. Ezáltal a Jogosult Szolgáltató számára biztosított annak ellenőrzése, hogy a kábelhely megosztás esetleges elutasításában leírt részleges indokolás megfelel-e a valóságnak. Ezért nem indokolt annak az előírása, hogy a Kötelezett Szolgáltató külön független szakértői véleményt készíttessen és azt csatolja az indokláshoz. Ez a Kötelezett Szolgáltató számára indokolatlan többletterhet jelentene, hiszen az elutasítás indokolásának ellenőrzésére a Jogosult Szolgáltatók számára a határozat-tervezet a fentiek szerint lehetőséget biztosít.

4.2.2. D/2. 2. pontra vonatkozó észrevétel

A Business Telecom véleménye szerint nem százalékos arányban kellene meghatározni a kábelhelytartalékot, hanem a hálózatfejlesztési tervben meg kellene azt jelölni. Érvelése szerint így ami nem szerepel a tervben, az szabad és megosztható, és a referenciaajánlatban is meg kellene adni a szabad kábelhelyeket.

Az észrevételt nem fogadom el, a következő okok miatt:

A határozat-tervezet indokolása is rögzíti, hogy alapvetően a kábelhellyel, illetve az ott elhelyezkedő kábelekkel kapcsolatos fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek lehetőségének biztosítása érdekében indokolt, hogy a szabályozás biztosítsa a Kötelezett Szolgáltató számára annak lehetőségét, hogy tartalékként üres kábelhelyet tarthasson fenn, amelyre a kábelhely megosztási kötelezettség nem vonatkozik.

A szükséges tartalékkapacitás nagysága helyszínenként változhat. A szabályozás minden egyes esetet nyilvánvalóan nem tud egyenként megvizsgálni, ehelyett egy felső értéket tud megadni, amelynél nagyobb kábelhely kapacitást tartalék címén a Kötelezett Szolgáltató nem vonhat ki a kábelhely megosztás alól. Ez az általánosan alkalmazandó felső érték pedig a legalkalmasabban százalékban kifejezve határozható meg.

4.3. A határozat-tervezet Indokolás részével kapcsolatos észrevételek

4.3.1. III. 4.1.2.3. Nem árjellegű versenytorzító magatartások/Indokolatlan előírások, követelmények

A Business Telecom javasolja, hogy a bérelt vonali szolgáltatási díjon felül a Kötelezett Szolgáltató ne háríthassa át a bérelt vonal kiépítésével kapcsolatos ügyintézést a Jogosult Szolgáltatóra, hanem a bérleti díj fejében ezt a nagykereskedelmi szolgáltatást a Kötelezett Szolgáltató minden tekintetben biztosítsa.

A szolgáltatói észrevételt nem veszem figyelembe az alábbiak miatt:

Az 5. piac meghatározása nem tartalmaz bérelt vonali eszközöket, illetve a határozat-tervezet nem ír elő kötelezettségeket bérelt vonalak kiépítésére. (Ez a 6. számú bérelt vonali végződtetési piac tárgya.) Amennyiben a véleményező a bérelt vonali eszközök alatt az átengedett infrastruktúra elemeket érti, akkor sem fogadható el az észrevétel, mivel az ügyintézés és annak költségei a Jogosult érdekeit szolgálják és a határozat-tervezet az ilyen ráfordításokat nem a Kötelezettekre terheli.

4.3.2. III. 4.1.2.3. Nem árjellegű versenytorzító magatartások/Alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségromlás

A Business Telecom javasolja, hogy a bérelt vonalak beüzemelésekor a Kötelezett Szolgáltató minden esetben végezzen méréseket és annak eredményeit kötelező jelleggel jegyzőkönyvezze, majd ezt negyedévente ismételje meg. A Telecom javasolja továbbá, hogy a Jogosult Szolgáltató részére kerüljön biztosításra a monitorozás lehetősége a bérelt vonal paramétereire vonatkozóan abból a célból, hogy azok megfelelőségéről bármikor megbizonyosodhasson.

A szolgáltatói észrevételt nem veszem figyelembe az alábbiak miatt:

Az 5. piac meghatározása nem tartalmaz bérelt vonal fogalmat. Ez a 6. sz., bérelt vonali végződtetési piac tárgya. Amennyiben a véleményező a bérelt vonal alatt az átengedett szélessávú hozzáférést érti, akkor sem fogadható el az észrevétel, mivel a határozat-tervezet előírja, hogy a Kötelezettnek milyen minőségi vállalást kell adnia a hozzáférés nyújtásakor. A létesített hozzáférést jegyzőkönyvvel kell a Kötelezettnek átadnia, a továbbiakban a Jogosultnak megvannak a műszaki lehetőségei a szolgáltatás minőségének az ellenőrzésére.

4.3.3. III. 4.2.4.2. A kábelhely megosztás különös szabályai g) pont

A Business Telecom a határozat-tervezet azon rendelkezésével kapcsolatban, mely szerint a nem használt kábelek eltávolítására vonatkozó kötelezés alól kivételt jelent, ha a kábelek eltávolítása fizikailag nem megvalósítható vagy az a működő hálózat épségét, működését veszélyeztetné, kifejtette, hogy ez a Kötelezett Szolgáltató számára könnyen megkerülhető kötelezést jelent, mivel nem ellenőrizhető. Ezen okból javasolják független szakértő bevonását.

A határozat-tervezet nem zárja ki, hogy bármelyik fél kezdeményezésre független szakértőt vonjanak be. A független szakértő bevonásáról a határozat-tervezet Rendelkező rész I. D/2.2.c) pontja intézkedik.

4.3.4. III. 4.2.4.2. A kábelhely megosztás különös szabályai h) pont

A Business Telecom véleménye szerint nem százalékos arányban kellene meghatározni a kábelhelytartalékot, hanem a hálózatfejlesztési tervben meg kellene azt jelölni. Érvelése szerint, így ami nem szerepel a tervben, az szabad és megosztható, és a referenciaajánlatban is meg kellene adni a szabad kábelhelyeket.

A szolgáltató észrevételét elutasítom az alábbiak miatt: A határozat-tervezet indokolása is rögzíti, hogy alapvetően a kábelhellyel, illetve az ott elhelyezkedő kábelekkel kapcsolatos fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek lehetőségének biztosítása érdekében indokolt, hogy a szabályozás biztosítsa a Kötelezett Szolgáltató számára annak lehetőségét, hogy tartalékként üres kábelhelyet tarthasson fenn, amelyre a kábelhely megosztási kötelezettség nem vonatkozik. Az észrevétel alapján a Kötelezett Szolgáltatónak nem lenne lehetősége fenntartási és hibaelhárítási tevékenységek lehetőségének biztosítása céljából kábelhely tartalékot fenntartani, hiszen ezek a kábelhelyek értelemszerűen nem szerepelnek a Kötelezett Szolgáltató előzetesen közzétett hálózatfejlesztési tervében, vagyis a kábelhely megosztási kötelezettség vonatkozna ezekre a kábelhelyekre is. A szükséges tartalékkapacitás nagysága helyszínenként változhat. A szabályozás minden egyes esetet nyilvánvalóan nem tud egyenként megvizsgálni, ehelyett egy felső értéket tud megadni, amelynél nagyobb kábelhely kapacitást tartalék címén a Kötelezett Szolgáltató nem vonhat ki a kábelhely megosztás alól. Ez az általánosan alkalmazandó felső érték pedig a legalkalmasabban százalékban kifejezve határozható meg.

C/5

Az Enternet 2001 Kft. észrevételei a HF/756-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

Az Enternet álláspontja szerint a határozat-tervezet jó alapot szolgáltathat ahhoz, hogy a Jogosult Szolgáltatók piacra lépési és üzleti eredményességi feltételeit jól szolgáló nagykereskedelmi feltételrendszert, egyes kötelezettségek teljesítése terén pedig megfelelő referenciaajánlatokat eredményezzenek.

5.1. Egyenlő elbánás elvére vonatkozó észrevételek

Az egyenlő elbánásra vonatkozó, a határozat-tervezet B) pontjában szerepelő szöveg az Enternet álláspontja szerint indokolatlan megkülönböztetést tesz a „más szolgáltatók" vonatkozásában és a saját szolgáltatások, valamint a Kötelezett által irányított más szolgáltatók vonatkozásában megkövetelt egyenlő elbánás tekintetében.

Mindezek okán az Enternet az alábbi szövegjavaslatot tette:

„Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettsége teljesítése során a Kötelezett Szolgáltatónak a jelen rendelkező rész D) pontjában előírt hozzáférés szolgáltatásai (a jelen pontban a továbbiakban: hozzáférési szolgáltatások) tekintetében biztosítania kell, hogy

- legalább ugyanolyan feltételekkel (ideértve az egyes nagykereskedelmi feltételek változtatásának közlését az egyes felekkel, illetve a nagykereskedelmi input igénybevételének eljárási határidejét), legalább ugyanolyan minőségű nagykereskedelmi szolgáltatásokat és információt nyújtson más szolgáltatók számára, mint amelyeket saját kiskereskedelmi szolgáltatásai, illetve bármely általa irányított más szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásai lehetővé tételéhez alkalmaz (a belső és a külső szolgáltatások egyenértékűségének elve); továbbá
- a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók vonatkozásában, lényegét tekintve azonos körülmények között, lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz (a külső felek megkülönböztetés mentes kiszolgálásának elve)."

A szolgáltató módosítási javaslatát nem fogadtam el, mert a szolgáltató nem bizonyította, hogy az eredeti szöveg lehetőséget ad olyan visszaélésre, ami csak a módosítás bevezetésével előzhető meg, ugyanakkor a javasolt változtatás nem javítja a kötelezettség értelmezhetőségét, koherenciazavart okoz.
A rendelkezések összevonása értelmezhetetlenné teszi a kötelezést, így a Kötelezett Szolgáltató saját üzletága kapcsán nehezen értelmezhető, pl. a pénzügyi elszámolás, illetve más szolgáltatók viszonylatában a munkaerő szervezeten belüli áramlása. A kötelezés ilyen tartalmú módosítását igénylő esettel a Hatóság piacfelügyeleti tevékenysége során sem találkozott.

5.2. Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetőségére, a meghatározott nagykereskedelmi árrés nyilvánosságára vonatkozó észrevételek
Az Enternet indokolatlannak és a Jogosult Szolgáltatók érdekeire sérelmesnek tartja azt a hatósági gyakorlatot, ami a retail minus árszabályozásban meghatározott nagykereskedelmi árrést a Jogosult Szolgáltatók felé titokként kezeli. Álláspontja szerint az árrés ilyen módon történő titkosítása egyenlőtlen érdekérvényesítési esélyeket hoz létre a Kötelezett és a Jogosult Szolgáltatók között. Kifejtette továbbá, hogy véleménye szerint a titkosítás megfosztja a Jogosult Szolgáltatókat a szabályozásban előírt árrés fennállása ellenőrzésének lehetőségétől és ezzel versenyhátrányt kényszerít a Jogosult Szolgáltatókra.
Mindezek okán az Enternet a határozat-tervezet C/1. pontját javasolja kiegészíteni a következő mondattal: „Az Elnök által meghatározott Zi árrést (ld. az I. melléklet C.3.3. pontját) a hatóság nyilvánosságra hozza."

Az Eht. 30. §-a rendelkezik az üzleti titokról és meghatározza, hogy mely adatok nem minősíthetők üzleti titokká. A szolgáltató észrevételében kiemelt adatok nem tartoznak ebbe a körbe, így az általános eljárási, valamint adatvédelmi jogi normák alapján az árrés tekintetében is érvényesül az a szabály, mely szerint az adat jogosultja dönt az üzleti titokká minősítésről. Ennek feloldására is az általános szabályok irányadóak, azaz csak a fél jogérvényesítése érdekében lehet felhívni a titok jogosultját a minősítés feloldására. A minősítés feloldásáról, annak indokoltságáról kizárólag egyedi ügyben, egyedi eljárásban lehet döntést hozni, azonban egy általános jellegű JPE határozatban nem. Tekintettel továbbá arra a tényre, hogy a nagykereskedelmi árrés nyilvánosságra hozatala, az árrés más szolgáltatók általi megismerhetősége lehetőséget biztosít arra, hogy a szolgáltatók az adott árrés tekintetében érintett Kötelezett Szolgáltató üzleti titkot képező adataira vonatkozóan információhoz jussanak (a nyilvánosságra hozott árrés és az egyéb rendelkezésükre álló adatokból számításokat végezzenek), nem tartom indokoltnak az szolgáltató által írtak határozat-tervezeten történő átvezetését.

5.3. A forgalmi díj szabályozására vonatkozó észrevételek
A forgalmi díj szabályozása kapcsán az Enternet kifejtette, hogy a nagykereskedelmi piacon a forgalmi díjas termékek használatban vannak, a forgalmi díjak a Jogosult Szolgáltatók által fizetett összes nagykereskedelmi díj igen jelentős hányadát teszik ki és a kifizetett forgalmi díjak mértéke igen jelentős hatással van a Jogosult Szolgáltatók tevékenységének jövedelmezőségére. Az Enternet - a Jogosult Szolgáltatók becslésére hivatkozva -megjegyezte, hogy a Kötelezett Szolgáltatók által felszámított forgalmi díj túlzott nyereségtartalmat hordoz. Mindezek okán javasolja a nagykereskedelmi forgalmi díj költségalapú kialakításának kötelezettségként történő előírását a Kötelezett Szolgáltató számára a következők szerint: „A Kötelezett Szolgáltatók az országos bitfolyam hozzáférési, valamint a közeli bitfolyam hozzáférési szolgáltatások keretében nyújtott forgalmi díjas nagykereskedelmi szolgáltatások forgalmi díjait költségalapú díjként kötelesek meghatározni a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII.24-.) Korm. rendelet 37.§-ban, valamint a HF/23144-2/2010. sz. határozat rendelkező részének I. számú melléklete F/4 pontjában foglalt szabályok szerint."

A szolgáltató költségalapú nagykereskedelmi szélessávú forgalmi díj bevezetésére irányuló javaslatának figyelembe vétele a retail minus árkoncepció miatt nem indokolt. A retail minus árszabályozásnak megfelel a forgalmi díjak tekintetében alkalmazott árszabályozás, amely szerint a nagykereskedelmi forgalmi díjak nem haladhatják meg a Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi forgalmi díjait. Ennek a feltételnek a teljesülése esetén nem fordulhat elő, hogy a Jogosult Szolgáltatók a Kötelezett Szolgáltatók kiskereskedelmi forgalmi díjainál magasabb kiskereskedelmi forgalmi díjakat kényszerülnek alkalmazni és ezáltal hátrányba kerülnek a Kötelezett Szolgáltatókkal szemben. Megjegyzendő, hogy a retail minus árrés alapjául szolgáló összes költség az ármegállapítás során a havi díjakban érvényesítésre kerül, így a forgalmi díjakban további árrés érvényesítése nem indokolt.

5.4. Az árpréses helyzetek elkerülésével és szankcionálásával kapcsolatos észrevételek
Az Enternet javasolja a következő nagykereskedelmi árazási és elszámolási szabályok felvételét a határozat-tervezetbe:
„A Kötelezett Szolgáltató köteles a saját, illetve az általa ellenőrzött más szolgáltató által bevezetni tervezett kiskereskedelmi árváltozásokat két hónappal megelőzően tájékoztatni a Jogosult Szolgáltatókat az árváltozások napjától érvényes, és az előírt árrés megtartását biztosító nagykereskedelmi árakról.
Az előírt árrés akár átmeneti be nem tartásával előidézett árprés esetén a Kötelezett Szolgáltató az általa az árpréses időszak során az árpréssel forgalmazott kiskereskedelmi termékekkel elért nettó árbevétele 15%-át köteles a hatóságnak megfizetni. Az árprés tekintetében a Kötelezett Szolgáltató, valamint az általa irányított szolgáltatók kiskereskedelmi termékei által előállított árréses helyzetek azonos elbírálás alá essenek."

A szolgáltató által javasolt szövegmódosítás határozat-tervezetbe emelését nem tartom indokoltnak, hiszen a retail minus módszertanon végrehajtott - a javaslatot megfogalmazó szolgáltató korábbi javaslataira építő - változtatások még átláthatóbbá és ezáltal kikényszeríthetőbbé teszik a Hatóság által megállapításra kerülő és ezáltal megfelelő árrést biztosító nagykereskedelmi árakat.
Nem tartom indokoltnak az eddigi tájékoztatási kötelezettség duplájára emelését, mert az aránytalanul leszűkítené a Kötelezett Szolgáltatók kiskereskedelmi piaci mozgásterét, ami az előfizetőkért folytatott versenyre is kedvezőtlenül hathat vissza.

C/6

A Telenor Magyarország Zrt. észrevételei a HF/756-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

A szolgáltató észrevételeit egészében üzleti titoknak minősítette.

C/7

A Vodafone Magyarország Zrt. észrevételei a HF/756-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

7.1. Piacelemzés, az erőfölény horizontális átvitelének kezelésére vonatkozó észrevétel
A Vodafone álláspontja szerint a Határozat-tervezet a 112. oldalon helyesen állapítja meg, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató csomagképzése versenyproblémát okozhat és a piaci erőfölény horizontális átvitelét eredményezheti. Fontosnak tartja megjegyezni, hogy a határozat-tervezetben szereplő kötelezettségek ezt a problémát a probléma felismerése ellenére nem kezelik megfelelően. A Vodafone véleménye szerint az országos bitfolyam hozzáférés retail minus árazása akár megoldást is jelenthetne, azonban annak részletes szabályai a gyakorlatban könnyen kikerülhetők a Kötelezett Szolgáltató részéről, azaz anélkül képes komoly árengedményű integrált szolgáltatási díjcsomagokat bevezetni, hogy annak a szabályozott retail minus árra vonatkozóan érdemi árcsökkentő hatása lenne.
Álláspontja szerint tehát ezt a versenytorzító hatást részben képes lenne ellensúlyozni, ha legalább a Kötelezett Szolgáltató azon kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatásait bevonásra kerülnének az átlagárszámításba, amelyek időközben gyakorlatilag „szolgáltatási csomaggá" alakulnak annak következtében, hogy lényeges más kiskereskedelmi piachoz tartozó szolgáltatást kínálnak azokhoz.
A Vodafone érvelése alátámasztásaként kiemeli, hogy az elemzésben vizsgált időszakban a mobil és vezetékes szélessávú szolgáltatást egyben kínáló díjcsomagok súlya jelentősen nőtt, valamint azt is, hogy ha a nem reprodukálható díjcsomagok csak átmeneti ideig vannak a piacon, akkor is érdemi hatásuk lehet a piaci verseny alakulására, különösen, ha ez az átmeneti idő a mobil szélessávú piac fejlődésének gyorsan növekvő időszakában van.

A szolgáltatói észrevételben említett problémát a határozat-tervezet megfelelően kezeli (Rendelkező rész I. melléklet C.1.2. pontja), hasonló észrevételt a Telenor fogalmazott meg.
A Rendelkező rész I. melléklet C.1.2. pontja szerint: „Ha nem egyértelmű, hogy a megtisztított díjbevétel – ideértve a csomaghoz társított vagy a csomag igénybevételére tekintettel más elektronikus szolgáltatásra meghirdetett díjkedvezményt is – a csomagon belül külön mennyi lenne, akkor a Kötelezett Szolgáltatónak a csomag díjbevételét a csomagot alkotó szolgáltatások

listaárai vagy - amennyiben azok jobban tükrözik az árarányokat - a ténylegesen alkalmazott árak arányában kell meghatároznia és a számítást a beadványban külön ki kell mutatnia."
Ennek értelmében a mobil internet kedvezmény figyelembevételre kerül a helyhez kötött infrastruktúra szabályozott nagykereskedelmi árában, azaz az azonosított piacról kiinduló erőfölény átvitelére irányuló magatartásokra meglévő eszközeivel reagál a szabályozás. Így továbbra is érvényesek a piaci erő átvitelének vizsgálatánál (Indokolás rész II.4. fejezetében) írottak.
… „Megállapítottam, hogy a szabályozásnak köszönhetően ilyen erőátvitel nem jellemző." …

7.2. Erőfölény átvitellel és árprés-mentességgel kapcsolatos észrevétel
A Vodafone megjegyezte, hogy a horizontális erőfölény átvitel ex ante szabályozási eszközökkel történő megakadályozásának szükségességét a Hatóság 2008. márciusában nyilvánosságra hozott, (tudomása szerint) máig érvényes szabályozási stratégiája is tartalmazza, mely szerint a Hatóságnak (…) célul kell kitűznie, hogy a jelenlegi JPE-szolgáltatók az ügyfélbázisuk méretére támaszkodó piaci erőfölényüket ne legyenek képesek kiterjeszteni más piacokra vagy az adott piac más értéklánc-elemeire. Erre való hivatkozással álláspontja szerint indokolt és időszerű lenne, hogy a szabályozási stratégiában foglaltaknak a szabályozó a gyakorlatban is megpróbáljon érvényt szerezni, erre a határozat-tervezetben lenne is lehetőség. Véleménye szerint az erőfölény átvitel megakadályozására megoldást jelenthet egy olyan előzetes, a szolgáltatási csomagokra (mint új kiskereskedelmi szolgáltatásra) alkalmazható árprés teszt bevezetése (az Eht. 116.§-val összhangban), amelynek nem teljesülése esetén egy, a szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó megfelelő árazási szabály által csökkenne a szabályozott vezetékes szélessávú szolgáltatás nagykereskedelmi ára.

Mivel a piaci erőfölény átvitelének kérdését a határozat-tervezet megfelelően kezeli (ld. fenti válasz), ezért a szolgáltató által itt javasolt kiegészítő szabályozói eszköz bevezetését nem tartom indokoltnak.

C/8

Az Alternatív Távközlési Szolgáltató Egyesületének (ATSzE) észrevételei a HF/756-2/2010. számú piaci határozat-tervezethez

Az ATSZE véleménye szerint a határozat-tervezet kidolgozása megfelelő és figyelembe veszi az alternatív szolgáltatók által felvetett problémákat is.

8.1. Egyenlő elbánás elvére vonatkozó észrevétel
Az egyenlő elbánásra vonatkozó, a Határozat-tervezet B) pontjában megjelenített szöveg az ATSZE álláspontja szerint indokolatlan megkülönböztetést tesz a „más szolgáltatók" vonatkozásában és a saját szolgáltatások, valamint a Kötelezett által irányított más szolgáltatók vonatkozásában megkövetelt egyenlő elbánás tekintetében. Mindezek okán az ATSZE az alábbi szövegjavaslatot tette:
„Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettsége teljesítése során a Kötelezett Szolgáltatónak a jelen rendelkező rész D) pontjában előírt hozzáférés szolgáltatásai (a jelen pontban a továbbiakban: hozzáférési szolgáltatások) tekintetében biztosítania kell, hogy
- legalább ugyanolyan feltételekkel (ideértve az egyes nagykereskedelmi feltételek változtatásának közlését az egyes felekkel, illetve a nagykereskedelmi input igénybevételének eljárási határidejét), legalább ugyanolyan minőségű nagykereskedelmi szolgáltatásokat és információt nyújtson más szolgáltatók számára, mint amelyeket saját kiskereskedelmi szolgáltatásai, illetve bármely általa irányított más szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásai lehetővé tételéhez alkalmaz (a belső és a külső szolgáltatások egyenértékűségének elve); továbbá
- a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók vonatkozásában, lényegét tekintve azonos körülmények között, lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz (a külső felek megkülönböztetés mentes kiszolgálásának elve)."

A szolgáltató módosítási javaslatát nem fogadtam el, mert a szolgáltató nem bizonyította, hogy az eredeti szöveg lehetőséget ad olyan visszaélésre, ami csak a módosítás bevezetésével előzhető meg, ugyanakkor a javasolt változtatás nem javítja a kötelezettség értelmezhetőségét, koherenciazavart okoz. A rendelkezések összevonása értelmezhetetlenné teszi a kötelezést, így a Kötelezett Szolgáltató saját üzletága kapcsán nehezen értelmezhető, pl. a pénzügyi elszámolás, illetve más szolgáltatók viszonylatában a munkaerő szervezeten belüli áramlása. A kötelezés ilyen tartalmú módosítását igénylő esettel a Hatóság piacfelügyeleti tevékenysége során sem találkozott.

8.2. Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetőségére vonatkozó észrevétel

8.2.1. Az ATSZE indokolatlannak és a Jogosult Szolgáltatók érdekeire sérelmesnek tartja azt a hatósági gyakorlatot, hogy a retail minus árszabályozásban meghatározott nagykereskedelmi árrést a Jogosult Szolgáltatók felé titokként kezeli. Álláspontja szerint az árrés ilyen módon történő titkosítása egyenlőtlen érdekérvényesítési esélyeket hoz létre a Kötelezett és a Jogosult Szolgáltatók között. Kifejtette továbbá, hogy véleménye szerint a titkosítás megfosztja a Jogosult Szolgáltatókat a szabályozásban előírt árrés fennállása ellenőrzésének a lehetőségétől és ezzel versenyhátrányt kényszerít a jogosult szolgáltatókra.

Mindezek okán a Határozat-tervezet C/1. pontját javasolja kiegészíteni a következő mondattal: „Az Elnök által meghatározott Zi árrést (ld. az I. melléklet C.3.3. pontját) a hatóság nyilvánosságra hozza."

Az Eht. 30. §-a rendelkezik az üzleti titokról és meghatározza, hogy mely adatok nem minősíthetők üzleti titokká. A szolgáltató észrevételében kiemelt adatok nem tartoznak ebbe a körbe, így az általános eljárási, valamint adatvédelmi jogi normák alapján az árrés tekintetében is érvényesül az a szabály, mely szerint az adat jogosultja dönt az üzleti titokká minősítésről. Ennek feloldására is az általános szabályok irányadóak, azaz csak a fél jogérvényesítése érdekében lehet felhívni a titok jogosultját a minősítés feloldására. A minősítés feloldásáról, annak indokoltságáról kizárólag egyedi ügyben, egyedi eljárásban lehet döntést hozni, azonban egy általános jellegű JPE határozatban nem. Tekintettel továbbá arra a tényre, hogy a nagykereskedelmi árrés nyilvánosságra hozatala, az árrés más szolgáltatók általi megismerhetősége lehetőséget biztosít arra, hogy a szolgáltatók az adott árrés tekintetében érintett Kötelezett Szolgáltató üzleti titkot képező adataira vonatkozóan információhoz jussanak (a nyilvánosságra hozott árrés és az egyéb rendelkezésükre álló adatokból számításokat végezzenek), nem tartom indokoltnak az szolgáltató által írtak határozat-tervezeten történő átvezetését.

8.2.2. A forgalmi díj szabályozása

A forgalmi díj szabályozása kapcsán az ATSZE kifejtette, hogy a nagykereskedelmi piacon a forgalmi díjas termékek használatban vannak, a forgalmi díjak a Jogosult Szolgáltatók által fizetett összes nagykereskedelmi díj igen jelentős hányadát teszik ki és a kifizetett forgalmi díjak mértéke igen jelentős hatással van a Jogosult Szolgáltatók tevékenységének jövedelmezőségére. Állítása szerint a Jogosult Szolgáltatók becslésére hivatkozva megjegyezte, hogy a Kötelezett Szolgáltatók által felszámított forgalmi díj túlzott nyereségtartalmat hordoz. Mindezek okán az ATSZE javasolja a nagykereskedelmi forgalmi díj költségalapú kialakításának kötelezettségként történő előírását a Kötelezett Szolgáltató számára a következők szerint: „A Kötelezett Szolgáltatók az országos bitfolyam hozzáférési, valamint a közeli bitfolyam hozzáférési szolgáltatások keretében nyújtott forgalmi díjas nagykereskedelmi szolgáltatások forgalmi díjait költségalapú díjként kötelesek meghatározni a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII.24.) Korm. rendelet 37.§-ban, valamint a HF/23144-2/2010. sz. határozat rendelkező részének I. számú melléklete F/4 pontjában foglalt szabályok szerint."

A szolgáltató költségalapú nagykereskedelmi szélessávú forgalmi díj bevezetésére irányuló javaslatának figyelembevétele a retail minus árkoncepció miatt nem indokolt. A retail minus árszabályozásnak megfelel a forgalmi díjak tekintetében alkalmazott árszabályozás, amely szerint a nagykereskedelmi forgalmi díjak nem haladhatják meg a Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi forgalmi díjait. Ennek a feltételnek a teljesülése esetén nem fordulhat elő, hogy a Jogosult Szolgáltatók a Kötelezett Szolgáltatók kiskereskedelmi forgalmi díjainál magasabb kiskereskedelmi forgalmi díjakat kényszerülnek alkalmazni és ezáltal hátrányba kerülnek a Kötelezett Szolgáltatókkal szemben. Megjegyzendő, hogy a retail minus árrés alapjául szolgáló összes költség az ármegállapítás során a havi díjakban érvényesítésre kerül, így a forgalmi díjakban további árrés érvényesítése nem indokolt.

8.2.3. Az árpréses helyzetek elkerülésével és szankcionálásával kapcsolatos észrevételek

Az ATSZE javasolja a következő nagykereskedelmi árazási és elszámolási szabályok felvételét a határozat-tervezetbe:

- A Kötelezett Szolgáltató köteles a saját, illetve az általa ellenőrzött más szolgáltató által bevezetni tervezett kiskereskedelmi árváltozásokat két hónappal megelőzően tájékoztatni a Jogosult Szolgáltatókat az árváltozások napjától érvényes, és az előírt árrés megtartását biztosító nagykereskedelmi árakról.
- Az előírt árrés akár átmeneti be nem tartásával előidézett árprés esetén a Kötelezett Szolgáltató az általa az árpréses időszak során az árprással forgalmazott kiskereskedelmi termékekkel elért nettó árbevétele 15%-át köteles a hatóságnak megfizetni.

A szolgáltató által javasolt szövegmódosítás határozat-tervezetbe emelését nem tartom indokoltnak, hiszen a retail minus módszertanon végrehajtott - a javaslatot megfogalmazó szolgáltató korábbi javaslataira építő - változtatások még átláthatóbbá és ezáltal kikényszeríthetőbbé teszik a Hatóság által megállapításra kerülő és ezáltal megfelelő árrést biztosító nagykereskedelmi árakat.
Nem tartom indokoltnak az eddigi tájékoztatási kötelezettség duplájára emelését, mert az aránytalanul leszűkítené a Kötelezett Szolgáltatók kiskereskedelmi piaci mozgásterét, ami az előfizetőkért folytatott versenyre is kedvezőtlenül hathat vissza.

8.3. Egyéb észrevételek
8.3.1. A határozat-tervezet Rendelkező rész I.A/1. pont utolsó bekezdésével kapcsolatos észrevétel
Az ATSZE javasolja, hogy az értesítési kötelezettség kerüljön kiterjesztésre a szerződéses jogviszonyban álló Jogosult Szolgáltatók irányába is. Álláspontja szerint az a Kötelezett Szolgáltatók számára minimális adminisztrációt jelent, ugyanakkor jelentősen leegyszerűsíti a Jogosult Szolgáltatók munkáját.

A javaslatot figyelembe vettem, a kötelezettség szövegét ennek megfelelően módosítom a Rendelkező rész I. A/1 utolsó bekezdésében az alábbiak szerint:
„A Kötelezett Szolgáltató továbbá köteles az így meghatározott internetes azonosító címét (URL), valamint az i) pontban meghatározott minőségi jellemzők ténylegesen megvalósult értékeinek közzétételi helyét jelölő URL-t a jelen határozat hatálybalépését követő 30 napon belül az Elnöknek bejelenteni az atlathatosag@nmhh.hu elektronikus levélcímre történő megküldéssel, az NMHH honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében és ezzel egyidőben a Kötelezett Szolgáltatóval szerződéses jogviszonyban álló Jogosult Szolgáltatók Kötelezett Szolgáltatóval történő kapcsolattartásra fenntartott elektronikus levélcímére is megküldeni. A Kötelezett Szolgáltató köteles az URL cím változása esetén, azt követően 15 napon belül az aktuális URL címet a fenti e-mailcímre és ezzel egyidőben a Kötelezett Szolgáltatóval szerződéses jogviszonyban álló Jogosult Szolgáltatók Kötelezett Szolgáltatóval történő kapcsolattartásra fenntartott elektronikus levélcímére is megküldeni.”

8.3.2. A határozat-tervezet Rendelkező rész I.A/2. f) pontjára vonatkozó észrevétel
Az ATSZE kéri, hogy a helymegosztásra felajánlott helyszínek esetén kerüljenek felsorolásra a ténylegesen rendelkezésre álló erőforrások. Érvelése szerint ez azért szükséges, mert a múltban több esetben előfordult, hogy a referenciaajánlatban felsorolt helyszíneken valójában a helymegosztás nem volt lehetséges.

A szolgáltatói észrevételt elutasítom az alábbiak miatt. A határozat-tervezet Rendelkező részének I. A/2 b)-e) és g)-o) pontjai előírják azoknak az erőforrásoknak az ismertetését, amelyeket az észrevétel hiányol.
Az egyes konkrét helyszínekre vonatkozó tényleges adatok a helyszín foglaltsági állapotától, az átengedést igénylők számától függően állandóan változnak, ezért az ott rendelkezésre álló erőforrásokat az igénylés tényleges időpontjában lehet megadni.

8.3.3. A határozat-tervezet Rendelkező rész I.D/2.1. pontjára vonatkozó észrevétel
Az ATSZE javasolja a közeli bitfolyam hozzáféréshez szükséges adatok táblázatos formában történő megjelenítését is, az előfizetői szakasz hosszának és egyéb jellemzőinek (pl.: csillapítás) megadását is, és az ezekre vonatkozó konkrét előírás határozat-tervezetben történő megjelenítését.

Az észrevételt elfogadtam és a határozat-tervezetet az alábbiak szerint módosítottam:
„Az előrendelési eljárás keretében a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató számára hozzáférhetővé tenni a Közeli bitfolyam hozzáféréshez szükséges hálózati alapinformációkat, amely tartalmazza koordinátahelyesen a hozzáférési aggregációs pontok elhelyezkedését, valamint a hozzáférési aggregációs pontok által lefedett területeket, utca és házszám szerinti bontásban. Az adatokat a Kötelezett Szolgáltató táblázatos formában, valamint ha az igényelt adatok térképi formában is rendelkezésre állnak, akkor térkép formában is köteles a Jogosult Szolgáltató számára megadni.”

8.3.4. A határozat-tervezet I. sz. melléklet I. C.2. pontjára vonatkozó észrevétel

Az ATSZE javaslata szerint célszerű lenne a forgalmi adatok bekérése is, különös tekintettel a forgalomfüggő nagykereskedelmi díjcsomagok forgalmi díjának meghatározásához. Az I. sz. mellékletben szereplő módszertanban álláspontja szerint nem található utalás ezen díjtétel számítására.

A szolgáltató a szélessávú forgalmi díjak meghatározása érdekében a forgalmi díjak bekérését javasolja. Feltehetően elkerülte a szolgáltató figyelmét, hogy a forgalmi díjakra vonatkozó információ benyújtását a határozat-tervezet Rendelkező rész I. melléklete C.1.1. pontjának második bekezdése írja elő a Kötelezett Szolgáltatók számára. A forgalmi díjak költségalapúságára vonatkozó felvetéshez az észrevételeket a szolgáltató „Forgalmi díj szabályozás" megnevezésű javaslatára adott válasz tartalmazza.

8.3.5. A határozat-tervezet I. sz. melléklet I.C.2. pontjára vonatkozó észrevétel

Az ATSZE kéri, hogy legyen biztosított a betekintési jog a jogosult szolgáltatónkénti adatbázisba a Jogosult Szolgáltató számára, a rá vonatkozó adatai tekintetében. Ezzel a módszerrel az ATSZE álláspontja szerint a jogosulti közvetlen ellenőrzés biztosított lenne.

A szolgáltató felvetésére válaszolva a Kötelezett Szolgáltatók magatartásának elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak való megfelelőségét a Hatóság az Eht.-ban biztosított hatósági hatáskörében jogosult ellenőrizni és nemmegfelelőség, jogsértés esetén az Eht.-ban biztosított eszközökkel élhet. A hatósági eljárás jogszabályban biztosított eszközei, keretei megfelelő biztosítékot nyújtanak a Jogosult Szolgáltatók részére is.

D. fejezet

Notifikációs eljárás eredménye.

Az Elnök az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 65. § (1) bekezdése, valamint a 2002/21/EK. Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2011. március 1-jén bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt - az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban: Bejelentés).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

a) kísérőlevél és a 2008. október 15-én megjelent C(2008)5925 Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,
b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozat-tervezet magyar nyelven,
c) a GVH határozat-tervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, és
d) a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

Az Elnök a b) és d) pontban foglalt dokumentumok kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentum egyes részeit - szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot az Elnök két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2011/1191 számon 2011. március 1-jén vette nyilvántartásba.

A Bejelentéssel kapcsolatban az Európai Bizottság 2011. március 16-án kiegészítő információk szolgáltatását kérte. A Bizottság a kábelmodemes hálózatokon nyújtott bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokra és piaci részesedési adatokra kérdezett rá, valamint több, részletes kérdést tett fel a hozzáférés, a költségalapú árképzés, az átláthatóság és az egyenlő elbánás kötelezettségekkel kapcsolatban.

Az NMHH a megjelölt határidőben (2011. március 21-én) elküldte válaszát, amelyben az Európai Bizottság által kért, a tervezetben foglalt szabályozást alátámasztó információkat részletesen kifejtette.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2011. április 1-jén kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben az alábbi észrevételt tette.

A kiegészítő Felhordó hálózati szolgáltatások előírása az érintett piacon kívüli területek vonatkozásában

Az NMHH javaslata szerint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelesek olyan kiegészítő szolgáltatásokat nyújtani, amelyek megkönnyítik a felhordó hálózati forgalom eljuttatását a hozzáférést igénylő fél első hálózati kapcsolódási pontjához. Ez a kötelezettség többek között a hozzáférési hálózaton túlnyúló hálózati szakaszokra vonatkozik, és ily módon a releváns piac részét nem képező szolgáltatásokat érint.

Az NMHH úgy véli, hogy a helyi hurok átengedés iránti gyenge magyarországi kereslet egyik lehetséges oka a szabályozott felhordó hálózati szolgáltatások eddigi hiánya volt. A kevésbé kiterjedt hálózattal rendelkező kisebb alternatív szolgáltatók olykor valóban igen nehezen érik el a helyi központokat. Az NMHH fenntartja azon véleményét, hogy a probléma megoldása és az infrastruktúraalapú verseny ösztönzése érdekében a kiegészítő kötelezettséget a hozzáférési hálózaton kívülre is szükséges kiterjeszteni.

A Bizottság rámutat arra, hogy a nemzeti szabályozó hatóságok az érintett piacon kívül eső, de az ahhoz szorosan kapcsolódó területen csak akkor írhatnak elő kötelezettségeket, ha a szóban forgó előírás: i. a legmegfelelőbb, legarányosabb és leghatékonyabb módja a hatékony verseny érintett piacon feltárt hiányának orvoslására, valamint ii. olyan létfontosságú elem, amely nélkül az érintett piac vonatkozásában előírt kötelezettség nem lenne hatékony.

A fentiek tükrében a Bizottság arra sürgeti az NMHH-t, hogy végleges intézkedéseiben mutassa be és kellőképpen indokolja, a szóban forgó korrekciós intézkedés miért olyan létfontosságú elem, amely nélkül a javasolt elsődleges hozzáférési kötelezettségek nem lennének hatékonyak az érintett piacokon, továbbá miért véli az NMHH azt, hogy javasolt Felhordó hálózati szolgáltatás biztosítására vonatkozó kötelezettség a legmegfelelőbb, legarányosabb és leghatékonyabb módja a hatékony verseny érintett piacokon meglévő hiányának korrekciójára.

A Bizottság észrevételét figyelembe vettem, ennek megfelelően a Határozat-tervezet III. 4.2.4.2. pontjának Felhordó hálózati szolgáltatások biztosítása alpontjában a felhordó hálózati szolgáltatásokra vonatkozó indokolás kiegészítésre került.

Az újgenerációs hozzáférési hálózatokra vonatkozó nagykereskedelmi ajánlatok tekintetében bevezetési időszak biztosítása az optikai hálózatokon alapuló kiskereskedelmi szolgáltatások beindítása előtt

A Bizottság tudomásul veszi, hogy az NMHH javaslatában arra kívánja kötelezni a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat, hogy az új nagykereskedelmi hozzáférési termékeket a megfelelő kiskereskedelmi termék piaci bevezetése előtt tegyék elérhetővé. Az újgenerációs hozzáférési hálózatokat igénybe vevő nagykereskedelmi szélessávú hozzáférés összefüggésében azonban az NMHH által javasolt 30 napos határidő nem tűnik elegendőnek a megkülönböztetésmentesség hatékony védelméhez. Annak érdekében, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kiskereskedelmi üzletága az időzítés tekintetében ne tegyen szert előnyre, a hozzáférést igénylőknek ésszerű határidőt kell hagyni a nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési ajánlat aktualizálása és a megfelelő kiskereskedelmi termék piaci bevezetése között. Ahogy azt az újgenerációs hozzáférési hálózatokról szóló ajánlás 32. ajánlása is megállapítja, az említett esetekben a szükséges változtatások végrehajtásához elegendő időszak hossza hat hónap. Ennek tükrében a Bizottság arra kéri az NMHH-t, hogy mérlegelje újra az megkülönböztetés-mentességre vonatkozó kötelezettség hatályát, valamint hogy az újgenerációs hálózatokon alapuló szélessávú hozzáférés tekintetében biztosítson legalább hat hónapos bevezetési időszakot.

Álláspontom szerint a Bizottság fenti észrevételében megfogalmazott versenyprobléma kezelésére a Határozat-tervezet Rendelkező része D/2. fejezetének 4. pontjában előírt migrációs szabályok (különös tekintettel a Kötelezett Szolgáltató általi igénybevételt legalább 6 hónappal megelőzően történő értesítési kötelezettségre) elegendő garanciát jelentenek. Ennek is köszönhetően az újgenerációs hálózatokon alapuló szélessávú hozzáférési szolgáltatások bevezetése kapcsán ilyen típusú jogosulti észrevétel a Nemzeti Konzultáción nem merült fel. A Határozat-tervezet újgenerációs hálózatokra előírt hozzáférési szabályai egyszerre biztosítanak jóváhagyott nagykereskedelmi szolgáltatásokat a Jogosult Szolgáltatók és csak a legszükségesebb mértéken korlátozott kiskereskedelmi piaci mozgásteret a Kötelezett Szolgáltatók számára, ezzel is hozzájárulva az előfizetőkért folytatott verseny ösztönzéséhez. A fentiekre tekintettel az egyenlő elbánásra előírt kötelezettség tartalmát nem módosítottam.

Budapest, 2011. május 6.

P. H.

Szalai Annamária s. k.,

elnök

Címlista a HF/56-12/2011. sz. irathoz

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
1	3C Távközlési Kft.	1121	Budapest	Konkoly Thege u. 29-33.
2	4-COM Távközlési Szolgáltató Kft.	2011	Budakalász	Káplán u. 8.
3	Ábrahám-Sat Bt.	8256	Ábrahámhegy	Patak u. 40.
4	ACE TELECOM Telekommunikációs és Informatikai Szolgáltató Kft.	1039	Budapest	Árpád u. 21. b. ép.
5	Actel Távközlési Zrt.	1134	Budapest	Váci út 19.
6	ACTIVCOM Távközlési Kft.	1172	Budapest	Jászdózsa u. 37.
7	Actor Informatika és Nyomda Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	5400	Mezőtúr	Korányi F. út 5.
8	Ács Zsolt	8456	Noszlop	Kossuth u. 44.
9	Adonyi Kábeltévé Kft.	2457	Adony	Bajcsy Zs. u. 5.
10	Agnátus-Pont 2004 Távközlési Szolgáltató Kereskedelmi és Ipari Kft.	1108	Budapest	Bányató u. 10.
11	Airlink-Networks Bt.	2730	Albertirsa	Madách Imre u. 2.
12	Air-Net Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	7300	Komló	Pécsi u. 13.
13	Aktív-I. Szolgáltató Kft.	3060	Pásztó	Deák F. u. 13. I/3.
14	Albertirsai Kábeltelevízió Szolgáltató Kft.	2730	Albertirsa	Kolozsvár u. 4/3.
15	Aldocom Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	6430	Bácsalmás	Bartók B. u. 6.
16	Alföld-Sat Távközlési Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	5600	Békéscsaba	Kvasz András u. 29.
17	AMTEL Hang és Internet Kommunikáció Magyarország Kft.	1152	Budapest	Szentmihályi út 167-169.
18	ANTENNA HUNGÁRIA Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.	1119	Budapest	Petzval J. u. 31-33.
19	Arató Gergely György	6328	Dunapataj	József A. u. 59.
20	Arcadom Gyengeáramú és Biztonságtechnikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1054	Budapest	Hold u. 21. IV: em.
21	ArraboNet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	9022	Győr	Apácza u. 49.
22	Átképző Oktató Iroda Bt.	7100	Szekszárd	Május 1. u. 3. II/16.
23	B.net Hungária Távközlési Kft.	9400	Sopron	II. Rákóczi F. u. 5. fszt.2.
24	BÁCSKÁBEL Informatikai Fejlesztő és Szolgáltató Kft.	6400	Kiskunhalas	Kard u. 20.
25	Balmaz InterCOM Távközlési és Szolgáltató Kft.	4060	Balmazújváros	Vasút sor 1/a.
26	Barcika Comp Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	3700	Kazincbarcika	Jószerencsét út 59.
27	Beltáv Belvárosi Internet-szolgáltató és Távközlési Kft.	2161	Csomád	József u. 85.
28	Beremend Nagyközség Önkormányzata	7827	Beremend	Szabadság tér 1.
29	Berényi Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2017	Pócsmegyer-Surány	Galamb u. 26.
30	Bertics Csaba	6525	Hercegszántó	Mártírok u. 5/B.
31	BEST EUROPE Ingatlanforgalmazó és Szolgáltató Kft.	1037	Budapest	Bokor u. 17-21. 1. em. 26/2 i.
32	Biatorbágyi Kábeltévé Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	2051	Biatorbágy	Táncsics M. u. 17.
33	BICOMIX Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4090	Polgár	Táncsics u. 39.
34	B-Net Team Kft.	1046	Budapest	Nádor u. 76.
35	Bodó Tamás	8258	Badacsonytomaj	Nagyköz u. 20.
36	Bodogán János	3743	Ormosbánya	Mogyoróska u. 29.
37	Bóly Város Önkormányzat	7754	Bóly	Rákóczi u. 3.
38	BORSODWEB Internet Szolgáltató Kft.	3527	Miskolc	József Attila u. 27. II. em. 1.
39	BorSoft Informatikai Szervező Szolgáltató és Tanácsadó Kft.	1237	Budapest	Sósmocsár u. 13. I/2.

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
40	BT Limited Magyarország Fióktelepe	1117	Budapest	Budafoki út 91-93.
41	BTM 2003 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4130	Derecske	Köztársaság u. 128.
42	Budakalász Kábel TV Szolgáltató Kft.	2011	Budakalász	Szentendrei u.9.
43	Business Telecom Távközlési Kft.	6000	Kecskemét	Mindszenti krt. 27.
44	CARACOM Kábel-Tv és Internet Szolgáltató Kft.	3531	Miskolc	Győri kapu 24. B. ép.
45	CATEL Kábeltelevíziós-, Szolgáltató-, Általános Kereskedelmi és Reklámozó Kft.	6120	Kiskunmajsa	Félegyházi u. 42/A.
46	CDC Computer Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2364	Ócsa	Liszt. F. u. 10.
47	CEFAM Hungary Kft.	2000	Szentendre	Kovács László u. 18/B.
48	Celldömölki Kábeltelevízió Műsorelosztó Kft.	9500	Celldömölk	Kossuth L. u. 14.
49	Cey Szoft Számítástechnikai és Kereskedelmi Bt.	9094	Tápioszentmiklós	Fő u. 38.
50	CityNet Communication Informatikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	2030	Érd	Egervári u. 14.
51	Cogent Communications Hungary Szolgáltató Kft.	1011	Budapest	Fő u. 14-18.
52	Colonial Computer Számítástechnikai Bt.	6120	Kiskunmajsa	Fő u. 37.
53	Com 2 Számítástechnikai Bt.	4243	Téglás	Malom u. 2/A.
54	Com.unique Telekommunikációs Szolgáltató Kft.	1133	Budapest	Hegedűs Gy. u. 83-87.
55	Compagnon Bt.	1039	Budapest	Bálint Gy. u. 20.
56	Connectplus Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	5900	Orosháza	Liget u. 8/B. IV/13.
57	Contact Net Kommunikációs és Informatikai Kft.	4400	Nyíregyháza	Körte u. 34.
58	Copy-Data Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4031	Debrecen	Vincellér u. 6.
59	Copyker Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	6453	Bácsbokod	Hunyadi J. u. 50.
60	COR@NET Távközlési Zrt.	1124	Budapest	Stromfeld Aurél u. 9.
61	Correct Business Network Távközlési Szolgáltató Kft.	7400	Kaposvár	Fő u. 2.
62	Corvus Computer Informatikai Kft.	3529	Miskolc	Ifjúság u. 22.
63	Cre-Active Informatikai Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	8241	Aszófő	Vadvirág u. 1.
64	C-S-Kábel TV Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	7833	Görcsöny	Hámán Kató u. 9.
65	Csalló Roland	8400	Ajka	Szabadság tér 4.
66	Csiritel Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	7632	Pécs	Illyés Gy. u. 60.
67	Csökmei és Társa Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	5742	Elek	Gerolzhofen negyed 15.
68	DabasNet Számítástechnikai és Kereskedelmi Kft.	2370	Dabas	Szent István u. 85.
69	Datatrans Internet Kft.	8000	Székesfehérvár	Budai út 9-11.
70	Deltha Rendszerház Kft.	8981	Gellénháza	Napsugár u. 35.
71	Deninet Üzleti Kommunikációs Kft.	1188	Budapest	Bercsényi u. 79/B.
72	Dielnet Távközlési Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	7081	Simontornya	Mátyás király u. 2-3.
73	DIGI Távközlési és Szolgáltató Kft.	1134	Budapest	Váci út 35.
74	Digitalnet Hungary Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6430	Bácsalmás	Mártírok útja 11.
75	Ditel 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1051	Budapest	Nádor u. 26. 4. em.
76	DKTV Távközlési Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4028	Debrecen	Kurucz u. 37.
77	DOMNET TV Domoszló Kft.	3263	Domoszló	Deák tér 5.
78	Donet-Info Telekommunikációs Fejlesztő és Szolgáltató Kft.	1013	Budapest	Krisztina tér 2.
79	Dráva Kábel Híradástechnikai Javító Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	7988	Darány	Árpád u. 2.
80	DRÁVANET Internet Szolgáltató Zrt.	7624	Pécs	Budai Nagy A. u. 1.
81	DRÓT-NET Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1185	Budapest	József A. u. 1/A.
82	Ducon-Net Bt.	1201	Budapest	Baross u. 54/A. 2. em.7.
83	Dunakanyar Informatikai és Kommunikációs Kft.	2023	Dunabogdány	Kossuth L. u. 3/B.
84	DUNAKANYAR-HOLDING Pénzügyi Tanácsadó és	2000	Szentendre	Kálvária u. 41/A.

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
	Szolgáltató Kft.			
85	Duna-Távközléselektronikai Kft.	6325	Dunatetétlen	József A. u. 25.
86	DunaWeb Távközlési Kft.	2600	Vác	Szüret u. 14.
87	DVComp Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	1045	Budapest	Berda J. u. 54. 10. em 56a.
88	Eastinwest Kereskedő, Befektető és Tanácsadó Kft.	1075	Budapest	Károly krt. 1.
89	Elektro Gold Bt.	3600	Ózd	József A. u. 21.
90	Elektro Prompt 2000 Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	6782	Mórahalom	Vállalkozók útja 3.
91	ELEKTRONET Elektronikai és Telekommunikációs Zrt.	4400	Nyíregyháza	Nádor u. 28.
92	EMSZI Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8640	Fonyód	Ady E. u. 35.
93	EnterNet 2001 Számítástechnikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	1134	Budapest	Váci u. 19.
94	E-Piac Elektronikus Kereskedelmi Kft.	6726	Szeged	Akácfa u. 18.
95	EQNet Infokommunikációs Zrt.	1134	Budapest	Váci út 19.
96	ÉszakNet Informatikai és Szolgáltató Kft.	3530	Miskolc	Király u. 11. 6/3.
97	Euro Channel Híradástechnikai és Kultúrális Szolgáltató Kft.	1163	Budapest	Margit u. 80.
98	EuroCable Magyarország Kábeltelevíziós, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1119	Budapest	Rátz László u. 42. fszt. 1.
99	EuroCom Consulting Távközlési Szolgáltató Kft.	1173	Budapest	Pesti u. 237.
100	Externet Telekommunikációs és Internet Szolgáltató Nyrt.	5000	Szolnok	Szapáry u. 18.
101	EXTRANET INTERNET Kft.	1163	Budapest	Kőszál u. 14.
102	FALU-TV Szolgáltató Kft.	9021	Győr	Árpád u. 8.
103	Family Cass Kereskedelmi, Szolgáltató és Ingatlaforgalmazó Kft.	3000	Hatvan	Váci M. u. 7.
104	FÁZIS Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	2421	Nagyvenyim	Boróka u. 2.
105	FCS Group Kereskedelmi, Szolgáltató és Tanácsadó Kft.	2330	Dunaharaszti	Dózsa Gy út 49.
106	FiberNet Kommunikációs Zártkörűen Működő Zrt.	1013	Budapest	Krisztina tér 2.
107	FlashNet Távközlési Szolgáltató, tanácsadó és Kereskedelmi Bt.	2700	Cegléd	Rákóczi u. 19/C. fszt. 4.
108	Fone Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1122	Budapest	Krisztina körút 7. II. em. 10.
109	Fonetcom Kábel-TV, Telefon és Internet Szolgáltató Kft.	3531	Miskolc	Győri kapu 24. B. ép.
110	Forimex Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltató Kft.	8600	Siófok	Bajcsy-Zsilinszky u. 203.
111	Földesi és Társa 2002 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4031	Debrecen	Gyolcsos u. 25/C.
112	Fraktal Média Szolgáltató Kft.	1138	Budapest	Váci út 168.
113	Fürtön Tibor	6900	Makó	Hollósy Kornélia u. 12.
114	Füzes TV Szolgáltató Kft.	5525	Füzesgyarmat	Kossuth u. 3-7.
115	Galgamenti Kábeltelevízió és Kereskedelmi Szolgáltató Bt.	2119	Bag	Szent András u. 133.
116	GaNet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2051	Biatorbágy	Szily Kálmán u. 8/24.
117	Gergi Háló Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	1087	Budapest	Százados út 15-17/D.
118	Gerhardt Róbert	4231	Bököny	Árpád u. 2.
119	Giganet Internet Szolgáltató Kft.	4400	Nyíregyháza	Szarvas u. 1-3. IX. emelet
120	GLOBÁLINFORM-TRADE Távközlési Kft.	3388	Poroszló	Vagóhíd u. 28. A. épület
121	Global-Line Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	3000	Hatvan	Kölcsey u. 62.
122	G-NET 2004 Kft.	3390	Füzesabony	Hunyadi u. 40.
123	Gordium Kft.	6034	Helvécia	Gyopár u. 16.
124	GömörTel Távközlési és Informatikai Kft.	3630	Putnok	Péczeli J. u. 3.
125	GPINET Internet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	9700	Szombathely	Söptei u. 30. A épület

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
126	Grid Net Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2800	Tatabánya	Hadsereg u. 53.
127	GTS Hungary Távközlési Kft.	2040	Budaörs	Ipartelep u. 13-15.
128	GYŐR.NET Internetszolgáltató Kft.	9024	Győr	Közép u. 16.
129	H.S.L.-Net Magyarország Távközlési Kft.	3575	Berzék	Rákóczi út 101.
130	H1 Telekom Távközlési és Kereskedelmi Kft.	2051	Biatorbágy	Szent László u. 34.
131	Habdák Zoltán	4244	Újfehértó	Szent István u. 133.
132	Hajdú Lajos	3794	Boldva	Széchenyi u. 24.
133	Hajdúnánási Ruhaipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4080	Hajdúnánás	Kossuth u. 4.
134	Haricomp Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	7624	Pécs	Rókus u. 7/A.
135	Hermina-Szer Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	2314	Halásztelek	Szent-Györgyi Albert u. 3/1.
136	HFC Network Kivitelező és Szolgáltató Kft.	1194	Budapest	Viola u. 31.
137	HHT'98 Hírközlési Hálózat Tervező, Építő és Szolgáltató Kft.	1107	Budapest	Ceglédi u. 30. 1. em.25.
138	Hiperkom Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6000	Kecskemét	Márkus Géza u. 9.
139	Hírös-Net Távközlési Kft.	6000	Kecskemét	Kisfaludy u. 8. 1. em. 106.
140	HIR-SAT 2000 Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	8360	Keszthely	Kossuth u. 45.
141	Hiteles Adótanácsadó Ügyviteli és Számítástechnikai Szolgáltató Kft.	2300	Ráckeve	Liliom u. 4.
142	Hódmezővásárhelyi Vagyonkezelő és Szolgáltató Zrt.	6800	Hódmezővásárhely	Bajcsy-Zsilinszky u. 70.
143	HÓD-SZAKSZERVÍZ Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6800	Hódmezővásárhely	Szántó Kovács János u. 121-125.
144	Homoknet Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	6782	Mórahalom	Vállakozók útja 1/B.
145	Hungarocom Híradástechnikai Kft.	1119	Budapest	Petzvál József u. 52.
146	HunNet Hungarian Networks Számítástechnikai, Oktatási és Kereskedelmi Kft.	1116	Budapest	Fegyvernek u. 10.
147	ICE DSL Távközlési Kft.	6400	Kiskunhalas	Bem u. 9. I/2.
148	Impulzus Kommunikáció Kft.	6600	Szentes	Sáfrán Mihály u. 65.
149	iNet Shift Informatikai és Szabadidő Szolgáltató Bt.	2660	Balassagyarmat	Rákóczi u. 77. II/8.
150	Infonetwork Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1181	Budapest	Csontváry Kosztka Tivadar u. 3. 3/16.
151	INFORNAX Számítástechnikai Szövetekezet	8200	Veszprém	József A. u. 9.
152	Infoteam '95 Informatikai Kft.	3849	Forró	Fő u. 95.
153	INFRASAT Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8900	Zalaegerszeg	Rákóczi u. 13.
154	Int-air.net Számítástechnikai Szolgáltató KFt.	9023	Győr	Tihanyi Árpád u. 10. A.épület I/8.
155	Borbély János	4465	Rakamaz	Szent István u. 72.
156	INTEGRANET Kft.	7400	Kaposvár	Rákóczi tér 9-11.
157	InTeleCom Telekommunikációs Szolgáltató Kft.	1013	Budapest	Krisztina tér 2.
158	INTELEKOM SYSTEMS Kft.	9400	Sopron	Balfi u. 55.
159	InterEuro Computer Kft.	2040	Budaörs	Budapesti u. 76.
160	INTERMIKRONET Szolgáltató és Kereskedő Kft.	3791	Sajókeresztúr	Ady E. u. 26.
161	InternationalNET Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2536	Nyergesújfalu	Paskom u. 13.
162	Internet Dunaújváros Kft.	2400	Dunaújváros	Dózsa Gy. u. 4/C. I/7.
163	InterNet-X Magyarország Internet Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	5600	Békéscsaba	Baross u. 9-21.
164	Interware Internet Szolgáltató Zrt.	1132	Budapest	Victor Hugo u. 18-22.
165	Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.	2040	Budaörs	Puskás Tivadar u. 8-10.
166	Invitel Technocom Távközlési Szolgáltató Kft.	2040	Budaörs	Puskás Tivadar u. 8-10.
167	IP-Park Távközlési Szolgáltató Kft.	1116	Budapest	Hunyadi J. u. 162.

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
168	Isis-Com Szolgáltató Kereskedelmi Kft.	9700	Szombathely	Rákóczi F. u. 1.
169	jacsa.NET Informatikai és Szolgáltató Kft.	2065	Mány	Deák F. u. 5.
170	Jakab Györgyné	3516	Miskolc	Bacsinszky A. u. 116.
171	Jasmin Media Group Számítástechnikai és Szolgáltató Zrt.	1101	Budapest	Expo tér 5-7.
172	JFZ Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2095	Pilisszántó	Ady Endre u. 7.
173	JUROP Telekom Telekommunikációs Egyéni Cég	2509	Esztergom-Kertváros	Damjanich u. 10.
174	KÁBEL 2 Szolgáltató Bt.	6221	Akasztó	Dózsa Gy. u. 15.
175	KÁBELDUÓ Szolgáltató Kft.	3533	Miskolc	Gózon L. u. 11.
176	KÁBELFIX Internetszolgáltató Kft.	2612	Kosd	Kossuth u. 41.
177	KÁBELMAX Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	9746	Acsád	Béke u. 37.
178	KÁBELNET-LAN Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	9774	Sorkifalud	Kossuth L. u. 23.
179	KÁBELSAT-2000 Kábeltelevízió Építő- és Szolgáltató Kft.	8000	Székesfehérvár	Poprádi u. 63.
180	KábelszatNet-2002 Kft.	8500	Pápa	Budai Nagy Antal u. 8.
181	Káblex Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4273	Hajdúbagos	Ady Endre u. 14.
182	KállóCom Távközlési, Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4324	Kállósemjén	Kossuth u. 220.
183	KalocsaKOM Kommunikációs és Szolgáltató Kft.	6300	Kalocsa	Hunyadi J. u. 32.
184	Kapos-NET Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	7400	Kaposvár	Irányi D. u. 3.
185	Kapulan Kereskedelmi és Távközlési Kft.	9354	Osli	Hanyi u. 41.
186	Keletronic-2000 Termelő, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8960	Lenti	Petőfi u. 1.
187	Kerekegyházi Kábelkommunikációs Építő és Szolgáltató Kft.	6041	Kerekegyháza	Szent István tér 2.
188	Keszükom Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6326	Hatra	Gallé T. u. 48.
189	Két Műszak Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	4361	Nyírbogát	Batthyány u. 25.
190	Kétsoprony Község Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala	5674	Kétsoprony	Dózsa György u. 11.
191	KeviNet Távközlési, Informatikai, Kereskedelmi Kft.	5420	Túrkeve	Petőfi tér 3-5. I/8.
192	KeviWLAN Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	5420	Túrkeve	Lisznyai Damó u. 21.
193	KFL Informatikai és Szolgáltató Kft.	1214	Budapest	Erdősor u. 10. II. em. 6.
194	KiberNet Számítógépes Hálózat Szolgáltató Kft.	1136	Budapest	Tátra u. 12/a 5. em. 1.
195	Kiricsi Gábor	9700	Szombathely	Vízöntő u. 8.
196	KISKŐRÖSI KÁBEL-TELEVÍZIÓ Kft.	6200	Kiskőrös	Petőfi S. tér 10-11.
197	Kiskőrös-Menti Kábelnet Szolgátató Kft.	4122	Gáborján	Fő u. 77. A épület
198	Klapka György Lakásfenntartó Szövetkezet	2900	Komárom	Igmándi u. 47.
199	KLK NET Telekommunikációs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	3561	Felsőzsolca	Szent László u. 11.
200	Kondás és Menyhárt Kft.	4087	Hajdúdorog	Nagy Sándor u. 23.
201	Kondás Tibor	4087	Hajdúdorog	Fogadó u. 31.
202	Kondorosi Kábeltelevíziós Távközlési és Műsorszolgáltató Bt.	5553	Kondoros	Rákóczi u. 11. 1. épület
203	KONTECH Műszaki Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2890	Tata	Vértesszőlősi u. 69.
204	Kovács Béla	8954	Ortaháza	Fő u. 67.
205	Kovanet Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	4080	Hajdúnánás	Lórántffy u. 4.
206	Kőműves Krisztián E.V.	3561	Felsőzsolca	Szent László u. 11.
207	KRONOS TRADE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1054	Budapest	Alkotmány u. 20.
208	Lasarm Számítástechnikai Szolgáltató és Tanácsadó Bt.	1094	Budapest	Mihálkovics u. 14. I/2.
209	Last-Mile Telekommunikációs Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	7635	Pécs	Jakabhegyi u. 27.

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
210	LÁT-SAT Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	7500	Nagyatád	Rókus köz 3.
211	LCCK Számítástechnikai és Informatikai Bt.	2518	Leányvár	Kálvária u. 53.
212	Lepotec Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	7300	Komló	Pécsi u. 13.
213	LH Com Kommunikációs Szolgáltató Kft.	3434	Mályi	Bercsényi Miklós u. 14.
214	Lövei Istvánné	4150	Püspökladány	Attila u. 50/1.
215	LS-COM Informatikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	7500	Nagyatád	Tallián u. 17.
216	Ludányi János	6931	Apátfalva	Templom u. 133.
217	M Signal Kábelszolgáltató Kereskedelmi Kft.	3600	Ózd	Építők útja 13.
218	Mágnusz Mihály	8136	Lajoskomárom	Battyhányi u. 6.
219	Mágocsvíz Önkormányzati Víz- és Községgazdálkodási Közhasznú Nonprofit Kft.	7342	Mágocs	Szabadság u. 39.
220	Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaság	1013	Budapest	Krisztina krt. 55.
221	MARKETORG Internetszolgáltató Kft.	6000	Kecskemét	Mindszenti krt. 27.
222	MátraCOMP Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1131	Budapest	Hajduköz u. 11.
223	MenthaNet Számítástechnikai Szolgáltató Kft.	1084	Budapest	Rákóczi tér 6. V/1.
224	Méreg János	8130	Enying	Kinizsi u. 7.
225	Mezei-Vill Villamosipari Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	4100	Berettyóújfalu	Puskin u. 12.
226	Mézga-Net Telekommunikációs, Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	6000	Kecskemét	Mária u. 20/A.
227	Mezőkábel Gazdasági, Kiskereskedelmi KTV Kft.	5800	Mezőkovácsháza	Deák u. 138.
228	Microsemic Kft.	2120	Dunakeszi	Tóth Árpád u. 19.
229	Microsystem Informatika Szolgáltató Kft.	2100	Gödöllő	Batsányi János u. 16.
230	Microsystem Kecskemét Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6000	Kecskemét	Nagykőrösi u. 12.
231	MICRO-WAVE Kft.	9024	Győr	Katód u. 6. II/3.
232	Mikro PS Papp Soft Internet és Ügyviteli Szolgáltató Kft.	3100	Salgótarján	Vásártér u. 17.
233	Mikrointernet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8935	Misefa	Fő u. 14.
234	Mikro-Net 2003 Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	4064	Nagyhegyes	Nefelejcs u. 17.
235	Millenium Archi-Tech Építóipari-, Kereskelmi és Szolgáltató Kft.	6000	Kecskemét	Batthyány u. 15.
236	Mobillan-Sat Informatikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	8943	Bocfölde	Berek u. 25.
237	MODULTECHNIKA Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8400	Ajka	Sport u. 1.
238	Mohácsi SAT-ELIT Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	7700	Mohács	Baross u. 93.
239	MonaCom 3000 Hírközlési és Szolgáltató Kft.	4494	Kékcse	Fő u. 25.
240	Morsecom Hírközlés-tervező és Informatikai Bt.	9400	Sopron	Gyiróti u. 9.
241	Mosonszolnok Kábeltévé Szolgáltató Kft.	9245	Mosonszolnok	Fő u. 44.
242	Nagy Bálint	2769	Tápiószőlős	Kossuth u. 85.
243	Nagy István	6525	Hercegszántó	Gábor Áron u. 38.
244	Nagy Kanyar Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1134	Budapest	Lehel u. 11. IV. em.
245	NAMÉNYNET Kft.	4800	Vásárosnamény	Szabadság tér 32.
246	NARACOM Informatikai Kft.	4600	Kisvárda	Várday u. 55.
247	Népfront Lakásszövetkezet	9700	Szombathely	Szent Gellért u. 45.
248	Net-Fish Kontakt Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2060	Bicske	Nefelejcs u. 42.
249	Netform Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	4200	Hajdúszoboszló	Tokay u. 25/a.
250	Netháló-9 Kft.	5122	Jászdózsa	Szent Mihály tér 1.
251	Nethun Informatika Kft.	3247	Mátraballa	Bem J. út 6.
252	NetKábel Villamosipari és Kábeltelevíziós Szolgáltató	9751	Vép	Alkotmány u. 11.

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
	Kft.			
253	Netkom Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6326	Harta	Gallé Tibor u. 48.
254	Net-Portal Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4031	Debrecen	Bartók B. u. 23.
255	Netsurf Club Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6724	Szeged	Kukovecz Nana u. 5.
256	Net-Tv Kábeltelevízió Kft.	1213	Budapest	Szent István u. 182-184.
257	Netvolk Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4031	Debrecen	István u. 81. 8/24.
258	Neubauer Gábor	8053	Bodajk	Hunyadi J. u. 1.
259	Next-IT Hungary Informatikai Szolgáltató Kft.	1161	Budapest	Rózsa u. 34/A.
260	Nidocom Bt.	6430	Bácsalmás	Mártírok u. 11.
261	Nordtelekom Távközlési Szolgáltató Kft.	1052	Budapest	Vármegye u. 3-5.
262	Novatech Internet Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	5520	Szeghalom	Nagy Miklós utca 9.
263	Novi-Com Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	3842	Halmaj	Május 1. u. 15.
264	Novotron Informatikai ZRt.	1124	Budapest	Stromfeld Aurél u. 9.
265	N-Telekom Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	6400	Kiskunhalas	Szász Károly u. 8.
266	Nyírbátori Kulturális és Idegenforgalmi Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft.	4300	Nyírbátor	Szabadság tér 8-9.
267	Nyír-Kábeltelevízió Szolgálttó és Kereskedelmi Kft.	4400	Nyíregyháza	Fürj u. 39.
268	Oláh és társa Elektronikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	3713	Arnót	Ady Endre u. 13.
269	Optanet kft.	6640	Csongrád	Justh Gy. u. 7.
270	Optical Networks Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1145	Budapest	Törökőr utca 62.
271	Opticon Telekommunikációs Hálózati Szolgáltató Kft.	6000	Kecskemét	Kisfaludy u. 8. 1/6.
272	Orlan Kft.	2336	Dunavarsány	Halász Lajosné u. 30.
273	Oros-Com Informatikai Szolgáltató Kft.	5900	Orosháza	Nagyatádi u. 43.
274	Oroszlányi Televízió Kft.	2840	Oroszlány	Rákóczi u. 78.
275	ÓzdNet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	3700	Kazincbarcika	Jószerencsét u. 10.
276	Telenor Távközlési Zrt.	2045	Törökbálint	Pannon u. 1.
277	Pannon Pipics Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	9500	Celldömölk	Szentháromság tér 6.
278	Papp László	3100	Salgótarján	Frankel Leó út 52.
279	Parabola 2000 Kft.	5430	Tiszaföldvár	Kossuth u. 181.
280	Parabola és Kábel Televízió és Távközlési Szolgáltató Bt.	3170	Szécsény	Felszabadulás tér 1/1/B.
281	Parisat Távközlési és Szolgáltató Kft.	3700	Kazincbarcika	Tóth Árpád u. 4.
282	Pataj TV Bt.	6328	Dunapataj	Gesztenyés u. 7.
283	Pázmány Kábel Szolgáltató Kft.	7400	Kaposvár	Németh I. fasor 21.
284	PC-Planet Informatikai Kft.	5400	Mezőtúr	Dózsa Gy. u. 40.
285	Pendola Invest Kft.	1084	Budapest	Víg u. 9.
286	Pendola TeleCom Szolgáltató Kft.	1084	Budapest	Víg u. 11-13.
287	Perfect Telecom Távközlési és Informatikai Szolgáltató Kft.	3630	Putnok	Péczeli József u. 3.
288	Pete Ferenc	9373	Pusztacsalád	Fő u. 12.
289	PICKUP Elektronikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2900	Komárom	Mátyás király u. 6.
290	PIPENET-COMMUNICATIONS Távközlési és Internet Szolgáltató Bt.	2100	Gödöllő	Repülőtéri u. 3.
291	Piszkenet Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.	2541	Lábatlan	Őrhegyi u. 15.
292	Polár Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	7700	Mohács	Virág u. 21.
293	POLITEL Tervező, Kivitelező és Szolgáltató Kft.	3360	Heves	Katona József u. 50.
294	PRAKTICOMP Internet Szolgáltató Kft.	5600	Békéscsaba	Derkovits sor 1.
295	Premium-Delta Szolgáltató Kft.	1131	Budapest	Rokolya u. 31.
296	Primcom Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	5600	Békéscsaba	Baross u. 24.
297	Printer-fair Számítástechnikai, Kereskedelmi és	2510	Dorog	Mátyás király u. 11/A.

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
	Szolgáltató Kft.			
298	Profinter Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	2600	Vác	Szüret u. 14.
299	Profiszol Mérnök Stúdió Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	3580	Tiszaújváros	Szent István u. 29/F.
300	Progádor Kht.	5932	Gádoros	Kossuth u. 1.
301	PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.	3533	Miskolc	Gózon Lajos u. 11.
302	QPS Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	3700	Kazincbarcika	Jószerencsét u. 10.
303	QuaesTel Telekommunikációs Kft.	1132	Budapest	Váci út 30.
304	QUALITEL 97. Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4032	Debrecen	Mikszáth K. u. 13. I/1.
305	QwertyNet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1114	Budapest	Orlay u. 4.
306	RADIOLAN Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2310	Szigetszentmiklós	Tököly u. 19. fszt. 2.
307	Rege Péter	9730	Kőszeg	Deák Ferenc u. 3/B.
308	Retroplusz Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	5900	Orosháza	Hernád u. 1.
309	RG-STÚDIÓ Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	7623	Pécs	Hőgyes E. u. 30.
310	RKSZ Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.	1037	Budapest	Toboz u. 11.
311	RLAN Internet Távközlési Szolgáltató Kft.	9372	Csapod	Ciráki u. 11.
312	R-Net Hungary Informatikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2143	Kistarcsa	Széchenyi u. 11.
313	ROLET Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8066	Pusztavám	Kossuth u. 64-66.
314	Röszkei Kábeltévé Kft.	6758	Röszke	Felszabadulás u. 84.
315	RubiCom Távközlési Zrt.	1144	Budapest	Rátót u. 18-20.
316	RUSY-NET Ügyviteli Szolgáltató Kft.	5940	Tótkomlós	Dózsa u. 24.
317	Sághy-Sat Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	7754	Bóly	Ady E. u. 9.
318	SASIP-5 Termelő, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	6775	Kiszombor	Makói u. 6.
319	SAT SIGNAL Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	9023	Győr	Ifjúság krt. 3. I/1.
320	SATEL Híradástechnikai- és Kereskedelmi Kft.	3533	Miskolc	Gózon Lajos u. 11.
321	SATELIT Híradástechnikai Kft.	9027	Győr	Egyenlőség u. 28.
322	Saturn Soft Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	8230	Balatonfüred	Köztársaság u. 13/D.
323	Saturnus Bt.	6500	Baja	Vitéz u. 20.
324	Seltech Elektronikai Bt.	6050	Lajosmizse	Rákóczi u. 27/B.
325	Sipos István	8431	Bakonyszentlászló	László király u. 8.
326	SMA Rendszerház Informatikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	1142	Budapest	Ungvár köz 5.
327	Somló-Net Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8460	Devecser	Vasút u. 29.
328	STARJÁN Távközlési és Informatikai Kft.	3141	Salgótarján	Rónai u. 39.
329	StarKing Óbuda Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1037	Budapest	Bécsi út 77-79.
330	Start-Comp Plus Kereskedelmi és Szolgáltató Közkereseti Társaság	5800	Mezőkovácsháza	Kalocsa u. 9.
331	SUPRA Kábeltelevíziós Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8000	Székesfehérvár	Trencsényi u. 29.
332	Syscomp Managing Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	6725	Szeged	Tisza L. u. 64.
333	SyscoNet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1117	Budapest	Infopark sétány 1.
334	Syscon-Informatika Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2660	Balassagyarmat	Bajcsy Zsilinszky u. 10.
335	Szabó Elektronika Kft.	7815	Harkány	Alkotmány u. 21.
336	Szabó Imre	6113	Petőfiszállás	Kossuth Lajos u. 83.
337	Szabolcs Kábeltelevízió Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	4400	Nyíregyháza	Bocskai u. 55.
338	Szamos Cipőipari és Kereskedelmi Kft.	4765	Csenger	Ady E. u. 82.
339	Szamosnet Informatikai és Telekommunikációs Kft.	4921	Kisar	Tisza u. 6.
340	Szár-Com Internet Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	2066	Szár	Somogyi Béla u. 53.

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
341	Szarvasi Általános Informatikai Kft.	5540	Szarvas	Szabadság u. 21.
342	Szatmár-Net Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	4625	Záhony	Petőfi S. u. 41.
343	SZBB 2002 Oktatásszervező és Kereskedelmi KKt.	9400	Sopron	Bóbita u. 6.
344	Szekeres Sándorné	6913	Csanádpalota	Csalogány u. 19.
345	Szélmalom Kábeltévé Zrt.	6791	Szeged-Kiskundorozsma	Széksósi u. 12.
346	Szemerdák Péter	6723	Szeged	Sólyom u. 15/B. 3/9.
347	Szentgotthárd Városi Televízió és Kábelüzemeltető Kht.	9970	Szentgotthárd	Széll Kálmán tér 6.
348	Szép-Comp Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	4623	Tuzsér	Petőfi tér 23.
349	Szer-Szoft Számítástechnikai Kereskedelmi és szolgáltató Kft.	3900	Szerencs	Szabadság u. 4/1.
350	SzigetNet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1013	Budapest	Krisztina tér 2.
351	SZITI-L Távközlési és Könyvvezető Szolgáltató Kft.	4028	Debrecen	Kurucz u. 37.
352	SzivárványNet Informatikai, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	8000	Székesfehérvár	Berényi u. 101. I/35.
353	Szűcs Imre	5650	Mezőberény	Jókai u. 42-44.
354	SZŰD Kereskedelmi Kft.	5540	Szarvas	Arany J. u. 34.
355	Tahi 2000 Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2023	Dunabogdány	Kossuth u. 3/B.
356	Tamasinet Szolgáltató és Gyártó Kft.	7090	Tamási	Kossuth tér 12.
357	Tarr Építő-, Szolgáltató- és Kereskedelmi Kft.	7100	Szekszárd	Kadarka u. 18.
358	Techno-Tel Távközlési és Informatikai Kivitelező és Szolgáltató Kft.	8600	Siófok	Bajcsy-Zs. út 212.
359	Telco-System Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	2400	Dunaújváros	Neumann János u. 6.
360	Telecom Magyarország Távközlési és Tanácsadó Kft.	8640	Fonyód	Harmatos u. 8.
361	Telecom Pro Tervező Kivitelező és Szolgáltató Kft.	3368	Boconád	Szabadság tér 1.
362	TELEFILM-5 Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	3531	Miskolc	Győri kapu u. 24. B.
363	Teleline 95. Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6900	Makó	Eszperantó u. 20.
364	Telkont 2000 Kft.	3530	Miskolc	Király u. 2.
365	Telmark Műszaki és Kereskedelmi Szolgáltató Kft.	1094	Budapest	Balázs Béla u. 41.
366	Tenet Hungary Kereskedelmi-ügynöki, Szolgáltató-ipari Bt.	5420	Túrkeve	Berettyó u. 7.
367	Terra Szoftverfejlesztő Kft.	7100	Szekszárd	Ybl Miklós u. 3.
368	Tiger Telekom Kft.	1136	Budapest	Hegedűs Gyula u. 36. 2/3.
369	Timenet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1036	Budapest	Kiskorona u. 14. 2/11.
370	Tisser Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	3580	Tiszaújváros	Őrösi út 14. 3/1.
371	Tizol Tanácsadó és Kereskedelmi Kft.	7700	Mohács	Borza u. 32.
372	T-Kábel Magyarország Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.	1089	Budapest	Baross u. 133.
373	Toldi Balázs	3100	Salgótarján	Móricz Zsigmond u. 27.
374	TolnaAirnet Szolgáltató és Kereskedelmi Betéti Társaság	6430	Bácsalmás	Korona u. 2.
375	Tom-Technik Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	5600	Békéscsaba	Bartók Béla u. 46-50.
376	Total NETwork Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8400	Ajka	Kohász u. 2.
377	Török András	6050	Lajosmizse	Alsólajos u. 102.
378	TREND Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	6600	Kecskemét	Árpád krt. 4. I/6.
379	Trevolker Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	6900	Makó	Marospart, 11474/13. hrsz.
380	Túristvándi Felemelkedéséért Információs és Szolgáltató KHT.	4944	Túristvándi	Móricz Zsigmond u. 23.
381	TvNetWork Telekommunikációs Szolgáltató Nyrt.	1138	Budapest	Váci út 168. A ép. II. emelet
382	UltraWEB Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	1117	Budapest	Hauszmann Alajos u. 2.

Sorszám	Szolgáltató neve	Székhely irsz.	Székhely város	Székhely utca, hsz
383	Uniport Pénzügyi és Befektető Zrt.	1045	Budapest	Zichy J. u. 6. 2. em. 5/A.
384	UPC Magyarország Telekommunikációs Kft.	1092	Budapest	Kinizsi u. 30-36.
386	Vác Városi Kábeltelevízió Kft.	2600	Vác	Zrínyi u. 9.
387	Vársat Szolgáltató Kft.	9600	Sárvár	Nádasdy u. 1.
388	Vár-Tech Szolgáltató Kft.	3060	Pásztó	Fő u. 65.
389	Vasi Full-táv Tervezési -kivitelezési és Kereskedelmi Kft.	9700	Szombathely	Szent Imre herceg u. 8.
390	Veres és Társai Kft.	5900	Orosháza	Kossuth tér 10.
391	Verizon Magyarország Távközlési Kft.	1054	Budapest	Szabadság tér 7.
392	Vertigo-Bau Építőipari Kivitelező és Szolgáltató Bt.	5940	Tótkomlós	Kossuth Lajos u. 16/A.
393	ViDaNet Kábeltelevíziós Szolgáltató Zrt.	1036	Budapest	Dereglye u. 5/B.
394	Világnet Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	7516	Berzence	Szent István u. 73.
395	VisData Informatikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	8600	Siófok	Vak Bottyán u. 32.
396	VITAL-COMP Ügyvitelszervező és Kereskedelmi Kft.	1034	Budapest	Zápor u. 23.
397	Vitech UNO Kft.	9023	Győr	Richter J. u. 9.
398	Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt.	1096	Budapest	Lechner Ödön fasor 6.
399	Voice-Com Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	6791	Szeged	István utca 36.
400	WANTEX INTERNATIONAL Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	4700	Mátészalka	Zöldfa u. 25.
401	WDSL Magyarország Távközlési Kft.	2092	Budakeszi	Megyei u. 145.
402	Weyland-Yutani Híradástechnikai és Kereskedelmi Kft.	7635	Pécs	Jakabhegyi u. 27.
403	Wiera Internet Szolgáltató Kft.	1118	Budapest	Rétköz u. 7.
404	WIFINET Kft.	3300	Eger	Hajduhegy u. 20.
405	Williams Kft.	9970	Szentgotthárd	Kossuth L. u. 64.
406	Winettou Távközlési Szolgáltató Kft.	1117	Budapest	Soproni út 19.
407	WLA Interservice Szolgáltató Kft.	1163	Budapest	Kócs u. 7.
408	W-line Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	4032	Debrecen	Jerikó u. 12. fsz. 2.
409	WNET Internet Távközlési Szolgáltató Kft.	2651	Rétság	Mikszáth Kálmán u. 13.
410	Wnex Kereskedelmi és Távközlési Szolgáltató Kft.	1121	Budapest	Jánoshegyi út 10503/9.
411	Zalaegerszegi Elektromos Karbantartó és Kereskedelmi Zrt.	8900	Zalaegerszeg	Mártírok u. 8.
412	Zalaszám Informatika Kft.	8900	Zalaegerszeg	Mártírok útja 53.
413	ZELE-BAU Építőipari, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	3350	Kál	Fő út felső 1.
414	ZhNet Számítástechnikai Kft.	4625	Záhony	Ady Endre u. 25/B.
415	ZNET-MIKRONET Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	8866	Becsehely	Kossuth L. u. 55.
416	ZolComp Szolgáltató és Kereskedelmi Bt.	4030	Debrecen	Monostorpályi u. 137.
417	Zubor László	3600	Ózd	Bolyki főút 61.

Közlemények

Tájékoztatás a piacfelügyeleti eljárásokban a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2011. március hónapban közzétett érdemi határozatokról

Sor-szám	Határozat száma	Tárgy	Szolgáltató/igénybe vevő forgalomba hozó/forgalmazó
Elsőfokú határozatok			
1.	FO-257-1/2011.	Vodafone Magyarország Zrt. szolgáltatás aktiválása kapcsán tanúsított magatartása tárgyában 2011.03.08.	Vodafone Magyarország Zrt.
2.	FO-522-1/2011.	Telenor Magyarország Zrt. fogadott emelt díjas SMS-ekkel kapcsolatos számlapanasz kezelése kapcsán tanúsított magatartása tárgyában 2011.03.08.	Telenor Magyarország Zrt.
3.	FO-1008-1/2011.	Magyar Telekom Nyrt. roaming szolgáltatás számlázása során tanúsított magatartása tárgyában 2011.03.08.	Magyar Telekom Nyrt.
4.	FO-532-1/2011.	Vodafone Magyarország Zrt. szolgáltatás minőségével és hibabejelentéssel kapcsolatos magatartása tárgyában 2011.03.08.	Vodafone Magyarország Zrt.
5.	FO-3100-1/2011.	Telenor Magyarország Zrt. ügyfélszolgálati tevékenysége tárgyában 2011.03.08.	Telenor Magyarország Zrt.
6.	FO-1349-1/2011.	Magyar Telekom Nyrt. számlázási tevékenysége tárgyában 2011.03.08.	Magyar Telekom Nyrt.
7.	FO-19025-16/2010.	Telenor Magyarország Zrt. roaming szolgáltatás számlázása során tanúsított magatartása tárgyában 2011.03.08.	Telenor Magyarország Zrt.
8.	FO-3286-2/2011.	Vodafone Magyarország Zrt. szolgáltatás minőségével és hibabejelentéssel kapcsolatos magatartása tárgyában 2011.03.08.	Vodafone Magyarország Zrt.
9.	TU/1935-2/2011.	CZ-AIRNET Internetszolgáltató és Kereskedelmi Kft. közzétételi és ÁSZF módosítási tevékenysége tárgyában 2011.03.10.	CZ-AIRNET Internetszolgáltató és Kereskedelmi Kft.
10.	SU/914-2/2011.	FiberNet Zrt. az előfizetői panaszok kezelése és a szolgáltatás díjtartozás miatti korlátozásának jogszerűsége tárgyában 2011.03.19.	FiberNet Zrt.
11.	SU/914-3/2011.	FiberNet Zrt. vezető tisztségviselő bírságolása tárgyában 2011.03.19.	FiberNet Zrt.
12.	VU/3303-2/2011.	Magyar Telekom Nyrt. előfizetői panasz, hibaelhárítás, kötbérfizetési kötelezettség teljesítése és előfizetői szerződés módosításának kezelése tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.

Sor-szám	Határozat száma	Tárgy	Szolgáltató/igénybe vevő forgalomba hozó/forgalmazó
13.	VU/3303-3/2011.	Magyar Telekom Nyrt. vezető tisztségviselő bírságolása tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
14.	VU/728-7/2011.	Magyar Telekom Nyrt. előfizetői szolgáltatás díjának számlázása tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
15.	VU/1088-4/2011.	Magyar Telekom Nyrt. hibaelhárítás kezelése és kötbérfizetési kötelezettség teljesítése tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
16.	VU/1743-2/2011.	Magyar Telekom Nyrt. előfizetői szolgáltatás díjának számlázása tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
17.	VU/2534-2/2011.	Magyar Telekom Nyrt. hibaelhárítás kezelése és kötbérfizetési kötelezettség teljesítése tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
18.	VU/3091-2/2011.	Magyar Telekom Nyrt. hibaelhárítás kezelése és kötbérfizetési kötelezettség teljesítése tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
19.	VU/927-5/2011.	Magyar Telekom Nyrt. előfizetői szolgáltatás korlátozásának kezelése tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
20.	VU/4522-2/2011.	Magyar Telekom Nyrt. előfizetői szerződés módosításának kezelése tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
21.	VU/13303-24/2010.	Magyar Telekom Nyrt. előfizetői szerződés módosítása, szolgáltatás díjának számlázása, panaszkezelése, valamint hibabejelentés kezelése tárgyában A határozat ellen fellebbezés érkezett. Másodfokú határozat: MD/468-4/2011. 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.
22.	TU/1274-3/2011.	Nedis Kft. által forgalomba hozott VID-TRANS12KN típusú audio/video átjátszó berendezés forgalomba hozatalának és forgalmazásának megtiltása tárgyában A határozat ellen fellebbezés érkezett. Másodfokú határozat: MD/1274-8/2011. 2011.03.29.	Nedis Kft.
23.	TU/126-8/2011.	PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt. hibakezelési tevékenysége tárgyában 2011.03.29.	PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zrt.
Másodfokú határozatok			
1.	MD/468-4/2011.	HD/13303-24/2010. számú döntés ellen a Magyar Telekom Nyrt. előfizetői szerződés módosítása, szolgáltatás díjának számlázása, a szolgáltató panaszkezelése, valamint hibabejelentés kezelése tárgyában 2011.03.21.	Magyar Telekom Nyrt.

Sor-szám	Határozat száma	Tárgy	Szolgáltató/igénybe vevő forgalomba hozó/forgalmazó
2.	MD/1274-8/2011.	TU/1274-3/2011. számú döntés ellen, a Nedis Kft. által forgalomba hozott VID-TRANS12KN típusú audio/video átjátszó berendezés forgalomba hozatalának és forgalmazásának megtiltása tárgyában 2011.03.29.	Nedis Kft.

A határozatok megtekinthetőek a www.nmhh.hu << határozatok közlemények<< hivatali határozatok menüpontnál.

Tájékoztatás elektronikus hírközlési szolgáltatások nyilvántartásba történő bejegyzésének a tényéről

Sorszám	Szolgáltató	Szolgáltatás
1.	Business Telecom Távközlési Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, mobil
2.	Dipper Kábel TV Kábeltelevízió Építő és Szolgáltató Kft.	Rádióműsor-elosztás
3.	Dipper Kábel TV Kábeltelevízió Építő és Szolgáltató Kft.	Televízióműsor-elosztás
4.	DUAL-PLUS Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, helyhez kötött
5.	Falu-TV Szolgáltató Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
6.	FCS Group Kereskedelmi, Szolgáltató és Tanácsadó Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
7.	HB Agora Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, mobil
8.	HuCom Telecom Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, helyhez kötött
9.	Kállónet Távközlési és Számítástechnikai Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, helyhez kötött
10.	Nefty Informatika Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, nomadikus
11.	ONECOM Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, helyhez kötött
12.	ONECOM Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, nomadikus
13.	ONECOM Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Műholdas rádióműsor-terjesztés, előfizetői szolgáltatás
14.	ONECOM Informatikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	Műholdas televízióműsor-terjesztés, előfizetői szolgáltatás
15.	Opennetworks Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Nomadikus beszédcélú szolgáltatás
16.	PR-TELECOM Távközlési, Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, mobil
17.	Self-Supporting Informatikai és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, helyhez kötött
18.	Self-Supporting Informatikai és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, nomadikus

Sorszám	Szolgáltató	Szolgáltatás
19.	SKAWA Informatikai Kft.	Helyhez kötött telefonszolgáltatás
20.	SZÁLNET Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, helyhez kötött
21.	USCALL Telekommunikációs Zártkörüen Működő Részvénytársaság	Egyéb előfizetői adatátviteli szolgáltatás
22.	USCALL Telekommunikációs Zártkörüen Működő Részvénytársaság	Hálózat működtetése virtuális szolgáltató számára
23.	USCALL Telekommunikációs Zártkörüen Működő Részvénytársaság	Helyhez kötött telefonszolgáltatás

Tájékoztatás
elektronikus hírközlési szolgáltatások nyilvántartásból való törlésének a tényéről

Sorszám	Szolgáltató	Szolgáltatás	Dátum
1.	ALTA-RIPA Kábeltévé Kft.	Szolgáltató törlése	2011. 04. 19.
2.	Amment László	Szolgáltató törlése	2011. 03. 28.
3.	Bitt-Net Számítástechnikai és Szolgáltató Kft.	Szolgáltató törlése	2011. 04. 05.
4.	FCS Group Kereskedelmi, Szolgáltató és Tanácsadó Kft.	Egyéb hangátviteli szolgáltatás	2011. 04. 11.
5.	Glocalcom Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Szolgáltató törlése	2011. 03. 28.
6.	Gophernet Számítástechnikai, Kereskedelmi és Szolgáltató Bt.	Szolgáltató törlése	2011. 03. 28.
7.	Intron Marketing Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.	Szolgáltató törlése	2011. 04. 05.
8.	Lampért Béla (BÉLAWLAN)	Szolgáltató törlése	2011. 03. 29.
9.	Media Exchange Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Adatátviteli célú összekapcsolás	2011. 03. 26.
10.	Media Exchange Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Internet-hozzáférési (elérési) szolgáltatás, helyhez kötött	2011. 03. 26.
11.	NET 11 Távközlési Szolgáltató Kft.	Szolgáltató törlése	2011. 04. 05.
12.	Óbuda 1. sz. Lakásfenntartó Szövetkezet	Szolgáltató törlése	2011. 04. 18.
13.	Redcom ISP Telekommunikációs Kft.	Szolgáltató törlése	2011. 04. 05.
14.	TeleStart Net Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	Szolgáltató törlése	2011. 03. 28.
15.	Correct Business Network Távközlési Szolgáltató Kft.	Egyéb előfizetői adatátviteli, Egyéb hangátviteli, nomadikus beszéd célú szolgáltatás	2011. 01. 01.
16.	Marsalkó Bertalan	Szolgáltató törlése	2010. 12. 31.

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának közleménye

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján az alábbi elveszett, megsemmisült gépjárműtörzskönyvek sorszámát teszi közzé:

132041H	362567G	992236A	995450F	837964H
768002I	378901F	995925I	028252I	866151C
056321C	382523D	004417G	034255E	890455I
601341B	388688G	022803A	040820E	940694F
019689I	394127C	023163F	049511F	953487D
054429F	395906H	030202A	056458G	968844J
120521G	416237I	034707I	058442H	062475A
203228I	418876G	065581I	070201H	094176I
281151J	430697I	097248I	076996J	094453H
340197I	433034H	107536D	081167J	106451D
356875A	459478H	151194J	093401E	137416J
373805J	505884H	151249J	106555D	145219H
385007E	512123C	151448J	116349I	175711G
397809I	528611B	153831D	147817H	177556G
422873D	542454B	228583F	177214I	192417B
433700J	573191H	235936J	201387J	218047H
441110A	586296J	239286I	234576G	243500H
517520F	595936F	239387I	238866E	261999G
603023G	602276J	290965J	239502I	284976I
623945J	606060H	300032E	262976D	326615G
634241A	609393J	315857G	276949H	360282H
729810G	612427J	358615J	292707D	447083J
746928I	614081I	382731C	298118G	449336G
779554J	629379A	392075D	310707C	502910J
913949A	642325G	396447I	318152C	535152A
914697A	646773J	416577C	373965F	572527B
916614I	648593H	429100A	387711E	624765B
955494H	649176J	429856E	470977J	650688E
029654B	660547B	443014H	471161I	670604H
043914E	665845I	461780J	478455A	695447B
049996E	672485J	523610J	491736D	699308F
054654F	678252J	524331I	496950J	700394J
071655B	703176B	536680J	505952D	710059J
081330B	709119J	556326C	507068I	714547J
097720J	725471J	574243J	522049J	744159B
126327D	727026G	575328H	526841H	744430F
132242E	734757E	586029J	531165D	774695H
145347F	734783G	598464F	569985H	782997E
151307J	749330G	605230J	597221D	813879B
206678F	755613D	621501G	627739G	856109I
209403G	771494E	627904J	632894H	884621H
224159B	774990F	630624B	635303H	901974C
229144F	782690E	636876H	640311H	917161I
242037E	798705G	643149J	647353B	938680I
255579C	802950E	674431F	678001A	967266I
264321F	811367I	689105I	711396B	014653J
278628G	852535E	708890B	711764F	071070I
286672H	857267B	742388E	712786I	136201E
311042C	880383I	863226J	720197H	176675I
325492H	893224G	873042C	735500H	211882E
332675B	910694B	886537G	756130D	351492F
348260G	920267J	941581G	786772A	661778G
348546J	963721F	983993H	791010G	

Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások
Központi Hivatala

VI. Hirdetmények

Önkormányzatok mérlegbeszámolói

Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzatának 2010. évi egyszerűsített beszámolója

Egyszerűsített mérleg
2010. december 31.

E Ft

Mérl. Sor	Eszközök	Előző évi költségvetési beszámoló záró adatai	Előző évi auditált egyszerűsített beszámoló záró adatai	Tárgyévi költségvetési beszámoló záró adatai	Auditálási eltérések (+, –)	Tárgyévi auditált egyszerűsített beszámoló záró adatai
A)	Befektetett eszközök össz.	55 891 951	55 891 951	59 222 060		59 222 060
I.	Immateriális javak	363 913	363 913	341 110		341 110
II.	Tárgyi eszközök	52 591 886	52 591 886	56 563 417		56 563 417
III.	Befektetett pü. eszk.	2 606 633	2 606 633	1 996 567		1 996 567
IV.	Üzemeltetésre, kezelésre átadott eszközök	329 519	329 519	320 966		320 966
B)	Forgóeszközök összesen:	5 378 982	5 378 982	3 678 169		3 678 169
I.	Készletek	13 017	13 017	13 697		13 697
II.	Követelések	1 545 765	1 545 765	1 589 434		1 589 434
III.	Értékpapírok	0	0	0		0
IV.	Pénzeszközök	3 238 562	3 238 562	1 355 495		1 355 495
V.	Egyéb aktív pü. elsz.	581 638	581 638	719 543		719 543
	Eszközök összesen:	61 270 933	61 270 933	62 900 229		62 900 229
	Források					
D)	Saját tőke összesen:	53 816 639	53 816 639	57 107 798		57 107 798
1.	Induló tőke	9 442 884	9 442 884	53 816 638		53 816 638
2.	Tőkeváltozások	44 373 755	44 373 755	3 291 160		3 291 160
3.	Értékelési tartalék	0	0	0		0
E)	Tartalékok összesen:	3 327 925	3 327 925	1 867 265		1 867 265
I.	Költségv. tartalékok	3 327 925	3 327 925	1 867 265		1 867 265
II.	Vállalk. tartalékok	0	0	0		0
F)	Kötelezettségek össz.	4 126 369	4 126 369	3 925 166		3 925 166
I.	Hosszú lejáratú köt.	256 722	256 722	216 672		216 672

Mérl. Sor	Eszközök	Előző évi költségvetési beszámoló záró adatai	Előző évi auditált egyszerűsített beszámoló záró adatai	Tárgyévi költségvetési beszámoló záró adatai	Auditálási eltérések (+, –)	Tárgyévi auditált egyszerűsített beszámoló záró adatai
II.	Rövid lejáratú köt.	3 377 372	3 377 372	3 500 721		3 500 721
III.	Egyéb passzív pü. elsz.	492 275	492 275	207 773		207 773
	Források összesen:	61 270 933	61 270 933	62 900 229		62 900 229

Egyszerűsített éves pénzforgalmi jelentés 2010. december 31.

E Ft

Sor-szám	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
01.	Személyi juttatások	8 465 474	9 319 620	8 781 671
02.	Munkaadót terhelő járulékok	2 072 205	2 315 193	2 136 866
03.	Dologi és egyéb folyó kiadások	6 752 852	8 237 576	6 961 804
04.	Működési célú tám. értékű kiadások, egyéb tám.	782 860	1 281 044	1 230 862
05.	Államházt. , kívülre végl. műk. pénzeszk. átadások	900 407	1 193 374	1 163 778
06.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	0	150 692	147 858
07.	Felújítás	1 138 900	1 235 717	1 129 415
08.	Felhalmozási kiadások	1 220 755	2 219 224	1 456 706
09.	Felhalm. célú tám. értékű kiadások, egyéb tám.	3 180 000	3 205 900	26 146
10.	Államházt. kívülre végl. felhalm. pénzeszk. átad.	382 347	891 354	422 372
11.	Hosszú lejáratú kölcsönök nyújtása	66 000	76 695	63 225
12.	Rövid lejáratú kölcsönök nyújtása	0	0	0
13.	Költségvetési pénzforgalmi kiadások össz. :	24 961 800	30 126 389	23 520 703
14.	Hosszú lejáratú hitelek	70 000	70 000	70 000
15.	Rövid lejáratú hitelek	0	0	0
16.	Tartós hitelvisz. megtest. értékpapírok kiadásai	0	0	0
17.	Forgatási célú hitelvisz. megt. értékpap. kiadásai	0	0	0
18.	Finanszírozási kiadások összesen:	70 000	70 000	70 000
19.	Pénzforgalmi kiadások	25 031 800	30 196 389	23 590 703
20.	Pénzforgalom nélküli kiadások	1 168 501	282 050	0
21.	Továbbadási (lebonyolítási) célú kiadások	0	0	0
22.	Kiegyenlítő, függő, átfutó kiadások	0	0	137 905
23.	Kiadások összesen:	26 200 301	30 478 439	23 728 608
24.	Intézményi működési bevételek	1 492 228	1 731 726	1 590 790
25.	Önkorm. sajátos működési bevételei	13 505 022	13 552 341	13 444 212

Sor-szám	Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés
26.	Működési célú tám. értékű bevételek, egyéb tám.	329 395	508 499	470 798
27.	Államházt. kivülről végl. műk. pénzeszk. átvétel	93 405	156 337	117 495
28.	Felhalmozási és tőke jellegű bevétel	2 570 404	2 573 604	1 283 216
29.	28-ból önkorm. sajátos felhalm. és tőkebevételei	1 031 500	1 031 500	597 588
30.	Felhalm. célú tám. értékű bev. egyéb tám.	160 603	175 428	123 007
31.	Államházt. kívülről végl. felhalm. pénzeszk. átvét.	0	3 250	11 180
32.	Támogatások, kiegészítések	4 187 071	4 984 774	4 984 774
33.	32-ből önkorm. költségvetési támogatása	4 187 071	4 984 774	4 984 774
34.	Hosszú lejáratú kölcsönök visszatérülése	31 260	31 260	29 545
35.	Rövid lejáratú kölcsönök visszatérülése	0	0	0
36.	Költségvetési pénzforgalmi bevételek össz.:	22 369 388	23 717 219	22 055 017
37.	Hosszú lejáratú hitelek felvétele	3 434 735	273 295	75 026
38.	Rövid lejáratú hitelek felvétele	396 178	3 160 000	0
39.	Tartós hitelvisz. megtestesítő értékpapírok bev.	0	0	0
40.	Forgatási célú hitelvisz. megtest. értékpap. bev.	0	0	0
41.	Finanszírozási bevételek összesen:	3 830 913	3 433 295	75 026
42.	Pénzforgalmi bevételek	26 200 301	27 150 514	22 130 043
43.	Pénzforgalom nélküli bevételek	0	3 327 925	2 546 505
44.	Továbbadási (lebonyolítási) célú bevételek	0	0	0
45.	Kiegyenlítő, átfutó, függő bevételek	0	0	–287 699
46.	Bevételek összesen:	26 200 301	30 478 439	24 388 849

Egyszerűsített pénzmaradvány-kimutatás 2010. december 31.

E Ft

Sor-szám	Megnevezés	Előző évi költségvetési beszámoló záró adatai	Előző évi auditált egyszerűsített beszámoló záró adatai	Tárgyévi költségvetési beszámoló záró adatai	Auditálási eltérések (+, –)	Tárgyévi auditált egyszerűsített beszámoló záró adatai
1.	Záró pénzkészlet	3 102 829	3 102 829	1 216 565		1 216 565
2.	Forgatási célú pénzügyi műveletek egyenlege	0	0	0		0
3.	Egyéb aktív és passzív pü. elsz. összevont záróegy. (±)	225 096	225 096	650 700		650 700
4.	Előző év(ek)ben képzett tartalékok maradványa (–)	679 880	679 880	786 620		786 620
5.	Vállalkozási tevékenység pénzforgalmi eredménye (–)	0	0	0		0

Sor-szám	Megnevezés	Előző évi költségvetési beszámoló záró adatai	Előző évi auditált egyszerűsített beszámoló záró adatai	Tárgyévi költségvetési beszámoló záró adatai	Auditálási eltérések (+, –)	Tárgyévi auditált egyszerűsített beszámoló záró adatai
6.	Tárgyévi helyesbített pénzmaradvány (1+2 ±3–4–5)	2 648 045	2 648 045	1 080 645		1 080 645
7.	Finanszírozásból származó korrekciók (±)	–28 923	–28 923	–17 103		–17 103
8.	Pénzmaradványt terhelő elvonások (±)	0	0	0		0
9.	Költségvetési pénzmaradvány (6+7+8)	2 619 122	2 619 122	1 063 542		1 063 542
10.	Vállalk. maradv. alaptev. ellát.-ra felhaszn. összeg	0	0	0		0
11.	Kv. -i pénzmaradv. külön jogsz. alapján módosító tétel (±)	0	0	0		0
12.	Módosított pénzmaradvány (6±7±8±9 ±10)	2 619 122	2 619 122	1 063 542		1 063 542
13.	12-ből Egészségbizt. alapból folyósított pénzmaradvány	0	0	0		0
14.	12-ből Kötelezettségvállalással terhelt pénzmaradvány	1 640 703	1 640 703	908 081		908 081
15.	12-ből Szabad pénzmaradvány	978 419	978 419	155 461		155 461

Hitelesítő záradék

A könyvvizsgálat során Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata 2010. évi egyszerűsített összevont éves költségvetési beszámolóját, annak részeit és tételeit, azok könyvelési és bizonylati alátámasztását az érvényes nemzeti könyvvizsgálati standardokban foglaltak szerint felülvizsgáltuk, és ennek alapján elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy az egyszerűsített összevont éves költségvetési beszámolót a számviteli törvényben, illetve az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendeletben foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el.

Véleményünk szerint az egyszerűsített összevont éves költségvetési beszámoló Budapest Főváros XI. Kerület Újbuda Önkormányzata 2010. évi költségvetése teljesítéséről, a 2010. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.

Az önkormányzati ingatlankataszter-nyilvántartásban, valamint a zárszámadáshoz készített vagyonkimutatásban szereplő értékadatok az egyszerűsített összevont éves költségvetési beszámoló adataival összhangban vannak.

Budapest, 2011. április 6.

Dr. Printz János s. k.,
ügyvezető igazgató

Pártok mérlegbeszámolói

A Kereszténydemokrata Néppárt 2010. évi pénzügyi beszámolója

Bevételek — Ezer forintban

1.		Tagdíjak				6 162
2.		Állami költségvetésből származó támogatás				213 452
3.		Képviselőcsoporttól kapott támogatás				
4.		Egyéb hozzájárulások, adományok				61 773
	4.1.	Jogi személyektől			8 227	
		4.1.1.a Belföldiektől (500 E Ft alatt)	3 630			
		4.1.1.b Belföldiektől (500 E Ft felett)	4 597			
		Éghajlat Könyvkiadó		1 320		
		Budapest IV. Ker. Önkormányzat		544		
		Budapest V. Ker. Önkormányzat		1 185		
		Budapest XV. Ker. Önkormányzat		898		
		Budapest XII. Ker. Önkormányzat		650		
		4.1.2.a Külföldiektől (100 E Ft alatt)		0		
	4.2.	Jogi személyiséggel nem rendelkezőktől			0	
	4.3.	Magánszemélyektől			53 546	
		4.3.1.a Belföldiektől (500 E Ft alatt)	45 546			
		4.3.1.b Belföldiektől (500 E Ft felett)	8 000			
		Paréj István		1 000		
		Dr. Kriza Ákos		1 000		
		Gonda Erika		1 000		
		Dr. Csiba Gáborné		1 000		
		Dr. Tóth László		1 000		
		Dr. Vallkovics Attila		1 000		
		Dr. Zsiga Marcell		1 000		
		Sebestyén László		1 000		
		4.3.2.a Külföldiektől (100 E Ft alatt)	0			
5.	A párt által alapított vállalat és korlátolt felelősségű társaság nyereségéből származó bevétel		0			
6.	Egyéb bevétel					56 306
	6.1.	ebből felvett hitel			56 200	
Összes bevétel a gazdasági évben						337 693

Kiadások — Ezer forintban

1.	Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára				0
2.	Támogatás egyéb szervezeteknek				178
3.	Vállalkozások alapítására fordított összeg				0
4.	Működési kiadások				126 461
5.	Eszközbeszerzés				70 601
6.	Politikai tevékenység kiadásai				90 823
7.	Egyéb kiadások				22 811
	ebből hitel-visszafizetés			17 174	0
	Összes kiadás a gazdasági évben				310 874

Budapest, 2011. március 19.

Dr. Semjén Zsolt s. k.,
pártelnök

Alapítványok mérlegbeszámolói

Az Emberbarát Alapítvány 2010. évi egyszerűsített éves beszámolója

Az Emberbarát Alapítvány (1105 Budapest, Cserkesz u. 7–9.) az alábbiakban közli a 2010. évi közhasznú egyszerűsített éves beszámolójának főbb adatait:

EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓ MÉRLEG

Adatok E Ft-ban

	Eszközök	Előző év	Tárgyév
A.	Befektetett eszközök	310 211	304 879
B.	Forgóeszközök	82 943	94 033
C.	Aktív időbeli elhatárolások	37 041	26 674
	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN	430 195	425 586

Adatok E Ft-ban

	Források	Előző év	Tárgyév
D.	Saját tőke	213 662	214 922
E.	Céltartalék		
F.	Kötelezettségek	35 741	34 522
G.	Passzív időbeli elhatárolások	180 792	176 142
	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN	430 195	425 586

EREDMÉNYKIMUTATÁS

Adatok E Ft-ban

		Előző év	Tárgyév
A.	Összes közhasznú tevékenység bevétele	390 469	375 682
B.	Vállalkozási tevékenység bevétele	0	0
C.	Összes bevétel	390 469	375 682
D.	Közhasznú tevékenység ráfordításai	386 434	374 422
E.	Vállalkozási tevékenység ráfordításai	0	0
F.	Összes ráfordítás	386 434	374 422
G.	Adózás előtti vállalkozási eredmény	0	0
H.	Adófizetési kötelezettség	0	0
I.	Tárgyévi vállalkozási eredmény	0	0
J.	Tárgyévi közhasznú eredmény	4 035	1 260

A beszámoló adatait Varga Katalin bejegyzett könyvvizsgáló könyvvizsgálta.

Budapest, 2011. május 24.

Kondor Viktor s. k.,
képviselő

A Szabadságharcosokért Közalapítvány 2010. évi pénzügyi beszámolója

A 2010. évi támogatás felhaszálása

BEVÉTELEK	2010. 12. 31. ezer forint
Nyitó pénzkészlet	27 811
Tárgyévi kormánytámogatás	146 200
Többlet támogatás	55 000
ÖSSZESEN:	229 011

I. KIADÁSOK	
Társ.szervezetek és magánsz. cél szerinti tám.	107 670
Szociális segélyek és politikai elítéltek segélyezése	3 164
Segélyek járulékai	17
Temetési segélyek	14 078
Kisfogház emlékhely üzemeltetési költségei	500
Kisfogház emlékhely működési költségei	1 280
Kisfogház emlékhely – alkalmazotti bér és járulékai	4 293
Bajtársak Otthona – fenntartási költség	29
Bajtársak Otthona – alkalmazotti bér és járulékai	2 032
Bajtársak Otthona – orvosi rendelő	1 320
Koszorúzás és megemlékezés költségei	568
Összes cél szerinti tevékenység költségei	134 951

II. KÖZALAPÍTVÁNY MŰKÖDÉSI KÖLTSÉGEI	
Alkalmazotti bérköltség	4 030
Megbízási díjak	1 440
Járulékok	1 438
Bankköltség	242
Ügyviteli szolgáltatások	4 771
Egyéb anyag, anyag jellegű költségek és személyi jellegű ráfordítások	2 126
Összes működési költség	14 047

III. TISZTELETDÍJAK ÉS JÁRULÉKAI	20 574
Összes kiadás:	169 572
Pénzezközváltozás tételei:	667
Záró pénzkészlet	58 772

Budapest, 2011. március 16.

A Hivatalos Értesítőt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.
A szerkesztésért felelős: dr. Latkóczy Antal. A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 1–3.
A Hivatalos Értesítő hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a http://kozlony.magyarorszag.hu honlapon érhető el.
Felelős kiadó: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.
A Hivatalos Értesítő oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.
Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető igazgató.